OLÜMPIA MÄNGUD

OLÜMPIA MÄNGUD

БЫСТРЕЕ, ВЫШЕ, СИЛЬНЕЕ!
CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

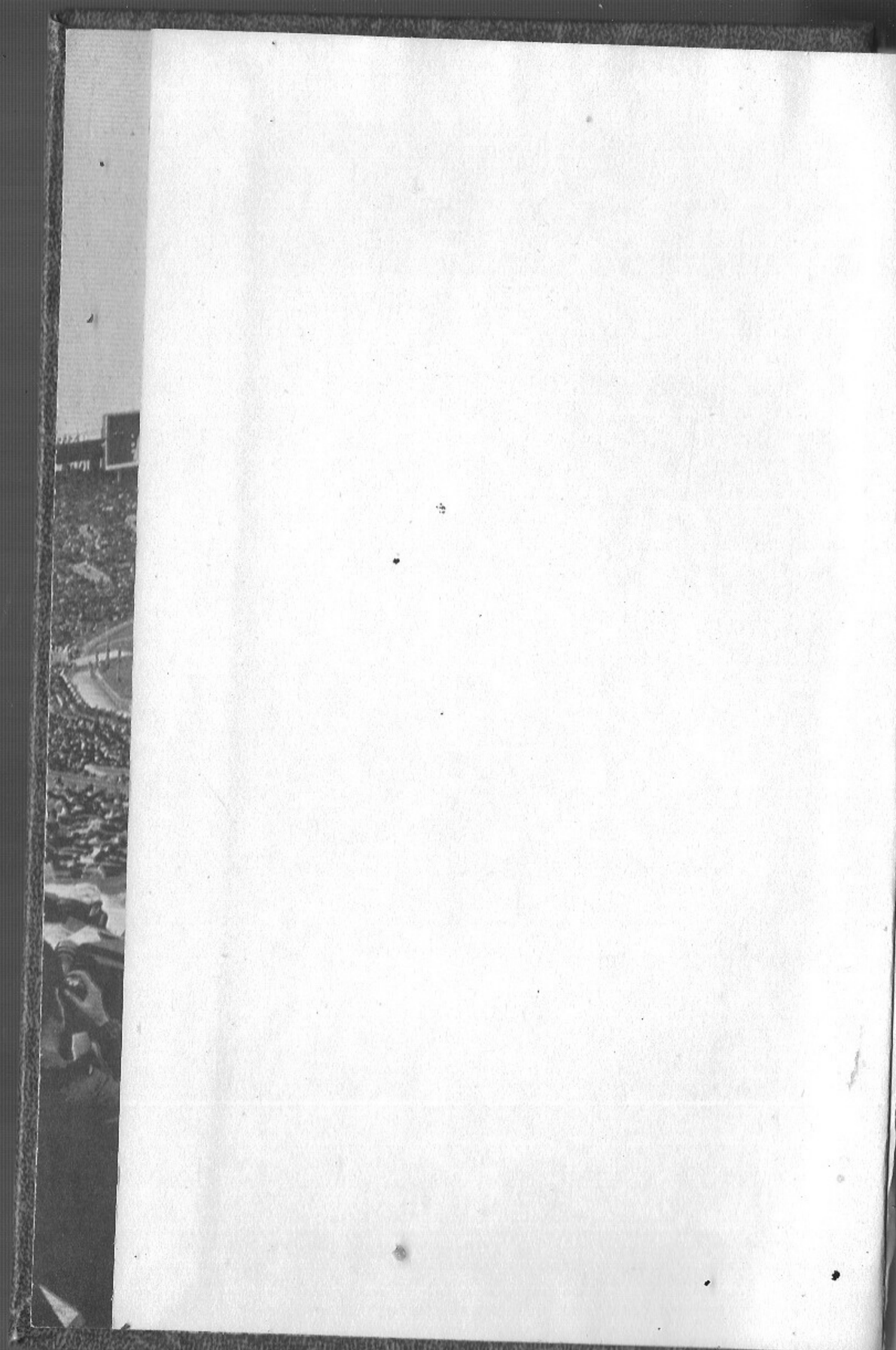

OLÜMPIA-MÄNGUD

ENTSÜKLOPEEDILINE
TEATMETEOS

TEINE TÄIENDATUD TRÜKK

TALLINN
«VALGUS»
1981

7A.02
049

Kujundanud A. Mesikäpp

4201010000

O 692—342 / M 902(16)—81 TL—33—7—81

© Kirjastus «Valgus», 1981

ENTSÜKLOPEEDILINE TEATMETEOS

Ateena 1896 · Pariis 1900 · Saint Louis 1904 · London 1908 · Stokholm 1912 · Antverpen 1920 · Chamonix 1924 Pariis · Sankt Moritz 1928 Amsterdam · Lake Placid 1932 Los Angeles · Garmisch-Partenkirchen 1936 Berliin · Sankt Moritz 1948 London · Oslo 1952 Helsingi · Cortina d'Ampezzo 1956 Melbourne · Squaw Valley 1960 Rooma · Innsbruck 1964 Tokio · Grenoble 1968 México · Sapporo 1972 München · Innsbruck 1976 Montreal · Lake Placid 1980 Moskva

SAATEKS

Käesolev raamat, entsüklopeedilise teatmeteose «Olümpiamängud» kordustrükk, annab ülevaate kõigist ajavahemikus 1896—1980 toimunud suve- ja taliolümpiamängudest. Teose esimeses osas on käsitletud olümpialiikumise üldküsimusi. Põhiosa sisaldab kõigi olümpiaspordialade lühiiseloomustuse, tabeleid ning andmeid iga ala kuue parima sportlase või võistkonna ja nende tulemuste kohta olümpiamängude kaupa. NSV Liidu ja Eesti sportlaste kohad ning tulemused on märgitud ka siis, kui nad esikuuikusse ei jõudnud. Teose lõpposa hõlmab rohkem kui 2500 olümpiamängudel edukalt võistelnud sportlase isikuandmeid, sealhulgas kõigi NSV Liidu olümpiamedaliomanike ja Eesti NSV olümplaste (välja arvatud varuvõistlejad) kohta.

Spordialade võistlustulemuste osas on olümpiamängude aasta ja koha järel sulgudes kaks teineteisest kaldjoonega eraldatud arvu; esimene märgib võistlejaid või (võistkondliku ala puhul) võistkondi, teine esindatud maid. Nende arvude kokkulangemise korral on antud ainult üks arv.

Kui ühele kohale on tulnud (kolme esimese koha puhul ühtlasi ühesuguse medali võitnud) mitu võistlejat, on neile kõigile märgitud selle koha number, näit. 1908. a. Londoni olümpiamängude teivashüppes 1., 1. (mitte 1.—2.) 3., 3., 3. (mitte 3.—5.).

Nendel aladel, milles registreeritakse ametlikult rekordeid, s. o. jalgrattasõidus, kergejõustikus, laskmises, tõstmises, ujumises, vibulaskmises ja kiiruisutamises, tähistab tulemuse ees olev tärn püstitatud või korratud rekordit. Ühe tärniga märgitud tulemus on olümpiarekord, kahe tärniga märgitud tulemus ühtlasi maailmarekord. Samal viisil on rekordeid tähistatud ka isikuartikleis. Kvalifikatsioonivõistlustel ja muudel finaalile eelnenud võistlustel püstitatud rekordid on finaalitulemuste juures sulgudes.

Isikuandmeid sisaldavas peatükis on antud sportlaste sünniaeg ning surnud isikuil ka surmaaeg (kui selle kohta on andmeid). Sünni- ja surmakoht on märgitud ainult eesti sportlastel. NSV Liidu sportlastel on lisatud üleliidulised aunimetused (Eesti NSV sportlastel ka vabariiklikud) ja mainitud spordiühingud, kuhu nad olümpiamängude ajal kuulusid. Kui sportlane on võistelnud mitmetel olümpiamängudel ja mängude vahepeal teise spordiühingusse või võistkonda läinud, siis on nimetatud mõlemad (näit. artiklis S. Kovalenko kohta: 1968 Tbilisi «Burevestnik», 1972 Kiievi «Stroitel»).

Spordisaavutustest on isikuartikleis märgitud olümpiamängude medalid ning maailma- ja Euroopa meistri tiitel, NSV Liidu sportlastel peale nende NSV Liidu meistri tiitel, Eesti NSV sportlastel ka maailma-, Euroopa ja NSV Liidu meistrivõistlustel teisele ja kolmandale kohale tulek ning Eesti NSV meistri tiitel. Mõnel juhul on mainitud ka muude tähtsamate võistluste, näit. jalgrattasõidus rahutuuri võitmist. Kui sportlane on maailma-, Euroopa, NSV Liidu või Eesti NSV meistriks saanud samal alal, milles ta on võitnud olümpiamedali, siis pole ala korratud. Maailmarekordeid, mis pole püstitatud olümpiamängudel, on loetletud eraldi.

Artiklite lõppossa on paigutatud andmeid maailma, NSV Liidu või Eesti NSV parimaks sportlaseks tunnistamise ja autasude (NSV Liidu sportlastel Lenini orden ning rahvusvahelistest autasudest Helmsi auhind) kohta.

Neil perekonnanimedel, mille hääldus erineb kirjapildist, on isikuandmeis antud kas kogu sõna või sõnaosa lihtsustatud foneetiline transkriptsioon. Rõhuline silp on märgitud punktiga (vokaali all) või punkti ja kaarekesega (diftongi all). Esimesele silbile langev rõhk on märgitud ainult siis, kui järgsilpides esineb pikk vokaal, kuid esimese silbi vokaal on lühike. Gruusia ja jaapani nimedel rõhku ei märgita, sest nendes keeltes pole selgesti tajutavat dünaamilist rõhku (näit. Mosešvili, Phakadze, Takemoto).

Andmestikku on kontrollitud ja täpsustatud peamiselt olümpiamängude organiseerimise komiteede ametlike protokollide ja teistes riikides ilmunud väljaannete järgi. Andmete lahkumineku korral oleme enamasti eelistanud ametlikke või asjaomaste riikide hilisemaid väljaandeid.

Teos on koostatud ENE peatoimetuse ühiskonnateaduste teaduslikus toimetuses (toimetuse juhataja V. Tõnso).

ENE peatoimetus tänab kõiki asutusi ja isikuid, kes on teose ettevalmistamisel ja materjali kontrollimisel abi osutanud.

Kõigist märgatud ebatäpsustest ja vajakajäämistest palume teatada aadressil: Tallinn 200090, Pärnu mnt. 10, kirjastus «Valgus», ENE peatoimetus.

OLÜMPIALIIKUMINE

Olümpialiikumise idee pärineb Vana-Kreekast, kus juba sajandeid enne meie ajaarvamist oli ideaaliks harmooniline inimene. Liikumise põhimõtted on kindlaks määratud olümpiahartas. Selles öeldakse:

«Olümpialiikumise eesmärkideks on
- aidata kaasa kehaliste võimete ja moraalsete omaduste arendamisele, mis on amatöörspordi aluseks,
- kasvatada noorsugu spordi abil parema üksteisemõistmise ja sõpruse vaimus, aidates sellega kaasa parema ja rahumeelsema maailma loomisele,
- hea tahte loomiseks rahvaste vahel propageerida laialdaselt olümpiaprintsiipe,
- ühendada maailma sportlasi kord nelja aasta jooksul suurel spordipeol.»

Liikumist organiseerib Rahvusvaheline Olümpiakomitee (lüh. ROK). Ta säilitab ja arendab olümpiatraditsioone ning lahendab olümpiaalaseid vaidlusküsimusi. ROK-i abistavad rahvusvahelised olümpiaalade spordiföderatsioonid ja rahvuslikud olümpiakomiteed, kuid peamised olümpiapõhimõtete levitajad ja teostajad on maailma eri riikide sportlased.

Olümpialiikumises osaleb 149 maad. Liikumine kulmineerib iga 4 aasta järel peetavail olümpiamängudel, mida on korraldatud alates 1896. a-st. Olümpiamängude järjekorranumber (loendatakse olümpiaade, s. t. 4-aastasi ajavahemikke) suureneb järjekindlalt, hoolimata sellest, kas mängud toimuvad või mitte (maailmasõdade tõttu jäid pidamata VI, XII ja XIII olümpiaadi mängud). Taliolümpiamänge on korraldatud alates 1924. a-st; nende järjekorranumbrid ei tähista olümpiaadi, vaid toimunud talimänge. Tänapäeval on olümpiamängud saanud rahvaste sõpruse pidustusteks.

Suveolümpiamängud			Taliolümpiamängud		
I	1896	Ateena			
II	1900	Pariis			
III	1904	Saint Louis			
IV	1908	London			
V	1912	Stokholm			
VI[1]	1916	Berliin			
VII	1920	Antverpen			
VIII	1924	Pariis	I	1924	Chamonix
IX	1928	Amsterdam	II	1928	Sankt Moritz
X	1932	Los Angeles	III	1932	Lake Placid
XI	1936	Berliin	IV	1936	Garmisch-Partenkirchen
XII[1]	1940	Helsingi		1940[1]	Sankt Moritz
XIII[1]	1944	London		1944[1]	Cortina d'Ampezzo
XIV	1948	London	V	1948	Sankt Moritz
XV	1952	Helsingi	VI	1952	Oslo
XVI	1956	Melbourne	VII	1956	Cortina d'Ampezzo
XVII	1960	Rooma	VIII	1960	Squaw Valley
XVIII	1964	Tokio	IX	1964	Innsbruck
XIX	1968	México	X	1968	Grenoble
XX	1972	München	XI	1972	Sapporo
XXI	1976	Montreal	XII	1976	Innsbruck
XXII	1980	Moskva	XIII	1980	Lake Placid

[1] jäid maailmasõja tõttu pidamata

ANTIIKOLÜMPIAMÄNGUD

Mitmesuguseid jõu- ja osavusvõistlusi korraldati Vana-Kreekas juba enne olümpiamänge. Esimest korda peeti antiikolümpiamängud a. 776 e. m. a. ja sellest ajast alates toimusid nad korrapäraselt. Olümpiamängud olid Vana-Kreekas ülemaalised pidustused, mida korraldati iga 4 aasta (1417 päeva) järel peajumal Zeusi auks. 4-aastane ajavahemik moodustas olümpiaadi. Mängude pidamiseks katkestati kuuks ajaks sõjategevus, olümpiamängud olid rahupeod. Ent ajaloolased väidavad, et võistlustel osutatud tugevuse, osavuse ja kiiruse järgi otsustati ühtlasi Kreeka riikide sõjalise tugevuse üle.

Olümpiamängudest tohtisid osa võtta ainult vabad kreeklased, orje võistlema ei lubatud. Võistlustes osaleda soovijaile, kes olid 10—12 kuud järjekindlalt harjutanud, korraldati katsed. Need, kelle ettevalmistust ei peetud küllaldaseks, kõrvaldati. Ülejäänuid treenisid mängude kohtunikud ise veel kuu aega. Naised ei tohtinud olümpiamängudest osa võtta, neil oli surmanuhtluse ähvardusel keelatud isegi võistlusi vaadata. Ainsa erandina võis mängudel viibida kreeka viljakusjumalanna Demeteri naispreester.

Olümpiamänge korraldati Peloponnesosel Elises asuvas endises kultusekohas Olümpias. Olümpia keskuses, Zeusi hiies Altises, paiknesid peajumal Zeusi altar, taevajumalanna Hera, Zeusi jt. jumalate templid (Zeusi tempel ehitati 5. saj. e. m. a., oli antiikolümpiamängude tseremooniakoht) ning Kreeka linnriikide varakambrid. Võistlejate käsutuses olid lähedal asuv staadion (212 või 213 × 29 m) ja hipodroom (730 × 336 m), mille tribüünid mahutasid umbes 45 000 pealtvaatajat. Sealsamas oli ka nn. gümnaasium, väljak, kus paiknesid mitmesuguste harjutussaalidega võimla, hügieenitoad, saunad, puhkeruum ning sportlaste ja kõrgete külaliste eluruumid. Olümpia tänavaid ehtisid võitjate auks püstitatud raidkujud, templeid olid kaunistanud kuulsaimad kreeka kujurid. Olümpia oli ainult spordipidustuste koht, olümpiamängude vaheaegadel elasid seal preestrid, valvurid ja ehitusmeistrid.

Algul kestsid olümpiamängud ühe päeva, a. 472 e. m. a. pikenesid 3-päevasteks ja hiljem 5-päevasteks. Kaua aega oli mängude kavas ainsa võistlusalana staadionijooks (1 staadion = 192,27 m; a. 724 e. m. a. pikendati jooksurada 2 staadionini), a. 720 (teistel andmetel a. 716) e. m. a. võeti lisaks vastupidavusjooks (raja pikkus 8, 10, 12 ja lõpuks 24 staadioni) ning a. 708 e. m. a. maadlus ja viievõistlus. Maadluses tuli võidu saavutamiseks vastane 3 korda seljatada. Viievõistlus koosnes jooksust, kaugushüppest, odaviskest (mõne ajalooallika järgi võisteldi odaviske täpsuses), kettaheitest ja maadlusest. Hiljem võeti mängude kavva rusikavõitlus (688 e. m. a.), võiduajamine hipodroomil (680 e. m. a.), vabavõitlus (648 e. m. a.) ja kilbijooks (520 e. m. a.). Antiikaja atleet pidi olema mitmekülgselt arenenud: võistelda tuli kõigil mängude kavas olevail spordialadel. A. 632 e. m. a. hakati korraldama ka noorukite (alla 20-aastaste) võistlusi.

Esimesel mängude päeval toimusid ohverdamispidustused ning võistlejad ja kohtunikud andsid vande. Esinesid poeedid ja oraatorid, kes ülistasid mänge luuletustes ja kõnedes (444 e. m. a. sai kunstikonkurss olümpiamängude lahutamatuks osaks). Teisel päeval peeti noorukite jooksu- ja maadlusvõistlused ning rusikavõitlus, kolmandal võisteldi meeste jooksualadel (staadionijooksud), maadluses ning rusika- ja vabavõitluses. Neljanda päeva kavas olid võiduajamine hipodroomil, kilbijooks ja viievõistlus. Viimasel päeval autasustati võitjaid Zeusi templis õlipuuokstest pärjaga. Olümpiavõitjaid ülistati nagu rahvuskangelasi, kodukohas anti neile suuri eesõigusi. Esimene olümpiavõitja (776 e. m. a.) oli Elisest pärit kokk Koroibos. Antiikaja kuulsaimad olümpiavõitjad olid Philombrotos Spartast (võitis 676—668 e. m. a. 3 korda järgemööda viievõistluse), Chionis Spartast (tuli 668—656 e. m. a. 7 korda staadionijooksude võitjaks), Hipposthenes Spartast (võitis

632—608 e. m. a. 6 korral, teistel andmetel 624—608 e. m. a. 5 korral maadluse), tema poeg Hetoimokles (saavutas 604—588 e. m. a. 5 korda olümpiavõidu maadluses), Milon Krotonist (tuli a. 540 ja 532—516 e. m. a. 6 korral esikohale maadluses), Astylos Krotonist (oli 488—476 e. m. a. 8 korda, teistel andmetel 488—480 e. m.a. 7 korda parim jooksuvõistluses) ja Leonidas Rhodoselt (võitis 164—152 e. m. a. 12 korral staadioni- ja kilbijooksu).

Antiikolümpiamängude hiilgeaeg oli 6. ja 5. saj. e. m. a. Kreeklaste alistumisega roomlaste ülemvõimule kaasnes olümpiamängude kordkorraline langus. Ristiusu kirik pidas mänge paganlikeks ja keiser Theodosius I keelas need a. 394 m. a. j. Antiikolümpiamänge oli peetud 293 korral. Ajapikku hävis ka Olümpia (408. a.rüüstati templid, 426. a. andis keiser Theodosius II käsu need purustada).

Olümpias korraldas esimesed väljakaevamised 1875—81 saksa arheoloog Ernst Curtius (1814—96). Leiti 130 marmorkuju ja bareljeefi, 13 000 pronkseset, palju münte ja raidkirju. Kaevamised jätkusid 1936—41 ning neid alustati uuesti 1952. a. Nüüdisajal asub Olümpias Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia, seal on ka olümpiamängude elustaja Pierre de Coubertini mälestussammas, millesse on paigutatud tema süda. Alates 1936. a-st süüdatakse Olümpias olümpiatuli ja viiakse sealt olümpialinna.

OLÜMPIAMÄNGUDE TAASSÜND

Olümpiamängude elustamise ideę pärineb Saksamaalt, suur huvi seda teoks teha tekkis 19. saj. keskpaiku Kreekas. Ajavahemikus 1859—89 korraldati Ateenas antiikolümpiamängude eeskujul mitu korda panhellenistlikke spordipidustusi, kuid nende heaks ettevalmistamiseks ja teostamiseks ei jätkunud raha. Neist võistlustest võtsid osa ainult kreeka sportlased.

19. saj. lõpul soodustas riikide majandus- ja kultuurisidemete areng rahvusvaheliste spordiföderatsioonide asutamist. Hakati pidama spordivõistlusi, milles osales eri riikide sportlasi. 1889. a. tegi Prantsusmaa haridusministeerium prantsuse pedagoogile parun Pierre de Coubertinile (1863—1937) ülesandeks korraldada aktuaalsete kehalise kasvatuse probleemide arutamiseks rahvusvaheline kongress. Tõhusa ettevalmistuse tulemusena sai kongress teoks 1894. a. juunis Pariisis. Osa võtsid 12 riigi (Prantsusmaa, Argentiina, Belgia, Böömimaa, Itaalia, Kreeka, Rootsi, Suurbritannia, Ungari, USA, Uus-Meremaa ja Venemaa) esindajad. Põhiettekanne oli P. de Coubertinilt. Ta tegi ettepaneku hakata rahvusvahelise spordielu edendamiseks uuesti korraldama olümpiamänge ja esitas nende elustamise kava. Kongressist osavõtjad kiitsid tema ettepaneku heaks ja otsustasid pidada esimesed nüüdisaja olümpiamängud 1896. a. Kreekas. Olümpialiikumise organiseerimiseks ja kooskõlastamiseks moodustati ROK. Selle presidendiks valiti kreeka kirjanik Demetrios Vikelas (1835—1908) ja peasekretäriks P. de Coubertin.

RAHVUSVAHELINE OLÜMPIAKOMITEE

Rahvusvaheline Olümpiakomitee (lüh. ROK; pr. *Comité International Olympique*, lüh. CIO; ingl. *International Olympic Committee*, lüh. IOC; vn. Международный олимпийский комитет, lüh. MOK) on olümpialiikumist ja olümpiamängude korraldamist juhtiv kõrgeim organ. Ta on seadnud endale eesmärgiks säilitada olümpiatraditsioone, edendada amatöörsporti ja tihendada sõbralikke suhteid eri rahvusest sportlaste vahel.

ROK asutati Pariisis 23. VI 1894. a., tema algkoossesiu kuulus 14 liiget 12 riigist. 1981. a. oli liikmeid 84 70 riigist. ROK-i liige on tema esindaja oma kodumaal, kuid oma riiki ta ROK-is ei esinda. Liikmed valitakse ROK-i istungjärgul ROK-i juhtkonna või liikmete rühma soovitusel. Liiget saab valida ainult neist riikidest, kus on olemas rahvuslik olümpiakomitee, ning valitaval peab olema teeneid olümpialiikumise arendamises. Tavaliselt valitakse riigist 1 liige. 2 liiget on valitud erandina suuremaist riikidest, kus aktiivsemalt osaletakse olümpialiikumises, või riikidest, kus on peetud olümpiamänge. Neid on 14: Brasiilia, Hispaania, India, Itaalia, Kanada, Kreeka, Mehhiko, NSV Liit, Prantsusmaa, Rootsi, Saksa FV, Soome, Šveits ja USA. Enne 1966. a-t valiti ROK-i liikmed eluajaks, hiljem valitud kuuluvad ROK-i 72. eluaastani. Isikuid, kes on energiliselt aidanud olümpialiikumist edendada, võidakse nimetada ROK-i auliikmeiks; neil on õigus osa võtta ROK-i istungjärkudest ja olümpiakongressidest ning nad kutsutakse külalistena olümpiamängudele ROK-i liikmetega võrdseil alustel.

Liikmeks valitu annab pidulikul kombetalitusel vande pühenduda olümpialiikumise edendamisele. Vande tekst sisaldub olümpiahartas: «Saanud au osaliseks olla ROK-i liige ja tema esindaja oma kodumaal, tunnetan vastutust, mille paneb mulle see kahekordne nimetus. Ma kohustun teenima kogu jõuga olümpialiikumist ning austama olümpiaharta põhiprintsiipe sellistena, nagu need kavandas parun Pierre de Coubertin, laskmata end mõjustada poliitilistest, ärilistest, rassilistest või religioossetest kaalutlustest.»

ROK lahendab olümpialiikumise küsimusi oma istungjärkudel. Need toimuvad vähemalt kord aastas. Olümpiamängude aastal peetakse 2 istungjärku: esimene tali-, teine suveolümpiamängude ajal. ROK-i esimeseks istungjärguks peetakse Pariisis 1894. a. toimunud rahvusvahelist kongressi, millel ROK asutati. Kõik istungjärgud on kinnised, neist võtavad osa ainult ROK-i liikmed ja auliikmed.

Istungjärk kinnitab ROK-i tegevuskava ja ROK-i Täitevkomitee otsused, arutab ja otsustab olümpiareeglite muutmist, valib olümpiamänge korraldava linna, kinnitab olümpiamängude kava, annab amatööristatuudist lähtudes sportlastele olümpiamängudel võistlemise loa, kuulab olümpiamängude organiseerimise komitee aruandeid mängude ettevalmistuse kohta, lahendab rahvusvaheliste spordiföderatsioonide kaebused ja olümpiamängudel tekkinud poliitilised intsidendid, kinnitab uute rahvuslike olümpiakomiteede põhikirja (see tähendab nende tunnustamist) ja valib ROK-i Täitevkomitee. 1981. a. oli ROK tunnustanud 149 rahvuslikku olümpiakomiteed. Vastutuse olümpiavõistluste tehnilise korralduse eest on ROK pannud olümpiaalade rahvusvahelistele spordiföderatsioonidele.

Istungjärkude vahepeal juhib olümpialiikumist ROK-i Täitevkomitee. Sellesse kuuluvad president, 3 viitsepresidenti ja 5 liiget. ROK-i president valitakse 8 aastaks, kuid tema volitusi võidakse seejärel 4 aasta kaupa pikendada. Viitsepresidendid ja täitevkomitee liikmed valitakse 4 aastaks.

ROK-i Täitevkomitee peab istungeid 2—3 korda aastas. Ta koostab ROK-i istungjärkude päevakorra ja otsuste projektid, kontrollib ja valmistab ette istungjärkudele kinnitamiseks esitatavaid dokumente, peab sidet rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteedega ning juhib ROK-i jooksvat asjaajamist (sekretariaadi tööd). Täitevkomitee otsused kinnitab ROK-i istungjärk. Kui probleem nõuab kiiret lahendamist, võib president korraldada otsuse hääletamise kirja teel.

Istungjärkudel lahendamist vajavaid küsimusi uurivad kas alalised või ajutised alakomisjonid, nemad kavandavad ka lahendamisettepanekud.

Oma tegevuse finantseerimiseks vajaliku tulu saab ROK liikmete aastamaksust (à 60 dollarit), ametliku bülletääni väljaandmisest ning summadest, mis talle lepingutekohaselt laekuvad olümpiamängude televisioonis ülekandmise eest.

ROK-i ametlikud keeled on inglise ja prantsuse keel, kuid vaidlusküsimused otsustatakse prantsuskeelse variandi alusel. Töökeelteks on tunnistatud ka vene, hispaania ja saksa keel. ROK-i peakorter asub Lausanne'is (Šveitsis), ametlik häälekandja, bülletään «Olympic Review» ilmub 6 korda aastas. Peakorteri juures on muuseum, kus säilitatakse olümpialiikumise ajalugu käsitlevaid materjale.

Peale olümpiamängude hooldab ROK ka mõningaid regionaalseid mänge: Panameerika, Aasia, Aafrika, Kesk-Ameerika ja Kariibi mere ning Vahemeremaade mänge. Nende mängude puhul on lubatud kasutada olümpiadeviisi, -lippu ja -embleemi.

ROK-i presidendid:

1894—96 Demetrios Vikelas (Kr.)
1896—1916 ja 1919—25 Pierre de Coubertin (Pr.)
1916—19 Godefroy de Blonay (Šv.)
1925—42 Henri de Baillet-Latour (Belgia)
1946—52 Sigfrid Edström (Rts.)
1952—72 Avery Brundage (USA)
1972—80 Michael Killanin (Iiri)
a-st 1980 Juan Antonio Samaranch (Hisp.)

ROK-i struktuur ja koosseis (1981)

ROK-i Täitevkomitee:

president: Juan Antonio Samaranch (a-st 1980)
viitsepresidendid:
Vitali Smirnov (NSVL, 1978)
Masaji Kiyokawa (Jp., 1979)
Louis Guirandou-N'Diaye (Elev., 1980)
liikmed:
Cecil Lance Cross (Uus-M., 1978)
Alexandru Şiperco (Rum., 1979)
Virgilio de Leon (Pan., 1980)
Ashwini Kumar (India, 1980)
prints Alexandre de Mérode (Belgia, 1980)

Protokollišeff: Cornelis (Kees) Kerdel (Holl.)

Sekretariaat:
direktor: Monique Berlioux (Pr.)

Alakomisjonid:
olümpiaakadeemiakomisjon
kõlblikkuse-(amatörismi-)komisjon
kultuuriprogrammikomisjon
finantskomisjon
õiguskomisjon
meditsiinikomisjon
pressikomisjon
olümpiaprogrammikomisjon
olümpiasolidaarsuskomisjon
televisioonitehnikakomisjon
kolmepoolne komisjon (ROK-i, rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteede esindajaist)
olümpiaordeninõukogu

ROK-i liikmed:

	valimisaasta
Adetokunbo Ademola (Nig.)	1963
šeik Fahid al-Ahmad al-Sabah (Kuveit)	1981
Reginald (Reggie) Alexander (Keenia)	1960
Syed Wajid Ali (Pak.)	1959
Konstantin Andrianov (NSVL)	1951
Agustín Carlos Arroyo (Ek.)	1968
Bashir Mohammed Attarabulsi (Liibüa)	1977
Boris Bakrač (Jug.)	1960
krahv Jean de Beaumont (Pr.)	1951
Berthold Beitz (SFV)	1972
Mohammed Benjelloun (Mar.)	1961
Roy Anthony (Tony) Bridge (Jam.)	1973
Matts Carlgren (Rts.)	1976
Vladimír Černušák (Tšehh.)	1981
marssal Dawee Chullasapya (Tai)	1974
Cecil Lance Cross (Uus-M.)	1969
Árpád Csanádi (Ung.)	1964
Willi Daume (SFV)	1956
Eduardo Dibos (Peruu)	1958
Gunnar Ericsson (Rts.)	1965
Suat Erler (Türgi)	1955
Rene Essomba (Kam.)	1978
Nikos Filaretos (Kr.)	1981
Flor Isava Fonseca (Venets.)	1981

Raymond Gafner (Šv.)	1969
šeik Gabriel Gemayel (Lbn.)	1952
Julio Gerlein Comelín (Kol.)	1952
Richard Kevan Gosper (Austr.)	1977
parun de Güell (Hisp.)	1952
Manuel González Guerra (Kuuba)	1973
Roberto Guillermo Peper (Arg.)	1977
Louis Guirandou-N'Diaye (Elev.)	1969
Abdel Mohammed Halim (Sud.)	1968
João Havelange (Bras.)	1963
Eduardo Hay (Mehh.)	1974
Günther Heinze (SDV)	1981
Maurice Herzog (Pr.)	1970
Marc Hodler (Šv.)	1963
kindralmajor Niels Holst-Sørensen (Taani)	1977
Reginald Honey (LAV)	1946
Henry Hsu (Taivan)	1970
Pirjo Häggman (Soome)	1981
suurhertsog Jean (Luks.)	1946
Lamine Keita (Mali)	1977
Cornelis (Kees) Kerdel (Holl.)	1977
Ju Sun Kim (Korea RDV)	1978
Taik Soo Kim (L.-Korea)	1977
Masaji Kiyokawa (Jp.)	1969
Ashwini Kumar (India)	1973
Virgilio de Leon (Pan.)	1969
Zheng Lianghe (Hiina)	1981
lord Luke (Sbr.)	1951
major Sylvio de Magalhães Padilha (Bras.)	1964
Shagdarjav Magvan (Mong.)	1977
Keba M'Baye (Sen.)	1973
prints Alexandre de Mérode (Belgia)	1964
Mohammed Mzali (Tun.)	1965
Nikolaos Nissiotis (Kr.)	1978
Kevin O'Flanagan (Iiri)	1976
Giulio Onesti (It.)	1964
kindral Raoul Pereira de Castro (Port.)	1963
Richard Pound (Kan.)	1978
Pedro Ramírez Vázquez (Mehh.)	1972
Włodzimierz Reczek (Poola)	1961
German Rieckehoff (Puert.)	1977
Alejandro Rivera Bascur (Tšiili)	1955
Douglas Roby (USA)	1952
Julian Roosevelt (USA)	1974
Hamzah Ben Abu Samah (Malaisia)	1978
Juan Antonio Samaranch (Hisp.)	1966
Philipp von Schoeller (Austria)	1977
radža Bhalindra Singh (India)	1947
Alexandru Șiperco (Rum.)	1955
Vitali Smirnov (NSVL)	1971
Jan Staubo (Norra)	1966
Giorgio de Stefani (It.)	1951
kindral Vladimir Stoičev (Bulg.)	1952
kindralleitnant Dadang Suprayogi (Indon.)	1977
Mohammed Zerguini (Alž.)	1974
Peter Tallberg (Soome)	1976
Ydnekatchew Tessema (Et.)	1971
Ahmed Touny (EAV)	1960
José Vallarino Veracierto (Ur.)	1976
James Worrall (Kan.)	1967

ROK-i istungjärgud

Jrk. nr.	Aasta ja koht	Osavõtnud liikmete arv
1.	1894 Pariis	
2.	1896 Ateena	
3.	1897 Le Havre	11
4.	1901 Pariis	11
5.	1903 Pariis	
6.	1904 London	11
7.	1905 Brüssel	
8.	1906 Ateena	8
9.	1907 Haag	
10.	1908 London	16
10.[1]	1909 Berliin	22
11.	1910 Luxembourg	16
12.	1911 Budapest	22
13.	1912 Basel	
14.	1912 Stokholm	31
15.	1913 Lausanne	23
16.	1914 Pariis	
17.	1919 Lausanne	37
18.	1920 Antverpen	30
19.	1921 Lausanne	24
20.	1922 Pariis	27
21.	1923 Rooma	29
22.	1924 Pariis	39
23.	1925 Praha	30
24.	1926 Lissabon	24
25.	1927 Monaco	36
26.	1928 Amsterdam	39
27.	1929 Lausanne	24
28.	1930 Berliin	32
29.	1931 Barcelona	19
30.	1932 Los Angeles	18
31.	1933 Viin	29
32.	1934 Ateena	22
33.	1935 Oslo	23
34.	1936 Garmisch-Partenkirchen	15
35.	1936 Berliin	50
36.	1937 Varssavi	26
37.	1938 Kairo	26
38.	1939 London	35
39.	1946 Lausanne	26
40.	1947 Stokholm	28
41.	1948 Sankt Moritz	26
42.	1948 London	44
43.	1949 Rooma	41
44.	1950 Kopenhaagen	32
45.	1951 Viin	38
46.	1952 Oslo	34
47.	1952 Helsingi	57
48.	1953 México	35
49.	1954 Ateena	48
50.	1955 Pariis	62
51.	1956 Cortina d'Ampezzo	43
52.	1956 Melbourne	38
53.	1957 Sofia	36
54.	1958 Tokio	31
55.	1959 München	60
56.	1960 San Francisco	25
57.	1960 Rooma	63
58.	1961 Ateena	46
59.	1962 Moskva	44
60.	1963 Baden-Baden	62
61.	1964 Innsbruck	52
62.	1964 Tokio	59
63.	1965 Madriid	63
64.	1966 Rooma	64
65.	1967 Teheran	57
66.	1968 Grenoble	50
67.	1968 México	58
68.	1969 Varssavi	57
69.	1970 Amsterdam	62
71.	1971 Luxembourg	62
72.	1972 Sapporo	42
73.	1972 München	73
74.	1973 Varna	61
75.	1974 Viin	64
76.	1975 Lausanne	70
77.	1976 Innsbruck	56
78.	1976 Montreal	65
79.	1977 Praha	69
80.	1978 Ateena	79
81.	1979 Montevideo	64
82.	1980 Lake Placid	73
83.	1980 Moskva	77
84.	1981 Baden-Baden	79

[1] Numeratsioonis tekkinud viga parandati hiljem: jäeti vahele jrk.-nr. 70.

RAHVUSLIKUD OLÜMPIAKOMITEED

Rahvuslik olümpiakomitee juhib olümpialiikumist ühes riigis või geograafilises piirkonnas ja esindab seda riiki või piirkonda rahvusvahelises olümpialiikumises. Et sportlased saaksid osa võtta olümpiamängudest, tuleb asjaomase riigi või piirkonna rahvuslikul olümpiakomiteel taotleda ROK-ilt enda tunnustamist. Tunnustuse saamiseks peab rahvuslik olümpiakomitee ühendama vähemalt viit olümpiaala rahvuslikku spordiföderatsiooni, mis on vastava rahvusvahelise spordiföderatsiooni liikmed. Kui see tingimus on täidetud, esitab rahvuslik olümpiakomitee ROK-ile oma põhikirja ning selle kinnitamine ROK-i istungjärgul ongi rahvusliku olümpiakomitee ametlik tunnustamine. ROK-il on õigus tunnustamist tühistada, kui ei järgita olümpialiikumise põhimõtteid ja ROK-i reegleid.

Rahvuslikku olümpiakomiteesse võivad kuuluda olümpiaalade rahvuslike spordiföderatsioonide esindajad, selle maa ROK-i liikmed ning olümpialiikumist oluliselt edendanud kehakultuuri- ja sporditegelased.

Rahvuslik olümpiakomitee levitab riigis olümpiaideid, arendab olümpialiikumist ning jälgib, et olümpiasporti ei kasutataks poliitilistel ega ärilistel

eesmärkidel. Ta saadab sportlasi olümpiamängudele, vastutab nende käitumise eest mängudel ning hoolitseb nende varustuse, transpordi, majutamise ja arstliku teenindamise eest.

ROK-i Täitevkomitee on korraldanud rahvuslike olümpiakomiteede esindajatega üksnes instrueerivat laadi nõupidamisi. 30. IX 1965 toimus Roomas esimene rahvuslike olümpiakomiteede esindajate omavaheline nõupidamine; võeti vastu otsus, mis kajastas ühiseid olümpiaspordi edendamise nõudeid ja vajadust asutada oma alaliselt tegutsev keskorgan. Selle rajamiseks moodustati koordineerimiskomitee, kuhu valiti ka NSVL Olümpiakomitee esindaja. 1968. a. nov-s asutati Rahvuslike Olümpiakomiteede Alaline Peaassamblee (ingl. *Permanent General Assembly of the National Olympic Committees*, lüh. PGA NOC), a-st 1981 on president Pedro Ramirez Vázguez (Mehh.). PGA NOC seadis endale ülesandeks tõhustada koostööd ROK-iga ja kavandada talle esitamiseks rahvuslike olümpiakomiteede ühised seisukohad olümpialiikumise küsimuste kohta, ühtlustada ja edendada rahvuslike olümpiakomiteede tegevust, aidates neil vahetada spordi arendamise kogemusi ning abistades arengumaade rahvuslikke olümpiakomiteid.

1968. a. loodi ka regionaalne rahvuslike olümpiakomiteede ühendus — Euroopa Rahvuslike Olümpiakomiteede Alaline Konsultatiivkonverents (ingl. *National Olympic Committees of Europe (Permanent Advisory Conference)*).

Rahvuslike olümpiakomiteede liitumine on mõjustanud ROK-i tegevust.

Riigid ja piirkonnad, mille rahvuslikku olümpiakomiteed ROK on tunnustanud (1981. a. andmed)

Afganistan (1936)
Albaania (1959)
Alžeeria (1964)
Ameerika Ühendriigid (1895)
Andorra (1975)
Angoola (1979)
Antigua (1976)
Antillid (1950)
Araabia Ühendemiraadid (1980)
Argentiina (1927)
Austraalia (1895)
Austria (1912)
Bahama (1952)
Bahrein (1979)
Bangladesh (1980)
Barbados (1955)
Belgia (1906)
Belize (1967)
Benin (1962)
Bermuda (1936)
Birma (1947)
Boliivia (1936)
Botsvaana (1980)
Brasiilia (1935)
Bulgaaria (1923)
Dominikaani Vabariik (1962)
Egiptuse Araabia Vabariik (1910)
Ekuador (1959)
Elevandiluurannik (1963)
Etioopia (1954)
Fidži (1955)
Filipiinid (1929)
Gaana (1952)
Gaboon (1968)
Gambia (1976)
Ginea (1965)
Guajaana (1948)
Guatemaala (1947)
Haiiti (1924)
Hiina RV (1979)
Hispaania (1924)
Holland (1912)
Honduuras (1956)
Hongkong (1951)
Iirimaa (1923)
Iisrael (1952)
India (1924)
Indoneesia (1952)
Iraak (1948)
Iraan (1947)
Island (1935)
Itaalia (1915)
Jaapan (1912)
Jamaika (1936)
Jeemeni Araabia Vabariik (1981)
Jeemeni Demokraatlik Vabariik (1981)
Jordaania (1963)
Jugoslaavia (1920)
Kaimanisaared (1976)
Kamerun (1963)
Kanada (1907)
Katar (1980)
Keenia (1955)
Kesk-Aafrika Vabariik (1965)
Kolumbia (1948)
Kongo RV (1964)
Korea RDV (1957)
Kostariika (1954)
Kreeka (1894)
Kuuba (1954)
Kuveit (1966)
Küpros (1978)
Laos (1979)
Lesoto (1972)
Libeeria (1955)

Liechtenstein (1936)
Liibanon (1948)
Liibüa (1963)
Luksemburg (1908)
Lõuna-Korea (1947)
Madagaskar (1964)
Malaavi (1968)
Malaisia (1954)
Mali (1963)
Malta (1936)
Maroko (1959)
Mauretaania (1979)
Mauritius (1972)
Mehhiko (1923)
Monako (1953)
Mongoolia (1962)
Mosambiik (1979)
Neitsisaared (1967)
Nepaal (1963)
Nigeeria (1951)
Niiger (1964)
Nikaraagua (1959)
Norra (1900)
NSV Liit (1951)
Paapua Uus-Ginea (1974)
Pakistan (1948)
Panama (1947)
Paraguai (1968)
Peruu (1936)
Poola (1919)
Portugal (1909)
Prantsusmaa (1894)
Puertoriiko (1948)
Rootsi (1913)
Rumeenia (1914)
Sair (1968)
Saksa DV (1955)
Saksa FV (1950)
Salvador (1962)
Sambia (1963)
San Marino (1959)
Saudi Araabia (1965)
Senegal (1963)
Sierra Leone (1964)
Simbabve (1980)
Singapur (1948)
Somaalia (1972)
Soome (1919)
Sri Lanka (1937)
Sudaan (1959)
Surinam (1959)
Suurbritannia (1905)
Svaasimaa (1972)
Süüria (1948)
Šeišellid (1979)
Šveits (1912)
Taani (1905)
Tai (1950)
Taivan (1960)
Tansaania (1968)
Togo (1965)
Trinidad ja Tobago (1962)
Tšehhoslovakkia (1920)
Tšaad (1964)
Tšiili (1896)
Tuneesia (1957)
Türgi (1924)
Uganda (1956)
Ungari (1895)
Uruguai (1923)
Uus-Meremaa (1911)
Venetsueela (1935)
Vietnam (1979)
Ülem-Volta (1972)

NSVL OLÜMPIAKOMITEE

NSVL Olümpiakomitee moodustati 1951. a. apr-s, tema põhikirja kinnitas ROK 45. istungjärgul (1951). Samal istungjärgul valiti ROK-i liikmeks NSVL Olümpiakomiteest Konstantin Andrianov ja järgmisel istungjärgul 1952. a. Aleksei Romanov (ROK-i liige a-ni 1971, auliige a-ni 1979). NSVL Olümpiakomitee on ühiskondlik organisatsioon, mille ülesanne on kaasa aidata kehalise kasvatuse ja amatöörspordi arendamisele NSV Liidus, laiendada spordialaseid rahvusvahelisi sidemeid ning tõhustada koostööd rahu ja sõpruse tugevdamiseks.

NSVL Olümpiakomitee esindab Nõukogude sportlasi rahvusvahelises olümpialiikumises ja hoolitseb, et nad saaksid olümpiamängudest osa võtta; ta peab sidet ROK-i, teiste rahvuslike olümpiakomiteede ning rahvuslike ja rahvusvaheliste spordiföderatsioonidega. NSVL Olümpiakomiteel on 122 liiget. Kõrgeim organ — pleenum — kutsutakse kokku vähemalt kord aastas. Pleenumite vahelisel ajal juhib tööd 4 aastaks valitud presiidium (esimees 1951—75 Konstantin Andrianov, a-st 1975 Sergei Pavlov).

Nõukogude sportlased osalevad olümpiamängudes a-st 1952. NSVL Olümpiakomitee ja Nõukogude sportlased on kõigiti propageerinud olümpiaideid ja järginud olümpiaharta sätteid. 1955. a. autasustas ROK NSVL Olümpiakomiteed olümpialiikumise arendamises saavutatud edu eest Bonacossa trofeega ning 1962. a. anti Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee endisele esimehele Nikolai Romanovile Olümpiadiplom teenete eest. 1962. a. Moskvas toimunud ROK-i 59. istungjärgu avakõnes ütles tookordne ROK-i president A. Brundage: «1912. a. oli Venemaa koondvõistkonnas 172 meessport-

last (mitte ühtegi naist) ja võideti 4 medalit. 1960. a., kaksteist olümpiaadi hiljem, kuulus Nõukogude Liidu võistkonda 254 mees- ja 53 naissportlast ning nad võitsid 103 medalit. Ükski teine maa ei ole suutnud nii lühikese aja vältel saavutada sellist hiiglasuurt edu.»

Käesoleval ajal on ROK-i liikmed Konstantin Andrianov (oli 1966—70 ROK-i viitsepresident) ja Vitali Smirnov (a-st 1971; oli 1974—78 ROK-i Täitevkomitee liige ja on a-st 1978 ROK-i viitsepresident).

RAHVUSVAHELISED SPORDIFÖDERATSIOONID

Rahvusvahelisi spordiföderatsioone on maailmas kokku üle 80. Olümpialiikumise seisukohast võib neid jagada olümpiaalade ja mitteolümpiaalade föderatsioonideks. Olümpiaalade rahvusvahelisi spordiföderatsioone on 26. Peale nende on ROK tunnustanud ka mõningaid niisuguste spordialade rahvusvahelisi föderatsioone, mis olümpiaprogrammi ei kuulu.

ROK-i reeglite kohaselt vastutavad rahvusvahelised spordiföderatsioonid olümpiavõistluste korraldamise eest ja kontrollivad tulemusi, kuid neil ei ole otsustamisõigust olümpiamängude põhiküsimuste lahendamisel. Alates 1921. a-st on toimunud küll mitu ROK-i ja rahvusvaheliste spordiföderatsioonide vahelist nõupidamist, kuid föderatsioonide seisukohti on ROK vähe arvestanud ning mitmele nende ettepanekule vastu seisnud. See on põhjustanud föderatsioonide omavahelise liitumise. 1967. a. peeti Lausanne'is 27 rahvusvahelise spordiföderatsiooni (neist 19 olid olümpiaalade föderatsioonid) nõupidamine. Moodustati Rahvusvaheliste Spordiföderatsioonide Peaassamblee (pr. *Assemblée Générale des Fédérations Internationales Sportives*, lüh. AGFI), valiti juhtivad organid ja kinnitati põhikiri. AGFI ülesandeks sai suurendada rahvusvaheliste spordiföderatsioonide autoriteeti ja iseseisvust, tugevdada nende sidemeid ROK-iga ning teha ROK-ile ja teistele rahvusvahelistele spordiföderatsioonidele teatavaks oma liikmete ühised seisukohad rahvusvahelise spordiliikumise ja olümpiamängude küsimustes.

AGFI liikmeks võib olla iga rahvusvaheline amatöörspordiorganisatsioon. Keskus asub Monte Carlos, ametlikud keeled on inglise ja prantsuse keel. Peaassamblee istungeid peetakse kord aastas, president valitakse üheks aastaks.

ROK on mõningaid AGFI ettepanekuid arvestanud ja heaks kiitnud, näiteks on lubanud pidada olümpia-aastal olümpiaspordialade MM-võistlusi, võimaldanud rahvusvaheliste spordiföderatsioonide esindajail osaleda olümpiavõitjate autasustamises ja suurendanud spordiföderatsioonide osa olümpialinna valikul (kontrollivad ja hindavad mängude korraldamise tegelikke võimalusi). Ent olümpiamängude sõlmprobleemide arutamisel (amatööristatuut, teleülekannetest saadava tulu jaotamine jms.) ei ole ROK AGFI seisukohti küllaldaselt arvestanud.

RAHVUSVAHELINE OLÜMPIAAKADEEMIA

Olümpiamängude elustaja P. de Coubertin pidas vajalikuks sellise asutuse rajamist, mille peaülesanne oleks noorte hulgas olümpiaideid selgitada ja levitada. Tema mõte sai teoks alles palju aastaid hiljem. 1949. a. võttis ROK vastu olümpiaakadeemia asutamise otsuse, kuid selle täitmiseni kulus veel 12 aastat. 1961. a. avati Olümpias Kreeka Olümpiakomitee juurde kuuluv Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia (pr. *Académie Internationale Olympique*, ingl. *International Olympic Academy*), mis seadis endale ülesandeks uurida

Olümpiaalade rahvusvahelised spordiföderatsioonid

Spordiala	Spordiföderatsiooni nimi	Asutamisaasta	NSV Liidu spordiföderatsiooni liikmeks võtmise aasta	Liikmete arv (1981)
aerutamine	Rahvusvaheline Aerutamisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Canoë*, lüh. FIC)	1924	1952	39
bobisõit	Rahvusvaheline Bobisõiduföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing*, lüh. FIBT)	1923	1981	23
džuudo	Rahvusvaheline Džuudoföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Judo*, lüh. FIJ)	1951	1962	104
jalgpall	Rahvusvaheline Jalgpalliliit (pr. *Fédération Internationale de Football Association*, lüh. FIFA)	1904	1946	150
jalgrattasõit	Rahvusvaheline Jalgratturite Liit (pr. *Union Cycliste Internationale*, lüh. UCI)	1900	1952	
	Rahvusvaheline Amatööride Jalgrattasõiduföderatsioon (pr. *Fédération Internationale Amateur de Cyclisme*, lüh. FIAC)	1965	1965	129
jäähoki	Rahvusvaheline Jäähokiliit (pr. *Ligue Internationale de Hockey sur Glace*, lüh. LIHG, ing. *International Ice Hockey Federation*, lüh. IIHF)	1908	1953	31
kelgutamine	Rahvusvaheline Kelgutamisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Luge de Course*, lüh. FIL)	1957	1971	26
kergejõustik	Rahvusvaheline Kergejõustikuföderatsioon (ingl. *International Amateur Athletic Federation*, lüh. IAAF)	1912	1947	162
korvpall	Rahvusvaheline Korvpalliföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Basketball Amateur*, lüh. FIBA)	1932	1946	152
laskmine	Rahvusvaheline Laskmisliit (pr. *Union Internationale de Tir*, lüh. UIT)	1907	1952	98
maadlus	Rahvusvaheline Maadlusföderatsioon (pr. *Fédération Internationale des Luttes Amateurs*, lüh. FILA)	1912	1947	90
maahoki	Rahvusvaheline Maahokiföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Hockey*, lüh. FIH)	1924	1970	85

moodne viievõistlus	Rahvusvaheline Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liit (pr. *Union Internationale de Pentathlon Moderne et Biathlon*, lüh. UIPMB)	1948	1952	54
poks	Rahvusvaheline Poksiliit (pr. *Association Internationale de Boxe Amateur*, lüh. AIBA)	1946	1949	125
purjetamine	Rahvusvaheline Purjetamisliit (ingl. *International Yacht Racing Union*, lüh. IYRU)	1907	1952	74
ratsutamine	Rahvusvaheline Ratsutamisföderatsioon (pr. *Fédération Équestre Internationale*, lüh. FEI)	1921	1952	69
suusatamine	Rahvusvaheline Suusatamisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Ski*, lüh. FIS)	1924	1948	51
sõudmine	Rahvusvaheline Sõudmisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale des Sociétés, d'Aviron*, lüh. FISA)	1892	1952	53
tõstmine	Rahvusvaheline Tõstmisföderatsioon (ingl. *International Weightlifting Federation*, lüh. IWF)	1920	1946	112
uisutamine	Rahvusvaheline Uisutamisliit (ingl. *International Skating Union*, lüh. ISU)	1892	1947	32
ujumine	Rahvusvaheline Ujumisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Natation Amateur*, lüh. FINA)	1908	1947	97
vehklemine	Rahvusvaheline Vehklemisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale d'Escrime*, lüh. FIE)	1913	1952	68
vibulaskmine	Rahvusvaheline Vibulaskmisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Tir à l'Arc*, lüh. FITA)	1931	1967	60
võimlemine	Rahvusvaheline Võimlemisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Gymnastique*, lüh. FIG)	1881	1948	78
võrkpall	Rahvusvaheline Võrkpalliföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Volley-Ball*, lüh. FIVB)	1947	1948	135
väravpall	Rahvusvaheline Väravpalliföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Handball*, lüh. FIH)	1946	1958	80

spordi filosoofilisi, ajaloolisi, pedagoogilisi ja sotsiaalseid probleeme ning igati hoogustada olümpialiikumist. Akadeemia tegevust juhib nõukogu (president, 3 asepresidenti ja 5 liiget), mille Kreeka Olümpiakomitee valib oma liikmete ning Kreeka sporditegelaste hulgast 4 aastaks. Akadeemia tegevust suunab ROK-i olümpiaakadeemiakomisjon.

Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia korraldab igal suvel kahenädalasi istungjärke, kus kuulatakse ROK-i liikmete, rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteede esindajate, teadlaste ning teenekate sporditegelaste ettekandeid olümpialiikumise jm. spordiprobleemide kohta; peetakse ka seminare ja diskussioone ning tegeldakse spordiga. Istungjärkudele võib iga rahvuslik olümpiakomitee saata kuni 10 inimest.

Osa võtab vähemalt üks ROK-i liige, külalisteks kutsutakse olümpiavõitjaid jt. silmapaistvaid sportlasi. Istungite materjalid avaldatakse hiljem kogumikuna kreeka, prantsuse ja inglise keeles.

NSVL Olümpiakomitee esindajad on olümpiaakadeemia istungjärkudest osa võtnud alates 1973. a-st.

OLÜMPIAKONGRESS

Esimeseks olümpiakongressiks peetakse P. de Coubertini algatusel Pariisis 1894. a. korraldatud rahvusvahelist kongressi, kus otsustati elustada olümpiamängud, moodustati ROK ja kinnitati olümpiaharta. Ajavahemikus 1894—1930 peeti 9 kongressi, neis osalesid ROK-i liikmed ning rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteede esindajad. 1914—30 toimunud kongressidel võeti vastu tähtsaid otsuseid olümpialiikumise kohta ja valiti ROK-i juhtkond; otsustel oli seaduse jõud. Olümpiakongresse korraldas ROK P. de Coubertini juhtimisel, pärast tema lahkumist ROK-i presidendi kohalt (1925) kongresside korraldamine vaibus. ROK-i tegevusse sugenenud konservatiivsust suurendas veelgi II maailmasõda. 1931—72 ei peetud ühtki olümpiakongressi, kõik olümpiaalased küsimused lahendati ROK-i istungjärkudel.

Olümpialiikumise hoogustudes tekkis uuesti vajadus kokku kutsuda rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteede esindajad. NSV Liidu jt. sotsialismimaade algatusel, mida toetas eesrindlik spordiüldsus, hakkas ROK 1973. a. jälle korraldama olümpiakongresse.

Olümpiakongressid

Aeg		Koht	Probleemid
16.—24. VI	1894	Pariis	olümpiamängude taassünni organiseerimine
23. VII — 1. VIII	1897	Le Havre	spordihügieen ja -pedagoogika
9.—14. VI	1905	Brüssel	kehalise kasvatuse teooria
23.—25. V	1906	Pariis	kunst, kirjandus ja sport
6.—12. V	1913	Lausanne	spordipsühholoogia
13.—23. VI	1914	Pariis	olümpiareeglid ja -programm
2.—7. VI	1921	Lausanne	olümpiareeglid
29. V — 5. VI	1925	Praha	olümpiareeglid
25.—30. V	1930	Berliin	olümpiareeglid
30. IX — 4. X	1973	Varna	olümpialiikumine ja selle perspektiivid
23.—28. IX	1981	Baden-Baden	olümpialiikumise tulevik

OLÜMPIAHARTA

Olümpiaharta on olümpialiikumise eeskirjade ja juhendite kogu. Harta projekti koostas P. de Coubertin ja kinnitas I olümpiakongress 1894. a., hiljem on ROK harta sätteid täpsustanud ja täiendanud.

Harta määrab kindlaks olümpialiikumise põhimõtted: olümpiamänge korraldatakse iga 4 aasta järel, nad ühendavad kõigi maade amatöörsportlasi ausaks võistluseks võrdsetes tingimustes; ühegi maa ega isiku õigusi ei ole lubatud rassilistel, religioossetel ega poliitilistel kaalutlustel kärpida, olümpiamängud on sportlaste, mitte riikide võistlused.

Olümpiaharta sätestab ROK-i ülesanded ja õigused ning suhted rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja rahvuslike olümpiakomiteedega, ROK-i liikmete staatuse ja nende valimise korra, ROK-i presidendi ja täitevkomitee kohustused, ROK-i istungjärkude kokkukutsumise sageduse ja nende toimumise korra, loetleb olümpiaspordialad, määrab olümpiamängude ettevalmistamise ja teostamise korra: riikide ja sportlaste olümpiamängudes osalemise tingimused, esindusnormid, mängude ava- ja lõpptseremoonia, võitjate autasustamise, mängude kultuuriprogrammi jm. Harta kohaselt korraldatakse olümpiamänge järjepidevalt olümpiaadi (mängude 4-aastane ajavahemik) esimesel aastal, suvemängud ei tohi kesta üle 15 ja talimängud üle 10 päeva. Mängude aeg ei ole kuupäevaliselt ette kirjutatud, täpse aja määrab ROK koos olümpiamängude organiseerimise komiteega. ROK valib ka olümpiamängude koha, olümpialinna (mängude korraldamise õigus antakse linnale, mitte riigile). Olümpiaharta järgi võivad olümpiamängudel võistelda ainult amatöörsportlased, mängudest osavõtjate vanusepiire ei ole kehtestatud. Harta määrab kindlaks ka olümpiaautasud ning autasustamise tingimused ja korra.

OLÜMPIALIPP, -SÜMBOL, -DEVIIS JA -EMBLEEM

Olümpialipp, -sümbol, -deviis ja -embleem on ROK-i ainuomand.

Olümpialipp valmistati 1913. a. Pariisis. Valgel põhjal (lipu pikkus 3 m, laius 2 m) on olümpiasümbol — 5 omavahel põimunud rõngast (kujutise laius 2 m, rõnga läbimõõt 60 cm). Originaallipul on ka olümpiadeviis *citius, altius, fortius*.

Esimest korda heisati olümpialipp Pariisis 1914. a. olümpiamängude taassünni 20. aastapäeva tähistamise puhul. Olümpiamängudel lehvis lipp esimest korda 1920. a. Antverpenis, selle lipu kinkis ROK-ile 1920. a. Belgia Olümpiakomitee.

Olümpiamängude avapidustustel annab eelmisi mänge korraldanud linna esindaja olümpialipu ROK-i presidendile, kes annab selle omakorda olümpiamänge korraldava linna linnapeale. Lipp lehvib kogu mängude aja peastaadionil kesksel kohal. Pärast olümpiamänge jääb lipp neljaks aastaks mänge korraldanud linna kätte hoiule.

Taliolümpiamängudel on oma lipp, selle kinkis ROK-ile 1952. a. taliolümpiamänge korraldanud Norra pealinn Oslo.

Olümpiasümbol on 5 omavahel põimunud rõngast. Selle värvilise kujutise puhul on ülal (vasakult) sinine, must ja punane, all kollane ja roheline rõngas; kollane rõngas ühendab sinist ja musta, roheline musta ja punast rõngast. Sümboli mõtte esitas 1913. a. P. de Coubertin: 5 rõngast sümboliseerivad 5 maailmajagu ning nende sportlaste kohtumist olümpiamängudel ausas ja sõbralikus võistluses; 6 värvusest (kaasa arvatud olümpialipu valge põhivärvus) on vähemalt üks kõigi maade rahvus-(riigi-)lipu värvusi. Olümpiadeviis *citius, altius, fortius* ('kiiremini, kõrgemale, tugevamini') väljendab olümpialiikumise püüdlusi; deviisi autor on P. de Coubertini sõber, prantsuse pedagoog Didon.

Olümpiasümboli ja -deviisi kasutamine puhtärilistel eesmärkidel on olümpiaharta järgi rangelt keelatud. Et neid ei kuritarvitataks, selle järele peavad oma riigis valvama rahvuslikud olümpiakomiteed. Olümpiarõngad koos mingi eraldusmärgiga moodustavad olümpiaembleemi.

Igaks olümpiamänguks kavandatakse oma embleem: olümpiamänge korraldava linna sümbol, 5 olümpiarõngast, linna nimi ja mängude aasta.

OLÜMPIAHÜMN

Olümpiahümni mängitakse olümpiamängude ava- ja lõpp-pidustustel ning ROK-i istungjärkude avamisel. 1896. a. Ateenas peetud I nüüdisaegsete olümpiamängude puhuks komponeeris hümni Spyron Samaras, sõnad kirjutas Kostis Palamas. 1957. a. (teistel andmetel 1958) tunnistas ROK selle ametlikuks olümpiahümniks. Kuid mängude korraldajal on olnud õigus valida olümpiahümniks ka mingi muu juba olemasolev muusikateos või korraldada hümni saamiseks konkurss. Näiteks 1936. a. Berliini olümpiamängudeks ja 1964. a. Innsbrucki taliolümpiamängudeks valiti hümn Richard Straussi teoste hulgast.

OLÜMPIAPROGRAMM

1981. a-ni oli ROK olümpiaaladena tunnustanud 26 spordiala. Need on aerutamine, bobisõit, džuudo, jalgpall, jalgrattasõit, jäähoki, kelgutamine, kergejõustik, korvpall, laskmine, maadlus (klassikaline ja vabamaadlus), maahoki, moodne viievõistlus, poks, purjetamine, ratsutamine, sportvõimlemine, suusatamine, sõudmine, tõstmine, uisutamine (ilu- ja kiiruisutamine), ujumine (sealhulgas vettehüpped ja veepall), vehklemine, vibulaskmine, võrkpall ja väravpall. Enamik neist ei ole kuulunud olümpiamängude kavva läbi aegade, olümpiaprogrammi on ROK sageli muutnud.

Esialgne kriteerium, mille järgi spordiala olümpiaprogrammi võeti, oli selle harrastamine vähemalt 25 riigis, kuid alati pole ROK seda tingimust arvestanud. Kaua aega tehti iga nelja aasta järel programmi kohta uus otsus. Olümpiaprogrammi sagedase muutmisega ei olnud rahul rahvuslikud olümpiakomiteed ega rahvusvahelised spordiföderatsioonid, sest olümpiakavva võtmine on spordiala prestiiži küsimus. NSVL Olümpiakomitee ettepanekut, et ROK-i tunnustatud 21 suvespordialast kuuluksid alaliselt olümpiamängude kavva vähemalt 15, toetas maailma spordiüldsus. ROK võttis sellekohase otsuse vastu 53. istungjärgul 1957. a. ROK-i Täitevkomitee ja olümpiaalade rahvusvaheliste spordiföderatsioonide esindajate nõupidamisel, mis toimus Ateenas 1961. a., tehti ROK-ile soovitus võtta mängude kavva kõik ülalnimetatud 26 spordiala. Sama ettepaneku tegi ROK-ile 1965. a. 24 rahvusvahelise spordiföderatsiooni esindajate nõupidamine.

ROK-i 67. istungjärgu (1968) otsuse kohaselt moodustati olümpiaprogrammikomisjon, kellele tehti ülesandeks kavandada otstarbekad olümpiamängude programmi alused ja spordialade programmi võtmise tingimused. Komisjoni kuulub 6 ROK-i liiget ja 6 rahvuslike olümpiakomiteede esindajat, sealhulgas Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee esimehe asetäitja V. Smirnov. Olümpiaprogrammikomisjon tegi ROK-i 69. istungjärgule (1970) ettepaneku lähtuda spordiala olümpiaprogrammi lülitamisel nõudest, et suveolümpiakavva võetavat meeste ala harrastataks vähemalt 40 riigis (3 kontinendil) ja naiste ala 25 riigis (2 kontinendil), taliolümpiakavva võetavat meeste ala 25 riigis (2 kontinendil) ja naiste ala 20 riigis (2 kontinendil). ROK kiitis need soovitused heaks ning otsustas neid rakendada pärast Innsbrucki ja Montreali mänge (1976). Olümpiaprogrammikomisjoni oluline teene on, et ROK-i istungjärgul lükati tagasi mõne ROK-i liikme ettepanek jätta olümpiaprogrammist välja võistkondlikud alad. Komisjoni esimehe A. Csanádi arvamuse järgi peavad olümpiakavva kuuluma eelkõige populaarsed spordialad ja 60% maailma sportlastest harrastab just võistkondlikke alasid.

Nüüdseist olümpiaspordialadest on kõigi suveolümpiamängude ametlikku kavva kuulunud kergejõustik, ujumine, vehklemine ja võimlemine ning kõigi

taliolümpiamängude kavva jäähoki, suusatamine ja uisutamine (nii ilu- kui ka kiiruisutamine). Alates 1952. a-st on suveolümpiamängude kavas olnud järjepidevalt 17 ala: aerutamine, jalgpall, jalgrattasõit, kergejõustik, korvpall, laskmine, maadlus, maahoki, moodne viievõistlus, poks, purjetamine, ratsutamine, sportvõimlemine, sõudmine, tõstmine, ujumine (sealhulgas vettehüpped ja veepall) ning vehklemine. 1972. a. olümpiamängudest peale kuulus olümpiaprogrammi 26 olümpiaspordiala.

Varasemate olümpiamängude ametlikus kavas on ajuti olnud ka spordialasid, mis nüüd ei ole enam olümpiaalad, näit. *jeu de paume, lacrosse*, polo, *rackets*, ragbi, *roque*, tennis ja veemootorisport. Peale ametliku, kinnitatud olümpiaprogrammi on mängude korraldajail olnud õigus lülitada kavva kahe spordiala näitlikud võistlused.

Olümpiaprogrammi arutati ka X olümpiakongressil Varnas 1973. a. Seal tehtud ettepanekute põhjal kavandas olümpiaprogrammikomisjon tulevaste olümpiamängude (1984. a-st alates) võistluskava alused ning kooskõlastas need rahvuslike olümpiakomiteede ja rahvusvaheliste spordiföderatsioonidega. Põhimõtted on järgmised: a) spordiala peab olema paljudes maades harrastatav; b) olümpiakava peab peegeldama rahvusvahelist sporti; c) spordiala rahvusvaheline föderatsioon peab järgima ROK-i reegleid; d) olümpiamängudes osalegu ainult parimad sportlased, seepärast tuleb korraldada valikvõistlusi ja kehtestada normid; e) spordialade võistluskavad ei tohi olümpiamängude korraldajaile kaasa tuua liiga suuri kulutusi (uusrajatisi peab saama kasutada ka pärast mänge); f) spordialad ja nende võistluskavad peavad olema võimalikult püsivad; g) spordialade vahel valitsegu sisemine tasakaal, et ühe spordiala võistlusalade rohkendamine ei tuleks teisele kahjuks. Olümpiaprogrammikomisjon on seisukohal, et järjepidev kava tõstab ROK-i autoriteeti, tagab rahvusvaheliste föderatsioonide, võistlejate ja korraldajate eduka tegevuse ning suurendab lugupidamist olümpimängude ja kogu olümpialiikumise vastu.

Moskvas peetud ROK-i 83. istungjärgul (1980) otsustati olümpiaprogrammi avardada ning suurendada naiste osa olümpiaspordis. Suveolümpiamängude kavva võeti naiste võistlusaladena jalgrattasõidus 50—70 km maanteesõit, laskmises 40 lasku õhupüssist, 3 × 20 lasku spordipüssist ja 30 + 30 lasku spordipüstolist, kergejõustikus lisaks senistele 3000 m jooks ja 400 m tõkkejooks, uute olümpiaaladena iluvõimlemine (mitmevõistlus) ja kujundujumine (naispaaridele). Talimängudel hakkavad naised võistlema lisaks 20 km murdmaasuusatamises. Nii meeste kui naiste võistluskavva võeti purjelauasõit ja 200 m kompleksujumine ning meeste ujumisalasid täiendati 4 × 100 m vabaujumisega. ROK-i 84. istungjärgul (1981) said olümpiaaladena tunnustuse tennis ja lauatennis, mis otsustati võtta 1988. a. olümpiamängude kavva.

AMATÖÖRSPORDIST

Nüüdisaja olümpialiikumise seisukohast määratleti amatöörsport esimest korda 1894. a. I olümpiakongressil. Kongress kinnitas amatööristatuudi; põhilisena määrati kindlaks, et spordi harrastamise eesmärk ei tohi olla materiaalne hüvitus.

Hiljem on ROK-i istungjärkudel korduvalt arutatud 1894. a. amatööristatuudi ajakohastamist. Olulisim on olnud küsimus, kas amatöörsportlasele võib maksta rahalist hüvitust selle aja eest, kui ta ei tööta, vaid viibib võistluseelseil treeninguil ja võistlustel. ROK-i 23. (1925) ja 55. istungjärk (1959) ei kiitnud hüvituse maksmist heaks. ROK on järjekindlalt püüdnud ära hoida amatöörspordist materiaalse kasu saamise võimalusi. Nii mõnigi kapitalistliku riigi amatöörsportlane on pärast väga heade võistlustulemuste saavutamist ja tuntuks saamist hakanud elukutseliseks sportlaseks. Ent põhjendamatu on mõne ROK-i liikme arvamus, nagu saaks amtöörsportlase elukutseliseks minekut vältida, kui ei lubaks olümpiavõitjaid osa võtta edaspidistest mängudest. ROK-i 58. istungjärk (1961) lükkas sellekohase ettepaneku õigustatult tagasi.

ROK-i 59. istungjärk (1962) kinnitas uue amatööristatuudi, kuid ka see pidas olümpiamängudeks valmistumise ja mängudel viibimise aja eest sportlasele rahalise hüvituse maksmist amatööripõhimõtte rikkumiseks. Rahulolematust kinnitatud statuudiga avaldas isegi UNESCO juures asuv Rahvusvaheline Kehakultuuri- ja Spordinõukogu.

Uuesti arutati amatöörspordiprobleemi 1965. a. toimunud 68 riigi rahvuslike olümpiakomiteede nõupidamisel. Jõuti järeldusele, et amatöörsportlase määratlust on vaja täpsustada, sest suurvõistlustest, eriti olümpiamängudest osavõtt nõuab tänapäeval tunduvalt rohkem treenimisaega (sõltub spordiala eripärast) kui varem ning võistlustega seoses tuleb teha pikki kulukaid reise. Peeti vajalikuks peale üldformuleeringu muutmise täpsustada sõnastust iga spordiala seisukohast. ROK-ile tehti ettepanek võtta vastu järgmine üldformuleering: «Amatöörsportlane on isik, kellele sport ei ole materiaalse kasu saamise eesmärk, vaid kes harrastab seda õpingute või töö kõrvalt. Tal on õigus saada rahalist hüvitust treeninguga seotud, põhjendatud ja kontrollitavate kulutuste katteks.»

Vastuväiteid ROK-i seisukohtadele ja ettepanekuid olukorda muuta esitati ka 1967. a. toimunud 27 rahvusvahelise spordiföderatsiooni esindaja nõupidamisel ning 1970. a. korraldatud Rahvuslike Olümpiakomiteede Alalise Peaassamblee ja Rahvusvaheliste Spordiföderatsioonide Peaassamblee ühisel nõupidamisel.

Amatöörspordiprobleemi lahendamiseks moodustas ROK 1968. a. oma ja rahvuslike olümpiakomiteede liikmeist komisjoni. Selle kavandatud muudatusettepanek kiideti heaks ROK-i 71. istungjärgul 1971. a. Kinnitati järgmine sõnastus: «Olümpiamängudest lubatakse osa võtta sportlasel, kes traditsioonilise olümpiavaimu ja eetika kohaselt harrastab sporti kui hüvet sellest materiaalselt kasu saamata. Mitte spordi, vaid isiku põhitegevuse kaudu saadav tulu peab kindlustama tema oleviku ja tuleviku; ta ei tohi olla kunagi olnud ühegi spordiala professionaal ega poolprofessionaal ehk nn. mitteamatöör. Sportlase enese treeningute ega teiste õpetamise eesmärk ei tohi olla materiaalse kasu saamine. Algajate sportlaste kehalise kasvatuse instruktoreid lubatakse olümpiavõistlustest osa võtta.»

Amatööristatuudi uus sõnastus võimaldas sportlasi mõnevõrra rohkem majanduslikult kindlustada, kuid osa spordiorganisatsioone ei jäänud sellega siiski rahule.

ROK-i 72. istungjärgul (1972) võeti ROK-i presidendi A. Brundage'i ettepanekul vastu otsus, et sporti ei tohi lubada kasutada ärilistel eesmärkidel (näit. spordivarustust tootvad firmad kauba reklaamimiseks), ning nõuti kõigilt rahvusvahelistelt spordiföderatsioonidelt põhikirja sellekohase täpsustuse tegemist.

Mitmel ROK-i istungjärgul kerkis küsimus, kas sellised alad nagu jalgpall, korvpall, poks, jmt. ei soodusta professionaalsust, sest nende spordialade populaarsuse tõttu on suurenenud nende kasutamine äriotstarbel. Avaldati arvamust, et võistkondlikud spordialad tuleks olümpiaprogrammist välja jätta. Kuid olümpiaprogrammikomisjoni esimees Á. Csanádi ei pidanud sellist seisukohta küllaldaselt põhjendatuks.

Amatöörspordiprobleemi arutasid muu hulgas ka X olümpiakongress (1973) ja kolmepoolne komisjon (ROK-i, rahvuslike olümpiakomiteede ja olümpialade rahvusvaheliste spordiföderatsioonide esindajad) ning soovitasid ROK-il amatööristatuuti ajakohastada.

ROK-i 75. istungjärgul (1974) vastuvõetud amatööristatuut on eelmistest tunduvalt konkreetsem ja lubab rahvusvahelistel spordiföderatsioonidel

rakendada kõrvu ROK-i määrustega oma amatöörireeglit. Statuudis on öeldud: «Et osaleda olümpiamängudes, on sportlane kohustatud järgima ja täitma nii ROK-i reegleid ja määrusi kui ka neid rahvusvahelise spordiföderatsiooni omi, mis ROK on heaks kiitnud (isegi kui need spordiföderatsiooni reeglid on ROK-i omadest rangemad); ta ei tohi sportliku tegevuse eest saada mingit rahalist tulu ega muud materiaalset kasu, välja arvatud juhtudel, mida lubavad reeglite seletusse lisatud sätted.» Statuudile järgneva seletuse esimene osa määrab sportlaste õigused, teine osa kohustused.

Pärast amatöörsportlase uue määratluse heakskiitmist ütles ROK-i president M. Killanin, et ROK tahab endiselt säilitada amatöörspordi väärikust, kuigi ta on natuke kõrvale kaldunud P. de Coubertini ajast pärit nn. puhta amatöörspordi seisukohast.

1977. a. algas vaidlus sportlaste olümpiamängudele lubamise reeglite üle taas.

NSVL Olümpiakomitee kaitseb olümpialiikumise harrastussportlikku olemust. Ta peab otstarbekaks, et sportlase olümpiamängudele lubamise põhimõtete üle otsustaks lõppkokkuvõttes ROK.

OLÜMPIALINN

Olümpiaharta järgi antakse olümpiamängude korraldamise õigus linnale, mitte riigile. Selle õiguse saamiseks esitavad linnavõimud ROK-ile sooviavalduse, mille on kinnitanud asjaomase maa rahvuslik olümpiakomitee. Linna kandidatuuri peab toetama valitsus ja võtma endale vastutuse selle eest, et mängud toimuvad ROK-i reeglite kohaselt. Lisaks sooviavalduse esitamisele täidab linn mängude korraldamise praktilisi võimalusi käsitlevad ankeedi. Linnade sooviavaldused vaadatakse läbi 6 aastat enne mänge, valiku teeb ROK-i istungjärk hääletamisega. Olümpiamängude korraldamise õiguse võidab linn, mis saab ROK-i istungjärgust osavõtvate liikmete häälteenamuse. Kui ükski taotleja häälteenamust ei saa, jäetakse kõige vähem hääli saanud linn välja ja korraldatakse uus hääletamine.

ROK-i 79. istungjärgul (Prahas 1977) suurendati rahvuslike olümpiakomiteede osa ja vastutust olümpialinnade valikul. Istungjärgu otsuse kohaselt valib riigis olümpialinna kandidatuuri nüüd rahvuslik olümpiakomitee (ta määrab ka need linnad, kus peetakse eelvõistlused või ka mõne spordiala olümpiavõistlused) ning ROK valib olümpialinna rahvuslike olümpiakomiteede esitatud kandidaatide hulgast, kaaludes komiteede soovitusi. Kuigi olümpiamängude korraldamise õigus antakse linnale, jääb mängude üldine organiseerimine rahvusliku olümpiakomitee ülesandeks. Viimane moodustab selle ülesande täitmiseks olümpiamängude organiseerimise komitee.

Suveolümpiamängude korraldamise õigust taotlenud linnad (olümpialinn sõrendatud):

1896 Ateena (Kr.)
1900 Pariis (Pr.)
1904 Chicago ja Saint Louis (USA)
1908 Berliin (Saksa), London (Sbr.), Milaano ja Rooma (It.). Algselt valitud Rooma keeldus olümpiamänge korraldamast.
1912 Stokholm (Rts.)
1916 Aleksandria (Eg.), Berliin (Saksa), Budapest (Ung.), Cleveland (USA)
Olümpiamänge ei toimunud I maailmasõja tõttu.
1920 Antverpen (Belgia), Budapest (Ung.), Lyon (Pr.)
1924 Amsterdam (Holl.), Barcelona (Hisp.), Los Angeles (USA), Pariis (Pr.), Praha (Tšehh.), Rooma (It.)
1928 Amsterdam (Holl.)
1932 Los Angeles (USA)

1936 Aleksandria (Eg.), Barcelona (Hisp.), Berliin (Saksa), Budapest (Ung.), Buenos Aires (Arg.), Dublin (Iiri), Mainiäärne Frankfurt (Saksa), Helsingi (Soome), Köln ja Nürnberg (Saksa), Rooma (It.)
1940 Aleksandria (Eg.), Ateena (Kr.), Barcelona (Hisp.), Budapest (Ung.), Buenos Aires (Arg.), Dublin (Iiri), Helsingi (Soome), Lausanne (Šv.), London (Sbr.), Montreal või Toronto (Kan.), Rio de Janeiro (Bras.), Rooma (It.), Tokio (Jp.). Algselt valitud Tokio keeldus mänge korraldamast.
Olümpiamänge ei toimunud II maailmasõja tõttu.
1944 Ateena (Kr.), Budapest (Ung.), Detroit (USA), Lausanne (Šv.), London (Sbr.), Montreal (Kan.)
Olümpiamänge ei toimunud II maailmasõja tõttu.
1948 London (Sbr.)
1952 Amsterdam (Holl.), Ateena (Kr.), Chicago ja Detroit (USA), Helsingi (Soome), Lausanne (Šv.), Minneapolis ja Philadelphia (USA), Stokholm (Rts.)
1956 Buenos Aires (Arg.), Chicago, Detroit ja Los Angeles (USA), Melbourne (Austr.), México (Mehh.), Minneapolis (USA), Montreal (Kan.), Philadelphia ja San Francisco (USA)
Olümpiamängude ratsutamisvõistluste korraldamise õigust taotlesid Buenos Aires (Arg.), Los Angeles (USA), Lääne-Berliin, Pariis (Pr.), Rio de Janeiro (Bras.) ja Stokholm (Rts.)
1960 Ateena (Kr.), Brüssel (Belgia), Budapest (Ung.), Buenos Aires (Arg.), Chicago ja Detroit (USA), Lausanne (Šv.), Los Angeles (USA), México (Mehh.), Minneapolis, New York ja Philadelphia (USA), Rooma (It.), Rio de Janeiro (Bras.), San Francisco (USA), Tokio (Jp.)
1964 Brüssel (Belgia), Detroit (USA), Tokio (Jp.), Viin (Austria)
1968 Buenos Aires (Arg.), Detroit (USA), Lyon (Pr.), México (Mehh.).
1972 Detroit (USA), Madriid (Hisp.), Montreal (Kan.), München (SFV)
1976 Firenze (It.), Los Angeles (USA), Montreal (Kan.), Moskva (NSVL)
1980 Los Angeles (USA), Moskva (NSVL)
1984 Los Angeles (USA)
1988 Ateena (Kr.), Nagoya (Jp.), Söul (L.-Korea)

Talvolümpiamängude korraldamise õigust taotlenud linnad:

1924 Chamonix (Pr.)
1928 Davos, Engelberg ja Sankt Moritz (Šv.)
1932 Berberg (Saksa), Denver, Duluth, Yosemite Valley, Lake Placid ja Minneapolis (USA), Montreal (Kan.)
1936 Garmisch-Partenkirchen (Saksa)
1940 Sankt Moritz (Šv.), Sapporo (Jp.). Algselt valitud Sapporo keeldus mänge korraldamast.
Olümpiamänge ei toimunud II maailmasõja tõttu.
1944 Cortina d'Ampezzo (It.), Montreal (Kan.)
Olümpiamänge ei toimunud II maailmasõja tõttu.
1948 Sankt Moritz (Šv.)
1952 Cortina d'Ampezzo (It.), Lake Placid (USA), Oslo (Norra)
1956 Colorado Springs (USA), Cortina d'Ampezzo (It), Oslo (Norra)
1960 Garmisch-Partenkirchen (SFV), Innsbruck (Austria), Karatši (Pak.), Sankt Moritz (Šv.), Squaw Valley (USA)
1964 Calgary (Kan.), Innsbruck (Austria), Lahti (Soome)
1968 Calgary (Kan.), Grenoble (Pr.), Lahti (Soome), Lake Placid (USA), Oslo (Norra), Sapporo (Jp.)
1972 Banff (Kan.), Lahti (Soome), Salt Lake City (USA), Sapporo (Jp.)

1976 Denver (USA), Granada (Hisp.), Lahti (Soome), Sion (Šv.), Vancouver (Kan.). Algselt valitud Denver loobus mängude korraldamisest. Lisakonkursil taotlesid korraldamisõigust Chamonix (Pr.), Innsbruck (Austria), Lake Placid (USA) ja Tampere (Soome).
1980 Lake Placid (USA)
1984 Göteborg (Rts.), Sapporo (Jp.), Sarajevo (Jug.)
1988 Calgary (Kan.), Cortina d'Ampezzo (It.), Falun (Rts.)

OLÜMPIAKÜLA

Olümpiaküla on olümpiamängudes osalejate elamisala. Seal paiknevad nii sportlaste kui ka ametiisikute eluhooned (nais- ja meessportlaste majutusala on teineteisest rangelt eraldatud), teenindusasutused, arstipunkt, puhke- ja lõbustuskohad. Olümpiaküla ehitatakse olümpiamängude puhuks, kuid arvestades, et seda on hiljem võimalik kasutada tavalise elamupiirkonnana. Esimene olümpiaküla rajati 1932. a. Los Angelese olümpiamängudeks.

OLÜMPIAMÄNGUDE ORGANISEERIMISE KOMITEE

Pärast olümpialinna valimist teeb ROK olümpiamängude korraldamise ülesandeks selle riigi rahvuslikule olümpiakomiteele, kus olümpialinn asub. Olümpiaharta kohaselt võib rahvuslik olümpiakomitee moodustada mängude organiseerimise komitee. See peab hoolitsema olümpiamängude korraldamiseks vajalike vahendite (olümpialoteriist, olümpiasümboli ja -embleemi kasutamise ning filmide valmistamise õiguse andmise eest jms. allikaist saadava tulu) laekumise eest, tagama, et võistlused toimuksid rahvusvaheliste spordiföderatsioonide nõuete kohaselt (kui ROK on need heaks kiitnud), korraldama olümpiamängude ajal sportlaste ja ametiisikute majutamist ja hoolitsema nende heaolu eest, tagama ajakirjanikele kiire informatsiooni saamise, organiseerima kultuuriprogramme jm. Organiseerimiskomitee annab ROK-ile korrapäraselt aru olümpiamängude ettevalmistamisest ja pärast mänge esitab talle aruande nende teostamise kohta. Sellega on komitee oma ülesande täitnud ja lõpetab tegevuse.

OLÜMPIATULI

Olümpiatuli süüdatakse päikesekiirtest. Seda tehakse Olümpias, kus peeti antiikaja olümpiamängud. Sealt tuuakse tuli tõrviku või kaevurilambiga teatejooksu põhimõttel (kasutatakse ka transpordivahendeid) olümpiamängude avamise päevaks olümpialinna.

Esimest korda süüdati olümpiatuli 1928. a. Amsterdami olümpiamängudel, kuid pidulik tule süütamise kombetalitus Olümpias (esmakordselt 20. VII 1936) ja tule toomine sealt olümpialinna mängude peastaadionile sai tavaks 1936. a. Talimängudel süüdati olümpiatuli esimest korda 1948. a.

Olümpiastaadionil süütab olümpiatule selle maa sportlane, kus mängud peetakse. Mõnikord on isiku valikul lähtutud maa ajaloolisest seigast: näiteks süütas 1952. a. Oslos tule polaaruurija Fridtjof Nanseni pojapoeg Egil Nansen, 1964. a. Tokios Yoshinori Sakai, kes on sündinud Hiroshimas aatomipommi plahvatamise päeval, 6. VIII 1945. México olümpiamängudel (1968. a.) süütas tule esimest korda naissportlane.

Olümpiatule on süüdanud

suveolümpiamängudel

1936 Berliinis	Fritz Schilgen (kergejõustiklane)
1948 Londonis	John Mark (kergejõustiklane)
1952 Helsingis	Paavo Nurmi ja Hannes Kolehmainen (kergejõustiklased)
1956 Melbourne'is	Ronald Clarke (kergejõustiklane)
Stokholmis (ratsutamisvõistlustel)	Hans Wikne (ratsutaja)
1960 Roomas	Giancarlo Peris (kergejõustiklane)
1964 Tokios	Yoshinori Sakai (kergejõustiklane)
1968 Méxicos	Enriqueta Basílio Sotelo (kergejõustiklane)
1972 Münchenis	Günter Zahn (kergejõustiklane)
1976 Montrealis	Stephane Prefontaine (kergejõustiklane) ja Sandra Henderson (võimleja)
1980 Moskvas	Sergei Belov (korvpallur)
Tallinnas (purjeregatil)	Vaiko Vooremaa (purjetaja)

taliolümpiamängudel

1948 Sankt Moritzis	Richard Torriani (hokimängija)
1952 Oslos	Egil Nansen (suusataja)
1956 Cortina d'Ampezzos	Guido Caroli (kiiruisutaja)
1960 Squaw Valley's	Kenneth Henry (kiiruisutaja)
1964 Innsbruckis	Josef Rieder (suusataja)
1968 Grenoble'is	Alain Calmat (iluuisutaja)
1972 Sapporos	Hideki Takada (kiiruisutaja)
1976 Innsbruckis	Josef Feistmantl (kelgutaja) ja Christl Haas (suusataja)
1980 Lake Placidis	Charles Kerr (tervisesportlane)

OLÜMPIATÕOTUS

Olümpiatule süütamisele peastaadionil järgneb pidulik olümpiatõotuse andmine. Tõotuse annab selle riigi sportlane, kus mängud peetakse. Ta astub lippuri saatel tribüünide ette selleks määratud kohale. Hoides vasaku käega lipust, tõstab ta parema käe ning annab kõigi eest järgmise vande:

«Ma tõotan kõigi sportlaste nimel, et neist olümpiamängudest osa võttes austame ja täidame reegleid, mille järgi neid peetakse, ning võistleme tõeliselt sportlikus vaimus oma võistkonna auks ja spordi kuulsuseks.»

Olümpiatõotust annavad sportlased 1920. a-st alates, selle traditsiooni algatas P. de Coubertin.

NSVL Olümpiakomitee ettepanekul võttis ROK 1968. a. vastu otsuse, mille kohaselt annavad vande ka kohtunikud («Ma tõotan kõigi kohtunike ja ametiisikute nimel, et täidame oma kohustusi neil olümpiamängudel täiesti erapooletult, austades ja järgides reegleid, mille kohaselt neid peetakse, ning tegutseme tõeliselt sportlikus vaimus.»).

Sportlaste nimel on olümpiatõotuse andnud

suveolümpiamängudel

1920	Antverpenis	Victor Boin (veepallur ja vehkleja)
1924	Pariisis	Georges André (kergejõustiklane)
1928	Amsterdamis	Harry Denis (jalgpallur)
1932	Los Angeleses	George Calnan (vehkleja)
1936	Berliinis	Rudolf Ismayr (tõstja)
1948	Londonis	Donald Finlay (kergejõustiklane)
1952	Helsingis	Heikki Savolainen (võimleja)
1956	Melbourne'is	John Landy (kergejõustiklane)
	Stokholmis	Henri St. Cyr (ratsutaja)
1960	Roomas	Adolfo Consolini (kergejõustiklane)
1964	Tokios	Takashi Ono (võimleja)
1968	Méxicos	Pablo Garrido (kergejõustiklane)
1972	Münchenis	Heidi Schüller (kergejõustiklane)
1976	Montrealis	Pierre St. Jean (tõstja)
1980	Moskvas	Nikolai Andrianov (võimleja)

taliolümpiamängudel

1924	Chamonix's	Camille Mandrillon (suusataja)
1928	Sankt Moritzis	Hans Eidenbenz (suusataja)
1932	Lake Placidis	John Shea (kiiruisutaja)
1936	Garmisch-Partenkirche-nis	Wilhelm Bogner (suusataja)
1948	Sankt Moritzis	Richard Torriani (hokimängija)
1952	Oslos	Torbjørn Falkanger (suusataja)
1956	Cortina d'Ampezzos	Giuliana Chenal-Minuzzo (suusataja)
1960	Squaw Valley's	Carol Heiss (iluuisutaja)
1964	Innsbruckis	Paul Aste (bobisõitja)
1968	Grenoble'is	Léo Lacroix (suusataja)
1972	Sapporos	Keiichi Suzuki (kiiruisutaja)
1976	Innsbruckis	Werner Delle Karth (bobisõitja)
1980	Lake Placidis	Eric Heiden (kiiruisutaja)

Kohtunike nimel on vande andnud

suveolümpiamängudel

1972	Münchenis	Heinz Pollay
1976	Montrealis	Maurice Forget
1980	Moskvas	Aleksandr Medved

taliolümpiamängudel

1972	Sapporos	Fumio Asaki
1976	Innsbruckis	Willi Köstinger
1980	Lake Placidis	Richard McDermott

AUTASUD

Olümpiamängudel autasustatakse võitjaid kohe pärast mingi ala võistluste lõppu. Esimese kolme koha saavutanud sportlastele antakse vastavalt kuld-, hõbe- või pronksmedal ja diplom, 4.—6. kohale tulnuile ainult diplom. Medalid annab võitjaile kätte ROK-i president (või tema määratud ROK-i liige), keda saadab selle spordiala rahvusvahelise föderatsiooni president. Sportlased seisavad autasustamispjedestaalil (nägu kesktribüüni poole, esikoha võitja keskel kõrgemal astmel), heisatakse nende maade riigilipud ja mängitakse esikohale tulnu auks tema kodumaa hümni.

Olümpiamedalite läbimõõt peab olema 60 mm ja paksus 3 mm. Kuldmedal on valmistatud hõbedast ning kullaga kaetud (kulda vähemalt 6 g). Kuld-, hõbe- ja pronksmedali kujundus on ühesugune. 1928. a-st on suveolümpiamedalid valmistatud itaalia kunstniku Giuseppe Cassioli kavandi järgi. Olümpiamedali tagakülg on 1972. a-st olnud igal mängul isesugune. Taliolümpiamedalitel pole olnud ühtlast kujundust.

Kui kaks sportlast saavutavad võrdse parima tulemuse, siis antakse mõlemale kuldmedal ja hõbemedal jääb välja andmata (erandid 1912. a. teivashüppe- ja 1948. a. võimlemisvõistluste võitjate autasustamisel). Samal põhimõttel autasustatakse 2. ja 3. koha jagajaid.

Enamiku võistkondlike alade puhul antakse medal ja diplom kõigile esimesele kolmele kohale tulnud võistkondade liikmeile (ka neile, kes ei võistelnud finaalis). Teatejooksudes ja -ujumises saavad medali ja diplomi üksnes need sportlased, kes on võistelnud finaalis, teistele võistkonnaliikmetele antakse ainult diplom; 1972. a. rakendati seda autasustamismoodust ka vehklemise võistkondlikel aladel.

Kõigile teistele olümpiamängudes osalenud sportlastele ning ametiisikuile ja ajakirjanikele antakse mälestusmedal. Sportlastele hinnaliste kingituste tegemist ei pea ROK õigeks.

ROK määrab autasusid ka olümpialiikumise edendamise eest. Üldised autasud on Olümpiadiplom teenete eest, Olümpiakarikas, Fearnely karikas, Mohammed Taheri trofee, Bonacossa trofee, Tokio linna trofee, Olümpiatunnustusautasu ja Olümpiaorden.

Olümpiadiplom teenete eest asutati 1905. a. Brüsseli kongressil. See antakse üksikisikuile (sealhulgas ROK-i auliikmeile), kes ei ole olümpialiikumisega otseselt seotud, kuid on oluliselt sporti soodustanud või olümpiaideid levitanud.

Olümpiakarika asutas P. de Coubertin 1906. a. See antakse organisatsioonile või assotsiatsioonile ning selle määramisel lähtutakse samadest tingimustest mis eelmise autasu puhul. Karikas on ROK-is alalisel hoiul, autasustatu saab pronksplaadi ja diplomi.

Fearnley karika asutas 1950. a. ROK-i liige Thomas Fearnley. See määratakse kas spordiklubile või kohalikule spordiorganisatsioonile eriliste teenete eest olümpialiikumise edendamises. Karikas on ROK-is alalisel hoiul, autasustatu saab karika vähendatud koopia ja diplomi.

Mohammed Taheri trofee asutas 1950. a. ROK-i liige Mohammed Taher. See antakse amatöörsportlasele (olenemata sellest, kas ta osaleb olümpiamängudes või ei), kelle sportlik tegevus kõige paremini väljendab olümpiavaimu. Trofee on ROK-is alalisel hoiul, autasustatu saab plaadi ja diplomi.

Ülalesitatud 4 autasu ei määrata ühelegi ROK-i liikmele, rahvuslikule olümpiakomiteele või selle presidendile ega rahvusvahelisele või rahvuslikule spordiföderatsioonile, kel on ROK-iga sidemeid.

Rahvuslikku olümpiakomiteed võidakse suurte teenete eest olümpialiikumise arendamises autasustada Bonacossa trofeega; selle asutasid 1954. a. Itaalia Olümpiakomitee ja endise ROK-i liikme krahv Alberto Bonacossa perekond. Trofee on ROK-is alalisel hoiul, autasustatu saab selle koopia ja diplomi.

1964. a. asutas Jaapani pealinn Tokio linna trofee, et autasustada sportlasi või sportlaste rühma, kelle käitumine olümpiamängudel on erakordse heatahtlikkuse eeskuju. Trofee on ROK-is alalisel hoiul, autasustatu saab selle vähendatud koopia ja diplomi.

Olümpiatunnustusautasu asutati 1972. a. A. Brundage'i ettepanekul, avaldamaks tänu isikuile, kes on aastate kestel osutanud märkimisväärseid teeneid rahvuslikule olümpiakomiteele.

1974. a. asutas ROK Olümpiaordeni. See antakse kuld-, hõbe- või proksmedalina koos diplomiga isikuile, kelle tegevus on olümpiaideede järgimise eeskuju ja kel on silmapaistvaid saavutusi spordis või kes on andnud olulise panuse olümpialiikumise ja spordi arendamisse. Autasu ei määrata ROK-i tegevliikmeile.

Käesoleval ajal on ROK-i üldised autasud Olümpiakarikas ja Olümpiaorden, teiste autasude andmine on ROK-i 75. istungjärgu (1974) otsusega katkestatud.

MITTEAMETLIK PUNKTIARVESTUS

Kuigi olümpiaharta rõhutab, et olümpiamängud on sportlaste, mitte riikide võistlused, on alates 1908. a-st peetud olümpiamängude võistlustulemuste kohta mitteametlikult riikidevahelist punktiarvestust. ROK ei ole seda heaks kiitnud, kuid üldsus osutab punktiarvestusele siiski suurt tähelepanu ning otsustab selle järgi riigi sporditaseme üle.

Riikidevahelist punktiarvestust on peetud mitme süsteemi järgi. Algul võeti arvesse ainult 3 esimest kohta. Ühe süsteemi kohaselt andis kuldmedal 3 punkti, hõbemedal 2 punkti ja pronksmedal 1 punkti, teise süsteemi järgi oli medalitele vastav punktide arv 5, 3 ja 1. Alates 1924. a. mängudest on arvestatud kuut esimest kohta (võistkondlikel aladel võetakse arvesse ainult üks medal, ka siis, kui medal antakse igale võistkonnaliikmele). Ühe süsteemi järgi annab esikoht 7, teine 5, kolmas 4, neljas 3 ja viies 2 punkti ning kuues koht 1 punkti. Teise süsteemi järgi on punktide arv vastavalt 10, 5, 4, 3, 2 ja 1. Rohkem on rakendatud esimest süsteemi (7, 5, 4, 3, 2, 1). Kohtade jagamise puhul saab kumbki sportlane (võistkond) võrdse arvu punkte: näiteks esimese ja teise koha jagamisel kumbki 6 punkti, teise ja kolmanda koha jagamisel 4,5, kolmanda kuni viienda koha jagamisel 3 ja kuuenda koha jagamisel 0,5 punkti.

OLÜMPIAPOSTMARGID

Esimesed olümpiateemalised postmargid lasti käibele Kreekas 1896. a. esimeste olümpiamängude avamise ajal. Margiseeriaga tähistati ka 1906. a. Ateena vahemänge ning 1920. a. Antverpeni ja 1924. a. Pariisi olümpiamänge. Kõigil neil margiseeriail on kujutatud antiikolümpiamänge. Nüüdisaja olümpiateemalisi postmarke on ilmunud 1928. a-st alates, 1924. a-ni andis marke välja riik, kus olümpiamängud toimusid. Seda traditsiooni rikkus Uruguai, kes laskis 1924. a. müügile oma margiseeria samal aastal olümpiavõitjaks tulnud Uruguai jalgpallimeeskonna auks. Uruguai eeskuju järgisid teised riigid. 1928. a. ilmus olümpiapostmarke kolmes, 1948. a. üheteistkümnes, 1952. a. kaheteistkümnes ja 1956. a. juba kahekümne kahes riigis. NSV Liidus lasti esimene seeria välja 1957. a. Nüüdisajal annavad olümpiapostmarke välja peaaegu kõik olümpialiikumisega ühinenud riigid.

OLÜMPIA KUNSTIKONKURSID

Antiikolümpiamängude traditsioonidest lähtudes tegi P. de Coubertin 1906. a. ettepaneku võtta olümpiamängude kavva ka sporditeemalised kunstikonkursid (arhitektuuri, kirjanduse, kujutava kunsti ja muusika alal) ning autasustada parimate tööde autoreid kuld-, hõbe- ja pronksmedaliga. Esimene konkurss korraldati 1912. a., viimane toimus 1948. a. Hiljem on organiseerimiskomiteed ROK-i otsuse kohaselt olümpiamängude ajal korraldanud sporditeemalisi kunsti-, margi- ja fotonäitusi.

KUNSTIKONKURSSIDE VÕITJAD

KIRJANDUS

1912 Stokholm

1. Georges Hohrod ja Martin Eschbach (Saksa; P. de Coubertini pseudonüüm), «Ood spordile»
2. ja 3. auhinda välja ei antud.

1920 Antverpen

1. Raniero Nicolai (It.), «Itaalia laulud»
2. Andrea Cook (Sbr.), «Antverpeni olümpiamängud»
3. Maurice Bladel (Belgia), «Jumalate ülistus»

1924 Pariis

1. Géo-Charles (Charlès Louis Prosper Guyot' pseudonüüm; Pr.), «Olümpiamängud»
2. Joseph Petersen (Taani), «Euryale»
2. Margaret Stuart (Sbr.), «Võidulaul»
3. Oliver Gogarty (Iiri), «Ood Taillenne'i mängudele»
3. Charles Gonnet (Pr.), «Olümpia jumalaid nähes»

1928 Amsterdam

Lüürika
1. Kazimierz Wierzyński (Poola), «Olümpialoorber»
2. Rudolf Binding (Saksa), «Ratsutamisõpetus armastatule»
3. Johann Weltzer (Taani), «Kangelassümfoonia»

Eepika
1. Ferenc Mező (Ung.), «Olümpiamängude ajalugu»
2. Ernst Weiss (Saksa), «Orlamünde Boetius»
3. Carel Scharten ja Marga Scharten-Antink (Holl.), «Maremmide narr»

Draama
1. ja 3. auhinda välja ei antud.
2. Lauro De Bosis (It.), «Ikaros»

1932 Los Angeles
1. Paul Bauer (Saksa), «Võitlus Himaalaja pärast»
2. Joseph Petersen (Taani), «Argonaudid»
3. auhinda välja ei antud.

1936 Berliin

Lüürika
1. Felix Dhünen, õieti Franz Sondinger (Saksa), «Jooksja»
2. Bruno Fattori (It.), «Azzurri profiil»
3. Hans Stoiber (Austria), «Ketas»

Eepika
1. Urho Karhumäki (Soome), «Avavette»
2. Wilhelm Ehmer (Saksa), «Maailma tipul»
3. Jan Parandowski (Poola), «Olümpiaketas»

1948 London

Lüürika
1. Aale Tynni (Soome), «Hellase loorber»
2. Ernst van Heerden (L.-Aafr.), «Kuus luuletust»
3. Gilbert Prouteau (Pr.), «Staadioni rütm»

Eepika
1. Gianni Stuparich (It.), «Koobas»
2. Joseph Petersen (Taani), «Olümpiavõitja»
3. Éva Földes (Ung.), «Nooruse allikas»

ARHITEKTUUR

1912 Stokholm

1. Henri Monod ja Alphonse Laverrière (Šv.), staadioni plaan
2. ja 3. auhinda välja ei antud.

1920 Antverpen

1. ja 3. auhinda välja ei antud.
2. Holger Sinding-Larsen (Norra), võimlemiskooli kavand

1924 Pariis

1. auhinda välja ei antud.
2. Alfréd Hajós ja Dezső Lauber (Ung.), staadioni kavand
3. Julien Médecin (Mon.), Monte Carlo staadion

1928 Amsterdam

Spordiehitised
1. Jan Wils (Holl.), Amsterdami olümpiastaadion
2. Ejnar Mindedal Rasmussen (Taani), Ollerupi ujula
3. Jacques Lambert (Pr.), Versailles' staadion

Linnaehituslik planeering
1. Adolf Hensel (Saksa), Nürnbergi staadion
2. Jacques Lambert (Pr.), Versailles' staadion
3. Max Läuger (Saksa), Hamburgi linnapark

1932 Los Angeles

Spordiehitised
1. Gustave Saacke, Pierre Beiley ja Pierre Montenot (Pr.), härjavõitlusareen
2. John Pope (USA), Payne Whitney spordiehitised New Havenis
3. Richard Konwiarz (Saksa), Sileesia võistlusrada Breslaus

Linnaehituslik planeering
1. John Hughes (Sbr.), Liverpooli spordi- ja puhkepargi plaan
2. Jens Houmøller-Klemmensen (Taani), staadioni ja pargi plaan
3. André Verbeke (Belgia), maratonipargi plaan

1936 Berliin

Spordiehitised
1. Hermann Kutschera (Austria), suusastaadion
2. Werner March ja Walter March (Saksa), riigispordiväljak
3. Hermann Stiegholzer ja Herbert Kastinger (Austria), Viini velodroom

Linnaehituslik planeering
1. Werner March ja Walter March (Saksa), riigispordiväljak
2. Charles Downing Lay (USA), Brooklyni Marine'i park
3. Theo Nussbaum (Saksa), Kölni spordiväljakute kompleks

1948 London

Spordiehitised
1. Adolf Hoch (Austria), Kobenzli suusatrampliin
2. Alfred Rinesch (Austria), Kärnteni veespordikeskus
3. Nils Olsson (Rts.), Göteborgi ujula ja spordihall

Linnaehituslik planeering
1. Yrjö Lindegren (Soome), Varkause spordikeskus
2. Edy Knupfer ja Werner Schindler (Šv.), spordikeskus
3. Ilmari Niemeläinen (Soome), Kemi spordikeskus

KUJUTAV KUNST

1912 Stokholm

Maal
1. Giovanni Pellegrini (It.), «Talvesport»

2. ja 3. auhinda välja ei antud.

Skulptuur
1. Walter Winans (USA), «Ameerika rändur»
2. Georges Dubois (Pr.), «Moodsa staadioni väravamudel»
3. auhinda välja ei antud.

1920 Antverpen

Maal
1. auhinda välja ei antud.
2. Brossin de Polanska (Pr.), «Hüpe» (teistel andmetel «Hoog»)
3. Alfred Ost (Belgia), «Jalgpallur»

Skulptuur
1. Albéric Collin (Belgia), «Jõud»
2. Simon Goossens (Belgia), «Uisutaja»
3. Alphonse de Cuyper (Belgia), «Kuulitõukaja ja jooksja»

1924 Pariis

Maal
1. Jean Jacoby (Luks.), «Spordietüüd» («Jalgpallimäng», «Ragbi» ja «Start»)
2. Jack Yeats (Iiri), «Ujuja»
3. Johannes van Hell (Holl.), «Uisutaja»

Skulptuur
1. Konstantinos Dimitriadis (Kr.), «Soome kettaheitja»
2. François Heldenstein (Luks.), «Olümpiasse»
3. Jean Gauguin (Taani), «Poksija»
3. Léon Mascaux (Pr.), «Seitse spordimedalit»

1928 Amsterdam

Maal
1. Isaac Israëls (Holl.), «Punane ratsutaja»
2. Laura Knight (Sbr.), «Poksijad»
3. Walther Klemm (Saksa), «Uisutamine»

Joonistus ja akvarell
1. Jean Jacoby (Luks.), «Ragbi»
2. Alexandre Virot (Pr.), «Jalgpallurid»
3. Władysław Skoczylas (Poola), «Vibulaskja»

Graafika
1. William Nicholson (Sbr.), «Värvilised puulõiked 12 spordialalt»
2. Carl Moos (Šv.), kergejõustikuplakat
3. Max Feldbauer (Saksa), «Postitõld»

Skulptuur
1. Paul Landowski (Pr.), «Poksija»
2. Milo Martin (Šv.), «Puhkav atleet»
3. Renée Sintenis (Saksa), «Jalgpallur»

Medalid ja bareljeefid
1. Edwin Grienauer (Austria), medal
2. Christiaan van der Hoef (Holl.), olümpiamedalid
3. Edwin Scharff (Saksa), plakett

1932 Los Angeles

Maal
1. David Wallin (Rts.), «Arildi rannal»
2. Ruth Miller (USA), «Võitlus»
3. Jean McLane (USA), «Suplejad» (teistel andmetel auhinda välja ei antud)

Joonistus ja akvarell
1. Lee Blair (USA), «Rodeo»
2. Percy Crosby (USA), «Taskunuga»
3. Gerard Westermann (Holl.), «Ratsutaja»

Graafika
1. Joseph Webster Golinkin (USA), «Käärhüpe»
2. Janina Konarska (Poola), «Staadion»
3. Joachim Karsch (Saksa), «Teatevahetus»

Skulptuur
1. Mahonri Young (USA), «Nokaut»
2. Miltiadesz Manno (Ung.), «Maadlus»
3. Jakub Obrovský (Tšehh.), «Odysseus»

Medalid ja bareljeefid
1. Józef Klukowski (Poola), «Spordireljeef II»

2. Frederick McMonnies (USA), «Lindberghi medal»
3. Tait McKenzie (USA), «Atleedimärk»

1936 Berliin

Maal
1. auhinda välja ei antud.
2. Rudolf Eisenmenger (Austria), «Jooksja finiši eel»
3. Takaharu Fujita (Jp.), «Jäähoki»

Joonistus ja akvarell
1. auhinda välja ei antud.
2. Romano Dazzi (It.), 4 freskokartongi
3. Sujaku Suzuki (Jp.), «Klassikaline jaapani hobuste võiduajamine»

Tarbegraafika
1. Alex Diggelmann (Šv.), plakat «Arosa I»
2. Alfred Hierl (Saksa), «Rahvusvaheline Avuse võidusõit»
3. Stanisław Ostoja-Chrostowski (Poola), «Jahtklubi diplom»

Skulptuur
1. Farpi Vignoli (It.), «Džoki»
2. Arno Breker (Saksa), «Kümnevõistleja»
3. Stig Blomberg (Rts.), «Maadlevad poisid»

Bareljeef
1. Emil Sutor (Saksa), «Tõkkejooksja»
2. Józef Klukowski (Poola), «Pall»
3. auhinda välja ei antud.

Plakett
1. auhinda välja ei antud.
2. Luciano Mercante (It.), medalid
3. Josue Dupont (Belgia), ratsutajaplakett

1948 London

Maal ja akvarell
1. Alfred Thomson (Sbr.), «Londoni amatöörmeistrivõistlused»
2. Giovanni Stradone (It.), «Jalgrattur»
3. Letitia Hamilton (Iiri), «Hobuste võiduajamine»

Joonistus ja radeering
1. Albert Decaris (Pr.), «Ujula»
2. John Copley (Sbr.), «Polomängija»
3. Walter Battiss (L.-Aafr.), «Mererannasport»

Tarbegraafika
1. auhinda välja ei antud.
2. Alex Diggelmann (Šv.), plakat «Jalgrattasõidu MM-võistlused»
3. Alex Diggelmann (Šv.), plakat «Jäähoki MM-võistlused»

Skulptuur
1. Gustaf Nordahl (Rts.), «Pühendus Lingile»
2. Chintanomi Kar (Sbr.), «Uisutav tüdruk»
3. Hubert Yencesse (Pr.), «Naisujuja»

Bareljeef
1. ja 2. auhinda välja ei antud.
3. Rosamund Fletcher (Sbr.), «Jahilt naasmine»

Medalid ja plaketid
1. auhinda välja ei antud.
2. Oscar Thiede (Austria), 8 spordiplaketti
3. Edwin Grienauer (Austria), sõudmisauhind

MUUSIKA

1912 Stokholm

1. Riccardo Barthelemy (It.), «Olümpia triumfimarss»
2. ja 3. auhinda välja ei antud.

1920 Antverpen

1. Georges Monier (Belgia), «Olümpia»
2. Oreste Riva (It.), «Epinikion» ('Võidulaul')
3. auhinda välja ei antud.

1924 Pariis

Ühtegi auhinda välja ei antud.

1928 Amsterdam
1. ja 2. auhinda välja ei antud.

OLÜMPIAEHITUSED

Muistse Olümpia gümnaasiumi säilmed
Montreali olümpiaküla
Asteekide jalgpallistaadion Méxicos
Moskva Krõlatskoje velodroom
Tallinna Pirita olümpiapurjespordikeskus

1776 1896
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

DAILY
OFFICIAL·PROGRAM
WORLD'S·FAIR
LOUISIANA PURCHASE
EXPOSITION
ST. LOUIS, U.S.A.
1904

1928
IX'OLYMPIADE
AMSTERDAM

OLYMPIC GAMES
1932
CALL TO THE GAMES OF THE X OLYMPIAD
LOS ANGELES CALIFORNIA

GERMANY
BERLIN 1936
OLYMPIC GAMES

OLYMPIC GAMES
29 JULY 1948 14 AUGUST
LONDON

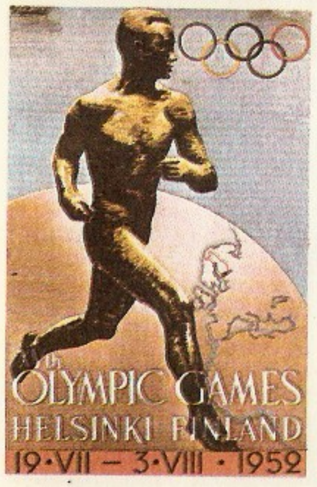
OLYMPIC GAMES
HELSINKI FINLAND
19·VII – 3·VIII · 1952

VII JEUX OLYMPIQUES D'HIVER
CORTINA D'AMPEZZO

OLYMPIC GAMES
MELBOURNE
22 NOV – 8 DEC
1956

JEUX DE LA XVII OLYMPIADE
25.VIII–11.IX
ROMA MCMLX

TOKYO 1964

1968
MEXICO

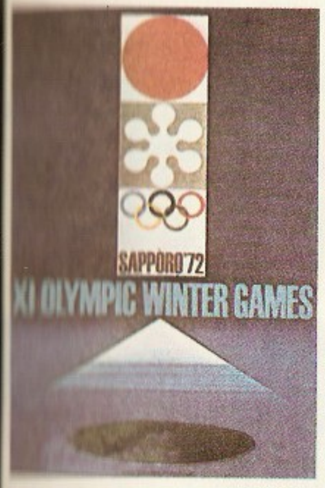
SAPPORO'72
XI OLYMPIC WINTER GAMES

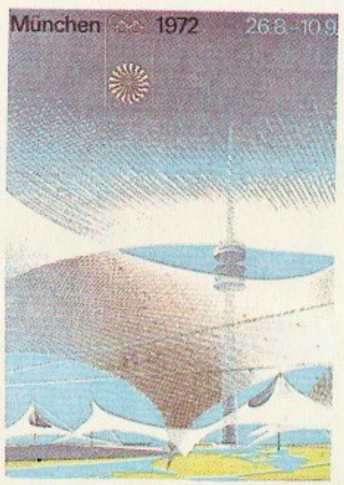
München 1972 26.8–10.9.

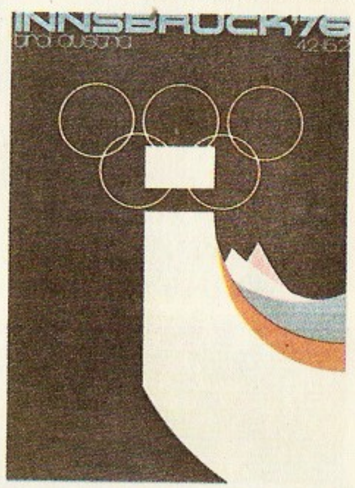
INNSBRUCK'76

Montréal 1976

Игры
XXII Олимпиады
Москва
1980

Tallinn
1980

MÉXICO 1968

Olümpiamängude avamine
Purjetajad seilasid lähistroopilises Acapulcos

SAPPORO 1972

Olümpiamängude avamine
Vaade tribüünile
Iluuisutamise paarissõidu võitjad Irina Rodnina ja Aleksei Ulanov

MÜNCHEN 1972

- Olümpiamängude avamine

INNSBRUCK 1976

Seefeldi suusastaadion
NSV Liidu hokimeeskond võitis kuldmedali

MONTREAL 1976

Olümpiamängude avamine
Olümpiadelegatsioonide sissemarssimine. Esiplaanil NSV Liidu delegatsioon.

MONTREAL 1976

Olümpiamängude lõpetamine

LAKE PLACID 1980

Olümpiamängude avamine
Suusahüppemäed
Kiiruisutamise 1000 m distantsil kuldmedali võitnud Natalja Petrusjova

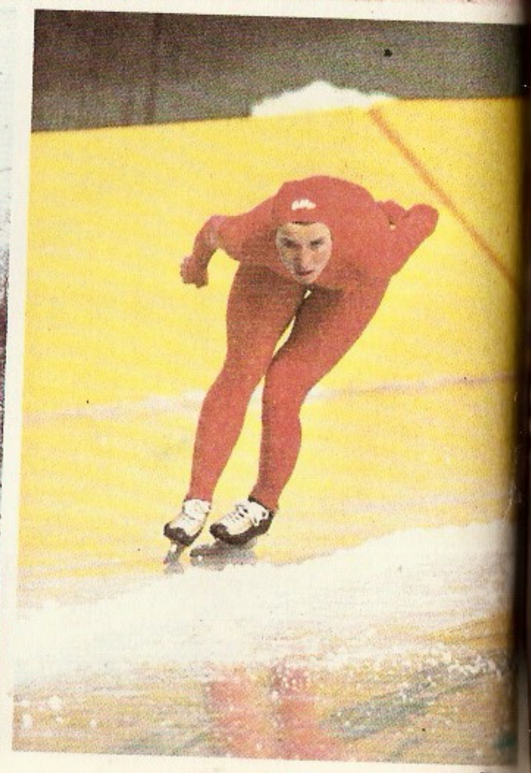

MOSKVA 1980

Olümpiamängude avamine

MOSKVA 1980

NSV Liidu delegatsiooni staadionile marssimine
Avatseremoonia

MOSKVA 1980

Olümpiajahid Tallinna lahel
„Tornaadod" ühes võistlussõidus
Olümpiaregati avamine
„Tornaado" võitjate autasustamine.
Olümpiaregati lõpetamine

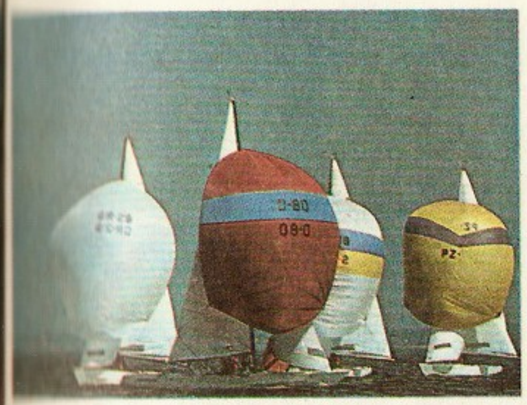

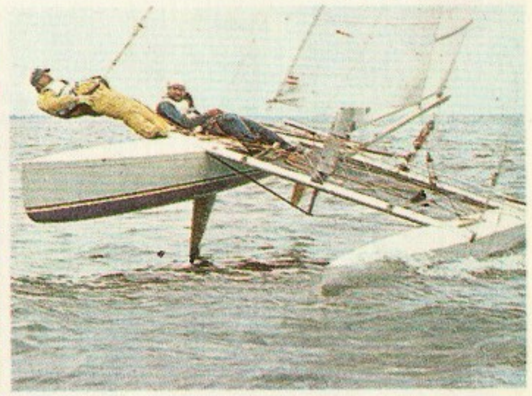

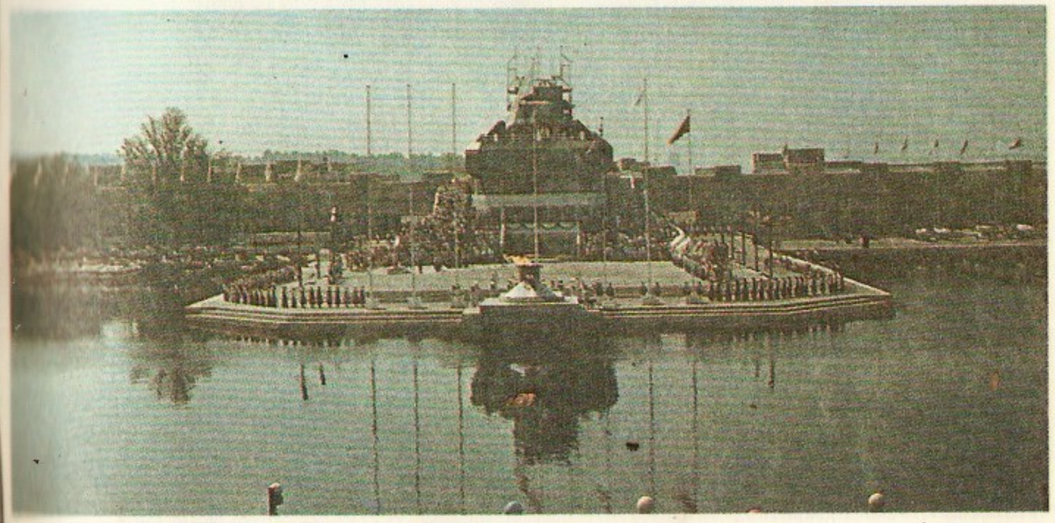

KERGEJÕUSTIK

Montreali olümpiamängude 10 000 m jooksu finaal
Tatjana Kazankina ja Lasse Viren Montreali olümpiakülas

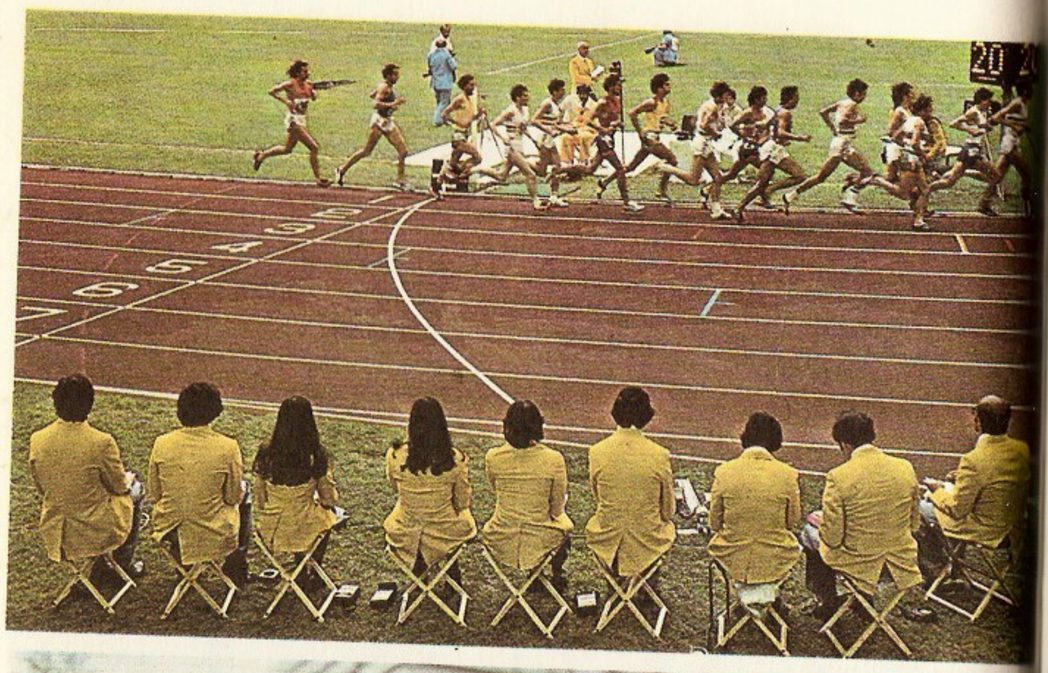

KERGEJÕUSTIK

Moskva olümpiamängude kolmikhüppe võitja Jaak Uudmäe
Moskva olümpiamängude 110 m tõkkejooksu kolm parimat Alejandro Casañas, Thomas Munkelt ja Aleksandr Putškov autasustamisel
Moskva olümpiamängude 5000 m jooksu võitjakolmik pärast finišit: Kaarlo Maaninka, Miruts Yifter ja Suleiman Nyambui

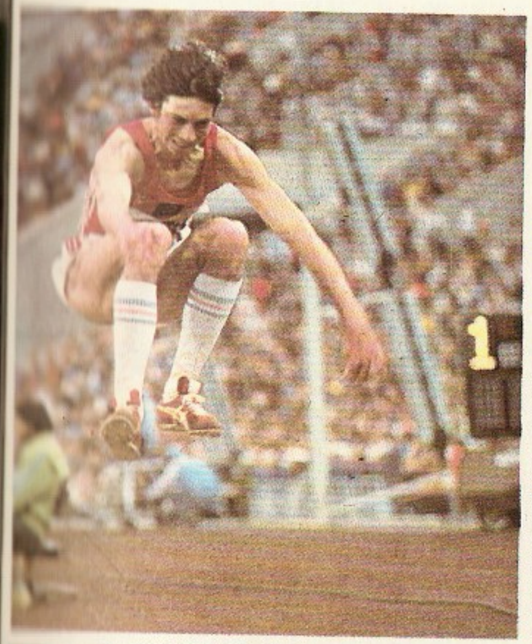

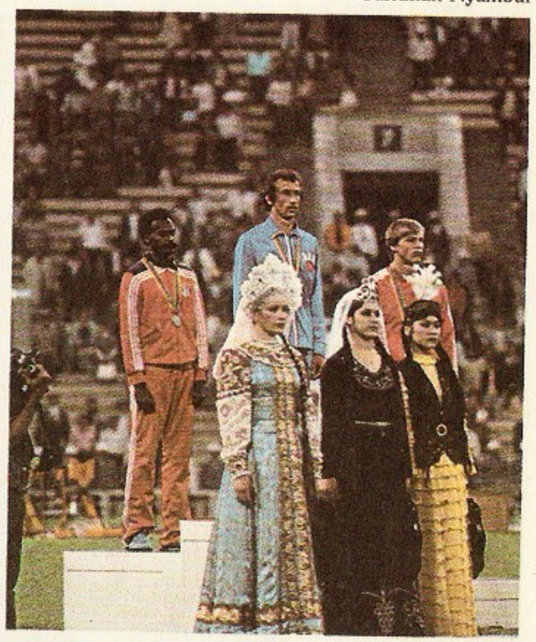

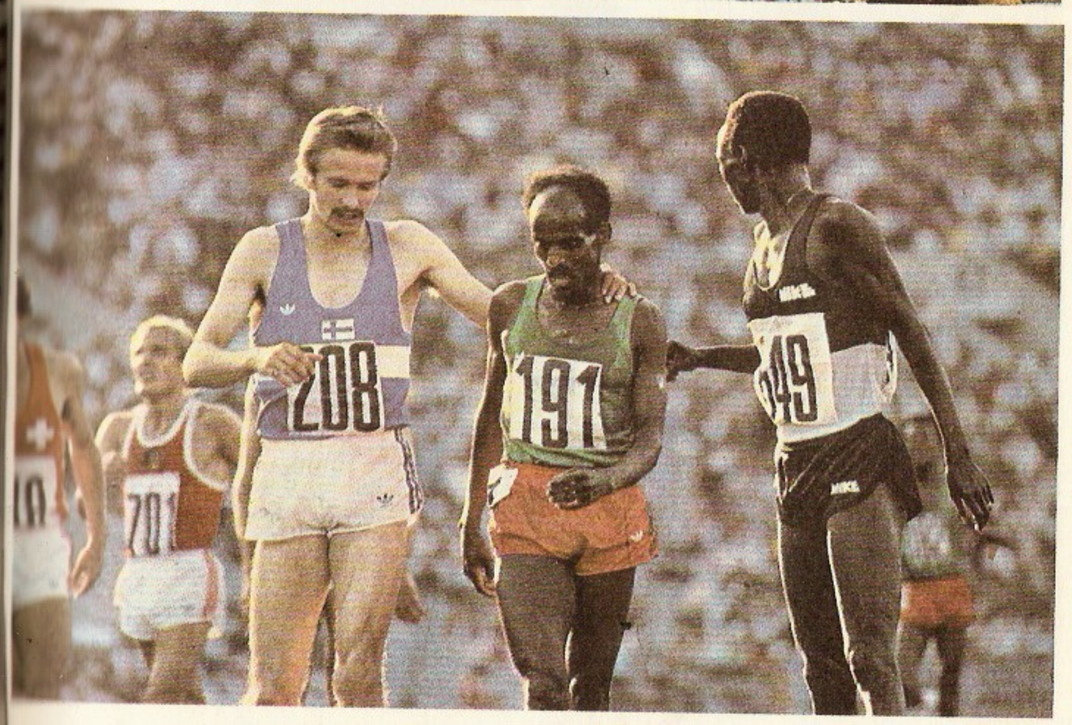

KERGEJÕUSTIK

- 20 km käijad Moskva olümpiamängudel
Moskva olümpiamängude 1500 m jooksu võitja Sebastian Coe
Moskvas 4×400 m teatejooksus kuldmedali võitnud NSV Liidu meeskond
Meeste 4×100 m teatejooksu eeljookse Moskvas

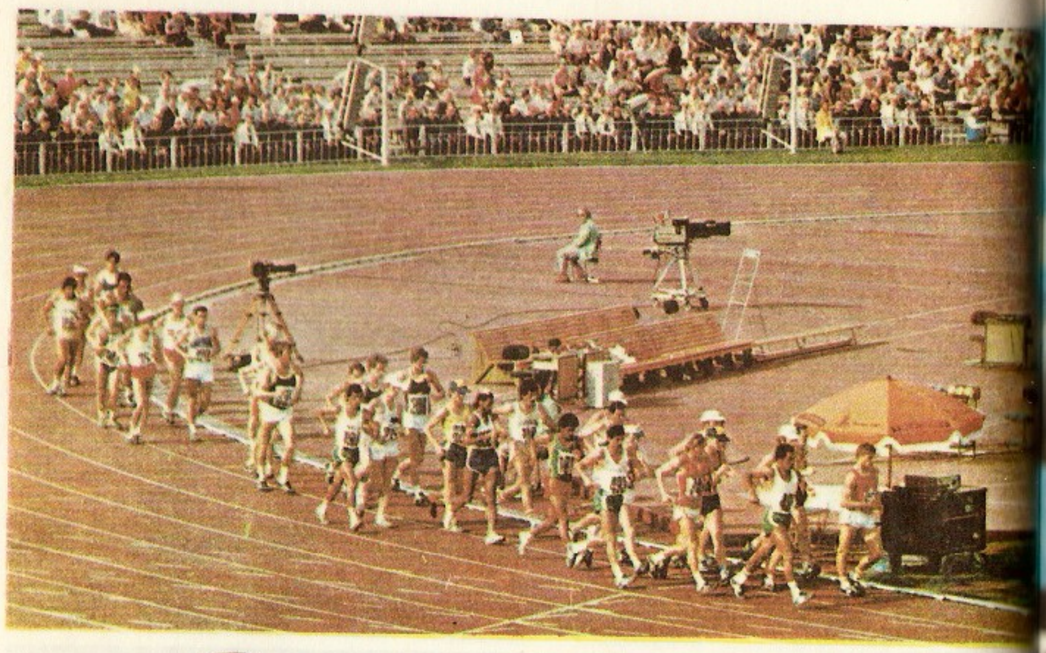

TÕSTMINE

Münchenis kuldmedali võitnud üliraskekaalutõstja Vassili Aleksejev
Müncheni olümpiamängude parim raskekaalutõstja Jaan Talts
Montreali olümpiamängude tugevaimad poolraskekaalutõstjad Lee James, David Rigert ja Atanas Šopov

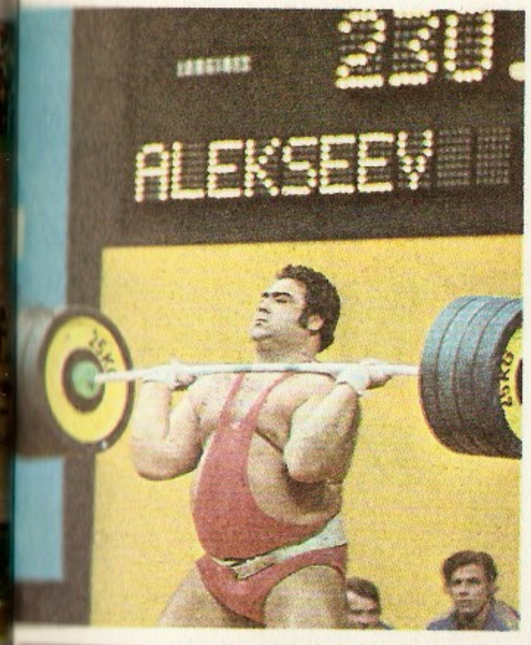

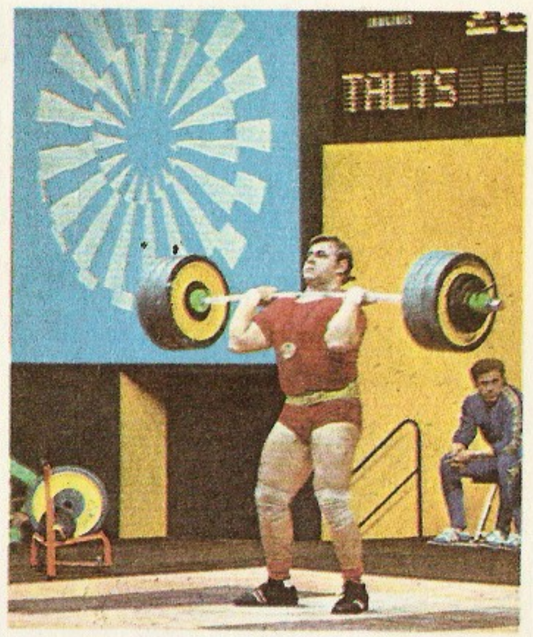

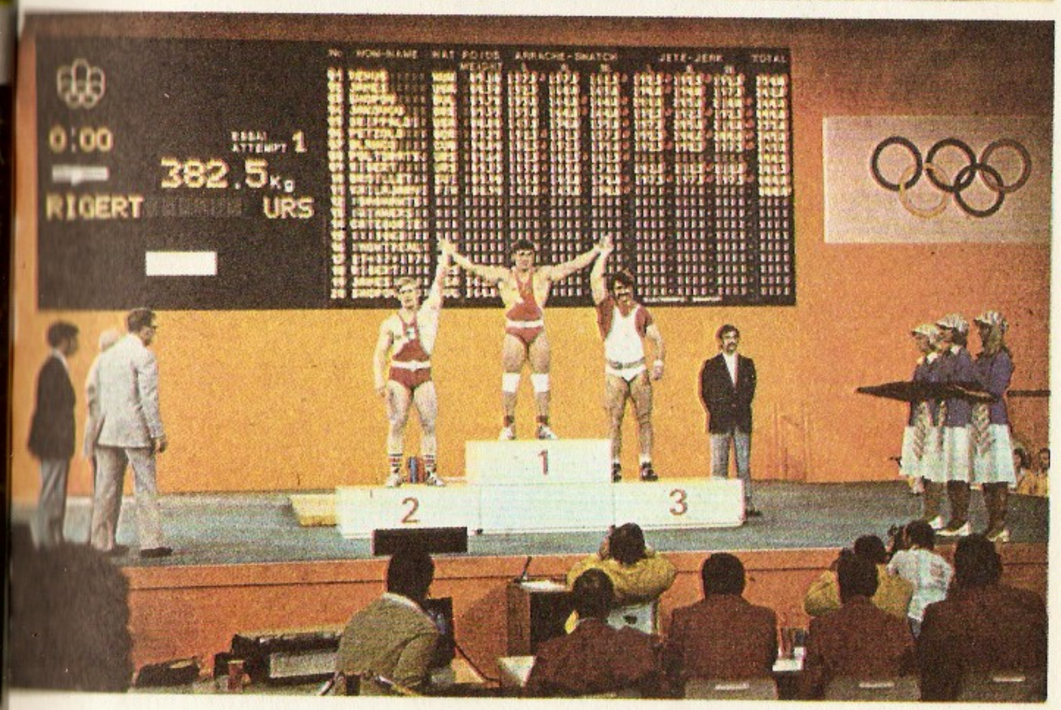

POKS

Müncheni poksiringis
Moskva olümpiamängude poksivõistlus

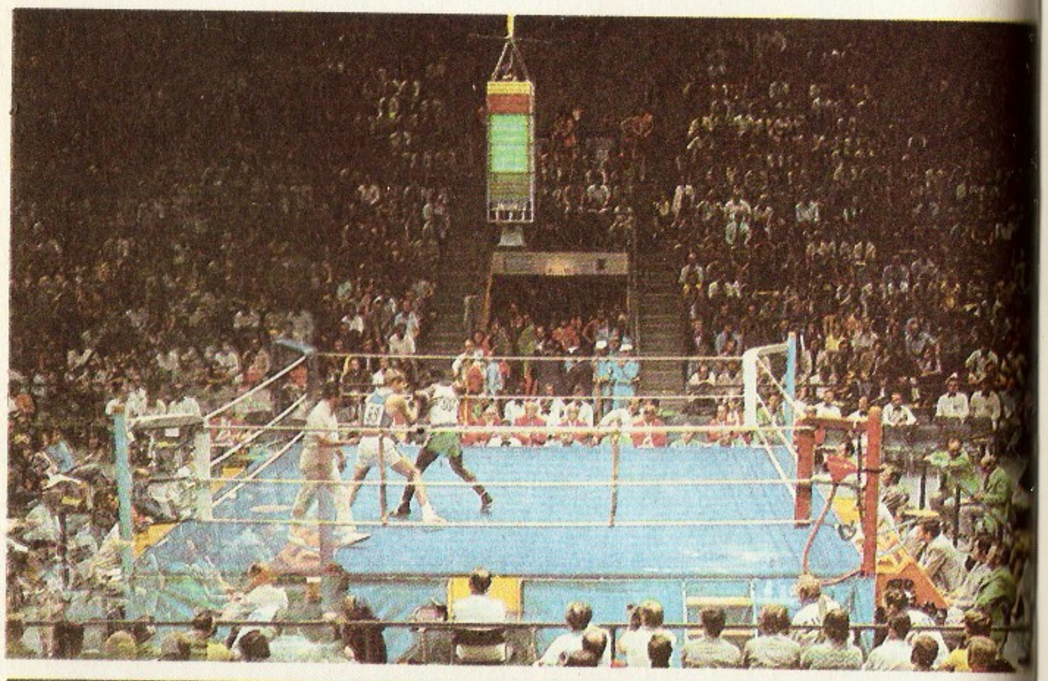

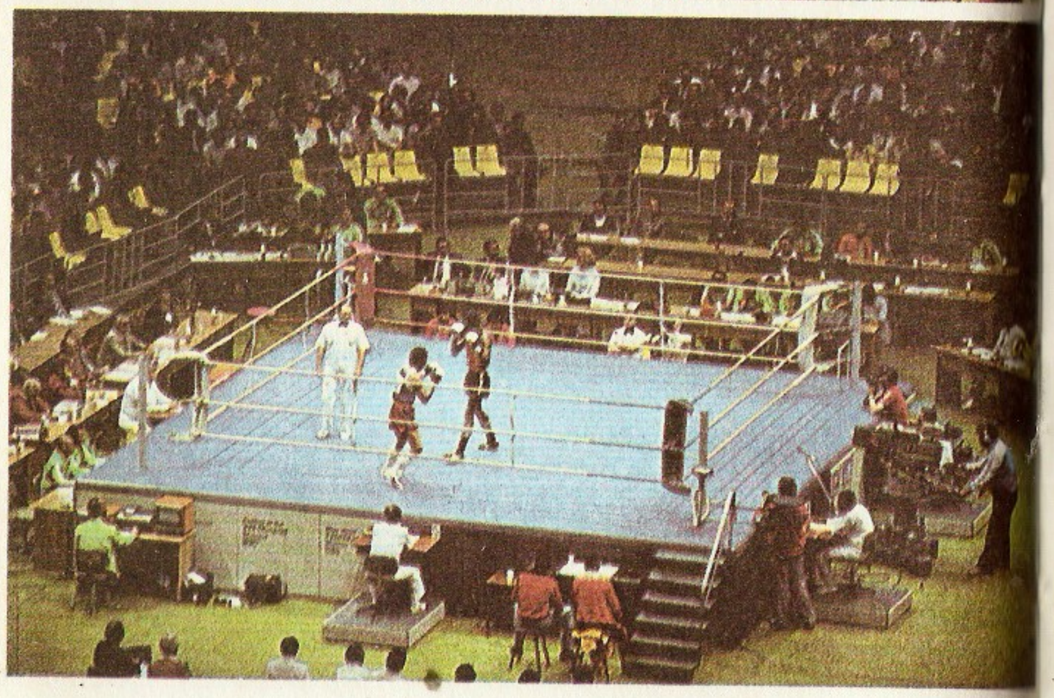

MAADLUS

Müncheni maadlushall
Moskva olümpiamängude maadlusvõistlused

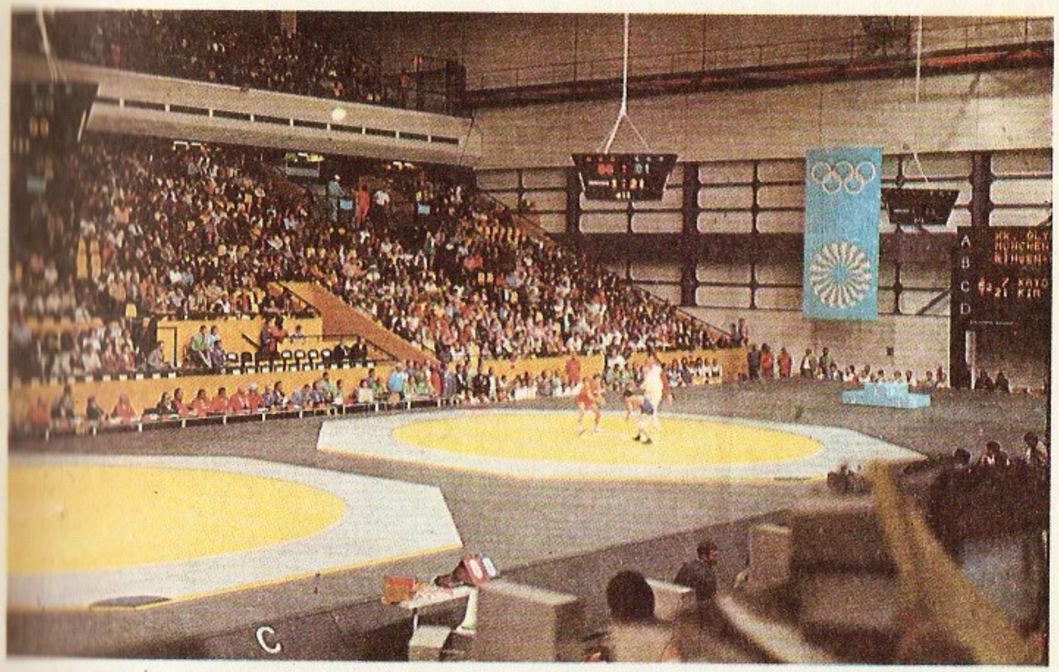

Münchenis poomiharjutuses medali võitnud Tamara Lazakovitši, Olga Korbuti ja Karin Janzi autasustamine
Montrealis individuaalse mitmevõistluse võitnud Nadia Comăneci
Võidukad NSV Liidu naisvõimlejad Montrealis

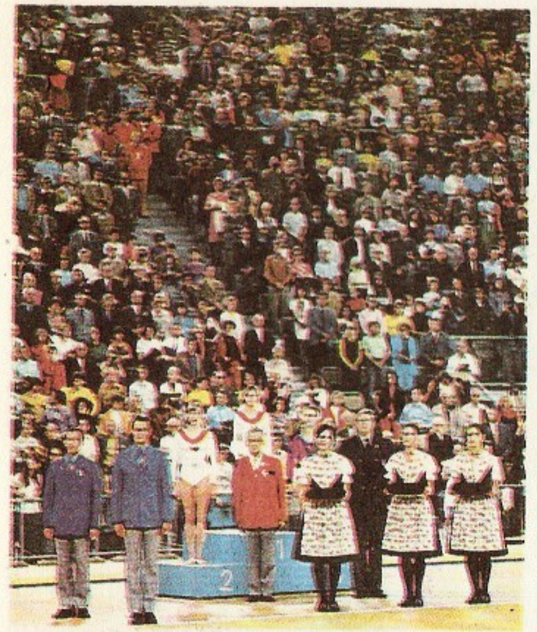

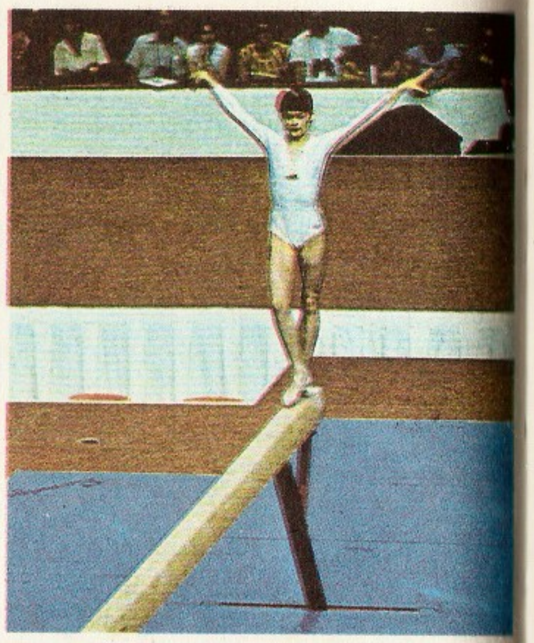

Moskva olümpiamängude sportvõimlemisvõistlused. Harjutusi sooritavad mehed
Natalja Sapošnikova võitis Moskvas vabaharjutuses pronksmedali
Moskvas individuaalses mitmevõistluses kuldmedali võitnud Jelena Davõdova

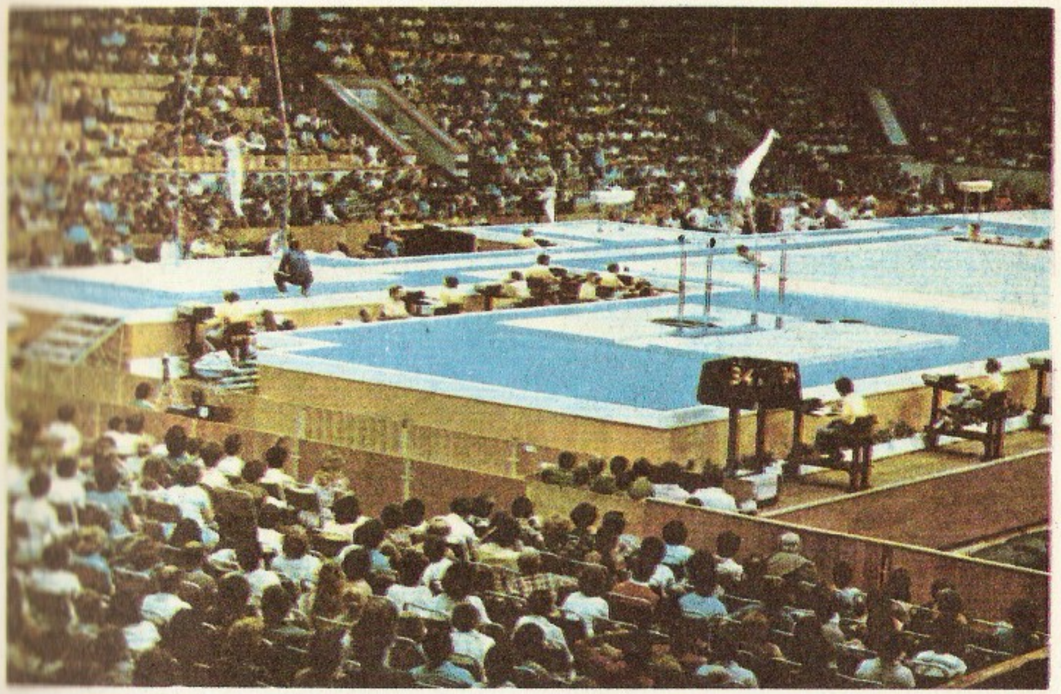

KORVPALL

Müncheni pingelisimaid korvpallimatše NSV Liit — USA
Moskva olümpiamängude naiste korvpallimatš NSV Liit — Jugoslaavia

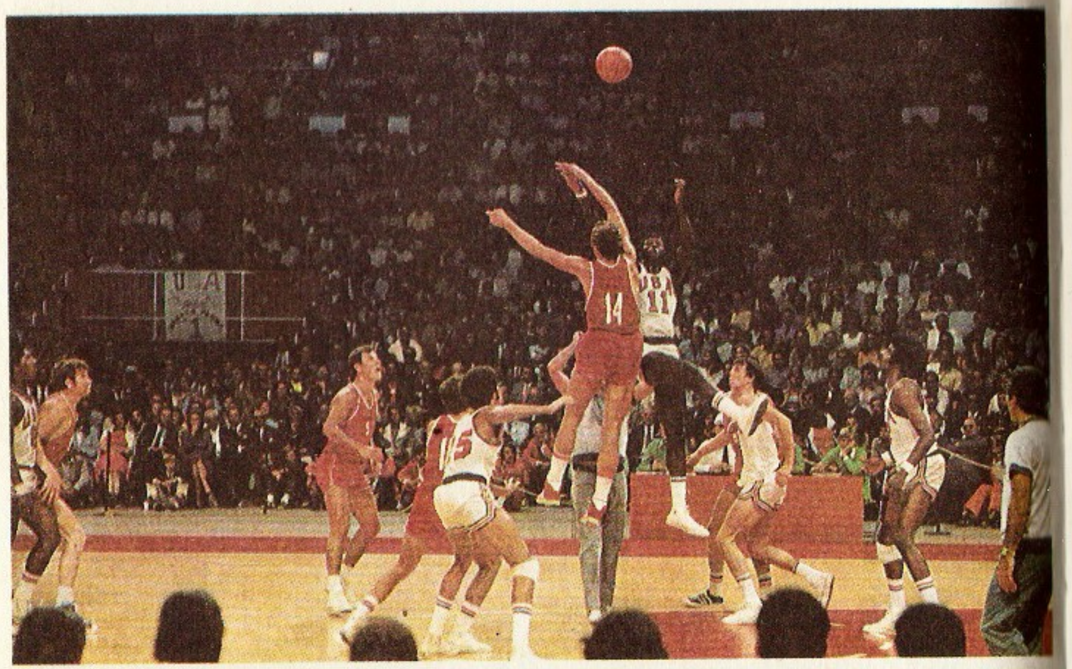

VÕRKPALL

Moskva olümpiamängude meeste võrkpallifinaal NSV Liit — Bulgaaria

VEHKLEMINE. RATSUTAMINE

Moskva olümpiamängude vehklemisareen
Meeste floreti meeskonnavõistlus NSV Liit—Suurbritannia Moskvas
Moskvas ratsutamise individuaalses koolisõidus kuldmedali võitnud Elisabeth Theurer *Mon Cherie'l*
Moskva olümpiamängude ratsutamise takistussõiduvõistlus

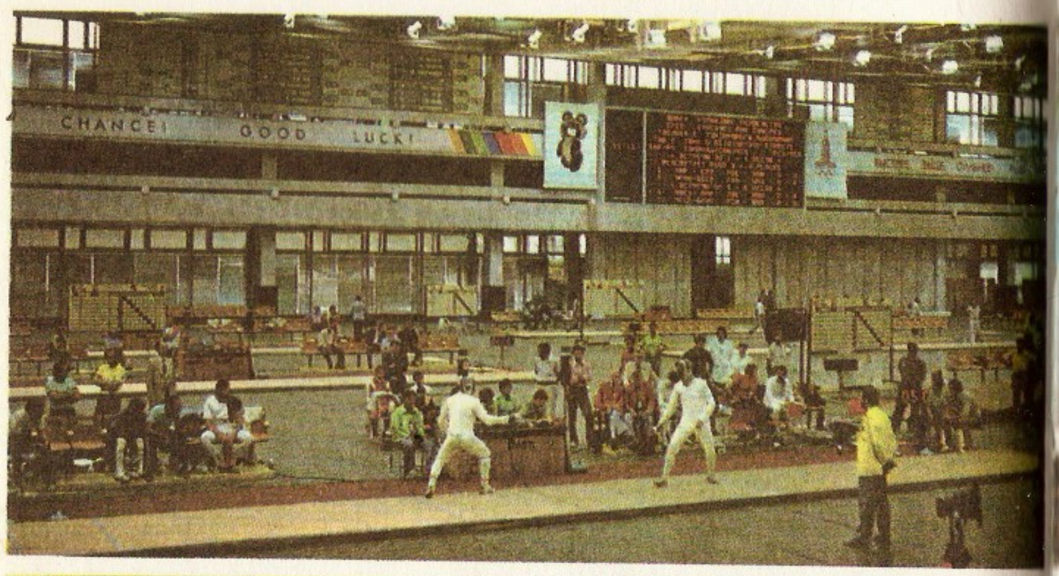

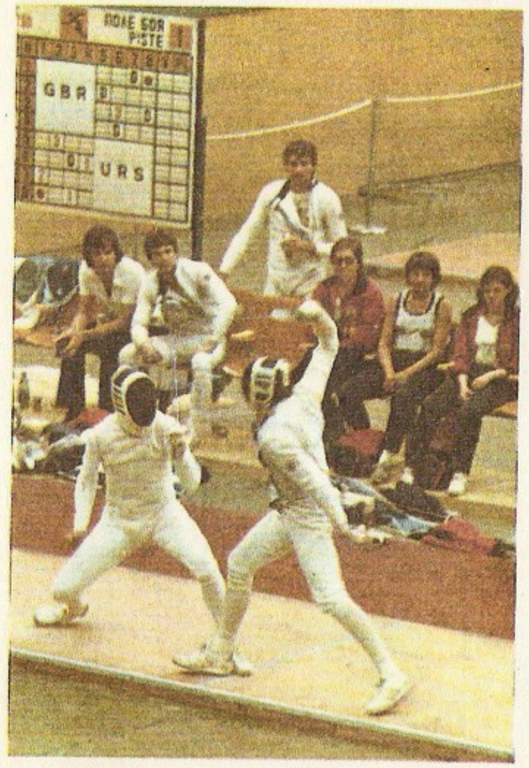

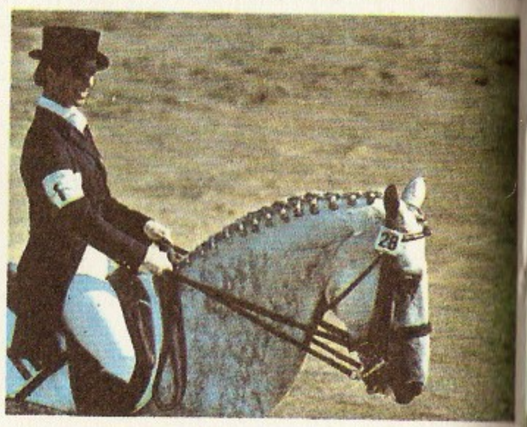

SÕUDMINE. AERUTAMINE

Montreali olümpiamängude sõudevõistlused Notre-Dame'i kanalil
Moskvas peeti sõudevõistlused Krõlatskoje kanalil
Moskva olümpiamängudel kahesüsta 500 ja 1000 m sõidus kuldmedali võitnud Sergei Tšuhrai
ja Vladimir Parfenovitš
Kaheksapaatide võistlus Moskvas

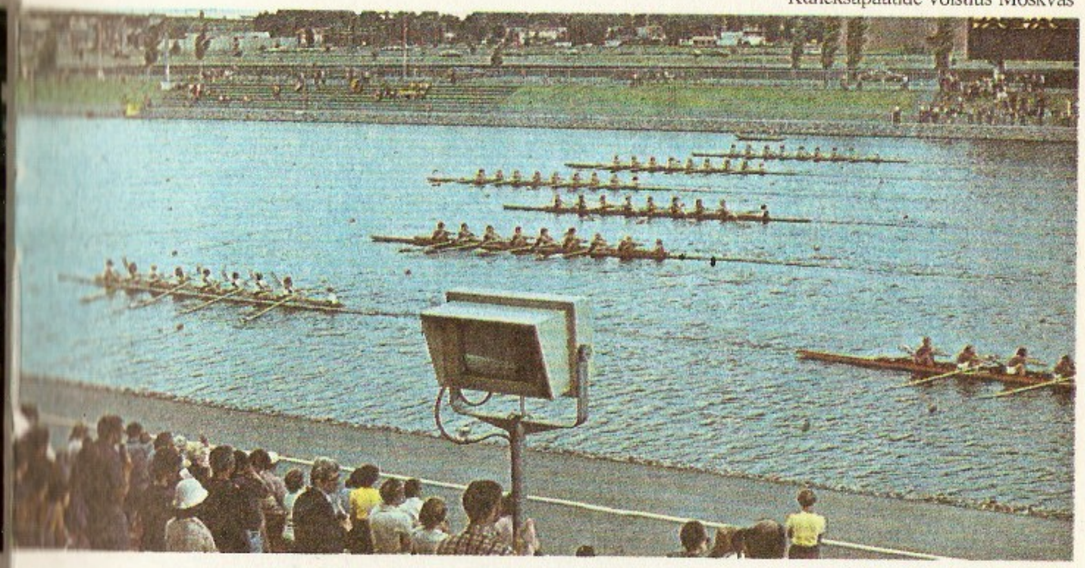

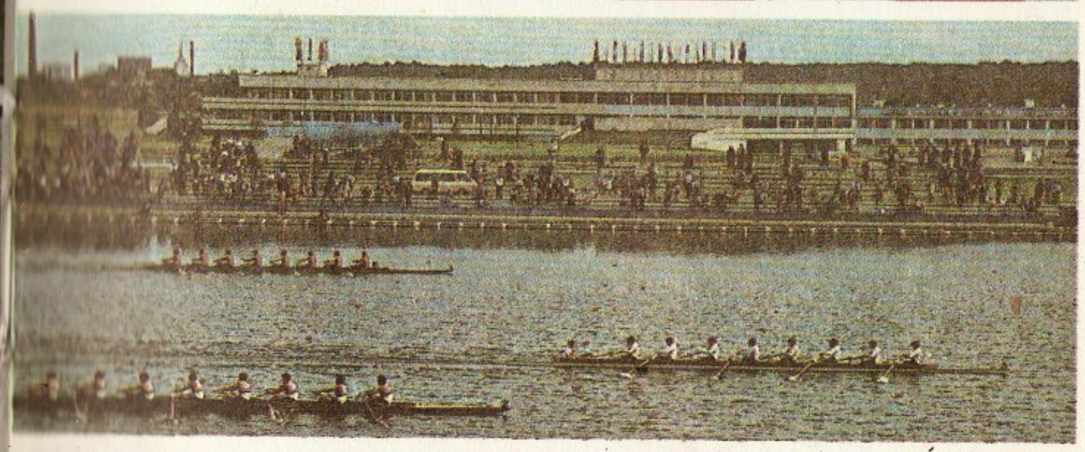

UJUMINE

Montreali ujumishall
Naiste 100 m rinnuliujumise eelvõistlusi Moskvas

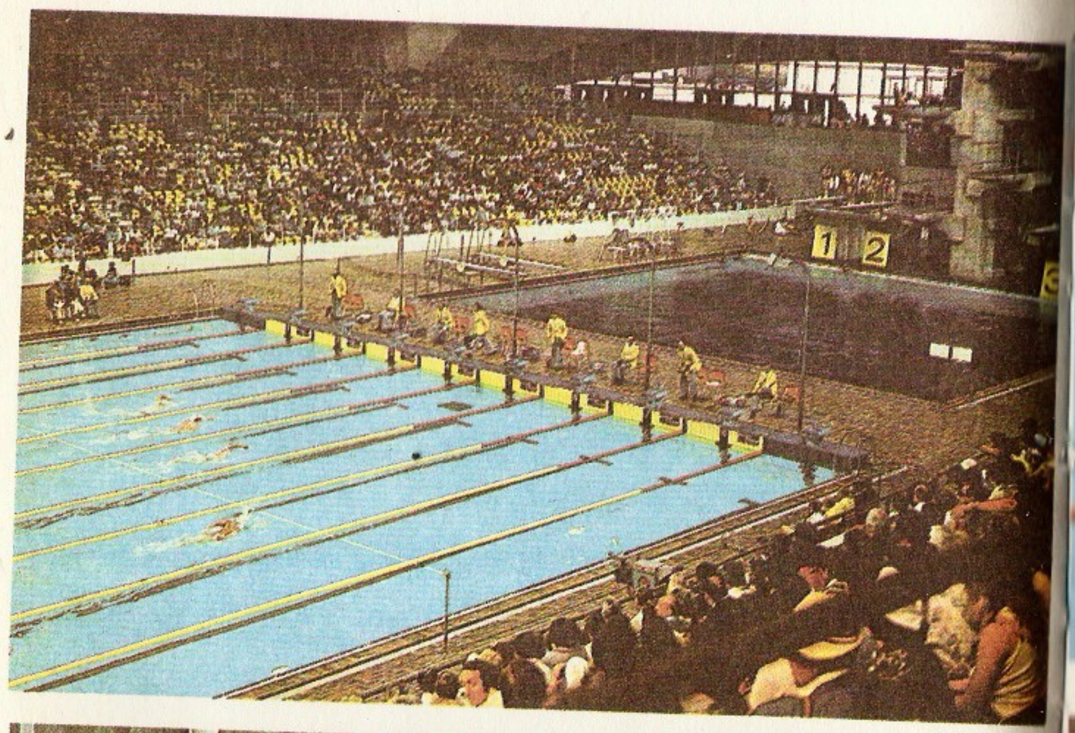

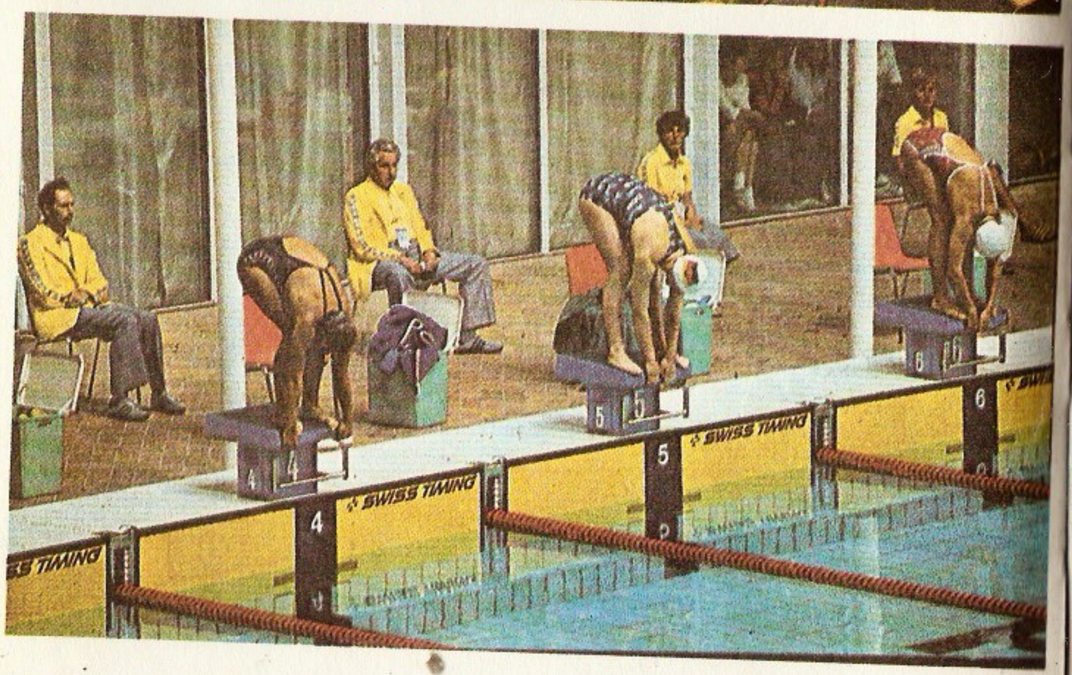

UJUMINE

Moskva olümpiamängude 400 m vabaujumise võitjad: Ivar Stukolkin, Vladimir Salnikov ja Andrei Krõlov
Moskva olümpiaujula

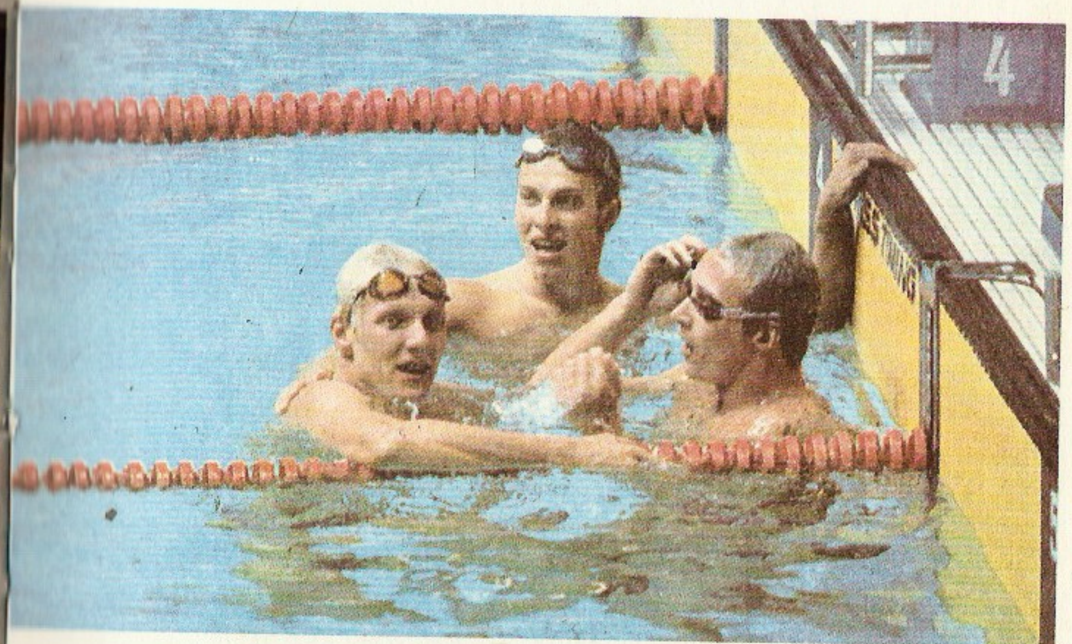

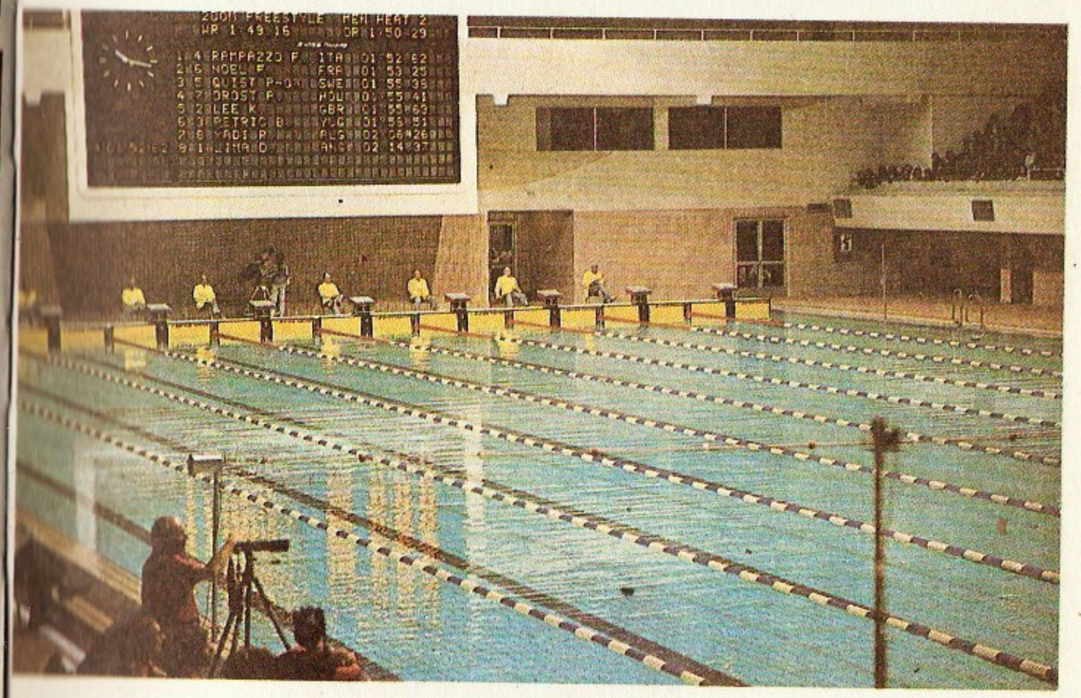

VEEPALL

Moskva olümpiamängude veepallivõistlused V. I. Lenini nimelise keskstaadioni ujumisbasseinis
Veepallimatš NSV Liit — Jugoslaavia Moskvas

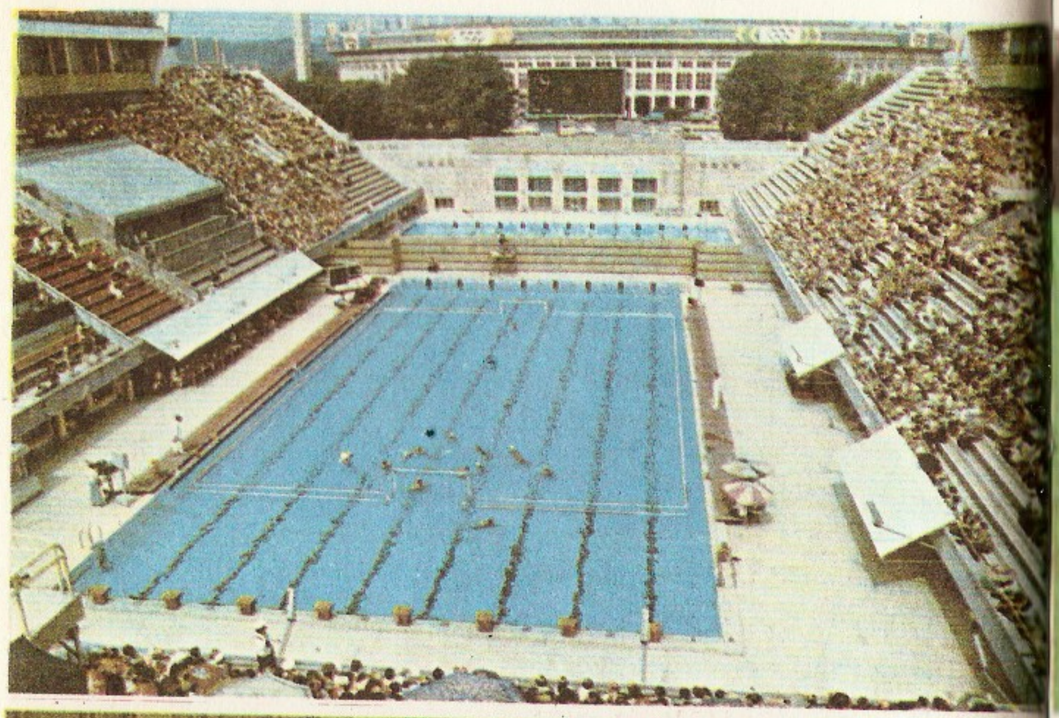

JALGPALL. MAAHOKI

Jalgpallimatš NSV Liit — Sambia Moskvas
Maahokivõistlused peeti Moskvas „Dünamo" staadioni väikesel areenil

JALGRATTASÕIT

Montrealis meeskondliku maanteesõidu võitnud NSV Liidu jalgratturid Aavo Pikkuus, Anatoli Tšukanov, Vladimir Kaminski ja Valeri Tšaplõgin
Montreali velodroom

JALGRATTASÕIT

Moskva Krõlatskoje velodroom
Siberi lehisest velotrekk Krõlatskojes, maailma parimaid

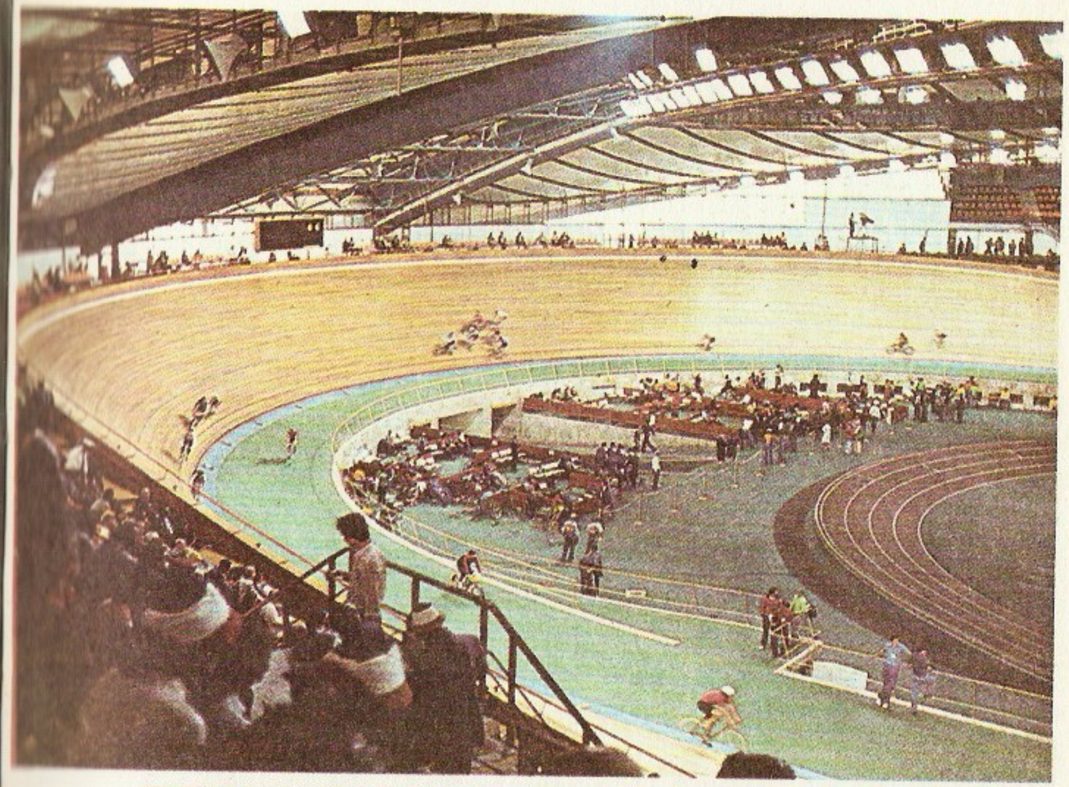

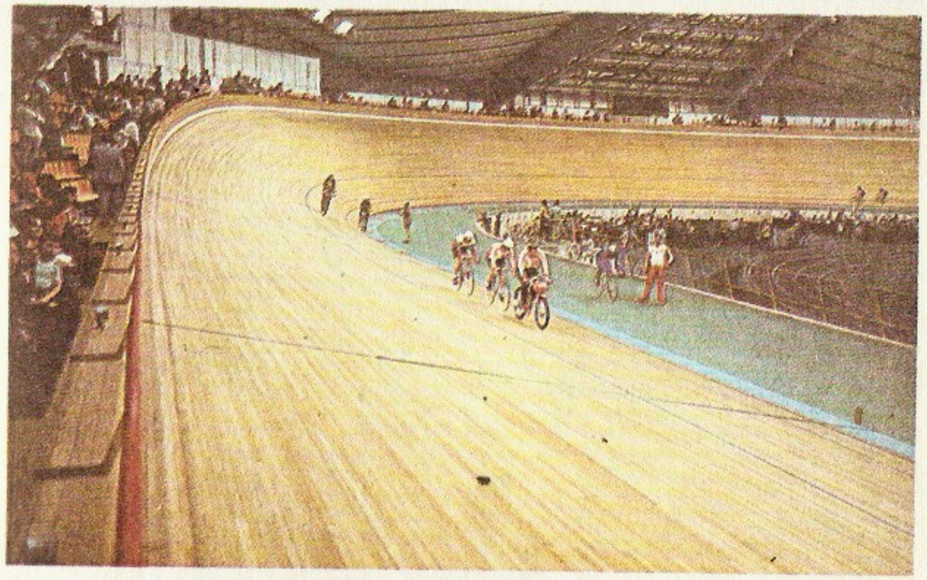

MOSKVA 1980

Olümpiamängude lõpetamine

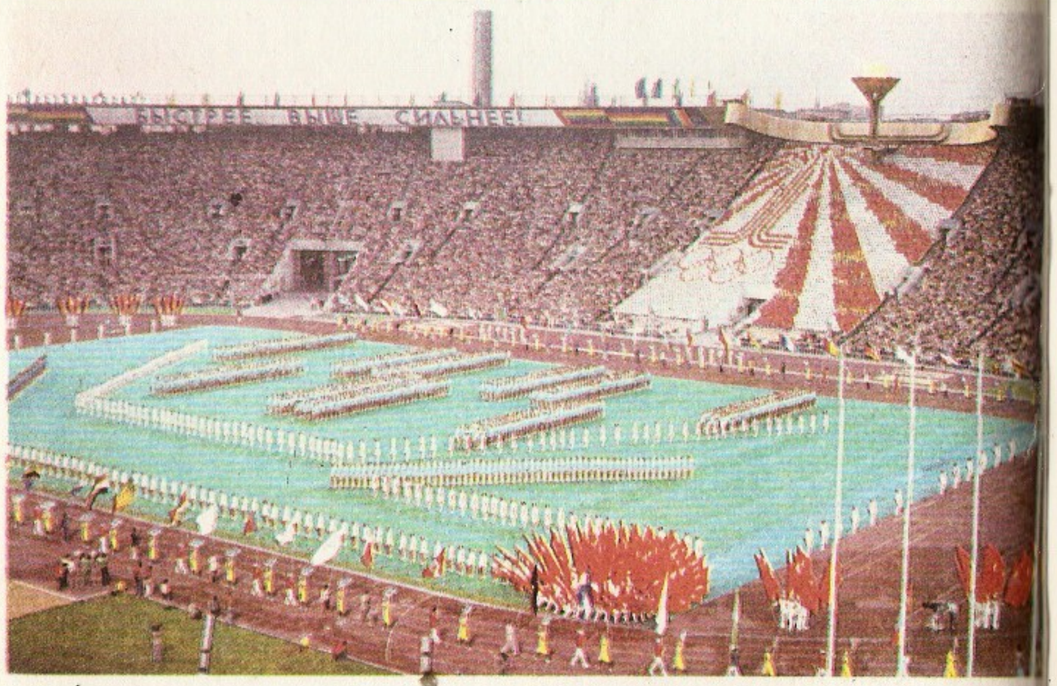

Pierre de Coubertin
ROK-i istungjärgu avamine (1961)

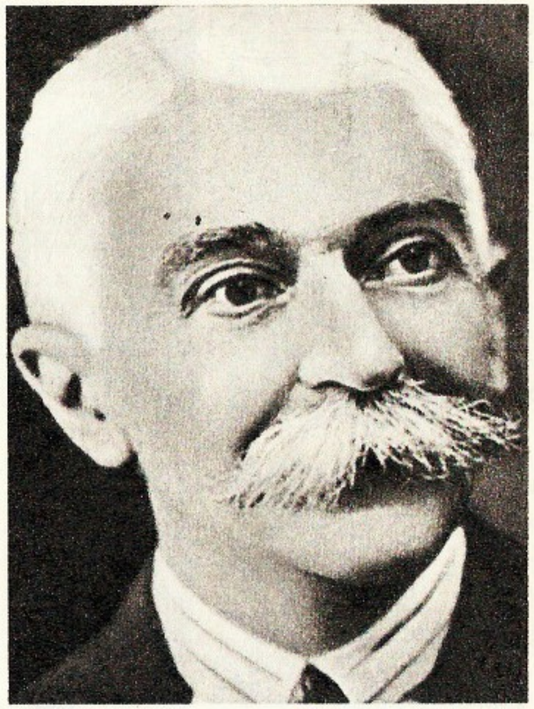

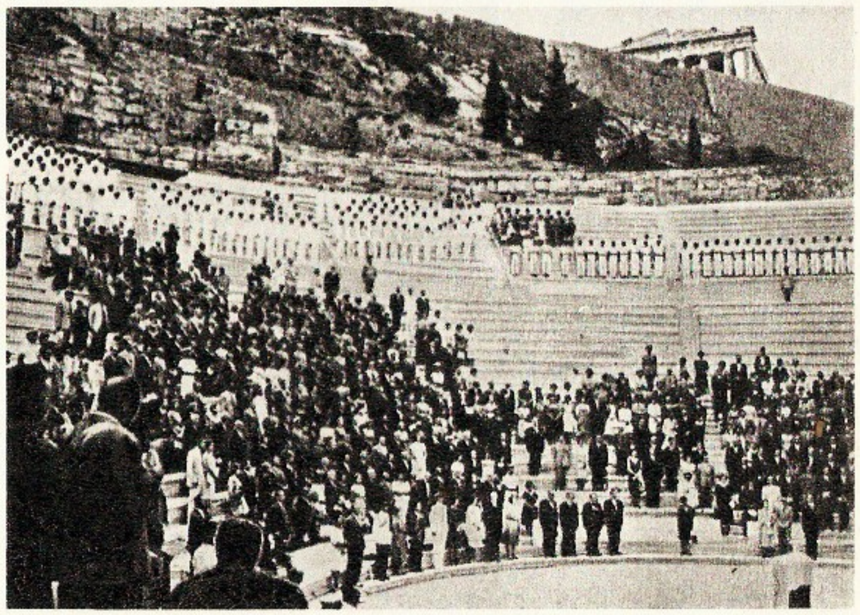

ROK-i presidente: Henri de Baillet-Latour, Sigfrid Edström, Avery Brundage, Michael Killanin, Juan Antonio Samaranch
ROK-i I koosseisu liikmeid (1896.a.). Vasakult: istuvad Pierre de Coubertin (Pr.), Demetrios Vikelas (Kr.) ja Aleksei Butovski (Vene), seisavad Wilhelm Gebhardt (Saksa), Jiří Guth-Jarkovský (Böömi), Ferenc Kemény (Ung.) ja Victor Balck (Rts.)
Moskva olümpiamängude tule süütamine Olümpias

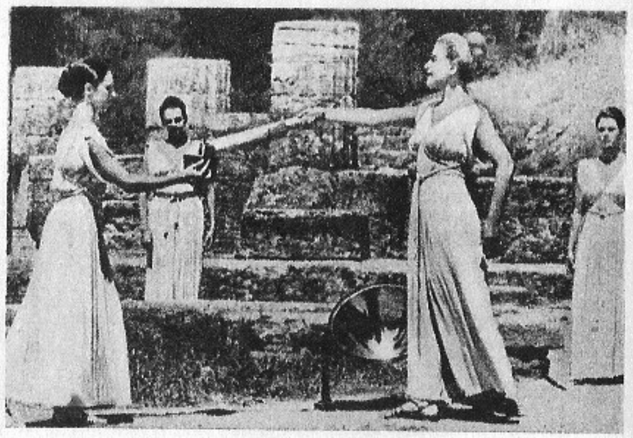

ATEENA 1896

Paul Masson ja Léon Flameng, edukaimad jalgratturid
100 ja 1200 m vabaujumise võitja Alfréd Hajós
Vehklemisareen
Maratonijooksu võitja Spyros Louis
100 m jooksu start

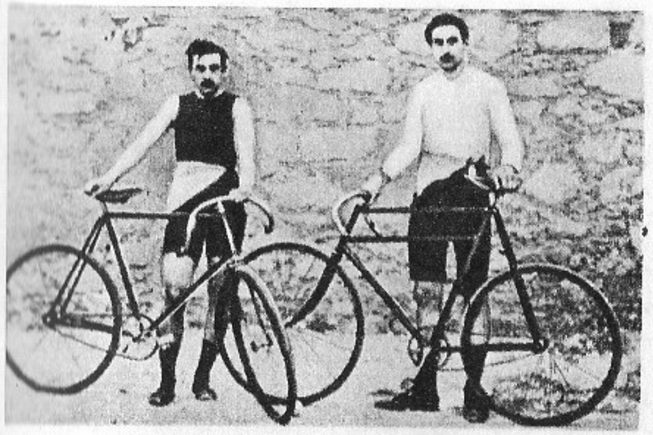

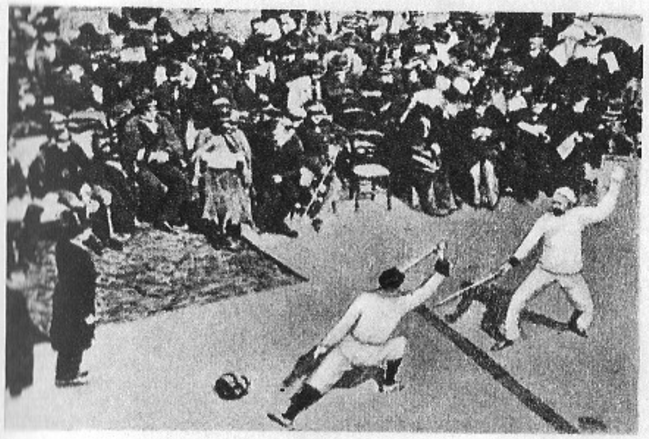

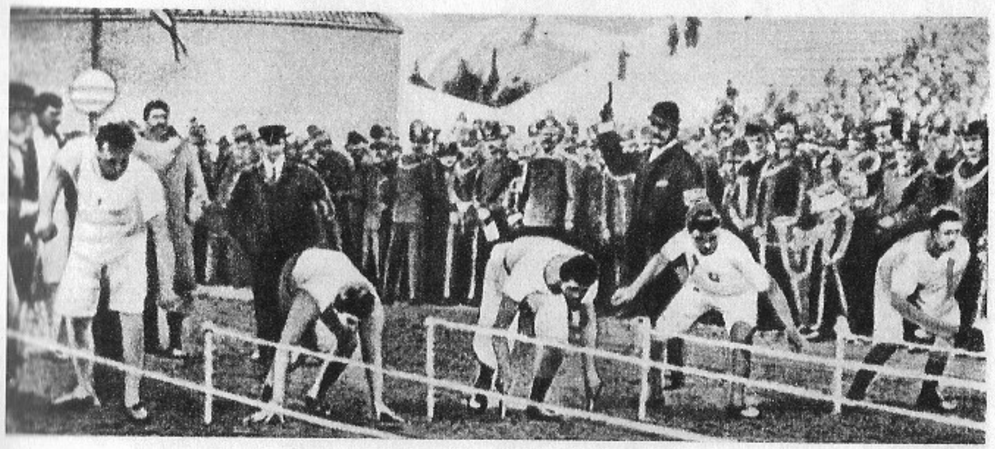

PARIIS 1900 SAINT LOUIS 1904 LONDON 1908

Vasaraheite võitja John Flanagan (1900)
Zoltán Halmay — kahe kuldmedali, nelja hõbemedali ja ühe pronksmedali võitja vabaujumises (1900—08)
Dorando Pietri olümpiamängude maratonirajal (1908)
Naiste vibulaskmises harjutuses *National Round* võitjaks tulnud Quentin Newall (1908)
Lacrosse. Võistlevad Kanada ja Suurbritannia meeskond (1908)

STOKHOLM 1912

Esimesed olümpiamedali võitnud naisujujad Fanny Durack ja Wilhelmina Wylie
5000 m jooksu võitjad Hannes Kolehmainen ja Jean Bouin
Viie- ja kümnevõistluse võitnud, kuid hiljem diskvalifitseeritud James Thorpe
Purjetamises 10 m klassi kolmandale kohale tulnud Venemaa jaht „Gallia II"
Sportvõimlemises nn. rootsi süsteemis pronksmedali võitnud Norra võistkond

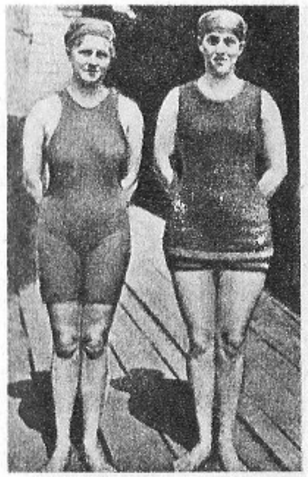

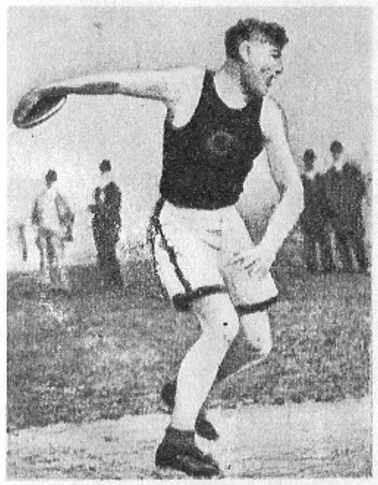

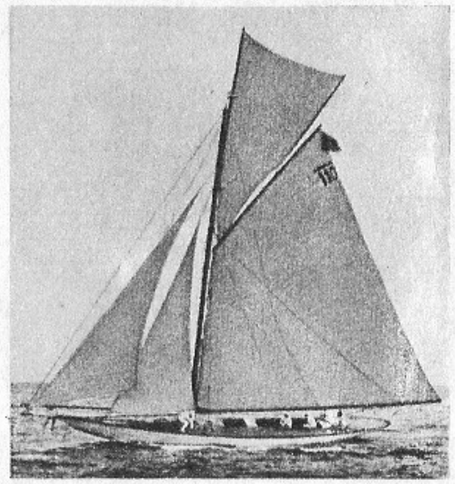

STOKHOLM 1912

Maadlevad Martin Klein (valges trikoos) ja Alfred Asikainen
Paigalt kõrgushüppe võitja Platt Adams
Rootsi meeskond, hirvelaskmise (üksiklasud) võitja
Suurbritannia ja Taani jalgpallimeeskonna finaalmäng
Oma aja parimaid vabaujujaid Duke Paoa Kahanamoku

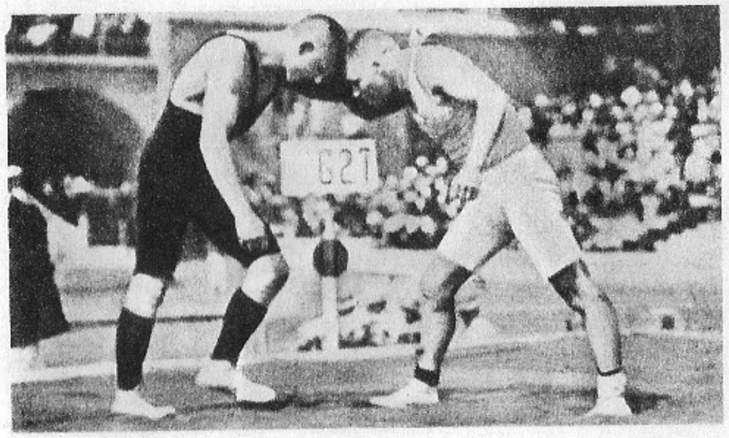

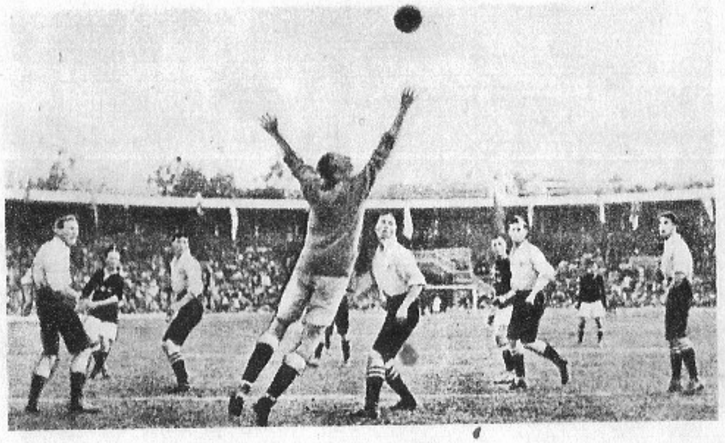

ANTVERPEN 1920

Eesti olümpiavõistlejaid
Maratonijooksus hõbemedali võitnud Jüri Lossmann
Raskusheites hõbemedali võitnud Patrick Ryan
Aleksander Klumberg odaviskel
Edukaim naistennisist Suzanne Lenglen

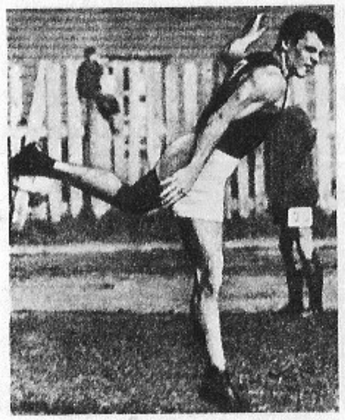

CHAMONIX 1924 SANKT MORITZ 1928

Suusahüpete võitja Jacob Tullin Thams (1924)
Neljabobisõidu võitnud Šveitsi I meeskond (1924)
Chamonix' taliolümpiamängudel jäähokis kuldmedali võitnud Kanada meeskond (1924)
Iluuisutamises meeste üksiksõidu võitja Gillis Grafström (1924)
Iluuisutamises naiste üksiksõidu võitja Herma Plank-Szabó (1924)
500 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Bernt Evensen (vasakul) ja Clas Thunberg (1928)

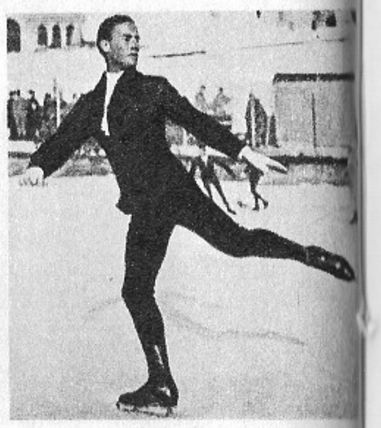

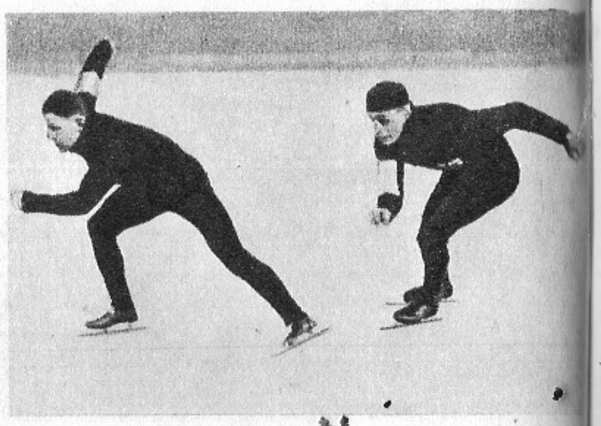

PARIIS 1924

Tandemisõidu võitjad Lucien Choury ja Jean Cugnot
Maadlevad sulgkaallased Eduard Pütsep ja Väinö Ikonen
Takistussõidus kuldmedali võitnud Alphonse Gemuseus
Oma aja parimaid laskureid Carl Osburn
Maratonijooks

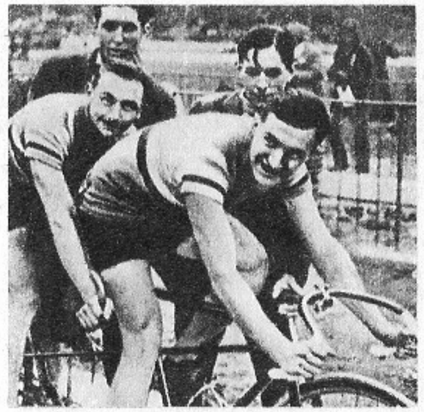

PARIIS 1924

Ühepaadil sõudmises kuldmedali võitnud Jack Beresford
Tõstmise keskkaalus kuldmedali võitnud Charles Rigoulot
400 m vabaujumise medalivõitjad Andrew Charlton, Johnny Weissmuller ja Arne Borg
Vettehüpetes kahe kuldmedali võitja Albert White
Ragbiturniiri võistlus USA — Rumeenia

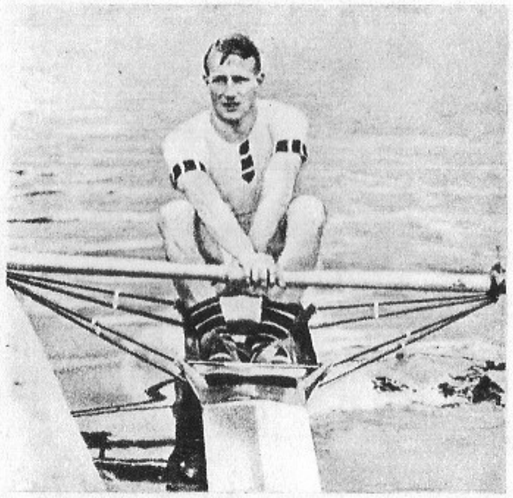

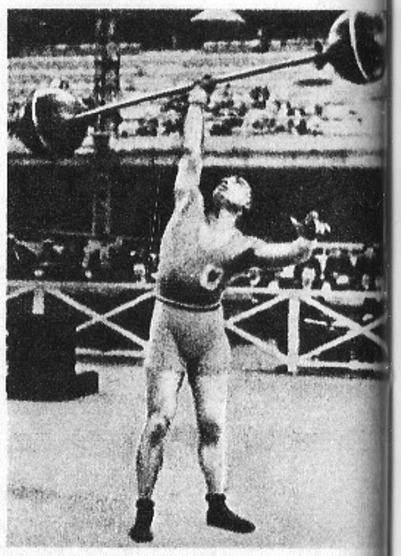

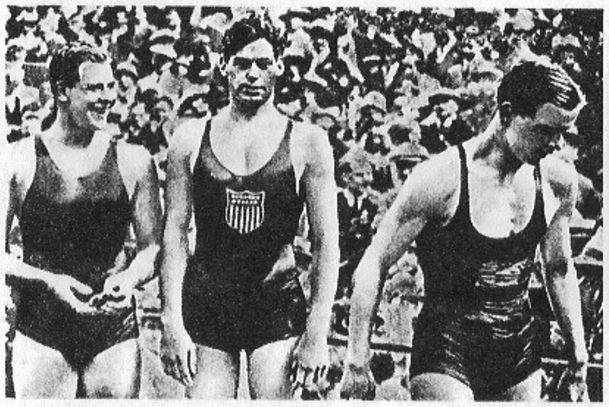

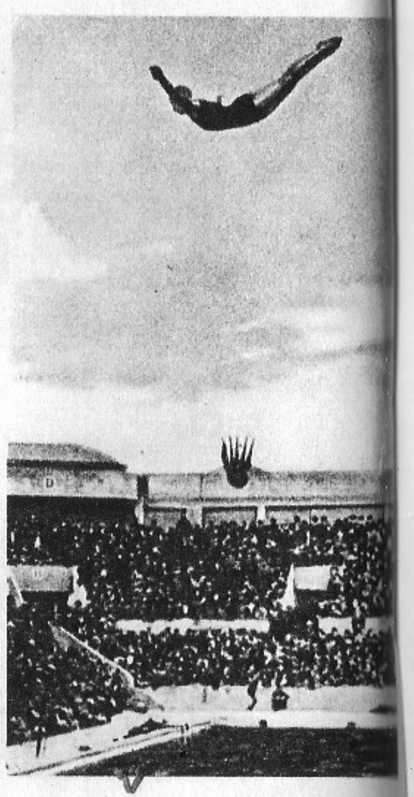

AMSTERDAM 1928

Ratsutamise kolmevõistluses võitjaks tulnud Hollandi võistkond
10 000 m jooksu juhivad Ville Ritola ja Paavo Nurmi
Tornihüpetes kuldmedali võitnud Elizabeth Pinkston-Becker
Kõrgushüppe võitja Ethel Catherwood
Stardis on 6 m klassi jahid, nende hulgas Eesti jaht „Tutti V"
Ühepaatide võistlus

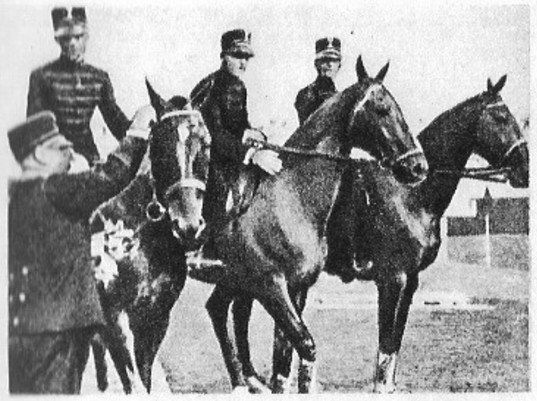

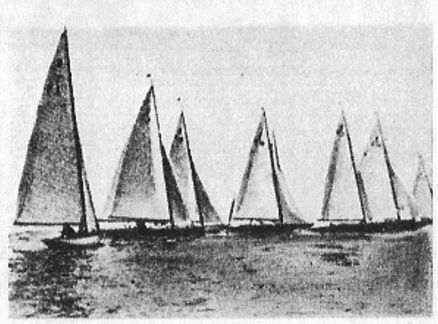

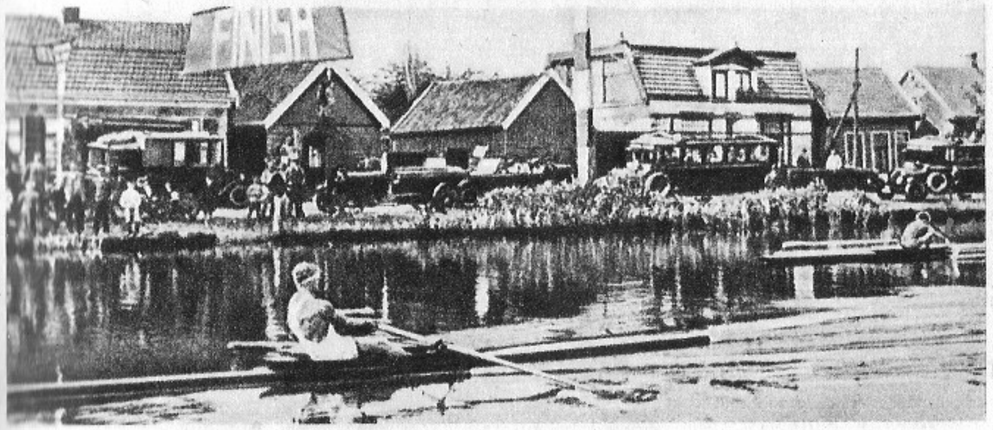

AMSTERDAM 1928

Klassikalise maadluse võitjad: taga Rudolf Svensson, Kurt Leucht ja Lajos Keresztes, ees Voldemar Väli, Väinö Kokkinen ja Ibrahim Moustafa
Vabamaadluses kuldmedali võitnud Osvald Käpa matš Carlo Jørgenseniga
Sportvõimlemise võistkondlikus mitmevõistluses kuldmedali võitnud Hollandi naiskond
Maahokis esimest korda võitjaks tulnud India meeskond

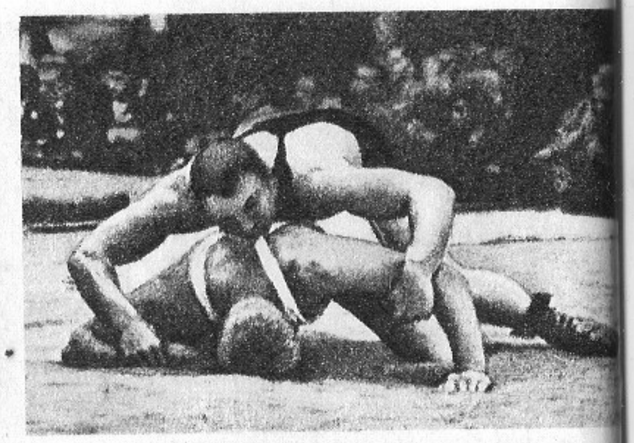

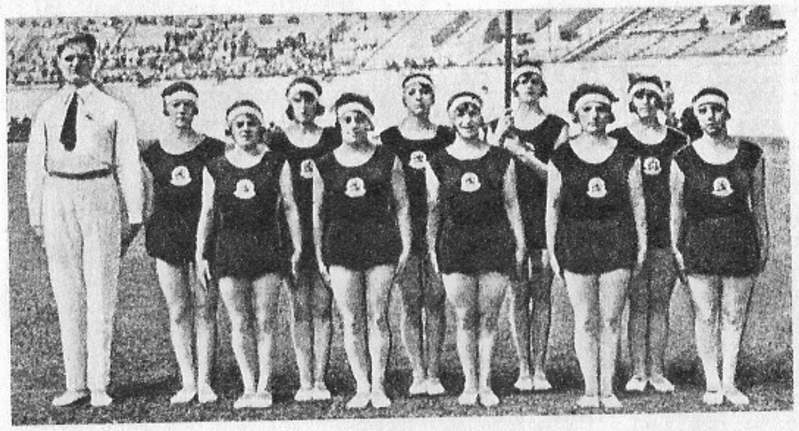

LAKE PLACID 1932

Kiiruisutamise ühisstart
Jäähokivõistlus Kanada—USA
1500 m kiiruisutamise medalivõitjad Alexander Hurd, John Shea ja William Logan autasustamisel
Rajal on kahebobid
Olümpiajäähall

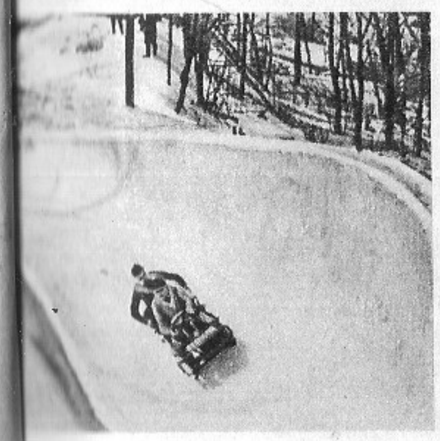

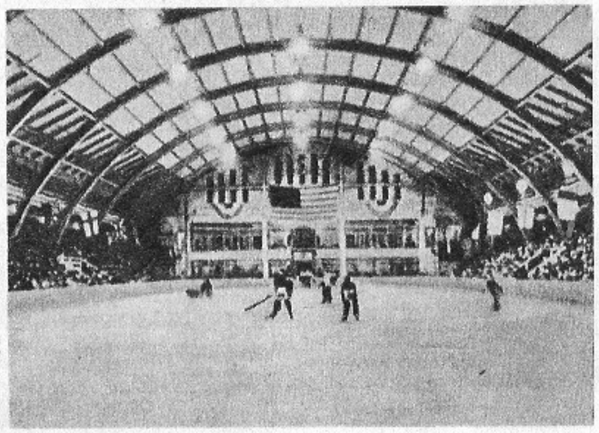

LOS ANGELES 1932

Odaviske medalivõitjad Matti Sippala, Matti Järvinen ja Eino Penttilä autasustamisel
4×100 m teatejooksus võitjaks tulnud USA naiskond
Vabaujumises kolm kuldmedalit võitnud Helene Madison
Hoolauahüpetes hõbemedali võitnud Katherine Rawls
Sõudmises võitjaks tulnud Saksamaa roolijaga neljapaat

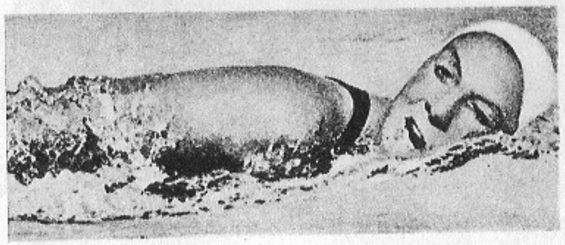

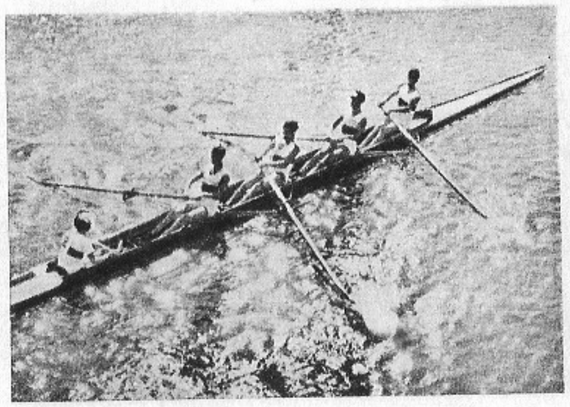

LOS ANGELES 1932

Kaugushüppe võitja Edward Gordon
Stanislawa Walasiewicz 100 m jooksu võitmas
Sanghobusel kuldmedali võitnud István Pelle
Kahekordne maanteesõidu võitja Attilio Pavesi
Espadronivõitja György Piller (paremal) ja hõbemedali võitja Giulio Gaudini
Koolisõidus kuldmedali võitnud Xavier Lesage

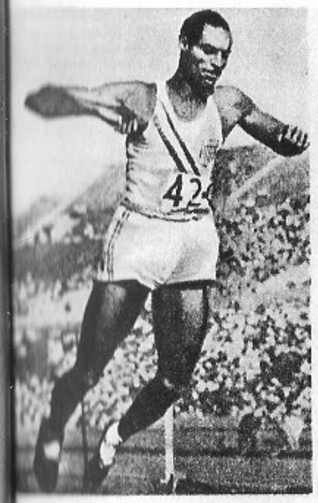

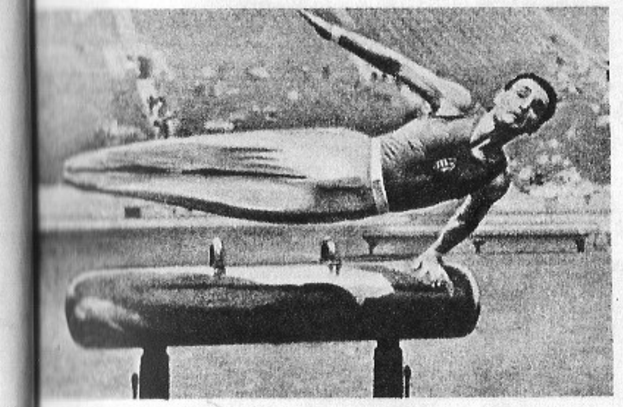

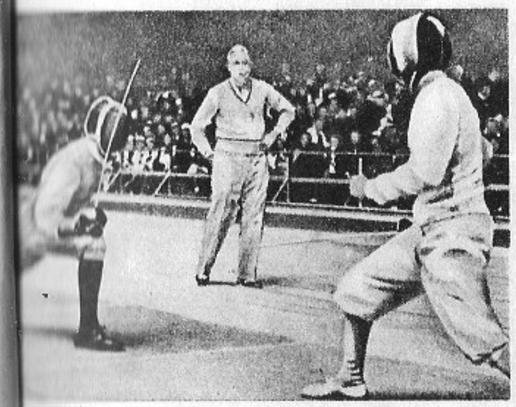

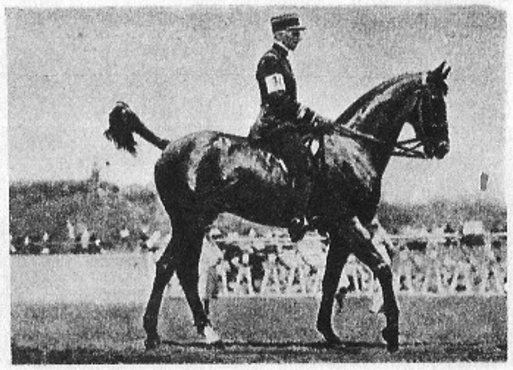

GARMISCH-PARTENKIRCHEN 1936

Iluuisutamise üksiksõidu kuldmedali võitja Sonja Henie
Suusahüpete võitja Birger Ruud
500 ja 5000 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Ivar Ballangrud
Iluuisutamise paarissõidu võitjad Maxi Herber ja Ernst Baier
Kahebobil kuldmedali võitnud USA I meeskond
Jäähokis võitjaks tulnud Suurbritannia meeskond

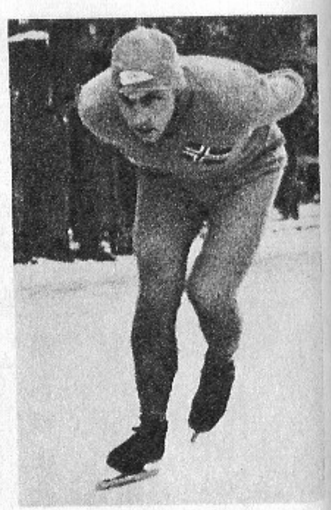

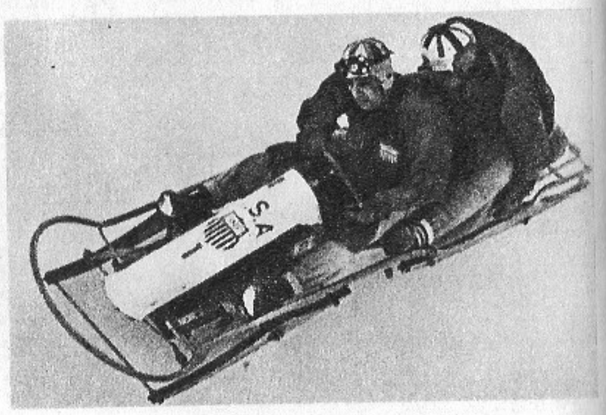

BERLIIN 1936

Olümpiamängude avamine
Kahekordne süstasõidu võitja Gregor Hradetzky
Võistlevad Mehhiko ja Filipiinide korvpallurid
Seliliujumise võitja Adolph Kiefer
4×100 m vabaujumise start
Väikepüssist laskmise võitja Willy Røgeberg

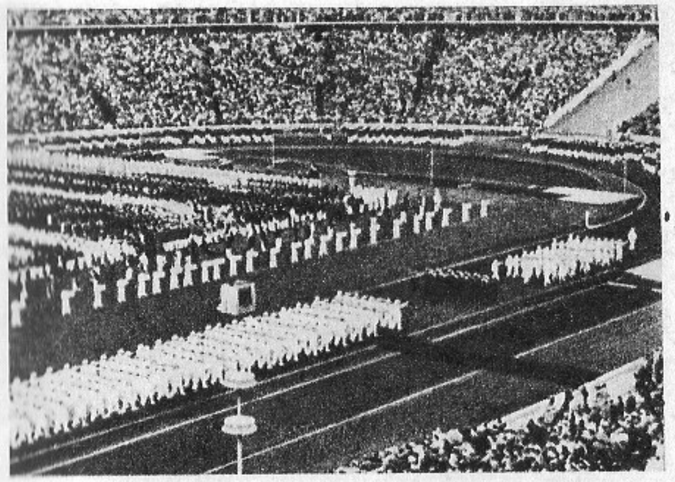

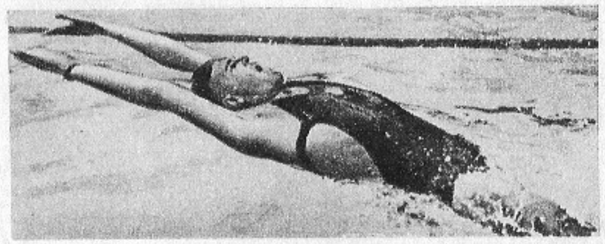

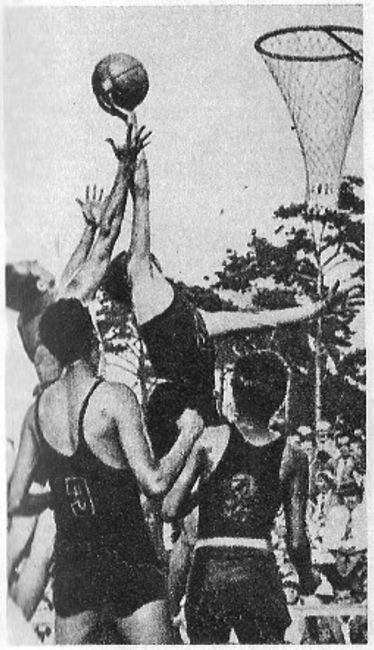

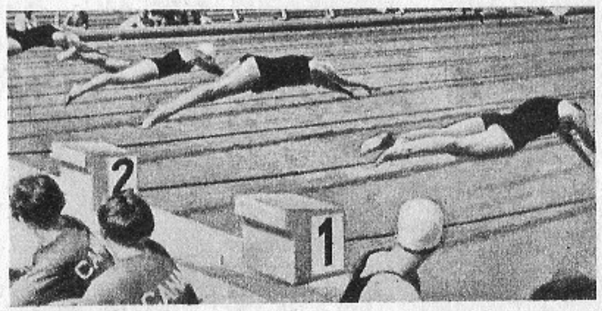

Sportvõimlemise vabaharjutuse võitja Georges Miez
Vabamaadluse poolraskekaalu võitjate August Neo ja Knut Fridelli autasustamine
Sprindisõidu võitja Toni Merkens (vasakul) eelsõidus
Olümpiajollid võistluses
Jalgpalli finaalmäng Itaalia—Austria

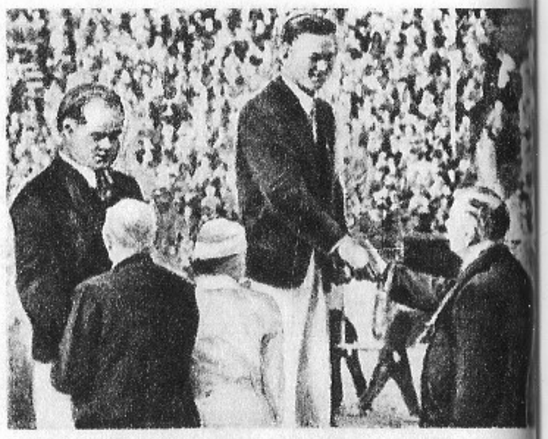

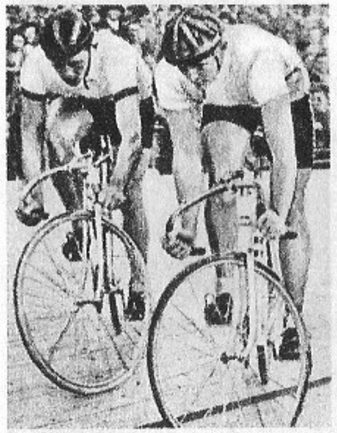

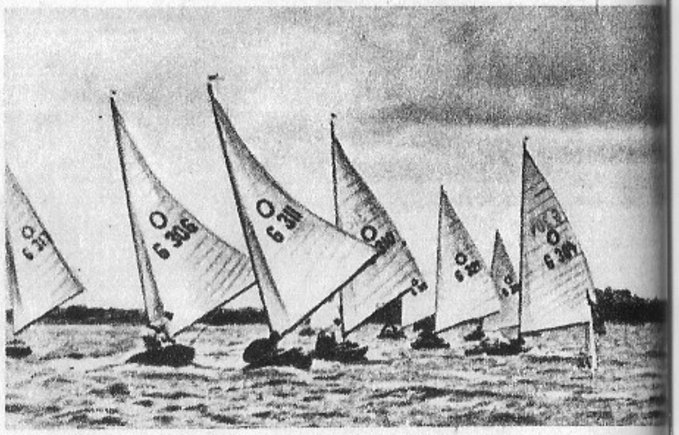

Kahekordne olümpiavõitja Kristjan Palusalu
4 kuldmedalit võitnud Jesse Owens
1500 m jooks, teisel kohal võitja John Lovelock
Epeevõitja Franco Riccardi matš A. Campbell-Grayga
Kergekaallased Imre Harangi ja Nikolai Stepulov poksifinaalis

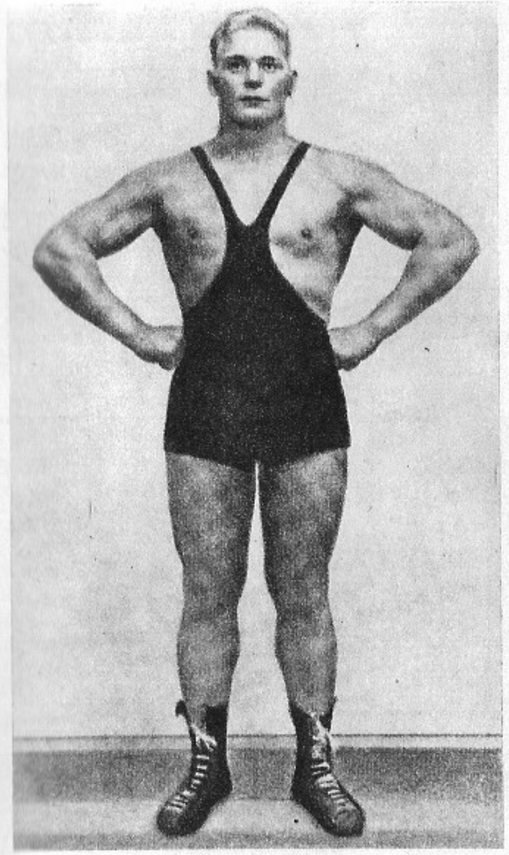

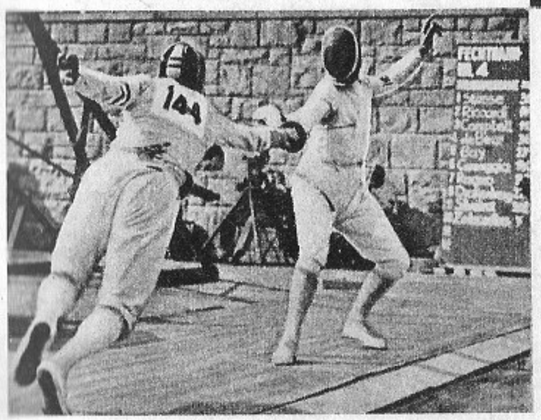

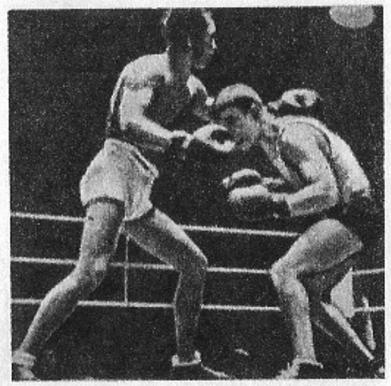

SANKT MORITZ 1948

Olümpiatuli jäästaadionil
Kiirlaskumises kuldmedali võitnud Henri Oreiller
Võistlevad Kanada ja Tšehhoslovakkia jäähokimeeskond
Skeletonisõidu võitja Nino Bibbia

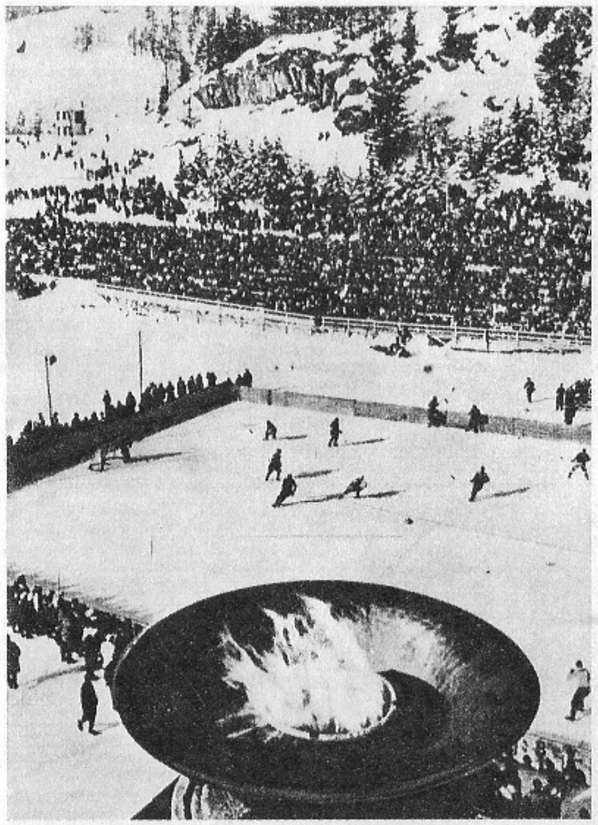

LONDON 1948

Londoni olümpiastaadion
Kümnevõistluse kuldmedali võitja Robert Mathias
Espadronivõitja Aladár Gerevich matšis Gastone Daréga
Hetk USA ja Tšehhoslovakkia korvpallimängust
Francina Blankers-Koen 200 m jooksu võitmas

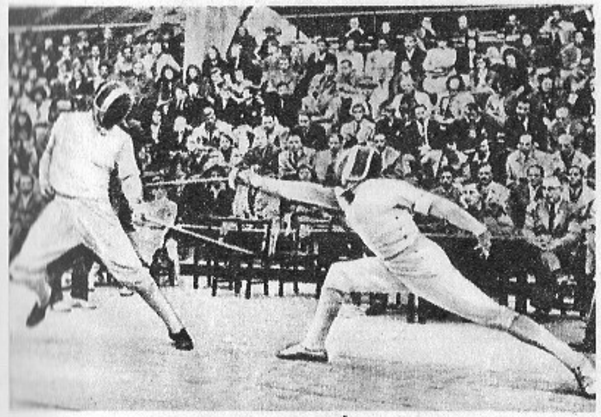

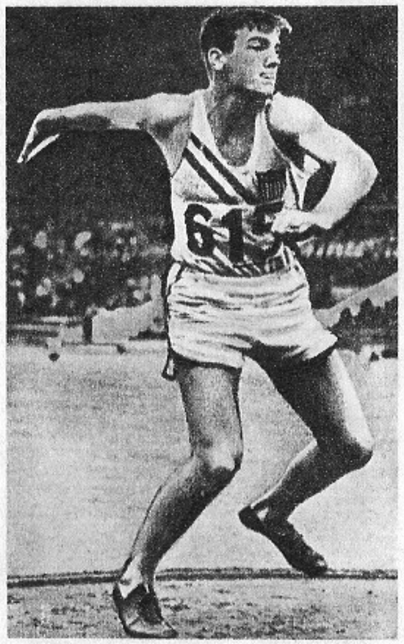

LONDON 1948

Jalgpalli poolfinaalmatš Jugoslaavia – Suurbritannia
II keskkaalu võitja László Papp, põrandal Valle Resko (Soome)
Võistlevad Itaalia ja Hollandi veepallurid
Takistussõidus kuldmedali võitnud Mehhiko võistkonna liige Rubén Uriza
4×100 m vabaujumine

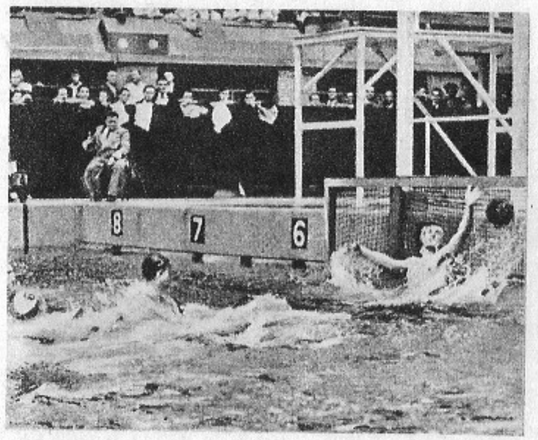

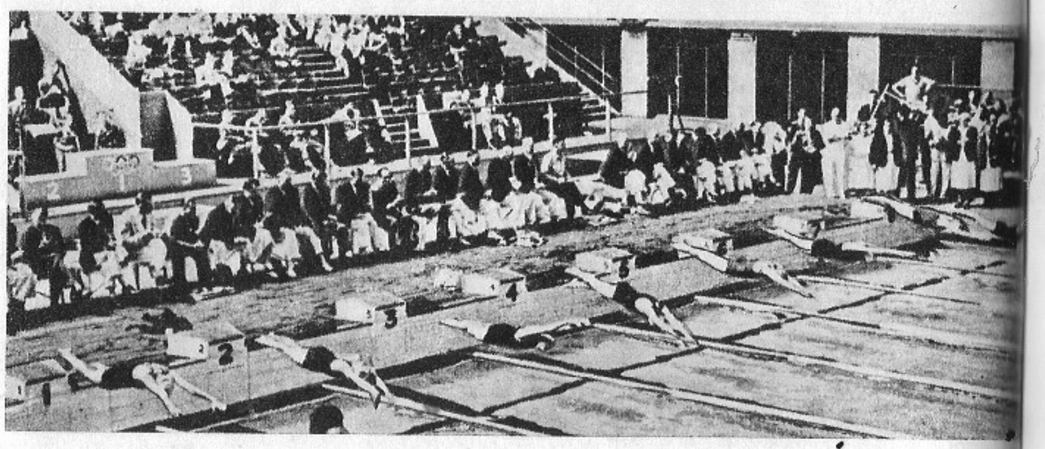

OSLO 1952 CORTINA d'AMPEZZO 1956

Kahevõistluses kuldmedali võitnud Simon Slåttvik (vasakul) ja hõbemedali võitnud Heikki Hasu (1952)
Kiirlaskumise võitja Zeno Colò (paremal) ja suurslaalomi võitja Stein Eriksen (1952)
4×10 km teatesuusatamine (1956)
500 ja 1500 m distantsil kuldmedali võitnud Jevgeni Grišin (1956)
Mäesuusatamises kolm kuldmedalit võitnud Anton Sailer (1956)
Olümpialinn Cortina d'Ampezzo (1956)

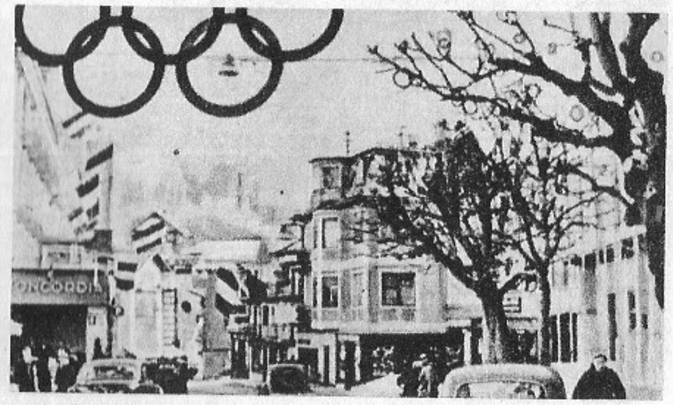

•Esimene NSV Liidu olümpiavõitja Nina Romaškova kettaheitel
Russell Mockridge ja Marino Morettini, 1000 m paigaltstardist sõidu võitjad
Takistussõidu võitja Pierre Jonquères d'Oriola
NSV Liidu ja USA korvpallimeeskond pärast finaalmatši

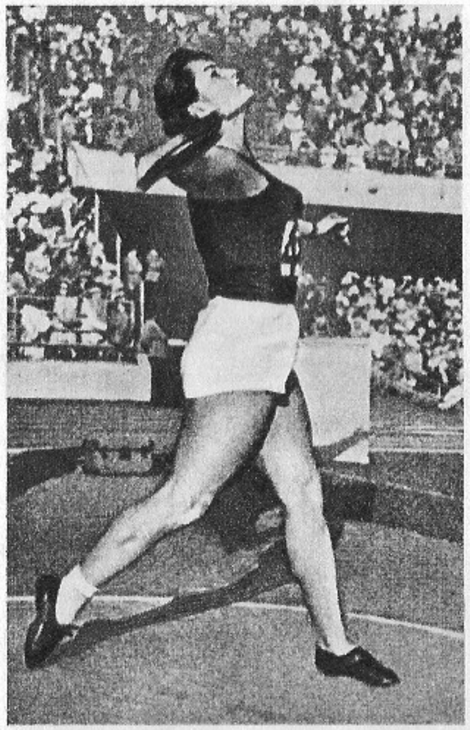

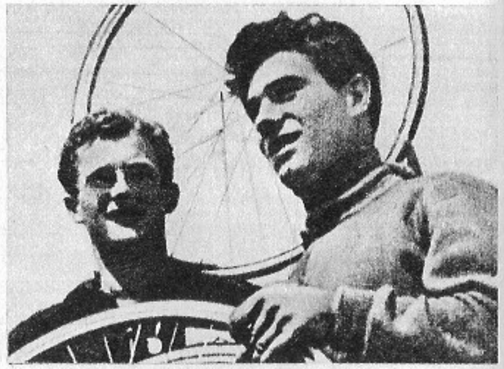

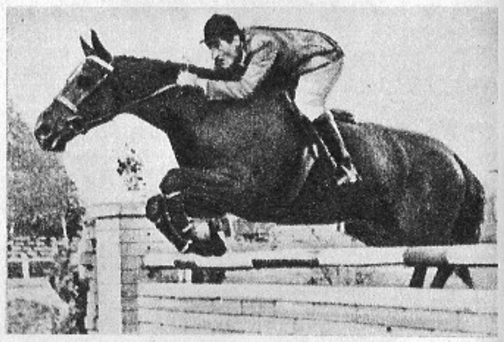

Emil Zátopek 5000 m jooksu võitmas
10 km käimises pronksmedali võitnud Bruno Junk
Odaviske võitja Dana Zátopková
Naiste 80 m tõkkejooksu finaal
Kuulitõukes kuldmedali võitnud Galina Zõbina

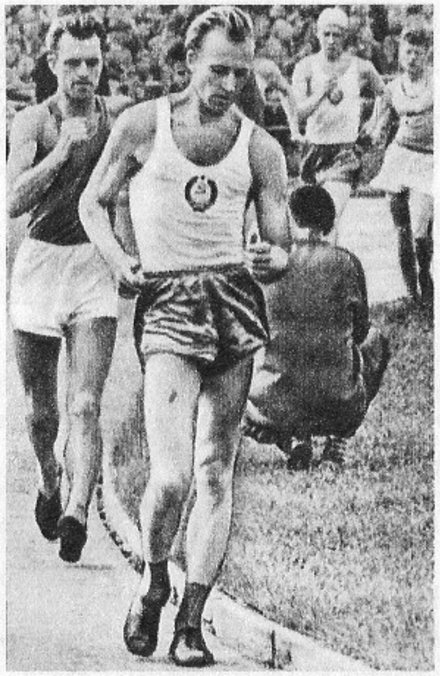

Ühepaatide sõidu võitja Juri Tjukalovi autasustamine
Floretivõitja Christian d'Oriola
Ühesüstade sõidu võitjad Gert Fredriksson (paremal) ja Thorvald Strömberg
Agostino Straulino ja Niccolò Rode võitsid kuldmedali „Staril" purjetamises
Paul Elvstrøm, kuldmedali võitja „Finn"-klassis purjetamises

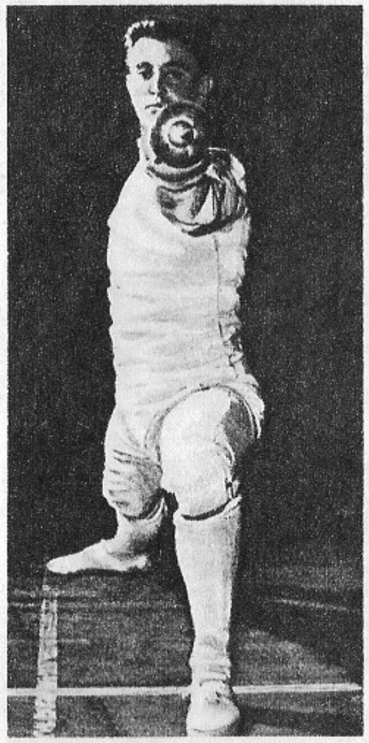

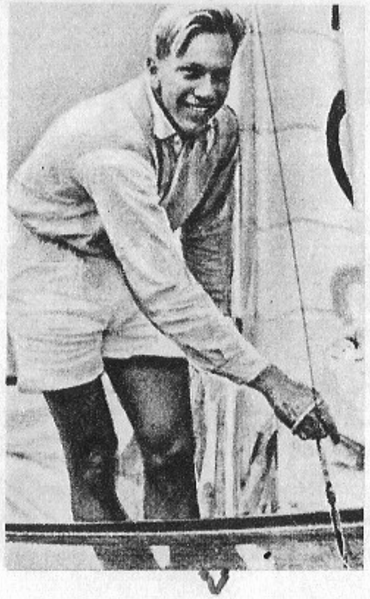

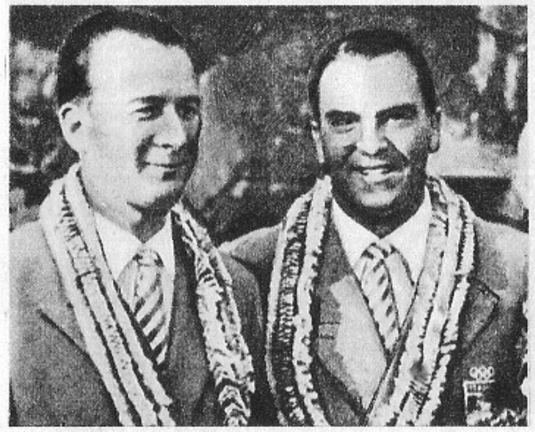

Tõstmise kergekaalu kuldmedali võitja Thomas Kono
Klassikalise maadluse raskekaalu kuldmedali võitja Johannes Kotkas
Maahoki finaalvõistlus India ja Hollandi meeskonna vahel
Olümpiakiirlaskmise võitja Károly Takács

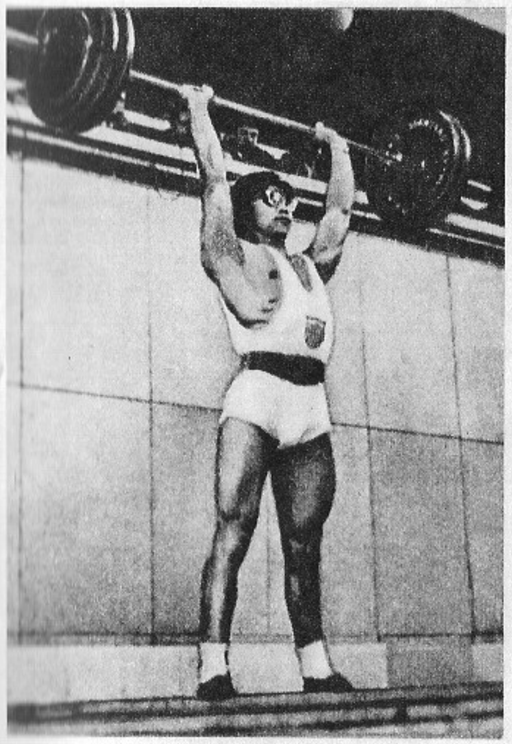

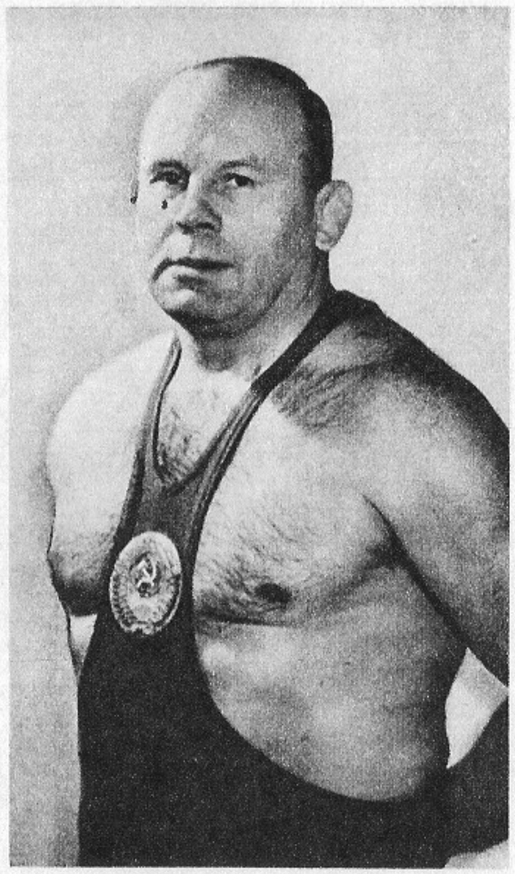

Kuulitõuke medalivõitjad Galina Zõbina, Marianne Werner ja Tamara Tõškevitš
Saksamaa ühendatud võistkonna (Saksa DV) ja NSV Liidu jalgpallurid pärast mängu
Võidukas NSV Liidu viievõistlusemeeskond (Ivan Derjugin, Igor Novikov, Aleksandr Tarassov)

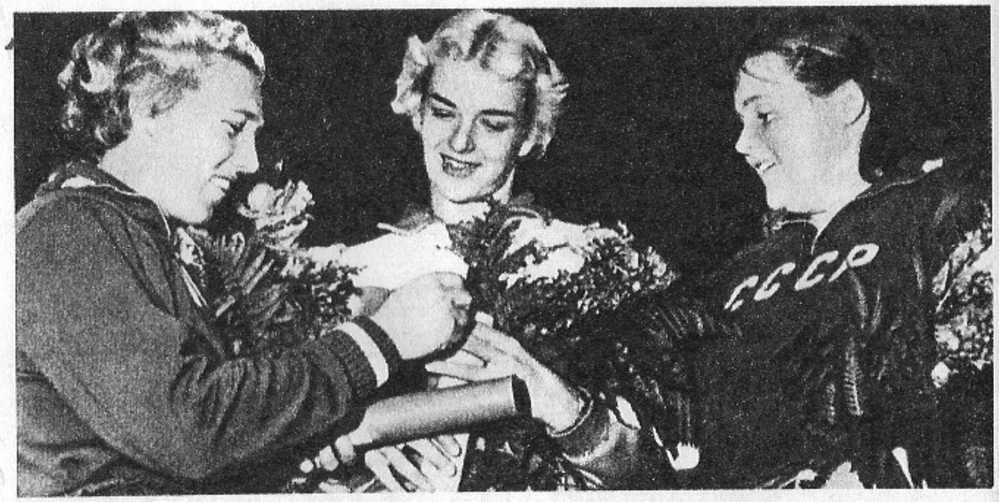

400 m finaaljooks
Wolfgang Behrendt ja Soon Chung Song poksi kukk-kaalu finaalis
Grupisõidu võitja Ercole Baldini
Võistlevad India ja Pakistani maahokimeeskond
Kaheksapaatide finaal

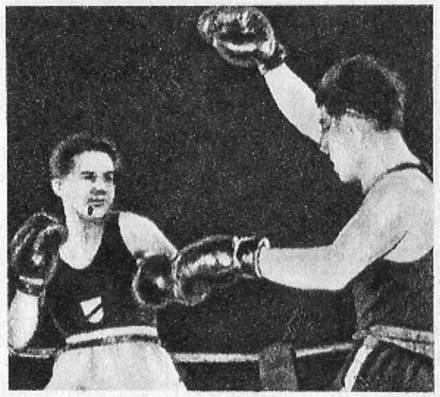

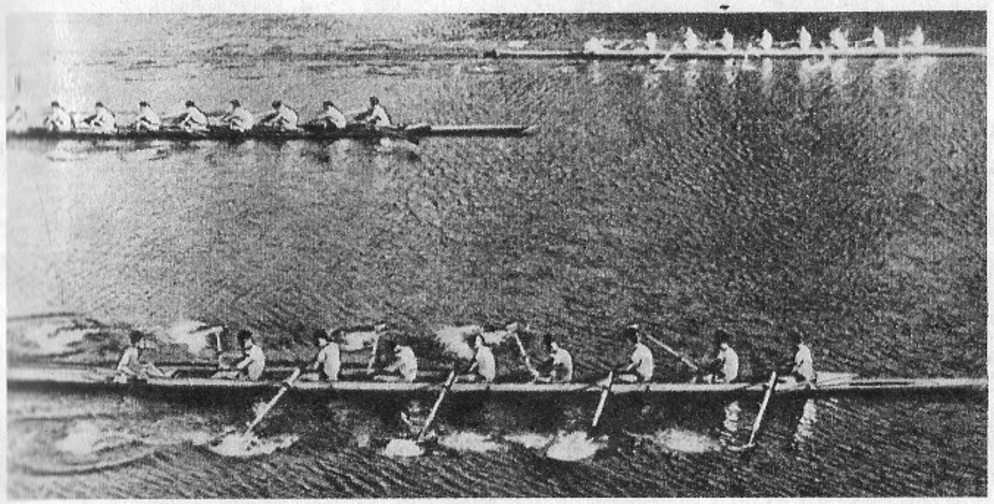

MELBOURNE 1956

400 m jooksus kuldmedali võitnud Charles Jenkins
5000 ja 10 000 m jooksu võitja Vladimir Kuts
Kettaheites kuldmedali võitnud Alfred Oerter
Dawn Fraser, edukaimaid naisujujaid
400 m vabaujumise võitja Murray Rose

Hoolaua ja tornihüpetes kuldmedali võitnud
Patricia McCormick
Väikepüssi standardharjutuse võitja Anatoli Bogdanov
Vabapüssi standardharjutuses kuldmedali ja ja väikepüssi
standardharjutuses hõbemedali võitnud Vassili Borissov

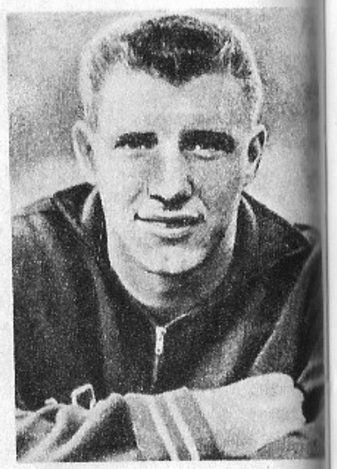

MELBOURNE 1956

Tõstmise poolraskekaalu medalivõitjad David Sheppard, Arkadi Vorobjov ja Jean Debuf
Individuaalse mitmevõistluse võitja Viktor Tšukarin
Viievõistluse medalivõitjad Olavi Mannonen, Lars Hall ja Wäinö Korhonen
Poomil võitjaks tulnud Ágnes Keleti

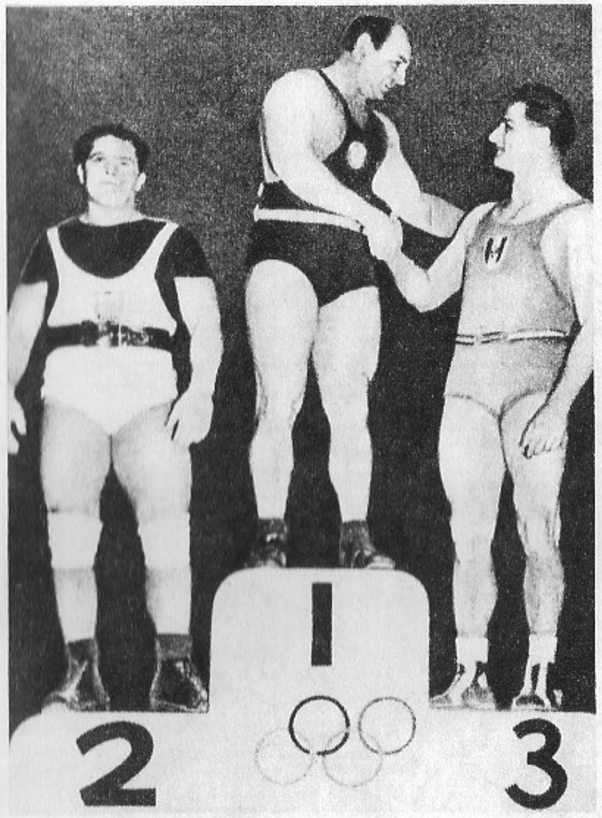

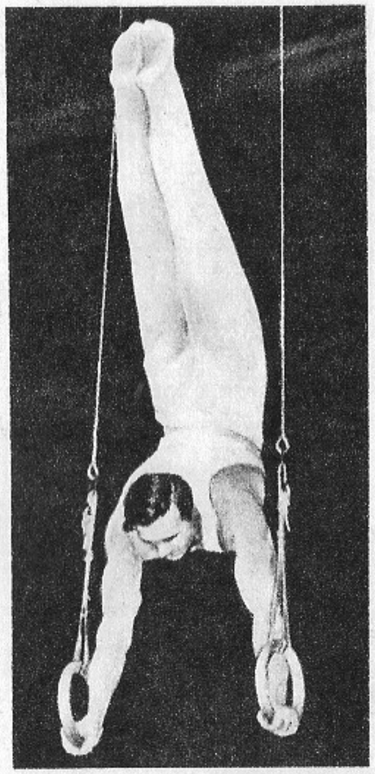

SQUAW VALLEY 1960

Suurslaalomi võitja Yvonne Rüegg
4×10 km teatesuusatamise võitnud Soome meeskonna ankrumees Veikko Hakulinen
Kiirlaskumise võitja Heidi Biebl
50 km suusatamise võitja Kalevi Hämäläinen
500 m kiiruisutamise võitja Helga Haase
Suurslaalomi kuldmedali võitnud Roger Staub
Slaalomi medalivõitjad: Matthias Leitner, Ernst Hinterseer ja Charles Bozon
5000 m kiiruisutamise võitja Viktor Kossitškin

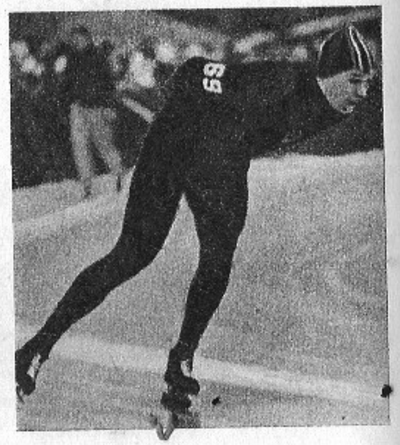

ROOMA 1960

Aleksander Tsutselov võitis „Finnidel" purjetamises hõbemedali
„Staridel" võitjaks tulnud Timir Pinegin
Koolisõidus pronksmedali saanud Josef Neckermann
Ühepaadil kuldmedali võitnud Vjatšeslav Ivanov
Võistlevad roolijata kahepaadid

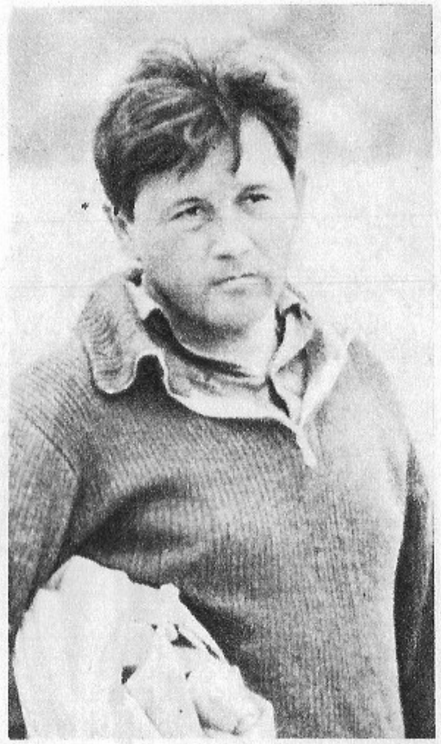

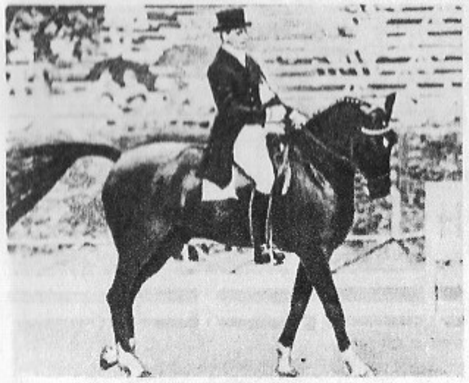

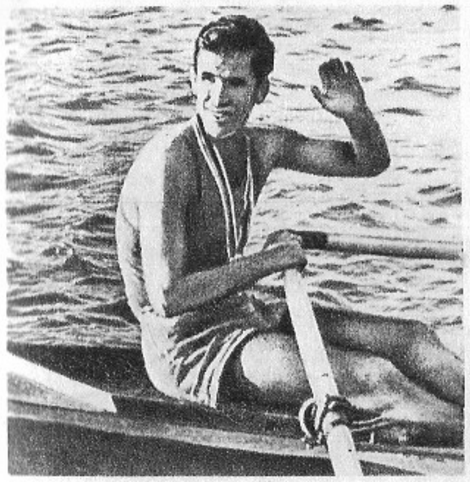

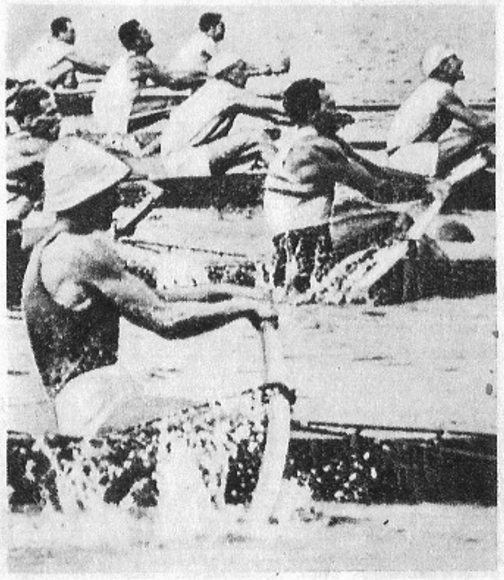

ROOMA 1960

Rudolf Karpáti, espadroni individuaalne ja võistkondlik võitja
Vasaraheite võitja Vassili Rudenkov
Vabamaadluse raskekaalus kuldmedali ja klassikalise maadluse raskekaalus hõbemedali võitnud Wilfried Dietrich
Poksi poolraskekaalu võitja Cassius Clay
Pakistani meeskond maahoki finaalmängus võitmas India meeskonda

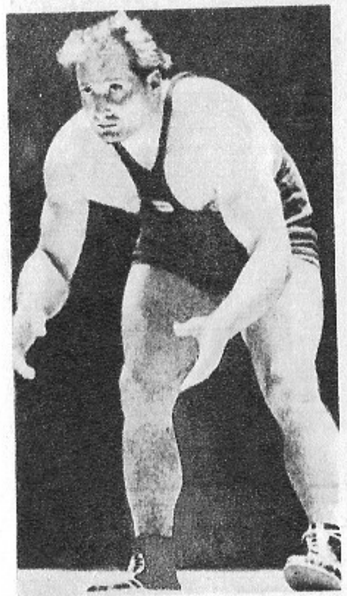

ROOMA 1960

Kergejõustiklased õed Tamara ja Irina Press
Lühimaajooksudes 3 kuldmedalit võitnud Wilma Rudolph
Odaviske medalivõitjad Walter Krüger, Viktor Tsõbulenko ja Gergely Kulcsár
Meeste 100 m jooksu start
Kaugushüppe kuldmedali võitja Ralph Boston

ROOMA 1960

Kaks kuldmedalit võitnud Juri Titov vabaharjutust sooritamas
Grupisõidu finišis on võitja Viktor Kapitonov (vasakul) ja Livio Trapè
Ingrid Krämer võitis nii hoolaua- kui tornihüpped
Hanno Selg, meeskondliku hõbemedali võitja moodsas viievõistluses
Ujumises kolm kuldmedalit ja ühe hõbemedali võitnud Christine von Saltza

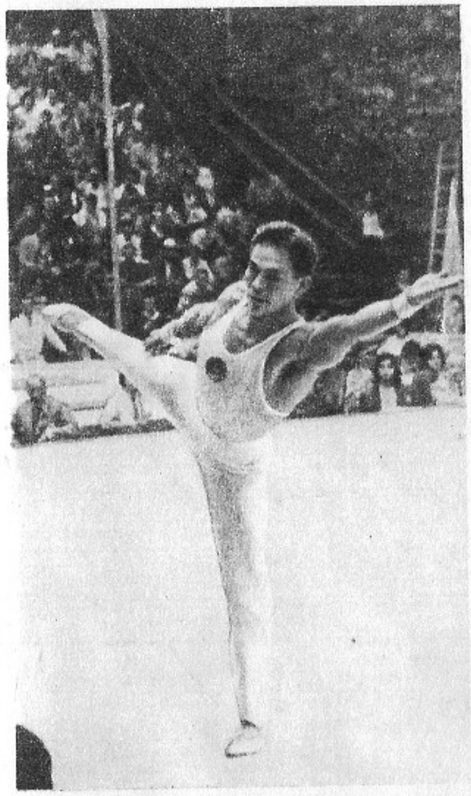

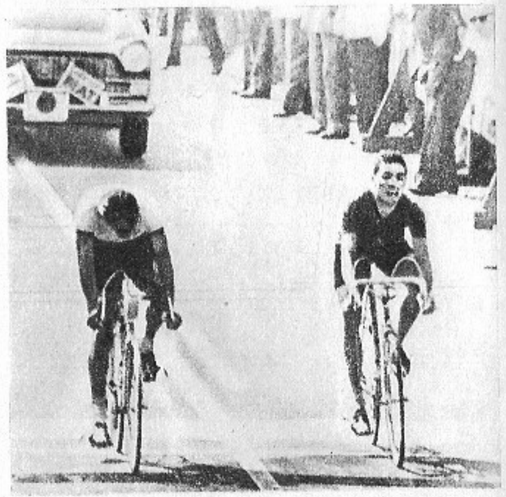

INNSBRUCK 1964

500, 1000, 1500 ja 3000 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Lidia Skoblikova
1500 m kiiruisutamise kuldmedali võitja Ants Antson
Naiste ühekelgusõidu võitja Ortrun Enderlein
Mängivad NSV Liidu ja Kanada jäähokimeeskond
15 ja 30 km murdmaasuusatamises kuldmedali võitnud Eero Mäntyranta
Suurslaalomi ja slaalomi võitjad õed Marielle ja Christine Goitschel

TOKIO 1964

Maratonijooksu start
Brasiilia ja ÜAV jalgpallurid heitluses palli pärast
Naiste 800 m jooksu finaal. Juhib Laine Erik
Džuudo absoluutse kategooria võitja Antonius Geesink heitmas Akio Kaminayat
Naiste floreti võitja Ildikó Újlaky-Rejtő matšis Antonella Ragnoga

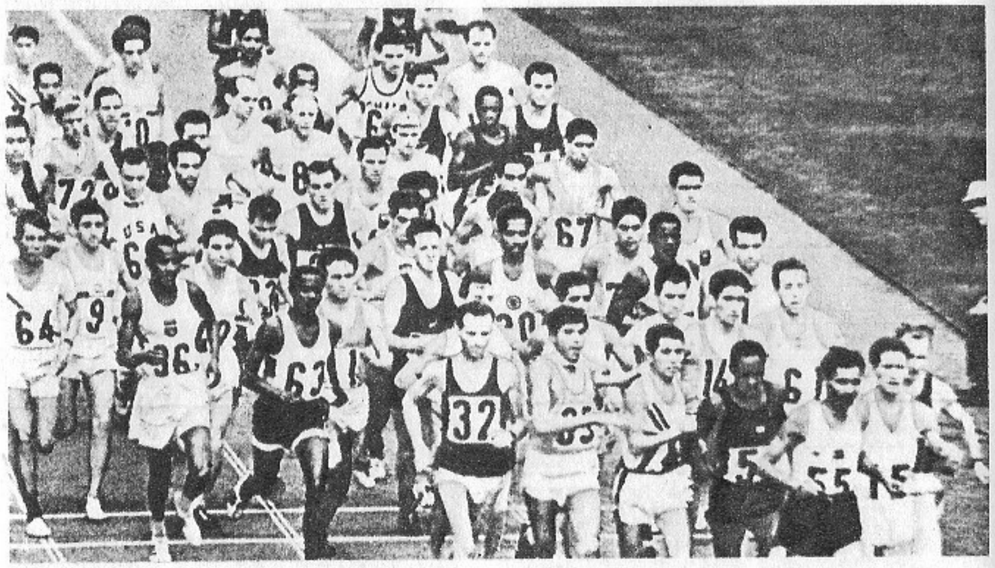

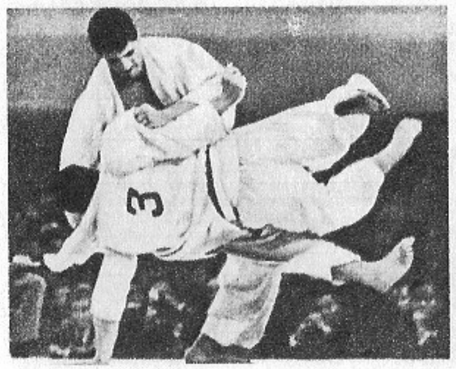

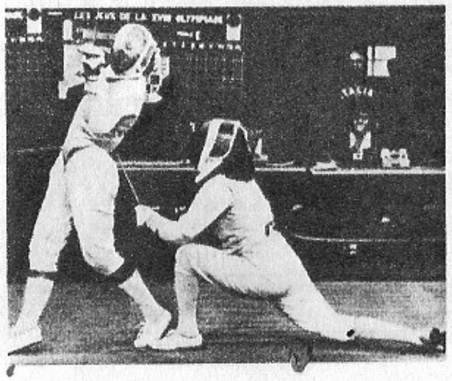

TOKIO 1964

Edukaimad sprinterid Edith McGuire ja Wyomia Tyus
Jalgratturite maanteesõit
Kümnevõistluse hõbemedali võitja Rein Aun koos Willi Holdorfi ja Horst Beyeriga pärast 1500 m jooksu
Korvpalliheitlus USA—NSV Liit

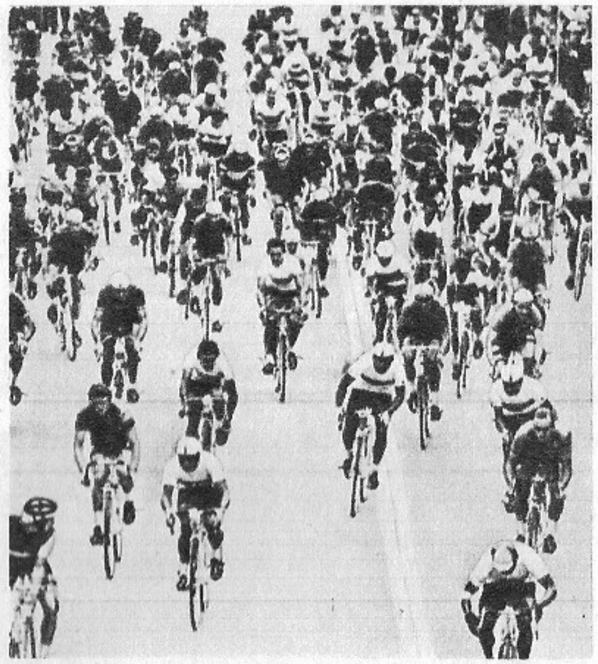

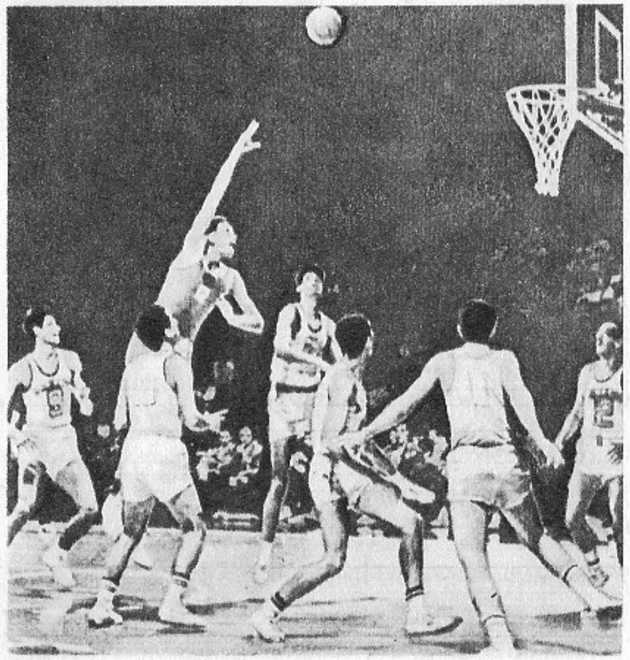

Juri Vlassov, 1960. a-te parimaid raskekaalutõstjaid
Kangil kuldmedali võitnud Boriss Šahlin
Võrkpallivõistlus NSV Liidu ja Tšehhoslovakkia meeskonna vahel
Vabaujumises neli kuldmedalit võitnud Donald Schollander
Naiste 200 m rinnuliujumise medalikolmik: Svetlana Babanina, Galina Prozumentšikova ja Claudia Kolb
Valeri Popentšenko (paremal) ja Emil Schulz poksi II keskkaalu finaalis

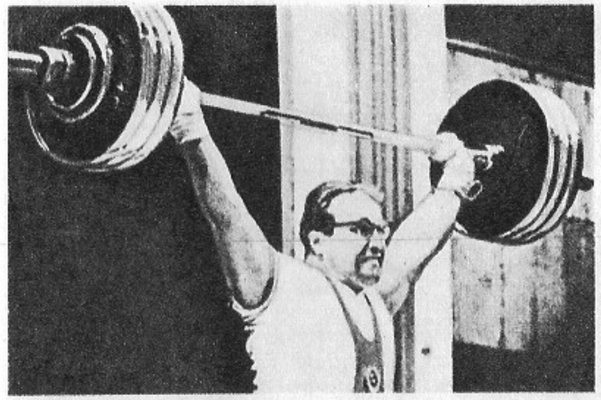

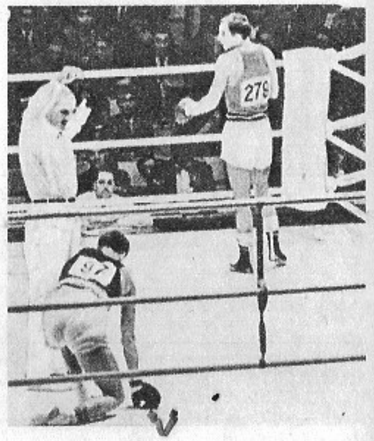

Sportvõimlemise individuaalse mitmevõistluse medalivõitjad Larissa Latõnina, Věra Čáslavská ja Polina Astahhova autasustamispjedestaalil
Stardivad klassi „Lendav hollandlane" jahid
Koolisõidus individuaalse ja võistkondliku pronksmedali võitnud Sergei Filatov
Kahekanuude sõidu võitjad Andrei Himitš ja Stepan Oštšepkov
Väikepüssi standardharjutuse võitja Lones Wigger ja vabapüssi standardharjutuse võitja Gary Anderson

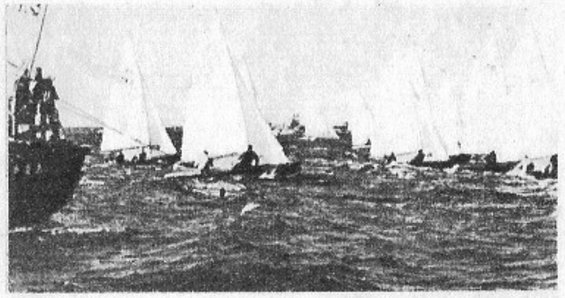

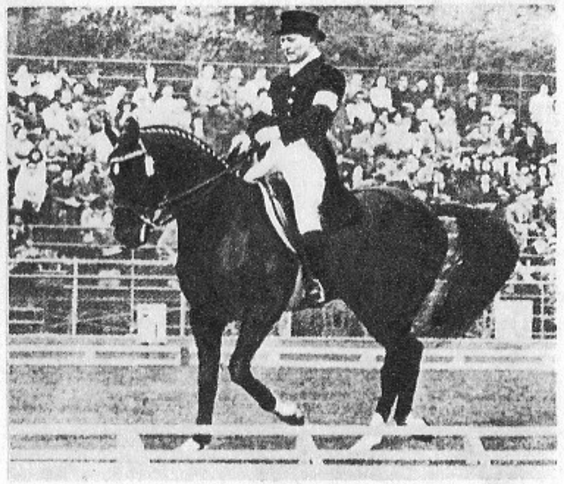

GRENOBLE 1968

Naiste 5 km murdmaasuusatamise medalivõitjad: Galina Kulakova, Toini Gustafsson ja Alevtina Koltšina
500 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Erhard Keller
5000 m kiiruisutamise võitja Fred Anton Maier
Kahekelgusõidu võitnud Saksa DV meeskond (Klaus-Michael Bonsack ja Thomas Köhler) stardis
Mäesuusatamises kolm kuldmedalit võitnud Jean-Claude Killy

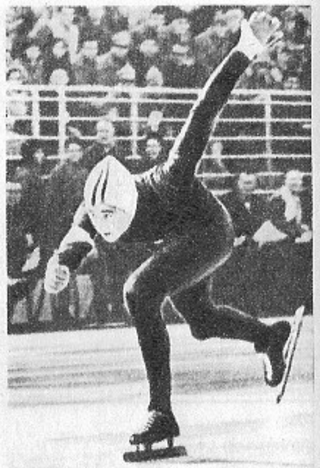

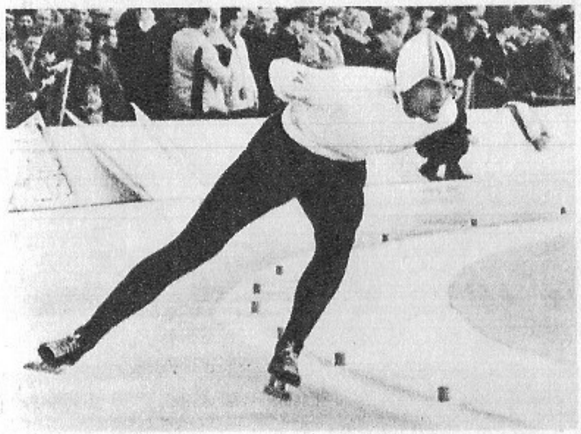

MÉXICO 1968

NSV Liidu naiskond, võrkpalliturniiri võitja
Kahesüstade sõidu võitjad Aleksandr Šaparenko ja Vladimir Morozov distantsil
Boriss Lagutin ja Rolando Garbey poksi I keskkaalu finaalis
NSV Liidu ja Bulgaaria korvpallivõistlus

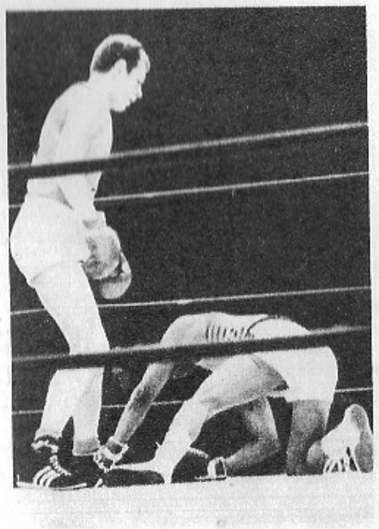

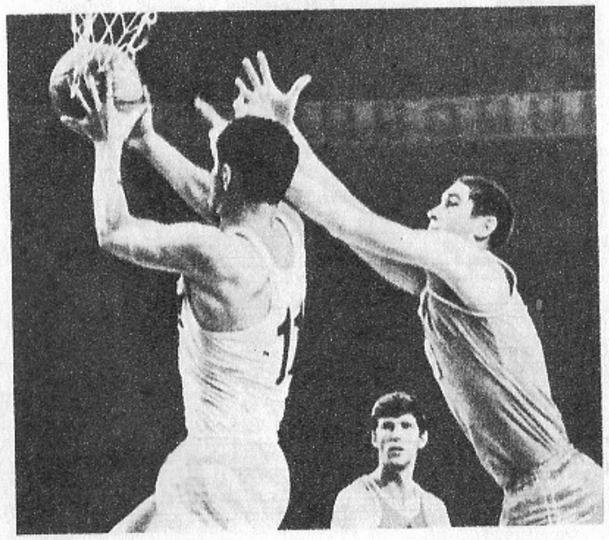

MÉXICO 1968

Võidukas NSV Liidu sportvõimlemisnaiskond
Irena Szewińska, edukaimaid jooksjaid
Vabapüssi standardharjutuses hõbemedali võitnud Valentin Kornev
Paarisaeruliste kahepaatide sõidu võitjad Anatoli Sass ja Aleksandr Timošinin
Hüppel on Robert Beamon

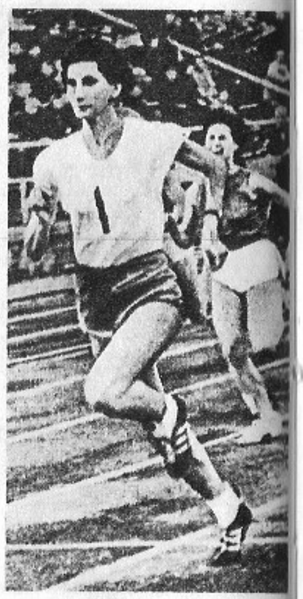

MÉXICO 1968

Kuulitõuke võitja Margitta Gummel
NSV Liidu võidukas floretinaiskond: Tatjana Samussenko, Galina Gorohhova, Aleksandra Zabelina, Jelena Novikova ja Svetlana Tširkova
Individuaalne ja meeskondlik epeevõitja Győző Kulcsár (paremal) matšis Gian Luigi Saccaroga
Võrkpalliturniiril esikohale tulnud NSV Liidu meeskonna autasustamine

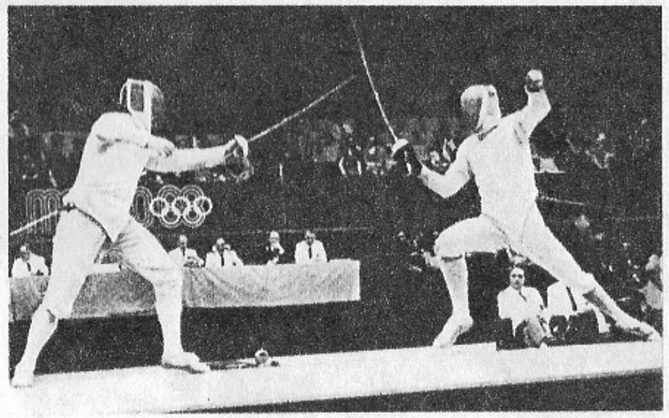

SAPPORO 1972

4×7,5 km laskesuusatamise start
1500 m kiiruisutamise võitnud Dianne Holum
1500, 5000 ja 10 000 m kiiruisutamises esikohale tulnud Adrianus Schenk
Laskesuusatamise võitja Magnar Solberg
Iluuisutamise meeste üksiksõidus pronksmedali võitnud Patrick Péra
Neljabobil esikohale tulnud Šveitsi I meeskond

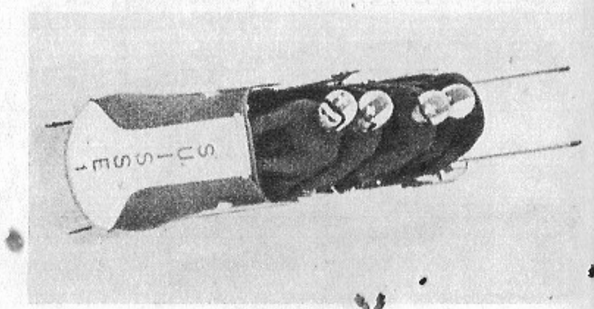

SAPPORO 1972

30 km murdmaasuusatamises kuldmedali ja 50 km distantsil pronksmedali võitnud Vjatšeslav Vedenin
Hetk NSV Liidu ja Rootsi meeskonna jäähokimängust
Kiirlaskumises ja suurslaalomis kuldmedali võitnud Marie-Theres Nadig ja suurslaalomis pronksmedali võitnud Wiltrud Drexel
Suurslaalomi võitja Gustavo Thöni

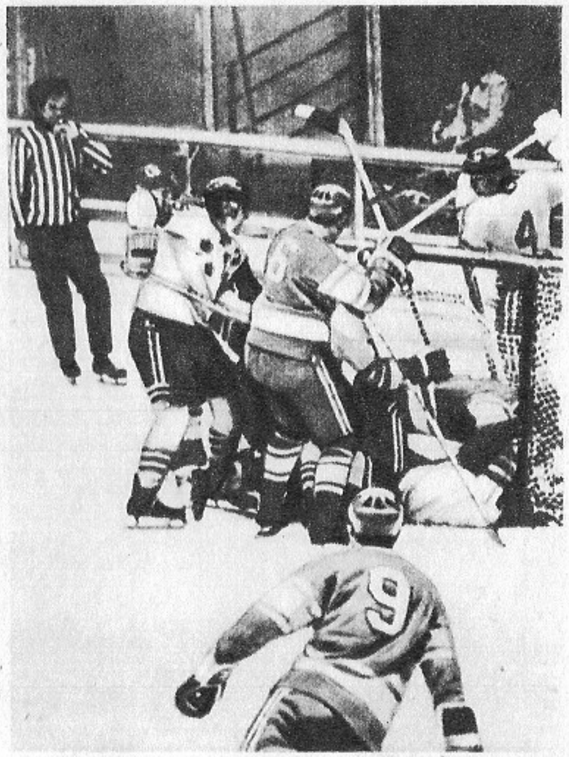

MÜNCHEN 1972

Valeri Borzov 100 m finaaljooksu võitmas
Vibulaskmise pronksmedali võitja Emma Gaptšenko laskejoonel
Eesti vibulaskjaist esimesena olümpiamängudel võistelnud Mati Vaikjärv
Olümpiakiirlaskmises kuldmedali võitnud Józef Zapedzki
Naiste kahesüstade sõidu võitjad Ljudmila Pinajeva ja Jekaterina Kurõško

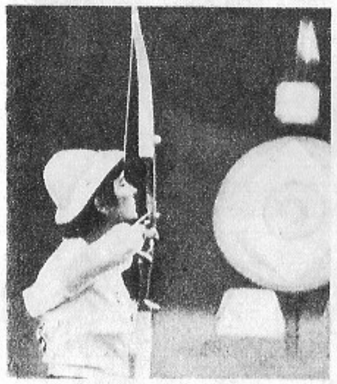

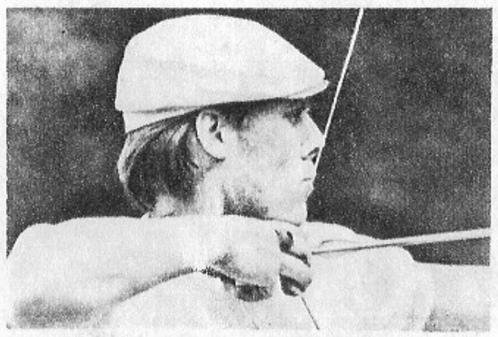

MÜNCHEN 1972

Odaviskes hõbemedali saanud Jānis Lūsis
Kõrgushüppe võitja Jüri Tarmak
Esimest korda võitis NSV Liidu korvpallimeeskond olümpiamängudel USA meeskonda
Koolisõidus kuldmedali võitnud NSV Liidu võistkond (Ivan Kizimov, Jelena Petuškova, Ivan Kalita)
Väravpallimatš NSV Liit — Saksa DV

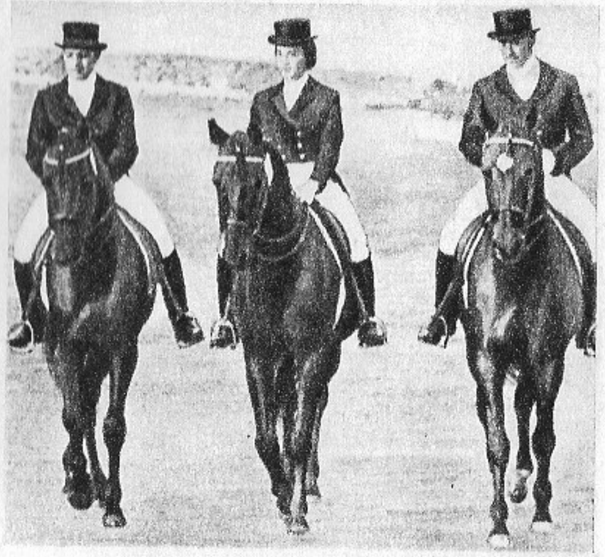

Moodsa viievõistluse individuaalse kuld- ja meeskondliku hõbemedali võitja András Balczó
Tõstmise raskekaalu medalivõitjad Aleksandâr Krajčev, Jaan Talts ja Stefan Grützner
Eesti NSV-st kuulus pronksmedali võitnud NSV Liidu epeemeeskonda Georgi Zažitski
Vabamaadluse raskekaalus esikohale tulnud Aleksandr Medved võitmas türklast Gyasettin Yilmazi
Džuudo raskekaalu ja absoluutse kategooria võitja Willem Ruska (nr. 60) *tatamil*
Tõstmise üliraskekaalu medalivõitjad Rudolf Mang, Vassili Aleksejev ja Gerd Bonk

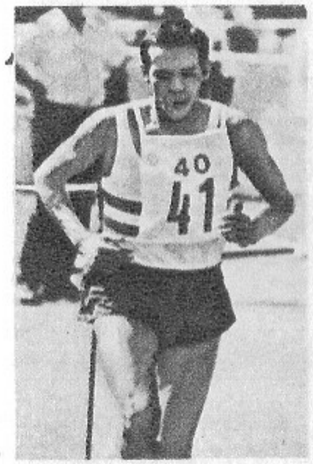

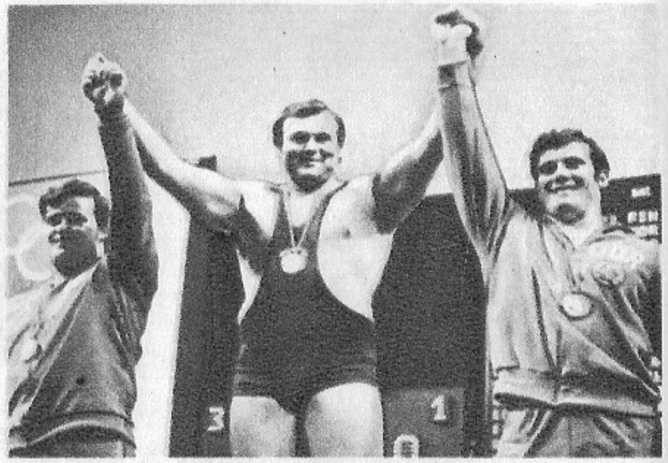

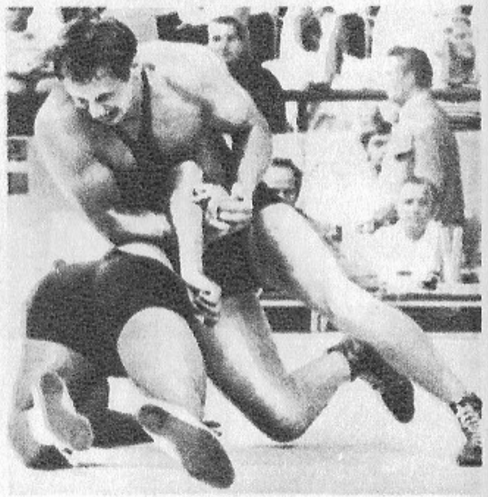

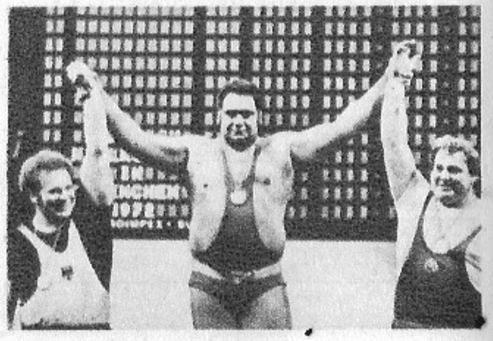

Hoolauahüpete võitja Vladimir Vassin
Sportvõimlemise võistkondlikus mitmevõistluses kuldmedali võitnud NSV Liidu naiskond: Ljubov Burda, Elvira Saadi, Ljudmila Turistseva, Olga Korbut, Antonina Košel ja Tamara Lazakovits
Parim seliliujuja Roland Matthes

Kompleksujumises kuldmedali võitnud Gunnar Larsson
Jalgratturite sprindisõidu medalivõitjad John Nicholson Daniel Morelon ja Omar Phakadze autasustamisel
Mark Spitz, kõigi aegade edukaimaid meesujujaid

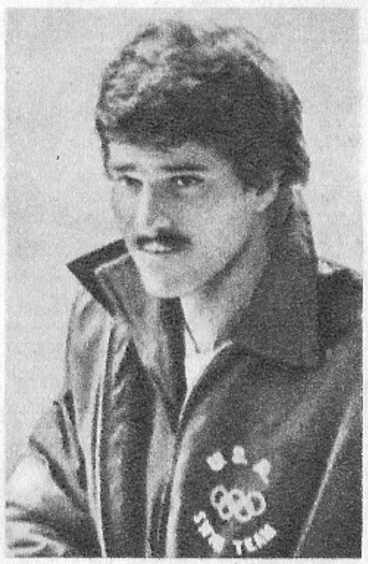

INNSBRUCK 1976

Laskesuusatamises kaks kuldmedalit võitnud Nikolai Kruglov
Suusahüpetes 70 m mäelt kuldmedali võitnud Hans-Georg Aschenbach
500 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Sheila Young
Kiirlaskumise ja slaalomi võitja Rosi Mittermaier
1000 ja 3000 m kiiruisutamises kuldmedali võitnud Tatjana Averina
Iluuisutamise paarissõidu võitjad Irina Rodnina ja Aleksandr Zaitsev

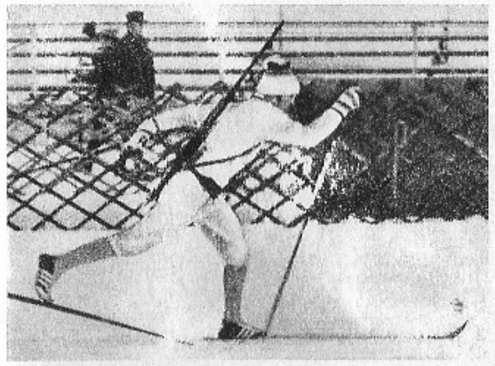

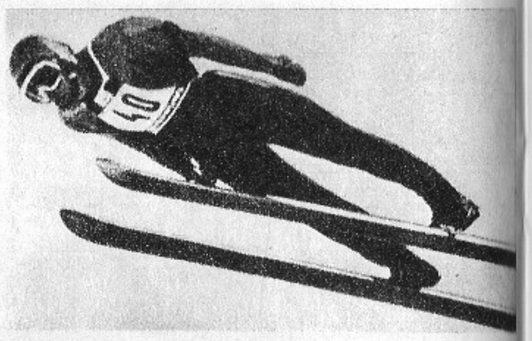

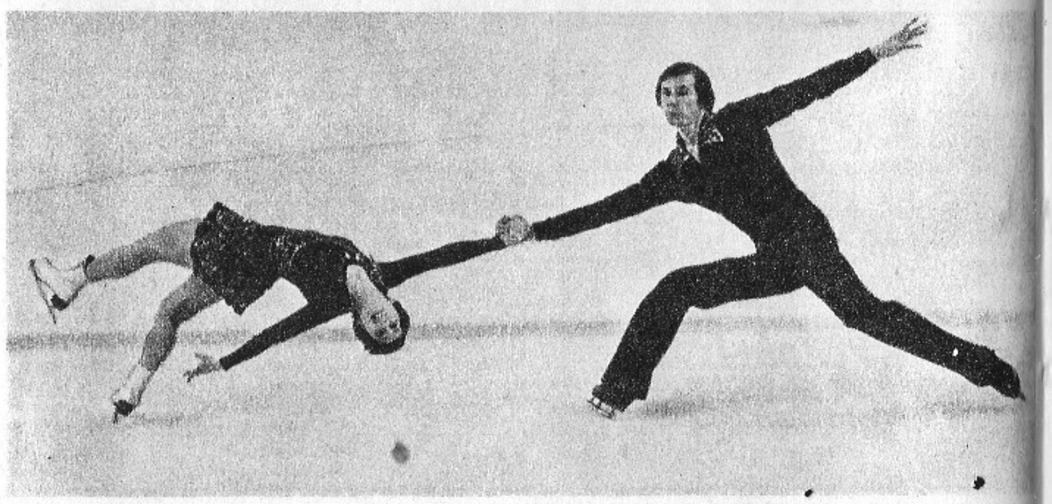

INNSBRUCK 1976

Murdmaasuusatamises kaks kuldmedalit ja ühe hõbemedali võitnud Raissa Smetanina
5 km murdmaasuusatamise võitja Helena Takalo
Iluuisutamise naiste üksiksõidu võitja Dorothy Hamill
30 km murdmaasuusatamise võitja Sergei Saveljev
Jäätantsu võitjad Ljudmila Pahhomova ja Aleksandr Gorškov

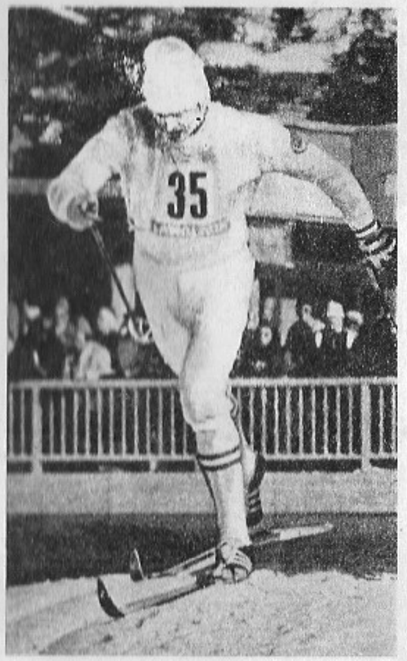

MONTREAL 1976

5000 m jooksu finaal. Juhib Lasse Viren, viies on Enn Sellik
Kümnevõistluse võitjad Guido Kratschmer, Bruce Jenner ja Nikolai Avilov autasustamisel
100 m rinnuliujumise medalivõitjad Ljubov Russanova, Hannelore Anke ja Marina Koševaja autasustamisel
Sportvõimlemise mitmevõistluses hõbemedali võitnud Sawao Kato
Tornihüpete medalivõitjad Ulrika Knape, Jelena Vaitsehhovskaja ja Deborah Wilson

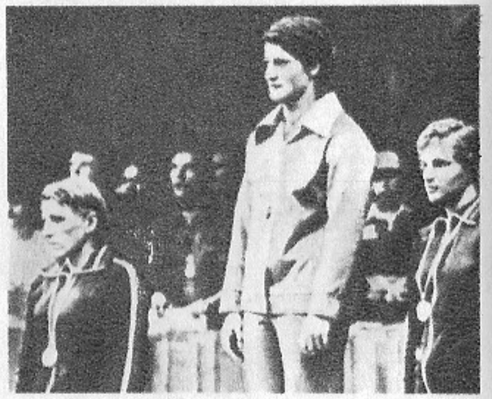

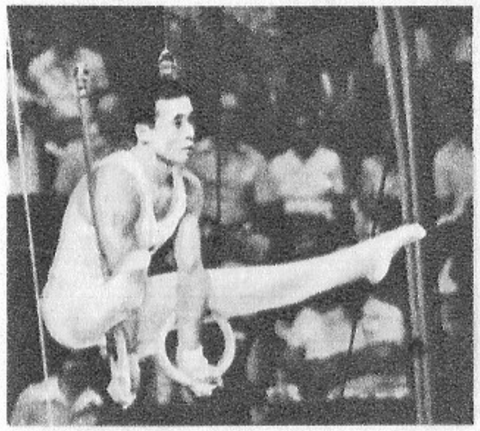

MONTREAL 1976

400 ja 800 m jooksu võitja Alberto Juantorena
Tatjana Kazankina 1500 m jooksu võitmas.
tema järel Gunhild Hoffmeister
Kolmekordne olümpiavõitja kolmikhüppes Viktor Sanejev

Montreali mängude edukaimaid sportlasi ujuja Kornelia Ender
Parim vasaraheitja Juri Sedõhh
Edukaim meesvõimleja Nikolai Andrianov
Sportvõimlemise individuaalse mitmevõistluse võitja Nadia Comăneci

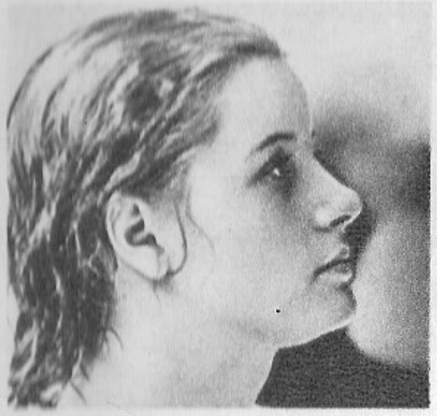

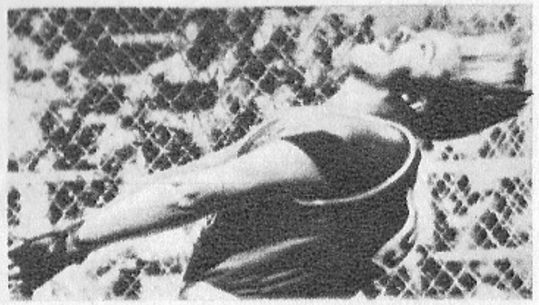

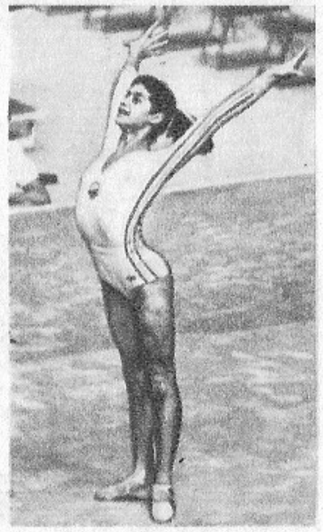

Võiduka NSV Liidu jalgratturite maanteesõidu meeskonna liige Aavo Pikkuus
Helveskaalu medalivõitjad György Kőszegy, Aleksandr Voronin ja Mohammad Nassiri
Vabamaadluse II keskkaalu võitja Levan Tediašvili (paremal) matš Benjamin Petersoniga
Kolmandale kohale tulnud NSV Liidu roolijata neljapaadi eessõudja Raul Arnemann
Koolisõidus kuldmedali võitnud Saksa FV võistkond: Harry Boldt, Gabriela Grillo ja Reiner Klimke

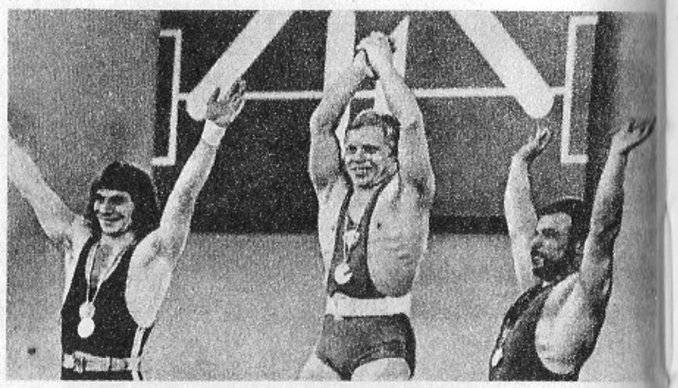

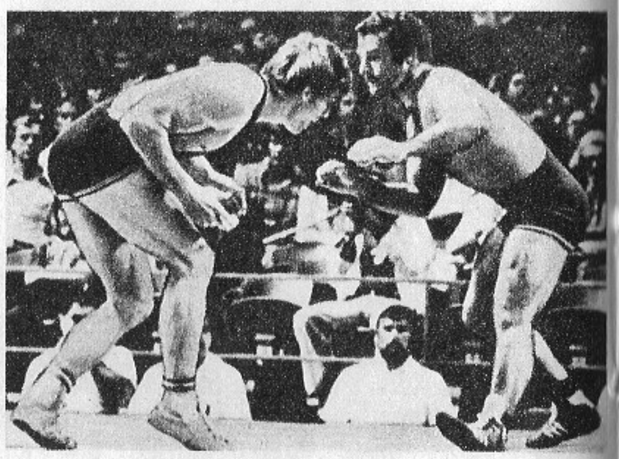

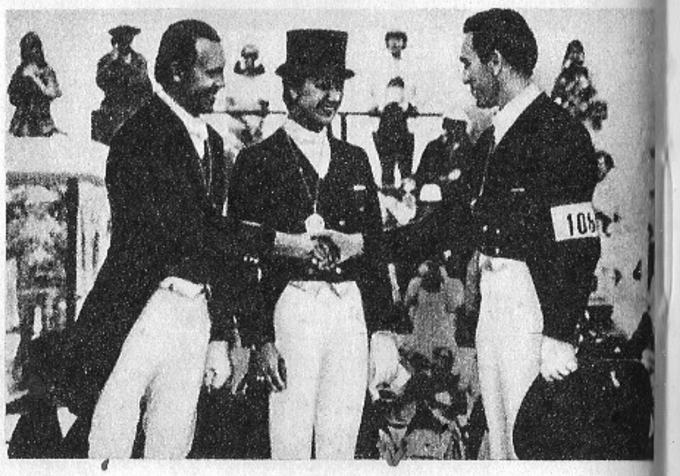

Margaret Murdock — esimene naine, kes võitis laskmises olümpiamedali
NSV Liidu ja Kanada korvpallinaiskonna mäng
Metsseelaskmises kuldmedali võitnud Aleksandr Gazov
Olga Knjazeva (paremal) võitmas Brigitte Latrille'd floreti naiskonnavõistluses
Võistlevad NSV Liidu ja Brasiilia jalgpallurid
Mängivad NSV Liidu ja Saksa DV väravpallinaiskond

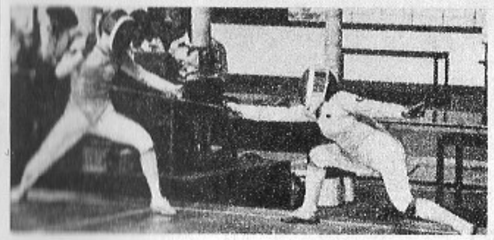

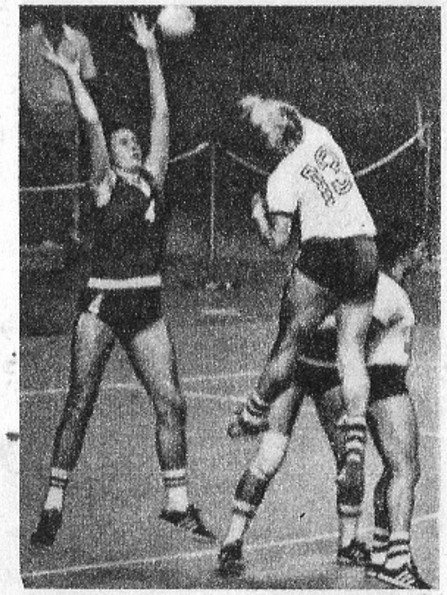

LAKE PLACID 1980

Eric Heiden võitis kõigil meeste kiiruisutamisaladel
Jäätantsus esikohale tulnud Natalja Linitšuk ja Gennadi Karponossov
Slaalomi ja suurslaalomi võitja Ingemar Stenmark
Naiste kelgutamises kuldmedali võitnud Vera Zozulja
Jäähokivõistlus NSV Liit – USA

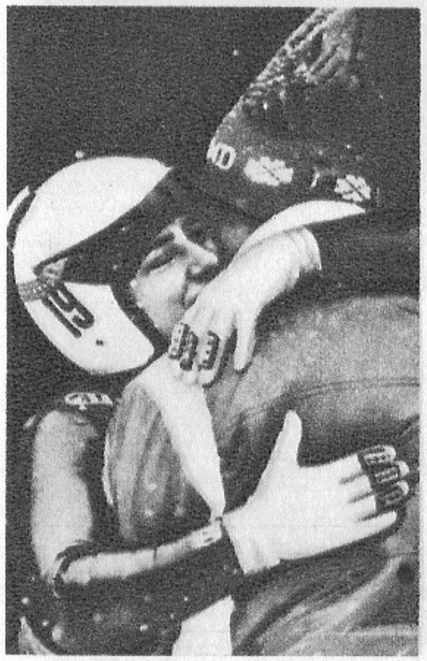

LAKE PLACID 1980

Laskesuusatamises kaks kuldmedalit ja ühe pronksmedali võitnud Anatoli Aljabjev
Hannelore Wenzel võitis mäesuusatamises kaks kuldmedalit ja ühe hõbemedali
Murdmaasuusatamises kohn kuldmedalit võitnud Nikolai Zimjatov ja kaks hõbemedalit
ning ühe pronksmedali võitnud Juha Mieto pärast 50 km distantsi läbimist
Kahekelgul kuldmedali võitnud Hans Rinn ja Norbert Hahn
Kahevõistluse võitja Ulrich Wehling suusahüppel

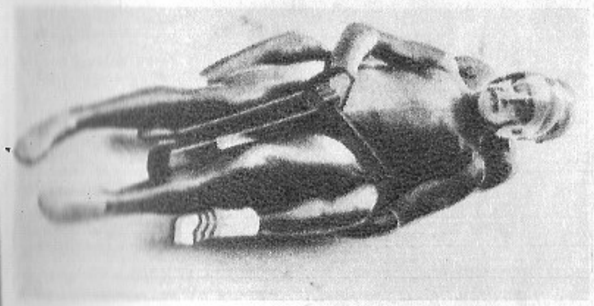

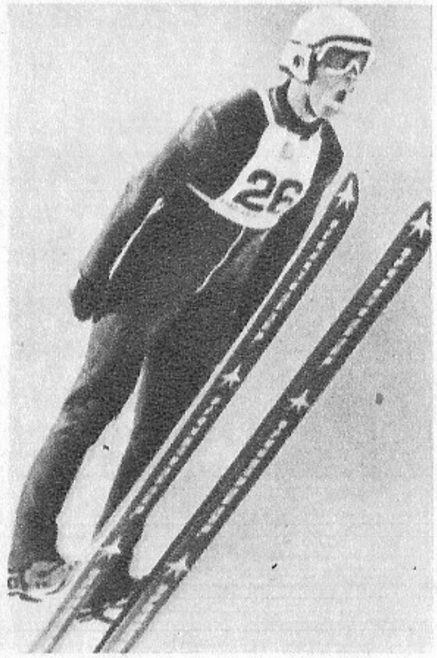

MOSKVA 1980

Olümpiamängude avamine V.I. Lenini nimelisel Kekstaadionil Lužnikis
1500 m jooks. Keskel võitja Sebastian Coe (nr. 254)
Gerd Wessig, kuldmedali võitja kõrgushüppes
Veepallis võitjaks tulnud NSV Liidu meeskonna liige Mait Riisman
Ühesüsta 1000 m sõidu medalivõitjad Alain Lebas, Rüdiger Helm ja Ion Bîrlădeanu

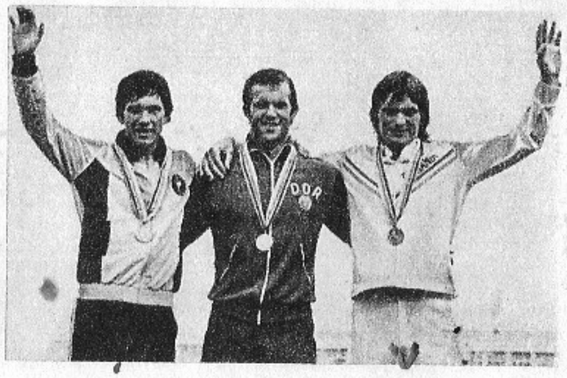

MOSKVA 1980

Jüri Tamm võitis vasaraheites pronksmedali
400 m vabaujumise medalivõitjad Andrei Krõlov, Vladimir Salnikov ja Ivar Stukolkin
Sergei Suhhorutšenkov võitis jalgratturite grupisõidu
Vabamaadluse sulgkaalus võitjaks tulnud Sergei Beloglazovi matš Sándor Némethiga
Ühepaadisõidu võitjad Vassili Jakuša, Pertti Karppinen ja Peter Kersten

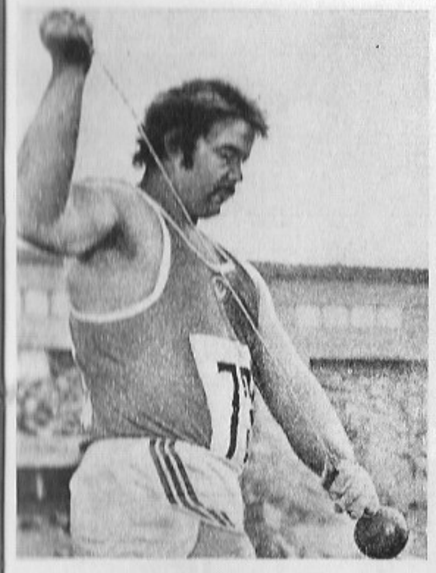

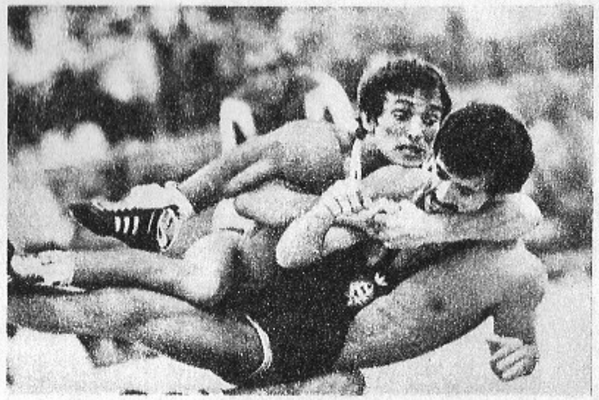

MOSKVA 1980

Korvpallivõistlus NSV Liit – Hispaania
NSV Liidu võidukas sportvõimlemisnaiskond
Duncan Goodhew võitis 100 m rinnuliujumise
Tõstmise keskkaalus kuldmedali võitnud Jurik Vardanjan
100 m vabaujumises võitjaks tulnud Caren Metschuck, Barbara Krause ja Ines Diers

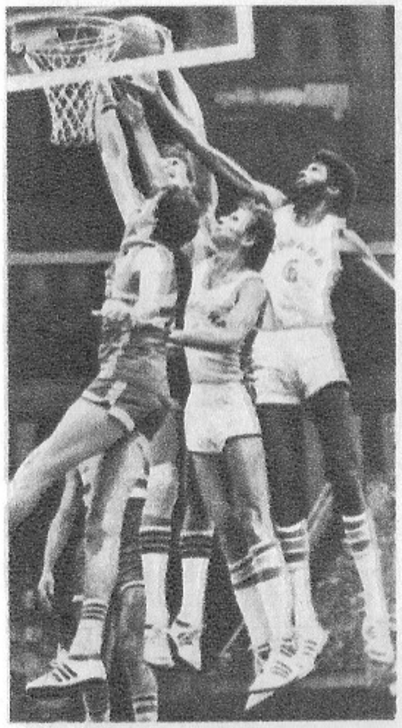

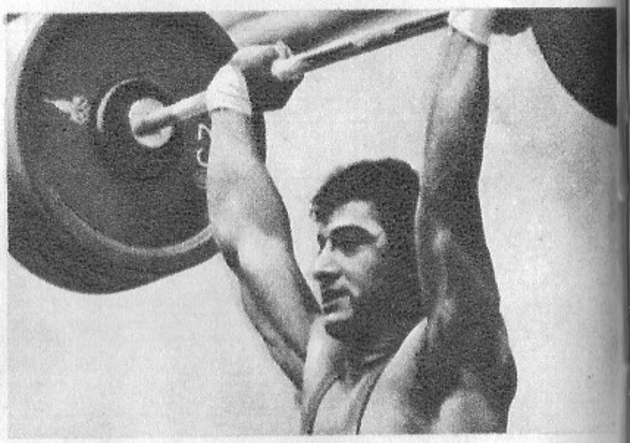

MOSKVA 1980

Sportvõimlemises kuldmedali võitnud NSV Liidu meeskond autasustamisel
Võrkpallimatš NSV Liit – Bulgaaria. Ründab Viljar Loor
Võistlevad Saksa DV ja NSV Liidu väravpallurid
Espadroonis võitjaks tulnud NSV Liidu meeskond: Viktor Sidjak, Mihhail Burtsev, Vladimir Nazlõmov ja Viktor Krovopuskov
Teófilo Stevenson, kuldmedali võitja poksi raskekaalus

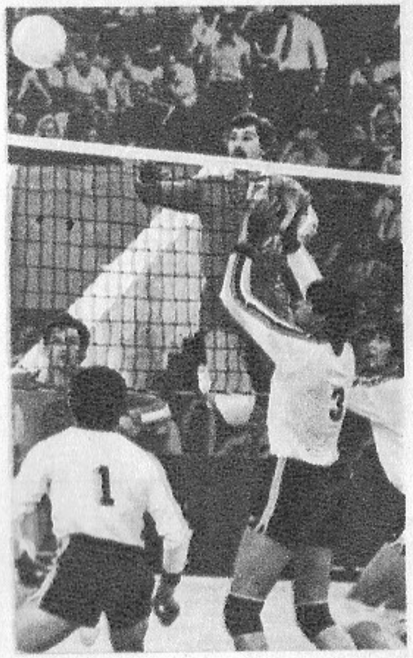

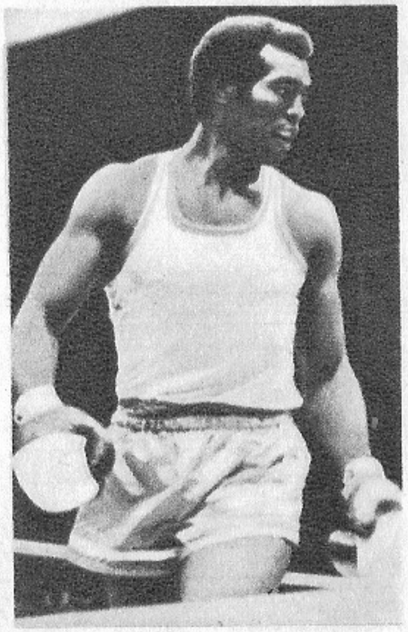

MOSKVA 1980

Üks võistlussõitudest Tallinna lahel
Valentin Mankin ja Aleksandr Muzõtšenko võitsid kuldmedali klassis „Star"
„Lendaval hollandlasel" võitjaks tulnud Hispaania purjetajad Alejandro Abascal ja Miguel Noguer
Nikolai Poljakov võitis hõbemedali „Solingul"
„Finnide" võistlussõit

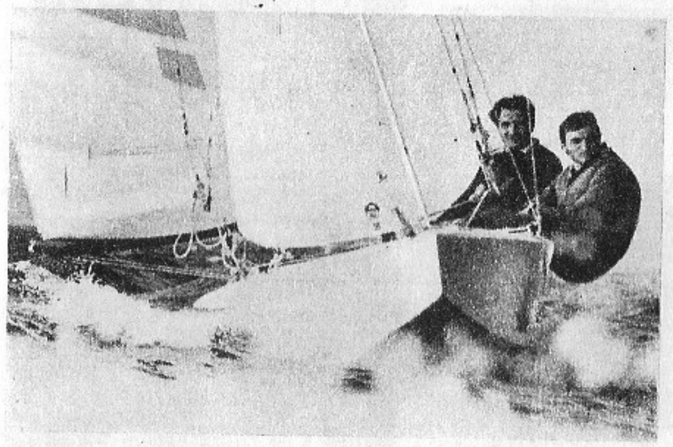

3. Rudolph Simonsen (Taani), sümfoonia nr. 2 «Hellas»

1932 Los Angeles

1. ja 3. auhinda välja ei antud.
2. Josef Suk (Tšehh.), sümfooniline mari «Teel uude ellu»

1936 Berliin

Vokaalteosed
1. Paul Höffer (Saksa), «Olümpiatõotus»
2. Kurt Thomas (Saksa), «1936. a. olümpiakantaat»
3. Harald Genzmer (Saksa), «Jooksja»

Orkestriteosed
1. Werner Egk (Saksa), «Pidulik olümpiamuusika»
2. Lino Liviabella (It.), «Võitleja»
3. Jaroslav Křička (Tšehh.), «Mägede süit»

1948 London

Vokaalteosed
1. ja 2. auhinda välja ei antud.
3. Gabriele Bianchi (It.), «Olümpiahümn»

Instrumentaalteosed
1. auhinda välja ei antud.
2. Jean Weinzweig (Kan.), «Divertisment» (flöödile ja keelpilliorkestrile)
3. Sergio Lauricella (It.), «Toccata» (klaverile)

Koori- ja orkestriteosed
1. Zbigniew Turski (Poola), «Olümpiasümfoonia»
2. Kalervo Tuukkanen (Soome), «Karujaht»
3. Erling Brene (Taani), «Elujõud»

NÜÜDISAJA OLÜMPIAMÄNGUD

I OLÜMPIAMÄNGUD ATEENA 1896 (6.—15. IV)

Pärast 15 sajandit kestnud olümpiavaheaega peeti Kreeka pealinnas I nüüdisolümpiamängud. Osa võttis 285 sportlast 13 maalt. Esindatud olid Austraalia, Austria, Bulgaaria, Kreeka, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Suurbritannia, Šveits, Taani, Tšiili, Ungari ja USA. Kava sisaldas 10 spordiala: kergejõustik, jalgrattasõit, laskmine, võimlemine, ujumine, vehklemine, tennis, tõstmine, klassikaline maadlus ja sõudmine (viimase ala võistlused jäid tormise mere tõttu ära). Võistlesid ainult mehed. Mängudeks oli rekonstrueeritud Ateena antiikne marmorstaadion, kus võistlusi jälgis iga päev kuni 80 000 pealtvaatajat. Jalgrattasõit toimus Phaleroni velodroomil, vehklemine Zappeioni näitusehallis, ujumine Pireuse sadama juures Zea lahel ning laskmine Ateena lähedal sõjaväelasketiirul. Kergejõustiku-, maadlus-, tõstmis- ja võimlemisvõistlused peeti olümpiastaadionil. Esimeseks olümpiavõitjaks sai USA kolmikhüppaja James Connolly. Suurimat huvi äratas Maratoni lahingu võiduteate tooja mälestuseks kavva võetud pikamaajooks (Maratoni lahinguväljalt Ateenasse, 40 km). Selle nüüdisspordi esimese maratonijooksu võitis Spyros Louis ning temast sai Kreeka rahvuskangelane.

Mängude parimaks sportlaseks võib pidada sakslast Carl Schuhmanni, kes võitis maadluses ja võimlemises kokku 4 esikohta. Tema kaasmaalane Hermann Weingärtner sai võimlemises 6 auhinnalist kohta (3 esimest, 2 teist, 1 kolmas). Prantslane Paul Masson võitis jalgrattasõidus kolmel distantsil. Parim kergejõustiklane oli Robert Garrett (USA), kes tuli 4 auhinnalisele kohale (2 esimest, 1 teine, 1 kolmas). Autasustati mängude viimasel päeval. Kuldme-

dalit tollal ei antud; võitja sai hõbemedali, diplomi ning Olümpiast lõigatud õlipuuoksa, teise koha saavutanu pronksmedali ning kolmandaks tulnu diplomi. Võitja auks heisati rahvuslipp ning mängiti rahvushümni. Hoolikalt olid mängudeks valmistunud Kreeka sportlased: nad tulid auhinnalistele kohtadele kõigil kavas olnud spordialadel. Ateena mängud suurendasid kõikjal huvi spordi vastu ning soodustasid rahvusvaheliste spordisidemete arendamist.

Auhinnaliste kohtade jagunemine maade vahel

USA	11	6	2
Kreeka	10	19	18
Saksamaa	7	5	3
Prantsusmaa	5	4	2
Suurbritannia	3	3	1
Ungari	2	1	3
Austria	2	—	3
Austraalia	2	—	—
Taani	1	2	4
Šveits	1	2	—

II OLÜMPIAMÄNGUD PARIIS 1900 (14. V — 28. X)

Osales 1066 sportlast (sealhulgas 11 naist) 21 maalt. Esimest korda olid esindatud Belgia, Böömimaa, Haiiti, Hispaania, Holland, India, Itaalia, Kanada, Kuuba ja Norra. Mõne allika järgi võistles ka 3 Venemaa sportlast (2 ratsutajat ja 1 laskur). Mängud jäid samal ajal korraldatud Pariisi maailmanäituse varju. Sobivate võistluspaikade puudumise tõttu peeti võistlused 5 kuu jooksul. Uued alad olid vibulaskmine, veepall, ratsutamine, purjetamine, jalgpall ning tänapäeval mitte enam olümpiaaladena tunnustatud golf, kriket, kroket, polo ja ragbi. Välja olid jäetud maadlus ja tõstmine. Esmakordselt võistlesid olümpiamängudel naised, nimelt tennises ja golfis. Naistest tuli esimesena olümpiavõitjaks Suurbritannia tennisist Charlotte Cooper. Korraldamispuudustest ja mitterahuldavast võistlustingimustest hoolimata saavutati üsna häid tulemusi. USA kergejõustiklased Alvin Kraenzlein ja Ray Ewry võitsid vastavalt 4 ja 3 esikohta; 3 esimest kohta ja 1 kolmanda koha võitis Šveitsi laskur Konrad Stäheli. Medaleid võitjaile esialgu ei antud, autasuks olid annetustena saadud mälestusesemed (hiljem medalid siiski valmistati ja saadeti aasta pärast koju kätte).

Auhinnaliste kohtade jagunemine maade vahel

Prantsusmaa	26	39	33
USA	20	14	19
Suurbritannia	17	7	12
Belgia	8	7	3
Šveits	5	2	1
Saksamaa	4	2	2
Taani	2	3	2
Itaalia	2	2	—
Austraalia	2	—	4
Ungari	1	2	2
Holland	1	1	3
Kuuba	1	1	—
Kanada	1	—	1
Rootsi	1	—	1
Austria	—	3	3
Norra	—	2	3
India	—	2	—
Böömimaa	—	1	2
Hispaania	—	1	—

III OLÜMPIAMÄNGUD SAINT LOUIS 1904 (1. VII — 29. XI)

Osales 554 sportlast (sealhulgas 8 naist) 11 maalt. Esimest korda oli võistlejaid Lõuna-Aafrikast. Korraldava maa USA sportlastest võistles 457, Euroopast oli kuluka sõidu tõttu saabunud ainult 39 osavõtjat. Esialgu oli kavatsetud olümpiamängud korraldada Chicagos, kuid Saint Louisi kasuks oli otsustatud seal samal ajal toimuva maailmanäituse huvides. Nii jäid ka need olümpiamängud maailmanäituse varju. Olümpiastaadion puudus. Enamik võistlusi peeti Washingtoni ülikooli väljakuil. Olümpiamängude sildi all korraldati rohkesti USA sisevõistlusi, sellepärast kestsid mängud kaua. Põhialade (kergejõustiku-, vehklemis-, võimlemis-, ujumis- ja tõstmis-) võistlused peeti 29. aug-st 10. sept-ni ning neist võtsid osa ka välismaalased. Sõudmises, jalgpallis, golfis, *roque*'is, *lacrosse*'is, vibulaskmises, poksis ja vabamaadluses (kahes viimases olid sportlased jagatud 7 kaalukategooriasse), võistlesid põhiliselt

USA ja Kanada sportlased. Esmakordselt tutvusid eurooplased korvpalliga. Parim sportlane oli USA võimleja Anton Heida, kes sai 5 esikohta ja 1 teise koha. Teine USA võimleja George Eyser võitis 3 esimest ja 2 teist kohta ning 1 kolmanda koha, ujuja Charles Daniels sai 3 esikohta, 1 teise ja 1 kolmanda koha. Esileküündivaim välismaa esindaja oli Kuuba vehkleja Ramón Fonst, kes võitis 3 esikohta.

Auhinnaliste kohtade jagunemine maade vahel

USA	73	74	62
Saksamaa	5	4	6
Kuuba	5	2	3
Kanada	3	1	—
Ungari	2	1	1
Suurbritannia	1	1	—
Kreeka	1	—	1
Austria	—	—	1

VAHEOLÜMPIAMÄNGUD ATEENA 1906 (22. IV — 2. V)

Ateena suurvõistlustega, mis korraldati kahtede olümpiamängude vahepeal, tähistati olümpia taassünni 10. aastapäeva. Tähtsuse poolest ei jää nad varem peetud olümpiamängudest maha. Korraldus oli hea, kreeklased andsid isegi paljude maade spordiorganisatsioonidele ainelist toetust, et sportlased saaksid kohale sõita. Võistles 901 sportlast 22 maalt. Võistlustel oli mõndagi teisiti kui tänapäeval: joosti vastupäeva, võistlusreeglid olid ebamäärased (näit. polnud kindlaks määratud, kuidas oda viske ajal hoida), ujumisest oli kavas ainult vabaujumine, maadlejad olid jaotatud 3 kaalukategooriasse, tõstmises kaalukategooriaid polnud (enamik võistlejaid olid raskekaallased). Võisteldi ka jalgrattasõidus, antiikses viievõistluses, võimlemises, laskmises, vehklemises, jalgpallis, tennises ja sõudmises. Pidulikul lõpetamisel marssisid osavõtvate maade esindused koos staadionile, kus võitjaile anti kätte kuld-, hõbe- ja pronksmedalid. Edukamad maad olid Prantsusmaa, Kreeka, USA, Suurbritannia, Itaalia, Saksamaa, Rootsi.

IV OLÜMPIAMÄNGUD LONDON 1908 (27. IV — 29. X)

Esialgu pidi need olümpiamängud korraldama Rooma, kuid itaallased loobusid, sest nad ei saanud valitsuselt toetust. Appi tuli Londoni maailmanäituse korraldamise komitee, kes oli huvitatud, et mängud toimuksid Londonis näitusega samal ajal. Kiiresti ehitati rohkem kui 70 000 pealtvaatajat mahutav staadion, mille juurde kuulusid velodroom ja ujula. Nagu maailmanäituski kestsid olümpiamängud pool aastat. Osales 2059 sportlast (sealhulgas 36 naist) 22 maalt. Uustulnukad olid Argentiina, Islandi, Soome, Türgi ja Venemaa sportlased. Esimest korda ilmus osa delegatsioone paraadile ühtlases riietuses. Kavas olid tänapäevastele aladele (kergejõustik, ujumine, mõlemad maadlusliigid, poks, jalgrattasõit, vehklemine, jalgpall, võimlemine, sõudmine, laskmine ja purjetamine) lisaks tollal Lääne-Euroopas ja Ameerikas harrastatud *jeu de paume*, *lacrosse*, polo ja *rackets* ning peale nende maahoki, mootorpaadisõit ja esmakordselt talispordiala — iluuisutamine. Ära oli jäetud tõstmine. Suurvõistlused algasid kevadel sisetennisega ja lõppesid oktoobris inglaste traditsiooniliste talialade (jalgpall, ragbi, maahoki, *lacrosse*) ning poksi ja iluuisutamisega. Haripunktiks kujunes ajavahemik 13.—25. juuli, kui olid kavas pealtvaatajaile rohkem huvi pakkuvad kergejõustik, ujumine koos vettehüpete ja veepalliga, jalgrattasõit, maadlus, võimlemine ja vehklemine. Parimad sportlased olid 3 kuldmedali võitjad USA kergejõustiklane Melvin Sheppard ja Suurbritannia ujuja Henry Taylor. Mängudes osalenud 5 Venemaa sportlasest tuli iluuisutaja Nikolai Panin-Kolomenkin olümpiavõitjaks ning maadlejad Nikolai Orlov ja Aleksandr Petrov said hõbemedali. Esimest korda sisaldas olümpiamängude ametlik raport riikide mitteametliku paremusjärjestuse: Suurbritannia, USA, Rootsi,

Prantsusmaa, Saksamaa, Kanada, Ungari jt. Venemaa jagas Taaniga 13. ja 14. kohta. Et olümpiamängud olid juba kolm korda sattunud sõltuvusse maailmanäituste korraldajaist, võttis ROK vastu otsuse, et edaspidi ei peeta olümpiamänge koos teiste suurüritustega. Puudustest hoolimata näitasid seekordsed mängud veenvalt spordi võidukäiku: Londonisse oli kogunenud osavõtjaid rohkem kui kolmedele eelmistele mängudele kokku.

Medalite jagunemine maade vahel

Suurbritannia	56	50	39
USA	23	12	12
Rootsi	9	6	12
Prantsusmaa	5	5	9
Saksamaa	3	5	5
Ungari	3	4	2
Kanada	3	3	9
Itaalia	2	3	3
Norra	2	3	3
Belgia	1	5	2
Austraalia	1	2	2
Venemaa	1	2	—
Soome	1	1	3
Lõuna-Aafrika Liit	1	1	—
Kreeka	—	3	1
Taani	—	2	3
Böömimaa	—	—	2
Holland	—	—	2
Austria	—	—	1

V OLÜMPIAMÄNGUD STOKHOLM 1912 (5. V — 22. VII)

Osales 2547 sportlast (sealhulgas 57 naist) 28 maalt. Uustulnukad olid Egiptuse, Jaapani, Luksemburgi, Portugali ja Serbia sportlased. Olümpiamängude kava sisaldas kergejõustiku, maadluse, vehklemise, laskmise, jalgrattasõidu (ainult maanteel), võimlemise, ujumise (naised võistlesid esmakordselt), vettehüpped, veepalli, sõudmise, purjetamise, ratsutamise ja uue alana moodsa viievõistluse. Uueks alaks võib nimetada ka ratsutamist, sest selle programmi oli suuresti muudetud (sarnanes tänapäevasega). Vähe harrastatavad alad, näit. *jeau de paume, rackets, lacrosse* ja ragbi, olid välja jäetud. Paraku puuduvad kavast ka vabamaadlus, tõstmine ja poks. Esimese alana korraldati kevadel tennisesisevõistlused, jalgpalliturniir lõpetati mängude avapäevaks, purjetamine kestis olümpia lõpupäevani. Enamiku alade võistlused peeti uhiuuel hobuserauakujulisel olümpiastaadionil, mis pärast mänge pandi muinsuskaitse alla ja on seda tänini. Esimest korda toimus olümpiamängude ajal kunstikonkurss, millele esitasid töid maalikunstnikud, kujurid, arhitektid, muusikud ja kirjanikud. Võitjaid autasustati medalitega. Olümpiamängude parimad sportlased olid Rootsi laskur Vilhelm Carlberg, kes võitis 3 kuld- ja 2 hõbemedalit, ning Soome pikamaajooksja Hannes Kolehmainen, kes võitis 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. 3 kuldmedalit sai ka USA laskur Alfred Lane. Viie- ja kümnevõistluse võitja, indiaani päritoluga James Thorpe'i kuulutas ROK 1913. a. USA amatööride spordiliidu rassilistel kaalutlustel tehtud esildise põhjal elukutseliseks. USA spordiliit rehabiliteeris J. Thorpe'i postuumselt 1976. a. Venemaad esindas Stokholmis 178-liikmeline delegatsioon, kuid tulemused osutusid kesiseks: saadi ainult 2 hõbe- ja 3 pronksmedalit. Venemaa koondises võistles ka kümmekond eestlast, neist sai maadleja Martin Klein hõbemedali. Ajalukku läks tema matš soomlase Alfred Asikaineniga, mis kestis 11 tundi ja 40 minutit. Võistluste lõpp oli ebatavaline: osavõtjaile ja korraldajaile (umbes 3000 inimesele) kaeti banketilaud otse jalgpalliväljakule.

Medalite jagunemine maade vahel

Rootsi	24	24	17
USA	23	19	19
Suurbritannia	10	15	16
Soome	9	8	9
Prantsusmaa	7	4	3
Saksamaa	5	13	7
Lõuna-Aafrika Liit	4	2	—
Norra	4	1	5
Kanada	3	2	3
Ungari	3	2	3
Itaalia	3	1	2
Austraalia	2	2	3
Belgia	2	1	3
Taani	1	6	5
Kreeka	1	—	1
Venemaa	—	2	3
Austria	—	2	2
Holland	—	—	3

Medaliloetelus puudub siin ja edaspidi kunstikonkursil antud medalid.

Mitteametliku punktiarvestuse järgi olid paremad maad Rootsi, USA, Suurbritannia, Soome, Saksamaa, Prantsusmaa, Taani, Norra.

VII OLÜMPIAMÄNGUD ANTVERPEN 1920 (20. IV — 12. IX)

VI olümpiamängud, mis pidid toimuma 1916. a. Berliinis, jäid I maailmasõja tõttu pidamata. Pärast sõja lõppu kokkutulnud ROK-i kongressil otsustati pidada VII olümpiamängud Pariisis, kuid prantslased loobusid Belgia kasuks. Nii saigi 1920. a. suurvõistluste korraldajaks Antverpen. Osa võttis 2606 sportlast (sealhulgas 64 naist) 29 maalt. Esimest korda olid esindatud Brasiilia, Eesti, Jugoslaavia, Monako, Tšehhoslovakkia ja Uus-Meremaa. ROK keelas osavõtu Saksamaal kui sõjasüüdlasel ja tema liitlastel Austrial, Ungaril, Bulgaarial ning Türgil. Mängude kava hakkas stabiliseeruma, lisaks tänapäeva olümpiaaladele võisteldi polos ja ragbis. Teist korda oli olümpiamängudel kavas iluuisutamine, esimest korda jäähoki. Sõjajärgsed raskused kajastusid nõuetekohaste võistluspaikade vähesuses, võistluste lünklikus korralduses ja keskpärastes tulemustes. Olümpiamängude kestus venis: talispordialade võistlused peeti aprillis, purjetamis-, laskmis- ja polovõistlused juulis ning mängud lõpetati jalgpalliturniiriga septembris. Ülejäänud aladel võisteldi 14.—29. aug. Eestist oli Antverpeni saadetud 14 sportlast; Alfred Neuland võitis tõstmises kuldmedali, Alfred Schmidt tõstmises ja Jüri Lossmann maratonijooksus hõbemedali. Mitteametliku punktiarvestuse järgi tuli Eesti 14. kohale. Kõige rohkem medaleid võitis USA sportlane Willis Lee: laskmises 5 meeskondlikku kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali. Tema meeskonnakaaslastest sai Lloyd Spooner 4 kuldmedalit, 1 hõbemedali ja 2 pronksmedalit (1 individuaalpronksmedal) ning Carl Osburn 4 kuldmedalit (1 individuaalmedal), 1 hõbe- ja 1 pronksmedali. Itaalia vehkleja Nedo Nadi sai 5 kuldmedalit, Belgia vibulaskur Hubert van Innis 4 kuld- ja 2 hõbemedalit, Soome jooksukuulsus Paavo Nurmi ning Itaalia vehkleja Aldo Nadi võitsid kumbki 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. Antverpenis heisati esimest korda 5 omavahel põimunud rõngaga olümpialipp, võeti kasutusele olümpiadeviis *citius, altius, fortius* ning sai alguse olümpiatõotusetava.

Medalite jagunemine maade vahel

USA	41	27	28
Rootsi	19	20	23
Suurbritannia	15	15	13
Soome	15	10	8
Norra	13	8	9
Itaalia	13	5	5
Belgia	12	11	10
Prantsusmaa	9	19	13
Holland	4	2	5
Taani	3	9	1
Lõuna-Aafrika Liit	3	4	3
Kanada	3	3	3
Šveits	2	2	7
Eesti	1	2	—
Brasiilia	1	1	1
Austraalia	—	2	1
Hispaania	—	2	—
Jaapan	—	2	—
Kreeka	—	1	—
Luksemburg	—	1	—
Tšehhoslovakkia	—	—	2
Uus-Meremaa	—	—	1

I TALIOLÜMPIAMÄNGUD CHAMONIX 1924 (25. I — 5. II)

Et Skandinaaviamaad ei tunnistanud esialgu taliolümpiamängude vajalikkust, nimetati I taliolümpiamänge VIII olümpiamängudele pühendatud rahvusvaheliseks talispordinädalaks. Talimänge regulaarselt korraldama hakata otsustas ROK 1925. a. I taliolümpiamängudest, mis peeti Prantsuse Alpides asuvas kuurortlinnas, võttis osa 294 sportlast (sealhulgas 13 naist, iluuisutajat) 16 maalt. Esindatud olid Austria, Belgia, Itaalia, Jugoslaavia, Kanada, Läti, Norra, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Soome, Suurbritannia, Šveits, Tšehhoslovakkia, Ungari ja USA. Võisteldi murdmaasuusatamises (18 ja 50 km), kahevõistluses,

suusahüpetes, bobisõidus, kiiruisutamises (500, 1500, 5000 ja 10 000 m ning mitmevõistlus), iluuisutamises ning jäähokis. Väljaspool ametlikku kava (näitaladel) selgitati parimad patrullsuusatamises ja *curling*'us. Edukaima maana sai Norra mitteametliku punktiarvestuse järgi peaaegu niisama palju punkte kui teised maad (välja arvatud Soome) kokku; järgnesid Soome, Austria, USA, Suurbritannia, Šveits. Parimad sportlased olid Soome kiiruisutaja Clas Thunberg, kes võitis 3 kuldmedalit, 1 hõbemedali ja 1 pronksmedali, ning Norra suusataja Thorleif Haug, kes sai 3 kuldmedalit.

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	4	7	6
Soome	4	3	3
Austria	2	1	—
USA	1	2	1
Šveits	1	—	1
Kanada	1	—	—
Rootsi	1	—	—
Suurbritannia	—	1	2
Belgia	—	—	1
Prantsusmaa	—	—	1

VIII OLÜMPIAMÄNGUD PARIIS 1924 (3. V — 27. VI)

Pariis on esimene linn, kus olümpiamängud on peetud kaks korda. VIII olümpiamängudest võttis osa 3092 sportlast (sealhulgas 136 naist) 44 maalt. Esimest korda olid esindatud Ekuador, Filipiinid, Iirimaa, Leedu, Läti, Mehhiko, Poola, Rumeenia ja Uruguai. Saksamaale ei saadetud kutset ka seekord. Pariisi olümpiamängude korraldus oli eriti õnnestunud. Kevadel oli valminud üle 60 000 istekohaga Colombes'i staadion. Enam-vähem püsivalt kavas olnud aladele (kergejõustik, tõstmine, klassikaline ja vabamaadlus, poks, vehklemine, laskmine, moodne viievõistlus, ratsutamine, jalgrattasõit, võimlemine, ujumine, vettehüpped, veepall, sõudmine, purjetamine, jalgpall, tennis) lisandusid polo ja ragbi. Vehklemises võistlesid naised esimest korda. Parimad olid neil mängudel Soome pikamaajooksjad Paavo Nurmi (5 kuldmedalit) ja Ville Ritola (4 kuld- ja 2 hõbemedalit). Tublilt esinesid ka Prantsuse vehkleja Roger Ducret (3 kuld- ning 2 hõbemedalit) ja USA ujuja Johnny Weissmuller (3 kuldmedalit ja 1 pronksmedal). Edukamad riigid olid mitteametliku punktiarvestuse järgi USA, Prantsusmaa, Soome, Suurbritannia, Rootsi, Šveits. Eestist võistles Pariisi olümpiamängudel 44 sportlast (11 kergejõustiklast, 8 maadlejat, 9 tõstjat, 1 poksija ja jalgpallimeeskond). Nad võitsid 1 kuldmedali (Eduard Pütsep maadluses), 1 hõbemedali (Alfred Neuland tõstmises) ja 4 pronksmedalit (Roman Steinberg maadluses, Aleksander Klumberg (Kolmpere) kümnevõistluses ning Jaan Kikkas ja Harald Tammer tõstmises). Mitteametliku punktiarvestuse järgi sai Eesti 16. koha.

Medalite jagunemine maade vahel

USA	45	27	27
Soome	14	13	10
Prantsusmaa	13	15	10
Suurbritannia	9	13	12
Itaalia	8	3	5
Šveits	7	8	10
Norra	5	2	3
Rootsi	4	13	12
Holland	4	1	5
Belgia	3	7	3
Austraalia	3	1	2
Taani	2	5	2
Ungari	2	3	4
Jugoslaavia	2	—	—
Tšehhoslovakkia	1	4	5
Argentiina	1	3	2
Eesti	1	1	4
Lõuna-Aafrika Liit	1	1	1
Uruguai	1	—	—
Austria	—	3	1
Kanada	—	3	1
Poola	—	1	1
Haiiti	—	—	1
Jaapan	—	—	1
Portugal	—	—	1
Rumeenia	—	—	1
Uus-Meremaa	—	—	1

II TALIOLÜMPIAMÄNGUD SANKT MORITZ 1928 (11.—19. II)

Šveitsi talispordikeskuses korraldatud mängudest osales 491 sportlast (sealhulgas 27 naist) 25 maalt. Esimest korda olid esindatud Argentiina, Eesti, Holland, Jaapan, Leedu, Luksemburg, Mehhiko, Rumeenia ja Saksamaa. Senistele aladele lisandus kelgutamine skeletonidel, kavast kustutati kiiruisutamise mitmevõistlus. Bobidel sõitjate hulgast selgitati võitjad kahe sõidu kokkuvõtte põhjal. Sula tõttu jäi lõpetamata 10 000 m uisutamine. Näitalaks oli patrullsuusatamine. Mitteametliku punktiarvestuse järgi osutus edukaimaks riigiks nagu eelmistelgi talimängudel Norra, järgnesid USA, Rootsi, Soome, Austria, Prantsusmaa, Kanada. Sportlastest küündisid esile Norra suusataja Johan Grøttumsbråten ja Soome kiiruisutaja Clas Thunberg, kes said kumbki 2 kuldmedalit, ning Rootsi iluuisutaja Gillis Grafström, kes tuli kolmandat korda järjest olümpiavõitjaks. Eestit esindasid kiiruisutajad Christfried Burmeister ja Aleksander Mitt, kuid nende tulemused olid tagasihoidlikud.

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	6	4	5
USA	2	2	2
Rootsi	2	2	1
Soome	2	1	1
Kanada	1	—	—
Prantsusmaa	1	—	—
Austria	—	3	1
Belgia	—	—	1
Saksamaa	—	—	1
Suurbritannia	—	—	1
Šveits	—	—	1
Tšehhoslovakkia	—	—	1

IX OLÜMPIAMÄNGUD AMSTERDAM 1928 (28. VII — 12. VIII)

Amsterdamile oli ROK IX olümpiamängude korraldamise õiguse andnud 1924. a. Pariisis peetud kongressil. Olümpiamängudest võttis osa 3014 sportlast (sealhulgas 290 naist) 46 maalt, esmakordselt Lõuna-Rodeesiast, Maltast ja Panamast. Mängud peeti põhiliselt 28. juulist 12. aug-ni, mais ja juunis toimusid ainult maahoki- ja jalgpalliturniir. Esmakordselt põles staadionitornis olümpituli. Kavas olid põhilised olümpiaalad, välja arvatud laskmine (korraldajad ei jõudnud üksmeelele Rahvusvahelise Laskmisliiduga). Esimest korda võistlesid naised kergejõustikus ja sportvõimlemises. Pärast 16-aastast vaheaega osalesid jälle sakslased. Nende eduka esinemise tulemusena sai Saksamaa mitteametlikus punktiarvestuses USA järel II koha; järgnesid Rootsi, Prantsusmaa, Soome, Itaalia. Eesti jäi kuueteistkümnendaks. Väljapaistvaim sportlane oli Šveitsi võimleja Georges Miez, kes sai 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. Eestist võistles Amsterdamis 19 sportlast (4 kergejõustiklast, 6 maadlejat, 4 tõstjat, 1 poksija ja 4 purjetajat); nad võitsid 2 kuldmedalit (Osvald Käpp vaba- ja Voldemar Väli klassikalises maadluses), 1 hõbemedali (Arnold Luhaäär tõstmises) ning 2 pronksmedalit (Albert Kusnets klassikalises maadluses ja jahi «Tutti V» meeskond).

Medalite jagunemine maade vahel

USA	22	18	16
Saksamaa	10	7	14
Soome	8	8	9
Rootsi	7	6	12
Itaalia	7	5	7
Šveits	7	4	4
Prantsusmaa	6	10	5
Holland	6	9	4
Ungari	4	5	—
Kanada	4	4	7
Suurbritannia	3	10	7
Argentiina	3	3	1
Taani	3	1	2
Tšehhoslovakkia	2	5	2
Jaapan	2	2	1
Eesti	2	1	2
Egiptus	2	1	1
Austria	2	—	1
Austraalia	1	2	1
Norra	1	2	1
Jugoslaavia	1	1	3
Poola	1	1	3
Lõuna-Aafrika Liit	1	—	2
Hispaania	1	—	—
Iirimaa	1	—	—
India	1	—	—
Uruguai	1	—	—
Uus-Meremaa	1	—	—
Belgia	—	1	2
Haiiti	—	1	—
Tšiili	—	1	—
Filipiinid	—	—	1
Portugal	—	—	1

III TALIOLÜMPIA-MÄNGUD LAKE PLACID 1932 (4.—13. II)

USA mägikuurordis korraldatud olümpiamängudes osales 307 sportlast (sealhulgas 30 naist) 17 maalt. Suurte sõidukulude tõttu oli euroopalasi talimängudele saabunud ainult 150 (ülejäänud olid USA ja Kanada sportlased). Esimest korda võisteldi kahebobidel, ära jäeti kelgutamine skeletonidel. Näitaladeks olid *curling*, naiste kiiruisutamine (võeti olümpiamängude kavva alles 1960. a.) ja sõit koerarakenditega. Viimasest võtsid osa USA ja Kanada esindajad, kes pidid kahe päeva jooksul läbima 50 miili. Euroopa kiiruisutajaist, kellele olid üllatuseks neil mängudel korraldatud ühisstardid ja eelvõistlused, pääses nelja ala 24 finalisti hulka ainult 5 (võitsid 12 medalist 2). Tulemustest määrati võitja aeg kellaga, ülejäänud kohad silma järgi. Parimad sportlased olid USA kiiruisutajad John Shea ja Irving Jaffee, kumbki võitis 2 kuldmedalit. Norra suusataja Johan Grøttumsbråten sai veel ühe kuldmedali (kokku kolmedelt mängudelt 6 medalit, neist 3 kuldmedalid), Rootsi iluuisutaja Gillis Grafström võitis hõbemedali (varem oli ta võitnud 3 kuldmedalit). Eduka bobisõidu ja kiiruisutamise tõttu saavutas mitteametliku punktiarvestuse järgi esikoha USA; talle järgnesid Norra, Kanada, Rootsi, Soome, Austria.

Medalite jagunemine maade vahel

USA	6	4	2
Norra	3	4	3
Kanada	1	1	5
Rootsi	1	2	—
Soome	1	1	1
Austria	1	1	—
Prantsusmaa	1	—	—
Saksamaa	—	—	2
Šveits	—	1	—
Ungari	—	—	1

X OLÜMPIAMÄNGUD LOS ANGELES 1932 (30. VII — 14. VIII)

Euroopast saabus neile olümpiamängudele sportlasi vähe, sest valitses majanduskriis ja sõit Los Angelesse oli kulukas. Seetõttu oli võistlejaid ligi 3 korda vähem kui eelmistel suveolümpiamängudel. Osales 1408 sportlast (sealhulgas 127 naist) 37 maalt, esimest korda Hiinast ja Kolumbiast. Los Angeles oli X olümpiamängude korraldamise õiguse saanud juba 1923. a. Järgmisel aastal oli valminud suurvõistluste staadion *Coliseum* (mahutas algul 76 000, pärast 1930. a. rekonstrueerimist 105 000 pealtvaatajat). *Olympic Park*'is asusid peale staadioni sisehall *Olympic Auditorium*, olümpiaujula ja vehklemissaal. Esmakordselt oli võistlejate kasutada olümpiaküla, kõik võistluspaigad olid radiofitseeritud, aega mõõdeti elektrikelladega, kasutati finišifotot. Kavva oli võetud laskmine ja välja jäetud jalgpall, muus osas sarnanes programm Amsterdami mängude omaga. X olümpiamängud paistsid silma meisterlikkuse poolest: püstitati 78 olümpiarekordit, neist olid 21 maailmarekordid. Edukaimad sportlased olid 3 kuldmedalit võitnud USA naisujuja Helene Madison ja Itaalia võimleja Romeo Neri. Riikidevaheliss mitteametliku punktiarvestuse järgi saavutas esikoha USA, järgnesid Itaalia, Saksamaa, Rootsi, Soome, Jaapan. Eestist polnud Los Angelesse ühtki sportlast saadetud, küll aga võistles seal 2 USA-sse elama asunud eestlast: Amsterdami olümpiavõitja, maadleja Osvald Käpp ja kergejõustiklane Alfred Maasik.

Medalite jagunemine maade vahel

USA	41	32	30
Itaalia	12	12	12
Prantsusmaa	10	5	4
Rootsi	9	5	9
Jaapan	7	7	4
Ungari	6	4	5
Soome	5	8	12
Saksamaa	4	12	5
Suurbritannia	4	7	5
Austraalia	3	1	1
Argentiina	3	1	—
Kanada	2	5	8
Holland	2	5	—
Poola	2	1	4
Lõuna-Aafrika Liit	2	—	3
Iirimaa	2	—	—
Tšehhoslovakkia	1	2	1
Austria	1	1	3
India	1	—	—
Taani	—	3	3
Mehhiko	—	2	—
Läti	—	1	—
Šveits	—	1	—
Uus-Meremaa	—	1	—
Filipiinid	—	—	3
Hispaania	—	—	1
Uruguai	—	—	1

IV TALIOLÜMPIA-MÄNGUD GARMISCH-PARTEN-KIRCHEN 1936 (6.—16. II)

ROK-i otsus korraldada olümpiamängud Saksamaal oli tehtud enne seal fašistliku diktatuuri kehtestamist. Hiljem, kui selgus, et hulk progressiivseid sportlasi olümpiamänge boikoteeris, oli ROK mängude koha suhtes küll kahevahel, aga otsust ei muutnud. Olümpiamängudest võttis osa 755 sportlast (sealhulgas 76 naist) 28 maalt. Esimest korda olid esindatud Austraalia, Bulgaaria, Hispaania, Kreeka, Liechtenstein ja Türgi. Mängude kava oli täiendatud mäesuusatamisega, mis hõlmas naiste ja meeste alpi kahevõistluse (kiirlaskumine ja slaalom), ning 4 × 10 km teatesuusatamisega. Üllatuse valmistas jäähokiturniir: Kanada, kelle jäähokimeeskond oli võidukas 3 esimestel talimängudel, kaotas esikoha Suurbritanniale. Näitalad olid patrullsuusatamine ja nn. saksa *curling*. Mängude edukaim sportlane, Norra kiiruisutaja Ivar Ballangrud sai 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Norra iluuisutaja Sonja Henie tuli kolmandat korda olümpiavõitjaks. Eestit esindasid kiiruisutaja Aleksander Mitt, suusataja Vello Krassikov (Kaaristo), iluuisutajate paar Helene Michelson ja Eduard Hiiop ning mäesuusataja Karin Peckert-Forsman. Mitteametliku punktiarvestuse järgi oli parim Norra, kel oli märgatav edumaa Saksamaa, Rootsi, Soome, Šveitsi, Austria jt. ees.

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	7	5	3
Saksamaa	3	3	—
Rootsi	2	2	3
Soome	1	2	3
Šveits	1	2	—
Austria	1	1	2
USA	1	—	3
Suurbritannia	1	1	1
Kanada	—	1	—
Prantsusmaa	—	—	1
Ungari	—	—	1

XI OLÜMPIAMÄNGUD BERLIIN 1936 (1.—16. VIII)

Osa võttis 4069 sportlast (sealhulgas 328 naist) 49 maalt. Esimest korda olid esindatud Afganistan, Bermuda, Boliivia, Kostariika, Liechtenstein ja Peruu. Neil mängudel pandi alus Kreekast olümpiatule toomise tavale. Senistele olümpiaaladele lisandusid aerutamine, korvpall ja väravpall, viimast korda oli kavas polo. Berliin oli XI olümpiamängude korraldamise õiguse saanud ROK-i 1931. a. istungjärgul Barcelonas. 1933. a. Saksamaal võimule tulnud natsid nägid olümpiamängudes soodsat võimalust fašismi propageerimiseks: nad keelasid juutidel osa võtta Saksamaa koondisest. See põhjustas Berliini mängude vastase liikumise. Pariisis peeti olümpiaideede kaitsmise konverents, millel otsustati korraldada Berliini mängudega samal ajal rahvusvahelised olümpiamängud Barcelonas (need jäid ära Hispaania kodusõja tõttu). ROK-i ultimaatum sundis natse oma otsust juutide osavõtu kohta muutma ning avalikult teatama, et Saksamaale sõiduks ei tehta takistusi usulistel, rassilistel ega poliitilistel kaalutlustel. Et Berliini mängud natslikust propagandast hoolimata omandasid spordiajaloos keskse koha, ei olnud niivõrd moodsate võistluspaikade ja sakslaste organiseerimisoskuse kuivõrd suurepäraste sport-

laste, haaravate võistluste ja hiilgavate tulemuste teene. Esimest korda toimus ka teleülekanne võistlustelt ning anti raadioreportaaže teistesse riikidesse. Mängude kangelaseks sai USA neegersportlane, kergejõustikus 4 kuldmedali võitja Jesse Owens. Naistest küündis esile Hol-

Medalite jagunemine maade vahel

Saksamaa	33	26	30
USA	24	20	12
Ungari	10	1	5
Itaalia	8	9	5
Prantsusmaa	7	6	6
Soome	7	6	6
Rootsi	6	5	9
Jaapan	6	4	8
Holland	6	4	7
Suurbritannia	4	7	3
Austria	4	6	3
Tšehhoslovakkia	3	5	—
Argentiina	2	2	3
Eesti	2	2	3
Egiptus	2	1	2
Šveits	1	9	5
Kanada	1	3	5
Norra	1	3	2
Türgi	1	—	1
India	1	—	—
Uus-Meremaa	1	—	—
Poola	—	3	3
Taani	—	2	3
Läti	—	1	1
Jugoslaavia	—	1	—
Lõuna-Aafrika Liit	—	1	—
Rumeenia	—	1	—
Mehhiko	—	—	3
Belgia	—	—	2
Austraalia	—	—	1
Filipiinid	—	—	1
Portugal	—	—	1

landi ujuja Hendrika Mastenbroek, kes sai 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. Mitteametliku punktiarvestuse järgi olid paremad riigid Saksamaa, USA, Itaalia, Soome, Rootsi, Prantsusmaa. Eestist võistles Berliinis 37 sportlast (8 maadlejat, 7 kergejõustiklast, 4 tõstjat, 2 poksijat, 2 ujujat, 2 purjetajat, 1 sõudja ja korvpallimeeskond). Nad võitsid 7 medalit: Kristjan Palusalu tuli mõlemas maadlusliigis olümpiavõitjaks, hõbemedali said August Neo vabamaadluses ja Nikolai Stepulov poksis, pronksmedali August Neo ja Voldemar Väli klassikalises maadluses ning Arnold Luhaäär tõstmises. Maadevahelises konkurentsis jagas Eesti Argentiinaga 15. ja 16. kohta.

V TALIOLÜMPIAMÄNGUD SANKT MORITZ 1948 (30. I — 9. II)

II maailmasõja tõttu 1940. ja 1944. a. taliolümpiamänge ei peetud. Tavakohaselt pidanuks 1948. a. enne suvemänge korraldama talimängud Suurbritannia, kuid ta loobus neist. Šveitslased võtsid korraldamise enda kätte ja Alpides asuv kuurortlinn sai teist korda taliolümpiamängude kohaks. Osales 713 sportlast (sealhulgas 77 naist) 28 maalt. Esimest korda olid esindatud Island, Liibanon, Lõuna-Korea, Taani ja Tšiili. Saksamaale ja Jaapanile kui sõja vallapäästnuile osavõtukutset ei saadetud. Teist, ühtlasi viimast korda oli olümpiamängude kavas kelgutamine skeletonidel, muus osas jäi kava endiseks. Medalite arv oli kasvanud: mäesuusatamises anti medalid lisaks alpi kahevõistlusele ka kiirlaskumises ja slaalomis. Näitalad olid patrullsuusatamine ja talvine viievõistlus (suusatamine, laskmine, kiirlaskumine, vehklemine ja ratsakross). Ootamatuseks oli norralaste kaotus põhjakahevõistluses. Arusaamatuse tekitas kahe USA hokikoondise kohaletulek (üks saabus omavoliliselt); võistlema lubati üks, kuid sellegi tulemuse (4. koht) ROK tühistas. Esimest korda taliolümpia ajaloos asetses staadionil ülitäpne ajanäitaja: see hakkas stardipaugu ajal automaatselt tööle ja seiskus võistleja finišeerimishetkel. Edukaim sportlane oli Prantsuse mäesuusataja Henri Oreiller, kes sai 2

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	4	3	3
Rootsi	4	3	3
Šveits	3	4	3
USA	3	4	2
Prantsusmaa	2	1	2
Kanada	2	—	1
Austria	1	3	4
Soome	1	3	2
Belgia	1	1	—
Itaalia	1	—	—
Suurbritannia	—	—	2
Tšehhoslovakkia	—	1	—
Ungari	—	1	—

kuldmedalit ja 1 pronksmedali. Mitteametliku punktiarvestuse järgi olid parimad riigid Rootsi ja Šveits, järgnesid USA, Norra, Austria, Soome.

XIV OLÜMPIAMÄNGUD LONDON 1948 (29. VII — 14. VIII)

XII ja XIII olümpiamängud jäid II maailmasõja pärast pidamata. XII mängud pidid algul toimuma Tokios, hiljem Helsingis, XIII mängud oleksid plaani järgi peetud Londonis, kuid seal saadi korraldada alles XIV mängud. Londonist sai Pariisi järel teine linn, kus suvemängud on olnud kaks korda.

XIV olümpiamängudes osales 4106 sportlast (sealhulgas 385 naist) 59 maalt. Esimest korda olid esindatud Birma, Briti Guajaana, Iraak,

Medalite jagunemine maade vahel

USA	38	27	19
Rootsi	16	11	17
Prantsusmaa	10	6	13
Ungari	10	5	12
Itaalia	8	11	8
Soome	8	7	5
Türgi	6	4	2
Tšehhoslovakkia	6	2	3
Šveits	5	10	5
Taani	5	7	8
Holland	5	2	9
Suurbritannia	3	14	6
Argentiina	3	3	1
Austraalia	2	6	5
Belgia	2	2	3
Egiptus	2	2	1
Mehhiko	2	1	2
Lõuna-Aafrika Liit	2	1	1
Norra	1	3	3
Jamaika	1	2	—
Austria	1	—	3
India	1	—	—
Peruu	1	—	—
Jugoslaavia	—	2	—
Kanada	—	1	2
Portugal	—	1	1
Uruguai	—	1	1
Hispaania	—	1	—
Kuuba	—	1	—
Trinidad	—	1	—
Taeilon	—	1	—
Lõuna-Korea	—	—	2
Panama	—	—	2
Brasiilia	—	—	1
Iraan	—	—	1
Poola	—	—	1
Puertoriiko	—	—	1

Iraan, Jamaika, Lõuna-Korea, Liibanon, Pakistan, Puertoriiko, Singapur, Süüria, Trinidad, Tseilon (Sri Lanka) ja Venetsueela. Saksamaale ja Jaapanile kui sõja vallapäästnuile osavõtukutset ei saadetud. Paljud riigid polnud veel sõjahaavadest toibunud, seepärast jäi Londoni mängude tase eelmiste omast mõnevõrra nõrgemaks. Puudus olümpiaküla, võistlejad olid majutatud kogu linna laiali. Võistluspaikade hajususe tõttu oli raske mängudest ülevaadet saada isegi ajakirjanikel, rääkimata pealtvaatajaist. Korraldajaile tõid suure puhaskasu erakordselt kõrged piletihinnad. Mitteametliku punktiarvestuse järgi edestasid USA ja Rootsi teisi suure ülekaaluga. Järgnesid Prantsusmaa, Ungari, Itaalia, Suurbritannia, Soome, Šveits. Edukaim sportlane oli hollandlanna Francina Blankers-Koen, kes oli debüteerinud juba Berliinis 1936. a. ning võistles veel 1952. a. Helsingis. Londonis võitis ta jooksudes 4 kuldmedalit. 3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali sai Soome võimleja Veikko Huhtanen.

VI TALIOLÜMPIAMÄNGUD OSLO 1952 (14. — 25. II)

Osales 732 sportlast (sealhulgas 109 naist) 30 maalt, esimest korda Portugalist, Uus-Meremaalt ja Saksa FV-st. Kavas oli alpi kahevõistlus asendatud naiste ja meeste suurslaalomiga. Esmakordselt võistlesid nai-

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	7	3	6
USA	4	6	1
Soome	3	4	2
Saksa FV	3	2	2
Austria	2	4	2
Itaalia	1	—	1
Kanada	1	—	1
Suurbritannia	1	—	—
Holland	—	3	—
Rootsi	—	—	4
Šveits	—	—	2
Prantsusmaa	—	—	1
Ungari	—	—	1

sed murdmaasuusatamises (10 km); näitala oli jääpall. Parimaks sportlaseks osutus Norra kiiruisutaja Hjalmar Andersen, kes sai 3 kuldmedalit. Naistest võitis 2 kuldmedalit USA mäesuusataja Andrea Lawrence-Mead. Mitteametliku punktiarvestuse järgi oli edukaim maa Norra, järgnesid USA, Soome, Austria, Saksa FV, Rootsi.

XV OLÜMPIAMÄNGUD HELSINGI 1952 (19. VII — 3. VIII)

Osales 4925 sportlast (sealhulgas 518 naist) 69 maalt. Esimest korda võistlesid Nõukogude sportlased. NSV Liit oli saanud kutse juba 1947. a. Londoni olümpiamängudele, kuid tookord oli jäänud liiga vähe aega sportlaste ettevalmistamiseks. Poleks jõutud ka täita kõiki osavõtutingimusi (puudus rahvuslik olümpiakomitee ja kõigi olümpiaalade föderatsioonid ei olnud rahvusvaheliste spordiföderatsioonide liikmed), seepärast oli piirdutud vaatleja osaga. 1951. a. apr-s moodustati NSVL Olümpiakomitee ning ROK tunnustas seda kuu aega hiljem. Peale NSV Liidu saatsid 1952. a. sportlasi esmakordselt olümpiamängudele Bahama, Guatemaala, Hollandi Antillid, Hongkong, Iisrael, Indoneesia, Kullarannik (Gaana), Lõuna-Vietnam, Nigeeria, Saarimaa, Saksa FV ja Tai.

NSV Liidu lülitumine olümpialiikumisse pani aluse selle demokratiseerumisele. Nõukogude sportlaste osavõtt võistlustest suurendas märgatavalt üldist konkurentsi ja algatas sportlike saavutuste järsu tõusu. NSV Liidu sportlased osalesid kõigis alades peale maahoki. Kuigi neil polnud küllaldaselt rahvusvaheliste võistluste kogemusi, esinesid nad siiski edukalt: võitsid 71 medalit. Parimateks osutusid nad võimlemises, mõlemas maadlusliigis, tõstmises ja laskmises. Esimeseks olümpiavõitjaks tuli Nõukogude sportlastest kettaheitja Nina Ponomarjova-Romaškova. Mängude parim sportlane oli võimleja Viktor Tšukarin, kes sai 4 kuld- ja 2 hõbemedalit. 3 kuldmedalit võitis Tšehhoslovakkia pikamaajooksja Emil Zátopek. Mitteametliku maadevahelise punktiarvestuse järgi esinesid Nõukogude sportlased võrdväärselt seniste suveolümpiamängude edukaima riigi USA sportlastega. Paremuselt kolmas oli Ungari, järgnesid Rootsi, Saksa FV, Soome, Itaalia, Prantsusmaa, Suurbritannia. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu esinduses maadlejad Johannes Kotkas ja August Englas, korvpallurid Heino Kruus, Ilmar Kullam ja Joann Lõssov, kergejõustiklased Bruno Junk ja Mihail Velsvebel, ujujad Endel Edasi ja Endel Press ning jalgrattur Nikolai Matvejev. Varumeestena

Medalite jagunemine maade vahel

USA	40	19	17
NSV Liit	22	30	19
Ungari	16	10	16
Rootsi	12	14	9
Itaalia	8	9	4
Tšehhoslovakkia	7	3	3
Prantsusmaa	6	6	6
Soome	6	3	13
Austraalia	6	2	3
Norra	3	2	—
Šveits	2	6	6
Lõuna-Aafrika Liit	2	4	4
Jamaika	2	3	—
Belgia	2	2	—
Taani	2	1	3
Türgi	2	—	1
Jaapan	1	6	2
Suurbritannia	1	2	8
Argentiina	1	2	2
Poola	1	2	1
Jugoslaavia	1	2	—
Kanada	1	2	—
Rumeenia	1	1	2
Brasiilia	1	—	2
Uus-Meremaa	1	—	2
India	1	—	1
Luksemburg	1	—	—
Saksa FV	—	7	17
Holland	—	5	—
Iraan	—	3	4
Tšiili	—	2	—
Austria	—	1	1
Liibanon	—	1	1
Hispaania	—	1	—
Iirimaa	—	1	—
Mehhiko	—	1	—
Lõuna-Korea	—	—	2
Trinidad	—	—	2
Uruguai	—	—	2
Bulgaaria	—	—	1
Egiptus	—	—	1
Portugal	—	—	1
Venetsueela	—	—	1

olid kaasas purjetajad Aarne Aavik ja Hans Kaasik. Johannes Kotkas tuli olümpiavõitjaks, Heino Kruus, Ilmar Kullam ja Joann Lõssov võitsid hõbemedali ning Bruno Junk sai pronksmedali.

VII TALIOLÜMPIAMÄNGUD CORTINA D'AMPEZZO 1956 (26. I — 5. II)

Olümpiamängudest, mis korraldati Itaalia kuurortlinnas Alpide jalamil, võttis osa 924 sportlast (sealhulgas 146 naist) 32 maalt. NSV Liidu sportlased olid taliolümpial uustulnukad. Esimest korda osalesid ka Boliivia ja Iraani võistkond. ROK-i otsuse põhjal moodustasid Saksa DV ja Saksa FV sportlased ühise võistkonna. Murdmaasuusatamise kava täiendati meeste 30 km sõidu ja naiste 3 × 5 km teatesõiduga. 18 km asemel sõitsid mehed 15 km. Kahevõistluse murdmaasuusatamise distantsi lühendati samuti 15 km-ni. Edukaim oli Austria mäesuusataja Anton Sailer, kes tuli kolmel alal olümpiavõitjaks. Rootslane Sixten Jernberg võitis 1 kuldmedali, 2 hõbemedalit ja 1 pronksmedali. Nõukogude sportlased võistlesid kõigil aladel peale bobisõidu ja iluuisutamise. 2 kuldmedalit sai kiiruisutamises Jevgeni Grišin. Eesti NSV sportlastest esines NSV Liidu võistkonnas kahevõistleja Uno Kajak. Esimest korda võidi talimänge jälgida televisiooni kaudu. Mitteametliku punktiarvestuse järgi tuli NSV Liit suure edumaaga Austria, Soome, Rootsi, USA, Šveitsi, Norra jt. ees esikohale.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	7	3	6
Austria	4	3	4
Soome	3	3	1
Šveits	3	2	1
Rootsi	2	4	4
USA	2	3	2
Norra	2	1	1
Itaalia	1	2	—
Saksa ü. v.[1]	1	—	1
Kanada	—	1	2
Jaapan	—	1	—
Poola	—	—	1
Ungari	—	—	1

[1] Kuldmedali võitis Saksa FV ja pronksmedali Saksa DV sportlane.

XVI OLÜMPIAMÄNGUD MELBOURNE 1956 (22. XI — 8. XII)

Osales 3539 sportlast (sealhulgas 371 naist) 67 maalt. Esimest korda olid olümpiamängudel Etioopia, Fidži, Keenia, Libeeria, Malaia (Malaisia), Taivani ja Uganda sportlased. Et suveräänse riigina veel mitte tunnustatud Saksa DV sportlased ei jääks eemale, tegi ROK kompromisslahenduse: Saksa DV ja Saksa FV sportlased moodustasid ühise võistkonna. Esmakordne olümpiamängude korraldamine Austraalias tekitas raskusi põhjapoolkera sportlastele, kes polnud harjunud olema kõrgvormis nii hilisel aastaajal. Pealegi sundisid suured sõidukulud paljusid riike oma delegatsiooni vähendama. Austraalias kehtiva karantiiniseaduse tõttu korraldati ratsutamisvõistlused 10.—17. juunil Stokholmis. NSV Liidu sportlased esinesid kõigil aladel peale maahoki. Nad olid parimad võimlemises, jalgpallis, moodsas viievõistluses, poksis, klassikalises maadluses, aerutamises ja laskmises ning võistlesid edukalt ka ülejäänud aladel. Mitteametliku punktiarvestuse järgi saavutas NSV Liit ülekaaluka esikoha USA ees (vastavalt 622,5 ja 497,5 punkti). Järgnesid Austraalia, Saksa ü. v., Ungari, Suurbritannia. Edukaimad sportlased olid naisvõimlejad ungarlanna Ágnes Keleti (4 kuld- ja 2 hõbemedalit) ja Nõukogude sportlane Larissa Latõnina (4 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal). NSV Liidu meesvõimlejaist võitis Viktor Tšukarin 3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali ning Valentin Muratov 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. 3 kuldmedalit võitsid Austraalia ujuja Murray Rose ja kergejõustiklane Betty Cuthbert ning USA kergejõustiklane Robert Morrow. Eestlas-

test võistlesid NSV Liidu esinduses Bruno Junk, kes võitis 20 km käimises pronksmedali, ning Uno Palu, kes osales kümnevõistluses. Varumeestena olid Melbourne'is maadlejad Johannes Kotkas, Arvo Mõttus ja Endel Saar.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	37	29	32
USA	32	25	17
Austraalia	13	8	14
Ungari	9	10	7
Itaalia	8	8	9
Rootsi	8	5	6
Saksa ü. v.[1]	6	13	7
Suurbritannia	6	7	11
Rumeenia	5	3	5
Jaapan	4	10	5
Prantsusmaa	4	4	6
Türgi	3	2	2
Soome	3	1	11
Iraan	2	2	1
Kanada	2	1	3
Uus-Meremaa	2	—	—
Poola	1	4	4
Tšehhoslovakkia	1	4	1
Bulgaaria	1	3	1
Taani	1	2	1
Iirimaa	1	1	3
Norra	1	—	2
Mehhiko	1	—	1
Brasiilia	1	—	—
India	1	—	—
Jugoslaavia	—	3	—
Tšiili	—	2	2
Belgia	—	2	—
Argentiina	—	1	1
Lõuna-Korea	—	1	1
Island	—	1	—
Pakistan	—	1	—
Lõuna-Aafrika Liit	—	—	4
Austria	—	—	2
Bahama	—	—	1
Kreeka	—	—	1
Uruguai	—	—	1
Šveits	—	—	1

[1] Saksa DV sportlased võitsid 1 kuldmedali, 4 hõbemedalit ja 1 pronksmedali, Saksa FV sportlased 5 kuld-, 9 hõbe- ja 5 pronksmedalit ning 1 pronksmedal võideti ühiselt.

VIII TALIOLÜMPIAMÄNGUD SQUAW VALLEY 1960 (18.—28. II)

Squaw Valley asub USA-s Sierra Nevada mägede vahelises Kalifornia orus 1889 m merepinnast kõrgemal. Seni polnud ühedki taliolümpiamängud toimunud nii kõrgel. Osales 665 sportlast (sealhulgas 144 naist) 30 maalt. Esimest korda võistlesid talimängudel Lõuna-Aafrika sportlased. Uute aladena olid kavas meeste laskesuusatamine (20 km) ning naiste kiiruisutamine (4 võistlusmaal), raja puudumise tõttu jäi ära bobisõit. Squaw Valley'sse oli rajatud esimene talimängude olümpiaküla. Naiskiiruisutajaist tuli kahel alal olümpiavõitjaks Lidia Skoblikova; Jevgeni Grišin sai lisaks 1956. a. võidetud 2 kiiruisutamiskuldmedalile veel 2. Mitteametliku punktiarvestuse järgi oli jälle parim NSV Liit: ta sai rohkem punkte kui teiseks ja kolmandaks tulnud USA ja Rootsi kokku. Järgnesid Saksa ü. v., Soome, Norra, Austria, Kanada.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	7	5	9
Saksa ü. v.[1]	4	3	1
USA	3	4	3
Norra	3	3	—
Rootsi	3	2	2
Soome	2	3	3
Kanada	2	1	1
Šveits	2	—	—
Austria	1	2	3
Prantsusmaa	1	—	2
Holland	—	1	1
Poola	—	1	1
Tšehhoslovakkia	—	1	—
Itaalia	—	—	1

[1] Saksa DV sportlased võitsid 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Saksa FV sportlased 2 kuld- ja 2 hõbemedalit ning 1 pronksmedali.

XVII OLÜMPIAMÄNGUD ROOMA 1960 (25. VIII — 11. IX)

Osales 5895 sportlast (sealhulgas 610 naist) 83 maalt. Esimest korda võistlesid Lääne-India, Maroko, San Marino, Sudaani ja Tuneesia sportlased. Egiptus ja Süüria moodustasid ühise Ühinenud Araabia Vabariigi võistkonna. NSV Liit oli esindatud kõigil aladel peale maahoki ja jalgpalli. Parimad olid Nõukogude sportlased aerutamises, sõudmises, klassikalises maadluses, võimlemises, kergejõustikus, laskmises, tõstmises ja vehklemises. Nad võitsid 103 medalit ning NSV Liit sai 663,5 punktiga maadevahelises mitteametlikus punktiarvestuses ülekaaluka esikoha. Järgnesid USA (463,5), Saksa ü. v., Itaalia, Ungari, Poola, Jaapan. Edukaim sportlane oli Nõukogude võimleja Boriss Šahlin, kes võitis 4 kuldmedalit, 2 hõbemedalit ja 1 pronksmedali. NSV Liidu võimleja Larissa Latõnina sai 3 kuld- ja 2 hõbemedalit ning 1 pronksmedali, Jaapani võimleja Takashi Ono 3 kuldmedalit, 1 hõbemedali ja 2 pronksmedalit, USA ujuja Christine von Saltza 3 kuldmedalit

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	43	29	31
USA	34	21	16
Itaalia	13	10	13
Saksa ü. v.[1]	12	19	11
Austraalia	8	8	6
Taani	7	2	—
Ungari	6	6	7
Jaapan	4	7	7
Poola	4	6	11
Tšehhoslovakkia	3	2	3
Rumeenia	3	1	6
Suurbritannia	2	6	12
Taani	2	3	1
Uus-Meremaa	2	—	1
Bulgaaria	1	3	3
Rootsi	1	2	3
Soome	1	1	3
Austria	1	1	—
Jugoslaavia	1	1	—
Pakistan	1	—	1
Etioopia	1	—	—
Kreeka	1	—	—
Norra	1	—	—
Šveits	—	3	3
Prantsusmaa	—	2	3
Belgia	—	2	2
Iraan	—	1	3
Holland	—	1	2
Lõuna-Aafrika Liit	—	1	2
Argentiina	—	1	1
Ühinenud Araabia Vabariik	—	1	1
Ghana	—	1	—
India	—	1	—
Kanada	—	1	—
Maroko	—	1	—
Portugal	—	1	—
Singapur	—	1	—
Taivan	—	1	—
Brasiilia	—	—	2
Lääne-India	—	—	2
Hispaania	—	—	1
Iraak	—	—	1
Mehhiko	—	—	1
Venetsuela	—	—	1

[1] Saksa DV sportlased võitsid 3 kuld-, 9 hõbe- ja 7 pronksmedalit, Saksa FV sportlased 10 kuld-, 10 hõbe- ja 6 pronksmedalit ning 1 kuldmedal ja 2 pronksmedalit võideti ühiselt.

ja 1 hõbemedali ning USA kergejõustiklane Wilma Rudolph 3 kuldmedalit. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu esinduses purjetaja Aleksander Tšutšelov (hõbemedal «Finn»-klassis), viievõistleja Hanno Selg (meeskondlik hõbemedal), ujujad Ulvi Voog, Eve Uusmees ja Veiko Siimar ning kergejõustiklane Mart Paama.

IX TALIOLÜMPIAMÄNGUD INNSBRUCK 1964 (29. I — 9. II)

Austrias Tirooli liidumaa pealinnas korraldatud olümpiamängudest võttis osa 1111 sportlast (sealhulgas 197 naist) 36 maalt. Esimest korda esinesid India, Korea RDV ja Mongoolia RV võistlejad. Senistele aladele lisandusid kelgutamine (naiste ja meeste ühekelk, meeste kahekelk), naiste 5 km suusatamine ning suusahüpped keskmiselt trampliinilt. Näitala oli *curling*. Mängude kangelaseks sai Nõukogude kiiruisutaja Lidia Skoblikova, kes jõudis neljal distantsil esikohale (koos eelmistel mängudel võidetutega 6 kuldmedalit). 3 kuldmedalit sai suusataja Klavdia Bojarskihh. Eestlastest võitis esimesena talimängudel esikoha kiiruisutaja Ants Antson. NSV Liit sai 25 medalit ja oli peamiselt naiste tubli esinemise tõttu mitteametliku punktiarvestuse järgi talimängudel

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	11	8	6
Austria	4	5	3
Norra	3	6	6
Soome	3	4	3
Saksa ü. v.[1]	3	2	3
Rootsi	3	3	1
Prantsusmaa	3	4	—
USA	1	2	3
Kanada	1	—	2
Holland	1	1	—
Suurbritannia	1	—	—
Itaalia	—	1	3
Korea RDV	—	1	—
Tšehhoslovakkia	—	—	1

[1] Saksa DV sportlased võitsid 2 kuld- ja 2 hõbemedalit ning Saksa FV sportlased 1 kuldmedali ja 3 pronksmedalit.

kolmandat korda parim; järgnesid Norra, Austria, Saksa ü. v., Soome, Rootsi.

XVIII OLÜMPIAMÄNGUD TOKIO 1964 (10.—24. X)

Tokio on esimene Aasia olümpialinn. Seal peetud mängudes osales 5140 sportlast (sealhulgas 683 naist) 93 maalt. Esimest korda olid esindatud Alžeeria, Dominikaani Vabariik, Brazzaville'i Kongo (Kongo Rahvavabariik), Elevandiluurannik, Kambodža (Kampuchea), Kamerun, Madagaskar, Mali, Mongoolia, Nepaal, Niiger, Põhja-Rodeesia (Sambia), Sansibar, Senegal, Tanganjika, Trinidad ja Tobago ning Tšaad. Lõuna-Aafrika Vabariik jäeti tema apartheidipoliitika tõttu mängudest eemale (Aafrika riikide ühisel nõudel ei lubatud LAV esindust ka järgmistele olümpiamängudele ning ROK-i 1970. a. istungjärgul arvati LAV olümpialiikumisest välja). Uute aladena võeti Tokio mängude kavva džuudo ning meeste ja naiste võrkpall. NSV Liidu võistlejad osalesid kõigis alades, välja arvatud jalgpall ja maahoki, ning olid parimad poksis, võrkpallis, võimlemises, klassikalises maadluses, moodsas viievõistluses, tõstmises ja vehklemises. Mitteametliku punktiarvestuse järgi võitis NSV Liit ka seekord esikoha (607,8), järgnesid USA (584,8), Saksa ü. v., Jaapan, Itaalia, Ungari. Parim sportlane oli USA ujuja Donald Schollander, kes võitis 4 kuldmedalit. Tšehhoslovakkia võimleja Věra Čáslavská, Jaapani võimleja Yukio Endo ja USA ujuja Sharon Stouder said 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. 3 kuldmedalit sai USA ujuja Stephen Clark. Edukaim Nõukogude sportlane oli Larissa Latõnina, kes võitis võimlemises 2 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu koondises kergejõustiklased Rein Aun (kümnevõistluses hõbemedal), Rein Tölp ja Laine Erik, korvpallur Jaak Lipso (hõbemedal) ja purjetaja Aleksander Tšutšelov. Jalgrattur Ants Väravas oli Tokios varumehena.

Medalite jagunemine maade vahel

USA	36	26	28
NSV Liit	30	31	35
Jaapan	16	5	8
Saksa ü. v.[1]	10	22	18
Itaalia	10	10	7
Ungari	10	7	5
Poola	7	6	10
Austraalia	6	2	10
Tšehhoslovakkia	5	6	3
Suurbritannia	4	12	2
Bulgaaria	3	5	2
Soome	3	—	2
Uus-Meremaa	3	—	2
Rumeenia	2	4	6
Holland	2	4	4
Türgi	2	3	1
Rootsi	2	2	4
Taani	2	1	3
Jugoslaavia	2	1	2
Belgia	2	—	1
Prantsusmaa	1	8	6
Kanada	1	2	1
Šveits	1	2	1
Bahama	1	—	—
Etioopia	1	—	—
India	1	—	—
Lõuna-Korea	—	2	1
Trinidad ja Tobago	—	1	2
Tuneesia	—	1	1
Argentiina	—	1	—
Filipiinid	—	1	—
Kuuba	—	1	—
Pakistan	—	1	—
Iraan	—	—	2
Brasiilia	—	—	1
Gaana	—	—	1
Iirimaa	—	—	1
Keenia	—	—	1
Mehhiko	—	—	1
Nigeeria	—	—	1
Uruguai	—	—	1

[1] Saksa DV sportlased võitsid 3 kuld-, 11 hõbe- ja 5 pronksmedalit, Saksa FV sportlased 7 kuld-, 14 hõbe- ja 15 pronksmedalit ning 3 hõbe- ja 2 pronksmedalit võideti ühiselt.

X TALIOLÜMPIAMÄNGUD GRENOBLE 1968 (6.—18. II)

Seekordsed mängud peeti Kagu-Prantsusmaal asuvas turismi- ja talispordikeskuses. Osales 1158 sportlast (sealhulgas 202 naist) 37 maalt, esimest korda esinesid Maroko võistlejad. Kava täiendati laskesuusatamisteatesõiduga (4×7,5 km), näitasiaks oli rohkem suvealana tuntud rugbi (peeti Prantsusmaa—Suurbritannia maavõistlus). Mängude kangelaseks sai Prantsuse mäesuusataja Jean-Claude Killy, kes 3 ala võiduga kordas Anton Saileri 1956. a. saavutust. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu koondises kiiruisutaja Anne Antson ja kahevõistleja Tõnu Haljand. Pärast pikka vaheaega oli mitteametliku punktiarvestuse järgi jälle parim Norra. Järgnesid NSV Liit, Austria, Rootsi, Prantsusmaa, Holland, Soome.

Medalite jagunemine maade vahel

Norra	6	6	2
NSV Liit	5	5	3
Prantsusmaa	4	3	2
Itaalia	4	—	—
Austria	3	4	4
Holland	3	3	3
Rootsi	3	2	3
Saksa FV	2	2	3
USA	1	5	1
Saksa DV	1	2	2
Soome	1	2	2
Tšehhoslovakkia	1	2	1
Kanada	1	1	1
Šveits	—	2	4
Rumeenia	—	—	1

XIX OLÜMPIAMÄNGUD MEXICO 1968 (12.—27. X)

Seni polnud Ladina-Ameerikas olümpiamänge peetud. Mehhiko pealinnas toimusid esimesed. Osales 5531 sportlast (sealhulgas 781 naist) 112 maalt. Esimest korda olid esindatud Barbados, Briti Honduuras (Belize), Gíinea, Honduuras, Kesk-Aafrika Vabariik, Kongo DV (Sair), Kuveit, Liibüa, Neitsisaared, Nikaraagua, Paraguai, Salvador, Sierra Leone, Surinam ja Tansaania. Saksa DV-d esindas iseseisev delegatsioon. Kava sarnanes eelmiste mängude omaga, välja oli jäetud ainult džuudo. Mexico asub 2240 m merepinnast kõrgemal, seepärast raskendas kestusaladel võistlemist hapnikuvaegus. Et sportlased sellega kohaneksid, anti neile võimalus treenida kõrgmäestikus ning rakendati nende ettevalmistusse arste ja füsiolooge. Senisest rohkem hakkasid maailmakonkurentsis osalema Aafrika sportlased. Nõukogude sportlased võistlesid kõigil aladel, välja arvatud jalgpall ja maahoki. Kõrge tase oli neil poksis, vaba- ja klassikalises maadluses, võrkpallis, võimlemises, laskmises, tõstmises ning vehklemises. Mitteametliku punktiarvestuse järgi tuli NSV Liit USA järel 2. kohale (vastavalt 714 ja 592 punkti), järgnesid Saksa DV, Ungari, Jaapan, Saksa FV. Mängude parim sportlane, USA kaugushüppaja Robert Beamon püstitas harukordse maailmarekordi — 8,90 m. Tšehhoslovakkia võimleja Věra Čáslavská võitis 4 kuld- ja 2 hõbemedalit ning Jaapani võimleja Akinori Nakaya-

Medalite jagunemine maade vahel

USA	45	28	34
NSV Liit	29	32	30
Jaapan	11	7	7
Ungari	10	10	12
Saksa DV	9	9	7
Prantsusmaa	7	3	5
Tšehhoslovakkia	7	2	4
Saksa FV	5	11	10
Austraalia	5	7	5
Suurbritannia	5	5	3
Poola	5	2	11
Rumeenia	4	6	5
Itaalia	3	4	9
Keenia	3	4	2
Mehhiko	3	3	3
Jugoslaavia	3	3	2
Holland	3	3	1
Bulgaaria	2	4	3
Iraan	2	1	2
Rootsi	2	1	1
Türgi	2	—	—
Taani	1	4	3
Kanada	1	3	1
Soome	1	2	1
Etioopia	1	1	—
Norra	1	1	—
Uus-Meremaa	1	—	2
Tuneesia	1	—	1
Pakistan	1	—	—
Venetsueela	1	—	—
Kuuba	—	4	—
Austria	—	2	2
Šveits	—	1	4
Mongoolia	—	1	3
Brasiilia	—	1	2
Belgia	—	1	1
Lõuna-Korea	—	1	1
Uganda	—	1	1
Jamaika	—	1	—
Kamerun	—	1	—
Argentiina	—	—	2
India	—	—	1
Kreeka	—	—	1
Taivan	—	—	1

ma 4 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali. USA ujuja Charles Hickcox sai 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali ning Jaapani võimleja Sawao Kato 3 kuldmedalit ja 1 pronksmedali. USA kergejõustiklane Alfred Oerter võitis neljandat korda kettaheite. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu koondises tõstja Jaan Talts (hõbemedal), vehkleja Svetlana Tširkova (naiskondlik kuldmedal), korvpallurid Anatoli Krikun, Priit Tomson ja Jaak Lipso (pronksmedal), sõudja Tiit Helmja ning kergejõustiklased Tõnu Lepik, Mart Paama, Rein Aun ja Laine Erik.

XI TALIOLÜMPIAMÄNGUD SAPPORO 1972 (3.—13. II)

Olümpiamängudest, mis peeti Hokkaido saarel asuvas Jaapani talispordikeskuses, võttis osa 1128 sportlast (sealhulgas 204 naist) 35 maalt. Esimest korda olid esindatud Filipiinid. Võistluskava sarnanes Grenoble'i taliolümpiamängude omaga. Parimad sportlased olid NSV Liidu murdmaasuusataja Galina Kulakova ja Hollandi uisutaja Adrianus Schenk, kes said kumbki 3 kuldmedalit. Mitteametliku punktiarvestuse järgi kuulus ülekaalukas võit NSV Liidule. Üllatuslikult edestasid Saksa DV sportlased Norra, Hollandi, Šveitsi, Saksa FV, USA, Soome (esmakordselt kuldmedalita) jt. maade võistlejad.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	8	5	3
Saksa DV	4	3	7
Šveits	4	3	3
Holland	4	3	2
USA	3	2	3
Saksa FV	3	1	1
Norra	2	5	5
Itaalia	2	2	1
Austria	1	2	2
Rootsi	1	1	2
Jaapan	1	1	1
Tšehhoslovakkia	1	—	2
Poola	1	—	—
Hispaania	1	—	—
Soome	—	4	1
Prantsusmaa	—	1	2
Kanada	—	1	1

XX OLÜMPIAMÄNGUD MÜNCHEN 1972 (26. VIII — 10. IX)

Osales 7147 sportlast 121 maalt, esimest korda ulatus naissportlaste arv üle tuhande (1070). Uustulnukad olid Albaania, Dahomee, Gabooni, Korea RDV (esmakordselt suveolümpiamängudel), Lesoto, Malaavi, Saudi Araabia, Somaalia, Svaasimaa, Togo ja Ülem-Volta sportlased. ROK-i otsus lubada osa võtta Lõuna-Rodeesial (Suurbritannia asumaana) põhjustas Aafrika riikide boikotiähvarduse. Hiljem otsus muudeti ja Lõuna-Rodeesiale saadetud kutse tühistati (1975. a. võeti talt apartheidipoliitika pärast õigus olümpialiikumisest osa võtta). Olümpiamängude kavva võeti jälle džuudo, väravpall ja vibulaskmine. Seega sisaldas kava kõik alad, mis ROK oli tunnustanud. Püstitati 152 olümpiarekordit, sealhulgas 49 maailmarekordit. Head võistluspaigad soodustasid mängude ladusat kulgu. Televisiooniülekandeid jälgis üle miljardi inimese. Mänge häiris Palestiina terroristide kallaletung olümpiakülas Iisraeli võistkonnale. Nõukogude sportlased olid seekord paremini valmistunud kui 4 aasta eest: nad võitsid 99 medalit (sealhulgas 50 kuldmedalit) ja tõid NSV Liidule (664,5 punkti) riikidevahelises mitteametlikus konkurentsis USA (638,5), Saksa DV, Saksa FV, Ungari, Jaapani, Poola, Bulgaaria jt. ees esikoha. Parim sportlane oli USA ujuja Mark Spitz, kes võitis 7 kuldmedalit. Jaapani võimleja Sawao Kato sai 3 kuld- ja 2 hõbemedalit ning NSV Liidu võimleja Olga Korbut 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Austraalia ujuja Shane Gould võitis 3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali ning USA ujujad Melissa Belote ja Sandra Neilson said 3 kuldmedalit. Nõukogude sportlastest paistsid

silma ka kergejõustiklane Valeri Borzov, kes esimesena eurooplastest võitis olümpiamängudel mõlemad tähtmaajooksud, ja maadleja Aleksandr Medved, kes juba kolmandatel mängudel tuli võitjaks. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu koondises Jaan Talts (sai kuldmedali tõstmise raskekaalus), Jüri Tarmak (võitis kõrgushüppe), vehkleja Georgi Zažitski (sai epeemeeskonnas pronksmedali), kergejõustiklane Raissa Ruus, vibulaskur Ilmi Vaikjärv ja vehkleja Svetlana Tširkova (võistles naiskonnas kvalifikatsiooniturniiril). Varuvõistlejana oli kaasas purjetaja Aleksander Tšutšelov.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	50	27	22
USA	33	31	30
Saksa DV	20	23	23
Saksa FV	13	11	16
Jaapan	13	8	8
Austraalia	8	7	2
Poola	7	5	9
Ungari	6	13	16
Bulgaaria	6	10	5
Itaalia	5	3	10
Rootsi	4	6	6
Suurbritannia	4	5	9
Rumeenia	3	6	7
Kuuba	3	1	4
Soome	3	1	4
Holland	3	1	1
Prantsusmaa	2	4	7
Tšehhoslovakkia	2	4	2
Kanada	2	3	4
Jugoslaavia	2	1	2
Korea	2	1	1
Korea RDV	1	1	3
Uus-Meremaa	1	1	1
Uganda	1	1	—
Iraan	1	—	—
Keenia	—	3	—
Kanada	—	2	3
Iraan	—	2	1
Belgia	—	2	—
Tšehhoslovakkia	—	1	2
Austria	—	1	2
Kolumbia	—	1	—
Argentina	—	1	—
Taani	—	1	—
Korea Rahvavabariik	—	1	—
Jamaica	—	1	—
Mongoolia	—	1	—
Pakistan	—	1	—
Indoneesia	—	1	—
Taani	—	1	—
Brasiilia	—	—	2
Filipiinid	—	—	2
Ghana	—	—	1
Hispaania	—	—	1
India	—	—	1
Jamaica	—	—	1
Nigeeria	—	—	1
Niiger	—	—	1

XII TALIOLÜMPIAMÄNGUD INNSBRUCK 1976 (4.—15. II)

Esialgu andis ROK XII taliolümpiamängude korraldamise õiguse Denverile (USA), kuid ameeriklased loobusid sellest linna elanike hulgas korraldatud küsitluse tulemusena. Teist korda võttis olümpiamängud enda korraldada Austria. Kuigi ettevalmistamiseks oli aega vähe, moderniseeriti olemasolevad olümpiarajatised ning ehitati esimene kelgutajate ja bobisõitjate ühine tehisjäärada. Mängudes osales 1036 sportlast (sealhulgas 220 naist) 36 maalt. Esimest korda olid esindatud Andorra, Taivan ja San Marino. Iluuisutamiskava täiendati jäätantsuga, murdmaasuusatamises suurendati teatenaiskonda ühe liikme võrra (4 × 5 km). Silma paistsid eeskätt naised: Saksa FV mäesuusataja Rosi Mittermaier ja Nõukogude murdmaasuusataja Raissa Smetanina võitsid kumbki 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Nõukogude kiiruisutaja Tatjana Averina sai 2 kuld- ja 2 pronksmedalit. Saksa DV sportlased võitsid bobisõidus ja kelgutamises kõik kuldmedalid, bobisõitjad Meinhard Nehmer ja Bernhard Germeshausen tulid kahel alal olümpiavõit-

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	13	6	8
Saksa DV	7	5	7
USA	3	3	4
Norra	3	3	1
Saksa FV	2	5	3
Soome	2	4	1
Austria	2	2	2
Šveits	1	3	1
Holland	1	2	3
Itaalia	1	2	1
Kanada	1	1	1
Suurbritannia	1	—	—
Tšehhoslovakkia	—	1	—
Liechtenstein	—	—	2
Rootsi	—	—	2
Prantsusmaa	—	—	1

jaks. Mitteametliku punktiarvestuse põhjal tuli ülekaalukalt esimeseks NSV Liit ja teiseks Saksa DV, järgnesid USA, Saksa FV, Austria, Soome, Norra.

XXI OLÜMPIAMÄNGUD MONTREAL 1976 (17. VII — 1. VIII)

Osales 6863 sportlast (sealhulgas 968 naist) 92 maalt. Esimest korda olid esindatud Andorra, Antigua, Kaimanisaared ja Paapua Uus-Ginea. Kohale saabus 119 võistkonda, ent kõik mängudele ei jäänud. Aafrika maade esindused nõudsid Uus-Meremaa delegatsiooni lahkumist, sest Uus-Meremaa ragbikoondis oli käinud võistlemas olümpialiikumisest eemaldatud Lõuna-Aafrika Vabariigis. Et ragbi ei ole olümpiaala, jättis ROK nõudmise rahuldamata. Selle tagajärjel lahkus mängudelt 26 Aafrika ja Aasia võistkonda. Taivani sportlased loobusid osavõtust sellepärast, et Kanada valitsus ei lubanud neil ametlikult esineda Hiina võistkonnana. Olümpiamängud on muutunud järjest ulatuslikumaks. See ei kajastu üksnes osavõtjate ja võistlusalade arvu kasvus, vaid ka nõudmistes üha suuremate ja paremate võistluspaikade järele ning sellega paratamatult kaasnevas soovis eelmisi korraldajaid üle trumbata. Montreali mängude eelarve paisus kapitalistlikes riikides alanud majanduskriisi tõttu mitmekordseks ja tõi korraldajaile suure puudujäägi. Seepärast võttis ROK vastu otsuse olümpiamängude ulatuslikkust piirata ning lubas edaspidi olümpiamänge korraldada mitmes lähestikku asuvas linnas. Kuid teiselt poolt lubas ta Montrealis paisutada osavõtjate arvu mitme uue ala kavva võtmisega. Neil mängudel võistlesid naised esimest korda sõudmises, korv- ja väravpallis. Nõukogude sportlased võitsid 125 medalit ja tõid NSV Liidule mitteametliku punktiarvestuse järgi ülekaaluka esikoha (792,5). Saksa DV delegatsioon (641,75) edestas USA-d (605,25). Edukaim sportlane oli Nõukogude võimleja Nikolai Andrianov, kes sai 4 kuld- ja 2 hõbemedalit ning 1 pronksmedali. Saksa DV ujuja Kornelia Ender ja USA ujuja John Naber võitsid 4 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Rumeenia võimleja Nadia Comăneci sai 3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali, NSV Liidu võimleja Nelli Kim 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, USA ujuja James Montgomery 3 kuldmedalit ja 1 pronksmedali ning Saksa DV ujuja Ulrike Richter 3 kuldmedalit. Ainulaadne oli Soome pikamaajooksja Lasse Vireni saavutus: ta võitis teist korda järjest 5000 ja 10 000 m jooksu. Kolmandat korda tuli olümpiavõitjaks Nõukogude kolmikhüppaja Viktor Sanejev. Eesti NSV sportlastest võistlesid NSV Liidu esinduses Aavo Pikkuus, kes sai

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	49	41	35
Saksa DV	40	25	25
USA	34	35	25
Saksa FV	10	12	17
Jaapan	9	6	10
Poola	7	6	13
Bulgaaria	6	9	7
Kuuba	6	4	3
Rumeenia	4	9	14
Ungari	4	5	12
Soome	4	2	—
Rootsi	4	1	—
Suurbritannia	3	5	5
Itaalia	2	7	4
Jugoslaavia	2	3	3
Prantsusmaa	2	3	4
Tšehhoslovakkia	2	2	4
Uus-Meremaa	2	1	1
Lõuna-Korea	1	1	4
Šveits	1	1	2
Jamaika	1	1	—
Korea RDV	1	1	—
Norra	1	1	—
Taani	1	—	2
Mehhiko	1	—	1
Trinidad ja Tobago	1	—	—
Kanada	—	5	6
Belgia	—	3	3
Holland	—	2	3
Hispaania	—	2	—
Portugal	—	2	—
Austraalia	—	1	4
Iraan	—	1	1
Mongoolia	—	1	—
Venetsueela	—	1	—
Brasiilia	—	—	2
Austria	—	—	1
Bermuda	—	—	1
Pakistan	—	—	1
Puertoriiko	—	—	1
Tai	—	—	1

jalgratturite 100 km meeskonnasõidus kuldmedali, sõudjad Raul Arnemann (sai roolijata neljapaadil pronksmedali), Gennadi Kinko ja Tiit Helmja, kergejõustiklased Enn Sellik ja Tõnu Lepik ning purjetaja Nikolai Poljakov.

XIII TALIOLÜMPIAMÄNGUD LAKE PLACID 1980 (13.—24. II)

Teist korda oli taliolümpiamängude korraldaja USA-s New Yorgi osariigis Adirondacki mägedes asuv talikuurort Lake Placid (seal olid talimängud toimunud ka 1932. a.). Osales 1074 sportlast (sealhulgas 236 naist) 37 riigist. Esimest korda võistlesid taliolümpiamängudel Hiina RV, Kostarriika ja Küprose sportlased. Varem taliolümpia kavas olnud võistlusaladele lisandus 10 km laskesuusatamine. Mängude edukaimad sportlased olid USA kiiruisutaja Eric Heiden, kes esimesena meestest võitis kõik kavas olnud 5 kiiruisutamisala, ning NSV Liidu suusataja Nikolai Zimjatov, kes võitis murdmaasuusatamises 3 kuldmedalit. Liechtensteini mäesuusataja Hannelore Wenzel sai 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, NSV Liidu laskesuusataja Anatoli Aljabjev 2 kuldmedalit ja 1 pronksmedali ning Rootsi mäesuusataja Ingemar Sten-

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	10	6	6
Saksa DV	9	7	7
USA	6	4	2
Austria	3	2	2
Rootsi	3	—	1
Liechtenstein	2	2	—
Soome	1	5	3
Norra	1	3	6
Holland	1	2	1
Šveits	1	1	3
Suurbritannia	1	—	—
Saksa DV	—	2	3
Itaalia	—	2	—
Kanada	—	1	1
Jaapan	—	1	—
Ungari	—	1	—
Bulgaaria	—	—	1
Prantsusmaa	—	—	1
Tšehhoslovakkia	—	—	1

mark 2 kuldmedalit. NSV Liidu laskesuusataja Aleksandr Tihhonov võitis neljanda ja iluuisutaja Irina Rodnina kolmanda kuldmedali. Esimest korda sai taliolümpiamängude medali bulgaarlane (Ivan Lebanov pronksmedali murdmaasuusatamises). Eesti NSV sportlastest võistles Lake Placidis Fjodor Koltšin, kes tuli kahevõistluses 15. kohale. Mitteametliku punktiarvestuse järgi olid edukamad riigid Saksa DV, NSV Liit, USA, Norra, Austria ja Soome.

XXII OLÜMPIAMÄNGUD MOSKVA 1980 (19. VII — 3. VIII)

Moskvale andis ROK 1980. a. suveolümpiamängude korraldamise õiguse oma 75. istungjärgul 1974. a. Viinis. Olümpialinnadeks said ka Tallinn, kus toimus olümpiamängude purjeregatt, ning Leningrad, Kiiev ja Minsk, kus peeti jalgpalliturniiri alagrupimängud. Et USA president James Carter oli algatanud Moskva olümpiamängude vastase boikotikampaania, ei saanud mitme tuntud spordimaa, sealhulgas Ameerika Ühendriikide, Saksa FV, Jaapani, Norra ja Kanada sportlased neist mängudest osa võtta. Kuid katsed kahandada sellega suure spordipeo tähtsust luhtusid. Moskva olümpiamängudes osalesid 81 maa rahvuslikud spordidelegatsioonid, mis hõlmasid 5748 sportlast (sealhulgas 1241 naist). Esimest korda võtsid osa Angoola, Botsvaana, Jordaania, Küprose, Laose, Mosambiigi ja Seišellide sportlased, esmakordselt olid mängudel esindatud ka ühendatud Vietnam ning sõltumatuse saanud Simbabve (endine apartheidipoliitika pärast olümpialiikumisest eemaldatud Lõuna-Rodeesia). XXII olümpiamängud avas NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees Leonid Brežnev. Olümpiatule süütas korvpallur Sergei Belov. Olümpiamängud kulgesid kõrgel sportlikul, organisatsioonilisel ja tehnilisel tase-

mel, olümpiaharta nõuete kohaselt ning kajastasid olümpialiikumise ideaale. Uue alana võeti mängude kavva naiste maahoki. Püstitati 36 maailma- ja 74 olümpiarekordit. Olümpiamedaleid said 36 maa sportlased. NSV Liidu võimleja Aleksandr Ditjatin võitis 3 kuldmedalit, 4 hõbemedalit ja 1 pronksmedali, ujuja Vladimir Salnikov ning aerutaja Vladimir Parfenovitš said 3 kuldmedalit. Saksa DV ujujaist võitis Caren Metschuck 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, Barbara Krause ja Rica Reinisch said kumbki 3 kuldmedalit. Eesti NSV sportlastest võitis Jaak Uudmäe kolmikhüppes ja Viljar Loor võrkpallis kuldmedali, Ivar Stukolkin 4 × 200 m vabaujumises kuld- ja 400 m vabaujumises pronksmedali, Nikolai Poljakov «Solingul» purjetamises hõbemedali, Aleksandr Zõbin «Tornaadol» purjetamises ja Heino Puuste odaviskes 4. koha ning Enn Sellik 10 000 m jooksus 8. koha, Vladimir Ignatenko ja Sergei Ždanov said «470-l» purjetamises 10. koha. Eesti NSV-s sportlaseteed alustanuist võitis Moskvas õppiv Mait Riisman kuldmedali veepallis ja Kiievis õppiv Jüri Tamm pronksmedali vasaraheites. Mitteametliku punktiarvestuse järgi olid edukamad riigid NSV Liit, Saksa DV, Bulgaaria, Poola, Ungari, Rumeenia, Suurbritannia, Kuuba, Tšehhoslovakkia ja Itaalia.

Medalite jagunemine maade vahel

NSV Liit	80	69	46
Saksa DV	47	37	42
Bulgaaria	8	16	17
Kuuba	8	7	5
Itaalia	8	3	4
Ungari	7	10	15
Rumeenia	6	6	13
Prantsusmaa	6	5	3
Suurbritannia	5	7	9
Poola	3	14	15
Rootsi	3	3	6
Soome	3	1	4
Tšehhoslovakkia	2	3	9
Jugoslaavia	2	3	4
Austraalia	2	2	5
Taani	2	1	2
Brasiilia	2	—	2
Etioopia	2	—	2
Šveits	2	—	—
Hispaania	1	3	2
Austria	1	2	1
Kreeka	1	—	2
Belgia	1	—	—
India	1	—	—
Simbabve	1	—	—
Korea	—	3	2
Mongoolia	—	2	2
Tansaania	—	2	—
Mehhiko	—	1	3
Holland	—	1	2
Iirimaa	—	1	1
Uganda	—	1	—
Venetsueela	—	1	—
Jamaika	—	—	3
Guajaana	—	—	1
Liibanon	—	—	1

OLÜMPIASPORDIALAD

AERUTAMINE

Aerutamisel kasutatakse tullideta paate — süsta ja kanuud —, kus aerutaja paikneb näoga sõidu suunas (mitmekohalises mitu aerutajat üksteise taga). Süst on pealt kinnine, aerutaja jaoks on tekis ava. Süstur istub liikumatul istmel ja aerutab kahelabalise aeruga vaheldumisi mõlemalt poolt parrast. Süsta juhitakse rooliseadme abil jalgadega. Kanuu on pealt lahtine, sõitja seisab püsti ja aerutab põlvele toetudes ühelabalise aeruga ainult ühelt poolt parrast. Kanuus puudub rooliseade, juhtida saab ainult aeru abil. Paadiklasse tähistatakse tähtedega «K» (süst) ja «C» (kanuu), neile järgnev arv näitab paadis olevate võistlejate arvu (näit. K-1 on ühesüst, C-2 kahekanuu). Paatide pikkus, laius ja kaal on piiratud. Võistlused korraldatakse tasase põhjaga veekogudel, kus hoovused on võimalikult väikesed ja takistused puuduvad. Igale paadile eraldatakse 9 m laiune märgistatud veeriba. Distants on meestel 500,

1000 või 10 000 m. Naised võistlevad ainult süstal, 500 m distantsil.

Süst ja kanuu on läbi käinud pika arengutee puutüvedest õõnestatud süstest (indiaanlastel) ning luukaarte ja nahkkattega paatidest (eskimotel) tänapäevaste sportlike paatideni. Esimese puusüsta ehitas kutseadvokaat John MacGregor 1865. a. ning reisis sellega läbi Põhja-Euroopa. 1866. a. asutati Suurbritannias esimene aerutamisklubi ja 1869. a. korraldati esimene süstaregatt. Aerutamine levis peagi teistesse Euroopa riikidesse ning sajandivahetusel hakati pidama rahvusvahelisi võistlusi. 1924. a. asutati esimene rahvusvaheline aerutamisorganisatsioon Rahvusvaheline Kanuuspordiesindus (sks. *Internationale Repräsentantschaft für Kanusport*, lüh. IRK). Samal aastal demonstreerisid 4 riigi sportlased aerutamist väljaspool programmi Pariisi olümpiamängudel (andmed tulemuste kohta pole säilinud). 1933. a. peeti Prahas esimesed EM-võistlused; mehed võistlesid süstadel (1000 ja 10 000 m) ning kanuudel (1000 m), naised süstadel (600 m). Esimesed MM-võistlused korraldati 1938. a. Vaxholmis (Rootsis). Süsta- ja kanuuslaalom on mõnevõrra noorem ala, selle ametlikke võistlusi on peetud alates 1930. a-ist (esimesed MM-võistlused 1949. a. Cenfis). 1946. a. reorganiseeriti IRK Rahvusvaheliseks Aerutamisföderatsiooniks (pr. *Fédération Internationale de Canoë*, lüh. FIC, praegune president itaallane Sergio Orsi, liikmesföderatsioone on 39).

Venemaal hakati süstasõiduga tegelema 19. saj. keskel Peterburi jahtklubis. Esimene ametlik võistlus peeti 1871. a., võistlusmaa pikkus oli 400 sülda (853 m). Peterburist levis ala Moskvasse jt. linnadesse. Pärast Oktoobrirevolutsiooni olid peamised aerutamiskeskused Leningrad, Moskva, Sverdlovsk ja Kiiev. Esimene NSV Liidu meister selgus 1928. a. Leningradis üleliidulisel spartaklaadil. Esimesed kanuud valmisid 1922. a. Laiemalt hakati kanuusõitu harrastama 1950. a-il, kui NSV Liidu sõudespordisektsioon astus FIC liikmeks (1952) ja Nõukogude aerutajad võtsid osa Helsingi olümpiamängudest. 1953. a. asutati NSV Liidu aerutamissektsioon, 1959. a. reorganiseeriti see NSVL Aerutamisföderatsiooniks.

Eestisse jõudis aerutamine 20. saj. algul. 1910. a. oli süsti juba nii Tallinnas kui Tartus ja Pirital peeti esimesed võistlused. Sõideti 2 distantsil — 500 m ja 3000 m. 1930. a-il suri võistlusaerutamine peaaegu välja. Uuesti elustus sportlik aerutamine Nõukogude Eestis 1950. a-te algul, esialgu Tallinnas, seejärel Pärnus ja Tartus. 1954. a. hakati tegelema ka kanuuaerutamisega, samast aastast on Eesti NSV aerutamismeistrivõistlusi peetud sõudemeistrivõistlustest lahus. NSV Liidu meistrivõistlustel on medaleid võitnud 11 Eesti aerutajat. NSV Liidu meistriks on tulnud Ülo Berting, Heino Kurvet, Arnold Ruukel ja Jüri Poljans. MM-võistlustel on kuldmedali võitnud Jüri Poljans (1981. a. Nottinghamis neljasüsta 500 m-s) ja pronksmedali Heino Kurvet (1971. a. Belgradis neljasüsta 10 000 m-s).

Olümpiamängude kavas on aerutamine olnud 1936. a-st. Berliinis võistlesid ainult mehed ühe- ja kahesüstadel ning -kanuudel. 1948. a-st on võistelnud ka naised (algul ühesüstal 500 m, 1960. a-st ka kahesüstal 500 m). 1960. a-st ei aerutata enam 10 000 m distantsil, 1964. a-st on kavas meeste neljasüst, 1976. a. lisandus ühe- ja kahesüstade ning -kanuude 500 m distants. Üks kord on olümpiamängude kavas olnud kokkupandavate e. kärestikusüstade 10 000 m sõit (1936. a. Berliinis), meeste ühesüstade 4 × 500 m teatesõit (1960. a. Roomas), meeste süstaning kanuu- ja naiste süstaslaalom (1972. a. Münchenis). Igale võistlusalale võib riik välja panna ühe paadi (erandina lubati süsta- ja kanuuslaalomile kuni 3 paati). Osavõtjad loositakse eelsõitudesse, nende võitjad pääsevad poolfinaalidesse ja sealt finaali. Kaotajail on võimalus võistelda lohutussõitudes, ka

Aerutamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Paatkondi		
	meeste	naiste	meeste	naiste	Esindatud riike
1936	9	—	96	—	19
1948	8	1	84	10	17
1952	8	1	114	13	21
1956	8	1	89	10	17
1960	5	2	87	24	24
1964	5	2	66	23	22
1968	5	2	83	24	27
1972	8	3	169	49	29
1976	9	2	162	29	27
1980	9	2	127	23	23

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	—	1	1
Austria	3	5	5
Bulgaaria	1	2	2
Hispaania	—	2	1
Holland	—	3	3
Itaalia	—	1	—
Jugoslaavia	1	—	1
Kanada	1	4	2
Norra	1	1	2
NSV Liit	26	10	9
Poola	—	1	3
Prantsusmaa	1	4	6
Rootsi	11	4	2
Rumeenia	7	8	10
Saksa DV	13[1]	3	7
Saksa FV	4[1]	10	7
Saksamaa	2	3	2
Soome	4	2	3
Taani	3	2	4
Tšehhoslovakkia	6	3	1
Ungari	5	18	15
USA	2	3	3

[1] Ühe kuldmedali on võitnud Saksa DV ja Saksa FV ühismeeskond.

nende võitjad pääsevad poolfinaalidesse. Olümpiamängude edukaim aerutaja on olnud rootslane Gert Fredriksson, kes on süstasõidus võitnud 6 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali. Saksa DV sportlasel Rüdiger Helmil on 3 kuld- ja 3 pronksmedalit. Nõukogude aerutajail Vladimir Morozovil, Vladimir Parfenovitšil ja Sergei Tšuhrail on igaühel süstasõidus 3 kuldmedalit. Parimad kanuusõitjad on olnud rumeenlased Ivan Patzaichin (3 kuld- ja 2 hõbemedalit) ja Leon Rotman (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal), Tšehhoslovakkia sportlane Jan Brzák-Felix ja Nõukogude sportlane Aleksandr Šaparenko (kummalgi 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedal). Naistest on kõige rohkem medaleid NSV Liidu sportlastel Ljudmila Pinajeva-Hvedosjukil (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ning Antonina Seredinal (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal). Saksa FV paar Roswitha Esser ja Anne-

Paatide pikkuse, laiuse ja kaalu põhiandmed

	K-1	K-2	K-4	C-1	C-2
Suurim lubatud pikkus (cm)	520	650	1100	520	650
Väikseim lubatud laius (cm)	51	55	60	75	75
Väikseim lubatud kaal (kg)	12	18	30	16	20

NSV Liidu aerutajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtnud paatkondi		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	meeste	naiste	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	8	1	8	1	—	—	1	1	—	—
1956	8	1	8	1	2	3	2	—	2	—
1960	5	2	5	2	3	1	—	2	1	—
1964	5	2	5	2	3	—	1	1	—	—
1968	5	2	5	2	2	1	3	—	—	—
1972	6	3	6	3	6	—	—	—	1	—
1976	9	2	9	2	6	3	—	—	1	1
1980	9	2	9	2	4	2	2	—	—	1

maria Zimmermann on võitnud kahtedel mängudel kahesüstasõidu. Eesttlastest on olümpiamängudel võistelnud Leningradis elav Mihhail Kaatsste (1956. a. kahesüstade 1000 m distantsil hõbemedal).

MEHED

ÜHESÜST 500 m

1976 Montreal (18)

1. Vasile Diba (Rum.)	1.46,41
2. Zoltán Sztanity (Ung.)	1.46,95
3. Rüdiger Helm (SDV)	1.48,30
4. Herminio Menéndez (Hisp.)	1.48,40
5. Grzegorz Śledziewski (Poola)	1.48,49
6. Sergei Lizunov (NSVL)	1.49,21

1980 Moskva (17)

1. Vladimir Parfenovitš (NSVL)	1.43,43
2. John Sumegi (Austr.)	1.44,12
3. Vasile Diba (Rum.)	1.44,90
4. Milan Janjić (Jug.)	1.45,63
5. Frank-Peter Bischof (SDV)	1.45,97
6. Anders Andersson (Rts.)	1.46,32

KAHESÜST 500 m

1976 Montreal (21)

1. Saksa DV (Joachim Mattern, Bernd Olbricht)	1.35,87
2. NSV Liit (Sergei Nagornõi, Vladimir Romanovski)	1.36,81
3. Rumeenia (Larion Serghei, Policarp Malihin)	1.37,43
4. Hispaania (José Seguin, Guillermo Del Riego)	1.38,50
5. Ungari (József Deme, János Rátkai)	1.38,81
6. Soome (Hannu Kojo, Kari Markkanen)	1.39,59

1980 Moskva (18)

1. NSV Liit (Vladimir Parfenovitš, Sergei Tšuhrai)	1.32,38
2. Hispaania (Herminio Menéndez, Guillermo Del Riego)	1.33,65
3. Saksa DV (Rüdiger Helm, Bernd Olbricht)	1.34,00
4. Prantsusmaa (Francis Hervieu, Alain Lebas)	1.36,22
5. Austraalia (Barry Kelly, Robert Lee)	1.36,45
6. Rumeenia (Alexandru Giura, Ion Bîrlădeanu)	1.36,96

ÜHESÜST 1000 m

1936 Berliin (15)

1. Gregor Hradetzky (Austria)	4.22,9
2. Helmut Cämmerer (Saksa)	4.25,6
3. Jacobus Kraaier (Holl.)	4.35,1
4. Ernest Riedel (USA)	4.38,1
5. Joel Ramquist (Rts.)	4.39,5
6. Henri Eberhardt (Pr.)	4.41,2

1948 London (15)

1. Gert Fredriksson (Rts.)	4.33,2
2. Frederik Kobberup (Taani)	4.39,9
3. Henri Eberhardt (Pr.)	4.41,4
4. Hans-Martin Gulbrandsen (Norra)	4.41,7
5. Willem van der Kroft (Holl.)	4.43,5
6. Harry Åkerfelt (Soome)	4.44,2

1952 Helsingi (20)

1. Gert Fredriksson (Rts.)	4.07,9
2. Thorvald Strömberg (Soome)	4.09,7
3. Louis Gantois (Pr.)	4.20,1
4. Willem van der Kroft (Holl.)	4.20,8
5. Meinrad Miltenberger (SFV)	4.21,6
6. Lubomir Vambera (Tšehh.)	4.24,0
8. Lev Nikitin (NSVL)	4.26,2

1956 Melbourne (13)

1. Gert Fredriksson (Rts.)	4.12,8
2. Igor Pissarev (NSVL)	4.15,3
3. Lajos Kiss (Ung.)	4.16,2
4. Stefan Kapłaniak (Poola)	4.19,8
5. Louis Gantois (Pr.)	4.22,1
6. Ladislav Čepčianský (Tšehh.)	4.23,2

1960 Rooma (22)

1. Erik Hansen (Taani)	3.53,00
2. Imre Szöllősi (Ung.)	3.54,02
3. Gert Fredriksson (Rts.)	3.55,89
4. Ibragim Hassanov (NSVL)	3.56,38
5. Ronald Rhodes (Sbr.)	4.01,15
6. Rolf Olsen (Norra)	4.02,31

1964 Tokio (15)

1. Rolf Peterson (Rts.)	3.57,13
2. Mihály Hesz (Ung.)	3.57,28
3. Aurel Vernescu (Rum.)	4.00,77
4. Erich Suhrbier (S. ü. v./SFV)	4.01,62
5. Günther Pfaff (Austria)	4.03,56
6. Antonius Geurts (Holl.)	4.04,48
9. Igor Pissarev (NSVL)	4.07,67

1968 México (20)

1. Mihály Hesz (Ung.)	4.02,63
2. Aleksandr Šaparenko (NSVL)	4.03,58
3. Erik Hansen (Taani)	4.04,39
4. Władysław Szuszkiewicz (Poola)	4.06,36
5. Rolf Peterson (Rts.)	4.07,86
6. Václav Mára (Tšehh.)	4.09,35

1972 München (24)

1. Aleksandr Šaparenko (NSVL)	3.48,06
2. Rolf Peterson (Rts.)	3.48,35
3. Géza Csapó (Ung.)	3.49,38
4. Jean-Pierre Burny (Belgia)	3.50,29
5. Ladislav Šouček (Tšehh.)	3.51,05
6. Joachim Mattern (SDV)	3.51,94

1976 Montreal (19)

1. Rüdiger Helm (SDV)	3.48,20
2. Géza Csapó (Ung.)	3.48,84
3. Vasile Diba (Rum.)	3.49,65
4. Oreste Perri (It.)	3.51,13
5. Aleksandr Šaparenko (NSVL)	3.51,45
6. Berndt Andersson (Rts.)	3.52,46

1980 Moskva (20)

1. Rüdiger Helm (SDV)	3.48,27
2. Alain Lebas (Pr.)	3.50,20
3. Ion Bîrlădeanu (Rum.)	3.50,49
4. John Sumegi (Austr.)	3.50,63
5. Oreste Perri (It.)	3.51,95
6. Felix Masár (Tšehh.)	3.52,10
Ramutis Višinskis (NSVL)	ls. (4)

KAHESÜST 1000 m

1936 Berliin (12)

1. Austria (Adolf Kainz, Alfons Dorfner)	4.03,8
2. Saksamaa (Ewald Tilker, Fritz Bondroit)	4.08,9
3. Holland (Nicolaas Tates, Willem van der Kroft)	4.12,2
4. Tšehhoslovakkia (František Brzák, Josef Dusil)	4.15,2
5. Šveits (Rudolf Vilim, Werner Klingelfuss)	4.22,8
6. Kanada (Edward Deir, Francis Willis)	4.24,5

1948 London (16)

1. Rootsi (Hans Berglund, Lennart Klingström)	4.07,3
2. Taani (Ejvind Hansen, Bernhard Jensen)	4.07,5
3. Soome (Ture Axelsson, Nils Björklöf)	4.08,7
4. Norra (Ivar Mathisen, Knut Østbye)	4.09,1
5. Tšehhoslovakkia (Ota Kroutil, Miloslav Pech)	4.09,8
6. Holland (Cornelis Gravesteijn, Willem Pool)	4.15,8

1952 Helsingi (19)

1. Soome (Kurt Wires, Yrjö Hietanen)	3.51,1
2. Rootsi (Lars Glassér, Ingemar Hedberg)	3.51,1
3. Austria (Max Raub, Herbert Wiedermann)	3.51,4
4. Saksa FV (Helmut Noller, Gustav Schmidt)	3.51,8
5. Norra (Ivar Mathisen, Knut Østbye)	3.54,7
6. Prantsusmaa (Maurice Graffen, Marcel Renaud)	3.55,1
NSV Liit (Anatoli Trošenkov, Igor Kuznetsov)	eels. (4.)

1956 Melbourne (15)

1. Saksa ü. v./Saksa FV (Michel Scheuer, Meinrad Miltenberger)	3.49,6
2. NSV Liit (Mihhail Kaaleste, Anatoli Demitkov)	3.51,4
3. Austria (Max Raub, Herbert Wiedermann)	3.55,8
4. Rumeenia (Mircea Anastasescu, Stavru Teodorov)	3.56,1
5. Prantsusmaa (Maurice Graffen, Michel Meyer)	3.58,3
6. Belgia (Henri Verbrugghe, Germain van de Moere)	3.58,7

1960 Rooma (23)

1. Rootsi (Gert Fredriksson, Sven-Olof Sjödelius)	3.34,73

2. Ungari (András Szente, György Mészáros)	3.34,91
3. Poola (Stefan Kaplaniak, Władysław Zieliński)	3.37,34
4. NSV Liit (Mykolas Rudzinskas, Ivan Golovatšov)	3.37,48
5. Taani (Kai Schmidt, Vagn Schmidt)	3.39,06
6. Tšehhoslovakkia (František Riha, František Vršovský)	3.40,78

1964 Tokio (14)

1. Rootsi (Sven-Olof Sjödelius, Gunnar Utterberg)	3.38,54
2. Holland (Antonius Geurts, Paul Hoekstra)	3.39,30
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Heinz Büker, Holger Zander)	3.40,69
4. Rumeenia (Haralambie Ivanov, Vasile Nicoară)	3.41,12
5. Ungari (György Mészáros, Imre Szőllősi)	3.41,39
6. Itaalia (Cesare Beltrami, Cesare Zilioli)	3.43,55
7. NSV Liit (Erik Kalugin, Ibragim Hassanov)	3.44,19

1968 México (20)

1. NSV Liit (Aleksandr Šaparenko, Vladimir Morozov)	3.37,54
2. Ungari (Csaba Giczi, István Timár)	3.38,44
3. Austria (Gerhard Seibold, Günther Pfaff)	3.40,71
4. Holland (Antonius Geurts, Paul Hoekstra)	3.41,36
5. Rootsi (Lars Andersson, Gunnar Utterberg)	3.41,99
6. Rumeenia (Aurel Vernescu, Atanasie Sciotnic)	3.45,18

1972 München (25)

1. NSV Liit (Nikolai Gorbatšov, Viktor Kratasjuk)	3.31,23
2. Ungari (József Deme, János Rátkai)	3.32,00
3. Poola (Władisław Szuszkiewicz, Rafał Piszcz)	3.33,83
4. Saksa DV (Reiner Kurth, Alexander Slatnow)	3.34,16
5. Rumeenia (Costel Coşniţă, Vasile Simiocenco)	3.35,66
6. Prantsusmaa (Jean-Pierre Cordebois, Didier Niquet)	3.36,51

1976 Montreal (24)

1. NSV Liit (Sergei Nagornõi, Vladimir Romanovski)	3.29,01
2. Saksa DV (Bernd Olbricht, Joachim Mattern)	3.29,33
3. Ungari (István Szabó, Zoltán Bakó)	3.30,36
4. Prantsusmaa (Jean-Paul Hanquier, Alain Lebas)	3.33,05
5. Hispaania (José Seguin, Guillermo Del Riego)	3.33,16
6. Belgia (Jean-Pierre Burny, Paul Hoekstra)	3.33,86

1980 Moskva (16)

1. NSV Liit (Vladimir Parfenovitš, Sergei Tšuhrai)	3.26,72
2. Ungari (István Szabó, István Joos)	3.28,49
3. Hispaania (Luis Misione, Herminio Menéndez)	3.28,66
4. Rumeenia (Alexandru Ciura, Nicolae Ţicu)	3.28,94
5. Saksa DV (Peter Hempel, Harry Nolte)	3.31,02
6. Kuuba (José Marrero, Reynaldo Cunill)	3.31,12

NELJASÜST 1000 m

1964 Tokio (14)

1. NSV Liit (Nikolai Tšužikov, Anatoli Grišin, Vjatšeslav Jonov, Vladimir Morozov)	3.14,67
2. Saksa ü. v. / Saksa FV (Holger Zander, Günter Perleberg, Friedhelm Wentzke, Bernhard Schulze)	3.15,39
3. Rumeenia (Simion Cuciuc, Mihai Ţurcaş, Atanasie Sciotnic, Aurel Vernescu)	3.15,51
4. Ungari (Imre Kemecsey, György Mészáros, Imre Szőllősi, András Szente)	3.16,24
5. Rootsi (Rolf Peterson, Gunnar Utterberg, Sven-Olof Sjödelius, Carl von Gerber)	3.17,47
6. Itaalia (Cesare Beltrami, Cesare Zilioli, Claudio Agnisetta, Angelo Pedroni)	3.19,32

1968 México (19)

1.	Norra (Steinar Amundsen, Egil Søby, Tore Berger, Jan Johansen)	3.14,36
2.	Rumeenia (Anton Calenic, Dimitrie Ivanov, Haralambie Ivanov, Mihai Ţurcaş)	3.14,81
3.	Ungari (Csaba Giczi, István Timár, Imre Szőllősi, István Csizmadia)	3.15,10
4.	Rootsi (Per Larsson, Hans Nilsson, Tord Sahlén, Åke Sandin)	3.16,68
5.	Soome (Karl-Gustav von Alfthan, Heikki Mäkelä, Jorma Lehtosalo, Ilkka Nummisto)	3.17,28
6.	Saksa DV (Joachim Wenzke, Klaus-Uwe Will, Klaus-Peter Ebeling, Erhard Riedrich)	3.18,03
	NSV Liit (Nikolai Tšužikov, Juri Stetsenko, Dmitri Matvejev, Georgi Karjuhhin)	pf-s katk.

1972 München (20)

1.	NSV Liit (Juri Filatov, Juri Stetsenko, Vladimir Morozov, Valeri Didenko)	3.14,02
2.	Rumeenia (Aurel Vernescu, Mihai Zafiu, Roman Vartolomeu, Atanasie Sciotnic)	3.15,07
3.	Norra (Egil Søby, Jan Johansen, Steinar Amundsen, Tore Berger)	3.15,27
4.	Itaalia (Alberto Ughi, Pier Angelo Congiu, Mario Pedretti, Oreste Perri)	3.15,60
5.	Saksa FV (Rudolf Blass, Eberhard Fischer, Rainer Hennes, Hans-Erich Pasch)	3.16,63
6.	Ungari (István Szabó, Péter Várhelyi, Zoltán Bakó, Csongor Vargha)	3.16,88

1976 Montreal (20)

1.	NSV Liit (Sergei Tšuhrai, Aleksandr Degtjarjov, Juri Filatov, Vladimir Morozov)	3.08,69
2.	Hispaania (José Celorrio, José Díaz-Flor, Herminio Menéndez, Luis Misione)	3.08,95
3.	Saksa DV (Frank-Peter Bischof, Bernd Duvigneau, Rüdiger Helm, Jürgen Lehnert)	3.10,76
4.	Rumeenia (Nicuşor Eşianu, Vasile Simiocenco, Neculai Simioncencu, Mihai Zafiu)	3.11,35
5.	Poola (Henryk Budzicz, Kazimierz Górecki, Grzegorz Kołtan, Ryszard Oborski)	3.12,17
6.	Norra (Morten Moerland, Einar Rasmussen, Olaf Soeyland, Jostein Stige)	3.12,28

1980 Moskva (12)

1.	Saksa DV (Rüdiger Helm, Bernd Olbricht, Harald Marg, Bernd Duvigneau)	3.13,76
2.	Rumeenia (Mihai Zafiu, Vasile Diba, Ion Geantă, Nicuşor Eşianu)	3.15,35
3.	Bulgaaria (Borislav Borisov, Božidar Milenkov, Lazar Hristov, Ivan Manev)	3.15,46
4.	Poola (Ryszard Oborski, Grzegorz Koltan, Daniel Welna, Grzegorz Śledziewski)	3.16,33
5.	Ungari (József Deme, János Rátkai, József Kosztyán, Zoltán Sztanity)	3.17,27
6.	Prantsusmaa (François Barouh, Patrick Bérard, Philippe Boccara, Patrick Lefoulon)	3.17,60
7.	NSV Liit (Gennadi Mahnjov, Sergei Nagornõi, Aleksandr Avdejev, Vladimir Tainikov)	3.19,83

ÜHESÜST 10 000 m

1936 Berlin (15)

1.	Ernst Krebs (Saksa)	46.01,6
2.	Fritz Landertinger (Austria)	46.14,7
3.	Ernest Riedel (USA)	47.23,9
4.	Jacobus van Tongeren (Holl.)	47.31,0
5.	Evert Johansson (Soome)	47.35,5
6.	František Brzák (Tšehh.)	47.36,8

1948 London (13)

1.	Gert Fredriksson (Rts.)	50.47,7
2.	Kurt Wires (Soome)	51.18,2
3.	Øivind Skabo (Norra)	51.35,4
4.	Knud Ditlevsen (Taani)	51.54,2
5.	Henri Eberhardt (Pr.)	52.09,0
6.	Jochem Bobeldijk (Holl.)	52.13,2

1952 Helsingi (17)

1.	Thorvald Strömberg (Soome)	47.22,8
2.	Gert Fredriksson (Rts.)	47.34,1
3.	Michel Scheuer (SFV)	47.54,5
4.	Øivind Hansen (Taani)	47.58,8
5.	Hans-Martin Gulbrandsen (Norra)	48.12,9
6.	Miloslav Pech (Tšehh.)	48.25,8
7.	Ivan Sotnikov (NSVL)	48.36,8

1956 Melbourne (11)

1.	Gert Fredriksson (Rts.)	47.43,4
2.	Ferenc Hatlaczki (Ung.)	47.53,3
3.	Michel Scheuer (S. ü. v./SFV)	48.00,3
4.	Thorvald Strömberg (Soome)	48.15,8
5.	Igor Pissarev (NSVL)	49.58,2
6.	Ladislav Čepčiansky (Tšehh.)	50.08,2

KAHESÜST 10 000 m

1936 Berlin (12)

1.	Saksamaa (Paul Wevers, Ludwig Landen)	41.45,0
2.	Austria (Viktor Kalisch, Karl Steinhuber)	42.05,4
3.	Rootsi (Tage Fahlborg, Helge Larsson)	43.06,1
4.	Taani (Verner Løvgreen, Axel Svendsen)	44.39,8
5.	Holland (Hendrik Starreveld, Gerardus Siderius)	45.12,5
6.	Šveits (Werner Zimmermann, Othmar Bach)	45.14,6

1948 London (15)

1.	Rootsi (Gunnar Åkerlund, Hans Wetterström)	46.09,4
2.	Norra (Ivar Mathisen, Knut Østbye)	46.44,8
3.	Soome (Ture Axelsson, Nils Björklöf)	46.48,2
4.	Taani (Alfred Christensen, Finn Rasmussen)	47.17,5
5.	Ungari (Gyula András, János Urányi)	47.33,1
6.	Holland (Cornelis Koch, Hendrik Stroo)	47.35,6

1952 Helsingi (18)

1.	Soome (Kurt Wires, Yrjö Hietanen)	44.21,3
2.	Rootsi (Gunnar Åkerlund, Hans Wetterström)	44.21,7
3.	Ungari (Ferenc Varga, József Gurovits)	44.26,6
4.	Austria (Max Raub, Herbert Wiedermann)	44.29,1
5.	Norra (Ivar Mathisen, Knut Østbye)	45.04,7
6.	Saksa FV (Karl-Heinz Schäfer, Meinrad Miltenberger)	45.15,2
10.	NSV Liit (Igor Feoktistov, Nikolai Tetjorkin)	47.00,9

1956 Melbourne (12)

1.	Ungari (János Urányi, László Fábián)	43.37,0
2.	Saksa ü. v./Saksa FV (Fritz Briel, Theo Kleine)	43.40,6
3.	Austraalia (Dennis Green, Walter Brown)	43.43,2
4.	Rootsi (Hans Wetterström, Carl Sundin)	44.06,7
5.	NSV Liit (Jevgeni Jatsinenko, Sergei Klimov)	45.59,3
6.	Tšehhoslovakkia (Miroslav Jemelka, Rudolf Klabouch)	46.13,1

ÜHESÜSTADE TEATESÕIT 4 × 500 m

1960 Rooma (18)

1.	Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Paul Lange, Günter Perleberg, Friedhelm Wentzke, Dieter Krause)	7.39,43
2.	Ungari (Imre Szőllősi, Imre Kemecsey, András Szente, György Mészáros)	7.44,02
3.	Taani (Erik Hansen, Helmuth Sørensen, Arne Høyer, Erling Jessen)	7.46,09

4. Poola (Stefan Kapłaniak, Władysław Zieliński, Ryszard Skwarski, Ryszard Marchlik)	7.49,93
5. NSV Liit (Igor Pissarev, Anatoli Kononenko, Fjodor Ljahhovski, Vladimir Nataluhha)	7.50,72
6. Rumeenia (Mircea Anastasescu, Aurel Vernescu, Ion Sideri, Stavru Teodorov)	7.53,00

KÄRESTIKU ÜHESÜST 10 000 m

1936 Berliin (13)

1. Gregor Hradetzky (Austria)	50.01,2
2. Henri Eberhardt (Pr.)	50.04,2
3. Xaver Hörmann (Saksa)	50.06,5
4. Lennart Dozzi (Rts.)	51.23,8
5. František Svoboda (Tšehh.)	51.52,5
6. Hans Mooser (Šv.)	52.43,8

KÄRESTIKU KAHESÜST 10 000 m

1936 Berliin (13)

1. Rootsi (Sven Johansson, Eric Bladström)	45.48,9
2. Saksamaa (Willi Horn, Erich Hanisch)	45.49,2
3. Holland (Pieter Wijdekop, Cornelis Wijdekop)	46.12,4
4. Austria (Adolf Kainz, Alfons Dorfner)	46.26,1
5. Tšehhoslovakkia (Otakar Kouba, Ludvik Klíma)	47.46,2
6. Šveits (Eugen Knoblauch, Emil Bottlang)	47.54,4

ÜHEKANUU 500 m

1976 Montreal (15)

1. Aleksandr Rogov (NSVL)	1.59,23
2. John Wood (Kan.)	1.59,58
3. Matija Ljubek (Jug.)	1.59,60
4. Borislav Ananiev (Bulg.)	1.59,92
5. Wilfried Stephan (SDV)	2.00,54
6. Károly Szegedi (Ung.)	2.01,12

1980 Moskva (11)

1. Sergei Postrehhin (NSVL)	1.53,37
2. Ljubomir Ljubenov (Bulg.)	1.53,49
3. Olaf Heukrodt (SDV)	1.54,38
4. Tamás Wichmann (Ung.)	1.54,58
5. Marek Łbik (Poola)	1.55,90
6. Timo Grönlund (Soome)	1.55,94

KAHEKANUU 500 m

1976 Montreal (15)

1. NSV Liit (Sergei Petrenko, Aleksandr Vinogradov)	1.45,81
2. Poola (Jerzy Opara, Andrzej Gronowicz)	1.47,77
3. Ungari (Tamás Buday, Oszkár Frey)	1.48,35
4. Rumeenia (Gheorghe Danilov, Gheorghe Simionov)	1.48,84
5. Prantsusmaa (Jean-François Millot, Gérald Delacroix)	1.49,74
6. Bulgaaria (Ivan Burčin, Krasimir Hristov)	1.50,43

1980 Moskva (10)

1. Ungari (László Foltán, István Vaskuti)	1.43,39
2. Rumeenia (Ivan Patzaichin, Petre Capusta)	1.44,12
3. Bulgaaria (Borislav Ananiev, Nikolaj Ilkov)	1.44,83
4. Poola (Marek Wisła, Jerzy Dunajski)	1.45,10
5. Tšehhoslovakkia (Jiří Vrdlovec, Petr Kubiček)	1.46,48
6. NSV Liit (Sergei Petrenko, Aleksandr Vinogradov)	1.46,95

ÜHEKANUU 1000 m

1936 Berliin (6)

1. Francis Amyot (Kan.)	5.32,1
2. Bohuslav Karlík (Tšehh.)	5.36,9
3. Erich Koschik (Saksa)	5.39,0
4. Otto Neumüller (Austria)	5.47,0
5. Joseph Hasenfus (USA)	6.02,6
6. Joe Treinen (Luks.)	7.39,5

1948 London (6)

1. Josef Holeček (Tšehh.)	5.42,0
2. Douglas Bennett (Kan.)	5.53,3
3. Robert Boutigny (Pr.)	5.55,9
4. Ingemar Andersson (Rts.)	6.08,0
5. Frank Havens (USA)	6.14,3
6. H. Maidment (Sbr.)	6.37,0

1952 Helsingi (10)

1. Josef Holeček (Tšehh.)	4.56,3
2. János Parti (Ung.)	5.03,6
3. Olavi Ojanperä (Soome)	5.08,5
4. Frank Havens (USA)	5.13,7
5. Ingemar Andersson (Rts.)	5.15,0
6. Rolf Berekhan (SFV)	5.22,8
6. Vladimir Kotõrev (NSVL)	5.24,5

1956 Melbourne (9)

1. Leon Rotman (Rum.)	5.05,3
2. István Hernek (Ung.)	5.06,2
3. Aleksandr Silajev (NSVL)	5.12,7
4. Karel Hradil (Tšehh.)	5.15,9
5. Herbert Kirschner (S. S. v./SFV)	5.18,6
6. Verner Wetterstén (Rts.)	5.28,0

1960 Rooma (13)

1. János Parti (Ung.)	4.33,93
2. Aleksandr Silajev (NSVL)	4.34,41
3. Leon Rotman (Rum.)	4.35,87
4. Ove Emanuelsson (Rts.)	4.36,46
5. Tibor Polakovič (Tšehh.)	4.39,28
6. Detlef Lewe (S. S. v./SFV)	4.39,72

1964 Tokio (11)

1. Jürgen Eschert (S. S. v./SDV)	4.35,14
2. Andrei Igorov (Rum.)	4.37,89
3. Jevgeni Penjajev (NSVL)	4.38,31
4. András Törö (Ung.)	4.39,95
5. Ove Emanuelsson (Rts.)	4.42,70
6. Bogdan Musev (Bulg.)	4.44,76

1968 México (12)

1. Tibor Tatai (Ung.)	4.36,14
2. Detlef Lewe (SFV)	4.38,31
3. Vitali Galkov (NSVL)	4.40,42
4. Jiří Čtvrtečka (Tšehh.)	4.40,74
5. Boris Ljubenov (Bulg.)	4.43,43
6. Ove Emanuelsson (Rts.)	4.45,80

1972 München (13)

1. Ivan Patzaichin (Rum.)	4.08,94
2. Tamás Wichmann (Ung.)	4.12,42
3. Detlef Lewe (SFV)	4.13,63
4. Dirk Weise (SDV)	4.14,38
5. Vassili Jurtšenko (NSVL)	4.14,43
6. Boris Ljubenov (Bulg.)	4.14,65

1976 Montreal (15)

1. Matija Ljubek (Jug.)	4.09,51
2. Vassili Jurtšenko (NSVL)	4.12,57
3. Tamás Wichmann (Ung.)	4.14,11
4. Borislav Ananiev (Bulg.)	4.14,41
5. Ivan Patzaichin (Rum.)	4.15,08
6. Roland Iché (Pr.)	4.18,23

1980 Moskva (12)

1. Ljubomir Ljubenov (Bulg.)	4.12,38
2. Sergei Postrehhin (NSVL)	4.13,53
3. Eckhard Leue (SDV)	4.15,02
4. Libor Dvořák (Tšehh.)	4.15,25
5. Lipat Varabiev (Rum.)	4.16,68
6. Timo Grönlund (Soome)	4.17,37

KAHEKANUU 1000 m

1936 Berliin (5)

1. Tšehhoslovakkia (Vladimír Syrovátka, Jan Brzák-Felix)	4.50,1
2. Austria (Rupert Weinstabl, Karl Proisl)	4.53,8
3. Kanada (Frank Saker, Harvey Charters)	4.56,7
4. Saksamaa (Hans Wedemann, Heinrich Sack)	5.00,2
5. USA (Clarence McNutt, Robert Graf)	5.14,0

1948 London (8)

1. Tšehhoslovakkia (Jan Brzák-Felix, Bohumil Kudrna)	5.07,1
2. USA (Stephen Lysak, Stephen Macknowski)	5.08,2
3. Prantsusmaa (Georges Dransart, Georges Gandil)	5.15,2
4. Kanada (Douglas Bennett, Harry Poulton)	5.20,7
5. Austria (Karl Molnar, Viktor Salmhofer)	5.37,3
6. Rootsi (Gunnar Johansson, Verner Wetterstén)	5.44,9

1952 Helsingi (11)

1. Taani (Bent Rasch, Finn Haunstoft)	4.38,3
2. Tšehhoslovakkia (Jan Brzák-Felix, Bohumil Kudrna)	4.42,9
3. Saksa FV (Egon Drews, Wilfried Soltau)	4.48,3
4. Prantsusmaa (Georges Dransart, Armand Loreau)	4.48,6
5. Ungari (István Bodor, József Tuza)	4.51,9
6. Austria (Kurt Liebhart, Engelbert Lulla)	4.55,8
NSV Liit (Aleksandr	

Krassavin, Sergei Tšumakov)	eels. (6)

1956 Melbourne (10)

1. Rumeenia (Alexe Dumitru, Simion Ismailciuc)	4.47,4
2. NSV Liit (Pavel Harin, Gratsian Botev)	4.48,6
3. Ungari (Károly Wieland, Ferenc Mohácsi)	4.54,3
4. Prantsusmaa (Georges Dransart, Marcel Renaud)	4.57,7
5. Austraalia (William Jones, Thomas Ohman)	5.03,0
6. Austria (Otto Schindler, Walter Waldner)	5.04,4

1960 Rooma (11)

1. NSV Liit (Leonid Geištor, Sergei Makarenko)	4.17,94
2. Itaalia (Aldo Dezi, Francesco La Macchia)	4.20,77
3. Ungari (Imre Farkas, András Törő)	4.20,89
4. Rumeenia (Igor Lipalit, Alexe Dumitru)	4.22,36
5. Tšehhoslovakkia (Jiří Kodeš, Václav Vokál)	4.27,66
6. Bulgaaria (Marin Gopov, Todor Sokolov)	4.31,52

1964 Tokio (12)

1. NSV Liit (Andrei Himitš, Stepan Oštšepkov)	4.04,65
2. Prantsusmaa (Jean Boudehen, Michel Chapuis)	4.06,52
3. Taani (Per Norrbohm Nielsen, John Sørensen)	4.07,48
4. Ungari (Antal Hajba, Árpád Soltész)	4.08,97
5. Rumeenia (Igor Lipalit, Achim Sidorov)	4.09,88
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Klaus Böhle, Detlef Lewe)	4.13,18

1968 México (12)

1. Rumeenia (Ivan Patzaichin, Serghei Covaliov)	4.07,18
2. Ungari (Tamás Wichmann, Gyula Petrikovics)	4.08,77
3. NSV Liit (Naum Prokupets, Mihhail Zamotin)	4.11,30
4. Mehhiko (Juan Martínez, Félix Altamirano)	4.15,24
5. Rootsi (Bernt Lindelöf, Erik Zeidlitz)	4.16,60
6. Saksa DV (Jürgen Harpke, Helmut Wagner)	4.26,53

1972 München (8)

1. NSV Liit (Vladas Česiūnas, Juri Lobanov)	3.52,60
2. Rumeenia (Serghei Covaliov, Ivan Patzaichin)	3.52,63
3. Bulgaaria (Fedia Damianov, Ivan Burčin)	3.58,10
4. Saksa FV (Hans-Peter Hoffmann, Hermann Glaser)	3.59,24
5. Ungari (Miklós Darvas, Péter Povázsay)	4.00,42
6. USA (Roland Muhlen, Andreas Weigand)	4.01,28

1976 Montreal (15)

1. NSV Liit (Sergei Petrenko, Aleksandr Vinogradov)	3.52,76
2. Rumeenia (Gheorghe Danilov, Gheorghe Simionov)	3.54,28
3. Ungari (Tamás Buday, Oszkár Frey)	3.55,66
4. Poola (Jerzy Opara, Andrzej Gronowicz)	3.59,56
5. Saksa DV (Hans-Jürgen Tode, Detlef Bothe)	4.00,37
6. Tšehhoslovakkia (Jiří Čtvrtečka, Tomáš Šach)	4.01,48

1980 Moskva (11)

1. Rumeenia (Ivan Patzaichin, Toma Simionov)	3.47,65
2. Saksa DV (Olaf Heukrodt, Uwe Madeja)	3.49,93
3. NSV Liit (Vassili Jurtšenko, Juri Lobanov)	3.51,28
4. Jugoslaavia (Matija Ljubek, Mirko Nišavić)	3.51,30
5. Tšehhoslovakkia (Jiří Vrdlovec, Petr Kubiček)	3.52,50
6. Poola (Marek Dopierala, Jan Pinczura)	3.53,01

ÜHEKANUU 10 000 m

1948 London (5)

1. František Čapek (Tšehh.)	1:02.05,2
2. Frank Havens (USA)	1:02,40,4
3. Norman Lane (Kan.)	1:04,35,3
4. Raymond Argentin (Pr.)	1:06.44,2
5. Ingemar Andersson (Rts.)	1:07.27,1

1952 Helsingi (10)

1. Frank Havens (USA)	57.41,1
2. Gábor Novák (Ung.)	57.49,2
3. Alfréd Jindra (Tšehh.)	57,53,1
4. Bengt Backlund (Rts.)	59.02,8
5. Norman Lane (Kan.)	59.26,4
6. Jarl Fagerström (Soome)	59.45,9
10. Pavel Harin (NSVL)	1:03.03,2

1956 Melbourne (9)

1. Leon Rotman (Rum.)	56.41,0
2. János Parti (Ung.)	57.11,0
3. Gennadi Bubharin (NSVL)	57.14,5
4. Jiří Voknár (Tšehh.)	57.44,5
5. Frans Johannsen (S. ü. v./SFV)	58.50,1
6. Verner Wetterstén (Rts.)	59.24,7

KAHEKANUU 10 000 m

1936 Berliin (5)

1. Tšehhoslovakkia (Václav Mottl, Zdeněk Škrdlant)	50.33,5
2. Kanada (Frank Saker, Harvey Charters)	51.15,8
3. Austria (Rupert Weinstabl, Karl Proisl)	51.28,0
4. Saksamaa (Walter Schuur, Christian Holzenberg)	52.35,6
5. USA (Joseph Hasenfus, Walter Hasenfus)	57.06,2

1948 London (6)

1. USA (Stephen Lysak, Stephen Macknowski)	55.35,4
2. Tšehhoslovakkia (Václav Havel, Jiří Pecka)	57.38,5
3. Prantsusmaa (Georges Dransart, Georges Gandil)	58.00,8
4. Austria (Karl Molnar, Viktor Salmhofer)	58.59,3
5. Kanada (Bert Oldershaw, William Stevenson)	59.48,4
6. Rootsi (Gunnar Johansson, Verner Wetterstén)	1:03.34,4

1952 Helsingi (9)

1. Prantsusmaa (Georges Turlier, Jean Laudet)	54.08,3
2. Kanada (Kenneth Lane, Donald Hawgood)	54.09,9
3. Saksa FV (Egon Drews, Wilfried Soltau)	54.28,1
4. NSV Liit (Valentin Orištšenko, Nikolai Perevoztšikov)	54.34,6
5. USA (John Haas, Frank Krick)	54.42,5
6. Tšehhoslovakkia (Bohuslav Karlik, Oldřich Lomecký)	55.10,9

1956 Melbourne (10)

1. NSV Liit (Pavel Harin, Gratsian Botev)	54.02,4
2. Prantsusmaa (Georges Dransart, Marcel Renaud)	54.48,3
3. Ungari (Imre Farkas, József Hunica)	55.15,6
4. Saksa ü. v./Saksa FV (Egon Drews, Wilfried Soltau)	55.21,1
5. Rumeenia (Alexe Dumitru, Simion Ismailciuc)	55.51,1
6. Taani (Aksel Duun, Finn Haunstoft)	55.54,3

SLAALOM

ÜHESÜST

1972 München (37/15)

1. Siegbert Horn (SDV)	268,56
2. Norbert Sattler (Austria)	270,76
3. Harald Gimpel (SDV)	277,95
4. Ulrich Peters (SFV)	282,82
5. Alfred Baum (SFV)	288,01
6. Marian Havlíček (Tšehh.)	289,56
31. Gogi Naskidašvili (NSVL)	404,36

ÜHEKANUU

1972 München (22/9)

1. Reinhard Eiben (SDV)	315,84
2. Reinhold Kauder (SFV)	327,89
3. Jamie McEwan (USA)	335,95
4. Jochen Förster (SDV)	354,42
5. Wolfgang Peters (SFV)	356,25
6. Jürgen Köhler (SDV)	372,88

KAHEKANUU

1972 München (20/9)

1.	Saksa DV (Walter Hofmann, Rolf-Dieter Amend)	310,68
2.	Saksa FV (Hans-Otto Schumacher, Wilhelm Baues)	311,90
3.	Prantsusmaa (Jean-Louis Olry, Jean-Claude Olry)	315,10
4.	Saksa DV (Jürgen Kretschmer, Klaus Trummer)	329,57
5.	Poola (Jan Frączek, Ryszard Seruga)	366,21
6.	Jugoslaavia (Janez Andrijašić, Peter Guzelj)	368,01

NAISED

ÜHESÜST 500 m

1948 London (10)

1.	Karen Hoff (Taani)	2.31,9
2.	Alida van der Anker-Doedens (Holl.)	2.32,8
3.	Fritzi Schwingl (Austria)	2.32,9
4.	Klára Bánfalvi (Ung.)	2.33,8
5.	Růžena Košťálová (Tšehh.)	2.38,2
6.	Sylvi Saimo (Soome)	2.38,4

1952 Helsingi (13)

1.	Sylvi Saimo (Soome)	2.18,4
2.	Gertrude Liebhart (Austria)	2.18,8
2.	Nina Savina (NSVL)	2.21,6
4.	Alida van der Anker-Doedens (Holl.)	2.22,3
5.	Bodil Svendsen (Taani)	2.22,7
6.	Cecilia Hartmann (Ung.)	2.23;0

1956 Melbourne (10)

1.	Jelizaveta Dementjeva (NSVL)	2.18,9
2.	Therese Zenz (S. ü. v./SFV)	2.19,6
3.	Tove Søby (Taani)	2.22,3
4.	Gyuláné Berkes (Ung.)	2.23,5
5.	Edith Cochrane (Austr.)	2.23,8
6.	Daniela Walkowiak (Poola)	2.24,1

1960 Rooma (13)

1.	Antonina Seredina (NSVL)	2.08,08
2.	Therese Zenz (S. ü. v./SFV)	2.08,22
3.	Daniela Walkowiak (Poola)	2.10,46
4.	Anne-Marie Werner-Hansen (Taani)	2.13,88
5.	Klára Fried-Bánfalvi (Ung.)	2.14,02
6.	Else-Marie Lindmark (Rts.)	2.14,17

1964 Tokio (13)

1.	Ljudmila Hvedosjuk (NSVL)	2.12,87
2.	Hilde Lauer (Rum.)	2.15,35
3.	Marcia Jones (USA)	2.15,68
4.	Elke Felten (S. ü. v./SFV)	2.15,94
5.	Else-Marie Ljungdahl-Lindmark (Rts.)	2.16,00
6.	Hanneliese Spitz (Austria)	2.16,11

1968 México (13)

1.	Ljudmila Pinajeva-Hvedosjuk (NSVL)	2.11,09
2.	Renate Breuer (SFV)	2.12,71
3.	Viorica Dumitru (Rum.)	2.13,22
4.	Marcia Smoke-Jones (USA)	2.14,68
5.	Ivana Vávrová (Tšehh.)	2.14,78
6.	Anita Nüssner (SDV)	2.16,02

1972 München (15)

1.	Julia Rjabtšinskaja (NSVL)	2.03,17
2.	Mieke Jaapies (Holl.)	2.04,03
3.	Anna Pfeffer (Ung.)	2.05,50
4.	Irene Pepinghege (SFV)	2.06,35
5.	Maria Mihoreanu (Rum.)	2.05,40
6.	Anastázie Hajná (Tšehh.)	2.06,72

1976 Montreal (15)

1.	Carola Zirzow (SDV)	2.01,05
2.	Tatjana Koršunova (NSVL)	2.03,07
3.	Klára Rajnai (Ung.)	2.05,01
4.	Ewa Kamińska (Poola)	2.05,16
5.	Maria Mihoreanu (Rum.)	2.05,40
6	Anastázie Hajná (Tšehh.)	2.06,72

1980 Moskva (11)

1.	Birgit Fischer (SDV)	1.57,96
2.	Vanja Geševa (Bulg.)	1.59,48
3.	Antonina Melnikova (NSVL)	1.59,66
4.	Maria Ştefan (Rum.)	2.00,90
5.	Ewa Eichler (Poola)	2.01,23
6.	Agneta Andersson (Rts.)	2.01,33

KAHESÜST 500 m

1960 Rooma (11)

1.	NSV Liit (Maria Šubina, Antonina Seredina)	1.54,76
2.	Saksa ü. v./Saksa FV (Therese Zenz, Ingrid Hartmann)	1.56,66
3.	Ungari (Klára Fried-Bánfalvi, Vilma Egresi)	1.58,22
4.	Poola (Daniela Walkowiak, Janina Mendalska)	1.59,03
5.	Taani (Anne-Marie Werner-Hansen, Birgit Jensen)	2.01,36
6.	Rumeenia (Maria Szekeli, Elena Lipalit)	2.01,68

1964 Tokio (10)

1.	Saksa ü. v./Saksa FV (Roswitha Esser, Annemarie Zimmermann)	1.56,95
2.	USA (Francine Fox, Glorianne Perrier)	1.59,16
3.	Rumeenia (Hilde Lauer, Cornelia Sideri)	2.00,25
4.	NSV Liit (Nina Gruzintseva, Antonina Seredina)	2.00,69
5.	Taani (Birthe Hansen, Anne-Marie Werner-Hansen)	2.00,88
6.	Rootsi (Else-Marie Ljungdahl-Lindmark, Eva Sisth)	2.02,24

1968 México (11)

1.	Saksa FV (Annemarie Zimmermann, Roswitha Esser)	1.56,44
2.	Ungari (Anna Pfeffer, Katalin Sági-Rozsnyói)	1.58,60
3.	NSV Liit (Ljudmila Pinajeva-Hvedosjuk, Antonina Seredina)	1.58,61
4.	Rumeenia (Valentina Serghei, Viorica Dumitru)	1.59,17
5.	Saksa DV (Anita Kobuss, Karin Haftenberger)	2.00,18
6.	Holland (Mieke Jaapies, Tjeertje Bergers-Duif)	2.02,02

1972 München (12)

1.	NSV Liit (Ljudmila Pinajeva, Jekaterina Kurôško)	1.53,50
2.	Saksa DV (Ilse Kaschube, Petra Crabowski)	1.54,30
3.	Rumeenia (Maria Nichiforov, Viorica Dumitru)	1.55,01
4.	Ungari (Anna Pfeffer, Katalin Hollósy)	1.55,12
5.	Saksa FV (Roswitha Esser, Renate Breuer)	1.55,64
6.	Poola (Izabella Antonowicz, Ewa Grajkowska)	1.57,45

1976 Montreal (14)

1.	NSV Liit (Nina Gopova, Galina Kreft)	1.51,15
2.	Ungari (Anna Pfeffer, Klára Rajnai)	1.51,69
3.	Saksa DV (Bärbel Köster, Carola Zirzow)	1.51,81
4.	Rumeenia (Nastasia Nichitov, Agafia Orlov)	1.53,77
5.	Saksa FV (Barbara Lewe-Pohlmann, Heiderose Wallbaum)	1.53,86
6.	Poola (Maria Kazanecka, Katarzyna Kulczak)	1.55,05

1980 Moskva (12)

1.	Saksa DV (Carsta Genäuss, Martina Bischof)	1.43,88
2.	NSV Liit (Galina Aleksejeva-Kreft, Nina Trofimova-Gopova)	1.46,91
3.	Ungari (Éva Rakusz, Mária Zakariás)	1.47,95
4.	Rumeenia (Elisabeta Babeanu, Agafia Buhaev)	1.48,04
5.	Rootsi (Agneta Andersson, Karin Olsson)	1.49,27
6.	Prantsusmaa (Anne-Marie Loriot, Valerie Lecrerc)	1.49,48

SLAALOM

ÜHESÜST

1972 München (22/9)

1.	Angelika Bahmann (SDV)	364,50
2.	Gisela Grothaus (SFV)	398,15
3.	Magdalena Wunderlich (SFV)	400,50
4.	Maria Ćwiertniewicz (Poola)	432,30
5.	Kunegunda Godawska (Poola)	441,05
6.	Victoria Brown (Sbr.)	443,71
19.	Biruta Hercova-Hercberga (NSVL)	614,42

DŽUUDO

Džuudo (jaapani keeles *judo* 'pehme tee') on Jaapani päritoluga maadlusspordiala, milles võit saavutatakse mitmesuguste heidete (püstivõistlus), seongute ning kägistamis- ja valuvõtetega (maasvõistlus). Võisteldakse ruudukujulisel matil (*tatami*, 9—10 × 9—10 m) paljajalu, valges riietuses (*judo-gi*), mis koosneb pikkadest pükstest, kimonolõikelisest kuuest ja vööst. Maadlusaeg (6—10 min.) oleneb osavõtjate arvust ja vanusest ning võistluste kaalukusest. 1977. a-st võisteldakse 7 kaalukategoorias (kuni 60, kuni 65, kuni 71, kuni 78, kuni 86 ja kuni 95 kg ning üle 95 kg) ja absoluutses kategoorias (selles võivad osaleda kõik sportlased kehakaalust sõltumata). Võitja selgitatakse alati ühe päevaga. Kaotuse saanud sportlased langevad turniiril esikohakonkurentsist välja. Võistlust kolmanda koha pärast jätkavad ainult finalistidele kaotanud sportlased. Saavutatud taseme järgi jagatakse džuudo harrastajad (*judoka*) algajaiks (*kyu*, 6 klassi) ja meistreiks (*dan*, 10 klassi). Matši juhivad matikohtunik ja 2 punktikohtunikku. Kogu kasutatav terminoloogia on jaapanikeelne.

Džuudo rajas jaapani enesekaitsesüsteemist džudžitsust (jaapani keeles *jiu-jitsu* 'õrn kunst') lähtudes pedagoog Jigoro Kano (1860—1938). 1882. a. asutas J. Kano Tokios *Kodokan*'i, džuudokooli. Jaapanis hinnati džuudot kehalise ja vaimse enesekasvatusvahendina, Euroopas (esimene džuudoklubi 1918. a. Londonis) tunnustati eelkõige tema rakenduslikku külge (džudžitsu). Spordialana hakati džuudot Euroopas harrastama pärast II maailmasõda, kuigi võistlusi oli korraldatud juba 1930. a-il. 1948. a. asutati Euroopa Džuudoliit (pr. *Union Européenne de Judo*, lüh. UEJ) ja 1951. a. Rahvusvaheline Džuudoföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Judo*, lüh. FIJ). 1981. a. hõlmas FIJ 104 rahvuslikku föderatsiooni, president on Shigeyoshi Matsumae (Jaapan). EM-võistlusi on peetud alates 1951. a-st, MM-võistlusi 1956. a-st. Kor-

Džuudo olümpiamängudel

Aasta	Kaale	Osavõtjaid	Esindatud riike
1964	4	74	27
1972	6	148	46
1976	6	143	45
1980	8	186	42

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	—	—	1
Belgia	1	—	—
Brasiilia	—	—	1
Bulgaaria	—	1	1
Holland	3	—	1
Itaalia	1	—	1
Jaapan	9	2	2
Jugoslaavia	—	—	2
Kanada	—	1	—
Korea RDV	—	—	1
Kuuba	1	3	—
Lõuna-Korea	—	2	3
Mongoolia	—	1	1
NSV Liit	5	4	9
Poola	—	1	2
Prantsusmaa	2	1	5
Saksa DV	1	—	5
Saksa FV	—	3	2
Suurbritannia	—	3	4
Šveits	1	1	1
Tšehhoslovakkia	—	—	1
Ungari	—	—	3
USA	—	—	2

NSV Liidu džuudomaadlejate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes kaalus osaleti	Medalid		
			hõbe	kuld	pronks
1964	4	2	—	—	4
1972	6	6	1	1	2
1976	6	6	2	2	1
1980	8	8	2	1	2

raldatakse ka teiste maailmajagude meistrivõistlusi ning juunioride MM- ja EM-võistlusi. 1976. a. toimusid esimesed naiste EM-võistlused ja 1980. a. ka MM-võistlused, kus edukaimalt esinesid Austria naissportlased.

NSV Liidus hakati džuudoga tegelema 1960. a-il. Selle sarnasus samboga võimaldas Nõukogude sportlastel kiiresti rahvusvahelisele tasemele jõuda. FIJ-i liikmeks astus NSVL Sambofederatsiooni džuudosektsioon 1962. a., samast a-st on NSV Liidu džuudomaadlejad osalenud EM-võistlustes. Olümpiamängudel esinesid Nõukogude sportlased esimest korda 1964. a., MM-võistlustel 1965. a. Maailmameistri tiitli on võitnud Temuri Hubuluri, Vladimir Nevzorov ja Nikolai Soloduhhin. NSV Liidu ja ka Eesti NSV meistrivõistlusi on peetud 1973. a-st.

Olümpiamängude kavva kuulus džuudo esimest korda 1964. a. Tokios. Võisteldi 3 kaalukategoorias ja absoluutses kategoorias. Jaapanlased võitsid 3 kuldmedalit, ent kaotasid tähtsaima: absoluutses kategoorias võidutses hollandlane Antonius Geesink. Taas võeti džuudo olümpiaprogrammi 1972. a., siis võisteldi juba viies kaalukategoorias ja traditsioonilises absoluutses kategoorias. Igas kaalukategoorias võis nüüdsest alates riiki esindada ainult üks sportlane. Jaapan võitis jälle 3 kuldmedalit, ent raskekaalus ja absoluutses kategoorias sai võidu senine olümpiamängude edukaim džuudomaadleja, hollandlane Willem Ruska. 1976. a. olümpiamängud näitasid, et džuudo harrastamine oli tublisti levinud: medaleid said 13 riigi sportlased. Jaapan võitis taas 3 kuldmedalit ning säilitas tugevaima džuudomaa nimetuse. 1980. a. lisati võistlusprogrammi kärbes- ja sulgkaal ning võisteldi viimast korda absoluutses kategoorias. NSV Liidu sportlastest on olümpiavõitjaiks tulnud Šota Habareli, Vladimir Nevzorov, Sergei Novikov, Nikolai Soloduhhin ja Šota Tšotšišvili.

KÄRBESKAAL (kuni 60 kg)

1980 Moskva (29)
1. Thierry Rey (Pr.)
2. José Rodríguez (Kuuba)
3. Arambi Jemiž (NSVL)
3. Tibor Kincses (Ung.)
5. Pavel Petřikov (Tšehh.)
5. John Holliday (Sbr.)

SULGKAAL (kuni 65 kg)

1980 Moskva (29)
1. Nikolai Soloduhhin (NSVL)
2. Tsendying Damdin (Mong.)
3. Ilijan Nedkov (Bulg.)
3. Janusz Pawłowski (Poola)
5. Torsten Reissmann (SDV)
5. Yves Delvingt (Pr.)

KERGEKAAL (1964 kuni 68 kg, 1972—76 kuni 63 kg, 1980 kuni 71 kg)

1964 Tokio (25/18)
1. Takehide Nakatani (Jp.)
2. Eric Hänni (Šv.)
3. Oleg Stepanov (NSVL)
3. Aron Bogoljubov (NSVL)

1972 München (29)
1. Takao Kawaguchi (Jp.)
2.[1]
3. Yong Ik Kim (Korea RDV)
3. Jean-Jacques Mounier (Pr.)
5. Héctor Rodríguez (Kuuba)
5. Wolfram Koppen (SFV)

Sergei Suslin (NSVL), 2. voor

[1] Teiseks tulnud Bakhaavaa Buidaa (Mong.) diskvalifitseeriti dopingu kasutamise pärast, hõbemedalit välja ei antud.

1976 Montreal (32)
1. Héctor Rodríguez (Kuuba)
2. Eung Kyung Chang (L.-Korea)
3. József Tuncsik (Ung.)
3. Felice Mariani (It.)
5. Marian Standowicz (Poola)
5. Erich Pointner (Austria)

Oleg Zurabiani (NSVL), 1. voor

1980 Moskva (30)
1. Ezio Gamba (It.)
2. Neil Adams (Sbr.)
3. Ravdan Davaadalai (Mong.)
3. Karl-Heinz Lehmann (SDV)
5. Christian Dyot (Pr.)
5. Edward Alksnin (Poola)
Tamaz Namgalauri (NSVL), 2. voor

KERGEKESKKAAL (1972—76 kuni 70 kg, 1980 kuni 78 kg)

1972 München (28)
1. Toyokazu Nomura (Jp.)
2. Antoni Zajkowski (Poola)
3. Anatoli Novikov (NSVL)
3. Dietmar Hötger (SDV)
5. Antal Hetényi (Ung.)
5. Engelbert Dörbrandt (SFV)

1976 Montreal (29)
1. Vladimir Nevzorov (NSVL)
2. Koji Kuramoto (Jp.)
3. Marian Tałaj (Poola)
3. Patrick Vial (Pr.)
5. Dietmar Hötger (SDV)
5. Vaccinuf Morrison (Sbr.)

1980 Moskva (24)
1. Šota Habareli (NSVL)
2. Juan Ferrer (Kuuba)
3. Harald Heinke (SDV)
3. Bernard Tchoullouyan (Pr.)
5. Mircea Frăţică (Rum.)
5. Ignacio Sanz (Hisp.)

KESKKAAL (1964—76 kuni 80 kg, 1980 kuni 86 kg)

1964 Tokio (25/20)
1. Isao Okano (Jp.)
2. Wolfgang Hofmann (S. ü. v./SFV)
3. Eui Tae Kim (L.-Korea)
3. James Bregman (USA)

1972 München (35)
1. Shinobu Sekine (Jp.)
2. Seung Lip Oh (L.-Korea)
3. Brian Jacks (Sbr.)
3. Jean-Paul Coché (Pr.)
5. Guram Gogolauri (NSVL)
5. Lutz Lischka (Austria)

1976 Montreal (32)
1. Isamu Sonoda (Jp.)
2. Valeri Dvoinikov (NSVL)
3. Slavko Obadov (Jug.)
3. Young Chul Pak (L.-Korea)
5. Fred Marhenke (SFV)
5. José Luis Frutos (Hisp.)

1980 Moskva (27)
1. Jürg Röthlisberger (Šv.)
2. Isaac Azcuy (Kuuba)
3. Aleksandr Jatskevitš (NSVL)
3. Detlef Ultsch (SDV)
5. Bertil Ström (Rts.)
5. Walter Carmona (Bras.)

POOLRASKEKAAL (1972—76 kuni 93 kg, 1980 kuni 95 kg)

1972 München (29)
1. Šota Tšotšišvili (NSVL)
2. David Starbrook (Sbr.)
3. Paul Barth (SFV)
3. Chiaki Ishii (Bras.)
5. Helmut Howiller (SDV)
5. James Wooley (USA)

1976 Montreal (35)
1. Kazuhiro Ninomiya (Jp.)
2. Ramaz Haršiladze (NSVL)
3. David Starbrook (Sbr.)
3. Jürg Röthlisberger (Šv.)
5. Jean-Luc Rougé (Pr.)
5. Dietmar Lorenz (SDV)

1980 Moskva (23)
1. Robert van de Walle (Belgia)
2. Tengiz Hubuluri (NSVL)
3. Henk Numan (Holl.)
3. Dietmar Lorenz (SDV)
5. István Szepesi (Ung.)
5. José Tornés (Kuuba)

RASKEKAAL (1964 üle 80 kg, 1972—76 üle 93 kg, 1980 üle 95 kg)

1964 Tokio (15/13)
1. Isao Inokuma (Jp.)

3. Alfred Rogers (Kan.)
3. Anzor Kiknadze (NSVL)
3. Parnaos Tšikviladze (NSVL)

1972 München (19)
1. Willem Ruska (Holl.)
2. Klaus Glahn (SFV)
3. Motoki Nishimura (Jp.)
3. Givi Onašvili (NSVL)
5. Jean-Claude Brondani (Pr.)
5. Douglas Nelson (USA)

1976 Montreal (20)
1. Sergei Novikov (NSVL)
2. Günter Neureuther (SFV)
3. Sumio Endo (Jp.)
3. Allen Coage (USA)
5. Gunsem Jalaa (Mong.)
5. Keith Remfry (Sbr.)

1980 Moskva (18)
1. Angelo Parisi (Pr.)
2. Dimitär Zaprjanov (Bulg.)
3. Vladimir Kocman (Tšehh.)
3. Radomir Kovačevič (Jug.)
5. Paul Radburn (Sbr.)
5. Myong Gyu Kim (Korea RDV)
Vitali Kuznetsov (NSVL), 2. voor

ABSOLUUTNE KATEGOORIA

1964 Tokio (9)
1. Antonius Geesink (Holl.)
2. Akio Kaminaga (Jp.)
3. Klaus Glahn (S. ü. v./SFV)
3. Theodore Boronovskis (Austr.)

1972 München (26)
1. Willem Ruska (Holl.)
2. Vitali Kuznetsov (NSVL)
3. Jean-Claude Brondani (Pr.)
3. Angelo Parisi (Sbr.)
5. Klaus Glahn (SFV)
5. Douglas Rogers (Kan.)

1976 Montreal (30)
1. Haruki Uemura (Jp.)
2. Keith Remfry (Sbr.)
3. Šota Tšotšišvili (NSVL)
3. Jeaki Cho (L.-Korea)
5. Jorge Portelli (Arg.)
5. Jean-Luc Rougé (Pr.)

1980 Moskva (21)
1. Dietmar Lorenz (SDV)
2. Angelo Parisi (Pr.)
3. Arthur Mapp (Sbr.)
3. András Ozsvár (Ung.)
5. Dambajan Tsend-Auish (Mong.)
5. Sergei Novikov (NSVL)

JALGPALL

Jalgpalli mängitakse harilikult muruväljakul. Rahvusvahelisi võistlusi peetakse väljakuil, mille mõõtmed on 100—110 × 64—75 m. Väljaku mõlema otsjoone keskel asub värav, mille postide vahe on 7,32 m (seestpoolt mõõdetuna) ning põiklatt asetseb 2,44 m kõrgusel. Pall kaalub 396—453 g (enne mängu algust), ümbermõõt on 68—71 cm. Võistlevad 2 meeskonda, kummaski 11 mängijat (väravavaht ja väljakumängijad). Mäng kestab 2 × 45 min. (vaheaeg 15 min.). Kätega mängimine on keelatud (seda tohib ainult väravavaht oma karistusala piires). Võistlusmääruste rikkumise eest määrab kohtunik vaba- või karistuslöögi (kui viga tehakse karistusalal, siis võib kohtunik anda 11 m karistuslöögi), ta võib ka võistlejaid mängust eemaldada. Võidab meeskond, kes palli rohkem kordi vastase väravasse lööb. Mängus võib tekkida eriolukordi, näit. nn. suluseis (*off-side*): mängija loetakse vastase väljakupoolel suluseisus olevaks, kui ta meeskonnakaaslaselt palli saades asub vastase väravale ligemal kui see mängija, kes talle palli lõi, ning kui eespool pole kaht vastasmeeskonna mängijat.

Nüüdisaegne jalgpall sai alguse 19. saj. Suurbritannias, kus asutati

1863. a. esimene jalgpalliliit ning kujunesid põhilised mängureeglid. Sealt levis jalgpall teistesse maadesse. 1860. a-il olid Suurbritannias meeskonnad juba enamasti 11-liikmelised: väravavaht ja 10 väljakumängijat. 1870. a-il mängiti ühe kaitsjaga, 1880—1930 kahe kaitsjaga (näit. Nottinghami süsteemi 1 + 2 + + 3 + 5 rakendati kogu Euroopas), hiljem said tuntuks neljakaitsjasüsteemid (1 + 4 + 2 + 4; 1 + 4 + + 3 + 3; 1 + 4 + 4 + 2). 1904. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Jalgpalliliit (pr. *Fédération Internationale de Football Association*, lüh. FIFA). Nüüdisajal asub FIFA peakorter Zürichis, a-st 1974 on president João Havelange (Brasiilia). 1981. a. kuulus FIFA-sse 150 liikmesföderatsiooni. 1880. a-il tekkis elukutseliste jalgpall, mis hiljem muutus domineerivaks ja on seda tänapäevani. ROK-i harta eristab professionaalsust amatörismist, elukutselised olümpiamängudel võistelda ei saa. 1930. a. hakati korraldama MM-võistlusi FIFA Maailma karika (pr. *Coupe du Monde de Football*) taotlejaile. Ajakirjanikud andsid karikale nimeks «Kuldne jumalanna», kuid 1949. a. sai see kauaaegse FIFA presidendi Jules Rimet' auks tema nime. Karikas kuulub jäädavalt Brasiilia jalgpallureile, kes on tulnud kolmel korral esikohale. A-st 1974 on mängus uus, igavesti rändav FIFA Maailma karikas (FIFA *World Cup*). Lisaks EM- (a-st 1960) ja MM-võistlustele peetakse kõigis maailmajagudes mitmesuguseid turniire. Euroopas on mängus näit. maade meistermeeskondade, karikavõitjate, rahvusmeeskondade, Kesk-Euroopa ja näituselinnade karikad.

Venemaal toimus esimene ametlik võistlus 1898. a., meistrivõistlusi peeti a-st 1912. NSV Liidus on meistri- ja karikavõistlusi korraldatud a-st 1936. Jalgpallielu juhib NSVL Jalgpalliföderatsioon (a-st 1946 FIFA liige). Rahvusvahelistel suurvõistlustel on Nõukogude jalgpallurid esinenud vahelduva eduga.

Eestis peeti esimene ametlik võistlus 1909. a., meistrivõistlusi alustati 1921., karikavõistlusi 1938. a. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused peeti 1945. a. Spordiala juhib ENSV Jalgpalliföderatsioon.

Olümpiamängudel tehti jalgpalliga algust Pariisis 1900. a.: peeti 2 mängu väljaspool ametlikku kava. Suurbritanniat esindav Londoni *Upton Park* võitis Prantsusmaa meeskonna 4:0 ning viimane omakorda Belgia meeskonna 6:2. Saint Louisis (1904) pidasid Kanada ja USA klubimeeskonnad omavahelise turniiri: Ontario *F. C. Galt* võitis 2 USA klubi 7:0 ja 4:0 ning tuli esikohale. Ateena vaheolümpia (1906) jalgpalliturniiril panid kreeklased välja 2 meeskonda, Ateenast ja Salonikist. Türgit esindas Smürna (nüüd Izmir). Võistlustes osales ka Taani meeskond, kes võitis Smürna 5:1 ja Ateena 9:0, viimane omakorda võitis Saloniki 5:0. Ametlikult on jalgpall olümpiamängude kavas olnud alates IV mängudest (Londonis 1908). Ainult X mängudel (1932) jäid võistlused osavõtjate puudumise pärast ära. Kuigi maailma jalgpalliparemik on koondunud MM-võistluste ümber, olid 1924., 1928. ja 1952. a. olümpiamängude jalgpalliturniirid kõrgetasemelised. NSV Liidu meeskond on olümpiamängudel võistelnud a-st 1952. Senine tippsaavutus on Melbourne'i mängudel (1956) saavutatud esikoht. Olümpiamängudel on võistelnud palju kuulsaid jalgpallureid, sealhulgas José Andrade (Uruguai), Ricardo Zamora (Hispaania), Just Fontaine (Prantsusmaa), Ferenc Bene, Gyula Grosics ning Sándor Kocsis (Ungari), Lev Jašin ja Oleg Blohhin (NSV Liit).

Iga maa võib olümpiamängudele saata ühe meeskonna (17 jalgpallurit). 1952. a-ni olümpia jalgpalliturniirist osavõtvate meeskondade arvu ei piiratud, ent sealtpeale on võimaldatud olümpiaturniirist osa võtta 16 koondisel. Nende hulka kuuluvad eelmise olümpiaturniiri võitja ja olümpiamänge korraldava maa meeskond. Ülejäänud 14 koondist selgitatakse olümpiamängudele eelnevail valikturniiridel, mida peetakse maailmajagude kaupa. Näit. Rooma mängudele (1960) saamiseks peetud valikturniirides osales 51 koondist 4 maailmajaost (Austraalia loobus). Euroopale oli antud 7 kohta (konkureeris 21 meeskonda), Aafrikale 2, Aasiale 3 ja Ameerikale 3 kohta. Tokio (1964), México (1968), Müncheni (1972) ja Montreali (1976) mängudele eelnenud valikturniiridest võttis osa vastavalt 69, 78, 84 ja 77 jalgpallikoondist. Lõppturniirile pääsenud võistlevad 4 grupis turniirisüsteemis. Grupivõitjad selgitavad omavahel võisteldes 1.—4. koha ja teiseks jäänud 5.—8. koha. Kuid on ka erandeid. Näit. Tokio olümpiamängudel said alagruppide parimad veerandfinaali, seejärel selgitati poolfinalistid ja finalistid. Müncheni olümpiamängudel pääsesid alagruppide 2 parimat vaheringi, kus võisteldi 2 grupis turniirisüsteemis; edasi mängisid grupivõitjad finaalis ning teiseks jäänud selgitasid omavahel 3. ja 4. koha. Montreali olümpiamängudel jätkasid alagruppide 2 esimest nii, nagu on tavaks MM-karikavõistlustel: omavahel võistlesid A-grupi esimene B-grupi teisega, B-grupi esimene A-grupi teisega, C-grupi esimene D-grupi teisega, D-grupi esimene C-grupi teisega jne.

Mõnikord on võistlustingimused olnud üsnagi karmid, näit. ei tohtinud Melbourne'is (1956) võistluse kestel mängijaid vahetada (isegi vigastuse korral). A-st 1960 ei ole lubatud osaleda neil jalgpallureil, kes on mänginud MM-võistlustel. Auhinnalisele kohale tulnud meeskonnast saavad medali finaalis osalenud mängijad. Eesti jalgpallurid võtsid olümpiamängudest esimest korda osa Pariisis (1924). Lünkliku ettevalmistuse tõttu esinesid nad ebakindlalt ja pärast kaotust USA meeskonnale 1. ringis langesid konkurentsist välja. Kavatsus osa võtta ka 1928. ja 1936. a. olümpiaturniirist ei teostunud majanduslike raskuste tõttu.

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	1	—
Austria	—	1	—
Belgia	1	—	—
Bulgaaria	—	1	1
Hispaania	—	1	—
Holland	—	—	3
Itaalia	1	—	1
Jaapan	—	—	1
Jugoslaavia	1	3	—
Horra	—	—	1
NSV Liit	1	—	3
Poola	1	1	—
Rootsi	1	—	2
Saksa DV[1]	1	1	2
Suurbritannia	2	—	—
Šveits	—	1	—
Taani	—	3	1
Tšehhoslovakkia	1	1	—
Ungari	3	1	1
Uruguai	2	—	—

[1] Kuues 1964. a. Saksamaa Ühendatud võistkonna nimel.

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Birma	1	1	—	—	1:0
Brasiilia	1	1	—	—	2:0
Bulgaaria	2	2	—	—	4:2
Indoneesia	2	1	1	—	4:0
Iraan	1	1	—	—	2:1
Jugoslaavia	4	2	1	1	9:8
Kanada	1	1	—	—	2:1
Korea RDV	1	1	—	—	3:0
Kuuba	1	1	—	—	8:0
Kuveit	1	1	—	—	2:1
Maroko	1	1	—	—	3:0
Mehhiko	1	1	—	—	4:1
Poola	1	—	—	1	1:2
Saksa DV	3	—	1	2	3:5
Saksa FV	1	1	—	—	2:1
Sudaan	1	1	—	—	2:1
Venetsuela	1	1	—	—	4:0

NSV Liidu jalgpallimeeskond ei pääsenud olümpiaturniirile 1960., 1964. ja 1968. a., sest langes valikturniiridel konkurentsist välja.

1908 London (6)

1. Suurbritannia (Horace Bailey, Arthur Berry, Frederick Chapman, William Corbett, Harold Hardmann, Robert Hawkes, Kenneth Hunt, Claude Purnell, Herbert

Smith, Hubert Stapley, Vivian Woodward)
2. Taani (Harald Bohr, Charles Buchwald, Ludvig Drescher, Harald Hansen, August Lindgreen, Kristian Middelboe, Nils Middelboe, Sophus Nielsen, Oscar Nielsen-Nørland, Bjørn Rasmussen, Vilhelm Wolffhagen)
3. Holland (Reinier Beeuwkes, Georges de Bruijn Kops, Karel Heijting, Johannes de Korver, Emil Mundt, Lou Otten, Gerard Reeman, Edu Snethlage, Johan Sol, Jan Thomée, Jan Welcker)
4. Rootsi (Sune Almkvist, Karl Ansén, Oscar Bengtsson, Gustaf Bergström, Åke Fjästad, Karl Gustafsson, Hans Lindman, Theodor Malm, Sven Ohlsson, Olof Olsson, Sven Olsson)

Poolfinaal:

Suurbritannia—Holland	4:0
Taani—Prantsusmaa (A)	17:1

Finaal:

Suurbritannia—Taani	2:0
Holland—Rootsi	2:0

1912 Stokholm (11)

1. Suurbritannia (Arthur Berry, Ronald Brebner, Thomas Burn, James Dines, Gordon Hoare, Arthur Knight, Horace Littlewort, Douglas McWhirter, Ivan Sharpe, Harold Walden, Vivian Woodward. — Edward Hanney, Harold Stamper, Gordon Wright)
2. Taani (Poul Berth, Charles Buchwald, Harald Hansen, Sophus Hansen, Emil Jørgensen, Nils Middelboe, Sophus Nielsen, Oscar Nielsen-Nørland, Anton Olsen, Axel Thufason, Vilhelm Wolffhagen. — Hjalmar Christoffersen, Poul Nielsen, Aksel Petersen, Ivar Lykke Seidelin)
3. Holland (Johannes Boutmy, Nico Bouvy, Jan van Breda Kolff, Constant Feith, Huug de Groot, Marius Göbel, Dirk Lotsy, Jan van der Sluijs, David Wijnveldt, Nicolaas de Wolf, Jan Vos. — Piet Bouwman, Caesar ten Cate, Gerardus Fortgens, Johannes de Korver)
4. Soome (Jalmari Holopainen, Viljo Lietola, Knut Lund, Gösta Löfgren, Artturi Nyyssönen, Eino Soinio, Kaarlo Soinio, August Syrjäläinen, Bror Wiberg, Ragnar Wickström, Jarl Öhman. — Algot Niska, Lauri Tanner)

Poolfinaal:

Suurbritannia—Soome	4:0
Taani—Holland	4:1

Finaal:

Suurbritannia—Taani	4:2
Holland—Soome	9:0

1920 Antverpen (14)

1. Belgia (Désiré Bastin, Mathieu Bragard, Robert Coppée, Jan De Bie, André Fierens, Émile Hanse, Louis van Hege, Henri Larnoe, Joseph Musch, Armand Swartenbroeks, Oscar Verbeeck. — Félix Balyu, Georges Hebdin, Fernand Nisot)
2. Hispaania (Domingo Acedo, Patricio Arabolaza, Mariano Arrate, José María Belausteguigoitia, Ramón Eguiazábal, Francisco Pagazaurtundúa, José Samitier, Agustín Sancho, Félix Sesúmaga, Ricardo Zamora, Pedro Vallana. — Juan Artola, Rafael Moreno)
3. Holland (Leonard Bosschart, Jacob Bulder, Harry Denis, Jan van Dort, Bernardus Groosjohan, Herman van Heijden, Frederik Kuijpers, Robert McNeill, Oscar van Rappard, Hermanus Steeman, Bernard Verweij. — Adrianus Bieshaar, Evert Bulder, Johannes de Natris)
4. Itaalia (Giustiniano Barucco, Antonio Bruna, Luigi Burlando, Piero Campelli, Renzo De Vecchi, Gracco Calo Di Nardo, Giovanni Giacone, Mario Meneghetti, Giuseppe Parodi, Rinaldo Roggero, Virgilio Rosetta)

Poolfinaal:

Tšehhoslovakkia—Prantsusmaa	4:1
Belgia—Holland	3:0

Finaal:

Belgia—Tšehhoslovakkia	2:0

(Tšehhoslovakkia meeskond lahkus protestiks kohtuniku tegevuse vastu enne mängu lõppu väljakult ja diskvalifitseeriti)

Hispaania—Holland	3:1

1924 Pariis (22)

1. Uruguai (José Andrade, Pedro Arispe, Pedro Cea, Alfredo Ghierra, Andrés Mazzali, José Nazzasi, Pedro Petrone, Alfredo Romano, Héctor Scarone, Santos Urdinarán, José Vidal. — Juan Naya, Angel Zibechi, Umberto Tomasina, Antonio Urdinarán)
2. Šveits (Max Abegglen, Walter Dietrich, Karl Ehrenbolger, Paul Fässler, August Oberhauser, Robert Pache, Aron Pollitz, Hans Pulver, Rudolf Ramseyer, Adolphe Reymond, Paul Schmiedlin. — Félix Bédouret, Edmond Kramer, Adolphe Mengotti, Paul Sturzenegger)
3. Rootsi (Axel Alfredsson, Sven Friberg, Fritjof Hillén, Gunnar Holmberg, Per Kaufeldt, Tore Keller, Rudolf Kock, Sigfrid Lindberg, Evert Lundqvist, Sven Rydell, Harry Sundberg. — Charles Brommesson, Gustaf Carlsson, Albin Dahl, Konrad Hirsch, Sven Lindqvist, Sten Meligren)
4. Holland (Harry Denis, Okker Formenoy, Gerardus Horstén, Gerardus Krom, André Lefèvre, Ageaus van der Meulen, Johannes de Natris, Albert Oosthoek, Marinus Sigmond, Hendrik Vermetten, Gerrit Visser. — Johannes ter Beek, Klaas Breeuwer, Bernardus Groqsjohan, Evert van Linge, Cornelis Pijl, Albert Snouck-Hurgronje, Johannes Tetzner)

Poolfinaal:

Šveits—Rootsi	2:1
Uruguai—Holland	2:1

Finaal:

Uruguai—Šveits	3:0
Rootsi—Holland	1:1 ja 3:1

Eesti meeskond (Eduard Ellmann, Ernst Joll, Harald Kaarman, Elmar Kaljot, August Lass, Heinrich Paal, Arnold Pihlak, Bernhard Rein, Otto Silber, Hugo Väli, Oskar Üpraus) kaotas 1. ringis USA-le 0:1.

1928 Amsterdam (17)

1. Uruguai (José Andrade, Pedro Arispe, Juan Arremón, René Borjas, Pedro Cea, Roberto Figueroa, Álvaro Gestido, Andrés Mazzali, José Nazzasi, Juan Piriz, Héctor Scarone. — Antonio Campolo, Adhemar Canavesi, Héctor Castro, Lorenzo Fernández, Pedro Petrone, Santos Urdinarán)
2. Argentiina (Ludovico Bidoglio, Ángel Bosio, Adolfo Carricaberry, Juan Evaristo, Manuel Ferreira, Segundo Medici, Luis Monti, Raimundo Orsi, Fernando Paternoster, Feliciano Perduca, Domingo Tarasconi. — Saúl Calandra, Roberto Cherro, Octavio Díaz, Enrique Gainzarain, Rodolfo Orlandini)
3. Itaalia (Adolfo Baloncieri, Elvio Banchero, Delfo Bellini, Fulvio Bernardini, Umberto Caligaris, Giampiero Combi, Pietro Genovesi, Virgilio Levratto, Mario Magnozzi, Alfredo Pitto, Angelo Schiavio. — Giovanni Deprà, Antonio Janni, Silvio Pietroboni, Enrico Rivolta, Gino Rossetti)
4. Egiptus (Fahmy Abaza, Moussa El-Ezam, Aly Fahmy El-Hassani, Yacout El-Soury, Gamil El-Zobeir, Abdelhamid Hamdi, Younis Hassan, Mohammed El-Said Ismail Hooda, Mohammed Mahmoud Ismail Hooda, Mohammed Aly Riad, Ahmad Shemais. — Mohammed Gamal, Mahmoud Mokhtar Refaee, Ahmed Mohammed Salem, Ahmed Mahmoud Soliman)

Poolfinaal:

Uruguai—Itaalia	3:2
Argentiina—Egiptus	6:0

Finaal:

Uruguai—Argentiina	1:1 ja 2:1
Itaalia—Egiptus	11:3

1936 Berliin (16)

1. Itaalia (Giuseppe Baldo, Sergio Bertoni, Carlo Biagi, Alfredo Foni, Annibale Frossi, Francesco Gabriotti, Ugo Locatelli, Libero Marchini, Achille Piccini, Pietro Rava, Bruno Venturini. — Giulio Cappelli, Alfonso Negro, Luigi Scarabello)

2. Austria (Franz Fuchsberger, Max Hofmeister, Eduard Kainberger, Karl Kainberger, Martin Kargl, Anton Krenn, Ernst Künz, Adolf Laudon, Klement Steinmetz, Karl Wahlmüller, Walter Werginz. — Josef Kitzmüller, Franz Mandl)
3. Norra (Arne Brustad, Nils Eriksen, Odd Frantzen, Rolf Holmberg, Øivind Holmsen, Henry Johansen, Jørgen Juve, Reidar Kvammen, Alf Martinsen, Magdalon Monsen, Fritjof Ulleberg. — Sverre Hansen, Fredrik Horn, Magnar Isaksen)
4. Poola (Spirydion Albański, Franciszek Cebulak, Ewald Dytko, Antoni Gałecki, Hubert God, Wilhelm Góra, Walerian Kisieliński, Michał Matyas, Teodor Peterek, Władysław Szczepaniak, Gerard Wodarz. — Józef Kotlarczyk, Henryk Martyna, Walenty Musielak, Ryszard Piec)

Poolfinaal:
Itaalia—Norra 2:1
Austria—Poola 3:1

Finaal:
Itaalia—Austria 2:1
Norra—Poola 3:2

1948 London (18)

1. Rootsi (Sune Andersson, Henry Carlsson, Gunnar Gren, Nils Liedholm, Torsten Lindberg, Erik Nilsson, Bertil Nordahl, Gunnar Nordahl, Knut Nordahl, Kjell Rosén, Birger Rosengren. — Börje Leander)
2. Jugoslaavia (Aleksandar Atanacković, Stjepan Bobek, Miroslav Brozović, Zvonko Cimermančić, Zlatko Čajkovski, Željko Čajkovski, Miodrag Jovanović, Ljubomir Lovrić, Rajko Mitić, Branislav Stanković, Bernard Vukas. — Prvoslav Mihajlović, Franjo Šoštarič, Kosta Tomašević)
3. Taani (Jørgen Hansen, Ivan Jensen, Viggo Jensen, Knud Lundberg, Eigil Nielsen, Axel Pilmark, Johannes Pløger, Carl Præst, Jørgen Sørensen, Dion Ørnvold, Knud Øvergaard. — Karl Hansen, Holger Seebach)
4. Suurbritannia (A. Aitken, William Amor, Alan Boyd, Andrew Carmichael, Eric Fright, Robert Hardisty, Eric Lee, Harry McIlvenny, Jack Neale, J. Rawlings, Ronald Simpson. — Thomas Hopper, Kevin McAlinden, Douglas McBain, James McColl)

Poolfinaal:
Rootsi—Taani 4:2
Jugoslaavia—Suurbritannia 3:1

Finaal:
Rootsi—Jugoslaavia 3:1
Taani—Suurbritannia 5:3

1952 Helsingi (25)

1. Ungari (József Bozsik, Jenő Buzánszky, Zoltán Czibor, Gyula Grosics, Nándor Hidegkuti, Sándor Kocsis, Mihály Lantos, Gyula Lóránt, Péter Palotás, Ferenc Puskás, József Zakariás. — László Budai, Lajos Csordás, Jenő Dalnoki, Imre Kovács)
2. Jugoslaavia (Vladimir Beara, Stjepan Bobek, Vujadin Boškov, Tomislav Crnković, Zlatko Čajkovski, Ivan Horvat, Rajko Mitić, Tihomir Ognjanov, Branislav Stanković, Branko Zebec, Bernard Vukas)
3. Rootsi (Olof Åhlund, Sylve Bengtsson, Yngve Brodd, Bengt Gustavsson, Gösta Lindh, Gösta Löfgren, Erik Nilsson, Ingvar Rydell, Lennart Samuelsson, Gösta Sandberg, Karl Svensson. — Holger Hansson)
4. Saksa FV (Hans Eberle, Kurt Ehrmann, Ludwig Hinterstocker, Herbert Jäger, Alfred Post, Rudolf Schönbeck, Willi Schröder, Herbert Schäfer, Kurt Sommerlatt, Georg Stollenwerk, Johann Zeitler. — Erich Gleixner, Karl Klug, Matthias Mauritz)

Poolfinaal:
Ungari—Rootsi 6:0
Jugoslaavia — Saksa FV 3:1

Finaal:
Ungari—Jugoslaavia 2:0
Rootsi — Saksa FV 2:0

NSV Liidu meeskond (Anatoli Bašaškin, Konstantin Beskov, Vsevolod Bobrov, Avtandil Gogoberidze, Anatoli Iljin, Leonid Ivanov, Konstantin Krõževski, Fridrihh Marjutin, Igor Netto, Valentin Nikolajev, Juri Nõrkov, Aleksandr Petrov, Aleksandr Tenjagin, Vassili Trofimov, Avtandil Tškuasseli) võitis eelringis Bulgaaria koondise lisaajal 2:1 ning pidas Jugoslaaviaga kaheksandikfinaalis kaks mängu (5:5 ja 1:3).

1956 Melbourne (11)

1. NSV Liit (Anatoli Bašaškin, Anatoli Iljin, Anatoli Issajev, Lev Jašin, Boriss Kuznetsov, Anatoli Masljonkin, Igor Netto, Mihhail Ogonkov, Sergei Salnikov, Nikita Simonjan, Boriss Tatušin. — Jožef Betsa, Valentin Ivanov, Aleksei Paramonov, Boriss Razinski, Vladimir Rõžkin, Eduard Streltsov, Nikolai Tištšenko)
2. Jugoslaavia (Šava Antić, Mladen Košćak, Dobroslav Krstić, Muhamed Mujić, Zlatko Papec, Petar Radenković, Nikola Radović, Ivan Šantek, Dragoslav Šekularac, Ljubiša Spajić, Todor Veselinović. — Ibrahim Biogradlić, Luka Lipošinović, Blagoje Vidinić)
3. Bulgaaria (Todor Dijev, Georgi Dimitrov, Jordan Jordanov, Ivan Kolev, Nikola Kovačev, Manol Manolov, Dimitâr Milanov, Panajot Panajotov, Kiril Rakarov, Stefan Stefanov, Gavril Stojanov. — Milčo Goranov, Krum Janev, Georgi Najdenov)
4. India (Syed Khaja Aziz, Ahmed Husain, Mohammed Kannayan, Mohammed Kempiah, Krishna Swamy Kittu, Shaikh Abdul Lateef, Noor Mohammed, Nikhil Kumar Nundy, Krishna Chandra Pal, Narayan Subramaniam, Neville Stephen D'Souza. — Tulsidas Balaram, Pradip Banerjee, Samar Banerjee, Peter Thangaraj)

Poolfinaal:
Jugoslaavia—India 4:1
NSV Liit — Bulgaaria 2:1

Finaal:
NSV Liit — Jugoslaavia 1:0
Bulgaaria—India 3:0

1960 Rooma (16)

1. Jugoslaavia (Andrija Anković, Vladimir Durković, Milan Galić, Fahrudin Jusufi, Tomislav Knez, Borivoje Kostić, Željko Matuš, Željko Perušić, Novak Roganović, Ante Žanetić, Blagoje Vidinić. — Aleksandar Kozlina, Dušan Maravić, Velimir Sombolac)
2. Taani (Poul Andersen, Henning Enoksen, Henry From, Bent Hansen, Poul Jensen, Flemming Nielsen, Hans Nielsen, Harald Nielsen, Poul Pedersen, Jørn Sørensen, Tommy Troelsen. — John Danielsen)
3. Ungari (Flórián Albert, Jenő Dalnoki, Zoltán Dudás, János Dunai, János Göröcs, Ferenc Kovács, Pál Orosz, Imre Sátori, Ernő Solymosi, Gábor Török, Pál Várhidi. — Lajos Faragó, Dezső Novák, Tibor Pál, Gyula Rákosi, Oszkár Vilezsál)
4. Itaalia (Luciano Alfieri, Giacomo Bulgarelli, Tarcisio Burgnich, Giancarlo Cella, Giowanni Rivera, Giorgio Rossano, Sandro Salvadore, Ugo Tomeazzi, Giovanni Trapattoni, Mario Trebbi, Paride Tumburus. — Giovanni Fanello, Giorgio Ferrini, Luciano Magistrelli, Gilberto Noletti)

Poolfinaal:
Taani—Ungari 2:0
Itaalia—Jugoslaavia 1:1
(ka lisaaeg lõppes viigiga, loosiga pääses finaali Jugoslaavia)

Finaal:
Jugoslaavia—Taani 3:1
Ungari—Itaalia 2:1

NSV Liidu meeskond mängis valikturniiril Bulgaariaga 1:1 ja 0:1 ning Rumeeniaga 2:0 ja 0:0 ega pääsenud olümpiaturniirile.

1964 Tokio (14)

1. Ungari (Ferenc Bene, Tibor Csernai, János Farkas, Kálmán Ihász, Sándor Katona, Imre Komora, Ferenc Nógrádi, Dezső Novák, Árpád Orbán, Antal Szentmihályi, Gusztáv Szepesi. — József Gelei, Károly Palotai, Zoltán Varga)
2. Tšehhoslovakkia (Jan Brumovský, Ján Geleta, Karel Lichtnégl, Voj-

těch Masný, Ivan Mráz, Zdeněk Pičman, František Schmucker, Antonín Urban, František Valošek, Vladimir Weiss, Josef Vojta. — Karel Knesl, Štefan Matlák, Karel Nepomucký, Antonín Švajlen)

3. Saksa ü. v. (Saksa DV) (Henning Frenzel, Otto Frässdorf, Manfred Geisler, Hans-Jürgen Heinsch, Gerhard Körner, Jürgen Nöldner, Herbert Pankau, Peter Rock, Hermann Stöcker, Manfred Walter, Eberhard Vogel. — Wolfgang Barthels, Bernd Bauchspiess, Dieter Engelhardt, Klaus Lisiewicz, Klaus-Dieter Seehaus, Werner Unger)
4. Ühinenud Araabia Vabariik (Egiptus) (Reda Ahmed, Raafat Attia, Mohammed Badawi, Amin Elisnawi, Mohammed Elsherbini, Aly Etman, Mohammed Kotb, Seddik Mohammed, Nabil Nosseir, Ibrahim Riad, Yaken Zaki. — Darwish Amin, Rifaat Elfanagili, Ahmed Gad, Taha Ismail, Seddik Mohammed, Khalil Shahin)

Poolfinaal:
Tšehhoslovakkia — Saksa ü. v. 2:1
Ungari — Ühinenud Araabia Vabariik 6:0

Finaal:
Ungari—Tšehhoslovakkia 2:1
Saksa ü. v. — Ühinenud Araabia Vabariik 3:1

NSV Liit võitis küll valikturniiril Soome 7:0 ja 4:0, kuid sai Saksa ü. v-lt pärast kaht viiki (1:1) kaotuse 1:4 ega pääsenud olümpiaturniirile.

1968 México (16)

1. Ungari (Antal Dunai, Lajos Dunai, László Fazekas, Károly Fatér, István Juhász, Iván Menczel, Lázló Nagy, Ernő Noskó, Dezső Novák, Miklós Páncsics, Lajos Szücs. — István Básti, László Keglovich, Lajos Kocsis, Miklós Szalay, Zoltán Szarka)
2. Bulgaaria (Jančo Dimitrov, Asparuh Donev, Milko Gaidarski, Ivajlo Georgiev, Atanas Gerov, Georgi Hristakiev, Kiril Ivkov, Evgeni Jančovski, Stojan Jordanov, Todor Krâstev, Petâr Želkov. — Georgi Ivanov, Ivan Zafirov, Georgi Vasilev)
3. Jaapan (Kunishige Kamamoto, Mitsuo Kamata, Hiroshi Katayama, Ikuo Matsumoto, Teruki Miyamoto, Takaji Mori, Aritatsu Ogi, Ryuichi Sugiyama, Masashi Watanabe, Yoshitada Yamaguchi, Kenzo Yokoyama. — Yasuyuki Kuwahara, Shigeo Yaegashi)
4. Mehhiko (Juan Alejándrez, Ignacio Basagurén, Luis Estrada, Albino Morales, Vicente Pereda, Mario Pérez, Luis Regueiro, Héctor Sanabria, Javier Sánchez, Javier Vargas, Cesáreo Victorino. — Fernando Bustos, Elías Muñoz, Héctor Pulido)

Poolfinaal:
Ungari—Jaapan 5:0
Bulgaaria—Mehhiko 3:2

Finaal:
Ungari—Bulgaaria 4:1
Jaapan—Mehhiko 2:0

NSV Liidu meeskond võitis valikturniiril Poola 1:0 ja 2:1, kuid kaotas Tšehhoslovakkiale 3:2 ja 0:3 (halvema väravate vahega) ega pääsenud olümpiaturniirile.

1972 München (16)

1. Poola (Zygmunt Anczok, Lesław Ćmikiewicz, Kazimierz Deyna, Robert Cadocha, Jerzy Gorgoń, Zbigniew Gut, Hubert Kostka, Jerzy Kraska, Włodzimierz Lubański, Zygmunt Maszczyk, Zygfryd Szołtysik, Ryszard Szymczak. — Kazimierz Kmiecik, Grzegorz Lato, Joachim Marx, Antoni Szymanowski)
2. Ungari (László Bálint, Antal Dunai, Ede Dunai, István Géczi, Péter Juhász, Lajos Kocsis, Mihály Kozma, Lajos Kű, Miklós Páncsics, Lajos Szücs, Kálmán Tóth, Béla Váradi, Péter Vépi. — László Branikovits, József Kovács, Ádám Rothermel, Csaba Vidáts)
3. NSV Liit (Arkadi Andreasjan, Oleg Blohhin, Murtaz Hurtsilava, Juri Istomin, Andrei Jakubik, Gennadi Jevrjužihhin, Vladimir Kaplitšnõi, Viktor Kolotov, Jevgeni Lovtšev, Sergei Olšanski,

Vahering

I grupp

	1.	2	3	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	2:0	4:1	2:0	8:1	6
2. Saksa DV	0:2	●	3:2	7:0	10:4	4
3. Saksa DV	1:4	2:3	●	1:1	4:8	3
4. Mehhiko	0:2	0:7	1:1	●	1:10	1

II grupp

	1.	2	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Poola	●	2:1	1:1	5:0	8:2	5
2. NSV Liit	1:2	●	4:0	3:0	8:2	4
3. Taani	1:1	0:4	●	3:1	4:6	3
4. Maroko	0:5	0:3	1:3	●	1:11	0

Finaal:
Poola—Ungari 2:1
NSV Liit — Saksa DV 2:2

Jevgeni Rudakov, Vjatšeslav Šemjonov, Oganes Zanazanjan. — Revaz Dzodzuašvili, Juri Jelissejev, Anatoli Kuksov, Vladimir Oništšenko, Jožef Sabo)

3. Saksa DV (Bernd Bransch, Jürgen Croy, Peter Ducke, Frank Ganzera, Hans-Jürgen Kreische, Lothar Kurbjuweit, Jürgen Pommerenke, Wolfgang Seguin, Jürgen Sparwasser, Joachim Streich, Manfred Zapf, Konrad Weise, Eberhard Vogel. — Reinhard Häfner, Harald Irmscher, Ralf Schulenberg, Siegmar Wätzlich)

1976 Montreal (13)

1. Saksa DV (Bernd Bransch, Jürgen Croy, Hans-Jürgen Dörner, Wilfried Gröbner, Martin Hoffmann, Reinhard Häfner, Gerd Kische, Lothar Kurbjuweit, Reinhard Lauck, Wolfram Löwe, Hans-Jürgen Riediger, Hartmut Schade, Konrad Weise. — Hans-Ullrich Grapenthin, Gert Heidler, Dieter Riedel, Gerd Weber)
2. Poola (Kazimierz Deyna, Henryk Kasperczak, Kazimierz Kmiecik, Grzegorz Lato, Zygmunt Maszczyk, Piotr Mowlik, Andrzej Szarmach, Antoni Szymanowski, Władysław Żmuda, Jan Tomaszewski, Henryk Wawrowski, Henryk Wieczorek. — Jan Beniger, Lesław Ćmikiewicz, Jerzy Gorgoń, Roman Ogaza, Wojciech Rudy)
3. NSV Liit (Vladimir Astapovski, Oleg Blohhin, Leonid Burjak, Mihhail Fomenko, Viktor Kolotov, Viktor Matvijenko, Aleksandr Minajev, Leonid Nazarenko, Vladimir Oništšenko, Stefan Reško, Viktor Zvjagintsev, Vladimir Troškin. — Vladimir Fjodorov, Anatoli Konkov, Vladimir Veremejev)
4. Brasiilia (Alberto, Batista, Carlos, Edinho, Erivelto, Eudes, Jarbas, Julinho, Junior, Marinho, Mauro, Rosemiro, Tecão. — Chico Fraga, Edval, Santos, Zé Carlos)

Poolfinaal:
Saksa DV — NSV Liit 2:1
Poola—Brasiilia 2:0

Finaal:
Saksa DV — Poola 3:1
NSV Liit — Brasiilia 2:0

1980 Moskva (16)

1. Tšehhoslovakkia (Jan Berger, Werner Lička, Luděk Macela, Josef Mazura, Petr Němec, Luboš Pokluda, Libor Radimec, Oldřich Rott, Zdeněk Rygel, Stanislav Seman, Jindřich Svoboda, František Štambachr, Ladislaw Vízek. — František Kunzo, Jaroslav Neto-

lička, Zdeněk Šreiner, Rostislav Václavíček)
2. Saksa DV (Frank Baum, Lothar Hause, Dieter Kühn, Matthias Liebers, Matthias Müller, Wolf-Rüdiger Netz, Werner Peter, Bodo Rudwaleit, Rüdiger Schnuphase, Wolfgang Steinbach, Frank Terletzki, Norbert Trieloff, Artur Ullrich. — Jürgen Bähringer, Bernd Jakubowski, Andreas Trautmann, Frank Uhlig)
3. NSV Liit (Sergei Andrejev, Sergei Baltatša, Vladimir Bessonov, Renat Dassajev, Valeri Gazzajev, Juri Gavrilov, Vagiz Hidijatullin, Horen Oganesjan, Oleg Romantsev, Tengiz Sulakvelidze, Sergei Šavlo, Fjodor Tšerenkov, Aleksandr Tšivadze. — Sergei Nikulin, Vladimir Pilgui, Aleksandr Prokopenko, Revaz Tšelebadze)
4. Jugoslaavia (Nikica Cukrov, Ivan Gudelj, Tomislav Ivković, Nikica Klinčarski, Mišo Krstičević, Dušan Pešić, Boro Primorac, Srebrenko Repčić, Dzevad Šećerbegović, Miloš Šestić, Zlatko Vujović, Zoran Vujović. — Miloš Hristić, Milan Jovin, Vladimir Matijević, Ante Miročević, Dragan Pantelić)

Veerandfinaal:

NSV Liit — Kuveit	2:1
Tšehhoslovakkia—Kuuba	3:0
Saksa DV — Iraak	4:0
Jugoslaavia—Alžeeria	3:0

Poolfinaal:

Saksa DV — NSV Liit	1:0
Tšehhoslovakkia—Jugoslaavia	2:0

Finaal:

Tšehhoslovakkia — Saksa DV	1:0
NSV Liit — Jugoslaavia	2:0

JALGRATTASÕIT

Jalgrattavõistlusi peetakse maanteel, linnatänavail (kriteerium), murdmaastikul (kross) ja velodroomil (trekisõit). Võistlusmaa pikkus võib olla mitmesugune. Sõidetakse individuaalselt ja meeskondlikult, kusjuures individuaalvõistleja lähtub eraldi- või ühisstardist (grupisõit), meeskond eraldistardist. Nii velodroomil kui maanteel võib võistlus kesta ühe või mitu päeva. Maanteesõidujalgrattal on käsipidurid, käiguvahetusmehhanism ja vabajooks, trekisõidujalgrattal need puuduvad. Edasiliikumiseks tohib sõitja kasutada ainult oma jõudu, keelatud on õhutakistust vähendavad seadised. Ühekohalise jalgratta pikkus ei tohi ületada 2 m ja laius 75 cm. Velodroom on kinnine või lahtine spordiehitis, kus on eriline puit-, asfalt- või betoonkattega kaldringrada (seda nimetatakse trekiks; laius 4—10 m, eelistatavaim pikkus 333,33 m, kalle kurvides 20—35°, sirgetel 3—7°). Seal võisteldakse sprindisõidus (2 ringi rohkem kui 333,33 m pikkustel või 3 ringi kuni 333,33 m pikkustel trekkidel, mõõdetakse viimase 200 m läbimise aeg), jälitussõidus (mehed sõidavad 4000, naised 3000 m, üksikvõistlejad või 4-liikmelised võistkonnad stardivad paarikaupa kumbki treki vastassirge keskelt, võidab vastase kinnipüüdnud või kiiremini sõitnud võistleja või võistkond), liidrisõidus (distants 40—50 km või aega 1 tund, sõidetakse erilise mootorratta taga), paarissõidus (võistkonnad on 2-liikmelised, trekil sõidab üks võistleja igast võistkonnast, välja vahetatakse teineteist vabalt valitud kohas, sõidetakse kindel arv ringe või kokkulepitud ajavahemik) ja grupisõidus (ühisstardist vahefinišitega, võidab rohkem punkte saanud võistleja). Korraldatakse kiirus- (paigalt- või lendstardist), väljalangemis- (igas vahefinišis langeb välja viimaseks jäänud võistleja), händikäp- (nõrgemad võistlejad saavad aja- või vahemaaeelise) ja mitmevõistlusi (võivad koosneda kas ainult trekil või trekil ja maanteel peetavaist eri võistlustest). Tandemitel (kahekohalistel

jalgratastel) võisteldakse sprindi-, kiirus- ja händikäpsõidus. Jalgratastel mängitakse ka velopalli ja -polot ning võisteldakse vigursõidus.

Jalgratta eelkäijad olid prantslase de Sivraci 1790. a. ja sakslase K. von Draisi 1817. a. ehitatud kaherattalised jalgadega tõugatavad sõiduvahendid. Esimese väntpedaalidega jalgratta leiutas vene talupoeg J. Artamonov 1801. a. Tänapäeva jalgratta prototüübiks peetakse kettülekandega jalgratast, mille valmistas inglane H. Lawson 1879. a. 19. saj. lõpul kasutusele võetud kuullaagrid, õhukummid ja vabajooksusidur andsid jalgrattale lõpliku kuju.

Jalgrattaspordiga hakati intensiivselt tegelema möödunud sajandi II poolel. Esimestel võistlustel sõideti 200—600 km. Et kiirus oli väike, otsustas jalgratturite kehaline vastupidavus. Varaseim teada olev suur rahvusvaheline võistlus peeti 1869. a. Prantsusmaal (Pariis—Rouen), võitja keskmine kiirus oli 11 km/h. 1891. a. korraldati võistlus marsruudil Pariis—Brest—Pariis; selle 1200 km pikkuse tee pidid jalgratturid läbima puhkuseta. 1893. a. tehti algust MM-võistlustega trekil, 1921. a. maanteel (neid on hiljem korraldatud igal aastal). Naiste MM-võistlusi on peetud a-st 1958. Elukutseliste velotuuridest on tuntuimad *Tour de France* (a-st 1903) ja *Giro d'Italia* (a-st 1909) ning amatööride mitmepäevasõitudest rahutuur (a-st 1948; Poola, Saksa DV ja Tšehhoslovakkia teedel) ja *Tour de l'Avenir* (a-st 1961). Jalgrattaspordi üldjuhtimisorgan on Rahvusvaheline Jalgratturite Liit (pr. *Union Cycliste Internationale*, lüh. UCI, asutatud 1900 Pariisis, president itaallane Adriano Rodoni, liikmesliite 1981. a. 129), millele alluvad 1965. a. asutatud Rahvusvaheline Amatööride Jalgrattasõiduföderatsioon (pr. *Fédération Internationale Amateur de Cyclisme*, lüh. FIAC, president samuti Adriano Rodoni) ja Rahvusvaheline Professionaalide Jalgrattasõiduföderatsioon (pr. *Fédération Internationale du Cyclisme Professionel*, lüh. FICP). Maailmarekordeid fikseeritakse amatööridele ja elukutselistele eraldi ainult trekisõidus, eraldi kinnistel ja lahtistel velodroomidel.

Venemaal peeti esimene jalgrattasõiduvõistlus 1883. a. Moskvas, 1891. a. korraldati esimene võistlus vastvalminud Moskva velodroomil ning 1895. a. toimus esmakordselt mitmepäevasõit Peterburist Moskvasse. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused korraldati trekisõidus 1923. a., maanteesõidus 1928. a., esimene velotuur (marsruudil Moskva—Kiiev—Minsk—Moskva) 1937. a. Tegevust juhib NSVL Jalgrattaspordiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline jalgrattaspordisektsioon), mis kuulub a-st 1952 Rahvusvahelisse Jalgratturite Liitu ja a-st 1965 Rahvusvahelisse Amatööride Jalgrattasõiduföderatsiooni. MM-võistlustel on hästi esinenud Nõukogude naisjalgratturid (parimad tulemused sprindisõidus, esimese maailmameistritiitli võitis 1958. a. Galina Jermolajeva). Mehed on olnud edukaimad 4000 m meeskondlikus jälitussõidus ja meeskondlikus maanteesõidus. Rahutuuridel on Nõukogude sportlased võitnud 8 individuaalset ja 16 meeskondlikku esikohta.

Eestis oli jalgrattasõit möödunud sajandil populaarne spordiala. 1886. a. asutati Paides ja Viljandis esimesed Eesti jalgrattaklubid. Tallinnas pandi organiseeritud jalgrattaspordile alus 1889. a. Samal aastal sai teoks esimene pikamaasõit (marsruudil Riia—Tallinn). 1896. a. asutati Tabivere mõisas (praeguse Saadjärve kolhoosi keskuse külje all Jõgeva raj-s) Saadjärve Jalgratta Sõitjate Selts, Venemaa esimene talupoegadest rattasõitjate selts, ja ehitati velodroom. Juba jalgrattaspordi algaastail tegid Eesti sportlased endale nime. Nii võitis 1900. a. pikamaasõidu (Moskvast Peterburi) ootamatult haapsalulane Karl Tamman. Vahepealsele mõõnaperioodile järgnes käesoleva sajandi 20. a-il uus tõus. Tartus valmis velodroom, rattasport elustus taas Tallinnas ja Rakveres. Hakati pidama Eesti

meistrivõistlusi: meestele 1925. a-st treki- ja 1933. a-st maanteesõidus, naistele 1926. a-st treki- ja 1934. a-st maanteesõidus. Nõukogude Eestis juhib jalgrattaspordialast tegevust ENSV Jalgrattaspordiföderatsioon. Eesti NSV meistrivõistlusi on korraldatud 1946. a-st. Eesti jalgratturid on mitu korda NSV Liidu koondises osa võtnud rahvusvahelistest võistlustest. Edukaim on olnud Aavo Pikkuus, kes on MM-võistlustes osalenud kolm korda ning võitnud meeskonnasõidus 1 kuldmedali ja 2 hõbemedalit. Rahutuuridel on A. Pikkuus saanud individuaalse esi- ja kolmanda koha, 4 meeskondlikku esikohta ja 1 teise koha. MM-võistlustest on peale Aavo Pikkuusi osa võtnud Ants Väravas, Kalju Koch, Peep Jöffert, Jaan Klaassepp, Olavi Ulm, Liidia Hallik ja Oleg Ljadov, rahutuuridest Nikolai Matvejev, Ants Väravas, Peep Jöffert (1968. a. aktiivseim sõitja) ja Jaan Klaassepp. NSV Liidu meistriks on tulnud Nikolai Matvejev, Aavo Pikkuus, Ants Väravas, Peep Jöffert, Jaan Klaassepp, Jüri Randmaa, Rein Leegu, Karli Lambot, Toomas Villamaa, Urmas Tooma, Oleg Ljadov, Aino Moorlat ja Urve Haabu.

Jalgrattasõit on kavas olnud kõigil olümpiamängudel (1904 võistlesid ainult USA sportlased, tulemusi pole ametlikesse protokollidesse kantud). Algul koostasid olümpiamängude korraldajad jalgrattasõidu kava oma äranägemise järgi, mõnikord võisteldi ainult trekil (1900), mõnikord ainult maanteel (1912). Praegune võistluste programm kehtib üldjoontes 1928. a-st. Trekil võisteldakse 1000 m sõidus paigaltstardist, sprindisõidus, 4000 m individuaalses ja meeskondlikus jälitussõidus (a-st 1976 pole enam kavas olnud 2000 m sõitu tandemitel), maanteel grupisõidus (võistlusmaa 150—200 km) ja 100 km meeskonnasõidus (4 liiget). A-st 1976 võib igast riigist võistelda treki individuaalaladel 1 jalgrattur ja kõigil meeskonnaaladel 1 meeskond. Maanteel toimuvas grupisõidus võib ühest riigist osaleda kuni 4 sportlast. Trekisõitjad loositakse eelsõitudesse, mille võitjad pääsevad võistlejate arvust olenevalt kaheksandik- või veerandfinaali ning sealt poolfinaali ja finaali. Eelsõitudes ja kaheksandikfinaalides kaotanud jalgratturid võivad lohutussõitude kaudu samuti pääseda veerandfinaali. Kõigil olümpiamängudel on edukaimad olnud

Jalgrattasõit olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid	Esindatud riike
1896	6	19	5
1900	1	26	6
1908	7	92	11
1912	2	123	16
1920	6	96	14
1924	6	140	24
1928	6	168	27
1932	6	64	13
1936	6	176	30
1948	6	187	33
1952	6	214	36
1956	6	161	30
1960	6	295	47
1964	7	305	40
1968	7	332	52
1972	7	361	54
1976	6	295	48
1980	6	238	33

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	4	4	2
Austria	1	—	2
Belgia	5	6	8
Holland	8	10	4
Itaalia	22	14	6
Jamaika	—	—	1
Kanada	—	—	1
Kreeka	1	3	1
Lõuna-Aafrika	1	4	3
Norra	1	—	—
NSV Liit	7	3	7
Poola	—	4	3
Prantsusmaa	26	13	15
Rootsi	3	2	7
Saksa DV	3	7	4[1]
Saksa FV	4	2	5[1]
Saksamaa	2	2	3
Suurbritannia	6	18	14
Šveits	1	2	2
Taani	5	6	7
Tšehhoslovakkia	2	2	2
USA	—	—	3

[1] Ühe pronksmedali on võitnud Saksa DV ja Saksa FV ühismeeskond.

NSV Liidu jalgratturite saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes võistlusalas osaleti	Medalid			Kohad		
			kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	10	5	—	—	—	—	—	—
1956	12	6	—	—	—	—	1	1
1960	13	6	1	—	4	1	—	—
1964	12	7	—	1	—	—	1	—
1968	15	6	—	—	—	2	—	—
1972	15	6	2	—	1	—	—	—
1976	12	6	1	1	—	1	2	—
1980	13	6	3	1	2	—	1	1

Euroopa jalgratturid. Varasemail mängudel domineerisid Prantsusmaa ja Suurbritannia sportlased, hiljemail on neile lisandunud taanlased, itaallased, hollandlased ja belglased. 1956—64 olid eriti edukad itaallased, kes võitsid 19 võimalikust kuldmedalist 11. 1972. ja 1980. a. mängudel olid parimad NSV Liidu jalgratturid. Kõige rohkem medaleid on võitnud prantslased Daniel Morelon (3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali), Paul Masson (3 kuldmedalit), Robert Charpentier (3 kuldmedalit) ja Pierre Trentin (2 kuld- ja 2 pronksmedalit). NSV Liidu jalgratturteist on edukaimad olnud Vladimir Ossokin ja Vitali Petrakov (mõlemal 1 kuld- ja 1 hõbemedal). Eesti NSV sportlastest sai Aavo Pikkuus kuldmedali 1976. a. olümpiamängudel 100 km meeskonnasõidus. Olümpiamängudel on võistelnud ka Nikolai Matvejev (jäi 1952. a. 4000 m meeskondlikus jälitussõidus neljateistkümnendaks), Ants Väravas oli 1964. a. varumees.

TREKISÕIT

SPRINT

1896 Ateena (8/4; 333,3 m)
1. Paul Masson (Pr.) 24,0
2. Stamatios Nikolopulos (Kr.) 25,4
3. Adolf Schmal (Austria) 26,6

1896 Ateena (4/3; 2000 m)
1. Paul Masson (Pr). 4.56,0
2. Stamatios Nikolopulos (Kr.) 5.00,2
3. Léon Flameng (Pr.)
4. Joseph Rosemayer (Saksa)

1900 Pariis (26/6; 1000 m)
1. Georges Taillandier (Pr.) 2.52,0[1]
2. F. Sanz (Pr.)
3. Lake (USA)

[1] viimased 200 m 13,0

1908 London (40/9)
Ükski finalist ei suutnud kinni pidada ajanormist, seetõttu jäid medalid välja andmata.

1920 Antverpen (18/7; 1000 m)
1. Mauritius Peeters (Holl.) 1.38,3
2. Thomas Johnson (Sbr.)
3. Harry Ryan (Sbr.)

1924 Pariis (31/17)
1. Lucien Michard (Pr.) 12,8[1]
2. Jacobus Meijer (Holl.)
3. Jean Cugnot (Pr.)

[1] siin ja edaspidi sprindis viimase 200 m läbimise aeg

1928 Amsterdam (18)
1. Roger Beaufrand (Pr.) 13,2
2. Antoine Mazairac (Holl.)
3. Willy Falck-Hansen (Taani) 12,2
4. Hans Bernhardt (Saksa)

1932 Los Angeles (9)
1. Jacobus van Egmond (Holl.) 12,6
2. Louis Chaillot (Pr.)
3. Bruno Pellizzari (It.)
4. Edgar Gray (Austr.)

1936 Berliin (20)
1. Toni Merkens (Saksa) 11,8
2. Arie van Vliet (Holl.) 11,8
3. Louis Chaillot (Pr.) 12,0
4. Benedetto Pola (It.)

1948 London (23)
1. Mario Ghella (It.) 12,0

2. Reginald Harris (Sbr.) 12,7
3. Axel Schandorff (Taani)
4. Charles Bazzano (Austr.)

1952 Helsingi (27)
1. Enzo Sacchi (It.) 12,0
2. Lionel Cox (Austr.)
3. Werner Potzernheim (SFV)
Otar Dadunašvili (NSVL) ls. (2.)

1956 Melbourne (19)
1. Michel Rousseau (Pr.) 11,4
2. Guglielmo Pesenti (It.)
3. Richard Ploog (Austr.)
4. Warren Johnston (Uus-M.)
Boriss Romanov (NSVL) vf.

1960 Rooma (30/18)
1. Sante Gaiardoni (It.) 11,1
2. Leo Sterckx (Belgia)
3. Valentino Gasparella (It.) 12,0
4. Ronald Baensch (Austr.)
Imants Bodnieks (NSVL) kf.
Boriss Vassiljev (NSVL) kf.

1964 Tokio (39/22)
1. Giovanni Pettenella (It.) 13,69
2. Sergio Bianchetto (It.)
3. Daniel Morelon (Pr.) 11,58
4. Pierre Trentin (Pr.)
Omar Phakadze (NSVL) kf.
Valeri Hitrov (NSVL) kf.

1968 México (46/27)
1. Daniel Morelon (Pr.) 10,68
2. Giordano Turrini (It.)
3. Pierre Trentin (Pr.) 10,92
4. Omar Phakadze (NSVL)
Sergei Kravtsov (NSVL) kf.

1972 München (51/31)
1. Daniel Morelon (Pr.) 11,25
2. John Nicholson (Austr.)
3. Omar Phakadze (NSVL) 11,34
4. Klaas Balk (Holl.)
Sergei Kravtsov (NSVL) kf.

1976 Montreal (25)
1. Anton Tkáč (Tšehh.) 10,78
2. Daniel Morelon (Pr.) 11,58
3. Jürgen Geschke (SDV) 11,35
4. Dieter Berkmann (SFV)
5. Sergei Kravtsov (NSVL)
6. Yoshika Cho (Jp.)

1980 Moskva (15)
1. Lutz Hesslich (SDV) 11,40
2. Yavé Cahard (Pr.) 10,86
3. Sergei Kopõlov (NSVL) 10,47
4. Anton Tkáč (Tšehh.)
5. Henrik Salée (Taani) 11,36
6. Heinz Isler (Šv.)

1000 m PAIGALTSTARDIST

1928 Amsterdam (14)
1. Willy Falck-Hansen (Taani) *1.14,2
2. Gerard Bosch van Drakestein (Holl.) 1.15,1
3. Edgar Gray (Austr.) 1.15,3
4. Octave Dayen (Pr.) 1.16,0
5. Kurt Einsiedel (Saksa) 1.17,1
6. Józef Lange (Poola) 1.18,0
6. E. Keridge (Sbr.) 1.18,0

1932 Los Angeles (9)
1. Edgar Gray (Austr.) *1.13,0
2. Jacobus van Egmond (Holl.) 1.13,3
3. Charles Rampelberg (Pr.) 1.13,4
4. Luigi Consonni (It.) 1.14,7
4. William Harvell (Sbr.) 1.14,7
6. Lewis Rush (Kan.) 1.15,6

1936 Berliin (19)
1. Arie van Vliet (Holl.) *1.12,0
2. Pierre Georget (Pr.) 1.12,8
3. Rudolf Karsch (Saksa) 1.13,2
4. Benedetto Pola (It.) 1.13,6
5. Arne Pedersen (Taani) 1.14,0
5. László Orczán (Ung.) 1.14,0

1948 London (21)
1. Jacques Dupont (Pr.) 1.13,5
2. Pierre Nihant (Belgia) 1.14,5
3. Thomas Godwin (Sbr.) 1.15,0
4. Hans Flückiger (Šv.) 1.15,3
5. Axel Schandorff (Taani) 1.15,5
6. Sidney Patterson (Austr.) 1.15,7

1952 Helsingi (27)
1. Russell Mockridge (Austr.) *1.11,1
2. Marino Morettini (It.) 1.12,7
3. Raymond Robinson (L.-Aafr.) 1.13,0
4. Clodomiro Cortoni (Arg.) 1.13,2
5. Donald McKellow (Sbr.) 1.13,3
6. Ib Hansen (Taani) 1.14,4
12. Lev Tsipurski (NSVL) 1.15,2

1956 Melbourne (22)
1. Leandro Faggin (It.) *1.09,8
2. Ladislav Fouček (Tšehh.) 1.11,4

3. Alfred Swift (L.-Aafr.) 1.11,6
4. Warren Scarfe (Austr.) 1.12,1
5. Alan Danson (Sbr.) 1.12,3
5. Luis Serra (Ur.) 1.12,3
5. Boriss Savostin (NSVL) 1.12,3

1960 Rooma (25)
1. Sante Gaiardoni (It.) **1.07,27
2. Dieter Gieseler (S. ü. v./SFV) 1.08,75
3. Rostislav Vargaškin (NSVL) 1.08,86
4. Pieter van der Touw (Holl.) 1.09,20
5. Ian Chapman (Austr.) 1.09,55
6. Anésio Argenton (Bras.) 1.09,96

1964 Tokio (27)
1. Patrick Sercu (Belgia) 1.09,59
2. Giovanni Pettenella (It.) 1.10,09
3. Pierre Trentin (Pr.) 1.10,42
4. Pieter van der Touw (Holl.) 1.10,68
5. Jiří Pecka (Tšehh.) 1.10,70
6. Lothar Claesges (S. ü. v./SFV) 1.10,86
9. Viktor Logunov (NSVL) 1.11,36

1968 México (32)
1. Pierre Trentin (Pr.) **1.03,91
2. Niels Fredborg (Taani) 1.04,61
3. Janusz Kierzkowski (Poola) 1.04,63
4. Gianni Sartori (It.) 1.04,65
5. Roger Gibbon (Trin.) 1.04,66
6. Leijn Loevesijn (Holl.) 1.04,84
8. Sergei Kravtsov (NSVL) 1.05,21

1972 München (32)
1. Niels Fredborg (Taani) 1.06,44
2. Daniel Clark (Austr.) 1.06,87
3. Jürgen Schütze (SDV) 1.07,02
4. Karl Köther (SFV) 1.07,21
5. Janusz Kierzkowski (Poola) 1.07,22
6. Dimo Tončev (Bulg.) 1.07,55
8. Eduard Rapp (NSVL) 1.07,73

1976 Montreal (31)
1. Klaus Grünke (SDV) 1.05,927
2. Michel Vaarten (Belgia) 1.07,516
3. Niels Fredborg (Taani) 1.07,617
4. Janusz Kierzkowski (Poola) 1.07,660
5. Eric Vermeulen (Pr.) 1.07,846
6. Hans Michalsky (SFV) 1.07,878
Eduard Rapp (NSVL) diskv.

1980 Moskva (18)
1. Lothar Thoms (SDV) **1.02,955
2. Aleksandr Panfilov (NSVL) 1.04,845
3. David Weller (Jam.) 1.05,241
4. Guido Bontempi (It.) 1.05,478
5. Yavé Cahard (Pr.) 1.05,584
6. Heinz Isler (Šv.) 1.06,273

4000 m INDIVIDUAALNE JÄLITUSSÕIT

1964 Tokio (24)
1. Jiří Daler (Tšehh.) 5.04,75
2. Giorgio Ursi (It.) 5.05,96
3. Preben Isaksson (Taani) 5.01,90
4. Tiemen Groen (Holl.) 5.04,21
Stanislav Moskvin (NSVL) vf.

1968 México (28)
1. Daniel Rebillard (Pr.) (eels. **4.39,87) 4.41,71
2. Mogens Frey Jensen (Taani) 4.42,43
3. Xaver Kurmann (Šv.) (eels. **4.40,41) 4.39,42
4. John Bylsma (Austr.) 4.41,60

1972 München (28)
1. Knut Knudsen (Norra) 4.45,74
2. Xaver Kurmann (Šv.) 4.51,96
3. Hans Lutz (SFV) 4.50,80
4. John Bylsma (Austr.) 4.54,93

1976 Montreal (27)
1. Gregor Braun (SFV) 4.47,61
2. Herman Ponsteen (Holl.) 4.49,72
3. Thomas Huschke (SDV) 4.52,71
4. Vladimir Ossokin (NSVL) 4.57,34
5. Orfeo Pizzoferrato (It.) 4.47,89
6. Garry Sutton (Austr.) 4.49,61

1980 Moskva (14)
1. Robert Dill-Bundi (Šv.) 4.35,66
2. Alain Bondue (Pr.) 4.42,96
3. Hans-Henrik Ørsted (Taani) 4.36,54
4. Harald Wolf (SDV) (eels. **4.39,96) 4.37,38
5. Vladimir Ossokin (NSVL)
6. Sean Yates (Sbr.)

4000 m MEESKONDLIK JÄLITUSSÕIT

1908 London (5; 1810,5 m)
1. Suurbritannia (Leonard Meredith, Benjamin Jones, Ernest Payne, Charles Kingsbury) 2.18,6
2. Saksamaa (Hermann Martens, Bruno Goetze, Karl Neumer, Rudolf Katzer) 2.28,6
3. Kanada (William Morton, Walter Andrews, Frederick McCarthy, William Anderson) 2.29,6
4. Holland (Johannes van Spengen, Antonie Gerrits, Dorotheus Nijland, Gerard Bosch van Drakestein) 2.44,0
5. Prantsusmaa (André Auffray, Émile Demangel, E. Maréchal, Maurice Schilles) 2.32,0

1920 Antverpen (8)
1. Itaalia (Franco Giorgetti, Ruggero Ferrario, Arnaldo Carli, Primo Magnani) 5.20,0
2. Suurbritannia (Albert White, Thomas Johnson, William Stewart, Cyril Alden)
3. Lõuna-Aafrika (James Walker, William Smith, Henry Kaltenbrun, Harry Goosen)
4. Belgia (Albert de Buinne, Charles van Doorselaer, Gustave Deschryver, Jean Janssens)

1924 Pariis (10)
1. Itaalia (Alfredo Dinale, Francesco Zucchetti, Angelo De Martino, Aleardo Menegazzi) 5.15,0
2. Poola (Józef Lange, Franciszek Szymczyk, Jan Łazarski, Tomasz Stankiewicz)
3. Belgia (Léonard Daghelinckx, Henri Hoevenaers, Fernand Saive, Jean van den Bosch)
4. Prantsusmaa (Lucien Choury, Joseph Vuillemin, R. Hournon, Marcel Renaud) (eels. *5.11,4)

1928 Amsterdam (12)
1. Itaalia (Luigi Tasselli, Ciacomo Gaioni, Cesare Facciani, Mario Lusiani) 5.01,8
2. Holland (Adriaan Braspenning, Jan Maas, Johannes Pijnenburg, Piet van der Horst) 5.06,2
3. Suurbritannia (Frank Wyld, Leonard Wyld, Percy Wyld, George Southall) (vf. *5.11,2) 5.02,4
4. Prantsusmaa (André Aumerle, Octave Dayen, René Brossy, André Trantoul)

1932 Los Angeles (5)
1. Itaalia (Marco Cimatti, Paolo Pedretti, Alberto Ghilardi, Nino Borsari) (eels. *4.52,9) 4.53,0
2. Prantsusmaa (Amédée Fournier, René Le Grèves, Henri Mouillefarine, Paul Chocque) 4.55,7
3. Suurbritannia (Ernest Johnson, William Harvell, Frank Southall, Charles Holland) 4.56,0
4. Kanada (Lewis Rush, Glen Robbins, Russell Hunt, Francis Elliott) 6.04,0
5. USA (Eddie Testa, Ruggero Berti, Harold Ade, Russell Allen) 5.17,4

1936 Berliin (13)
1. Prantsusmaa (Robert Charpentier, Jean Goujon, Guy Lapébie, Roger Le Nizerhy) (eels. *4.41,8) 4.45,0
2. Itaalia (Bianco Bianchi, Mario Gentili, Armando Latini, Severino Rigoni) 4.51,0
3. Suurbritannia (Harry Hill, Ernest Johnson, Charles King, Ernest Mills) 4.53,6

4. Saksamaa (Erich Arndt, Heinz Hasselberg, Heiner Hoffmann, Karl Klöckner) 4.55,0

1948 London (15)
1. Prantsusmaa (Pierre Adam, Serge Blusson, Charles Coste, Fernand Decanali) 4.57,8
2. Itaalia (Arnaldo Benfenati, Guido Bernardi, Anselmo Citterio, Rino Pucci) 5.36,7
3. Suurbritannia (Alan Geldard, Thomas Godwin, David Ricketts, Wilfred Waters) 4.55,8
4. Uruguai (Atilio Francois, Juan De Armas, Luis De los Santos, W. Bernatsky)

1952 Helsingi (22)
1. Itaalia (Marino Morettini, Guido Messina, Mino De Rossi, Loris Campana) 4.46,1
2. Lõuna-Aafrika (Thomas Shardelow, Alfred Swift, Robert Fowler, George Eatman) 4.53,6
3. Suurbritannia (Ronald Stretton, Alan Newton, George Newberry, Donald Burgess) 4.51,5
4. Prantsusmaa (Henri Andrieux, Pierre Michel, Jean-Marie Joubert, Claude Brugerolles) 4.51,9
14. NSV Liit (Viktor Meškov, Vassili Fedin, Nikolai Matvejev, Valentin Mihhailov) 5.00,1

1956 Melbourne (16)
1. Itaalia (Leandro Faggin, Valentino Casparella, Antonio Domenicali, Franco Gandini) *4.37,4
2. Prantsusmaa (René Bianchi, Jean Graczyk, Jean-Claude Lecante, Michel Vermeulin) 4.39,4
3. Suurbritannia (Thomas Simpson, Donald Burgess, John Geddes, Michael Gambrill) 4.42,2
4. Lõuna-Aafrika (Alfred Swift, Robert Fowler, Charles Jonker, Anne-Jan Hettema) 4.43,8
NSV Liit (Viktor Iljin, Vladimir Mitin, Rostislav Tšižikov, Eduard Gussev) vf.

1960 Rooma (19)
1. Itaalia (Luigi Arienti, Franco Testa, Mario Vallotto, Marino Vigna) 4.30,90
2. Saksa ü. v./Saksa DV (Siegfried Köhler, Peter Gröning, Manfred Klieme, Bernd Barleben) 4.35,78
3. NSV Liit (Arnold Belgardt, Stanislav Moskvin, Leonid Kolumbet, Viktor Romanov) 4.34,05
4. Prantsusmaa (Marcel Delattre, Jacques Suire, Guy Claud, Michel Nedelec) 4.35,72

1964 Tokio (18)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Lothar Claesges, Karl Link, Karlheinz Henrichs, Ernst Streng) 4.35,67
2. Itaalia (Luigi Roncaglia, Vincenzo Mantovani, Carlo Rancati, Franco Testa) 4.35,74
3. Holland (Gerard Koel, Jacob Oudkerk, Hendrik Cornelisse, Cornelis Schuuring) 4.38,99
4. Austraalia (Kevin Brislin, Victor Browne, Robert Baird, Hendrikus Vogels) 4.39,99
NSV Liit (Stanislav Moskvin, Sergei Tereštšenkov, Leonid Kolumbet, Dzintars Lācis) vf.

1968 México (20)
1. Taani (Per Pedersen Lyngemark, Mogens Frey Jensen, Reno Olsen, Gunnar Asmussen) 4.22,44
2. Saksa FV (Karlheinz Henrichs, Karl Link,

Jürgen Kissner, Udo Hempel) (eels. **4.19,90) 4.18,94
3. Itaalia (Lorenzo Bosisio, Cipriano Chemello, Luigi Roncaglia, Giorgio Morbiato) (eels. **4.16,10) 4.18,35
4. NSV Liit (Stanislav Moskvin, Dzintars Lācis, Vladimir Kuznetsov, Mihhail Koljušev) 4.33,39

Finaalis Saksa FV meeskond diskvalifitseeriti üksteise abistamise pärast, kuid hiljem paigutati 2. kohale.

1972 München (22)
1. Saksa FV (Jürgen Colombo, Günter Haritz, Udo Hempel, Günther Schumacher) 4.22,14
2. Saksa DV (Thomas Huschke, Heinz Richter, Herbert Richter, Uwe Unterwalder) 4.25,25
3. Suurbritannia (Michael Bennett, Ian Hallam, Ronald Keeble, William Moore) 4.23,78
4. Poola (Bernard Kręczyński, Paweł Kaczorowski, Janusz Kierzkowski, Mieczysław Nowicki) 4.26,06
NSV Liit (Viktor Bõkov, Vladimir Kuznetsov, Anatoli Stepanenko, Aleksandr Judin) vf.

1976 Montreal (17)
1. Saksa FV (Gregor Braun, Hans Lutz, Günther Schumacher, Peter Vonhof) 4.21,06
2. NSV Liit (Vladimir Ossokin, Aleksandr Perov, Vitali Petrakov, Viktor Sokolov) 4.27,15
3. Suurbritannia (Ian Banbury, Michael Bennett, Robin Croker, Ian Hallam) 4.22,41
4. Saksa DV (Norbert Dürpisch, Thomas Huschke, Uwe Unterwalder, Matthias Wiegand) 4.22,75
5. Poola (Jan Jankiewicz, Stanisław Lang, Krzysztof Sujka, Zbigniew Szczepkowski) 4.27,13
6. Tšehhoslovakkia (Zdeněk Dohnal, Michal Klasa, Petr Kocek, Jiří Pokorný) 4.30,11

1980 Moskva (13)
1. NSV Liit (Viktor Manakov, Valeri Movtšan, Vladimir Ossokin, Vitali Petrakov) (eels. **4.16,62; V. Ossokini asemel sõitis Aleksandr Krasnov) 4.15,70
2. Saksa DV (Gerald Mortag, Uwe Unterwalder, Matthias Wiegand, Volker Winkler) 4.19,67
3. Tšehhoslovakkia (Teodor Černý, Martin Penc, Jiří Pokorný, Igor Sláma)
4. Itaalia (Pierangelo Bincoletto, Guido Bontempi, Ivano Maffei, Silvestro Milani)
5. Prantsusmaa (Alain Bondue, Philippe Chevallier, Pascal Poisson, Jean-Marc Rebière)
6. Austraalia (Colin Fitzgerald, Kevin Nichols, Kelvin Poole, Garry Sutton)

TREKISÕIDUS VAREM KAVAS OLNUD ALAD

10 km

1896 Ateena (6/4)
1. Paul Masson (Pr.) 17.54,2
2. Léon Flameng (Pr.) 17.54,2
3. Adolf Schmal (Austria)
4. Joseph Rosemayer (Saksa)

12 TUNNI SÕIT

1896 Ateena (7/4)
1. Adolf Schmal (Austria) 314,997 km
2. F. Keeping (Sbr.) 314,664 km
3. Georgios Paraskevopulos (Kr.) 313,330 km

100 km

1896 Ateena (9/5)[1]
1. Léon Flameng (Pr.) 3:08.19,2

2. G. Kolettis (Kr.)
[1] ülejäänud katkestasid

1908 London (43/11)
1. Charles Bartlett (Sbr.) 2:41.48,6
2. Charles Denny (Sbr.)
3. Octave Lapize (Pr.)
4. W. Pett (Sbr.)
5. P. Texier (Pr.)
6. Walter Andrews (Kan.)

660 JARDI (603,49 m)

1908 London (46/9)
1. Victor Johnson (Sbr.) 51,2
2. Émile Demangel (Pr.)
3. Karl Neumer (Saksa)
4. Daniel Flynn (Sbr.)

5 km

1908 London (42/8)
1. Benjamin Jones (Sbr.) 8.36,2
2. Maurice Schilles (Pr.)
3. André Auffray (Pr.)
4. E. Maréchal (Pr.)
5. Charles Kingsbury (Sbr.)
6. Johannes van Spengen (Holl.)

20 km

1908 London (44/11)
1. Charles Kingsbury (Sbr.) 34.13,6
2. Benjamin Jones (Sbr.)
3. Joseph Werbrouck (Belgia)
4. L. Weintz (USA)

50 km

1920 Antverpen (29/11)
1. Henry George (Belgia) 1:16.43,2
2. Cyril Alden (Sbr.)
3. Petrus Ikelaar (Holl.)
4. Ruggero Ferrario (It.)
5. Herbert McDonald (Kan.)
6. Franco Giorgetti (It.)

1924 Pariis (36/16)
1. Jacobus Willems (Holl.) 1:18.24,0
2. Cyril Alden (Sbr.)
3. Frank Wyld (Sbr.)
4. Angelo De Martino (It.)
5. Józef Lange (Poola)
6. Alfredo Dinale (It.)

TANDEM (2000 m)

1908 London (17/7)
1. Prantsusmaa (Maurice Schilles, André Auffray) 3.07,6
2. Suurbritannia (Frederick Hamlin, Thomas Johnson)
3. Suurbritannia (Colin Brooks, Walter Isaacs)
4. Suurbritannia (J. Mathews, Leonard Meredith)

1920 Antverpen (6/5)
1. Suurbritannia (Harry Ryan, Thomas Lance) 2.49,4
2. Lõuna-Aafrika (James Walker, William Smith)
3. Holland (Frans de Vreng, Petrus Ikelaar)
4. Suurbritannia (William Stewart, Cyril Alden)

1924 Pariis (5)
1. Prantsusmaa (Lucien Choury, Jean Cugnot) 12,6[1]
2. Taani (Willy Falck-Hansen, Edmund Hansen)
3. Holland (Gerard Bosch van Drakestein, Mauritius Peeters)

[1] siin ja edaspidi tandemisõidus viimase 200 m läbimise aeg

1928 Amsterdam (7)
1. Holland (Bernard Leene, Daniel van Dijk) 11,8
2. Suurbritannia (John Sibbit, Ernest Chambers)
3. Saksamaa (Karl Köther, Hans Bernhardt)
4. Itaalia (Francesco Malatesta, Adolfo Corsi)

1932 Los Angeles (5)
1. Prantsusmaa (Maurice Perrin, Louis Chaillot) 12,0
2. Suurbritannia (Ernest Chambers, Stanley Chambers)
3. Taani (Willy Gervin, Harald Christensen)
4. Holland (Bernard Leene, Jacobus van Egmond)
5. USA (Frank Testa, Reydens Ingham)

1936 Berliin (11)
1. Saksamaa (Ernst Ihbe, Carl Lorenz) 11,0
2. Holland (Bernard Leene, Hendrik Ooms)
3. Prantsusmaa (Pierre Georget, Georges Maton) 11,0
4. Itaalia (Carlo Legutti, Bruno Loatti)

1948 London (10)
1. Itaalia (Ferdinando Teruzzi, Renato Perona) 11,3
2. Suurbritannia (Reginald Harris, Alan Bannister)
3. Prantsusmaa (René Faye, Georges Dron) 11,7
4. Šveits (Jean Roth, Max Aeberli)

1952 Helsingi (14)
1. Austraalia (Lionel Cox, Russell Mockridge) 11,0
2. Lõuna-Aafrika (Raymond Robinson, Thomas Shardelow)
3. Itaalia (Antonio Maspes, Cesare Pinarello)

1956 Melbourne (10)
1. Austraalia (Ian Browne, Anthony Marchant) 10,8
2. Tšehhoslovakkia (Ladislav Fouček, Václav Machek)
3. Itaalia (Giuseppe Ogna, Cesare Pinarello)
4. Suurbritannia (Peter Brotherton, Eric Thompson)
NSV Liit (Rostislav Vargaškin, Vladimir Leonov) kf.

1960 Rooma (12)
1. Itaalia (Giuseppe Beghetto, Sergio Bianchetto) 10,7
2. Saksa ü. v./Saksa DV (Jürgen Simon, Lothar Stäber)
3. NSV Liit (Boriss Vassiljev, Vladimir Leonov)
4. Holland (Paul Marinus, Melis Gerritsen)

1964 Tokio (13)
1. Itaalia (Angelo Damiano, Sergio Bianchetto) 10,75
2. NSV Liit (Imants Bodnieks, Viktor Logunov)
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Willi Fuggerer, Klaus Kobusch) 11,04
4. Holland (Arie de Graaf, Pieter van der Touw)

1968 México (14)
1. Prantsusmaa (Daniel Morelon, Pierre Trentin) 9,83
2. Holland (Johannes Jansen, Leijn Loevesijn)
3. Belgia (Daniel Goens, Robert van Lancker) 10,60
4. Itaalia (Walter Gorini, Luigi Borghetti)
NSV Liit (Igor Tselovalnikov, Imants Bodnieks) vf.

1972 München (14)
1. NSV Liit (Vladimir Semenets, Igor Tselovalnikov) 10,52
2. Saksa DV (Werner Otto, Jürgen Geschke) 10,68
3. Poola (Andrzej Bek, Benedykt Kocot) 10,67
4. Prantsusmaa (Daniel Morelon, Pierre Trentin)

MAANTEESÕIT

GRUPISÕIT

1896 Ateena (6/3; 87 km)
1. Aristidis Konstantinidis (Kr.) 3:22.31
2. August Goedrich (Saksa) 3:42.18
3. F. Battel (Sbr.)
4. Minas Konstantinu (Kr.)
5. G. Aspiotis (Kr.)
6. M. Iatru (Kr.)

1912 Stokholm (123/16; 320 km)
1. Rudolph Lewis (L.-Aafr.) 10:42.39,0
2. Frederick Grubb (Sbr.) 10:51.24,2
3. Carl Schutte (USA) 10:52.38,8
4. Leonard Meredith (Sbr.) 11:00.02,6
5. Frank Brown (Kan.) 11:01.00,0
6. Antti Raita (Soome) 11:02.20,3

1920 Antverpen (46/13; 175 km)
1. Harry Stenqvist (Rts.) 4:40.01,8
2. Henry Kaltenbrun (L.-Aafr.) 4:41.26,6
3. Fernand Canteloube (Pr.) 4:42.54,4
4. Jean Janssens (Belgia) 4:44.20,6
5. Albert de Buinne (Belgia) 4:45.23,4
6. Georges Detreille (Pr.) 4:46.13,4

1924 Pariis (72/22; 188 km)
1. Armand Blanchonnet (Pr.) 6:20.48,0
2. Henri Hoevenaers (Belgia) 6:30.27,0
3. René Hamel (Pr.) 6:30.51,6
4. Gunnar Sköld (Rts.) 6:33,36,2
5. Albert Blattmann (Šv.) 6:34.09,0
6. Alphonse Parfondry (Belgia) 6:35.57,0

1928 Amsterdam (63/21; 168 km)
1. Henry Hansen (Taani) 4:47.18,0
2. Frank Southall (Sbr.) 4:55.06,0
3. Gösta Carlsson (Rts.) 5:00.17,0
4. Allegro Grandi (It.) 5:02.05,0
5. Jack Lauterwasser (Sbr.) 5:02.57,0
6. Gottlieb Amstein (Šv.) 5:04.48,0

1932 Los Angeles (33/11; 100 km)
1. Attilio Pavesi (It.) 2:28.05,6
2. Guglielmo Segato (It.) 2:29.21,4
3. Bernhard Britz (Rts.) 2:29.45,2
4. Giuseppe Olmo (It.) 2:29.48,2
5. Frode Sørensen (Taani) 2:30.11,2
6. Frank Southall (Sbr.) 2:30.16,2

1936 Berliin (100/29; 100 km)
1. Robert Charpentier (Pr.) 2:33.05,0
2. Guy Lapébie (Pr.) 2:33.05,2
3. Ernst Nievergelt (Šv.) 2:33.05,8
4. Fritz Scheller (Saksa) 2:33,06,0
4. Charles Holland (Sbr.) 2:33.06,0
4. Robert Dorgebray (Pr.) 2:33.06,0

1948 London (101/29; 194,63 km)
1. José Beyaert (Pr.) 5:18.12,6
2. Gerardus Voorting (Holl.) 5:18.16,2
3. Lode Wouters (Belgia) 5:18.16,2
4. Léon Delathouwer (Belgia) 5:18.16,2
5. Nils Johansson (Rts.) 5:18.16,2
6. Robert Maitland (Sbr.) 5:18.16,2

1952 Helsingi (112/30; 190,4 km)
1. André Noyelle (Belgia) 5:06.03,4
2. Robert Grondelaers Belgia) 5:06.51,2
3. Edi Ziegler (SFV) 5:07.47,5
4. Lucien Victor (Belgia) 5:07.52,0
5. Dino Bruni (It.) 5:10.54,0
6. Vincenzo Zucconelli (It.) 5:11.16,5
40. Jevgeni Klevtsov (NSVL) 5:23.34,0
Vladimir Krjutškov (NSVL) katk.
Anatoli Kolessov (NSVL) katk.
Nikolai Bobarenko (NSVL) diskv.

1956 Melbourne (88/28; 187,73 km)
1. Ercole Baldini (It) 5:21.17,0
2. Arnaud Geyre (Pr.) 5:23.16,0
3. Alan Jackson (Sbr.) 5:23.16,0
4. Horst Tüller (S. ü. v./SDV) 5:23.16,0
5. Gustav-Adolf Schur (S. ü. v./SDV) 5:23.16,0
6. Stanley Brittain (Sbr.) 5:23.40,0
15. Anatoli Tšerepovitš (NSVL) 5:23.50,0
16. Nikolai Kolumbet (NSVL) 5:23.50,0
32. Viktor Kapitonov (NSVL) 5:30.45,0
35. Viktor Veršinin (NSVL) 5:34.21,0

1960 Rooma (148/42; 175,38 km)
1. Viktor Kapitonov (NSVL) 4:20.37,0
2. Livio Trapè (It.) 4:20.37,0
3. Willy van den Berghen (Belgia) 4:20.57,0
4. Juri Melihhov (NSVL) 4:20.57,0
5. Ion Cosma (Rum.) 4:20.57,0
6. Stanisław Gazda (Poola) 4:20.57,0
33. Jevgeni Klevtsov (NSVL) 4:20.57,0
34. Gainan Saidhužin (NSVL) 4:20.57,0

1964 Tokio (132/35; 194,83 km)
1. Mario Zanin (It.) 4:39.51,63

2.	Kjell Rodian (Taani)	4:39.51,65
3.	Walter Godefroot (Belgia)	4:39.51,74
4.	Raymond Bilney (Austr.)	4:39.51,74
5.	José López Rodriquez (Hisp.)	4:39.51,74
6.	Wilfried Peffgen (S. ü. v./SFV)	4:39.51,74
40.	Gainan Saidhužin (NSVL)	4:39.51,76
54.	Anatoli Olizarenko (NSVL)	4:39.51,76
58.	Juri Melihhov (NSVL)	4:39.51,81
60.	Aleksei Petrov (NSVL)	4:39.51,81
	Ants Väravas (NSVL)	varus

1968 México (144/44; 196,2 km)

1.	Pierfranco Vianelli (It.)	4:41.25,24
2.	Leif Mortensen (Taani)	4:42.49,71
3.	Gösta Pettersson (Rts.)	4:43.15,24
4.	Stephan Abrahamian (Pr.)	4:43.36,54
5.	Marinus Pijnen (Holl.)	4:43.36,81
6.	Jean-Pierre Monséré (Belgia)	4:43.51,77
17.	Valeri Jardõ (NSVL)	4:44.15,90
32.	Juri Dmitrijev (NSVL)	4:47.57,02
	Vladislav Neljubin (NSVL)	katk.
	Anatoli Starkov (NSVL)	katk.

1972 München (163/48; 182,4 km)

1.	Hennie Kuiper (Holl.)	4:14.37,0
2.	Kevin Sefton (Austr.)	4:15.04,0
3.	[1]	
4.	Bruce Bidole (Uus-M.)	4:15.04,0
5.	Philip Bayton (Sbr.)	4:15.07,0
6.	Philip Edwards (Sbr.)	4:15.13,0
34.	Valeri Lihhatšov (NSVL)	4:17,13,0
35.	Anatoli Starkov (NSVL)	4:17.13,0
	Ivan Trifonov (NSVL)	katk.
	Valeri Jardõ (NSVL)	katk.

[1] Kolmandana lõpetanud Jaime Huélamo (Hisp.) diskvalifitseeriti dopingu pärast, pronksmedalit välja ei antud.

1976 Montreal (134/40; 180 km)

1.	Bernt Johansson (Rts.)	4:46.52,0
2[1].	Giuseppe Martinelli (It.)	4:47.23,0
3.	Mieczysław Nowicki (Poola)	4:47.23,0
4.	Alfons De Wolf (Belgia)	4:47.23,0
5.	Nikolai Gorelov (NSVL)	4:47.23,0
6.	George Mount (USA)	4:47.23,0
17.	Aleksandr Averin (NSVL)	4:49.01,0
39.	Valeri Tšaplõgin (NSVL)	4:49.01,0
44.	Aavo Pikkuus (NSVL)	4:54.49,0

[1] Teisena finišeerinud Peter Thaler (SFV) paigutati mittesirgjoonelise lõpuspurdi pärast 9. kohale.

1980 Moskva (115/32; 189 km)

1.	Sergei Suhhorutšenkov (NSVL)	4:48.28,9
2.	Czesław Lang (Poola)	4:51.26,9
3.	Juri Barinov (NSVL)	4:51.26,9
4.	Thomas Barth (SDV)	4:56.12,9
5.	Tadeusz Wojtas (Poola)	4:56.12,9
6.	Anatoli Jarkin (NSVL)	4:56.54,9
23.	Juri Kaširin (NSVL)	4:57.38,9

MEESKONNASÕIT

1912 Stokholm (15; 320 km)

1.	Rootsi (Erik Friborg, Ragnar Malm, Axel Persson, Algot Lönn)	44:35.33,6
2.	Suurbritannia (Frederick Grubb, Leonard Meredith, Charles Moss, Victor Hammond)	44:44,39,2
3.	USA (Carl Schutte, Alvin Loftes, Albert Krushel, Walter Martin)	44:47.55,5
4.	Suurbritannia (Šotimaa) (John Wilson, Robert Thompson, John Miller, D. Stevensen)	46:29.55,6
5.	Soome (Antti Raita, V. Tilkanen, J. Kankonnen, Hjalmar Väre)	46:34.03,5
6.	Saksamaa (Franz Lemnitz, Rudolf Baier, Oswald Rathmann, Georg Warsow)	46:35.16,1

1920 Antverpen (11; 175 km)

1.	Prantsusmaa (Fernand Canteloube, Georges Detreille, Achille Souchard, Marcel Gobillot)	19:16.43,2
2.	Rootsi (Harry Stenqvist, Ragnar Malm, Axel Persson, Sigfrid Lundberg)	19:23.10,0
3.	Belgia (Jean Janssens, Albert de Buinne, André Vercruysse, Albert Wyckmans)	19:28.44,4
4.	Taani (Christian Johansen, Arnold Lundgren, Christian Frisch, Ahrensberg Clausen)	19:52.35,0
5.	Itaalia (Federico Gay, Pietro Bestetti, Camillo Arduino, Dante Guindani)	20:24.44,0
6.	Holland (Petrus Ikelaar, Nico de Jong, Pieter Kloppenburg, Arie van der Stel)	20:28.39,2

1924 Pariis (16; 188 km)

1.	Prantsusmaa (Armand Blanchonnet, René Hamel, Georges Wambst)	19:30.14,0
2.	Belgia (Henri Hoevenaers, Alphonse Parfondry, Jean van den Bosch)	19:46.55,4
3.	Rootsi (Gunnar Sköld, Erik Bohlin, Ragnar Malm)	19:59.41,6
4.	Šveits (Albert Blattmann, Otto Lehner, Georg Antenen)	20:11.15,0
5.	Itaalia (Ardito Bresciani, Antonio Negrini, Nello Ciaccheri)	20:19.59,2
6.	Holland (C. Heeren, Jan Maas, Phillipus Innemee)	20:37.27,8

1928 Amsterdam (15; 169 km)

1.	Taani (Henry Hansen, Leo Nielsen, Orla Jørgensen)	15:09.14,0
2.	Suurbritannia (Frank Southall, Jack Lauterwasser, John Middleton)	15:14.49,0
3.	Rootsi (Gösta Carlsson, Erik Jansson, Georg Johnsson)	15:27.49,0
4.	Itaalia (Allegro Grandi, Michele Orecchia, Ambrogio Beretta)	15:33.12,0
5.	Belgia (Jean Aerts, Pierre Houdé, Joseph Lowagie)	15:33.50,0
6.	Šveits (Gottlieb Amstein, Jakob Caironi, Tütel Wanzenried)	15:35.21,0

1932 Los Angeles (8; 100 km)

1.	Itaalia (Attilio Pavesi, Guglielmo Segato, Giuseppe Olmo)	7:27.15,2
2.	Taani (Frode Sørensen, Leo Nielsen, Henry Hansen)	7:38.50,2
3.	Rootsi (Bernhard Britz, Sven Höglund, Arne Berg)	7:39.12,6
4.	Suurbritannia (Frank Southall, Charles Holland, Stanley Butler)	7:44.53,0
5.	Prantsusmaa (Paul Chocque, Amédée Fournier, Henri Mouillefarine)	7:46.31,4
6.	USA (Henry O'Brien, Frank Connell, Otto Luedecke)	7:51.55,6

1936 Berliin (22; 100 km)

1.	Prantsusmaa (Robert Charpentier, Guy Lapébie, Robert Dorgebray)	7:39.16,2
2.	Šveits (Ernst Nievergelt, Edgar Buchwalder, Kurt Ott)	7:39.20,4
3.	Belgia (Auguste Garrebeek, Armand Putzeys, François Vandermotte)	7:39.21,2
4.	Itaalia (Pierino Favalli, Glauco Servadei, Corrado Ardizzoni)	7:39.22,0
5.	Austria (Virgilius Altmann, Hans Höfner, Eugen Sehnalek)	7:39.24,0

6. Bulgaaria, Holland, Jugoslaavia, Kanada, Luksemburg, Läti, Peruu, Poola, Rootsi, Saksamaa, Suurbritannia, Taani, Tšehhoslovakkia, Tšiili, Türgi, Ungari ja USA[1]

[1] Kohtunikud ei suutnud paremusjärjestust pärast 5. kohta määrata, seepärast anti kõigile ülejäänud meeskondadele 6. koht.

1948 London (25; 194,63 km)

1. Belgia (Lode Wouters, Léon Delathouwer, Eugène van Roosbroeck) 15:58.17,4
2. Suurbritannia (Robert Maitland, Gordon Thomas, Ian Scott) 16:03.31,6
3. Prantsusmaa (José Beyaert, Alain Moineau, Jacques Dupont) 16:08.19,4
4. Itaalia (Silvio Pedroni, Alfo Ferrari, Franco Fanti) 16:13.05,2
5. Rootsi (Nils Johansson, Harry Snell, Åke Olivestedt) 16:20.26,6
6. Šveits (Jakob Schenk, Jean Brun, Walter Reiser) 16:23.04,2

1952 Helsingi (27; 190,4 km)

1. Belgia (André Noyelle, Robert Grondelaers, Lucien Victor) 15:20.46,6
2. Itaalia (Dino Bruni, Vincenzo Zucconelli, Gianni Ghidini) 15:33.27,3
3. Prantsusmaa (Jacques Anquetil, Alfred Tonello, Claude Rouer) 15:38.58,1
4. Rootsi (Yngve Lundh, Stig Mårtensson, Allan Carlsson) 15:41.34,3
5. Saksa FV (Edi Ziegler, Oskar Zeissner, Paul Maue) 15:43.50,5
6. Taani (Hans Andersen, Jørgen Rasmussen, Poul Østergaard) 15:48.02,0

NSV Liit (Jevgeni Klevtsov, Vladimir Krjutškov, Nikolai Bobarenko, Anatoli Kolessov) katk.

1956 Melbourne (20; 187,73 km)

1. Prantsusmaa (Arnaud Geyre, Maurice Moucheraud, Michel Vermeulin) 22 p.[1]
2. Suurbritannia (Alan Jackson, Stanley Brittain, William Holmes) 23 p.
3. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Horst Tüller, Gustav-Adolf Schur, Reinhold Pommer) 27 p.
4. Itaalia (Ercole Baldini, Arnaldo Pambianco, Dino Bruni) 36 p.
5. Rootsi (Lars Nordwall, Karl-Ivar Andersson, Roland Ströhm) 47 p.
6. NSV Liit (Anatoli Tšerepovitš, Nikolai Kolumbet, Viktor Kapitonov) 63 p.

[1] Punktide arvestamisel liideti iga maa kolme parema võistleja saavutatud koha number.

1960 Rooma (32; 100 km)

1. Itaalia (Antonio Bailetti, Ottavio Cogliatti, Giacomo Fornoni, Livio Trapè) 2:14.33,53
2. Saksa ü. v./Saksa DV (Egon Adler, Erich Hagen, Günter Lörke, Gustav-Adolf Schur) 2:16.56,31
3. NSV Liit (Viktor Kapitonov, Jevgeni Klevtsov, Juri Melihhov, Aleksei Petrov) 2:18.41,67
4. Holland (Johannes Hugens, Cornelis Lotz, Albert Sluis, Pieter van Kreuningen) 2:19.15,71
5. Rootsi (Owe Adamson, Oswald Johansson, Gunnar Göransson, Gösta Pettersson) 2:19.36,37
6. Rumeenia (Ion Cosma, Gabriel Moiceanu, Aurel Şelaru, Ludovic Zanoni) 2:20.18,91

1964 Tokio (33; 109,89 km)

1. Holland (Evert Dolman, Gerben Karstens, Johannes Pieterse, Hubertus Zoet) 2:26.31,19
2. Itaalia (Severino Andreoli, Luciano Dalla Bona, Pietro Guerra, Ferruccio Manza) 2:26.55,39
3. Rootsi (Gösta Pettersson, Sture Pettersson, Erik Pettersson, Sven Hamrin) 2:27.11,52
4. Argentiina (Héctor Acosta, Roberto Breppe, Delmo Delmastro, Rubén Placanica) 2:27.58,55
5. NSV Liit (Juri Melihhov, Anatoli Olizarenko, Aleksei Petrov, Gainan Saidhužin) 2:28.26,48
6. Prantsusmaa (Georges Chappe, Marcel Bidault, André Desvages, Jean Wuillemin) 2:28.52,73

1968 Mexico (30; 101,91 km)

1. Holland (Marinus Pijnen, Fedor den Hertog, Jan Krekels, Gerardus Zoetemelk) 2:07.47,06
2. Rootsi (Gösta Pettersson, Sture Pettersson, Erik Pettersson, Tomas Pettersson) 2:09.26,60
3. Itaalia (Pierfranco Vianelli, Mauro Simonetti, Vittorio Marcelli, Giovanni Bramucci) 2:10.18,74
4. Taani (Verner Blaudzun, Jørgen Hansen, Leif Mortensen, Ole Højlund Pedersen) 2:12.41,41
5.[1] Norra (Ornulf Andresen, Thorleif Andresen, Tore Milsett, Leif Yli) 2:14.32,85
6. Poola (Marian Kegel, Jan Magiera, Andrzej Blawdzin, Zenon Czechowski) 2:14.40,98
9. NSV Liit (Boriss Šuhhov, Aleksandr Dohljakov, Juri Dmitrijev, Valeri Jardõ) 2:15.39,58

[1] Viiendana lõpetas Mehhiko meeskond, kuid talle lisati 2 min. karistusaega välise abi kasutamise pärast, seetõttu langes ta kümnendaks

1972 München (35; 102,8 km)

1. NSV Liit (Valeri Lihatšov, Valeri Jardõ, Gennadi Komnatov, Boriss Šuhhov) 2:11.17,8
2. Poola (Ryszard Szurkowski, Lucjan Lis, Edward Barcik, Stanisław Szozda) 2:11.47,5
3.[1]
4. Belgia (Ludo Delcroix, Gustaaf Hermans, Gustaaf van Cauter, Louis Verreydt) 2:12.36,7
5. Norra (Thorleif Andresen, Arve Haugen, Knut Knudsen, Magne Orre) 2:13.20,7
6. Rootsi (Lennart Fagerlund, Tord Filipsson, Leif Hansson, Sven-Åke Nilsson) 2:13.36,9

[1] Kolmandana lõpetanud Hollandi meeskond diskvalifitseeriti dopingu pärast, pronksmedaleid välja ei antud.

1976 Montreal (29; 102,55 km)

1. NSV Liit (Anatoli Tšukanov, Valeri Tšaplõgin, Vladimir Kaminski, Aavo Pikkuus) 2:08.53,0
2. Poola (Tadeusz Mytnik, Mieczysław Nowicki, Stanisław Szozda, Ryszard Szurkowski) 2:09.13,0
3. Taani (Verner Blaudzun, Gert Frank, Jørgen Hansen, Jørn Lund) 2:12.20,0
4. Saksa FV (Hans-Peter Jakst, Olaf Paltian, Friedrich von Löffelholz, Peter Weibel) 2:12.35,0
5. Tšehhoslovakkia (Petr Bucháček, Petr Matoušek, Milan Puzrla, Vladimír Vondráček) 2:12.56,0

6. Suurbritannia (Paul Carbutt, Philip Griffiths, Dudley Hayton, William Nickson) 2:13.10,0

1980 Moskva (23; 101 km)

1. NSV Liit (Juri Kaširin, Oleg Logvin, Sergei Šelpakov, Anatoli Jarkin) 2:01.21,7
2. Saksa DV (Falk Boden, Bernd Drogan, Hans-Joachim Hartnick, Olaf Ludwig) 2:02.53,2
3. Tšehhoslovakkia (Michal Klasa, Vlastibor Konečný, Alipi Kostadinov, Jiří Škoda) 2:02.53,9
4. Poola (Stefan Ciekański, Jan Jankiewicz, Czesław Lang, Witold Plutecki) 2:04.13,8
5. Itaalia (Mauro de Pellegrin, Gianni Giacomini, Ivano Maffei, Alberto Minetti) 2:04.36,2
6. Bulgaaria (Borislav Asenov, Venelin Hubenov, Jordan Penčev, Nenčo Stajkov) 2:05.55,2

KERGEJÕUSTIK

Kergejõustik on kompleksspordiala, mis hõlmab jookse, sportlikku käimist, hüppeid, heiteid ja mitmevõistlusi (võisteldakse kokku rohkem kui 60 alal). Rahvusvaheliste võistluste põhilised meeste alad on 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m, 10 000 m ja maratonijooks (42 km 195 m), 4 × 100 m ja 4 × 400 m teatejooks, 110 m ja 400 m tõkkejooks, 3000 m takistusjooks, 20 km ja 50 km käimine, kõrgus-, teivas-, kaugus- ja kolmikhüpe, kuulitõuge, ketta- ja vasaraheide, odavise ning kümnevõistlus; naised võistlevad tavaliselt 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m ja 3000 m jooksus, 4 × 100 m ja 4 × 400 m teatejooksus, 100 m ja 400 m tõkkejooksus, kõrgus- ja kaugushüppes, kuulitõukes, kettaheites, odaviskes ja seitsmevõistluses (asendab 1981. a-st viievõistlust). Võisteldakse staadionidel, mille ringraja pikkus on 400 m ja kus jooksuradu (laius 1,25 m) on vähemalt 8. 100 m, 200 m ja 400 m jooksus ning 110 m ja 400 m tõkkejooksus peab iga võistleja läbima võistlusmaa temale loosiga määratud rajal. Võistluse alustamiseks annab lähetaja signaali stardipüstolipauguga, 2 valelähet teinud jooksja langeb võistlusest välja. 800 m jooksus ja 4 × 400 m teatejooksus joostakse 3. kurvini eraldi radadel. Tõkkejooksudistantsil paikneb 10 tõket; nende kõrgus on 110 m tõkkejooksus 106,7 cm, naiste 100 m tõkkejooksus 84 cm ning 400 m tõkkejooksus meestel 91,4 cm ja naistel 76,2 cm. 3000 m takistusjooksus on igal ringil 5 takistust (kõrgus 91,4 cm, kaal 80—100 kg), neist 4. takistuse taga on 3,66 m laiune veeauk. Teatejooksus tohib iga jooksja läbida ainult ühe etapi. Teatepulk (pikkus 30 cm) tuleb edasi anda 20-meetrises vahetusalas ja käest kätte. Jooksude aega mõõdetakse stopri või elektrikellaga (elekteraeg). Alates 1977. a-st registreeritakse lühimaajooksudes (kuni 400 m, incl.) maailmarekordeiks üksnes elekteraegu (sajandiksekundilise täpsusega; sama täpsusega on lubatud a-st 1981 fikseerida ka ülejäänud jooksualade maailmarekordeid). Ka mitmevõistluse maailmarekordi kinnitamise nõudeks on jooksualade elektriline ajavõtt. Kõrgus- ja teivashüppajail on õigus valida niihästi algkõrgust kui ka teiste hüpete kõrgust. Iga kõrguse ületamiseks võib võistleja teha 3 katset. Järjest 3 ebaõnnestunud hüpet (lati mahaajamine, lati alt läbijooksmine, teivashüppe katkestamine enne latini jõudmist jm.) teinud sportlane langeb võistlusest välja. Hüppeteiba materjal, pikkus ja läbimõõt ei ole kindlaks määratud. Võistlejad võivad kasutada ka isiklikke teibaid. Paremusjärjestuse määramisel võetakse aluseks viimati ületatud kõrgus. Selle võrdsuse korral on eelis võistlejal, kes ületas viimase kõrguse vähema arvu katsetega. Kaugus- ja kolmikhüppes mõõdetakse hüppe pikkust lähimast maandumisjäljest hüppepaku esiservani. Arvestatakse nii eel- kui lõppvõistlustel sooritatud määrustepäraseid katseid. Kui võistleja astub või jookseb üle hüppepaku või pärast hüpet maandumiskastist väljudes ei suundu ettepoole, siis loetakse hüpe ebaõnnestunuks ja seda ei mõõdeta. Kolmikhüppes sooritatakse 2 esimest hüppesammu tugevama ja kolmas samm nõrgema jalaga tõugates. Kuuli (meestel 7,257 kg, naistel 4 kg) tõugatakse 2,135-meetrise ja ketast (meestel 2 kg, naistel 1 kg) heidetakse 2,5-meetrise läbimõõduga ringist. Vasarat (kaalub koos käepidemega 7,257 kg) heidetakse ringist, mille läbimõõt on nagu kuulitõukeringilgi 2,135 m. Oda (meestel oda pikkus 260—270 cm ja kaal 800 g, naistel vastavalt 220—230 cm ja 600 g) visatakse kaarekujulise joone tagant, hoojooksuraja pikkus on 30—36,5 m. Tulemuseks mõõdetakse kaugus heitevahendi maandumisjälje lähimast punktist heiteringi või viskejoone siseservani. Katse loetakse õnnestunuks, kui heitevahend maandus sektoris (odaviskes 29°, vasaraheites 40°, kuulitõukes ja kettaheites 45°). Kuulitõuke algasendis tuleb kuuli hoida lõua juures, tõuke ajal on keelatud viia kuuli õlajoonest kõrvale või tahapoole. Kuulitõukes ning ketta- ja vasaraheites võistlusmäärused heiteringi piirides tehtavaid hoovõtumoodusi (algasend, pöörete arv jm.) ei piira. Odaviskes on hoovõtu ajal keelatud selga viske suunda pöörata; oda peab puudutama maapinda kõigepealt metallteravikuga. Odaviske ning ketta- ja vasaraheite tulemused ümardatakse paarisarv sentimeetrini allapoole. Hüppe- ja heitealadel antakse katse sooritamiseks aega poolteist min. (varem anti 2 min.), ainult teivashüppes erandina 3 min. Meeste kümnevõistluse alad on 100 m jooks, kaugushüpe, kuulitõuge, kõrgushüpe ja 400 m jooks (esimesel päeval) ning 110 m tõkkejooks, kettaheide, teivashüpe, odavise ja 1500 m jooks (teisel päeval). Naiste seitsmevõistluses on esimesel päeval kavas 100 m tõkkejooks, kuulitõuge, kõrgushüpe ja 200 m jooks, teisel päeval kaugushüpe, odavise ja 800 m jooks. Keelatud on muuta võistluspäevade arvu ning alade järjekorda. Võisteldа tuleb kõigil aladel, mingil alal mittestartinu langeb võistlusest välja. Jooksu-, hüppe- ja heitealadel kehtivad ka mitmevõistluses üldised võistlusmäärused; erandina määravad kaugushüppes ja heidetes võistleja tulemuse 3 katset ilma lõppvõistluseta ja jooksudes langeb võistleja võistlusest välja 3. valelähte puhul. Võistlejate paremusjärjestuse määrab kõigi üksikalade eest saadud punktide summa (aluseks on rahvusvaheline punktitabel, mida meestel kasutati esmakordselt 1912. a. ning on uuendatud a-il 1920, 1934, 1950 ja 1962).

Kergejõustikul oli keskne osa antiikolümpiamängudel. 776—728 e. m. a. kuulus kavva ainult kiir- ehk staadionijooks (*dromos* ehk *stadiodromos*), mille võistlusmaa oli 1 staadion (Olümpias 192,27 m, Ateenas, Epidauroses, Delfis jm. 150—190 m). 724. a. võeti kavva 2 staadioni jooks, 720. a. vastupidavusjooks (8—24 staadioni), 708. a. viievõistlus (pentatlon), 632. a. noorukite kiirjooks, 628. a. noorukite viievõistlus ja 520. a. relvisjooks, mis hiljem muudeti kilbijooksuks. Raskeimaks jooksualaks peeti relvisjooksu; selle distants oli kuni 2 staadioni (384,54 m) ning võistleja varustusse kuulusid kiiver, turvis, oda ja kilp (hiljem odast ja turvisest loobuti). Viievõistluse alad olid kettaheide, kaugushüpe, odavise (mõne allika andmeil võisteldi ka odaviske täpsuses), kiirjooks ja maadlus. Ke-

tast heideti nelinurkselt kiviplaadilt paigaltasendist. Kreeklaste metallkettad kaalusid 1,245—5,707 kg, kivikettad kuni 6,8 kg. Andmed heitetulemuste kohta on ebamäärased (30—60 m). Odaviskel kasutati odale suurema algkiiruse andmiseks 30—45 cm pikkust nahkrihma ning kaugushüppel suurema hoo saamiseks 0,992—6,629 kg raskusi käsikuid. Võistlejate paremusjärjestuse määras arvatavasti kolme hüppe summa, teisiti ei osata seletada 16—17-meetrisi kaugushüppetulemusi.

Kergejõustiku taassünnipaigaks said Briti saared. Iirimaal Dublini lähedal korraldati 1169. a-ni nn. Tailtenne'i mänge, mille kavas olid peale jooksude ka vasaraheide, kivitõuge ning kõrgus-, kaugus- ja kolmikhüpe. Uus etapp kergejõustiku arengus algas 19. saj. Suurbritannia ülikoolides jooksuvõistluste korraldamisega. 1855. a. koostati esimesed võistlusmäärused, 1866. a. korraldati esimesed meistrivõistlused, 1880. a. moodustati kergejõustikuliit. 19. saj. lõpul hakati meistrivõistlusi pidama ka teistes riikides. 1912. a. pärast Stokholmi olümpiamänge asutati Rahvusvaheline Kergejõustikuföderatsioon (ingl. *International Amateur Athletic Federation*, lüh. IAAF). 1913. a. Berliinis toimunud IAAF-i kongressil kinnitati föderatsiooni põhikiri ja valiti president ning kinnitati 94 maailmarekordit (sealhulgas üksnes jooksudes 53 ja käimises 30). 1914. a. avaldati esimesed IAAF-i võistlusmäärused. Naiste kergejõustikuga esialgu ei tegeldud. Alles 1924. a. moodustati IAAF-i naiskomisjon ning ROK-ile tehti ettepanek võtta 5 naiste võistlusala 1928. a. olümpiamängude kavva. IAAF sai naiste kergejõustiku ainujuhtijaks 1938. a., pärast Rahvusvahelise Naiste Spordiföderatsiooni (pr. *Fédération Sportive Féminine Internationale*, lüh. FSFI, asutatud 1921. a.) likvideerimist ja selle algatusel korraldatud naiste maailmamängude (1922 Pariisis, 1926 Göteborgis, 1930 Prahas ja 1934 Londonis) ärajätmist. 1981. a. oli IAAF-il 162 liikmesföderatsiooni, president on Primo Nebiolo (Itaalia). Euroopas juhib kergejõustiku arengut Euroopa Kergejõustikuliit (ingl. *European Athletic Association*, lüh. EAA). Kergejõustik on väheseid spordialasid, milles seni pole peetud MM-võistlusi (esimesed toimuvad alles 1983. a.). Maailmameister on selgitatud ainult 50 km käimises; see toimus 1977. a., pärast seda kui 50 km käimine oli 1976. a. olümpiamängude kavast välja jäetud. Esimesed EM-võistlused korraldati 1934. a. Torinos, naised selgitasid Euroopa meistrid esimest korda 1938. a. II maailmasõja ajal EM-võistlusi ei toimunud. 1946. a-st alates on neid peetud üldiselt kord iga 4 aasta jooksul. Peale EM-võistluste korraldatakse Euroopa sisemeistrivõistlusi (a-st 1970), Euroopa karikavõistlusi (a-st 1965) jm. 1977. a. toimusid ka esimesed maailma karikavõistlused.

Venemaal hakati kergejõustikku harrastama 1888. a. Peterburi lähedal Tjarlevos. Järgmisel aastal korraldati seal esimene jooksuvõistlus ning 1897. a. peeti Peterburis esimest korda kergejõustikuvõistlus. 1900. a. rajati Krestovski saarele 400 m pikkuse ringrajaga spordiväljak, seal peeti 1908. a. Venemaa esimesed meistrivõistlused (osalejaid Peterburist ja Riiast ligi 50). Samal aastal võisteldi esmakordselt Kiievis, Samaaras ja Astrahanis, 1909. a. Moskvas, Stavropolis, Tallinnas ja Tartus, 1910. a. Harkovis, Kaasanis, Tomskis jm. Kergejõustiku plaanikindel arendamine algas 1920. a-te algul. Esimesed ülemaalised kergejõustikuvõistlused peeti Moskvas 1920. a. NSV Liidus on kergejõustiku levikule ja tulemuste kasvule kaasa aidanud massilise osavõtuga jooksukrossid, kergejõustikualade kuulumine VTK hulka (a-st 1931), ühtsete järgunormide kehtestamine (1935), iga-aastased üleliidulised meistrivõistlused (a-st 1934), lastespordikoolide rajamine (1934—1935), teaduslikult põhjendatud treeningumetoodika loomine ja kvalifitseeritud treenerite ettevalmistamine. Esimesena ületas NSV Liidu kergejõustiklaste ametliku maailmarekordi Nina Dumbadze 1939. a. (naiste kettaheites 49,54 m). NSVL Kergejõustikuföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline kergejõustikusektsioon) kuulub Rahvusvahelisse Kergejõustikuföderatsiooni 1947. a-st alates. EM-võistlustest võtsid NSV Liidu kergejõustiklased esimest korda osa 1946. a. Seni on nad maailmarekordeid uuendanud üle 200 korra.

Eestis hakati 19. saj. lõpul rahvaja turnipidudel korraldama võidujookse. Esimesed võistlused peeti 1909. a. Tartus ja Tallinnas. Hoogsamalt hakkas kergejõustik arenema Tallinnas. 1911. a. rajas spordiselts «Kalev» Vene turu (praegu Viru väljak) äärde spordiväljaku, kus Kadrioru staadioni valmimiseni (1926) toimusid kõik suuremad kergejõustikuvõistlused. Tallinna «Kalevi» kergejõustiklased said Venemaa meistrivõistlustel 1915. ja 1916. a. meeskondliku esikoha. Venemaa rekordeid ületasid Johannes Villemson, Bernhard Abrams, Aleksander Klumberg (Kolmpere), Anton Ohaka, Harald Tammer jmt. 1916. a. kuulus 29 registreeritud rekordist tallinlastele 16. Eesti meistrivõistlusi on meestele korraldatud a-st 1917 ja naistele a-st 1920. Esimestel EM-võistlustel tulid võitjaiks kuulitõukes Arnold Viiding (1934) ja Aleksander Kreek (1938), pronksmedali sai 1934. a. odaviskes Gustav Sule. Nõukogude Eestis on kergejõustiku harrastamine suurenenud ja tase tõusnud. EM-võistlustelt on medaleid toonud Virve Roolaid-Põldsam, Heino Heinaste, Linda Kepp-Ojastu, Uno Palu ja Tõnu Lepik, Euroopa sisemeistrivõistlustelt Tõnu Lepik, Jüri Tarmak ja Jaak Uudmäe. NSV Liidu meistriks on tulnud Heino Lipp (12 korda), Erich Veetõusme, Bruno Junk (kumbki 4 korda), Friedrich Issak, Laine Erik-Kallas, Enn Sellik (igaüks 3 korda), Raivo Armi, Aadu Tarmak, Harry Vallmann, Kalju Jurkatamm, Mart Paama, Rein Aun ning sisemeistrivõistlustel Jaak Uudmäe (igaüks 2 korda) jmt. Kergejõustikualast tegevust juhib ENSV Kergejõustikuföderatsioon.

Kergejõustik on olnud kõigi olümpiamängude keskne ala. 1896. a. võisteldi 12 meeste alal: 100 m, 400 m, 800 m, 1500 m maratonijooksus, 110 m tõkkejooksus (tegelik distants oli neil mängudel siiski 100 m), kõrgus-, teivas-, kaugus- ja kolmikhüppes, kuulitõukes ning kettaheites. Maratoni lähingupaigalt alanud ja olümpiastaadionil lõppenud ligi 40 km pikkune maratonijooks (selle võitnud kreeklasest Spyros Louisist sai Kreeka rahvuskangelane) ja kettaheide (heideti nn. antiikstiilis, paigaltasendist nelinurkselt platvormilt) olid uudisalad. Hiljem lisandusid 1896. a. aladele praegugi olümpiamängude kavas olevaist aladest 200 m jooks (1900), 5000 m ja 10 000 m jooks (1912), 400 m tõkkejooks (1900), 3000 m takistusjooks (1920), 4 × 100 m ja 4 × 400 m teatejooks (1912), 20 km käimine (1956), 50 km käimine (1932—72 ja a-st 1980), vasaraheide (1900), odavise (1908) ja kümnevõistlus (1912). 1900—24 oli kavas ka niisuguseid alasid, mis hiljem välja jäeti: 60 m jooks (1900 ja 1904), 5 miili jooks (1908), 200 + 200 + 400 + 800 m teatejooks (1908), 3000 m meeskonnajooks (1912—24), 3 miili meeskonnajooks (1908), 5000 m meeskonnajooks (1900), 4 miili meeskonnajooks (1904), individuaalne ja meeskondlik maastikujooks (1912—24), 200 m tõkkejooks (1900 ja 1904), 3000 m käimine (1920), 3500 m käimine (1908), 10 000 m käimine (1912—24, 1948 ja 1952), 10 miili käimine (1908), paigalt kõrgushüpe, (1900—12), paigalt kaugushüpe (1900—12), paigalt kolmikhüpe (1900 ja 1904), antiikstiilis kettaheide (1908), vabas stiilis odavise (1908), kuulitõuge, kettaheide ja odavise mõlema käega (1912), raskusheide (1904 ja 1920), viievõistlus (1912—24) ja mitmevõistlus (1904). Naiste võistlusaladest võeti 1928. a. olümpiamängude kavva 5 ala: 100 m jooks, 800 m jooks (jäeti järgmistel mängudel ära, taas hakati võistlema 1960), 4 × 100 m teatejooks, kõrgushüpe ja kettaheide. 1932. a. lisandusid neile 80 m tõkkejooks ja oda-

vise, 1948. a. 200 m jooks, kaugushüpe ja kuulitõuge, 1964. a. 400 m jooks ja viievõistlus, 1972. a. 1500 m jooks ja 4 × 400 m teatejooks; 80 m tõkkejooks asendati 1972. a. 100 m tõkkejooksuga. 1984. a. olümpiamängude kavva lisatakse 3000 m jooks ja 400 m tõkkejooks. Alates 1920. a-ist on IAAF olnud ainuotsustaja olümpiamängude kergejõustikualade valiku, võistlusmääruste ja -juhendi, kvalifikatsiooninormide jms. küsimuste üle. Uute kergejõustikualade olümpiaprogrammi võtmise tingimuseks seati algul ala harrastamine 25 liikmesmaal, nüüd nõutakse meeste alade harrastamist 40 liikmesmaal ja 3 maailmajaos, naiste alade harrastamist 25 maal ja 2 maailmajaos. Olümpiamängud on otseselt mõjustanud kergejõustiku võistlusmääruste ja -paikade, inventari ning hüppe- ja heitetehnika kujunemist. Nii on spordiringkonnad olümpiamängudel tutvunud madalstardiga (1896), praeguse tõkkejooksu tehnikaga ja käärhüppega (1900), pillirooteivastega (1908), sisejala- (1912) ja rullhüppega (1936), praeguse kuulitõukeviisiga (1952), metallteivaste ja -odadega (1956) ning flopiga kõrgushüppes (1968). Varasemail olümpiamängudel oli staadionide ringraja pikkus erisugune (Ateenas 1896. a. 333,3 m, Pariisis 1900. ja 1924. a. 500 m, Saint Louisis 1904. ja Londonis 1908. a. 536,45 m, Stokholmis 1912. a. 383 m ja Antverpenis 1920. a. 380 m). Alles alates 1928. a-st võisteldakse 400 m pikkusel rajal. Olümpiamänge on peetud rekonstrueeritud ja moderniseeritud staadionidel või mängudeks rajatud olümpiastaadionidel (Münchenis 1972. a., Montrealis 1976. a.). Varem võisteldi põhiliselt söeradadel; 1964. a-st alates on kasutatud tehismaterjalist (kummiasfalt, tartaan jm.) katteid, see on parandanud jooksuradade ja hüppepaikade kvaliteeti. Kergejõustikualade võistlusi (välja arvatud maratonijooks, käimine ning seitsme- ja kümnevõistlus) peetakse mitmes etapis. Finaali jõudjad selgitatakse valikvõistlustel (kvalifikatsioonivõistlused, eelvõistlused, veerand- ja poolfinaalid). 1964. a. suurendati jooksuradade arvu 8-ni, see võimaldas tõsta 8-ni ka lühi- ja keskmaajooksude finalistide arvu, 1968. a. suurendati kõigi heitealade

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	2	3	—
Austraalia	15	16	20
Austria	1	1	3
Belgia	2	5	2
Brasiilia	2	1	4
Bulgaaria	1	4	3
Eesti	—	1	1
Etioopia	5	1	4
Filipiinid	—	—	2
Haiiti	—	1	—
Hispaania	—	1	—
Holland	4	3	6
Iirimaa	4	—	—
India	—	2	—
Island	—	1	—
Itaalia	12	9	16
Jaapan	4	5	6
Jamaika	4	7	5
Jugoslaavia	—	2	—
Kanada	10	10	18
Keenia	5	6	4
Kreeka	2	6	8
Kuuba	3	6	3
Luksemburg	1	—	—
Lõuna-Aafrika	5	5	4
Läti	—	1	1
Maroko	—	1	—
Mehhiko	1	1	—
Norra	3	2	7
NSV Liit	54	49	64
Panama	—	—	2
Poola	15	15	11
Portugal	—	1	—
Prantsusmaa	8	19	18
Rootsi	15	18	38
Rumeenia	5	4	3
Saksa DV	33	36	28
Saksa FV	11	21	19
Saksamaa	6	12	19
Soome	43	33	26
Sri Lanka (Tseilon)	—	1	—
Suurbritannia	39	56	42
Šveits	—	5	1
Taani	—	1	2
Taivan	—	1	1
Tansaania	—	2	—
Trinidad ja Tobago	1	1	2
Tšehhoslovakkia	8	8	5
Tšiili	—	2	—
Tuneesia	1	2	1
Türgi	—	—	1
Uganda	1	—	—
Ungari	8	11	17
USA	233	176	144
Uus-Meremaa	8	1	7
Venetsueela	—	—	1

ning kaugus- ja kolmikhüppe finalistide arvu samuti 6-lt 8-le. Igal kergejõustiku individuaalalal võib ühest riigist võistelda 1 sportlane (maratonijooksus 3), lisaks lubatakse igal alal võistlema 2 sportlast, kes enne olümpiamänge on täitnud olümpianormi. Teatejooksus esindab iga riiki 1 võistkond.

Läbi aegade on olümpiamängudel kõige edukamalt esinenud USA kergejõustiklased. 1912—36 konkureerisid nendega peamiselt soomlased. 1952. a-st alates on häid tulemusi saanud NSV Liidu ning hiljem Saksa DV kergejõustiklased. Parimad meeskergejõustiklased on olnud Paavo Nurmi (9 kuld- ja 3 hõbemedalit), Ville Ritola (5 kuld- ja 3 hõbemedalit), Hannes Kolehmainen (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Lasse Viren (4 kuldmedalit) Soomest, Ray Ewry (8 kuldmedalit, kõik paigalthüpetes), Melvin Sheppard (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Ralph Rose (3 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal), Alvin Kraenzlein, Jesse Owens, Harrison Dillard, Alfred Oerter (igaühel 4 kuldmedalit) USA-st ja Emil Zátopek (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal) Tšehhoslovakkiast. Naiskergejõustiklastest on kõige rohkem medaleid võitnud Irena Szewińska (3 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) Poolast, Shirley De la Hunty-Strickland- (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal, 3 pronksmedalit) ja Betty Cuthbert (4 kuldmedalit) Austraaliast, Renate Stecher (3 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal) Saksa DV-st ja Francina Blankers-Koen (4 kuldmedalit) Hollandist. Venemaa kergejõustiklased võistlesid esimest korda olümpiamängudel 1912. a., 47-st sportlasest ei jõudnud ükski esikümnesse. NSV Liidule tõid esimesed olümpiamedalid ja esimese kolmikvõidu 1952. a. Helsingis kettaheitjad Nina Ponomarjova-Romaškova, Jelizaveta Bagrjantseva ja Nina Dumbadze. Nõukogude naiskergejõustiklastest on edukaimad olnud Tamara Press (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Tatjana Kazankina (3 kuldmedalit), Nina Ponomarjova-Romaškova (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal), Irina Press (2 kuldmedalit), Galina Zõbina ja Nadežda Tšižova

Kergejõustik olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid[1]		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1896	12	—	59	—	10
1900	23	—	125	—	16
1904	24	—	132	—	9
1908	26	—	455	—	20
1912	30	—	556	—	26
1920	29	—	564	—	25
1924	27	—	652	—	40
1928	22	5	625	101	40
1932	23	6	330	55	34
1936	23	6	675	98	43
1948	24	9	600	140	53
1952	24	9	773	184	56
1956	24	9	570	148	59
1960	24	10	808	204	71
1964	24	12	779	237	80
1968	24	12	780	239	92
1972	24	14	962	371	104
1976	23	14	713	326	80
1980	24	14	701	362	69

[1] välja arvatud kõrvedu

NSV Liidu kergejõustiklaste saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	58	20	24	9	2	8	7	9	3	6
1956	53	22	23	9	5	7	10	6	6	5
1960	59	23	24	10	11	5	5	10	6	4
1964	61	23	24	12	5	2	11	4	10	3
1968	46	24	22	12	3	2	8	4	6	3
1972	48	27	20	13	9	7	1	4	3	1
1976	39	31	19	14	4	4	10	3	4	4
1980	63	86	24	14	15	14	12	8	5	6

(kummalgi 1 kuld-, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), meestest on silma paistnud Viktor Sanejev (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Valeri Borzov (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal, 2 pronksmedalit), Vladimir Golubnitši (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), Vladimir Kuts, Viktor Markin ja Juri Sedõhh (kõigil 2 kuldmedalit).

Eesti kergejõustiklased esinesid olümpiamängudel esimest korda 1912. a. Stokholmis, kuid eelvõistlustest nad kaugemale ei jõudnud. Edukamad olid eesti sportlased 1920. ja 1924. a. Antverpenis võitis Jüri Lossmann maratonijooksus hõbemedali, Aleksander Klumberg (Kolmpere) odaviskes 5. koha ja Harald Tammer kuulitõukes 6. koha. Pariisis saavutas Aleksander Klumberg (Kolmpere) kümnevõistluses pronksmedali. Eesti NSV sportlastest on medalid saanud Bruno Junk (1952. a. 10 km käimises ja 1956. a. 20 km käimises pronksmedal) ja Rein Aun (1964. a. kümnevõistluses hõbemedal). Esimesena võitis kuldmedali Jaak Uudmäe (1980. a. kolmikhüppes). Peale nende on olümpiamängudel võistelnud Mihail Velsvebel, Uno Palu (1956. a. kümnevõistluses 4. koht), Rein Tölp, Laine Erik (1964. a. 800 m jooksus 6. koht), Mart Paama, Tõnu Lepik (1968. a. kaugushüppes 5. koht), Raissa Ruus, Enn Sellik (1976. a. 5000 m jooksus 11. ja 1980. a. 10 000 m jooksus 8. koht). 1972. a. võitis kõrgushüppes esikoha Tallinnas kasvanud ja sportlaseteed alustanud ning Leningradi õppima siirdunud Jüri Tarmak, 1980. a. vasaraheites 3. koha Kiievis õppiv ja harjutav pärnulane Jüri Tamm.

MEHED

100 m JOOKS

1896 Ateena (18/9)

1. Thomas Burke (USA)	(eelj. *11,8)	12,0
2. Fritz Hofmann (Saksa)		12,2
3. Alajos Szokolyi (Ung.)		12,6
4. Francis Lane (USA)		12,6
5. Alexandros Chalkokondylis (Kr.)		12,6

Thomas Curtis (USA) finaalis ei startinud.

1900 Pariis (19/10)

1. Francis Jarvis (USA)	(eelj. *10,8)	11,0
2. Walter Tewksbury (USA)	(pf. *10,8)	11,1
3. Stanley Rowley (Austr.)		11,2
Arthur Duffey (USA)		katk.

1904 Saint Louis (15/2)

1. Archibald Hahn (USA)	11,0
2. Nathaniel Cartmell (USA)	11,2
3. William Hogenson (USA)	11,2
4. Fay Moulton (USA)	
5. Frederick Heckwolf (USA)	
6. Lawson Robertson (USA)	

1908 London (57/16)

1. Reginald Walker (L.-Aafr.)		10,8
2. James Rector (USA)	(eelj. *10,8)	10,9
3. Robert Kerr (Kan.)		11,0
4. Nathaniel Cartmell (USA)		11,2

1912 Stokholm (68/22)

1. Ralph Craig (USA)		10,8
2. Alvah Meyer (USA)		10,9
3. Donald Lippincott (USA)	(eelj. *10,6)	10,9
4. George Patching (L.-Aafr.)		11,0
5. Frank Beloit (USA)		

Howard Drew (USA) finaalis ei startinud.

1920 Antverpen (59/23)

1. Charles Paddock (USA)	10,8
2. Morris Kirksey (USA)	10,8
3. Harry Edward (Sbr.)	11,0
4. Jackson Scholz (USA)	11,0
5. Émile Ali Khan (Pr.)	11,1
6. Loren Murchison (USA)	

1924 Pariis (82/34)

1. Harold Abrahams (Sbr.)		*10,6
2. Jackson Scholz (USA)		10,7
3. Arthur Porritt (Uus-M.)		10,8
4. Chester Bowman (USA)		10,9
5. Charles Paddock (USA)		10,9
6. Loren Murchison (USA)		11,0
Reinhold Kesküll (Eesti)	eelj. (3.)	11,5

1928 Amsterdam (81/33)

1. Percy Williams (Kan.)	(eelj. *10,6)	10,8
2. Jack London (Sbr.)	(pf. *10,6)	10,9
3. Georg Lammers (Saksa)		10,9
4. Frank Wykoff (USA)		11,0
5. Wilfred Legg (L.-Aafr.)		11,0
6. Robert McAllister (USA)	(pf. *10,6)	11,0

1932 Los Angeles (32/17)

1. Edward Tolan (USA)	*10,3
2. Ralph Metcalfe (USA)	*10,3
3. Arthur Jonath (Saksa)	10,4
4. George Simpson (USA)	10,5
5. Daniel Joubert (L.-Aafr.)	10,6
6. Takayoshi Yoshioka (Jp.)	10,8

1936 Berliin (63/30)

1. Jesse Owens (USA)		*10,3
2. Ralph Metcalfe (USA)		10,4
3. Martinus Osendarp (Holl.)		10,5
4. Frank Wykoff (USA)		10,6
5. Erich Borchmeyer (Saksa)		10,7
6. Lennart Strandberg (Rts.)		10,9
Ruudi Toomsalu (Eesti)	eelj. (3.)	11,0

1948 London (66/34)

1. Harrison Dillard (USA)	10,3
2. Norwood Ewell (USA)	10,4
3. Lloyd LaBeach (Pan.)	10,4
4. Alistair McCorquodale (Sbr.)	10,4
5. Melvin Patton (USA)	10,5
6. Emmanuel McDonald Bailey (Sbr.)	10,6

1952 Helsingi (71/33)

1. Lindy Remigino (USA)	10,4
2. Herbert McKenley (Jam.)	10,4
3. Emmanuel McDonald Bailey (Sbr.)	10,4
4. Dean Smith (USA)	10,4
5. Vladimir Suhharev (NSVL)	10,5
6. John Treloar (Austr.)	10,5
Levan Sanadze (NSVL)	eelj. (3.) 11,0
Mihhail Kazantsev (NSVL)	eelj. (3.) 11,0

1956 Melbourne (65/31)

1. Robert Morrow (USA)	(eelj. *10,3)	10,5
2. Thane Baker (USA)		10,5
3. Hector Hogan (Austr.)		10,6
4. Ira Murchison (USA)	(eelj. *10,3)	10,6
5. Manfred Germar (S. ü. v./SFV)		10,7
6. Michael Agostini (Trin.)		10,7
Boriss Tokarev (NSVL)	pf. (6.)	10,7
Juri Konovalov (NSVL)	pf. (6.)	10,8
Leonid Bartenjov (NSVL)	vf. (4.)	10,6

1960 Rooma (61/45)

1. Armin Hary (S. ü. v./SFV)		*10,2
2. David Sime (USA)		*10,2
3. Peter Radford (Sbr.)		10,3
4. Enrique Figuerola (Kuuba)		10,3
5. Francis Budd (USA)		10,3
6. Ray Norton (USA)		10,4
Juri Konovalov (NSVL)	vf. (6.)	10,5
Gusman Kossanov (NSVL)	vf. (6.)	10,7
Edvin Ozolin (NSVL)	vf. (6.)	10,7

1964 Tokio (73/49)

1. Robert Hayes (USA)		**10,0
2. Enrique Figuerola (Kuuba)		10,2
3. Harry Jerome (Kan.)		10,2
4. Wiesław Maniak (Poola)		10,4
5. Heinz Schumann (S. ü. v./SFV)		10,4
6. Gaoussou Kone (Elev.)		10,4
6. Melvin Pender (USA)		10,4
8. Thomas Robinson (Bah.)		10,5
Edvin Ozolin (NSVL)	vf. (5.)	10,4
Gusman Kossanov (NSVL)	eelj. (5.)	10,9

1968 México (66/42)

1. James Hines (USA)		**9,9
2. Lennox Miller (Jam.)		10,0
3. Charles Greene (USA)		10,0
4. Pablo Montes (Kuuba)		10,1
5. Roger Bambuck (Pr.)		10,1
6. Melvin Pender (USA)		10,1
7. Harry Jerome (Kan.)		10,1
8. Jean-Louis Ravelomanantsoa (Malgaši)		10,2
Vladislav Sapeja (NSVL)	vf. (8.)	10,4
Aleksei Hlopotnov (NSVL)	eelj. (4.)	10,4

Jevgeni Sinjajev (NSVL) eelj. (4.) 10,5

1972 München (85/54)
1. Valeri Borzov (NSVL) 10,14
2. Robert Taylor (USA) 10,24
3. Lennox Miller (Jam.) 10,33
4. Aleksandr Korneljuk (NSVL) 10,36
5. Michael Fray (Jam.) 10,40
6. Jobst Hirscht (SFV) 10,40
7. Zenon Nowosz (Poola) 10,46
   Hasely Crawford (Trin.) katk.
   Vladimir Atamass (NSVL) vf. (8.) 10,83

1976 Montreal (63/40)
1. Hasely Crawford (Trin.) *10,06
2. Donald Quarrie (Jam.) 10,08
3. Valeri Borzov (NSVL) 10,14
4. Harvey Glance (USA) 10,19
5. Gay Abrahams (Pan.) 10,25
6. John Jones (USA) 10,27
7. Klaus-Dieter Kurrat (SDV) 10,31
8. Petâr Petrov (Bulg.) 10,35
   Aleksandr Aksinin (NSVL) pf. (7.) 10,50
   Jurijs Silovs (NSVL) eelj. (3.) 10,70

1980 Moskva (65/40)
1. Allan Wells (Sbr.) 10,25
2. Silvio Leonard (Kuuba) 10,25
3. Petâr Petrov (Bulg.) 10,39
4. Aleksandr Aksinin (NSVL) 10,42
5. Osvaldo Lara (Kuuba) 10,43
6. Vladimir Muravjov (NSVL) 10,44
7. Marian Woronin (Poola) 10,46
8. Herman Panzo (Pr.) 10,49
   Andrei Šljapnikov (NSVL) vahej. (5.) 10,41

200 m JOOKS

1900 Pariis (15/7)
1. Walter Tewksbury (USA) *22,2
2. Norman Pritchard (India) 22,8
3. Stanley Rowley (Austr.) 22,9

1904 Saint Louis (7/2)
1. Archibald Hahn (USA) *21,6
2. Nathaniel Cartmell (USA) 21,9
3. William Hogenson (USA)
4. Fay Moulton (USA)
   Joosti sirgrajal.

1908 London (43/14)
1. Robert Kerr (Kan.) 22,6
2. Robert Cloughen (USA) 22,6
3. Nathaniel Cartmell (USA) 22,7
4. George Hawkins (Sbr.)

1912 Stokholm (60/19)
1. Ralph Craig (USA) 21,7
2. Donald Lippincott (USA) 21,8
3. William Applegarth (Sbr.) 22,0
4. Richard Rau (Saksa) 22,2
5. Charles Reidpath (USA) 22,3
6. Donnell Young (USA) 22,3

1920 Antverpen (45/17)
1. Allen Woodring (USA) 22,0
2. Charles Paddock (USA) 22,1
3. Harry Edward (Sbr.) 22,2
4. Loren Murchison (USA)
5. George Davidson (Uus-M.)
6. Jack Oosterlaak (L.-Aafr.)
   Reinhold Saulmann (Eesti) eelj. 25,4

1924 Pariis (62/32)
1. Jackson Scholz (USA) *21,6
2. Charles Paddock (USA) 21,7
3. Eric Liddell (Sbr.) 21,9
4. George Hill (USA) 22,0
5. Bayes Norton (USA) 22,0
6. Harold Abrahams (Sbr.) 22,3
   Reinhold Keskŭll (Eesti) eelj. 24,0

1928 Amsterdam (62/30)
1. Percy Williams (Kan.) 21,8
2. Walter Rangeley (Sbr.) 21,9
3. Helmut Körnig (Saksa) 21,9
4. Jackson Scholz (USA) 21,9
5. John Fitzpatrick (Kan.) 22,1
6. Jakob Schüller (Saksa) 22,2

1932 Los Angeles (25/13)
1. Edward Tolan (USA) 21,2
2. George Simpson (USA) 21,4
3. Ralph Metcalfe (USA) 21,5
4. Arthur Jonath (Saksa) 21,6
5. Carlos Luti (Arg.) 21,7
6. William Walters (L.-Aafr.) 21,9

1936 Berliin (44/22)
1. Jesse Owens (USA) *20,7
2. Matthew Robinson (USA) 21,1
3. Martinus Osendarp (Holl.) 21,3
4. Paul Hänni (Šv.) 21,6
5. Lee Orr (Kan.) 21,6
6. Wijnand van Beveren (Holl.) 21,9

1948 London (50/26)
1. Melvin Patton (USA) 21,1
2. Norwood Ewell (USA) 21,1
3. Lloyd LaBeach (Pan.) 21,2
4. Herbert McKenley (Jam.)
5. Clifford Bourland (USA)
6. Leslie Laing (Jam.)

1952 Helsingi (71/35)
1. Andrew Stanfield (USA) *20,7
2. Thane Baker (USA) 20,8
3. James Gathers (USA) 20,8
4. Emmanuel McDonald Bailey (Sbr.) 21,0
5. Leslie Laing (Jam.) 21,2
6. Gerardo Bönnhoff (Arg.) 21,3
   Vladimir Suhharev (NSVL) vf. (3.) 21,7
   Levan Sanadze (NSVL) vf. (4.) 22,1

1956 Melbourne (67/32)
1. Robert Morrow (USA) **20,6
2. Andrew Stanfield (USA) 20,7
3. Thane Baker (USA) 20,9
4. Michael Agostini (Trin.) 21,1
5. Boriss Tokarev (NSVL) 21,2
6. José Teles da Conceição (Bras.) 21,3
   Leonid Bartenjov (NSVL) vf. (4.) 21,4
   Juri Konovalov (NSVL) eelj. (3.) 22,0

1960 Rooma (62/47)
1. Livio Berruti (It.) **20,5
2. Lester Carney (USA) 20,6
3. Abdoulaye Seye (Pr.) 20,7
4. Marian Foik (Poola) 20,8
5. Stonewall Johnson (USA) 20,8
6. Ray Norton (USA) 20,9
   Juri Konovalov (NSVL) vf. (5.) 21,3
   Vadim Arhiptšuk (NSVL) vf. (5.) 21,5
   Leonid Bartenjov (NSVL) vf. (5.) 21,5

1964 Tokio (57/42)
1. Henry Carr (USA) *20,3
2. Paul Drayton (USA) 20,5
3. Edwin Roberts (Trin.) 20,6
4. Harry Jerome (Kan.) 20,7
5. Livio Berruti (It.) 20,8
6. Marian Foik (Poola) 20,8
7. Richard Stebbins (USA) 20,8
8. Sergio Ottolina (It.) 20,9
   Edvin Ozolin (NSVL) vf. (5.) 21,4
   Boriss Zubov (NSVL) vf. (6.) 21,8
   Boriss Savtšuk (NSVL) eelj. diskv.

1968 México (49/36)
1. Tommie Smith (USA) **19,8
2. Peter Norman (Austr.) 20,0
3. John Carlos (USA) 20,0
4. Edwin Roberts (Trin.) 20,3
5. Roger Bambuck (Pr.) 20.5
6. Larry Questad (USA) 20,6
7. Michael Fray (Jam.) 20,6
8. Joachim Eigenherr (SFV) 20,6
   Nikolai Ivanov (NSVL) pf. (7.) 20,8
   Valentin Maslakov (NSVL) vf. (6.) 20,9

1972 München (56/41)
1. Valeri Borzov (NSVL) 20,00
2. Larry Black (USA) 20,19
3. Pietro Mennea (It.) 20,30
4. Lawrence Burton (USA) 20,37
5. Charles Smith (USA) 20,55
6. Siegfried Schenke (SDV) 20,56
7. Martin Jellinghaus (SFV) 20,65
8. Hans-Joachim Zenk (SDV) 21,05
   Vladimir Lovetski (NSVL) vf. (4.) 20,83

1976 Montreal (45/33)
1. Donald Quarrie (Jam.) 20,23
2. Millard Hampton (USA) 20,29
3. Dwayne Evans (USA) 20,43
4. Pietro Mennea (It.) 20,54
5. Ruy da Silva (Bras.) 20,84
6. Bogdan Grzejszczak (Poola) 20,91
7. Colin Bradford (Jam.) 21,17
   Hasely Crawford (Trin.) katk.
   Nikolai Kolesnikov (NSVL) pf. (7.) 21,25

1980 Moskva (57/37)
1. Pietro Mennea (It.) 20,19
2. Allan Wells (Sbr.) 20,21
3. Donald Quarrie (Jam.) 20,29
4. Silvio Leonard (Kuuba) 20,30
5. Bernhard Hoff (SDV) 20,50
6. Leszek Dunecki (Poola) 20,68
7. Marian Woronin (Poola) 20,81
8. Osvaldo Lara (Kuuba) 21,19

Nikolai Sidorov (NSVL) pf. (7.) 21,17
Aleksandr Stassevitš (NSVL) eelj. katk.
Vladimir Muravjov (NSVL) eelj. katk.

400 m JOOKS

1896 Ateena (11/6)
1. Thomas Burke (USA) *54,2
2. Herbert Jamison (USA) 55,2
3. Fritz Hofmann (Saksa) 55,6
4. Charles Gmelin (Sbr.) 55,6

1900 Pariis (15/8)
1. Maxwell Long (USA) *49,4
2. William Holland (USA) 49,6
3. Ernst Schultz (Taani)

1904 Saint Louis (13/2)
1. Harry Hillman (USA) *49,2
2. Frank Waller (USA) 49,9
3. Herman Groman (USA) 50,0
4. Joseph Fleming (USA)
5. Myer Prinstein (USA)
6. George Poage (USA)

1908 London (36/11)
1. Wyndham Halswelle (Sbr.) 50,0
Esimene finaaljooks tühistati, sest John Carpenter (USA) takistas mööduvat W. Halswelle'i (eelj. *48,4). Kordusfinaalist USA sportlased John Taylor ja W. Robbins osa ei võtnud.

1912 Stokholm (49/16)
1. Charles Reidpath (USA) *48,2
2. Hanns Braun (Saksa) 48,3
3. Edward Lindberg (USA) 48,4
4. James Meredith (USA) 49,2
5. Carroll Haff (USA) 49,5

1920 Antverpen (37/14)
1. Bevil Rudd (L.-Aafr.) 49,6
2. Guy Butler (Sbr.) 49,9
3. Nils Engdahl (Rts.) 50,0
4. Frank Shea (USA)
5. John Ainsworth-Davis (Sbr.)
6. Harry Davel (L.-Aafr.)
Reinhold Saulmann (Eesti) eelj. (3.) 52,2

1924 Pariis (60/27)
1. Eric Liddell (Sbr.) *47,6
2. Horatio Fitch (USA) 48,4
3. Guy Butler (Sbr.) 48,6
4. David Johnston (Kan.) 48,8
5. John Taylor (USA)
6. Josef Imbach (Šv.)
Reinhold Kesküll (Eesti) eelj. (4.) 53,2

1928 Amsterdam (51/20)
1. Raymond Barbuti (USA) 47,8
2. James Ball (Kan.) 48,0
3. Joachim Büchner (Saksa) 48,2
4. John Rinkel (Sbr.) 48,4
5. Harry Storz (Saksa) 48,8
6. Herman Phillips (USA) 49,0

1932 Los Angeles (27/15)
1. William Carr (USA) **46,2
2. Benjamin Eastman (USA) 46,4
3. Alexander Wilson (Kan.) 47,4
4. William Walters (L.-Aafr.) 48,2
5. James Gordon (USA) 48,2
6. George Golding (Austr.) 48,8

1936 Berliin (42/25)
1. Archie Williams (USA) 46,5
2. Godfrey Brown (Sbr.) 46,7
3. James LuValle (USA) 46,8
4. William Roberts (Sbr.) 46,8
5. William Fritz (Kan.) 47,8
6. John Loaring (Kan.) 48,2

1948 London (53/28)
1. Arthur Wint (Jam.) *46,2
2. Herbert McKenley (Jam.) 46,4
3. Malvin Whitfield (USA) 46,9
4. David Bolen (USA) 47,2
5. Morris Curotta (Austr.) 47,9
6. George Guida (USA) 50,2

1952 Helsingi (71/35)
1. George Rhoden (Jam.) *45,9
2. Herbert McKenley (Jam.) *45,9
3. Ollie Matson (USA) 46,8
4. Karl-Friedrich Haas (SFV) 47,0
5. Arthur Wint (Jam.) 47,0
6. Malvin Whitfield (USA) 47,1
Ardalion Ignatjev (NSVL) pf. (5.) 47,4
Juri Litujev (NSVL) eelj. (2.) 48,8
Edmunds Pīlāgs (NSVL) eelj. (3.) 49,2

1956 Melbourne (42/23)
1. Charles Jenkins (USA) 46,7

2. Karl-Friedrich Haas (S. ü. v./SFV) 46,8
3. Voitto Hellstén (Soome) 47,0
3. Ardalion Ignatjev (NSVL) 47,0
5. Louis Jones (USA) 48,1
6. Malcolm Spence (L.-Aafr.) 48,3
Konstantin Gratšov (NSVL) eelj. (4.) 49,4

1960 Rooma (54/41)
1. Otis Davis (USA) **44,9
2. Carl Kaufmann (S. ü. v./SFV) **44,9
3. Malcolm Spence (L.-Aafr.) 45,5
4. Milkha Singh (India) 45,6
5. Manfred Kinder (S. ü. v./SFV) 45,9
6. Earl Young (USA) 45,9
Konstantin Gratšov (NSVL) vf. (6.) 47,6

1964 Tokio (50/33)
1. Michael Larrabee (USA) 45,1
2. Wendell Mottley (Trin.) 45,2
3. Andrzej Badeński (Poola) 45,6
4. Robbie Brightwell (Sbr.) 45,7
5. Ulis Williams (USA) 46,0
6. Timothy Graham (Sbr.) 46,0
7. Peter Vassella (Austr.) 46,3
8. Edwin Skinner (Trin.) 46,8
Viktor Bõtškov (NSVL) vf. (7.) 47,9
Vadim Arhiptšuk (NSVL) vf. (8.) 47,9
Grigori Sverbetov (NSVL) vf. (8.) 48,0

1968 Mexico (54/35)
1. Lee Evans (USA) **43,8
2. Larry James (USA) 43,9
3. Ronald Freeman (USA) 44,4
4. Amadou Gakou (Sen.) 45,0
5. Martin Jellinghaus (SFV) 45,3
6. Tegegne Bezabeh (Et.) 45,4
7. Andrzej Badeński (Poola) 45,4
8. Amos Omolo (Ug.) 47,6

1972 München (64/48)
1. Vincent Matthews (USA) 44,66
2. Wayne Collett (USA) 44,80
3. Julius Sang (Keenia) 44,92
4. Charles Asati (Keenia) 45,13
5. Horst-Rüdiger Schlöske (SFV) 45,31
6. Markku Kukkoaho (Soome) 45,49
7. Karl Honz (SFV) 45,68
John Smith (USA) katk.

1976 Montreal (44/29)
1. Alberto Juantorena (Kuuba) 44,26
2. Frèderick Newhouse (USA) 44,40
3. Herman Frazier (USA) 44,95
4. Alfons Brijdenbach (Belgia) 45,04
5. Maxie Parks (USA) 45,24
6. Richard Mitchell (Austr.) 45,40
7. David Jenkins (Sbr.) 45,57
8. Jan Werner (Poola) 45,63

1980 Moskva (50/32)
1. Viktor Markin (NSVL) 44,60
2. Richard Mitchell (Austr.) 44,84
3. Frank Schaffer (SDV) 44,87
4. Alberto Juantorena (Kuuba) 45,09
5. Alfons Brijdenbach (Belgia) 45,10
6. Michael Solomon (Trin.) 45,55
7. David Jenkins (Sbr.) 45,56
8. Joseph Coombs (Trin.) 46,33
Nikolai Tšernetski (NSVL) pf. (6.) 45,94
Viktor Burakov (NSVL) pf. (5.) 45,97

800 m JOOKS

1896 Ateena (9/5)
1. Edwin Flack (Austr.) (eelj. *2.10,0) 2.11,0
2. Nándor Dáni (Ung.) 2.11,8
3. Dimitrios Golemis (Kr.) 2.28,0
Albin Lermusiaux (Pr.) finaalis ei startinud.

1900 Pariis (15/5)
1. Alfred Tysoe (Sbr.) 2.01,2
2. John Cregan (USA) 2.03,0
3. David Hall (USA) (eelj. *1.59,0)
4. Henri Deloge (Pr.)
5. Zoltán Speidl (Ung.)
6. John Bray (USA)

1904 Saint Louis (13/3)
1. James Lightbody (USA) *1.56,0
2. Howard Valentine (USA) 1.56,3
3. Emil Breitkreutz (USA) 1.56,4
4. George Underwood (USA)
5. Johannes Runge (Saksa)
6. Frank Verner (USA)

1908 London (39/10)
1. Melvin Sheppard (USA) *1.52,8

2. Emilio Lunghi (It.) 1.54,2
3. Hanns Braun (Saksa) 1.55,2
4. Ödön Bodor (Ung.) 1.55,4
5. Theodore Just (Sbr.)
6. John Halstead (Sbr.)

1912 Stokholm (48/15)
1. James Meredith (USA) **1.51,9
2. Melvin Sheppard (USA) 1.52,0
3. Ira Davenport (USA) 1.52,0
4. Hanns Braun (Saksa) 1.52,2
5. Daniel Caldwell (USA) 1.52,3
6. Clarence Edmundson (USA) 1.52,7

1920 Antverpen (39/18)
1. Albert Hill (Sbr.) 1.53,4
2. Earl Eby (USA) 1.53,6
3. Bevil Rudd (L.-Aafr.) 1.54,0
4. Edgar Mountain (Sbr.)
5. Donald Scott (USA)
6. Albert Sprott (USA)
7. Adriaan Paulen (Holl.) 1.56,4
   Johannes Villemson (Eesti) eelj. (6.) 2.00,2

1924 Pariis (41/21)
1. Douglas Lowe (Sbr.) 1.52,4
2. Paul Martin (Šv.) 1.52,6
3. Schuyler Enck (USA) 1.53,0
4. Henry Stallard (Sbr.) 1.53,0
5. William Richardson (USA) 1.53,8
6. Ray Dodge (USA) 1.54,2

Johannes Villemson (Eesti) ei startinud.

1928 Amsterdam (54/26)
1. Douglas Lowe (Sbr.) *1.51,8
2. Erik Byléhn (Rts.) 1.52,8
3. Hermann Engelhard (Saksa) 1.53,2
4. Philip Edwards (Kan.) 1.54,0
5. Lloyd Hahn (USA) 1.54,2
6. Séraphin Martin (Pr.) 1.54,6

1932 Los Angeles (19/10)
1. Thomas Hampson (Sbr.) **1.49,8
2. Alexander Wilson (Kan.) 1.50,0
3. Philip Edwards (Kan.) 1.51,5
4. Edwin Genung (USA) 1.51,7
5. Edwin Turner (USA) 1.52,5
6. Charles Hornbostel (USA) 1.52,7

Tegelikult oli Th. Hampsoni aeg 1.49,7 ja A. Wilsoni aeg 1.49,9, mõlemad ümardati määrustele vastavalt 0,2-sekundilise täpsusega.

1936 Berliin (43/24)
1. John Woodruff (USA) 1.52,9
2. Mario Lanzi (It.) 1.53,3
3. Philip Edwards (Kan.) 1.53,6
4. Kazimierz Kucharski (Poola) 1.53,8
5. Charles Hornbostel (USA) 1.54,6
6. Harry Williamson (USA) 1.55,8

1948 London (41/24)
1. Malvin Whitfield (USA) *1.49,2
2. Arthur Wint (Jam.) 1.49,5
3. Marcel Hansenne (Pr.) 1.49,8
4. Herbert Barten (USA) 1.50,1
5. Ingvar Bengtsson (Rts.) 1.50,5
6. Robert Chambers (USA) 1.52,1

1952 Helsingi (50/32)
1. Malvin Whitfield (USA) 1.49,2
2. Arthur Wint (Jam.) 1.49,4
3. Heinz Ulzheimer (SFV) 1.49,7
4. Gunnar Nielsen (Taani) 1.49,7
5. Albert Webster (Sbr.) 1.50,2
6. Günter Steines (SFV) 1.50,6
   Pjotr Tševgun (NSVL) pf. (7.) 1.52,8
   Gennadi Modoi (NSVL) pf. (7.) 1.55,7
   Georgi Ivakin (NSVL) eelj. (5.) 1.56,4

1956 Melbourne (38/24)
1. Thomas Courtney (USA) *1.47,7
2. Derek Johnson (Sbr.) 1.47,8
3. Audun Boysen (Norra) 1.48,1
4. Arnold Sowell (USA) 1.48,3
5. Michael Farrell (Sbr.) 1.49,2
6. Lonnie Spurrier (USA) 1.49,3

1960 Rooma (51/35)
1. Peter Snell (Uus-M.) *1.46,3
2. Roger Moens (Belgia) 1.46,5
3. George Kerr (Lääne-India) 1.47,1
4. Paul Schmidt (S. ü. v./SFV) 1.47,6
5. Christian Wägli (Šv.) 1.48,1
6. Manfred Matuschewski (S. ü. v./SDV) 1.52,0
   Abram Krivošejev (NSVL) pf. (5.) 1.48,1
   Valeri Bulõšev (NSVL) vf. (5.) 1.50,6
   Vassili Savinkov (NSVL) eelj. (4.) 1.51,4

1964 Tokio (47/32)
1. Peter Snell (Uus-M.) *1.45,1
2. William Crothers (Kan.) 1.45,6
3. Wilson Kiprugut (Keenia) 1.45,9
4. George Kerr (Jam.) 1.45,9
5. Thomas Farrell (USA) 1.46,6
6. Jerome Siebert (USA) 1.47,0
7. Dieter Bogatzki (S. ü. v./SFV) 1.47,2
8. Jacques Pennewaert (Belgia) 1.50,5
   Rein Tölp (NSVL) pf. (5.) 1.49,1
   Valeri Bulõšev (NSVL) pf. (5.) 1.47,5
   Abram Krivošejev (NSVL) pf. (6.) 1.47,5

1968 México (41/31)
1. Ralph Doubell (Austr.) **1.44,3
2. Wilson Kiprugut (Keenia) 1.44,5
3. Thomas Farrell (USA) 1.45,4
4. Walter Adams (SFV) 1.45,8
5. Jozef Plachý (Tšehh.) 1.45,9
6. Dieter Fromm (SDV) 1.46,2
7. Thomas Saisi (Keenia) 1.47,5
8. Benedict Cayenne (Trin.) 1.54,3
   Jevgeni Aržanov (NSVL) eelj. (3.) 1.48,4

1972 München (61/46)
1. David Wottle (USA) 1.45,9
2. Jevgeni Aržanov (NSVL) 1.45,9
3. Michael Boit (Keenia) 1.46,0
4. Franz-Josef Kemper (SFV) 1.46,5
5. Robert Ouko (Keenia) 1.46,5
6. Andrew Carter (Sbr.) 1.46,6
7. Andrzej Kupczyk (Poola) 1.47,1
8. Dieter Fromm (SDV) 1.48,0
   Ivan Ivanov (NSVL) pf. (5.) 1.49,6
   Jevgeni Volkov (NSVL) pf. (8.) 1.50,1

1976 Montreal (42/31)
1. Alberto Juantorena (Kuuba) **1.43,50
2. Ivo Van Damme (Belgia) 1.43,86
3. Richard Wohlhuter (USA) 1.44,12
4. Willi Wülbeck (SFV) 1.45,26
5. Steven Ovett (Sbr.) 1.45,44
6. Lučijano Sušanj (Jug.) 1.45,75
7. Sriram Singh (India) 1.45,77
8. Carlo Grippo (It.) 1.48,39
   Viktor Anohhin (NSVL) pf. (7.) 1.47,71
   Vladimir Ponomarjov (NSVL) eelj. (3.) 1.48,59

1980 Moskva (41/28)
1. Steven Ovett (Sbr.) 1.45,4
2. Sebastian Coe (Sbr.) 1.45,9
3. Nikolai Kirov (NSVL) 1.46,0
4. Agberto Guimarães (Bras.) 1.46,2
5. Andreas Busse (SDV) 1.46,9
6. Detlef Wagenknecht (SDV) 1.47,0
7. José Marajo (Pr.) 1.47,3
8. David Warren (Sbr.) 1.49,3
   Anatoli Rešetnjak (NSVL) pf. (5.) 1.48,2

1500 m JOOKS

1896 Ateena (8/5)
1. Edwin Flack (Austr.) *4.33,2
2. Arthur Blake (USA) 4.34,0
3. Albin Lermusiaux (Pr.) 4.36,0
4. Karl Galle (Saksa) 4.39,0
5. Angelos Phetsis (Kr.)
6. Dimitrios Golemis (Kr.)

1900 Pariis (9/5)
1. Charles Bennett (Sbr.) *4.06,2
2. Henri Deloge (Pr.) 4.06,6
3. John Bray (USA) 4.07,2
4. Christian Christensen (Taani)
5. David Hall (USA)
6. Hermann Wraschtil (Austria)

1904 Saint Louis (9/3)
1. James Lightbody (USA) *4.05,4
2. Frank Verner (USA) 4.06,8
3. Lacey Hearn (USA)
4. D. Munson (USA)
5. Johannes Runge (Saksa)
6. Peter Deer (Kan.)

1908 London (43/15)
1. Melvin Sheppard (USA) *4.03,4
2. Harold Wilson (Sbr.) 4.03,6
3. Norman Hallows (Sbr.) (eelj. *4.03,4) 4.04,0
4. John Tait (Kan.)
5. Ian Fairbairn-Crawford (Sbr.)
6. Joseph Deakin (Sbr.)

1912 Stokholm (46/14)
1. Arnold Jackson (Sbr.) *3.56,8
2. Abel Kiviat (USA) 3.56,9
3. Norman Taber (USA) 3.56,9
4. John Jones (USA) 3.57,2

5. Ernst Wide (Rts.) 3.57,2
6. Philip Noel-Baker (Sbr.) 3.57,6

1920 Antverpen (26/11)
1. Albert Hill (Sbr.) 4.01,8
2. Philip Noel-Baker (Sbr.) 4.02,4
3. Lawrence Shields (USA) 4.03,1
4. Václav Vohralík (Tšehh.)
5. Sven Lundgren (Rts.)
6. André Audinet (Pr.)
Johannes Villemson (Eesti) eelj. (4.)

1924 Pariis (40/22)
1. Paavo Nurmi (Soome) 3.53,6
2. Wilhelm Schärer (Šv.) 3.55,0
3. Henry Stallard (Sbr.) 3.55,6
4. Douglas Lowe (Sbr.) 3.57,0
5. Raymond Buker (USA) 3.58,6
6. Lloyd Hahn (USA) 3.59,0
Aleksander Antson (Eesti) eelj. (5.)

1928 Amsterdam (54/26)
1. Harri Larva (Soome) *3.53,2
2. Jules Ladoumègue (Pr.) 3.53,8
3. Eino Purje (Soome) 3.56,4
4. Hans-Georg Wichmann (Saksa) 3.56,8
5. Cyril Ellis (Sbr.) 3.57,6
6. Paul Martin (Šv.) 3.58,4

1932 Los Angeles (27/15)
1. Luigi Beccali (It.) *3.51,2
2. John Cornes (Sbr.) 3.52,6
3. Philip Edwards (Kan.) 3.52,8
4. Glenn Cunningham (USA) 3.53,4
5. Eric Ny (Rts.) 3.54,6
6. Norwood Hallowell (USA) 3.55,0

1936 Berliin (44/27)
1. John Lovelock (Uus-M.) **3.47,8
2. Glenn Cunningham (USA) 3.48,4
3. Luigi Beccali (It.) 3.49,2
4. Archie San Romani (USA) 3.50,0
5. Philip Edwards (Kan.) 3.50,4
6. John Cornes (Sbr.) 3.51,4
Reginald Uba (Eesti) eelj. (8.) 4.26,2

1948 London (37/22)
1. Henry Eriksson (Rts.) 3.49,8
2. Lennart Strand (Rts.) 3.50,4
3. Willem Slijkhuis (Holl.) 3.50,4
4. Václav Čevona (Tšehh.) 3.51,2
5. Gösta Bergkvist (Rts.) 3.52,2
6. William Nankeville (Sbr.) 3.52,6

1952 Helsingi (52/26)
1. Joseph Barthel (Luks.) *3.45,2
2. Robert McMillen (USA) *3.45,2
3. Werner Lueg (SFV) 3.45,4
4. Roger Bannister (Sbr.) 3.46,0
5. Patrick El Mabrouk (Pr.) 3.46,0
6. Rolf Lamers (SFV) 3.46,8
Mihail Velsvebel (NSVL) pf. (11.) 3.52,6
Nikolai Belokurov (NSVL) pf. (11.) 3.55,6
Nikolai Kutšurin (NSVL) eelj. (8.) 4.03,6

1956 Melbourne (37/22)
1. Ronald Delany (Iiri) *3.41,2
2. Klaus Richtzenhain (S. ü. v./SDV) 3.42,0
3. John Landy (Austr.) 3.42,0
4. László Tábori (Ung.) 3.42,4
5. Brian Hewson (Sbr.) 3.42,6
6. Stanislav Jungwirth (Tšehh.) 3.42,6
Jevgeni Sokolov (NSVL) eelj. (6.) 3.49,2
Sergei Suhhanov (NSVL) eelj. (7.) 3.53,6
Jonas Pipynė (NSVL) eelj. (9.) 3.50,0

1960 Rooma (39/25)
1. Herbert Elliott (Austr.) **3.35,6
2. Michel Jazy (Pr.) 3.38,4
3. István Rózsavölgyi (Ung.) 3.39,3
4. Dan Waern (Rts.) 3.40,0
5. Zoltan Vamos (Rum.) 3.40,8
6. Dyrol Burleson (USA) 3.40,9
Jevgeni Momotkov (NSVL) eelj. (5.) 3.43,6

1964 Tokio (43/34)
1. Peter Snell (Uus-M.) 3.38,1
2. Josef Odložil (Tšehh.) 3.39,6
3. John Davies (Uus-M.) 3.39,6
4. Alan Simpson (Sbr.) 3.39,7
5. Dyrol Burleson (USA) 3.40,0
6. Witold Baran (Poola) 3.40,3
7. Michel Bernard (Pr.) 3.41,2
8. John Whetton (Sbr.) 3.42,4
Ivan Belitski (NSVL) eelj. (8.) 3.46,7

1968 México (54/37)
1. Kipchoge Keino (Keenia) *3.34,9
2. James Ryun (USA) 3.37,8
3. Bodo Tümmler (SFV) 3.39,0
4. Harald Norpoth (SFV) 3.42,5
5. John Whetton (Sbr.) 3.43,8
6. Jacques Boxberger (Pr.) 3.46,6
7. Henryk Szordykowski (Poola) 3.46,6
8. Josef Odložil (Tšehh.) 3.48,6
Oleg Raiko (NSVL) pf. (7.) 3.52,7
Mihhail Želobovski (NSVL) pf. (11) 3.59,0

1972 München (66/47)
1. Pekka Vasala (Soome) 3.36,3
2. Kipchoge Keino (Keenia) 3.36,8
3. Rodney Dixon (Uus-M.) 3.37,5
4. Michael Boit (Keenia) 3.38,4
5. Brendan Foster (Sbr.) 3.39,0
6. Herman Mignon (Belgia) 3.39,1
7. Paul-Heinz Wellmann (SFV) 3.40,1
8. Vladimir Pantelei (NSVL) 3.40,2
Ivan Ivanov (NSVL) eelj. (6.) 3.42,3

1976 Montreal (42/28)
1. John Walker (Uus-M.) 3.39,17
2. Ivo Van Damme (Belgia) 3.39,27
3. Paul-Heinz Wellmann (SFV) 3.39,33
4. Eamonn Coghlan (Iiri) 3.39,51
5. Frank Clement (Sbr.) 3.39,65
6. Richard Wohlhuter (USA) 3.40,64
7. David Moorcroft (Sbr.) 3.40,94
8. Graham Crouch (Austr.) 3.41,80

1980 Moskva (40/29)
1. Sebastian Coe (Sbr.) 3.38,4
2. Jürgen Straub (SDV) 3.38,8
3. Steven Ovett (Sbr.) 3.39,0
4. Andreas Busse (SDV) 3.40,2
5. Vittorio Fontanella (It.) 3.40,4
6. Jozef Plachý (Tšehh.) 3.40,7
7. José Marajo (Pr.) 3.41,5
8. Stephen Cram (Sbr.) 3.42,0
Vitali Tištšenko (NSVL) pf. (7.) 3.41,5
Vladimir Malozemlin (NSVL) pf. (5.) 3.43,6

5000 m JOOKS

1912 Stokholm (31/11)
1. Hannes Kolehmainen (Soome) **14.36,6
2. Jean Bouin (Pr.) 14.36,7
3. George Hutson (Sbr.) 15.07,6
4. George Bonhag (USA) 15.09,8
5. Tell Berna (USA) 15.10,0
6. Mauritz Karlsson (Rts.) 15.18,6

1920 Antverpen (37/15)
1. Joseph Guillemot (Pr.) 14.55,6
2. Paavo Nurmi (Soome) 15.00,0
3. Eric Backman (Rts.) 15.13,0
4. Teodor Koskenniemi (Soome) 15.17,0
5. Charles Blewitt (Sbr.)
6. William Seagrove (Sbr.)

1924 Pariis (39/22)
1. Paavo Nurmi (Soome) *14.31,2
2. Ville Ritola (Soome) 14.31,4
3. Edvin Wide (Rts.) 15.01,8
4. John Romig (USA) 15.12,4
5. Eino Seppälä (Soome) 15.18,4
6. Charles Clibbon (Sbr.) 15.29,0

1928 Amsterdam (36/17)
1. Ville Ritola (Soome) 14.38,0
2. Paavo Nurmi (Soome) 14.40,0
3. Edvin Wide (Rts.) 14.41,2
4. Leo Lermond (USA) 14.50,0
5. Ragnar Magnusson (Rts.) 14.59,6
6. Armas Kinnunen (Soome) 15.02,0

1932 Los Angeles (19/12)
1. Lauri Lehtinen (Soome) *14.30,0
2. Ralph Hill (USA) *14.30,0
3. Lauri Virtanen (Soome) 14.44,0
4. John Savidan (Uus-M.) 14.49,6
5. Jean-Gunnar Lindgren (Rts.) 14.54,8
6. Max Syring (Saksa) 14.59,0

1936 Berliin (41/23)
1. Gunnar Höckert (Soome) *14.22,2
2. Lauri Lehtinen (Soome) 14.25,8
3. Henry Jonsson (Rts.) 14.29,0
4. Kohei Murakoso (Jp.) 14.30,0
5. Józef Noji (Poola) 14.33,4
6. Ilmari Salminen (Soome) 14.39,8

1948 London (33/20)
1. Gaston Reiff (Belgia) *14.17,6
2. Emil Zátopek (Tšehh.) 14.17,8

3. Willem Slijkhuis (Holl.) 14.26,8
4. Erik Ahldén (Rts.) 14.28,6
5. Bertil Albertsson (Rts.) 14.39,0
6. Curtis Stone (USA) 14.39,4

1952 Helsingi (45/24)
1. Emil Zátopek (Tšehh.) *14.06,6
2. Alain Mimoun (Pr.) 14.07,4
3. Herbert Schade (SFV) 14.08,6
4. Gordon Pirie (Sbr.) 14.18,0
5. Christopher Chataway (Sbr.) 14.18,0
6. Leslie Perry (Austr.) 14.23,6
10. Aleksandr Anufrijev (NSVL) 14.31,4
Nikifor Popov (NSVL) eelj. (6.) 14.28,6
Ivan Semjonov (NSVL) eelj. (6.) 14.28,8

1956 Melbourne (23/13)
1. Vladimir Kuts (NSVL) *13.39,6
2. Gordon Pirie (Sbr.) 13.50,6
3. Derek Ibbotson (Sbr.) 13.54,4
4. Miklós Szabó (Ung.) 14.03,4
5. Albert Thomas (Austr.) 14.04,6
6. László Tábori (Ung.) 14.09,8
9. Pjotr Bolotnikov (NSVL) 14.22,4
10. Ivan Tšernjavski (NSVL) 14.22,4

1960 Rooma (48/31)
1. Murray Halberg (Uus-M.) 13.43,4
2. Hans Grodotzki (S. ü. v./SDV) 13.44,6
3. Kazimierz Zimny (Poola) 13.44,8
4. Friedrich Janke (S. ü. v./SDV) 13.46,8
5. David Power (Austr.) 13.51,8
6. Nyandika Maiyoro (Keenia) 13.52,8
9. Aleksandr Artõnjuk (NSVL) 14.08,0
Juri Zahharov (NSVL) eelj. (4.) 14.10,2
Boriss Jefimov (NSVL) eelj. (5.) 14.14,6

1964 Tokio (48/29)
1. Robert Schul (USA) 13.48,8
2. Harald Norpoth (S. ü. v./SFV) 13.49,6
3. William Dellinger (USA) 13.49,8
4. Michel Jazy (Pr.) 13.49,8
5. Kipchoge Keino (Keenia) 13.50,4
6. William Baillie (Uus-M.) 13.51,0
7. Nikolai Dutov (NSVL) 13.53,8
8. Thor Helland (Norra) 13.57,0
10. Stepan Baidjuk (NSVL) 14.11,2
Kęstutis Orentas (NSVL) eelj. (5.) 13.54,0

1968 México (37/25)
1. Mohammed Gammoudi (Tun.) 14.05,0
2. Kipchoge Keino (Keenia) 14.05,2
3. Naftali Temu (Keenia) 14.06,4
4. Juan Máximo Martínez (Mehh.) 14.10,8
5. Ronald Clarke (Austr.) 14.12,4
6. Wohib Masresha (Et.) 14.17,6
7. Nikolai Sviridov (NSVL) 14.18,4
8. Fikrou Deguefu (Et.) 14.19,0
Leonid Mikitenko (NSVL) eelj. (7.) 14.44,0
Rašid Šarafetdinov (NSVL) eelj. (7.) 14.44,4

1972 München (61/35)
1. Lasse Viren (Soome) *13.26,4
2. Mohammed Gammoudi (Tun.) 13.27,4
3. Ian Stewart (Sbr.) 13.27,6
4. Stephen Prefontaine (USA) 13.28,4
5. Emiel Puttemans (Belgia) 13.30,8
6. Harald Norpoth (SFV) 13.32,6
7. Per Halle (Norra) 13.34,4
8. Nikolai Sviridov (NSVL) 13.39,4
Nikolai Puklakov (NSVL) eelj. (6.) 13.57,6
Vladimir Afonin (NSVL) eelj. (7.) 14.08,6

1976 Montreal (36/23)
1. Lasse Viren (Soome) 13.24,76
2. Richard Quax (Uus-M.) 13.25,16
3. Klaus-Peter Hildenbrand (SFV) 13.25,38
4. Rodney Dixon (Uus-M.) 13.25,50
5. Brendan Foster (Sbr.) (eelj. *13.20,34) 13.26,19
6. Willy Polleunis (Belgia) 13.26,99
7. Ian Stewart (Sbr.) 13.27,65
8. Aniceto Silva Simões (Port.) 13.29,38
11. Enn Sellik (NSVL) (eelj. (4). 13.20,81) 13.36,72
Boriss Kuznetsov (NSVL) eelj. (3.) 13.32,78

1980 Moskva (35/22)
1. Miruts Yifter (Et.) 13.21,0
2. Suleiman Nyambui (Tans.) 13.21,6
3. Kaarlo Maaninka (Soome) 13.22,0
4. Eamonn Coghlan (Iiri) 13.22,8
5. Markus Ryffel (Šv.) 13.23,1
6. Dietmar Millonig (Austria) 13.23,3
7. John Treacy (Iiri) 13.23,7
8. Aleksandr Fedotkin (NSVL) 13.24,1
Valeri Abramov (NSVL) pf. (6.) 13.40,7
Enn Sellik (NSVL) eelj. (8.) 13.52,4

10 000 m JOOKS

1912 Stokholm (30/13)
1. Hannes Kolehmainen (Soome) *31.20,8
2. Louis Tewanima (USA) 32.06,6
3. Albin Stenroos (Soome) 32.21,8
4. Joseph Keeper (Kan.) 32.36,2
5. Alfonso Orlando (It.) 33.31,2

1920 Antverpen (37/17)
1. Paavo Nurmi (Soome) 31.45,8
2. Joseph Guillemot (Pr.) 31.47,2
3. James Wilson (Sbr.) 31.50,8
4. Augusto Maccario (It.)
5. James Hatton (Sbr.)
6. Jean Manhès (Pr.)

1924 Pariis (43/17)
1. Ville Ritola (Soome) **30.23,2
2. Edvin Wide (Rts.) 30.55,2
3. Eero Berg (Soome) 31.43,0
4. Väinö Sipilä (Soome) 31.50,2
5. Ernest Harper (Sbr.)
6. Halland Britton (Sbr.)

1928 Amsterdam (24/12)
1. Paavo Nurmi (Soome) *30.18,8
2. Ville Ritola (Soome) 30.19,4
3. Edvin Wide (Rts.) 31.00,8
4. Jean-Gunnar Lindgren (Rts.) 31.26,0
5. Anthony Muggridge (Sbr.) 31.31,8
6. Ragnar Magnusson (Rts.) 31.37,2

1932 Los Angeles (16/11)
1. Janusz Kusociński (Poola) *30.11,4
2. Volmari Iso-Hollo (Soome) 30.12,6
3. Lauri Virtanen (Soome) 30.35,0
4. John Savidan (Uus-M.) 31.09,0
5. Max Syring (Saksa) 31.35,0
6. Jean-Gunnar Lindgren (Rts.) 31.37,0

1936 Berliin (30/18)
1. Ilmari Salminen (Soome) 30.15,4
2. Arvo Askola (Soome) 30.15,6
3. Volmari Iso-Hollo (Soome) 30.20,2
4. Kohei Murakoso (Jp.) 30.25,0
5. James Burns (Sbr.) 30.58,2
6. Juan Carlos Zabala (Arg.) 31.22,0

1948 London (27/15)
1. Emil Zátopek (Tšehh.) *29.59,6
2. Alain Mimoun (Pr.) 30.47,4
3. Bertil Albertsson (Rts.) 30.53,6
4. Martin Stokken (Norra) 30.58,6
5. Severt Dennolf (Rts.) 31.05,0
6. Abdallah ben Said (Pr.) 31.07,8

1952 Helsingi (33/21)
1. Emil Zátopek (Tšehh.) *29.17,0
2. Alain Mimoun (Pr.) 29.32,8
3. Aleksandr Anufrijev (NSVL) 29.48,2
4. Hannu Posti (Soome) 29.51,4
5. Frank Sando (Sbr.) 29.51,8
6. Valter Nyström (Rts.) 29.54,8
9. Ivan Požidajev (NSVL) 30.13,4
11. Nikifor Popov (NSVL) 30.24,2

1956 Melbourne (25/15)
1. Vladimir Kuts (NSVL) *28.45,6
2. József Kovács (Ung.) 28.52,4
3. Allan Lawrence (Austr.) 28.53,6
4. Zdzisław Krzyszkowiak (Poola) 29.05,0
5. Kenneth Norris (Sbr.) 29.21,6
6. Ivan Tšernjavski (NSVL) 29.31,6
16. Pjotr Bolotnikov (NSVL)

Ringide lugemisel juhtunud eksituse tõttu saadi usaldusväärselt fikseerida ainult kolme esimese koha aeg. Siin avaldatud tulemused tunnistas tegelikkusele vastavaiks Rahvusvaheline Kergejõustikustatistikute Assotsiatsioon (ATFS).

1960 Rooma (32/20)
1. Pjotr Bolotnikov (NSVL) *28.32,2
2. Hans Grodotzki (S. ü. v./SDV) 28.37,0
3. David Power (Austr.) 28.38,2
4. Aleksei Desjattšikov (NSVL) 28.39,6

5.	Murray Halberg (Uus-M.)	28.48,6
6.	Max Truex (USA)	28.50,2
16.	Jevgeni Žukov (NSVL)	29.50,2

1964 Tokio (29/17)

1.	William Mills (USA)	*28.24,4
2.	Mohammed Gammoudi (Tun.)	28.24,8
3.	Ronald Clarke (Austr.)	28.25,8
4.	Mamo Wolde (Et.)	28.31,8
5.	Leonid Ivanov (NSVL)	28.53,2
6.	Kokichi Tsuburaya (Jp.)	28.59,4
7.	Murray Halberg (Uus-M.)	29.10,8
8.	Anthony Cook (Austr.)	29.15,8
25.	Pjotr Bolotnikov (NSVL)	30.52,8
	Nikolai Dutov (NSVL)	katk.

1968 México (37/23)

1.	Naftali Temu (Keenia)	29.27,4
2.	Mamo Wolde (Et.)	29.28,0
3.	Mohammed Gammoudi (Tun.)	29.34,2
4.	Juan Máximo Martinez (Mehh.)	29.35,0
5.	Nikolai Sviridov (NSVL)	29.43,2
6.	Ronald Clarke (Austr.)	29.44,8
7.	Ronald Hill (Sbr.)	29.53,2
8.	Wohib Masresha (Et.)	29.57,0
17.	Leonid Mikitenko (NSVL)	30.46,0
24.	Vjatšeslav Alanov (NSVL)	31.01,0

1972 München (51/33)

1.	Lasse Viren (Soome)	**27.38,4
2.	Emiel Puttemans (Belgia)	27.39,6
3.	Miruts Yifter (Et.)	27.41,0
4.	Mariano Haro Cisneros (Hisp.)	27.48,2
5.	Frank Shorter (USA)	27.51,4
6.	David Bedford (Sbr.)	28.05,4
7.	Daniel Korica (Jug.)	28.15,2
8.	Abdelkader Zaddem (Tun.)	28.18,2
11.	Pavel Andrejev (NSVL)	28.46,4
	Rašid Šarafetdinov (NSVL) eelj. (6.)	28.24,6
	Anatoli Badrankov (NSVL) eelj. (6.)	28.35,8

1976 Montreal (41/26)

1.	Lasse Viren (Soome)	27.40,38
2.	Carlos Lopes (Port.)	27.45,17
3.	Brendan Foster (Sbr.)	27.54,92
4.	Anthony Simmons (Sbr.)	27.56,26
5.	Ilie Floroiu (Rum.)	27.59,93
6.	Mariano Haro Cisneros (Hisp.)	28.00,28
7.	Marc Smet (Belgia)	28.02,80
8.	Bernard Ford (Sbr.)	28.17,78

1980 Moskva (30/26)

1.	Miruts Yifter (Et.)	27.42,7
2.	Kaarlo Maaninka (Soome)	27.44,3
3.	Mohammed Kedir (Et.)	27.44,7
4.	Tolossa Kotu (Et.)	27.46,5
5.	Lasse Viren (Soome)	27.50,5
6.	Jörg Peter (SDV)	28.05,6
7.	Werner Schildhauer (SDV)	28.11,0
8.	Enn Sellik (NSVL)	28.13,8
	Vladimir Šesterov (NSVL) eelj. (9.)	29.32,4
	Aleksandr Antipov (NSVL)	eelj. katk.

MARATONIJOOKS

1896 Ateena (18/6; 40 km)

1.	Spyros Louis (Kr.)	2:58.50,0
2.	Charilaos Vasilakos (Kr.)	3:06.03,0
3.	Gyula Kellner (Ung.)	3:06.35,0
4.	Ioannis Vretos (Kr.)	
5.	Eleftherios Papasymeon (Kr.)	
6.	Dimitrios Deligiannis (Kr.)	

1900 Pariis (19/5; 40,260 km)

1.	Michel Theato (Pr.)	2:59.45,0
2.	Émile Champion (Pr.)	3:04.17,0
3.	Ernst Fast (Rts.)	3:37.14,0
4.	Eugène Besse (Pr.)	
5.	Arthur Newton (USA)	
6.	John Cregan (USA)	

1904 Saint Louis (31/4; 40 km)

1.	Thomas Hicks (USA)	3:28.53,0
2.	Albert Corey (USA)	3:34.52,0
3.	Arthur Newton (USA)	3:47.33,0
4.	Félix Carvajal (Kuuba)	
5.	Demeter Veluis (Kr.)	
6.	D. Kneeland (USA)	

1908 London (56/16)

1.	John Hayes (USA)	*2:55.18,4
2.	Charles Hefferon (L.-Aafr.)	2:56.06,0
3.	Joseph Forshaw (USA)	2:57.10,4
4.	Alton Welton (USA)	2:59.44,4
5.	William Wood (Kan.)	3:01.44,0
6.	Frederick Simpson (Kan.)	3:04.28,2

19.	H. Lind (Vene)	3:26.38,8

Esimesena jõudis finišisse itaallane Dorando Pietri (aeg 2:54.46,4), kuid ta diskvalifitseeriti, sest suutis võistluse lõpetada üksnes kohtunike kaasabil.

1912 Stokholm (68/19; 40,2 km)

1.	Kenneth McArthur (L.-Aafr.)	2:36.54,8
2.	Christian Gitsham (L.-Aafr.)	2:37.52,0
3.	Gaston Strobino (USA)	2:38.42,4
4.	Andrew Sockalexis (USA)	2:42.07,9
5.	James Duffy (Kan.)	2:42.18,8
6.	Sigfrid Jacobsson (Rts.)	2:43.24,9
35.	Elmar Reiman (Vene)	

1920 Antverpen (42/17; 42,750 km)

1.	Hannes Kolehmainen (Soome)	*2:32.35,8
2.	Jüri Lossmann (Eesti)	2:32.48,6
3.	Valerio Arri (It.)	2:36.32,8
4.	Auguste Broos (Belgia)	2:39.25,8
5.	Juho Tuomikoski (Soome)	2:40.18,8
6.	Sofus Rose (Taani)	2:41.18,0

1924 Pariis (58/20)

1.	Albin Stenroos (Soome)	2:41.22,6
2.	Romeo Bertini (It.)	2:47.19,6
3.	Clarence DeMar (USA)	2:48.14,0
4.	Lauri Halonen (Soome)	2:49.47,4
5.	Samuel Ferris (Sbr.)	2:52.26,0
6.	Miguel Plaza Reyes (Tšiili)	2:52.54,0
10.	Jüri Lossmann (Eesti)	2:57.54,6
30.	Elmar Reinian (Eesti)	3:40.52,0

1928 Amsterdam (68/23)

1.	Ahmed El Ouafi (Pr.)	2:32.57,0
2.	Miguel Plaza Reyes (Tšiili)	2:33.23,0
3.	Martti Marttelin (Soome)	2:35.02,0
4.	Kanematsu Yamada (Jp.)	2:35.29,0
5.	Joie Ray (USA)	2:36.04,0
6.	Seiichiro Tsuda (Jp.)	2:36.20,0
	Karl Laas (Eesti)	katk.

1932 Los Angeles (29/15)

1.	Juan Carlos Zabala (Arg.)	*2:31.36,0
2.	Samuel Ferris (Sbr.)	2:31.55,0
3.	Armas Toivonen (Soome)	2:32.12,0
4.	Duncan McLeod Wright (Sbr.)	2:32.41,0
5.	Seiichiro Tsuda (Jp.)	2:35.42,0
6.	Onbai Kin (Jp.)	2:37.28,0
	Alfred Maasik (Eesti)	katk.

1936 Berliin (56/27)

1.	Kitei Son (Jp.)	*2:29.19,2
2.	Ernest Harper (Sbr.)	2:31.23,2
3.	Shoryu Nan (Jp.)	2:31.42,0
4.	Erkki Tamila (Soome)	2:32.45,0
5.	Väinö Muinonen (Soome)	2:33.46,0
6.	Johannes Coleman (L.-Aafr.)	2:36.17,0

1948 London (41/21)

1.	Delfo Cabrera (Arg.)	2:34.51,6
2.	Thomas Richards (Sbr.)	2:35.07,6
3.	Étienne Gailly (Belgia)	2:35.33,6
4.	Johannes Coleman (L.-Aafr.)	2:36.06,0
5.	Eusebio Guinez (Arg.)	2:36.36,0
6.	Sidney Luyt (L.-Aafr.)	2:38.11,0

1952 Helsingi (66/32)

1.	Emil Zátopek (Tšehh.)	*2:23.03,2
2.	Reinaldo Gorno (Arg.)	2:25.35,0
3.	Gustaf Jansson (Rts.)	2:26.07,0
4.	Yoon Chil Choi (L.-Korea)	2:26.36,0
5.	Veikko Karvonen (Soome)	2:26.41,8
6.	Delfo Cabrera (Arg.)	2:26.42,4
20.	Jakov Moskatšenkov (NSVL)	2:34.43,8
27.	Feodossi Vanin (NSVL)	2:38.22,0
28.	Grigori Sutškov (NSVL)	2:38.28,8

1956 Melbourne (46/23)

1.	Alain Mimoun (Pr.)	2:25.00,0
2.	Franjo Mihalić (Jug.)	2:26.32,0
3.	Veikko Karvonen (Soome)	2:27.47,0
4.	Chang Hoon Lee (L.-Korea)	2:28.45,0
5.	Yoshiaki Kawashima (Jp.)	2:29.19,0

6.	Emil Zátopek (Tšehh.)	2:29.34,0
7.	Ivan Filin (NSVL)	2:30.37,0
	Albert Ivanov (NSVL)	katk.
	Boriss Grišajev (NSVL)	katk.

1960 Rooma (69/35)

1.	Abebe Bikila (Et.)	*2:15.16,2
2.	Abdesselem Rhadi (Mar.)	2:15.41,6
3.	Barry Magee (Uus-M.)	2:17.18,2
4.	Konstantin Vorobjov (NSVL)	2:19.09,6
5.	Sergei Popov (NSVL)	2:19.18,8
6.	Thyge Tøgersen (Taani)	2:21.03,3
11.	Nikolai Rumjantsev (NSVL)	2:21.49,4

1964 Tokio (68/35)

1.	Abebe Bikila (Et.)	*2:12.11,2
2.	Basil Heatley (Sbr.)	2:16.19,2
3.	Kokichi Tsuburaya (Jp.)	2:16.22,8
4.	Brian Kilby (Sbr.)	2:17.02,4
5.	József Sütő (Ung.)	2:17.55,8
6.	Leonard Edelen (USA)	2:18.12,4
7.	Aurèle Vandendriesche (Belgia)	2:18.42,6
8.	Kenji Kimihara (Jp.)	2:19.49,0
22.	Nikolai Tihhomirov (NSVL)	2:26.07,4
26.	Nikolai Abramov (NSVL)	2:27.09,4
	Viktor Baikov (NSVL)	katk.

1968 México (74/41)

1.	Mamo Wolde (Et.)	2:20.26,4
2.	Kenji Kimihara (Jp.)	2:23.31,0
3.	Michael Ryan (Uus-M.)	2:23.45,0
4.	Ismail Akcay (Türgi)	2:25.18,8
5.	William Adcocks (Sbr.)	2:25.33,0
6.	Merawi Gebru (Et.)	2:27.16,8
7.	Derek Clayton (Austr.)	2:27.23,8
8.	Timothy Johnston (Sbr.)	2:28.04,0
28.	Anatoli Suhharkov (NSVL)	2:38.07,4
	Muhhamed Šakirov (NSVL)	katk.

1972 München (74/39)

1.	Frank Shorter (USA)	2:12.19,8
2.	Karel Lismont (Belgia)	2:14.31,8
3.	Mamo Wolde (Et.)	2:15.08,4
4.	Kenneth Moore (USA)	2:15.39,8
5.	Kenji Kimihara (Jp.)	2:16.27,0
6.	Ronald Hill (Sbr.)	2:16.30,6
7.	Donald MacGregor (Sbr.)	2:16.34,4
8.	Jack Foster (Uus-M.)	2:16.56,2
14.	Juri Velikorodnõhh (NSVL)	2:20.02,2
15.	Anatoli Baranov (NSVL)	2:20.10,4
35.	Igor Štšerbak (NSVL)	2:25.37,4

1976 Montreal (67/36)

1.	Waldemar Cierpinski (SDV)	*2:09.55,0
2.	Frank Shorter (USA)	2:10.45,8
3.	Karel Lismont (Belgia)	2:11.12,6
4.	Donald Kardong (USA)	2:11.15,8
5.	Lasse Viren (Soome)	2:13.10,8
6.	Jerome Drayton (Kan.)	2:13.30,0
7.	Leonid Mossejev (NSVL)	2:13.33,4
8.	Franco Fava (It.)	2:14.24,6
9.	Aleksandr Gotski (NSVL)	2:15.34,0
24.	Juri Velikorodnõhh (NSVL)	2:19.45,6

1980 Moskva (74/40)

1.	Waldemar Cierpinski (SDV)	2:11.03,0
2.	Gerard Nijboer (Holl.)	2:11.20,0
3.	Satõmkul Džumanazarov (NSVL)	2:11.35,0
4.	Vladimir Kotov (NSVL)	2:12,05.0
5.	Leonid Mossejev (NSVL)	2:12.14,0
6.	Rodolfo Gómez (Mehh.)	2:12.39,0
7.	Dereje Nedi (Et.)	2:12.44,0
8.	Massimo Magnani (It.)	2:13.12,0

4 × 100 m TEATEJOOKS

1912 Stokholm (8)

1.	Suurbritannia (David Jacobs, Henry Macintosh, Victor d'Arcy, William Applegarth)	*42,4
2.	Rootsi (Ivan Möller, Carl Luther, Ture Persson, Knut Lindberg)	42,6
	Saksamaa meeskond (eelj. diskvalifitseeriti.	**42,3)

1920 Antverpen (13)

1.	USA (Charles Paddock, Jackson Scholz, Loren Murchison, Morris Kirksey)	**42,2
2.	Prantsusmaa (René Tirard, René Lorain, René Mourlon, Émile Ali Khan)	42,6
3.	Rootsi (Agne Holmström, William Pettersson, Sven Malm, Nils Sandström)	42,9
4.	Suurbritannia (William Hill, Harold Abrahams, Victor d'Arcy, Harry Edward)	
5.	Taani (Henri Thorsen, Fritjoff Andersen, August Sørensen, Marinus Sørensen)	
6.	Luksemburg (Jean Colbach, Paul Hammer, Jean Proess, Alex Servais)	

1924 Paris (15)

1.	USA (Frank Hussey, Louis Clarke, Loren Murchison, Alfred Leconey)	**41,0
2.	Suurbritannia (Harold Abrahams, Walter Rangeley, Lancelot Royle, William Nichol)	41,2
3.	Holland (Jacobus Boot, Henricus Broos, Jan de Vries, Marinus van den Berge)	41,8
4.	Ungari (Ferenc Gerő, Lajos Kurunczy, László Muskát, Gusztáv Rózsahegyi)	42,0
5.	Prantsusmaa (Maurice Degrelle, Albert Heise, René Mourlon, André Mourlon)	42,2
	Šveitsi meeskond diskvalifitseeriti.	

1928 Amsterdam (13)

1.	USA (Frank Wykoff, James Quinn, Charles Borah, Henry Russell)	**41,0
2.	Saksamaa (Georg Lammers, Richard Corts, Hubert Houben, Helmut Körnig)	41,2
3.	Suurbritannia (Cyril Gill, Ellis Smouha, Walter Rangeley, Jack London)	41,8
4.	Prantsusmaa (André Cerbonney, Gilbert Auvergne, Pierre Dufau, André Mourlon)	42,0
5.	Šveits (Emmanuel Goldsmith, Willy Weibel, Willy Tschopp, Hans Niggl)	42,6
	Kanada meeskond diskvalifitseeriti.	

1932 Los Angeles (8)

1.	USA (Robert Kiesel, Emmett Toppino, Hector Dyer, Frank Wykoff)	**40,0
2.	Saksamaa (Helmut Körnig, Friedrich Hendrix, Erich Borchmeyer, Arthur Jonath)	40,9
3.	Itaalia (Giuseppe Castelli, Ruggero Maregatti, Gabriele Salviati, Edgardo Toetti)	41,2
4.	Kanada (Percy Williams, James Brown, Harold Wright, Birchall Pearson)	41,3
5.	Jaapan (Takayoshi Yoshioka, Chuhei Nambu, Izuo Anno, Itaro Nakajima)	41,3
6	Suurbritannia (Donald Finlay, Stanley Fuller, Stanley Englehart, Ernest Page)	

1936 Berliin (15)

1.	USA (Jesse Owens, Ralph Metcalfe, Foy Draper, Frank Wykoff)	**39,8
2.	Itaalia (Orazio Mariani, Giovanni Caldana, Elio Ragni, Tullio Gonnelli)	41,1
3.	Saksamaa (Wilhelm Leichum, Erich Borchmeyer, Erwin Gillmeister, Gerd Hornberger)	41,2
4.	Argentiina (Juan Lavenas, Antonio Sande, Carlos Hofmeister, Tomás Beswick)	42,2
5.	Kanada (Samuel Richardson, Bruce Humber, Lee Orr, Howard McPhee)	42,7
	Hollandi meeskond diskvalifitseeriti.	

1948 London (15)

1.	USA (Norwood Ewell, Lorenzo Wright, Harrison Dillard, Melvin Patton)	40,6
2.	Suurbritannia (Alistair McCorquodale, John Gregory, Kenneth Jones, John Archer)	41,3
3.	Itaalia (Enrico Perucconi,	

Antonio Siddi, Carlo Monti, Michele Tito) 41,5
4. Ungari (László Bartha, György Csányi, Béla Goldoványi, Ferenc Tima) 41,6
5. Kanada (Don McFarlane, James O'Brien, Donald Pettie, Edward Haggis) 41,9
6. Holland (Jan Lammers, Johannes Meyer, Gabe Scholten, Jan Zwaan). 41,9

1952 Helsingi (22)
1. USA (Dean Smith, Harrison Dillard, Lindy Remigino, Andrew Stanfield) 40,1
2. NSV Liit (Boriss Tokarev, Lev Kaljajev, Levan Sanadze, Vladimir Suhharev) 40,3
3. Ungari (László Zarándi, Géza Varasdi, György Csányi, Béla Goldoványi) 40,5
4. Suurbritannia (Emmanuel McDonald Bailey, William Jack, John Gregory, Brian Shenton) 40,6
5. Prantsusmaa (Alain Porthault, Étienne Bally, Yves Camus, René Bonino) 40,9
6. Tšehhoslovakkia (František Brož, Jiří David, Miroslav Horčic, Zdeněk Pospíšil) 41,2

1956 Melbourne (18)
1. USA (Ira Murchison, Leamon King, Thane Baker, Robert Morrow) **39,5
2. NSV Liit (Boriss Tokarev, Vladimir Suhharev, Leonid Bartenjov, Juri Konovalov) 39,8
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Lothar Knörzer, Leonhard Pohl, Heinz Fütterer, Manfred Germar) 40,3
4. Itaalia (Franco Galbiati, Giovanni Ghiselli, Luigi Gnocchi, Vincenzo Lombardo) 40,4
5. Suurbritannia (Kenneth Box, Roy Sandstrom, Brian Shenton, David Segal) 40,6
6. Poola (Marian Foik, Janusz Jarzembowski, Edward Szmidt, Zenon Baranowski) 40,6

1960 Rooma (19)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Bernd Cullmann, Armin Hary, Walter Mahlendorf, Martin Lauer) **39,5
2. NSV Liit (Gusman Kossanov, Leonid Bartenjov, Juri Konovalov, Edvin Ozolin) 40,1
3. Suurbritannia (Peter Radford, David Jones, David Segal, Neville Whitehead) 40,2
4. Itaalia (Armando Sardi, Pier Giorgio Cazzola, Salvatore Giannone, Livio Berruti) 40,2
5. Venetsueela (S. Clive Bonas, Lloyd Murad, Emilio Romero, Rafael Romero) 40,7

USA meeskond diskvalifitseeriti.

1964 Tokio (21)
1. USA (Paul Drayton, Gerald Ashworth, Richard Stebbins, Robert Hayes) **39,0
2. Poola (Andrzej Zieliński, Wiesław Maniak, Marian Foik, Marian Dudziak) 39,3
3. Prantsusmaa (Paul Genevay, Bernard Laidebeur, Claude Piquemal, Jocelyn Delecour) 39,3
4. Jamaika (Pablo McNeil, Patrick Robinson, Lynsworth Headley, Dennis Johnson) 39,4
5. NSV Liit (Edvin Ozolin, Boriss Zubov, Gusman Kossanov, Boriss Savtšuk) 39,4
6. Venetsueela (Arquimedes Herrera, Lloyd Murad, Rafael Romero, Hortensio Herrera Fucil) 39,5
7. Itaalia (Livio Berruti, Ennio Preatoni, Sergio Ottolina, Pasquale Giannattasio) 39,5
8. Suurbritannia (Peter Radford, Ronald Jones, Menzies Campbell, Lynn Davies) 39,6

1968 México (19)
1. USA (Charles Greene, Melvin Pender, Ronald Smith, James Hines) **38,2

2. Kuuba (Hermes Ramírez, Juan Morales, Pablo Montes, Enrique Figuerola) 38,3
3. Prantsusmaa (Gérard Fenouil, Jocelyn Delecour, Claude Piquemal, Roger Bambuck) 38,4
4. Jamaika (Errol Stewart, Michael Fray, Clifton Forbes, Lennox Miller) 38,4
5. Saksa DV (Heinz Erbstösser, Hartmut Schelter, Peter Haase, Harald Eggers) 38,6
6. Saksa FV (Karl-Peter Schmidtke, Gerhard Wucherer, Gert Metz, Joachim Eigenherr) 38,7
7. Itaalia (Sergio Ottolina, Ennio Preatoni, Angelo Sguazzero, Livio Berruti) 39,2
8. Poola (Wiesław Maniak, Edward Romanowski, Zenon Nowosz, Marian Dudziak) 39,2

NSV Liit (Aleksei Hlopotnov, Jevgeni Sinjajev, Nikolai Ivanov, Vladislav Sapeja)

eelj. (2.) 39,0; pf. diskv.

1972 München (27)
1. USA (Larry Black, Robert Taylor, Gerald Tinker, Edward Hart) **38,19
2. NSV Liit (Aleksandr Korneljuk, Vladimir Lovetski, Jurijs Silovs, Valeri Borzov) 38,50
3. Saksa FV (Jobst Hirscht, Karlheinz Klotz, Gerhard Wucherer, Klaus Ehl) 38,79
4. Tšehhoslovakkia (Jaroslav Matoušek, Juraj Demeč, Jiří Kynos, Ludvík Bohman) 38,82
5. Saksa DV (Manfred Kokot, Bernd Borth, Hans-Jürgen Bombach, Siegfried Schenke) 38,90
6. Poola (Stanisław Wagner, Tadeusz Cuch, Jerzy Czerbniak, Zenon Nowosz) 39,03
7. Prantsusmaa (Patrick Bourbeillon, Jean-Pierre Grès, Gérard Fenouil, Bruno Cherrier) 39,14
8. Itaalia (Vincenzo Guerini, Ennio Preatoni, Luigi Benedetti, Pietro Mennea) 39,14

1976 Montreal (20)
1. USA (Harvey Glance, John Jones, Millard Hampton, Steven Riddick) 38,33
2. Saksa DV (Manfred Kokot, Jörg Pfeifer, Klaus-Dieter Kurrat, Alexander Thieme) 38,66
3. NSV Liit (Aleksandr Aksinin, Nikolai Kolesnikov, Jurijs Silovs, Valeri Borzov) 38,78
4. Poola (Andrzej Świerczyński, Marian Woronin, Bogdan Grzejszczak, Zenon Licznerski) 38,83
5. Kuuba (Francisco Gómez, Alejandro Casañas, Hermes Ramírez, Silvio Leonard) 39,01
6. Itaalia (Vincenzo Guerini, Luciano Caravani, Luigi Benedetti, Pietro Mennea) 39,08
7. Prantsusmaa (Jean-Claude Amoureux, Joseph Arame, Lucien Sainte-Rose, Dominique Chauvelot) 39,16
8. Kanada (Hugh Spooner, Marvin Nash, Albin Dukowski, Hugh Fraser) 39,47

1980 Moskva (16)
1. NSV Liit (Vladimir Muravjov, Nikolai Sidorov, Aleksandr Aksinin, Andrei Prokofjev) 38,26
2. Poola (Krzysztof Zwoliński, Zenon Licznerski, Leszek Dunecki, Marian Woronin) 38,33
3. Prantsusmaa (Antoine Richard, Pascal Barré, Patrick Barré, Herman Panzo) 38,53
4. Suurbritannia (Michael McFarlane, Allan Wells, Cameron Sharp, Andrew McMaster) 38,62
5. Saksa DV (Sören Schlegel, Eugen Ray, Bernhard Hoff, Thomas Munkelt) 38,73
6. Bulgaaria (Pavel Pavlov, Vladimir Ivanov, Ivajlo Karanjotov, Petâr Petrov) 38,99

7. Nigeeria (Hammed Adio, Kayode Elegbede, Samson Oyeledun, Peter Okodogbe) 39,12
8. Brasiilia (Milton Costa de Castro, Nelson Rocha dos Santos, Katsuhico Nakaya, Altevir Silva Araujo) 39,54

4 × 400 m TEATEJOOKS

1912 Stokholm (7)
1. USA (Melvin Sheppard, Edward Lindberg, James Meredith, Charles Reidpath) **3.16,6
2. Prantsusmaa (Pierre Failliot, Charles Lelong, Robert Schurrer, Charles Poulenard) 3.20,7
3. Suurbritannia (George Nicol, Ernest Henley, James Soutter, Cyril Seedhouse) 3.23,2

1920 Antverpen (6)
1. Suurbritannia (Cecil Griffiths, Robert Lindsay, John Ainsworth-Davis, Guy Butler) 3.22,2
2. Lõuna-Aafrika (Harry Davel, Clarence Oldfield, Jack Oosterlaak, Bevil Rudd) 3.24,2
3. Prantsusmaa (Georges André, Gaston Féry, Maurice Delvart, Jean Devaux) 3.24,8
4. USA (Earl Eby, James Meredith, Robert Emory, Frank Shea) 3.25,8
5. Rootsi (Sven Krokström, Sven Malm, Eric Sundblad, Nils Engdahl)
6. Belgia (Jules Migeot, Auguste Corteyn, Omer Smet, François Morren)

1924 Pariis (7)
1. USA (Charles Cochrane, Alan Helffrich, Oliver McDonald, William Stevenson) **3.16,0
2. Rootsi (Arthur Svensson, Erik Byléhn, Gustaf Weijnarth, Nils Engdahl) 3.17,0
3. Suurbritannia (Edward Toms, George Renwick, Richard Ripley, Guy Butler) 3.17,4
4. Kanada (Horace Aylwin, Allan Christie, David Johnston, William Maynes) 3.22,8
5. Prantsusmaa (Raymond Fritz, Gaston Féry, Francis Galtier, Barthélémy Favaudon) 3.23,4
6. Itaalia (Guido Cominotto, Alfredo Gargiullo, Ennio Maffiolini, Luigi Facelli) 3.28,0

1928 Amsterdam (16)
1. USA (George Baird, Emerson Spencer, Frederick Alderman, Raymond Barbuti) **3.14,2
2. Saksamaa (Otto Neumann, Richard Krebs, Harry Storz, Hermann Engelhard) 3.14,8
3. Kanada (Alexander Wilson, Philip Edwards, Stanley Glover, James Ball) 3.15,4
4. Rootsi (Björn Kugelberg, Bertil von Wachenfeldt, Erik Byléhn, Sten Pettersson) 3.15,8
5. Suurbritannia (Roger Leigh-Wood, William Craner, John Rinkel, Douglas Lowe) 3.16,4
6. Prantsusmaa (Georges Krotoff, Joseph Jackson, Georges Dupont, René Feger) 3.19,4

1932 Los Angeles (7)
1. USA (Ivan Fuqua, Edgar Ablowich, Karl Warner, William Carr) **3.08,2
2. Suubritannia (Crew Stoneley, Thomas Hampson, David Burghley, Godfrey Rampling) 3.11,2
3. Kanada (Raymond Lewis, James Ball, Philip Edwards, Alexander Wilson) 3.12,8
4. Saksamaa (Joachim Büchner, Walter Nehb, Adolf Metzner, Otto Peltzer) 3.14,4

5. Jaapan (Itaro Nakajima, Iwao Masuda, Seikan Oki, Teiichi Nishi) 3.14,6
6. Itaalia (Giacomo Carlini, Giovanni Turba, Mario De Negri, Luigi Facelli) 3.17,8

1936 Berliin (12)
1. Suurbritannia (Frederick Wolff, Godfrey Rampling, William Roberts, Godfrey Brown) 3.09,0
2. USA (Harold Cagle, Robert Young, Edward O'Brien, Alfred Fitch) 3.11,0
3. Saksamaa (Helmut Hamann, Friedrich von Stülpnagel, Harry Voigt, Rudolf Harbig) 3.11,8
4. Kanada (Marshall Limon, Philip Edwards, William Fritz, John Loaring) 3.11,8
5. Rootsi (Sven Strömberg, Per Edfeldt, Olof Danielsson, Bertil von Wachenfeldt) 3.13,0
6. Ungari (Tibor Ribényi, Zoltán Zsitvai, József Vadas, József Kovács) 3.14,8

1948 London (15)
1. USA (Arthur Harnden, Clifford Bourland, Roy Cochran, Malvin Whitfield) 3.10,4
2. Prantsusmaa (Jean Kerebel, François Schewetta, Robert Chef d'Hotel, Jacques Lunis) 3.14,8
3. Rootsi (Kurt Lundqvist, Lars-Erik Wolfbrandt, Folke Alnevik, Rune Larsson) 3.16,0
4. Soome (Tauno Suvanto, Olavi Talja, Rune Holmberg, Bertil Storskrubb) 3.24,8

Jamaika ja Itaalia meeskond katkestasid.

1952 Helsingi (18)
1. Jamaika (Arthur Wint, Leslie Laing, Herbert McKenley, George Rhoden) **3.03,9
2. USA (Ollie Matson, Gerald Cole, Charles Moore, Malvin Whitfield) 3.04,0
3. Saksa FV (Hans Geister, Günter Steines, Heinz Ulzheimer, Karl-Friedrich Haas) 3.06,6
4. Kanada (Douglas Clement, John Hutchins, John Carroll, James Lavery) 3.09,3
5. Suurbritannia (Leslie Lewis, Alan Dick, Terence Higgins, Nicholas Stacey) 3.10,0
6. Prantsusmaa (Jean-Pierre Goudeau, Robert Bart, Jacques Dégats, Jean-Paul Martin du Gard) 3.10,1

NSV Liit (Ardalion Ignatjev, Gennadi Slepnjov, Edmunds Pilāgs, Juri Litujev) eelj. (3.) 3.12,5

1956 Melbourne (15)
1. USA (Louis Jones, James Mashburn, Charles Jenkins, Thomas Courtney) 3.04,8
2. Austraalia (Leon Gregory, David Lean, Graham Gipson, Kevin Gosper) 3.06,2
3. Suurbritannia (John Salisbury, Michael Wheeler, Francis Higgins, Derek Johnson) 3.07,2
4. Saksa ü. v./Saksa FV (Jürgen Kühl, Walter Oberste, Manfred Pörschke, Karl-Friedrich Haas) 3.08,2
5. Kanada (Laird Sloan, Douglas Clement, Murray Cockburn, Terry Tobacco) 3.10,2

Jamaika meeskond diskvalifitseeriti.

NSV Liit (Ardalion Ignatjev, Konstantin Gratšov, Juri Litujev, Anatoli Julin) eelj. (3.) 3.11,2

1960 Rooma (19)
1. USA (Jack Yerman, Earl Young, Glenn Davis, Otis Davis) **3.02,2
2. Saksa ü. v./Saksa FV (Hans-Joachim Reske, Manfred Kinder, Johannes Kaiser, Carl Kaufmann) 3.02,7
3. Lääne-India (Malcolm Spence, James Wedder-

burn, Keith Gardner, George Kerr) 3.04,0
4. Lõuna-Aafrika (Edward Jefferys, Edgar Davis, Gordon Day, Malcolm Spence) 3.05,0
5. Suurbritannia (Barry Jackson, Malcolm Yardley, John Wrighton, Robbie Brightwell) 3.08,3
6. Šveits (René Weber, Ernst Zaugg, Hansrüdi Bruder, Christian Wägli) 3.09,4
NSV Liit (Konstantin Gratšov, Boriss Kriunov, Vladimir Poljanitšev, Arnold Matsulevitš)
eelj. (5.) 3.12,1

1964 Tokio (17)
1. USA (Ollan Cassell, Michael Larrabee, Ulis Williams, Henry Carr) **3.00,7
2. Suurbritannia (Timothy Graham, Adrian Metcalfe, John Cooper, Robbie Brightwell) 3.01,6
3. Trinidad ja Tobago (Edwin Skinner, Kenneth Bernard, Edwin Roberts, Wendell Mottley) 3.01,7
4. Jamaika (Lawrence Kahn, Malcolm Spence, Melville Spence, George Kerr) 3.02,3
5. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Jörg Jüttner, Hans-Ulrich Schulz, Johannes Schmitt, Manfred Kinder) 3.04,3
6. Poola (Marian Filipiuk, Ireneusz Kluczek, Stanisław Swatowski, Andrzej Badeński) 3.05,3
7. NSV Liit (Grigori Sverbetov, Viktor Bõtškov, Vassili Anissimov, Vadim Arhiptšuk) 3.05,9
8. Prantsusmaa (Michel Hiblot, Bernard Martin, Germain Nelzy, Jean-Pierre Boccardo) 3.07,4

1968 México (16)
1. USA (Vincent Matthews, Ronald Freeman, Larry James, Lee Evans) **2.56,1
2. Keenia (Daniel Rudisha, Hezahiah Nyamau, Naftali Bon, Charles Asati) 2.59,6
3. Saksa FV (Helmar Müller, Manfred Kinder, Gerhard Hennige, Martin Jellinghaus) 3.00,5
4. Poola (Stanisław Gręziński, Jan Balachowski, Jan Werner, Andrzej Badeński) 3.00,5
5. Suurbritannia (Martin Winbolt-Lewis, Colin Campbell, David Hemery, John Sherwood) 3.01,2
6. Trinidad ja Tobago (George Simon, Euric Bobb, Benedict Cayenne, Edwin Roberts) 3.04,5
7. Itaalia (Sergio Ottolina, Giacomo Puosi, Furio Fusi, Sergio Bello) 3.04,6
8. Prantsusmaa (Jean-Claude Nallet, Jacques Carette, Gilles Bertould, Jean-Pierre Boccardo) 3.07,5

1972 München (21)
1. Keenia (Charles Asati, Hezahiah Nyamau, Robert Ouko, Julius Sang) 2.59,8
2. Suurbritannia (Martin Reynolds, Alan Pascoe, David Hemery, David Jenkins) 3.00,5
3. Prantsusmaa (Gilles Bertould, Daniel Vélasquez, Francis Kerbiriou, Jacques Carette) 3.00,7
4. Saksa FV (Bernd Herrmann, Horst-Rüdiger Schlöske, Hermann Köhler, Karl Honz) 3.00,9
5. Poola (Jan Werner, Jan Balachowski, Zbigniew Jaremski, Andrzej Badeński) 3.01,1
6. Soome (Stig Lönnqvist, Ari Salin, Ossi Karttunen, Markku Kukkoaho) 3.01,1
7. Rootsi (Erik Carlgren, Anders Faager, Kenth Öhman, Ulf Rönner) 3.02,6
8. Trinidad ja Tobago (Arthur Cooper, Pat Marshall, Charles Joseph, Edwin Roberts) 3.03,6

1976 Montreal (16)
1. USA (Herman Frazier, Benjamin Brown, Frederick Newhouse, Maxie Parks) 2.58,65
2. Poola (Ryszard Podlas, Jan Werner, Zbigniew Jaremski, Jerzy Pietrzyk) 3.01,43
3. Saksa FV (Franz-Peter Hofmeister, Lothar Krieg, Harald Schmid, Bernd Herrmann) 3.01,98
4. Kanada (Ian Seale, Don Domansky, Leighton Hope, Brian Saunders) 3.02,64
5. Jamaika (Leighton Priestley, Donald Quarrie, Colin Bradford, Seymour Newman) 3.02,84
6. Trinidad ja Tobago (Michael Solomon, Horace Tuitt, Joseph Coombs, Charles Joseph) 3.03,46
7. Kuuba (Eddy Gutiérrez, Damaso Alfonso, Carlos Álvarez, Alberto Juantorena) 3.03,81
8. Soome (Hannu Mäkelä, Ossi Karttunen, Stig Lönnqvist, Markku Kukkoaho) 3.06,51
NSV Liit (Dmitri Stukalov, Vladimir Ponomarjov, Viktor Anohhin, Jevgeni Gavrilenko)
eelj. (6.) 3.07,72

1980 Moskva (24)
1. NSV Liit (Remigijus Valiulis, Mihhail Linge, Nikolai Tšernetski, Viktor Markin) 3.01,1
2. Saksa DV (Klaus Thiele, Andreas Knebel, Frank Schaffer, Volker Beck) 3.01,3
3. Itaalia (Stefano Malinverni, Mauro Zuliani, Roberto Tozzi, Pietro Mennea) 3.04,3
4. Prantsusmaa (Jacques Fellice, Robert Froissart, Didier Dubois, Francis Demarthon) 3.04,8
5. Brasiilia (Paulo Correia, Antonio Ferreira, Agberto Guimarães, Geraldo Pegado) 3.05,9
6. Trinidad ja Tobago (Joseph Coombs, Charles Joseph, Rafee Mohammed, Michael Solomon) 3.06,6
7. Tšehhoslovakkia (Josef Lomický, Dušan Malovec, František Břečka, Karel Kolář) 3.07,0
Suurbritannia (Alan Bell, Terry Whitehead, Roderic Milne, Glendon Cohen) katk.

110 m TÕKKEJOOKS

1896 Ateena (7/5)
1. Thomas Curtis (USA) 17,6
2. Grantley Goulding (Sbr.) 17,7

Distants oli 100 m, tõkkeid 8, tõkete kõrgus 100 cm. William Hoyt (USA) ja Alajos Szokolyi (Ung.) finaalis ei startinud.

1900 Pariis (8/3)
1. Alvin Kraenzlein (USA) *15,4
2. John McLean (USA) 15,5
3. Frederick Maloney (USA) 15,6
4. Jean Lécuyer (Pr.)
5. Norman Pritchard (India)

1904 Saint Louis (8/3)
1. Frederick Schule (USA) 16,0
2. Thaddeus Shideler (USA) 16,3
3. L. Ashburner (USA) 16,4
4. Frank Castleman (USA)

1908 London (25/10)
1. Forrest Smithson (USA) **15,0
2. John Garrels (USA) 15,7
3. Arthur Shaw (USA) 15,8
4. William Rand (USA) 15,9

1912 Stokholm (21/9)
1. Frederick Kelly (USA) 15,1
2. James Wendell (USA) 15,2
3. Martin Hawkins (USA) 15,3
4. John Case (USA) 15,3
5. Kenneth Powell (Sbr.) 15,5
John Nicholson (USA) katk.

1920 Antverpen (21/13)
1. Earl Thomson (Kan.) **14,8

2. Harold Barron (USA) 15,1
3. Frederick Murray (USA) 15,2
4. Harry Wilson (Uus-M.) 15,3
5. Walker Smith (USA)
6. Carl-Axel Christiernsson (Rts.)

1924 Pariis (27/15)
1. Daniel Kinsey (USA) 15,0
2. Sidney Atkinson (L.-Aafr.) 15,0
3. Sten Pettersson (Rts.) 15,4
4. Carl-Axel Christiernsson (Rts.) 15,5
5. Karl Anderson (USA) 15,5
George Guthrie (USA) lõpetas kolmandana, kuid diskvalifitseeriti 3 tõkke mahaajamise pärast.

1928 Amsterdam (41/24)
1. Sidney Atkinson (L.-Aafr.) 14,8
2. Stephen Anderson (USA) 14,8
3. John Collier (USA) 14,9
4. Leighton Dye (USA) 14,9
5. George Weightman-Smith (L.-Aafr.) (pf. **14,6) 15,0
6. Frederick Gaby (Sbr.) 15,2

1932 Los Angeles (17/10)
1. George Saling (USA) (pf. **14,4) 14,6
2. Percy Beard (USA) 14,7
3. Donald Finlay (Sbr.) 14,8
4. Jack Keller (USA) (eelj. *14,5) 14,8
5. David Burghley (Sbr.) 14,8
Willi Welscher (Saksa) diskv.

1936 Berliin (31/20)
1. Forrest Towns (USA) (pf. **14,1) 14,2
2. Donald Finlay (Sbr.) 14,4
3. Frederick Pollard (USA) 14,4
4. Håkan Lidman (Rts.) 14,4
5. John Thornton (Sbr.) 14,7
6. Lawrence O'Connor (Kan.) 15,0

1948 London (28/18)
1. William Porter (USA) *13,9
2. Clyde Scott (USA) 14,1
3. Craig Dixon (USA) 14,1
4. Alberto Triulzi (Arg.) 14,6
5. Peter Gardner (Austr.)
6. Håkan Lidman (Rts.)

1952 Helsingi (30/20)
1. Harrison Dillard (USA) *13,7
2. Jack Davis (USA) *13,7
3. Arthur Barnard (USA) 14,1
4. Jevgeni Bulantšik (NSVL) 14,5
5. Kenneth Doubleday (Austr.) 14,7
6. Raymond Weinberg (Austr.) 14,8
Sergei Popov (NSVL) pf. (4.) 14,7

1956 Melbourne (24/15)
1. Lee Calhoun (USA) *13,5
2. Jack Davis (USA) *13,5
3. Joel Shankle (USA) 14,1
4. Martin Lauer (S. ü. v./SFV) 14,5
5. Stanko Lorger (Jug.) 14,5
6. Boriss Stoljarov (NSVL) 14,6
Anatoli Mihhailov (NSVL) eelj. (4.) 14,5

1960 Rooma (36/21)
1. Lee Calhoun (USA) 13,8
2. Willie May (USA) 13,8
3. Hayes Jones (USA) 14,0
4. Martin Lauer (S. ü. v./SFV) 14,0
5. Keith Gardner (Lääne-India) 14,4
6. Valentin Tšistjakov (NSVL) 14,6
Nikolai Berezutski (NSVL) pf. (6.) 14,6
Anatoli Mihhailov (NSVL) vf. (2.) 13,9 pf. katk.

1964 Tokio (37/23)
1. Hayes Jones (USA) 13,6
2. Blaine Lindgren (USA) 13,7
3. Anatoli Mihhailov (NSVL) 13,7
4. Eddy Ottoz (It.) 13,8
5. Gurbachan Randhawa Singh (India) 14,0
6. Marcel Duriez (Pr.) 14,0
7. Giovanni Cornacchia (It.) 14,1
8. Giorgio Mazza (It.) 14,1
Aleksandr Kontarjov (NSVL) pf. (6.) 14,2
Valentin Tšistjakov (NSVL) pf. katk.

1968 México (33/23)
1. Willie Davenport (USA) *13,3
2. Ervin Hall (USA) (pf. *13,3) 13,4
3. Eddy Ottoz (It.) 13,4
4. Leon Coleman (USA) 13,6
5. Werner Trzmiel (SFV) 13,6
6. Bo Forssander (Rts.) 13,7
7. Marcel Duriez (Pr.) 13,7
8. Pierre Schoebel (Pr.) 14,0
Oleg Stepanenko (NSVL) pf. (5.) 13,8
Viktor Balihhin (NSVL) pf. (8.) 14,1

1972 München (39/26)
1. Rodney Milburn (USA) **13,24
2. Guy Drut (Pr.) 13,34
3. Thomas Hill (USA) 13,48
4. Willie Davenport (USA) 13,50
5. Frank Siebeck (SDV) 13,71
6. Leszek Wodzyński (Poola) 13,72
7. Lubomir Nádeníček (Tšehh.) 13,76
8. Petr Čech (Tšehh.) 13,86
Viktor Mjasnikov (NSVL) eelj. (5.) 14,13

1976 Montreal (24/17)
1. Guy Drut (Pr.) 13,30
2. Alejandro Casañas (Kuuba) 13,33
3. Willie Davenport (USA) 13,38
4. Charles Foster (USA) 13,41
5. Thomas Munkelt (SDV) 13,44
6. James Owens (USA) 13,73
7. Vjatšeslav Kulebjakin (NSVL) 13,93
8. Viktor Mjasnikov (NSVL) 13,94

1980 Moskva (23/16)
1. Thomas Munkelt (SDV) 13,39
2. Alejandro Casañas (Kuuba) 13,40
3. Aleksandr Putškov (NSVL) 13,44
4. Andrei Prokofjev (NSVL) 13,49
5. Jan Pusty (Poola) 13,68
6. Arto Bryggare (Soome) 13,76
7. Javier Moracho (Hisp.) 13,78
8. Juri Tšervanjov (NSVL) 15,80

400 m TÕKKEJOOKS

1900 Pariis (5/3)
1. Walter Tewksbury (USA) *57,6
2. Henri Tauzin (Pr.) 58,3
3. George Orton (Kan.)
4. W. Lewis (USA)

1904 Saint Louis (4/1)
1. Harry Hillman (USA) 53,0[1]
2. Frank Waller (USA) 53,2
3. George Poage (USA)
4. George Varnell (USA)

[1] Tõkete kõrgus oli 76,2 cm, seetõttu ei kinnitatud tulemust olümpiarekordiks.

1908 London (15/6)
1. Charles Bacon (USA) **55,0
2. Harry Hillman (USA) 55,3
3. Leonard Tremeer (Sbr.) 57,0
Leslie Burton (Sbr.) katk.

1920 Antverpen (21/10)
1. Frank Loomis (USA) **54,0
2. John Norton (USA) 54,3
3. August Desch (USA) 54,5
4. Georges André (Pr.) 54,6
5. Carl-Axel Christiernsson (Rts.) 54,9
6. Charles Daggs (USA)

1924 Pariis (23/13)
1. Morgan Taylor (USA) 52,6[1]
2. Erik Wilén (Soome) *53,8
3. Ivan Riley (USA) 54,2
4. Georges André (Pr.) 56,2
Charles Brookins (USA) (2.) diskv.
F. Blackett (Sbr.) (6.) diskv.

[1] Tulemust ei kinnitatud maailmaega olümpiarekordiks viimase tõkke mahaajamise tõttu.

1928 Amsterdam (27/16)
1. David Burghley (Sbr.) *53,4
2. Frank Cuhel (USA) 53,6
3. Morgan Taylor (USA) (pf. *53,4) 53,6
4. Sten Pettersson (Rts.) 53,8
5. Thomas Livingstone-Learmonth (Sbr.) 54,2
6. Luigi Facelli (It.) 55,8

1932 Los Angeles (18/13)
1. Robert Tisdall (Iiri) 51,8[1]
2. Glenn Hardin (USA) **52,0
3. Morgan Taylor (USA) 52,2
4. David Burghley (Sbr.) 52,2
5. Luigi Facelli (It.) 53,0
6. Kjell Areskoug (Rts.) 54,6

[1] Tulemust ei kinnitatud maailmaega olümpiarekordiks ühe tõkke mahaajamise tõttu.

1936 Berliin (32/20)
1. Glenn Hardin (USA) 52,4
2. John Loaring (Kan.) 52,7
3. Miguel White (Fil.) 52,8
4. Joseph Patterson (USA) 53,0
5. Sylvio de Magalhães Padilha (Bras.) 54,0
6. Christos Mantikas (Kr.) 54,2

1948 London (25/17)
1. Roy Cochran (USA) *51,1
2. Duncan White (Tseilon) 51,8
3. Rune Larsson (Rts.) 52,2
4. Richard Ault (USA) 52,4

5. Yves Cros (Pr.) 53,3
6. Ottavio Missoni (It.) 54,0

1952 Helsingi (40/24)
1. Charles Moore (USA) *50,8
2. Juri Litujev (NSVL) 51,3
3. John Holland (Uus-M.) 52,2
4. Anatoli Julin (NSVL) 52,8
5. Harry Whittle (Sbr.) 53,1
6. Armando Filiput (It.) 54,4
   Timofei Lunev (NSVL) pf. (6.) 53,1

1956 Melbourne (28/18)
1. Glenn Davis (USA) *50,1
2. Edward Southern (USA) (pf. *50,1) 50,8
3. Joshua Culbreath (USA) " 51,6
4. Juri Litujev (NSVL) 51,7
5. David Lean (Austr.) 51,8
6. Gerhardus Potgieter (L.-Aafr.) 56,0
   Anatoli Julin (NSVL) pf. (5.) 51,7

1960 Rooma (34/23)
1. Glenn Davis (USA) *49,3
2. Clifton Cushman (USA) 49,6
3. Richard Howard (USA) 49,7
4. Helmut Janz (S. ü. v./SFV) 49,9
5. Jussi Rintamäki (Soome) 50,8
6. Bruno Galliker (Šv.) 51,0
   Georgi Tševõtšalov (NSVL) pf. (4.) 52,0
   Boriss Kriunov (NSVL) eelj. (3.) 52,5
   Arnold Matsulevitš (NSVL) eelj. (3.) 52,9

1964 Tokio (39/25)
1. Warren Cawley (USA) 49,6
2. John Cooper (Sbr.) 50,1
3. Salvatore Morale (It.) 50,1
4. Gary Knoke (Austr.) 50,4
5. James Luck (USA) 50,5
6. Roberto Frinolli (It.) 50,7
7. Vassili Anissimov (NSVL) 51,1
8. Wilfried Geeroms (Belgia) 51,4
   Edvīns Zāģeris (NSVL) pf. (7.) 52,2
   Imants Kuklits (NSVL) eelj. (8.) 53,3

1968 México (30/24)
1. David Hemery (Sbr.) **48,1
2. Gerhard Hennige (SFV) 49,0
3. John Sherwood (Sbr.) 49,0
4. Geoffrey Vanderstock (USA) 49,0
5. Vjatšeslav Skomorohhov (NSVL) 49,1
6. Ronald Whitney (USA) 49,2
7. Rainer Schubert (SFV) 49,3
8. Roberto Frinolli (It.) 50,1

1972 München (37/25)
1. John Akii-Bua (Ug.) **47,82
2. Ralph Mann (USA) 48,51
3. David Hemery (Sbr.) 48,52
4. James Seymour (USA) 48,64
5. Rainer Schubert (SFV) 49,65
6. Jevgeni Gavrilenko (NSVL) 49,66
6. Stavros Tziortzis (Kr.) 49,66
8. Juri Zorin (NSVL) 50,25
   Viktor Savtšenko (NSVL) pf. (7.) 50,28

1976 Montreal (22/16)
1. Edwin Moses (USA) **47,64
2. Michael Shine (USA) 48,69
3. Jevgeni Gavrilenko (NSVL) 49,45
4. Quentin Wheeler (USA) 49,86
5. José Jesus Carvalho (Port.) 49,94
6. Janko Bratanov (Bulg.) 50,03
7. Damaso Alfonso (Kuuba) 50,19
8. Alan Pascoe (Sbr.) 51,29
   Dmitri Stukalov (NSVL) pf. (5.) 50,47

1980 Moskva (22/19)
1. Volker Beck (SDV) 48,70
2. Vassili Arhipenko (NSVL) 48,86
3. Gary Oakes (Sbr.) 49,11
4. Nikolai Vassiljev (NSVL) 49,34
5. Rok Kopitar (Jug.) 49,67
6. Horia Toboc (Rum.) 49,84
7. Franz Meier (Šv.) 50,00
8. Janko Bratanov (Bulg.) 56,35
   Aleksandr Harlov (NSVL) pf. (5.) 50,64

3000 m TAKISTUSJOOKS

1900 Pariis

2500 m takistusjooks (11/6)
1. George Orton (Kan.) 7.34,4
2. Sidney Robinson (Sbr.) 7.38,0
3. Jacques Chastanié (Pr.)
4. Arthur Newton (USA)
5. Hermann Wraschtil (Austria)
6. Franz Duhne (Saksa)

4000 m takistusjooks (14/6)
1. John Rimmer (Sbr.) 12.58,4
2. Charles Bennett (Sbr.) 12.58,6
3. Sidney Robinson (Sbr.) 12.58,8
4. Jacques Chastanié (Pr.)
5. George Orton (Kan.)
6. Franz Duhne (Saksa)

1904 Saint Louis (10/2; 2500 m)
1. James Lightbody (USA) 7.39,6
2. John Daly (Sbr./Iiri) 7.40,6
3. Arthur Newton (USA)
4. Frank Verner (USA)
5. George Bonhag (USA)
6. Harvey Cohn (USA)

1908 London (24/6; 3200 m)
1. Arthur Russell (Sbr.) 10.47,8
2. Archie Robertson (Sbr.) 10.48,4
3. John Eisele (USA) 11.00,8
4. Guy Holdaway (Sbr.)
5. H. Sewell (Sbr.)
6. William Galbraith (Kan.)

1920 Antverpen (16/6)
1. Percy Hodge (Sbr.) *10.00,4
2. Patrick Flynn (USA)
3. Ernesto Ambrosini (It.)
4. Gustaf Mattsson (Rts.)
5. Michael Devaney (USA)
6. Albert Hulsebosch (USA)

1924 Pariis (21/9)
1. Ville Ritola (Soome) *9.33,6
2. Elias Katz (Soome) 9.44,0
3. Paul Bontemps (Pr.) 9.45,2
4. Marvin Rick (USA) 9.56,4
5. Karl Ebb (Soome) 9.57,6
6. Evelyn Montague (Sbr.)
   Aleksander Antson (Eesti) ei ilmunud starti.

1928 Amsterdam (22/10)
1. Toivo Loukola (Soome) *9.21,8
2. Paavo Nurmi (Soome) 9.31,2
3. Ove Andersen (Soome) 9.35,6
4. Nils Eklöf (Rts.) 9.38,0
5. Henri Dartiques (Pr.) 9.40,0
6. Lucien Duquesne (Pr.) 9.40,6

1932 Los Angeles (15/8)
1. Volmari Iso-Hollo (Soome) (eelj. *9.14,6) 10.33,4
2. Thomas Evenson (Sbr.) (eelj. *9.18,8) 10.46,0
3. Joseph McCluskey (USA) 10.46,2
4. Martti Matilainen (Soome) 10.52,4
5. George Bailey (Sbr.) 10.53,2
6. Glen Dawson (USA)
   Kohtunike eksituse tõttu joosti üks ring rohkem ja distantsi pikkuseks sai 3460 m.

1936 Berliin (28/13)
1. Volmari Iso-Hollo (Soome) *9.03,8
2. Kaarlo Tuominen (Soome) 9.06,8
3. Alfred Dompert (Saksa) 9.07,2
4. Martti Matilainen (Soome) 9.09,0
5. Harold Manning (USA) 9.11,2
6. Lars Larsson (Rts.) 9.16,6

1948 London (26/12)
1. Thore Sjöstrand (Rts.) 9.04,6
2. Erik Elmsäter (Rts.) 9.08,2
3. Gösta Hagström (Rts.) 9.11,8
4. Alex Guyodo (Pr.) 9.13,6
5. Pentti Siltaloppi (Soome) 9.19,6
6. Petar Šegedin (Jug.) 9.20,4

1952 Helsingi (35/19)
1. Horace Ashenfelter (USA) **8.45,4
2. Vladimir Kazantsev (NSVL) 8.51,6
3. John Disley (Sbr.) 8.51,8
4. Olavi Rinteenpää (Soome) 8.55,2
5. Curt Söderberg (Rts.) 8.55,6
6. Günther Hesselmann (SFV) 8.55,8
7. Mihhail Saltõkov (NSVL) 8.56,2
   Fjodor Marulin (NSVL) eelj. (5.) 9.08,4

1956 Melbourne (23/13)
1. Christopher Brasher (Sbr.) *8.41,2
2. Sándor Rozsnyói (Ung.) 8.43,6
3. Ernst Larsen (Norra) 8.44,0
4. Heinz Laufer (S. ü. v./SFV) 8.44,4
5. Semjon Ržištšin (NSVL) 8.44,6
6. John Disley (Sbr.) 8.44,6
   Vassili Vlassenko (NSVL) eelj. (7.) 8.55,0
   Jevgeni Kadjaikin (NSVL) eelj. (9.) 9.09,6

1960 Rooma (32/20)
1. Zdzisław Krzyszkowiak (Poola) *8.34,2
2. Nikolai Sokolov (NSVL) 8.36,4
3. Semjon Ržištšin (NSVL) 8.42,2
4. Gaston Roelants (Belgia) 8.47,6
5. Gunnar Tjörnebo (Rts.) 8.58,6
6. Ludwig Müller (S. ü. v./SFV) 9.01,6
8. Aleksei Konov (NSVL) 9.18,2

1964 Tokio (29/19)

1.	Gaston Roelants (Belgia)	*8.30,8
2.	Maurice Herriott (Sbr.)	8.32,4
3.	Ivan Beljajev (NSVL)	8.33,8
4.	Manuel de Oliveira (Port.)	8.36,2
5.	George Young (USA)	8.38,2
6.	Guy Texereau (Pr.)	8.38,6
7.	Adolfas Aleksiejūnas (NSVL)	8.39,0
8.	Lars-Erik Gustafsson (Rts.)	8.41,8
	Lazar Naroditski (NSVL) eelj. (5.)	8.43,0

1968 México (37/26)

1.	Amos Biwott (Keenia)	*8.51,0
2.	Benjamin Kogo (Keenia)	8.51,6
3.	George Young (USA)	8.51,8
4.	Kerry O'Brien (Austr.)	8.52,0
5.	Aleksandr Morozov (NSVL)	8.55,8
6.	Mihail Želev (Bulg.)	8.58,4
7.	Gaston Roelants (Belgia)	8.59,4
8.	Arne Risa (Norra)	9.09,0
	Viktor Kudinski (NSVL)	katk.

1972 München (49/29)

1.	Kipchoge Keino (Keenia)	*8.23,6
2.	Benjamin Jipcho (Keenia)	8.24,6
3.	Tapio Kantanen (Soome)	8.24,8
4.	Bronisław Malinowski (Poola)	8.28,0
5.	Dušan Moravčík (Tšehh.)	8.29,2
6.	Amos Biwott (Keenia)	8.33,6
7.	Romualdas Bitė (NSVL)	8.34,6
8.	Pekka Päivärinta (Soome)	8.37,2
	Sergei Skripka (NSVL) eelj. (6.)	8.41,4

1976 Montreal (24/16)

1.	Anders Gärderud (Rts.)	**8.08,02
2.	Bronisław Malinowski (Poola)	8.09,11
3.	Frank Baumgartl (SDV)	8.10,36
4.	Tapio Kantanen (Soome)	8.12,60
5.	Michael Karst (SFV)	8.20,14
6.	Evan Robertson (Uus-M.)	8.21,08
7.	Dan Glans (Rts.)	8.21,53
8.	Antonio Campos (Hisp.)	8.22,65

1980 Moskva (31/18)

1.	Bronisław Malinowski (Poola)	8.09,7
2.	Filbert Bayi (Tans.)	8.12,5
3.	Eshetu Tura (Et.)	8.13,6
4.	Domingo Ramón (Hisp.)	8.15,8
5.	Francisco Sánchez (Hisp.)	8.18,0
6.	Giuseppe Gerbi (It.)	8.18,5
7.	Bogusław Mamiński (Poola)	8.19,5
8.	Anatoli Dimov (NSVL)	8.19,8
	Aleksandr Vorobei (NSVL) pf. (9.)	8.44,3
	Sergei Olizarenko (NSVL)	pf., katk.

20 km KÄIMINE

1956 Melbourne (21/10)

1.	Leonid Spirin (NSVL)	*1:31.27,4
2.	Antanas Mikėnas (NSVL)	1:32.03,0
3.	Bruno Junk (NSVL)	1:32.12,0
4.	John Ljunggren (Rts.)	1:32.24,0
5.	Stanley Vickers (Sbr.)	1:32.34,2
6.	Donald Keane (Austr.)	1:33.52,0

1960 Rooma (36/18)

1.	Vladimir Golubnitši (NSVL)	1:34.07,2
2.	Noel Freeman (Austr.)	1:34.16,4
3.	Stanley Vickers (Sbr.)	1:34.56,4
4.	Dieter Lindner (S. ü. v./SDV)	1:35.33,8
5.	Norman Read (Uus-M.)	1:36.59,0
6.	Lennart Back (Rts.)	1:37.17,0
	Anatoli Vedjakov (NSVL)	diskv.
	Gennadi Solodov (NSVL)	diskv.

1964 Tokio (30/15)

1.	Kenneth Matthews (Sbr.)	*1:29.34,0
2.	Dieter Lindner (S. ü. v./SDV)	1:31.13,2
3.	Vladimir Golubnitši (NSVL)	1:31.59,4
4.	Noel Freeman (Austr.)	1:32.06,8
5.	Gennadi Solodov (NSVL)	1:32.33,0
6.	Ronald Zinn (USA)	1:32.43,0
7.	Boriss Hrolovitš (NSVL)	1:32.45,4

1968 México (33/20)

1.	Vladimir Golubnitši (NSVL)	1:33.58,4
2.	José Pedraza Zuñiga (Mehh.)	1:34.00,0
3.	Nikolai Smaga (NSVL)	1:34.03,4
4.	Rudolph Haluza (USA)	1:35.00,2
5.	Gerhard Sperling (SDV)	1:35.27,2
6.	Otto Bartš (NSVL)	1:36.16,8
7.	Hans-Georg Reimann (SDV)	1:36.31,4
8.	Stefan Ingvarsson (Rts.)	1:36.43,4

1972 München (24/11)

1.	Peter Frenkel (SDV)	*1:26.42,4
2.	Vladimir Golubnitši (NSVL)	1:26.55,2
3.	Hans-Georg Reimann (SDV)	1:27.16,6
4.	Gerhard Sperling (SDV)	1:27.55,0
5.	Nikolai Smaga (NSVL)	1:28.16,6
6.	Paul Nihill (Sbr.)	1:28.44,4
7.	Jan Ornoch (Poola)	1:32.01,6
8.	Vittorio Visini (It.)	1:32.30,0
	Jevgeni Ivtšenko (NSVL)	diskv.

1976 Montreal (38/21)

1.	Daniel Bautista (Mehh.)	*1:24.40,6
2.	Hans-Georg Reimann (SDV)	1:25.13,8
3.	Peter Frenkel (SDV)	1:25.29,4
4.	Karl-Heinz Stadtmüller (SDV)	1:26.50,6
5.	Raúl González (Mehh.)	1:28.18,2
6.	Armando Zanbaldo (It.)	1:28.25,2
7.	Vladimir Golubnitši (NSVL)	1:29.24,6
8.	Vittorio Visini (It.)	1:29.31,6
13.	Otto Bartš (NSVL)	1:31.12,4
15.	Viktor Semjonov (NSVL)	1:31.59,0

1980 Moskva (34/20)

1.	Maurizio Damilano (It.)	*1:23.35,5
2.	Pjotr Potšentšuk (NSVL)	1:24.45,4
3.	Roland Wieser (SDV)	1:25.58,2
4.	Jevgeni Jevsjukov (NSVL)	1:26.28,3
5.	José Marin (Hisp.)	1:26.45,6
6.	Raúl González (Mehh.)	1:27.48,6
7.	Bohdan Bułakowski (Poola)	1:28.36,3
8.	Karl-Heinz Stadtmüller (SDV)	1:29.21,7
	Anatoli Solomin (NSVL)	diskv.

50 km KÄIMINE

1932 Los Angeles (15/10)

1.	Thomas Green (Sbr.)	*4:50.10,0
2.	Jānis Dāliņš (Läti)	4:57.20,0
3.	Ugo Frigerio (It.)	4:59.06,0
4.	Karl Hähnel (Saksa)	5:06.06,0
5.	Ettore Rivolta (It.)	5:07.39,0
6.	Paul Sievert (Saksa)	5:16.41,0
10.	Alfred Maasik (Eesti)	6:19.00,0

1936 Berliin (33/16)

1.	Harold Whitlock (Sbr.)	*4:30.41,4
2.	Arthur Schwab (Šv.)	4:32.09,2
3.	Adalberts Bubenko (Läti)	4:32.42,2
4.	Jaroslav Štork (Tšehh.)	4:34.00,2
5.	Edgar Bruun (Norra)	4:34.53,2
6.	Fritz Bleiweiss (Saksa)	4:36.48,4

1948 London (23/11)

1.	John Ljunggren (Rts.)	4:41.52,0
2.	Gaston Godel (Šv.)	4:48.17,0
3.	Tebbs Lloyd-Johnson (Sbr.)	4:48.31,0
4.	Edgar Bruun (Norra)	4:53.18,0
5.	Harry Martineau (Sbr.)	4:53.58,0
6.	Rune Bjurström (Rts.)	4:56.43,0

1952 Helsingi (31/16)

1.	Giuseppe Dordoni (It.)	*4:28.07,8
2.	Josef Doležal (Tšehh.)	4:30.17,8
3.	Antal Róka (Ung.)	4:31.27,2
4.	George Whitlock (Sbr.)	4:32.21,0
5.	Sergei Lobastov (NSVL)	4:32.34,2
6.	Vladimir Uhhov (NSVL)	4:32.51,6
23.	Pavel Kazankov (NSVL)	5:02.37,8

1956 Melbourne (21/10)

1.	Norman Read (Uus-M.)	4:30.42,8
2.	Jevgeni Maskinskov (NSVL)	4:32.57,0
3.	John Ljunggren (Rts.)	4:35.02,0
4.	Abdon Pamich (It.)	4:39.00,0
5.	Antal Róka (Ung.)	4:50.09,0
6.	Raymond Smith (Austr.)	4:56.08,0
	Mihhail Lavrov (NSVL)	diskv.
	Grigori Klimov (NSVL)	katk.

1960 Rooma (39/20)

1.	Donald Thompson (Sbr.)	*4:25.30,0
2.	John Ljunggren (Rts.)	4:25.47,0
3.	Abdon Pamich (It.)	4:27.55,4
4.	Aleksandr Štšerbina (NSVL)	4:31.44,0
5.	Thomas Misson (Sbr.)	4:33.03,0
6.	Alex Oakley (Kan.)	4:33.08,6
9.	Anatoli Vedjakov (NSVL)	4:39.57,6
	Grigori Klimov (NSVL)	diskv.

1964 Tokio (34/19)

1.	Abdon Pamich (It.)	*4:11.12,4
2.	Paul Nihill (Sbr.)	4:11.31,2

3.	Ingvar Pettersson (Rts.)	4:14.17,4
4.	Burkhard Leuschke (S. ü. v./SDV)	4:15.26,8
5.	Robert Gardiner (Austr.)	4:17.06,8
6.	Christoph Höhne (S. ü. v./SDV)	4:17.41,6
7.	Anatoli Vedjakov (NSVL)	4:19.55,8
8.	Kurt Sakowski (S. ü. v./SDV)	4:20.31,0
12.	Gennadi Agapov (NSVL)	4:24.34,0
18.	Jevgeni Ljungin (NSVL)	4:32.01,6

1968 México (36/18)

1.	Christoph Höhne (SDV)	4:20.13,6
2	Antal Kiss (Ung.)	4:30.17,0
3.	Larry Young (USA)	4:31.55,4
4.	Peter Selzer (SDV)	4:33.09,8
5.	Stig-Erik Lindberg (Rts.)	4:34.05,0
6.	Vittorio Visini (It.)	4:36.33,2
7.	Bryan Eley (Sbr.)	4:37.32,2
8	José Pedraza Zuñiga (Mehh.)	4:37.51,4
15.	Sergei Grigorjev (NSVL)	4:44.39,2
	Gennadi Agapov (NSVL)	katk.
	Igor Della-Rossa (NSVL)	katk.

1972 München (36/19)

1.	Bernd Kannenberg (SFV)	*3:56.11,6
2.	Veniamin Soldatenko (NSVL)	3:58.24,0
3.	Larry Young (USA)	4:00.46,0
4.	Otto Bartš (NSVL)	4:01.35,4
5.	Peter Selzer (SDV)	4:04.05,4
6.	Gerhard Weidner (SFV)	4:06.26,0
7.	Vittorio Visini (It.)	4:08.31,4
8.	Gabriel Hernández (Mehh.)	4:12.09,0
	Sergei Grigorjev (NSVL)	diskv.

1980 Moskva (27/14)

1.	Hartwig Gauder (SDV)	*3:49.24,0
2.	Jorge Llopart (Hisp.)	3:51.25,0
3.	Jevgeni Ivtšenko (NSVL)	3:56.32,0
4.	Bengt Simonsen (Rts.)	3:57.08,0
5.	Vjatšeslav Fursov (NSVL)	3:58.32,0
6.	José Marín (Hisp.)	4:03.08,0
7.	Stanisław Rola (Poola)	4:07.07,0
8.	Willi Sawall (Austr.)	4:08.25,0
	Boriss Jakovlev (NSVL)	diskv.

KÕRGUSHÜPE

1896 Ateena (5/3)

1.	Ellery Clark (USA)	*1.81
2.	James Connolly (USA)	1.65
3.	Robert Garrett (USA)	1.65
4.	Fritz Hofmann (Saksa)	1.62,5
4.	Henrik Sjöberg (Rts.)	1.62,5

1900 Pariis (11/7)

1.	Irving Baxter (USA)	*1.90
2.	Patrick Leahy (Sbr./Iiri)	1.78
3.	Lajos Gönczy (Ung.)	1.75
4.	Carl Albert Andersen (Norra)	1.70
5.	Eric Lemming (Rts.)	1.70
6.	Waldemar Steffens (Saksa)	1.70

1904 Saint Louis (6/3)

1.	Samuel Jones (USA)	1.80,3
2.	Garrett Serviss (USA)	1.77,8
3.	Paul Weinstein (Saksa)	1.77,8
4.	Lajos Gönczy (Ung.)	1.75,3
5.	Emil Freymark (USA)	
6.	E. Barker (USA)	

1908 London (20/10)

1.	Harry Porter (USA)	*1.90,5
2.	Con Leahy (Sbr./Iiri)	1.88
2.	István Somodi (Ung.)	1.88
2.	Georges André (Pr.)	1.88
5.	Herbert Gidney (USA)	1.85,3
5.	Thomas Moffitt (USA)	1.85,3

1912 Stokholm (26/9)

1.	Alma Richards (USA)	*1.93
2.	Hans Liesche (Saksa)	1.91
3.	George Horine (USA)	1.89
4.	Egon Erickson (USA)	1.87
5.	Harry Grumpelt (USA	1.85
5.	John Johnstone (USA)	1.85
	James Thorpe (USA) ületas ja tuli viiendaks, kuid pärast seda kui ta elukutseliseks tunnistati, tema tulemus tühistati.	1.87

1920 Antverpen (22/8)

1.	Richmond Landon (USA)	*1.93,5
2.	Harold Muller (USA)	1.90
3.	Bo Ekelund (Rts.)	1.90
4.	Walter Whalen (USA)	1.85
5.	John Murphy (USA)	1.85
6.	Howard Baker (Sbr.)	1.85

1924 Pariis (21/15)

1.	Harold Osborn (USA)	*1.98
2.	Leroy Brown (USA)	1.95
3.	Pierre Lewden (Pr.)	1.92
4.	Thomas Poor (USA)	1.88
5.	Jenő Gáspár (Ung.)	1.88
6.	Helge Jansson (Rts.)	1.85
	Valter Ever (Eesti) ei startinud.	

1928 Amsterdam (35/17)

1.	Robert King (USA)	1.94
2.	Benjamin Hedges (USA)	1.91
3.	Claude Ménard (Pr.)	1.91
4.	Simeon Toribio (Fil.)	1.91
5.	Harold Osborn (USA)	1.91
6.	Kazuo Kimura (Jp.)	1.88

1932 Los Angeles (14/10)

1.	Duncan McNaughton (Kan.)	1.97
2.	Robert Van Osdel (USA)	1.97
3.	Simeon Toribio (Fil.)	1.97
4.	Cornelius Johnson (USA)	1.97
5.	Ilmari Reinikka (Soome)	1.94
6.	Kazuo Kimura (Jp.)	1.94

1936 Berliin (40/24)

1.	Cornelius Johnson (USA)	*2.03
2.	David Albritton (USA)	2.00
3.	Delos Thurber (USA)	2.00
4.	Kalevi Kotkas (Soome)	2.00
5.	Kimio Yata (Jp.)	1.97
6.	Lauri Kalima (Soome)	1.94
6.	Hiroshi Tanaka (Jp.)	1.94
6.	Yoshiro Asakuma (Jp.)	1.94
6.	Gustav Weinkötz (Saksa)	1.94
10.	Aksel Kuuse (Eesti)	1.90
10.	Günther Gehmert (Saksa)	1.90

1948 London (26/16)

1.	John Winter (Austr.)	1.98
2.	Bjørn Paulson (Norra)	1.95
3.	George Stanich (USA)	1.95
4.	Dwight Eddleman (USA)	1.95
5.	Georges Damitio (Pr.)	1.95
6.	Arthur Jackes (Kan.)	1.90

1952 Helsingi (36/24)

1.	Walter Davis (USA)	*2.04
2.	Kenneth Wiesner (USA)	2.01
3	José Teles da Conceição (Bras.)	1.98
4.	Clösta Svensson (Rts.)	1.98
5.	Ronald Pavitt (Sbr.)	1.95
6.	Ion Söter (Rum.)	1.95
13.	Juri Iljassov (NSVL)	1.90
20.	Jevgeni Vansovitš (NSVL)	1.80

1956 Melbourne (28/19)

1.	Charles Dumas (USA)	*2.12
2.	Charles Porter (Austr.)	2.10
3.	Igor Kaškarov (NSVL)	2.08
4.	Stig Pettersson (Rts.)	2.06
5.	Kenneth Money (Kan.)	2.03
6.	Vladimir Sitkin (NSVL)	2.00
	Vladimir Poljakov (NSVL)	kv. 0

1960 Rooma (32/23)

1.	Robert Šavlakadze (NSVL)	*2.16
2.	Valeri Brumel (NSVL)	*2.16
3.	John Thomas (USA)	2.14
4.	Viktor Bolšov (NSVL)	2.14
5.	Stig Pettersson (Rts.)	2.09
6.	Charles Dumas (USA)	2.03

1964 Tokio (29/20)

1.	Valeri Brumel (NSVL)	*2.18
2.	John Thomas (USA)	*2.18
3.	John Rambo (USA)	2.16
4.	Stig Pettersson (Rts.)	2.14
5.	Robert Šavlakadze (NSVL)	2.14
6.	Kjell-Åke Nilsson (Rts.)	2.09
6.	Ralph Drecoll (S. ü. v./SFV)	2.09
14.	Valeri Skvortsov (NSVL)	2.06

1968 México (39/25)

1.	Richard Fosbury (USA)	*2.24
2.	Edward Caruthers (USA)	2.22
3.	Valentin Gavrilov (NSVL)	2.20
4.	Valeri Skvortsov (NSVL)	2.16
5.	Reynaldo Brown (USA)	2.14
6.	Giacomo Crosa (It.)	2.14
7.	Gunther Spielvogel (SFV)	2.14
8.	Lawrence Peckham (Austr.)	2.12
	Viktor Bolšov (NSVL)	kv. 2.09

1972 München (40/26)

1.	Jüri Tarmak (NSVL)	2.23
2.	Stefan Junge (SDV)	2.21
3.	Dwight Stones (USA)	2.21
4.	Hermann Magerl (SFV)	2.18
5.	Ádám Szepesi (Ung.)	2.18
6.	István Major (Ung.)	2.15
6.	John Beers (Kan.)	2.15
8.	Rustam Ahmetov (NSVL)	2.15
12.	Vasilios Papadimitriu (Kr.)	2.15
12.	Kęstutis Šapka (NSVL)	2.15

1976 Montreal (37/23)

1.	Jacek Wszoła (Poola)	*2.25
2.	Gregory Joy (Kan.)	2.23
3.	Dwight Stones (USA)	2.21
4.	Sergei Budalov (NSVL)	2.21
5.	Sergei Senjukov (NSVL)	2.18

6. Rodolfo Bergamo (It.) 2.18
7. Rolf Beilschmidt (SDV) 2.18
8. Jesper Tørring (Taani) 2.18

1980 Moskva (29/19)
1. Gerd Wessig (SDV) **2.36
2. Jacek Wszoła (Poola) 2.31
3. Jörg Freimuth (SDV) 2.31
4. Henry Lauterbach (SDV) 2.29
5. Roland Dalhäuser (Šv.) 2.24
6. Vašo Komnenić (Jug.) 2.24
7. Adrian Proteasa (Rum.) 2.21
8. Aleksandr Grigorjev (NSVL) 2.21
10. Gennadi Belkov (NSVL) 2.21
11. Aleksei Demjanjuk (NSVL) 2.21

TEIVASHÜPE

1896 Ateena (5/2)
1. William Hoyt (USA) *3.30
2. Albert Tyler (USA) 3.25
3. Evangelos Damaskos (Kr.) 2.85
4. Ioannis Theodoropulos (Kr.) 2.80
5. Vasilios Xydas (Kr.) 2.50

1900 Pariis (8/5)
1. Irving Baxter (USA) *3.30
2. Michael Colkett (USA) 3.25
3. Carl Albert Andersen (Norra) 3.20
4. Eric Lemming (Rts.) 3.10
4. Karl Gustaf Staaf (Rts.) 3.10
4. Jakab Kauser (Ung.) 3.10

1904 Saint Louis (7/2)
1. Charles Dvorak (USA) *3.50,5
2. Leroy Samse (USA) 3.43
3. L. Wilkins (USA) 3.43
4. Ward McLanahan (USA) 3.35
5. Walter Dray (USA)
6. Claude Allen (USA)

1908 London (14/7)
1. Alfred Gilbert (USA) *3.71
1. Edward Cooke (USA) *3.71
3. Edward Archibald (Kan.) 3.58
3. Charles Jacobs (USA) 3.58
3. Bruno Söderström (Rts.) 3.58
6. Samuel Bellah (USA) 3.50
6. Georgios Banikas (Kr.) 3.50

1912 Stokholm (24/11)
1. Harry Babcock (USA) *3.95
2. Frank Nelson (USA) 3.85
2. Marcus Wright (USA) 3.85
3. Bertil Uggla (Rts.) 3.80
3. William Happenny (Kan.) 3.80
3. Frank Murphy (USA) 3.80

1920 Antverpen (14/6)
1. Frank Foss (USA) **4.09
2. Henry Petersen (Taani) 3.70
3. Edwin Myers (USA) 3.60
4. Edward Knourek (USA) 3.60
5. Ernfrid Rydberg (Rts.) 3.60
6. Lauritz Jørgensen (Taani) 3.60
Johann Martin (Eesti) kv. 3.30

1924 Pariis (20/13)
1. Lee Barnes (USA) 3.95
2. Glenn Graham (USA) 3.95
3. James Brooker (USA) 3.90
4. Henry Petersen (Taani) 3.90
5. Victor Pickard (Kan.) 3.80
6. Ralph Spearow (USA) 3.70
Valter Ever (Eesti) kv. 3.20

1928 Amsterdam (20/13)
1. Sabin Carr (USA) *4.20
2. William Droegemuller (USA) 4.10
3. Charles McGinnis (USA) 3.95
4. Victor Pickard (Kan.) 3.95
5. Lee Barnes (USA) 3.95
6. Yonetaro Nakazawa (Jp.) 3.90

1932 Los Angeles (8/4)
1. William Miller (USA) *4.31,5
2. Shuhei Nishida (Jp.) 4.30
3. George Jefferson (USA) 4.20
4. William Graber (USA) 4.15
5. Shizuo Mochizuki (Jp.) 4.00
6. Lucio de Castro (Bras.) 3.90

1936 Berliin (30/21)
1. Earle Meadows (USA) *4.35
2. Shuhei Nishida (Jp.) 4.25
3. Sueo Oe (Jp.) 4.25
4. William Sefton (USA) 4.25
5. William Graber (USA) 4.15
6.—16. kohta jagasid 11 meest, kes ületasid kõrguse 4.00.
Evald Äärma (Eesti) kv. (26.—28.) 3.70

1948 London (19/10)
1. Guinn Smith (USA) 4.30
2. Erkki Kataja (Soome) 4.20
3. Robert Richards (USA) 4.20
4. Erling Kaas (Norra) 4.10

5. Ragnar Lundberg (Rts.) 4.10
6. Richmond Morcom (USA) 3.95

1952 Helsingi (25/17)
1. Robert Richards (USA) *4.55
2. Donald Laz (USA) 4.50
3. Ragnar Lundberg (Rts.) 4.40
4. Pjotr Denissenko (NSVL) 4.40
5. Valto Olenius (Soome) 4.30
6. Bunkichi Sawada (Jp.) 4.20
7. Vladimir Bražnik (NSVL) 4.20
8. Viktor Knjazev (NSVL) 4.20

1956 Melbourne (19/12)
1. Robert Richards (USA) *4.56
2. Robert Gutowski (USA) 4.53
3. Georgios Rubanis (Kr.) 4.50
4. George Mattos (USA) 4.35
5. Ragnar Lundberg (Rts.) 4.25
6. Zenon Ważny (Poola) 4.25
9. Vladimir Bulatov (NSVL) 4.15
11. Anatoli Petrov (NSVL) 4.15
13. Vitali Tšernobai (NSVL) 4.00

1960 Rooma (30/20)
1. Donald Bragg (USA) *4.70
2. Ronald Morris (USA) 4.60
3. Eelco Landström (Soome) 4.55
4. Rolando Cruz (Puert.) 4.55
5. Günter Malcher (S. G. v./SDV) 4.50
6. Igor Petrenko (NSVL) 4.50
6. Matti Sutinen (Soome) 4.50
13. Jānis Krasovskis (NSVL) 4.30
Vladimir Bulatov (NSVL) katk.

1964 Tokio (32/20)
1. Frederick Hansen (USA) *5.10
2. Wolfgang Reinhardt (S. G. v./SFV) 5.05
3. Klaus Lehnertz (S. G. v./SFV) 5.00
4. Manfred Preussger (S. G. v./SDV) 5.00
5. Gennadi Bliznetsov (NSVL) 4.95
6. Rudolf Tomášek (Tšehh.) 4.90
9. Igor Feld (NSVL) 4.80
13. Sergei Djomin (NSVL) 4.40

1968 México (23/15)
1. Robert Seagren (USA) *5.40
2. Claus Schiprowski (SFV) *5.40
3. Wolfgang Nordwig (SDV) *5.40
4. Christos Papanikolau (Kr.) 5.35
5. John Pennel (USA) 5.35
6. Gennadi Bliznetsov (NSVL) 5.30
7. Hervé d'Encausse (Pr.) 5.25
8. Heinfried Engel (SFV) 5.20
12. Aleksandr Maljutin (NSVL) 5.00

1972 München (21/12)
1. Wolfgang Nordwig (SDV) *5.50
2. Robert Seagren (USA) 5.40
3. Jan Johnson (USA) 5.35
4. Reinhard Kuretzky (SFV) 5.30
5. Bruce Simpson (Kan.) 5.20
6. Volker Ohl (SFV) 5.20
7. Hans Lagerqvist (Rts.) 5.20
8. François Tracanelli (Pr.) 5.10

1976 Montreal (28/14)
1. Tadeusz Ślusarski (Poola) *5.50
2. Antti Kalliomäki (Soome) *5.50
3. David Roberts (USA) *5.50
4. Patrick Abada (Pr.) 5.45
5. Wojciech Buciarski (Poola) 5.45
6. Earl Bell (USA) 5.45
7. Jean-Michel Bellot (Pr.) 5.40
8. Itsuo Takanezawa (Jp.) 5.40
10. Juri Prohhorenko (NSVL) 5.25
13. Vladimir Kiškun (NSVL) 5.20
Juri Issakov (NSVL) kv. 0

1980 Moskva (19/10)
1. Władysław Kozakiewicz (Poola) **5.78
2. Tadeusz Ślusarski (Poola) 5.65
2. Konstantin Volkov (NSVL) 5.65
4. Philippe Houvion (Pr.) 5.65
5. Jean-Michel Bellot (Pr.) 5.60
6. Mariusz Klimczyk (Poola) 5.55
7. Thierry Vigneron (Pr.) 5.45
8. Sergei Kulibaba (NSVL) 5.45
Juri Prohhorenko (NSVL) kv. 0

KAUGUSHÜPE

1896 Ateena (9/5)
1. Ellery Clark (USA) *6.35
2. Robert Garrett (USA) 6.18
3. James Connolly (USA) 6.11
4. Alexandre Tuffère (Pr.) 5.98
5. A. Grisel (Pr.) 5.83
6. Alexandros Chalkokondylis (Kr.) 5.74

1900 Pariis (12/6)
1. Alvin Kraenzlein (USA) *7.18,5
2. Myer Prinstein (USA) 7.17,5
3. Patrick Leahy (Sbr./Iiri) 6.95
4. William Remington (USA) 6.82,5

5 Albert Delannoy (Pr.) 6.75,5
6. John McLean (USA) 6.43,5

1904 Saint Louis (7/1)
1. Myer Prinstein (USA) *7.34
2. Daniel Frank (USA) 6.89
3. Robert Stangland (USA) 6.88
4. Frederick Englehardt (USA) 6.63
5. G. Van Cleve (USA)
6. John Percy Hagerman (USA)

1908 London (30/9)
1. Francis Irons (USA) *7.48
2. Daniel Kelly (USA) 7.09
3. Calvin Bricker (Kan.) 7.08,5
4. Edward Cooke (USA) 6.97
5. John Brennan (USA) 6.86
6. Frank Mountpleasant (USA) 6.82

1912 Stokholm (32/13)
1. Albert Gutterson (USA) *7.60
2. Calvin Bricker (Kan.) 7.21
3. Georg Åberg (Rts.) 7.18
4. Harry Worthington (USA) 7.03
5. Eugene Mercer (USA) 6.97
6. Frederick Allen (USA) 6.94

1924 Antverpen (29/11)
1. William Pettersson (Rts.) 7.15
2. Carl Johnson (USA) 7.09,5
3. Eric Abrahamsson (Rts.) 7.08
4. Robert Templeton (USA) 6.95
5. Erling Aastad (Norra) 6.88,5
6. Rolf Franksson (Rts.) 6.73

1924 Pariis (34/21)
1. William DeHart Hubbard (USA) 7.44,5
2. Edward Gourdin (USA) 7.27,5
3. Sverre Hanssen (Norra) 7.26
4. Vilho Tuulos (Soome) 7.07
5. Louis Wilhelme (Pr.) 6.99
6. Christopher Macintosh (Sbr.) 6.92
19. Valter Ever (Eesti) kv. 6.58,5

1928 Amsterdam (41/23)
1. Edward Hamm (USA) *7.73
2. Silvio Cator (Haiiti) 7.58
3. Alfred Bates (USA) 7.40
4. Willi Meier (Saksa) 7.39
5. Erich Köchermann (Saksa) 7.35
6. Hannes de Boer (Holl.) 7.32

1932 Los Angeles (12/9)
1. Edward Gordon (USA) 7.64
2. Lambert Redd (USA) 7.60
3. Chuhei Nambu (Jp.) 7.45
4. Erik Svensson (Rts.) 7.41
5. Richard Barber (USA) 7.39
6. Naoto Tajima (Jp.) 7.15

1936 Berliin (43/27)
1. Jesse Owens (USA) 8.06[1]
2. Luz Long (Saksa) 7.87
3. Naoto Tajima (Jp.) 7.74
4. Arturo Maffei (It.) 7.73
4. Wilhelm Leichum (Saksa) 7.73
6. Robert Clark (USA) 7.67
Ruudi Toomsalu (Eesti) kv.

[1] Owensi tulemust 8.06 ei tunnistatud tugeva taganttuule tõttu olümpiarekordiks, selleks kinnitati lõppvõistluse 5. katsel hüpatud 7.94.

1948 London (21/17)
1. Willie Steele (USA) 7.82,5
2. Thomas Bruce (Austr.) 7.55,5
3. Herbert Douglas (USA) 7.54,5
4. Lorenzo Wright (USA) 7.45
5. Adegboyega Adedoyin (Sbr.) 7.27
6. Georges Damitio (Pr.) 7.07

1952 Helsingi (27/19)
1. Jerome Biffle (USA) 7.57
2. Meredith Gourdine (USA) 7.53
3. Ödön Földessy (Ung.) 7.30
4. Ary Façanha de Sá (Bras.) 7.23
5. Jorma Valtonen (Soome) 7.16
6. Leonid Grigorjev (NSVL) 7.14
22. Nikolai Andrjuštšenko (NSVL) kv. 6.74
Handadaš Madatov (NSVL) kv. 0

1956 Melbourne (32/21)
1. Gregory Bell (USA) 7.83
2. John Bennett (USA) 7.68
3. Jorma Valkama (Soome) 7.48
4. Dmitri Bondarenko (NSVL) 7.44
5. Karim Olowu (Nig.) 7.36
6. Kazimierz Kropidłowski (Poola) 7.30
8. Oleg Fedossejev (NSVL) 7.27
Igor Ter-Ovanesjan (NSVL) kv. 0

1960 Rooma (49/34)
1. Ralph Boston (USA) *8.12
2. Irvin Roberson (USA) 8.11
3. Igor Ter-Ovanesjan (NSVL) 8.04

4. Manfred Steinbach (S. G. v./SPV) 8.00
5. Jorma Valkama (Soome) 7.69
6. Christian Collardot (Pr.) 7.68
6. Dmitri Bondarenko (NSVL) 7.58
Revaz Kvatšakidze (NSVL) kv. 6.82

1964 Tokio (32/23)
1. Lynn Davies (Sbr.) 8.07
2. Ralph Boston (USA) 8.03
3. Igor Ter-Ovanesjan (NSVL) 7.99
4. Wariboko West (Nig.) 7.60
5. Jean Cochard (Pr.) 7.44
6. Luis Felipe Areta (Hisp.) 7.34
13. Antanas Vaupšas (NSVL) kv. 7.43
14. Leonid Borkovski (NSVL) kv. 7.39

1968 México (35/22)
1. Robert Beamon (USA) **8.90
2. Klaus Beer (SDV) 8.19
3. Ralph Boston (USA) 8.16
4. Igor Ter-Ovanesjan (NSVL) 8.12
5. Tõnu Lepik (NSVL) 8.09
6. Allen Crawley (Austr.) 8.02
7. Jacques Pani (Pr.) 7.97
8. Andrzej Stalmach (Poola) 7.94
11. Leonid Borkovski (NSVL) 7.90

1972 München (36/24)
1. Randy Williams (USA) 8.24
2. Hans Baumgartner (SFV) 8.18
3. Arnie Robinson (USA) 8.03
4. Joshua Owusu (Gaana) 8.01
5. Preston Carrington (USA) 7.99
6. Max Klauss (SDV) 7.96
7. Alan Lerwill (Sbr.) 7.91
8. Leonid Borkovski (NSVL) 7.75
9. Valeri Podlužnõi (NSVL) 7.72
13. Igor Ter-Ovanesjan (NSVL) kv. 7.77

1976 Montreal (33/25)
1. Arnie Robinson (USA) 8.35
2. Randy Williams (USA) 8.11
3. Frank Wartenberg (SDV) 8.02
4. Jacques Rousseau (Pr.) 8.00
5. João Carlos de Oliveira (Bras.) 8.00
6. Nenad Stekić (Jug.) 7.89
7. Valeri Podlužnõi (NSVL) 7.88
8. Hans Baumgartner (SFV) 7.84
10. Aleksei Pereverzev (NSVL) 7.66
20. Tõnu Lepik (NSVL) kv. 7.49

1980 Moskva (32/23)
1. Lutz Dombrowski (SDV) 8.54
2. Frank Paschek (SDV) 8.21
3. Valeri Podlužnõi (NSVL) 8.18
4. László Szalma (Ung.) 8.13
5. Stanisław Jaskułka (Poola) 8.13
6. Viktor Belski (NSVL) 8.10
7. Antonio Corgos (Hisp.) 8.09
8. Jordan Janev (Bulg.) 8.02

KOLMIKHÜPE

1896 Ateena (10/5)
1. James Connolly (USA) *13.71
2. Alexandre Tuffère (Pr.) 12.70
3. Ioannis Persakis (Kr.) 12.52
4. Alajos Szokolyi (Ung.) 12.30
5. Christos Zumis (Kr.)
6. Alexandros Chalkokondylis (Kr.)

1900 Pariis (9/5)
1. Myer Prinstein (USA) *14.47
2. James Connolly (USA) 13.97
3. Lewis Sheldon (USA) 13.64
4. Albert Delannoy (Pr.)
5. Alexandre Tuffère (Pr.)

1904 Saint Louis (7/1)
1. Myer Prinstein (USA) 14.32,5
2. Frederick Englehardt (USA) 13.90
3. Robert Stangland (USA) 13.36,5
4. John Fuhler (USA) 12.91
5. G. Van Cleve (USA)
6. John Percy Hagerman (USA)

1908 London (19/7)
1. Timothy Ahearne (Sbr./Iiri) *14.91,5
2. Garfield MacDonald (Kan.) 14.76
3. Edvard Larsen (Norra) 14.39,5
4. Calvin Bricker (Kan.) 14.09,5
5. Platt Adams (USA) 14.07
6. Frank Mountpleasant (USA) 13.97

1912 Stokholm (22/9)
1. Gustaf Lindblom (Rts.) 14.76
2. Georg Åberg (Rts.) 14.51
3. Eric Almlöf (Rts.) 14.17
4. Erling Vinne (Norra) 14.14
5. Platt Adams (USA) 14.09
6. Edvard Larsen (Norra) 14.06

1920 Antverpen (19/7)
1. Vilho Tuulos (Soome) 14.50,5

2. Folke Jansson (Rts.)	14.48
3. Eric Almlöf (Rts.)	14.27
4. Ivar Sahlin (Rts.)	14.17,5
5. Sherman Landers (USA)	14.17
6. Daniel Ahearn (USA)	14.08

1924 Pariis (20/12)

1. Anthony Winter (Austr.)	**15.52,5
2. Luis Bruneto (Arg.)	15.42,5
3. Vilho Tuulos (Soome)	15.37
4. Väinö Rainio (Soome)	15.01
5. Folke Jansson (Rts.)	14.97
6. Mikio Oda (Jp.)	14.35

1928 Amsterdam (24/13)

1. Mikio Oda (Jp.)	15.21
2. Levi Casey (USA)	15.17
3. Vilho Tuulos (Soome)	15.11
4. Chuhei Nambu (Jp.)	15.01
5. Toimi Tulikoura (Soome)	14.70
6. Erkki Järvinen (Soome)	14.65

1932 Los Angeles (16/12)

1. Chuhei Nambu (Jp.)	**15.72
2. Erik Svensson (Rts.)	15.32
3. Kenkichi Oshima (Jp.)	15.12
4. Eamon Fitzgerald (USA)	15.01
5. Willem Peters (Holl.)	14.93
6. Sol Furth (USA)	14.88

1936 Berliin (31/19)

1. Naoto Tajima (Jp.)	**16.00
2. Masao Harada (Jp.)	15.66
3. John Metcalfe (Austr.)	15.50
4. Heinz Wöllner (Saksa)	15.27
5. Rolland Romero (USA)	15.08
6. Kenkichi Oshima (Jp.)	15.07

1948 London (29/18)

1. Arne Åhman (Rts.)	15.40
2. George Avery (Austr.)	15.36,5
3. Ruhi Sarialp (Türgi)	15.02,5
4. Preben Larsen (Taani)	14.83
5. Geraldo de Oliveira (Bras.)	14.82,5
6. Valdemar Rautio (Soome)	14.70

1952 Helsingi (35/23)

1. Adhemar Ferreira da Silva (Bras.)	**16.22
2. Leonid Štšerbakov (NSVL)	15.98
3. Arnoldo Devonish (Venets.)	15.52
4. Walter Ashbaugh (USA)	15.39
5. Rune Nilsen (Norra)	15.13
6. Yoshio Iimuro (Jp.)	14.99
Vladimir Filippov (NSVL)	kv. 0

1956 Melbourne (32/20)

1. Adhemar Ferreira da Silva (Bras.)	*16.35
2. Vilhjálmur Einarsson (Isl.)	16.26
3. Vitold Krejer (NSVL)	16.02
4. William Sharpe (USA)	15.88
5. Martin Řehák (Tšehh.)	15.85
6. Leonid Štšerbakov (NSVL)	15.80

1960 Rooma (39/24)

1. Józef Szmidt (Poola)	*16.81
2. Vladimir Gorjajev (NSVL)	16.63
3. Vitold Krejer (NSVL)	16.43
4. Ira Davis (USA)	16.41
5. Vilhjálmur Einarsson (Isl.)	16.37
6. Ryszard Malcherczyk (Poola)	16.01
10. Jevgeni Mihhailov (NSVL)	15.67

1964 Tokio (34/21)

1. Józef Szmidt (Poola)	*16.85
2. Oleg Fedossejev (NSVL)	16.58
3. Viktor Kravtšenko (NSVL)	16.57
4. Frederick Alsop (Sbr.)	16.46
5. Şerban Ciochină (Rum.)	16.23
6. Manfred Hinze (S. ü. v./SDV)	16.15
16. Vitold Krejer (NSVL)	kv. 15.71

1968 México (34/24)

1. Viktor Sanejev (NSVL)	**17.39
2. Nelson Prudencio (Bras.)	17.27
3. Giuseppe Gentile (It.)	17.22
4. Arthur Walker (USA)	17.12
5. Nikolai Dudkin (NSVL)	17.09
6. Philip May (Austr.)	17.02
7. Józef Szmidt (Poola)	16.89
8. Mansour Dia (Sen.)	16.73
29. Aleksandr Zolotarjov (NSVL)	kv. 15.41

1972 München (34/26)

1. Viktor Sanejev (NSVL)	17.35
2. Jörg Drehmel (SDV)	17.31
3. Nelson Prudencio (Bras.)	17.05
4. Carol Corbu (Rum.)	16.85
5. John Craft (USA)	16.83
6. Mansour Dia (Sen.)	16.83
7. Michał Joachimowski (Poola)	16.69
8. Kristen Fløgstad (Norra)	16.44
9. Mihhail Bariban (NSVL)	16.30
15. Gennadi Bessonov (NSVL)	kv. 16.18

1976 Montreal (25/18)

1. Viktor Sanejev (NSVL)	17.29
2. James Butts (USA)	17.18
3. João Carlos de Oliveira (Bras.)	16.90
4. Pedro Pérez Dueñas (Kuuba)	16.81
5. Thomas Haynes (USA)	16.78
6. Wolfgang Kolmsee (SFV)	16.68
7. Eugeniusz Biskupski (Poola)	16.49
8. Carol Corbu (Rum.)	16.43
15. Valentin Ševtšenko (NSVL)	kv. 16.15

1980 Moskva (23/19)

1. Jaak Uudmäe (NSVL)	17.35
2. Viktor Sanejev (NSVL)	17.24
3. João Carlos de Oliveira (Bras.)	17.22
4. Keith Connor (Sbr.)	16.87
5. Ian Campbell (Austr.)	16.72
6. Alanas Čočev (Bulg.)	16.56
7. Béla Bakosi (Ung.)	16.47
8. Kenneth Lorraway (Austr.)	16.44
9. Jevgeni Anikin (NSVL)	16.12

KUULITÕUGE

1896 Ateena (7/5)

1. Robert Garrett (USA)	*11.22
2. Miltiadis Guskos (Kr.)	11.20
3. Georgios Papasideris (Kr.)	10.36
4. George Robertson (Sbr.)	9.95
5. Louis Adler (Pr.)	
6. Sotyrios Versis (Kr.)	

1900 Pariis (10/6)

1. Richard Sheldon (USA)	*14.10
2. Josiah McCracken (USA)	12.85
3. Robert Garrett (USA)	12.37
4. Rezső Crettier (Ung.)	12.05
5. Panagiotis Paraskevopulos (Kr.)	11.29
6. Gustaf Söderström (Rts.)	11.18

1904 Saint Louis (8/2)

1. Ralph Rose (USA)	*14.81
2. Wesley Coe (USA)	14.40
3. Leon Feuerbach (USA)	13.37
4. Martin Sheridan (USA)	12.80
5. Charles Chadwick (USA)	
6. Albert Johnson (USA)	

1908 London (26/8)

1. Ralph Rose (USA)	14.21
2. Dennis Horgan (Sbr.)	13.62
3. John Garrels (USA)	13.18
4. Wesley Coe (USA)	13.07
5. Edward Barrett (Sbr./Iiri)	12.89
6. Marquis Horr (USA)	12.82,5

1912 Stokholm (22/14)

1. Patrick McDonald (USA)	*15.34
2. Ralph Rose (USA)	15.25
3. Lawrence Whitney (USA)	13.93
4. Elmer Niklander (Soome)	13.65
5. George Philbrook (USA)	13.13
6. Imre Mudin (Ung.)	12.81

1920 Antverpen (20/10)

1. Ville Pörhölä (Soome)	14.81
2. Elmer Niklander (Soome)	14.15,5
3. Harry Liversedge (USA)	14.15
4. Patrick McDonald (USA)	14.08
5. Einar Nilsson (Rts.)	13.87
6. Harald Tammer (Eesti)	13.60,5

1924 Pariis (28/15)

1. Clarence Houser (USA)	14.99,5
2. Glenn Hartranft (USA)	14.89,5
3. Ralph Hills (USA)	14.64
4. Hannes Torpo (Soome)	14.45
5. Norman Anderson (USA)	14.29
6. Elmer Niklander (Soome)	14.26,5
12. Harald Tammer (Eesti)	13.28

1928 Amsterdam (22/14)

1. John Kuck (USA)	**15.87
2. Herman Brix (USA)	15.75
3. Emil Hirschfeld (Saksa)	15.72
4. Eric Krenz (USA)	14.99
5. Armas Wahlstedt (Soome)	14.69
6. Wilhelm Uebler (Saksa)	14.69
12. Nikolai Feldmann (Eesti)	13.54

1932 Los Angeles (15/10)

1. Leo Sexton (USA)	*16.00,5
2. Harlow Rothert (USA)	15.67,5
3. František Douda (Tšehh.)	15.61
4. Emil Hirschfeld (Saksa)	15.56,5
5. Nelson Gray (USA)	15.46,5
6. Hans-Heinrich Sievert (Saksa)	15.07,5

1936 Berliin (22/14)

1. Hans Woellke (Saksa)	*16.20
2. Sulo Bärlund (Soome)	16.12
3. Gerhard Stöck (Saksa)	15.66
4. Samuel Francis (USA)	15.45
5. Jack Torrance (USA)	15.38

6. Dimitri Zaitz (USA) 15.32
8. Arnold Viiding (Eesti) 15.23

1948 London (24/14)
1. Wilbur Thompson (USA) *17.12
2. Francis Delaney (USA) 16.68
3. James Fuchs (USA) 16.42
4. Mieczysław Łomowski (Poola) 15.43
5. Gösta Arvidsson (Rts.) 15.37
6. Yrjö Lehtilä (Soome) 15.05

1952 Helsingi (20/14)
1. Parry O'Brien (USA) *17.41
2. Darrow Hooper (USA) 17.39
3. James Fuchs (USA) 17.06
4. Otto Grigalka (NSVL) 16.78
5. Roland Nilsson (Rts.) 16.55
6. John Savidge (Sbr.) 16.19
7. Georgi Fjodorov (NSVL) 16.06

1956 Melbourne (14/10)
1. Parry O'Brien (USA) *18.57
2. William Nieder (USA) 18.18
3. Jiří Skobla (Tšehh.) 17.65
4. Kenneth Bantum (USA) 17.48
5. Boriss Baljajev (NSVL) 16.96
6. Erik Uddebom (Rts.) 16.65
13. Vladimir Loštšilov (NSVL) 15.62
Vartan Ovsepjan (NSVL) ei võistelnud.

1960 Rooma (24/16)
1. William Nieder (USA) *19.68
2. Parry O'Brien (USA) 19.11
3. Dallas Long (USA) 19.01
4. Viktor Lipsnis (NSVL) 17.90
5. Michael Lindsay (Sbr.) 17.80
6. Alfred Sosgórnik (Poola) 17.57

1964 Tokio (22/13)
1. Dallas Long (USA) *20.33
2. Randel Matson (USA) 20.20
3. Vilmos Varjú (Ung.) 19.39
4. Parry O'Brien (USA) 19.20
5. Zsigmond Nagy (Ung.) 18.88
6. Nikolai Karasjov (NSVL) 18.86
8. Adolfas Varanauskas (NSVL) 18.41
10. Viktor Lipsnis (NSVL) 18.11

1968 México (19/14)
1. Randel Matson (USA) (kv. *20.68) 20.54
2. George Woods (USA) 20.12
3. Eduard Guštšin (NSVL) 20.09
4. Dieter Hoffmann (SDV) 20.00
5. David Maggard (USA) 19.43
6. Władysław Komar (Poola) 19.28
7. Uwe Grabe (SDV) 19.03
8. Heinfried Birlenbach (SFV) 18.80

1972 München (29/19)
1. Władysław Komar (Poola) *21.18
2. George Woods (USA) 21.17
3. Hartmut Briesenick (SDV) 21.14
4. Hans-Peter Gies (SDV) 21.14
5. Allan Feuerbach (USA) 21.01
6. Brian Oldfield (USA) 20.91
7. Heinfried Birlenbach (SFV) 20.37
8. Vilmos Varjú (Ung.) 20.10
14. Rimantas Plungė (NSVL) 19.30
Aleksandr Barõšnikov (NSVL) kv. 18.65

1976 Montreal (23/17)
1. Udo Beyer (SDV) 21.05
2. Jevgeni Mironov (NSVL) 21.03
3. Aleksandr Barõšnikov (NSVL) (kv. *21.32) 21.00
4. Allan Feuerbach (USA) 20.55
5. Hans-Peter Gies (SDV) 20.47
6. Geoffrey Capes (Sbr.) 20.36
7. George Woods (USA) 20.26
8. Hans Höglund (Rts.) 20.17

1980 Moskva (16/10)
1. Vladimir Kisseljov (NSVL) *21.35
2. Aleksandr Barõšnikov (NSVL) 21.08
3. Udo Beyer (SDV) 21.06
4. Reijo Ståhlberg (Soome) 20.82
5. Geoffrey Capes (Sbr.) 20.50
6. Hans-Jürgen Jacobi (SDV) 20.32
7. Jaromír Vlk (Tšehh.) 20.24
8. Vladimir Milić (Jug.) 20.07
9. Anatoli Jaroš (NSVL) 19.93

KETTAHEIDE

1896 Ateena (11/7)
1. Robert Garrett (USA) *29.15
2. Panagiotis Paraskevopulos (Kr.) 28.95,5
3. Sotyrios Versis (Kr.) 28.78
4. Louis Adler (Pr.)
5. Georgios Papasideris (Kr.)
6. George Robertson (Sbr.)

1900 Pariis (11/7)
1. Rudolf Bauer (Ung.) *36.04
2. František Janda-Suk (Böömi) 35.25
3. Richard Sheldon (USA) 34.60
4. Panagiotis Paraskevopulos (Kr.) 34.04
5. Rezsô Creitjer (Ung.) 33.65
6. Christian Christensen (Taani) 33.30

1904 Saint Louis (6/2)
1. Martin Sheridan (USA) *39.28
2. Ralph Rose (USA) *39.28
3. Nikolaos Georgantas (Kr.) 37.68
4. John Flanagan (USA) 36.15
5. John Biller (USA)
6. James Mitchell (USA)

1908 London (41/11)
1. Martin Sheridan (USA) *40.89
2. Merritt Griffin (USA) 40.70
3. Marquis Horr (USA) 39.44,5
4. Werner Järvinen (Soome) 39.43
5. Arthur Dearborn (USA) 38.52
6. György Luntzer (Ung.) 38.34

1912 Stokholm (40/15)
1. Armas Taipale (Soome) *45.21
2. Richard Byrd (USA) 42.32
3. James Duncan (USA) 42.28
4. Elmer Niklander (Soome) 42.09
5. Hans Tronner (Austria) 41.24
6. Arlie Mucks (USA) 40.93

1920 Antverpen (28/12)
1. Elmer Niklander (Soome) 44.68,5
2. Armas Taipale (Soome) 44.19
3. Augustus Pope (USA) 42.13
4. Oscar Zallhagen (Rts.) 41.07
5. William Bartlett (USA) 40.87,5
6. Allan Eriksson (Rts.) 39.41

1924 Pariis (32/18)
1. Clarence Houser (USA) *46.15,5
2. Vilho Niittymaa (Soome) 44.95
3. Thomas Lieb (USA) 44.83
4. Augustus Pope (USA) 44.42
5. Ketil Askilt (Norra) 43.40,5
6. Glenn Hartranft (USA) 42.49
15. Gustav Kalkun (Eesti) 38.46

1928 Amsterdam (34/19)
1. Clarence Houser (USA) *47.32
2. Antero Kivi (Soome) 47.23
3. James Corson (USA) 47.10
4. Harald Stenerud (Norra) 45.80
5. John Anderson (USA) 44.87
6. Eino Kenttä (Soome) 44.17
10. Gustav Kalkun (Eesti) 43.09

1932 Los Angeles (18/11)
1. John Anderson (USA) *49.49
2. Henri Laborde (USA) 48.47
3. Paul Winter (Pr.) 47.85
4. Jules Noël (Pr.) 47.74
5. István Donogán (Ung.) 47.07
6. Endre Madarász (Ung.) 46.52
7. Kalevi Kotkas (Soome) 45.87

1936 Berliin (31/17)
1. Kenneth Carpenter (USA) *50.48
2. Gordon Dunn (USA) 49.36
3. Giorgio Oberweger (It.) 49.23
4. Reidar Sørlie (Norra) 48.77
5. Willy Schröder (Saksa) 47.93
6. Nikolaos Syllas (Kr.) 47.75

1948 London (28/18)
1. Adolfo Consolini (It.) *52.78
2. Giuseppe Tosi (It.) 51.78
3. Fortune Gordien (USA) 50.77
4. Ivar Ramstad (Norra) 49.21
5. Ferenc Klics (Ung.) 48.21
6. Veikko Nyqvist (Soome) 47.33

1952 Helsingi (32/20)
1. Sim Iness (USA) *55.03
2. Adolfo Consolini (It.) 53.78
3. James Dillion (USA) 53.28
4. Fortune Gordien (USA) 52.66
5. Ferenc Klics (Ung.) 51.13
6. Otto Grigalka (NSVL) 50.71
10. Boriss Matvejev (NSVL) 48.70
11. Boriss Butenko (NSVL) 48.15

1956 Melbourne (20/15)
1. Alfred Oerter (USA) *56.36
2. Fortune Gordien (USA) 54.81
3. Desmond Koch (USA) 54.40
4. Mark Pharaoh (Sbr.) 54.27
5. Otto Grigalka (NSVL) 52.37
6. Adolfo Consolini (It.) 52.21
9. Boriss Matvejev (NSVL) 51.38
12. Kim Buhhantsov (NSVL) 48.58

1960 Rooma (35/22)
1. Alfred Oerter (USA) *59.18
2. Richard Babka (USA) 58.02
3. Richard Cochran (USA) 57.16
4. József Szécsényi (Ung.) 55.79
5. Edmund Piątkowski (Poola) 55.12
6. Viktor Kompanejets (NSVL) 55.06
8. Kim Buhhantsov (NSVL) 53.61
15. Vladimir Trussenjov (NSVL) 52.93

1964 Tokio (28/21)

1.	Alfred Oerter (USA)	*61.00
2.	Ludvík Daněk (Tšehh.)	60.52
3.	David Weill (USA)	59.49
4.	Jay Silvester (USA)	59.09
5.	József Szécsényi (Ung.)	57.23
6.	Zenon Begier (Poola)	57.06
8.	Vladimir Trussenjov (NSVL)	54.78
9.	Kim Buhhantsov (NSVL)	54.38
12.	Viktor Kompanejets (NSVL)	51.96

1968 México (27/19)

1.	Alfred Oerter (USA)	*64.78
2.	Lothar Milde (SDV)	*63.08
3.	Ludvík Daněk (Tšehh.)	62.92
4.	Hartmut Losch (SDV)	62.12
5.	Jay Silvester (USA)	61.78
6.	Gary Carlsen (USA)	59.46
7.	Edmund Piątkowski (Poola)	59.40
8.	Rickard Bruch (Rts.)	59.28
13.	Guram Gudašvili (NSVL)	kv. 57.48

1972 München (29/18)

1.	Ludvík Daněk (Tšehh.)	64.40
2.	Jay Silvester (USA)	63.50
3.	Rickard Bruch (Rts.)	63.40
4.	John Powell (USA)	62.82
5.	Géza Fejér (Ung.)	62.62
6.	Detlef Thorith (SDV)	62.42
7.	Ferenc Tégla (Ung.)	60.60
8.	Timothy Vollmer (USA)	60.24

1976 Montreal (30/20)

1.	Mac Wilkins (USA) (kv. *68.28)	67.50
2.	Wolfgang Schmidt (SDV)	66.22
3.	John Powell (USA)	65.70
4.	Norbert Thiede (SDV)	64.30
5.	Siegfried Pachale (SDV)	64.24
6.	Pentti Kahma (Soome)	63.12
7.	Knut Hjeltnes (Norra)	63.06
8.	Jay Silvester (USA)	61.98
21.	Nikolai Vihhor (NSVL)	kv. 57.50

1980 Moskva (18/12)

1.	Viktor Raštšupkin (NSVL)	66.64
2.	Imrich Bugár (Tšehh.)	66.38
3.	Luis Delis (Kuuba)	66.32
4.	Wolfgang Schmidt (SDV)	65.64
5.	Juri Dumtšev (NSVL)	65.58
6.	Igor Duginets (NSVL)	64.04
7.	Emil Vladimirov (Bulg.)	63.18
8.	Velko Velev (Bulg.)	63.04

VASARAHEIDE

1900 Pariis (3/1)

1.	John Flanagan (USA)	*49.73
2.	Truxton Hare (USA)	49.13
3.	Josiah McCracken (USA)	42.46

1904 Saint Louis (5/1)

1.	John Flanagan (USA)	*51.23
2.	John DeWitt (USA)	50.26,5
3.	Ralph Rose (USA)	45.73
4.	Charles Chadwick (USA)	42.78,5
5.	James Mitchell (USA)	

1908 London (18/8)

1.	John Flanagan (USA)	*51.92
2.	Matthew McGrath (USA)	51.18
3.	Cornelius Walsh (Kan.)	48.50
4.	Thomas Nicolson (Sbr.)	48.09
5.	Lee Talbott (USA)	47.86
6.	Marquis Horr (USA)	46.94

1912 Stokholm (14/4)

1.	Matthew McGrath (USA)	*54.74
2.	Duncan Gillis (Kan.)	48.39
3.	Clarence Childs (USA)	48.17
4.	Robert Olsson (Rts.)	46.50
5.	Carl Johan Lind (Rts.)	45.61
6.	Denis Carey (Sbr.)	43.78

1920 Antverpen (12/5)

1.	Patrick Ryan (USA)	52.87,5
2.	Carl Johan Lind (Rts.)	48.43
3.	Basil Bennet (USA)	48.25
4.	Malcolm Svensson (Rts.)	47.29
5.	Matthew McGrath (USA)	46.67
6.	Thomas Nicolson (Sbr.)	45.70

1924 Pariis (15/10)

1.	Frederick Tootell (USA)	53.29,5
2.	Matthew McGrath (USA)	50.84
3.	Malcolm Nokes (Sbr.)	48.87,5
4.	Erik Eriksson (Soome)	48,74
5.	Ossian Skiöld (Rts.)	45.28,5
6.	James McEachern (USA)	45.22,5

1928 Amsterdam (16/11)

1.	Patrick O'Callaghan (Iiri)	51.39
2.	Ossian Skiöld (Rts.)	51.29
3.	Edmund Black (USA)	49.03
4.	Armando Poggioli (It.)	48.37
5.	Donald Gwinn (USA)	47.15
6.	Frank Connor (USA)	46.75

1932 Los Angeles (14/9)

1.	Patrick O'Callaghan (Iiri)	53.92

2.	Ville Pörhölä (Soome)	52.27
3.	Peter Zaremba (USA)	50.33
4.	Ossian Skiöld (Rts.)	49.25
5.	Grant McDougall (USA)	49.12
6.	Federico Kleger (Arg.)	48.33

1936 Berliin (27/16)

1.	Karl Hein (Saksa)	*56.49
2.	Erwin Blask (Saksa)	55.04
3.	Fred Warngård (Rts.)	54.83
4.	Gustaf Koutonen (Soome)	51.90
5.	William Rowe (USA)	51.66
6.	Donald Favor (USA)	51.01
8.	Koit Annamaa (Eesti)	50.46

1948 London (24/16)

1.	Imre Németh (Ung.)	56.07
2.	Ivan Gubijan (Jug.)	54.27
3.	Robert Bennett (USA)	53.73
4.	Samuel Felton (USA)	53.66
5.	Lauri Tamminen (Soome)	53.08
6.	Bo Ericson (Rts.)	52.98

1952 Helsingi (33/18)

1.	József Csermák (Ung.)	**60.34
2.	Karl Storch (SFV)	58.86
3.	Imre Németh (Ung.)	57.74
4.	Jiří Dadák (Tšehh.)	56.81
5.	Nikolai Redkin (NSVL)	56.55
6.	Karl Wolf (SFV)	56.49
8.	Georgi Dõbenko (NSVL)	55.03
	Mihhail Krivonossov (NSVL)	0

1956 Melbourne (22/14)

1.	Harold Connolly (USA)	*63.19
2.	Mihhail Krivonossov (NSVL)	63.03
3.	Anatoli Samotsvetov (NSVL)	62.56
4.	Albert Hall (USA)	61.96
5.	József Csermák (Ung.)	60.70
6.	Krešimir Račić (Jug.)	60.36
7.	Dmitri Jegorov (NSVL)	60.22

1960 Roomâ (28/18)

1.	Vassili Rudenkov (NSVL)	*67.10
2.	Gyula Zsivótzky (Ung.)	65.79
3.	Tadeusz Rut (Poola)	65.64
4.	John Lawlor (Iiri)	64.95
5.	Olgierd Cieply (Poola)	64.57
6.	Zvonko Bezjak (Jug.)	64.21
7.	Anatoli Samotsvetov (NSVL)	63.60
10.	Juri Nikulin (NSVL)	63.10

1964 Tokio (24/13)

1.	Romuald Klim (NSVL)	*69.74
2.	Gyula Zsivótzky (Ung.)	69.09
3.	Uwe Beyer (S. ü. v./SFV)	68.09
4.	Juri Nikulin (NSVL)	67.69
5.	Juri Bakarinov (NSVL)	66.72
6.	Harold Connolly (USA)	66.65

1968 México (22/12)

1.	Gyula Zsivótzky (Ung.)	*73.36
2.	Romuald Klim (NSVL)	73.28
3.	Lázár Iovász (Ung.)	69.78
4.	Takeo Sugawara (Jp.)	69.78
5.	Sándor Eckschmiedt (Ung.)	69.46
6.	Gennadi Kondrašov (NSVL)	69.08
7.	Reinhard Theimer (SDV)	68.84
8.	Helmut Baumann (SDV)	68.24
9.	Anatoli Štšupljakov (NSVL)	67.74

1972 München (31/17)

1.	Anatoli Bondartšuk (NSVL)	*75.50
2.	Jochen Sachse (SDV)	74.96
3.	Vassili Hmelevski (NSVL)	74.04
4.	Uwe Beyer (SFV)	71.52
5.	Gyula Zsivótzky (Ung.)	71.38
6.	Sándor Eckschmiedt (Ung.)	71.20
7.	Edwin Klein (SFV)	71.14
8.	Shigenobu Murofushi (Jp.)	70.88
18.	Jossif Gamski (NSVL)	66.26

1976 Montreal (20/13)

1.	Juri Sedõhh (NSVL)	*77.52
2.	Aleksei Spiridonov (NSVL)	76.08
3.	Anatoli Bondartšuk (NSVL)	75.48
4.	Karl-Hans Riehm (SFV)	75.46
5.	Walter Schmidt (SFV)	74.72
6.	Jochen Sachse (SDV)	74.30
7.	Christopher Black (Sbr.)	73.18
8.	Edwin Klein (SFV)	71.34

1980 Moskva (17/12)

1.	Juri Sedõhh (NSVL)	**81.80
2.	Sergei Litvinov (NSVL)	80.64
3.	Jüri Tamm (NSVL)	78.96
4.	Roland Steuk (SDV)	77.54
5.	Detlef Gerstenberg (SDV)	74.60
6.	Emanuil Djulgerov (Bulg.)	74.04
7.	Gian Paolo Urlando (It.)	73.90
8.	Ireneusz Golda (Poola)	73.74

KÜMNEVÕISTLUS

1912 Stokholm (29/12)

1. Hugo Wieslander (Rts.)	(11,8	6.42	12.14	1.75	53,6	17,2	36.29	3.10	50.40	4.45,0)	*7724,495 (6161)[1]
2. Charles Lomberg (Rts.)	(11,8	6.87	11.67	1.80	55,0	17,6	35.35	3.25	41.83	5.12,2)	7413,510 (5943)
3. Gösta Holmér (Rts.)	(11,4	5.98	10.98	1.70	53,2	17,0	31.78	3.20	46.28	4.41,9)	7347,855 (5956)
4. James Donahue (USA)	(11,8	6.48	9.67	1.65	51,6	16,2	29.95	3.40	37.09	4.44,0)	7083,450 (5836)
5. Eugene Mercer (USA)	(11,0	6.84	9.76	1.65	49,9	16,4	21.95	3.60	32.32	4.46,3)	7074,995 (5927)
6. Waldemar Wickholm (Soome)	(11,5	5.95	11.09	1.60	52,3	17,0	29.78	3.25	42.58	4.43,9)	7058,795 (5778)

* Tegelikult võitis James Thorpe (USA) 8412,995 (6756) punktiga, kuid pärast olümpiamänge tunnistati ta elukutseliseks tema võit tühistati. J. Thorpe'i üksiktulemused: 11,2 6.79 12.89 1.87 52,2 15,6 36.98 3.25 45.70 4.40,1.

[1] Sulgudes on antud punktide kogusumma praegu kehtiva punktitabeli järgi.

1920 Antverpen (23/12)

1. Helge Løvland (Norra)	(12,0	6.28	11,19	1.65	54,8	16,2	37.34	3.20	48.01	4.48,4)	6803,355 (5970)
2. Brutus Hamilton (USA)	(11,4	6.32,5	11,61	1.60	55,0	17,3	36.14	3.30	48.08	4.57,8)	6771,085 (5940)
3. Bertil Ohlson (Rts.)	(12,0	6.43,5	11,07	1.65	55,0	17,0	37.78	3.30	39.89	4.50,6)	6580,030 (5825)
4. Gosta Holmér (Rts.)	(11,4	5.92	11.06	1.70	56,5	16,6	34.82	3.20	47.62	5.01,6)	6532,150 (5740)
5. Evert Nilsson (Rts.)	(12,2	5.67	11.39	1.75	55,7	20,0	34.77	3.40	49.28	4.45,6)	6433,530 (5624)
6. Waldemar Wickholm (Soome)	(11,3	6.12	11.44	1.60	52,8	16,8	32.30	3.00	42.76	4.45,6)	6405,460 (5790)
Aleksander Klumberg (Eesti)	(12,4	6.21	11.61	1.70	58,2	18,0	35.91,5	3.10)			katk.

1924 Pariis (36/22)

1. Harold Osborn (USA)	(11,2	6.92	11.43,5	1.97	53,2	16,0	34.51	3.50	46.69	4.50,0)	**7710,775 (6668)
2. Emerson Norton (USA)	(11,6	6.92	13.04	1.92	53,0	16,6	33.11	3.80	42.09	5.38,0)	7350,895 (6340)
3. Aleksander Klumberg (Eesti)	(11,6	6.96	12.27	1.75	54,4	17,6	36.79,5	3.30	57.70	5.16,0)	7329,360 (6260)
4. Anton Huusari (Soome)	(12,0	6.16	12.02,5	1.70	53,4	16,6	33.15	3.20	53.65	4.37,2)	7005,175 (6119)
5. Edward Sutherland (L.-Aafr.)	(11,6	6.67	10.86,5	1.80	56,0	16,6	30.83	3.30	51.01,5	5.19,0)	6794,142 (5943)
6. Ernst Gerspach (Šv.)	(11,4	6.46	10.35,5	1.70	53,4	16,8	33.91	3.40	44.82	5.08,2)	6743,530 (5959)
16. Eugen Neumann (Eesti)	(11,8	6.49	9.63	1.65	55,4	17,0	28.46	3.30	40.69	5.32,4)	5899,105 (5357)
21. Elmar Rähn (Eesti)	(11,8	6.27	9.52,5	1.60	53,6	18,4	0	2.80	38.38	4.44,0)	5292,760 (4845)
Valter Ever (Eesti)	(11,8	6.45	10.90	1.70	55,8)						katk.

1928 Amsterdam (38/19)

1. Paavo Yrjölä (Soome)											
(11,8	6.72	14.11	1.87	53,2	16,6	42.09	3.30	55.70	4.44,0)	**8053,290	(6774)
2. Akilles Järvinen (Soome)											
(11,2	6.87	13.64	1.75	51,4	15,6	36.95	3.30	55.58	4.52,4)	7931,50	(6815)
3. Kenneth Doherty (USA)											
(11,6	6.61	11.85	1.80	52,0	15,8	38.72	3.30	56.56	4.54,0)	7706,65	(6593)
4. James Stewart (USA)											
(11,2	6.61	13.04	1.87	52,8	16,6	40.90	3.30	48.07	5.17,0)	7624,135	(6530)
5. Thomas Churchill (USA)											
(11,6	6.32	12.28	1.70	52,2	16,8	38.19	3.60	50.93	4.55,0)	7417,115	(6364)
6. Helge Jansson (Rts.)											
(11,4	6.85	13.59	1.87	53,2	16,6	36.83	3.30	41.73	5.27,0)	7286,285	(6336)
13. Johannes Meimer (Eesti)											
(11,6	6.43	11.20	1.75	55,0	18,6	35.32	3.00	56.88	5.16,2)	6733,15	(5850)

1932 Los Angeles (14/9)

1. James Bausch (USA)											
(11,7	6.95	15.32	1.70	54,2	16,2	44.58	4.00	61.91	5.17,0)	**8462,23	(6896)
2. Akilles Järvinen (Soome)											
(11,1	7.00	13.11	1.75	50,6	15,7	36.80	3.60	61.00	4.47,0)	8292,48	(7038)
3. Wolrad Eberle (Saksa)											
(11,4	6.77	13.22	1.65	50,8	16,7	41.34	3.50	57.49	4.34,4)	8030,80	(6830)
4. Wilson Charles (USA)											
(11,2	7.24	12.56	1.85	51,2	16,2	38.71	3.40	47.72	4.39,8)	7985,00	(6901)
5. Hans-Heinrich Sievert (Saksa)											
(11,4	6.97	14.50	1.78	53,6	16,1	44.54	3.20	53.91	5.18,0)	7941,07	(6699)
6. Paavo Yrjölä (Soome)											
(11,8	6.59	13.68	1.75	52,6	17,0	40.77	3.10	56.12	4.37,4)	7688,09	(6566)

1936 Berliin (28/17)

1. Glenn Morris (USA)											
(11,1	6.97	14.10	1.85	49,4	14,9	43.02	3.50	54.52	4.33,2)	**7900	(7421)
2. Robert Clark (USA)											
(10,9	7.62	12.68	1.80	50,0	15,7	39.39	3.70	51.12	4.44,4)	7601	(7226)
3. Jack Parker (USA)											
(11,4	7.35	13.52	1.80	53,3	15,0	39.11	3.50	56.46	5.07,8)	7275	(6918)
4. Erwin Huber (Saksa)											
(11,5	6.89	12.70	1.70	52,3	15,8	35.46	3.80	56.45	4.35,2)	7087	(6811)
5. Reindert Brasser (Holl.)											
(11,6	6.69	13.49	1.90	51,5	16,2	39.45	3.40	55.75	5.06,0)	7046	(6758)
6. Armin Guhl (Šv.)											
(11,3	7.04	12.30	1.80	52,3	15,6	40.97	3.30	51.02	4.49,2)	7033	(6790)

1948 London (35/20)

1. Robert Mathias (USA)											
(11,2	6.61,5	13.04	1.86	51,7	15,7	44.00	3.50	50.32	5.11,0)	7139	(6826)
2. Ignace Heinrich (Pr.)											
(11,3	6.89,5	12.85	1.86	51,6	15,6	40.94	3.20	40.98	4.43,8)	6974	(6740)
3. Floyd Simmons (USA)											
(11,2	6.72,5	12.80	1.86	51,9	15,2	32.73	3.40	51.99	4.58,0)	6950	(6711)
4. Enrique Kistenmacher (Arg.)											
(10,9	7.08	12.67	1,70	50,5	16,3	41.11	3.20	45.06	4.49,6)	6929	(6726)

5. Erik Andersson (Rts.)										
(11,6	6.59,5	12.66	1.75	52,0	15,9	36.07	3.60	51.04	4.34,0)	6877 (6669)
6. Peter Mullins (Austr.)										
(11,2	6.64,5	12.75	1.83	53,2	15,2	33.94	3.40	51.32	5.17,6)	6739 (6527)
1952 Helsingi (28/16)										
1. Robert Mathias (USA)										
(10,9	6.98	15.30	1.90	50,2	14,7	46.89	4.00	59.21	4.50,8)	**7887 (7731)
2. Milton Campbell (USA)										
(10,7	6.74	13.89	1.85	50,9	14,5	40.50	3.30	54.54	5.07,2)	6975 (7132)
3. Floyd Simmons (USA)										
(11,5	7.06	13.18	1.92	51,1	15,0	37.77	3.60	54.69	4.53,4)	6788 (7069)
4. Vladimir Volkov (NSVL)										
(11,4	7.09	12.62	1.75	51,2	15,8	38.04	3.80	56.68	4.33,2)	6674 (7030)
5. Josef Hipp (SFV)										
(11,4	6.85	13.26	1.75	51,3	16,1	45.84	3.50	54.14	4.57,2)	6449 (6882)
6. Göran Widenfeldt (Rts.)										
(11,4	6.76	11.61	1.94	51,3	16,1	39.53	3.50	49.36	4.38,6)	6388 (6850)
10. Sergei Kuznetsov (NSVL)										
(11,4	7.09	11.71	1.65	52,8	16,4	41.04	3.60	43.19	4.42,0)	5937 (6523)
Pjotr Koževnikov (NSVL)										
(11,4	5.80)									katk.
1956 Melbourne (15/8)										
1. Milton Campbell (USA)										
(10,8	7.33	14.76	1.89	48,8	14,0	44.98	3.40	57.08	4.50,6)	*7937 (7708)

2. Rafer Johnson (USA)										
(10,9	7.34	14.48	1.83	49,3	15,1	42.17	3.90	60.27	4.54,2)	7587 (7368)
3. Vassili Kuznetsov (NSVL)										
(11,2	7.04	14.49	1.75	50,2	14,9	44.33	3.95	65.13	4.53,8)	7465 (7461)
4. Uno Palu (NSVL)										
(11,5	6.65	13.39	1.89	50,8	15,4	40.38	3.60	61.59	4.35,6)	6930 (7186)
5. Martin Lauer (S. u. v./SFV)										
(11,1	6.83	12.86	1.83	48,2	14,7	39.38	3.10	50.66	4.43,8)	6853 (7072)
6. Walter Meier (S. u. v./SDV)										
(11,3	6.80	12.99	1.86	49,3	16,1	37.59	3.70	47.97	4.20,6)	6773 (7111)
Juri Kutenko (NSVL)										
(11,6	6.64	14.46	0	50,5	15,8	47.57	4.10)			katk.
1960 Rooma (30/20)										
1. Rafer Johnson (USA)										
(10,9	7.35	15.82	1.85	48,3	15,3	48.49	4.10	69.76	4.49,7)	*8392 (8001)
2. Chuangkuang Yang (Taivan)										
(10,7	7.46	13.33	1.90	48,1	14,6	39.83	4.30	68.22	4.48,5)	8334 (7930)
3. Vassili Kuznetsov (NSVL)										
(11,1	6.96	14.46	1.75	50,2	15,0	50.52	3.90	71.20	4.53,8)	7809 (7624)
4. Juri Kutenko (NSVL)										
(11,4	6.93	13.97	1.80	51,1	15,6	45.63	4.20	71.44	4.44,2)	7567 (7513)
5. Evert Kamerbeek (Holl.)										
(11,3	7.21	13.76	1.80	51,1	14,9	44.31	3.80	57.49	4.43,6)	7236 (7361)
6. Franco Sar (It.)										
(11,4	6.69	13.89	1.80	51,3	14,7	49.58	3.80	55.74	4.49,2)	7195 (7291)

Juri Djatškov (NSVL)											
(11,6	7.12	13.22	1.85	50,7	15,3	37.87	3.80)			katk.	
1964 Tokio (22/14)											
1. Willi Holdorf (S. ü. v./SFV)											
(10,7	7.00	14.95	1.84	48,2	15,0	46.05	4.20	57.37	4.34,3)		7887
2. Rein Aun (NSVL)											
(10,9	7.22	13.82	1.93	48,8	15,9	44.19	4.20	59.06	4.22,3)		7842
3. Hans-Joachim Walde (S. ü. v./SFV)											
(11,0	7.21	14.45	1.96	49,5	15,3	43.15	4.10	62.90	4.37,0)		7809
4. Paul Herman (USA)											
(11,2	6.97	13.89	1.87	49,2	15,2	44.15	4.35	63.35	4.25,4)		7787
5. Chuangkuang Yang (Taivan)											
(11,0	6.80	13.23	1.81	49,0	14,7	39.59	4.60	68.15	4.48,4)		7650
6. Horst Beyer (S. ü. v./SFV)											
(11,2	7.02	14.32	1.90	49,8	15,2	45.17	3.80	58.17	4.23,6)		7647
7. Vassili Kuznetsov (NSVL)											
(10,9	6.98	14.06	1.70	49,5	14,9	43.81	4.40	67.87	5.02,5)		7569
8. Mihhail Storoženko (NSVL)											
(11,0	7.22	16.37	1.84	53,6	15,0	43.20	4.00	59.10	5.00,7)		7464
1968 México (33/20)											
1. William Toomey (USA)											
(10,4	7.87	13.75	1.95	45,6	14,9	43.68	4.20	62.80	4.57,1)		*8193
2. Hans-Joachim Walde (SFV)											
(10,9	7.64	15.13	2.01	49,0	14,8	43.54	4.30	71.62	4.58,5)		8111
3. Kurt Bendlin (SFV)											
(10,7	7.56	14.74	1.80	48,3	15,0	46.78	4.60	75.42	5.09,8)		8064
4. Nikolai Avilov (NSVL)											
(10,9	7.64	13.41	2.07	49,9	14,5	46.64	4.10	60.12	5.00,8)		7909
5. Joachim Kirst (SDV)											
(10,5	7.61	16.43	1.98	50,2	15,6	46.89	4.15	57.02	5.20,1)		7861
6. Thomas Waddell (USA)											
(11,3	7.47	14.45	2.01	51,2	15,3	43.73	4.50	63.70	5.04,5)		7720
7. Richard Sloan (USA)											
(11,2	6.72	14.07	2.10	51,0	15,5	45.58	4.85	49.90	4.44,0)		7692
8. Steen Smidt-Jensen (Taani)											
(10,9	7.17	13.03	1.95	50,2	14,9	41.07	4.85	46.80	4.41,3)		7648
14. Jānis Lanka (NSVL)											
(10,9	7.15	15.31	1.80	49,9	14,8	49.90	3.80	59.76	0)		7227
Rein Aun (NSVL)											
(10,8	7.40	14.75	1.80)							katk.	
1972 München (33/19)											
1. Nikolai Avilov (NSVL)											
(11,00	7.68	14.36	2.12	48,50	14,31	46.98	4.55	61.66	4.22,8)		**8454
2. Leonid Litvinenko (NSVL)											
(11,13	6.81	14.18	1.89	48,40	15,03	47.84	4.40	58.94	4.05,9)		8035
3. Ryszard Katus (Poola)											
(10,89	7.09	14.39	1.92	49,10	14,41	43.00	4.50	59.96	4.31,9)		7984

4. Jefferson Bennett (USA)										
(10,73	7.26	12.82	1.86	46,30	15,58	36.58	4.80	57.48	4.12,2)	7974
5. Stefan Schreyer (SDV)										
(10,82	7.44	15.02	1.92	49,50	15,00	45.08	4.40	60.70	4.48,2)	7950
6. Freddy Herbrand (Belgia)										
(11,00	7.30	13.91	2.04	49,80	14,87	47.12	4.40	50.42	4.27,7)	7947
7. Steen Smidt-Jensen (Taani)										
(11,07	6.95	13.35	2.01	50,10	14,65	44.80	4.80	55.24	4.24,7)	7947
8. Tadeusz Janczenko (Poola)										
(10,64	7.28	14.45	2.04	49,10	16,89	45.26	4.50	63.80	5.01,5)	7861
13. Boriss Ivanov (NSVL)										
(11,24	6.59	14.74	1.92	50,20	14,76	41.58	4.30	64.84	4.37,4)	7657

1976 Montreal (28/15)

1. Bruce Jenner (USA)										
(10,94	7.22	15.35	2.03	47,51	14,84	50.04	4.80	68.52	4.12,61)	**8618
2. Guido Kratschmer (SFV)										
(10,66	7.39	14.74	2.03	48,19	14,58	45.70	4.60	66.32	4.29,09)	8411
3. Nikolai Avilov (NSVL)										
(11,23	7.52	14.81	2.14	48,16	14,20	45.60	4.45	62.28	4.26,26)	8369
4. Raimo Pihl (Rts.)										
(10,93	6.99	15.55	2.00	47,97	15,81	44.30	4.40	77.34	4.28,76)	8218
5. Ryszard Skowronek (Poola)										
(11,02	7.26	13.74	1.91	47,91	14,75	45.34	4.80	62.22	4.29,89)	8113
6. Siegfried Stark (SDV)										
(11,35	6.98	15.08	1.91	49,14	15,65	45.48	4.65	74.18	4.24,93)	8048
7. Leonid Litvinenko (NSVL)										
(11,12	6.92	14.20	1.91	48,44	14,71	46.26	4.60	53.66	4.11,40)	8025
8. Lennart Hedmark (Rts.)										
(11,36	7.09	15.00	1.91	49,80	14,79	46.42	4.30	78.58	4.44,28)	7974
9. Aleksandr Grebenjuk (NSVL)										
(11,10	6.53	14.69	1.97	49,21	15,05	47.16	4.00	68.42	4.39,62)	7803

1980 Moskva (21/12)

1. Daley Thompson (Sbr.)										
(10,62	8.00	15.18	2.08	48,01	14,47	42.24	4.70	64.16	4.39,90)	8495
2. Juri Kutsenko (NSVL)										
(11,19	7.74	14.50	2.08	48,67	15,04	39.86	4.90	68.08	4.22,60)	8331
3. Sergei Želanov (NSVL)										
(11,40	7.60	14.17	2.18	49,27	14,83	42.80	4.60	57.30	4.27,50)	8135
4. Georg Werthner (Austria)										
(11,44	7.27	13.45	2.03	49,26	15,08	38.14	4.85	73.66	4.23,40)	8050
5. Josef Zeilbauer (Austria)										
(11,29	7.14	15.31	2.03	50,91	14,80	44.00	4.50	64.86	4.30,60)	8007
6. Dariusz Ludwig (Poola)										
(11,35	7.51	13.32	2.08	50,55	15,38	45.82	4.80	58.38	4.29,70)	7978
7. Atanas Andonov (Bulg.)										
(11,38	6.86	15.59	2.00	50,36	14,83	47.62	4.70	53.54	4.29,20)	7927
8. Steffen Grummt (SDV)										
(11,35	6.86	16.15	1.94	49,39	14,82	48.56	4.30	55.24	4.30,20)	7892
Valeri Katšanov (NSVL)										
(11,22	7.65	14.70	2.08	48,67	14,40	46.02	0	—	—)	katk.

ODAVISE

1908 London (16/6)

1. Eric Lemming (Rts.)	*54.82,5
2. Arne Halse (Norra)	50.57
3. Otto Nilsson (Rts.)	47.10,5
4. Aarne Salovaara (Soome)	45.89
5. Armas Pesonen (Soome)	45.18
6. Juho Halme (Soome)	44.96

1912 Stokholm (25/7)

1. Eric Lemming (Rts.)	*60.64
2. Julius Saaristo (Soome)	58.66
3. Mór Kóczán (Ung.)	55.50
4. Juho Halme (Soome)	54.65
5. Väinö Siikaniemi (Soome)	52.43
6. Richard Åbrink (Rts.)	52.20

1920 Antverpen (30/12)

1. Jonni Myyrä (Soome)	*65.78
2. Urho Peltonen (Soome)	63.50
3. Paavo Johansson-Jaale (Soome)	63.09,5
4. Julius Saaristo (Soome)	62.39,5
5. Aleksander Klumberg (Eesti)	62.39
6. Gunnar Lindström (Rts.)	60.52

1924 Pariis (29/15)

1. Jonni Myyrä (Soome)	62.96
2. Gunnar Lindström (Rts.)	60.92
3. Eugene Oberst (USA)	58.35
4. Yrjö Ekqvist (Soome)	57.56
5. William Neufeld (USA)	56.96
6. Eric Blomqvist (Rts.)	56.85
17. Aleksander Klumberg (Eesti)	49.61

1928 Amsterdam (28/18)

1. Erik Lundkvist (Rts.)	*66.60
2. Béla Szepes (Ung.)	65.26
3. Olav Sunde (Norra)	63.97
4. Paavo Lettu (Soome)	63.86
5. Bruno Schlokat (Saksa)	63.40
6. Eino Penttilä (Soome)	63.20
8. Johannes Meimer (Eesti)	61.46

1932 Los Angeles (13/7)

1. Matti Järvinen (Soome)	*72.71
2. Matti Sippala (Soome)	69.80
3. Eino Penttilä (Soome)	68.70
4. Gottfried Weimann (Saksa)	68.18
5. Lee Bartlett (USA)	64.46
6. Kenneth Churchill (USA)	63.24

1936 Berliin (28/19)

1. Gerhard Stöck (Saksa)	71.84
2. Yrjö Nikkanen (Soome)	70.77
3. Kalervo Toivonen (Soome)	70.72
4. Lennart Atterwall (Rts.)	69.20
5. Matti Järvinen (Soome)	69.18
6. Alton Terry (USA)	67.15
11. Gustav Sule (Eesti)	63.26

1948 London (22/15)

1. Tapio Rautavaara (Soome)	69.77
2. Stephen Seymour (USA)	67.56
3. József Várszegi (Ung.)	67.03
4. Pauli Vesterinen (Soome)	65.89
5. Odd Maehlum (Norra)	65.32
6. Martin Biles (USA)	65.17

1952 Helsingi (26/16)

1. Cyrus Young (USA)	*73.78
2. William Miller (USA)	72.46
3. Toivo Hyytiäinen (Soome)	71.89
4. Viktor Tsõbulenko (NSVL)	71.72
5. Branko Dangubić (Jug.)	70.55
6. Vladimir Kuznetsov (NSVL)	70.37
13. Juri Štšerbakov (NSVL)	64.52

1956 Melbourne (21/12)

1. Egil Danielsen (Norra)	**85.71
2. Janusz Sidło (Poola)	79.98
3. Viktor Tsõbulenko (NSVL)	79.50
4. Herbert Koschel (S. ü. v./SFV)	74.68
5. Jan Kopyto (Poola)	74.28
6. Giovanni Lievore (It.)	72.88
8. Aleksandr Gorškov (NSVL)	70.32
12. Vladimir Kuznetsov (NSVL)	67.14

1960 Rooma (28/18)

1. Viktor Tsõbulenko (NSVL)	84.64
2. Walter Krüger (S. ü. v./SDV)	79.36
3. Gergely Kulcsár (Ung.)	78.57
4. Väinö Kuisma (Soome)	78.40
5. Willy Rasmussen (Norra)	78.36
6. Knut Fredriksson (Rts.)	78.33
11. Mart Paama (NSVL)	74.56
Ivan Sivopljassov (NSVL) kv.	73.85

1964 Tokio (25/15)

1. Pauli Nevala (Soome)	82.66
2. Gergely Kulcsár (Ung.)	82.32
3. Jānis Lūsis (NSVL)	80.57

4. Janusz Sidło (Poola)	80.17
5. Urs von Wartburg (Šv.)	78.72
6. Jorma Kinnunen (Soome)	76.94
8. Vladimir Kuznetsov (NSVL)	74.26
Viktor Aksjonov (NSVL) kv.	69.46

1968 México (27/18)

1. Jānis Lūsis (NSVL)	*90.10
2. Jorma Kinnunen (Soome)	88.58
3. Gergely Kulcsár (Ung.)	87.06
4. Władysław Nikiciuk (Poola)	85.70
5. Manfred Stolle (SDV)	84.42
6. Karl-Åke Nilsson (Rts.)	83.48
7. Janusz Sidło (Poola)	80.58
8. Urs von Wartburg (Šv.)	80.56
15. Mart Paama (NSVL) kv.	77.26

1972 München (23/15)

1. Klaus Wolfermann (SFV)	*90.48
2. Jānis Lūsis (NSVL)	90.46
3. William Schmidt (USA)	84.42
4. Hannu Siitonen (Soome)	84.32
5. Bjørn Grimnes (Norra)	83.08
6. Jorma Kinnunen (Soome)	82.08
7. Miklós Németh (Ung.)	81.98
8. Frederick Luke (USA)	80.06

1976 Montreal (23/15)

1. Miklós Németh (Ung.)	**94.58
2. Hannu Siitonen (Soome)	87.92
3. Gheorghe Megelea (Rum.)	87.16
4. Piotr Bielczyk (Poola)	86.50
5. Samuel Colson (USA)	86.16
6. Vassili Jeršov (NSVL)	85.26
7. Seppo Hovinen (Soome)	84.26
8. Jānis Lūsis (NSVL)	80.26

1980 Moskva (18/12)

1. Dainis Kūla (NSVL)	91.20
2. Aleksandr Makarov (NSVL)	89.64
3. Wolfgang Hanisch (SDV)	86.72
4. Heino Puuste (NSVL)	86.10
5. Antero Puranen (Soome)	85.12
6. Pentti Sinersaari (Soome)	84.34
7. Detlef Fuhrmann (SDV)	83.50
8. Miklós Németh (Ung.)	82.40

VAREM KAVAS OLNUD ALAD

60 m JOOKS

1900 Pariis (10/5)

1. Alvin Kraenzlein (USA)	7,0
2. Walter Tewksbury (USA)	7,1
3. Stanley Rowley (Austr.)	7,2
4. E. Minegan (USA)	7,2
5. Norman Pritchard (India)	7,2
6. William Holland (USA)	

1904 Saint Louis (12/3)

1. Archibald Hahn (USA)	7,0
2. William Hogenson (USA)	7,2
3. Fay Moulton (USA)	7,2
4. Clyde Blair (USA)	7,2
5. Myer Prinstein (USA)	
6. Frank Castleman (USA)	

5 miili (8046,57 m) JOOKS

1908 London (35/14)

1. Emil Voigt (Sbr.)	25.11,2
2. Edward Owen (Sbr.)	25.24,0
3. John Svanberg (Rts.)	25.37,2
4. Charles Hefferon (L.-Aafr.)	25.44,0
5. Arthur Robertson (Sbr.)	26.13,0
6. Frederick Meadows (Kan.)	

200 + 200 + 400 + 800 m TEATEJOOKS

1908 London (7)

1. USA (William Hamilton, Nathaniel Cartmell, John Taylor, Melvin Sheppard)	3.29,4
2. Saksamaa (Arthur Hoffmann, Hans Eicke, Otto Trieloff, Hanns Braun)	3.32,4
3. Ungari (Pál Simon, Frigyes Wiesner, József Nagy, Ödön Bodor)	3.32,5

3000 m MEESKONNA-JOOKS

1912 Stokholm (5)

1. USA (Tell Berna, Norman Taber, George Bonhag)	9 p.

2. Rootsi (Thorild Ohlsson, Ernst Wide, Bror Fock) 13 p.
3. Suurbritannia (William Cottrill, George Hutson, Cyril Porter) 23 p.

1920 Antverpen (6)
1. USA (Horace Brown, Arlie Schardt, Ivan Dresser) 10 p.
2. Suurbritannia (Charles Blewitt, Albert Hill, William Seagrove) 20 p.
3. Rootsi (Eric Backman, Sven Lundgren, Edvin Wide) 24 p.
4. Prantsusmaa (Armand Burtin, Gaston Heuet, Edmond Brossard) 30 p.
5. Itaalia (Ernesto Ambrosini, Augusto Maccario, Carlo Speroni) 34 p.

1924 Pariis (9)
1. Soome (Paavo Nurmi, Ville Ritola, Elias Katz) 8 p.
2. Suurbritannia (Bernard McDonald, Harry Johnston, George Webber) 14 p.
3. USA (Edward Kirby, William Cox, Willard Tibbetts) 25 p.
4. Prantsusmaa (Paul Bontemps, Armand Burtin, Léonard Mascaux) 31 p.

3 miili (4828,02 m) MEESKONNAJOOKS

1908 London (6)
1. Suurbritannia (Joseph Deakin, Arthur Robertson, Wilfred Coales) 6 p.
2. USA (John Eisele, George Bonhag, Herbert Trube) 19 p.
3. Prantsusmaa (Louis de Fleurac, Joseph Dreher, Paul de Lijandier) 32 p.
4. Rootsi (John Svanberg, Peterson, Edward Dahl)

5000 m MEESKONNA-JOOKS

1900 Pariis (2)
1. Suurbritannia (Charles Bennett, John Rimmer, Sidney Robinson, Alfred Tysoe, Stanley Rowley) 26 p.
2. Prantsusmaa (Henri Deloge, Gaston Ragueneau, Jacques Chastanié, André Castanet, Michel Champoudry) 29 p.

4 miili (6437,32 m) MEESKONNAJOOKS

1904 Saint Louis (2)
1. USA (*New York A. C.*) (Arthur Newton, George Underwood, Paul Pilgrim, Howard Valentine, D. Munson) 27 p.
2. USA (*Chicago A. A.*) (James Lightbody, Frank Verner, Lacey Hearn, Albert Corey, Sidney Hatch) 28 p.

MAASTIKUJOOKS

1912 Stokholm (46/10; distants u. 12 000 m)

1. Hannes Kolehmainen (Soome)	45.11,6
2. Hjalmar Andersson (Rts.)	45.44,8
3. John Eke (Rts.)	46.37,6
4. Lauri Eskola (Soome)	46.54,8
5. Josef Ternström (Rts.)	47.07,1
6. Albin Stenroos (Soome)	47.23,4

1920 Antverpen (42/10; distants u. 8000 m)

1. Paavo Nurmi (Soome)	27.15,0
2. Eric Backman (Rts.)	27.15,6
3. Heikki Liimatainen (Soome)	27.37,4
4. James Wilson (Sbr.)	27.45,2
5. Frank Hegarty (Sbr.)	27.57,0
6. Teodor Koskenniemi (Soome)	27.57,2

1924 Pariis (38/10; distants u. 10 000 m)

1. Paavo Nurmi (Soome)	32.54,8
2. Ville Ritola (Soome)	34.19,4
3. Earl Johnson (USA)	35.21,0
4. Ernest Harper (Sbr.)	35.45,4
5. Henri Lauvaux (Pr.)	36.44,8
6. Arthur Studenroth (USA)	36.45,4

MEESKONDLIK MAASTIKUJOOKS

1912 Stokholm (6; distants u. 12 000 m)
1. Rootsi (Hjalmar Andersson, John Eke, Josef Ternström) 10 p.
2. Soome (Hannes Kolehmainen, Lauri Eskola, Albin Stenroos) 11 p.
3. Suurbritannia (Frederick Hibbins, Ernest Glover, Thomas Humphreys) 49 p.
4. Norra (Olav Hovdenak, Parelius Finnerud, Johannes Andersen) 61 p.
5. Taani (Lauritz Christiansen, Viggo Pedersen, Carl Holmberg) 63 p.

1920 Antverpen (7; distants u. 8000 m)
1. Soome (Paavo Nurmi, Heikki Liimatainen, Teodor Koskenniemi) 10 p.
2. Suurbritannia (James Wilson, Frank Hegarty, Arthur Nichols) 21 p.
3. Rootsi (Eric Backman, Gustaf Mattsson, Hilding Ekman) 23 p.
4. USA (Patrick Flynn, Frederick Faller, Max Bohland) 36 p.
5. Prantsusmaa (Gaston, Heuet, Henri Lauvaux, Joseph Servella) 40 p.
6. Belgia (Julien van Campenhout, Henri Smets, Aimée Proot) 48 p.

1924 Pariis (7; distants u. 10 000 m)
1. Soome (Paavo Nurmi, Ville Ritola, Heikki Liimatainen) 11 p.
2. USA (Earl Johnson, Arthur Studenroth, August Fager) 14 p.
3. Prantsusmaa (Henri Lauvaux, Gaston Heuet, Maurice Norland) 20 p.

200 m TÕKKEJOOKS

1900 Pariis (8/5)
1. Alvin Kraenzlein (USA) 25,4
2. Norman Pritchard (India) 26,6
3. Walter Tewksbury (USA)
4. Eugène Choisel (Pr.)

1904 Saint Louis (4/1)
1. Harry Hillman (USA) 24,6
2. Frank Castleman (USA) 24,9
3. George Poage (USA)
4. George Varnell (USA)

3000 m KÄIMINE

1920 Antverpen (21/11)
1. Ugo Frigerio (It.) 13.14,2
2. George Parker (Austr.)
3. Richard Remer (USA)
4. Cecil McMaster (L.-Aafr.)
5. Thomas Maroney (USA)
6. Charles Dowson (Sbr.)
Eduard Hermann (Eesti) diskv.

3500 m KÄIMINE

1908 London (23/8)
1. George Larner (Sbr.) 14.55,0
2. Ernest Webb (Sbr.) 15.07,4
3. Harry Kerr (Austr./Uus-M.) 15.43,4
4. George Goulding (Kan.) 15.49,8
5. A. Rowland (Austr.) 16.07,0
6. Charles Westergaard (Taani) 17.21,8

10 000 m KÄIMINE

1912 Stokholm (22/11)
1. George Goulding (Kan.) 46.28,4
2. Ernest Webb (Sbr.) 46.50,4
3. Fernando Altimani (It.) 47.37,6
4. Aage Rasmussen (Taani) 48.00,0

Võistluse lõpetas neli finalisti, teised katkestasid või diskvalifitseeriti. Venemaa meeskonda kuulunud tartlased Karl Lukk ja Eduard Hermann ei pääsenud eelvõistluselt edasi.

1920 Antverpen (25/13)
1. Ugo Frigerio (It.) 48.06,2
2. Joseph Pearman (USA)
3. Charles Gunn (Sbr.)
4. Cecil McMaster (L.-Aafr.)

5. William Hehir (Sbr.)
6. Thomas Maroney (USA)
Eduard Hermann (Eesti) diskv.

1924 Pariis (23/13)
1. Ugo Frigerio (It.) 47.49,0
2. George Goodwin (Sbr.)
3. Cecil McMaster (L.-Aafr.)
4. Donati Pavesi (It.)
5. Arthur Schwab (Šv.)
6. F. E. Clarke (Sbr.)

1948 London (19/10)
1. John Mikaelsson (Rts.) 45.13,2
2. Ingemar Johansson (Rts.) 45.43,8
3. Fritz Schwab (Šv.) 46.00,2
4. Charles Morris (Sbr.) 46.04,0
5. Harry Churcher (Sbr.) 46.28,0
6. Émile Maggi (Pr.) 47.02,8

1952 Helsingi (23/12)
1. John Mikaelsson (Rts.) 45.02,8
2. Fritz Schwab (Šv.) 45.41,0
3. Bruno Junk (NSVL) 45.41,0
4. Louis Chevalier (Pr.) 45.50,4
5. George Coleman (Sbr.) 46.06,8
6. Ivan Jarmõš (NSVL) 46.07,0
Pēteris Zeltiņš (NSVL) eelv. diskv.

10 miili (16 093,40 m) KÄIMINE

1908 London (25/8)
1. George Larner (Sbr.) 1:15.57,4
2. Ernest Webb (Sbr.) 1:17.31,0
3. Edward Spencer (Sbr.) 1:21.20,2
4. T. Carter (Sbr.) 1:21.20,4
5. Ernest Larner (Sbr.) 1:24.26,2
6. William Palmer (Sbr.)

PAIGALT KÕRGUSHÜPE

1900 Pariis (6/3)
1. Ray Ewry (USA) 1.65,5
2. Irving Baxter (USA) 1.52,5
3. Lewis Sheldon (USA) 1.50

1904 Saint Louis (5/2)
1. Ray Ewry (USA) 1.49,8
2. James Stadler (USA) 1.44,7
3. Lawson Robertson (USA) 1.44,7
4. John Biller (USA) 1.42
5. Lajos Gönczy (Ung.) 1.35

1908 London (22/11)
1. Ray Ewry (USA) 1.57,5
2. Konstantinos Tsiklitiras (Kr.) 1.55
2. John Biller (USA) 1.55
4. Francis Holmes (USA) 1.52,5
5. Platt Adams (USA) 1.47
5. Georges André (Pr.) 1.47
5. A. Motté (Pr.) 1.47

1912 Stokholm (16/8)
1. Platt Adams (USA) 1.63
2. Benjamin Adams (USA) 1.60
3. Konstantinos Tsiklitiras (Kr.) 1.55
4. Evald Möller (Rts.) 1.50
4. Richard Byrd (USA) 1.50
4. Leo Goehring (USA) 1.50

PAIGALT KAUGUSHÜPE

1900 Pariis (7/4)
1. Ray Ewry (USA) 3.21
2. Irving Baxter (USA) 3.13,5
3. Émile Torcheboeuf (Pr.) 3.03
4. Lewis Sheldon (USA) 3.02

1904 Saint Louis (4/1)
1. Ray Ewry (USA) 3.47,6
2. Charles King (USA) 3.28
3. John Biller (USA) 3.26
4. Henry Field (USA) 3.19

1908 London (25/11)
1. Ray Ewry (USA) 3.33,5
2. Konstantinos Tsiklitiras (Kr.) 3.23
3. Martin Sheridan (USA) 3.22,5
4. John Biller (USA) 3.21
5. Ragnar Ekberg (Rts.) 3.19,5
6. Platt Adams (USA) 3.11

1912 Stokholm (19/8)
1. Konstantinos Tsiklitiras (Kr.) 3.37
2. Platt Adams (USA) 3.36
3. Benjamin Adams (USA) 3.28
4. Gustaf Malmsten (Rts.) 3.20
5. Evald Möller (Rts.) 3.14
5. Leo Goehring (USA) 3.14

PAIGALT KOLMIKHÜPE

1900 Pariis (7/4)
1. Ray Ewry (USA) 10.58
2. Irving Baxter (USA) 9.95
3. Robert Garrett (USA) 9.50
4. Lewis Sheldon (USA) 9.45

1904 Saint Louis (4/1)
1. Ray Ewry (USA) 10.54,7
2. Charles King (USA) 10.16
3. James Stadler (USA) 9.53
4. Garrett Serviss (USA) 9.20

KETTAHEIDE (ANTIIK-STIIL)[1]

1908 London (24/9)
1. Martin Sheridan (USA) 38.00
2. Marquis Horr (USA) 37.32,5
3. Werner Järvinen (Soome) 36.48
4. Arthur Dearborn (USA) 35.65
5. Miroslav Šustera (Böömi)
6. Nikolaos Georgantas (Kr.)

[1] heideti paigalt 15 cm kõrguselt (80×70 cm) aluselt

ODAVISE (VABAS STIILIS)

1908 London (31/9)
1. Eric Lemming (Rts.) 54.44,5
2. Michel Dorizas (Kr.) 51.43,5
3. Arne Halse (Norra) 49.73
4. Charalambos Zuras (Kr.) 48.61
5. Hugo Wieslander (Rts.) 47.55
6. Armas Pesonen (Soome) 46.08

KUULITÕUGE MÕLEMA KÄEGA

1912 Stokholm (7/4)
1. Ralph Rose (USA) 27.70 (15.23 + 12.47)
2. Patrick McDonald (USA) 27.53 (15.08 + 12.45)
3. Elmer Niklander (Soome) 27.14 (14.71 + 12.43)
4. Lawrence Whitney (USA) 24.09 (13.48 + 10.61)
5. Einar Nilsson (Rts.) 23.37 (12.52 + 10.85)
6. Paavo Aho (Soome) 23.30 (12.72 + 10.58)

KETTAHEIDE MÕLEMA KÄEGA

1912 Stokholm (20/6)
1. Armas Taipale (Soome) 82.86 (44.68 + 38.18)
2. Elmer Niklander (Soome) 77.96 (40.28 + 37.68)
3. Emil Magnusson (Rts.) 77.37 (40.58 + 36.79)
4. Einar Nilsson (Rts.) 71.40 (40.99 + 30.41)
5. James Duncan (USA) 71.13 (39.78 + 31.35)
6. Emil Muller (USA) 69.56 (39.83 + 29.73)

ODAVISE MÕLEMA KÄEGA

1912 Stokholm (14/4)
1. Julius Saaristo (Soome) 109.42 (61.00 + 48.42)
2. Väinö Siikaniemi (Soome) 101.13 (54.09 + 47.04)
3. Urho Peltonen (Soome) 100.24 (53.58 + 46.66)
4. Eric Lemming (Rts.) 98.59 (58.33 + 40.26)
5. Arne Halse (Norra) 96.92 (55.05 + 41.87)
6. Richard Åbrink (Rts.) 93.12 (50.04 + 43.08)

RASKUSHEIDE[1]

1904 Saint Louis (6/2)
1. Étienne Desmarteau (Kan.) 10.46,5
2. John Flanagan (USA) 10.16
3. James Mitchell (USA) 10.13,5
4. Charles Henneman (USA) 9.18
5. Charles Chadwick (USA)
6. Ralph Rose (USA)

1920 Antverpen (6/4)
1. Patrick McDonald (USA) 11.26,5
2. Patrick Ryan (USA) 10.96,5
3. Carl Johan Lind (Rts.) 10.25
4. Archie McDiarmid (Kan.) 10.12
5. Malcolm Svenssson (Rts.) 9.45
6. Johan Pettersson (Soome) 9.37

[1] Heitevahendi kaal oli 56 inglise naela (25,4 kg).

VIIEVÕISTLUS[1]

1912 Stokholm (26/11)
1. Ferdinand Bie (Norra) (6.85 46.45 23,5 31.79 5.07,8) 16
2. James Donahue (USA) (6.83 38.28 23,0 29.64 5.01,0) 24
3. Frank Lukeman (Kan.) (6.45 36.02 23,2 33.76 5.02,0) 24
4. James Menaul (USA) (6.40 35.85 23,0 31.78 4.49,6) 25
5. Avery Brundage (USA) (6.58 42.85 24,2 34.72 ?) 26
6. Hugo Wieslander (Rts.) (6.27 49.56 24,1 30.74 4.51,4) 28

Tegelikult võitis James Thorpe (USA), kuid pärast olümpiamänge tunnistati ta elukutseliseks ja tema võit tühistati. J. Thorpe'i üksiktulemused: 7.07 46.41 22,9 35.57 4.44,8.

1920 Antverpen (16/6)
1. Eero Lehtonen (Soome) (6.63,5 54.67 23,0 34.64 4.40,2) 14
2. Everett Bradley (USA) (6.61 49.16 23,0 36.76 5.10,0) 24
3. Hugo Lahtinen (Soome) (6.59 54.25 23,6 31.12 4.36,0) 26
4. Robert LeGendre (USA) (6.50,5 44.60 23,0 37.39 4.46,0) 26
5. Helge Løvland (Norra) (6.32 53.13 24,0 39.51 4.45,8) 27
6. Brutus Hamilton (USA) (6.86 48.36 23,4 37.13 5.12,8) 27
8. Aleksander Klumberg (Eesti) (6.25 60.76 25,6 39.82)[1]

[1] 1500 m jooksu pääses 7 paremat 4 ala kokkuvõtte põhjal.

1924 Pariis (30/17)
1. Eero Lehtonen (Soome) (6.68 50.93 23,0 40.44 4.47,0) 16
2. Elemér Somfay (Ung.) (6.77 52.07 23,4 37.76 4.48,4) 18
3. Robert LeGendre (USA) (**7.76,5 48.04 23,0 36.76 4.52,6) 20
4. Leo Leino (Soome) (6.72 54.12 23,2 33.62 4.55,4) 23
5. Morton Kaer (USA) (6.96 50.20 23,0 32.70 5.38,6) 24
6. Hugo Lahtinen (Soome) (6.89,5 48.66 23,6 36.08 4.55,6) 27

[1] alade järjekord: kaugushüpe, odavise, 200 m jooks, kettaheide, 1500 m jooks

MITMEVÕISTLUS[1]

1904 Saint Louis (6/2)
1. Thomas Kiely (Sbr./Iiri) 6036
2. Adam Gunn (USA) 5907
3. Truxton Hare (USA) 5813
4. John Holloway (USA) 5273
5. John Grieb (USA) 2199
6. Ellery Clark (USA) 2078

[1] Kavas olid 100 jardi jooks, kuulitõuge, kõrgushüpe, 880 jardi käimine, vasaraheide, teivashüpe, 120 jardi tõkkejooks, raskusheide, kaugushüpe ja 1 miili jooks. Kõigil aladel võisteldi ühel päeval.

NAISED

100 m JOOKS

1928 Amsterdam (31/13)
1. Elizabeth Robinson (USA) *12,2
2. Fanny Rosenfeld (Kan.) 12,3
3. Ethel Smith (Kan.) 12,3
4. Erna Steinberg (Saksa) 12,4
Helene Schmidt (Saksa) diskv.
Myrtle Cook (Kan.) diskv.

1932 Los Angeles (20/10)
1. Stanisława Walasiewicz (Poola) *11,9
2. Hilda Strike (Kan.) *11,9
3. Wilhelmina Von Bremen (USA) 12,0
4. Marie Dollinger (Saksa) 12,2
5. Eileen Hiscock (Sbr.) 12,3
6. Elizabeth Wilde (USA) 12,5

1936 Berliin (30/15)
1. Helen Stephens[1] (USA) (eelj. 11,4, pf. 11,5) 11,5
2. Stanisława Walasiewicz (Poola) 11,7
3. Käthe Krauss (Saksa) 11,9
4. Marie Dollinger (Saksa) 12,0
5. Annette Rogers (USA) 12,2
6. Emmy Albus (Saksa) 12,3

[1] Stephensi tulemusi ei kinnitatud olümpia- ega maailmarekordiks tugeva taganttuule (2,4—3,5 m/sek.) tõttu.

1948 London (38/21)
1. Francina Blankers-Koen (Holl.) *11,9

2. Dorothy Manley (Sbr.) 12,2
3. Shirley Strickland (Austr.) 12,2
4. Viola Myers (Kan.) 12,4
5. Patricia Jones (Kan.)
6. Cynthia Thompson (Jam.)

1952 Helsingi (56/27)
1. Marjorie Jackson (Austr.) **11,5
2. Daphne Hasenjager-Robb (L.-Aafr.) 11,8
3. Shirley De la Hunty-Strickland (Austr.) 11,9
4. Winsome Cripps (Austr.) 11,9
5. Maria Sander (SFV) 12,0
6. Mae Faggs (USA) 12,1
Nadežda Hnõkina (NSVL) pf. (4.) 12,1
Vera Kalašnikova (NSVL) pf. (5.) 12,1
Irina Turova (NSVL) vf. (4.) 12,1

1956 Melbourne (34/16)
1. Betty Cuthbert (Austr.) (eelj. *11,4) 11,5
2. Christa Stubnick (S. 6. v./SDV) 11,7
3. Marlene Matthews (Austr.) 11,7
4. Isabelle Daniels (USA) 11,8
5. Giuseppina Leone (It.) 11,9
6. Heather Armitage (Sbr.) 12,0
Vera Krepkina-Kalašnikova (NSVL) pf. (5.) 11,9
Galina Popova (NSVL) pf. (5.) 12,2
Galina Reztšikova (NSVL) pf. (6.) 12,1

1960 Rooma (31/18)
1. Wilma Rudolph (USA) (pf. **11,3) 11,0[1]
2. Dorothy Hyman (Sbr.) 11,3
3. Giuseppina Leone (It.) 11,3
4. Maria Itkina (NSVL) 11,4
5. Catherine Capdevielle (Pr.) 11,5
6. Jennifer Smart (Sbr.) 11,6
Vera Krepkina (NSVL) pf. (6.) 12,0

[1] Tulemust 11,0 ei kinnitatud olümpia- ega maailmarekordiks tugeva taganttuule (2,75 m/sek.) tõttu.

1964 Tokio (44/27)
1. Wyomia Tyus (USA) (eelj. *11,3, vf. **11,2) 11,4
2. Edith McGuire (USA) 11,6
3. Ewa Kłobukowska (Poola) 11,6
4. Marilyn White (USA) 11,6
5. Miguelina Cobián (Kuuba) 11,7
6. Marilyn Black (Austr.) 11,7
7. Halina Górecka-Richter (Poola) 11,8
8. Dorothy Hyman (Sbr.) 11,9
Renāte Lāce (NSVL) pf. (6.) 11,7
Galina Popova (NSVL) pf. (5.) 11,8
Galina Gaida (NSVL) vf. (7.) 12,0

1968 México (41/20)
1. Wyomia Tyus (USA) **11,0
2. Barbara Ferrell (USA) 11,1
3. Irena Szewińska-Kirszenstein (Poola) 11,1
4. Raelene Boyle (Austr.) 11,1
5. Margaret Bailes (USA) 11,3
6. Diane Burge-Bowering (Austr.) 11,4
7. Cheng Chi (Taivan) 11,5
8. Miguelina Cobián (Kuuba) 11,6
Ljudmila Samotjossova (NSVL) pf. (5.) 11,6
Ljudmila Golomazova (NSVL) pf. (8.) 11,7
Ljudmila Žarkova (NSVL) vf. (5.) 11,4

1972 München (47/33)
1. Renate Stecher (SDV) **11,07
2. Raelene Boyle (Austr.) 11,23
3. Silvia Chibás (Kuuba) 11,24
4. Iris Davis (USA) 11,32
5. Annegret Richter (SFV) 11,38
6. Alice Annum (Gaana) 11,41
7. Barbara Ferrell (USA) 11,45
8. Eva Glesková (Tšehh.) 12,48
Ljudmila Žarkova (NSVL) pf. (8.) 11,67
Galina Buhharina (NSVL) pf. (8.) 11,81

1976 Montreal (39/22)
1. Annegret Richter (SFV) (pf. **11,01) 11,08
2. Renate Stecher (SDV) 11,13
3. Inge Helten (SFV) 11,17
4. Raelene Boyle (Austr.) 11,23
5. Evelyn Ashford (USA) 11,24
6. Chandra Cheeseborough (USA) 11,31
7. Andrea Lynch (Sbr.) 11,32
8. Marlies Oelsner (SDV) 11,34
Ljudmila Maslakova-Žarkova (NSVL) pf. (5.) 11,34

Vera Anissimova (NSVL) pf. (6.) 11,39
Nadežda Besfamilnaja (NSVL) vf. (5.) 11,63

1980 Moskva (40/25)
1. Ljudmila Kondratjeva (NSVL) 11,06
2. Marlies Göhr-Oelsner (SDV) 11,07
3. Ingrid Auerswald (SDV) 11,14
4. Linda Haglund (Rts.) 11,16
5. Romy Müller (SDV) 11,16
6. Kathryn Smallwood (Sbr.) 11,28
7. Chantal Rega (Pr.) 11,32
8. Heather Hunte (Sbr.) 11,34
Natalja Botšina (NSVL) pf. (6.) 11,38
Vera Anissimova (NSVL) pf. (5.) 11,51

200 m JOOKS

1948 London (33/17)
1. Francina Blankers-Koen (Holl.) (pf. *24,3) 24,4
2. Audrey Williamson (Sbr.) 25,1
3. Audrey Patterson (USA) 25,2
4. Shirley Strickland (Austr.)
5. Margaret Walker (Sbr.)
6. Daphne Robb (L.-Aafr.)

1952 Helsingi (38/21)
1. Marjorie Jackson (Austr.) (eelj. **23,6, pf. **23,4) 23,7
2. Bertha Brouwer (Holl.) 24,2
3. Nadežda Hnõkina (NSVL) 24,2
4. Winsome Cripps (Austr.) 24,2
5. Helga Klein (SFV) 24,6
6. Daphne Hasenjager-Robb (L.-Aafr.) 24,6
Jevgenia Setšenova (NSVL) pf. (5.) 25,2
Flora Kazantseva (NSVL) eelj. (5.) 25,7

1956 Melbourne (27/12)
1. Betty Cuthbert (Austr.) *23,4
2. Christa Stubnick (S. ü. v./SDV) 23,7
3. Marlene Matthews (Austr.) 23,8
4. Norma Croker (Austr.) 24,0
5. June Paul-Foulds (Sbr.) 24,3
6. Gisela Köhler (S. ü. v./SDV) 24,3
Maria Itkina (NSVL) pf. (4.) 24,3
Vera Jugova (NSVL) pf. (6.) 24,9
Olga Košeljova (NSVL) eelj. (5.) 25,3

1960 Rooma (29/17)
1. Wilma Rudolph (USA) (eelj. *23,2) 24,0
2. Jutta Heine (S. ü. v./SFV) 24,4
3. Dorothy Hyman (Sbr.) 24,7
4. Maria Itkina (NSVL) 24,7
5. Barbara Janiszewska (Poola) 24,8
6. Giuseppina Leone (It.) 24,9
Valentina Maslovskaja (NSVL) pf. (6.) 24,6
Ljudmila Ignatjeva (NSVL) eelj. (4.) 24,7

1964 Tokio (36/21)
1. Edith McGuire (USA) *23,0
2. Irena Kirszenstein (Poola) 23,1
3. Marilyn Black (Austr.) 23,1
4. Una Morris (Jam.) 23,5
5. Ljudmila Samotjossova-Ignatjeva (NSVL) 23,5
6. Barbara Sobotta-Janiszewska (Poola) 23,9
7. Janet Simpson (Sbr.) 23,9
8. Daphne Arden (Sbr.) 24,0
Galina Gaida (NSVL) eelj. (3.) 24,4

1968 México (36/21)
1. Irena Szewińska-Kirszenstein (Poola) **22,5
2. Raelene Boyle (Austr.) 22,7
3. Jennifer Lamy (Austr.) 22,8
4. Barbara Ferrell (USA) 22,9
5. Nicole Montandon (Pr.) 23,0
6. Wyomia Tyus (USA) 23,0
7. Margaret Bailes (USA) 23,1
8. Jutta Stöck (SFV) 23,2
Vera Popkova (NSVL) pf. (5.) 23,2
Ljudmila Samotjossova (NSVL) pf. (5.) 23,4
Ljudmila Golomazova (NSVL) eelj. (6.) 23,7

1972 München (37/27)
1. Renate Stecher (SDV) **22,40
2. Raelene Boyle (Austr.) 22,45
3. Irena Szewińska (Poola) 22,74
4. Ellen Stropahl (SDV) 22,75
5. Annegret Kroniger (SFV) 22,89
6. Christina Heinich (SDV) 22,89
7. Alice Annum (Gaana) 22,99
8. Rosie Allwood (Jam.) 23,11
Nadežda Besfamilnaja (NSVL) pf. (5.) 23,31

Marina Sidorova (NSVL) pf. (7.) 23,40

1976 Montreal (36/21)
1. Bärbel Eckert (SDV) *22,37
2. Annegret Richter (SFV) 22,39
3. Renate Stecher (SDV) 22,47
4. Carla Bodendorf (SDV) 22,64
5. Inge Helten (SFV) 22,68
6. Tatjana Prorotšenko (NSVL) 23,03
7. Denise Robertson (Austr.) 23,05
8. Chantal Rega (Pr.) 23,09
Nadežda Besfamilnaja (NSVL) pf. (8.) 23,38
Ljudmila Maslakova-Žarkova (NSVL) vf. (5.) 23,63

1980 Moskva (35/25)
1. Bärbel Wöckel-Eckert (SDV) *22,03
2. Natalja Botšina (NSVL) 22,19
3. Merlene Ottey (Jam.) 22,20
4. Romy Müller (SDV) 22,47
5. Kathryn Smallwood (Sbr.) 22,61
6. Beverley Goddard (Sbr.) 22,72
7. Denise Boyd-Robertson (Austr.) 22,76
8. Senia Lannaman (Sbr.) 22,80
Ljudmila Maslakova (NSVL) pf. (7.) 23,27

400 m JOOKS

1964 Tokio (23/17)
1. Betty Cuthbert (Austr.) *52,0
2. Ann Packer (Sbr.) 52,2
3. Judith Amoore (Austr.) 53,4
4. Antónia Munkácsi (Ung.) 54,4
5. Maria Itkina (NSVL) 54,6
6. Mathilda van der Zwaard (Holl.) 55,2
7. Gertrud Schmidt (S. ü. v./SDV) 55,4
8. Évelyne Lebret (Pr.) 55,5

1968 México (29/21)
1. Colette Besson (Pr.) *52,0
2. Lillian Board (Sbr.) 52,1
3. Natalja Burda (NSVL) 52,2
4. Janet Simpson (Sbr.) 52,5
5. Aurelia Pentón (Kuuba) 52,7
6. Jarvis Scott (USA) 52,7
7. Helga Henning (SFV) 52,8
8. Hermina van der Hoeven (Holl.) 53,0
Ingrida Verbele (NSVL) pf. (7.) 54,6

1972 München (49/29)
1. Monika Zehrt (SDV) *51,08
2. Rita Wilden-Jahn (SFV) 51,21
3. Kathy Hammond (USA) 51,64
4. Helga Seidler (SDV) 51,86
5. Mable Fergerson (USA) 51,96
6. Charlene Rendina (Austr.) 51,99
7. Dagmar Käsling (SDV) 52,19
8. Györgyi Balogh (Ung.) 52,39
Nadežda Kolesnikova (NSVL) pf. (7.) 52,29
Olga Sõrovatskaja (NSVL) vf. (7.) 53,42
Natalja Tšistjakova-Burda (NSVL) vf. (8.) 54,58

1976 Montreal (38/19)
1. Irena Szewińska (Poola) **49,29
2. Christina Brehmer (SDV) 50,51
3. Ellen Streidt-Stropahl (SDV) 50,55
4. Pirjo Häggman-Wilmi (Soome) 50,56
5. Rosalyn Bryant (USA) 50,65
6. Sheila Ingram (USA) 50,90
7. Riitta Salin (Soome) 50,98
8. Debra Sapenter (USA) 51,66
Nadežda Iljina-Kolesnikova (NSVL) pf. (5.) 51,42
Ljudmila Aksjonova (NSVL) pf. (6.) 51,55
Natalja Sokolova (NSVL) pf. (8.) 51,95

1980 Moskva (38/22)
1. Marita Koch (SDV) *48,88
2. Jarmila Kratochvílová (Tšehh.) 49,46
3. Christina Lathan-Brehmer (SDV) 49,66
4. Irina Nazarova (NSVL) 50,07
5. Nina Zjuskova (NSVL) 50,17
6. Gabriele Löwe (SDV) 51,33
7. Pirjo Häggman (Soome) 51,35
8. Linsey MacDonald (Sbr.) 52,40
Ljudmila Tšernova (NSVL) pf. (5.) 51,30

800 m JOOKS

1928 Amsterdam (25/13)
1. Lina Radke (Saksa) **2.16,8
2. Kinuye Hitomi (Jp.) 2.17,6

3. Inga Gentzel (Rts.)		2.17,8
4. Jenny Thompson (Kan.)		2.21,6
5. Fanny Rosenfeld (Kan.)		2.22,4
6. Florence McDonald (USA)		2.22,6

1960 Rooma (27/15)

1. Ljudmila Ševtsova (NSVL)		**2.04,3
2. Brenda Jones (Austr.)		2.04,4
3. Ursula Donath (S. ü. v./SDV)		2.05,6
4. Vera Kummerfeldt (S. ü. v./SFV)		2.05,9
5. Antje Gleichfeld (S. ü. v./SFV)		2.06,5
6. Joyce Jordan (Sbr.)		2.07,8
Jekaterina Parljuk (NSVL)	eelj. (4.)	*2.07,5
Zinaida Matistovitš (NSVL)	eelj. (3.)	2.11,4

1964 Tokio (23/15)

1. Ann Packer (Sbr.)		**2.01,1
2. Maryvonne Dupureur (Pr.)		2.01,9
3. Marise Chamberlain (Uus-M.)		2.02,8
4. Zsuzsa Szabó (Ung.)		2.03,5
5. Antje Gleichfeld (S. ü. v./SFV)		2.03,9
6. Laine Erik (NSVL)		2.05,1
7. Gerda Kraan (Holl.)		2.05,8
8. Anne Smith (Sbr.)		2.05,8
Vera Muhhanova (NSVL)	pf. (5.)	2.04,8
Zoja Skobtsova (NSVL)	pf. (6.)	2.07,4

1968 México (24/16)

1. Madeline Manning (USA)		*2.00,9
2. Ileana Silai (Rum.)		2.02,5
3. Maria Gommers (Holl.)		2.02,6
4. Sheila Taylor (Sbr.)		2.03,8
5. Doris Brown (USA)		2.03,9
6. Patricia Lowe (Sbr.)		2.04,2
7. Abigail Hoffman (Kan.)		2.06,8
8. Maryvonne Dupureur (Pr.)		2.08,2
Laine Erik (NSVL)	pf. (5.)	2.06,0
Anna Zimina (NSVL)	pf. (6.)	2.08,5

1972 München (38/26)

1. Hildegard Falck (SFV)		*1.58,6
2. Nijolė Sabaitė (NSVL)		1.58,7
3. Gunhild Hoffmeister (SDV)		1.59,2
4. Svetla Zlateva (Bulg.)		1.59,7
5. Vera Nikolić (Jug.)		2.00,0
6. Ileana Silai (Rum.)		2.00,0
7. Rosemary Stirling (Sbr.)		2.00,2
8. Abigail Hoffman (Kan.)		2.00,2
Nina Morgunova (NSVL)	pf. (8.)	2.04,9
Raissa Ruus (NSVL)	eelj. (7.)	2.11,2

1976 Montreal (35/20)

1. Tatjana Kazankina (NSVL)		**1.54,94
2. Nikolina Štereva (Bulg.)		1.55,42
3. Elfi Zinn (SDV)		1.55,60
4. Anita Weiss (SDV)		1.55,74
5. Svetlana Stõrkina (NSVL)		1.56,44
6. Svetla Zlateva (Bulg.)		1.57,21
7. Doris Gluth (SDV)		1.58,99
8. Mariana Suman (Rum.)		2.02,21
Valentina Gerassimova (NSVL)	pf. (6.)	2.01,00

1980 Moskva (28/17)

1. Nadežda Olizarenko (NSVL)		**1.53,5
2. Olga Minejeva (NSVL)		1.54,9
3. Tatjana Providohhina (NSVL)		1.55,5
4. Martina Kämpfert (SDV)		1.56,3
5. Hildegard Ullrich (SDV)		1.57,2
6. Jolanta Januchta (Poola)		1.58,3
7. Nikolina Štereva (Bulg.)		1.58,8
8. Gabriella Dorio (It.)		1.59,2

1500 m JOOKS

1972 München (36/21)

1. Ljudmila Bragina (NSVL)		**4.01,4
2. Gunhild Hoffmeister (SDV)		4.02,8
3. Paola Cacchi-Pigni (It.)		4.02,9
4. Karin Burneleit (SDV)		4.04,1
5. Sheila Carey-Taylor (Sbr.)		4.04,8
6. Ilja Keizer (Holl.)		4.05,1
7. Tamara Pangelova (NSVL)		4.06,5
8. Jennifer Orr (Austr.)		4.12,2
Tamara Kazatškova (NSVL)	eelj. (8.)	4.20,2

1976 Montreal (36/19)

1. Tatjana Kazankina (NSVL)		4.05,48
2. Gunhild Hoffmeister (SDV)		4.06,02
3. Ulrike Klapezynski (SDV)		4.06,09
4. Nikolina Štereva (Bulg.)		4.06,57
5. Ljudmila Bragina (NSVL)		4.07,20
6. Gabriella Dorio (It.)		4.07,27
7. Ellen Wellmann (SFV)		4.07,91

8. Janice Merrill (USA)		4.08,54
Raissa Katjukova (NSVL)	pf. (6.)	4.03,20

1980 Moskva (24/13)

1. Tatjana Kazankina (NSVL)		*3.56,6
2. Christiane Wartenberg (SDV)		3.57,8
3. Nadežda Olizarenko (NSVL)		3.59,6
4. Gabriella Dorio (It.)		4.00,3
5. Ulrike Bruns-Klapezynski (SDV)		4.00,7
6. Ljubov Smolka (NSVL)		4.01,3
7. Maricica Puica (Rum.)		4.01,3
8. Ileana Silai (Rum.)		4.03,0

4 × 100 m TEATEJOOKS

1928 Amsterdam (8)

1. Kanada (Fanny Rosenfeld, Ethel Smith, Florence Bell, Myrtle Cook)	**48,4
2. USA (Mary Washburn, Jessie Cross, Loretta McNeil, Elizabeth Robinson)	48,8
3. Saksamaa (Rosa Kellner, Helene Schmidt, Anni Holdmann, Helene Junker)	49,0
4. Prantsusmaa (Georgette Gagneux, Yvonne Plancke, Marguerite Radideau, Lucienne Vellu)	49,6
5. Holland (Mechelina Aengenendt, Maria Briejer, Jeannette Grooss, Elisabeth ter Horst)	49,8
6. Itaalia (Luisa Bonfanti, Giannina Marchini, Derna Polazzo, Vittorina Vivenza)	53,6

1932 Los Angeles (6)

1. USA (Mary Carew, Evelyn Furtsch, Annette Rogers, Wilhelmina Von Bremen)	**47,0
2. Kanada (Mildred Frizzell, Lilian Palmer, Mary Frizzell, Hilda Strike)	**47,0
3. Suurbritannia (Eileen Hiscock, Gwendoline Porter, Violet Webb, Nellie Halstead)	47,6
4. Holland (Johanna Dalmolen, Cornelia Aalten, Elisabeth du Mée, Tollina Schuurman)	47,6
5. Jaapan (Mie Muraoka, Michi Nakanishi, Asa Dogura, Sumiko Watanabe)	(2 m)
6. Saksamaa (Grete Heublein, Ellen Braumüller, Tilly Fleischer, Marie Dollinger)	(5 m)

1936 Berliin (8)

1. USA (Harriet Bland, Annette Rogers, Elizabeth Robinson, Helen Stephens)	46,9
2. Suurbritannia (Eileen Hiscock, Violet Olney, Audrey Brown, Barbara Burke)	47,6
3. Kanada (Dorothy Brookshaw, Mildred Dolson, Hilda Cameron, Aileen Meagher)	47,8
4. Itaalia (Lidia Bongiovanni, Trebisonda Valla, Fernanda Bullano, Claudia Testoni)	48,7
5. Holland (Catherina ter Braake, Francina Koen, Alida de Vries, Elisabeth Koning)	48,8
Saksamaa (Emmy Albus, Käthe Krauss, Marie Dollinger, Ilse Dörffeldt) eelj.	**46,4. Finaalis kaotas naiskond teatepulga ja katkestas.

1948 London (10)

1. Holland (Xenia Stad de Jong, Jeanette Witziers-Timmer, Gerda van der Kade-Koudijs, Francina Blankers-Koen)	47,5
2. Austraalia (Shirley Strickland, June Maston, Elizabeth McKinnon, Joyce King)	47,6
3. Kanada (Viola Myers, Nancy Mackay, Diane Foster, Patricia Jones)	47,8
4. Suurbritannia (Dorothy Manley, Muriel Pletts, Margaret Walker, Maureen Gardner)	48,0
5. Taani (Grethe Løvsøe-Nielsen, Bente Bergendorff, Birthe Nielsen, Hildegard Nissen)	48,2
6. Austria (Grete Jenny, Elfi Steurer, Grete Pavlousek, Maria Oberbreyer)	49,2

1952 Helsingi (15)

1. USA (Mae Faggs, Barbara Jones, Janet Moreau, Catherine Hardy)	**45,9

2. Saksa FV (Ursula Knab, Maria Sander, Helga Klein, Marga Petersen) **45,9
3. Suurbritannia (Sylvia Cheeseman, June Foulds, Jean Desforges, Heather Armitage) 46,2
4. NSV Liit (Irina Turova, Jevgenia Setšenova, Nadežda Hnõkina, Vera Kalašnikova) 46,3
5. Austraalia (Shirley De la Hunty-Strickland, Verna Johnson, Winsome Cripps, Marjorie Jackson) 46,6
6. Holland (Grietje de Jongh, Bertha Brouwer, Neeltje Büch, Wilhelmina Lust) 47,8

1956 Melbourne (9)

1. Austraalia (Shirley De la Hunty-Strickland, Norma Croker, Fleur Mellor, Betty Cuthbert) *44,5
2. Suurbritannia (Anne Pashley, Jean Scrivens, June Paul-Foulds, Heather Armitage) 44,7
3. USA (Mae Faggs, Margaret Matthews, Wilma Rudolph, Isabelle Daniels) 44,9
4. NSV Liit (Vera Krepkina-Kalašnikova, Galina Reztšikova, Maria Itkina, Irina Botškarjova-Turova) 45,6
5. Itaalia (Maria Musso, Letizia Bertoni, Maria Greppi, Giuseppina Leone) 45,7
6. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Maria Sander, Christa Stubnick, Gisela Köhler, Barbara Mayer) 47,2

1960 Rooma (10)

1. USA (Martha Hudson, Lucinda Williams, Barbara Jones, Wilma Rudolph) (eelj. **44,4) 44,5
2. Saksa ü. v./Saksa FV (Martha Langbein, Anni Biechl, Brunhilde Hendrix, Jutta Heine) 44,8
3. Poola (Teresa Wieczorek, Barbara Janiszewska, Celina Jesionowska, Halina Richter) 45,0
4. NSV Liit (Vera Krepkina, Valentina Maslovskaja, Maria Itkina, Irina Press) 45,2
5. Itaalia (Letizia Bertoni, Sandra Valenti, Piera Tizzoni, Giuseppina Leone) 45,6

Suurbritannia naiskond diskvalifitseeriti.

1964 Tokio (15)

1. Poola (Teresa Ciepły-Wieczorek, Irena Kirszenstein, Halina Górecka-Richter, Ewa Kłobukowska) **43,6
2. USA (Willye White, Wyomia Tyus, Marilyn White, Edith McGuire) 43,9
3. Suurbritannia (Janet Simpson, Mary Rand-Bignal, Daphne Arden, Dorothy Hyman) 44,0
4. NSV Liit (Galina Gaida, Renāte Lāce, Ljudmila Samotjossova-Ignatjeva, Galina Popova) 44,4
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Karin Frisch, Erika Pollmann, Martha Pensberger-Langbein, Jutta Heine) 44,7
6. Austraalia (Diane Bowering, Marilyn Black, Margaret Burvill, Joyce Bennett) 45,0
7. Ungari (Erzsébet Bartos, Margit Nemesházi, Antónia Munkácsi, Ida Such) 45,2
8. Prantsusmaa (Marlène Canguio, Daniele Guéneau, Michèle Lurot, Denise Guénard) 46,1

1968 México (14)

1. USA (Barbara Ferrell, Margaret Bailes, Mildrette Netter, Wyomia Tyus) **42,8
2. Kuuba (Marlene Elejalde, Fulgencia Romay, Violeta Quesada, Miguelina Cobián) 43,3
3. NSV Liit (Ljudmila Žarkova, Galina Buhharina, Vera Popkova, Ljudmila Samotjossova) 43,4
4. Holland (Wilhelmina van den Berg, Mieke Sterk, Geertruida Hennipman, Cornelia Bakker) 43,4
5. Austraalia (Jennifer Lamy, Joyce Bennett, Raelene Boyle, Diane Burge-Bowering) 43,4
6. Saksa FV (Renate Meyer, Jutta Stöck, Rita Jahn, Ingrid Becker) 43,6
7. Suurbritannia (Anita Neil, Maureen Tranter, Janet Simpson, Lillian Board) 43,7

8. Prantsusmaa (Michèle Alayrangues, Gabrielle Meyer, Nicole Montandon, Sylviane Telliez) 44,2

1972 München (15)

1. Saksa FV (Christiane Krause, Ingrid Mickler-Becker, Annegret Richter, Heidemarie Rosendahl) **42,81
2. Saksa DV (Evelyn Kaufer, Christina Heinich, Bärbel Struppert, Renate Stecher) 42,95
3. Kuuba (Marlene Elejalde, Carmen Valdés, Fulgencia Romay, Silvia Chibás) 43,36
4. USA (Martha Watson, Mattline Render, Mildrette Netter, Iris Davis) 43,39
5. NSV Liit (Marina Sidorova, Galina Buhharina, Ljudmila Žarkova, Nadežda Besfamilnaja) 43,59
6. Austraalia (Maureen Caird, Raelene Boyle, Marion Hoffman, Pamela Ryan-Kilborn) 43,61
7. Suurbritannia (Andrea Lynch, Delia Pascoe, Judith Vernon, Anita Neil) 43,71
8. Poola (Helena Kerner, Barbara Bakulin, Urszula Jóźwik, Danuta Jędrejek) 44,20

1976 Montreal (10)

1. Saksa DV (Marlies Oelsner, Renate Stecher, Carla Bodendorf, Bärbel Eckert) *42,55
2. Saksa FV (Elvira Possekel, Inge Helten, Annegret Richter, Annegret Kroniger) 42,59
3. NSV Liit (Tatjana Prorotšenko, Ljudmila Maslakova-Žarkova, Nadežda Besfamilnaja, Vera Anissimova) 43,09
4. Kanada (Margaret Howe, Patty Loverock, Joanne McTaggart, Marjorie Bailey) 43,17
5. Austraalia (Barbara Wilson, Deborah Wells, Denise Robertson, Raelene Boyle) 43,18
6. Jamaika (Leleith Hodges, Rosie Allwood, Carol Cummings, Jacqueline Pusey) 43,24
7. USA (Martha Watson, Evelyn Ashford, Debra Armstrong, Chandra Cheeseborough) 43,35
8. Suurbritannia (Wendy Clarke, Denise Ramsden, Sharon Colyear, Andrea Lynch) 43,79

1980 Moskva (8)

1. Saksa DV (Romy Müller, Bärbel Wöckel-Eckert, Ingrid Auerswald, Marlies Göhr-Oelsner) **41,60
2. NSVL (Vera Komissova, Ljudmila Maslakova, Vera Anissimova, Natalja Botšina) 42,10
3. Suurbritannia (Heather Hunte, Kathryn Smallwood, Beverley Goddard, Sonia Lannaman) 42,43
4. Bulgaaria (Sofka Popova, Liljana Panajotova, Maria Šiškova, Galina Enčeva) 42,67
5. Prantsusmaa (Véronique Grandrieux, Chantal Rega, Raymonde Naigre, Emma Sulter) 42,84
6. Jamaika (Leleith Hodges, Jacqueline Pusey, Rosie Allwood, Merlene Ottey) 43,19
7. Poola (Lucyna Langer, Elżbieta Stachurska, Zofia Bielczyk, Grażyna Rabsztyn) 43,59
8. Rootsi (Linda Haglund, Lena Möller, Ann-Louise Skoglund, Helena Pihl) katk.

4 × 400 m TEATEJOOKS

1972 München (14)

1. Saksa DV (Dagmar Käsling, Rita Kühne, Helga Seidler, Monika Zehrt) **3.23,0
2. USA (Mable Fergerson, Madeline Manning, Cheryl Toussaint, Kathy Hammond) 3.25,2
3. Saksa FV (Anette Rückes, Inge Bödding, Hildegard Falck, Rita Wilden-Jahn) 3.26,5
4. Prantsusmaa (Martine Duvivier, Colette Besson, Bernadette Martin, Nicole Duclos) 3.27,5
5. Suurbritannia (Verona Bernard, Janet Simpson, Janette Roscoe, Rosemary Stirling) 3.28,7
6. Austraalia (Alison Ross-Edwards, Raelene Boyle,

Cheryl Peasley, Charlene Rendina) 3.28,8
7. Soome (Marika Eklund, Pirjo Wilmi, Tuula Rautanen, Mona-Lisa Strandvall) 3.29,4
8. NSV Liit (Ljubov Runtso, Olga Sõrovatskaja, Natalja Tšistjakova-Burda, Nadežda Kolesnikova) 3.31,9

1976 Montreal (11)
1. Saksa DV (Doris Maletzki, Brigitte Rohde, Ellen Streidt-Stropahl, Christina Brehmer) **3.19,23
2. USA (Debra Sapenter, Sheila Ingram, Pamela Jiles, Rosalyn Bryant) * 3.22,81
3. NSV Liit (Inta Kļimoviča, Ljudmila Aksjonova, Natalja Sokolova, Nadežda Iljina-Kolesnikova) 3.24,24
4. Austraalia (Judith Canty, Verna Burnard, Charlene Rendina, Bethanie Nail) 3.25,56
5. Saksa FV (Claudia Steger, Dagmar Fuhrmann, Elke Barth, Rita Wilden) 3.25,71
6. Soome (Marika Lindholm-Eklund, Pirjo Häggman-Wilmi, Mona-Lisa Pursiainen-Strandvall, Riitta Salin) 3.25,87
7. Suurbritannia (Elizabeth Barnes, Gladys Taylor, Verona Elder-Bernard, Donna Murray) 3.28,01
8. Kanada (Margaret Stride, Joyce Yakubowich, Rachelle Campbell, Yvonne Saunders) 3.28,91

1980 Moskva (11)
1. NSV Liit (Tatjana Prorotšenko, Tatjana Goištšik, Nina Zjuskova, Irina Nazarova) 3.20,2
2. Saksa DV (Gabriele Löwe, Barbara Krug, Christina Lathan-Brehmer, Marita Koch) 3.20,4
3. Suurbritannia (Linsey MacDonald, Michelle Probert, Joslyn Hoyte-Smith, Janine MacGregor) 3.27,5
4. Rumeenia (Iboia Korodi, Niculina Lazarciuc, Maria Samungi, Elena Tarița) 3.27,7
5. Ungari (Irén Orosz, Judit Forgács, Éva Tóth, Ilona Pál) 3.27,9
6. Poola (Grażyna Oliszewska, Elżbieta Katolik, Jolanta Januchta, Małgorzata Dunecka) 3.27,9
7. Belgia (Lea Alaerts, Regine Berg, Anne Michel, Rosine Wallez) 3.31,6
8. Bulgaaria (Svobodka Damjanova, Rosica Stamenova, Malena Andonova, Bonka Dimova) katk.

80 m TÕKKEJOOKS

1932 Los Angeles (9/6)
1. Mildred Didrikson (USA) *11,7
2. Evelyne Hall (USA) *11,7
3. Marjorie Clark (L.-Aafr.) 11,8
4. Simone Schaller (USA) 11,9
5. Violet Webb (Sbr.) 11,9
6. Alda Wilson (Kan.) 12,0

1936 Berliin (22/11)
1. Trebisonda Valla (It.) (eelj. **11,6) 11,7
2. Anni Steuer (Saksa) 11,7
3. Elizabeth Taylor (Kan.) 11,7
4. Claudia Testoni (It.) 11,7
5. Catherina ter Braake (Holl.) 11,8
6. Doris Eckert (Saksa) 12,0

1948 London (21/12)
1. Francina Blankers-Koen (Holl.) *11,2
2. Maureen Gardner (Sbr.) *11,2
3. Shirley Strickland (Austr.) 11,4
4. Yvette Monginou (Pr.)
5. Maria Oberbreyer (Austria)
6. Libuše Lomská (Tšehh.)

1952 Helsingi (33/21)
1. Shirley De la Hunty-Strickland (Austr.) **10,9
2. Maria Golubnitšaja (NSVL) 11,1
3. Maria Sander (SFV) 11,1
4. Anneliese Seonbuchner (SFV) 11,2
5. Jean Desforges (Sbr.) 11,6
Francina Blankers-Koen (Holl.) katk.

Jelena Gokieli (NSVL) pf. (4.) 11,1
Anna Aleksandrova (NSVL) eelj. (3.) 11,5

1956 Melbourne (22/11)
1. Shirley De la Hunty-Strickland (Austr.) *10,7
2. Gisela Köhler (S. ü. v./SDV) 10,9
3. Norma Thrower (Austr.) 11,0
4. Galina Bõstrova (NSVL) 11,0
5. Maria Golubnitšaja (NSVL) 11,3
6. Gloria Cooke (Austr.) 11,4
Nilia Bessedina (NSVL) eelj. (5.) 11,5

1960 Rooma (28/17)
1. Irina Press (NSVL) (pf. *10,6) 10,8
2. Carol Quinton (Sbr.) 10,9
3. Gisela Birkemeyer-Köhler (S. ü. v./SDV) 11,0
4. Mary Bignal (Sbr.) 11,1
5. Galina Bõstrova (NSVL) 11,2
6. Rimma Košeljova (NSVL) 11,2

1964 Tokio (27/19)
1. Karin Balzer (S. ü. v./SDV) 10,5[1]
2. Teresa Cieply-Wieczorek (Poola) 10,5[1]
3. Pamela Kilborn (Austr.) 10,5[1]
4. Irina Press (NSVL) 10,6
5. Ikuko Yoda (Jp.) 10,7
6. Maria Piątkowska (Poola) 10,7
7. Draga Stamejčič (Jug.) 10,8
8. Rosie Bonda (USA) 10,8
Galina Bõstrova (NSVL) pf. (6.) 10,8
Tatjana Talõševa (NSVL) pf. (6.) 10,9

[1] ei kinnitatud olümpiarekordiks tugeva taganttuule (2,23 m/sek.) tõttu

1968 México (32/23)
1. Maureen Caird (Austr.) *10,3
2. Pamela Kilborn (Austr.) 10,4
3. Cheng Chi (Taivan) 10,4
4. Patricia Van Wolvelaere (USA) 10,5
5. Karin Balzer (SDV) 10,6
6. Danuta Straszyńska (Poola) 10,6
7. Elżbieta Żebrowska (Poola) 10,6
8. Tatjana Talõševa (NSVL) 10,7
Vera Korsakova (NSVL) pf. (5.) 10,8
Ljudmila Jevleva (NSVL) eelj. (4.) 10,9

100 m TÕKKEJOOKS

1972 München (25/15)
1. Annelie Ehrhardt (SDV) **12,59
2. Valeria Bufanu (Rum.) 12,84
3. Karin Balzer (SDV) 12,90
4. Pamela Ryan-Kilborn (Austr.) 12,98
5. Teresa Nowak (Poola) 13,17
6. Danuta Straszyńska (Poola) 13,18
7. Annerose Krumpholz (SDV) 13,27
8. Grażyna Rabsztyn (Poola) 13,44

1976 Montreal (23/15)
1. Johanna Schaller (SDV) 12,77
2. Tatjana Anissimova (NSVL) 12,78
3. Natalja Lebedeva (NSVL) 12,80
4. Gudrun Berend (SDV) 12,82
5. Grażyna Rabsztyn (Poola) 12,96
6. Esther Rot (Iisr.) 13,04
7. Valeria Ştefănescu-Bufanu (Rum.) 13,35
8. Ileana Ongar (It.) 13,51
Ljubov Kononova (NSVL) diskv.

1980 Moskva (20/11)
1. Vera Komissova (NSVL) *12,56
2. Johanna Klier-Schaller (SDV) 12,63
3. Lucyna Langer (Poola) 12,65
4. Kerstin Claus (SDV) 12,66
5. Grażyna Rabsztyn (Poola) 12,74
6. Irina Litovtšenko (NSVL) 12,84
7. Bettine Gärtz (SDV) 12,93
8. Zofia Bielczyk (Poola) 13,08
Tatjana Anissimova (NSVL) eelj. (3.) 13,31
pf. katk.

KÕRGUSHÜPE

1928 Amsterdam (20/9)
1. Ethel Catherwood (Kan.) *1.59
2. Carolina Gisolf (Holl.) 1.56
3. Mildred Wiley (USA) 1.56
4. Jean Shiley (USA) 1.51
5. Marjorie Clark (L.-Aafr.) 1.48
6. Helma Notte (Saksa) 1.48

1932 Los Angeles (10/6)
1. Jean Shiley (USA) **1.65,7
2. Mildred Didrikson (USA) **1.65,7
3. Eva Dawes (Kan.) 1.60
4. Carolina Gisolf (Holl.) 1.57,5

5. Marjorie Clark (L.-Aafr.) 1.57,5
6. Annette Rogers (USA) 1.57,5

1936 Berliin (17/12)
1. Ibolya Csák (Ung.) 1.60
2. Dorothy Odam (Sbr.) 1.60
3. Elfriede Kaun (Saksa) 1.60
4. Dora Ratjen (Saksa) 1.58
5. Marguerite Nicolas (Pr.) 1.58
6. Doris Carter (Austr.) 1.55
6. Annette Rogers (USA) 1.55
6. Francina Koen (Holl.) 1.55

Medalikohad selgitati vahehüpete põhjal, kusjuures I. Csák ületas 1.62. D. Ratjenil keelati 1938. a. naiste konkurentsis osalemine.

1948 London (19/10)
1. Alice Coachman (USA) *1.68
2. Dorothy Tyler-Odam (Sbr.) *1.68
3. Micheline Ostermeyer (Pr.) 1.61
4. Vinton Beckett (Jam.) 1.58
5. Doreen Dredge (Kan.) 1.58
6. Bertha Crowther (Sbr.) 1.58

1952 Helsingi (17/10)
1. Esther Brand (L.-Aafr.) 1.67
2. Sheila Lerwill (Sbr.) 1.65
3. Aleksandra Tšudina (NSVL) 1.63
4. Thelma Hopkins (Sbr.) 1.58
5. Olga Modrachová (Tšehh.) 1.58
6. Theodora Schenk (Austria) 1.58
7. Nina Kossova (NSVL) 1.58
7. Dorothy Tyler (Sbr.) 1.58
11. Galina Ganeker (NSVL) 1.55

1956 Melbourne (19/12)
1. Mildred McDaniel (USA) **1.76
2. Thelma Hopkins (Sbr.) 1.67
2. Maria Pissareva (NSVL) 1.67
4. Gunhild Larking (Rts.) 1.67
5. Iolanda Balaş (Rum.) 1.67
6. Michele Mason (Austr.) 1.67
11. Valentina Ballod (NSVL) 1.60

1960 Rooma (23/15)
1. Iolanda Balaş (Rum.) *1.85
2. Jaroslawa Jóźwiakowska (Poola) 1.71
2. Dorothy Shirley (Sbr.) 1.71
4. Galina Dolja (NSVL) 1.71
5. Taissia Tšentšik (NSVL) 1.68
6. Frances Slaap (Sbr.) 1.65
6. Inga-Britt Lorentzon (Rts.) 1.65
6. Helen Frith (Austr.) 1.65
15. Valentina Ballod (NSVL) 1.65

1964 Tokio (27/18)
1. Iolanda Balaş (Rum.) *1.90
2. Michele Brown-Mason (Austr.) 1.80
3. Taissia Tšentšik (NSVL) 1.78
4. Aida Dos Santos (Bras.) 1.74
5. Dianne Gerace (Kan.) 1.71
6. Frances Slaap (Sbr.) 1.71
Galina Kostenko (NSVL) kv. 1.65

1968 México (24/14)
1. Miloslava Rezková (Tšehh.) 1.82
2. Antonina Okorokova (NSVL) 1.80
3. Valentina Kozõr (NSVL) 1.80
4. Jaroslava Valentová (Tšehh.) 1.78
5. Rita Schmidt (SDV) 1.78
6. Mária Faithová (Tšehh.) 1.78
7. Karin Schulze (SDV) 1.76
8. Ilona Gusenbauer (Austria) 1.76
12. Vera Gruškina (NSVL) 1.71

1972 München (40/22)
1. Ulrike Meyfarth (SFV) **1.92
2. Jordanka Blagoeva (Bulg.) 1.88
3. Ilona Gusenbauer (Austria) 1.88
4. Barbara Inkpen (Sbr.) 1.85
5. Rita Schmidt (SDV) 1.85
6. Sara Simeoni (It.) 1.85
7. Rosemarie Witschas (SDV) 1.85
8. Deborah Brill (Kan.) 1.82
Antonina Lazareva-Okorokova (NSVL) kv. 1.73

1976 Montreal (35/23)
1. Rosemarie Ackermann-Witschas (SDV) *1.93
2. Sara Simeoni (It.) 1.91
3. Jordanka Blagoeva (Bulg.) 1.91
4. Mária Mračnová-Faithová (Tšehh.) 1.89
5. Joni Huntley (USA) 1.89
6. Tatjana Šljahto (NSVL) 1.87
7. Annette Tånnander (Rts.) 1.87
8. Cornelia Popa (Rum.) 1.87
12. Galina Filatova (NSVL) 1.84
Nadežda Marinenko (NSVL) kv. 1.70

1980 Moskva (20/13)
1. Sara Simeoni (It.) *1.97
2. Urszula Kielan (Poola) 1.94
3. Jutta Kirst (SDV) 1.94
4. Rosemarie Ackermann (SDV) 1.91
5. Marina Sõssojeva (NSVL) 1.91

6. Andrea Reichstein (SDV) 1.91
6. Christine Stanton (Austr.) 1.91
8. Cornelia Popa (Rum.) 1.88
9. Tamara Bõkova (NSVL) 1.88
Marina Serkova (NSVL) kv. 1.80

KAUGUSHÜPE

1948 London (26/18)
1. Olga Gyarmati (Ung.) *5.69,5
2. Noëmi Simonetto de Portela (Arg.) 5.60
3. Anne-Britt Leyman (Rts.) 5.57,5
4. Gerda van der Kade-Koudijs (Holl.) 5.57
5. Nelly Karelse (Holl.) 5.54,5
6. Kathleen Russell (Jam.) 5.49,5

1952 Helsingi (34/22)
1. Yvette Williams (Uus-M.) *6.24
2. Aleksandra Tšudina (NSVL) 6.14
3. Shirley Cawley (Sbr.) 5.92
4. Irmgard Schmelzer (SFV) 5.90
5. Wilhelmina Lust (Holl.) 5.81
6. Nina Tjurkina (NSVL) 5.81
11. Valentina Litujeva (NSVL) 5.65

1956 Melbourne (19/11)
1. Elżbieta Krzesińska (Poola) **6.35
2. Willye White (USA) 6.09
3. Nadežda Dvališvili-Hnõkina (NSVL) 6.07
4. Erika Fisch (S. ü. v./SFV) 5.89
5. Marthe Lambert (Pr.) 5.88
6. Valentina Šaprunova (NSVL) 5.85

1960 Rooma (30/18)
1. Vera Krepkina (NSVL) *6.37
2. Elżbieta Krzesińska (Poola) 6.27
3. Hildrun Claus (S. ü. v./SDV) 6.21
4. Renate Junker (S. ü. v./SFV) 6.19
5. Ljudmila Radtšenko (NSVL) 6.16
6. Helga Hoffmann (S. ü. v./SFV) 6.11
8. Valentina Šaprunova (NSVL) 6.01

1964 Tokio (31/20)
1. Mary Rand-Bignal (Sbr.) **6.76
2. Irena Kirszenstein (Poola) 6.60
3. Tatjana Štšelkanova (NSVL) 6.42
4. Ingrid Becker (S. ü. v./SFV) 6.40
5. Viorica Viscopoleanu (Rum.) 6.35
6. Diana Jorgova (Bulg.) 6.24
10. Tatjana Talõševa (NSVL) 6.18
11. Aida Tšuiko (NSVL) 6.13

1968 México (27/19)
1. Viorica Viscopoleanu (Rum.) **6.82
2. Sheila Sherwood (Sbr.) 6.68
3. Tatjana Talõševa (NSVL) 6.66
4. Burghild Wieczorek (SDV) 6.48
5. Mirosława Sarna (Poola) 6.47
6. Ingrid Becker (SFV) 6.43
7. Berit Berthelsen (Norra) 6.40
8. Heidemarie Rosendahl (SFV) 6.40
Helēna Ringa (NSVL) kv. 5.84

1972 München (33/19)
1. Heidemarie Rosendahl (SFV) 6.78
2. Diana Jorgova (Bulg.) 6.77
3. Eva Šuranová (Tšehh.) 6.67
4. Marcia Garbey (Kuuba) 6.52
5. Heidi Schüller (SFV) 6.51
6. Meta Antenen (Šv.) 6.49
7. Viorica Viscopoleanu (Rum.) 6.48
8. Margrit Olfert (SDV) 6.46
Ljubov Iljina (NSVL) kv. 6.25

1976 Montreal (30/19)
1. Angela Voigt (SDV) 6.72
2. Kathy McMillan (USA) 6.66
3. Lidia Alfejeva (NSVL) 6.60
4. Sigrun Siegl (SDV) 6.59
5. Ildikó Erdélyi-Szabó (Ung.) 6.57
6. Jarmila Nygrýnová (Tšehh.) 6.54
7. Heidemarie Wycisk (SDV) 6.39
8. Elena Vintilă (Rum.) 6.38
23. Ljudmila Borsuk (NSVL) kv. 5.98

1980 Moskva (19/11)
1. Tatjana Kolpakova (NSVL) *7.06
2. Brigitte Wujak (SDV) 7.04
3. Tatjana Skatško (NSVL) 7.01
4. Anna Włodarczyk (Poola) 6.95
5. Sigrun Siegl (SDV) 6.87
6. Jarmila Nygrýnová (Tšehh.) 6.83
7. Siegrid Heimann (SDV) 6.71
8. Lidia Alfejeva (NSVL) 6.71

KUULITÕUGE

1948 London (19/12)
1. Micheline Ostermeyer (Pr.) *13.75
2. Amelia Piccinini (It.) 13.09,5
3. Ine Schäffer (Austria) 13.08
4. Paulette Veste (Pr.) 12.98,5
5. Jaroslava Komárková (Tšehh.) 12.92
6. Anni Bruk (Austria) 12.50

1952 Helsingi (20/13)

1.	Galina Zõbina (NSVL)	**15.28
2.	Marianne Werner (SFV)	14.57
3.	Klavdia Totšenova (NSVL)	14.50
4.	Tamara Tõškevitš (NSVL)	14.42
5.	Gertrud Kille (SFV)	13.84
6.	Yvette Williams (Uus-M.)	13.35

1956 Melbourne (18/9)

1.	Tamara Tõškevitš (NSVL)	*16.59
2.	Galina Zõbina (NSVL)	16.53
3.	Marianne Werner (S. ü. v./SFV)	15.61
4.	Zinaida Doinikova (NSVL)	15.54
5.	Valerie Sloper (Uus-M.)	15.34
6.	Earlene Brown (USA)	15.12

1960 Rooma (18/12)

1.	Tamara Press (NSVL)	*17.32
2.	Johanna Lüttge (S. ü. v./SDV)	16.61
3.	Earlene Brown (USA)	16.42
4.	Valerie Sloper (Uus-M.)	16.39
5.	Zinaida Doinikova (NSVL)	16.13
6.	Renate Garisch (S. ü. v./SDV)	15.94
7.	Galina Zõbina (NSVL)	15.56

1964 Tokio (16/11)

1.	Tamara Press (NSVL)	*18.14
2.	Renate Garisch (S. ü. v./SDV)	17.61
3.	Galina Zõbina (NSVL)	17.45
4.	Valerie Young-Sloper (Uus-M.)	17.26
5.	Margitta Helmbold (S. ü. v./SDV)	16.91
6.	Irina Press (NSVL)	16.71

1968 México (14/10)

1.	Margitta Gummel-Helmbold (SDV)	**19.61
2.	Maritta Lange (SDV)	18.78
3.	Nadežda Tšižova (NSVL)	18.19
4.	Judit Bognár (Ung.)	17.78
5.	Renate Boy-Garisch (SDV)	17.72
6.	Ivanka Hristova (Bulg.)	17.25
7.	Marlene Fuchs (SFV)	17.11
8.	Elsemia van Noorduyn (Holl.)	16.23
9.	Irina Solontsova (NSVL)	15.88

1972 München (18/11)

1.	Nadežda Tšižova (NSVL)	**21.03
2.	Margitta Gummel (SDV)	20.22
3.	Ivanka Hristova (Bulg.)	19.35
4.	Esfir Dolženko (NSVL)	19.24
5.	Marianne Adam (SDV)	18.94
6.	Maritta Lange (SDV)	18.85
7.	Helena Fibingerová (Tšehh.)	18.81
8.	Elena Stojanova (Bulg.)	18.34
9.	Antonina Ivanova (NSVL)	18.28

1976 Montreal (13/8)

1.	Ivanka Hristova (Bulg.)	*21.16
2.	Nadežda Tšižova (NSVL)	20.96
3.	Helena Fibingerová (Tšehh.)	20.67
4.	Marianne Adam (SDV)	20.55
5.	Ilona Schoknecht (SDV)	20.54
6.	Margitta Droese (SDV)	19.79
7.	Eva Wilms (SFV)	19.29
8.	Elena Stojanova (Bulg.)	18.89
9.	Svetlana Kratševskaja (Esfir Dolženko) (NSVL)	18.36
10.	Faina Melnik (NSVL)	18.07

1980 Moskva (14/8)

1.	Ilona Slupianek-Schoknecht (SDV)	*22.41
2.	Svetlana Kratševskaja (NSVL)	21.42
3.	Margitta Pufe-Droese (SDV)	21.20
4.	Nunu Abašidze (NSVL)	21.15
5.	Verginia Veselinova (Bulg.)	20.72
6.	Elena Stojanova (Bulg.)	20.22
7.	Natalja Ahrimenko (NSVL)	19.74
8.	Ines Reichenbach (SDV)	19.66

KETTAHEIDE

1928 Amsterdam (21/12)

1.	Halina Konopacka (Poola)	**39.62
2.	Lillian Copeland (USA)	37.08
3.	Ruth Svedberg (Rts.)	35.92
4.	Emilie Reuter (Saksa)	35.86
5.	Grete Heublein (Saksa)	35.56
6.	Liesl Perkaus (Austria)	33.54

1932 Los Angeles (9/4)

1.	Lillian Copeland (USA)	*40.58
2.	Ruth Osburn (USA)	40.12
3.	Jadwiga Wajs (Poola)	38.74
4.	Tilly Fleischer (Saksa)	36.12
5.	Grete Heublein (Saksa)	34.66
6.	Stanisława Walasiewicz (Poola)	33.60

1936 Berliin (19/11)

1.	Gisela Mauermayer (Saksa)	*47.63
2.	Jadwiga Wajs (Poola)	46.22
3.	Paula Mollenhauer (Saksa)	39.80
4.	Ko Nakamura (Jp.)	38.24
5.	Hide Mineshima (Jp.)	37.35
6.	Birgit Lundström (Rts.)	35.92

1948 London (21/11)

1.	Micheline Ostermeyer (Pr.)	41.92
2.	Edera Gentile (It.)	41.17
3.	Jacqueline Mazeas (Pr.)	40.47
4.	Jadwiga Marcinkiewicz-Wajs (Poola)	39.30
5.	Charlotte Haidegger (Austria)	38.81
6.	Anna Panhorst (Holl.)	38.74

1952 Helsingi (20/16)

1.	Nina Romaškova (NSVL)	*51.42
2.	Jelizaveta Bagrjantseva (NSVL)	47.08
3.	Nina Dumbadze (NSVL)	46.29
4.	Toyoko Yoshino (Jp.)	43.81
5.	Charlotte Haidegger (Austria)	43.49
6.	Lia Manoliu (Rum.)	42.65

1956 Melbourne (22/12)

1.	Olga Fikotová (Tšehh.)	*53.69
2.	Irina Begljakova (NSVL)	52.54
3.	Nina Ponomarjova-Romaškova (NSVL)	52.02
4.	Earlene Brown (USA)	51.35
5.	Albina Jelkina (NSVL)	48.20
6.	Isabel Avellán (Arg.)	46.73

1960 Rooma (24/15)

1.	Nina Ponomarjova (NSVL)	*55.10
2.	Tamara Press (NSVL)	52.59
3.	Lia Manoliu (Rum.)	52.36
4.	Kriemhild Hausmann (S. ü. v./SFV)	51.47
5.	Jevgenia Kuznetsova (NSVL)	51.43
6.	Earlene Brown (USA)	51.29

1964 Tokio (22/16)

1.	Tamara Press (NSVL)	*57.27
2.	Ingrid Lotz (S. ü. v./SDV)	57.21
3.	Lia Manoliu (Rum.)	56.97
4.	Virginia Mihajlova (Bulg.)	56.70
5.	Jevgenia Kuznetsova (NSVL)	55.17
6.	Jolán Kleiber (Ung.)	54.87
11.	Nina Ponomarjova (NSVL)	52.48

1968 México (16/9)

1.	Lia Manoliu (Rum.)	*58.28
2.	Liesel Westermann (SFV)	57.76
3.	Jolán Kleiber (Ung.)	54.90
4.	Anita Otto (SDV)	54.40
5.	Antonina Popova (NSVL)	53.42
6.	Olga Connolly-Fikotová (USA)	52.96
7.	Christine Spielberg (SDV)	52.86
8.	Brigitte Berendonk (SFV)	52.80
9.	Ljudmila Muravjova (NSVL)	52.26

1972 München (17/10)

1.	Faina Melnik (NSVL)	*66.62
2.	Argentina Menis (Rum.)	65.06
3.	Vasilka Stoeva (Bulg.)	64.34
4.	Tamara Danilova (NSVL)	62.86
5.	Liesel Westermann (SFV)	62.18
6.	Gabriele Hinzmann (SDV)	61.72
7.	Carmen Ionescu (Rum.)	60.42
8.	Ljudmila Muravjova (NSVL)	59.00

1976 Montreal (15/9)

1.	Evelin Schlaak (SDV)	*69.00
2.	Maria Vergova (Bulg.)	67.30
3.	Gabriele Hinzmann (SDV)	66.84
4.	Faina Melnik (NSVL)	66.40
5.	Sabine Engel (SDV)	65.88
6.	Argentina Menis (Rum.)	65.38
7.	María Betancourt (Kuuba)	63.86
8.	Natalja Gorbatšova (NSVL)	63.46
10.	Olga Andrianova (NSVL)	60.80

1980 Moskva (17/10)

1.	Evelin Jahl-Schlaak (SDV)	*69.96
2.	Maria Petkova-Vergova (Bulg.)	67.90
3.	Tatjana Lessovaja (NSVL)	67.40
4.	Gisela Beyer (SDV)	67.08
5.	Margitta Pufe-Droese (SDV)	66.12
6.	Florenţa Ţacu (Rum.)	64.38
7.	Galina Murašova (NSVL)	63.84
8.	Svetla Božkova (Bulg.)	63.14
16.	Faina Melnik (NSVL) kv.	53.76

ODAVISE

1932 Los Angeles (8/4)

1.	Mildred Didrikson (USA)	*43.68
2.	Ellen Braumüller (Saksa)	43.49
3.	Tilly Fleischer (Saksa)	43.00
4.	Masako Shimpo (Jp.)	39.07
5.	Nan Gindele (USA)	37.95
6.	Gloria Russell (USA)	36.73

1936 Berliin (14/10)
1. Tilly Fleischer (Saksa) *45.18
2. Luise Krüger (Saksa) 43.29
3. Maria Kwaśniewska (Poola) 41.80
4. Hermine Bauma (Austria) 41.66
5. Sadako Yamamoto (Jp.) 41.45
6. Lydia Eberhardt (Saksa) 41.37

1948 London (15/10)
1. Hermine Bauma (Austria) *45.57
2. Kaisa Parviainen (Soome) 43.79
3. Lilly Carlstedt (Taani) 42.08
4. Dorothy Dodson (USA) 41.96
5. Johanna Teunissen-Waalboer (Holl.) 40.92
6. Johanna Koning (Holl.) 40.33

1952 Helsingi (19/13)
1. Dana Zátopková (Tšehh.) *50.47
2. Aleksandra Tšudina (NSVL) 50.01
3. Jelena Gortšakova (NSVL) 49.76
4. Galina Zõbina (NSVL) 48.35
5. Lilly Kelsby-Carlstedt (Taani) 46.23
6. Marlies Müller (SFV) 44.37

1956 Melbourne (19/12)
1. Inese Jaunzeme (NSVL) *53.86
2. Marlene Ahrens (Tšiili) 50.38
3. Nadežda Konjajeva (NSVL) 50.28
4. Dana Zátopková (Tšehh.) 49.83
5. Ingrid Almqvist (Rts.) 49.74
6. Urszula Figwer (Poola) 48.16

1960 Rooma (20/14)
1. Elvira Ozolina (NSVL) *55.98
2. Dana Zátopková (Tšehh.) 53.78
3. Birutė Kalėdienė (NSVL) 53.45
4. Vlasta Pešková (Tšehh.) 52.56
5. Urszula Figwer (Poola) 52.33
6. Anna Pazera (Austr.) 51.15
8. Alevtina Šastitko (NSVL) 50.92

1964 Tokio (16/10)
1. Mihaela Peneș (Rum.) 60.54
2. Márta Rudas (Ung.) 58.27
3. Jelena Gortšakova (NSVL) (kv. **62.40) 57.06
4. Birutė Kalėdienė (NSVL) 56.31
5. Elvira Ozolina (NSVL) 54.81
6. Maria Diaconescu (Rum.) 53.71

1968 México (16/11)
1. Angéla Németh (Ung.) 60.36
2. Mihaela Peneș (Rum.) 59.92
3. Eva Janko (Austria) 58.04
4. Márta Rudas (Ung.) 56.38
5. Daniela Jaworska (Poola) 56.06
6. Nataša Urbančić (Jug.) 55.42
7. Ameli Koloska (SFV) 55.20
8. Kaisa Launela (Soome) 53.96
10. Lilia Tsimoš (NSVL) 53.40
14. Valentina Evert (NSVL) 51.16

1972 München (19/10)
1. Ruth Fuchs (SDV) *63.88
2. Jacqueline Todten (SDV) 62.54
3. Kathy Schmidt (USA) 59.94
4. Ljutvjana Mollova (Bulg.) 59.36
5. Nataša Urbančić (Jug.) 59.06
6. Eva Janko (Austria) 58.56
7. Ewa Gryziecka (Poola) 57.00
8. Svetlana Koroljova (NSVL) 56.36
16. Nina Marakina (NSVL) kv. 51.06

1976 Montreal (15/10)
1. Ruth Fuchs (SDV) *65.94
2. Marion Becker (SFV) 64.70
3. Kathy Schmidt (USA) 63.96
4. Jacqueline Hein-Todten (SDV) 63.84
5. Sabine Sebrowski (SDV) 63.08
6. Svetlana Babitš-Koroljova (NSVL) 59.42
7. Nadežda Jakubovitš (NSVL) 59.16
8. Karin Smith (USA) 57.50

1980 Moskva (21/14)
1. María Colón (Kuuba) *68.40
2. Saida Gunba (NSVL) 67.76
3. Ute Hommola (SDV) 66.56
4. Ute Richter (SDV) 66.54
5. Ivanka Vančeva (Bulg.) 65.38
6 Tatjana Birjulina (NSVL) 65.08
7. Eva Raduly-Zörgö (Rum.) 64.08
8. Ruth Fuchs (SDV) 63.94
11. Jadvyga Putinienė (NSVL) 59.94

VIIEVÕISTLUS

1964 Tokio (20/15)
1. Irina Press (NSVL) (10,7 17.16 1.63 6.24 24,7) **5246
2. Mary Rand-Bignal (Sbr.) (10,9 11.05 1.72 6.55 24,2) 5035
3. Galina Bõstrova (NSVL) (10,7 14.47 1.60 6.11 25,5) 4956
4. Mary Peters (Sbr.) (11,0 14.48 1.60 5.60 25,4) 4797
5. Draga Stamejčić (Jug.) (10,9 12.73 1.54 6.19 25,2) 4790

6. Helga Hoffmann (S. ü. v./SFV) (11,2 10.67 1.60 6.44 25,0) 4737
10. Maria Sizjakova (NSVL) (11,1 11.87 1.57 5.94 26,3) 4580

1968 México (33/24)
1. Ingrid Becker (SFV) (10,9 11.48 1.71 6.43 23,5) 5098
2. Liese Prokop (Austria) (11,2 14.61 1.68 5.97 25,1) 4966
3. Annamária Tóth (Ung.) (10,9 12.69 1.59 6.12 23,8) 4959
4. Valentina Tihhomirova (NSVL) (11,2 14.12 1.65 5.99 24,9) 4927
5. Manon Bornholdt (SFV) (11,0 12.37 1.59 6.42 24,8) 4890
6. Patricia Winslow (USA) (11,4 13.33 1.65 5.97 24,5) 4877
7. Ingeborg Bauer (SDV) (11,4 13.00 1.59 6.22 24,5) 4849
8. Meta Antenen (Šv.) (10,7 11.06 1.62 6.30 24,9) 4848
28. Galina Bõstrova (NSVL) (11,6 14.43 1.59 5.76 —) 3828

1972 München (30/20)
1. Mary Peters (Sbr.) (13,29 16.20 1.82 5.98 24,08) **4801
2. Heidemarie Rosendahl (SFV) (13,34 13.86 1.65 6.83 22,96) 4791
3. Burglinde Pollak (SDV) (13,53 16.04 1.76 6.21 23,93) 4768
4. Christine Bodner (SDV) (13,25 12.51 1.76 6.40 23,66) 4671
5. Valentina Tihhomirova (NSVL) (13,77 14.64 1.74 6.15 24,25) 4597
6. Nedjalka Angelova (Bulg.) (13,84 13.96 1.68 6.32 24,58) 4496
7. Karen Mack (SFV) (14,45 14.10 1.76 6.11 24,72) 4449
8. Ilona Bruzsenyák (Ung.) (13,65 12.48 1.65 6.29 24,35) 4419
9. Nadežda Tkatšenko (NSVL) (13,81 13.69 1.65 6.18 25,19) 4370

1976 Montreal (20/13)
1. Sigrun Siegl (SDV) (13,31 12.92 1.74 6.49 23,09) 4745
2. Christine Laser-Bodner (SDV) (13,55 14.29 1.78 6.27 23,48) 4745
3. Burglinde Pollak (SDV) (13,30 16.25 1.64 6.30 23,64) 4740
4. Ljudmila Popovskaja (NSVL) (13,33 15.02 1.74 6.19 24,10) 4700
5. Nadežda Tkatšenko (NSVL) (13,41 14.90 1.80 6.08 24,61) 4669
6. Diane Jones (Kan.) (13,79 14.58 1.80 6.29 25,38) 4582
7. Jayne Frederick (USA) (13,54 14.55 1.76 5.99 24,70) 4566
8. Margit Papp (Ung.) (14,14 14.80 1.78 6.35 25,43) 4535
14. Tatjana Vorohhobko (NSVL) (13,31 13.08 1.74 4.97 24,85) 4245

1980 Moskva (19/12)
1. Nadežda Tkatšenko (NSVL) (13,29 16,84 1.84 6.73 2.05,2) **5083
2. Olga Rukavišnikova (NSVL) (13,66 14.09 1.88 6.79 2.04,8) 4937
3. Olga Kuragina (NSVL) (13,26 12.49 1.84 6.77 2.03,6) 4875
4. Ramona Neubert (SDV) (13,93 13.68 1.77 6.63 2.07,7) 4698
5. Margit Papp (Ung.) (13,96 14.94 1.74 6.35 2.15,8) 4562
6. Burglinde Pollak (SDV) (13,74 16.67 1.68 5.93 2.14,4) 4553
7. Valentina Dimitrova (Bulg.) (14,39 15.65 1.74 5.91 2.15,5) 4458
8. Emilia Kunova (Bulg.) (13,73 11.98 1.74 6.10 2.11,1) 4431

Viievõistluse alade järjekord: 100 m tõkkejooks (1964. ja 1968. a. 80 m tõkkejooks), kuulitõuge, kõrgushüpe, kaugushüpe ja 200 m jooks (1980. a. 800 m jooks).

KORVPALL

Korvpalli mängib 2 meeskonda või naiskonda 14×26 m suurusel väljakul (haril. saalis). Väljaku mõlemas otsas on tagalaua (1,2×1,8 m) küljes 3,05 m kõrgusel 45-sentimeetrise läbimõõduga korv. Pall kaalub 600—650 g, ümbermõõt on 75—80 cm. Võistkonda kuulub kuni

12 mängijat; väljakul tohib olla korraga 5 ühe võistkonna mängijat, kusjuures neid võib määrustekohaselt vahetada. 5 isiklikku viga saanud mängija asendatakse teisega. Puhas mänguaeg on 2×20 min., vaheaeg 10 min. Mängu juhivad 2 väljakukohtunikku ja sekretäride brigaad. Iga mängus visatud pall, mis läbib korvirõnga, annab võistkonnale 2 punkti, vabavise 1 punkti. Võidab see meeskond, kes saab rohkem punkte. 1894. a. kehtestatud mängureeglid kehtivad üldjoontes tänapäevalgi. Hilisemaist muudatustest, mis on mõjustanud korvpallimängu tehnika ja taktika arengut, on olulisimad loobumine palli keskringi viimisest ja lahtihüppest pärast korvi saavutamist, rünnakuaja piiramine 30 sekundiga, tagasimängu keelamine, kaheksa vea limiit ja 3 sekundi ala. Varajasemaga võrreldes on pidevalt tõusnud mängutempo: mitte ainult mängijate liikumine, vaid ka söötude, põrgatamise ja pealevisete kiirus.

Korvpalli leiutas 1891. a. Springfieldis (USA-s) kohaliku ülikooli kehalise kasvatuse õpetaja James Naismith. Seal peeti ka 1892. a. esimene ametlik võistlus. USA-st levis korvpall sportmänguna Aasiasse, hiljem Euroopasse, Lõuna-Ameerikasse jm. 19. saj. lõpus sai alguse ka elukutseliste korvpalli, USA-s on selle peamisi juhtijaid Rahvuslik Korvpalliliit (ingl. *National Basketball Association*, lüh. NBA). Ülemaailmset korvpallialast tegevust juhib a-st 1932 Rahvusvaheline Korvpalliföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Basketball Amateur*, lüh. FIBA), mis hõlmab 152 liikmesföderatsiooni; a-st 1976 on FIBA president Gonzáles Puyat II (Filipiinid). Olümpiamängudel oli meeste korvpall esimest korda ametlikult kavas 1936. a. ja naiste korvpall 1976. a. Meeste EM-võistlusi on peetud a-st 1935, naiste omi a-st 1938, meeste MM-võistlusi a-st 1950, naiste omi a-st 1953. Populaarsed rahvusvahelised võistlussarjad on ka Euroopa karikavõistlused riikide meistritele (meestele a-st 1958, naistele a-st 1959) ja karikavõitjaile (meestele a-st 1967, naistele a-st 1972) ning kontinentidevahelised karikavõistlused (meestele a-st 1975).

Venemaal toimusid esimesed korvpallivõistlused 1906. a. NSV Liidus peeti esimesed meistrivõistlused 1923. a.

NSVL Korvpalliföderatsioon kuulub FIBA-sse 1946. a-st. EM-võistlustel on mehed esinenud a-st 1947 ja naised a-st 1950. Meeskond on tulnud esikohale 12 korral, naiskond 15 korral. MM-võistlustes osales meeskond esimest korda 1959., naiskond 1957. a. Mehed on võitnud kuldmedalid 2 korda, naised 5 korda. Klubidest on Armee Keskspordiklubi (AKSK) meeskond tulnud Euroopa riikide meistermeeskondade karika võitjaks 4 korda ning Riia Trammi ja Trollibussi Trusti (TTT) naiskond 16 korda.

Eestis hakati korvpalli regulaarselt harrastama 1919. a., esimesed meistrivõistlused meestele peeti 1925. a., naistele 1927. a. Paremad saavutused kuuluvad nõukogude aega (TRÜ Spordiklubi meeskonna tšempionitiitel 1949, NSV Liidu 8 linna turniiril esikohad: Tartu 1941 ja 1950, Tallinn 1946). Edukalt on Eesti NSV korvpallurid esinenud paljude välisriikide (Itaalia, Jugoslaavia, Poola, Tšehhoslovakkia, Soome, Rootsi, USA, Ungari) võistkondade vastu. NSV Liidu koondises on tulnud maailmameistriks Mai-Maret Otsa-Višnjova, Ene Kitsing-Jaanson, Valve Lüütsepp-Kaasik, Priit Tomson ja Jaak Lipso, Euroopa meistriks Mai-Maret Otsa-Višnjova, Aino Värk-Hein, Valve Lüütsepp-Kaasik, Joann Lõssov, Ilmar Kullam, Heino Kruus, Mart Laga, Jaak Lipso, Tõnno Lepmets, Priit Tomson, Anatoli Krikun ja Aleksei Tammiste. Eesti korvpallialast tegevust juhib ENSV Korvpalliföderatsioon.

Olümpiamängudel tehti korvpalliga algust üsna varakult. Saint Louisis (1904) korraldati 3 USA meeskonna demonstratsioonesinemine. Ameeriklased demonstreerisid korvpalli ka Amsterdami mängudel (1928). A-st 1936 on USA meeskorvpallurid võistelnud väljapaistva eduga enamikul olümpiamängudel. Konkurentsi on neile pakkunud a-st 1952 NSV Liidu koondis. NSV Liidu naiskond on esinenud olümpiaturniiril a-st 1976.

Olümpiamängudele võib riik saata ühe meeskonna ja ühe naiskonna (kummaski 12 mängijat). Auhinnalisele kohale tulnud võistkonna kõik 12 mängijat saavad medali. Kõigil olümpiamängudel määrab FIBA, mitu võistkonda järgmistele pääseb. Üks koht jäetakse korraldava riigi võistkonnale, teised kohad täidetakse valikvõistluste põhjal. Olümpiaturniiri süsteemi on mitu korda muudetud. Berliinis (1936) ja Londonis (1948) selgitati kahe miinuse süsteemi põhjal 8 tugevamat. Helsingis (1952) korraldati turniir kolmes etapis: eelmängud, poolfinaalid ja finaal. Melbourne'is (1956) moodustati 4 alagruppi, igast pääses 2 paremat poolfinaalgruppi. Edasi võistles I poolfinaalgrupi esimene II poolfinaalgrupi teisega ning II poolfinaalgrupi esimene I poolfinaalgrupi teisega. Võitjate omavahelisest mängust selgusid 1. ja 2. koht, kaotajate omast 3. ja 4. koht. Nii selgitati ka 5.—8. koht. Ülejäänud järjestus tehti kindlaks lisamängudel. Roomas (1960) moodustati samuti 4 alagruppi ning igast pääses 2 poolfinaalgruppi. Viimaste 2 paremat pääsesid I finaalgruppi, kus selgitati 1.—4. koht, 2 järgmist II finaalgruppi, kus selgusid 5.—8. koht. Ülejäänud kohtade selgitamiseks peeti lisamängud. 1964—76 moodustati 2 alagruppi; mõlema grupi 2 parima mängust selgus 1.—4. koht, 2 järgmise mängust 5.—8. koht jne. Seejuures kohtus I alagrupi esimene II alagrupi teisega ja II alagrupi esimene I alagrupi teisega. Võitjate mäng selgitas 1. ja 2. koha, kaotajate oma 3. ja 4. koha. Sel viisil selgitati kõik kohad. Moskvas mängiti 3 alagrupis, millest 1. ja 2. kohale tulnud pääsesid esimesse, 3. ja 4. kohale jäänud teise poolfinaalgruppi. Poolfinaalides mängiti turniirisüsteemis. Esimeses poolfinaalgrupis 1. ja 2. kohale tulnud meeskonnad võist-

Medalite jagunemine maade järgi[1]

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Brasiilia	—	—	3
Bulgaaria	—	1	1
Itaalia	—	1	—
Jugoslaavia	1	2	1
Kanada	—	1	—
Kuuba	—	—	1
Mehhiko	—	—	1
NSV Liit	3	4	3
Prantsusmaa	—	1	—
Uruguai	—	—	2
USA	8	2	—

[1] Arvestatud on nii meeskondade kui naiskondade medaleid.

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Kaotusi	Korvide suhe
Austraalia	1	1	—	93:77
Brasiilia	7	6	1	554:490
Bulgaaria	3	3	—	221:158
Filipiinid	1	1	—	111:80
Hispaania	2	2	—	212:183
Itaalia	4	3	1	318:290
Jaapan	2	2	—	201:122
Jugoslaavia	5	2	3	399:381
Kanada	4	4	—	392:268
Kuuba	4	4	—	374:289
Lõuna-Korea	1	1	—	89:58
Maroko	1	1	—	123:51
Mehhiko	5	5	—	426:326
Poola	3	3	—	259:179
Prantsusmaa	2	1	1	123:125
Puertoriiko	3	3	—	282:218
Saksa FV	1	1	—	87:63
Senegal	1	1	—	94:52
Singapur	1	1	—	91:42
Soome	1	1	—	47:35
Tšiili	1	1	—	78:60
Ungari	1	1	—	84:42
Uruguai	2	2	—	150:110
USA	7	1	6	360:500

NSV Liidu naiskonna mängud teiste riikide naiskondadega

	Peetud mänge	Võite	Kaotusi	Korvide suhe
Bulgaaria	3	3	—	317:224
Itaalia	1	1	—	119:53
Jaapan	1	1	—	98:75
Jugoslaavia	1	1	—	97:62
Kanada	1	1	—	115:51
Kuuba	1	1	—	95:56
Tšehhoslovakkia	1	1	—	88:75
Ungari	1	1	—	120:62
USA	1	1	—	112:77

lesid finaalis omavahel kuld- ja hõbemedali, 3. ja 4. kohale tulnud pronksmedali pärast. Naised mängisid Montrealis turniirisüsteemis. Eeskirja järgi lubati osaleda 6 naiskonnal. Määravaks olid 1975. a. MM-võistlused, mille 3 esimest — NSV Liidu, Jaapani ja Tšehhoslovakkia naiskond — koos korraldava maa Kanada naiskonnaga pääsesid olümpiaturniirile konkursita. Kaks ülejäänut selgitas eelnev valikturniir. Moskvas mängiti samuti turniirisüsteemis, kuid 1. ja 2. kohale tulnud võistlesid omavahel kuld- ja hõbemedali, 3. ja 4. kohale jäänud pronksmedali saaja selgitamiseks. Olümpiaturniirile pääses vahetult ainult NSV Liidu naiskond, ülejäänud 5 võistkonda selgitati eelneval valikturniiril.

Korvpallureist on olümpiamängudel silma paistnud USA sportlased William Hougland, Burdette Haldorson, William Russell, Jerry Lucas, Oscar Robertson ja Spencer Haywood ning Jugoslaavia sportlased Radivoje Korać, Ivo Daneu ja Krešimir Ćosić. Nõukogude korvpallureist on võistelnud neljadel mängudel Gennadi Volnov ja Sergei Belov, kolmedel Jānis Krūmiņš, Valdis Muižnieks ja Maigonis Valdmanis, kahtedel Modestas Paulauskas, Zurab Sakandelidze, Aleksandr Belov jmt. Eesti korvpallureist on NSV Liidu koondises medaleid võitnud Jaak Lipso, Joann Lõssov, Ilmar Kullam, Heino Kruus, Priit Tomson ja Anatoli Krikun.

Eesti korvpalli esmaseks rahvusvaheliseks tuleprooviks oli osavõtt Berliini olümpiamängudest (1936), kus Eesti meeskond võitis avamängus Prantsusmaa meeskonna (34:29; lahtiviske sooritas korvpalli looja J. Naismith), kuid kaotas USA (28:59) ja Filipiinide meeskonnale (22:39) ning tuli üldkokkuvõttes esimese 14 hulka.

MEHED

1936 Berliin (21)

1. USA (Samuel Balter, Ralph Bishop, Joe Fortenberry, John Gibbons, Francis Johnson, Carl Knowles, Frank Lubin, Arthur Mollner, Donald Piper, Jack Ragland, Willard Schmidt, Carl Shy, Duane Swanson, William Wheatly)
2. Kanada (Gordon Aitchison, Jan Allison, Arthur Chapman, Charles Chapman, Edward Dawson, Thomas Dawson, Alphonse Freer, Donald Gray, Irving Meretsky, Stanley Nantais, Robert Osborne, Douglas Peden, Thomas Pendlebury, James Stewart, Malcolm Wiseman)
3. Mehhiko (Carlos Borja Morca, Víctor Borja Morca, Rodolfo Choperena Irizarri, Raúl Fernández Robert, Andrés Gómez Dominguez, Silvio Hernández del Valle, Francisco Martínez Cordero, Jesús Olmos Moreno, José Pamplona Lecuanda, Greer Skousen Spilsbury, Luis de la Vega Leija)
4. Poola (Zdzisław Filipkiewicz, Florian Grzechowiak, Zdzisław Kasprzak, Jakub Kopf, Ewaryst Łój, Janusz Patrzykont, Andrzej Pluciński, Zenon Różycki, Edward Szostak, Paweł Stok)
5. Filipiinid (Francisco Aguinaldo, Charles Borck, Jacinto Cruz Ciria, Franco Marquicias, Jesús Marzán, Primitivo Martínez, Amador Obordo, Bibiano Ouano, Ambrosio Padilla, Niño Ramírez, Fortunato Yambao)
6. Uruguai (Gregorio Agos, Humberto Bernasconi, Rodolfo Braselli, Juan Collazo, Carlos Gabín, Leandro Gómez Harley, Héctor González, Alejo González Roig, Víctor Latou Jaime, Alberto Martí, Amílcar Mesa, Prudencio de Pena, Tabaré Quintans)

Poolfinaal:

USA—Mehhiko	25:10
Kanada—Poola	42:15
Uruguai—Peruu	1 v.
Filipiinid—Itaalia	32:14

Finaal:

USA—Kanada	19:8
Mehhiko—Poola	26:12
Filipiinid—Uruguai	33:23

Eesti (Erich Altosaar, Artur Amon, Aleksander Illi, Robert Keres, Vladimir Kärk, Evald Mahl, Aleksander Margiste, Bernhard Nooni, Leonid Saar, Heino Veskila, Georg Vinogradov) võitis Prantsusmaa 34:29, kaotas USA-le 28:52 ja Filipiinidele 22:39 ning edasipääs esimese kahekssa hulka sulgus.

1948 London (20)

1. USA (Clifford Barker, Donald Barksdale, Ralph Beard, Lewis Beck, Vincent Boryla, Gordon Carpenter, Alexander Groza, Wallace Jones, Robert Kurland, Raymond Lumpp, Robert Pitts, Jesse Renick, Robert Robinson, Kenneth Rollins)
2. Prantsusmaa (André Barrais, Michel Bonnevie, André Buffière, René Chocat, René Derency, Maurice Desaymonet, André Even, Maurice Girardot, Fernand Guillou, Raymond Offner, Jacques Perrier, Yvan Quénin, Lucien Rebuffie, Pierre Thiolon)
3. Brasiilia (Zeny de Azevedo, Afonso Azevedo Évora, Luiz Benvenuti, João Braz, Marcus Vinícius Dias, Ruy de Freitas, Alexandre Gemignani, Alberto Marson, Nilton Pacheco de Oliveira, Alfredo Rodrigues da Motta, Guilherme Rodrigues, Massinet Sorcinelli)
4. Mehhiko (Ángel Acuña Lizaña, Isaac Alfaro Loza, Alberto Bienvenu Barajas, José Cabrera Gándara, Jorge Cardiel Gaitán, Rodolfo Díaz Mercado, Francisco Galindo Chávez, Jorge Gudiño Goya, Héctor Guerrero Delgado, Emilio López Enriquez, Fernando Rojas Herrera, Ignacio Romo Porches, José Santos de León)
5. Uruguai (Martín Acosta y Lara, Néstor Antón, Victorio Cieslinskas, Nelson Demarco, Miguel Diab, Abraham Eidlin, Eduardo Folle, Héctor García Otero, Eduardo Gordon, Adesio Lombardo, Roberto Lovera, Gustavo Margariños, Carlos Roselló, Héctor Ruiz)
6. Tšiili (Eduardo Cordero Fernández, Exequiel Figueroa Reyes, Juan Gallo Chinchilla, R. Hammer Casadio, E. Kapstein Suckel, M. Ledesma Barrales, Víctor Mahana Badrie, G. Marmentini, A. Mitrovic Guic, A. Moreno Rodillo, E. Parra Rojas, Hernán Raffo Abarca, Marcos Sánchez Carmona, Verdugo Yanez)

Poolfinaal:

USA—Mehhiko	71:40
Prantsusmaa—Brasiilia	43:33

Finaal:

1.—4. USA—Prantsusmaa	65:21
Brasiilia—Mehhiko	52:47
5.—8. Tšiili—Tšehhoslovakkia	38:36
Uruguai—Lõuna-Korea	45:36
Uruguai—Tšiili	50:32
Tšehhoslovakkia—Lõuna-Korea	39:38

1952 Helsingi (23)

1. USA (Ronald Bontemps, Marcus Frieberger, Victor Wayne Glasgow, Charles Hoag, William Hougland, John Keller, Dean Kelley, Robert Kenney, Robert Kurland, William Lienhard, Clyde Lovellette, Frank McCabe, Daniel Pippin, Howard Williams)
2. NSV Liit (Stepas Butautas, Nodar Džordžikia, Anatoli Konev, Otar Korkia, Heino Kruus, Ilmar Kullam, Justinas Lagunavičius, Joann Lõssov, Aleksandr Moissejev, Juri Ozerov, Kazys Petkevičius, Stasys Stonkus, Maigonis Valdmanis, Viktor Vlassov)
3. Uruguai (Martín Acosta y Lara, Enrique Baliño, Victorio Cieslinskas, Héctor Costa, Nelson Demarco, Héctor García Otero, Tabaré Larre Borges, Adesio Lombardo, Roberto Lovera, Sergio Matto, Wilfredo Peláez, Carlos Roselló)
4. Argentiina (Leopoldo Contarbio, Oscar Furlong, Juan Gazso, Ricardo González, Rafael Lledo, Alberto López, Rubén Menini, Omar Monza, Rubén Pagliari, Raúl Pérez Varela, Ignacio Poletti, Juan Uder, Hugo del Vecchio, Roberto Viau)
5. Tšiili (Pedro Araya Zabala, Rufino Bernedo Zorzano, Eduardo Cordero Fernández, Hugo Fernández Díaz, Exequiel Figueroa Reyes, Juan Gallo Chinchilla, Eric Maehn Godoy, Víctor Ma-

Poolfinaal:
Grupp A

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. Argentiina	●	65:66	61:52	100:56	226:174	5
2. Uruguai	66:65	●	66:68	62:54	194:187	5
3. Prantsusmaa	52:61	68:66	●	58:67	178:194	4
4. Bulgaaria	56:100	54:62	67:58	●	177:220	4

Grupp B

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. USA	●	86:58	57:53	103:55	246:166	6
2. NSV Liit	58:86	●	54:49	78:60	190:195	5
3. Brasiilia	53:57	49:54	●	75:44	177:155	4
4. Tšiili	55:103	60:78	44:75	●	159:256	3

Finaal:
1.—4. USA — NSV Liit 36:25
NSV Liit — Uruguai 61:57
USA—Argentiina 85:76
Uruguai—Argentiina 68:59
5.—8. Tšiili—Bulgaaria 60:53
Bulgaaria—Prantsusmaa 58:44
Brasiilia—Prantsusmaa 59:44
Tšiili—Brasiilia 58:49

hana Badrie, Juan Ostoic Ostoic, Hernán Raffo Abarca, Hernán Ramos Muñoz, Álvaro Salvadores Salvi)

6. Brasiilia (Zeny de Azevedo, Wilson Bombarda, Ángelo Bonfietti, João Braz, Mayr Facci, Mário da Fonseca Hermes, Ruy de Freitas, Sebastião Giménez, Helio Marques Pereira, Thales Monteiro, Almir Nelson de Almeida, Alfredo Rodrigues da Motta, José Luiz Santos Azevedo)

1956 Melbourne (15)

1. USA (Richard Boushka, Carl Cain, Charles Darling, William Evans, Gilbert Ford, Burdette Haldorson, William Hougland, Robert Jeangerard, K. C. Jones, William Russell, Ronald Tomsic, James Walsh)
2. NSV Liit (Arkadi Botškarjov, Jānis Krūmiņš, Algirdas Lauritenas, Valdis Muižnieks, Juri Ozerov, Kazys Petkevičius, Mihhail Semjonov, Stasys Stonkus, Mihhail Studenetski, Viktor Zubkov, Vladimir Torban, Maigonis Valdmanis)
3. Uruguai (Carlos Blixén, Nelson Chelle, Ramiro Cortes, Héctor Costa, Nelson Demarco, Héctor Garcia Otero, Carlos González, Sergio Matto, Raúl Mera, Oscar Moglia, Ariel Olascoaga, Milton Scarón)
4. Prantsusmaa (Roger Antoine, Christian Baltzer, Jean-Paul Beugnot, Maurice Buffière, Yves Gominon, Henri Grange, Roger Haudegand, Robert Monclar, Henri Rey, André Schlupp, Gérard Sturla, Roger Veyron)
5. Bulgaaria (Atanas Atanasov, Nikola Iliev, Georgi Kanev, Vasil Mančenko, Ilia Mirčev, Georgi Panov, Ljubomir Panov, Viktor Radev, Ruskov Savov, Vladimir Slàvov, Konstantin Totev)
6. Brasiilia (Zeny de Azevedo, Edson Bispo dos Santos, Wilson Bombarda, Ángelo Bonfietti, Jorge Dortas Oliveiri, Mayr Facci, Jamil Gedeão, Wlamir Marques, Noel Marques Lisboa, Amaury Pasos, José Luiz Santos Azevedo, Fausto Sucena Rasga Filho)

Finaal:
1.—4. USA—Uruguai 101:38
NSV Liit — Prantsusmaa 56:49
USA — NSV Liit 89:55
Uruguai—Prantsusmaa 71:62
5.—8. Bulgaaria—Brasiilia 64:52
Bulgaaria—Filipiinid 80:70
Brasiilia—Tšiili 89:64
Filipiinid—Tšiili 75:68

Poolfinaal:
I grupp

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. Prantsusmaa	●	66:62	71:60	58:65	195:187	4
2. Uruguai	62:66	●	80:73	79:70	221:209	4
3. Tšiili	60:71	73:80	●	88:69	221:220	2
4. Filipiinid	65:58	70:79	69:88	●	204:225	2

II grupp

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. USA	●	85:55	85:44	113:51	283:150	6
2. NSV Liit	55:85	●	66:56	87:68	208:209	5
3. Bulgaaria	44:85	56:66	●	82:73	182:224	4
4. Brasiilia	51:113	68:87	73:82	●	192:282	3

1960 Rooma (16)

1. USA (Jay Arnette, Walter Bellamy, Robert Boozer, Terry Dischinger, Burdette Haldorson, Darrell Imhoff, Allen Kelley, Lester Lane, Jerry Lucas, Oscar Robertson, Adrian Smith, Jerry West)
2. NSV Liit (Juri Kornejev, Jānis Krūmiņš, Guram Minašvili, Valdis Muižnieks, Cēsars Ozers, Aleksandr Petrov, Mihhail Semjonov, Viktor Zubkov, Vladimir Ugrehelidze, Maigonis Valdmanis, Albert Valtin, Gennadi Volnov)
3. Brasiilia (Zeny de Azevedo, Edson Bispo dos Santos, Moyses Blas, Waldemar Blatkauskas, Carlos Domingos Massoni, Waldyr Geraldo Boccardo, Wlamir Marques, Amaury Pasos, Fernando Pereira de Freitas, Antônio Salvador Sucar, Jatyr Schall, Carmo de Souza)
4. Itaalia (Mario Alesini, Antonio Calebotta, Achille Canna, Alessandro Gamba, Giovanni Gavagnin, Augusto Giomo, Gianfranco Lombardi, Gianfranco Pieri, Alessandro Riminucci, Gianfranco Sardagna, Gabriele Vianello, Paolo Vittori)
5. Tšehhoslovakkia (Jiří Baumruk, Zdeněk Bobrovský, Jan Kinský, Zdeněk Konečný, František Konvička, Boris Lukašík, Dušan Lukašík, Vladimír Pištělák, Bohumil Rylich, Jiří Šťastný, Jiří Tetiva, Bohumil Tomášek)

Poolfinaal:
I grupp

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. USA	●	81:57	104:42	108:50	293:149	6
2. NSV Liit	57:81	●	88:61	89:53	234:195	5
3. Jugoslaavia	42:104	61:88	●	94:83	197:275	4
4. Uruguai	50:108	53:89	83:94	●	186:291	3

II grupp

	1.	2.	3.	4.	Korvide suhe	Punkte
1. Brasiilia	●	78:75	85:76	77:68	240:221	6
2. Itaalia	75:78	●	77:70	74:68	226:216	5
3. Tšehhoslovakkia	78:85	70:77	●	88:75	236:237	4
4. Poola	68:77	68:74	75:88	●	211:239	3

6. Jugoslaavia (Ivo Daneu, Josip Djerdja, Nemanja Đurić, Sreten Dragojlović, Slobodan Gordić, Marjan Kandus, Radivoje Korać, Boris Kristančić, Miha Lokar, Miodrag Nikolić, Zvonimir Petricević, Radovan Radović)

Finaal:
1.—4. USA—Itaalia 112:81
NSV Liit — Brasiilia 64:62
NSV Liit — Itaalia 78:70
USA—Brasiilia 90:63
5.—8. Tšehhoslovakkia—Uruguai 98:72
Jugoslaavia—Poola 95:81
Poola—Uruguai 64:62
Tšehhoslovakkia—Jugoslaavia 98:93

Poolfinaalide tulemused läksid finaalis arvesse.

1964 Tokio (16)

1. USA (James Barnes, William Bradley, Lawrence Brown, Joseph Caldwell, Melvin Counts, Richard Davies, Walter Hazzard, Lucious Jackson, John McCaffrey, Jeffrey Mullins, Jerome Shipp, George Wilson)
2. NSV Liit (Armenak Alatšatšjan, Nikolai Baglei, Vjatšeslav Hrõnin, Juris Kalniņš, Juri Kornejev, Jānis Krūmiņš, Jaak Lipso, Levan Mosešvili, Valdis Muižnieks, Aleksandr Petrov, Aleksandr Travin, Gennadi Volnov)
3. Brasiilia (Edson Bispo dos Santos, Friedrich Wilhelm Braun, Carlos Domingos Massoni, Wlamir Marques, Victor Mirshawka, Amaury Pasos, Ubiratan Pereira Maciel, Antônio Salvador Sucar, Jatyr Schall, José Simões, Carmo de Souza, Sergio de Toledo Machado)
4. Puertoriiko (Rubén Adorno Meléndez, Martín Anza Ortiz, Juan Baez Marino, Ángel Cancel Acevedo, Teófilo Cruz Downs, Evelio Droz Ramos, Jaime Frontera Colley, Ángel García Lucas, Tomás Gutiérrez Ferrer, William McCadney, Alberto Zamot Bula, Juan Vicens Sastre)
5. Itaalia (Gianfranco Bertini, Sauro Bufalini, Ottorino Flaborea, Giovanni Gavagnin, Augusto Giomo, Gianfranco Lombardi, Massimo Masini, Giusto Pellanera, Gianfranco Pieri, Gianfranco Sardagna, Gabriele Vianello, Paolo Vittori)
6. Poola (Tadeusz Blauth, Krystian Czernichowski, Zbigniew Dregier, Kazimierz Frelkiewicz, Bohdan Likszo, Mieczysław Łopatka, Stanisław Olejniczak, Andrzej Perka, Jerzy Piskun, Andrzej Pstrokoński, Krzysztof Sitkowski, Janusz Wichowski)

Poolfinaal:
NSV Liit — Brasiilia 53:47
USA—Puertoriiko 62:42
Poola—Uruguai 82:69
Itaalia—Jugoslaavia 75:63

Finaal:
USA — NSV Liit 73:59
Brasiilia—Puertoriiko 76:60
Itaalia—Poola 79:59
Jugoslaavia—Uruguai 78:55

1968 México (16)

1. USA (Michael Barrett, John Clawson, Donald Dee, Calvin Fowler, Spencer Haywood, William Hosket, James King, Glynn Saulters, Charles Scott, Michael Silliman, Kenneth Spain, Joseph White)
2. Jugoslaavia (Dragutin Čermak, Krešimir Ćosić, Vladimir Cvetković, Ivo Daneu, Radivoje Korać, Zoran Marović , Nikola Plećaš, Trajko Rajković, Dragoslav Ražnjatović, Petar Skansi, Damir Šolman, Aljoša Žorga)
3. NSV Liit (Vladimir Andrejev, Sergei Belov, Vadim Kapranov, Sergei Kovalenko, Anatoli Krikun, Jaak Lipso, Modestas Paulauskas, Anatoli Polivoda, Zurab Sakandelidze, Juri Selihhov, Priit Tomson, Gennadi Volnov)
4. Brasiilia (José Aparecido dos Santos, José de Castro, Carlos Domingos Massoni, Helio García Rubens, Wlamir Marques, Luiz Menón, Ubiratan Pereira Maciel, Antônio Salvador Sucar, Celso Scarpini, José Simões, Carmo de Souza, Sergio de Toledo Machado)
5. Mehhiko (Miguel Arellano, Oscar Asiain, Antonio Ayala, Luis Grajeda, Arturo Guerrero, Alejandro Guzmán, John Hatch, Rafael Estrella Heredia, Ricardo Pontvianne, Carlos Quintanar, Manuel Raga, Fernando Tiscareño)
6. Poola (Henryk Cegielski, Kazimierz Frelkiewicz, Edward Jurkiewicz, Andrzej Kasprzak, Grzegorz Korcz, Bolesław Kwiatkowski, Bohdan Likszo, Mieczysław Łopatka, Czesław Malec, Adam Niemiec, Andrzej Pasiorowski, Włodzimierz Trams)

Poolfinaal:
USA—Brasiilia 75:63
Jugoslaavia — NSV Liit 63:62
Poola—Itaalia 66:52
Mehhiko—Hispaania 73:72

Finaal:
USA—Jugoslaavia 65:50
NSV Liit — Brasiilia 70:53
Mehhiko—Poola 75:65
Hispaania—Itaalia 89:72

1972 München (16)

1. NSV Liit (Aleksandr Belov, Sergei Belov, Aleksandr Bološov, Ivan Dvornõi, Ivan Jedeško, Mihhail Korkia, Sergei Kovalenko, Modestas Paulauskas, Anatoli Polivoda, Zurab Sakandelidze, Alžan Žarmuhhamedov, Gennadi Volnov)
2. USA (Michael Bantom, James Brewer, Tommy Burleson, Douglas Collins, Kenneth Davis, James Forbes, Thomas Henderson, Dwight Jones, Robert Jones, Kevin Joyce, Thomas McMillen, Edward Ratleff)
3. Kuuba (José Álvarez Pozo, Miguel Calderón, Rafael Cañizares, Pedro Chappé, Juan Domecq, Ruperto Herrera, Tomás Herrera, Conrado Pérez, Juan Roca, Franklin Standard, Alejandro Urgellés, Oscar Varona)
4. Itaalia (Renzo Bariviera, Ivan Bisson, Giuseppe Brumatti, Mauro Cerioni, Ottorino Flaborea, Giorgio Giomo, Giulio Jellini, Pier Luigi Marzorati, Massimo Masini, Dino Meneghin, Luigi Serafini, Marino Zanatta)
5. Jugoslaavia (Dragutin Čermak, Krešimir Ćosić, Miroljub Damnjanović, Blagoje Georgijevski, Vinko Jelovac, Dragan Kapičić, Žarko Knežević, Milan Marović, Nikola Plećaš, Ljubodrag Simonović, Damir Šolman, Ratko Tvrdić)
6. Puertoriiko (Eric Baum, Héctor Blondet, Earl Brown, Ricardo Calzada, Miguel Coll, Teófilo Cruz Downs, Raymond Dalmau, Joe Hatton, Mariano Ortiz, Neftali Rivera, Rubén Rodríguez, James Thordsen)

Poolfinaal:
USA—Itaalia 68:38
NSV Liit — Kuuba 67:61
Jugoslaavia—Tšehhoslovakkia 66:63
Puertoriiko—Brasiilia 87:83

Finaal:
NSV Liit — USA 51:50
Kuuba—Itaalia 66:65
Jugoslaavia—Puertoriiko 86:70
Brasiilia—Tšehhoslovakkia 87:69

1976 Montreal (12)

1. USA (Michel Armstrong, Quinn Buckner, Kenneth Carr, Adrian Dantley, Walter Davis, Phil Ford, Ernie Grunfeld, Philip Hubbard, Mitchell Kupchak, Thomas LaGarde, Scott May, Steven Sheppard)
2. Jugoslaavia (Krešimir Ćosić, Dražen Dalipagić, Mirza Delibašić, Blagoje Georgijevski, Vinko Jelovac, Željko Jerkov, Dragan Kićanović, Andro Knego, Zoran Slavnić, Damir Šolman, Rajko Žižić, Žarko Varajić)
3. NSV Liit (Vladimir Arzamaskov, Aleksandr Belov, Sergei Belov, Ivan Jedeško, Mihhail Korkia, Andrei Makejev, Valeri Miloserdov, Anatoli Mõškin, Aleksandr Salnikov, Alžan Žarmuhhamedov, Vladimir Žigili, Vladimir Tkatšenko)
4. Kanada (John Cassidy, Alexander Devlin, Camerõn Hall, Lars Hansen, Romel Raffin, Martin Riley, Bill Robinson, James Russell, Derek Sankey, Robert Sharpe, Philip Tollestrup, Robert Town)
5. Itaalia (Renzo Bariviera, Gianni Bertolotti, Ivan Bisson, Giuseppe Brumatti, Fabricio Della Fiori,

Giulio Jellini, Pier Luigi Marzorati, Dino Meneghin, Carlo Recalcati, Luigi Serafini, Marino Zanatta, Luciano Vendemini)
6. Tšehhoslovakkia (Kamil Brabenec, Zdeněk Douša, Gustav Hraška, Jaroslav Kanturek, Jiří Konopašek, Zdeněk Kos, Stanislav Kropilak, Vladimir Padrta, Vojtěch Petr, Jiří Pospíšil, Vladimír Ptáček, Justin Sedlák)

Poolfinaal:
Jugoslaavia — NSV Liit 89:84
USA—Kanada 95:77
Tšehhoslovakkia—Kuuba 91:76
Itaalia—Austraalia 79:72

Finaal:
USA—Jugoslaavia 95:74
NSV Liit — Kanada 100:72
Itaalia—Tšehhoslovakkia 98:75
Kuuba—Austraalia 92:81

1980 Moskva (12)
1. Jugoslaavia (Krešimir Ćosić, Dražen Dalipagić, Mirza Delibašić, Željko Jerkov, Dragan Kićanović, Andro Knego, Duje Krstulović, Mihovil Nakić, Ratko Radovanović, Branko Skorče, Zoran Slavnić, Rajko Žižić)
2. Itaalia (Marco Bonamico, Roberto Brunamonti, Fabricio Della Fiori, Pietro Generali, Enrico Gilardi, Pier Luigi Marzorati, Dino Meneghin, Romeo Sacchetti, Marco Solfrini, Michael Sylvester, Renzo Vecchiato, Renato Villalta)
3. NSV Liit (Aleksandr Belostennõi, Sergei Belov, Nikolai Derjugin, Stanislav Jerjomin, Sergejus Jovaiša, Andrei Lopatov, Valeri Miloserdov, Anatoli Mõškin, Aleksandr Salnikov, Vladimir Žigili, Sergei Tarakanov, Vladimir Tkatšenko)
4. Hispaania (Wayne Brabender, Juan Antonio Corbalán, Juan Domingo Delacruz, Manuel Flores, José Luis Llorente, Juan Lopeziturriaga, José María Margall, Fernando Romay, Juan Antonio Sanepifanio, Luis Miguel Santillana, Cándido Antonio Sibilio, Ignacio Solozabal)
5. Brasiilia (Marcos Abdalla Leite, Ricardo Cardoso Guimarães, Luiz Gustavo de Lage, Wagner Machado da Silva, Adilson de Nascimento, José Carlos Santos Saiani, Oscar Daniel Schmidt, Milton Setrini, Marcel Ramón de Souza, André Ernesto Stoffel, Gilson Trindade de Jesús, Marcelo Vido)
6. Kuuba (Pedro Abreu, Miguel Calderón, Raúl Duboy, Ruperto Herrera, Tomás Herrera, Noangel Luaces, Generoso Marques, Félix Morales, Jorge More, Alejandro Ortiz, Daniel Scott, Alejandro Urgellés)

Arvesse läksid ka alagrupiturniiril omavahel peetud mängud.
Finaal:
Jugoslaavia—Itaalia 86:77
NSV Liit — Hispaania 117:94

NAISED

1976 Montreal (6)
1. NSV Liit (Olga Barõševa, Tamära Dauniene, Nelli Ferjabnikova, Natalja Klimova, Raissa Kurvjakova, Tatjana Ovetškina, Angelė Rupšienė, Uljana Semjonova, Olga Suhharnova, Nadežda Šuvajeva, Nadežda Zahharova, Tatjana Zahharova)

Poolfinaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Korvide suhe	Punkte
1. Jugoslaavia	●	102:81	101:91	95:91	96:95	112:84	506:442	10
2. Itaalia	81:102	●	87:85	95:89	77:90	79:72	419:438	8
3. NSV Liit	91:101	85:87	●	119:102	101:88	109:90	505:468	8
4. Hispaania	91:95	89:95	102:119	●	110:81	96:95	488:485	7
5. Brasiilia	95:96	90:77	88:101	81:110	●	94:93	448:477	7
6. Kuuba	84:112	72:79	90:109	95:96	93:94	●	434 490	5

Halvin turniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Korvide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	112:77	91:68	88:75	98:75	115:51	504:346	10
2. USA	77:112	●	95:79	83:67	71:84	89:75	415:417	8
3. Bulgaaria	68:91	79:95	●	67:66	66:63	85:62	365:377	8
4. Tšehhoslovakkia	75:88	67:83	66:67	●	76:62	67:59	351:359	7
5. Jaapan	75:98	84:71	63:66	62:76	●	121:89	405:400	7
6. Kanada	51:115	75:89	62:85	59:67	89:121	●	336:477	5

2. USA (Cindy Brogdon, Nancy Dunkle, Lusia Harris, Patricia Head, Charlotte Lewis, Nancy Lieberman, Gail Marquis, Ann Meyers, Mary Anne O'Connor, Patricia Roberts, Susan Rojcewicz, Julienne Simpson)
3. Bulgaaria (Krasimira Bogdanova, Diana Dilova, Krasimira Gjurova, Nadka Golčeva, Todorka Jordanova, Petkana Makavejeva, Snejana Mihajlova, Penka Metodieva, Georgia Skeriatova, Maria Stojanova, Penka Stojanova, Margarita Štárkelova)
4. Tšehhoslovakkia (Martina Balaštíková, Ludmila Chmelíková, Pavla Davidová, Hana Doušová, Ivana Kofinková, Ludmila Králíková, Božena Miklošovičová, Lenka Nechvátalová, Marta Pechová, Yvetta Polláková, Dana Ptáčková, Vlasta Vrbková)
5. Jaapan (Reiko Aonuma, Mieko Fukui, Kimiko Hashimoto, Kazuyo Hayashida, Kazuko Kadoya, Miho Matsuoka, Teruko Miyamoto, Keiko Namai, Miyako Otsuka, Misako Satake, Kimi Wakitashiro, Sachiyo Yamamoto)
6. Kanada (Beverly Barnes, Beverley Bland, Christine Critelli, Joyce Douthwright, Coleen Dufresne, Donna Hobin, Anne Hurley, Angela Johnson, Joanne Sargent, Sheila Strike, Sylvia Sweeney, Carol Turney)

1980 Moskva (6)
1. NSV Liit (Vida Beselienė, Nelli Ferjabnikova, Tatjana Ivinskaja, Olga Korosteljova-Barõševa, Tatjana Nadõrova-Zahharova, Nadežda Olhova-Šuvajeva, Tatjana Ovetškina, Ljudmila Rogožina, Angelė Rupšienė, Uljana Semjonova, Olga Suhharnova, Ljubov Šarmai)
2. Bulgaaria (Krasimira Bogdanova, Diana Brajnova-Dilova, Vanja Dermendžieva, Silvia Germanova, Nadka Golčeva, Petkana Makavejeva, Penka Metodieva, Angelina Mihajlova, Snežana Mihajlova, Kostadinka Radkova, Evladia Slavčeva, Penka Stojanova)
3. Jugoslaavia (Mirsada Bećirspahić, Mira Bjedov, Vesna Despotović, Vera Đurašković, Zorica Đurković, Jelica Komnenović, Biljana Majstorović, Vukica Mitić, Sanja Ožegović, Sofija Pekić, Jasmina Perazić, Marija Tonković)
4. Ungari (Éva Beloberk-Gulyás, Zsuzsa Boksay, Ildikó Gulyás, Lenke Kiss, Ilona Kovács, Erzsébet László-Szentesi, Judit Medgyesi, Ágnes Németh, Magda

Poolfinaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Korvide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	122:83	97:62	120:62	95:56	119:53	553:316	10
2. Bulgaaria	83:122	●	81:79	90:75	84:64	102:65	440:405	9
3. Jugoslaavia	62:97	79:81	●	61:48	85:81	69:57	356:364	8
4. Ungari	62:120	75:90	48:61	●	76:66	83:70	344:407	7
5. Kuuba	56:95	64:84	81:85	66:76	●	79:63	346:403	6
6. Itaalia	53:119	65:102	57:69	70:83	63:79	●	308:452	5

Szabics-Gulyás, Katalin Szuchy, Györgyi Vertetics, Ilona Winter-Lorincz)
5. Kuuba (Nanci Aties, Bárbara Bécquer, Andrea Borrell, Matilde Charro, Inocenta Corvea, Sonia De La Paz, María De Los Sontos, Caridad Despaigne, María Moret, Virginia Pérez, Vicenta Salmon, Santa Skeet)
6. Itaalia (Antonietta Baistrocchi, Marinella Draghetti, Roberta Faccin, Lidia Gorlin, Orietta Grossi, Chiara Guzzonato, Mariangela Piancastelli, Bianka Rossi, Wanda Sandon, Nunziata Serradimigni, Emanuela Silimbani, Rosanna Vergnano)

Finaal:
NSV Liit — Bulgaaria 68:65
Jugoslaavia—Ungari 104:73

LASKMINE

Harrastatakse käsitulirelvadest ja pneumaatilistest käsirelvadest mitmesuguselt kauguselt laskmist seisva, ilmuva või liikuva märgi pihta. Peamised spordirelvad on vaba- ja standardpüss (end. nimetus armeepüss; kaliiber 6,5—8 mm), väikepüss (5,6 mm), õhupüss (4,5 mm) ning vaba-, spordi- ja automaatpüstol (5,6 mm). Lastakse ringmärki, siluettmärki ning ulukikujutise (joonismärgi) pihta. Metssealaskmisel on märgiks alusele (76×132 cm) joonistatud, ringmärgiga metsseakujutis; märk liigub 10 m pikkuses «aknas» kahesuguse kiirusega. Püstolist kiirlaskmisel kasutatakse ovaalidega (südamiku pikim ja lühim läbimõõt on 15 ja 10 cm) siluettmärke, iga 5-lasulise seeriaga peab tabama 5 siluetti. Siluett- ja ringmärgil on 10 üksteise sees asetsevat ringi; südamiku tabamine annab 10 silma, iga järgmine ring väljapoole ühe silma vähem. Laskevõistlusi korraldatakse välis- või siselasketiirul. Selle ühes otsas on tulejoon (laskekohad), teises seadeldised märkide jaoks ning ohutust tagav kuulipüüdevall või -sein.

Jahilaskmises kasutatakse siledate rauaõõntega püsse (kaliiber 12), millest tulistatakse lendava märgi pihta haavlilaengutega. Märgiks on kriidi ja pigi segust «taldrik» (läbimõõt 110 mm, kaal 105—110 g), mille heidab õhku eriline viskemasin. Kasutusel on kaks laskerajatüüpi. Kaevikrajal on viskemasinad paigutatud kaevikusse kolmekaupa 5 rühmas ning märkide lennusuund pole ette teada. Kaarrada kujutab endast poolkaarega tähistatud ala, mille mõlemas otsas asub varjend (vasakpoolne 3 m, parempoolne 1 m maapinnast) heitemasina tarvis; märke heidetakse kaare keskpunkti suunas. Tabatuks loetakse märk, kui ta puruneb või temast eraldub silmaga nähtav kild. Tavaliselt lastakse 200 (8×25) lasku.

Varaseimad andmed käsitulirelvadest pärinevad 14. saj-st. Esimesed püssid — arkebuusid ja musketid — olid rasked ja ebamugavad. Nende laadimine võttis palju aega ja tabamistäpsus oli väike. Järgmistel sajanditel täiustati käsitulirelvi mitmeti. Tähtsaimad leiutised olid püssiraua vintlõige (1493), nõelsüüde (1827), metallpadrun (1866) ja suitsuta püssirohi (19. saj. keskel). Esimesed püstolid võeti kasutusele 16. saj. 19. saj. lõpu käsitulirelvadel oli juba tänapäevane kuju. Varaseimad teada olevad võistlused toimusid 1472. a. Zürichis; märgi läbimõõt oli 2,5 küünart (u. 113 cm), lasti 230 sammu (u. 170 m) kauguselt. Esimene rahvuslik ühing oli 1824. a. Aaraus asutatud Šveitsi Laskurite Liit. Teistes Euroopa maades ja USA-s hakkas laskesport arenema 19. saj. lõpul. Esimesed MM-võistlused korraldati 1897. a. Lyonis. Kavas oli laskmine vabapüssist 300 m kauguselt lamades, põlvelt ja püsti. Selles harjutuses esikohale tulevale meeskonnale andis Argentiina kindral Pablo Riccer 1903. a. rändauhinnaks 28 kg kaaluva hõbedast nn. Argentiina karika. Kõige rohkem (20 korda) on selle võitnud Šveitsi laskurid. 1900. a. lisati MM-võistluste programmi laskmine vabapüstolist, 1911. a. armeepüssist ja 1920. a. väikepüssist, 1929. a. võeti kavva ka hirvelaskmine. 1897—1914 ja 1921—31 (välja arvatud 1926) peeti MM-võistlusi igal aastal, 1931—39 ja 1947—54 kahe aasta tagant (1940—52 oli vaheaeg 3 aastat), a-st 1954 on võisteldud täisprogrammiga iga nelja aasta järel olümpiamängude vahepeal. Naiste MM-võistlustega tehti algust 1958. a. Moskvas. Võistlused on individuaal-võistkondlikud. Meeskonda kuulub 4, naiskonda 3 laskurit. MM-võistluste edukaimad laskurid on olnud šveitslased Konrad Stäheli ja Karl Zimmermann, kes on tulnud individuaalharjutustes vastavalt 22 ja 18 korda maailmameistriks. Parim naislaskur Margaret Murdock (USA) on võitnud 4 MM-võistluste kuldmedalit, neist ühe meeste konkurentsis. 1907. a. asutati Zürichis Rahvusvaheline Laskmisliit (pr. *Union Internationale de Tir*, lüh. UIT). 1981. a. kuulusid sellesse liikmesliidud 98 riigist, president on mehhiklane Olegario Vásquez Rana. EM-võistlusi on korraldatud nii meestele kui naistele a-st 1955. Laskmistulemuste pideva paranemise ja maksimumtulemuste saavutamise tõttu on väikepüssi ringmärke mitmel korral (1932, 1957) vähendatud, sellepärast pole eri aegadel saavutatud tulemused võrreldavad.

Jahipüssi leiutamist põhjustas vajadus asendada kuul haavlitega (nendega oli hõlpsam tabada väikesi kiiresti liikuvaid märke). Esimesed jahipüssid valmisid 18. saj. algul. Jahilaskmine võistlusspordina sai alguse Suurbritannias. Algul lasti elusate loomade ja lindude, eriti tuvide pihta. 19. saj. II poolel hakati otsima võimalusi lindude lennu matkimiseks õhku heidetud märkide lennuga. Selleks võeti kasutusele erilised viskemasinad. Katsetati lennutada klaasmune ja savituvisid. Kõige rohkem sarnanes linnu lennuga taldrikukujulise märgi lend, sellised märgid on kasutusel tänini. 1929. a. oli jahilaskmine kaevikrajalt juba MM-võistluste kavas. Kaarrajalt hakati laskma USA-s 1920. a-il, maailmameister selgitati esimest korda 1952. a. EM-võistlusi on korraldatud a-st 1922. Naiste MM-võistlusi on peetud a-st 1962, EM-võistlusi a-st 1954. Maksimumtulemuste saavutamise tõttu on märkide lennukiirust suurendatud. Rahvusvaheline Laskmisliit ühendab ka jahilaskureid. Laskmise maailmarekordeiks kinnitatakse ainult MM-võistlustel, olümpiamängudel või kontinendi meistrivõistlustel saavutatud tulemusi.

Venemaal tehti laskespordiga algust 18. saj.: 1737. a. korraldati keisrinna Anna Ivanovna õukonnas linnulaskmisvõistlused. Uuesti hakati laskespordiga tegelema 19. saj. algul. 1807. a. moodustati Peterburis selts «Streletsk», mis hiljem nimetati Laskespordi Harrastajate Seltsiks. Sellesse kuulusid peamiselt ohvitserid, tegeldi püstolilaskmisega. Esimene suurem võistlus (Venemaa esimene lasketšempionaat) toimus 1897. a. Habarovskis: armeepüssist laskmisest võttis osa 130 laskurit. Moskva lähedal Presnjas paiknes keiserliku jahiseltsi laskerada, kus lasti elusaid tuvisid. Kaks Moskva Jahimeeste Seltsi laskerada asus Ostankinos. Tase oli üldiselt madal. Rahvusvahelises konkurentsis osales Venemaa esimest korda Stokholmi olümpiamängudel 1912. a.; meeskond sai hõbemedali duell-laskmises ja Harry Blau pronksmedali jahilaskmises. Esimene ülevenemaaline laskeolümpiaad korraldati 1913. a. Kiievis ja teine 1914. a. Riias. Pärast Oktoobrirevolutsiooni hakati laskespordiga tegelema 1922. a., kui Moskvas organiseeriti esimene laskurite ring ja peeti esimesed võistlused. 1923. a. pani F. Dzeržinski aluse «Dünamo» laskesektsioonile.

Samal aastal toimusid esimesed üleliidulised meistrivõistlused. 1926. a. võtsid NSV Liidu laskurid Saksamaal Kasselis esimest korda osa rahvusvahelistest võistlustest. Laskespordi edendamine tehti ülesandeks 1927. a. asutatud OSOAVIAHIM-ile (Riigikaitse ning Lennundus- ja Keemiaalase Töö Abistamise Ühing). Laskespordi massilisusele aitasid palju kaasa VTK-kompleks ja märk «Vorošilovi laskur» (mõlemad a-st 1931). 1935., 1937., 1938. ja 1939. a. võitsid NSV Liidu laskurid võistkondlikud esikohad populaarseil Inglise Väikepüssiklubide Liidu korrespondentsvõistlustel. 1938. a. korraldati NSV Liidu rahvaste laskespartakiaad, millest võttis osa 42 võistkonda. Jahilaskmises peeti esimesed suuremad võistlused 1926. a. Moskvas (Moskva kubermangu Jahimeeste Seltsi suure auhinna võistlused). 1927. a. ehitati Ostankinosse esimene 15 masinaga kaevikrada. Jahilaskmise meistrivõistlusi hakati korraldama 1934. a.

1952. a. astusid NSVL Laskespordiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline laskespordisektsioon) ja NSVL Jahilaskmisföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline jahilaskmissektsioon) UIT liikmeks. 1952. a. võttis NSV Liidu võistkond esimest korda osa olümpiamängudest, 1954. a. MM- ja 1955. a. EM-võistlustest ning sealtpeale on Nõukogude sportlased esinenud suure eduga. Argentiina karika on nad võitnud 3 korral (1954, 1958 ja 1962). Mitmekordsed maailma- ja Euroopa meistrid on Anatoli Bogdanov, Vassili Borissov, Grigori Kossõhh, Vitali Romanenko, Vladimir Stolõpin, Mahmud Umarov jmt.

Eestis peeti esimesed laskevõistlused 1926. a. Tallinnas. Samal aastal võisteldi armee- ja väikepüssist laskmises ka Pärnus. 1931. a. asutati Tallinnas Eesti Laskurite Liit, see astus UIT liikmeks ja Eesti laskurid võtsid samal aastal Lwówis (praegu Lvov) osa MM-võistlustest. Esimesed Eesti meistrivõistlused korraldati 1933. a. Tehas «Arsenal» konstrueeris kodumaised spordirelvad, mis võitsid ülemaailmse tunnustuse. Eriti edukad olid Eesti laskureile 1935. a. Rooma, 1937. a. Helsingi ja 1939. a. Luzerni MM-võistlused: Elmar Kivistik, August Liivik, Gustav Lokotar, Harald Kivioja, Karl Kübar, Jaak Kärner ja Kristjan Vilberg said individuaalselt maailmameistriks, võideti hulganisti hõbe- ja pronksmedaleid ning püstitati 9 maailmarekordit. Argentiina karika võitsid Eesti sportlased 2 korral (1937 ja 1939). Medalid võideti peamiselt vaba- ja väikepüssi-, vähem armeepüssiharjutustes, püstolilaskmise tase oli madalam.

Olümpialaskeharjutuste lühiiseloomustus

	Relv			Märk			
	kaliiber	kaal (kg)	sihik	kaugus laskurist (m)	läbimõõt (cm)	ringide vahe (cm)	asend
Väikepüssiharjutus lamades	5,6	kuni 8	vaba (peale optilise)	50	16,24	0,83	lamades
Väikepüssi standardharjutus	5,6	kuni 8	vaba (peale optilise)	50	16,24	0,83	lamades püsti põlvelt püsti
Vabapüstolist laskmine	5,6	piiramata	vaba (peale optilise)	50	50,0	2,5	püsti
Olümpiakiirlaskmine	5,6	kuni 1,26	lahtine tulpkirp	25	siluett 45 rõhtja 160 püstsuunas	5 rõhtja 7,5 püstsuunas	püsti
Metssealaskmine	5,6	kuni 5	vaba (ka optiline)	50	36,6	1,7	püsti

Kokku sai enne II maailmasõda maailmameistriks 13 Eesti laskurit, neist Elmar Kivistik 14, August Liivik ja Gustav Lokotar 12 ning Harald Kivioja 10 korda. Pärast II maailmasõda on laskmistase kogu maailmas järsult tõusnud ja Eesti laskurid pole enam nii edukalt esinenud. 1950. a. tuli Moskvas nn. «inglise matšis» NSV Liidu meeskonnas maailmameistriks Enn Rust. 1973., 1975. ja 1979. a. võitis NSV Liidu võistkonnas MM-võistluste kuldmedali (1979. a. ka pronksmedali) metssealaskur Matti Jõgi. EM-võistlustel on võistkondliku kuldmedali saanud Matti Jõgi (1978. a.), 2 võistkondkondlikku hõbemedalit Liivi Erm (1976. a.) ning 1 individuaalse ja 1 võistkondliku hõbemedali Valentina Tšerkassova-Makarova (1977. a.). NSV Liidu meistriks on individuaalharjutustes tulnud Ernst Rull, Erich Pikkov, Enn Meriväli, Johannes Laar, Heinrich Tomberg, Eduard Vahur, Leino Pets, Viktor Spongolts, Enn Rust, Rein Horn, Matti Jõgi, Juta Udusaar, Evi Valdoja, Maria Makarova, Reet Madissoo ja Inna Rose. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused korraldati 1946. a. Tallinnas. Tegevust juhib ENSV Laskespordiföderatsioon.

Enne nõukogude võimu taaskehtestamist jahilaskmist organiseeritult ei harrastatud. Mustamäel oli 5 heitemasinaga algeline laskerada, kus käidi harjutamas. 1947. a. korraldati esimesed Eesti NSV meistrivõistlused. Hiljem levis spordiala Tartusse, Pärnusse ja rajoonidesse. 1964. a. võitis Enn Toom NSV Liidu meistri tiitli, 1969. a. kordas ta seda saavutust. 1973. a. kuulus Peeter Vehm Melbourne'is kaevikrajalt laskmises maailmameistriks tulnud NSV Liidu meeskonda. 1981. a. tuli Peeter Päkk NSV Liidu meeskonna koosseisus Euroopa meistriks kaarrajalt laskmises. 1974. a. said Peeter Vehm ja Jelena Senitševa EM-võistlustel võistkondliku pronksmedali. Tegevust juhib ENSV Jahilaskespordiföderatsioon.

Olümpiamängude kavva on laskmine kuulunud algusest peale (välja arvatud 1904 ja 1928). 1896—1920 varieerusid alad, distantsid ja märgid suuresti ning erinesid samal ajal toimunud kindla programmiga MM-võistluste omadest. Olümpiamängude korraldajad võtsid kavva endale meelepäraseid alasid, sealhulgas palju võistkondlikke (selles ajavahemikus kokku 26). Üldiselt kõikus alade arv 5-st 21-ni, kuid 1932. a. oli kavas ainult 2 ala ja 1936. a. 3. See ebaühtlus raskendas võistlusteks ettevalmistumist ja kahandas olümpiamängude laskevõistluste populaarsust laskurite hulgas. 1948. a. hakkas olukord paranema ja praegu võisteldakse individuaalselt 7 kindlaks kujunenud alal: väikepüssiharjutus lamades, väikepüssi standardharjutus (3×40 lasku), laskmine vabapüstolist ringmärki, olümpiakiirlaskmine, metssealaskmine, jahilaskmine kaevikrajal ja jahilaskmine kaarrajal. Täiskaliibriline vabapüss oli viimati kavas 1972. a. A-st 1968 on olnud kavas jahilaskmine kaarrajal ja a-st 1972 uuesti metssealaskmine. Pikka aega oli osavõtjate arv piiramata. 1896. a. ei võtnud oma aja tugevamad laskurid olümpiamängudest osa, 119 võistleja hulgas oli laskurite maana vähetuntud Kreekast 111 võistlejat. Rekordarv — 173 osavõtjat ühelt maalt — püsib a-st 1900 Prantsusmaa nimel.

Täitmine	
laskude arv	aeg
60	2 h
40	
40	5 h 15 min.
40	
60	2 h 30 min.
1. päev 30	2×(6,6 ja 4 s)
2. päev 30	2×(6,6 ja 4 s)
30	5 s
30	2,5 s

Praegu võib igast riigist ühel alal esineda kuni 2 laskurit. Naislaskureile eraldi võistlusi pole korraldatud, nad on võistelnud koos meestega, eelistatavalt väikepüssiharjutustes. Seni on ainsana medalivõiduni küündinud Margaret Murdock USA-st; ta sai 1976. a. väikepüssi standardharjutuses võitjaga võrdse tulemuse eest (1162 silma) hõbemedali. Olümpiamängude edukaimad laskurid on olnud USA sportlased Carl Osburn (5 kuld-, 4 hõbe- ja 2 pronksmedalit), Willis Lee (5 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) ja Morris Fisher (5 kuldmedalit) ning Norra sportlane Ole Lilloe-Olsen (5 kuldmedalit, 1 hõbemedal). NSV Liidu laskureist on olnud parimad Anatoli Bogdanov (2 kuldmedalit), Vassili Borissov (kõiki medaleid üks) ja jahilaskur Jevgeni Petrov (1 kuld- ja 1 hõbemedal). Eesti laskurid pole olümpiamängudel võistelnud.

Laskmine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid mehi		naisi	Esindatud riike
1896	5	119	—	6	
1900	11	215	—	9	
1908	15	247	—	14	
1912	18	288	—	16	
1920	21	267	—	18	
1924	10	258	—	27	
1932	2	41	—	10	
1936	3	141	—	29	
1948	4	187	—	28	
1952	7	218	—	41	
1956	7	156	—	37	
1960	6	313	—	59	
1964	6	260	—	51	
1968	7	353	3	62	
1972	8	394	3	71	
1976	7	336	8	60	
1980	7	238	5	38	

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	1	—
Austraalia	—	—	1
Austria	1	—	3
Belgia	2	3	2
Brasiilia	1	1	1
Bulgaaria	—	1	2
Haiiti	—	—	1
Hispaania	—	1	—
Holland	—	1	1
Itaalia	5	2	5
Jaapan	—	—	2
Kanada	3	3	2
Kolumbia	—	1	—
Korea RDV	1	—	—
Kreeka	3	4	3
Kuuba	—	—	1
Lõuna-Aafrika	—	1	—
Mehhiko	—	1	—
Norra	12	6	10
NSV Liit	13	14	11
Peruu	1	—	—
Poola	2	1	3
Portugal	—	1	—
Prantsusmaa	7	10	7
Rootsi	13	20	17
Rumeenia	4	3	3
Saksa DV	2	7	5
Saksa FV	4	2	3
Saksamaa	1	4	1
Soome	3	5	9
Suurbritannia	9	13	14
Šveits	6	4	7
Taani	3	7	6
Tšehhoslovakkia	2	2	1
Ungari	6	3	4
USA	40	22	17
Uus-Meremaa	—	—	1
Venemaa	—	1	1
Venetsueela	—	—	1

NSV Liidu laskurite saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes võistlusalas osaleti	Medalid kuld	hõbe	pronks	Kohad IV	V	VI
1952	11	7	1	1	2	1	2	—
1956	11	7	3	4	1	2	2	—
1960	10	6	2	2	3	1	1	—
1964	10	6	—	2	—	1	—	—
1968	12	7	2	1	2	3	—	—
1972	14	8	1	2	1	1	1	—
1976	13	7	1	1	1	1	1	—
1980	14	7	3	1	1	1	1	4

VÄIKEPÜSS

LAMADES, 50 m

1908 London (19/5; 50 + 100 jardi)

1. A. Carnell (Sbr.)	387
2. Harry Humby (Sbr.)	386
3. C. Barnes (Sbr.)	385
4. M. Matthews (Sbr.)	384
5. E. Amoore (Sbr.)	383
6. William Pimm (Sbr.)	379

1912 Stokholm (41/9)

1. Frederick Hird (USA)	194
2. William Milne (Sbr.)	193
3. Harry Burt (Sbr.)	192
4. Edward Lessimore (Sbr.)	192
5. Francis Kemp (Sbr.)	190
6. Robert Murray (Sbr.)	190

1920 Antverpen (50/10)

1. Lawrence Nuesslein (USA)	391
2. Arthur Rothrock (USA)	386
3. Dennis Fenton (USA)	385

1924 Pariis (66/19)

1. Pierre Coquelin de Lisle (Pr.)	398
2. Marcus Dinwiddie (USA)	396
3. Josias Hartmann (Šv.)	394
4. Erik Sætter-Lassen (Taani)	393
4. Johannes Theslöf (Soome)	393
4. Anders Nielsen (Taani)	393

1932 Los Angeles (26/9)

1. Bertil Rönnmark (Rts.)	294
2. Gustavo Huet (Mehh.)	294
3. Zoltán Hradetzky-Soós (Ung.)	293
4. Mario Zorzi (It.)	293
5. Gustaf Anderson (Rts.)	292
5. William Harding (USA)	292
5. Francisco Real (Port.)	292
5. Karl Larsson (Rts.)	292

1936 Berliin (66/25)

1. Willy Røgeberg (Norra)	**300
2. Ralf Berzsenyi (Ung.)	296
3. Władysław Karaś (Poola)	296
4. Martin Gison (Fil.)	296
5. José Trindade Mello (Bras.)	296
6. Jacques Mazoyer (Pr.)	296

1948 London (71/26)

1. Arthur Cook (USA)	599
2. Walter Tomsen (USA)	599
3. Jonas Jonsson (Rts.)	597
4. Halvor Kongsjorden (Norra)	597
5. Tore Skredegaard (Norra)	597
6. Enrique Ponte (Peruu)	596

1952 Helsingi (58/32)

1. Iosif Sîrbu (Rum.)	**400
2. Boriss Andrejev (NSVL)	**400
3. Arthur Jackson (USA)	399
4. Gilmour Boa (Kan.)	399
5. Erich Spörer (SFV)	399
6. Otto Horber (Šv.)	398
24. Pjotr Avilov (NSVL)	395

1956 Melbourne (44/25)

1. Gerald Ouellette (Kan.)	**600
2. Vassili Borissov (NSVL)	599
3. Gilmour Boa (Kan.)	598
4. Otakar Hořínek (Tšehh.)	598
5. Iosif Sîrbu (Rum.)	598
6. Sándor Krebs (Ung.)	598
29. Anatoli Bogdanov (NSVL)	593

1960 Rooma (85/46)

1. Peter Kohnke (S. ü. v./SFV)	590
2. James Hill (USA)	589
3. Enrico Forcella Pelliccioni (Venets.)	587
4. Vassili Borissov (NSVL)	586
5. Arthur Skinner (Sbr.)	586
6. Yukio Inokuma (Jp.)	586
9. Marat Nijazov (NSVL)	585

1964 Tokio (73/43)

1. László Hammerl (Ung.)	**597
2. Lones Wigger (USA)	**597
3. Tommy Pool (USA)	596
4. Gilmour Boa (Kan.)	595
5. Nicolae Rotaru (Rum.)	595
6. Akihiro Rinzaki (Jp.)	594
20. Vladimir Tšujan (NSVL)	590
21. Viktor Šamburkin (NSVL)	590

1968 México (86/45)

1. Jan Kůrka (Tšehh.)	**598
2. László Hammerl (Ung.)	**598
3. Ian Ballinger (Uus-M.)	597
4. Nicolae Rotaru (Rum.)	597
5. John Palin (Sbr.)	596
6. Jean Loret (Pr.)	596
16. Valentin Kornev (NSVL)	594
36. Vitali Parhimovitš (NSVL)	590

1972 München (103/58)

1. Ho Jun Li (Korea RDV)	**599
2. Victor Auer (USA)	598
3. Nicolae Rotaru (Rum.)	598

4.	Giuseppe De Chirico (It.)	597
5.	Jiří Vogler (Tšehh.)	597
6.	Jaime Santiago (Puert.)	597
18.	Vitali Parhimovitš (NSVL)	594
34.	Valentin Kornev (NSVL)	592

1976 Montreal (78/46)

1.	Karlheinz Smieszek (SFV)	**599
2.	Ulrich Lind (SFV)	597
3.	Gennadi Luštšikov (NSVL)	595
4.	Anton Müller (Šv.)	595
5.	Walter Frescura (It.)	594
6.	Arne Sörensen (Kan.)	593
12.—19.	Boriss Melnik (NSVL)	591

1980 Moskva (56/32)

1.	Károly Varga (Ung.)	**599
2.	Hellfried Heilfort (SDV)	**599
3.	Petâr Zaprjanov (Bulg.)	598
4.	Krzysztof Stefaniak (Poola)	598
5.	Timo Hagman (Soome)	597
6.	Aleksandr Mastjanin (NSVL)	597
11.	Aleksandr Bulkin (NSVL)	596

STANDARDHARJUTUS, 3 × 40 LASKU

1952 Helsingi (44/25)

1.	Erling Kongshaug (Norra)	*1164
2.	Vilho Ylönen (Soome)	*1164
3.	Boriss Andrejev (NSVL)	1163
4.	Ernst Huber (Šv.)	1162
5.	Pjotr Avilov (NSVL)	1162
6.	Iosif Sîrbu (Rum.)	1161

1956 Melbourne (44/28)

1.	Anatoli Bogdanov (NSVL)	*1172
2.	Otakar Hořínek (Tšehh.)	*1172
3.	Nils Sundberg (Rts.)	1167
4.	Vassili Borissov (NSVL)	1163
5.	Vilho Ylönen (Soome)	1161
6.	Gilmour Boa (Kan.)	1159

1960 Rooma (75/40)

1.	Viktor Šamburkin (NSVL)	1149
2.	Marat Nijazov (NSVL)	1145
3.	Klaus Zähringer (S. ü. v./SFV)	1139
4.	Dušan Houdek (Tšehh.)	1139
5.	Jerzy Nowicki (Poola)	1137
6.	Esa Kervinen (Soome)	1137

1964 Tokio (53/33)

1.	Lones Wigger (USA)	**1164
2.	Veličko Hristov (Bulg.)	1152
3.	László Hammerl (Ung.)	1151
4.	Harry Köcher (S. ü. v./SDV)	1148
5.	Jerzy Nowicki (Poola)	1147
6.	Tommy Pool (USA)	1147
9.	Viktor Šamburkin (NSVL)	1142
11.	Vladimir Tšujan (NSVL)	1141

1968 México (62/35)

1.	Bernd Klingner (SFV)	1157
2.	John Writer (USA)	1156
3.	Vitali Parhimovitš (NSVL)	1154
4.	John Foster (USA)	1153
5.	José González (Mehh.)	1152
6.	Gerald Ouellette (Kan.)	1151
10.	Vladimir Konjahhin (NSVL)	1147

1972 München (72/43)

1.	John Writer (USA)	**1166
2.	Lanny Bassham (USA)	1157
3.	Werner Lippoldt (SDV)	1153
4.	Petr Kovařík (Tšehh.)	1153
5.	Vladimir Agišev (NSVL)	1152
6.	Andrzej Sieledcow (Poola)	1151
11.	Vitali Parhimovitš (NSVL)	1144

1976 Montreal (57/33)

1.	Lanny Bassham (USA)	1162
2.	Margaret Murdock (USA)	1162
3.	Werner Seibold (SFV)	1160
4.	Srećko Pejović (Jug.)	1156
5.	Sven Johansson (Rts.)	1152
6.	Ho Jun Li (Korea RDV)	1152
8.	Aleksandr Mitrofanov (NSVL)	1152
11.	Gennadi Luštšikov (NSVL)	1148

1980 Moskva (39/21)

1.	Viktor Vlassov (NSVL)	**1173
2.	Bernd Hartstein (SDV)	1166
3.	Sven Johansson (Rts.)	1165
4.	Mauri Röppänen (Soome)	1164
5.	Aleksandr Mitrofanov (NSVL)	1164
6.	Nonka Matova (Bulg.)	1163

VAREM KAVAS OLNUD VÄIKEPÜSSIALAD

25 jardi, LIIKUV MÄRKLEHT

1908 London (22/5)

1.	A. Fleming (Sbr.)	24
2.	M. Matthews (Sbr.)	24
3.	W. Maraden (Sbr.)	24
4.	E. Newitt (Sbr.)	24
5.	Philip Plater (Sbr.)	22
6.	William Pimm (Sbr.)	21

25 jardi, KAUDV MÄRKLEHT

1908 London (22/5)

1.	William Styles (Sbr.)	45
2.	H. Hawkins (Sbr.)	45
3.	E. Amoore (Sbr.)	45
4.	William Milne (Sbr.)	45
4.	J. Milne (Sbr.)	45
4.	Vilhelm Carlberg (Rts.)	45
4.	A. Wilde (Sbr.)	45
4.	Harry Humby (Sbr.)	45

LAMADES, 25 m

1912 Stokholm (36/8)

1.	Vilhelm Carlberg (Rts.)	242
2.	Johan Hübner von Holst (Rts.)	233
3.	Gustaf Ericsson (Rts.)	231
4.	Joseph Pepé (Sbr.)	231
5.	Robert Murray (Sbr.)	228
6.	Axel Gyllenkrok (Rts.)	227

LAMADES, 25 m (MEESKONDLIK)

1912 Stokholm (4)

1.	Rootsi (Johan Hübner von Holst, Eric Carlberg, Vilhelm Carlberg, Gustaf Boivie)	925
2.	Suurbritannia (William Pimm, Joseph Pepé, William Milne, William Styles)	917
3.	USA (Frederick Hird, Warren Spreat, Neil McDonell, William Leushner)	881
4.	Kreeka (Ioannis Theophylakis, Iakovos Theophylas, Frangiskos Mavromatis, Nikolaos Levidis)	716

LAMADES, 50 m (MEESKONDLIK)

1912 Stokholm (6)

1.	Suurbritannia (William Pimm, Edward Lessimore, Joseph Pepé, Robert Murray)	762
2.	Rootsi (Arthur Nordenswan, Eric Carlberg, Ruben Örtegren, Vilhelm Carlberg)	748
3.	USA (Warren Sprout, William Leushner, Frederick Hird, Carl Osburn)	744
4.	Prantsusmaa (Léon Johnson, Pierre Gentil, André Regaud, Maxime Lardin)	714
5.	Taani (Paul Gerlow, Lars Madsen, Frants Nielsen, Hans Denver)	708
5.	Kreeka (Ioannis Theophylakis, Iakovos Theophylas, Frangiskos Mavromatis, Nikolaos Levidis)	708

1920 Antverpen (10)

1.	USA (Lawrence Nuesslein, Arthur Rothrock, Willis Lee, Dennis Fenton, Ollie Schriver)	1899
2.	Rootsi (Sigvard Hultcrantz, Erik Ohlsson, Leonard Lagerlöf, Ragnar Stare, Olle Ericsson)	1873
3.	Norra (Østen Østensen, Olaf Sletten, Anton Olsen, Sigvart Johansen, Albert Helgerud)	1866
4.	Taani (Lars Madsen, Erik Sætter-Lassen, Anders Nielsen, O. Wegener, C. Møller)	1862
5.	Prantsusmaa (Léon Johnson, Achille Paroche, Émile Rumeau, André Parmentier, Georges Roes)	1847
6.	Belgia (Paul van Asbroeck, Norbert van Molle, Philippe Cammaerts, Victor Robert, Louis Andrieu)	1785

LAMADES, 50 + 100 jardi (MEESKONDLIK)

1908 London (3)

1.	Suurbritannia (M. Matthews, Harry Humby, William Pimm, E. Amoore)	771
2.	Rootsi (Vilhelm Carlberg, Frans Schartau, Johan Hübner von Holst, Eric Carlberg)	737
3.	Prantsusmaa (Paul Colas, André Regaud, Léon Lecuyer, Henri Bonnefoy)	710

VABAPÜSTOL

1896 Ateena (6/3)

1. Summer Paine (USA)	422
2. Viggo Jensen (Taani)	285
3. Holger Nielsen (Taani)	
4. N. Morakis (Kr.)	
5. Ioannis Phrangudis (Kr.)	

1900 Pariis (20/4)

1. Conrad Röderer (Šv.)	**503
2. Achille Paroche (Pr.)	466
3. Konrad Stäheli (Šv.)	453
4. Louis Richardet (Šv.)	448
5. Louis Duffoy (Pr.)	442
6. van Haan (Holl.)	437

1908 London (43/7)

1. Paul van Asbroeck (Belgia)	490
2. Réginald Storms (Belgia)	487
3. James Gorman (USA)	485
4. Charles Axtell (USA)	480
5. J. Wallingford (Sbr.)	467
6. A. Barbillat (Pr.)	466

1912 Stokholm (54/12)

1. Alfred Lane (USA)	499
2. Peter Dolfen (USA)	474
3. Charles Stewart (Sbr.)	470
4. George de Laval (Rts.)	470
5. Erik Boström (Rts.)	468
6. Horatio Poulter (Sbr.)	461

1920 Antverpen (36/13)

1. Karl Frederick (USA)	496
2. Afrânio Da Costa (Bras.)	489
3. Alfred Lane (USA)	481
4. Lauritz Larsen (Taani)	475
5. Niels Larsen (Taani)	470
6. Wilhelm Andersson (Rts.)	467

1936 Berliin (43/19)

1. Torsten Ullman (Rts.)	**559
2. Erich Krempel (Saksa)	544
3. Charles des Jammonières (Pr.)	540
4. Marcel Bonin (Pr.)	538
5. Tapio Vartiovaara (Soome)	537
6. Elliott Jones (USA)	536

1948 London (50/22)

1. Edwin Vásquez Cam (Peruu)	545
2. Rudolf Schnyder (Šv.)	539
3. Torsten Ullman (Rts.)	539
4. Huelet Benner (USA)	539
5. Beat Rhyner (Šv.)	536
6. Ángel León de Gozalo (Hisp.)	534

1952 Helsingi (48/28)

1. Huelet Benner (USA)	553
2. Ángel León de Gozalo (Hisp.)	550
3. Ambrus Balogh (Ung.)	549
4. Konstantin Martazov (NSVL)	546
5. Lev Vainštein (NSVL)	546
6. Torsten Ullman (Rts.)	543

1956 Melbourne (33/22)

1. Pentti Linnosvuo (Soome)	556
2. Mahmud Umarov (NSVL)	556
3. Offutt Pinion (USA)	551
4. Choji Hosaka (Jp.)	550
5. Anton Jassinski (NSVL)	550
6. Torsten Ullman (Rts.)	549

1960 Rooma (67/40)

1. Aleksei Guštšin (NSVL)	*560
2. Mahmud Umarov (NSVL)	552
3. Yoshihisa Yoshikawa (Jp.)	552
4. Torsten Ullman (Rts.)	550
5. Stanisław Romik (Poola)	548
6. Albert Späni (Šv.)	546

1964 Tokio (52/34)

1. Väinö Markkanen (Soome)	560
2. Franklin Green (USA)	557
3. Yoshihisa Yoshikawa (Jp.)	554
4. Johann Garreis (S. ü. v./SDV)	554
5. Anthony Chivers (Sbr.)	552
6. Antonio Vita Segura (Peruu)	550
11. Albert Udatšin (NSVL)	545
21. Jevgeni Rasskazov (NSVL)	541

1968 México (69/42)

1. Grigori Kossõhh (NSVL)	*562
2. Heinz Mertel (SFV)	*562
3. Harald Vollmar (SDV)	560
4. Arnold Vitarbo (USA)	559
5. Paweł Małek (Poola)	556
6. Helmut Artelt (SDV)	555
10. Vladimir Stolõpin (NSVL)	552

1972 München (59/36)

1. Ragnar Skanåker (Rts.)	*567
2. Dan Iuga (Rum.)	562
3. Rudolf Dollinger (Austria)	560
4. Rajmund Stachurski (Poola)	559
5. Harald Vollmar (SDV)	558
6. Hynek Hromada (Tšehh.)	556
8. Grigori Kossõhh (NSVL)	555
17. Vladimir Stolõpin (NSVL)	550

1976 Montreal (47/31)

1. Uwe Potteck (SDV)	**573
2. Harald Vollmar (SDV)	567
3. Rudolf Dollinger (Austria)	562
4. Heinz Mertel (SFV)	560
5. Ragnar Skanåker (Rts.)	559
6. Vincenzo Tondo (It.)	559
7. Grigori Kossõhh (NSVL)	559
20. Marien Papava (NSVL)	546

1980 Moskva (33/19)

1. Aleksandr Melentjev (NSVL)	**581
2. Harald Vollmar (SDV)	568
3. Ljubčo Djakov (Bulg.)	565
4. Cäi San Soh (Korea RDV)	565
5. Seppo Saarenpää (Soome)	565
6. Sergei Põžjanov (NSVL)	564

VAREM KAVAS OLNUD VABAPÜSTOLIALAD

VABAPÜSTOL (MEESKONDLIK)

1900 Pariis (4)

1. Šveits (Conrad Röderer, Konrad Stäheli, Louis Richardet, Friedrich Lüthi, Paul Probst)	2271
2. Prantsusmaa (Achille Paroche, Louis Duffoy, Léon Moreaux, Trinité, Maurice Lecoq)	2203
3. Holland (van Haan, Henrik Willem, Antonius Bouwens, Boike van den Bergh, Anthony Sweijs)	1876
4. Belgia (Rooman, Théves, V. Robert, Eichhorn, Lebègue)	1823

1908 London (7)

1. USA (James Gorman, Ira Calkins, John Dietz, Charles Axtell)	1914
2. Belgia (Paul van Asbroeck, Réginald Storms, Charles Paumier du Verger, René Englebert)	1863
3. Suurbritannia (J. Wallingford, G. Coles, H. Lynch-Staunton, W. Ellicott)	1817
4. Prantsusmaa (A. Barbillat, André Regaud, Léon Moreaux, Jean Depassis)	1750
5. Rootsi (Vilhelm Carlberg, Eric Carlberg, Johan Hübner von Holst, Frans Schartau)	1732
6. Holland (J. van der Kop, G. van den Bergh, Jan de Blécourt, P. ten Bruggen Cate)	1632

1912 Stokholm (5)

1. USA (Alfred Lane, Henry Sears, Peter Dolfen, John Dietz)	1916
2. Rootsi (George de Laval, Eric Carlberg, Vilhelm Carlberg, Erik Boström)	1849
3. Suurbritannia (Horatio Poulter, Hugh Durant, Albert Kempster, Charles Stewart)	1804
4. Venemaa (Nikolai Panin-Kolomenkin, Grigori Šesterikov, Pavel Voilošnikov, Nikolai Melnitski)	1801
5. Kreeka (Frangiskos Mavromatis, Ioannis Theophylakis, Konstantinos Skarlatos, Alexandros Theophylakis)	1731

1920 Antverpen (12)

1. USA (Karl Frederick, Alfred Lane, Raymond Bracken, James Snook, Michael Kelly)	2372
2. Rootsi (Anders Andersson, Casimir Reuterskiöld, Gunnar Gabrielsson, Sigvard Hultcrantz, Anders Johnsson)	2289
3. Brasiilia (Afrânio Da Costa, Sebastião Wolf, Dario Barbosa, Fernando Soledade, Guilherme Paraense)	2264
4. Kreeka (Alexandros Theophylakis, Ioannis Theophylakis, Georgios Moraitinis, Georgios Vaphiadis, Iason Zappas)	2240
5. Belgia (Paul van Asbroeck, Conrad Adriansens, Arthur Balbaert, Joseph Haesaerts, François Heyens)	2229
6. Prantsusmaa (Pecchia, Maujean, Léon Johnson, Boitout, André Regaud)	2228

KIIRLASKMINE PÜSTOLIST VÕI REVOLVRIST

(OLÜMPIAKIIRLASKMNE)

1896 Ateena (4/2)

1. Ioannis Phrangudis (Kr.)	344
2. Georgios Orphanidis (Kr.)	249
3. Holger Nielsen (Taani)	

1900 Pariis

1. Maurice Larrouy (Pr.)	58
2. Léon Moreaux (Pr.)	57
3. Eugène Balme (Pr.)	57
4. Paul Moreau (Pr.)	57
5. Paul Probst (Šv.)	57
6. Joseph Labbé (Pr.)	57

1920 Antverpen (38/14)

1. Guilherme Paraense (Bras.)	274
2. Raymond Bracken (USA)	272
3. Fritz Zulauf (Šv.)	269
4. Karl Frederick (USA)	262

1924 Pariis (55/17)

1. Paul Bailey (USA)	18
2. Vilhelm Carlberg (Rts.)	18
3. Lennart Hannelius (Soome)	18
4. Lorenzo Amaya (Arg.)	18
5. M. Osinaldi (Arg.)	18
6. A. de Castelbajac (Pr.)	18

1932 Los Angeles (18/7)

1. Renzo Morigi (It.)	42
2. Heinz Hax (Saksa)	40
3. Domenico Matteucci (It.)	39
4. Walter Boninsegni (It.)	35
4. José González Delgado (Hisp.)	35
4. Arturo Villanueva (Mehh.)	35

1936 Berliin (53/22)

1. Cornelius van Oyen (Saksa)	36
2. Heinz Hax (Saksa)	35
3. Torsten Ullman (Rts.)	34
4. Angelos Papadimas (Kr.)	34
5. Helge Meuller (Rts.)	33
6. Walter Boninsegni (It.)	32

1948 London (59/22)

1. Károly Takács (Ung.)	**580
2. Carlos Diaz Sáenz Valiente (Arg.)	571
3. Sven Lundqvist (Rts.)	569
4. Torsten Ullman (Rts.)	564
5. Leonard Ravilo (Soome)	563
6. Väinö Heusala (Soome)	563

1952 Helsingi (53/28)

1. Károly Takács (Ung.)	579
2. Szilárd Kun (Ung.)	578
3. Gheorghe Lichiardopol (Rum.)	578
4. Carlos Diaz Sáenz Valiente (Arg.)	577
5. Pentti Linnosvuo (Soome)	577
6. William McMillan (USA)	575
6. Panait Calcâi (Rum.)	575
8. Vassili Frolov (NSVL)	573
11. Vassili Novikov (NSVL)	569

1956 Melbourne (35/22)

1. Ștefan Petrescu (Rum.)	*587
2. Jevgeni Tšerkassov (NSVL)	585
3. Gheorghe Lichiardopol (Rum.)	581
4. Pentti Linnosvuo (Soome)	581
5. Oscar Cervo (Arg.)	580
6. Szilárd Kun (Ung.)	578
24. Vassili Sorokin (NSVL)	567

1960 Rooma (57/35)

1. William McMillan (USA)	587
2. Pentti Linnosvuo (Soome)	587
3. Aleksandr Zabelin (NSVL)	587
4. Hans-Rudolf Schneider (Šv.)	586
5. Ștefan Petrescu (Rum.)	585
6. Gavril Maghiar (Rum.)	583
12. Jevgeni Tšerkassov (NSVL)	579

1964 Tokio (53/34)

1. Pentti Linnosvuo (Soome)	*592
2. Ion Tripșa (Rum.)	591
3. Lubomír Nácovský (Tšehh.)	590
4. Hans Albrecht (Šv.)	590
5. Szilárd Kun (Ung.)	589
6. Marcel Roșca (Rum.)	588
7. Igor Bakalov (NSVL)	588
16. Aleksandr Zabelin (NSVL)	584

1968 México (56/34)

1. Józef Zapędzki (Poola)	*593
2. Marcel Roșca (Rum.)	591
3. Renart Suleimanov (NSVL)	591
4. Christian Düring (SDV)	591
5. Erich Masurat (SFV)	590
6. Gerhard Dommrich (SDV)	589
27. Anatoli Oništšuk (NSVL)	579

1972 München (62/40)

1. Józef Zapędzki (Poola)	*595
2. Ladislav Falta (Tšehh.)	594

3. Viktor Toršin (NSVL)	593
4. Paul Buser (Šv.)	592
5. Jaime González (Hisp.)	592
6. Giovanni Liverzani (It.)	591
24. Igor Bakalov (NSVL)	583

1976 Montreal (40/30)

1. Norbert Klaar (SDV)	*597
2. Jürgen Wiefel (SDV)	596
3. Roberto Ferraris (It.)	595
4. Afanassi Kuzmin (NSVL)	595
5. Cornelia Ion (Rum.)	595
6. Erwin Glock (SFV)	594
11. Viktor Toršin (NSVL)	592

1980 Moskva (40/25)

1. Cornelia Ion (Rum.)	596
2. Jürgen Wiefel (SDV)	596
3. Gerhard Petritsch (Austria)	596
4. Vladas Turla (NSVL)	595
5. Roberto Ferraris (It.)	595
6. Afanassi Kuzmin (NSVL)	595

VABAM KAVAS OLNUD KIIRLASKMISALAD

DUELL-LASKMINE

1908 Ateena (16/3)

1. John Paine (USA)	442
2. Sumner Paine (USA)	380
3. N. Morakis (Kr.)	205

1912 Stokholm (42/10)

1. Alfred Lane (USA)	287
2. Paul Palén (Rts.)	286
3. Johan Hübner von Holst (Rts.)	283
4. John Dietz (USA)	283
5. Curt Törnmark (Rts.)	280
6. Eric Carlberg (Rts.)	278

DUELL-LASKMINE (MEESKONDLIK)

1912 Stokholm (7)

1. Rootsi (Vilhelm Carlberg, Eric Carlberg, Johan Hübner von Holst, Paul Palén)	1145
2. Venemaa (Nikolai Melnitski, Amos Kaš, Pavel Voilošnikov, Georgi Panteleimonov)	1091
3. Suurbritannia[1] (Hugh Durant, Albert Kempster, Charles Stewart, Horatio Poulter)	1107
4. USA[1] (John Dietz, Alfred Lane, Reginald Sayre, Walter Winans)	1097
5. Kreeka (Konstantinos Skarlatos, Ioannis Theophylakis, Frangiskos Mavromatis, Georgios Petropulos)	1057
6. Prantsusmaa (Edmond Sandoz, Charles de Jaubert, de Crequi-Montfort, Maurice Faure)	1041

[1] Suurbritannia ja USA võistkond paigutati Venemaa omast tahapoole, sest neil mõlemal oli üks tabamus vähem.

KIIRLASKMINE (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (8)

1. USA (Louis Harant, Alfred Lane, Karl Frederick, James Snook, Michael Kelly)	1310
2. Kreeka (Alexandros Theophylakis, Ioannis Theophylakis, Georgios Moraitinis, Georgios Vaphiadis, Iason Zappas)	1285
3. Šveits (Fritz Zulauf, Fritz Kuchen, Willy Schnyder, Caspar Widmer, August Wiederkehr)	1270
4. Brasiilia (Afrânio Da Costa, Sebastião Wolf, Dario Barbosa, Fernando Soledade, Guilherme Paraense)	1261
5. Prantsusmaa (Pecchia, Maujean, Léon Johnson, Boitout, André Regaud)	1239
6. Hispaania (José Bento, Luis Calvet, Antonio Bonilla, Antonio Vásquez, José Miro)	1224

METSSEALASKMINE

1900 Pariis (?/3)

1. Louis Debray (Pr.)	20
2. P. Nivet (Pr.)	20
3. de Lambert (Pr.)	19
4. Gabriel Veyre (Pr.)	19
5. de Schlumberger (Pr.)	19
6. Paul Desart (Pr.)	19

1972 München (30/16)
1. Jakov Železnjak (NSVL) **569
2. Helmut Bellingrodt (Kol.) 565
3. John Kynoch (Sbr.) 562
4. Valeri Postojanov (NSVL) 560
5. Christoph-Michael Zeisner (SFV) 554
6. Göte Gåård (Rts.) 553

1976 Montreal (27/16)
1. Aleksandr Gazov (NSVL) **579
2. Aleksandr Kedjarov (NSVL) 576
3. Jerzy Greszkiewicz (Poola) 571
4. Thomas Pfeffer (SDV) 571
5. Wolfgang Hamberger (SFV) 567
6. Helmut Bellingrodt (Kol.) 567

1980 Moskva (19/10)
1. Igor Sokolov (NSVL) **589
2. Thomas Pfeffer (SDV) **589
3. Aleksandr Gazov (NSVL) 587
4. András Doleschall (Ung.) 584
5. Tibor Bodnár (Ung.) 584
6. Jorma Lievonen (Soome) 584

VABAPÜSS

60 LASKU VABALT VALITUD ASENDIS, 200 m

1896 Ateena (106/6)
1. Pantelis Karasevdas (Kr.) 2320
2. P. Pavlidis (Kr.) 1978
3. Nikolaos Trikupis (Kr.) 1718
4. Anastasios Metaxas (Kr.) 1701
5. Georgios Orphanidis (Kr.) 1698
6. Viggo Jensen (Taani) 1640

40 LASKU VABALT VALITUD ASENDIS, 300 m

1896 Ateena (25/3)
1. Georgios Orphanidis (Kr.) 1583
2. Ioannis Phrangudis (Kr.) 1312
3. Viggo Jensen (Taani) 1305
4. Anastasios Metaxas (Kr.) 1102

40 LASKU PÜSTI, 300 m

1900 Pariis (30/6)
1. Lars Madsen (Taani) 305
2. Ole Østmo (Norra) 299
3. Charles Paumier du Verger (Belgia) 298
4. Paul van Asbroeck (Belgia) 297
5. Franz Böckli (Šv.) 294
6. Emil Kellenberger (Šv.) 292

40 LASKU PÕLVELT, 300 m

1900 Pariis (30/6)
1. Konrad Stäheli (Šv.) 324
2. Emil Kellenberger (Šv.) 314
2. Anders Nielsen (Taani) 314
4. Paul van Asbroeck (Belgia) 308
5. Maximiliaan Ravenswaaij (Holl.) 306
6. Uylke Vuurman (Holl.) 303

40 LASKU LAMADES, 300 m

1900 Pariis (30/6)
1. Achille Paroche (Pr.) 332
2. Anders Nielsen (Taani) 330
3. Ole Østmo (Norra) 329
4. Léon Moreaux (Pr.) 325
5. Emil Kellenberger (Šv.) 324
6. Henrik Sillem (Holl.) 317

20 LASKU LAMADES, 600 m

1924 Pariis (73/19)
1. Morris Fisher (USA) 95
2. Carl Osburn (USA) 95
3. Niels Larsen (Taani) 93
4. Walter Stokes (USA) 92
5. Ludovic Augustin (Haiiti) 91
6. Albert Courquin (Pr.) 90
6. Ludovic Valborge (Haiiti) 90

3 × 40 LASKU, STANDARD

1900 Pariis (30/6)
1. Emil Kellenberger (Šv.) 930
2. Anders Nielsen (Taani) 921
3. Ole Østmo (Norra) 917
3. Paul van Asbroeck (Belgia) 917
5. Lars Madsen (Taani) 905
6. Charles Paumier du Verger (Belgia) 897

1908 London (51/10)
1. Albert Helgerud (Norra) 909
2. Harry Simon (USA) 887
3. Ole Sæther (Norra) 883
4. Gustav Sjöberg (Rts.) 874
5. Janne Gustafsson (Rts.) 872
6. Julius Bråthe (Norra) 851

1912 Stokholm (84/9)
1. Paul Colas (Pr.) 987
2. Lars Madsen (Taani) 981
3. Niels Larsen (Taani) 962
4. Hugo Johannsson (Rts.) 959
5. Gudbrand Skatteboe (Norra) 956
6. Bernhard Larsson (Rts.) 954

1920 Antverpen (70/14)
1. Morris Fisher (USA) 997
2. Niels Larsen (Taani) 985
3. Peter Ostensen (Norra) 980
4. Carl Osburn (USA) 980
5. Gudbrand Skatteboe (Norra) 975
6. Mauritz Eriksson (Rts.) 974

1948 London (30/13)
1. Emil Grünig (Šv.) *1120
2. Pauli Janhonen (Soome) 1114
3. Willy Røgeberg (Norra) 1112
4. Kurt Johansson (Rts.) 1104
5. Kullervo Laskinen (Soome) 1103
6. Olavi Ilo (Soome) 1095

1952 Helsingi (33/18)
1. Anatoli Bogdanov (NSVL) *1123
2. Robert Borchler (Šv.) 1120
3. Lev Vainštein (NSVL) 1109
4. August Hollenstein (Šv.) 1108
5. Viljo Ylönen (Soome) 1107
6. Robert Sandager (USA) 1104

1956 Melbourne (20/14)
1. Vassili Borissov (NSVL) *1138
2. Allan Erdman (NSVL) 1137
3. Viljo Ylönen (Soome) 1128
4. Jorma Taitto (Soome) 1120
5. Constantin Antonescu (Rum.) 1101
6. Nils Sundberg (Rts.) 1094

1960 Rooma (30/22)
1. Hubert Hammerer (Austria) 1129
2. Hans Spillmann (Šv.) 1127
3. Vassili Borissov (NSVL) 1127
4. Viljo Ylönen (Soome) 1126
5. Moissei Itkis (NSVL) 1124
6. Vladimir Stibořik (Tšehh.) 1123

1964 Tokio (30/18)
1. Gary Anderson (USA) **1153
2. Šota Kveliašvili (NSVL) 1144
3. Martin Gunnarsson (USA) 1136
4. Aleksandr Gerassimjonok (NSVL) 1135
5. August Hollenstein (Šv.) 1135
6. Esa Kervinen (Soome) 1133

1968 México (30/16)
1. Gary Anderson (USA) **1157
2. Valentin Kornev (NSVL) 1151
3. Kurt Müller (Šv.) 1148
4. Šota Kveliašvili (NSVL) 1142
5. Erwin Vogt (Šv.) 1140
6. Hartmut Sommer (SDV) 1140

1972 München (36/23)
1. Lones Wigger (USA) 1155
2. Boriss Melnik (NSVL) 1155
3. Lajos Pap (Ung.) 1149
4. Uto Wunderlich (SDV) 1149
5. Karel Bulan (Tšehh.) 1146
6. Jaakko Minkkinen (Soome) 1146
8. Valentin Kornev (NSVL) 1143

3 × 40 LASKU, STANDARD (MEESKONDLIK)

1900 Pariis (6)
1. Šveits (Emil Kellenberger, Franz Böckli, Konrad Stäheli, Louis Richardet, Alfred Grütter) 4399
2. Norra (Ole Østmo, Hellmer Hermandsen, Tom Seeberg, Ole Sæther, Olaf Frydenlund) 4290
3. Prantsusmaa (Achille Paroche, Auguste Cavadini, Léon Moreaux, Maurice Lecoq, René Thomas) 4278
4. Taani (Anders Nielsen, Lars Madsen, Viggo Jensen, Vorslund-Kjær, Christian Christensen) 4255
5. Holland (Maximiliaan Ravenswaaij, Uylke Vuurman, Henrik Sillem, Antonius Bouwens, Solko van den Bergh) 4221
6. Belgia (Paul van Asbroeck, Charles Paumier du Verger, Jules Bury, Édouard Myin, Joseph Baras) 4166

1908 London (9)
1. Norra (Albert Helgerud, Ole Sæther, Gudbrand Skatteboe, Olaf Sæter, Julius Bråthe, Einar Liberg) 5055
2. Rootsi (Adolf Jonsson, Olof Arvidsson, Axel Jansson, Gustav Sjöberg, Claes Rundberg, Janne Gustafsson) 4711

3. Prantsusmaa (Léon Johnson, Eugène Balme, André Parmentier, Albert Courquin, Maurice Lecoq, Raoul de Boigne) 4652
4. Taani (Lars Madsen, Ole Olsen, Christian Christensen, Hans Schultz, Christian Petersen, Niels Andersen) 4543
5. Belgia (Charles Paumier du Verger, Paul van Asbroeck, Ernest Ista, Henri Sauveur, Joseph Geens, Édouard Poty) 4509
6. Suurbritannia (J. Wallingford, H. Hawkins, C. Churcher, T. Raddall, J. Bostock, R. Brown) 4355

1912 Stokholm (7)

1. Rootsi (Mauritz Eriksson, Hugo Johansson, Erik Blomqvist, Carl Björkman, Bernhard Larsson, Adolf Jonsson) 5655
2. Norra (Gudbrand Skatteboe, Ole Sæther, Østen Østensen, Albert Helgerud, Olaf Sæter, Einar Liberg) 5605
3. Taani (Ole Olsen, Lars Madsen, Niels Larsen, Niels Andersen, Lauritz Larsen, Jens Haislund) 5529
4. Prantsusmaa (Paul Colas, Raoul de Boigne, Auguste Marion, Pierre Gentil, Louis Percy, Léon Johnson) 5471
5. Soome (Voitto Kolho, Heikki Huttunen, Gustaf Nyman, Emil Holm, Huvi Tuiskunen Vilho Vauhkonen) 5323
6. Lõuna-Aafrika (George Harvey, Robert Bodley, R. Patterson, A. Smith, E. Keeley, G. Whelan) 4897

1920 Antverpen (14)

1. USA (Morris Fisher, Carl Osburn, Dennis Fenton, Lloyd Spooner, Willis Lee) 4876
2. Norra (Østen Østensen, Otto Olsen, Olaf Sletten, Ludvig Larsen, Harald Natvig) 4741
3. Šveits (Fritz Kuchen, Albert Tröndle, Arnold Rösli, Caspar Widmer, Jakob Reich) 4698
4. Soome (Veli Nieminen, Voitto Kolho, Kalle Lappalainen, Magnus Wegelius, Vilho Vauhkonen) 4668
5. Taani (Niels Larsen, P. Geltzer, N. Laursen, Niels Andersen, Lars Madsen) 4645
6. Rootsi (Mauritz Eriksson, Hugo Johansson, Erik Blomqvist, Viktor Knutsson, Leon Lagerlöf) 4591

10 LASKU LAMADES, 400 + 600 + 800 m (MEESKONDLIK)

1924 Pariis (18)

1. USA (Morris Fisher, Walter Stokes, Joseph Crockett, Raymond Coulter, Sidney Hinds) 676
2. Prantsusmaa (Émile Rumeau, Paul Colas, Albert Courquin, Pierre Hardy, Georges Roes) 646
3. Haiiti (Astrel Rolland, Ludovic Valborge, Eloi Metullus, Destin Destine, Ludovic Augustin) 646
4. Šveits (Jakob Reich, Arnold Rösli, Willy Schnyder, C. Stucheli, Albert Tröndle) 635
5. Soome (Aarne Valkama, Veli Nieminen, Voitto Kolho, Heikki Huttunen, Johannes Theslöf) 628
6. Taani (Erik Sætter-Lassen, Anders Nielsen, Niels Larsen, Lars Madsen, P. Geltzer) 626

ARMEEPÜSS

20 LASKU KOLMES ASENDIS, 300 m

1912 Stokholm (91/12)

1. Sándor Prokopp (Ung.) 97
2. Carl Osburn (USA) 95
3. Embret Skogen (Norra) 95
4. Nikolaos Levidis (Kr.) 95
5. Nils Romander (Rts.) 94
6. Arthur Fulton (Sbr.) 92

PÜSTI, 300 m

1920 Antverpen (48/12)

1. Carl Osburn (USA) 56
2. Lars Madsen (Taani) 55
3. Lawrence Nuesslein (USA) 54
4. Erik Sætter-Lassen (Taani) 54
5. Joseph Janssens (Belgia) 54
6. Riccardo Ticchi (It.) 54

LAMADES, 300 m

1920 Antverpen (49/12)

1. Otto Olsen (Norra) 60
2. Léon Johnson (Pr.) 59
3. Vilho Vauhkonen (Soome) 59
4. Fritz Kuchen (Šv.) 59
5. Achille Paroche (Pr.) 59

20 LASKU LAMADES, 600 m

1913 Stokholm (85/12)

1. Paul Colas (Pr.) 94
2. Carl Osburn (USA) 94
3. John Jackson (USA) 93
4. Allan Briggs (USA) 93
5. Philip Plater (Sbr.) 90
6. Verner Jernström (Rts.) 88

LAMADES, 600 m

1920 Antverpen (46/11)

1. Hugo Johansson (Rts.) 58
2. Mauritz Eriksson (Rts.) 56
3. Lloyd Spooner (USA) 56
4. Ioannis Theophylakis (Kr.)
5. Olaf Sletten (Norra)

20 LASKU, 1000 jardi

1908 London (49/8)

1. Jerry Millner (Sbr.) 98
2. Kellogg Casey (USA) 93
3. Maurice Blood (Sbr.) 92
4. R. Barnett (Sbr.) 92
4. Ted Ranken (Sbr.) 92
6. T. Caldwell (Sbr.) 91

PÜSTI, 300 m (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (15)

1. Taani (Lars Madsen, Niels Larsen, Anders Petersen, Erik Sætter-Lassen, Anders Nielsen) 266
2. USA (Carl Osburn, Lawrence Nuesslein, Lloyd Spooner, Willis Lee, Thomas Brown) 255
3. Rootsi (Olle Ericsson, Hugo Johansson, Leonard Lagerlöf, Walfried Hellman, Mauritz Eriksson) 255
4. Itaalia (Riccardo Ticchi, Camillo Isnardi, Luigi Favretti, Giancarlo Boriani, Sem De Ranieri) 251
5. Prantsusmaa (Léon Johnson, Émile Rumeau, Achille Paroche, André Parmentier, Georges Roes) 249
6. Norra (Østen Østensen, Otto Olsen, Olaf Sletten, Albert Helgerud, Gudbrand Skatteboe) 242

LAMADES, 300 m (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (15)

1. USA (Carl Osburn, Lloyd Spooner, Morris Fisher, Willis Lee, Joseph Jackson) 289
2. Prantsusmaa (Léon Johnson, Émile Rumeau, Achille Paroche, André Parmentier, Georges Roes) 283
3. Soome (Vilho Vauhkonen, Magnus Wegelius, Veli Nieminen, Kalle Lappalainen, Voitto Kolho) 281
4. Šveits (Fritz Kuchen, Albert Tröndle, Arnold Rösli, Walter Lienhard, Caspar Widmer) 281
5. Rootsi (Mauritz Eriksson, Hugo Johansson, Thure Holmberg, Erik Blomqvist, Verner Jernström) 281
6. Norra (Østen Østensen, Otto Olsen, Olaf Sletten, Albert Helgerud, Jacob Onsrud) 280

LAMADES, 300 + 600 m (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (14)

1. USA (Joseph Jackson, Willis

Lee, Ollie Schriver, Carl Osburn, Lloyd Spooner) 573
2. Norra (Otto Olsen, Albert Helgerud, Olaf Sletten, Østen Østensen, Jacob Onsrud) 565
3. Šveits (Fritz Kuchen, Albert Tröndle, Arnold Rösli, Walter Lienhard, Caspar Widmer) 563
4. Prantsusmaa (Léon Johnson, Achille Paroche, Émile Rumeau, André Parmentier, Georges Roes) 563
5. Lõuna-Aafrika (David Smith, Robert Bodley, Ferdinand Buchanan, George Harvey, Frederick Morgan) 560
6. Rootsi (Erik Blomqvist, Hugo Johansson, Adolf Jonsson, Mauritz Eriksson, B. Andreasson) 553

LAMADES, 600 m (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (14)

1. USA (Dennis Fenton, Ollie Schriver, Willis Lee, Lloyd Spooner, Joseph Jackson) 287
2. Lõuna-Aafrika (David Smith, Robert Bodley, Ferdinand Buchanan, George Harvey, Frederick Morgan) 287
3. Rootsi (Mauritz Eriksson, Hugo Johansson, Adolf Jonsson, Erik Blomqvist, Erik Ohlsson) 287
4. Norra (Otto Olsen, Albert Helgerud, Olaf Sletten, Østen Østensen, Jacob Onsrud) 282
5. Prantsusmaa (Léon Johnson, Émile Rumeau, André Parmentier, Georges Roes, Achille Paroche) 280
6. Šveits (Fritz Kuchen, Albert Tröndle, Arnold Rösli, Walter Lienhard, Caspar Widmer) 279

15 LASKU, 200 + 500 + + 600 + 800 + 900 + 1000 jardi (MEESKONDLIK)

1908 London (8)

1. USA (William Leushner, W. Martin, C. Winder, Kellogg Casey, Albert Eastman, C. Benedict) 2531
2. Suurbritannia (Harcourt Ommundsen, Fleetwood Varley, Arthur Fulton, Philip Richardson, Q. Padgett, A. Martin) 2497
3. Kanada (William Smith, Charles Crowe, B. Williams, D. McInnis, William Eastcott, S. Kerr) 2439
4. Prantsusmaa (Raoul de Boigne, Albert Courquin, Eugène Balme, Daniel Mérillon, Léon Hecht, André Parmentier) 2272
5. Rootsi (Claes Rundberg, Ossian Jörgensen, Janne Gustafsson, Olof Arvidsson, Axel Jansson, Adolf Jonsson) 2213
6. Norra (Ole Sæther, Einar Liberg, Gudbrand Skatteboe, Albert Helgerud, M. Glommes, Jørgen Bruu) 2192

15 LASKU LAMADES, 200 + 400 + 500 + 600 m (MEESKONDLIK)

1912 Stokholm (10)

1. USA (Charles Burdette, Allan Briggs, Harry Adams, John Jackson, Carl Osburn, Warren Sprout) 1687
2. Suurbritannia (Harcourt Ommundsen, Henry Burr, Edward Skilton, James Reid, Edward Parnell, Arthur Fulton) 1602
3. Rootsi (Mauritz Eriksson, Verner Jernström, Carl Björkman, Bernhard Larsson, Tönnes Björkman, Hugo Johansson) 1570
4. Lõuna-Aafrika (George Harvey, Robert Bodley, A. Smith, E. Keeley, C. Jeffreys, R. Patterson) 1531
5. Prantsusmaa (Louis Percy, Paul Colas, Raoul de Boigne, Pierre Gentil, Léon Johnson, Maxime Lardin) 1515
6. Norra (Christian Degnes, Arne Sunde, O. Jensen, Hans Nordvik, Olav Husby, M. Glommes) 1473

HIRVELASKMINE

ÜKSIKLASUD

1908 London (15/4)

1. Oscar Swahn (Rts.) 25
2. Ted Ranken (Sbr.) 24
3. A. Rogers (Sbr.) 24
4. Maurice Blood (Sbr.) 23
5. Albert Kempster (Sbr.) 22
6. W. Lane-Joynt (Sbr.) 21

1912 Stokholm (24/7)

1. Alfred Swahn (Rts.) 41
2. Åke Lundeberg (Rts.) 41
3. Nestori Toivonen (Soome) 41
4. Karl Larsson (Rts.) 39
5. Oscar Swahn (Rts.) 39
6. Sven Lindskog (Rts.) 39

1920 Antverpen (22/4)

1. Olin Olsen (Norra) 43
2. Alfred Swahn (Rts.) 41
3. Harald Natvig (Norra) 41

1924 Pariis (31/8)

1. John Boles (USA) 40
2. Cyril Mackworth-Praed (Sbr.) 39
3. Otto Olsen (Norra) 39
4. Otto Hultberg (Rts.) 39
5. Martti Liuttula (Soome) 37
6. Alfred Swahn (Rts.) 37

PAARISLASUD

1908 London (15/4)

1. Walter Winans (USA) 46
2. Ted Ranken (Sbr.) 46
3. Oscar Swahn (Rts.) 38
4. Maurice Blood (Sbr.) 34
4. Albert Kempster (Sbr.) 34
6. W. Ellicott (Sbr.) 33
6. A. Rogers (Sbr.) 33

1912 Stokholm (20/6)

1. Åke Lundeberg (Rts.) 79
2. Edvard Benedicks (Rts.) 74
3. Oscar Swahn (Rts.) 72
4. Alfred Swahn (Rts.) 68
5. Olof Arvidsson (Rts.) 68
6. Sven Lindskog (Rts.) 67

1920 Antverpen (23/4)

1. Ole Lilloe-Olsen (Norra) 82
2. Fredrik Landelius (Rts.) 77
3. Einar Liberg (Norra) 71

1924 Pariis (31/8)

1. Ole Lilloe-Olsen (Norra) 76
2. Cyril Mackworth-Praed (Sbr.) 72
3. Alfred Swahn (Rts.) 72
4. Fredrik Landelius (Rts.) 70
5. Einar Liberg (Norra) 70
6. Robert Tikkanen (Soome) 69

ÜKSIK- JA PAARISLASUD

1952 Helsingi (14/7)

1. John Larsen (Norra) **413
2. Per-Olof Sköldberg (Rts.) 409
3. Tauno Mäki (Soome) 407
4. Rolf Bergersen (Norra) 399
5. Thorleif Kockgård (Rts.) 397
6. Yrjö Miettinen (Soome) 392
7. Pjotr Nikolajev (NSVL) 385
8. Vladimir Sevrjugin (NSVL) 383

1956 Melbourne (11/6)

1. Vitali Romanenko (NSVL) *441
2. Per-Olof Sköldberg (Rts.) 432
3. Vladimir Sevrjugin (NSVL) 429
4. Miklós Kovács (Ung.) 417
5. Miklós Kocsis (Ung.) 416
6. Rolf Bergersen (Norra) 409

ÜKSIKLASUD (MEESKONDLIK)

1908 London (2)

1. Rootsi (Alfred Swahn, Arvid Knöppel, Oscar Swahn, Ernst Rosell) 86
2. Suurbritannia (C. Nix, W. Lane-Joynt, W. Ellicott, Ted Ranken) 85

1912 Stokholm (5)

1. Rootsi (Alfred Swahn, Oscar Swahn, Åke Lundeberg, Olof Arvidsson) 151
2. USA (Walter Winans, William Leushner, William Libbey, Neil McDonell) 132
3. Soome (Axel Londen, Nestori Toivonen, Ernst Rosenqvist, Iivo Väänänen) 123
4. Austria (Adolf Michel, Peter Paternelli, Heinrich Elbogen, Eberhard Steinböck) 115
5. Venemaa (Basil Skrotski, Dmitri Barkov, Harry Blau, Aleksandr Dobrjanski) 108

1920 Antverpen (4)
1. Norra (Harald Natvig, Otto Olsen, Ole Lilloe-Olsen, Einar Liberg, Hans Nordvik) 178
2. Soome (Robert Tikkanen, Nestori Toivonen, Magnus Wegelius, Kalle Lappalainen, Yrjö Kolho) 159
3. USA (Thomas Brown, Lawrence Nuesslein, Lloyd Spooner, Carl Osburn, Willis Lee) 158
4. Rootsi (Alfred Swahn, Oscar Swahn, Bengt Lagercrantz, Per Kinde, Karl Larsson) 153

1924 Pariis (7)
1. Norra (Einar Liberg, Otto Olsen, Ole Lilloe-Olsen, Harald Natvig) 160
2. Rootsi (Mauritz Johansson, Fredrik Landelius, Otto Hultberg, Alfred Swahn) 154
3. USA (John Boles, Raymond Coulter, Dennis Fenton, Walter Stokes) 148
4. Suurbritannia (Cyril Mackworth-Praed, A. Rogers, J. Faunthorpe, J. O'Leary) 136
5. Soome (Magnus Wegelius, Martti Liuttula, Jalo Autonen, Robert Tikkanen) 130
6. Ungari (Gusztáv Szomjas, Rezső Velez, Elemér Takács, László Szomjas) 97

PAARISLASUD (MEESKONDLIK)

1920 Antverpen (4)
1. Norra (Harald Natvig, Ole Lilloe-Olsen, Einar Liberg, Hans Nordvik, Thorstein Johansen) 343
2. Rootsi (Alfred Swahn, Oscar Swahn, Fredrik Landelius, Bengt Lagercrantz, Edvard Benedicks) 336
3. Soome (Robert Tikkanen, Magnus Wegelius, Nestori Toivonen, Vilho Vauhkonen, Yrjö Kolho) 284
4. USA (Thomas Brown, Willis Lee, Lawrence Nuesslein, Carl Osburn, Lloyd Spooner) 282

1924 Pariis (7)
1. Suurbritannia (Philip Neame, A. Whitty, H. Perry, Cyril Mackworth-Praed) 263
2. Norra (Einar Liberg, Otto Olsen, Ole Lilloe-Olsen, Harald Natvig) 262
3. Rootsi (Alfred Swahn, Mauritz Johansson, Fredrik Landelius, Axel Ekblom) 250
4. Soome (Magnus Wegelius, Jalo Autonen, Martti Liuttula, Robert Tikkanen) 239
5. USA (Raymond Coulter, Walter Stokes, John Boles, Dennis Fenton) 233
6. Tšehhoslovakkia (Miloslav Hlaváč, Josef Sucharda, Robert Jelen, Josef Hossa) 204

JAHILASKMINE

KAEVIKRAJAL

1900 Pariis (51/4)
1. Roger de Barbarin (Pr.) 17
2. René Guyot (Pr.) 17
3. Justinien de Clary (Pr.) 17
4. César Bettex (Pr.) 16
5. Hilaret (Pr.) 15
6. Édouard Geynet (Pr.) 13

1908 London (61/8)
1. Walter Ewing (Kan.) 72
2. George Beattie (Kan.) 60
3. Alexander Maunder (Sbr.) 57
3. Anastasios Metaxas (Kr.) 57
5. Charles Palmer (Sbr.) 55
5. A. Westover (Kan.) 55

1912 Stokholm (61/11)
1. James Graham (USA) 96
2. Alfred Göldel (Saksa) 94
3. Harry Blau (Vene) 91
4. Harry Humby (Sbr.) 88
4. Albert Preuss (Saksa) 88
4. Anastasios Metaxas (Kr.) 88
4. Adolf Schnitt (Soome) 88
4. Franz von Zedlitz und Leipe (Saksa) 88

1920 Antverpen (48/8)
1. Mark Arie (USA) 95
2. Frank Troeh (USA) 93
3. Frank Wright (USA) 87

4. Frederick Plum (USA) 87
4. Horace Bonser (USA) 87
6. Nordal Lunde (Norra) 85

1924 Pariis (44/14)
1. Gyula Halasy (Ung.) 98
2. Konrad Huber (Soome) 98
3. Frank Hughes (USA) 97
4. James Montgomery (Kan.) 97
5. Louis d'Heur (Belgia) 97
6. Samuel Sharman (USA) 96
6. Samuel Vance (Kan.) 96
6. George Beattie (Kan.) 96

1952 Helsingi (40/22)
1. George Généreux (Kan.) 192
2. Knut Holmqvist (Rts.) 191
3. Hans Liljedahl (Rts.) 190
4. František Čapek (Tšehh.) 188
5. Konrad Huber (Soome) 188
6. Ioannis Kutsis (Kr.) 187
10. Ivan Issajev (NSVL) 185
15. Juri Nikandrov (NSVL) 183

1956 Melbourne (32/18)
1. Galliano Rossini (It.) *195
2. Adam Smelczyński (Poola) 190
3. Alessandro Ciceri (It.) 188
4. Nikolai Mogilevski (NSVL) 188
5. Juri Nikandrov (NSVL) 188
6. František Čapek (Tšehh.) 187

1960 Rooma (66/38)
1. Ion Dumitrescu (Rum.) 192
2. Galliano Rossini (It.) 191
3. Sergei Kalinin (NSVL) 190
4. James Clark (USA) 188
5. Joseph Wheater (Sbr.) 185
5. Hans Aasnes (Norra) 185
15. Juri Nikandrov (NSVL) 180

1964 Tokio (51/28)
1. Ennio Mattarelli (It.) *198
2. Pavel Senitšev (NSVL) 194
3. William Morris (USA) 194
4. Galliano Rossini (It.) 194
5. Ion Dumitrescu (Rum.) 193
6. Mario Lira (Tšiili) 193
22. Sergei Kalinin (NSVL) 187

1968 México (59/34)
1. John Braithwaite (Sbr.) *198
2. Thomas Garrigus (USA) 196
3. Kurt Czekalla (SDV) 196
4. Pavel Senitšev (NSVL) 196
5. Pierre Candello (Pr.) 195
6. Adam Smelczyński (Poola) 195
7. Aleksandr Alipov (NSVL) 195

1972 München (62/34)
1. Angelo Scalzone (It.) **199
2. Michel Carrega (Pr.) 198
3. Silvano Basagni (It.) 195
4. Burckhardt Hoppe (SDV) 193
5. Johnny Påhlsson (Rts.) 193
6. James Poindexter (USA) 192
13. Aleksandr Alipov (NSVL) 190
15. Aleksandr Androškin (NSVL) 190

1976 Montreal (44/30)
1. Donald Haldeman (USA) 190
2. Armando Silva Marques (Port.) 189
3. Ubaldesco Baldi (It.) 189
4. Burckhardt Hoppe (SDV) 186
5. Aleksandr Androškin (NSVL) 185
6. Adam Smelczyński (Poola) 183
14. Aleksandr Alipov (NSVL) 180

1980 Moskva (34/19)
1. Luciano Giovannetti (It.) 198
2. Rustam Jambulatov (NSVL) 196
3. Jörg Damme (SDV) 196
4. Josef Hojný (Tšehh.) 196
5. Eladio Vallduvi (Hisp.) 195
6. Aleksandr Assanov (NSVL) 195

KAARRAJAL

1968 México (52/30)
1. Jevgeni Petrov (NSVL) *198
2. Romano Garagnani (It.) *198
3. Konrad Wirnhier (SFV) *198
4. Juri Tsuranov (NSVL) 196
5. Pedro Gianella (Peruu) 194
6. Nicolás Atalah (Tšiili) 194

1972 München (66/37)
1. Konrad Wirnhier (SFV) 195
2. Jevgeni Petrov (NSVL) 195
3. Michael Buchheim (SDV) 195
4. Joe Neville (Sbr.) 194
5. Roberto Castrillo (Kuuba) 194
6. Klaus Reschke (SDV) 193
13. Juri Tsuranov (NSVL) 192

1976 Montreal (68/40)
1. Josef Panáček (Tšehh.) *198
2. Eric Swinkels (Holl.) *198

3. Wiesław Gawlikowski (Poola) 196
4. Klaus Reschke (SDV) 196
5. Franz Schwitzhofer (Austria) 195
6. Edgardo Zachrichson (Guat.) 194
10. Juri Tsuranov (NSVL) 193
14. Aleksandr Tšerkassov (NSVL) 192

1980 Moskva (46/25)

1. Hans Kjeld Rasmussen (Taani) 196
2. Lars-Göran Carlsson (Rts.) 196
3. Roberto Castrillo (Kuuba) 196
4. Pavel Pulda (Tšehh.) 196
5. Celso Giardini (It.) 196
6. Guillermo Torres (Kuuba) 195
9. Tamaz Imnaišvili (NSVL) 195
11.—18. Aleksandr Sokolov (NSVL) 194

VAREM KAVAS OLNUD JAHILASKMISALAD

ELUSATE TUVIDE LASKMINE

1900 Pariis (52/5)

1. Léon de Lunden (Belgia) 21
2. Maurice Faure (Pr.) 20
3. Donald MacIntosh (Austr.) 18
3. C. Robinson (Sbr.) 18

LASKMINE KAEVIKRAJAL (MEESKONDLIK)

1908 London (6)

1. Suurbritannia (Alexander Maunder, J. Pike, Charles Palmer, J. Postans, F. Moore, P. Easte) 407
2. Kanada (Walter Ewing, George Beattie, A. Westover, Mylie Fletcher, George Vivian, D. McMackon) 405
3. Suurbritannia (George Whitaker, G. Skinner, John Butt, W. Morris, H. Creasey, R. Hutton) 372

1912 Stokholm (6)

1. USA (Charles Billings, Ralph Spotts, John Hendrickson, James Graham, Edward Gleason, Frank Hall) 532
2. Suurbritannia (Harry Humby, William Grosvenor, Alexander Maunder, George Whitaker, Charles Palmer, John Butt) 511
3. Saksamaa (Franz von Zedlitz und Leipe, Horst Göldel, Erich von Bernstorff, Erland Koch, Albert Preuss, Alfred Göldel) 510
4. Rootsi (Carl Wollert, Victor Wallenberg, Åke Lundeberg, Alfred Swahn, Johan Ekman, Hjalmar Frisell) 243
5. Soome (Edvard Bacher, Robert Huber, Adolf Schnitt, Emil Collan, Karl Fazer, Axel Londen) 233
6. Prantsusmaa (André Fleury, Henri de Castex, de Crequi-Montfort, Charles Jaubert, René Texier, Édouard Creuze de Lesser) 90

1920 Antverpen (8)

1. USA (Mark Arie, Frank Troeh, Frank Wright, Frederick Plum, Horace Bonser, Forest McNeir) 547
2. Belgia (Albert Bosquet, Joseph Cogels, Émile Dupont, Henri Quersin, Louis van Tilt, Édouard Fesinger) 503
3. Rootsi (Erik Lundkvist, Per Kinde, Fredrik Landelius, Alfred Swahn, Karl Richter, Erik Sökjer-Petersén) 500
4. Suurbritannia (Harry Humby, William Grosvenor, W. Ellicott, George Whitaker, E. Pocock, Charles Palmer) 488
5. Kanada (George Beattie, John Black, Samuel Vance, Ben McLaren, James Montgomery, J. Oliver) 474
6. Holland (R. de Favauge, Gerard van der Vliet, Emile Jurgens, F. Jurgens, Pietter Waller, Eduardus van der Voorst tot Voorst) 222

1924 Pariis (12)

1. USA (Frank Hughes, Fred Etchen, Samuel Sharman, William Silkworth) 363

2. Kanada (George Beattie, James Montgomery, Samuel Vance, John Black) 360
3. Soome (Werner Ekman, Konrad Huber, Robert Huber, Robert Tikkanen) 360
4. Belgia (Albert Bosquet, Louis d'Heur, Emile Dupont, Jacques Mouton) 354
4. Rootsi (Erik Lundkvist, Fredrik Landelius, Alfred Swahn, Magnus Hallman) 354
6. Austria (Heinrich Bartosch, August Baumgartner, Hans Schödl, Erich Zoigner) 347

MAADLUS

Maadlus on kahevõistlus, milles vastase üle saavutatakse selja- või punktivõit mitmesuguste võtete, haarete ja seongutega. **Klassikalises** (kreeka-rooma, prantsuse) maadluses rakendatakse võistlusvõtteid pealtpoolt vood, kasutamata jalgade abi, vabamaadluses tohib võtteid rakendada kogu keha ulatuses ning ka jalgade abi kasutada (esialgne inglisekeelne nimetus *catch-as-catch-can*, 'haara kust saad'). Muus osas on klassikaline ja vabamaadluse võistlusnõuded ühesugused. Puhtaks võiduks loetakse seljavõitu ja suure punktiülekaaluga võitu. Punktivõit saadakse tehniliste võtete ja aktiivsusega. Viiki tänapäeval ei tunnustata. Sõltuvalt matši tulemusest saab võistleja 0 kuni 4 karistuspunkti (nait. toob puhas võit võitjale 0, kaotajale 4 karistuspunkti, punktivõit vastavalt 1 ja 3), 6 karistuspunkti saanud maadleja langeb turniirist välja. Võisteldakse 6 min. (2×3 min. 1-minutilise vaheajaga). Maadeldakse ringikujulisel matil (läbimõõt 9 m, paksus vähemalt 5 cm). Võistlejail on seljas eri värvi trikood ja jalas kontsata saapad. Matši juhivad ja võtteid hindavad (3 palli süsteemis) matikohtunik ja küljekohtunikud. 1969. a-st võisteldakse kümnes kaalukategoorias: kuni 48, kuni 52, kuni 57, kuni 62, kuni 68, kuni 74, kuni 82, kuni 90 ja kuni 100 kg ning üle 100 kg.

Maadlus on vanimaid spordialasid. Muinas-Egiptuses maadeldi juba III aastatuhandel e. m. a., kusjuures võtted olid tänapäevastele lähedased. Maadlust on kirjeldatud vanakreeka eeposes «Ilias». Antiikolümpiamängude kavva kuulus maadlus alates 708. a-st e. m. a. (18. mängud) iseseisva võistlusalana ja pentatloni (viievõistlus) viimase ning tähtsaima osana. 648. a-st (33. mängud) võisteldi pankraationis, milles olid ühendatud maadluse ja poksi elemendid, ning 632. a-st (37. mängud) noorukite maadluses. Kuulsaim antiikmaadleja oli kuuekordne olümpiavõitja Milon Krotonist (võitis a-il 540 ja 532—516 e. m. a.). Suure populaarsuse saavutas maadlus Vana-Roomas, kuid langes siis aastasadadeks unustuse hõlma.

Tänapäeva klassikaline maadlus tekkis 19. saj. I poolel Prantsusmaal. Teerajajaks peetakse Jean Broyasse'i, kes uut maadlusstiili juurutades võttis aluseks vanad kreeka ja rooma tavad, kuid jättis kõrvale julmad ja ohtlikud võtted. Uus maadlusviis levis kohalikke stiile kõrvale tõrjudes kiiresti kõikjale Euroopasse (välja arvatud Inglismaa, kus harrastati nagu Põhja-Ameerikaski vabamaadlust). 1890. a-ni olid maadlejad põhiliselt elukutselised, nad esinesid tsirkustes ja laatadel. Elukutseliste tsirkusemaadlusel puudus sagedaste äraostmiste ja eelnevalt kokkulepitud tulemuste tõttu tõeliselt sportlik sisu, ent tema teeneks oli maadlusharrastuse populariseerimine.

Amatöörmaadlus hakkas laiemalt levima 19. saj. lõpul. 1898. a. jõuti esimeste EM-võistlusteni (võitis Georg Hackenschmidt). Kuid võist-

luste korralduses ja määrustes puudus 1912. a-ni ühtlus. Sel aastal asutati Rahvusvaheline Maadlusföderatsioon (pr. *Fédération Internationale des Luttes Amateurs*, lüh. FILA). FILA kehtestas ühtsed võistlusmäärused (staatilise maadluse vältimise huvides on ta neid küll sageli muutnud) ning MM- ja EM-võistlusi hakati korraldama tema juhtimisel (klassikalises maadluses vastavalt 1921. ja 1925., vabamaadluses 1951. ja 1929. a.). FILA-sse kuulus 1981. a. 90 rahvuslikku föderatsiooni, president on Milan Ercegan (Jugoslaavia). 1978. a. loodi FILA-s Euroopa Maadlusföderatsioon (ingl. *European Wrestling Federation*, lüh. EWF).

Venemaa raskejõustiku rajas Peterburi arst Władysław Krajewski, kelle algatusel 1885. a. asutatud atleetikaringis tegeldi ka prantsuse maadlusega. 1896. a. asutas Władysław Pytlasiński maadluskooli ja andis välja esimese venekeelse maadlusõpiku. 1897. a. peeti esimesed Venemaa meistrivõistlused. 1913. a. asutati ülevenemaaline raskejõustikuliit. Populaarseks said elukutselised maadlejad Ivan Poddubnõi, Ivan Šemjakin, Ivan Zaikin jmt. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused klassikalises maadluses peeti 1924., vabamaadluses 1945. a. 1947. a. astus üleliiduline maadlussektsioon FILA liikmeks, sellest ajast alates on Nõukogude maadlejad kuulunud maailma tugevaimate hulka. Ala arengut juhib NSVL Maadlusföderatsioon (1923—59 üleliiduline maadlussektsioon). Tuntud Nõukogude maadlejad on Ali Alijev, Nikolai Balbošin, Ivan Bogdan, Viktor Igumenov, Aleksandr Ivanitski, Givi Kartozia, Konstantin Koberidze, Johannes Kotkas, Aleksandr Mazur, Aleksandr Medved, Arsen Mekokišvili, Valeri Rezantsev, Anatoli Roštšin, Roman Rurua, Levan Tediašvili jmt.

Eesti maadlusspordile pani aluse Gustav Boesberg oma raskejõustikuringiga (asutatud 1888). 20. saj. algul kuulusid maailma paremikku elukutselised maadlejad Georg Lurich, Georg Hackenschmidt, Aleksander Aberg, hiljem Jaan Jaago. Nende eeskujul hakati maadlust laialdaselt harrastama, tekkis palju raskejõustikuklubisid. Amatöörmaadlejaist saavutasid häid tulemusi Oskar Kaplur, Martin Klein jmt. Esimesed Eesti meistrivõistlused klassikalises maadluses korraldati 1921. a., vabamaadluses 1925. a. Edukalt esinesid Eesti maadlejad 1920.—30. a-il rahvusvahelistel võistlustel (MM-võistlustel 1 hõbemedal, EM-võistlustel 5 kuld-, 11 hõbe- ja 10 pronksmedalit). Tuntud sportlased olid Nikolai Karklin, Johannes Kotkas, Karl Kullisaar, Albert Kusnets, Osvald Käpp, Rudolf Loo, Olaf Luiga, Voldemar Mägi, August Neo, Kristjan Palusalu, Edgar Puusepp, Eduard Pütsep, Voldemar Roolaan, Roman Steinberg, Voldemar Väli jmt. Nõukogude Eestis on maadlusspordi areng edukalt jätkunud. Ala juhib ENSV Maadlusföderatsioon. Eesti NSV sportlased on MM-võistlustel võitnud 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, EM-võistlustel 1 kuldmedali ja NSV Liidu meistrivõistlustel 37 kuld-, 26 hõbe- ning 28 pronksmedalit. NSV Liidu meistriks on tulnud vabamaadluses Juhan Looaru, Johannes Kotkas, August Englas, Elmar Runge, Sergei Kaškin, Endel Saar, Valdeko Trisberg ja Tiit Madalvee ning klassikalises maadluses Johannes Kotkas, Edgar Puusepp, Juhan Kaubi, August Englas, Helmut Puur, Jaan Roots, Valeri Spiridonov, Ants Nisu ja Avo Talpas.

Nüüdisaegsete olümpiamängude kavva on maadlus kuulunud alates 1896. a-st. Ateenas võisteldi ainult klassikalise maadluse absoluutses kaalukategoorias. 1900. a. mängude programmis maadlust ei olnud. 1904. a. oli kavas vabamaadlus (7 kaalukategooriat), võistlesid üksnes USA sportlased. 1908. a. võisteldi mõlemas maadlusviisis, ent 1912. a. jäeti vabamaadlus taas programmist välja. Alates 1920. a. Antverpeni mängudest on mõlemad maadlusviisid järjekindlalt kavas olnud. FILA algatusel on kaalukategooriaid, nende arvu ja piire, võistlussüsteeme ning matšide kestust

mitu korda muudetud. Nii oli Stokholmi olümpiamängudel maadlusaja pikkuseks ette nähtud 60 min., kuid võitja selgitamiseks jäeti kohtunikule vabad käed. Pärast Stokholmi olümpiamänge oli maadlusaeg üldiselt 20+20 min., Antverpenis 1920. a. 10+15 min., hiljem jäädi peatuma 20 minutile ning kohtunikud hakkasid arvestama ka aktiivsust ehk nn. töövõite. 1938—58 kestis matš 12 min. ning koosnes algpüstimaadlusest (6 min.), kohustuslikust partermaadlusest (2×2 min.) ja lõpp-püstimaadlusest (2 min.). 1958. a. kaotati kohustuslik partermaadlus ja maadlusajaks jäi 2×5 min. 1967—1980 maadeldi 3×3 min.

Sõjaeelseil olümpiamängudel olid edukaimad USA, Rootsi, Soome, Ungari, Šveitsi ja Eesti sportlased. Kolmel korral tulid olümpiavõitjaiks Rootsi maadlejad Carl Westergren (1920, 1924 ja 1932 klassikalises maadluses) ja Ivar Johansson (1932 ja 1936 klassikalises maadluses, 1932 vabamaadluses).

Sõjajärgseil olümpiamängudel on mõlemas maadlusviisis olnud ülekaalus NSV Liidu maadlejad, nendega on konkureerinud Bulgaaria, Ungari, Rootsi, Jaapani, Türgi ja USA sport-

Maadlus olümpiamängudel

Aasta	Kaale	Osavõtjaid	Esindatud riike
1896	1	5	4
1904	7	38	1
1908	9	115	15
1912	5	171	18
1920	10	155	19
1924	13	228	26
1928	13	167	29
1932	14	79	18
1936	14	200	29
1948	16	220	29
1952	16	244	37
1956	16	176	30
1960	16	324	46
1964	16	274	42
1968	16	298	46
1972	20	392	50
1976	20	330	33
1980	20	270	35

Medalite jagunemine maade järgi
Klassikaline maadlus

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	—	—	1
Bulgaaria	7	11	6
Eesti	3	—	4
Egiptus	1	2	2
Iraan	—	1	1
Itaalia	3	3	9
Jaapan	3	2	1
Jugoslaavia	2	4	3
Kreeka	1	2	2
Liibanon	—	1	2
Läti	—	1	—
Norra	—	1	1
NSV Liit	30	15	9
Poola	1	4	4
Prantsusmaa	1	1	2
Rootsi	19	13	14
Rumeenia	4	7	10
Saksa DV	2	2	2
Saksa FV	—	4	3
Saksamaa	3	7	4
Soome	17	17	17
Taani	—	2	6
Tšehhoslovakkia	1	6	4
Türgi	8	3	2
Ungari	12	8	10
Venemaa	—	3	—

Vabamaadlus

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	—	1	2
Austria	—	—	1
Belgia	—	3	—
Bulgaaria	6	13	6
Eesti	2	1	—
India	—	—	1
Iraan	3	6	9
Itaalia	1	—	—
Jaapan	13	4	5
Jugoslaavia	—	—	1
Kanada	—	2	4
Korea RDV	—	2	1
Kreeka	—	—	1
Lõuna-Korea	1	1	1
Mongoolia	—	4	4
Norra	—	1	—
NSV Liit	24	12	11
Pakistan	—	—	1
Poola	—	1	3
Prantsusmaa	2	2	3
Rootsi	8	10	8
Rumeenia	—	—	3
Saksa DV	—	2	—
Saksa FV	1	1	3
Saksamaa	—	1	2
Soome	8	7	9
Suurbritannia	3	4	9
Šveits	4	4	5
Tšehhoslovakkia	—	1	2
Türgi	15	9	4
Ungari	3	4	7
USA	29	27	18

luste korralduses ja määrustes puudus 1912. a-ni ühtlus. Sel aastal asutati Rahvusvaheline Maadlusföderatsioon (pr. *Fédération Internationale des Luttes Amateurs*, lüh. FILA). FILA kehtestas ühtsed võistlusmäärused (staatilise maadluse vältimise huvides on ta neid küll sageli muutnud) ning MM- ja EM-võistlusi hakati korraldama tema juhtimisel (klassikalises maadluses vastavalt 1921. ja 1925., vabamaadluses 1951. ja 1929. a.). FILA-sse kuulus 1981. a. 90 rahvuslikku föderatsiooni, president on Milan Ercegan (Jugoslaavia). 1978. a. loodi FILA-s Euroopa Maadlusföderatsioon (ingl. *European Wrestling Federation*, lüh. EWF).

Venemaa raskejõustiku rajas Peterburi arst Władysław Krajewski, kelle algatusel 1885. a. asutatud atleetikaringis tegeldi ka prantsuse maadlusega. 1896. a. asutas Władysław Pytlasiński maadluskooli ja andis välja esimese venekeelse maadlusõpiku. 1897. a. peeti esimesed Venemaa meistrivõistlused. 1913. a. asutati ülevenemaaline raskejõustikuliit. Populaarseks said elukutselised maadlejad Ivan Poddubnõi, Ivan Šemjakin, Ivan Zaikin jmt. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused klassikalises maadluses peeti 1924., vabamaadluses 1945. a. 1947. a. astus üleliiduline maadlussektsioon FILA liikmeks, sellest ajast alates on Nõukogude maadlejad kuulunud maailma tugevaimate hulka. Ala arengut juhib NSVL Maadlusföderatsioon (1923—59 üleliiduline maadlussektsioon). Tuntud Nõukogude maadlejad on Ali Alijev, Nikolai Balbošin, Ivan Bogdan, Viktor Igumenov, Aleksandr Ivanitski, Givi Kartozia, Konstantin Koberidze, Johannes Kotkas, Aleksandr Mazur, Aleksandr Medved, Arsen Mekokišvili, Valeri Rezantsev, Anatoli Roštšin, Roman Rurua, Levan Tediašvili jmt.

Eesti maadlusspordile pani aluse Gustav Boesberg oma raskejõustikuringiga (asutatud 1888). 20. saj. algul kuulusid maailma paremikku elukutselised maadlejad Georg Lurich, Georg Hackenschmidt, Aleksander Aberg, hiljem Jaan Jaago. Nende eeskujul hakati maadlust laialdaselt harrastama, tekkis palju raskejõustikuklubisid. Amatöörmaadlejaist saavutasid häid tulemusi Oskar Kaplur, Martin Klein jmt. Esimesed Eesti meistrivõistlused klassikalises maadluses korraldati 1921. a., vabamaadluses 1925. a. Edukalt esinesid Eesti maadlejad 1920.—30. a-il rahvusvahelistel võistlustel (MM-võistlustel 1 hõbemedal, EM-võistlustel 5 kuld-, 11 hõbe- ja 10 pronksmedalit). Tuntud sportlased olid Nikolai Karklin, Johannes Kotkas, Karl Kullisaar, Albert Kusnets, Osvald Käpp, Rudolf Loo, Olaf Luiga, Voldemar Mägi, August Neo, Kristjan Palusalu. Edgar Puusepp, Eduard Pütsep, Voldemar Roolaan, Roman Steinberg, Voldemar Väli jmt. Nõukogude Eestis on maadlusspordi areng edukalt jätkunud. Ala juhib ENSV Maadlusföderatsioon. Eesti NSV sportlased on MM-võistlustel võitnud 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali, EM-võistlustel 1 kuldmedali ja NSV Liidu meistrivõistlustel 37 kuld-, 26 hõbe- ning 28 pronksmedalit. NSV Liidu meistriks on tulnud vabamaadluses Juhan Looaru, Johannes Kotkas, August Englas, Elmar Runge, Sergei Kaškin, Endel Saar, Valdeko Trisberg ja Tiit Madalvee ning klassikalises maadluses Johannes Kotkas, Edgar Puusepp, Juhan Kaubi, August Englas, Helmut Puur, Jaan Roots, Valeri Spiridonov, Ants Nisu ja Avo Talpas.

Nüüdisaegsete olümpiamängude kavva on maadlus kuulunud alates 1896. a-st. Ateenas võisteldi ainult klassikalise maadluse absoluutses kaalukategoorias. 1900. a. mängude programmis maadlust ei olnud. 1904. a. oli kavas vabamaadlus (7 kaalukategooriat), võistlesid üksnes USA sportlased. 1908. a. võisteldi mõlemas maadlusviisis, ent 1912. a. jäeti vabamaadlus taas programmist välja. Alates 1920. a. Antverpeni mängudest on mõlemad maadlusviisid järjekindlalt kavas olnud. FILA algatusel on kaalukategooriaid, nende arvu- ja piire, võistlussüsteeme ning matšide kestust

mitu korda muudetud. Nii oli Stokholmi olümpiamängudel maadlusaja pikkuseks ette nähtud 60 min., kuid võitja selgitamiseks jäeti kohtunikule vabad käed. Pärast Stokholmi olümpiamänge oli maadlusaeg üldiselt 20+20 min., Antverpenis 1920. a. 10+15 min., hiljem jäädi peatuma 20 minutile ning kohtunikud hakkasid arvestama ka aktiivsust ehk nn. töövõite. 1938—58 kestis matš 12 min. ning koosnes algpüstimaadlusest (6 min.), kohustuslikust partermaadlusest (2×2 min.) ja lõpp-püstimaadlusest (2 min.). 1958. a. kaotati kohustuslik partermaadlus ja maadlusajaks jäi 2×3 min. 1967—1980 maadeldi 3×3 min.

Sõjaeelseil olümpiamängudel olid edukaimad USA, Rootsi, Soome, Ungari, Šveitsi ja Eesti sportlased. Kolmel korral tulid olümpiavõitjaiks Rootsi maadlejad Carl Westergren (1920, 1924 ja 1932 klassikalises maadluses) ja Ivar Johansson (1932 ja 1936 klassikalises maadluses, 1932 vabamaadluses).

Sõjajärgseil olümpiamängudel on mõlemas maadlusviisis olnud ülekaalus NSV Liidu maadlejad, nendega on konkureerinud Bulgaaria, Ungari, Rootsi, Jaapani, Türgi ja USA sport-

Maadlus olümpiamängudel

Aasta	Kaale	Osavõtjaid	Esindatud riike
1896	1	5	4
1904	7	38	1
1908	9	115	15
1912	5	171	18
1920	10	155	19
1924	13	228	26
1928	13	167	29
1932	14	79	18
1936	14	200	29
1948	16	220	29
1952	16	244	37
1956	16	176	30
1960	16	324	46
1964	16	274	42
1968	16	298	46
1972	20	392	50
1976	20	330	33
1980	20	270	35

Medalite jagunemine maade järgi
Klassikaline maadlus

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	—	—	1
Bulgaaria	7	11	6
Eesti	3	—	4
Egiptus	1	2	2
Iraan	—	1	1
Itaalia	3	3	9
Jaapan	3	2	1
Jugoslaavia	2	4	3
Kreeka	1	2	2
Liibanon	—	1	2
Läti	—	1	—
Norra	—	1	1
NSV Liit	30	15	9
Poola	1	4	4
Prantsusmaa	1	1	2
Rootsi	19	13	14
Rumeenia	4	7	10
Saksa DV	2	2	2
Saksa FV	—	4	3
Saksamaa	3	7	4
Soome	17	17	17
Taani	—	2	6
Tšehhoslovakkia	1	6	4
Türgi	8	3	2
Ungari	12	8	10
Venemaa	—	3	—

Vabamaadlus

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	—	1	2
Austria	—	—	1
Belgia	—	3	—
Bulgaaria	6	13	6
Eesti	2	1	—
India	—	—	1
Iraan	3	6	9
Itaalia	1	—	—
Jaapan	13	4	5
Jugoslaavia	—	—	1
Kanada	—	2	4
Korea RDV	—	2	1
Kreeka	—	—	1
Lõuna-Korea	1	1	1
Mongoolia	—	4	4
Norra	—	1	—
NSV Liit	24	12	11
Pakistan	—	—	1
Poola	—	1	3
Prantsusmaa	2	2	3
Rootsi	8	10	8
Rumeenia	—	—	3
Saksa DV	—	2	—
Saksa FV	1	1	3
Saksamaa	—	1	2
Soome	8	7	9
Suurbritannia	3	4	9
Šveits	4	4	5
Tšehhoslovakkia	—	1	2
Türgi	15	9	4
Ungari	3	4	7
USA	29	27	18

lased. Parim on olnud kolmekordne olümpiavõitja Aleksandr Medved (NSVL; 1964, 1968 ja 1972 vabamaadluses).

Venemaa maadlejad võistlesid esimest korda olümpiamängudel 1908. a., Nikolai Orlov ja Aleksandr Petrov said kumbki hõbemedali. 1912. a. võitis eestlane Martin Klein olümpiamaadluse pikimas matšis (11 tundi 40 minutit) hõbemedali. Venemaa võistkonda kuulusid eesti maadlejaist ka Oskar Kaplur, August Kippasto ja August Pikker. Maadlus on olnud eesti sportlaste edukaim olümpiaala: nad on saanud 12 medalit. Kuldmedali on võitnud Eduard Pütsep (1924 klassikalises maadluses), Voldemar Väli (1928 klassikalises maadluses), Osvald Käpp (1928 vabamaadluses), Kristjan Palusalu (1936 klassikalises ja vabamaadluses) ja Johannes Kotkas (1952 klassikalises maadluses), hõbemedali Martin Klein ja August Neo ning pronksmedali Albert Kusnets, August Neo, Roman Steinberg ja Voldemar Väli.

KLASSIKALINE MAADLUS

HELVESKAAL

(1972—80 kuni 48 kg)

1972 München (20)
1. Gheorghe Berceanu (Rum.)
2. Rahim Aliabadi (Iraan)
3. Stefan Angelov (Bulg.)
4. Raimo Hirvonen (Soome)
5. Kazuharu Ishida (Jp.)
6. Lorenzo Calafiore (It.)
14. Vladimir Zubkov (NSVL)

1976 Montreal (15)
1. Aleksei Šumakov (NSVL)
2. Gheorghe Berceanu (Rum.)
3. Stefan Angelov (Bulg.)
4. Yoshite Moriwaki (Jp.)
5. Dietmar Hinz (SDV)
6. Mitchell Kawasaki (Kan.)

1980 Moskva (10)
1. Žaksõlõk Uškempirov (NSVL)
2. Constantin Alexandru (Rum.)
3. Ferenc Seres (Ung.)

NSV Liidu maadlejate saavutused olümpiamängudel
Klassikaline maadlus

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes kaalus osaleti	Medalid			Kohad		
			kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	8	8	4	1	2	1	—	—
1956	8	8	5	1	1	—	—	—
1960	8	8	3	—	2	—	3	—
1964	8	8	1	3	1	1	1	—
1968	8	8	1	4	1	—	—	1
1972	10	10	4	2	—	—	1	—
1976	10	10	7	2	1	—	—	—
1980	10	10	5	2	1	1	—	—

Vabamaadlus

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes kaalus osaleti	Medalid			Kohad		
			kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	8	8	2	1	—	3	—	—
1956	8	8	1	1	4	—	—	2
1960	8	8	—	2	3	—	—	2
1964	8	8	2	1	2	1	—	1
1968	8	8	2	1	—	2	1	2
1972	10	10	5	2	1	—	—	—
1976	10	10	5	3	—	1	—	1
1980	10	10	7	1	1	1	—	—

4. Pavel Hristov (Bulg.)
5. Reijo Haaparanta (Soome)
6. Alfredo Olvera (Mehh.)

KÄRBESKAAL

(1948—80 kuni 52 kg)

1948 London (13)
1. Pietro Lombardi (It.)
2. Kenan Olcay (Türgi)
3. Reino Kangasmäki (Soome)
4. Malte Möller (Rts.)
5. Gyula Szilágyi (Ung.)
6. Fritjof Clausen (Norra)

1952 Helsingi (17)
1. Boriss Gurevitš (NSVL)
2. Ignazio Fabra (It.)
3. Leo Honkala (Soome)
4. Heinrich Weber (SFV)
5. Mahmoud Omar Fawzy (Eg.)
5. Bengt Johansson (Rts.)

1956 Melbourne (11)
1. Nikolai Solovjov (NSVL)
2. Ignazio Fabra (It.)
3. Dursun Egribas (Türgi)
4. Dumitru Pîrvulescu (Rum.)
5. Borivoje Vukov (Jug.)
5. István Baranya (Ung.)

1960 Rooma (18)
1. Dumitru Pîrvulescu (Rum.)
2. Osman Sayed (ÜAV)
3. Mohammed Paziraye (Iraan)
4. Takashi Hirata (Jp.)
5. Ignazio Fabra (It.)
5. Ivan Kotšergin (NSVL)

1964 Tokio (18)
1. Tsutomu Hanahara (Jp.)
2. Angel Kerezov (Bulg.)
3. Dumitru Pîrvulescu (Rum.)
4. Rolf Lacour (S. ü. v./SFV)
4. Maurice Mewis (Belg.)
4. Ignazio Fabra (It.)
4. John Wilson (USA)
11. Armais Sajadov (NSVL)

1968 México (24)
1. Petâr Kirov (Bulg.)
2. Vladimir Bakulin (NSVL)
3. Miroslav Zeman (Tšehh.)
4. Imre Alker (Ung.)
5. Rolf Lacour (SFV)
6. Jussi Vesterinen (Soome)

1972 München (22)
1. Petâr Kirov (Bulg.)
2. Koichiro Hirayama (Jp.)
3. Giuseppe Bognanni (It.)
4. Jan Michalik (Poola)
4. József Döncsécz (Ung.)
4. Miroslav Zeman (Tšehh.)
13. Vitali Konstantinov (NSVL)

1976 Montreal (17)
1. Vitali Konstantinov (NSVL)
2. Nicu Gingă (Rum.)
3. Koichiro Hirayama (Jp.)
4. Rolf Krauss (SFV)
5. Lajos Rácz (Ung.)
6. Morad Ali Shirani (Iraan)

1980 Moskva (10)
1. Vahtang Blagidze (NSVL)
2. Lajos Rácz (Ung.)
3. Mladen Mladenov (Bulg.)
4. Nicu Gingă (Rum.)
5. Antonin Jelínek (Tšehh.)
6. Stanisław Wróblewski (Poola)

SULGKAAL

(1924—28 kuni 58 kg, 1932—36 kuni 56 kg, 1948—80 kuni 57 kg)

1924 Pariis (25/15)
1. Eduard Pütsep (Eesti)
2. Anselm Ahlfors (Soome)
3. Väinö Ikonen (Soome)
4. Sigfrid Hansson (Rts.)
5. Adolf Herschmann (Austria)
6. József Tasnády (Ung.)
Anton Koolmann (Eesti), 2. voor

1928 Amsterdam (19)
1. Kurt Leucht (Saksa)
2. Jindřich Maudr (Tšehh.)
3. Giovanni Gozzi (It.)
4. Oscar Lindelöf (Rts.)
5. Ödön Zombori (Ung.)
6. Eduard Pütsep (Eesti)

1932 Los Angeles (7)
1. Jakob Brendel (Saksa)
2. Marcello Nizzola (It.)
3. Louis François (Pr.)

4. Herman Tuvesson (Rts.)
5. Georgios Zervinis (Kr.)

1936 Berliin (18)
1. Márton Lőrincz (Ung.)
2. Egon Svensson (Rts.)
3. Jakob Brendel (Saksa)
4. Väinö Perttunen (Soome)
5. Iosif Tojar (Rum.)
6. Evald Sikk (Eesti)

1948 London (13)
1. Kurt Pettersen (Rts.)
2. Ali Mahmoud Hassan (Eg.)
3. Halil Kaya (Türgi)
4. Taisto Lempinen (Soome)
5. Elvidio Flamini (Arg.)
6. Reidar Mærlie (Norra)
6. Lajos Bencze (Ung.)

1952 Helsingi (17)
1. Imre Hódos (Ung.)
2. Zakaria Chihab (Lbn.)
3. Artem Terjan (NSVL)
4. Hubert Persson (Rts.)
5. Reidar Mærlie (Norra)
6. Ferdinand Schmitz (SFV)

1956 Melbourne (13)
1. Konstantin Võrupajev (NSVL)
2. Edvin Vesterby (Rts.)
3. Francisc Horvath (Rum.)
4. Imre Hódos (Ung.)
4. Alfred Kämmerer (S. ü. v./SDV)
6. Dinko Petrov (Bulg.)

1960 Rooma (29)
1. Oleg Karavajev (NSVL)
2. Ion Cernea (Rum.)
3. Dinko Petrov (Bulg.)
4. Edvin Vesterby (Rts.)
4. Jiří Švec (Tšehh.)
4. Yaşar Yilmaz (Türgi)

1964 Tokio (18)
1. Masamitsu Ichiguchi (Jp.)
2. Vladlen Trostjanski (NSVL)
3. Ion Cernea (Rum.)
4. Jiří Švec (Tšehh.)
5. Kamal Ali (ÜAV)
5. Cvjatko Paškulev (Bulg.)
5. Fritz Stange (S. ü. v./SFV)

1968 México (24)
1. János Varga (Ung.)
2. Ion Baciu (Rum.)
3. Ivan Kotšergin (NSVL)
4. Othon Moschidis (Kr.)
5. Koji Sakurama (Jp.)
6. Kaya Özcan (Türgi)
6. Ibrahim El-Sayed (ÜAV)

1972 München (30)
1. Rustem Kazakov (NSVL)
2. Hans-Jürgen Veil (SFV)
3. Risto Björlin (Soome)
4. János Varga (Ung.)
5. Hristo Trajkov (Bulg.)
6. Ion Baciu (Rum.)

1976 Montreal (17)
1. Pertti Ukkola (Soome)
2. Ivan Frgić (Jug.)
3. Farhat Mustafin (NSVL)
4. Yoshima Suga (Jp.)
5. Mihai Boţilă (Rum.)
6. Krasimir Stefanov (Bulg.)

1980 Moskva (13)
1. Šamil Serikov (NSVL)
2. Józef Lipień (Poola)
3. Benni Ljungbeck (Rts.)
4. Mihai Boţilă (Rum.)
5. Antonino Caltabiano (It.)
6. Josef Krysta (Tšehh.)

KERGEKAAL

**(1912—20 kuni 60 kg,
1924—28 kuni 62 kg,
1932—36 kuni 61 kg,
1948—60 kuni 62 kg,
1964—68 kuni 63 kg,
1972—80 kuni 62 kg)**

1912 Stokholm (38/13)
1. Kaarlo Koskelo (Soome)
2. Georg Gerstäcker (Saksa)
3. Otto Lasanen (Soome)
4. Kaarlo Leivonen (Soome)
5. Erik Öberg (Rts.)

1920 Antverpen (21/10)
1. Oskar Friman (Soome)
2. Heikki Kähkönen (Soome)
3. Frithiof Svensson (Rts.)
4. Alexandre Boumans (Belgia)
5. Aage Tegersen (Taani)
6. Josef Beránek (Tšehh.)
Eduard Pütsep (Eesti), 4. voor

1924 Pariis (27/15)
1. Kalle Anttila (Soome)
2. Aleksander Toivola (Soome)
3. Erik Malmberg (Rts.)
4. Arthur Nord (Norra)
5. Ödön Radvány (Ung.)
5. Frithiof Svensson (Rts.)
Voldemar Väli ja Osvald Käpp olid 8.—11. koha jagajate hulgas.

1928 Amsterdam (20)
1. Voldemar Väli (Eesti)
2. Erik Malmberg (Rts.)
3. Giacomo Quaglia (It.)
4. Károly Kárpáti (Ung.)
5. Ernst Steinig (Saksa)

1932 Los Angeles (8)
1. Giovanni Gozzi (It.)
2. Wolfgang Ehrl (Saksa)
3. Lauri Koskela (Soome)
4. Jindřich Maudr (Tšehh.)
5. Kiyoshi Kase (Jp.)

1936 Berliin (19)
1. Yaşar Erkan (Türgi)
2. Aarne Reini (Soome)
3. Einar Karlsson (Rts.)
4. Sebastian Hering (Saksa)
4. Krišjānis Kundziņš (Läti)
6. Valentino Borgia (It.)

1948 London (17)
1. Mehmet Oktav (Türgi)
2. Olle Anderberg (Rts.)
3. Ferenc Tóth (Ung.)
4. Georg Weidner (Austria)
5. Luigi Campanella (It.)
6. Safi Taha (Lbn.)
6. Pauli Solasvik (Norra)
6. Erkki Taloseta (Soome)
6. Sayed Randil (Eg.)

1952 Helsingi (17)
1. Jakov Punkin (NSVL)
2. Imre Polyák (Ung.)
3. Abdel Rashed (Eg.)
4. Umberto Trippa (It.)
5. Bartholomäus Brötzner (Austria)
6. Hasan Bozbey (Türgi)

1956 Melbourne (10)
1. Rauno Mäkinen (Soome)
2. Imre Polyák (Ung.)
3. Roman Dzeneladze (NSVL)
4. Müzahir Sille (Türgi)
5. Gunnar Håkansson (Rts.)
6. Umberto Trippa (It.)

1960 Rooma (25)
1. Müzahir Sille (Türgi)
2. Imre Polyák (Ung.)
3. Konstantin Võrupajev (NSVL)
4. Umberto Trippa (It.)
5. Mihai Şulţ (Rum.)
6. Vojtěch Toth (Tšehh.)
6. Said Ebrahimian (Iraan)

1964 Tokio (27)
1. Imre Polyák (Ung.)
2. Roman Rurua (NSVL)
3. Branislav Martinović (Jug.)
4. Koji Sakurama (Jp.)
4. Ronald Finley (USA)
6. Mostafa Mansour (ÜAV)
6. Mohammed Mirmalek (Iraan)
6. Joseph Mewis (Belgia)

1968 México (23)
1. Roman Rurua (NSVL)
2. Hideo Fujimoto (Jp.)
3. Simion Popescu (Rum.)
4. Dimităr Galinčev (Bulg.)
5. Hizir Alakoç (Türgi)
6. Martti Laakso (Soome)

1972 München (19)
1. Georgi Mârkov (Bulg.)
2. Heinz-Helmut Wehling (SDV)
3. Kazimierz Lipień (Poola)
4. Hideo Fujimoto (Jp.)
5. Džemal Megrelišvili (NSVL)
6. Ion Păun (Rum.)

1976 Montreal (17)
1. Kazimierz Lipień (Poola)
2. Nelson Davidjan (NSVL)
3. László Réczi (Ung.)
4. Teruhiko Miyahara (Jp.)
5. Ion Păun (Rum.)
6. Pekka Hjelt (Soome)

1980 Moskva (11)
1. Stilianos Migiakis (Kr.)
2. István Tóth (Ung.)
3. Boriss Kramarenko (NSVL)
4. Ivan Frgić (Jug.)
5. Panajot Kirov (Bulg.)
6. Kazimierz Lipień (Poola)

I KERGEKESKKAAL
(1908 kuni 66,6 kg,
1912—28 kuni 67,5 kg,
1932—36 kuni 66 kg,
1948—60 kuni 67 kg,
1964—68 kuni 70 kg,
1972—80 kuni 68 kg)

1908 London (25/10)
1. Enrico Porro (It.)
2. Nikolai Orlov (Vene)
3. Arvo Lindén (Soome)
4. Gunnar Persson (Rts.)

1912 Stokholm (48/13)
1. Emil Väre (Soome)
2. Gustaf Malmström (Rts.)
3. Edvin Matiasson (Rts.)
4. Ödön Radvány (Ung.)
5. Johan Nilsson (Rts.)
5. Volmari Wikström (Soome)
Oskar Kaplur (Vene), 6. voor
August Kippasto (Vene), 2. voor

1920 Antverpen (22/14)
1. Emil Väre (Soome)
2. Taavi Tamminen (Soome)
3. Frithjof Andersen (Norra)
4. Frits Janssens (Belgia)
Mihkel Müller (Eesti), 1. voor

1924 Pariis (28/18)
1. Oskar Friman (Soome)
2. Lajos Keresztes (Ung.)
3. Kalle Westerlund (Soome)
4. Albert Kusnets (Eesti)
5. František Kratochvil (Tšehh.)
Alfred Praks (Eesti) jäi jagama 10.—12. kohta

1928 Amsterdam (19)
1. Lajos Keresztes (Ung.)
2. Eduard Sperling (Saksa)
3. Edvard Westerlund (Soome)
4. Tayare Yalaz (Türgi)
5. Vladimír Vávra (Tšehh.)
6. Walter Massop (Holl.)
Osvald Käpp (Eesti), katk.

1932 Los Angeles (6)
1. Erik Malmberg (Rts.)
2. Abraham Kurland (Taani)
3. Eduard Sperling (Saksa)
4. Aarne Reini (Soome)
4. Yoneichi Miyazaki (Jp.)
6. Silvio Tozzi (It.)

1936 Berliin (18)
1. Lauri Koskela (Soome)
2. Josef Herda (Tšehh.)
3. Voldemar Väli (Eesti)
4. Herbert Olofsson (Rts.)
5. Alberto Molfino (It.)
6. Arild Dahl (Norra)

1948 London (17)
1. Gustav Freij (Rts.)
2. Aage Eriksen (Norra)
3. Károly Ferencz (Ung.)
4. Charif Damage (Lbn.)
5. Johannes Munnikes (Holl.)
6. Eino Virtanen (Soome)
6. Georgios Petmezas (Kr.)
6. Ahmet Şenol (Türgi)

1952 Helsingi (19)
1. Šazam Safin (NSVL)
2. Gustav Freij (Rts.)
3. Mikuláš Athanasov (Tšehh.)
4. Gyula Tarr (Ung.)
5. Dumitru Cuc (Rum.)
5. Kalle Haapasalmi (Soome)
5. Franco Benedetti (It.)

1956 Melbourne (10)
1. Kyösti Lehtonen (Soome)
2. Riza Doğan (Türgi)
3. Gyula Tóth (Ung.)
4. Dimitâr Jančev (Bulg.)
4. Bartholomäus Brötzner (Austria)
6. Dumitru Gheorghe (Rum.)
7. Vladimir Rossin (NSVL)

1960 Rooma (23)
1. Avtandil Koridze (NSVL)
2. Branislav Martinović (Jug.)
3. Gustav Freij (Rts.)
4. Karel Matoušek (Tšehh.)
5. Jacques Pourtau (Pr.)
5. Kyösti Lehtonen (Soome)
5. Ernest Gondzik (Poola)
5. Adil Güngör (Türgi)
5. Dumitru Gheorghe (Rum.)
5. Mitsuharu Kitamura (Jp.)

1964 Tokio (19)
1. Kazim Ayvaz (Türgi)
2. Valeriu Bularcă (Rum.)
3. David Gvantseladze (NSVL)

4. Tokuaki Fujita (Jp.)
5. Stevan Horvat (Jug.)
6. Eero Tapio (Soome)

1968 México (26)
1. Munji Mumemura (Jp.)
2. Stevan Horvat (Jug.)
3. Petros Galaktopulos (Kr.)
4. Klaus-Jürgen Rost (SFV)
5. Eero Tapio (Soome)
6. Gennadi Šapunov (NSVL)
6. Werner Holzer (USA)

1972 München (23)
1. Šamil Hisamutdinov (NSVL)
2. Stojan Apostolov (Bulg.)
3. Gian-Matteo Ranzi (It.)
4. Manfred Schöndorfer (SFV)
5. Takashi Tanue (Jp.)
6. Antal Steer (Ung.)
6. Seyit Hisirli (Türgi)

1976 Montreal (31)
1. Suren Nalbandjan (NSVL)
2. Stefan Rusu (Rum.)
3. Heinz-Helmut Wehling (SDV)
4. Lars-Erik Skiöld (Rts.)
5. Andrzej Suproń (Poola)
6. Manfred Schöndorfer (SFV)

1980 Moskva (15)
1. Stefan Rusu (Rum.)
2. Andrzej Suproń (Poola)
3. Lars-Erik Skiöld (Rts.)
4. Suren Nalbandjan (NSVL)
5. Buyandelger Bold (Mong.)
6. Ivan Atanasov (Bulg.)

II KERGEKESKKAAL
(1932—36 kuni 72 kg,
1948—60 kuni 73 kg,
1964—68 kuni 78 kg,
1972—80 kuni 74 kg)

1932 Los Angeles (8)
1. Ivar Johansson (Rts.)
2. Väinö Kajander-Kajukorpi (Soome)
3. Ercole Gallegati (It.)
4. Osvald Käpp (Eesti)
5. Berge Jensen (Taani)
6. Arild Dahl (Norra)
6. Shiichi Yoshida (Jp.)

1936 Berliin (14)
1. Rudolf Svedberg (Rts.)
2. Fritz Schäfer (Saksa)
3. Eino Virtanen (Soome)
4. Edgar Puusepp (Eesti)
5. Silvio Tozzi (It.)
6. Nureddin Boytorun (Türgi)

1948 London (16)
1. Gösta Andersson (Rts.)
2. Miklós Szilvásy (Ung.)
3. Henrik Hansen (Taani)
4. Josef Schmidt (Austria)
4. René Chesneau (Pr.)
4. Veikko Männikkö (Soome)

1952 Helsingi (18)
1. Miklós Szilvásy (Ung.)
2. Gösta Andersson (Rts.)
3. Khalil Taha (Lbn.)
4. Semjon Maruškin (NSVL)
5. Osvaldo Riva (It.)
5. Marin Beluşica (Rum.)
5. Ahmet Şenol (Türgi)
5. René Chesneau (Pr.)

1956 Melbourne (11)
1. Mithat Bayrak (Türgi)
2. Vladimir Manejev (NSVL)
3. Per Berlin (Rts.)
4. Veikko Rantanen (Soome)
5. Siegfried Schäfer (S. ü. v./SDV)
5. James Holt (USA)

1960 Rooma (27)
1. Mithat Bayrak (Türgi)
2. Günter Maritschnigg (S. ü. v./SFV)
3. René Schiermeyer (Pr.)
4. Stevan Horvat (Jug.)
5. Grigori Gamarnik (NSVL)
6. Matti Laakso (Soome)

1964 Tokio (19)
1. Anatoli Kolessov (NSVL)
2. Kiril Petkov (Bulg.)
3. Bertil Nyström (Rts.)
4. Bolesław Dubicki (Poola)
5. Ion Ţăranu (Rum.)
5. Antal Rizmayer (Ung.)

1968 México (22)
1. Rudolf Vesper (SDV)
2. Daniel Robin (Pr.)
3. Károly Bajkó (Ung.)

4. Metodi Zarev (Bulg.)
5. Ion Țăranu (Rum.)
6. Jan Kårström (Rts.)
10. Viktor Igumenov (NSVL)

1972 München (20)
1. Vítězslav Mácha (Tšehh.)
2. Petros Galaktopulos (Kr.)
3. Jan Karlsson (Rts.)
4. Ivan Kolev (Bulg.)
5. Momir Kecman (Jug.)
6. Daniel Robin (Pr.)
14. Viktor Igumenov (NSVL)

1976 Montreal (18)
1. Anatoli Bõkov (NSVL)
2. Vítězslav Mácha (Tšehh.)
3. Karl-Heinz Helbing (SFV)
4. Mikko Huhtala (Soome)
5. Klaus-Peter Göpfert (SDV)
6. Gheorghe Ciobotaru (Rum.)

1980 Moskva (14)
1. Ferenc Kocsis (Ung.)
2. Anatoli Bõkov (NSVL)
3. Mikko Huhtala (Soome)
4. Janko Šopov (Bulg.)
5. Lennart Lundell (Rts.)
6. Vítězslav Mácha (Tšehh.)

I KESKKAAL

(1908 kuni 73 kg, 1912—28 kuni 75 kg, 1932—60 kuni 79 kg, 1964—68 kuni 87 kg, 1972—80 kuni 82 kg)

1908 London (21/9)
1. Frithiof Mårtensson (Rts.)
2. Mauritz Andersson (Rts.)
3. Anders Andersen (Taani)
4. Johannes Josefsson (Isl.)
5. Marcel du Bois (Belgia)
5. Arnold Larsen (Taani)
5. Johannes Eriksen (Taani)

1912 Stokholm (38/14)
1. Claes Johansson (Rts.)
2. Martin Klein (Vene)
3. Alfred Asikainen (Soome)
4. August Jokinen (Soome)
4. Karl Åberg (Soome)
6. Johannes Sint (Holl.)

1920 Antverpen (22/11)
1. Carl Westergren (Rts.)
2. Arthur Lindfors (Soome)
3. Matti Perttilä (Soome)
4. Johannes Eillebrecht (Holl.)

1924 Pariis (27/19)
1. Edvard Westerlund (Soome)
2. Arthur Lindfors (Soome)
3. Roman Steinberg (Eesti)
4. Giuseppe Gorletti (It.)
5. Viktor Fischer (Austria)
5. Nikola Grbić (Jug.)

1928 Amsterdam (17)
1. Väinö Kokkinen (Soome)
2. László Papp (Ung.)
3. Albert Kusnets (Eesti)
4. Johannes Jacobsen (Taani)
5. Jean Saenen (Belgia)
6. František Hála (Tšehh.)

1932 Los Angeles (4)
1. Väinö Kokkinen (Soome)
2. Jean Földeák (Saksa)
3. Axel Cadier (Rts.)

1936 Berliin (16)
1. Ivar Johansson (Rts.)
2. Ludwig Schweickert (Saksa)
3. József Palotás (Ung.)
4. Väinö Kokkinen (Soome)
5. Ibrahim Orabi (Eg.)
6. Ercole Gallegati (It.)
Voldemar Mägi (Eesti), 2. voor

1948 London (13)
1. Axel Grönberg (Rts.)
2. Muhlis Tayfur (Türgi)
3. Ercole Gallegati (It.)
4. Jean-Baptiste Benoy (Belgia)
5. Kaare Larsen (Norra)
6. Juho Kinnunen (Soome)

1952 Helsingi (11)
1. Axel Grönberg (Rts.)
2. Kalervo Rauhala (Soome)
3. Nikolai Belov (NSVL)
4. Gyula Németi (Ung.)
5. Ali Özdemir (Türgi)
6. Ercole Gallegati (It.)

1956 Melbourne (10)
1. Givi Kartozia (NSVL)
2. Dimităr Dobrev (Bulg.)
3. Rune Jansson (Rts.)

4. Johann Sterr (S. ü. v./SFV)
5. György Gurics (Ung.)
6. Viljo Punkari (Soome)

1960 Rooma (24)
1. Dimităr Dobrev (Bulg.)
2. Lothar Metz (S. ü. v./SDV)
3. Ion Țăranu (Rum.)
4. Kasim Ayvaz (Türgi)
5. Bolesław Dubicki (Poola)
6. Nikolai Tăutšalov (NSVL)

1964 Tokio (20)
1. Branislav Simić (Jug.)
2. Jiří Kormanik (Tšehh.)
3. Lothar Metz (S. ü. v./SDV)
4. Valentin Olenik (NSVL)
5. Géza Hollósi (Ung.)
6. Krali Bimbalov (Bulg.)

1968 Mexico (19)
1. Lothar Metz (SDV)
2. Valentin Olenik (NSVL)
3. Branislav Simić (Jug.)
4. Nicolae Neguț (Rum.)
5. Wayne Baughman (USA)
6. Petăr Krumov (Bulg.)

1972 München (20)
1. Csaba Hegedüs (Ung.)
2. Anatoli Nazarenko (NSVL)
3. Milan Nenadić (Jug.)
4. Miroslav Janota (Tšehh.)
5. Ion Ciabor (Rum.)
6. Frank Hartmann (SDV)

1976 Montreal (17)
1. Momir Petković (Jug.)
2. Vladimir Tšeboksarov (NSVL)
3. Ivan Kolev (Bulg.)
4. Leif Andersson (Rts.)
5. Miroslav Janota (Tšehh.)
6. Kazuhiro Takanishi (Jp.)

1980 Moskva (12)
1. Gennadi Korban (NSVL)
2. Jan Dolgowicz (Poola)
3. Pavel Pavlov (Bulg.)
4. Leif Andersson (Rts.)
5. Detlef Kühn (SDV)
6. Mihály Toma (Ung.)

II KESKKAAL

(1972—80 kuni 90 kg)

1972 München (14)
1. Valeri Rezantsev (NSVL)
2. Josip Čorak (Jug.)
3. Czesław Kwieciński (Poola)
4. József Percsi (Ung.)
5. Håkon Øverby (Norra)
6. Nicolae Neguț (Rum.)

1976 Montreal (13)
1. Valeri Rezantsev (NSVL)
2. Stojan Nikolov (Bulg.)
3. Czesław Kwieciński (Poola)
4. Darko Nišavić (Jug.)
5. Frank Andersson (Rts.)
6. István Séllyei (Ung.)

1980 Moskva (15)
1. Norbert Növényi (Ung.)
2. Igor Kanõgin (NSVL)
3. Petre Dicu (Rum.)
4. Frank Andersson (Rts.)
5. Thomas Horschel (SDV)
6. José Poll (Kuuba)

POOLRASKEKAAL

(1908 kuni 93 kg, 1912—24 kuni 82,5 kg, 1932—60 kuni 87 kg, 1964—68 kuni 97 kg, 1972—80 kuni 100 kg)

1908 London (21/9)
1. Verner Weckman (Soome)
2. Yrjö Saarela (Soome)
3. Carl Jensen (Taani)
4. Hugó Payr (Ung.)

1912 Stokholm (29/11)
1. kuldmedalit ei antud[1]
2. Ivar Böhling (Soome)
2. Anders Ahlgren (Rts.)
3. Béla Varga (Ung.)
4. August Rajala (Soome)
August Pikker (Vene), 2. voor

[1] Ahlgren ja Böhling maadlesid 9 tundi tulemusteta, mõlemale anti hõbemedal.

1920 Antverpen (18/10)
1. Claes Johansson (Rts.)
2. Edil Rosenqvist (Soome)
3. Johannes Eriksen (Taani)
4. Johannes Sint (Holl.)
   Herman Kruusenberg (Eesti), 1. voor

1924 Pariis (22/15)
1. Carl Westergren (Rts.)
2. Rudolf Svensson (Rts.)
3. Onni Pellinen (Soome)
4. Ibrahim Moustafa (Eg.)
5. Emil Wecksten (Soome)
   Rudolf Loo (Eesti), 4. voor

1928 Amsterdam (17)
1. Ibrahim Moustafa (Eg.)
2. Adolf Rieger (Saksa)
3. Onni Pellinen (Soome)
4. Nicolas Appels (Belgia)
5. Ejnar Hansen (Taani)
6. Imre Szalay (Ung.)
   Otto Pohla (Eesti), 4. voor

1932 Los Angeles (3)
1. Rudolf Svensson (Rts.)
2. Onni Pellinen (Soome)
3. Mario Gruppioni (It.)

1936 Berliin (13)
1. Axel Cadier (Rts.)
2. Edvīns Bietags (Läti)
3. August Neo (Eesti)
4. Werner Seelenbinder (Saksa)
5. Umberto Silvestri (It.)
6. Olaf Knutsen (Norra)

1948 London (14)
1. Karl-Erik Nilsson (Rts.)
2. Kelpo Gröndahl (Soome)
3. Ibrahim Orabi (Eg.)
4. Gyula Kovács (Ung.)
5. Kenneth Richmond (Sbr.)
6. Erling Lauridsen (Taani)

1952 Helsingi (10)
1. Kelpo Gröndahl (Soome)
2. Šalva Tšihladze (NSVL)
3. Karl-Erik Nilsson (Rts.)
4. Gyula Kovács (Ung.)
5. İsmet Atli (Türgi)
6. Michel Skaft (Lbn.)
6. Umberto Silvestri (It.)

1956 Melbourne (10)
1. Valentin Nikolajev (NSVL)
2. Petko Sirakov (Bulg.)
3. Karl-Erik Nilsson (Rts.)
4. Robert Steckle (Kan.)
5. Dale Thomas (USA)
6. Eugen Wiesberger (Austria)

1960 Rooma (17)
1. Tevfik Kiş (Türgi)
2. Krali Bimbalov (Bulg.)
3. Givi Kartozia (NSVL)
4. Péter Piti (Ung.)
5. Antero Vanhanen (Soome)
6. José Panizo Rodriguez (Hisp.)

1964 Tokio (18)
1. Bojan Radev (Bulg.)
2. Per Svensson (Rts.)
3. Heinz Kiehl (S. ü. v./SFV)
4. Nicolae Martinescu (Rum.)
5. Peter Jutzeler (Šv.)
5. Rostom Abašidze (NSVL)
5. Ferenc Kiss (Ung.)

1968 México (16)
1. Bojan Radev (Bulg.)
2. Nikolai Jakovenko (NSVL)
3. Nicolae Martinescu (Rum.)
4. Per Svensson (Rts.)
5. Tore Hem (Norra)
6. Caj Malmberg (Soome)
6. Wacław Orłowski (Poola)
6. Peter Jutzeler (Šv.)

1972 München (15)
1. Nicolae Martinescu (Rum.)
2. Nikolai Jakovenko (NSVL)
3. Ferenc Kiss (Ung.)
4. Hristo Ignatov (Bulg.)
5. Fredi Albrecht (SDV)
6. Tore Hem (Norra)

1976 Montreal (13)
1. Nikolai Balbošin (NSVL)
2. Kamen Goranov (Bulg.)
3. Andrzej Skrzydlewski (Poola)
4. Brad Rheingans (USA)
5. Tore Hem (Norra)
6. Heinz Schäfer (SFV)

1980 Moskva (9)
1. Georgi Rajkov (Bulg.)
2. Roman Bierła (Poola)
3. Vasile Andrei (Rum.)
4. Refik Memišević (Jug.)

5. Georgios Pikilidis (Kr.)
6. Oldřich Dvořák (Tšehh.)

RASKEKAAL
(1896 piiramata, 1908 üle 93 kg, 1912—28 üle 82,5 kg, 1932—60 üle 87 kg, 1964—68 üle 97 kg, 1972—80 üle 100 kg)

1896 Ateena (5/4)
1. Carl Schuhmann (Saksa)
2. Georgios Tsitas (Kr.)
3. Stephanos Christopulos (Kr.)
4. Launceston Elliott (Sbr.)
5. Momcsilló Tapavicza (Ung.)

1908 London (7/4)
1. Richárd Weisz (Ung.)
2. Aleksandr Petrov (Vene)
3. Søren Jensen (Taani)
4. Hugó Payr (Ung.)
5. Edward Barrett (Sbr./Iiri)
6. F. Humphreys (Sbr.)
6. Carl Jensen (Taani)

1912 Stokholm (10/9)
1. Yrjö Saarela (Soome)
2. Johan Olin (Soome)
3. Søren Jensen (Taani)
4. Jakob Neser (Saksa)
5. Kaarlo Wiljamaa (Soome)
6. Emil Backenius (Soome)

1920 Antverpen (22/11)
1. Adolf Lindfors (Soome)
2. Poul Hansen (Taani)
3. Martti Nieminen (Soome)
4. Alex Weyand (USA)
   Artur Kukk (Eesti), 1. voor

1924 Pariis (17/10)
1. Henri Deglane (Pr.)
2. Edil Rosenqvist (Soome)
3. Raymund Badó (Ung.)
4. Emil Larsen (Taani)
5. Jānis Polis (Läti)
5. Ernst Nilsson (Rts.)
5. Edmond Dame (Pr.)
5. Louis Pothier (Belgia)

1928 Amsterdam (15)
1. Rudolf Svensson (Rts.)
2. Hjalmar Nyström (Soome)
3. Georg Gehring (Saksa)
4. Eugen Wiesberger (Austria)
5. Josef Urban (Tšehh.)
6. Raymund Badó (Ung.)

1932 Los Angeles (5)
1. Carl Westergren (Rts.)
2. Josef Urban (Tšehh.)
3. Nikolaus Hirschl (Austria)
4. Georg Gehring (Saksa)
5. Aleardo Donati (It.)

1936 Berliin (12)
1. Kristjan Palusalu (Eesti)
2. John Nyman (Rts.)
3. Kurt Hornfischer (Saksa)
4. Mehmet Çoban (Türgi)
5. Hjalmar Nyström (Soome)
6. Aleardo Donati (It.)

1948 London (9)
1. Ahmet Kireççi (Türgi)
2. Tor Nilsson (Rts.)
3. Guido Fantoni (It.)
4. Taisto Kangasniemi (Soome)
5. József Tarányi (Ung.)
6. Moritz Inderbitzin (Šv.)

1952 Helsingi (12)
1. Johannes Kotkas (NSVL)
2. Josef Růžička (Tšehh.)
3. Tauno Kovanen (Soome)
4. Willi Waltner (SFV)
5. Alexandru Şuli (Rum.)
6. Antoine Georgulis (Kr.)
6. Bengt Fahlkvist (Rts.)

1956 Melbourne (10)
1. Anatoli Parfjonov (NSVL)
2. Wilfried Dietrich (S. ü. v./SFV)
3. Adelmo Bulgarelli (It.)
4. Hâmit Kaplan (Türgi)
5. Bertil Antonsson (Rts.)
6. Taisto Kangasniemi (Soome)

1960 Rooma (12)
1. Ivan Bogdan (NSVL)
2. Wilfried Dietrich (S. ü. v./SFV)
3. Bohumil Kubát (Tšehh.)
4. István Kozma (Ung.)
5. Lucjan Sosnowski (Poola)
6. Radoslav Kasabov (Bulg.)

1964 Tokio (11)
1. István Kozma (Ung.)

2. Anatoli Roštšin (NSVL)
3. Wilfried Dietrich (S. ü. v./SFV)
4. Petr Kment (Tšehh.)
5. Ragnar Svensson (Rts.)
6. Robert Pickens (USA)

1968 México (15)
1. István Kozma (Ung.)
2. Anatoli Roštšin (NSVL)
3. Petr Kment (Tšehh.)
4. Ragnar Svensson (Rts.)
5. Constantin Bușoiu (Rum.)
6. Stefan Petrov (Bulg.)

1972 München (13)
1. Anatoli Roštšin (NSVL)
2. Aleksandâr Tomov (Bulg.)
3. Victor Dolipschi (Rum.)
4. Istvan Semeredi (Jug.)
4. József Csatári (Ung.)
4. Wilfried Dietrich (SFV)

1976 Montreal (12)
1. Aleksandr Koltšinski (NSVL)
2. Aleksandâr Tomov (Bulg.)
3. Roman Codreanu (Rum.)
4. Henryk Tomanek (Poola)
5. William Lee (USA)
6. János Rovnyai (Ung.)

1980 Moskva (10)
1. Aleksandr Koltšinski (NSVL)
2. Aleksandâr Tomov (Bulg.)
3. Hassan Bchara (Liibanon)
4. József Farkas (Ung.)
5. Prvoslav Ilić (Jug.)
6. Arturo Díaz (Kuuba)
6. Roman Codreanu (Rum.)

VABAMAADLUS

HELVESKAAL
(1904 kuni 47,63 kg, 1972—80 kuni 48 kg)

1904 Saint Louis (6/1)
1. Robert Curry (USA)
2. John Heim (USA)
3. Gustav Thiefenthaler (USA)

1972 München (14)
1. Roman Dmitrijev (NSVL)
2. Ognian Nikolov (Bulg.)
3. Ebrahim Javadpour (Iraan)
4. Sefer Baygin (Türgi)
5. Ion Arapu (Rum.)
6. Masahiko Umeda (Jp.)

1976 Montreal (18)
1. Hasan Isaev (Bulg.)
2. Roman Dmitrijev (NSVL)
3. Akira Kudo (Jp.)
4. Gombo Khishigbaatar (Mong.)
5. Hwa Kyung Kim (L.-Korea)
6. Yong Nam Li (Korea RDV)

1980 Moskva (14)
1. Claudio Pollio (It.)
2. Se Hong Jang (Korea RDV)
3. Sergei Kornilajev (NSVL)
4. Jan Falandys (Poola)
5. Mahabir Singh (India)
6. László Biró (Ung.)

KÄRBESKAAL
(1904 kuni 52,16 kg, 1948—80 kuni 52 kg)

1904 Saint Louis (7/1)
1. George Mehnert (USA)
2. Gustave Bauers (USA)
3. William Nelson (USA)

1948 London (11)
1. Lennart Viitala (Soome)
2. Halit Balamir (Türgi)
3. Thure Johansson (Rts.)
4. Mohammed Rasul Raissi (Iraan)
5. Pierre Baudric (Pr.)
6. Kha Shaba Jadav (India)

1952 Helsingi (16)
1. Hasan Gemici (Türgi)
2. Yushu Kitano (Jp.)
3. Mahmoud Mollaghasemi (Iraan)
4. Georgi Sajadov (NSVL)
5. Heinrich Weber (SFV)
6. Louis Baise (L.-Aafr.)

1956 Melbourne (11)
1. Mirian Tsalkalamanidze (NSVL)
2. Mohammed Ali Khojastehpour (Iraan)
3. Hüseyin Akbaş (Türgi)
4. Tadashi Asai (Jp.)
5. Richard Delgado (USA)
5. André Zoette (Pr.)

1960 Rooma (17)
1. Ahmet Bilek (Türgi)
2. Masayuki Matsubara (Jp.)
3. Mohammed Saifpour Saidabadi (Iraan)
4. Paul Neff (S. ü. v./SFV)
5. Elliott Simons (USA)
6. Ali Alijev (NSVL)

1964 Tokio (22)
1. Yoshikatsu Yoshida (Jp.)
2. Chang Sun Chang (L.-Korea)
3. Said Aliakbar Haydari (Iraan)
4. Ali Alijev (NSVL)
4. André Zoette (Pr.)
4. Çemal Yanilmaz (Türgi)

1968 México (23)
1. Shigeo Nakata (Jp.)
2. Richard Sanders (USA)
3. Surenjav Sukhbaatar (Mong.)
4. Nazar Albarjan (NSVL)
5. Vincenzo Grassi (It.)
6. Sudesh Kumar (India)

1972 München (24)
1. Kiyomi Kato (Jp.)
2. Arsen Alahverdijev (NSVL)
3. Gwong Hyong Kim (Korea RDV)
4. Sudesh Kumar (India)
5. Petre Ciarnău (Rum.)
6. Gordon Bertie (Kan.)

1976 Montreal (19)
1. Yuji Takada (Jp.)
2. Aleksandr Ivanov (NSVL)
3. Hae Sup Jeon (L.-Korea)
4. Henrik Gál (Ung.)
5. Nermedin Selimov (Bulg.)
6. Wladyslaw Stecyk (Poola)

1980 Moskva (16)
1. Anatoli Beloglazov (NSVL)
2. Wladyslaw Stecyk (Poola)
3. Nermedin Selimov (Bulg.)
4. Lajos Szabó (Ung.)
5. Dok Ryong Jang (Korea RDV)
6. Nanzadying Burgedaa (Mong.)

SULGKAAL
(1904 kuni 56,7 kg, 1908 kuni 54 kg, 1924—36 kuni 56 kg, 1948—80 kuni 57 kg)

1904 Saint Louis (6/1)
1. Isaac Niflot (USA)
2. August Wester (USA)
3. Zenon Strebler (USA)

1908 London (13/3)
1. George Mehnert (USA)
2. William Press (Sbr.)
3. Aubert Côte (Kan.)
4. F. Tomkins (Sbr.)
5. F. Davis (Sbr.)

1924 Pariis (12/8)
1. Kustaa Pihlajamäki (Soome)
2. Kaarlo Mäkinen (Soome)
3. Bryant Hines (USA)
4. Gaston Ducayla (Pr.)

1928 Amsterdam (8)
1. Kaarlo Mäkinen (Soome)
2. Edmond Spapen (Belgia)
3. James Trifunov (Kan.)
4. H. Sansum (Sbr.)
5. Robert Hewitt (USA)

1932 Los Angeles (8)
1. Robert Pearce (USA)
2. Ödön Zombori (Ung.)
3. Aatos Jaskari (Soome)
4. Joseph Reid (Sbr.)
5. Georgios Zervinis (Kr.)
5. Julien Duppuichaffrey (Pr.)

1936 Berliin (14)
1. Ödön Zombori (Ung.)
2. Ross Flood (USA)
3. Johannes Herbert (Saksa)
4. Herman Tuvesson (Rts.)
5. Aatos Jaskari (Soome)
6. Ahmet Çakiryildiz (Türgi)

1948 London (15)
1. Nasuh Akar (Türgi)
2. Gerald Leeman (USA)
3. Charles Kouyos (Pr.)
4. Joseph Trimpont (Belgia)
5. Erik Persson (Rts.)
5. Lajos Bencze (Ung.)

5. Sayad Haffez (Eg.)
5. Raymond Cazaux (Sbr.)

1952 Helsingi (20)
1. Shohachi Ishii (Jp.)
2. Rašid Mamedbekov (NSVL)
3. Kha Shaba Jadav (India)
4. Edvin Vesterby (Rts.)
5. Cemil Saribacak (Türgi)
6. Lajos Bencze (Ung.)

1956 Melbourne (14)
1. Mustafa Dağistanli (Türgi)
2. Mohammed Yaghoubi (Iraan)
3. Mihhail Šahhov (NSVL)
4. Sang Kyoon Lee (L.-Korea)
5. Minoru Iizuka (Jp.)
6. Alfred Kämmerer (S. ü. v./SDV)

1960 Rooma (19)
1. Terrence McCann (USA)
2. Nedžet Zalev (Bulg.)
3. Tadeusz Trojanowski (Poola)
4. Tadashi Asai (Jp.)
5. Tauno Jaskari (Soome)
6. Mihhail Šahhov (NSVL)

1964 Tokio (20)
1. Yojiro Uetake (Jp.)
2. Hüseyin Akbaş (Türgi)
3. Aidõn Ibragimov (NSVL)
4. David Auble (USA)
5. Young Kil Choi (L.-Korea)
6. Ali Bishambhar Singh (India)

1968 México (21)
1. Yojiro Uetake (Jp.)
2. Donald Behm (USA)
3. Abutaleb Gorgori (Iraan)
4. Ali Alijev (NSVL)
5. Ivan Šavov (Bulg.)
6. Zbigniew Żedzicki (Poola)

1972 München (28)
1. Hideaki Yanagida (Jp.)
2. Richard Sanders (USA)
3. László Klinga (Ung.)
4. Prem Premnath (India)
5. Ivan Šavov (Bulg.)
6. Horst Mayer (SDV)
13. Ivan Kulešov (NSVL)

1976 Montreal (21)
1. Vladimir Jumin (NSVL)
2. Hans-Dieter Brüchert (SDV)
3. Masao Arai (Jp.)
4. Miro Dukov (Bulg.)
5. Ramezan Kheder (Iraan)
6. Migd Khoilogdorj (Mong.)

1980 Moskva (16)
1. Sergei Beloglazov (NSVL)
2. Ho Pyong Li (Korea RDV)
3. Dugarsuren Ouinbold (Mong.)
4. Ivan Čočev (Bulg.)
5. Aurel Neagu (Rum.)
6. Wiesław Kończak (Poola)

KERGEKAAL
(1904 kuni 61,235 kg, 1908 kuni 60,3 kg, 1920 kuni 60 kg, 1924—36 kuni 61 kg, 1964—68 kuni 63 kg, 1948—60 ja 1972—80 kuni 62 kg)

1904 Saint Louis (6/1)
1. Benjamin Bradshaw (USA)
2. Theodore McLear (USA)
3. Charles Clapper (USA)

1908 London (12/2)
1. George Dole (USA)
2. James Slim (Sbr.)
3. William McKie (Sbr.)
4. W. Tagg (Sbr.)

1920 Antverpen (11/6)
1. Charles Ackerly (USA)
2. Samuel Gerson (USA)
3. P. Bernard (Sbr.)
4. S. Shindes (India)

1924 Pariis (17)
1. Robin Reed (USA)
2. Chester Newton (USA)
3. Katsutoshi Naito (Jp.)
4. Sigfrid Hansson (Rts.)
5. Clifford Chilcott (Kan.)
5. Edvard Huupponen (Soome)
Anton Koolmann (Eesti), 2. voor

1928 Amsterdam (9)
1. Allie Morrison (USA)
2. Kustaa Pihlajamäki (Soome)
3. Hans Minder (Šv.)
4. René Rottenfluc (Pr.)
Eduard Pütsep (Eesti), 1. voor

1932 Los Angeles (10)
1. Hermanni Pihlajamäki (Soome)
2. Edgar Nemir (USA)
3. Einar Karlsson (Rts.)
4. Joseph Taylor (Sbr.)
5. Ioannis Pharmakidis (Kr.)
6. Jean Chasson (Pr.)

1936 Berliin (15)
1. Kustaa Pihlajamäki (Soome)
2. Francis Millard (USA)
3. Gösta Frändfors-Jönsson (Rts.)
4. John Pettigrew (Kan.)
5. Ferenc Tóth (Ung.)
6. Mitsuzo Mizutani (Jp.)

1948 London (17)
1. Gazanfer Bilge (Türgi)
2. Ivar Sjölin (Rts.)
3. Adolf Müller (Šv.)
4. Ferenc Tóth (Ung.)
4. Paavo Hietala (Soome)
6. Harold Moore (USA)

1952 Helsingi (21)
1. Bayram Şit (Türgi)
2. Nasser Guivehtchi (Iraan)
3. Josiah Henson (USA)
4. K. Mangave (India)
5. Risaburo Tominaga (Jp.)
6. Rauno Mäkinen (Soome)
8. Ibragim Dadašev (NSVL)

1956 Melbourne (13)
1. Shozo Sasahara (Jp.)
2. Joseph Mewis (Belgia)
3. Erkki Penttilä (Soome)
4. Bayram Şit (Türgi)
4. Myron Roderick (USA)
6. Nasser Guivehtchi (Iraan)
6. Linar Salimulin (NSVL)

1960 Rooma (25)
1. Mustafa Dagistanli (Türgi)
2. Stančo Kolev (Bulg.)
3. Vladimir Rubašvili (NSVL)
4. Tamiji Sato (Jp.)
5. Joseph Mewis (Belgia)
6. Mohammed Akhtar (Pak.)

1964 Tokio (21)
1. Osamu Watanabe (Jp.)
2. Stančo Kolev (Bulg.)
3. Nodar Hohhašvili (NSVL)
4. Robert Douglas (USA)
5. Mohammed Ebrahimi (Afg.)
6. Mohammed Saifpour Saidabadi (Iraan)

1968 México (23)
1. Masaaki Kaneko (Jp.)
2. Enio Todorov (Bulg.)
3. Shamseddin Seyed-Abassy (Iraan)
4. Nikolaos Karypides (Kr.)
5. Petre Coman (Rum.)
6. Elkan Tedejev (NSVL)

1972 München (26)
1. Zagalav Abdulbekov (NSVL)
2. Vehbi Akdag (Türgi)
3. Ivan Krâstev (Bulg.)
4. Kiyoshi Abe (Jp.)
5. Shamseddin Seyed-Abassy (Iraan)
6. Petre Coman (Rum.)

1976 Montreal (17)
1. Jung Mo Yang (L.-Korea)
2. Zeveg Oidov (Mong.)
3. Gene Davis (USA)
4. Mohammad Farahvashi-Fashandi (Iraan)
5. Ivan Jankov (Bulg.)
6. Sergei Timofejev (NSVL)

1980 Moskva (13)
1. Magomedgassan Abušev (NSVL)
2. Miho Dukov (Bulg.)
3. Georgios Hadjiioannidis (Kr.)
4. Raúl Cascaret (Kuuba)
5. Aurel Şuteu (Rum.)
6. Ulzibayar Nasanjargal (Mong.)

I KERGEKESKKAAL
(1904 kuni 65,77 kg, 1908 kuni 66,6 kg, 1920 kuni 67,5 kg, 1924—36 kuni 66 kg, 1948—60 kuni 67 kg, 1964—68 kuni 70 kg, 1972—80 kuni 68 kg)

1904 Saint Louis (5/1)
1. Otto Roehm (USA)
2. Rudolph Tesing (USA)
3. Albert Zirkel (USA)

1908 London (11/2)
1. George de Relwyskow (Sbr.)
2. William Wood (Sbr.)

3. Albert Gingell (Sbr.)
4. George MacKenzie (Sbr.)

1920 Antverpen (11/6)
1. Kalle Anttila (Soome)
2. Gottfrid Svensson (Rts.)
3. Peter Wright (Sbr.)
4. Auguste Thijs (Belgia)

1924 Pariis (16/10)
1. Russell Vis (USA)
2. Volmari Wikström (Soome)
3. Arvo Haavisto (Soome)
4. G. Gardiner (Sbr.)
5. Émile Pouveroux (Pr.)
6. W. Montgomery (Kan.)
   Osvald Käpp (Eesti), 1. voor
   Alfred Praks (Eesti), 1. voor

1928 Amsterdam (11)
1. Osvald Käpp (Eesti)
2. Charles Pacôme (Pr.)
3. Eino Leino (Soome)
4. Birger Nilsen (Norra)
5. Carlo Jørgensen (Taani)
6. Clarence Berryman (USA)

1932 Los Angeles (8)
1. Charles Pacôme (Pr.)
2. Károly Kárpáti (Ung.)
3. Gustaf Klarén (Rts.)
4. Melvin Clodfelter (USA)
5. Kustaa Pihlajamäki (Soome)
6. Osvald Käpp (Eesti)
6. Howard Thomas (Kan.)

1936 Berliin (17)
1. Károly Kárpáti (Ung.)
2. Wolfgang Ehrl (Saksa)
3. Hermanni Pihlajamäki (Soome)
4. Charles Delporte (Pr.)
5. Harley Strong (USA)
6. Paride Romagnoli (It.)
   Adalbert Toots (Eesti), 4. voor

1948 London (18)
1. Celâl Atik (Türgi)
2. Gösta Frändfors-Jönsson (Rts.)
3. Hermann Baumann (Šv.)
4. Garibaldo Nizzola (It.)
5. William Koll (USA)
6. Sulo Leppänen (Soome)
6. Suk Young Kim (L.-Korea)

1952 Helsingi (23)
1. Olle Anderberg (Rts.)
2. Thomas Evans (USA)
3. Djahanbakhte Tovfighe (Iraan)
4. Armenak Jaltõrjan (NSVL)
5. Risto Talosela (Soome)
6. Heinrich Nettesheim (SFV)
6. Takeo Shimotori (Jp.)

1956 Melbourne (19)
1. Emamali Habibi (Iraan)
2. Shigeru Kasahara (Jp.)
3. Alimbek Bestajev (NSVL)
4. Gyula Tóth (Ung.)
5. Thomas Evans (USA)
6. Garibaldo Nizzola (It.)

1960 Rooma (24)
1. Shelby Wilson (USA)
2. Vladimir Sinjavski (NSVL)
3. Enio Vâlčev (Bulg.)
4. Chang Won Bong (L.-Korea)
5. Moustafa Tajik (Iraan)
6. Garibaldo Nizzola (It.)

1964 Tokio (22)
1. Enio Vâlčev (Bulg.)
2. Klaus-Jürgen Rost (S. ü. v./SFV)
3. Iwao Horiuchi (Jp.)
4. Mahmut Atalay (Türgi)
5. Abdollah Movahhed Ardabili (Iraan)
6. Zarbeg Beriašvili (NSVL)
6. Gregory Ruth (USA)
6. Dong Goo Chung (L.-Korea)

1968 México (26)
1. Abdollah Movahhed Ardabili (Iraan)
2. Enio Vâlčev (Bulg.)
3. Sereeter Danzandarjaa (Mong.)
4. Wayne Wells (USA)
5. Zarbeg Beriašvili (NSVL)
6. Udey Chand (India)

1972 München (25)
1. Dan Gable (USA)
2. Kikuo Wada (Jp.)
3. Ruslan Ašuralijev (NSVL)
4. Ali Şahin (Türgi)
4. Tsedendamba Natsagdorj (Mong.)
6. Udo Schröder (SDV)

1976 Montreal (24)
1. Pavel Pinigin (NSVL)
2. Lloyd Keaser (USA)
3. Yasaburo Sugawara (Jp.)

4. Dončo Žekov (Bulg.)
5. José Ramos (Kuuba)
6. Tsedendamba Natsagdorj (Mong.)

1980 Moskva (18)
1. Saipulla Absaidov (NSVL)
2. Ivan Jankov (Bulg.)
3. Saban Sejdi (Jug.)
4. Jagmander Singh (India)
5. Eberhard Probst (SDV)
6. Octavian Dușa (Rum.)

II KERGEKESKKAAL
(1924—36 kuni 72 kg, 1948—60 kuni 73 kg, 1964—68 kuni 78 kg, 1972—80 kuni 74 kg)

1924 Pariis (13/7)
1. Hermann Gehri (Šv.)
2. Eino Leino (Soome)
3. Otto Müller (Šv.)
4. Guy Lookabough (USA)
5. William Johnson (USA)

1928 Amsterdam (11)
1. Arvo Haavisto (Soome)
2. Lloyd Appleton (USA)
3. Maurice Letchford (Kan.)
4. Jean Jourlin (Pr.)
5. T. Morris (Austr.)
   Alfred Praks (Eesti), 1. voor

1932 Los Angeles (9)
1. Jack Van Bebber (USA)
2. Daniel MacDonald (Kan.)
3. Eino Leino (Soome)
4. Jean Földeák (Saksa)
5. Gyula Zombori (Ung.)
6. Yoshio Kohno (Jp.)
6. Ludvig Lindblom (Rts.)
6. Berge Jensen (Taani)

1936 Berliin (16)
1. Frank Lewis (USA)
2. Ture Andersson (Rts.)
3. Joseph Schleimer (Kan.)
4. Jean Jourlin (Pr.)
5. Willy Angst (Šv.)
6. Josef Paar (Saksa)
   August Kukk (Eesti), 2. voor

1948 London (16)
1. Yaşar Doğu (Türgi)
2. Richard Garrard (Austr.)
3. Leland Merrill (USA)
4. Jean-Baptiste Leclerc (Pr.)
5. Kálmán Sóvári (Ung.)
6. Frans Westergren (Rts.)

1952 Helsingi (20)
1. William Smith (USA)
2. Per Berlin (Rts.)
3. Abdullah Modjtabavi (Iraan)
4. Alberto Longarella (Arg.)
5. Vladislav Sekal (Tšehh.)
5. Mohammed Hassan Moussa (Eg.)
5. Tsugio Yamazaki (Jp.)
14. Vassili Rõbalko (NSVL)

1956 Melbourne (15)
1. Mitsuo Ikeda (Jp.)
2. Ibrahim Zengin (Türgi)
3. Vahtang Balavadze (NSVL)
4. Nabi Sorouri (Iraan)
4. Per Berlin (Rts.)
4. Coenraad de Villiers (L.-Aafr.)

1960 Rooma (23)
1. Douglas Blubaugh (USA)
2. Ismail Ogan (Türgi)
3. Mohammed Bashir (Pak.)
4. Emamali Habibi (Iraan)
4. Gaetano De Vescovi (It.)
4. Yutaka Kaneko (Jp.)
11. Vahtang Balavadze (NSVL)

1964 Tokio (22)
1. Ismail Ogan (Türgi)
2. Guliko Sagaradze (NSVL)
3. Mohammed Ali Sanatkaran (Iraan)
4. Petko Dermendžiev (Bulg.)
5. Yasuo Watanabe (Jp.)
6. Philip Oberlander (Kan.)

1968 México (19)
1. Mahmut Atalay (Türgi)
2. Daniel Robin (Pr.)
3. Dagvasuren Purev (Mong.)
4. Ali Mohammed Momeni (Iraan)
5. Tatsuo Sasaki (Jp.)
6. Juri Šahmuradov (NSVL)

1972 München (25)
1. Wayne Wells (USA)
2. Jan Karlsson (Rts.)
3. Adolf Seger (SFV)
4. Jančo Pavlov (Bulg.)
5. Daniel Robin (Pr.)
5. Mansour Barzegar (Iraan)

5. Wolfgang Nitschke (SDV)
10. Juri Gussov (NSVL)

1976 Montreal (21)
1. Jiichiro Date (Jp.)
2. Mansour Barzegar (Iraan)
3. Stanley Dziedzic (USA)
4. Ruslan Ašuralijev (NSVL)
5. Marin Pîrcălabu (Rum.)
6. Fred Hempel (SDV)

1980 Moskva (18)
1. Valentin Rajčev (Bulg.)
2. Jamtsying Davaajav (Mong.)
3. Dan Karabin (Tšehh.)
4. Pavel Pinigin (NSVL)
5. Ryszard Scigalski (Poola)
6. Rajander Singh (India)

I KESKKAAL
(1904 kuni 71,67 kg, 1908 kuni 73 kg, 1920 kuni 75 kg, 1924—60 kuni 79 kg, 1964—68 kuni 87 kg, 1972—80 kuni 82 kg)

1904 Saint Louis (5/1)
1. Charles Erickson (USA)
2. William Beckmann (USA)
3. Jerry Winholtz (USA)

1908 London (12/3)
1. Stanley Bacon (Sbr.)
2. George de Relwyskow (Sbr.)
3. Frederick Beck (Sbr.)
4. Carl Andersson (Rts.)

1920 Antverpen (16/9)
1. Eino Leino (Soome)
2. Väinö Penttala (Soome)
3. Charles Johnson (USA)
4. Angus Frantz (USA)

1924 Pariis (14/9)
1. Fritz Hagmann (Šv.)
2. Pierre Ollivier (Belgia)
3. Vilho Pekkala (Soome)
4. Jaakko Penttilä (Soome)
5. Noel Rhys (Sbr.)
5. Robert Christoffersen (Taani)

1928 Amsterdam (9)
1. Ernst Kyburz (Šv.)
2. Donald Stockton (Kan.)
3. Samuel Rabin (Sbr.)
4. Ralph Hammond (USA)
4. A. Praeg (L.-Aafr.)
6. T. Bolger (Austr.)

1932 Los Angeles (7)
1. Ivar Johansson (Rts.)
2. Kyösti Luukko (Soome)
3. József Tunyogi (Ung.)
4. Robert Hess (USA)
5. Sumiyuki Kotani (Jp.)
5. Émile Poilve (Pr.)

1936 Berliin (15)
1. Émile Poilve (Pr.)
2. Richard Voliva (USA)
3. Ahmet Kireççi (Türgi)
4. Ernst Krebs (Šv.)
5. Jaroslav Sysel (Tšehh.)
6. Kyösti Luukko (Soome)

1948 London (16)
1. Glen Brand (USA)
2. Adil Candemir (Türgi)
3. Erik Lindén (Rts.)
4. Carel-Gottfried Reitz (L.-Aafr.)
5. Paavo Sepponen (Soome)
6. André Brunaud (Pr.)

1952 Helsingi (17)
1. David Tsimakuridze (NSVL)
2. Gholamreza Takhti (Iraan)
3. György Gurics (Ung.)
4. Gustav Gocke (SFV)
5. Haydar Zafer (Türgi)
6. Carel-Gottfried Reitz (L.-Aafr.)
6. León Genuth (Arg.)

1956 Melbourne (15)
1. Nikola Stančev (Bulg.)
2. Daniel Hodge (USA)
3. Georgi Shirtladze (NSVL)
4. İsmet Atli (Türgi)
5. Johann Sterr (S. ü. v./SFV)
5 Kazuo Katsuramoto (Jp.)

1960 Rooma (19)
1. Hasan Güngör (Türgi)
2. Georgi Shirtladze (NSVL)
3. Hans Antonsson (Rts.)
4. Edward Dewitt (USA)
5. Prodan Gardžev (Bulg.)
5. Géza Hollósi (Ung.)
5. Madho Singh (India)

1964 Tokio (16)
1. Prodan Gardžev (Bulg.)
2. Hasan Güngör (Türgi)
3. Daniel Brand (USA)
4. Mansour Mehdizade (Iraan)
5. Tatsuo Sasaki (Jp.)
6. Géza Hollósi (Ung.)
9. Šota Lomidze (NSVL)

1968 Mexico (22)
1. Boriss Gurevitš (NSVL)
2. Munkhbat Jigjid (Mong.)
3. Prodan Gardžev (Bulg.)
4. Thomas Beckham (USA)
5. Hüseyin Gürsoy (Türgi)
6. Peter Döring (SDV)

1972 München (24)
1. Levan Tediašvili (NSVL)
2. John Peterson (USA)
3. Vasile Iorga (Rum.)
4. Horst Stottmeister (SDV)
5. Tatsuo Sasaki (Jp.)
6. Peter Neumair (SFV)

1976 Montreal (18)
1. John Peterson (USA)
2. Viktor Novožilov (NSVL)
3. Adolf Seger (SFV)
4. Mehmet Uzun (Türgi)
5. Ismail Abilov (Bulg.)
6. Henryk Mazur (Poola)

1980 Moskva (14)
1. Ismail Abilov (Bulg.)
2. Magomedhan Aratsilov (NSVL)
3. István Kovács (Ung.)
4. Henryk Mazur (Poola)
5. Abdula Memedi (Jug.)
6. Zevegying Duvchin (Mong.)

II KESKKAAL
(1972—80 kuni 90 kg)

1972 München (23)
1. Benjamin Peterson (USA)
2. Gennadi Strahhov (NSVL)
3. Károly Bajkó (Ung.)
4. Rusi Petrov (Bulg.)
5. Reza Hosainikhorrami (Iraan)
5. Bárbaro Morgan (Kuuba)

1976 Montreal (21)
1. Levan Tediašvili (NSVL)
2. Benjamin Peterson (USA)
3. Stelica Morcov (Rum.)
4. Horst Stottmeister (SDV)
5. Terry Paice (Kan.)
6. Paweł Kurczewski (Poola)

1980 Moskva (15)
1. Sanasar Oganisjan (NSVL)
2. Uwe Neupert (SDV)
3. Aleksander Cichoń (Poola)
4. Ivan Ginov (Bulg.)
5. Dashdorj Tserentogtokh (Mong.)
6. Christophe Andanson (Pr.)

POOLRASKEKAAL
(1920 kuni 82,5 kg, 1924—60 kuni 87 kg, 1964—68 kuni 97 kg, 1972—80 kuni 100 kg)

1920 Antverpen (13/8)
1. Anders Larsson (Rts.)
2. Charles Courant (Šv.)
3. Walter Maurer (USA)
4. John Redman (USA)

1924 Pariis (16/10)
1. John Spellman (USA)
2. Rudolf Svensson (Rts.)
3. Charles Courant (Šv.)
4. Carl Westergren (Rts.)
5. W. Wilson (Sbr.)
6. George Rumple (Kan.)

1928 Amsterdam (7)
1. Thure Sjöstedt (Rts.)
2. Arnold Bögli (Šv.)
3. Henri Lefèbre (Pr.)
4. H. Edwards (USA)
5. Jacques van Assche (Belgia)

1932 Los Angeles (4)
1. Peter Mehringer (USA)
2. Thure Sjöstedt (Rts.)
3. Eddie Scarf (Austr.)
4. H. Madison (Kan.)

1936 Berliin (12)
1. Knut Fridell (Rts.)
2. August Neo (Eesti)
3. Erich Siebert (Saksa)
4. Paul Dätwyler (Šv.)
5. Duke Clemons (USA)
6. Eddie Scarf (Austr.)

1948 London (15)
1. Henry Wittenberg (USA)
2. Fritz Stöckli (Šv.)
3. Bengt Fahlkvist (Rts.)
4. Fernand Payette (Kan.)
4. Muharrem Candaş (Türgi)
6. Patrick Morton (L.-Aafr.)

1952 Helsingi (13)
1. Wiking Palm (Rts.)
2. Henry Wittenberg (USA)
3. Adil Atan (Türgi)
4. August Englas (NSVL)
5. Abbas Zandi (Iraan)
6. Jacob Theron (L.-Aafr.)

1956 Melbourne (13)
1. Gholamreza Takhti (Iraan)
2. Boriss Kulajev (NSVL)
3. Peter Blair (USA)
4. Gerald Martina (Iiri)
5. Kevin Coote (Austr.)
5. Adil Atan (Türgi)

1960 Rooma (19)
1. İsmet Atli (Türgi)
2. Gholamreza Takhti (Iraan)
3. Anatoli Albul (NSVL)
4. Wiking Palm (Rts.)
5. Daniel Brand (USA)
6. Hermanus van Zyl (L.-Aafr.)

1964 Tokio (16)
1. Aleksandr Medved (NSVL)
2. Ahmet Ayik (Türgi)
3. Said Mustafov (Bulg.)
4. Gholamreza Takhti (Iraan)
5. Peter Jutzeler (Šv.)
6. Gerald Conine (USA)

1968 México (16)
1. Ahmet Ayik (Türgi)
2. Šota Lomidze (NSVL)
3. József Csatári (Ung.)
4. Said Mustafov (Bulg.)
5. Khorloo Baianmunkh (Mong.)
6. Jess Lewis (USA)
6. Ryszard Długosz (Poola)

1972 München (17)
1. Ivan Jarõgin (NSVL)
2. Khorloo Baianmunkh (Mong.)
3. József Csatári (Ung.)
4. Vasil Todorov (Bulg.)
5. Enache Panait (Rum.)
6. Ryszard Długosz (Poola)

1976 Montreal (15)
1. Ivan Jarõgin (NSVL)
2. Russell Hellickson (USA)
3. Dimo Kostov (Bulg.)
4. Petr Drozda (Tšehh.)
5. Khorloo Baianmunkh (Mong.)
6. Kazuo Shimizu (Jp.)

1980 Moskva (15)
1. Ilja Mate (NSVL)
2. Slavčo Červenkov (Bulg.)
3 Július Strnisko (Tšehh.)
4. Harald Büttner (SDV)
5. Tomasz Busse (Poola)
6. Vasile Puşcaşu (Rum.)

RASKEKAAL

(1904 üle 71,67 kg, 1908 üle 73 kg, 1920 üle 82,5 kg, 1924—60 üle 87 kg, 1964—68 üle 97 kg, 1972—80 üle 100 kg)

1904 Saint Louis (5/1)
1. Bernhuff Hansen (USA)
2. Frank Kungler (USA)
3. Charles Warmbold (USA)

1908 London (11/3)
1. George O'Kelly (Sbr.)
2. Jacob Gundersen (Norra)
3. Edward Barrett (Sbr./Iiri)
4 E. Nixon (Sbr.)

1920 Antverpen (8/5)
1. Robert Roth (Šv.)
2. Nathan Pendleton (USA)
3. Ernst Nilsson (Rts.)
3. Frederick Meyer (USA)

1924 Pariis (12/6)
1. Harry Steele (USA)
2. Henri Wernli (Šv.)
3. Andrew McDonald (Sbr.)
4 Ernst Nilsson (Rts.)
5. Johan Richthoff (Rts.)
5. Edmond Dame (Pr.)

1928 Amsterdam (7)
1. Johan Richthoff (Rts.)
2. Aukusti Sihvola (Soome)
3. Edmond Dame (Pr.)

4. Edward George (USA)
5. Henri Wernli (Šv.)

1932 Los Angeles (3)
1. Johan Richthoff (Rts.)
2. John Riley (USA)
3. Nikolaus Hirschl (Austria)

1936 Berliin (11)
1. Kristjan Palusalu (Eesti)
2. Josef Klapuch (Tšehh.)
3. Hjalmar Nyström (Soome)
4. Nils Åkerlindh (Rts.)
5. Robert Herland (Pr.)
6. Werner Bürki (Šv.)

1948 London (9)
1. Gyula Bóbis (Ung.)
2. Bertil Antonsson (Rts.)
3. Joseph Armstrong (Austr.)
4. Sadik Esen (Türgi)
5. Josef Růžička (Tšehh.)
5. Abolghasem Sakhdari (Iraan)

1952 Helsingi (13)
1. Arsen Mekokišvili (NSVL)
2. Bertil Antonsson (Rts.)
3. Kenneth Richmond (Sbr.)
4. Irfan Atan (Türgi)
5. William Kerslake (USA)
6. Taisto Kangasniemi (Soome)

1956 Melbourne (11)
1. Hâmit Kaplan (Türgi)
2. Husein Mehmedov (Bulg.)
3. Taisto Kangasniemi (Soome)
4. Kenneth Richmond (Sbr.)
4. Ray Mitchell (Austr.)
6. Ivan Võhristjuk (NSVL)

1960 Rooma (17)
1. Wilfried Dietrich (S. ü. v./SFV)
2. Hâmit Kaplan (Türgi)
3. Savkuz Dzarassov (NSVL)
4. Pietro Marascalchi (It.)
5. Ljutvi Ahmedov (Bulg.)
6. János Reznák (Ung.)

1964 Tokio (13)
1. Aleksandr Ivanitski (NSVL)
2. Ljutvi Ahmedov (Bulg.)
3. Hâmit Kaplan (Türgi)
4. Bohumil Kubát (Tšehh.)
5. Denis McNamara (Sbr.)
6. Ştefan Stîngu (Rum.)

1968 México (15)
1. Aleksandr Medved (NSVL)
2. Osman Duraliev (Bulg.)
3. Wilfried Dietrich (SFV)
4. Ştefan Stîngu (Rum.)
5. Larry Kristoff (USA)
6. Abolfazi Anvari (Iraan)

1972 München (13)
1. Aleksandr Medved (NSVL)
2. Osman Duraliev (Bulg.)
3. Chris Taylor (USA)
4. Moslem Filabi (Iraan)
5. Wilfried Dietrich (SFV)
6. Peter Germer (SDV)

1976 Montreal (15)
1. Soslan Andijev (NSVL)
2. József Balla (Ung.)
3. Ladislau Simon (Rum.)
4. Roland Gehrke (SDV)
5. Nikola Dinev (Bulg.)
6. Yorihide Isogai (Jp.)

1980 Moskva (12)
1. Soslan Andijev (NSVL)
2. József Balla (Ung.)
3. Adam Sandurski (Poola)
4. Roland Gehrke (SDV)
5. Andrei Ianko (Rum.)
6. Mamadou Sakho (Senegal)

MAAHOKI

Maahokit mängivad kaks 11-liikmelist võistkonda looduslikul või tehismuruväljakul, mille pikkus on 91,4 m (100 jardi) ja laius 50,27—54,84 m (55—60 jardi). Mõlema otsjoone keskel on värav (laius 3,66 m, kõrgus 2,14 m). Mängida võib ka saalis (seal on väljak ja võistkond väiksemad). Mängijad püüavad kõvera otsaga puukepi abil palli (läbimõõt 7,2 cm, kaalub 156—163 g) vastase väravasse lüüa. Kepi pikkus pole piiratud, kaal tohib olla 340—794 g. Kujult peab kepp olema

selline, et ta koos mähisega mahuks läbi 5,08-sentimeetrise (2-tollise) läbimõõduga rõnga. Lüüa tohib ainult kepi vasaku, lameda küljega, parem külg on ümar. Palli on lubatud peatada ka käega. Määruste rikkumise eest võidakse määrata karistuslöök või eemaldada mängija väljakult. Mängu kestus on nii meestel kui naistel 2×35 min.

Maahoki on vanim praeguseni mängitav sportmäng. Teda mängiti juba vanaaja Egiptuses, Hiinas, Pärsias, Kreekas ja Roomas. Keskajal harrastati Euroopas samalaadset mängu. Nüüdisaegne maahoki sai alguse 19. saj. Suurbritannias, kus loodi esimene klubi ja pandi kirja mängureeglid. 1886. a. moodustasid inglased esimese maahokiliiga. Mäng levis teistesse Euroopa riikidesse, Ameerikasse ja Aasiasse. 1924. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Maahokiföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Hockey*, lüh. FIH), president on René Frank (Belgia), liikmesföderatsioone oli 1981. a. 85. Meeskondade EM-võistlusi hakati korraldama 1970. a., maailma karikavõistlusi 1971. a. Tugevaimad on aastakümneid olnud India ja Pakistani meeskond, nendes maades on maahoki erakordselt populaarne. Viimastel aastatel on edukalt esinenud ka Saksa FV, Uus-Meremaa ja Austraalia meeskond. Naiste MM-võistlusi on korraldatud a-st 1974. Parimad on olnud Saksa FV, Hollandi, Suurbritannia, Austraalia ja Argentiina naiskond.

NSV Liidus tutvuti maahokiga 1930. a-il, kuid mäng ei leidnud poolehoidu. 1955. a. peeti esimene üleliiduline turniir. 1956. a. moodustati NSV Liidu koondis, kes valmistus olümpiamängudeks, kuid pärast kontrollvõistlusi Poolaga (1:1 ja 0:1) otsustati meeskonda Melbourne'i mitte saata. 1967. a. asutatud NSVL Jääpalli- ja Maahokiföderatsioon seadis sihiks maahokit laialdaselt propageerida. Algas mängu taassünd. 1969. a. peeti üleliiduline turniir, mille paremaist mängijaist moodustatud NSV Liidu koondis võistles Saksa DV ja Poola koondisega (kaks kaotust, võit ja viik). 1970. a. astus NSVL Jääpalli- ja Maahokiföderatsioon FIH liikmeks. A-st 1970 on korraldatud NSV Liidu meistrivõistlusi meestele, a-st 1979 naistele. 1970. a. võttis Nõukogude meeskond esimest korda osa EM-võistlustest (14. koht). Viimasel ajal on nii meeste kui naiste maahoki tase tublisti tõusnud.

Maahokit mängiti 1950. a-te keskpaiku ka Eestis. 1956. a. saavutas TPedI meeskond üleliidulisel turniiril Leningradis 9 osavõtja hulgas 4. koha.

Olümpiamängude kavva on maahoki kuulunud a-st 1908 (välja arvatud 1912 ja 1924). Algul mängisid omavahel ainult Euroopa meeskonnad. 1928. a. võttis esimest korda osa India meeskond, kes jäi võitmatuks järjest kuutel mängudel (võidetud mängude üldskoor oli 1928—56 159:6). Kokku võitis India maahokiturniiri 8 korral, peale selle oli ta 1 kord teine ja 2 korda kolmas. Teine edukaim riik on olnud Pakistan, kelle meeskond on võitnud 2 korral, teiseks jäänud 3 ja kolmandaks 1 korral. Kõige rohkem medaleid on India rahvusmeeskonna mängijail Dhyan Chandil ja Randhir Singh Gentlel (kummalgi 3 kuldmedalit); Leslie Claudiusel, Udham Singhil ja väravavaht Shankar Laxmanil on igaühel 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedal. Olümpiamängude maahokiturniirist osavõtnud meeskondade arv on kõikunud 3-st 16-ni. Medali saavad ainult finaalmängus osalenud sportlased (kuni 16 mängijat). Moskva olümpiamängudel võistlesid esimest korda naised (6 naiskonda ühes grupis turniirisüsteemis). Olümpiavõitjaks tuli Simbabve naiskond. Esimest korda osalesid olümpiaturniiris NSV Liidu mees- ja naiskond, mõlemad võitsid pronksmedali.

Medalite jagunemine maade järgi[1]

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	—	2	1
Belgia	—	—	1
Hispaania	—	1	1
Holland	—	2	2
India	8	1	2
Jaapan	—	1	—
NSV Liit	—	—	2
Pakistan	2	3	1
Saksa FV	1	—	1
Saksamaa	—	1	1
Simbabve	1	—	—
Suurbritannia[2]	2	2	3
Taani	—	1	—
Tšehhoslovakkia	—	1	—
USA	—	—	1
Uus-Meremaa	1	—	—

[1] Arvestatud on nii meeskondade kui naiskondade medaleid.
[2] 1908. a. olümpiamängudel esindasid Suurbritanniat 4 meeskonda (Inglismaalt, Iirimaalt, Šotimaalt ja Walesist); kõik võitsid medalid (Šotimaa ja Walesi meeskond jagasid 3. kohta). Kõik medalid on arvestatud Suurbritanniale.

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Hispaania	1	—	—	1	1:2
India	1	—	—	1	2:4
Kuuba	1	1	—	—	11:2
Poola	2	2	—	—	7:2
Tansaania	1	1	—	—	11:2

NSV Liidu naiskonna mängud teiste riikide naiskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Austria	1	—	1	1	0:2
India	1	1	—	—	3:1
Poola	1	1	—	—	6:0
Simbabve	1	—	—	1	0:2
Tšehhoslovakkia	1	1	—	—	2:0

MEHED

1908 London (6/3)
1. Suurbritannia (Inglismaa) (L. Baillon, Eric Green, Gerald Logan, Alan Noble, Edgar Page, Reginald Pridmore, Percy Rees, John Robinson, Harry Scott Freeman, Stanley Shoveller, H. Wood)
2. Suurbritannia (Iirimaa) (Eric Allman-Smith, Henry Brown, Walter Campbell, William Graham, G. Gregg, E. Holmes, Robert Kennedy, Henry Murphy, Walter Peterson, C. Power, Frank Robinson)
3. Suurbritannia (Wales) (F. Connah, Llewellyn Evans, A. Law, R. Lyne, W. Pallott, Gordon Phillips, E. Richards, C. Shephard, Bruce Turnbull, P. Turnbull, Ralph Williams)
3. Suurbritannia (Šotimaa) (Alexander Burt, John Burt, Andrew Dennistoun, Colin Foulkes, Hew Fraser, John Harper-Orr, Ivan Laing, Hugh Neilson, William Orchardson, Norman Stevenson, Hugh Walker)
5. Saksamaa
6. Prantsusmaa

Poolfinaal:
Inglismaa—Šotimaa 6:1
Iirimaa—Wales 3:1

Finaal:
Inglismaa—Iirimaa 8:1

1920 Antverpen (4)
1. Suurbritannia (Charles Atkin, John Bennett, Colin Campbell, Harold Cooke, Eric Crockford, Rex Crummack, Harry Haslam, Arthur Leighton, Charles Marcom, John McBryan, George McGrath, Stanley Shoveller, William Smith, Cyril Wilkinson)

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Suurbritannia	●	5:1	12:1	lv.	17:2	6
2. Taani	1:5	●	5:2	9:1	15:8	4
3. Belgia	1:12	2:5	●	3:2	6:19	2
4. Prantsusmaa	lk.	1:9	2:3	●	3:12	0

2. Taani (Hans Bjerrum, Ejvind Blach, Svend Blach, Steen Due, Thorvald Eigenbrod, Frans Faber, Hans Hansen, Hans Herlak, Henning Holst, Erik Husted, Andreas Rasmussen)
3. Belgia (André Becquet, Maurice van den Bemden, Pierre Chibert, Raoul Daufresne de la Chevalerie, Charles Delelienne, Louis Diercxsens, Robert Gevers, Adolpe Goemaaere, Raymond Keppens, Fernand de Montigny, Jean van Nerom, René Strauwen, Pierre Valcke)
4. Prantsusmaa

1928 Amsterdam (9)

1. India (Richard Allen, Dhyan Chand, Maurice Gateley, Ernest Goodsir-Cullen, Leslie Hammond, George Marthins, Rex Norris, Eric Pinniger, Michael Rocque, Frederick Seaman, Sayed Yusuf)
2. Holland (Jan Ankerman, Johannes Brand, Emiel Duson, Gerrit Jannink, Adriaan Katte, August Kop, Paulus van de Rovaert, Albert Tresling, Reindert de Waal, Robert van der Veen, Hendrik Visser 't Hooft)
3. Saksamaa (Bruno Boche, Georg Brunner, Werner Freyberg, Theodor Haag, Herbert Hobein, Friedrich Horn, Herbert Kemmer, Herbert Müller, Werner Proft, Erich Zander, Heinz Wöltje)
4. Belgia
5. Taani
5. Prantsusmaa

Finaal:
India—Holland 3:0
Saksamaa—Belgia 3:0

1932 Los Angeles (3)

1. India (Lal Bokhari, Richard Carr, Dhyan Chand, Leslie Hammond, Arthur Hind, Sayed Jaffar, Gurmit Singh Kullar, Masud Minhas, Eric Pinniger, Bais Roop Singh, Carlyle Tapsell)
2. Jaapan (Shumkichi Hamada, Junzo Inohara, Sadayoshi Kobayashi, Haruhiko Kon, Kenichi Konishi, Hiroshi Nagata, Eiichi Nakamura, Yoshio Sakai, Katsumi Shibata, Akio Sohda, Toshio Usami)
3. USA (William Boddington, Harold Brewster, Amos Deacon, Horace Disston, Samuel Ewing, James Gentle, Henry Greer, Lawrence Knapp, David McMullin, Leonard O'Brien, Charles Shaeffer)

	1.	2.	3.	Väravate suhe	Punkte
1. India	●	11:1	24:1	35:2	4
2. Jaapan	1:11	●	9:2	10:13	2
3. USA	1:24	2:9	●	3:33	0

1936 Berliin (11)

1. India (Richard Allen, Dhyan Chand, Iqtidar Dara, Joseph Galibardy, Ernest Goodsir-Cullen, Muhammad Hussain, Sayed Jaffar, Baboo Nimal, Shabban Shahab ud-Din, Bais Roop Singh, Carlyle Tapsell)
2. Saksamaa (Karl Dröse, Alfred Gerdes, Werner Hamel, Harald Huffmann, Erwin Keller, Herbert Kemmer, Fritz Messner, Hans Scherbart, Heinz Schmalix, Erich Zander, Kurt Weiss)
3. Holland (Ernst van den Berg, Pieter Gunning, Rudolf van der Haar, Antoine van Lierop, Hendrik de Looper, Jan de Looper, Agathon de Roos, Henri Schnitger, René Sparenberg, Reindert de Waal, Max Westerkamp)
4. Prantsusmaa
5. Šveits
6. Afganistan

Poolfinaal:
India—Prantsusmaa 10:0
Saksamaa—Holland 3:0

Finaal:
India—Saksamaa 8:1
Holland—Prantsusmaa 4:3

1948 London (12)

1. India (Keshava Datt, Lawrie Fernandes, Randhir Singh Gentle, Patrick Jansen, Amir Kumar, Kishan Lal, Leo Pinto, Grahanandan Singh, Kunwar Singh, Trilochan Singh, Maxie Vaz)
2. Suurbritannia (Robert Adlard, Norman Borrett, David Brodie, William Griffiths, Robin Lindsay, William Lindsay, John Peake, Frank Reynolds, George Sime, Michael Walford, Neil White)
3. Holland (Andries Boerstra, Pieter Bromberg, Henri Derckx, Johan Drijver, Rius Esser, Willem van Heel, Jan Kruize, Jenne Langhout, Hermanus Loggere, Antonius Richter, Edouard Tiel)
4. Pakistan

Poolfinaal:
Suurbritannia—Pakistan 2:0
India—Holland 2:1

Finaal:
India—Suurbritannia 4:0
Holland—Pakistan 1:1
ja 4:1

1952 Helsingi (12)

1. India (Leslie Claudius, Keshava Datt, Ranganandhan Francis, Randhir Singh Gentle, Raghbir Lal, Govind Perumal, Muniswamy Rajgopal, Balbir Singh, Dharam Singh, Kunwar Singh, Udham Singh)
2. Holland (Julius Ancion, Andries Boerstra, Henri Derckx, Johan Drijver, Rius Esser, Willem van Heel, Jan Kruize, Hermanus Loggere, Laurentz Mulder, Edouard Tiel, Leonard Wery)
3. Suurbritannia (Denys Carnill, John Cockett, John Conroy, Graham Dadds, Dennis Eagan, Robin Fletcher, Roger Midgley, Richard Norris, Anthony Nunn, Anthony Robinson, John Taylor)
4. Pakistan
5. Saksa FV
6. Poola

Poolfinaal:
India—Suurbritannia 3:1
Holland—Pakistan 1:0

Finaal:
India—Holland 6:1
Suurbritannia—Pakistan 2:1

1956 Melbourne (12)

1. India (Raghbir Singh Bhola, Leslie Claudius, Randhir Singh Gentle, Amir Kumar, Raghbir Lal, Shankar Laxman, Govind Perumal, Bakshish Singh, Balbir Singh, Gurdev Singh, Udham Singh)
2. Pakistan (Noor Alam, Manzoor Hussain Atif, Abdul Hamid, Anwar Ahmad Khan, Ahmad Munir, Hussain Mussarat, Ahmad Naseer, Ghulam Rasul, Habibur Rehman, Hussain Zakir, Mutih Ullah)
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Günther Brennecke, Hugo Budinger, Werner Delmes, Hugo Dollheiser, Eberhard Ferstl, Alfred Lücker, Helmut Nonn, Wolfgang Nonn, Heinz Radzikowski, Werner Rosenbaum, Günther Ullerich)
4. Suurbritannia
5. Austraalia
6. Uus-Meremaa

Poolfinaal:
India — Saksa ü. v./Saksa FV 1:0
Pakistan—Suurbritannia 3:2

Finaal:
India—Pakistan 1:0
Saksa ü. v. / Saksa FV — Suurbritannia 3:1

1960 Rooma (16)

1. Pakistan (Noor Alam, Manzoor Hussain Atif, Ahmad Bashir, Abdul Hamid, Anwar Ahmad Khan, Habib Ali Kiddi, Ahmad Naseer, Abdul Rashid, Ghulam Rasul, Mutih Ullah, Abdul Waheed)
2. India (Joseph Antic, Raghbir Singh Bhola, Leslie Claudius, Mohinder Lal, Jaman Lal Sharma, Shankar Laxman, John Peter, Jaswant Singh, Joginder Singh, Prithipal Singh, Udham Singh)
3. Hispaania (Pedro Amat Fontanals, Juan Calzado de Castro, José Colomer Rivas, Carlos Del Coso Iglesias, José Dinares Massagué, Eduardo Dualde Santos de Lamadrid, Joaquín Dualde Santos de Lamadrid, Rafael Egusquiza Basterra, Ignacio Macaya Santos de Lamadrid, Pedro Murúa Leguizamón, Narciso Ventalló Suralles)
4. Suurbritannia
5. Uus-Meremaa
6. Austraalia

Poolfinaal:
Pakistan—Hispaania 1:0
India—Suurbritannia 1:0

Finaal:
Pakistan—India 1:0
Hispaania—Suurbritannia 2:1
Uus-Meremaa—Austraalia 1:0

1964 Tokio (15)

1. India (Haripal Kaushik, Mohinder Lal, Shankar Laxman, John Peter, Charanjit Singh, Darshan Singh, Dharam Singh, Gurbux Singh, Harbinder Singh, Joginder Singh, Prithipal Singh)
2. Pakistan (Saeed Anwar, Manzoor Hussain Atif, Zaka ud-Din, Abdul Hamid, Anwar Ahmad Khan, Khalid Mahmood, Muhammad Asad Malik, Muhammad Afzal Manna, Ahmad Munir, Muhammad Rashid, Mutih Ullah)
3. Austraalia (Paul Dearing, Raymond Evans, Brian Glencross, Robin Hodder, John McBryde, Donald McWatters, Patrick Nilan, Eric Pearce, Julian Pearce, Donald Smart, Graham Wood)
4. Hispaania
5. Saksa ü. v./Saksa DV
6. Keenia

Poolfinaal:
Pakistan—Hispaania 3:0
India—Austraalia 3:1

Finaal:
India—Pakistan 1:0
Austraalia—Hispaania 3:2
Saksa ü. v./Saksa DV — Keenia 3:0

1968 México (16)

1. Pakistan (Riaz Ahmed, Gulrez Akhtar, Saeed Anwar, Muhammad Ashfaq, Tariq Aziz, Jahangir Butt, Tanvir Dar, Khalid Mahmood Hussain, Muhammad Asad Malik, Abdul Rashid, Hussain Zakir)
2. Austraalia (Paul Dearing, Raymond Evans, Brian Glencross, Robert Haigh, Donald Martin, James Mason, Patrick Nilan, Gordon Pearce, Julian Pearce, Ronald Riley, Donald Smart)
3. India (Rajendra Christy, Krishnamurthy Perumal, Inamur Rehman, Munir Sait, Ajitpal Singh, Balbir Singh I, Balbir Singh II, Balbir Singh III, Gurbux Singh, Harbinder Singh, Prithipal Singh)
4. Saksa FV
5. Holland
6. Hispaania

Poolfinaal:
Austraalia—India 2:1
Pakistan — Saksa FV 1:0

Finaal:
Pakistan—Austraalia 2:1
India — Saksa FV 2:1
Holland—Hispaania 1:0

1972 München (16)

1. Saksa FV (Wolfgang Baumgart, Horst Dröse, Dieter Freise, Carsten Keller, Ulrich Klaes, Peter Kraus, Michael Krause, Michael Peter, Eduard Thelen, Peter Trump, Uli Vos)
2. Pakistan (Riaz Ahmed, Saeed Anwar, Mudassar Asghar, Islahud Din, Akhtarul Islam, Munawwaruz Zaman Khan, Muhammad Asad Malik, Abdul Rashid, Fazalur Rehman, Muhammad Shahnaz, Saleem Sherwani)
3. India (Cornelius Charles, Billimogaputtaswamy Govinda, Ashok Kumar, Kindo Michael, Ganesh Mollerapoovayya, Krishnamurthy Perumal, Ajitpal Singh, Harbinder Singh, Harcharan Singh, Harmik Singh, Mukhbain Singh)
4. Holland
5. Austraalia
6. Suurbritannia

Poolfinaal:
Saksa FV — Holland 3:0
Pakistan—India 2:0

Finaal:
Saksa FV — Pakistan 1:0
India—Holland 2:1
Austraalia—Suurbritannia 2:1

1976 Montreal (11)

1. Uus-Meremaa (Paul Ackerley, Thur Borren, Alan Chesney, John Christensen, Gregory Dayman, Anthony Ineson, Barry Maister, Selwyn Maister, Trevor Manning, Arthur Parkin, Ramesh Patel)
2. Austraalia (David Bell, Gregory Browning, Richard Charlesworth, Ian Cooke, Douglas Golder, Robert Haigh, Wayne Hammond, James Irvine, Malcolm Poole, Robert Proctor, Ronald Riley, Trevor Smith, Terry Walsh)
3. Pakistan (Mudassar Asghar, Islahud Din, Manzoor Hassan, Manzoor Hussain, Haneef Khan, Munawwaruz Zaman Khan, Samiullah Khan, Saleem Nazim, Abdul Rashid, Akhtar Rasool, Iftikhar Syed, Qamar Zia)
4. Holland
5. Saksa FV
6. Hispaania

Poolfinaal:
Uus-Meremaa—Holland 2:1
Austraalia—Pakistan 2:1

Finaal:
Uus-Meremaa—Austraalia 1:0
Pakistan—Holland 3:2
Saksa FV — Hispaania 9:1

1980 Moskva (6)

1. India (Chettri Bir Bhadur, Mervyn Fernandis, Zafar Iqbal, Maharaj Krishon Kaushik, Charanjit Kumar, Somaya Maneypanda, Shahid Mohamed, Allan Schofield, Ravinder Pal Singh, Amarjit Rana Singh, Deavinder Singh, Gurmail Singh, Rajinder Singh, Surinder Singh, Dung Dung Sylvanus, Baskaran Vasudevan)
2. Hispaania (Juan Amat, Jaime Arbós, Juan Arbós, Javier Cabot, Ricardo Cabot, Miguel Chaves, Juan Coghen, Miguel De Paz, Francisco Fábregas, José García, Rafael Garralda, Santiago Malgosa, Paulino Monsalve, Juan Pellón, Carlos Roca, Jaime Zumalacarregui)
3. NSV Liit (Soss Airapetjan, Mineula Azizov, Valeri Beljakov, Viktor Deputatov, Aleksandr Gontšarov, Aleksandr Gussev, Sergei Klevtsov, Vjatšeslav Lampejev, Aleksandr Mjasnikov, Mihail Nitšepurenko, Leonid Pavlovski, Sergei Plešakov, Vladimir Plešakov, Aleksandr Sõtšov, Oleg Zagorodnev, Farit Zigangirov)

Finaal:
India—Hispaania 4:3
NSV Liit — Poola 2:1
Kuuba—Tansaania 4:1

NAISED

1980 Moskva (6)

1. Simbabve (Arlene Boxhall, Elizabeth Chase, Sandra Chick, Gillian Cowley, Patricia Davies, Sarah English, Maureen George, Ann Grant, Susan Huggett, Patricia McKillop, Brenda Phillips, Christine Prinsloo, Sonia Robertson, Anthea Stewart, Linda Watson, Helen Volk)
2. Tšehhoslovakkia (Milada Blažková, Jiřina Čermáková, Jiřina Hájková, Berta Hrubá, Ida Hubáčková, Jiřina Kadlecová, Jarmila Králičková, Jiřina Křižová, Alena Kyselicová, Jana Lahodová, Květoslava Petříčková, Viera Podhányiová, Iveta Šranková, Marie Sýkorová, Marta Urbanová, Lenka Vymazalová)
3. NSV Liit (Leilja Ahmerova, Natalja Buzunova, Natalja Bõkova, Nadežda Filippova, Ljudmila Frolova, Lidia Glubokova, Nelli Gorbjatkova, Jelena Gurjeva, Alina Ham, Galina Inžuvatova, Tatjana Jembahtova, Natella Krasnikova, Nadežda Ovetškina, Tatjana Švõganova, Valentina Zazdravnõhh, Galina Vjužanina)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. Hispaania	●	2:2	2:1	6:0	11:0	12:0	33:3	9
2. India	2:2	●	4:2	2:2	13:0	18:0	39:6	8
3. NSV Liit	1:2	2:4	●	5:1	11:2	11:2	30:11	6
4. Poola	0:6	2:2	1:5	●	7:1	9:1	19:15	5
5. Kuuba	0:11	0:13	2:11	1:7	●	4:0	7:42	2
6. Tansaania	0:12	0:18	2:11	1:9	0:4	●	3:54	0

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. Simbabve	●	2:2	2:0	1:1	4:1	4:0	13:4	8
2. Tšehhoslovakkia	2:2	●	0:2	2:1	5:0	1:0	10:5	7
3. NSV Liit	0:2	2:0	●	3:1	0:2	6:0	11:5	6
4. India	1:1	1:2	1:3	●	2:0	4:0	9:6	5
5. Austria	1:4	0:5	2:0	0:2	●	3:0	6:11	4
6. Poola	0:4	0:1	0:6	0:4	0:3	●	0:18	0

MOODNE VIIEVÕISTLUS

Moodne viievõistlus on kompleksspordiala, mis koosneb ratsutamisest (600 m, 15 takistust, 18 hüpet), vehklemisest, püstolilaskmisest (kiirlaskmine pöördsilueti pihta 25 m kauguselt), ujumisest (300 m vabas stiilis) ja murdmaajooksust (4000 m). Ta kujutab endast sümboolselt kulleri teekonda, kes peab vaenlase territooriumilt läbi tungima, et viia lahingutandrilt tähtsat teadet. Võistlus toimub 5 päeval, alade järjekord on järgmine: ratsutamine, vehklemine, ujumine, laskmine ja murdmaajooks. Ratsutamises antakse 1100 punkti, kui võistlusmaa on läbitud veatult normiaja jooksul. Distantsi kiiremini (aeglasemalt) läbimise korral lisatakse (võetakse maha) 2 punkti iga sekundi eest. Punkte võetakse maha ka distantsil tehtud vigade eest. Veheldakse elektriepeega esimese torkeni (kõik võistlejad omavahel) ning 70% võitude eest antakse 1000 punkti. Iga võidu eest, mis on sellest arvust suurem (väiksem), lisatakse (võetakse maha) punkte sellekohase tabeli alusel. Laskmises (4×5 lasku) annab 194-silmane tulemus 1000 punkti, iga enam-(vähem-)silm lisab (võtab maha) 22 punkti. Ujumises annab aeg 3.54,0 1000 punkti, iga sekund sellest vähem (rohkem) lisab (võtab maha) 8 punkti. Murdmaajooksus annab aeg 14.15,0 1000 punkti, iga sekund sellest vähem (rohkem) lisab (võtab maha) 3 punkti.

Põhijoontes on moodne viievõistlus säilinud tänapäevani esialgsel kujul. Muudetud on suuresti ratsutamise tingimusi (kross on asendatud takistussõiduga). Hobused peab ette valmistama võistlusi korraldav maa ning need loositakse võistlejate vahel välja, kusjuures hobusega saab võistleja tutvuda alles 20 min. enne starti.

Moodsa viievõistluse rajajaks tuleb pidada Pierre de Coubertini, kes vanakreeka pentatloni (hõlmas staadionijooksu, kaugushüppe, odaviske, kettaheite ja maadluse) eeskujul soovitas selgitada n.-ö. atleetide atleedi. Esialgu oldi sellele ideele vastu, kuid lõpuks võitis moodne viievõistlus kui sõjalisrakenduslik spordiala tollal ühe ärksaima spordiriigi Rootsi ohvitserkonnas siiski poolehoidu. Rootsist levis ta teistesse maadesse ning võeti P. de Coubertini algatusel 1912. a. olümpiamängude kavva. Et viievõistlust harrastasid peamiselt ohvitserid (võistlejad kandsid enamiku alade sooritamisel isegi täit mundrit), siis nimetatigi spordiala algul ohvitseride viievõistluseks (praeguse nimetuse sai ala 1948. a. olümpiamängudel). Rahvusvaheline Moodsa Viievõistluse Liit (pr. *Union Internationale de Pentathlon Moderne*, lüh. UIPM) asutati 1948. a. Londoni olümpiamängude ajal. 1968. a. nimetati ta Rahvusvaheliseks Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liiduks (pr. *Union Internationale de Pentathlon Moderne et Biathlon*, lüh. UIPMB). Et Rootsi on moodsa viievõistluse sünnimaa, juhivad seda

föderatsiooni peamiselt rootslased (olümpiavõitjad S. Thofelt, W. Grut jt.). Liikmesföderatsioone on 54, praegune president on Sven Thofelt (a-st 1960).

Esimest korda peeti moodsa viievõistluse MM-võistlused 1949. a. Stokholmis (seal toimus esmakordselt ka meeskondlik arvestus) ning sealtpeale on neid korraldatud igal mitteolümpia-aastal. Alates 1965. a-st on peetud juunioride MM-võistlusi ja 1977. a-st Euroopa riikide klubimeeskondade karikavõistlusi. 1970. a-il on tunnustatud ka naiste moodsat viievõistlust, 1978. a. toimusid esimesed naiste maailmakarikavõistlused. Paremust määrati 1954. a-ni nii individuaal- kui ka meeskondlikus arvestuses kohapunktide alusel, 1954. a. kehtestati spetsiaalne punktitabel.

NSV Liidus hakati moodsat viievõistlust harrastama pärast Suurt Isamaasõda. Esimest korda peeti NSV Liidu meistrivõistlused 1947. a., alates 1953. a-st on neid korraldatud igal aastal. Ala juhib NSVL Moodsa Viievõistluse Föderatsioon (asutatud 1952. a.). Maailma paremikku jõudsid NSV Liidu sportlased 1950. a-te keskel: Konstantin Salnikov saavutas 1955. a. maailmameistritiitli. Edukaimad on olnud neljakordsed maailmameistrid Igor Novikov (1957—59 ja 1961) ja Pavel Lednjov (1973—75 ja 1978).

Eestis tegeldakse moodsa viievõistlusega ainult Tallinnas ja Tartus. Eesti NSV meistrivõistlusi hakati korraldama 1953. a. ja alates 1955. a-st on neid peetud igal aastal. Ala juhib ENSV Moodsa Viievõistluse Föderatsioon. Edukaim viievõistleja on olnud Hanno Selg, kes tuli 1960. a. NSV Liidu meistriks. Peale tema on NSV Liidu meistrivõistlustel medaleid saanud Savva Štork (1972 hõbemedal), Eesti NSV koondis (1959—60 pronksmedal) ning ENSV «Dünamo» koondis (1968 pronksmedal).

Olümpiamängude kavas on moodne viievõistlus olnud alates 1912. a-st, 1948. a-ni võisteldi ainult individuaalselt, alates 1952. a-st on peetud ka võistkondlikku arvestust. Iga riiki esindab 3 võistlejat (+ varuvõistleja). Võistkondliku tulemuse saamiseks liidetakse meeskonnaliikmete individuaalvõistluste

Moodne viievõistlus olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid: võistlejaid	Osavõtjaid: võistkondi	Esindatud riike
1912	1	32	—	10
1920	1	22	—	8
1924	1	38	—	11
1928	1	37	—	14
1932	1	25	—	10
1936	1	42	—	16
1948	1	45	—	16
1952	2	51	15	19
1956	2	40	12	16
1960	2	60	17	23
1964	2	37	13	15
1968	2	48	15	18
1972	2	59	19	20
1976	2	47	14	18
1980	2	43	12	17

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid: kuld	hõbe	pronks
Itaalia	—	—	1
NSV Liit	5	5	4
Poola	1	—	—
Prantsusmaa	—	—	1
Rootsi	9	6	5
Saksamaa	1	—	1
Soome	—	1	4
Suurbritannia	1	—	—
Tšehhoslovakkia	—	1	1
Ungari	6	6	3
USA	—	4	3

NSV Liidu viievõistlejate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Medalid: kuld	hõbe	pronks	Kohad: IV	V	VI
1952	3	—	—	—	1	1	—
1956	3	1	—	—	1	—	—
1960	3	—	1	—	—	1	1
1964	3	1	1	1	—	1	—
1968	3	—	1	1	—	1	—
1972	3	1	1	1	—	1	—
1976	3	—	1	—	—	—	—
1980	3	2	—	1	—	—	—

tulemused. NSV Liidu koondis esines esmakordselt moodsas viievõistluses Helsingi olümpiamängudel 1952. a. Seni on olümpiakonkurentsis esirinnas olnud Rootsi, NSV Liidu ja Ungari viievõistlejad. Nad on võitnud 13 individuaalset kuldmedalit (15-st võimalikust) ja 7 meeskondlikku kuldmedalit (8-st võimalikust). Edukaim sportlane on olnud ungarlane András Balczó, kellel on individuaalne kuld- (1972) ja hõbemedal (1968), 2 meeskondlikku kuldmedalit (1960 ja 1968) ja meeskondlik hõbemedal (1972). Parimad NSV Liidu sportlased on neljades olümpiamängudes osalenud Igor Novikov ja Pavel Lednjov; esimesel on 2 võistkondlikku kuldmedalit (1956 ja 1964), võistkondlik hõbemedal (1960) ja individuaalne hõbemedal (1964), teisel 2 võistkondlikku kuldmedalit (1972 ja 1980), võistkondlik hõbemedal (1968), individuaalne hõbemedal (1976) ning 3 individuaalset pronksmedalit (1968, 1972, 1980). Esimesena Nõukogude viievõistlejaist võitis individuaalse kuldmedali Anatoli Starostin (1980). Ainsana on 2 korda individuaalarvestuses olümpiavõitjaks tulnud rootslane Lars Hall (1952 ja 1956). Eestlastest on olümpiamängudel võistelnud Hanno Selg, kes sai NSV Liidu võistkonna liikmena Roomas 1960. a. meeskondliku hõbemedali; individuaalarvestuses oli ta kümnes.

Moodsa viievõistluse eeskujul on tehtud katset korraldada ka talvine viievõistlus (asendatud ujumine kiirlaskumisega ja murdmaajooks suusatamisega). Selline võistlus oli demonstratsioonesinemisena kavas Sankt Moritzis 1948. a. Neil võistlustel hõbemedali saanud rootslane William Grut tuli samal aastal Londoni olümpiamängudel moodsa viievõistluse võitjaks.

INDIVIDUAALNE

1912 Stokholm (32/10)

1. Gösta Lilliehöök (Rts.)	27
2. Gösta Åsbrink (Rts.)	28
3. Georg de Laval (Rts.)	30
4. Åke Grönhagen (Rts.)	35
5. George Patton (USA)	41
6. James Stranne (Rts.)	42

1920 Antverpen (22/8)

1. Gustaf Dyrssen (Rts.)	18
2. Erik de Laval (Rts.)	23
3. Gösta Runö (Rts.)	27
4. Bertil Uggla (Rts.)	46
5. Marius Christensen (Taani)	47
6. Harold Rayner (USA)	48

1924 Pariis (38/11)

1. Bo Lindman (Rts.)	18,0
2. Gustaf Dyrssen (Rts.)	39,5
3. Bertil Uggla (Rts.)	45,0
4. Ivan Duranthon (Pr.)	54,5
5. Henrik Avellan (Soome)	55,5
6. Helge Jensen (Taani)	61,0

1928 Amsterdam (37/14)

1. Sven Thofelt (Rts.)	47
2. Bo Lindman (Rts.)	50
3. Helmuth Kahl (Saksa)	52
4. Ingvar Berg (Rts.)	58
5. Heinz Hax (Saksa)	59
6. David Torquand-Young (Sbr.)	65

1932 Los Angeles (25/10)

1. Johan Oxenstierna (Rts.)	32,0
2. Bo Lindman (Rts.)	35,5
3. Richard Mayo (USA)	38,5
4. Sven Thofelt (Rts.)	39,0
5. Willi Remer (Saksa)	47,0
6. Conrad Miersch (Saksa)	48,0

1936 Berliin (42/16)

1. Gotthard Handrick (Saksa)	31,5
2. Charles Leonard (USA)	39,5
3. Silvano Abba (It.)	45,5
4. Sven Thofelt (Rts.)	47,0
5. Nándor von Orbán (Ung.)	55,5
6. Hermann Lemp (Saksa)	67,5

1948 London (45/16)

1. William Grut (Rts.)	16
2. George Moore (USA)	47
3. Gösta Gärdin (Rts.)	49
4. Lauri Vilkko (Soome)	64
5. Olavi Larkas (Soome)	71
6. Hugo Riem (Šv.)	74

1952 Helsingi (51/19)

1. Lars Hall (Rts.)	32
2. Gábor Benedek (Ung.)	39
3. István Szondy (Ung.)	41

4. Igor Novikov (NSVL)	55
5. Olavi Mannonen (Soome)	62
6. Frederick Denman (USA)	62
23. Pavel Rakitjanski (NSVL)	123
28. Aleksandr Dehhajev (NSVL)	129

1956 Melbourne (40/16)

1. Lars Hall (Rts.)	4833,0
2. Olavi Mannonen (Soome)	4774,5
3. Wäinö Korhonen (Soome)	4750,0
4. Igor Novikov (NSVL)	4714,5
5. George Lambert (USA)	4693,0
6. Gábor Benedek (Ung.)	4650,0
8. Aleksandr Tarassov (NSVL)	4479
9. Ivan Derjugin (NSVL)	4452

1960 Rooma (60/23)

1. Ferenc Németh (Ung.)	5024
2. Imre Nagy (Ung.)	4988
3. Robert Beck (USA)	4981
4. András Balczó (Ung.)	4973
5. Igor Novikov (NSVL)	4962
6. Nikolai Tatarinov (NSVL)	4758
10. Hanno Selg (NSVL)	4688

1964 Tokio (37/15)

1. Ferenc Török (Ung.)	5116
2. Igor Novikov (NSVL)	5067
3. Albert Mokejev (NSVL)	5039
4. Peter MacKen (Austr.)	4897
5. Viktor Minejev (NSVL)	4894
6. James Moore (USA)	4891

1968 México (48/18)

1. Björn Ferm (Rts.)	4964
2. András Balczó (Ung.)	4953
3. Pavel Lednjov (NSVL)	4795
4. Karl-Heinz Kutschke (SDV)	4764
5. Boriss Oništšenko (NSVL)	4756
6. Raoul Gueguen (Pr.)	4756
9. Stasys Šaparnis (NSVL)	4656

1972 München (59/20)

1. András Balczó (Ung.)	5412
2. Boriss Oništšenko (NSVL)	5335
3. Pavel Lednjov (NSVL)	5328
4. Jeremy Fox (Sbr.)	5311
5. Vladimir Šmeljov (NSVL)	5302
6. Björn Ferm (Rts.)	5283

1976 Montreal (47/18)

1. Janusz Pyciak-Peciak (Poola)	5520
2. Pavel Lednjov (NSVL)	5485
3. Jan Bártů (Tšehh.)	5466
4. Daniele Masala (It.)	5433
5. Adrian Parker (Sbr.)	5298
6. John Fitzgerald (USA)	5286
8. Boriss Mossolov (NSVL)	5200

1980 Moskva (43/17)

1. Anatoli Starostin (NSVL)	5568
2. Tamás Szombathelyi (Ung.)	5502
3. Pavel Lednjov (NSVL)	5382
4. Svante Rasmuson (Rts.)	5373
5. Tibor Maracskó (Ung.)	5279
6. Janusz Pyciak-Peciak (Poola)	5268
14. Jevgeni Lipejev (NSVL)	5176

MEESKONDLIK

1952 Helsingi (15)

1. Ungari (Gábor Benedek, István Szondy, Aladár Kovácsi)	166
2. Rootsi (Lars Hall, Torsten Lindqvist, Claés Egnell)	182
3. Soome (Olavi Mannonen, Lauri Vilkko, Olavi Rokka)	213
4. USA (Frederick Denman, Thad McArthur, Guy Troy)	215
5. NSV Liit (Igor Novikov, Pavel Rakitjanski, Aleksandr Dehhajev)	293
6. Brasiilia (Eduardo Leal Medeiros, Alóysio Alves Borges, Eric Tinoco Marques)	313

1956 Melbourne (12)

1. NSV Liit (Igor Novikov, Aleksandr Tarassov, Ivan Derjugin)	13690,5
2. USA (George Lambert, William Andre, Jack Daniels)	13482,0
3. Soome (Olavi Mannonen, Wäinö Korhonen, Berndt Katter)	13185,5
4. Ungari (Gábor Benedek, Antal Moldrich, János Bódy)	12554,5
5. Mehhiko (José Pérez Mier, Antonio Almada Félix, David Romero Vargas)	10981,0
6. Rumeenia (Victor Teodorescu, Cornel Vénă, Dumitru Ţintea)	10613,0

1960 Rooma (17)

1. Ungari (Ferenc Németh, Imre Nagy, András Balczó) 14863
2. NSV Liit (Igor Novikov, Nikolai Tatarinov, Hanno Selg) 14309
3. USA (Robert Beck, Jack Daniels, George Lambert) 14192
4. Soome (Kurt Lindeman, Berndt Katter, Eero Lohi) 13865
5. Poola (Stanisław Przybylski, Jarosław Paszkiewicz, Kazimierz Mazur) 13746
6. Rootsi (Sture Ericson, Per-Erik Ritzén, Björn Thofelt) 13216

1964 Tokio (13)

1. NSV Liit (Igor Novikov, Albert Mokejev, Viktor Minejev) 14961
2. USA (James Moore, David Kirkwood, Paul Pesthy) 14189
3. Ungari (Ferenc Török, Imre Nagy, Ottó Török) 14173
4. Rootsi (Bo Jansson, Rolf Junefelt, Hans-Gunnar Liljenwall) 14056
5. Austraalia (Peter MacKen, Donald McMiken, Duncan Page) 13703
6. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Wolfgang Goedicke, Uwe Adler, Elmar Frings) 13599

1968 México (15)

1. Ungari (András Balczó, István Móna, Ferenc Török) 14325
2. NSV Liit (Pavel Lednjov, Boriss Oništšenko, Stasys Šaparnis) 14248
3. Prantsusmaa (Raoul Gueguen, Lucien Guiguet, Jean-Pierre Giudicelli) 13289
4. USA (James Moore, Robert Beck, Maurice Lough) 13280
5. Soome (Seppo Aho, Martti Ketelä, Jorma Hotanen) 13238
6. Saksa DV (Karl-Heinz Kutschke, Jörg Tscherner, Wolfgang Lüderitz) 13167

1972 München (19)

1. NSV Liit (Boriss Oništšenko, Pavel Lednjov, Vladimir Šmeljov) 15968
2. Ungari (András Balczó, Pál Bakó, Zsigmond Villányi) 15348
3. Soome (Risto Hurme, Veikko Salminen, Martti Ketelä) 14812
4. USA (Charles Richards, John Fitzgerald, Scott Taylor) 14802
5. Rootsi (Björn Ferm, Bo Jansson, Hans-Gunnar Liljenwall) 14708
6. Saksa FV (Heiner Thade, Walter Esser, Hole Rössler) 14682

1976 Montreal (14)

1. Suurbritannia (Adrian Parker, Jeremy Fox, Robert Nightingale) 15559
2. Tšehhoslovakkia (Jan Bártů, Bohumil Starnovský, Jiří Adam) 15451
3. Ungari (Tamás Kancsal, Tibor Maracskó, Szvetiszlav Sasics) 15395
4. Poola (Janusz Pyciak-Peciak, Zbigniew Pacelt, Krzysztof Trybusiewicz) 15343
5. USA (John Fitzgerald, Robert Nieman, Michael Burley) 15285
6. Itaalia (Daniele Masala, Paolo Cristofori, Mario Medda) 15031

1980 Moskva (12)

1. NSVL (Anatoli Starostin, Pavel Lednjov, Jevgeni Lipejev) 16126
2. Ungari (Tamás Szombathelyi, Tibor Maracskó, László Horváth) 15912
3. Rootsi (Svante Rasmuson, Lennart Pettersson, George Horvath) 15845
4. Poola (Janusz Pyciak-Peciak, Jan Olesiński, Marek Bajan) 15634
5. Prantsusmaa (Paul Four, Joel Bouzou, Alani Cortes) 15345
6. Tšehhoslovakkia (Milan Kadlec, Jan Bártů, Bohumil Starnovský) 15339

POKS

Poks on spordiala, milles kaks samasse kaalukategooriasse kuuluvat meessportlast sooritavad kinnastatud rusikatega teineteise pihta lööke. Võidab see, kes matši vältel tabab vastast rohkem. Puhtaks võiduks e. nokaudiks loetakse olukorda, milles löögist tabatud vastane ei suuda 10 sek. jooksul võistlust jätkata. Poksija kuulutatakse võitjaks, kui tal on ilmne ülekaal, ning ka siis, kui vastane saab vigastada, diskvalifitseeritakse või loobub matšist. Kaotaja langeb edasisest konkurentsist välja. Lüüa on lubatud pea ja ülakeha esiküljele ning ainult kätega; löögid allapoole vööd, selga ja kuklasse on keelatud, ei tohi ka lüüa lamavat vastast. Määruste täitmist jälgib ja matši juhib ringikohtunik, tabamusi fikseerivad 3—5 punktikohtunikku. Matši käiku ja kohtunike tegevust kontrollib žürii.

Matš koosneb kolmest raundist (elukutselistel kuni 15 raundi), raund kestab 3 min., vaheaeg 1 min. Võisteldakse ruudukujulises (külje pikkus 5—6 m) poodiumil paiknevas nööridega piiratud nn. poksiringis.

Selle põrand on kaetud vildi vm. pehme materjaliga, mida omakorda katab present. Võistleja varustusse kuuluvad poksikindad, poksisaapad, püksikud, särgik (elukutselised võistlevad palja ülakehaga) ja hambakaitsed. Poksikindad on nahast, jõhviga polsterdatud, kaalult mitmesugused. Tavaliselt kaalub võistluskinnas 8 untsi ehk 227 g (nahka ja jõhvi võrdselt). Elukutseliste kinda kaal on 6 untsi.

Kinda alla ümber labakäe mähitakse 250 cm pikkune ja 5 cm laiune bandaaž. Kindaid ja bandaaže kontrollitakse enne iga matši. 1971. a-st on amatööride poksikinnaste löögiväli (kindaosa, millega tohib lüüa) valget värvi. Tänapäeval võistlevad amatöörid 12 kaalukategoorias (kuni 48, kuni 51, kuni 54, kuni 57, kuni 60, kuni 63,5, kuni 67, kuni 71, kuni 75, kuni 81 kg ja kuni 91 kg ning üle 91 kg. Elukutseliste kaalukategooriad erinevad neist mõnevõrra.

Poks on arenenud paljude rahvaste hulgas tuntud rusikavõitlusest, mida spordialana harrastati juba vanaaja Mesopotaamias ja Egiptuses ning mis Vana-Kreekas kuulus kohustusliku alana poiste kasvatusse. Antiikolümpiamängude kavva võeti rusikavõitlus 688. a. e. m. a. (23. mängud). Esimene olümpiavõitja oli Onomastos Smürnast, kuulsaim Diagoras Rhodoselt. Algul võisteldi paljakäsi, hiljem seoti käte ümber nahkrihmad ja lisati rihmadele löögi tugevdamiseks metallplaadid. Võitlus kestis ühe vastase alistumise või võitlusvõimetuks muutumiseni. 648. a. e. m. a. (33. mängud) lisandus programmi pankraation, mis sisaldas poksi ja maadluse võtteid. Vana-Kreekast levis rusikavõitlus Rooma, seal sai ta kõigis rahvakihtides väga populaarseks.

Tänapäeva poks sündis 18. saj. algul Inglismaal. Selle sajandi tuntuimad poksijad olid esimene Inglismaa meister James Figg, kes avas 1719. a. poksikooli, ja Jack Broughton, kes pani 1743. a. kirja esimesed poksireeglid. J. Broughton leiutas ka poksiringi ja -kindad. 19. saj. lõpuni jätkati võistlemist siiski paljakäsi. 1860. a-il koostas John Chambers 12 kinnastega poksimise reeglit ja kehtestas raundi kestuseks 3 min. Samal ajal hakati võistlejaid jagama kaalukategooriaisse. Inglismaalt levis uus spordiala kiiresti teistesse riikidesse; tema populaarsus tekitas elukutseliste poksi, mis sai eriti ulatuslikuks USA-s. Vajadus rohked harrastajad ühendada ja elukutselistest eraldada viis 1920. a. Rahvusvahelise Poksiföderatsiooni (pr. *Fédération Internationale de Boxe Amateur*, lüh. FIBA) asutamiseni (elukutselistel puudub siiani ülemaailmne organisatsioon). FIBA teeneks tuleb pidada olümpiamängude poksiturniiride korraldamist, määruste täpsustamist ja 8 kaalukategooria kehtestamist (need mää-

rati inglise naeltes). Esimesed Euroopa meistrid selgitati 1924. a. Pariisis, kus olümpiaturniiri parimale eurooplasele anti kontinendi meistri tiitel. Samas otsustas FIBA hakata korraldama iga kahe aasta järel omaette EM-võistlusi (esimesed toimusid 1925. a. Stokholmis). Siiski selgitati veel 1928. ja 1932. a. kontinendi meistrid olümpiamängudel. II maailmasõja ajal lagunenud FIBA asemele asutati 1946. a. Rahvusvaheline Poksiliit (pr. *Association Internationale de Boxe Amateur*, lüh. AIBA). Poksi areng maailmas tegi vajalikuks AIBA-s Aafrika, Aasia, Ameerika, Austraalia-Okeaania ja Euroopa büroo asutamise (1966. a.). Viimasest moodustati 1970. a. Euroopa Poksiliit (ingl. *European Amateur Boxing Association*, lüh. EABA). 1981. a. kuulus AIBA-sse 125 rahvuslikku liitu. AIBA president on 1978. a-st Donald Hull (USA). Alates 1947. a-st on EM-võistlusi taas korraldatud (edukaimad on olnud NSV Liidu ja Poola poksijad). 1970. a-st on peetud Euroopa juunioride meistrivõistlusi. USA-s on kuulsad Kuldkindavõistlused (neid on peetud 1927. a-st). 1974. a. toimusid Havannas esimesed amatööride MM-võistlused, teised peeti 1978. a. Belgradis. 1979. a-st korraldatakse juunioride MM-võistlusi ja maailma karikavõistlusi. Parima tehnikaga poksijaile on välja pandud eriauhinnad: MM-võistlustel Russelli karikas (1974. a-st), EM-võistlustel Nikiforov-Denissovi karikas (1975. a-st), Euroopa juunioride meistrivõistlustel Gremaux' karikas (1970. a-st).

Venemaale jõudis poks 19. saj. lõppkümnendil. Esimesed meistrivõistlused korraldati 1913. a. Peterburis. Arkadi Harlampijevi samal aastal asutatud poksikool pani aluse vene poksikoolkonnale. Revolutsioonijärgseil aastail levis seisukoht, et poks on tervisele kahjulik spordiala. NSV Liidu meistrivõistlusi hakati korraldama alles 1926. a., korrapäraselt on neid peetud 1933. a-st alates. Lisaks meistrivõistlustele peetakse NSV Liidu karikavõistlusi, spordiühingute ja juunioride esivõistlusi ning selgitatakse NSV Liidu absoluutseid meistreid. Poks on kuulunud kõigi NSV Liidu rahvaste spartakiaadide kavva. Populaarseks on saanud NSV Liidu ja USA maavõistlused (esimest korda 1969). 1949. a. astus NSVL Poksiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline poksisektsioon) AIBA liikmeks, olümpiamängudest võtsid Nõukogude sportlased esimest korda osa 1952. a., EM-võistlustest 1953. a. Olümpiamängudel on nad võitnud 13, EM-võistlustel 77 ja MM-võistlustel 5 kuldmedalit. Tuntuimad poksijad on kümnekordne NSV Liidu meister Sergei Štšerbakov, üheksakordne meister ja neljakordne absoluutne meister Nikolai Koroljov ning olümpiavõitjaist, maailma- ja Euroopa meistreist Andrei Abramov, Jevgeni Frolov, Oleg Grigorjev, Vladimir Jengibarjan, Boriss Kuznetsov, Boriss Lagutin, Vjatšeslav Lemešev, Valeri Popentšenko, Dan Poznjak, Vladimir Safronov, Stanislav Stepaškin, Gennadi Šatkov, Algirdas Šocikas ja Ričardas Tamulis.

Eestis toimusid esimesed avalikud poksi demonstratsioonesinemised 1910. a. Tartus, ent laiemalt hakati uut spordiala harrastama alles pärast 1921. a. Tallinnas korraldatud kursusi (treener Arkadi Harlampijev). Samal aastal võistlesid Eesti poksijad esimest korda välismaal (Helsingis), esimesed meistrivõistlused peeti 1923. a. Olümpiamängudes osalesid Eesti poksijad esmakordselt 1924. a., EM-võistlustes 1927. a. Enamik paremaid poksijaid tegutses Peeter ja Nikolai Matsovi (Nigul Maatsoo) asutatud Tallinna Poksiklubis. Edukaimad poksijad olid Valter Palm, Anton Raadik, kes võitis 1939. a. EM-võistlustel kuldmedali, Nikolai Stepulov, kes sai 1936. a. olümpiamängudel ja 1937. a. EM-võistlustel hõbemedali, ja Harald Kanepi, kes sai 1939. a. EM-võistlustel hõbemedali. Nõukogude Eestis arenes poks jõudsalt sõjajärgseil aastail. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused peeti 1945. a. Eesti poksijad on NSV Liidu meistrivõistlustel võitnud 2 kuld-, 6 hõbe- ja 13 pronksmedalit.

Ala juhib ENSV Poksiföderatsioon. Parimad poksijad on olnud Roman Kariste (kahekordne NSV Liidu meister), Martin Linnamägi, Bernhard Salong, Raimond Turja, Lembit Maurer, Aniss Murtazin ja Gennadi Tolmatšov.

Olümpiamängude kavva kuulus poks esimest korda 1904. a. Osalesid üksnes USA sportlased. Võisteldi 7 kaalukategoorias. Võitja võis esineda ka järgmises kaalus; seda õigust kasutades saavutas Oliver Kirk 2 kuldmedalit. Näitalaks oli naiste poks. Nagu eelmistel olümpiamängudel, nii sarnanes ka 1908. a. poksiturniir korraldava maa meistrivõistlustega. Kuigi osalesid 4 riigi sportlased, loovutasid inglased ainult ühe medali. Võistlused toimusid 5 kaalukategoorias. Kahe esimese olümpiaturniiri ilmse ebaõnnestumise tõttu jäeti poks 1912. a. olümpiamängude kavast välja. Alles pärast FIBA asutamist kinnistus poks olümpiaprogrammi. 1920. a. võisteldi 8 kaalukategoorias, iga riiki võis esindada ühes kaalus 2 sportlast. Antverpeni poksiturniiris osalesid 11 riigi sportlased. Tänapäevani on poks osavõturohkeimaid olümpiaalasid. Amatöörpoksi tähtsuse suurenemisega on kaasnenud parimate olümpiavõistlejate siirdumine elukutseliste hulka (esimene olümpiavõitjast elukutseliste maailmameister oli Fidel La Barba), see on jätkunud käesoleva ajani. 1928. a. vähendati olümpiaturniirist osavõtjate arvu: igast riigist võib ühes kaalukategoorias esineda ainult üks sportlane. 1932. a. mängudel oli esimest korda ringikohtunik. 1936. a. asutati FIBA ühe rajaja Val Barkeri mälestuse jäädvustamiseks poksi eriauhind (poole meetri kõrgune hõbekarikas, mille tipus asetseb poksija figuur), mille žürii määrab olümpiaturniiri kõige parema tehnikaga poksijale. Barkeri karikas on amatöörpoksijate ihaldatuim auhind. Sõjaeelseil olümpiamängudel olid parimad USA, Suurbritannia, Itaalia ja Saksamaa poksijad, edukaim sportlane oli inglane Harry Mallin (kuldmedal 1920 ja 1924).

Barkeri karika võitjad

1936	Louis Laurie	(USA)
1948	George Hunter	(L.-Aafr.)
1952	Norvel Lee	(USA)
1956	Richard McTaggart	(Sbr.)
1960	Giovanni Benvenuti	(It.)
1964	Valeri Popentšenko	(NSVL)
1968	Philip Waruinge	(Keenia)
1972	Teófilo Stevenson	(Kuuba)
1976	Howard Davis	(USA)
1980	Patricio Oliva	(It.)

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	7	7	9
Austraalia	—	1	3
Belgia	1	1	2
Bermuda	—	—	1
Brasiilia	—	—	1
Bulgaaria	2	1	6
Eesti	—	1	—
Egiptus	—	—	1
Filipiinid	—	1	1
Gaana	—	1	2
Guajaana	—	—	1
Hispaania	—	—	1
Holland	1	—	1
Iiri	—	2	5
Itaalia	12	10	11
Jaapan	1	—	2
Jugoslaavia	2	1	3
Kanada	2	2	4
Kamerun	—	1	—
Keenia	—	1	3
Kolumbia	—	—	2
Korea RDV	1	2	1
Kuuba	12	8	5
Lõuna-Aafrika	6	4	9
Lõuna-Korea	—	3	3
Mehhiko	2	2	5
Nigeeria	—	—	2
Niiger	—	—	1
Norra	1	2	2
NSV Liit	13	18	16
Poola	8	9	21
Prantsusmaa	3	3	5
Puertoriiko	—	—	2
Rootsi	—	4	5
Rumeenia	1	7	9
Saksa DV	4	1	8
Saksa FV	1	4	4
Saksamaa	2	6	1
Soome	2	1	9
Suurbritannia	12	10	18
Taani	1	5	5
Tai	—	—	1
Tšehhoslovakkia	3	1	2
Tšiili	—	1	2
Tuneesia	—	—	1
Uganda	—	3	1
Ungari	9	2	3
Uruguai	—	—	1
USA	33	16	22
Uus-Meremaa	1	—	—
Venetsueela	1	2	—

Poks olümpiamängudel

Aasta	Kaale	Osavõtjaid	Esindatud riike
1904	7	44	1
1908	5	42	4
1920	8	94	11
1924	8	182	28
1928	8	144	29
1932	8	85	18
1936	8	183	32
1948	8	206	39
1952	10	251	44
1956	10	161	34
1960	10	282	54
1964	10	269	56
1968	11	305	65
1972	11	357	80
1976	11	264	33
1980	11	273	51

NSV Liidu poksijate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes kaalus osaleti	Medalid		
			kuld	hõbe	pronks
1952	10	10	—	2	4
1956	10	10	3	1	2
1960	10	10	1	2	2
1964	10	10	3	4	2
1968	11	11	3	2	1
1972	11	11	2	—	—
1976	11	11	—	1	4
1980	11	11	1	6	1

AIBA asutamine tõi olümpiapoksi muudatusi. 1948. a. hakati kaalukategooriaid määrama kilogrammides. 1952. a. olümpiamängudel lisandusid I kergekesk- ja I keskkaal ning muutusid teiste kaalude piirid. Samadel mängudel loobuti kolmandat kohta selgitavast matšist ning mõlemad poolfinaalis kaotanud tunnistati pronksmedali väärilisteks (Helsingi olümpiamängudel kolmanda koha saavutanud said medali kätte siiski alles aastaid hiljem); tabelisse kirjutatakse ettepoole selle sportlase nimi, kes poolfinaalis kaotas hilisemale võitjale. 1952. a. lülitusid olümpiakonkurentsi Nõukogude poksijad. Helsingis võitsid nad 2 hõbe- ja 4 pronksmedalit. Siitpeale on NSV Liidu poksijad olnud kõigil mängudel favoriidid (esi kohad mitteametlikus meeskondlikus arvestuses 1956, 1964 ja 1968).

1968. a. kehtestati helveskaal ja arengumaade poksijad jõudsid esimeste hulka (eurooplased võitsid 44 medalist ainult 21). Parimad sõjajärgsed poksimaad on olnud NSV Liit, USA, Kuuba, Poola, Ungari ja Itaalia, edukaimad sportlased kolmekordsed olümpiavõitjad ungarlane László Papp (1948, 1952, 1956) ja kuubalane Teófilo Stevenson (1972, 1976, 1980) ning kahtedel mängudel kuldmedali saavutanud poolakas Jerzy Kulej (1964, 1968) ja NSV Liidu sportlane Boriss Lagutin (1964, 1968).

Eestlasi on olümpia poksiturniiridel võistelnud 3: Valter Palm ei jõudnud 1924. ja 1928. a. esimeste hulka, Nikolai Stepulov tõi Eestile 1936. a. hõbemedali ja Evald Seeberg (Seepere) langes samadel mängudel teises voorus välja.

HELVESKAAL
(kuni 48 kg)

1968 México (24)
1. Francisco Rodríguez (Venets.)
2. Yong Ju Lee (L.-Korea)
3. Harlan Marbley (USA)
3. Hubert Skrzypczak (Poola)
Viktor Zaporožets (NSVL), kf.

1972 München (31)
1. György Gedó (Ung.)
2. U Gil Kim (Korea RDV)
3. Ralph Evans (Sbr.)
3. Enrique Rodríguez (Hisp.)
Vladimir Ivanov (NSVL), vf.

1976 Montreal (27)
1. Jorge Hernández (Kuuba)
2. Byong Uk Li (Korea RDV)
3. Orlando Maldonado (Puert.)
3. Payao Pooltarat (Tai)
Aleksandr Tkatšenko (NSVL), ktf.

1980 Moskva (22)
1. Šamil Sabirov (NSVL)
2. Hipólito Ramos (Kuuba)
3. Byong Uk Li (Korea RDV)
3. Ismail Mustafov (Bulg.)

KÄRBESKAAL
(1904 kuni 47,63 kg, 1920—36 kuni 50,8 kg, 1948—80 kuni 51 kg)

1904 Saint Louis (7/1)
1. George Finnegan (USA)
2. Miles Burke (USA)

1920 Antverpen (12/7)
1. Frank Genaro (USA)
2. Anders Petersen (Taani)
3. William Cuthbertson (Sbr.)
4. Albert (Pr.)

1924 Pariis (19/13)
1. Fidel La Barba (USA)
2. James McKenzie (Sbr.)
3. Raymond Fee (USA)
4. Rinaldo Castellenghi (It.)

1928 Amsterdam (19)
1. Antal Kocsis (Ung.)
2. Armand Apell (Pr.)
3. Carlo Cavagnoli (It.)
4. B. Lebenon (L.-Aafr.)

1932 Los Angeles (12)
1. István Énekes (Ung.)
2. Francisco Cabañas (Mehh.)
3. Louis Salica (USA)
4. Thomas Pardoe (Sbr.)

1936 Berliin (25)
1. Willi Kaiser (Saksa)
2. Gavino Matta (It.)
3. Louis Laurie (USA)
4. Alfredo Carlomagno (Arg.)

1948 London (26)
1. Pascual Pérez (Arg.)
2. Spartaco Bandinelli (It.)
3. Soo Ann Han (L.-Korea)
4. František Majdloch (Tšehh.)

1952 Helsingi (28)
1. Nathan Brooks (USA)
2. Edgar Basel (SFV)
3. William Toweel (L.-Aafr.)
3. Anatoli Bulakov (NSVL)

1956 Melbourne (19)
1. Terence Spinks (Sbr.)
2. Mircea Dobrescu (Rum.)
3. René Libeer (Pr.)
3. John Caldwell (Iiri)
Vladimir Stolnikov (NSVL), vf.

1960 Rooma (33)
1. Gyula Török (Ung.)
2. Sergei Sivko (NSVL)
3. Abdelmoneim Elguindi (ÜAV)
3. Kiyoshi Tanabe (Jp.)

1964 Tokio (28)
1. Fernando Atzori (It.)
2. Artur Olech (Poola)
3. Robert Carmody (USA)
3. Stanislav Sorokin (NSVL)

1968 México (26)
1. Ricardo Delgado (Mehh.)
2. Artur Olech (Poola)
3. Servilio de Oliveira (Bras.)
3. Leo Rwabwogo (Ug.)
Nikolai Novikov (NSVL), vf.

1972 München (37)
1. Georgi Kostadinov (Bulg.)
2. Leo Rwabwogo (Ug.)
3. Leszek Błażyński (Poola)
3. Douglas Rodríguez (Kuuba)
Boriss Zariktujev (NSVL), vf.

1976 Montreal (26)
1. Leo Randolph (USA)
2. Ramón Duvalón (Kuuba)
3. Leszek Błażyński (Poola)
3. David Torosjan (NSVL)

1980 Moskva (22)
1. Petâr Lesov (Bulg.)
2. Viktor Mirošnitšenko (NSVL)
3. Hugh Russell (Iiri)
3. János Varadi (Ung.)

KUKK-KAAL
(1904 kuni 52,16 kg, 1908 kuni 52,62 kg, 1920—36 kuni 53,52 kg, 1948—80 kuni 54 kg)

1904 Saint Louis (6/1)
1. Oliver Kirk (USA)
2. George Finnegan (USA)

1908 London (6/2)
1. Henry Thomas (Sbr.)
2. John Condon (Sbr.)
3. William Webb (Sbr.)

1920 Antverpen (8)
1. Clarence Walker (L.-Aafr.)
2. Chris Graham (Kan.)
3. James McKenzie (Sbr.)
4. Henri Herbrants (Belgia)

1924 Pariis (21/15)
1. William Smith (L.-Aafr.)
2. Salvatore Tripoli (USA)
3. Jean Cès (Pr.)
4. Oscar Andrén (Rts.)

1928 Amsterdam (18)
1. Vittorio Tamagnini (It.)
2. John Daley (USA)
3. Harry Isaacs (L.-Aafr.)
4. Edward Traynor (Iiri)

1932 Los Angeles (10)
1. Horace Gwynne (Kan.)
2. Hans Ziglarski (Saksa)
3. José Villanueva (Fil.)
4. Joseph Lang (USA)

1936 Berliin (24)
1. Ulderico Sergo (It.)
2. Jack Wilson (USA)
3. Fidel Ortiz (Mehh.)
4. Stig Cederberg (Rts.)

1948 London (30)
1. Tibor Csik (Ung.)
2. Giovanni Zuddas (It.)
3. Juan Venegas (Puert.)
4. Álvaro Vicente Domenech (Hisp.)

1952 Helsingi (23)
1. Pentti Hämäläinen (Soome)
2. John McNally (Iiri)
3. Gennadi Garbuzov (NSVL)
3. Joon Ho Kang (L.-Korea)

1956 Melbourne (18)
1. Wolfgang Behrendt (S. ü. v./SDV)
2. Soon Chung Song (L.-Korea)
3. Frederick Gilroy (Iiri)
3. Claudio Barrientos (Tšiili)
Boriss Stepanov (NSVL), kf.

1960 Rooma (33)
1. Oleg Grigorjev (NSVL)
2. Primo Zamparini (It.)
3. Brunon Bendig (Poola)
3. Oliver Taylor (Austr.)

1964 Tokio (32)
1. Takao Sakurai (Jp.)
2. Shin Cho Chung (L.-Korea)
3. Washington Rodríguez (Ur.)
3. Juan Fabila Mendoza (Mehh.)
Oleg Grigorjev (NSVL), vf.

1968 México (39)
1. Valerian Sokolov (NSVL)
2. Eridadi Mukwanga (Ug.)
3. Eiji Morioka (Jp.)
3. Kyou Chull Chang (L.-Korea)

1972 München (38)
1. Orlando Martínez (Kuuba)
2. Alfonso Zamora (Mehh.)
3. George Turpin (Sbr.)
3. Ricardo Carreras (USA)
Vassili Solomin (NSVL), vf.

1976 Montreal (27)
1. Yong Jo Gu (Korea RDV)
2. Charles Mooney (USA)
3. Patrick Cowdell (Sbr.)
3. Viktor Rõbakov (NSVL)

1980 Moskva (34)
1. Juan Hernández (Kuuba)
2. Bernardo José Pinango (Venets.)
3. Michael Anthony (Guajaana)
3. Dumitru Cipere (Rum.)
Samson Hatšatrjan (NSVL), vf.

SULGKAAL
**(1904 kuni 56,7 kg,
1908—36 kuni 57,15 kg,
1948 kuni 58 kg,
1952—80 kuni 57 kg)**

1904 Saint Louis (5/1)
1. Oliver Kirk (USA)
2. Frank Haller (USA)

1908 London (8/2)
1. Richard Gunn (Sbr.)
2. C. Morris (Sbr.)
3. Hugh Roddin (Sbr.)
4. T. Ringer (Sbr.)

1920 Antverpen (15/9)
1. Paul Fritsch (Pr.)
2. Jean Gauchet (Pr.)
3. Edoardo Garzena (It.)
4. Jack Zivic (USA)

1924 Pariis (24/17)
1. John Fields (USA)
2. Joseph Salas (USA)
3. Pedro Quartucci (Arg.)
4. Jean Devergnies (Belgia)

1928 Amsterdam (18)
1. Lambertus van Klaveren (Holl.)
2. Víctor Peralta (Arg.)
3. Harold Devine (USA)
4. Lucien Biquet (Belgia)

1932 Los Angeles (10)
1. Carmelo Robledo (Arg.)
2. Josef Schleinkofer (Saksa)
3. Carl Carlsson (Rts.)
4. Gaspare Alessandri (It.)

1936 Berliin (25)
1. Oscar Casanovas (Arg.)
2. Charles Catterall (L.-Aafr.)
3. Josef Miner (Saksa)
4. Dezső Frigyes (Ung.)
Evald Seeberg (Eesti), 2. voor

1948 London (30)
1. Ernesto Formenti (It.)
2. Dennis Shepherd (L.-Aafr.)
3. Aleksy Antkiewicz (Poola)
4. Francisco Núñez (Arg.)

1952 Helsingi (30)
1. Ján Zachara (Tšehh.)
2. Sergio Caprari (It.)
3. Leonard Leisching (L.-Aafr.)
3. Joseph Ventaja (Pr.)
Juri Sokolov (NSVL), ktf.

1956 Melbourne (18)
1. Vladimir Safronov (NSVL)
2. Thomas Nicholls (Sbr.)
3. Henryk Niedźwiedzki (Poola)
3. Pentti Hämäläinen (Soome)

1960 Rooma (31)
1. Francesco Musso (It.)
2. Jerzy Adamski (Poola)
3. Jorma Limmonen (Soome)
3. William Meyers (L.-Aafr.)
Boriss Nikonorov (NSVL), vf.

1964 Tokio (32)
1. Stanislav Stepaškin (NSVL)
2. Anthony Villanueva (Fil.)
3. Heinz Schulz (S. ü. v./SDV)
3. Charles Brown (USA)

1968 México (28)
1. Antonio Roldán (Mehh.)
2. Albert Robinson (USA)
3. Philip Waruinge (Keenia)
3. Ivan Mihajlov (Bulg.)
Valeri Plotnikov (NSVL), vf.

1972 München (45)
1. Boriss Kuznetsov (NSVL)
2. Philip Waruinge (Keenia)
3. András Botos (Ung.)
3. Clemente Rojas (Kol.)

1976 Montreal (26)
1. Ángel Herrera (Kuuba)
2. Richard Nowakowski (SDV)
3. Juan Paredes (Mehh.)
3. Leszek Kosedowski (Poola)
Anatoli Volkov (NSVL), ktf.

1980 Moskva (35)
1. Rudi Fink (SDV)
2. Adolfo Horta (Kuuba)
3. Viktor Rõbakov (NSVL)
3. Krzysztof Kosedowski (Poola)

KERGEKAAL
**(1904 kuni 61,24 kg,
1908 kuni 63,5 kg,
1920—36 kuni 61,24 kg,
1948 kuni 62 kg,
1952—80 kuni 60 kg)**

1904 Saint Louis (8/1)
1. Harry Spanger (USA)
2. James Eagan (USA)
3. Russell Van Horn (USA)

1908 London (12/3)
1. Frederick Grace (Sbr.)
2. Frederick Spiller (Sbr.)
3. H. Johnson (Sbr.)

1920 Antverpen (12/10)
1. Samuel Mosberg (USA)
2. Gotfred Johansen (Taani)
3. Clarence Newton (Kan.)
4. Reland (L.-Aafr.)

1924 Pariis (30/22)
1. Hans Nielsen (Taani)
2. Alfredo Copello (Arg.)
3. Frederick Boylstein (USA)
4. J. Tholey (Pr.)

1928 Amsterdam (24)
1. Carlo Orlandi (It.)
2. Stephen Halaiko (USA)
3. Gunnar Berggren (Rts.)
4. Hans Nielsen (Taani)

1932 Los Angeles (13)
1. Lawrence Stevens (L.-Aafr.)
2. Thure Ahlqvist (Rts.)
3. Nathan Bor (USA)
4. Mario Bianchini (It.)

1936 Berliin (26)
1. Imre Harangi (Ung.)
2. Nikolai Stepulov (Eesti)
3. Erik Ågren (Rts.)
4. Poul Kops (Taani)

1948 London (28)
1. Gerald Dreyer (L.-Aafr.)
2. Joseph Vissers (Belgia)
3. Svend Wad (Taani)
4. Wallace Smith (USA)

1952 Helsingi (27)
1. Aureliano Bolognesi (It.)
2. Aleksy Antkiewicz (Poola)
3. Erkki Pakkanen (Soome)
3. Gheorghe Fiat (Rum.)
Aleksandr Zasuhhin (NSVL), kf.

1956 Melbourne (18)
1. Richard McTaggart (Sbr.)
2. Harry Kurschat (S. ü. v./SFV)
3. Anatoli Lagetko (NSVL)
3. Anthony Byrne (Iiri)

1960 Rooma (34)
1. Kazimierz Paździor (Poola)
2. Sandro Lopopolo (It.)
3. Richard McTaggart (Sbr.)
3. Abel Laudonio (Arg.)
Vilikton Barannikov (NSVL), vf.

1964 Tokio (34)
1. Józef Grudzień (Poola)
2. Vilikton Barannikov (NSVL)
3. Ronald Harris (USA)
3. James McCourt (Iiri)

1968 México (37)
1. Ronald Harris (USA)
2. Józef Grudzień (Poola)
3. Calistrat Cuțov (Rum.)
3. Zvonimir Vujin (Jug.)
Valeri Beloussov (NSVL), kf.

1972 München (37)
1. Jan Szczepański (Poola)
2. László Orbán (Ung.)
3. Samuel Mbugua (Keenia)
3. Alfonso Pérez (Kol.)
Gennadi Dobrohhotov (NSVL), ktf.

1976 Montreal (23)
1. Howard Davis (USA)
2. Simion Cuțov (Rum.)
3. Ace Rusevski (Jug.)
3. Vassili Solomin (NSVL)

1980 Moskva (29)
1. Ángel Herrera (Kuuba)
2. Viktor Demjanenko (NSVL)
3. Kazimierz Adach (Poola)
3. Richard Nowakowski (SDV)

I KERGEKESKKAAL (kuni 63,5 kg)

1952 Helsingi (28)
1. Charles Adkins (USA)
2. Viktor Mednov (NSVL)
3. Bruno Visintin (It.)
3. Erkki Mallenius (Soome)

1956 Melbourne (22)
1. Vladimir Jengibarjan (NSVL)
2. Franco Nenci (It.)
3. Henry Loubscher (L.-Aafr.)
3. Constantin Dumitrescu (Rum.)

1960 Rooma (34)
1. Bohumil Němeček (Tšehh.)
2. Clement Quartey (Gaana)
3. Quincy Daniels (USA)
3. Marian Kasprzyk (Poola)
Vladimir Jengibarjan (NSVL), vf.

1964 Tokio (35)
1. Jerzy Kulej (Poola)
2. Jevgeni Frolov (NSVL)
3. Eddie Blay (Gaana)
3. Habib Galhia (Tun.)

1968 México (35)
1. Jerzy Kulej (Poola)
2. Enrique Regüeiferos (Kuuba)
3. Arto Nilsson (Soome)
3. James Wallington (USA)
Jevgeni Frolov (NSVL), vf.

1972 München (32)
1. Ray Seales (USA)
2. Angel Angelov (Bulg.)
3. Zvonimir Vujin (Jug.)
3. Issaka Daborg (Niiger)
Anatoli Kamnev (NSVL), kf.

1976 Montreal (31)
1. Ray Leonard (USA)
2. Andrés Aldama (Kuuba)
3. Kazimierz Szczerba (Poola)
3. Vladimir Kolev (Bulg.)
Valeri Limassov (NSVL), ktf.

1980 Moskva (30)
1. Patrizio Oliva (It.)
2. Serik Konakbajev (NSVL)
3. Anthony Willis (Sbr.)
3. José Aguilar (Kuuba)

II KERGEKESKKAAL (1904 kuni 65,27 kg, 1920—36 kuni 66,68 kg, 1948—80 kuni 67 kg)

1904 Saint Louis (9/1)
1. Albert Young (USA)
2. Harry Spanger (USA)
3. Joseph Lydon (USA)

1920 Antverpen (16/10)
1. Albert Schneider (Kan.)
2. Alexander Ireland (Sbr.)
3. Frederick Colberg (USA)
4. William Clark (USA)

1924 Pariis (20/18)
1. Jean Delarge (Belgia)
2. Héctor Méndez (Arg.)
3. Douglas Lewis (Kan.)
4. Patrick Dwyer (Iiri)
Valter Palm (Eesti), I voor

1928 Amsterdam (22)
1. Edward Morgan (Uus-M.)
2. Raúl Landini (Arg.)
3. Raymond Smillie (Kan.)
4. R. Galataud (Pr.)
Valter Palm (Eesti), 2. voor

1932 Los Angeles (16)
1. Edward Flynn (USA)
2. Erich Campe (Saksa)
3. Bruno Ahlberg (Soome)
4. David McCleave (Sbr.)

1936 Berliin (25)
1. Sten Suvio (Soome)
2. Michael Murach (Saksa)
3. Gerhard Petersen (Taani)
4. Roger Tritz (Pr.)

1948 London (26)
1. Julius Torma (Tšehh.)
2. Horace Herring (USA)
3. Alessandro D'Ottavio (It.)
4. Douglas du Preez (L.-Aafr.)

1952 Helsingi (29)
1. Zygmunt Chychła (Poola)
2. Sergei Štšerbakov (NSVL)
3. Günther Heidemann (SFV)
3. Victor Jørgensen (Taani)

1956 Melbourne (16)
1. Nicolae Linca (Rum.)
2. Frederick Tiedt (Iiri)
3. Nicholas Gargano (Sbr.)
3. Kevin Hogarth (Austr.)
Eduard Borissov (NSVL), kf.

1960 Rooma (33)
1. Giovanni Benvenuti (It.)
2. Juri Radonjak (NSVL)
3. Leszek Drogosz (Poola)
3. James Lloyd (Sbr.)

1964 Tokio (30)
1. Marian Kasprzyk (Poola)
2. Ričardas Tamulis (NSVL)
3. Silvano Bertini (It.)
3. Pertti Purhonen (Soome)

1968 México (33)
1. Manfred Wolke (SDV)
2. Joseph Bessala (Kam.)
3. Vladimir Mussalimov (NSVL)
3. Mario Guilloti (Arg.)

1972 München (37)
1. Emilio Correa (Kuuba)
2. János Kajdi (Ung.)
3. Jesse Valdez (USA)
3. Dick Tiger Murunga (Keenia)
Anatoli Hohlov (NSVL), vf.

1976 Montreal (30)
1. Jochen Bachfeld (SDV)
2. Pedro Gamarro (Venets.)

3. Victor Zilberman (Rum.)
3. Reinhard Skricek (SFV)
Valeri Ratškov (NSVL), kf.

1980 Moskva (29)
1. Andrés Aldama (Kuuba)
2. John Mugabi (Ug.)
3. Karl-Heinz Krüger (SDV)
3. Kazimierz Szczerba (Poola)
Israel Akopkohjan (NSVL), kf.

I KESKKAAL (kuni 71 kg)

1952 Helsingi (23)
1. László Papp (Ung.)
2. Theunis van Schalkwyk (L.-Aafr.)
3. Eladio Herrera (Arg.)
3. Boriss Tišin (NSVL)

1956 Melbourne (14)
1. László Papp (Ung.)
2. José Torres (USA)
3. Zbigniew Pietrzykowski (Poola)
3. John McCormack (Sbr.)
Ritšard Karpov (NSVL), kf.

1960 Rooma (23)
1. Wilbert McClure (USA)
2. Carmelo Bossi (It.)
3. Boriss Lagutin (NSVL)
3. William Fisher (Sbr.)

1964 Tokio (25)
1. Boriss Lagutin (NSVL)
2. Joseph Gonzales (Pr.)
3. Józef Grzesiak (Poola)
3. Nojim Maiyegun (Nig.)

1968 México (27)
1. Boriss Lagutin (NSVL)
2. Rolando Garbey (Kuuba)
3. Günther Meier (SFV)
3. John Baldwin (USA)

1972 München (35)
1. Dieter Kottysch (SFV)
2. Wiesław Rudkowski (Poola)
3. Alan Minter (Sbr.)
3. Peter Tiepold (SDV)
Valeri Tregubov (NSVL), kf.

1976 Montreal (23)
1. Jerzy Rybicki (Poola)
2. Tadija Kačar (Jug.)
3. Viktor Savtšenko (NSVL)
3. Rolando Garbey (Kuuba)

1980 Moskva (23)
1. Armando Martínez (Kuuba)
2. Aleksandr Koškin (NSVL)
3. Ján Franek (Tšehh.)
3. Detlef Kästner (SDV)

II KESKKAAL (1904—08 kuni 71,67 kg, 1920—36 kuni 72,57 kg, 1948 kuni 73 kg, 1952—80 kuni 75 kg)

1904 Saint Louis (6/1)
1. Charles Mayer (USA)
2. Benjamin Spradley (USA)

1908 London (10/3)
1. John Douglas (Sbr.)
2. Reginald Baker (Austr.)
3. William Philo (Sbr.)
4. R. Warnes (Sbr.)

1920 Antverpen (15/8)
1. Harry Mallin (Sbr.)
2. Georges Prud'Homme (Kan.)
3. Montgomery Herscovitch (Kan.)
4. Hjalmar Strømme (Norra)

1924 Pariis (23/14)
1. Harry Mallin (Sbr.)
2. John Elliott (Sbr.)
3. Joseph Beecken (Belgia)
4. Leslie Black (Kan.)

1928 Amsterdam (17)
1. Piero Toscani (It.)
2. Jan Heřmánek (Tšehh.)
3. Léonard Steyaert (Belgia)
4. Harry Mallin (Sbr.)

1932 Los Angeles (10)
1. Carmen Barth (USA)
2. Amado Azar (Arg.)
3. Ernest Pierce (L.-Aafr.)
4. Roger Michelot (Pr.)

1936 Berliin (19)
1. Jean Despaux (Pr.)
2. Henry Tiller (Norra)
3. Raúl Villareal (Arg.)
4. Henryk Chmielewski (Poola)

1948 London (25)
1. László Papp (Ung.)
2. John Wright (Sbr.)
3. Ivano Fontana (It.)
4. Michael McKeon (Iiri)

1952 Helsingi (23)
1. Floyd Patterson (USA)
2. Vasile Tiță (Rum.)
3. Karl Stig Sjölin (Rts.)
3. Boris Nikolov (Bulg.)
Boriss Siltšev (NSVL), kf.

1956 Melbourne (14)
1. Gennadi Šatkov (NSVL)
2. Ramón Tapia (Tšiili)
3. Víctor Zalazar (Arg.)
3. Gilbert Chapron (Pr.)

1960 Rooma (25)
1. Edward Crook (USA)
2. Tadeusz Walasek (Poola)
3. Jevgeni Feofanov (NSVL)
3. Ion Monea (Rum.)

1964 Tokio (20)
1. Valeri Popentšenko (NSVL)
2. Emil Schulz (S. ü. v./SFV)
3. Francesco Valle (It.)
3. Tadeusz Walasek (Poola)

1968 México (22)
1. Christopher Finnegan (Sbr.)
2. Aleksei Kisseljov (NSVL)
3. Alfred Jones (USA)
3. Agustín Zaragoza (Mehh.)

1972 München (22)
1. Vjatšeslav Lemešev (NSVL)
2. Reima Virtanen (Soome)
3. Marvin Johnson (USA)
3. Prince Amartey (Gaana)

1976 Montreal (19)
1. Michael Spinks (USA)
2. Rufat Riskijev (NSVL)
3. Alec Năstac (Rum.)
3. Luis Martínez (Kuuba)

1980 Moskva (19)
1. José Gómez (Kuuba)
2. Viktor Savtšenko (NSVL)
3. Valentin Silaghi (Rum.)
3. Jerzy Rybicki (Poola)

POOLRASKEKAAL (1920—36 kuni 79,38 kg, 1948 kuni 80 kg, 1952—80 kuni 81 kg)

1920 Antverpen (8/6)
1. Edward Eagan (USA)
2. Sverre Sørsdal (Norra)
3. H. Franks (Sbr.)
4. H. Brown (Sbr.)

1924 Pariis (21/15)
1. Harry Mitchell (Sbr.)
2. Thyge Petersen (Taani)
3. Sverre Sørsdal (Norra)
4. Carlo Saraudi (It.)

1928 Amsterdam (16)
1. Víctor Avendaño (Arg.)
2. Ernst Pistulla (Saksa)
3. Karel Miljon (Holl.)
4. Donald McCorkindale (L.-Aafr.)

1932 Los Angeles (8)
1. David Carstens (L.-Aafr.)
2. Gino Rossi (It.)
3. Peter Jørgensen (Taani)
4. James Murphy (Iiri)

1936 Berliin (22)
1. Roger Michelot (Pr.)
2. Richard Vogt (Saksa)
3. Francisco Risiglione (Arg.)
4. Sydney Leibbrandt (L.-Aafr.)

1948 London (29)
1. George Hunter (L.-Aafr.)
2. Donald Scott (Sbr.)
3. Mauro Cia (Arg.)
4. Adrian Holmes (Austr.)

1952 Helsingi (18)
1. Norvel Lee (USA)
2. Antonio Pacenza (Arg.)
3. Harry Siljander (Soome)
3. Anatoli Perov (NSVL)

1956 Melbourne (11)
1. James Boyd (USA)
2. Gheorghe Negrea (Rum.)
3. Romualdas Murauskas (NSVL)
3. Carlos Lucas (Tšiili)

1960 Rooma (19)
1. Cassius Clay (USA)
2. Zbigniew Pietrzykowski (Poola)
3. Anthony Madigan (Austr.)
3. Giulio Saraudi (It.)
Gennadi Šatkov (NSVL), vf.

1964 Tokio (19)
1. Cosimo Pinto (It.)
2. Aleksei Kisseljov (NSVL)
3. Aleksandâr Nikolov (Bulg.)
3. Zbigniew Pietrzykowski (Poola)

1968 México (18)
1. Dan Poznjak (NSVL)
2. Ion Monea (Rum.)
3. Georgi Stankov (Bulg.)
3. Stanisław Dragan (Poola)

1972 München (28)
1. Mate Parlov (Jug.)
2. Gilberto Carrillo (Kuuba)
3. Janusz Gortat (Poola)
3. Isaac Ikhouria (Nig.)
Nikolai Anfimov (NSVL), vf.

1976 Montreal (17)
1. Leon Spinks (USA)
2. Sixto Soria (Kuuba)
3. Janusz Gortat (Poola)
3. Costică Dafinoiu (Rum.)
Anatoli Klimanov (NSVL), ktf.

1980 Moskva (16)
1. Slobodan Kačar (Jug.)
2. Paweł Skrzecz (Poola)
3. Herbert Bauch (SDV)
3. Ricardo Rojas (Kuuba)
David Kvatšadze (NSVL), vf.

RASKEKAAL (1904—08 üle 71,67 kg, 1920—36 üle 79,38 kg, 1948 üle 80 kg, 1952—80 üle 81 kg)

1904 Saint Louis (8/1)
1. Samuel Berger (USA)
2. Charles Mayer (USA)

1908 London (6/1)
1. A. L. Oldham (Sbr.)
2. S. C. H. Evans (Sbr.)
3. Frederick Parks (Sbr.)

1920 Antverpen (8/6)
1. Ronald Rawson (Sbr.)
2. Søren Petersen (Taani)
3. Xavier Eluère (Pr.)
4. William Spengler (USA)

1924 Pariis (15/10)
1. Otto von Porat (Norra)
2. Søren Petersen (Taani)
3. Alfredo Porzio (Arg.)
4. Henk de Best (Holl.)

1928 Amsterdam (10)
1. Arturo Rodríguez Jurado (Arg.)
2. Nils Ramm (Rts.)
3. Jacob Michaelsen (Taani)
4. Sverre Sørsdal (Norra)

1932 Los Angeles (6)
1. Santiago Lovell (Arg.)
2. Luigi Rovati (It.)
3. Frederick Feary (USA)
4. George Maughan (Kan.)

1936 Berliin (17)
1. Herbert Runge (Saksa)
2. Guillermo Lovell (Arg.)
3. Erling Nilsen (Norra)
4. Ferenc Nagy (Ung.)

1948 London (17)
1. Rafael Iglesias (Arg.)
2. Gunnar Nilsson (Rts.)
3. John Arthur (L.-Aafr.)
4. Hans Müller (Šv.)

1952 Helsingi (22)
1. Edward Sanders (USA)
2. Ingemar Johansson[1] (Rts.)
3. Andries Nieman (L.-Aafr.)
3. Ilkka Koski (Soome)
Algirdas Šocikas (NSVL), vf.

[1] I. Johansson diskvalifitseeriti finaalmatšis passiivsuse pärast ja jäeti medalist ilma. 1977. a. ROK rehabiliteeris Johanssoni ja talle anti hõbemedal.

1956 Melbourne (11)
1. Peter Rademacher (USA)
2. Lev Muhhin (NSVL)
3. Daniel Bekker (L.-Aafr.)
3. Giacomo Bozzano (It.)

1960 Rooma (17)
1. Francesco De Piccoli (It.)
2. Daniel Bekker (L.-Aafr.)
3. Josef Němec (Tšehh.)
3. Günter Siegmund (S. ü. v./SDV)
Andrei Abramov (NSVL), vf.

1964 Tokio (14)
1. Joseph Frazier (USA)
2. Hans Huber (S. ü. v./SFV)
3. Vadim Jemeljanov (NSVL)
3. Giuseppe Ros (It.)

1968 México (16)
1. George Foreman (USA)
2. Jonas Čepulis (NSVL)
3. Joaquín Rocha (Mehh.)
3. Giorgio Bambini (It.)

1972 München (14)
1. Teófilo Stevenson (Kuuba)
2. Ion Alexe (Rum.)
3. Peter Hussing (SFV)
3. Hasse Thomsén (Rts.)
Juri Nesterov (NSVL), kf.

1976 Montreal (15)
1. Teófilo Stevenson (Kuuba)
2. Mircea Simon (Rum.)
3. John Tate (USA)
3. Clarence Hill (Berm.)
Viktor Ivanov (NSVL), ktf.

1980 Moskva (14)
1. Teófilo Stevenson (Kuuba)
2. Pjotr Zajev (NSVL)
3. István Lévai (Ung.)
8. Jürgen Fanghänel (SDV)

PURJETAMINE

Jahid võistlevad purjetamise kiiruses, kusjuures nad liiguvad edasi tuule jõul, mille mõju jahile on võimalik purjede abil reguleerida. Kere konstruktsiooni järgi jagunevad jahid kiiljahtideks (kere alla kinnitatud raskuskiil tagab stabiilsuse; klassid «Star» ja «Soling») ning svertpaatideks (klassid «Finn», «Lendav hollandlane» ja «470»). Viimastel on raskuskiilu asemel vastavalt vajadusele läbi paadipõhja allalastav või ülestõstetav kiil — svert, mis teeb nad kiiljahtidest manööverdamisvõimelisemaks, kuid vähem stabiilseks. Eri klassi kuuluvad mitmekerelised jahid, millest kasutatakse kõige enam kahekerelist jahti e. katamaraani (klass «Tornaado»), ja purjelauad (erinevad tavalisest purjekast eelkõige selle poolest, et neil puudub rool; paati juhib võistleja purje abil). Valemi- e. vabaklassi jahtide projekteerimisel rakendatakse nn. ehitusvalemeid, milles on arvestatud jahi veeliini pikkust ja laiust, purjepinda, kere pikkust, põikümbermõõtu jms. Konstruktori ülesanne on tagada jahile valemi piire silmas pidades võimalikult head sõiduomadused. Odavamad ja kasutatavamad on ühtsete jooniste järgi ehitatavad monotüübid e. ühtlusklassi jahid. Üldse on jahiklasse maailmas üle tuhande. Võistlused (regatid) võivad olla klassi-, händikäp- ja ümberristumisvõistlused. Need peetakse tavaliselt kalda lähedal, märgistatud distantsil. Kaldast kaugel rohkem kui 20—25 meremiili pikkusel distantsil toimuvaid võistlusi nimetatakse avamerevõistlusteks. Enne võistlust jahid mõõdetakse, kontrollimaks nende vastavust klassile ning võistlusjuhendile. Iga klassijaht peab kandma grootpurjel (põhipurjel) oma klassi embleemi ja grootpurjel ning spinnakeril (lisapurjel) ka rahvuslikku kuuluvust näitavat tähte või tähti (NSV Liidu jahtidel SR) ja rahvuslikult purjetamisföderatsioonilt või klassiliidult saadud järjekorranumbrit.

Juba iidsetest aegadest on inimesed ehitanud aluseid, seilamaks lõbu pärast, mida pakub meresõit. Varakult tekkis ka soov võrrelda oma ja

teiste laevaomanike purjetamisoskust ning laevade kiirust. Nii said teoks esimesed purjekate võidusõidud. Üht sellist kirjeldas Publius Vergilius juba umbes 2000 aastat tagasi. Vanaaegsed lõbusõidulaevad erinesid muudest selle aja laevadest ainult toreda viimistluse poolest.

Hilisemal ajal hakkas purjesport arenema 17. saj., eriti jõudsalt Hollandis ja Inglismaal. Varaseima teada oleva purjetamisvõistluse pidasid 1661. a. Inglise kuningas Charles II ja tema vend Yorki hertsog James. Järgmisel aastal toimus juba esimene rahvusvaheline purjetamisvõistlus: Inglise kuningas kutsus välja Hollandi jahi «Bezan». Kaks jahti sõitsid Greenwichist Gravesendi ja tagasi; võitis Inglise jaht, mida roolis kuningas. Purjetamine jäigi 200 aastaks enamasti ainult kahe jahi võistluseks. 1720. a. asutati Iirimaal esimene purjetajate klubi, Corki Sadama Veeklubi (*Cork Harbour Water-Club*). Inglismaa esimene jahtklubi (püsib tänaseni) on 1775. a. moodustatud «Cumberlandi Laevastik» (*Cumberland Fleet*), millest hiljem sai Kuninglik Thamesi Jahtklubi. Purjetajate organiseerumisega ja jahtklubide moodustamisega kaasnes võistluspurjetamise jõudus areng. Hakati korraldama osavõtjaterohkemaid ühisstardiga võistlusi ja avamerevõistlusi (viimaste hulgas ka üle ookeani sõite). Esimesena purjetas jahil ümber maailma kanadalane Joshua Slocum 1895—98. Esimene rahvuslik purjetamisliit on 1875. a. asutatud Inglismaa Purjetamisliit. 1907. a-st tegutseb Rahvusvaheline Purjetamisliit (ingl. *International Yacht Racing Union*, lüh. IYRU, praegune president itaallane Beppe Croce, liikmesliite 1981. a. 74). Eriti hoogsalt on purjesport edenenud pärast II maailmasõda. Purjetamisega tegelejate arv ulatub miljonitesse. Kõige rohkem (üle 3 miljoni) on purjetajaid USA-s, seal on ka kõige enam jahte (umbes 500 000). Enamikku arenenud jahiklassidest juhib oma rahvusvaheline klassiliit. IYRU on tunnistanud seni 39 jahiklassi rahvusvaheliseks klassiks, kusjuures neile klassidele, mida juhivad IYRU vastavad alakomisjonid, on antud 1. kategooria ja neile, mida juhivad klassiliidud, 2. kategooria. 1. kategooriasse kuuluvad «Draakon», «E22», «Soling», «Tempest», «H-Boat», «Yngling», «5,5-m-R», «6-m-R», «12-m-R», «Contender», «Enterprise», «Fireball», «Flying Junior», «470», «420», «OK», «Optimist», «Fourteen», «Kahe mehe vabaklass», «Moth», «Tornaado» ja «Europe», 2. kategooriasse «Star», «Kadett», «Finn», «5-0-5», «Lendav hollandlane», «Laser», «Lightning», «Snipe», «Vaurien», ««C»-katamaraan», ««A»-divisjoni katamaraan», ««D»-divisjoni katamaraan», «10 m^2» ja «Dart». Purjelaudadest on rahvusvaheliseks klassiks tunnistatud «Windsurfer», «Windglider» ja «Mistral». Arvukaimad klassid on tänapäeval «Optimist» (üle 100 000 jahi) ja «Laser» (ligi 100 000 jahti), purjelaudadest «Windsurfer» (üle 170 000). Enamikus rahvusvahelistes jahiklassides on igal aastal korraldatud MM-, Kuldpokaali- (neid peetakse mitteametlikeks MM-võistlusteks) ja EM-võistlusi (klassis «Finn» EM- ja Kuldpokaalivõistlused a-st 1956; klassis «Lendav hollandlane» MM-võistlused a-st 1956, EM-võistlused a-st 1957; klassis «470» MM-võistlused a-st 1970, EM-võistlused a-st 1972; klassis «Star» MM-võistlused a-st 1922, EM-võistlused a-st 1932; klassis «Soling» MM-võistlused a-st 1969, EM-võistlused a-st 1968; klassis «Tornaado» MM-võistlused a-st 1969, EM-võistlused a-st 1970). Põhiliselt on need võistlused individuaalsed. Viimaseil aastail on IYRU algatusel hakatud korraldama noorte ja naiste IYRU meistrivõistlusi. Eriti osavõtjaterohked on svertpaatide võistlused. Näit. «Finn»-klassi Kuldpokaalivõistlustes osaleb tihti üle 150 paadi. Suure populaarsuse on võitnud ka mitmesugused traditsioonilised regatid, näit. «Kieli nädal» (a-st 1882) ja «Cowesi nädal» ning väljakutsevõistlused, eriti «America» pokaali eest peetav võistlus (pokaali võitis esmakordselt

USA jaht «America» 1851. a. ja kinkis selle New Yorgi jahtklubile (gavesti rändavaks auhinnaks). Tuntuimad ookeanivõistlused on Bermuda regatt (a-st 1906), Atlandi regatt (a-st 1866) ja California—Honolulu regatt (a-st 1906). Peetakse ka mitmest regatist koosnevaid seeriavõistlusi (näit. nn. Admirali karikavõistlused).

Venemaal hakkas purjetamine arenema Peeter I ajal, kes õppis Hollandis tundma nii laevaehitust kui ka meresõitu. 1718. a. moodustati nn. Neeva flotill, mida võib sisuliselt pidada maailma esimeseks jahtklubiks (koosnes 141 väikesest riigiametnikele, laevameistritele, mereväeohvitseridele ja vaimulikele tasuta eluaegseks kasutamiseks antud purjekast). Pärast Peeter I surma Neeva flotill lagunes ja võistluspurjetamises oli rohkem kui 100-aastane vaheaeg. Esimene ametlik jahtklubi asutati alles 1846. a., see oli Peterburi Keiserlik Jahtklubi. Esimesed võistlused peeti Soome lahel 1847. a., osa võttis 7 purjekat. NSV Liidus juhib purjespordialast tegevust NSVL Purjespordiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline purjespordisektsioon), a-st 1952 kuulub see IYRU-sse. Suurimad purjetamisvõistlused on Balti regatt, mis korraldati esmakordselt 1945. a. Leningradis (a-st 1949 on toimunud peamiselt Tallinnas), ja Musta mere regatt. NSV Liidu meistrivõistlusi on peetud a-st 1928, I üleliidulise spartakiaadi purjetamisvõistluste aastast. 1967. a-st on purjesport kuulunud ka NSV Liidu rahvaste spartakiaadi kavva.

Eesti varaseimad purjetamisvõistlused peeti 1883. a. Pärnus. Esimene klubi oli Tallinnas 1888. a. asutatud Eestimaa Merejahtklubi (kodusadam Haapsalus). 1939. a. võitis Rudolf Tammik «Olümpiajollil» EM-võistlustel pronksmedali. Eesti NSV-s tegeldakse purjespordiga peamiselt Tallinnas, Kingissepas, Haapsalus ja Pärnus. Tegevust juhib ENSV Purjespordiföderatsioon (esimees Jaan Tepandi). Suurim klubi on VSÜ «Kalevi» Tallinna Jahtklubi (asutatud 1947). 1978. ja 1980. a. tuli Aleksandr Zõbin «Tornaado» soodimehena maailmameistriks. NSV Liidu meistriks on tulnud roolimeestest Ernst Kuzmanov, Ants Raud, Aleksander Tšutšelov, Mihhail Bobritski, Nikolai Korjatškin ja Vladimir Ignatenko, naistest (a-ni 1969 peeti naiste arvestust eraldi) Asta Tamre-Spitz, Ilse Saare-Kaasik, Ester Luiga-Käppa, Vaike Sepp-Laufer ja Urve Jürjo.

Olümpiakavva on purjesport kuulunud nüüdisaegsete olümpiamängude sünnist alates. Pidamata jäid võistlused 1896. a. (tormi tõttu) ja 1904. a. Varasematel olümpiamängudel purjetasid ainult suured kiiljahid, kuid tänapäeval võistlevad peamiselt väiksemad ja odavamad massijahid. Esimesed monotüüpklassi jahid («Star») võistlesid 1932. a., viimased valemiklassi jahid (5,5 m) 1968. a. 1924. a-st peab igast kavas olevast jahiklassist võistlema vähemalt 5 jahti ja iga maa võib ühest klassist välja panna ainult ühe jahi. Olümpiaklassid kinnitab IYRU pärast viimast olümpiaregatti toimuval aastakonverentsil. A-st 1972 tuleb enne järgmisi mänge üks või kaks olümpiaklassi välja vahetada. Moskva olümpiamängude Tallinna purjeregatt korraldati 6 võistlusklassis: svertpaatidel «Finn», «470» ja «Lendav hollandlane», kiiljahtidel «Star» ja «Soling» ning katamaraanil «Tornaado». 1980. a. võeti olümpiaprogrammi purjelaud (1984. a. võistlevad mehed ja naised eraldi ühepaadil «Windglider»). «Finn»-klassi jahid peab võistlejaile tagama maa, kus mängud toimuvad, need loositakse välja 2—3 nädalat enne olümpiaregati algust. Kokku korraldatakse 7 võistlussõitu, millest halvima tulemus ei lähe arvesse. Punktiarvestussüsteeme on olnud mitu. 1948—64 kasutati nn. logaritmilist süsteemi, mille järgi kohapunktid ei sõltunud ainult saavutatud kohast, vaid ka startinute arvust. 1968. a. kehtima hakanud süsteem arvestab karistuspunkte (1. koht — 0 p., 2. koht — 3,0 p., 3. koht — 5,7 p., 4. koht — 8,0 p., 5. koht —

Olümpiajahiklasse iseloomustavad põhiandmed

Jahiklass	Pikkus (m)	Laius (m)	Süvis (m)[1]	Purjepind (m^2)	Väikseim kaal (kg)	Meeskonna suurus
Finn	4,50	1,51	0,16—0,85	10,0	145	1
470	4,70	1,68	0,16—1,09	13,3	120	2
Lendav hollandlane	6,05	1,70	0,13—1,19	17,0	165	2
Tornaado	6,10	3,05	0,17—0,60	21,8	127[2]	2
Star	6,92	1,73	1,02	26,5	671	2
Soling	8,15	1,90	1,30	21,7	1040	3

[1] Svertpaatide süvis on antud ligikaudselt.
[2] «Tornaadodel» on piiratud jahi kere kaal, taglase kaalu ei kontrollita.

NSV Liidu purjetajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtnud jahte	Mitmes jahiklassis osaleti	Medalid			Kohad		
			kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	5	5	—	—	—	—	—	—
1956	5	5	—	—	—	—	—	—
1960	5	5	1	1	—	—	—	1
1964	5	5	—	—	—	—	1	—
1968	5	5	1	—	—	—	—	—
1972	6	6	1	—	1	—	—	1
1976	6	6	—	2	—	2	1	—
1980	6	6	1	1	1	1	1	—

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	2	—
Austraalia	3	1	3
Austria	—	3	—
Bahama	1	—	1
Belgia	2	3	2
Brasiilia	2	—	2
Eesti	—	—	1
Hispaania	1	1	1
Holland	3	3	4
Iiri	—	1	—
Itaalia	2	1	4
Kanada	—	1	2
Kreeka	1	1	1
Kuuba	—	1	—
Norra	15	10	1
NSV Liit	4	4	2
Portugal	—	2	1
Prantsusmaa	6	7	7
Rootsi	9	10	9
Saksa DV	1	3	2
Saksa FV	3	1	5
Saksamaa	2	2	1
Soome	1	1	6
Suurbritannia	15	8	6
Šveits	—	2	1
Taani	7	8	2
Ungari	—	—	1
USA	11	7	10
Uus-Meremaa	2	—	—
Venemaa	—	—	1

Purjetamine olümpiamängudel

Aasta	Jahiklasse	Osavõtnud jahte	Esindatud riike
1900	7		6
1908	4	13	5
1912	4	20	6
1920	14	24	6
1924	3	31	19
1928	3	41	23
1932	4	23	11
1936	4	59	26
1948	5	75	23
1952	5	93	29
1956	5	71	28
1960	5	138	46
1964	5	109	40
1968	5	123	41
1972	6	152	41
1976	6	130	40
1980	6	83	23

10. p., 6. koht — 11,7 p., 7. koht ja järgmised — koha number pluss 6 p); võidab see, kellel on karistuspunkte kõige vähem. Võistlussõidu distants tähistatakse eraldi igaks võistluseks, arvestades tuule suunda. Kõige edukamalt on olümpiamängudel esinenud Taani purjetaja Paul Elvstrøm. Ta on võitnud kuldmedali neljadel olümpiamängudel (1948—60). Hästi on võistelnud ka NSV Liidu sportlane Valentin Mankin (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal), inglane Rodney Pattisson (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ning Bahama purjetaja Durward Knowles, kes tuli kuutel olümpiamängudel järjest (1948—68) esimese kuue hulka (sealhulgas võitis 1956. a. pronks- ja 1964. a. kuldmedali). Eesti purjetajaist on olümpiamängudel võistelnud Nikolai Vekšin, William von Wirén, Eberhard Vogdt ja Georg Faehlmann (6 m klassis 1928. a. pronksmedal), Erik Holst («Olümpiajollil» 1936. a. 17. koht), Aleksander Tšutšelov («Finnil» 1960. a. hõbemedal, 1964. a. 12. koht, 1972. a. varus), Nikolai Poljakov («Solingu» meeskonnas 1980. a. hõbemedal, 1976. a. 4. koht), Aleksandr Zõbin («Tornaado» meeskonnas 1980. a. 4. koht) ning Vladimir Ignatenko ja Sergei Ždanov (klassis «470» 1980. a. 10. koht). Varumeestena käisid 1952. a. Helsingis Aarne Aavik ja Hans Kaasik.

FINN

1952 Helsingi (28)

1. Paul Elvstrøm (Taani)	8209
2. Charles Currey (Sbr.)	5449
3. Rickard Sarby (Rts.)	5051
4. Jacobus de Jong (Holl.)	5033
5. Wolfgang Erndl (Austria)	4273
6. Morits Skaugen (Norra)	4073
12. Pjotr Gorelikov (NSVL)	3600

1956 Melbourne (20)

1. Paul Elvstrøm (Taani)	7509
2. André Nelis (Belgia)	6254
3. John Matvin (USA)	5953
4. Jürgen Vogler (S. ü. v./SDV)	4199
5. Rickard Sarby (Rts.)	3990
6. Eric Bongers (L.-Aafr.)	3912
12. Juri Šavrin (NSVL)	2664

1960 Rooma (Napoli) (35)

1. Paul Elvstrøm (Taani)	8171
2. Aleksander Tšutšelov (NSVL)	6520
3. André Nelis (Belgia)	5934
4. Ronald Jenyns (Austr.)	5758
5. Reinaldo Conrad (Bras.)	5176
6. Ralph Roberts (Uus-M.)	5140

1964 Tokio (Enoshima) (33)

1. Wilhelm Kuhweide (S. ü. v./SFV)	7638
2. Peter Barrett (USA)	6373
3. Henning Wind (Taani)	6190
4. Peter Mander (Uus-M.)	5684
5. Hubert Raudaschl (Austria)	5405
6. Colin Ryrie (Austr.)	5273
12. Aleksander Tšutšelov (NSVL)	3774

1968 México (Acapulco) (36)

1. Valentin Mankin (NSVL)	11,7
2. Hubert Raudaschl (Austria)	53,4
3. Fabio Albarelli (It.)	55,1
4. Ronald Jenyns (Austr.)	67,0
5. Panagiotis Kuligas (Kr.)	71,0
6. Jan Winquist (Soome)	72,0

1972 München (Kiel) (35)

1. Serge Maury (Pr.)	58,0
2. Ilias Hatzipavlis (Kr.)	71,0
3. Viktor Potapov (NSVL)	74,7
4. John Bertrand (Austr.)	76,7
5. Thomas Lundqvist (Rts.)	81,0
6. Kim Weber (Soome)	85,7

1976 Montreal (Kingston) (28)

1. Jochen Schümann (SDV)	35,4
2. Andrei Balašov (NSVL)	39,7
3. John Bertrand (Austr.)	46,4
4. Claudio Biekarck (Bras.)	54,7
5. Kent Carlson (Rts.)	66,4
6. Anastasios Buduris (Kr.)	77,0

1980 Moskva (Tallinn) (21)

1. Esko Rechardt (Soome)	36,7
2. Wolfgang Mayrhofer (Austria)	46,7
3. Andrei Balašov (NSVL)	47,4
4. Claudio Biekarck (Bras.)	53,0
5. Jochen Schümann (SDV)	54,4
6. Kent Carlson (Rts.)	63,7

LENDAV HOLLANDLANE

1960 Rooma (Napoli) (31)

1. Norra (Peder Lunde *jun.*, Bjørn Bergvall)	6774

2. Taani (Hans Fogh, Ole Petersen) 5991
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Rolf Mulka, Ingo von Bredow)[1] 5882
4. Rodeesia (David Butler, Christopher Bevan) 5792
5. Holland (Gijsbertus Verhagen, Gerardus Lautenschütz) 5452
6. NSV Liit (Aleksandr Šelkovnikov, Viktor Piltšin) 5123

[1] I. von Bredow haigestus ja teda asendas Achim Kadelbach.

1964 Tokio (Enoshima) (21)
1. Uus-Meremaa (Earle Wells, Helmer Pedersen) 6255
2. Suurbritannia (Franklyn Musto, Arthur Morgan) 5556
3. USA (Harry Melges, William Bentsen) 5158
4. Taani (Ole Petersen, Hans Fogh) 4500
5. NSV Liit (Aleksandr Šelkovnikov, Viktor Piltšin) 4375
6. Holland (Gijsbertus Verhagen, Nicolaas de Jong) 4214

1968 México (Acapulco) (30)
1. Suurbritannia (Rodney Pattisson, Lain MacDonald-Smith) 3,0
2. Saksa FV (Ullrich Libor, Peter Naumann) 43,7
3. Brasiilia (Reinaldo Conrad, Burkhard Cordes) 48,4
4. Austraalia (Carl Ryves, James Sargeant) 49,1
5. Norra (Bjørn Lofterød, Odd Lofterød) 52,4
6. Prantsusmaa (Bertrand Cheret, Bruno Trouble) 68,0
15. NSV Liit (Lev Rvalov, Viktor Piltšin) 108,7

1972 München (Kiel) (29)
1. Suurbritannia (Rodney Pattisson, Christopher Davies) 22,7
2. Prantsusmaa (Yves Pajot, Marc Pajot) 40,7
3. Saksa FV (Ullrich Libor, Peter Naumann) 51,1
4. Brasiilia (Reinaldo Conrad, Burkhard Cordes) 62,4
5. Jugoslaavia (Anton Grego, Simo Nikolić) 63,7
6. NSV Liit (Vladimir Leontjev, Valeri Zubanov) 67,7

1976 Montreal (Kingston) (20)
1. Saksa FV (Jörg Diesch, Eckart Diesch) 34,7
2. Suurbritannia (Rodney Pattisson, Julian Brooke Houghton) 51,7
3. Brasiilia (Reinaldo Conrad, Peter Ficker) 52,1
4. Kanada (Hans Fogh, Evert Bastet) 57,1
5. NSV Liit (Vladimir Leontjev, Valeri Zubanov) 59,4
6. USA (Norman Freeman, John Mathias) 65,7

1980 Moskva (Tallinn) (15)
1. Hispaania (Alejandro Abascal, Miguel Noguer) 19,0
2. Iiri (David Wilkins, James Wilkinson) 30,0
3. Ungari (Szabolcs Detre, Zsolt Detre) 45,7
4. Saksa DV (Wolfgang Haase, Wolfgang Wenzel) 51,4
5. NSV Liit (Vladimir Leontjev, Valeri Zubanov) 51,7
6. Taani (Jørgen Møller, Jacob Møller) 54,5

470

1976 Montreal (Kingston) (28)
1. Saksa FV (Frank Hübner, Harro Bode) 42,4
2. Hispaania (Antonio Gorostegui, Pedro Millet) 49,7
3. Austraalia (Ian Brown, Ian Ruff) 57,0
4. NSV Liit (Viktor Potapov, Aleksandr Potapov) 57,0
5. Uus-Meremaa (Mark Paterson, Brett Bennett) 59,7
6. Suurbritannia (Philip Crebbin, Derek Clark) 69,4

1980 Moskva (Tallinn) (14)
1. Brasiilia (Marcos Soares, Eduardo Penido) 36,4
2. Saksa DV (Jörn Borowski, Egbert Swensson) 38,7
3. Soome (Jouko Lindgren, Georg Tallberg) 39,7

4. Holland (Henk van Gent, Jan van den Hondel) 49,4
5. Poola (Leon Wróbel, Tomasz Stocki) 53,0
6. Hispaania (Gustavo Doreste, Alfredo Rigau) 54,1
10. NSV Liit (Vladimir Ignatenko, Sergei Ždanov) 70,7

TORNAADO

1976 Montreal (Kingston) (14)
1. Suurbritannia (Reginald White, John Osborn) 18,0
2. USA (David McFaull, Michael Rothwell) 36,0
3. Saksa FV (Jörg Spengler, Jörg Schmall) 37,7
4. Austraalia (Brian Lewis, Warren Rock) 44,4
5. Rootsi (Peter Kolni, Jörgen Kolni) 57,4
6. Šveits (Walter Steiner, Albert Schiess) 63,4
12. NSV Liit (Vladimir Vassiljev, Vjatšeslav Tinejev) 97,0

1980 Moskva (Tallinn) (11)
1. Brasiilia (Alexandre Welter, Lars Björkström) 21,4
2. Taani (Peter Due, Per Kjærgaard) 30,4
3. Rootsi (Göran Marström, Jörgen Ragnarsson) 33,7
4. NSV Liit (Viktor Potapov, Aleksandr Zõbin) 35,1
5. Holland (Willem van Walt Meijer, Govert Brasser) 39,0
6. Soome (Pekka Narko, Juha Siira) 47,7

STAR

1932 Los Angeles (7)
1. USA (Gilbert Gray, Andrew Libano *jun.*) 46
2. Suurbritannia (Colin Ratsey, Peter Jaffe) 35
3. Rootsi (Gunnar Asther, Daniel Sundén-Cullberg) 28
4. Kanada (Henry Wylie, Henry Simmonds) 27
5. Prantsusmaa (Jean-Jacques Herbulot, Jean Peytel) 26
6. Holland (Jan Maas, Adriaan Maas) 14

1936 Berliin (Kiel) (12)
1. Saksamaa (Peter Bischoff, Hans-Joachim Weise) 80
2. Rootsi (Arvid Laurin, Uno Wallentin) 64
3. Holland (Adriaan Maas, Willem de Vries Lentsch) 63
4. Suurbritannia (Keith Grogono, William Welply) 56
5. USA (William Waterhouse, Woodbridge Metcalf) 51
6. Norra (Øyvind Christensen *sen.*, Sigurd Herbern) 44

1948 London (Torquay) (17)
1. USA (Hilary Smart, Paul Smart) 5828
2. Kuuba (Carlos De Cárdenas *sen.*, Carlos De Cárdenas *jun.*) 4949
3. Holland (Adriaan Maas, Edward Stutterheim) 4731
4. Suurbritannia (Durward Knowles, Sloane Farrington) 4372
5. Itaalia (Agostino Straulino, Niccolò Rode) 4370
6. Portugal (Joaquim De Mascarenhas Fiuza, Julio De Souza Leite Gorinho) 4292

1952 Helsingi (21)
1. Itaalia (Agostino Straulino, Niccolò Rode) 7635
2. USA (John Price, John Reid) 7216
3. Portugal (Joaquim De Mascarenhas Fiuza, Francisco De Andrade) 4903
4. Kuuba (Carlos De Cárdenas *sen.*, Carlos De Cárdenas *jun.*) 4535
5. Bahama (Durward Knowles, Sloane Farrington) 4405
6. Prantsusmaa (Édouard Chabert, Jean-Louis Dauris) 3866
17. NSV Liit (Aleksandr Tšumakov, Konstantin Melgunov) 1680

1956 Melbourne (12)
1. USA (Herbert Williams, Lawrence Low) 5876

© Olimpiamõõgad

2. Itaalia (Agostino Straulino, Niccolò Rode) 5649
3. Bahama (Durward Knowles, Sloane Farrington) 5223
4. Portugal (Duarte De Almeida Bello, José Bustorff Silva) 3825
5. Prantsusmaa (Philippe Chancerel, Michel Parent) 3126
6. Kuuba (Carlos De Cárdenas *sen.*, Jorge De Cárdenas) 2714
8. NSV Liit (Timir Pinegin, Fjodor Šutkov) 1778

1960 Rooma (Napoli) (26)

1. NSV Liit (Timir Pinegin, Fjodor Šutkov) 7619
2. Portugal (Mário Quina, José Quina) 6665
3. USA (William Parks, Robert Halperin) 6269
4. Itaalia (Agostino Straulino, Carlo Rolandi) 6047
5. Šveits (Hans Bryner, Ulrich Bucher) 5716
6. Bahama (Durward Knowles, Sloane Farrington) 5282

1964 Tokio (Enoshima) (17)

1. Bahama (Durward Knowles, Cecil Cooke) 5664
2. USA (Richard Stearns, Lynn Williams) 5585
3. Rootsi (Pelle Petterson, Holger Sundström) 5527
4. Soome (Peter Tallberg, Henrik Tallberg) 5402
5. NSV Liit (Timir Pinegin, Fjodor Šutkov) 4305
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Bruno Splieth, Karsten Meyer) 4175

1968 México (Acapulco) (20)

1. USA (Lowell North, Peter Barrett) 14,4
2. Norra (Peder Lunde *jun.*, Per Wiken) 43,7
3. Itaalia (Franco Cavallo, Camillo Gargano) 44,7
4. Taani (Paul Elvstrøm, Poul Mik-Meyer) 50,4
5. Bahama (Durward Knowles, Percival Knowles) 63,4
6. Austraalia (David Forbes, Richard Williamson) 68,7
16. NSV Liit (Timir Pinegin, Fjodor Šutkov) 117,0

1972 München (Kiel) (18)

1. Austraalia (David Forbes, John Anderson) 28,1
2. Rootsi (Pelle Petterson, Stellan Westerdahl) 44,0
3. Saksa FV (Wilhelm Kuhweide, Karsten Meyer) 44,4
4. Brasiilia (Jorge Bruder, Jan Willem Aten) 52,7
5. Itaalia (Flavio Scala, Mauro Testa) 58,4
6. Portugal (Antonio Mardel Correira, Ulrich Henrique Anjos) 68,4
9. NSV Liit (Boriss Budnikov, Vladimir Vassiljev) 76,0

1980 Moskva (Tallinn) (13)

1. NSV Liit (Valentin Mankin, Aleksandr Muzõtšenko) 24,7
2. Austria (Hubert Raudaschl, Karl Ferstl) 31,7
3. Itaalia (Giorgio Gorla, Alfio Peraboni) 36,1
4. Rootsi (Peter Sundelin, Håkan Lindström) 44,7
5. Taani (Jens Christensen, Morten Nielsen) 45,7
6. Holland (Boudewijn Binkhorst, Jacob Vandenberg) 49,4

TEMPEST

1972 München (Kiel) (21)

1. NSV Liit (Valentin Mankin, Vitali Dõrdõra) 28,1
2. Suurbritannia (Alan Warren, David Hunt) 34,4
3. USA (Glen Foster, Peter Dean) 47,7
4. Rootsi (John Albrechtson, Ingvar Hansson) 57,4
5. Holland (Bernard Staartjes, Kees Kuppershoek) 58,7
6. Norra (Peder Lunde *jun.*, Aksel Gresvig) 70,0

1976 Montreal (Kingston) (16)

1. Rootsi (John Albrechtson, Ingvar Hansson) 14,0
2. NSV Liit (Valentin Mankin, Vladislav Akimenko) 30,4

3. USA (Dennis Conner, Conn Findlay) 32,7
4. Saksa FV (Uwe Mares, Wolf Stadler) 42,1
5. Itaalia (Giuseppe Milone, Roberto Mottola) 55,4
6. Taani (Claes Christensen, Finn Christensen) 62,7

SOLING

1972 München (Kiel) (26)

1. USA (Harry Melges, William Bentsen, William Allen) 8,7
2. Rootsi (Stig Wennerström, Bo Knape, Lennart Roslund) 31,7
3. Kanada (David Miller, John Ekels, Paul Côté) 47,1
4. Prantsusmaa (Jean-Marie Le Guillou, Bernard Drubay, Jean-Yves Pellerin) 53,0
5. Suurbritannia (John Oakeley, Charles Reynolds, Barry Dunning) 54,7
6. Brasiilia (Axel Schmidt-Preben, Erik Schmidt-Preben, Patrick Motte Mascarenhas) 64,7
7. NSV Liit (Timir Pinegin, Valentin Zamotaikin, Raiss Galimov) 65,0

1976 Montreal (Kingston) (24)

1. Taani (Poul Jensen, Valdemar Bandolowski, Erik Hansen) 46,7
2. USA (John Kolius, Walter Glasgow, Richard Hoepfner) 47,4
3. Saksa DV (Dieter Below, Michael Zachries, Olaf Engelhardt) 47,4
4. NSV Liit (Boriss Budnikov, Valentin Zamotaikin, Nikolai Poljakov) 48,7
5. Holland (Geert Bakker, Harald de Vlaming, Pieter Keijzer) 58,0
6. Saksa FV (Wilhelm Kuhweide, Karsten Meyer, Axel May) 60,7

1980 Moskva (Tallinn) (9)

1. Taani (Poul Jensen, Valdemar Bandolowski, Erik Hansen) 23,0
2. NSV Liit (Boriss Budnikov, Aleksandr Budnikov, Nikolai Poljakov) 30,4
3. Kreeka (Anastasios Buduris, Anastasios Gavrilis, Aristidis Rapanakis) 31,1
4. Saksa DV (Dieter Below, Bernd Klenke, Michael Zachries) 37,4
5. Holland (Geert Bakker, Steven Bakker, Dick Coster) 45,0
6. Brasiilia (Vicente Brun, Gastão Brun, Roberto Souza) 47,1

VAREM KAVAS OLNUD JAHIKLASSID

1900. a. olümpiamängudel kavas olnud jahiklassid

kuni 0,5 tonni

1. Prantsusmaa (Texier)
2. Prantsusmaa (Pierre Gervais)
3. Prantsusmaa (Henri Monnot)
4. Prantsusmaa (Émile Sacré)

0,5—1,0 tonni

1. Suurbritannia (Lorne Currie, J. Gretton, Linton Hope)
2. Prantsusmaa (Jacques Bandrier, Jean Lebret, William Martin, Marcotte, Valton)
3. Prantsusmaa (E. Michelet, F. Michelet)

1—2 tonni

1. Saksamaa (Martin Wiesner, Heinrich Peters, Ottokar Weise, Georg Naue)
2. Šveits (Hermann de Pourtalès)
3. Prantsusmaa (Vilamitjana)
4. Prantsusmaa (Jacques Bandrier)

2—3 tonni

1. Suurbritannia (Eyre Shaw)
2. Prantsusmaa (Susse)
3. Prantsusmaa (Donny)
4. Saksamaa (Schlatter)

3—10 tonni

1. Suurbritannia (Howard Taylor)
2. Prantsusmaa (Maurice Gufflet)

3. USA (MacHenry)
4. Prantsusmaa (Gilardoni)
5. Holland (Smulders, C. Hooykaas, A. van der Velden)

10—20 tonni

1. Prantsusmaa (E. Billard, P. Perquer)
2. Prantsusmaa (Jean Decazes)
3. Suurbritannia (Edward Hore)
4. Prantsusmaa (Cronier)

Lahtine klass

1. Suurbritannia (Lorne Currie, J. Gretton, Linton Hope)
2. Saksamaa (Martin Wiesner, Heinrich Peters, Ottokar Weise, Georg Naue)
3. Prantsusmaa (E. Michelet, F. Michelet)
4. Prantsusmaa
5. Prantsusmaa
6. Prantsusmaa

12-JALANE DINGI

1920 Antverpen (Ostende) (2/1)
1. Holland (Johannes Hin, Franciscus Hin)
2. Holland (Eugène van der Biesen, Petrus Beukers)

1924 Pariis (Meulan) (17)
1. Léon Huybrechts (Belgia)
2. Henrik Robert (Norra)
3. Hans Dittmar (Soome)
4. Santiago Amat Cansino (Hisp.)
5. Johannes Hin (Holl.)
6. Clarence Hammar (Rts.)

1928 Amsterdam (Medemblik) (20)
1. Sven Thorell (Rts.)
2. Henrik Robert (Norra)
3. Bertil Broman (Soome)
4. Willem de Vries Lentsch (Holl.)
5. Edgar Beyn (Saksa)
6. Tito Nordio (It.)

18-JALANE DINGI

1920 Antverpen (Ostende) (1)
1. Suurbritannia (F. Richards, T. Hedberg)

SNOWBIRD

1932 Los Angeles (11)

1.	Jacques Lebrun (Pr.)	87
2.	Adriaan Maas (Holl.)	85
3.	Santiago Amat Cansino (Hisp.)	76
4.	Edgar Behr (Saksa)	74
5.	Reginald Dixon (Kan.)	72
6.	Colin Ratsey (Sbr.)	69

OLÜMPIAJOLL

1936 Berliin (Kiel) (25)

1.	Daniel Kagchelland (Holl.)	163
2.	Werner Krogmann (Saksa)	150
3.	Peter Scott (Sbr.)	131
4.	Erich Wichmann-Harbeck (Tšiili)	130
5.	Giuseppe Fago (It.)	115
6.	Jacques Lebrun (Pr.)	109
17.	Erik Holst (Eesti)	78

FIREFLY

1948 London (Torquay) (21)

1.	Paul Elvstrøm (Taani)	5543
2.	Ralph Evans *jun.* (USA)	5408
3.	Jacobus de Jong (Holl.)	5204
4.	Rickard Sarby (Rts.)	4603
5.	Paul McLaughlin (Kan.)	4535
6.	Félix Sienra Castellanos (Ur.)	4079

30 m²

1920 Antverpen (Ostende) (1)
1. Rootsi (Gösta Lundqvist, Gösta Bengtsson, Rolf Steffenburg, Axel Calvert)

40 m²

1920 Antverpen (Ostende) (2/1)
1. Rootsi (Tore Holm, Yngve Holm, Axel Rydin, Georg Tengwall)
2. Rootsi (Gustaf Svensson, Per Almstedt, Ragnar Svensson, Erik Mellbin)

SWALLOW

1948 London (Torquay) (14)

1.	Suurbritannia (Stewart Morris, David Bond)	5625

2.	Portugal (Duarte De Almeida Bello, Fernando Pinto Coelho Bello)	5579
3.	USA (Lockwood Pirie, Owen Torry *jun.*)	4352
4.	Rootsi (Stig Hedberg, Lars Matton)	3342
5.	Taani (Johan Rathje, Nolly Petersen)	2935
6.	Itaalia (Dario Salata, Achille Roncoroni)	2893

12 m² SARPII

1956 Melbourne (13)

1.	Uus-Meremaa (Peter Mander, John Cropp)	6086
2.	Austraalia (Roland Tasker, John Scott)	6086
3.	Suurbritannia (Jasper Blackall, Terrence Smith)	4859
4.	Itaalia (Mario Capio, Emilio Massino)	3928
5.	Lõuna-Aafrika (John Sully, Alfred Evans)	2917
6.	Saksa 0. v./Saksa FV (Rolf Mulka, Ingo von Bredow)	2840
7.	NSV Liit (Borisa Iljin, Aleksandr Tšumakov)	2479

DRAAKON

1948 London (Torquay) (12)

1.	Norra (Thor Thorvaldsen, Sigve Lie, Håkon Barfod)	4746
2.	Rootsi (Folke Bohlin, Hugo Johnson, Gösta Brodin)	4621
3.	Taani (William Berntsen, Ole Berntsen, Klaus Baess)	4223
4.	Suurbritannia (Eric Strain, G. Brown, J. Wallace)	3943
5.	Itaalia (Giuseppe Canessa, Bruno Bianchi, Luigi De Manincor)	3366
6.	Soome (Rainer Packalén, Aatos Hirvisalo, Niilo Orama)	3057

1952 Helsingi (17)

1.	Norra (Thor Thorvaldsen, Sigve Lie, Håkon Barfod)	6130
2.	Rootsi (Per Gedda, Leif Boldt-Christmas, Erland Almkvist)	5556
3.	Saksa FV (Theodor Thomsen, Erich Natusch, Georg Nowka)	5352
4.	Argentiina (Roberto Sieburger, Jorge Del Río Salas, Horacio Campi)	5339
5.	Taani (Ole Berntsen, William Berntsen, Aage Birch)	4460
6.	Holland (Willem van Duyl, Abraham Dudok van Heel, Michiel Dudok van Heel)	4041
15.	NSV Liit (Ivan Matvejev, Juri Golubev, Andrei Mazovka)	1703

1956 Melbourne (16)

1.	Rootsi (Folke Bohlin, Leif Wikström, Bengt Palmquist)	5723
2.	Taani (Ole Berntsen, Cyril Andresen, Christian von Bülow)	5723
3.	Suurbritannia (Graham Mann, Ronald Backus, Jonathan Janson)	4547
4.	Argentiina (Jorge Salas Chaves, Arnoldo Pekelharing, Boris Belada)	4225
5.	Austraalia (Graham Drane, Brian Carolan, James Carolane)	3769
6.	Itaalia (Sergio Sorrentino, Piero Gorgatto, Adelchi Pelaschiar)	3404
11.	NSV Liit (Ivan Matvejev, Andrei Mazovka, Pjotr Tolstihhin)	2157

1960 Rooma (Napoli) (27)

1.	Kreeka (kroonprints Konstantinos, Odysseus Eskitzoglu, Georgios Zaimis)	6733
2.	Argentiina (Jorge Salas Chaves, Hector Calegaris, Jorge Del Rio)	5715
3.	Itaalia (Antonio Cosentino, Antonio Ciciliano, Giulio De Stefano)	5704
4.	Norra (Øyvind Christensen *jun.*, Arild Amundsen, Carl Svæ)	5403
5.	Kanada (Samuel McDonald, Lynn Watters, Gordon Norton)	5177
6.	Taani (Aage Birch, Paul Jørgensen, Niels Markussen)	4715

16. NSV Liit (Eduard Staisson, Vjatšeslav Možajev, Nikolai Jepifanov) 2904

1964 Tokio (Enoshima) (23)
1. Taani (Ole Berntsen, Ole Poulsen, Christian von Bülow) 5854
2. Saksa ü. v./Saksa DV (Peter Ahrendt, Wilfried Lorenz, Ulrich Mense) 5826
3. USA (Lowell North, Richard Deaver, Charles Rogers) 5523
4. Suurbritannia (Edwin Parry, Jeremy Harris, Peter Reade) 5090
5. Bermuda (Edmund Cooper, Eugene Simmons, Conrad Soares) 5055
6. Itaalia (Sergio Sorrentino, Sergio Furlan, Annibale Pelaschiar) 4636
9. NSV Liit (Juri Šavrin, Lev Aleksejev, Valeri Nikolin) 3996

1968 México (Acapulco) (23)
1. USA (George Friedrichs, Barton Jahncke, Gerald Schreck) 6,0
2. Taani (Aage Birch, Paul Jørgensen, Niels Markussen) 26,4
3. Saksa DV (Paul Borowski, Karl-Heinz Thun, Konrad Weichert) 32,7
4. Kanada (Stephen Tupper, David Miller, Timothy Irwin) 64,1
5. Austraalia (John Cuneo, Thomas Anderson, John Ferguson) 65,0
6. Rootsi (Gunnar Broberg, Lennart Eisner, Sven Hanson) 71,4
11. NSV Liit (Juri Anissimov, Valeri Afanasjev, Valeri Ružnikov) 96,0

1972 München (Kiel) (23)
1. Austraalia (John Cuneo, Thomas Anderson, John Shaw) 13,7
2. Saksa DV (Paul Borowski, Konrad Weichert, Karl-Heinz Thun) 41,7
3. USA (Donald Cohan, Charles Horter, John Marshall) 47,7
4. Saksa FV (Franz Heilmeier, Richard Kuchler, Konrad Glas) 47,7
5. Uus-Meremaa (Ronald Watson, Frazer Beer, Noel Everett) 51,0
6. Rootsi (Jörgen Sundelin, Peter Sundelin, Ulf Sundelin) 67,4
14. NSV Liit (Boriss Habarov, Vladimir Jakovlev, Nikolai Gromov) 84,7

5,5 m

1952 Helsingi (16)
1. USA (Britton Chance, Sumner White, Edgar White, Michael Schoettle) 5751
2. Norra (Peder Lunde *sen.*, Vibeke Lunde, Børre Falkum-Hansen) 5325
3. Rootsi (Folke Wassén, Carl Ohlson, Magnus Wassén) 4554
4. Portugal (Duarte De Almeida Bello, Fernando Pinto Coelho Bello, Julio De Souza Leite Gorinho) 4450
5. Argentiina (Rodolfo Vollenweider, Tomás Galfrascoli, Ludovico Kempter) 3982
6. Suurbritannia (Robert Perry, John Dillon, Neil Cochran-Patrick) 3727
16. NSV Liit (Konstantin Aleksandrov, Lev Aleksejev, Pavel Pankraškin) 971

1956 Melbourne (10)
1. Rootsi (Lars Thörn, Hjalmar Karlsson, Sture Stork) 5527
2. Suurbritannia (Robert Perry, Neil Cochran-Patrick, John Dillon) 4050
3. Austraalia (Alexander Sturrock, Devereaux Mytton, Douglas Buxton) 4022
4. USA (Ferdinand Schoettle, Victor Sheronas, John Bryant, Robert Stinson) 3971
5. Norra (Peder Lunde *sen.*, Odd Harsheim, Halfdan Ditlev-Simonsen) 3807
6. Prantsusmaa (Albert Cadot, Jean-Jacques Herbulot, Dominique Perroud) 1779

8. NSV Liit (Konstantin Aleksandrov, Konstantin Melgunov, Lev Aleksejev) 1598

1960 Rooma (Napoli) (19)
1. USA (George O'Day, James Hunt, David Smith) 6900
2. Taani (William Berntsen, Steen Christensen, Søren Hancke) 5678
3. Šveits (Henri Copponex, Pierre Girard, Manfred Metzger) 5122
4. Argentiina (Roberto Sieburger, Enrique Sieburger, Carlos Sieburger) 4402
5. Rootsi (Bengt Sjösten, Claes Turitz, Göran Witting) 4277
6. Suurbritannia (Robin Aisher, George Nicholson, John Ruggles) 3807
14. NSV Liit (Viktor Gorlov, Konstantin Melgunov, Pavel Paršin) 1984

1964 Tokio (Enoshima) (15)
1. Austraalia (William Northam, James Sargeant, Peter O'Donnell) 5981
2. Rootsi (Lars Thörn, Sture Stork, Arne Karlsson) 5254
3. USA (John McNamara, Francis Scully, Joseph Batchelder) 5106
4. Itaalia (Agostino Straulino, Massimo Minervini, Bruno Petronio) 4738
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Herbert Reich, Fritz Kopperschmidt, Eckart Wagner)[1] 3057
6. Soome (Johan Gullichsen, Peter Fazer, Juhani Salovaara) 3039
13. NSV Liit (Konstantin Aleksandrov, Konstantin Melgunov, Valentin Zamotaikin) 1596

[1] F. Kopperschmidti asendas pärast 3. sõitu Uwe Mares.

1968 México (Acapulco) (14)
1. Rootsi (Ulf Sundelin, Jörgen Sundelin, Peter Sundelin) 8,0
2. Šveits (Louis Noverraz, Marcel Stern, Bernard Dunand) 32,0
3. Suurbritannia (Robin Aisher, Adrian Jardine, Paul Anderson) 39,8
4. Saksa FV (Rudolf Harmstorf, Karl-August Stolze, Harald Stein) 47,4
5. Itaalia (Giuseppe Zucchinetti, Antonio Carattino, Domenico Carattino) 51,1
6. Kanada (Stanley Leibel, Ernest Weiss, Jack Hasen) 68,0
9. NSV Liit (Konstantin Aleksandrov, Konstantin Melgunov, Vladimir Aleksandrov) 77,7

6 m

1908 London (Torquay) (5/4)
1. Suurbritannia (G. Laws, T. McMeekin, Charles Crichton)
2. Belgia (Léon Huybrechts, Louis Huybrechts, Henri Weewauters)
3. Prantsusmaa (Henri Arthus, Louis Potheau, P. Rabot)
4. Suurbritannia (J. Leuchars W. Leuchars, F. Smith)
5. Rootsi (Karl Sjögren, Birger Gustafsson, Jonas Jonsson)

1912 Stokholm (6/5)
1. Prantsusmaa (Amédée Thubé, Gaston Thubé, Jacques Thubé)
2. Taani (Hans Meulengracht-Madsen, Steen Herschend, Svend Thomsen)
3. Rootsi (Harald Sandberg, Otto Aust, Erik Sandberg)
4. Rootsi (Olof Mark, Einar Hagberg, Jonas Jonsson)
5. Norra (Edvard Christiansen, Hans Christiansen, Kragh Christiansen)
5. Soome (Ernst Estlander, Torsten Sandelin, Gunnar Stenbäck)

1920 Antverpen (Ostende)
1907. a. tüüp (4/2)
1. Belgia (Émile Cornellie, Frédéric Bruynseels, Florimond Cornellie)
2. Norra (Einar Torgersen, Leif Eriksen, Annan Knudsen)
3. Norra (Henrik Agersborg, Trygve Pedersen, Einar Berntsen)

4. Belgia (Louis Depiere, Raymond Bauwens, Willy Valcke)

1919. a. tüüp (2)
1. Norra (Andreas Brecke, Ingolf Røed, Paal Kaasen)
2. Belgia (Léon Huybrechts, Charles van den Bussche, John Klotz)

1924 Pariis (Le Havre) (9)
1. Norra (Eugen Lunde, Christopher Dahl, Anders Lundgren)
2. Taani (Wilhelm Vett, Knud Degn, Christian Nielsen)
3. Holland (Johan Carp, Johannes Guépin, Jan Vreede)
4. Rootsi (Magnus Hellström, Nils Rinman, Olle Rinman)
5. Belgia (Léon Huybrechts, John Klotz, Léopold Standaert)
6. Prantsusmaa (G. Herpin, H. Louit, Pierre Moussié)

1928 Amsterdam (Medemblik) (13)
1. Norra (kroonprints Olav, Johan Anker, Erik Anker, Haakon Bryhn)
2. Taani (Niels Møller, Aage Høj-Petersen, Peter Schlütter, Svend Linck)
3. Eesti (Nikolai Vekšin, William von Wirén, Eberhard Vogdt, Georg Faehlmann)
4. Holland (Hendrik Pluygers, Carl Huiskens, Willem Schouten, Hendrik Fokker)
5. Belgia (Léon Huybrechts, Arthur Sneyers, Willy van Rompaey, Ludovic Franck, Frits Mulder)
6. USA (Herman Whiton, Conway Olmstead, Willets Outerbridge, James Thompson, Frederick Morris)

1932 Los Angeles (3)
1. Rootsi (Tore Holm, Martin Hindorff, Olle Åkerlund, Åke Bergqvist) 18
2. USA (Frederick Conant, Robert Carlson, Temple Ashbrook, Charles Smith, Donald Douglas, Emmett Davis) 12
3. Kanada (Philip Rogers, Gerald Wilson, Gardner Boultbee, Kenneth Glass) 4

1936 Berliin (Kiel) (12)
1. Suurbritannia (Miles Belville, Christopher Boardman, Russell Harmer, Charles Leaf, Leonard Martin) 67
2. Norra (Magnus Konow, Karsten Konow, Fredrik Meyer, Vådjuv Nyquist, Alf Tveten) 66
3. Rootsi (Sven Salén, Lennart Ekdahl, Martin Hindorff, Torsten Lord, Dagmar Salén) 62
4. Argentiina (Julio Sieburger, Claudio Bincaz, Germán Frers, Edlef Hosmann, Jorge Linck) 52
5. Itaalia (Renato Cosentino, Massimo Oberti, Giovanni Stampa, Giuseppe Volpi, Giuliano Oberti) 50
6. Saksamaa (Hans Lubinus, Dietrich Christensen, Kurt Frey, Theodor Thomsen, Haimar Wedemeyer) 49

1948 London (Torquay) (11)
1. USA (Herman Whiton, Alfred Loomis, James Weekes, Michael Mooney, James Smith) 5472
2. Argentiina (Enrique Sieburger, Emilio Homps, Rufino Rodriguez de la Torre, Rodolfo Rivademar, Julio Sieburger) 5120
3. Rootsi (Tore Holm, Martin Hindorff, Karl Ameln, Gösta Salén, Torsten Lord) 4033
4. Norra (Magnus Konow, Anders Evensen, Lars Musæus, Håkon Solem, Ragnar Hargreaves) 3217
5. Suurbritannia (J. H. Hume, J. D. Hume, B. Hardie, H. Hardie, H. Hunter) 2879
6. Belgia (Ludovic Franck, Émile Hayoit, Henri van Riel, Willy Huybrechts, Willy van Rompaey) 2752

1952 Helsingi (11)
1. USA (Herman Whiton, Eric Ridder, Julian Roosevelt, John Morgan, Emelyn Whiton) 4870
2. Norra (Finn Ferner, Johan Ferner, Erik Heiberg, Carl Mortensen, Tor Arneberg) 4648

3. Soome (Ernst Westerlund, Paul Sjöberg, Ragnar Jansson, Adolf Konto, Rolf Turkka) 3944
4. Rootsi (Sven Salén, Martin Hindorff, Torsten Lord, Lars Lundström, Karl Ameln) 3773
5. Argentiina (Enrique Sieburger, Rufino Rodriguez de la Torre, Werner von Foerster, Horacio Monti, Hércules Morini) 3393
6. Šveits (Louis Noverraz, André Firmenich, Charles Stern, Marcel Stern, François Chapot) 3020
11. NSV Liit (Nikolai Jermakov, Kirill Koževnikov, Boriss Lobaškov, Nikolai Matvejev, Fjodor Šutkov) 864

6,5 m

1920 Antverpen (Ostende) (2)
1. Holland (Johan Carp, Petrus Wemink, Bernard Carp)
2. Prantsusmaa (Albert Weil, Félix Picon, Robert Monier)

7 m

1908 London (Torquay) (1)
1. Suurbritannia (Charles Rivett-Carnac, Norman Bingley, R. Dixon, Frances Clytie Rivett-Carnac)

1920 Antverpen (Ostende) (1)
1. Suurbritannia (Cyril Wright, Dorothy Wright, R. Coleman, W. Maddison)

8 m

1908 London (Torquay) (5/3)
1. Suurbritannia (Blair Cochrane, Arthur Wood, Hugh Sutton, J. Rhodes, Charles Campbell)
2. Rootsi (Carl Hellström, Edmund Thormählen, Erik Wallerius, Erik Sandberg, Harald Wallin)
3. Suurbritannia (R. Himloke, Collingwood Hughes, Saint John Hughes, George Ratsey, W. Ward)
4. Norra (Johan Anker, Einar Hvoslef, Christian Jensen, Magnus Konow, Eilert Lund)
5. Rootsi (John Carlsson, Einar Hagberg, Karl Ljungberg, August Olsson, Hjalmar Lönnroth)

1912 Stokholm (7/4)
1. Norra (Thoralf Glad, Valentin Aas, Andreas Brecke, Torleiv Corneliussen, Christian Jebe)
2. Rootsi (Bengt Heyman, Emil Henriques, Alvar Thiel, Herbert Westermark, Nils Westermark)
3. Soome (Bertil Tallberg, Arthur Ahnger, Emil Lindh, Gunnar Tallberg, Georg Westling)
4. Soome (Gustaf Estlander, Curt Andstén, Jarl Andstén, Carl Girsén, Bertil Juslén)
5. Venemaa (V. Kuzmitšev, J. Färber, W. Jilevitš, E. Kuhn)
6. Rootsi (Fritz Sjöqvist, Johan Sjöqvist, Ragnar Gripe, Theodor Grönfors, Erik Hagström)

1920 Antverpen (Ostende)
1907. a. tüüp (2/1)
1. Norra (August Ringvold *sen.*, Thorleif Holbye, Tell Wagle, Kristoffer Olsen, Bruun Jacobsen)
2. Norra (Niels Nielsen, Sten Abel, Christian Dick, Johan Faye)

1919. a. tüüp (3/2)
1. Norra (Magnus Konow, Thorleif Christoffersen, Reidar Marthiniussen, Ragnar Vig)
2. Norra (Jens Salvesen, Lauritz Schmidt, Fin Schiander, Nils Thomas, Ralph Tschudi)
3. Belgia (Albert Grisar, Willy de l'Arbre, Georges Hellebuyck, Léopold Standaert, Henri Weewauters)

1924 Pariis (Le Havre) (5)
1. Norra (August Ringvold *sen.*, Rick Bockelie, Harald Hagen *jun.*, Ingar Nielsen, August Ringvold *jun.*)
2. Suurbritannia (E. Jacob, T. Riggs, W. Riggs, E. Roney, Gordon Fowler)

3. Prantsusmaa (Louis Breguet, Pierre Gauthier, R. Girardet, A. Guerrier, G. Mollard)
4. Belgia (Fernand Carlier, Maurice Passelecq, Emmanuel Pauwels, Victor Vandersleyen, Paul van Halteren)
5. Argentiina (Luis Aguirre, C. Guerrico, J. Milberg, B. Milhas, M. Uriburu)

1928 Amsterdam (Medemblik) (8)
1. Prantsusmaa (Donatien Bouché, Virginie Hériot, André Lesauvage, Jean Lesieur, Charles de la Sablière, André Derrien)
2. Holland (Lambertus Doedes, Johannes van Hoolwerff, Gerardus de Vries Lentsch, Hendrik Kersken, Cornelis van Staveren, Maarten de Wit)
3. Rootsi (John Sandblom, Philip Sandblom, Carl Sandblom, Tore Holm, Clarence Hammar, Vilhelm Törsleff)
4. Itaalia (Francesco Giovanelli, Guido Giovanelli, Marcantonio De Beaumont-Bonelli, Carlo D'Alberti, Edoardo Moscatelli, Mario Bruzzone)
5. Norra (Jens Salvesen, Magnus Konow, W. Wilhelmsen, Bernhard Lund)
6. USA (Owen Churchill, Benjamin Weston, Manfred Curry, Frank Hekma, Nicholas Hekma)

1932 Los Angeles (2)
1. USA (Owen Churchill, John Biby, William Cooper, Karl Dorsey, Robert Sutton, Pierpont Davis, Alphonse Burnand, Thomas Webster, John Huettner) 8
2. Kanada (Ronald Maitland, Ernest Cribb, Harry Jones, Peter Gordon, Hubert Wallace, George Gyles) 4

1936 Berliin (Kiel) (10)
1. Itaalia (Leone Reggio, Bruno Bianchi, Luigi De Manincor, Domenico Mordini, Luigi Poggi, Massimo Poggi) 55
2. Norra (Olav Ditlev-Simonsen *jun.*, Hans Struksnæs, Lauritz Schmidt, Nordahl Wallem, Jacob Tullin Thams, John Ditlev-Simonsen) 53
3. Saksamaa (Hans Howaldt, Alfried Krupp von Bohlen und Halbach, Felix Scheder-Bieschin, Eduard Mohr, Otto Wachs, Fritz Bischoff) 53
4. Rootsi (Marcus Wallenberg, Tore Holm, Wilhelm Moberg, Detlow von Braun, Per Gedda, Bo Westerberg) 51
5. Soome (Gunnar Grönblom, Sven Grönblom, Hilding Silander, Oscar Sumelius, Olof Wallin, Walter Kjellberg) 37
6. Suurbritannia (Kenneth Preston, Francis Preston, Beryl Preston, Robert Steele, Joseph Compton, John Eddy) 36

10 m

1912 Stokholm (4/3)
1. Rootsi (Carl Hellström, Erik Wallerius, Harald Wallerius, Humbert Lundén, Herman Nyberg, Harry Rosenswärd, Paul Isberg, Filip Ericsson)
2. Soome (Harry Wahl, Waldemar Björkstén, Jacob Björnström, Bror Brenner, Allan Franck, Erik Lindh, Aarne Pekkalainen)
3. Venemaa (Esper Belvselvski, Jossif Schomaker, Brasche, Aleksandr Rodionov, Filipp Strauch, A. Pušnitski)
4. Rootsi (Björn Bothén, Bo Bothén, Wilhelm Forsberg, Einar Lindén, Karl Lindholm, Erik Waller)

1920 Antverpen (Ostende)

1907. a. tüüp (1)
1. Norra (Erik Herseth, Sigurd Holter, Ingar Nielsen, Ole Sørensen, Petter Jamvold, Gunnar Jamvold, Claus Juell)

1919. a. tüüp (1)
1. Norra (Archer Arentz, Otto Falkenberg, Willy Gilbert, Robert Gjertsen, Arne Sejersted, Halfdan Schjøtt, Trygve Schjøtt)

12 m

1908 London (Torquay) (2/1)
1. Suurbritannia (Thomas Glen-Coats, John Buchanan, J. Bunten, A. Downes, Henry Downes, David Dunlop, John Mackenzie, Albert Martin, Gerald Tait, J. Aspin)
2. Suurbritannia (Charles MacIver, J. Adam, James Baxter, W. Davidson, C. R. MacIver, J. Jellico, J. Kenion, T. Littledale, C. MacLeod-Robertson, J. Spence)

1912 Stokholm (3)
1. Norra (Alfred Larsen, Johan Anker, Nils Berthelsen, Eilert Lund, Halfdan Hansen, Arnfinn Heje, Petter Larsen, Fritz Staib, Gustav Thaulow, Magnus Konow)
2. Rootsi (Hugo Clason, Per Bergman, Dick Bergström, Kurt Bergström, Folke Johnson, Sigurd Kander, Nils Lamby, Carl Lindqvist, Nils Persson, Richard Sällström)
3. Soome (Ernst Krogius, Max Alfthan, Erik Hartvall, Jarl Hulldén, Sigurd Juslén, Eino Sandelin, Johan Silén)

1920 Antverpen (Ostende)

1903. a. tüüp (1)
1. Norra (Henrik Østervold, Halvor Birkeland, Rasmus Birkeland, Lauritz Christiansen, Halvor Møgster, Hans Næss, Kristian Østervold, Jan Østervold, Ole Østervold)

1919. a. tüüp (1)
1. Norra (Johan Friele, Arthur Allers, Martin Borthen, Kaspar Hassel, Erik Ørvig, Olaf Ørvig, Thor Ørvig, Egil Reimers, Christen Wiese)

RATSUTAMINE

Ratsutamise n.-ö. klassikalised võistlusalad on koolisõit, takistussõit ja kolmevõistlus. **Koolisõit** näitab hobuse ratsastatust ning koolisõidu kõrgeima raskusastme (ratsasõidu kõrgema kooli) kava — koolisõidu Suure auhinna (pr. *Grand Prix de Dressage*) võistlus — kuulub olümpiamängude, MM- ja EM-võistluste ning NSV Liidu meistrivõistluste programmi. Võistlused peetakse maneežis, madala alakesega piiratud väljakul (20×60 m), mille ratsutamisrada on jagatud lõikudeks. Tähistena kasutatakse tähti, neid on väljaku pikemail külgedel 5, lühemail 1. Kõik võistlejad esitavad kindlaksmääratud aja jooksul (Suure auhinna võistlustel 10 min.) täpselt ühesuguse harjutuste kava. Harjutused sisaldavad hobuse erinevaid liikumisviise — allüüre (samm, traav, galopp). Neid esitatakse mitmel kujul (keskmine, koondatud ja pikendatud samm, traav, galopp); ühelt allüürilt teisele minek peab toimuma kiiresti, seisakuteta. Kavas on ka erilisi liikumisharjutusi: külgliikumine (liikumine külgsuunas mingi kindla nurga all), piruetid (pöörded tagajalgadel samm- või galoppliikumise ajal), jalavahetused galopi ajal, passaaž (eriline aeglase ja rõhutatud rütmiga kõrge traav), piaff (kõrge rütmiline paigaltraav) jmt. Kohtunikud hindavad iga harjutust eraldi 10 punkti süsteemis, punktidele lisatakse üldhinded kogu kava täitmise eest. Hinnatakse hobuse juhtimise täpsust, hobuse allumist ratsanikule, ratsaniku istakut ja hobuse liikumise ilu: õiget vaba, tõrgeteta nõtket liikumist, rütmi, hoogsust, sundimatust, allüüride puhtust ning ühelt liikumisviisilt teisele siirdumise täpsust ja ühtlust. Võistlejate paremusjärjestuse määrab saadud punktisumma.

Kolmevõistlus koosneb maneežimaastiku- ja takistussõidust. Raskusastme järgi jaguneb see noorhobuste (5- ja 6-aastased) ja spordihobuste (alates 7-aastastest) kolmevõistluseks. Raskem, spordihobuste võist-

lus kuulub rahvusvaheliste suurvõistluste (sealhulgas olümpiamängude, MM- ja EM-võistluste) ning NSV Liidu meistrivõistluste kavva. Võisteldakse 3 päeval. Esimesel päeval on kavas maneežisõit (koolisõidu lihtsamad harjutused). Hinnatakse samadel alustel nagu koolisõitugi. Et kolmevõistluses määrab võistlejate paremusjärjestuse saadud väiksem miinuspunktide arv, siis arvestatakse maneežisõidu tulemus ümber miinuspunktideks; need saadakse, kui hinnete suurimast võimalikust punktisummast lahutatakse võistleja saadud punktisumma, s. t. maksimumist puudujäävad punktid ongi miinuspunktid. Teisel päeval toimub maastikusõit, mis koosneb 4 etapist. Need on 1) rännak, kiirus 240 m/min., 2) 1920—4200 m jahivõidusõitu, 10—14 takistust, kiirus 690 m/min., 3) teine rännak, kiirus 240 m/min. (2 rännaku kogupikkus on 10—20 km) ja 4) 4160—8100 m krossi, 24—36 takistust, kiirus 570 m/min. Maastikusõidus toovad võistlejaile miinuspunkte etappide finišisse hilinemine, tõrked takistuste ees ja kukkumised takistuste ületamisel. Kolmandal päeval võisteldakse takistussõidus (12 takistust). Kolmevõistluses on takistuste kõrgus kuni 120 cm ja laius kuni 280 cm, veekraavi laius kuni 400 cm; krossis ja jahivõidusõidus kasutatakse jäigalt kinnitatud takistusi. Raskeim kolmevõistluse osa on kross; selles on takistused paigutatud nii, et neid on keerukas ületada (näit. aed sügava kraavi ees, kivimüür künkaharjal). Takistussõidus saab võistleja miinuspunkte kukkumise, takistuste mahaajamise ja takistuste ületamisele eelnenud tõrgete eest. Kõigil kolmel alal saadud miinuspunktid liidetakse.

Takistussõite peetakse väljakul, mille suurus on põhiliselt 40×75 m kuni 100×150 m (sisemaneež võib olla väiksem). Takistused on paigutatud mööda tugevasti looklevat marsruuti ja nad peavad olema kergesti mahaaetavad. Raskusastme järgi jaguneb takistussõit 4 klassi. Olümpiamängude, MM- ja EM-võistluste ning NSV Liidu meistrivõistluste kavva kuuluvas kõrgema klassi takistussõidus — Rahvuste Suure auhinna (pr. *Grand Prix des Nations*) võistlustel — on takistuste kõrgus kuni 160 cm ja laius kuni 220 cm, kraavi laius on kuni 500 cm. Takistusi on marsruudil 15 (hüppeid 18) ja tavaliselt läbitakse see 2 korda. Võistlustee läbimisel tehtud vigade eest saab võistleja karistuspunkte: takistuse mahaajamise eest 4, hobuse seljast mahakukkumise või koos hobusega kukkumise eest 8, tõkke ületamisele eelnenud esimese tõrke eest 3 ja teise tõrke eest 6 punkti; kolmanda tõrke korral langeb võistleja võistlusest välja; iga sekundi eest, mis võistleja kulutab marsruudi läbimiseks üle normiaja (400 m/min.), saab ta 0,25 karistuspunkti. Võidab see, kes on karistuspunkte saanud kõige vähem. Võrdsete tulemuste korral suurendatakse osa takistuste kõrgust ja lastakse võistlejail need uuesti ületada. Kui tulemused on ikka võrdsed, siis tunnistatakse võitjaks see võistleja, kes ületas takistused lühema ajaga.

Meestel ja naistel on ratsutamises ühesugune võistluskava ja samad võistlustingimused. Ratsaniku kohustuslik kaal koos sadulaga on spordihobuste kolmevõistluses ja takistussõidus vähemalt 75 kg (koolisõidus ratsanikku ei kaaluta).

Esimesena hakkasid ratsutamist spordina harrastama kreeklased. 680. a. e. m. a. oli antiikolümpiamängudel esimest korda kavas võiduajamine kaarikuil ja 648. a. e. m. a. võeti kavva ratsavõidusõit. Esimese ratsutamisõpetuse koostas kreeka kirjanik Xenophon (u. 430—355 või 354 e. m. a.). Nüüdisaegne koolisõit sai Euroopas alguse 16. saj. 1532. a. asutati Napolis esimene ratsutamiskool (ratsutamisakadeemia). Ratsutamise arengus tekkis 2 suunda: ühes seati eesmärgiks rahulik aeglane liikumine, liikumise ilu (Itaalias, Prantsusmaal, Hispaanias), teises kiire jõuline liikumine, näit. galopivõidusõit, ratsajaht (Inglismaal, Iirimaal). Esimest suunda edendas märkimisväärselt prantslane François Robichon de la Guérinière (1688—1751), 1733. a. ilmus tema ratsutamisõpetus «*Ecole de Cavalerie*». Teise suuna arengus oli suur tähtsus 1780. a-st alates Epsomis (Londoni lähedal) igal aastal korraldataval derbil (3-aastaste hobuste galopivõidusõit). Esimene jahivõidusõit peeti 1752. a. Iirimaal, kunstlike takistuste ületamisega jahivõidusõit korraldati esimest korda 1811. a. Bedfordis (Suurbritannias). Oluliselt täiustas teist suunda itaallane Federico Caprilli (1868—1907). Ta leiutas nn. poolistaku (ratsanik ei istu kindlalt sadulas, vaid toetub rohkem jalustele ja põlvedele), mis võimaldab hobuse liikumisega paremini ühte sulada. Nüüdisaegse takistussõidu võistlusi hakati korraldama 19. saj. II poolel Iirimaal (esimene teada olev Dublinis 1865), Suurbritannias ja Prantsusmaal. Kolmevõistlus tekkis ratsaväes teenistushobuste võistlusena ning oli pikka aega ükanes ohvitseride võistlusala.

1921. a. asutati Brüsselis Rahvusvaheline Ratsutamisföderatsioon (pr. *Fédération Équestre Internationale*, lüh. FEI), selle president on 1965. a-st Edinburgh' hertsog prints Philip. 1981. a. kuulus FEI-sse 69 eri riigi ratsutamisföderatsiooni. MM- ja EM-võistlused toimuvad igal ratsutamise võistlusalal eraldi ning 1966. a-st on korraldatud MM-võistlusi igal olümpiamängudevahelisel paarisarvulisel ja EM-võistlusi paarituarvulisel aastal. Koolisõidu MM-võistlusi on peetud 1930. a-st (1930—39 ja 1951—66 peaaegu igal aastal) ja EM-võistlusi 1963. a-st (teistel andmetel 1965. a-st) alates. Kolmevõistluse MM-võistlused toimusid esimest korda 1966. a. ja EM-võistlused 1953. a. Koolisõidu ja kolmevõistluse MM- ja EM-võistlused on individuaalsed ja võistkondlikud. Takistussõidu MM-võistlusi on peetud 1953. a-st alates (1953—56 peeti neid igal aastal) ning 1965. a-st alates on korraldatud lisaks eraldi naiste takistussõidu MM-võistlusi. EM-võistlused toimusid nii meestele kui naistele esimest korda 1957. a. (meestele 1957—59 ja 1961—63 ning naistele 1957—63 igal aastal). Takistussõidu MM- ja EM-võistlused olid algul ainult individuaalvõistlused, võistkondlik paremus selgitatakse EM-võistlustel 1975. ja MM-võistlustel 1978. a-st alates.

Venemaal toimusid esimesed ratsutamisetendused (nn. karussell) 1766. a. Peterburis. 1826. a. hakati korraldama galopivõidusõite ja 19. saj. II poolel muutusid populaarseks jahivõidusõidud (esimene toimus Krasnoje Selos 1872). Esimesed takistussõiduvõistlused peeti 1880. a., senisest järjepidevamalt hakati neid korraldama 1889. a. Rahvusvahelistel võistlustel esinesid Vene ratsutajad edukalt 1911.—14. a.: 1912. a. võtsid nad osa olümpiamängudest ning Londonis korraldatud Kuningas Edward VII kuldkarika takistussõiduvõistlused võitis 3 korda järjest (1912—14) Vene ohvitseride meeskond. NSV Liidus harrastati ratsutamist algul Punaarmee ratsaväeosades; 1925. a. peeti esimesed ülearmeelised võistlused. NSV Liidu meistrivõistlused toimusid esimest korda 1938. a., igal aastal on neid peetud 1946. a-st alates (1953. a-ni korraldati naiste ratsutamisvõistlusi eraldi). Peale kõrgeima raskusastme on meistrivõistluste kavas ka lihtsamaid alasid, näit. noorhobuste kolmevõistlus. Ratsutajate tegevust juhib NSVL Ratsaspordiföderatsioon (1932—59 üleliiduline ratsaspordisektsioon), mis kuulub 1952. a-st FEI-sse. 1962. ja 1965. a. tuli NSV Liidu võistkond kolmevõistluses Euroopa meistriks ja 1970. a. koolisõidus maailmameistriks.

Kodanlikus Eestis harrastati ratsutamist peamiselt sõjaväes, esimesed ratsutamisvõistlused peeti 1921. a. Tartus. Pärast Suurt Isamaasõda rajati Tallinnas (1947) ja Tartus (1948) ratsaspordibaas. 1947. a. peeti mitteametlikult esimest korda Eesti NSV meistrivõistlused, esimesed ametlikud meistrivõistlused toimusid 1948. a. Ratsutamise klassikalistel aladel on NSV Liidu meistri tiitli meestest võitnud NSV Liidu karika pärast peetud 2-voorulises takistussõidus 1949. a. Arvi Truupõld ja 1953. a. Ants Pinding, kõrgema klassi

takistussõidus 1952. a. Mihhail Fadejev ning spordihobuste kolmevõistluses 1969. a. Ülo Kepp. Naistest on NSV Liidu meistriks saanud kõrgema klassi takistussõidus 1949. a. Aino Lukas ja 1952. a. Aino Vars-Kasesalu ning NSV Liidu karika pärast peetud 2-voorulises takistussõidus 1952. a. Meta Viirmäe-Selg. NSV Liidu koondises on Eesti NSV ratsutajaist osalenud EM-võistlustes takistussõitja Jüri Villemson 1963. a. ja kolmevõistleja Ülo Kepp 1969. a. Ratsutajate tegevust juhib ENSV Ratsaspordiföderatsioon.

Olümpiamängude kavas oli ratsutamine esimest korda 1900. a. (võisteldi takistussõidus, kõrgus- ja kaugushüppes). Järjepidevalt on ta kavva kuulunud 1912. a-st; alad on koolisõit, kolmevõistlus ja takistussõit. 1920. a. mängudel võisteldi ka voltižeerimises (võimlemisharjutused liikuval hobusel). Ühest riigist võib võistlustes osaleda 3 koolisõitjat, 4 kolmevõistlejat ja 4 takistussõitjat. 1948. a-ni võistlesid põhiliselt ohvitserid, rohkem oli eraisikuid juba 1952. a. olümpiamängudel. 1956. a-ni ei tohtinud olümpiaratsavõistlustest osa võtta sõdurid ega allohvitserid, sest neid peeti elukutselisteks. NSV Liidu ratsutajad on olümpiamängudel võistelnud 1952. a-st alates.

Koolisõidus peeti algul ainult individuaalvõistlusi, võistkondlik võistlus on olnud kavas 1928. a. olümpiamängudest peale (välja arvatud 1960). Nii võistkondade kui individuaalvõistlejate paremusjärjestuse määrab võistlejate saadud punktide summa. Kolmevõistlus on individuaal-võistkondlik: võistkondade paremusjärjestus selgitatakse individuaalvõistluse tulemuste põhjal, kusjuures arvesse võetakse 4 võistleja tulemustest 3 parema oma. Ka takistussõiduvõistlused olid algul individuaal-võistkondlikud, kuid 1920. a., 1960. a. ja alates 1968. a. olümpiamängudest on individuaal- ja võistkondlikud võistlused peetud eraldi. Võistkondlikku arvestusse läheb 4 võistleja tulemustest 3 parema oma. 1928. a-ni oli takistuste kõrgus 140 cm, 1932. a-st on kõrgus kuni 160 cm; 1952. a-st on võistlused peetud 2 voorus: marsruut läbitakse 2 korda ja arvesse lähevad mõlema vooru karistuspunktid. Teise vooru sõitudes on 1968. a. olümpiamängu-

Ratsutamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid mehi	Osavõtjaid naisi	Esindatud riike
1900	3	46	—	5
1912	5	62	—	10
1920	7	90	—	8
1924	5	97	—	17
1928	6	141	—	20
1932	6	31	—	6
1936	6	128	—	21
1948	6	100	—	17
1952	6	130	4	25
1956	6	145	13	29
1960	5	152	8	29
1964	6	103	13	20
1968	6	103	23	18
1972	6	148	31	26
1976	6	112	25	23
1980	6	60	8	11

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	1	—
Austraalia	2	1	2
Austria	1	—	1
Belgia	4	2	5
Bulgaaria	—	1	—
Hispaania	1	1	—
Holland	5	3	1
Itaalia	7	9	7
Jaapan	1	—	—
Kanada	1	1	1
Mehhiko	2	1	4
Norra	—	1	—
NSV Liit	6	5	4
Poola	1	3	2
Portugal	—	—	3
Prantsusmaa	10	11	8
Rootsi	17	8	13
Rumeenia	—	1	1
Saksa FV	10	11	13[1]
Saksamaa	8	4	2
Suurbritannia	5	3	7
Šveits	4	6	4
Taani	—	3	1
Tšehhoslovakkia	1	—	—
Tšiili	—	2	—
Ungari	—	—	1
USA	5	11	9

[1] sealhulgas medal, mille võitis 1964. a. olümpiamängudel kolmevõistluses Saksa ü. v. (2 võistlejat Saksa FV-st, 1 Saksa DV-st)

NSV Liidu ratsutajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid mehi	Osavõtjaid naisi	Mitmes võistlusalas osaleti	Medalid kuld	hõbe	pronks	Kohad IV	V	VI
1952	9	—	6	—	—	—	—	—	—
1956	9	—	6	—	—	—	2	—	—
1960	10	—	5	1	—	—	—	2	—
1964	10	—	6	—	—	2	—	1	—
1968	9	1	6	1	1	—	1	—	1
1972	10	1	6	1	1	—	1	1	—
1976	7	—	4	—	—	—	1	1	1
1980	10	1	6	3	3	2	2	1	—

dest alates osa takistusi kuni 180 cm kõrgused.

Naised võistlevad olümpiamängudel koos meestega, koolisõiduvõistlustes osalesid nad esimest korda 1952., takistussõidus 1956. ja kolmevõistluses 1964. a.

Olümpiamängudel on medaleid võitnud 27 riigi ratsutajad. Edukaimad on olnud Rootsi, Saksa FV, Prantsusmaa, USA, Itaalia ja Suurbritannia sportlased. Individuaalselt on parimad olnud koolisõitjaist Henri St. Cyr (4 kuldmedalit) ja Gustaf Adolf Boltenstern *jun.* (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) Rootsist, Reiner Klimke (3 kuld- ja 2 pronksmedalit), Josef Neckermann (2 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit), Liselott Linsenhoff (2 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal) ja Harry Boldt (2 kuld- ja 2 hõbemedalit) Saksa FV-st ning André Jousseaume (2 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal) ja Xavier Lesage (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal) Prantsusmaalt, kolmevõistlejaist Charles Pahud de Mortanges (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Adolph van der Voort van Zijp (3 kuldmedalit) Hollandist ning Richard Meade (3 kuldmedalit) Suurbritanniast, takistussõitjaist Hans Günter Winkler (5 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), Alwin Schockemöhle (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) ja Fritz Thiedemann (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal, 1 koolisõidu pronksmedal) Saksa FV-st, Pierre Jonquères d'Oriola (2 kuld- ja 2 hõbemedalit) Prantsusmaalt ning Humberto Marilés Cortés (2 kuldmedalit, 1 kolmevõistluse pronksmedal) Mehhikost.

NSV Liidu ratsutajaist on olnud parimad koolisõitjad Ivan Kizimov (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), Jelena Petuškova (1 kuldmedal, 2 hõbemedalit), Ivan Kalita (1 kuld-, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) ning Sergei Filatov (1 kuldmedal, 2 pronksmedalit).

KOOLISÕIT

INDIVIDUAALNE

1912 Stokholm (21/8)

1. Carl Bonde, *Emperor* (Rts.) 15
2. Gustaf Adolf Boltenstern *sen.*, *Neptun* (Rts.) 21
3. Hans von Blixen-Finecke *sen.*, *Maggie* (Rts.) 32
4. Friedrich von Oesterley, *Condor* (Saksa) 36
5. Carl Rosenblad, *Miss Hastings* (Rts.) 43
6. Oscar af Ström, *Irish Lass* (Rts.) 47

1920 Antverpen (18/5)

1. Janne Lundblad, *Uno* (Rts.) 27,937
2. Bertil Sandström, *Sabel* (Rts.) 26,312
3. Hans von Rosen, *Running Sister* (Rts.) 25,125
4. Wilhelm von Essen, *Nomeg* (Rts.) 24,875
5. Hédoin de Maillé de la Tour Landry, *Chéribiribi* (Pr.) 23,937
6. Michel Artola, *Plumard* (Pr.) 23,437

1924 Pariis (24/9)
1. Ernst Linder, *Piccolomini* (Rts.) 276,4
2. Bertil Sandström, *Sabel* (Rts.) 275,8
3. Xavier Lesage, *Plumard* (Pr.) 265,8
4. Wilhelm von Essen, *Zobel* (Rts.) 260,0
5. Victor de Ankarcrona, *Corona* (Rts.) 256,5
6. Emanuel Thiel, *Ex* (Tšehh.) 256,2

1928 Amsterdam (29/12)
1. Carl von Langen, *Draufgänger* (Saksa) 237,42
2. Charles Marion, *Linon* (Pr.) 231,00
3. Ragnar Olson, *Günstling* (Rts.) 229,78
4. Janne Lundblad, *Blackmar* (Rts.) 226,70
5. Emanuel Thiel, *Loki* (Tšehh.) 225,96
6. Hermann Linkenbach, *Gimpel* (Saksa) 224,26

1932 Los Angeles (10/4)
1. Xavier Lesage, *Taine* (Pr.) 343,75
2. Charles Marion, *Linon* (Pr.) 305,42
3. Hiram Tuttle, *Olympic* (USA) 300,50
4. Thomas Byström, *Gulliver* (Rts.) 293,50
5. André Jousseaume, *Sorelta* (Pr.) 290,42
6. Isaac Kitts, *American Lady* (USA) 282,08

1936 Berliin (29/11)
1. Heinz Pollay, *Kronos* (Saksa) 1760,0
2. Friedrich Gerhard, *Absinth* (Saksa) 1745,5
3. Alois Podhajsky, *Nero* (Austria) 1721,5
4. Gregor von Adlercreutz, *Teresina* (Rts.) 1675,0
5. André Jousseaume, *Favorite* (Pr.) 1642,5
6. Gérard de Ballorre, *Debaucheur* (Pr.) 1634,0

1948 London (19/9)
1. Hans Moser, *Hummer* (Šv.) 492,5
2. André Jousseaume, *Harpagon* (Pr.) 480,0
3. Gustaf Adolf Boltenstern *jun.*, *Trumpf* (Rts.) 477,5
4. Robert Borg, *Klingsor* (USA) 473,5
5. Henri St. Cyr, *Djimm* (Rts.) 444,5
6. Jean Saint-Fort Paillard, *Sous les Ceps* (Pr.) 439,5

1952 Helsingi (27/10)
1. Henri St. Cyr, *Master Rufus* (Rts.) 561,0
2. Lis Hartel, *Jubilee* (Taani) 541,5
3. André Jousseaume, *Harpagon* (Pr.) 541,0
4. Gottfried Trachsel, *Kursus* (Šv.) 531,0
5. Gustaf Adolf Boltenstern *jun.*, *Krest* (Rts.) 531,0
6. Henri Chammartin, *Woehler* (Šv.) 529,5
19. Vladimir Raspopov, *Imeninnik* (NSVL) 433,5
24. Vassili Tihhonov, *Pevets* (NSVL) 395,0
25. Nikolai Sitko, *Tsezar* (NSVL) 377,0

1956 Stokholm (36/17)
1. Henri St. Cyr, *Juli* (Rts.) 860
2. Lis Hartel, *Jubilee* (Taani) 850
3. Liselott Linsenhoff, *Adular* (S. ü. v./SFV) 832
4. Gehnäll Persson, *Knaust* (Rts.) 821
5. André Jousseaume, *Harpagon* (Pr.) 814
6. Gottfried Trachsel, *Kursus* (Šv.) 807
11. Sergei Filatov, *Ingas* (NSVL) 744
15. Aleksandr Vtorov, *Repertuar* (NSVL) 726
18. Nikolai Sitko, *Skatšok* (NSVL) 700

1960 Rooma (17/10)
1. Sergei Filatov, *Absent* (NSVL) 2144
2. Gustav Fischer, *Wald* (Šv.) 2087
3. Josef Neckermann, *Asbach* (S. ü. v./SFV) 2082
4. Henri St. Cyr, *L'Etoile* (Rts.) 2064
5. Ivan Kalita, *Korbei* (NSVL) 2007
6. Patricia Galvin, *Rath Patrick* (USA) 995

1964 Tokio (22/9)
1. Henri Chammartin, *Woermann* (Šv.) 1504
2. Harry Boldt, *Remus* (S. ü. v./SFV) 1503
3. Sergei Filatov, *Absent* (NSVL) 1486
4. Gustav Fischer, *Wald* (Šv.) 1485
5. Josef Neckermann, *Antoinette* (S. ü. v./SFV) 1429
6. Reiner Klimke, *Dux* (S. ü. v./SFV) 1404
10. Ivan Kizimov, *Ihhor* (NSVL) 758
15. Ivan Kalita, *Muar* (NSVL) 706

1968 Mexico (26/9)
1. Ivan Kizimov, *Ihhor* (NSVL) 1572
2. Josef Neckermann, *Mariano* (SFV) 1546
3. Reiner Klimke, *Dux* (SFV) 1537
4. Ivan Kalita, *Absent* (NSVL) 1519
5. Horst Köhler, *Neuschnee* (SDV) 1475
6. Jelena Petuškova, *Pepel* (NSVL) 1471

1972 München (33/13)
1. Liselott Linsenhoff, *Piaff* (SFV) 1229
2. Jelena Petuškova, *Pepel* (NSVL) 1185
3. Josef Neckermann, *Venetia* (SFV) 1177
4. Ivan Kizimov, *Ihhor* (NSVL) 1159
5. Ivan Kalita, *Tarif* (NSVL) 1130
6. Ulla Håkansson, *Ajax* (Rts.) 1126

1976 Montreal (27/11)
1. Christine Stückelberger, *Granat* (Šv.) 1486
2. Harry Boldt, *Woycek* (SFV) 1435
3. Reiner Klimke, *Mehmed* (SFV) 1395
4. Gabriela Grillo, *Ultimo* (SFV) 1257
5. Dorothy Morkis, *Monaco* (USA) 1249
6. Viktor Ugrjumov, *Said* (NSVL) 1247
13. Ivan Kalita, *Tarif* (NSVL) kv. 1520
16. Ivan Kizimov, *Rebus* (NSVL) kv. 1425

1980 Moskva (12/6)
1. Elisabeth Theurer, *Mon Cherie* (Austria) 1370
2. Juri Kovšov, *Igrok* (NSVL) 1300
3. Viktor Ugrjumov, *Škval* (NSVL) 1234
4. Vera Missevitš, *Plot* (NSVL) 1231
5. Kyra Kyrklund, *Piccolo* (Soome) 1121
6. Anghelache Donescu, *Dor* (Rum.) 960

VÕISTKONDLIK

1928 Amsterdam (8)
1. Saksamaa (Carl von Langen, *Draufgänger;* Hermann Linkenbach, *Gimpel;* Eugen von Lotzbeck, *Caracalla*) 669,72
2. Rootsi (Ragnar Olson, *Günstling;* Janne Lundblad, *Blackmar;* Carl Bonde, *Ingo*) 650,86
3. Holland (Jan van Reede, *Hans;* Pierre Versteegh, *His Excellence;* Gérard Le Heux, *Valérine*) 642,96
4. Prantsusmaa (Charles Marion, *Linon;* Robert Wallon, *Cloughbank;* Pierre Danloux, *Rempart*) 642,18
5. Tšehhoslovakkia (Emanuel Thiel, *Loki;* Otto Schöniger, *Ex;* Jaroslav Hauf, *Elégant*) 637,94
6. Austria (Arthur von Pongracz de Szent-Miklos, *Turridu;* Wilhelm Jaich, *Graf;* Gustav Grachegg, *Daniel*) 600,40

1932 Los Angeles (3)
1. Prantsusmaa (Xavier Lesage, *Taine;* Charles Marion, *Linon;* André Jousseaume, *Sorelta*) 2818,75
2. Rootsi (Thomas Byström, *Gulliver;* Gustaf Adolf Boltenstern *jun.*, *Ingo;* Bertil Sandström, *Kreta*) 2678,00
3. USA (Hiram Tuttle, *Olympic;* Isaac Kitts, *American Lady;* Alvin Moore, *Water Pat*) 2576,75

1936 Berliin (9)
1. Saksamaa (Heinz Pollay, *Kronos;* Friedrich Gerhard,

Absinth; Hermann von Oppeln-Bronikowski, *Gimpel*) 5074,0
2. Prantsusmaa (André Jousseaume, *Favorite;* Gérard de Ballorre, *Debaucheur*; Daniel Gillois, *Nicolas*) 4846,0
3. Rootsi (Gregor von Adlercreutz, *Teresina;* Sven Colliander, *Kal XX;* Folke Sandström, *Pergola*) 4660,5
4. Austria (Alois Podhajsky, *Nero;* Albert Dolleschall, *Infant;* Arthur von Pongracz de Szent-Miklos, *Georgine*) 4627,5
5. Holland (Pierre Versteegh, *Ad Astra;* Gérard Le Heux, *Zonnetje;* Daniel Camerling-Helmolt, *Wodan*) 4382,0
6. Ungari (Gusztáv Pados, *Ficsur;* László Magasházy, *Tücsök;* Pál Keméry, *Csintalan*) 4090,0

1948 London (5)[1]

1. Prantsusmaa (André Jousseaume, *Harpagon;* Jean Saint-Fort Paillard, *Sous les Ceps;* Maurice Buret, *Saint Ouen*) 1269,0
2. USA (Robert Borg; *Klingsor;* Earl Thomson, *Pancraft;* Frank Henry, *Reno Overdo*) 1256,0
3. Portugal (Fernando Pais de Silva, *Matamas;* Francisco Valadas, *Feitico;* Luiz Mena e Silva, *Fascinante*) 1182,0
4. Argentiina (Justo Iturralde, *Pajarito;* Humberto Terzano, *Bienvenido;* Oscar Goulu, *Grillo*) 1005,5

[1] Tegelikult saavutas 1366 punktiga esikoha Rootsi, kuid tulemus tühistati, sest üks võistlejaist (G. Persson) ei olnud mängude ajal veel ohvitser ja tunnistati seetõttu elukutseliseks.

1952 Helsingi (8)

1. Rootsi (Henri St. Cyr, *Master Rufus;* Gustaf Adolf Boltenstern *jun., Krest;* Gehnäll Persson, *Knaust*) 1597,5
2. Šveits (Gottfried Trachsel, *Kursus;* Henri Chammartin, *Woehler;* Gustav Fischer, *Solimon*) 1579,0
3. Saksa FV (Heinz Pollay, *Adular;* Ida von Nagel, *Afrika;* Fritz Thiedemann, *Chronist*) 1501,0
4. Prantsusmaa (André Jousseaume, *Harpagon;* Jean Peitevin de Saint-André, *Vol au Vent;* Jean Saint-Fort Paillard, *Tapir*) 1423,5
5. Tšiili (José Larrain, *Rey de Oros;* Héctor Clavel, *Frontalera;* Ernesto Silva, *Viareggio*) 1340,5
6. USA (Robert Borg, *Bill Bidle;* Marjorie Haines, *The Flying Dutchman;* Hartmann Pauly, *Reno Overde*) 1253,5
7. NSV Liit (Vladimir Raspopov, *Imeninnik;* Vassili Tihhonov, *Pevets;* Nikolai Sitko, *Tsezar*) 1205,5

1956 Stokholm (8)

1. Rootsi (Henri St. Cyr, *Juli;* Gehnäll Persson, *Knaust;* Gustaf Adolf Boltenstern *jun., Krest*) 2475
2. Saksa ü. v./Saksa FV (Liselott Linsenhoff, *Adular;* Hannelore Weygand, *Perkunos;* Anneliese Küppers, *Afrika*) 2346
3. Šveits (Gottfried Trachsel, *Kursus;* Henri Chammartin, *Woehler;* Gustav Fischer, *Vasello*) 2346
4. NSV Liit (Sergei Filatov, *Ingas;* Aleksandr Vtorov, *Repertuar*; Nikolai Sitko, *Skatšok*) 2170
5. Taani (Lis Hartel, *Jubilee;* Hermann Zobel, *Monty;* Inger Lemvigh-Müller, *Bel Ami*) 2167
6. Prantsusmaa (André Jousseaume, *Harpagon;* Jean-Albert Brau, *Vol d'Amour;* Jean Salmon, *Kipling*) 2016

1964 Tokio (6)

1. Saksa ü. v./Saksa FV (Harry Boldt, *Remus*; Reiner Klimke, *Dux;* Josef Neckermann, *Antoinette*) 2558,0
2. Šveits (Henri Chammartin, *Woermann;* Gustav Fischer, *Wald;* Marianne Gossweiler, *Stephan*) 2526,0
3. NSV Liit (Sergei Filatov, *Absent;* Ivan Kizimov, *Ihhor;* Ivan Kalita, *Muar*) 2311,0
4. USA (Patricia de la Tour, *Bath Patrick;* Anne Newberry, *Farstrat;* Karen McIntosh, *Malteser*) 2130,0
5. Rootsi (William Hamilton, *Delicado;* Hans Wikne, *Gaspari;* Bengt Ljungquist, *Karat*) 2068,0
6. Jaapan (Kikuko Inoue, *Katsunobori;* Nagahiro Okabe, *Keiha;* Yoritsune Matsudaira, *Hamachidori*) 1779,5

1968 México (8)

1. Saksa FV (Josef Neckermann, *Mariano;* Reiner Klimke, *Dux;* Liselott Linsenhoff, *Piaff*) 2699
2. NSV Liit (Ivan Kizimov, *Ihhor;* Ivan Kalita, *Absent;* Jelena Petuškova, *Pepel*) 2657
3. Šveits (Gustav Fischer, *Wald;* Henri Chammartin, *Woldietrich;* Marianne Gossweiler, *Stephan*) 2547
4. Saksa DV (Horst Köhler, *Neuschnee;* Gerhard Brockmüller, *Tristan;* Wolfgang Müller, *Marios*) 2357
5. Suurbritannia (Domini Lawrence, *San Fernando;* Lorna Hilda Johnstone, *El Guapo;* Johanna Hall, *Conversano Caprice*) 2332
6. Tšiili (Guillermo Squella, *Colchaguino;* Antônio Piraino, *Ciclon;* Patricio Escudero, *Prete*) 2015

1972 München (10)

1. NSV Liit (Jelena Petuškova, *Pepel;* Ivan Kizimov, *Ihhor;* Ivan Kalita, *Tarif*) 5095
2. Saksa FV (Liselott Linsenhoff, *Piaff;* Josef Neckermann, *Venetia;* Karin Schlüter, *Liostro*) 5083
3. Rootsi (Ulla Håkansson, *Ajax;* Ninna Swaab, *Casanova;* Maud von Rosen, *Lucky Boy*) 4849
4. Taani (Axel Mikkelsen, *Talisman;* Ulla Petersen, *Chigwell;* Charlotte Ingemann, *Souliman*) 4606
5. Saksa DV (Gerhard Brockmüller, *Marios;* Wolfgang Müller, *Semafor*; Horst Köhler, *Imanuel*) 4552
6. Kanada (Christilot Hanson, *Armagnac;* Cynthia Neal, *Bonne Année;* Lorraine Stubbs, *Venezuela*) 4418

1976 Montreal (8)

1. Saksa FV (Harry Boldt, *Woycek;* Reiner Klimke, *Mehmed;* Gabriela Grillo, *Ultimo*) 5155
2. Šveits (Christine Stückelberger, *Granat;* Ulrich Lehmann, *Widin;* Doris Ramseier, *Roch*) 4684
3. USA (Hilda Gurney, *Keen;* Dorothy Morkis, *Monaco;* Edith Master, *Dahlwitz*) 4647
4. NSV Liit (Viktor Ugrjumov, *Said;* Ivan Kalita, *Tarif;* Ivan Kizimov, *Rebus*) 4542
5. Kanada (Christilot Boylen-Hanson, *Gaspano;* Lorraine Stubbs, *True North;* Barbara Stracey, *Jungherr II*) 4538
6. Taani (Ulla Petersen, *Chigwell;* Tonny Jensen, *Fox;* Niels Haagensen, *Lowenstern*) 4448

1980 Moskva (4)[1]

1. NSV Liit (Juri Kovšov, *Igrok;* Viktor Ugrjumov, *Škval;* Vera Missevitš, *Plot*) 4383
2. Bulgaaria (Petâr Mandadžiev, *Sčibor;* Svetoslav Ivanov, *Aleko;* Georgi Gadžev, *Vnimatelen*) 3580
3. Rumeenia (Anghelache Donescu, *Dor;* Dumitru Velicu, *Decebal;* Petre Roşca, *Derbist*) 3346
4. Poola (Józef Zagor, *Helios;* Elke-Karin Morciniec, *Sum;* Wanda Wasowska, *Damask*) 2945

[1] Austriast ja Soomest osales kummaski üks võistleja.

KOLMEVÕISTLUS

INDIVIDUAALNE

1912 Stokholm (27/7)

1. Axel Nordlander, *Lady Artist* (Rts.) 46,59
2. Friedrich von Rochow, *Idealist* (Saksa) 46,42
3. Jean Cariou, *Cocotte* (Pr.) 46,32
4. Nils Adlercreutz, *Atout* (Rts.) 46,31
5. Ernst Casparsson, *Irmelin* (Rts.) 46,16
5. Richard von Schaesberg-Tannheim, *Grundsee* (Saksa) 46,16

1920 Antverpen (25/8)

1. Helmer Mörner, *Germania* (Rts.) 1775,00
2. Åge Lundström, *Yrsa* (Rts.) 1738,75
3. Ettore Caffaratti, *Traditore* (It.) 1733,75
4. Roger Moeremans d'Emaus, *Sweet Girl* (Belgia) 1652,50
5. Garibaldi Spighi, *Virginia* (It.) 1647,50
6. Harry Chamberlin, *Harebell* (USA) 1568,75

1924 Pariis (44/13)

1. Adolph van der Voort van Zijp, *Silver Piece* (Holl.) 1976,0
2. Frode Kirkebjerg, *Meteor* (Taani) 1853,5
3. Sloan Doak, *Pathfinder* (USA) 1845,5
4. Charles Pahud de Mortanges, *Johnny Walker* (Holl.) 1828,0
5. Claës König, *Bojar* (Rts.) 1730,0
6. Beaudouin de Brabandère, *Modestie* (Belgia) 1728,5
6. Edward de Fonblanque, *Copper* (Sbr.) 1728,5

1928 Amsterdam (46/17)

1. Charles Pahud de Mortanges, *Marcroix* (Holl.) 1969,82
2. Gerard de Kruijff, *Va-t-en* (Holl.) 1967,26
3. Bruno Neumann, *Ilja* (Saksa) 1944,42
4. Adolph van der Voort van Zijp, *Silver Piece* (Holl.) 1928,60
5. Hans Olaf von Essen, *El Kaid* (Soome) 1924,64
6. Bjart Ording, *And Over* (Norra) 1912,98

1932 Los Angeles (14/5)

1. Charles Pahud de Mortanges, *Marcroix* (Holl.) 1813,833
2. Earl Thomson, *Jenny Camp* (USA) 1811,000
3. Clarence von Rosen *jun.*, *Sunnyside Maid* (Rts.) 1809,416
4. Harry Chamberlin, *Pleasant Smiles* (USA) 1687,833
5. Ernst Hallberg, *Karokan* (Rts.) 1679,333
6. Karel Schummelketel, *Duiveltje* (Holl.) 1614,500

1936 Berliin (50/19)

1. Ludwig Stubbendorff, *Nurmi* (Saksa) —37,70
2. Earl Thomson, *Jenny Camp* (USA) —99,90
3. Hans Mathiesen-Lunding, *Jason* (Taani) —102,20
4. Vincens Grandjean, *Grey Friar* (Taani) —104,90
5. Ágoston Endrődy, *Pandur* (Ung.) —105,70
6. Rudolf Lippert, *Fasan* (Saksa) —111,60

1948 London (45/16)

1. Bernard Chevallier, *Aiglonne* (Pr.) +4,00
2. Frank Henry, *Swing Low* (USA) —21,00
3. Robert Selfelt, *Claque* (Rts.) —25,00
4. Charles Anderson, *Reno Palisade* (USA) —26,50
5. Joaquin Nogueras Márquez, *Epsom* (Hisp.) —41,00
6. Erik Carlsen, *Ezja* (Taani) —44,00

1952 Helsingi (59/21)

1. Hans von Blixen-Finecke *jun.*, *Jubal* (Rts.) —28,33
2. Guy Lefrant, *Verdun* (Pr.) —54,50
3. Wilhelm Büsing, *Hubertus* (SFV) —55,50
4. Pedro Mercado, *Mandinga* (Arg.) —62,80

5. Klaus Wagner, *Dachs* (SFV) —65,66
6. Piero D'Inzeo, *Pagoro* (It.) —66,80
10. Valerian Kuibõšev, *Perekop* (NSVL) —84,00
Juri Andrejev, *Lugovoi* (NSVL) langes välja
Boriss Lilov, *Zagib* (NSVL) langes välja

1956 Stokholm (57/19)

1. Petrus Kastenman, *Iluster* (Rts.) —66,53
2. August Lütke-Westhues, *Trux von Kamax* (S. ü. v./SFV) —84,87
3. Frank Weldon, *Kilbarry* (Sbr.) —85,48
4. Lev Baklõškin, *Gimnast* (NSVL) —96,65
5. Cenko Rašков, *Euphoria* (Bulg.) —111,23
6. Arthur Rook, *Wild Venture* (Sbr.) —119,64
30. Nikolai Selenkov, *Satrap* (NSVL) —297,68
35. Valerian Kuibõšev, *Perekop* (NSVL) —718,00

1960 Rooma (73/19)

1. Lawrence Morgan, *Salad Days* (Austr.) +7,15
2. Neale Lavis, *Mirrabooka* (Austr.) —16,50
3. Anton Bühler, *Gay Spark* (Šv.) —51,21
4. Michael Bullen, *Cottage Romance* (Sbr.) —62,60
5. Saibattal Mursalimov, *Satrap* (NSVL) —63,75
6. Jack Le Goff, *Image* (Pr.) —72,91
7. Lev Baklõškin, *Bazis* (NSVL) —83,35
Boriss Konkov, *Rumb* (NSVL) langes välja
Juri Smõslov, *Registratsija* (NSVL) langes välja

1964 Tokio (48/12)

1. Mauro Checcoli, *Surbean* (It.) +64,40
2. Carlos Moratorio, *Chalan* (Arg.) +56,40
3. Fritz Ligges, *Donkosak* (S. ü. v./SFV) +49,20
4. Michael Page, *Grasshopper* (USA) +47,40
5. Anthony Cameron, *Black Salmon* (Iiri) +46,53
6. Horst Karsten, *Condora* (S. ü. v./SFV) +36,60
10. German Gazjumov, *Gran* (NSVL) +23,47
19. Boriss Konkov, *Rumb* (NSVL) —10,97
21. Pavel Dejev, *Satrap* (NSVL) —32,13
26. Saibattal Mursalimov, *Džigit* (NSVL) —53,87

1968 México (49/13)

1. Jean-Jacques Guyon, *Pitou* (Pr.) —38,86
2. Derek Allhusen, *Lochinvar* (Sbr.) —41,61
3. Michael Page, *Foster* (USA) —52,31
4. Richard Meade, *Cornishman V* (Sbr.) —64,46
5. Reuben Jones, *The Poacher* (Sbr.) —69,86
6. James Wofford, *Kilkenny* (USA) —74,06
10. German Gazjumov, *Fugass* (NSVL) —95,70
20. Aleksandr Jevdokimov, *Fat* (NSVL) —171,00
Svetozar Gluškov, *Balerina* (NSVL) langes välja
Pavel Dejev, *Paket* (NSVL) langes välja

1972 München (73/19)

1. Richard Meade, *Laurieston* (Sbr.) +57,73
2. Alessandro Argenton, *Woodland* (It.) +43,33
3. Jan Jönsson, *Sarajevo* (Rts.) +39,67
4. Mary Gordon-Watson, *Cornishman V* (Sbr.) +30,27
5. Kevin Freeman, *Good Mixture* (USA) +29,87
6. William Roycroft, *Warrathoola* (Austr.) +29,60
12. Sergei Muhhin, *Reisfeder* (NSVL) —0,13
19. Valentin Gorelkin, *Rok* (NSVL) —34,93
39. Vladimir Lanjugin, *Zimar* (NSVL) —155,00

Mamadžan Ismailov, *Trest* (NSVL) langes välja

1976 Montreal (49/13)

1. Edmund Coffin, *Bally-Cor* (USA) —114,99
2. John Michael Plumb, *Better and Better* (USA) —125,85
3. Karl Schultz, *Madrigal* (SFV) —129,45
4. Richard Meade, *Jacob Jones* (Sbr.) —141,35
5. Wayne Roycroft, *Laurenson* (Austr.) —178,04
6. Gerard Sinnott, *Croghan* (Iiri) —178,85
8. Juri Salnikov, *Rumpel* (NSVL) —189,46
17. Valeri Dvorjaninov, *Zeila* (NSVL) —218,25
25. Viktor Kalinin, *Araks* (NSVL) —313,84

Pjotr Gornuško, *Gusar* (NSVL) katk.

1980 Moskva (28/7)

1. Federico Euro Roman, *Rossinan* (It.) —108,6
2. Aleksandr Blinov, *Galzun* (NSVL) —120,8
3. Juri Salnikov, *Pintset* (NSVL) —151,6
4. Valeri Volkov, *Tshetl* (NSVL) —184,6
5. Cvetan Dončev, *Medisson* (Bulg.) —185,8
6. Mirosław Szlapka *Erywan* (Poola) —241,8
11. Sergei Rogožin, *Gelespont* (NSVL) —338,8

VÕISTKONDLIK

1912 Stokholm (7)[1]

1. Rootsi (Axel Nordlander, *Lady Artist*; Nils Adlercreutz, *Atout*; Ernst Casparsson, *Irmelin*) 139,06
2. Saksamaa (Friedrich von Rochow, *Idealist*; Richard von Schaesberg-Tannheim, *Grundsee*; Eduard von Lütcken, *Blue Boy*) 138,48
3. USA (Benjamin Lear, *Poppy*; John Montgomery, *Deceive*; Guy Henry, *Chiswell*) 137,33
4. Prantsusmaa (Jean Cariou, *Cocotte*; Bernard Meyer, *Allons-y*; Seigner, *Dignité*) 136,77

[1] Belgia, Suurbritannia ja Taani sportlased ei lõpetanud võistlust.

1920 Antverpen (6)

1. Rootsi (Helmer Mörner, *Germania*; Åge Lundström, *Yrsa*; Georg von Braun, *Diana*) 5057,50
2. Itaalia (Ettore Caffaratti, *Traditore*; Garibaldi Spighi, *Virginia*; Giulio Cacciandra, *Fortunello*) 4735,00
3. Belgia (Roger Moeremans d'Emaus, *Sweet Girl*; Oswald Lints, *Martha*; Jules Bonvalet, *Weppelghem*) 4560,00
4. USA (Harry Chamberlin, *Harebell*; William West, *Prince*; John Barry, *Singlan*) 4477,50

1924 Pariis (10)

1. Holland (Adolph van der Voort van Zijp, *Silver Piece*; Charles Pahud de Mortanges, *Johnny Walker*; Gerard de Kruijff, *Addio*) 5297,5
2. Rootsi (Claës König, *Bojar*; Torsten Sylvan, *Anita*; Gustaf Hagelin, *Varius*) 4743,5
3. Itaalia (Alberto Lombardi, *Pimplo*; Alessandro Alvisi, *Capiligio*; Emanuele Di Pralormo, *Mount Felix*) 4512,5
4. Šveits (Hans Bühler, *Mikosch*; Charley Stoffel, *Kreuzritter*; Werner Fehr, *Prahlhans*) 4338,5
5. Belgia (Beaudouin de Brabandère, *Modestie*; Jules Bonvalet, *Weppelghem*; Joseph Fallon, *Le Divorce*) 4233,5
6. Suurbritannia (Edward de Fonblanque, *Copper*; K. Hervey, *Wild Gal*; F. Tod, *White Surrey*) 4064,5

1928 Amsterdam (14)[1]

1. Holland (Charles Pahud de Mortanges, *Marcroix*; Gerard de Kruijff, *Va-t-en*; Adolph van der Voort van Zijp, *Silver Piece*) 5865,68
2. Norra (Bjart Ording, *And Over*; Arthur Quist, *Hidalgo*; Eugen Johansen, *Baby*) 5395,68
3. Poola (Michał Antoniewicz, *Maja Miła*; Józef Trenkwald, *Lwi Pazur*; Karol Römmel, *Doneuse*) 5067,92

[1] Teised võistkonnad langesid välja, sest osa liikmeid ei lõpetanud võistlust.

1932 Los Angeles (4)[1]

1. USA (Earl Thomson, *Jenny Camp*; Harry Chamberlin, *Pleasant Smiles*; Edwin Argo, *Honolulu Tomboy*) 5038,083
2. Holland (Charles Pahud de Mortanges, *Marcroix*; Karel Schummelketel, *Duiveltje*; Aernout van Lennep, *Henk*) 4689,083

[1] Teised võistkonnad katkestasid.

1936 Berliin (14)[1]

1. Saksamaa (Ludwig Stubbendorff, *Nurmi*; Rudolf Lippert, *Pasan*; Konrad von Wangenheim, *Kurfürst*) —676,65
2. Poola (Henryk Leliwa-Roycewicz, *Arlekin III*; Zdzisław Kawecki, *Bambino*; Seweryn Kulesza, *Toska*) —991,70
3. Suurbritannia (Alec Scott, *Bob Clive*; Edward Howard-Vyse, *Blue Steel*; Richard Pinshawe, *Bowie Knife*) —9195,50
4. Tšehhoslovakkia (Václav Procházka, *Harlekyn*; Josef Dobeš, *Leskov*; Otomar Bureš, *Mirko*) —18952,70

[1] Teised võistkonnad langesid välja, sest osa liikmeid ei lõpetanud võistlust.

1948 London (14)[1]

1. USA (Frank Henry, *Swing Low*; Charles Anderson, *Reno Palisade*; Earl Thomson, *Reno Rhythm*) —161,50
2. Rootsi (Robert Selfelt, *Claque*; Nils Olof Stahre, *Komet*; Sigurd Svensson, *Dust*) —165,00
3. Mehhiko (Humberto Mariles Cortés, *Parral*; Raúl Campero, *Tarahumara*; Joaquín Solano Chagoya, *Malinche*) —305,25
4. Šveits (Alfred Blaser, *Mahmud*; Anton Bühler, *Amour Amour*; Pierre Musy, *Französin*) —404,50
5. Hispaania (Joaquín Nogueras Márquez, *Epsom*; Fernando Gazapo de Sarraga, *Vivian*; Santiago Martínez Larraz, *Fogoso*) —422,50

[1] Teised võistkonnad langesid välja, sest osa liikmeid ei lõpetanud võistlust.

1952 Helsingi (19)

1. Rootsi (Hans von Blixen-Finecke *jun.*, *Jubal*; Nils Olof Stahre, *Komet*; Karl Folke Frölén, *Fair*) —221,94
2. Saksa FV (Wilhelm Büsing, *Hubertus*; Klaus Wagner, *Dachs*; Otto Rothe, *Trux von Kamax*) —235,49
3. USA (Charles Hough, *Cassivellannus*; Walter Staley, *Craigwood Park*; John Wofford, *Benny Grimes*) —587,16
4. Portugal (Fernando Marquês Cavaleiro, *Caudel*; António Pereira de Almeida, *Florentina*; Joaquim Duarte Silva, *Faial*) —618,90
5. Taani (Hans Andersen, *Tom*; Otto Acthon, *Sirdar*; Aage Rubæck-Nielsen, *Sahara*) —828,86
6. Iirimaa (Henry Freeman-Jackson, *Cuchulain*; Ian Dudgeon, *Hope*; Mark Darley, *Emily Little*) —953,52

NSV Liit (Valerian Kuibõšev, *Perekop*; Boriss

Lilov, *Zagib*; Juri Andrejev, *Lugovoi*) langes välja

1956 Stokholm (19)

1. Suurbritannia (Frank Weldon, *Kilbarry*; Arthur Rook, *Wild Venture*; Albert Hill, *Countryman III*) —355,48
2. Saksa ü. v./Saksa FV (August Lütke-Westhues, *Trux von Kamax*; Otto Rothe, *Sissi*; Klaus Wagner, *Prinzess*) —475,91
3. Kanada (John Rumble, *Cilroy*; James Elder, *Colleen*; Brian Herbinson, *Tara*) —572,72
4. Austraalia (Brian Crago, *Radar*; Wyatt Thompson, *Brown Sugar*; Ernest Barker, *Dandy*) —619,98
5. Itaalia (Giancarlo Gutierrez, *Wiston*; Adriano Capuzzo, *Tuft of Heather*; Giuseppe Molinari, *Uccello*) —691,14
6. Argentiina (Juan Merbilháa, *Gitana I*; Eduardo Cano, *Why*; Carlos de la Serna, *Fanion*) —724,18
7. NSV Liit (Lev Baklõškin, *Gimnast*; Nikolai Selenkov, *Satrap*; Valerian Kuibõšev, *Perekop*) —1112,23

1960 Rooma (18)

1. Austraalia (Lawrence Morgan, *Salad Days*; Neale Lavis, *Mirrabooka*; William Roycroft, *Our Solo*) —128,18
2. Šveits (Anton Bühler, *Gay Spark*; Hans Schwarzenbach, *Burn Trout*; Rudolf Günthardt, *Atbara*) —386,02
3. Prantsusmaa (Jack Le Goff, *Image*; Guy Lefrant, *Nicias*; Jean Le Roy, *Gardem*) —515,71
4. Suurbritannia (Michael Bullen, *Cottage Romance*; Albert Hill, *Wild Venture*; Frank Weldon, *Samuel Johnson*) —516,21
5. Itaalia (Lucio Tasca, *Rahin*; Ludovico Nava, *Arcidosso*; Giovanni Grignolo, *Court Hill*) —528,21
6. Iirimaa (Edward Harty, *Harlequin*; Anthony Cameron, *Sonnet*; Ian Dudgeon, *Corrigneagh*) —674,00

NSV Liit (Saibattal Mursalimov, *Satrap*; Juri Smõslov, *Registratsija*; Lev Baklõškin, *Bazis*; Boriss Konkov, *Rumb*) langes välja

1964 Tokio (12)

1. Itaalia (Mauro Checcoli, *Surbean*; Paolo Angioni, *King*; Giuseppe Ravano, *Royal Love*) +85,80
2. USA (Michael Page, *Grasshopper*; Kevin Freeman, *Gallopade*; John Michael Plumb, *Bold Minstrel*) +65,86
3. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Fritz Ligges, *Donkasak*; Horst Karsten, *Condora*; Gerhard Schulz, *Balca X*) +56,73
4. Iirimaa (Anthony Cameron, *Black Salmon*; Thomas Brennan, *Kilkenny*; John Harty, *San Michele*) +42,86
5. NSV Liit (German Gazjumov, *Gran*; Boriss Konkov, *Rumb*; Pavel Dejev, *Satrap*) —19,63
6. Argentiina (Carlos Moratorio, *Chalan*; Elvio Flores, *Legitima*; Juan Gesualdi, *Morrina*) —34,80

1968 México (12)

1. Suurbritannia (Derek Allhusen, *Lochinvar*; Richard Meade, *Cornishman V*; Reuben Jones, *The Poacher*) —175,93
2. USA (Michael Page, *Foster*; James Wofford, *Kilkenny*; John Michael Plumb, *Plain Sailing*) —245,87
3. Austraalia (Wayne Roycroft, *Zhivago*; Brian Cobcroft, *Depeche*; William Roycroft, *Warrathoola*) —331,26
4. Prantsusmaa (Jean-Jacques Guyon, *Pitou*; André Le Goupil, *Olivette B*; Jean Sarrazin, *Joburg*) —505,83
5. Saksa FV (Horst Karsten, *Adagio*; Jochen Mehrdorf, *Lapislazuli*; Klaus Wagner, *Abdulla*) —518,22
6. Mehhiko (Ernesto del Castillo, *Codicioso*; Ramón Mejia, *Centinela*; Evaristo Avalos, *Ludmilla II*) —631,56

NSV Liit (German Gazjumov, *Fugass*; Aleksandr Jevdokimov, *Fal*; Pavel Dejev, *Paket*; Svetozar Gluškov, *Balerina*) langes välja

1972 München (18)[1]

1. Suurbritannia (Richard Meade, *Laurieston*; Mary Gordon-Watson, *Cornishman V*; Bridget Parker, *Cornish Gold*; Mark Phillips, *Great Ovation*) +95,53
2. USA (Kevin Freeman, *Good Mixture*; Bruce Davidson, *Plain Sailing*; John Michael Plumb, *Free and Easy*; James Wofford, *Kilkenny*) +10,81
3. Saksa FV (Harry Klugmann, *Christopher Robert*; Ludwig Gössing, *Chicago*; Karl Schultz, *Pisco*; Horst Karsten, *Sioux*) —18,00
4. Austraalia (William Roycroft, *Warrathoola*; Richard Sands, *Depeche*; Brian Schrapel, *Wakool XX*; James Clarke Roycroft, *Furtive*) —27,86
5. Saksa DV (Rudolf Beerbohm, *Ingolf*; Jens Niehls, *Big-Ben*; Joachim Brohmann, *Uranio*; Helmut Gille, *Pelicht*) —127,93
6. Šveits (Paul Hürlimann, *Grand Times*; Anton Bühler, *Wukari*; Alfred Schwarzenbach, *Big Boy*; Max Hauri, *Red Baron*) —156,43
7. NSV Liit (Sergei Muhhin, *Reisleder*; Valentin Gorelkin, *Rok*; Vladimir Lanjugin, *Zimar*; Mamadžan Ismailov, *Trest*) —190,06

[1] Esmakordselt anti medal ka võistkonna neljandale liikmele, kuigi võistkondlikku arvestusse läheb 4 võistleja tulemusest 3 parema oma.

1976 Montreal (12)

1. USA (Edmund Coffin, *Bally-Cor*; John Michael Plumb, *Better and Better*; Bruce Davidson, *Irish-Cap*; Mary Tauskey, *Marcus-Aurelius*) —441,00
2. Saksa FV (Karl Schultz, *Madrigal*; Herbert Blöcker, *Albrant*; Helmut Rethemeier, *Pauline*; Otto Ammermann, *Volturno*) —584,60
3. Austraalia (Wayne Roycroft, *Laurenson*; Mervyn Bennett, *Regal Reign*; William Roycroft, *Version*; Denis Pigott, *Hillstead*) —599,54
4. Itaalia (Federico Euro Roman, *Shamrock*; Mario Turner, *Tempest Blisland*; Alessandro Argenton, *Woodland*; Giovanni Bossi, *Boston*) —682,24
5. NSV Liit (Juri Salnikov, *Rumpel*; Valeri Dvorjaninov, *Zeila*; Viktor Kalinin, *Araks*; Pjotr Gornuško, *Gusar*) —721,55
6. Kanada (Juliet Graham, *Sumatra*; Cathy Wedge, *City Fella*; Robin Hahn, *L'Esprit*; James Day, *Viceroy*) —808,81

1980 Moskva (7)[1]

1. NSV Liit (Aleksandr Blinov, *Galzun*; Juri Salnikov, *Pintset*; Valeri Volkov, *Tsheti*; Sergei Rogožin, *Gelespont*) —457,00
2. Itaalia (Federico Euro Roman, *Rossinan*; Anna Casagrande, *Daleye*; Mauro Roman, *Dourakine 4*; Marina Sciocchetti, *Rohan de Lechereo*) —656,20
3. Mehhiko (Manuel Mendivil Yocupicio, *Remember*; David Bárcena Rios, *Bombona*; José Luis Soto Pérez, *Quelite*; Fabián Vázquez López, *Cocaleco*, langes välja) —1172,85
4. Ungari (László Cseresnyés, *Fapipa*; István Grózner, *Biboros*; Zoltán Horváth, *L'Amur*;

Mihály Oláh, *Adós*, langes välja) —1603,40

[1] Poola, Bulgaaria ja India võistkond langesid välja (Poolal lõpetas võistluse 2 ja Bulgaarial 1, Indial ei lõpetanud ükski).

TAKISTUSSÕIT

INDIVIDUAALNE

1900 Pariis (45/5)
1. Aimé Haegeman, *Benton II* (Belgia) 2.16,0
2. Georges van de Poele, *Windsor Squire* (Belgia) 2.17,6
3. M. de Champsavin, *Terpsichore* (Pr.) 2.26,0

1912 Stokholm (31/8)
1. Jean Cariou, *Mignon* (Pr.) 186
2. Rabod von Kröcher, *Dohna* (Saksa) 186
3. Emanuel de Blommaert de Soye, *Clonmore* (Belgia) 185
4. H. Scott, *Shamrock* (Sbr.) 184
5. Sigismund Freyer, *Ultimus* (Saksa) 183
6. Wilhelm von Hohenau, *Pretty Girl* (Saksa) 181
6. Nils Adlercreutz, *Ilex* (Rts.) 181
6. Ernst Casparsson, *Kiriki* (Rts.) 181

1920 Antverpen (25/6)
1. Tommaso Lequio di Assaba, *Trebecco* (It.) —2
2. Alessandro Valerio, *Cento* (It.) —3
3. Carl Gustaf Moritz Thure Lewenhaupt, *Mon Coeur* (Rts.) —4
4. Paul Michelet, *Raon* (Norra) —5
5. Ferdinand de la Serna, *Arsinoe* (Belgia) —6
5. Lars von Stockenström, *Reward* (Rts.) —6

1924 Pariis (43/11)
1. Alphonse Gemuseus, *Lucette* (Šv.) —6,00
2. Tommaso Lequio di Assaba, *Trebecco* (It.) —8,75
3. Adam Królikiewicz, *Picador* (Poola) —10,00
4. P. Bowden-Smith, *Billy Boy* (Sbr.) —10,50
5. António Borges de Almeida, *Reginald* (Port.) —12/2.28,4
6. Åke Thelning, *Loke* (Rts.) —12/2.30,4

1928 Amsterdam (46/16)
1. František Ventura, *Eliot* (Tšehh.) 0/0/0
2. Pierre Bertran de Balanda, *Papillon* (Pr.) 0/0/2
3. Charly Kuhn, *Pepita* (Šv.) 0/0/4
4. Kazimierz Gzowski, *Mylord* (Poola) 0/2/1.33,0
5. José Navarro Morenés, *Zapatazo* (Hisp.) 0/2/1.36,0
6. Karl Hansen, *Gerold* (Rts.) 0/2/1.39,0

1932 Los Angeles (11/4)[1]
1. Takeichi Nishi, *Uranus* (Jp.) —8,0
2. Harry Chamberlin, *Show Girl* (USA) —12,0
3. Clarence von Rosen *jun.*, *Empire* (Rts.) —16,0
4. William Bradford, *Joe Aleshire* (USA) —24,0
5. Ernst Hallberg, *Kornett* (Rts.) —50,5

[1] Teised võistlejad katkestasid. Ka ei lõpetanud ühelgi võistkonnal 3 võistlejat, seepärast ei arvestatud ühegi võistkonna tulemust.

1936 Berliin (54/18)
1. Kurt Hasse, *Tora* (Saksa) —4/4/59,2
2. Henri Rang, *Delfis* (Rum.) —4/4/1.12,8
3. József von Platthy, *Sellö* (Ung.) —8/0/1.02,6
4. Georges van der Meersch, *Ibrahim* (Belgia) —8/0/1.09,0
5. Carl Raguse, *Dakota* (USA) —8/4/1.02,4
6. Johan Greter, *Ernica* (Holl.) —12
6. José Beltrão, *Biscuit* (Port.) —12
6. Xavier Bizard, *Bagatelle* (Pr.) —12
6. Maurice Gudin de Vallerin, *Ecuyère* (Pr.) —12
6. Cevat Koula, *Sapkin* (Türgi) —12

1948 London (44/15)
1. Humberto Mariles Cortés, *Arete* (Mehh.) —6,25
2. Rubén Uriza, *Hatvey* (Mehh.) —8/0
3. Jean-François d'Orgeix, *Sucre de Pomme* (Pr.) —8/4/38,9
4. Franklin Wing, *Democrat* (USA) —8/4/40,1
5. Jaime Garcia Cruz, *Bizarro* (Hisp.) —12
6. Erik Sörensen, *Blatunga* (Rts.) —12

1952 Helsingi (51/20)
1. Pierre Jonquères d'Oriola, *Ali Baba* (Pr.) —8/0
2. Oscar Cristi, *Bambi* (Tšiili) —8/4
3. Fritz Thiedemann, *Meteor* (SFV) —8/8/38,5
4. Eloi Massey Oliveira de Menezes, *Biguá* (Bras.) —8/8/45,0
5. Wilfred White, *Nizefella* (Sbr.) —8/12
6. Humberto Mariles Cortés, *Petrolero* (Mehh.) —8,75
43. Mihhail Vlassov, *Rota* (NSVL) —56,00
46. Nikolai Šelenkov, *Atiger* (NSVL) —62,50
47. Grigori Budjonnõi, *Jeger* (NSVL) —83,25

1956 Stokholm (66/24)
1. Hans Günter Winkler, *Halla* (S. ü. v./SFV) —4,0
2. Raimondo D'Inzeo, *Merano* (It.) —8,0
3. Piero D'Inzeo, *Uruguay* (It.) —11,0
4. Fritz Thiedemann, *Meteor* (S. ü. v./SFV) —12,0
4. Wilfred White, *Nizefella* (Sbr.) —12,0
6. Pierre Jonquères d'Oriola, *Voulette* (Pr.) —15,0
21. Andrei Favorski, *Manjovr* (NSVL) —40,0
39. Vladimir Raspopov, *Kodeks* (NSVL) —76,5
Boriss Lilov, *Boston* (NSVL) langes välja

1960 Rooma (60/23)
1. Raimondo D'Inzeo, *Posillipo* (It.) —12,0
2. Piero D'Inzeo, *The Rock* (It.) —16,0
3. David Broome, *Sunsalve* (Sbr.) —23,0
4. George Morris, *Sinjon* (USA) —24,0
5. Hans Günter Winkler, *Halla* (S. ü. v./SFV) —25,0
6. Fritz Thiedemann, *Meteor* (S. ü. v./SFV) —25,5
Fjodor Metelkov, *Kovjor* (NSVL) langes välja
Andrei Favorski, *Manjovr* (NSVL) langes välja
Ernest Šabailo, *Boston* (NSVL) langes välja

1964 Tokio (46/17)
1. Pierre Jonquères d'Oriola, *Lutteur* (Pr.) —9,00
2. Hermann Schridde, *Dozent II* (S. ü. v./SFV) —13,75
3. Peter Robeson, *Firecrest* (Sbr.) —16/0
4. Thomas Fahey, *Bonvale* (Austr.) —16/8
5. Joaquim Duarte Silva, *Jeune France* (Port.) —20,00
5. Nelson Pessoa Filho, *Huipil* (Bras.) —20,00
28. Ivan Semjonov, *Sibirjak* (NSVL) —51,50
36. Aleksandr Purtov, *Svetša* (NSVL) —68,75
Andrei Favorski, *Manjovr* (NSVL) langes välja

1968 México (41/15)
1. William Steinkraus, *Snowbound* (USA) —4
2. Marion Coakes, *Stroller* (Sbr.) —8
3. David Broome, *Mister Softee* (Sbr.) —12/0/35,3
4. Frank Chapot, *San Lucas* (USA) —12/0/36,8
5. Hans Günter Winkler, *Enigk* (SFV) —12/0/37,5
6. James Elder, *The Immigrant* (Kan.) —12/0/39,2
26.—31. Viktor Matvejev, *Krohhotnõi* (NSVL) (1. voor) —16
Jevgeni Kuzin, *Figljar* (NSVL) langes välja

1972 München (56/21)
1. Graziano Mancinelli, *Ambassador* (It.) —8/0/45,0
2. Ann Moore, *Psalm* (Sbr.) —8/3/53,9
3. Neal Shapiro, *Sloopy* (USA) —8/8/46,0
4. James Day, *Steelmaster* (Kan.) —8,75
4. Hugo Simon, *Lavendel* (Austria) —8,75
31.—36. Viktor Matvejev, *Krohhotnõi* (NSVL) (1. voor) —16,00
41. Aleksandr Nebogov, *Ekvador* (NSVL) (1. voor) —22,00

Viktor Lissitsõn, *Penteli* (NSVL) langes välja

1976 Montreal (43/20)
1. Alwin Schockemöhle, *Warwick Rex* (SFV) 0
2. Michel Vaillancourt, *Branch County* (Kan.) —12/4
3. François Mathy, *Gai Luron* (Belgia) —12/8
4. Deborah Johnsey, *Moxy* (Sbr.) —12/15,25
5. Guy Creighton, *Mr. Dennis* (Austr.) —16
5. Marcel Rozier, *Bayard de Maupas* (Pr.) —16
5. Frank Chapot, *Viscount* (USA) —16
5. Hugo Simon, *Lavendel* (Austria) —16

1980 Moskva (16/7)
1. Jan Kowalczyk, *Artemor* (Poola) —8,00
2. Nikolai Korolkov, *Espadron* (NSVL) —9,50
3. Joaquín Pérez Heras, *Alymony* (Mehh.) —12/4/43,23
4. Oswaldo Méndez Herbruger, *Pampa* (Guat.) —12/4/43,59
5. Viktor Poganovski, *Topki* (NSVL) —15,50
6. Wiesław Hartman, *Norton* (Poola) —16,00
9. Vjatšeslav Tšukanov, *Gepatit* (NSVL) —24,75

VÕISTKONDLIK

1912 Stokholm (6)
1. Rootsi (Carl Gustaf Sixtensson Lewenhaupt, *Medusa;* Gustaf Kilman, *Gåtan;* Hans von Rosen, *Lord Iron*) 545
2. Prantsusmaa (Michel d'Astafort, *Amazone;* Jean Cariou, *Mignon;* Bernard Meyer, *Allons-y*) 538
3. Saksamaa (Sigismund Freyer, *Ultimus;* Wilhelm von Hohenau, *Pretty Girl;* Ernst-Hubertus Deloch, *Hubertus*) 530
4. USA (John Montgomery, *Deceive;* Guy Henry, *Chiswell;* Benjamin Lear, *Poppy*) 527
5. Venemaa (Aleksandr Rodzianko, *Eros;* Mihhail Pleškov, *Yvette;* Aleksei Selihhov, *Tugela*) 520
6. Belgia (Emanuel de Blommaert de Soye, *Clonmore;* Gaston de Trannoy, *Capricieux;* Paul Convert, *La Sioute*) 510

1920 Antverpen (5)
1. Rootsi (Hans von Rosen, *Poor Boy;* Claës König, *Trésor;* Daniel Norling, *Eros II*) —14,00
2. Belgia (Herman de Oultremont, *Lord Kitchener;* André Coumans, *Lisette;* Herman de Gaiffier d'Hestroy, *Miss*) —16,25
3. Itaalia (Ettore Caffaratti, *Traditore;* Giulio Cacciandra, *Fortunello;* Alessandro Alvisi, *Raggio di Sole*) —18,75
4. Prantsusmaa (Henri Horment, *Dignité;* Auguste de Laissardière, *Othello;* Lemoyne, *Flirt*) —34,75
5. USA (Harry Chamberlin, *Nigra;* K. Greenwald, *Moses;* Sloan Doak, *Rabit Red*) —42,00

1924 Pariis (11)
1. Rootsi (Åke Thelning, *Loke;* Axel Ståhle, *Cecil;* Åge Lundström, *Anvers*) —42,25
2. Šveits (Alphonse Gemuseus, *Lucette;* Werner Stuber, *Girandole;* Hans Bühler, *Sailor Boy*) —50,00
3. Portugal (António Borges de Almeida, *Reginald;* Helder de Souza Martins, *Avro;* José Mousinho de Albuquerque, *Hetrugo*) —53,00
4. Belgia (Nicolas Leroy, *Vif Argent;* Jacques Misonne, *Turine;* Gaston Mesmaekers, *As de Pique*) —57,00
5. Itaalia (Tommaso Lequio di Assaba, *Trebecco;* Leone Valle, *Struffo;* Alessandro Alvisi, *Grey Fox*) —57,50
6. Poola (Adam Królikiewicz, *Picador;* Karol Rómmel, *Faworyt;* Zdzisław Dziadulski, *Zefer*) —58,50

1928 Amsterdam (15)[1]
1. Hispaania (José Navarro Morenés, *Zapatazo;* José Alvarez de los Trujillos, *Zalamero;* Julio García Fernández, *Revistada*) —4
2. Poola (Kazimierz Czowski, *Alyhard;* Kazimierz Szosland, *Ali;* Michał Antoniewicz, *Readyfeudi*) —8
3. Rootsi (Karl Hansen, *Gerold;* Carl Björnstjerna, *Kornett;* Ernst Hallberg, *Loke*) —10
4. Itaalia (Francesco Forquet, *Capineca;* Alessandro Bettoni-Cazzago, *Aladino;* Tommaso Lequio di Assaba, *Trebecco*) —12
5. Prantsusmaa (Pierre Bertran de Balanda, *Papillon;* G. Coudere de Fonlongue, *Varangerville;* Pierre Clavé, *Le Trouvère*) —12
6. Portugal (Luiz Ivens Ferraz, *Marco Visconti;* Henrique de Sousa Martins, *Avro;* José Mousinho de Albuquerque, *Hebraico*) —12

[1] 4.—6. koht selgitati lisahüpete põhjal.

1936 Berliin (18)
1. Saksamaa (Kurt Hasse, *Tora;* Marten von Barnekow, *Nordland;* Heinz Brandt, *Alchimist*) —44,00
2. Holland (Johan Greter, *Ernica;* Jan de Bruine, *Trixie;* Henri van Schaik, *Santa Bell*) —51,50
3. Portugal (José Beltrão, *Biscuit;* Luiz Marquês do Funchal, *Merle Blanc;* Luiz Mena e Silva, *Faussette*) —56,00
4. USA (Carl Raguse, *Dakota;* William Bradford, *Don;* Cornelius Jadwin, *Ugly*) —72,50
5. Šveits (Arnold Mettler, *Durmitor;* Jörg Fehr, *Corona;* Hans Iklé, *Exilé*) —74,50
6. Jaapan (Manabu Iwahashi, *Falaise;* Takeichi Nishi, *Uranus;* Hirotsugu Inanami, *Asaluji*) —75,00

1948 London (14)[1]
1. Mehhiko (Humberto Mariles Cortés, *Arete;* Rubén Uriza, *Halvey;* Alberto Valdés, *Chihuchoc*) —34,25
2. Hispaania (Jaime García Cruz, *Bizarro;* José Navarro Morenés, *Quorum;* Marcelino Gavilán y Ponce de León, *Forajido*) —56,50
3. Suurbritannia (Harry Llewellyn, *Foxhunter;* Henry Nicoll, *Kilgeddin;* Arthur Carr, *Monty*) —67,00

[1] Tulemuse saavutasid ainult 3 võistkonda.

1952 Helsingi (15)
1. Suurbritannia (Wilfred White, *Nizefella;* Douglas Stewart, *Aherlow;* Harry Llewellyn, *Foxhunter*) —40,75
2. Tšiili (Oscar Cristi, *Bambi;* César Mendoza, *Pillan;* Ricardo Echeverría, *Lindo Peal*) —45,75
3. USA (William Steinkraus, *Hollandia;* Arthur McCashin, *Miss Budweiser;* John Russell, *Democrat*) —52,25
4. Brasiilia (Eloi Massey Oliveira de Menezes, *Biguá;* Renyldo Guimarães Ferreira, *Bibelot;* Álvaro Días de Toledo, *Eldorado*) —56,50
5. Prantsusmaa (Pierre Jonquères d'Oriola, *Ali Baba;* Bertran Pernot du Breuil,

Tourbillon; Jean-François d'Orgeix, *Arlequin D.*) —59,00
6. Saksa FV (Fritz Thiedemann, *Meteor;* Georg Höltig, *Fink;* Hans-Hermann Evers, *Baden*) —60,00
14. NSV Liit (Mihhail Vlassov, *Rota;* Nikolai Selenkov, *Atiger;* Grigori Budjonnõi, *Jeger*) —201,75

1956 Stokholm (20)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Hans Günter Winkler, *Halla;* Fritz Thiedemann, *Meteor;* Alfons Lütke-Westhues, *Ala*) —40,00
2. Itaalia (Raimondo D'Inzeo, *Merano;* Piero D'Inzeo, *Uruguay;* Salvatore Oppes, *Pagoro*) —66,00
3. Suurbritannia (Wilfred White, *Nizefella;* Patricia Smythe, *Flanagan;* Peter Robeson, *Scorchin*) —69,00
4. Argentiina (Carlos Delia, *Discutido;* Pedro Mayorga, *Coriolano;* Naldo Dasso, *Ramito*) —99,50
5. USA (Hugh Wiley, *Trail Guide;* William Steinkraus, *Night Owl;* Frank Chapot, *Belair*) —104,25
6. Hispaania (Carlos López Quesada, *Tapatio;* Francisco Goyoaga, *Fahnenkönig;* Carlos Figueroa Castillejo, *Gracieux*) —117,25
NSV Liit (Andrei Favorski, *Manjovr;* Vladimir Raspopov, *Kodeks;* Boriss Lilov, *Boston*) langes välja

1960 Rooma (18)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Hans Günter Winkler, *Halla*; Fritz Thiedemann, *Meteor;* Alwin Schockemöhle, *Ferdl*) —46,50
2. USA (Frank Chapot, *Trail Guide;* William Steinkraus, *Ksar d'Esprit;* George Morris, *Sinjon*) —66,00
3. Itaalia (Raimondo D'Inzeo, *Posillipo;* Piero D'Inzeo, *The Rock;* Antonio Oppes, *The Scholar*) —80,50
4. Ühinenud Araabia Vabariik (Gamal Harres, *Nefertiti;* Mohammed Zaki, *Artos*; Alwi Gazi, *Mabrouk*) —135,50
5. Prantsusmaa (Bernard de Fombelle, *Buffalo;* Max Fresson, *Grand Veneur;* Pierre Jonquères d'Oriola, *Eclaire au Chocolat*) —168,75
6. Rumeenia (Vasile Pinciu, *Barsan;* Virgil Bărbuceanu, *Robot;* Gheorghe Langa, *Rubin*) —175,00
NSV Liit (Andrei Favorski, *Manjovr;* Vladimir Raspopov, *Kodeks;* Ernest Šabailo, *Boston*) langes välja

1964 Tokio (14)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Hermann Schridde, *Dozent II;* Kurt Jarasinski, *Torro;* Hans Günter Winkler, *Fidelitas*) —68,50
2. Prantsusmaa (Pierre Jonquères d'Oriola, *Lutteur;* Janou Lefebvre, *Kenavo D;* Guy Lefrant, *Monsieur de Liltry*) —77,75
3. Itaalia (Piero D'Inzeo, *Sunbeam;* Raimondo D'Inzeo, *Posillipo;* Graziano Mancinelli, *Rockette*) —88,50
4. Suurbritannia (Peter Robeson, *Firecrest;* David Broome, *Jacopo;* William Barker, *North Flight*) —97,25
5. Argentiina (Jorge Canaves, *Confinado;* Hugo Arrambide, *Chimbote;* Carlos Delia, *Popin*) —101,00
6. USA (Frank Chapot, *San Lucas;* Kathryn Kusner, *Untouchable;* Mary Mairs, *Tomboy*) —107,00
11. NSV Liit (Ivan Semjonov, *Sibirjak;* Aleksandr Purtov, *Svetša;* Andrei Favorski, *Manjovr*) —213,75

1968 México (15)
1. Kanada (James Elder, *The Immigrant;* James Day, *Canadian Club;* Thomas Gayford, *Big Dee*) —102,75

2. Prantsusmaa (Janou Lefebvre, *Rocket;* Marcel Rozier, *Quo Vadis;* Pierre Jonquères d'Oriola, *Nagir*) —110,50
3. Saksa FV (Alwin Schockemöhle, *Donald Rex;* Hans Günter Winkler, *Enigk;* Hermann Schridde, *Dozent II*) —117,25
4. USA (Frank Chapot, *San Lucas;* Kathryn Kusner, *Untouchable;* Mary Chapot-Mairs, *White Lightning*) —117,50
5. Itaalia (Raimondo D'Inzeo, *Bellevue;* Piero D'Inzeo, *Fidux;* Graziano Mancinelli, *Doneraito*) —129,25
6. Šveits (Paul Weier, *Satan;* Monica Bachmann, *Erbach;* Arthur Blickenstorfer, *Marianka*) —136,75
12. NSV Liit (Viktor Matvejev, *Krohhotnõi;* Gennadi Samossedenko, *Aeron;* Jevgeni Kusin, *Figljar*) —230,50

1972 München (17)
1. Saksa FV (Fritz Ligges, *Robin;* Gerhard Wiltfang, *Askan;* Hartwig Steenken, *Simona;* Hans Günter Winkler, *Torphy*) —32,00
2. USA (William Steinkraus, *Main Spring;* Neal Shapiro, *Sloopy;* Kathryn Kusner, *Fleet Apple;* Frank Chapot, *White Lightning*) —32,25
3. Itaalia (Vittorio Orlandi, *Fulmer Feather Duster;* Raimondo D'Inzeo, *Fiorello;* Graziano Mancinelli, *Ambassador;* Piero D'Inzeo, *Easter Light*) —48,00
4. Suurbritannia (Michael Saywell, *Hideaway;* Harvey Smith, *Summertime;* David Broome, *Manhattan;* Ann Moore, *Psalm*) —51,00
5. Šveits (Monica Weier-Bachmann, *Erbach;* Paul Weier, *Wulf;* Max Hauri, *Haiti;* Hermann von Siebenthal, *Havana Royal*) —61,25
6. Kanada (James Elder, *Houdini;* James Day, *Happy Fellow;* Terrance Miller, *Le Dauphin;* Ian Miller, *Shoeman*) —64,00
14. NSV Liit (Aleksandr Nebogov, *Ekvador;* Viktor Matvejev, *Krohhotnõi;* Juri Zjabrev, *Grim;* Viktor Lissitsõn, *Penteli*) (1. voor) —127,25

1976 Montreal (14)
1. Prantsusmaa (Hubert Parot, *Rivage;* Marcel Rozier, *Bayard de Maupas;* Michel Roche, *Un Espoir;* Marc Roguet, *Belle de Mars*) —40,00
2. Saksa FV (Hans Günter Winkler, *Torphy*; Paul Schockemöhle, *Agent;* Alwin Schockemöhle, *Warwick Rex;* Sönke Sönksen, *Kwept*) —44,00
3. Belgia (Eric Wauters, *Gute Sitte;* François Mathy, *Gai Luron;* Edgar-Henri Cupper, *Le Champion;* Stanny van Paesschen, *Porsche*) —63,00
4. USA (Robert Ridland, *South Side;* Frank Chapot, *Viscount;* William Brown, *Sandsablaze,* Michael Matz, *Grande*) —64,00
5. Kanada (Ian Miller, *Countdown;* Michel Vaillancourt, *Branch County;* James Day, *Sympatico;* James Elder, *Rafiles II*) —64,50
6. Hispaania (Luis Álvarez-Cervera, *Acorne;* Alfonso Segovia, *Val de Loire;* José Rosillo, *Agamemnon;* Eduardo Amoros, *Limited Edition*) —71,00

1980 Moskva (6)
1. NSV Liit (Vjatšeslav Tšukanov, *Gepatit*; Viktor Poganovski, *Topki;* Viktor Asmajev, *Reiss;* Nikolai Korolkov, *Espadron*) —20,25
2. Poola (Marian Kozicki, *Bremen;* Jan Kowalczyk, *Artemor;* Wiesław Hartman, *Norton;* Janusz Bobik, *Szampan*) —56,00
3. Mehhiko (Joaquín Pérez Heras, *Alymony;* Jesús Gómez Portugal, *Massacre;* Valencia Gerardo Tazzer,

Caribe; Alberto Valdés Lacarra, *Lady Mirka*) —59,75
4. Ungari (Barnabás Hevesi, *Bohém*; Ferenc Krucsó, *Vadrózsa*; András Balogi, *Artemisz*; József Varró, *Gambrinusz*) —124,00
5. Rumeenia (Alexandru Bozan, *Prejmer*; Dania Popescu, *Sonor*; Ioan Popa, *Licurici*; Dumitru Velea, *Fudul*) —150,50
6. Bulgaaria (Dimitâr Ženov, *Makbet*; Hristo Kačov, *Povod*; Nikola Dimitrov, *Vals*; Boris Pavlov, *Monblan*) —159,50

KÕRGUSHÜPE

1900 Pariis (18/5)
1. Dominique Gardères, *Canéla* (Pr.) 1,85
1. Gian Giorgio Trissino, *Oreste* (It.) 1,85
3. A. Moreau, *Ludlow* (Pr.) 1,70
4. Gian Giorgio Trissino,[1] *Melopo* (It.) 1,70

[1] Gian Giorgio Trissino võistles kahel hobusel.

KAUGUSHÜPE

1900 Pariis (17/5)
1. Constant van Langhendonck, *Extra Dry* (Belgia) 6,10
2. Federico Caprilli[1], *Oreste* (It.) 5,70
3. de Prunelle, *Tolla* (Pr.) 5,30
4. prints Napoléon Murat, *Bayard* (Pr.)

[1] Mitmes teatmeteoses on teisena märgitud Gian Giorgio Trissino, kuid Itaalia Olümpiakomitee tunnustab Federico Caprillit, kes ratsutas Trissino hobusel.

VOLTIŽEERIMINE

INDIVIDUAALNE

1920 Antverpen (17/3)
1. Bouckaert (Belgia) 30,5
2. Fiel (Pr.) 29,5
3. Finet (Belgia) 29,0
4. van Ranst (Belgia)
5. van Schauwbroeck (Belgia)
6. van Cauwenberg (Belgia)

VÕISTKONDLIK

1920 Antverpen (3)
1. Belgia (Bouckaert, Finet, van Ranst)
2. Prantsusmaa (Fiel, Salins, Cauchy)
3. Rootsi (Oskar Nilsson, Carl-Erik Green, Anders Mårtensson)

SPORTVÕIMLEMINE

Sportvõimlemine hõlmab riist- ja vabaharjutusi. Meeste võistluskavva kuuluvad harjutused sanghobusel (hooglemine), kangil, rõngail ja rööbaspuil, toenghüpe üle hobuse (piki hobust) ning vabaharjutus, naiste võistluskavva harjutused poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil, toenghüpe üle hobuse (risti) ning vabaharjutus. Võistlused on individuaal-võistkondlikud, võistkondlik paremusjärjestus selgitatakse mitmevõistluses (meestel 12-, naiste 8-võistluses), individuaalne nii mitmevõistluses kui ka üksikaladel. Võistleja sooritab kõigil võistlusaladel kohustusliku (kirjelduse järgi) ja valikharjutuse, iga harjutust hinnatakse 10 punkti süsteemis. Meeste võistluskava hindab 4, naiste oma 5 kohtunikku. Kohustusliku kava puhul hinnatakse harjutuste sooritamise tehnikat (liigutuste täpsust), ebatäpse sooritamise eest alandatakse hinnet vigade klassifikatsioonile vastavalt (väike, keskmine ja jäme viga) 0,1—0,5 punkti võrra või arvatakse maha kogu elemendi raskushinne. Valikharjutuse

puhul hinnatakse peale harjutuse sooritamise tehnika (maksimaalhinne 5 punkti) ka kompositsiooni ja raskusastet: valikharjutuse elemendid on jagatud raskusastme järgi 3 rühma ning kõrgeima hinde (5 punkti) saamiseks peab harjutus sisaldama iga rühma elemente kindla miinimumarvu. Raskete originaalelementide sooritamise viga arvatakse kergemate hulka. Sportvõimlemise harjutused on hoogsad, neis sisaldub hulk lennumomente, elementide keerukaid ülemineku ja mitmekordseid pööretega saltosid. Võimlemisriistade põhikonstruktsioon on aegade jooksul vähe muutunud, uuendatud on ainult nende väliskuju ja suurendatud elastsust. Riista aluspinnaga ühendav konstruktsioon peab tagama nende püsikindluse. Võistlusmääruste kohaselt on riistade mõõtmed alljärgnevad: **kangi** pikkus 240 cm, kõrgus 250 cm ja läbimõõt 28 mm; **rööbaspuude** kõrgus 170 cm, ellipsikujulise ristlõikega rööbaste pikkus 350 cm ja vahe 42—52 cm ning rööpa ristlõike väikseim läbimõõt 41 ja suurim 51 mm; **rõngaste** kinnituskõrgus 550 cm, kõrgus aluspinnast 250 cm ja vahe 50 cm, rõnga ava läbimõõt 18 cm ja rõnga ristlõike läbimõõt 28 mm; **sanghobuse** pikkus 160 cm, laius 35 cm ja kõrgus 110 cm, sangade kõrgus hobuse pinnast 12 cm ja põrandast 122 cm, sangade vahe 41—44 cm; toenghüpete sooritamise **hobuse** (ilma sangadeta) pikkus samuti 160 cm ja laius 35 cm, kuid meeste hobuse kõrgus 135 cm, naiste hobuse kõrgus 120 cm; **poomi** pikkus 5 m, tema ülapinna laius 10 cm ja kõrgus põrandast 120 cm. Toenghüpete ning rööbaspuudel ja poomil mitmesuguste pealehüpete sooritamisel kasutatakse elastset hoolauda, mille kõrgeim punkt aluspinnast on 14 cm ja paindumine 60-kg-se koormuse puhul 8,5 cm. Vabaharjutused sooritatakse elastse kattega 12×12 m suurusel väljakul, mis on tähistatud valge piirjoonega ja mida ümbritseb 2 m laiune julgestusvöönd.

Inimese tervise tugevdamise eesmärgil tegeldi võimlemisega Hiinas ja Kreekas juba enne meie ajaarvamist. Nüüdisaja sportvõimlemine tekkis 19. saj. algupoolel Saksamaal ning levis sealt kiiresti naabermaadesse. Esimesed võistlused peeti 1862. a. Tšehhias. 1881. a. asutati Liège'is (Belgia) Euroopa Võimlemisföderatsioon (pr. *Fédération Européenne de Gymnastique*, lüh. FEG), hiljem muudeti see Rahvusvaheliseks Võimlemisföderatsiooniks (pr. *Fédération Internationale de Gymnastique*, lüh. FIG), president on 1976. a-st Juri Titov (NSV Liit). 1981. a. kuulus FIG-sse 78 eri riigi võimlemisföderatsiooni. Meeste sportvõimlemise MM-võistlusi on peetud 1903. a-st alates: 1903—13 iga kahe ja 1922—78 iga nelja aasta järel (välja arvatud ajavahemikud 1915—21 ja 1939—49, kui võistlused jäid korraldamata maailmasõdade tõttu). Naiste MM-võistlused peeti esimest korda 1934. a. ja 1978. a-ni toimusid need iga 4 aasta tagant (välja arvatud 1942 ja 1946). 1979. a-st alates korraldatakse nii meeste kui ka naiste sportvõimlemise MM-võistlusi igal paarituarvulisel aastal. 1950. a-ni oli sportvõimlemise MM-võistluste kavas ka kergejõustiku alasid: jooks, kõrgushüpe, tõstmine (40 kg mõlema käega 20 korda) jmt. EM-võistlusi on korraldatud iga 2 aasta tagant meestele 1955. a-st, naistele 1957. a-st alates; need on olnud ainult individuaalvõistlused. FIG-i 1980. a. otsuse kohaselt saab tippvõistlustes osaleda alates 15. eluaastast.

Venemaal peeti esimesed võimlemisvõistlused 1885. a., võistlejaid oli 11. Esimesed suured võimlemispidustused korraldati 1920. a. Moskvas, seal esines vabaharjutustega umbes 2000 võimlejat. Esimesed üleliidulised sportvõimlemise meistrivõistlused toimusid meestele 1928., naistele 1932. a. 1939. a-ni selgitati võitjad ainult mitmevõistluses, hiljem on seda tehtud ka üksikaladel. Rahvusvahelistest võistlustest võtsid NSV Liidu võimlejad esimest korda osa 1937. a.: nad esinesid edukalt Antverpenis korraldatud III töölisolümpiaadil. Sportvõimlemist juhib NSVL Sportvõimlemisföderatsioon (1932—

59 üleliiduline sportvõimlemissektsioon), mis kuulub 1948. a-st FIG-sse. MM-võistlustes on Nõukogude võimlejad osalenud 1954. a-st, EM-võistlustes meesvõimlejad 1955. ja naisvõimlejad 1957. a-st alates.

Eestis hakati võimlemist harrastama kõigepealt Tartus. Esimene võimlemispidu korraldati 1876. a. Laiuse kihelkonnas. Võistlusvõimlemise alguseks peetakse Tartu spordiseltsi «Aberg» võimlemisosakonna 1909. a. korraldatud võistlusi. Esimesed Eesti meistrivõistlused peeti 1930. a. Eesti NSV sportvõimlemise meistrivõistlused on toimunud igal aastal 1946. a-st alates. Tegevust juhib ENSV Sportvõimlemisföderatsioon.

Olümpiamängude kavva on sportvõimlemine kuulunud esimestest mängudest (1896) alates. Algul võistlesid ainult mehed ja peale mitmevõistluse puhtvõimlemisalade oli kavas ka muid spordialasid, näit. köielronimine, jooks ning kõrgus-, kaugus- ja teivashüpe. Meeste nüüdne võistluskava (mitmevõistlus, harjutused kangil, rööbaspuil, rõngail, sanghobusel, toenghüpe ja vabaharjutus) kehtib 1936. a-st. Naised võistlesid sportvõimlemises esimest korda 1928. a., 1952. a-ni oli kavas ainult võistkondlik mitmevõistlus, 1952. a-st alates on toimunud ka individuaalvõistlused: paremusjärjestuses selgitatakse nii mitmevõistluses kui ka üksikaladel (harjutustes eri kõrgusega rööbaspuil, poomil, toenghüppes ja vabaharjutuses). 1952. ja 1956. a. oli naiste võistlusalana kavas ka rühmaharjutus vahendiga (tulemust arvestati ka võistkondliku mitmevõistluse kokkuvõttes). NSV Liidu võimlejad on olümpiamängudes osalenud 1952. a-st.

Iga riigi võistkonda võib kuuluda 7 mees- ja 7 naisvõimlejat (kummastki 6 kuuluvad võistkonna põhikoosseisu; seitsmes on n.-ö. varuvõistleja, kellega võib asendada vajaduse korral ühe põhikoosseisu kuuluja, kuid ainult enne võistluste algust). Võistlused on individuaalvõistkondlikud. Võistkondlikus mitmevõistluses lähevad võistkonna arvele igalt võistlusalalt võistlejate 5 paremat kohustusliku ja valikharjutuse hinnet ning võistkondade paremusjärjestuse määrab saadud punktide summa. Mitmevõistluse individuaalse paremusjärjestuse selgitamiseks sooritavad võistlejad uuesti ainult valikharjutused. Võistleja tulemus saadakse, kui nende valikharjutuste hinnete summale liidetakse esimest korda sooritatud kohustuslike ja valikharjutuste hinnete poolsumma. Viimasena selgitatakse üksikalade medalivõitjad. Finaalvõistlustele lubatakse igalt alalt 6 võistlejat, kes kohustusliku ja valikharjutuse esitamisel said teistest parema tulemuse. Võistlejad sooritavad uuesti valikharjutuse ja võistleja lõpptulemus saadakse, liites valikharjutuse hindele esimesel korral sooritatud kohustusliku ja valikharjutuse hinde poolsumma. Varem osalesid medalivõistlustes kõik võistlejad, kuid ROK-i 1973. a. otsuse kohaselt lubatakse võistkondliku mitmevõistluse finaalvõistlusele 12 paremat meeskonda ja naiskonda, individuaalse mitmevõistluse finaalvõistlusele 36 võimlejat (seejuures ühest riigist mitte rohkem kui 3) ning üksikalade finaalvõistlustele 6 võimlejat (ühest riigist mitte rohkem kui 2).

Varasemail olümpiamängudel olid edukamad USA, Šveitsi, Saksamaa, Itaalia, Prantsusmaa ja Soome võimlejad, sõjajärgseil mängudel on kõige rohkem medaleid võitnud NSV Liidu ja Jaapani võimlejad. Naisvõimlejaist on viimastel mängudel hästi esinenud Rumeenia ja Saksa DV sportlased. Individuaalselt on parimad meesvõimlejad olnud Nikolai Andrianov (7 kuld-, 5 hõbe- ja 3 pronksmedalit), Boriss Šahlin (7 kuld-, 4 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Viktor Tšukarin (7 kuldmedalit, 3 hõbemedalit, 1 pronksmedal) NSV Liidust, Sawao Kato (8 kuldmedalit, 3 hõbemedalit, 1 pronksmedal), Akinori Nakayama (6 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Takashi Ono (5 kuld-, 4 hõbe- ja 4 pronksmedalit) Jaapanist, Georges

Sportvõimlemine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid meeste	Võistlusalasid naiste	Osavõtjaid mehi	Osavõtjaid naisi	Esindatud riike
1896	9	—	72	—	5
1900	7	—	130	—	6
1904	10	—	110	—	3
1908	8	—	120	—	14
1912	8	—	207	—	12
1920	8	—	237	—	11
1924	9	—	72	—	9
1928	7	1	86	30	11
1932	11	—	46	—	7
1936	8	1	111	64	16
1948	8	1	123	88	19
1952	8	7	165	134	30
1956	8	7	63	65	21
1960	8	8	130	123	33
1964	8	8	130	86	34
1968	8	8	117	101	30
1972	8	8	113	118	28
1976	8	8	103	97	23
1980	8	8	65	62	18

Mees (4 kuldmedalit, 3 hõbemedalit, 1 pronksmedal) Šveitsist ja Giorgio Campori (4 kuldmedalit, 1 pronksmedal) Itaaliast. Edukaimad naisvõimlejad on olnud Larissa Latõnina (9 kuld-, 5 hõbe- ja 4 pronksmedalit), Polina Astahhova (5 kuld-, 2 hõbe- ja 3 pronksmedalit), Nelli Kim (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Ljudmila Turištševa (4 kuld-, 3 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Olga Korbut (4 kuld- ja 2 hõbemedalit) NSV Liidust, Vera Čáslavská (7 kuld- ja 4 hõbemedalit) Tšehhoslovakkiast, Agnes Keleti (5 kuld-, 3 hõbe- ja 2 pronksmedalit) Ungarist ning Nadia Comăneci (5 kuldmedalit, 3 hõbemedalit, 1 pronksmedal) Rumeeniast.

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid kuld	hõbe	pronks
Belgia	—	—	2
Bulgaaria	1	—	2
Holland	1	—	—
Itaalia	12	6	8
Jaapan	24	24	24
Jugoslaavia	5	2	4
Kreeka	2	2	3
Norra	1	2	1
NSV Liit	61	62	40
Poola	—	1	1
Prantsusmaa	2	6	7
Rootsi	5	2	1
Rumeenia	5	5	6
Saksa DV	5	11	14[1]
Saksa FV	1	1	1
Saksamaa	12	5	10
Soome	8	5	12
Suurbritannia	—	1	2
Šveits	14	19	12
Taani	1	2	1
Tšehhoslovakkia	12	13	10
Ungari	11	9	15
USA	19	15	17

[1] sealhulgas medal, mille võitis 1964. a. olümpiamängudel meeste võistkondlikus mitmevõistluses Saksa ü. v. (4 võistlejat Saksa DV-st, 2 Saksa FV-st)

MEHED

VÕISTKONDLIK MITMEVÕISTLUS

1904 Saint Louis (13?/1)
(kang, rööbaspuud, sanghobune, toenghüpe, 100 jardi jooks, kuulitõuge)

1. USA (*Philadelphia Turngemeinde*: Julius Lenhart, Philip Kassel, Anton Heida,

NSV Liidu sportvõimlejate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid mehi	Osavõtjaid naisi	Mitmes võistlusalas osaleti meeste	Mitmes võistlusalas osaleti naiste	Medalid kuld	hõbe	pronks	Kohad IV	V	VI
1952	8	8	8	7	9	11	2	3	6	4
1956	6	6	8	7	11	6	6	5	5	1
1960	6	6	8	6	10	8	8	4	4	2
1964	6	6	8	6	4	10	5	5	3	2
1968	6	6	8	6	5	3	8	2	4	3
1972	6	6	8	6	6	6	4	4	5	4
1976	6	6	8	6	7	8	2	2	3	2
1980	6	6	8	6	9	8	5	3	2	1

Max Hess, Ernst Reckeweg, John Grieb) 374,43
2. USA (*New York Turn Verein*: Otto Steffen, John Bissinger, Emil Beyer, Max Wolf, Julian Schmitz, Arthur Rosenkampf) 356,37
3. USA (*Central Turn Verein Chicago*: George Meyer, John Duha, Edward Siegler, Philipp Schuster, Robert Mayack, Charles Krause) 349,69
4. USA (*Concordia Turn Verein Saint Louis*: William Merz, Georges Stapf, John Dellert, Emil Voigt, George Eyser, H. Meyland) 344,01
5. USA (*South Saint Louis Turn Verein*: Charles Umbs, Andy Neu, William Tritschler, Christian Deubler, Edward Tritschler, John Leichinger) 338,65
6. USA (*Norwegian Turn Verein of Brooklyn*: Ragnar Berg, Charles Sörum, Oliver Olsen, Harry Hansen, Oluf Landnes, Bergin Nilsen) 334,00

1908 London (8)

(kang, rööbaspuud, kiikelrõngad, paigalrõngad, toenghüpe, köielronimine)

1. Rootsi (Gösta Åsbrink, Carl Bertilsson, Hjalmar Cedercrona, Rudolf Degermark, Carl Folcker, Sven Forssman, Erik Granfelt, Carl Hårleman, Nils Hellsten, Arvid Holmberg, Carl Holmberg, Oswald Holmberg, Gunnar Höjer, Hugo Jahnke, Johan Jarlén, Rolf Johnson, Harald Jonsson, Nils Kantzov, Sven Landberg, Olle Lanner, Axel Ljung, Osvald Moberg, Carl Norberg, Erik Norberg, Axel Norling, Daniel Norling, Gösta Olsson, Leonhard Peterson, Sven Rosén, Gustaf Rosenquist, Axel Sjöblom, Birger Sörvik, Haakon Sörvik, Karl Johan Svensson, Nils Widfors, Carl Gustav Vingqvist) 438
2. Norra (Arthur Amundsen, Carl Albert Andersen, Otto Authen, Herman Bohne, Trygve Boyesen, Oskar Bye, Conrad Carlsrud, Sverre Grøner, Harald Halvorsen, Harald Hansen, Peter Hol, Eugene Ingebretsen, Ole Iversen, Mathias Jespersen, Sigge Johannesen, Nicolai Kjær, Karl Klæt, Thor Larsen, Rolf Lefdahl, Hans Lem, Anders Moen, Frithjof Olsen, Carl Pedersen, Paul Pedersen, John Skrataas, Harald Smedvik, Sigvard Sivertsen, Andreas Strand, Olaf Syvertsen, Thomas Thorstensen) 425
3. Soome (Eino Forsström, Otto Granström, Johan Kemp, Iivari Kyykoski, Heikki Lehmusto, John Lindroth, Yrjö Linko, Edvard Linna, Matti Markkanen, Kalle Mikkolainen, Veli Nieminen, Kalle Kustaa Paasia, Arvi Pohjanpää, Aarre Pohjonen, Eino Railio, Aleksi Riipinen, Aarno Saarinen, Werner Sahlstein, Aarne Salovaara, Karl Sandelin, Elis Sipilä, Wiktor Smeds, Kaarlo Soinio, Kurt Stenberg, Väinö Tiiri, Magnus Wegelius) 405
4. Taani (Carl Andersen, Hans Bredmose, Jens Chiewitz, Arvor Hansen, Christian Hansen, Ingvardt Hansen, Einar Hermann, Knud Holm, Paul Holm, O. Husted-Nielsen, Charles Jensen, Gorm Jensen, Hendrik Johansen, Harald Klem, Robert Madsen, Viggo Meulengracht-Madsen, Lucas Nielsen, Oluf Olsen, Niels Petersen, Nicolaj Philipsen, R. Rasmussen, Victor Rasmussen, Marius Thuesen, Niels Turin-Nielsen) 378
5. Prantsusmaa (L. Bogart, A. Borizée, H. de Breyne, N. Constant, C. Courtois, L. Delattre, A. Delecluse, L. Delecluse, G. Demarle,

J. Derov, C. Desmarcheliers, Charles Desmarcheliers, E. Dharaney, G. Donnet, E. Duhamel, A. Duponcheel, P. Durin, A. Eggremont, G. Guiot, L. Hennebicq, H. Hubert, D. Hudela, E. Labitte, L. Lestienne, R. Lis, V. Magnier, G. Nys, L. Pappe, J. Parent, V. Polidori, G. Pottier, A. Pinoy, L. Sandray, E. Schmidt, E. Steffe, E. Vercruysse, H. Vergin, E. Vicogne, J. Waimès, G. Warlouzer) 319
8. Itaalia (Alfredo Accorsi, Nemo Agodi, Umberto Agliorini, Andriano Andreani, Vincenzo Bio, Giovanni Bonati, Pietro Borsetti, Adamo Borzani, Flaminio Bottoni, Bruto Buozzi, Gastone Calabresi, Carlo Colada, Tito Collevati, Antonio Colschini, Guido Cristofori, Stanislao Dichiara, Giovanni Gasperini, A. Marchi, Carlo Marchiandi, Ettore Massari, Roberto Nardini, Gaetano Preti, Decio Pavani, Gino Ravenna, Massimo Ridolfi, Gustavo Taddia, Giannetto Termanini, Ugo Savonuzzi, Gioacchino Vaccari) 316

1912 Stokholm

Na. rootsi süsteem (3)

1. Rootsi (Per Bertilsson, Carl-Ehrenfried Carlberg, Nils Granfelt, Curt Hartzell, Oswald Holmberg, Anders Hylander, Axel Janse, Anders Kullberg, Sven Landberg, Per Nilsson, Benkt Norelius, Axel Norling, Daniel Norling, Sven Rosén, Nils Silfverskiöld, Carl Silfverstrand, Yngve Stiernspetz, Carl Erik Svensson, Karl Johan Svensson, John Sörensson, Knut Torell, Edward Wennerholm, Claës Wersäll, David Wiman) 937,46
2. Taani (Søren Christensen, Ingvald Eriksen, George Falche, Thorkild Garp, Hans Hansen, Johannes Hansen, Rasmus Hansen, Jens Jensen, Søren Jensen, Valdemar Jensen, Karl Kirk, Jens Kirkegaard, Olav Kjems, Carl Larsen, Jens Laursen, Marius Lefèvre, Poul Mark, Ejnar Olsen, Hans Pedersen, Hans Ejler Pedersen, Olaf Pedersen, Peder Pedersen, Aksel Sørensen, Martin Thau, Søren Thorborg, Kristen Vadgaard, Peder Villemoes, Johannes Vinther) 898,84
3. Norra (Arthur Amundsen, Jørgen Andersen, Trygve Boyesen, Georg Brustad, Conrad Christensen, Oscar Engelstad, Marius Eriksen, Axel Hansen, Peter Hol, Eugene Ingebretsen, Olaf Ingebretsen, Olaf Jacobsen, Erling Jenssen, Thor Jensen, Frithjof Olsen, Oscar Olstad, Edvin Paulsen, Carl Pedersen, Paul Pedersen, Realf Robach, Sigurd Smeby, Torleif Torkildsen) 857,21

Valikharjutused kohustuslikel võimlemisriistadel (5)

1. Itaalia (Pietro Bianchi, Guido Boni, Alberto Braglia, Giuseppe Domenichelli, Carlo Fregosi, Alfredo Gollini, Francesco Loy, Giovanni Mangiante, Lorenzo Mangiante, Serafino Mazzarocchi, Guido Romano, Paolo Salvi, Luciano Savorini, Giorgio Zampori, Angelo Zorzi, Adolfo Tunesi) 265,75
2. Ungari (Lajos Kmetykó, József Bittenbinder, Imre Erdődy, Samu Fóti, Imre Gellért, Győző Haberfeld, Ottó Hellmich, István Herczeg, József Keresztessy, János Krizmanich, Elemér Pászti, Árpád Pédery, Jenő Rittich, József Szalai, Ferenc Szüts, Ödön Téry, Géza Tuli) 227,25

3. Suurbritannia (Albert Betts, William Cowhig, Sidney Cross, Harry Dickason, Herbert Drury, Bernard Franklin, Leonard Hanson, Samuel Hodgetts, Charles Luck, William McKune, Ronald McLean, Alfred Messengers, Henry Oberholzer, Edward Pepper, Edward Potts, Reginald Potts, George Ross, Charles Simmons, Arthur Southern, William Titt, Samuel Walker, John Whitaker, Charles Vigurs) 184,50
4. Luksemburg (Nicolas Adam, Charles Behm, André Bordang, Jean-Pierre Frantzen, Michel Hemmerling, François Hentges, Pierre Hentges, Jean-Baptiste Horn, Nicolas Kanivé, Émile Knepper, Nicolas Kummer, Marcel Langsam, Émile Lanners, Maurice Palgen, Joseph Zuang, Jean-Pierre Thommes, François Wagner, Antoine Wehrer, Ferdinand Wirtz) 179,75
5. Saksamaa (Wilhelm Brülle, Erwin Buder, Walter Engelmann, Arno Glockauer, Walter Jesinghaus, Karl Jordan, Rudolf Körner, Heinrich Pahner, Kurt Reichenbach, Johannes Reuschle, Karl Richter, Hans Roth, Adolf Seebass, Eberhard Sorge, Alexander Sperling, Alfred Staats, Hans Werner, Erich Worm) 162,00

Valikharjutused vabalt valitud võimlemisriistadel (5)

1. Norra (Isak Abrahamsen, Hans Beyer, Hartmann Bjørnson, Alfred Engelsen, Bjarne Johnsen, Sigurd Jørgensen, Knud Knudsen, Alf Lie, Rolf Lie, Tor Lund, Petter Martinsen, Per Mathiesen, Jacob Opdahl, Nils Opdahl, Bjarne Pettersen, Frithjof Sælen, Øistein Schirmer, Georg Selenius, Sigvard Sivertsen, Robert Sjursen, Einar Strøm, Gabriel Thorstensen, Thomas Thorstensen, Nils Voss) 114,25
2. Soome (Kalle Ekholm, Eino Forsström, Eero Hyvärinen, Mikko Hyvärinen, Tauno Ilmoniemi, Ilmari Keinänen, Hjalmari Kivenheimo, Fredrik Lund, Aarne Pelkonen, Ilmari Pernaja, Arvi Rydman, Eino Saastamoinen, Aarne Salovaara, Heikki Sammallahti, Hannes Sirola, Klaus Uuno Suomela, Lauri Tanner, Väinö Tiiri, Kalle Vasama, Kalle Vähämäki) 109,25
3. Taani (Aksel Andersen, Hjalmar Nørgaard Andersen, Halvor Birch, Herman Grimmelmann, Aage Marius Hansen, Arvor Hansen, Christian Hansen, Charles Jensen, Hjalmar Johansen, Preben Jørgensen, Carl Krebs, Viggo Meulengracht-Madsen, Lucas Nielsen, Richard Nordstrøm, Lerche Olsen, Oluf Olsen, Carl Pedersen, Christian Petersen, Niels Petersen, Christian Svendsen) 106,25
4. Saksamaa (Wilhelm Brülle, Erwin Buder, Walter Engelmann, Arno Glockauer, Walter Jesinghaus, Karl Jordan, Rudolf Körner, Heinrich Pahner, Kurt Reichenbach, Johannes Reuschle, Karl Richter, Hans Roth, Adolf Seebass, Eberhard Sorge, Alexander Sperling, Alfred Staats, Hans Werner, Erich Worm) 84,25
5. Luksemburg (Nicolas Adam, Charles Behm, André Bordang, Jean-Pierre Frantzen, Michel Hemmerling, François Hentges, Pierre Hentges, Jean-Baptiste Horn, Nicolas Kanivé, Émile Knepper, Nicolas Kummer, Marcel Langsam, Émile Lanners,

Maurice Palgen, Joseph Zuang, Jean-Pierre Thommes, François Wagner, Antoine Wehrer, Ferdinand Wirtz) 81,50

1920 Antverpen

Nn. eurooppa süsteem (5)

1. Itaalia (Arnaldo Andreoli, Ettore Bellotto, Pietro Bianchi, Fernando Bonatti, Luigi Cambiaso, Luigi Contessi, Carlo Costiglioio, Luigi Costiglioio, Giuseppe Domenicheili, Roberto Ferrari, Carlo Fregosi, Romualdo Ghiglione, Ambrogio Levati, Vittorio Lucchetti, Francesco Loy, Luigi Maiocco, Ferdinando Mandini, Giovanni Mangiante, Lorenzo Mangiante, Antonio Marovelli, Michele Mastromarino, Giuseppe Paris, Manlio Pastorini, Ezio Roselli, Paolo Salvi, Giorgio Zampori, Angelo Zorzi, Giovanni Battista Tubino) 359,855
2. Belgia (Eugenius Auwerkerken, Théophile Bauer, François Claessens, Auguste Cootmans, Frans Gibens, Jean van Guysse, Albert Haepers, Dominique Jacobs, Félicien Kempeneers, Jules Labéeu, Hubert Lafortune, Auguste Landrieu, Charles Lannie, Constant Loriot, Alphonse van Meis, Ferdinand Minnaert, Nicolas Moerloos, Louis Stoop, Julianus Wagemans, François Verheven, Jean Verheven, Julien Verdonck, Joseph Verstraeten, Georges Vivex)[1] 346,785
3. Prantsusmaa (Georges Berger, Émile Bouchès, René Boulanger, Alfred Buyenne, Eugène Cordonnier, Léon Delsarte, Lucien Démanet, Paul Durin, Georges Duvant, Fernand Fauconnier, Arthur Hermann, Albert Hersoy, André Higelin, Auguste Hoël, Louis Kempe, Georges Lagouge, Paulin Lemaire, Ernest Lespinasse, Émile Martel, Jules Pirard, Eugène Pollet, Georges Thurnherr, Julien Wartelle, Paul Wartelle)[1] 340,100
4. Tšehhoslovakkia (Josef Bochníček, Ladislav Bubeníček, Josef Čada, Václav Dědina, Eduard Hora, Stanislav Indruch, Miroslav Klinger, Josef Malý, Zdeněk Opočenský, Josef Pagač, František Pecháček, Robert Pražák, Václav Stolař, Svatopluk Svoboda, Ladislav Vácha, František Vaněček, Jaroslav Velda, Václav Wirt) 303,255
5. Suurbritannia (S. Andrew, Albert Betts, A. Cocksedge, J. Cotterill, William Cowhig, Sidney Cross, H. Dawswell, J. Dingley, S. Domville, H. Doncaster, R. Edgecombe, W. Edwards, H. Finchett, Bernard Franklin, J. Harris, Samuel Hodgetts, Stanley Leigh, G. Masters, Ronald McLean, O. Morris, E. Ness, A. Page, A. Pinner, E. Pugh, R. Zandell, H. Taylor, J. Walker) 290,215

[1] Mõnes raamatus on ekslikult antud teisena Prantsusmaa (346,785) ja Belgia (340,100) kolmandana.

Nn. rootsi süsteem (3)

1. Rootsi (Fausto Acke, Albert Andersson, Arvid Andersson, Folke Bengtsson, Fabian Björk, Helge Bäckander, Erik Charpentier, Sture Ericsson, Konrad Granström, Helge Gustafson, Ture Hedman, Åke Häger, Sven Johnson, Sven Jonsson, Karl Lindahl, Edmund Lindmark, Bengt Mohrberg, Frans Persson, Curt Sjöberg, Erik

Svensén, Klas Särner, Gunnar Söderlindh, John Sörensson, Gösta Törner) 1364
2. Taani (Johannes Birk, Frede Hansen, Frederik Hansen, Christian Hansen, Hans Hovgaard, Aage Jørgensen, Alfred Jørgensen, Alfred Frøkjaer Jørgensen, Arne Jørgensen, Knud Kirkeløkke, Jens Lambaek, Kristian Larsen, Kristian Madsen, Niels Nielsen, Niels Christian Nielsen, Dorf Pedersen, Hans Pedersen, Johannes Pedersen, Rasmus Rasmussen, Dines Sneftrup, Hans Sørensen, Hans Drigstrup Sørensen, Søren Sørensen, Aage Walther, Georg West) 1325
3. Belgia (Paul Arets, Léon Bronckart, Léopold Clabots, Jean Claessens, Léon Darrien, Lucien Dehoux, Ernest Deleu, Emil Duboisson, Ernest Dureuil, Joseph Fiems, Marcel Hansen, Louis Henin, Omer Hoffman, Félix Logiest, Charles Marschaelcke, René Paenhuysen, Arnold Pierret, René Pinchart, Gaspar Pirotte, Augustien Pluys, Léopold Son, Édouard Taeymans, Pierre Thiriar, Henri Verhavert) 1094

Valikharjutused vabal valikul (2)
1. Taani (Georg Albertsen, Karl Andersen, Viggo Dibbern, Fritz Eisenøe, Aage Frandsen, Hans Hansen, Hugo Helsteen, Harry Holm, Harold Jansson, Robert Johnsen, Christian Juhl, Vilhelm Lange, Peter Marcussen, Svend Meulengracht, Christian Møller-Petersen, Peter Møller, Lucas Nielsen, Oluf Olsen, Lerche Olsen, Stig Rønne, Harry Sørensen, Christian Thomas, Niels Turin, Knud Vermehren)
2. Norra (Alf Aaning, Karl Aas, Jørgen Andersen, Gustav Bayer, Jørgen Bjørnstad, Asbjørn Bodahl, Trygve Boyesen, Eilert Bøhm, Ingolf Davidsen, Haakon Endreson, Jacob Erstad, Harald Færstad, Herman Helgesen, Peter Hol, Anker Johansen, Otto Johannesen, Steen Kristoffersen, Henrik Nielsen, Jacob Opdahl, Arthur Rydstrøm, Frithjof Sælen, Bjørn Skjærpe, Wilhelm Steffensen, Olav Sundal, Reidar Tønsberg, Lauritz Wigand-Larsen)

1924 Pariis (9)
(kang, rööbaspuud, rõngad, toenghüpe piki ja risti hobust, sanghobune, köielronimine)
1. Itaalia (Ferdinando Mandrini, Mario Lertora, Vittorio Lucchetti, Francesco Martino, Luigi Cambiaso, Giuseppe Paris, Giorgio Zampori, Luigi Maiocco) 839,058
2. Prantsusmaa (Jean Gounot, Léon Delsarte, Albert Séguin, Eugène Cordonnier, François Gangloff, Arthur Hermann, André Higelin, Joseph Huber) 820,528
3. Šveits (August Güttinger, Jean Gutweniger, Hans Grieder, Georges Miez, Josef Wilhelm, Otto Pfister, Carl Widmer, Antoine Rebetez) 816,661
4. Jugoslaavia (Leon Štukelj, Ivan Porenta, Stane Žilić, Stane Derganc, Miha Osvald, Slavko Hlastan, Rastko Poljšak, Josip Primožić) 762,101
5. USA (Frank Kriz, Alfred Jochim, John Pearson, Frank Safanda, Curtis Rottman, Rudolph Novak, Max Wandrer, John Mais) 715,117
6. Suurbritannia (Stanley Leigh, H. Brown, H. Finchett, F. Hawkins, T. Hopkins, E. Leigh, S. Humphreys, A. Spencer) 637,790

1928 Amsterdam (11)
(kang, rööbaspuud, toenghüpe, sanghobune, rõngad)
1. Šveits (Georges Miez, Hermann Hänggi, Eugen Mack, Melchior Wezel, Eduard Steinemann, August Güttinger, Hans Grieder, Otto Pfister) 1718,625
2. Tšehhoslovakkia (Ladislav Vácha, Emanuel Löffler, Jan Gajdoš, Josef Effenberger, Bedřich Šupčik, Václav Veselý, Jan Koutný, Ladislav Tikal) 1712,250
3. Jugoslaavia (Leon Štukelj, Josip Primožić, Anton Malej, Eduard Antonijević, Boris Gregorka, Ivan Porenta, Stane Derganc, Dragutin Cioti) 1648,750
4. Prantsusmaa (Armand Solarch, Georges Leroux, André Lemoine, Jean Larrouy, E. Schmitt, Jean Gounot, A. Chatelain, Alfred Kraus) 1620,750
5. Soome (Heikki Savolainen, Mauri Nyberg, Martti Uosikkinen, Jaakko Kunnas, Urho Rothonen, Rafael Ylönen, Kaiku Kinos, Birger Stenman) 1609,250
6. Itaalia (Romeo Neri, Mario Lertora, Vittorio Lucchetti, Ferdinando Mandrini, Giuseppe Lupi, Mario Tambini, Giuseppe Paris, Ezio Roselli) 1599,125

1932 Los Angeles (5)[1]
1. Itaalia (Romeo Neri, Mario Lertora, Savino Guglielmetti, Oreste Capuzzo) 541,850
2. USA (Frank Haubold, Frederick Meyer, Alfred Jochim, Frank Cumiskey) 522,275
3. Soome (Heikki Savolainen, Mauri Noroma-Nyberg, Ilmari Pakarinen, Einari Teräsvirta) 509,775
4. Ungari (István Pelle, Miklós Péter, Péter Boros, József Hegedüs) 465,650
5. Jaapan (Toshihiko Sasano, Shigeo Honma, Takashi Kondo, Yoshitaki Takeda) 402,000

[1] Võistkonda võis kuuluda 5 võimlejat, kuid võistkonna tulemus arvutati, liites 4 parema võistleja punktid.

1936 Berliin (14)[1]
1. Saksamaa (Alfred Schwarzmann, Konrad Frey, Matthias Volz, Willi Stadel, Franz Beckert, Walter Steffens) 657,430
2. Šveits (Eugen Mack, Michael Reusch, Eduard Steinemann, Walter Bach, Albert Bachmann, Georges Miez) 654,802
3. Soome (Martti Uosikkinen, Heikki Savolainen, Mauri Noroma, Aleksanteri Saarvala, Esa Seeste, Ilmari Pakarinen) 638,468
4. Tšehhoslovakkia (Alois Hudec, Jaroslav Kollinger, Jan Sládek, Jan Gajdoš, Vratislav Petráček, Jindřich Tintěra) 625,763
5. Itaalia (Savino Guglielmetti, Oreste Capuzzo, Egidio Armelloni, Danilo Fioravanti, Franco Tognini, Nicolò Tronci) 615,133
6. Jugoslaavia (Konrad Gralc, Josip Primožić, Leon Štukelj, Miroslav Forte, Jože Vadnov, Janez Pristov) 598,366

[1] Võistkonda võis kuuluda 8 võimlejat, kuid võistkonna tulemus arvutati, liites 6 parema võistleja punktid.

1948 London (16)
1. Soome (Veikko Huhtanen, Paavo Aaltonen, Kalevi Laitinen, Olavi Rove, Einari Teräsvirta, Heikki Savolainen) 1358,30
2. Šveits (Walter Lehmann, Josef Stalder, Christian Kipfer, Emil Studer, Robert Lucy, Michael Reusch) 1356,70
3. Ungari (Lajos Tóth, Lajos Sántha, László Baranyai, Ferenc Pataki, János Mogyorósi-Klencs, Ferenc Várkői) 1330,85
4. Prantsusmaa (Raymond Dot, Michel Mathiot, Lucien Masset, André Weingand, Antoine Schlindwein, Alphonse Anger) 1313,85
5. Itaalia (Guido Figone, Luigi Zanetti, Savino Guglielmetti, Domenico Grosso, Quinto

Vadi, Danilo Fioravanti) 1300,30
6. Tšehhoslovakkia (Zdeněk Růžička, Pavel Benetka, Miloslav Málek, Vladimir Karas, Leo Sotorník, František Wirth) 1292,10

1952 Helsingi (23)
1. NSV Liit (Viktor Tšukarin, Grant Šaginjan, Valentin Muratov, Vladimir Beljakov, Jevgeni Korolkov, Jossif Berdijev, Mihhail Perelman, Dmitri Leonkin) 574,40
2. Šveits (Josef Stalder, Hans Eugster, Jean Tschabold, Jack Günthard, Melchior Thalmann, Ernst Gebendinger, Hans Schwarzentruber, Ernst Fivian) 567,50
3. Soome (Onni Lappalainen, Berndt Lindfors, Paavo Aaltonen, Kaino Lempinen, Heikki Savolainen, Kalevi Laitinen, Kalevi Viskari, Olavi Rove) 564,20
4. Saksa FV (Helmut Bantz, Adalbert Dickhut, Theo Wied, Alfred Schwarzmann, Hans Pfann, Erich Wied, Friedel Overwien, Jakob Kiefer) 561,20
5. Jaapan (Takashi Ono, Tadao Uesako, Masao Takemoto, Akimoto Kaneko, Tetsumi Nabeya) 556,90
6. Ungari (Lajos Sántha, Ferenc Pataki, József Fekete, Károly Kocsis, Ferenc Kemény, Sándor Réthy, Lajos Tóth, János Mogyorósi-Klencs) 555,80

1956 Melbourne (7)
1. NSV Liit (Viktor Tšukarin, Juri Titov, Valentin Muratov, Albert Azarjan, Boriss Šahlin, Pavel Stolbov) 568,25
2. Jaapan (Takashi Ono, Masao Takemoto, Masami Kubota, Nobuyuki Aihara, Shinsaku Tsukawaki, Akira Kono) 566,40
3. Soome (Kalevi Suoniemi, Berndt Lindfors, Martti Mansikka, Onni Lappalainen, Olavi Leimuvirta, Raimo Heinonen) 555,95
4. Tšehhoslovakkia (Ferdinand Daniš, Josef Škvor, Vladimír Kejř, Zdeněk Růžička, Jaroslav Mikoška, Jaroslav Bím) 554,10
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Helmut Bantz, Robert Klein, Theo Wied, Hans Pfann, Erich Wied, Jakob Kiefer) 552,45
6. USA (John Beckner, Armando Vega, Charles Simms, Richard Beckner, Abraham Grossfeld, William Tom) 547,50

1960 Rooma (20)
1. Jaapan (Takashi Ono, Shuji Tsurumi, Yukio Endo, Masao Takemoto, Nobuyuki Aihara, Takashi Mitsukuri) 575,20
2. NSV Liit (Boriss Šahlin, Juri Titov, Albert Azarjan, Vladimir Portnoi, Nikolai Miligulo, Valeri Kerdemelidi) 572,70
3. Itaalia (Franco Menichelli, Giovanni Carminucci, Angelo Vicardi, Pasquale Carminucci, Orlando Polmonari, Gianfranco Marzolla) 559,05
4. Tšehhoslovakkia (Ferdinand Daniš, Jaroslav Šťastný, Jaroslav Bím, Pavel Gajdoš, Josef Trmal, Ladislav Pazdera) 557,15
5. USA (Larry Banner, John Beckner, Donald Tonry, Abraham Grossfeld, Fred Orlofsky, Garland O'Quinn) 555,20
6. Soome (Otto Kestola, Eugen Ekman, Olavi Leimuvirta, Kauko Heikkinen, Raimo Heinonen, Sakari Olkkonen) 554,45

1964 Tokio (18)
1. Jaapan (Yukio Endo, Shuji Tsurumi, Haruhiro Yamashita, Takuji Hayata, Takashi Mitsukuri, Takashi Ono) 577,95
2. NSV Liit (Viktor Lissitski, Boriss Šahlin, Viktor Leontjev, Juri Tsapenko, Juri Titov, Sergei Diomidov) 575,45
3. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Siegfried Fülle, Klaus Köste, Erwin Koppe, Peter Weber, Philipp Fürst, Günter Lyhs) 565,10
4. Itaalia (Franco Menichelli, Luigi Cimnaghi, Giovanni Carminucci, Pasquale Carminucci, Angelo Vicardi, Bruno Francaschetti) 560,90
5. Poola (Mikołaj Kubica, Aleksander Rokosa, Wilhelm Kubica, Alfred Kucharczyk, Jan Jankowicz, Andrzej Konopka) 559,50
6. Tšehhoslovakkia (Bohumil Mudřík, Ladislav Pazdera, Václav Kubička, Přemysl Krbec, Karel Klečka, Pavel Čajdoš) 558,15

1968 Mexico (16)
1. Jaapan (Sawao Kato, Akinori Nakayama, Eizo Kenmotsu, Takeshi Kato, Yukio Endo, Mitsuo Tsukahara) 575,90
2. NSV Liit (Mihhail Voronin, Sergei Diomidov, Viktor Klimenko, Valeri Karasjov, Viktor Lissitski, Valeri Iljinõhh) 571,10
3. Saksa DV (Matthias Brehme, Klaus Köste, Siegfried Fülle, Peter Weber, Gerhard Dietrich, Günter Beier) 557,15
4. Tšehhoslovakkia (Václav Kubička, Jiří Fejtek, František Bočko, Bohumil Mudřík, Miloslav Netušil, Václav Škoumal) 557,10
5. Poola (Wilhelm Kubica, Mikołaj Kubica, Sylwester Kubica, Andrzej Gonera, Aleksander Rokosa, Jerzy Kruża) 555,90
6. Jugoslaavia (Miroslav Cerar, Jajez Brodnik, Milenko Keršnič, Milko Vratič, Damir Anič, Martin Šrot) 550,75

1972 München (16)
1. Jaapan (Sawao Kato, Eizo Kenmotsu, Shigeru Kasamatsu, Akinori Nakayama, Mitsuo Tsukahara, Teruichi Okamura) 571,25
2. NSV Liit (Nikolai Andrianov, Mihhail Voronin, Viktor Klimenko, Edvard Mikaeljan, Aleksandr Malejev, Vladimir Štšukin) 564,05
3. Saksa DV (Klaus Köste, Matthias Brehme, Wolfgang Thüne, Wolfgang Klotz, Reinhard Rychly, Jürgen Paeke) 559,70
4. Poola (Mikołaj Kubica, Andrzej Szajna, Sylwester Kubica, Wilhelm Kubica, Mieczysław Strzałka, Jerzy Kruża) 551,10
5. Saksa FV (Eberhard Gienger, Walter Mössinger, Günter Spies, Bernd Effing, Reinhard Ritter, Heinz Häussler) 546,40
6. Korea RDV (Song Sob Li, Song Yu Kim, Song Il Kim, Heung Do Shin, Yun Hang Ho, Jong Ryol Jo) 545,05

1976 Montreal (12)
1. Jaapan (Sawao Kato, Mitsuo Tsukahara, Hiroshi Kajiyama, Eizo Kenmotsu, Hisato Igarashi, Shun Fujimoto) 576,85
2. NSV Liit (Nikolai Andrianov, Vladimir Markelov, Aleksandr Ditjatin, Gennadi Krõssin, Vladimir Martšenko, Vladimir Tihhonov) 576,45
3. Saksa DV (Lutz Mack, Bernd Jäger, Michael Nikolay, Roland Brückner, Wolfgang Klotz, Rainer Hanschke) 564,65
4. Ungari (Zoltán Magyar, Imre Molnár, Ferenc Donát, Béla Laufer, Árpád Farkas, Imre Bánrévi) 564,45
5. Saksa FV (Eberhard Gienger, Volker Rohrwick, Edgar Jorek, Werner Steinmetz, Reinhard Dietze, Reinhard Ritter) 557,40
6. Rumeenia (Dan Grecu, Nicolae Oprescu, Sorin Cepoi, Ion Chechiceș, Mihai Borș, Csaba Gall) 557,30

1980 Moskva (9)
1. NSV Liit (Nikolai Andrianov, Eduard Azarjan, Aleksandr Ditjatin, Bogdan

Makuts, Vladimir Markelov, Aleksandr Tkatšov) 589,60
2. Saksa DV (Andreas Bronst, Roland Brückner, Ralf-Peter Hemmann, Lutz Hoffmann, Lutz Mack, Michael Nikolay) 581,15
3. Ungari (Ferenc Donáth, György Guczoghy, Zoltán Kelemen, Péter Kovács, Zoltán Magyar, István Vámos) 575,00
4. Rumeenia (Romulus Bucuroiu, Sorin Cepoi, Aurelian Georgescu, Dănuț Grecu, Nicolae Oprescu, Kurt Szilier) 572,30
5. Bulgaaria (Ognian Bangiev, Stojan Delčev, Plamen Petkov, Rumen Petkov, Janko Radančev, Dančo Jordanov) 571,55
6. Tšehhoslovakkia (Rudolf Babiak, Jozef Konečný, Miloslav Kučeřík, Jan Migdau, Jan Zoulík, Jiří Tabák) 569,80

INDIVIDUAALNE MITMEVÕISTLUS

1900 Pariis (136/6)
(kang, rööbaspuud, toenghüpe, sanghobune, rõngad, vabaharjutus, kaugushüpe, kombineeritud kaugus- ja kõrgushüpe, teivashüpe, 50 kg tõstmine, köielronimine)

1. Gustave Sandras (Pr.) 302
2. Noël Bas (Pr.) 295
3. Lucien Démanet (Pr.) 293
4. Pierre Payssé (Pr.) 290
4. Jules Rolland (Pr.) 290
6. Gustave Fabry (Pr.) 283

1904 Saint Louis
Seitsmevõistlus (?/1)
(rööbaspuud, kang, sanghobune, rõngad, toenghüpe, kuulitõuge, köielronimine)
1. Anton Heida (USA) 161
2. George Eyser (USA) 152
3. William Merz (USA) 135

Kolmevõistlus (119/3)
(100 jardi jooks, kaugushüpe, kuulitõuge)
1. Max Emmerich (USA) 35,37
2. John Grieb (USA) 34,00
3. William Merz (USA) 33,90
4. George Meyer (USA) 32,40
5. John Bissinger (USA) 30,80
6. Philip Kassel (USA) 30,10

Kuuevõistlus (119/3)
(rööbaspuud, kang, toenghüpe piki ja risti hobust, 100 jardi jooks, kuulitõuge)
1. Julius Lenhart (USA) 69,80
2. Wilhem Weber (Saksa) 69,10
3. Adolf Spinnler (Saksa) 67,99
4. Ernst Mohr (Saksa) 67,90
5. Otto Wiegand (Saksa) 67,52
6. Otto Steffen (USA) 67,03

Üheksavõistlus (119/3)
(kolme- ja kuuevõistluse alad)
1. Adolf Spinnler (Saksa) 43,49
2. Julius Lenhart (USA) 43,00
3. Wilhem Weber (Saksa) 41,60
4. Hugo Peitsch (Saksa) 41,56
5. Otto Wiegand (Saksa) 40,82
6. Otto Steffen (USA) 39,53

1908 London (97/12)
(harjutused 3 moodi rööbaspuil, kiikel- ja paigalrõngail, sanghobusel, köielronimine)
1. Alberto Braglia (It.) 317,0
2. S. Tysal (Sbr.) 312,0
3. Louis Ségura (Pr.) 297,0
4. Curt Steuernagel (Saksa) 273,5
5. Friedrich Wolf (Saksa) 267,0
6. Samuel Hodgetts (Sbr.) 265,0

1912 Stokholm (53/9)[1]
(kang, rööbaspuud, sanghobune, rõngad)
1. Alberto Braglia (It.) 135,00
2. Louis Ségura (Pr.) 132,50
3. Adolfo Tunesi (It.) 131,50
4. Giorgio Zampori (It.) 128,00
4. Guido Boni (It.) 128,00
6. Pietro Bianchi (It.) 127,75

[1] Mõnes teatmeteoses on märgitud kolmandana Serafino Mazzarocchi (It.; 131,50), neljanda, Giorgio Zampori punktisummaks 128,15 ja Guido Boni viiendana (128,00).

1920 Antverpen (44/9)
(kang, rööbaspuud, sanghobune, rõngad)
1. Giorgio Zampori (It.) 88,35
2. Marco Torrès (Pr.) 87,62
3. Jean Gounot (Pr.) 87,45
4. Félicien Kempeneers (Belgia) 86,25
5. Georges Thurnherr (Pr.) 86,00
6. Laurent Grech (Pr.) 85,65

1924 Pariis (72/9)
(kang, rööbaspuud, rõngad, toenghüpe piki ja risti hobust, sanghobune, köielronimine)
1. Leon Štukelj (Jug.) 110,340
2. Robert Pražák (Tšehh.) 110,323
3. Bedřich Šupčík (Tšehh.) 106,930
4. Ferdinando Mandrini (It.) 105,583
5. Miroslav Klinger (Tšehh.) 105,500
6. Ladislav Vácha (Tšehh.) 105,300

1928 Amsterdam (88/11)
1. Georges Miez (Šv.) 247,500
2. Hermann Hänggi (Šv.) 246,625
3. Leon Štukelj (Jug.) 244,875
4. Romeo Neri (It.) 244,750
5. Josip Primožič (Jug.) 244,000
6. Heikki Savolainen (Soome) 243,750
6. Mauri Nyberg (Soome) 243,750

1932 Los Angeles (24/5)
1. Romeo Neri (It.) 140,625
2. István Pelle (Ung.) 134,925
3. Heikki Savolainen (Soome) 134,575
4. Mario Lertora (It.) 134,400
5. Savino Guglielmetti (It.) 134,375
6. Frank Haubold (USA) 132,525

1936 Berliin (11/14)
1. Alfred Schwarzmann (Saksa) 113,100
2. Eugen Mack (Šv.) 112,334
3. Konrad Frey (Saksa) 111,532
4. Alois Hudec (Tšehh.) 111,199
5. Michael Reusch (Šv.) 110,700
6. Matti Uosikkinen (Soome) 110,700

1948 London (123/16)
1. Veikko Huhtanen (Soome) 229,76
2. Walter Lehmann (Šv.) 229,00
3. Paavo Aaltonen (Soome) 228,80
4. Josef Stalder (Šv.) 228,70
5. Christian Kipfer (Šv.) 227,10
6. Emil Studer (Šv.) 226,60

1952 Helsingi (185/29)
1. Viktor Tšukarin (NSVL) 115,70
2. Grant Šaginjan (NSVL) 114,95
3. Josef Stalder (Šv.) 114,75
4. Valentin Muratov (NSVL) 113,65
5. Hans Eugster (Šv.) 113,40
6. Jevgeni Korolkov (NSVL) 113,35
6. Vladimir Beljakov (NSVL) 113,35
10. Jossif Berdijev (NSVL) 113,10
11. Mihhail Perelman (NSVL) 112,50
78. Dmitri Leonkin (NSVL) 103,75

1956 Melbourne (63/18)
1. Viktor Tšukarin (NSVL) 114,25
2. Takashi Ono (Jp.) 114,20
3. Juri Titov (NSVL) 113,80
4. Masao Takemoto (Jp.) 113,55
5. Valentin Muratov (NSVL) 113,30
6. Helmut Bantz (S. ü. v./SFV) 112,90
7. Albert Azarjan (NSVL) 112,55
8. Boriss Šahlin (NSVL) 112,50
14. Pavel Stolbov (NSVL) 111,75

1960 Rooma (130/28)
1. Boriss Šahlin (NSVL) 115,95
2. Takashi Ono (Jp.) 115,90
3. Juri Titov (NSVL) 115,60
4. Shuji Tsurumi (Jp.) 114,55
5. Yukio Endo (Jp.) 114,45
5. Masao Takemoto (Jp.) 114,45
11. Albert Azarjan (NSVL) 113,35
12. Vladimir Portnoi (NSVL) 113,30
13. Nikolai Miligulo (NSVL) 113,05
17. Valeri Kerdemelidi (NSVL) 111,95

1964 Tokio (130/30)
1. Yukio Endo (Jp.) 115,95
2. Shuji Tsurumi (Jp.) 115,40
2. Viktor Lissitski (NSVL) 115,40
2. Boriss Šahlin (NSVL) 115,40
5. Franco Menichelli (It.) 115,15
6. Haruhiro Yamashita (Jp.) 115,10
10. Viktor Leontjev (NSVL) 114,50
11. Juri Tsapenko (NSVL) 114,40
13. Juri Titov (NSVL) 114,35
14. Sergei Diomidov (NSVL) 114,20

1968 México (117/28)
1. Sawao Kato (Jp.) 115,90
2. Mihhail Voronin (NSVL) 115,85
3. Akinori Nakayama (Jp.) 115,65
4. Eizo Kenmotsu (Jp.) 114,90
5. Takeshi Kato (Jp.) 114,85
6. Sergei Diomidov (NSVL) 114,10

7. Viktor Klimenko (NSVL) 113,95
10. Valeri Karasjov (NSVL) 113,25
14. Viktor Lissitski (NSVL) 112,60
15. Valeri Iljinõhh (NSVL) 111,90

1972 München (113/26)
1. Sawao Kato (Jp.) 114,650
2. Eizo Kenmotsu (Jp.) 114,575
3. Akinori Nakayama (Jp.) 114,325
4. Nikolai Andrianov (NSVL) 114,200
5. Shigeru Kasamatsu (Jp.) 113,700
6. Viktor Klimenko (NSVL) 113,075
6. Klaus Köste (SDV) 113,075
12. Mihhail Voronin (NSVL) 111,525
16. Vladimir Štšukin (NSVL) 110,800
18. Aleksandr Malejev (NSVL) 110,650
20. Edvard Mikaeljan (NSVL) 110,550

1976 Montreal (90/20)
1. Nikolai Andrianov (NSVL) 116,650
2. Sawao Kato (Jp.) 115,650
3. Mitsuo Tsukahara (Jp.) 115,575
4. Aleksandr Ditjatin (NSVL) 115,525
5. Hiroshi Kajiyama (Jp.) 115,425
6. Andrzej Szajna (Poola) 114,625
34. Vladimir Markelov (NSVL) 94,600

1980 Moskva (65/14)
1. Aleksandr Ditjatin (NSVL) 118,650
2. Nikolai Andrianov (NSVL) 118,225
3. Stojan Delčev (Bulg.) 118,000
4. Aleksandr Tkatšov (NSVL) 117,700
5. Roland Brückner (SDV) 117,300
6. Michael Nikolay (SDV) 116,750

KANG

VÕISTKONDLIK

1896 Ateena (1)
1. Saksamaa (Conrad Böcker, Alfred Flatow, Felix Flatow, Georg Hilmar, Fritz Hofmann, Fritz Manteuffel, Karl Neukirch, Richard Röstel, Gustav Schuft, Carl Schuhmann, Hermann Weingärtner)

INDIVIDUAALNE

1896 Ateena (15/4)[1]
1. Hermann Weingärtner (Saksa)
2. Alfred Flatow (Saksa)

[1] Mõnes teatmeteoses on kolmandana märgitud Aristotelis Petmesas (Kr.).

1904 Saint Louis (?/1)
1. Anton Heida (USA) 40,0
1. Edward Hennig (USA) 40,0
3. George Eyser (USA) 39,0

1924 Pariis (72/9)
1. Leon Štukelj (Jug.) 19,730
2. Jean Gutweniger (Šv.) 19,236
3. André Higelin (Pr.) 19,136
4. Antoine Rebetez (Šv.) 19,053
4. Georges Miez (Šv.) 19,053
6. Jean Gounot (Pr.) 19,043

1928 Amsterdam (86/11)
1. Georges Miez (Šv.) 19,17
2. Romeo Neri (It.) 19,00
3. Eugen Mack (Šv.) 18,92
4. Vittorio Lucchetti (It.) 18,83
4. Hermann Hänggi (Šv.) 18,83
6. Josip Primožić (Jug.) 18,67

1932 Los Angeles (12/6)
1. Dallas Bixler (USA) 18,33
2. Heikki Savolainen (Soome) 18,07
3. Einari Teräsvirta (Soome) 18,07[1]
4. Ilmari Pakarinen (Soome) 17,23
4. István Pelle (Ung.) 17,23
6. Michael Schuler (USA) 15,57

[1] Einari Teräsvirta loobus edasisest võistlusest ja loovutas hõbemedali Heikki Savolainenile.

1936 Berliin (111/14)
1. Aleksanteri Saarvala (Soome) 19,367
2. Konrad Frey (Saksa) 19,267
3. Alfred Schwarzmann (Saksa) 19,233
4. Innozenz Stangl (Saksa) 19,167
5. Heikki Savolainen (Soome) 19,133
6. Ilmari Pakarinen (Soome) 19,067

1948 London (123/6)[1]
1. Josef Stalder (Šv.) 39,70
2. Walter Lehmann (Šv.) 39,40
3. Veikko Huhtanen (Soome) 39,20

4. Aleksanteri Saarvala (Soome) 38,80
4. Raymond Dot (Pr.) 38,80
4. Lajos Sántha (Ung.) 38,80
4. Emil Studer (Šv.) 38,80
5. Einari Teräsvirta (Soome) 38,70
6. Christian Kipfer (Šv.) 38,60
6. Lajos Tóth (Ung.) 38,60

[1] 1948. a. ei jäetud erandlikult võimlemisparemusjärjestuses vahele ühtki kohanumbrit ka siis, kui mõni koht võrdsete tulemuste tõttu kuulus jagamisele. Ühtlasi anti mõne medalikoha jagamisest hoolimata välja nii kuld-, hõbe- kui ka pronksmedalid.

1952 Helsingi (185/29)
1. Jack Günthard (Šv.) 19,55
2. Josef Stalder (Šv.) 19,50
3. Alfred Schwarzmann (SFV) 19,50
4. Heikki Savolainen (Soome) 19,45
5. Viktor Tšukarin (NSVL) 19,40
6. Jean Tschatschi (Šv.) 19,35

1956 Melbourne (83/18)
1. Takashi Ono (Jp.) 19,60
2. Juri Titov (NSVL) 19,40
3. Masao Takemoto (Jp.) 19,30
4. Pavel Stolbov (NSVL) 19,25
4. Viktor Tšukarin (NSVL) 19,25
6. Helmut Bantz (S. G. v./SFV) 19,15

1960 Rooma (130/28)
1. Takashi Ono (Jp.) 19,600
2. Masao Takemoto (Jp.) 19,525
3. Boriss Šahlin (NSVL) 19,475
4. Yukio Endo (Jp.) 19,425
5. Juri Titov (NSVL) 19,400
5. Miroslav Cerar (Jug.) 19,400

1964 Tokio (130/30)
1. Boriss Šahlin (NSVL) 19,625
2. Juri Titov (NSVL) 19,550
3. Miroslav Cerar (Jug.) 19,500
4. Viktor Lissitski (NSVL) 19,325
5. Yukio Endo (Jp.) 19,050
6. Takashi Ono (Jp.) 19,000

1968 Mexico (115/27)
1. Mihhail Voronin (NSVL) 19,550
1. Akinori Nakayama (Jp.) 19,550
3. Eizo Kenmotsu (Jp.) 19,375
4. Klaus Köste (SDV) 19,225
5. Sergei Diomidov (NSVL) 19,150
6. Yukio Endo (Jp.) 19,025

1972 München (113/26)
1. Mitsuo Tsukahara (Jp.) 19,725
2. Sawao Kato (Jp.) 19,525
3. Shigeru Kasamatsu (Jp.) 19,450
4. Eizo Kenmotsu (Jp.) 19,350
5. Akinori Nakayama (Jp.) 19,225
6. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,100

1976 Montreal (90/20)
1. Mitsuo Tsukahara (Jp.) 19,675
2. Eizõ Kenmotsu (Jp.) 19,500
3. Eberhard Gienger (SFV) 19,475
3. Henri Boerio (Pr.) 19,475
5. Gennadi Krõssin (NSVL) 19,250
6. Ferenc Donát (Ung.) 19,200

1980 Moskva (65/14)
1. Stojan Delčev (Bulg.) 19,825
2. Aleksandr Ditjatin (NSVL) 19,750
3. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,675
4. Ralf-Peter Hemmann (SDV) 19,525
4. Michael Nikolay (SDV) 19,525
6. Sergio Suárez (Kuuba) 19,450

RÖÖBASPUUD

VÕISTKONDLIK

1896 Ateena (3/2)
1. Saksamaa (Conrad Böcker, Alfred Flatow, Felix Flatow, Georg Hilmar, Fritz Hofmann, Fritz Manteuffel, Karl Neukirch, Richard Röstel, Gustav Schuft, Carl Schuhmann, Hermann Weingärtner)
2. Kreeka I (*Panhellenischer Turnverein Athen*: Nikolaos Andriakopulos, Sotyrios Athanasopulos, Petros Persakis, Thomas Xenakis)[1]
3. Kreeka II (*Ethikos Turnverein Athen*: Ioannis Chrysaphis, Philippos Karvelas, Dimitrios Lundras, Ioannis Mitropulos)[1]

[1] Kõigi võistkonnaliikmete nimesid ei ole teada.

INDIVIDUAALNE

1896 Ateena (18/3)
1. Alfred Flatow (Saksa)
2. Louis Zutter (Šv.)
3. Hermann Weingärtner (Saksa)

1904 Saint Louis (?/1)

1. George Eyser (USA)	44,0
2. Anton Heida (USA)	43,0
3. John Duha (USA)	40,0

1924 Pariis (72/9)

1. August Güttinger (Šv.)	21,63
2. Robert Pražák (Tšehh.)	21,61
3. Giorgio Zampori (It.)	21,45
4. Josef Wilhelm (Šv.)	21,40
5. Mario Lertora (It.)	21,33
6. Ladislav Vácha (Tšehh.)	21,81

1928 Amsterdam (85/11)

1. Ladislav Vácha (Tšehh.)	18,83
2. Josip Primožić (Jug.)	18,50
3. Hermann Hänggi (Šv.)	18,08
4. Jan Gajdoš (Ung.)	17,92
4. Bedřich Šupčík (Tšehh.)	17,92
4. André Lemoine (Pr.)	17,92

1932 Los Angeles (15/6)

1. Romeo Neri (It.)	18,97
2. István Pelle (Ung.)	18,60
3. Heikki Savolainen (Soome)	18,27
4. Mauri Noroma-Nyberg (Soome)	17,80
5. Mario Lertora (It.)	17,53
6. Alfred Jochim (USA)	17,47

1936 Berliin (111/14)

1. Konrad Frey (Saksa)	19,067
2. Michael Reusch (Šv.)	19,034
3. Alfred Schwarzmann (Saksa)	18,967
4. Alois Hudec (Tšehh.)	18,966
5. Eugen Mack (Šv.)	18,834
6. Walter Bach (Šv.)	18,733

1948 London (123/16)

1. Michael Reusch (Šv.)	39,5
2. Veikko Huhtanen (Soome)	39,3
3. Christian Kipfer (Šv.)	39,1
3. Josef Stalder (Šv.)	39,1
4. Walter Lehmann (Šv.)	39,0
5. Heikki Savolainen (Soome)	38,9
6. Paavo Aaltonen (Soome)	38,8
6. Zdeněk Růžička (Tšehh.)	38,8

1952 Helsingi (185/29)

1. Hans Eugster (Šv.)	19,65
2. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,60
3. Josef Stalder (Šv.)	19,50
4. Grant Šaginjan (NSVL)	19,35
5. Jevgeni Korolkov (NSVL)	19,30
5. Jean Tschabold (Šv.)	19,30
5. Ferdinand Daniš (Tšehh.)	19,30

1956 Melbourne (63/18)

1. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,20
2. Masami Kubota (Jp.)	19,15
3. Takashi Ono (Jp.)	19,10
3. Masao Takemoto (Jp.)	19,10
5. Albert Azarjan (NSVL)	19,00
6. Berndt Lindfors (Soome)	18,90
6. Nobuyuki Aihara (Jp.)	18,90

1960 Rooma (130/28)

1. Boriss Šahlin (NSVL)	19,400
2. Giovanni Carminucci (It.)	19,375
3. Takashi Ono (Jp.)	19,350
4. Nobuyuki Aihara (Jp.)	19,275
5. Juri Titov (NSVL)	19,200
6. Masao Takemoto (Jp.)	19,125

1964 Tokio (130/29)

1. Yukio Endo (Jp.)	19,675
2. Shuji Tsurumi (Jp.)	19,450
3. Franco Menichelli (It.)	19,350
4. Sergei Diomidov (NSVL)	19,225
5. Viktor Lissitski (NSVL)	19,200
6. Miroslav Cerar (Jug.)	18,450

1968 México (117/28)

1. Akinori Nakayama (Jp.)	19,475
2. Mihhail Voronin (NSVL)	19,425
3. Viktor Klimenko (NSVL)	19,225
4. Takeshi Kato (Jp.)	19,200
5. Eizo Kenmotsu (Jp.)	19,175
6. Václav Kubička (Tšehh.)	18,950

1972 München (112/26)

1. Sawao Kato (Jp.)	19,475
2. Shigeru Kasamatsu (Jp.)	19,375
3. Eizo Kenmotsu (Jp.)	19,250
4. Viktor Klimenko (NSVL)	19,125
5. Akinori Nakayama (Jp.)	18,875
6. Nikolai Andrianov (NSVL)	17,975

1976 Montreal (90/20)

1. Sawao Kato (Jp.)	19,675
2. Nikolai Andrianov (NSVL)	19,500
3. Mitsuo Tsukahara (Jp.)	19,457
4. Bernd Jäger (SDV)	19,200
5. Miloslav Netušil (Tšehh.)	19,125
6. Andrzej Szajna (Poola)	18,950

1980 Moskva (65/14)

1. Aleksandr Tkatšov (NSVL)	19,775
2. Aleksandr Ditjatin (NSVL)	19,750
3. Roland Brückner (SDV)	19,650
4. Michael Nikolay (SDV)	19,600
5. Stojan Delčev (Bulg.)	19,575
6. Roberto León (Kuuba)	19,500

RÕNGAD

1896 Ateena (8/3)

1. Ioannis Mitropulos (Kr.)	
2. Hermann Weingärtner (Saksa)	
3. Petros Persakis (Kr.)	

1904 Saint Louis (?/1)

1. Herman Glass (USA)	45,0
2. William Merz (USA)	35,0
3. Emil Voigt (USA)	32,0

1924 Pariis (72/9)

1. Francesco Martino (It.)	21,553
2. Robert Pražák (Tšehh.)	21,483
3. Ladislav Vácha (Tšehh.)	21,430
4. Leon Štukelj (Jug.)	21,330
5. Bedřich Šupčík (Tšehh.)	21,120
6. Bohumil Mořkovský (Tšehh.)	21,083

1928 Amsterdam (87/11)

1. Leon Štukelj (Jug.)	19,25
2. Ladislav Vácha (Tšehh.)	19,17
3. Emanuel Löffler (Tšehh.)	18,83
4. Romeo Neri (It.)	18,67
5. Mauri Nyberg (Soome)	18,33
6. Bedřich Šupčík (Tšehh.)	18,25

1932 Los Angeles (14/6)

1. George Gulack (USA)	18,97
2. William Denton (USA)	18,60
3. Giovanni Lattuada (It.)	18,50
4. Richard Bishop (USA)	18,47
5. Oreste Capuzzo (It.)	18,27
6. Franco Tognini (It.)	18,03

1936 Berliin (111/14)

1. Alois Hudec (Tšehh.)	19,433
2. Leon Štukelj (Jug.)	18,867
3. Matthias Volz (Saksa)	18,667
4. Alfred Schwarzmann (Saksa)	18,534
5. Franz Beckert (Saksa)	18,533
6. Michael Reusch (Šv.)	18,434

1948 London (123/16)

1. Karl Frei (Šv.)	39,60
2. Michael Reusch (Šv.)	39,10
3. Zdeněk Růžička (Tšehh.)	38,50
4. Walter Lehmann (Šv.)	38,40
5. Josef Stalder (Šv.)	38,30
5. Emil Studer (Šv.)	38,30
6. Vladimir Karas (Tšehh.)	38,20

1952 Helsingi (185/29)

1. Grant Šaginjan (NSVL)	19,75
2. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,55
3. Dmitri Leonkin (NSVL)	19,40
3. Hans Eugster (Šv.)	19,40
5. Valentin Muratov (NSVL)	19,35
6. Masao Takemoto (Jp.)	19,20

1956 Melbourne (63/18)

1. Albert Azarjan (NSVL)	19,35
2. Valentin Muratov (NSVL)	19,15
3. Masao Takemoto (Jp.)	19,10
3. Masami Kubota (Jp.)	19,10
5. Takashi Ono (Jp.)	19,05
5. Nobuyuki Aihara (Jp.)	19,05

1960 Rooma (130/28)

1. Albert Azarjan (NSVL)	19,725
2. Boriss Šahlin (NSVL)	19,500
3. Takashi Ono (Jp.)	19,425
3. Velik Kapsàzov (Bulg.)	19,425
5. Nobuyuki Aihara (Jp.)	19,400
6. Juri Titov (NSVL)	19,275

1964 Tokio (130/29)

1. Takuji Hayata (Jp.)	19,475
2. Franco Menichelli (It.)	19,425
3. Boriss Šahlin (NSVL)	19,400
4. Viktor Leontjev (NSVL)	19,350
5. Shuji Tsurumi (Jp.)	19,275
6. Yukio Endo (Jp.)	19,250

1968 México (117/28)

1. Akinori Nakayama (Jp.)	19,450
2. Mihhail Voronin (NSVL)	19,325
3. Sawao Kato (Jp.)	19,225
4. Mitsuo Tsukahara (Jp.)	19,125
5. Takeshi Kato (Jp.)	19,050
6. Sergei Diomidov (NSVL)	18,975

1972 München (111/26)

1. Akinori Nakayama (Jp.)	19,350
2. Mihhail Voronin (NSVL)	19,275
3. Mitsuo Tsukahara (Jp.)	19,225
4. Sawao Kato (Jp.)	19,150
5. Eizo Kenmotsu (Jp.)	18,950
5. Klaus Köste (SDV)	18,950

1976 Montreal (90/20)

1. Nikolai Andrianov (NSVL)	19,650
2. Aleksandr Ditjatin (NSVL)	19,550
3. Dan Grecu (Rum.)	19,500
4. Ferenc Donát (Ung.)	19,200
5. Eizo Kenmotsu (Jp.)	19,175
6. Sawao Kato (Jp.)	19,125

1980 Moskva (65/14)

1. Aleksandr Ditjatin (NSVL)	19,875
2. Aleksandr Tkatšov (NSVL)	19,725
3. Jiři Tabák (Tšehh.)	19,600
4. Roland Brückner (SDV)	19,575
5. Stojan Delčev (Bulg.)	19,475
6. Dănuț Grecu (Rum.)	10,850

SANGHOBUNE

1896 Ateena (15/5)[1]

1. Louis Zutter (Šv.)
2. Hermann Weingärtner (Saksa)

[1] Mõnes teatmeteoses on märgitud kolmandana Gyula Kakas (Ung.), neljandana Aristotelis Petmesas (Kr.) ja viiendana Čampov (Bulg.).

1904 Saint Louis (?/1)

1. Anton Heida (USA)	42,0
2. George Eyser (USA)	33,0
3. William Merz (USA)	29,0

1924 Pariis (70/9)

1. Josef Wilhelm (Šv.)	21,23
2. Jean Gutweniger (Šv.)	21,13
3. Antoine Rebetez (Šv.)	20,73
4. Carl Widmer (Šv.)	20,50
5. Giuseppe Paris (It.)	20,10
6. Stane Derganc (Jug.)	19,93

1928 Amsterdam (87/11)

1. Hermann Hänggi (Šv.)	19,75
2. Georges Miez (Šv.)	19,25
3. Heikki Savolainen (Soome)	18,83
4. Eduard Steinemann (Šv.)	18,67
5. August Güttinger (Šv.)	18,58
6. Georges Leroux (Pr.)	18,25

1932 Los Angeles (10/5)

1. István Pelle (Ung.)	19,07
2. Omero Bonoli (It.)	18,87
3. Frank Haubold (USA)	18,57
4. Frank Cumiskey (USA)	18,23
5. Péter Boros (Ung.)	17,57
6. Alfred Jochim (USA)	17,07

1936 Berliin (110/14)

1. Konrad Frey (Saksa)	19,333
2. Eugen Mack (Šv.)	19,167
3. Albert Bachmann (Šv.)	19,067
4. Martti Uosikkinen (Soome)	19,066
5. Walter Steffens (Saksa)	19,033
5. Walter Bach (Šv.)	19,033

1948 London (123/16)

1. Paavo Aaltonen (Soome)	38,70
1. Veikko Huhtanen (Soome)	38,70
1. Heikki Savolainen (Soome)	38,70
2. Luigi Zanetti (It.)	38,30
3. Guido Figone (It.)	38,20
4. Frank Cumiskey (USA)	37,90
5. Michael Reusch (Šv.)	37,80
6. Aleksanteri Saarvala (Soome)	37,70
6. Josef Stalder (Šv.)	37,70
6. Emil Studer (Šv.)	37,70

1952 Helsingi (185/29)

1. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,50
2. Grant Šaginjan (NSVL)	19,40
2. Jevgeni Korolkov (NSVL)	19,40
4. Mihhail Perelman (NSVL)	19,30
5. Josef Stalder (Šv.)	19,20
6. Hans Sauter (Austria)	19,15

1956 Melbourne (63/18)

1. Boriss Šahlin (NSVL)	19,25
2. Takashi Ono (Jp.)	19,20
3. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,10
4. Josef Škvor (Tšehh.)	19,05
5. Juri Titov (NSVL)	19,00
6. Jaroslav Bim (Tšehh.)	18,95

1960 Rooma (130/28)

1. Boriss Šahlin (NSVL)	19,375
1. Eugen Ekman (Soome)	19,375
3. Shuji Tsurumi (Jp.)	19,150
4. Takashi Mitsukuri (Jp.)	19,125
5. Juri Titov (NSVL)	18,950
6. Takashi Ono (Jp.)	18,525

1964 Tokio (130/29)

1. Miroslav Cerar (Jug.)	19,525
2. Shuji Tsurumi (Jp.)	19,325
3. Juri Tsapenko (NSVL)	19,200
4. Haruhiro Yamashita (Jp.)	19,075
5. Harald Wigaard (Norra)	18,925
6. Takashi Mitsukuri (Jp.)	18,650

1968 México (114/27)

1. Miroslav Cerar (Jug.)	19,325
2. Olli Laiho (Soome)	19,225
3. Mihhail Voronin (NSVL)	19,200
4. Wilhelm Kubica (Poola)	19,150
5. Eizo Kenmotsu (Jp.)	19,050
6. Viktor Klimenko (NSVL)	18,950

1972 München (111/26)

1. Viktor Klimenko (NSVL)	19,125
2. Sawao Kato (Jp.)	19,000

3. Eizo Kenmotsu (Jp.)	18,950
4. Shigeru Kasamatsu (Jp.)	18,925
5. Mihhail Voronin (NSVL)	18,875
6. Wilhelm Kubica (Poola)	18,750

1972 München (111/26)

1. Zoltán Magyar (Ung.)	19,700
2. Eizo Kenmotsu (Jp.)	19,575
3. Nikolai Andrianov (NSVL)	19,525
3. Michael Nikolay (SDV)	19,525
5. Sawao Kato (Jp.)	19,400
6. Aleksandr Ditjatin (NSVL)	19,350

1980 Moskva (65/14)

1. Zoltán Magyar (Ung.)	19,925
2. Aleksandr Ditjatin (NSVL)	19,800
3. Michael Nikolay (SDV)	19,775
4. Roland Brückner (SDV)	19,725
5. Aleksandr Tkatšov (NSVL)	19,475
6. Ferenc Donáth (Ung.)	19,400

TOENGHUPE

1896 Ateena (15/5)

1. Carl Schuhmann (Saksa)	
2. Louis Zutter (Šv.)	

1904 Saint Louis (?/1)

1. Anton Heida (USA)	36,0
2. George Eyser (USA)	36,0
3. William Merz (USA)	31,0

1924 Pariis (70/9)

Piki hobust

1. Frank Kriz (USA)	9,98
2. Jan Koutny (Tšehh.)	9,97
3. Bohumil Mořkovský (Tšehh.)	9,93
4. Leon Štukelj (Jug.)	9,91
5. Max Wandrer (USA)	9,85
6. Ivan Porenta (Jug.)	9,76

Rist hobust

1. Albert Séguin (Pr.)	10,00
2. Jean Gounot (Pr.)	9,93
3. François Gangloff (Pr.)	9,93
4. Slavko Hlastan (Jug.)	9,86
5. Stane Derganc (Jug.)	9,85
6. Bedřich Šupčik (Tšehh.)	9,83
6. Ladislav Vácha (Tšehh.)	9,83

1928 Amsterdam (85/11)

1. Eugen Mack (Šv.)	9,58
2. Emanuel Löffler (Tšehh.)	9,50
3. Stane Derganc (Jug.)	9,46
4. Josip Primožič (Jug.)	9,42
4. Georges Miez (Šv.)	9,42
6. Georges Leroux (Pr.)	9,33

1932 Los Angeles (10/4)

1. Savino Guglielmetti (It.)	18,03
2. Alfred Jochim (USA)	17,77
3. Edward Carmichael (USA)	17,53[1]
4. Einari Teräsvirta (Soome)	17,53
5. Marcel Gleyre (USA)	17,46
6. István Pelle (Ung.)	17,13

[1] 3. ja 4. koht selgitati lisavõistlusega.

1936 Berliin (110/14)

1. Alfred Schwarzmann (Saksa)	19,200
2. Eugen Mack (Šv.)	18,967
3. Matthias Volz (Saksa)	18,467
4. Walter Bach (Šv.)	18,400
5. Walter Beck (Šv.)	18,367
6. Martti Uosikkinen (Soome)	18,300

1948 London (123/16)

1. Paavo Aaltonen (Soome)	39,10
2. Olavi Rove (Soome)	39,00
3. János Mogyorósi-Klencs (Ung.)	38,50
3. Ferenc Pataki (Ung.)	38,50
3. Leo Sotornik (Tšehh.)	38,50
4. Veikko Huhtanen (Soome)	38,40
5. Einari Teräsvirta (Soome)	38,30
6. Sulo Salmi (Soome)	38,10
6. Walter Lehmann (Šv.)	38,10

1952 Helsingi (185/29)

1. Viktor Tšukarin (NSVL)	19,20
2. Masao Takemoto (Jp.)	19,15
3. Takashi Ono (Jp.)	19,10
3. Tadao Uesako (Jp.)	19,10
5. Hans Eugster (Šv.)	18,95
5. Theo Wied (SFV)	18,95

1956 Melbourne (63/18)

1. Helmut Bantz (S. ü. v./SFV)	18,85
1. Valentin Muratov (NSVL)	18,85
3. Juri Titov (NSVL)	18,75
4. Boriss Šahlin (NSVL)	18,70
4. Theo Wied (SFV)	18,70
6. Masao Takemoto (Jp.)	18,65

1960 Rooma (130/28)

1. Boriss Šahlin (NSVL)	19,350
1. Takashi Ono (Jp.)	19,350
3. Vladimir Portnoi (NSVL)	19,225
4. Juri Titov (NSVL)	19,200

5. Yukio Endo (Jp.) 19,175
6. Shuji Tsurumi (Jp.) 19,150

1964 Tokio (130/29)
1. Haruhiro Yamashita (Jp.) 19,600
2. Viktor Lissitski (NSVL) 19,325
3. Hannu Rantakari (Soome) 19,300
4. Shuji Tsurumi (Jp.) 19,225
5. Boriss Šahlin (NSVL) 19,200
6. Yukio Endo (Jp.) 19,075

1968 México (116/28)
1. Mihhail Voronin (NSVL) 19,000
2. Yukio Endo (Jp.) 18,950
3. Sergei Diomidov (NSVL) 18,925
4. Takeshi Kato (Jp.) 18,775
5. Akinori Nakayama (Jp.) 18,725
6. Eizo Kenmotsu (Jp.) 18,650

1972 München (111/26)
1. Klaus Köste (SDV) 18,850
2. Viktor Klimenko (NSVL) 18,825
3. Nikolai Andrianov (NSVL) 18,800
4. Eizo Kenmotsu (Jp.) 18,550
4. Sawao Kato (Jp.) 18,550
6. Peter Rohner (Šv.) 18,525

1976 Montreal (90/20)
1. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,450
2. Mitsuo Tsukahara (Jp.) 19,375
3. Hiroshi Kajiyama (Jp.) 19,275
4. Dan Grecu (Rum.) 19,200
5. Zoltán Magyar (Ung.) 19,150
5. Imre Molnár (Ung.) 19,150

1980 Moskva (65/14)
1. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,825
2. Aleksandr Ditjatin (NSVL) 19,800
3. Roland Brückner (SDV) 19,775
4. Ralf-Peter Hemmann (SDV) 19,750
5. Stojan Delčev (Bulg.) 19,700
6. Jiří Tabák (Tšehh.) 19,525

VABAHARJUTUS

1904 Saint Louis (?/1)
Harjutus kurikatega
1. Edward Hennig (USA) 13
2. Emil Voigt (USA) 9
3. Ralph Wilson (USA) 5

1932 Los Angeles (25/6)
1. István Pelle (Ung.) 9,60
2. Georges Miez (Šv.) 9,47
3. Mario Lertora (It.) 9,23
4. Frank Haubold (USA) 9,00
4. Romeo Neri (It.) 9,00
6. Heikki Savolainen (Soome) 8,97

Harjutus kurikatega (4/2)
1. George Roth (USA) 8,97
2. Philip Erenberg (USA) 8,90
3. William Kuhlmeier (USA) 8,63
4. Francisco Álvarez (Mehh.) 8,47

1936 Berliin (110/14)
1. Georges Miez (Šv.) 18,666
2. Josef Walter (Šv.) 18,500
3. Eugen Mack (Šv.) 18,466
3. Konrad Frey (Saksa) 18,466
5. Matthias Volz (Saksa) 18,366
6. Walter Steffens (Saksa) 18,300
6. Willi Stadel (Saksa) 18,300

1948 London (123/16)
1. Ferenc Pataki (Ung.) 38,70
2. János Mogyorósi-Klencs (Ung.) 38,40
3. Zdeněk Růžička (Tšehh.) 38,10
4. Raymond Dot (Pr.) 37,80
5. Elkana Grønne (Taani) 37,65
6. Leo Sotorník (Tšehh.) 37,60
6. Pavel Benetka (Tšehh.) 37,60

1952 Helsingi (185/29)
1. William Thoresson (Rts.) 19,25
2. Tadao Uesako (Jp.) 19,15
2. Jerzy Jokiel (Poola) 19,15
4. Takashi Ono (Jp.) 19,05
5. Onni Lappalainen (Soome) 19,00
6. Kalevi Laitinen (Soome) 18,95
6. Anders Lindh (Rts.) 18,95

1956 Melbourne (63/18)
1. Valentin Muratov (NSVL) 19,20
2. Viktor Tšukarin (NSVL) 19,10
2. William Thoresson (Rts.) 19,10
2. Nobuyuki Aihara (Jp.) 19,10
5. Juri Titov (NSVL) 18,95
6. Ferdinand Daniš (Tšehh.) 18,80
6. Minčo Todorov (Bulg.) 18,80

1960 Rooma (130/28)
1. Nobuyuki Aihara (Jp.) 19,450
2. Juri Titov (NSVL) 19,325
3. Franco Menichelli (It.) 19,275
4. Takashi Ono (Jp.) 19,200
4. Takashi Mitsukuri (Jp.) 19,200
6. Jaroslav Šťastný (Tšehh.) 19,050

1964 Tokio (130/29)
1. Franco Menichelli (It.) 19,450
2. Yukio Endo (Jp.) 19,350
3. Viktor Lissitski (NSVL) 19,350
4. Viktor Leontjev (NSVL) 19,200
5. Takashi Mitsukuri (Jp.) 19,100
6. Juri Tsapenko (NSVL) 18,850

1968 México (117/28)
1. Sawao Kato (Jp.) 19,475
2. Akinori Nakayama (Jp.) 19,400
3. Takeshi Kato (Jp.) 19,275
4. Mitsuo Tsukahara (Jp.) 19,050
5. Valeri Karasjov (NSVL) 18,950
6. Eizo Kenmotsu (Jp.) 18,925

1972 München (113/26)
1. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,175
2. Akinori Nakayama (Jp.) 19,125
3. Shigeru Kasamatsu (Jp.) 19,025
4. Eizo Kenmotsu (Jp.) 18,925
5. Klaus Köste (SDV) 18,825
6. Sawao Kato (Jp.) 18,750

1976 Montreal (90/20)
1. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,450
2. Vladimir Marčenko (NSVL) 19,425
3. Peter Kormann (USA) 19,300
4. Roland Brückner (SDV) 19,275
5. Sawao Kato (Jp.) 19,250
6. Eizo Kenmotsu (Jp.) 19,100

1980 Moskva (65/14)
1. Roland Brückner (SDV) 19,750
2. Nikolai Andrianov (NSVL) 19,725
3. Aleksandr Ditjatin (NSVL) 19,700
4. Jiří Tabák (Tšehh.) 19,675
5. Péter Kovács (Ung.) 19,425
6. Lutz Hoffmann (SDV) 18,725

KÕELRONIMINE

1896 Ateena (5/4)[1]
1. Nikolaos Andriakopulos (Kr.) 23,4 sek.
2. Thomas Xenakis (Kr.)
3. Fritz Hofmann (Saksa)
4. Viggo Jensen (Taani)
5. Launceston Elliott (Sbr.)

[1] Mõne teatmeteose järgi võistlesid ainult 2 sportlast (N. Andriakopulos ja Th. Xenakis), 3 ülejäänut loobusid.

1904 Saint Louis (?/1)
1. George Eyser (USA) 7,0 sek.
2. Charles Krause (USA) 7,8 sek.
3. Emil Voigt (USA) 9,3 sek.

1924 Pariis (70/9)
1. Bedřich Šupčik (Tšehh.) 7,2 sek.
2. Albert Séguin (Pr.) 7,4 sek.
3. August Güttinger (Šv.) 7,8 sek.
3. Ladislav Vácha (Tšehh.) 7,8 sek.
5. Stane Žilić (Jug.) 8,0 sek.
6. Frank Kriz (USA) 8,4 sek.
6. Jean Gounot (Pr.) 8,4 sek.
6. Arthur Hermann (Pr.) 8,4 sek.
6. Ivan Porenta (Jug.) 8,4 sek.

1932 Los Angeles (5/2)
1. Raymond Bass (USA) 6,7 sek.
2. William Galbraith (USA) 6,8 sek.
3. Thomas Connelly (USA) 7,0 sek.
4. Miklós Péter (Ung.) 11,5 sek.
5. Péter Boros (Ung.) 11,6 sek.

HÜPPED VEDRUHOOLAUALT

1932 Los Angeles (4/2)
1. Rowland Wolfe (USA) 18,90
2. Edward Gross (USA) 18,67
3. William Hermann (USA) 18,37
4. István Pelle (Ung.) 15,43

NAISED

VÕISTKONDLIK MITMEVÕISTLUS

1928 Amsterdam (5)
1. Holland (Estella Agsteribbe, Jacomina van den Berg, Alida van den Bos, Petronella Burgerhof, Elka de Levie, Helena Nordheim, Annie Polak, Petronella van Randwijk, Hendrika van Rumt, Jud Simons, Jacoba Stelma, Anna van der Vegt) 316,75
2. Itaalia (Bianca Ambrosetti, Lavinia Gianoni, Luigina Giavotti, Virginia Giorgi, Germana Malabarba, Clara Marangoni, Luigina Perversi, Diana Pizzavini,

Anna Tanzini, Carolina Tronconi, Ines Vercesi, Rita Vittadini) 289,00
3. Suurbritannia (Annie Broadbent, Lucy Desmond, Margaret Hartley, Amy Jagger, Queenie Judd, Jessie Kite, Midge Moreman, Carrie Pickles, Ethel Seymour, Ada Smith, Hilda Smith, Doris Woods) 258,25
4. Ungari (Mária Hámos, Aranka Hennyey, Irén Hennyey, Rudolfné Herpich, Anna Kael, Margit Kövessy, Margit Pályi, Erzsébet Ruda, Irén Rudas, Nándorné Szeiler, Ilona Szöllősi, Judit Tóth) 256,50
5. Prantsusmaa (Mathilde Bataille, Honorine Delescluse, Louise Delescluse, Galuelle Dhont, Valentine Héméryck, Paulette Houteer, Georgette Meulebrouck, R. Oger, Antonie Straeteman, Geneviève Vankiersbilck, Jeanne Vanoverloop, Berthe Verstraete) 247,50

1936 Berliin (8)

1. Saksamaa (Trudi Meyer, Erna Bürger, Käthe Sohnemann, Isolde Frölian, Anita Bärwirth, Paula Pöhlsen, Friedl Iby, Julie Schmitt) 506,50
2. Tšehhoslovakkia (Vlasta Foltová, Vlasta Děkanová, Zdena Veřmiřovská, Matylda Pálfyová, Anna Hřebřinová, Božena Dobešová, Marie Větrovská, Jaroslava Bajerová) 503,60
3. Ungari (Margit Csillik, Judit Gamauf-Tóth, Margit Nagy, Gabriella Mészáros, Eszter Voit, Olga Tőrös, Ilona Madary, Margit Kalocsai) 499,00
4. Jugoslaavia (Dušica Radivojević, Lidija Rupnik, Olga Rajković, Marta Pustišek, Dragana Đorđević, Angelina Gopurenko, Katarina Hribar, Maja Veršec) 485,60
5. USA (Consetta Caruccio, Jennie Caputo, Irma Haubold, Margaret Duff, Ada Lunardoni, Adelaide Meyer, Mary Wright, Marie Kibler) 471,60
6. Poola (Klara Sierońska, Marta Majowska, Matylda Osadnik, Wisława Noskiewicz, Janina Skirlińska, Alina Cichecka, Julia Wojciechowska, Stefania Kolakowska) 470,30

1948 London (11)

1. Tšehhoslovakkia (Zdena Honsová, Miloslava Miságková, Věra Růžičková, Božena Srncová, Milena Müllerová, Zdena Veřmiřovská, Olga Šilhanová, Marie Kovářová)[1] 445,45
2. Ungari (Edit Weckinger, Mária Kövi, Irén Karcsics, Erzsébet Gulyás-Köteles, Erzsébet Balázs, Olga Tass, Anna Fehér, Margit Sándor-Nagy) 440,55
3. USA (Helen Schifano, Clara Schroth, Meta Elste, Marian Barone, Ladislava Bakanic, Consetta Lenz, Anita Simonis, Dorothy Dalton) 422,63
4. Rootsi (Karin Lindberg, Kerstin Bohman, Ingrid Sandahl, Göta Pettersson, Gunnel Johansson, Märta Andersson, Ingrid Andersson, Stina Haage) 417,95
5. Holland (Jacoba Tonneman, Helena Gerrietsen, Jacoba Wijnands, Johanna Ros, Anna van Geene, Klaasje Post, Geertruida Heil-Bonnet, Barendina Meijer-Haantjes) 408,35
6. Austria (Gertrude Fesl, Gretchen Hehenberger, Gertrude Kolar, Irmentraud Buckser, Gertrude Gries, Gertrude Winnige, Edeltraud Schramm, Erika Eisenhofer) 405,45

[1] Tšehhoslovakkia naiskonda kuulunud Eliška Misáková, haigestus Londonis lastehalvatusse ja suri. ROK autasustas ka teda kuldmedaliga.

1952 Helsingi (10)

1. NSV Liit (Maria Gorohovskaja, Nina Botšarova, Galina Klimaštševa, Galina Urbanovitš, Pelageja Danilova, Galina Šamrai, Aleksa Dõngeli, Jekaterina Kalintšuk) 527,03
2. Ungari (Margit Korondi, Ágnes Keleti, Edit Perényi-Weckinger, Olga Tass, Erzsébet Gulyás, Mária Zelai-Kövi, Andrea Bodó, Irén Daruházi-Karcsics) 520,96
3. Tšehhoslovakkia (Eva Věchtová, Alena Chadimová, Jana Babanová, Božena Srncová, Hana Růžičková, Matylda Šinová, Věra Vančurová, Alena Bosáková) 503,32
4. Rootsi (Karin Lindberg, Ann Bäring, Evy Berggren, Göta Pettersson, Ann-Sofi Pettersson, Ingrid Sandahl, Hjördis Nordin, Vanja Blomberg) 501,83
5. Saksa FV (Irma Walther, Hanna Grages, Elisabeth Ostermeyer, Wolfgard Voss, Inge Sedelmaier, Lydia Zeitlhofer, Brigitte Kissler, Hilde Koop) 495,20
6. Itaalia (Lidia Pitteri, Miranda Cicognani, Licia Macchini, Liliana Scaricabarozzi, Grazia Bozzo, Luciana Reali, Elisabetta Durelli, Renata Bianchi) 494,74

1956 Melbourne (9)

1. NSV Liit (Larissa Latõnina, Sofja Muratova, Tamara Manina, Ljudmilla Jegorova, Polina Astahhova, Lidia Kalinina) 444,80
2. Ungari (Ágnes Keleti, Olga Lemhényi-Tass, Margit Plachy-Korondi, Andrea Molnár-Bodó, Erzsébet Gulyás, Aliz Kertész) 443,50
3. Rumeenia (Elena Leuștean, Sonia Iovan, Georgeta Hurmuzache, Emilia Vătășoiu, Elena Margarit, Elena Săcălici) 438,20
4. Poola (Helena Rakoczy, Natalia Kot, Danuta Stachow, Dorota Jokiel, Barbara Ślizowska, Lidia Szczerbińska) 436,50
5. Tšehhoslovakkia (Eva Bosáková-Věchtová, Anna Marejková, Matylda Šinová, Věra Drazdíková, Alena Reichová, Miroslava Brdíčková) 435,356
6. Jaapan (Keiko Tanaka, Mitsuka Ikeda, Kazuko Sogabe, Shizuko Sakashita, Kyoko Kubota, Suzuko Seki) 433,653

1960 Rooma (17)

1. NSV Liit (Larissa Latõnina, Sofja Muratova, Polina Astahhova, Margarita Nikolajeva, Lidia Ivanova-Kalinina, Tamara Ljuhhina) 382,320
2. Tšehhoslovakkia (Věra Čáslavská, Eva Bosáková, Ludmila Švédová, Adolfina Tačová, Matylda Matoušková-Šinová, Hana Růžičková) 373,323
3. Rumeenia (Sonia Iovan, Elena Leuștean, Emilia Liță-Vătășoiu, Atanasia Ionescu, Uta Poreceanu, Elena Niculescu) 372,053
4. Jaapan (Keiko Ikeda-Tanaka, Kiyoko Ono, Kimiko Tsukada, Toshiko Shirasu, Ginko Abukawa, Kazuko Sogabe) 371,422
5. Poola (Natalia Kot, Danuta Stachow, Barbara Eustachiewicz, Eryka Mądry, Gizela Niedurny, Brygida Dziuba) 368,620
6. Saksa ü. v./Saksa DV (Ingrid Föst, Roselore Sonntag, Ute Starke, Gretel Schiener, Renate Schneider, Karin Boldemann) 367,754

1964 Tokio (10)

1. NSV Liit (Larissa Latõnina, Polina Astahhova, Jelena Voltšetskaja, Tamara Zamotailova-Ljuhhina, Tamara Manina, Ljudmila Gromova) 380,890
2. Tšehhoslovakkia (Věra Čáslavská, Hana Růžičková, Jaroslava Sedláčková, Adolfina Tkačiková, Mária Krajčírová, Jana Posnerová) 379,989
3. Jaapan (Keiko Ikeda, Toshiko Aihara-Shirasu, Kiyoko Ono, Taniko Nakamura, Ginko Chiba-Abukawa, Hiroko Tsuji) 377,889
4. Saksa ü. v./Saksa DV (Birgit Radochla, Ute Starke, Ingrid Föst, Karin Mannewitz, Christel Felgner, Barbara Stolz) 876,038
5. Ungari (Anikó Jánosi-Ducza, Katalin Makray, Mária Tressel, Gyöngyi Kovács-Mák, Katalin Müller, Márta Erdősi-Tolnai) 375,455
6. Rumeenia (Sonia Iovan, Elena Popescu-Leuştean, Elena Ceampelea, Atanasia Ionescu, Emilia Liţă, Cristina Doboşan) 371,984

1968 México (14)

1. NSV Liit (Zinaida Voronina, Natalja Kutšinskaja, Larissa Petrik, Olga Karasjova, Ljudmila Turištševa, Ljubov Burda) 382,85
2. Tšehhoslovakkia (Věra Čáslavská, Bohumila Řimnáčová, Miroslava Skleničková, Mária Krajčírová, Hana Lišková, Jana Kubíčková) 382,20
3. Saksa DV (Erika Zuchold, Karin Janz, Maritta Bauerschmidt, Ute Starke, Marianne Noack, Magdalena Schmidt) 379,10
4. Jaapan (Kazue Hanyu, Miyuki Matsuhisa, Taniko Mitsukuri, Chieko Oda, Mitsuko Kandori, Kayoko Hashiguchi) 375,45
5. Ungari (Ágnes Bánfai, Anikó Jánosi-Ducza, Katalin Schmitt-Makray, Márta Erdősi-Tolnai, Katalin Száll-Müller, Ilona Békési) 369,80
6. USA (Cathy Rigby, Linda Metheny, Joyce Tanac, Kathy Gleason, Colleen Mulvihill, Wendy Cluff) 369,75

1972 München (19)

1. NSV Liit (Ljudmila Turištševa, Tamara Lazakovitš, Ljubov Burda, Olga Korbut, Elvira Saadi, Antonina Košel) 380,50
2. Saksa DV (Karin Janz, Erika Zuchold, Angelika Hellmann, Irene Abel, Christine Schmitt, Richarda Schmeisser) 376,55
3. Ungari (Ilona Békési, Mónika Császár, Krisztina Medveczky, Anikó Kéry, Márta Kelemen, Zsuzsa Nagy) 368,25
4. USA (Cathy Rigby, Kimberly Chace, Roxanne Pierce, Joan Moore, Linda Metheny, Nancy Thies) 365,90
5. Tšehhoslovakkia (Mária Némethová-Krajčírová, Zdena Dorňáková, Soňa Brázdová, Zdena Bujňáčková, Hana Lišková, Marcela Váchová) 365,00
6. Rumeenia (Elena Ceampelea, Alina Goreac, Anca Grigoraş, Elisabeta Turcu, Paula Ion, Marcela Păunescu) 360,70

1976 Montreal (12)

1. NSV Liit (Nelli Kim, Ljudmila Turištševa, Olga Korbut, Elvira Saadi, Maria Filatova, Svetlana Grozdova) 390,35
2. Rumeenia (Nadia Comăneci, Teodora Ungureanu, Mariana Constantin, Anca Grigoraş, Gabriela Trușca, Georgeta Gabor) 387,15
3. Saksa DV (Gitta Escher, Marion Kische, Kerstin Gerschau, Angelika Hellmann, Steffi Kräker, Carola Dombeck) 385,10
4. Ungari (Márta Egervári, Krisztina Medveczky, Margit Tóth, Éva Óvári, Mária Lővei, Márta Kelemen) 380,15
5. Tšehhoslovakkia (Anna Pohlreichová, Ingrid Holíkoriová, Jana Knopová, Eva Fuřátková, Drahomíra Šmolíková, Alena Černáková) 378,25
6. USA (Kimberly Chace, Debra Willcox, Leslie Wolfsberger, Colleen Casey, Carrie Englert, Doris Howard) 375,05

1980 Moskva (8)

1. NSV Liit (Jelena Davõdova, Maria Filatova, Helli Kim, Jelena Naimušina, Natalja Šapošnikova, Stella Zahharova) 394,90
2. Rumeenia (Nadia Comăneci, Rodica Dunca, Emilia Eberle, Cristina Elena Grigoraş, Melita Ruhn, Dumitriţa Turner) 393,50
3. Saksa DV (Maxi Gnauck, Silvia Hindorff, Steffi Kräker, Katharina Rensch, Karola Sube, Birgit Süss) 392,55
4. Tšehhoslovakkia (Dana Brýdlová, Jana Labáková, Eva Marečková, Katarina Šarišská, Anita Šauerová, Radka Zemanová) 388,80
5. Ungari (Lenke Almási, Erika Csányi, Márta Egervári, Erika Flander, Erzsébet Hanti, Éva Óvári) 384,30
6. Bulgaaria (Kamelia Eftimova, Dimitrinka Filipova, Čalina Marinova, Antoaneta Rahneva, Krasimira Toneva, Silvia Topalova) 382,10

INDIVIDUAALNE MITMEVÕISTLUS

1952 Helsingi (134/18)

1. Maria Gorohhovskaja (NSVL) 76,78
2. Nina Botšarova (NSVL) 75,94
3. Margit Korondi (Ung.) 75,82
4. Galina Minaitševa (NSVL) 75,67
5. Galina Urbanovitš (NSVL) 75,64
6. Ágnes Keleti (Ung.) 75,58
7. Pelageja Danilova (NSVL) 75,03
8. Galina Šamrai (NSVL) 74,97
9. Medea Džugeli (NSVL) 74,95
13. Jekaterina Kalintšuk (NSVL) 73,91

1956 Melbourne (65/15)

1. Larissa Latõnina (NSVL) 74,933
2. Ágnes Keleti (Ung.) 74,633
3. Sofja Muratova (NSVL) 74,466
4. Elena Leuştean (Rum.) 74,366
4. Olga Lemhényi-Tass (Ung.) 74,366
6. Tamara Manina (NSVL) 74,233
10. Ljudmila Jegorova (NSVL) 73,533
17. Polina Astahhova (NSVL) 72,700
21.—22. Lidia Kalinina (NSVL) 72,033

1960 Rooma (124/17)

1. Larissa Latõnina (NSVL) 77,031
2. Sofja Muratova (NSVL) 76,696
3. Polina Astahhova (NSVL) 76,164
4. Margarita Nikolajeva (NSVL) 75,831
5. Sonia Iovan (Rum.) 75,797
6. Keiko Ikeda-Tanaka (Jp.) 75,696
7. Lidia Ivanova-Kalinina (NSVL) 75,431
89. Tamara Ljuhhina (NSVL) 66,664

1964 Tokio (86/24)

1. Věra Čáslavská (Tšehh.) 77,564
2. Larissa Latõnina (NSVL) 76,998
3. Polina Astahhova (NSVL) 76,965
4. Birgit Radochla (S. ü. v./SDV) 76,431
5. Hana Růžičková (Tšehh.) 76,097
6. Keiko Ikeda (Jp.) 76,031
8. Jelena Voltšetskaja (NSVL) 75,765
13. Tamara Zamotailova-Ljuhhina (NSVL) 75,398
14. Tamara Manina (NSVL) 75,397
30. Ljudmila Gromova (NSVL) 74,398

1968 México (101/24)

1. Věra Čáslavská (Tšehh.) 78,25
2. Zinaida Voronina (NSVL) 76,85

3.	Natalja Kutšinskaja (NSVL)	76,75
4.	Larissa Petrik (NSVL)	76,70
4.	Erika Zuchold (SDV)	76,70
6.	Karin Janz (SDV)	76,55
7.	Olga Karasjova (NSVL)	76,00
24.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	74,50
25.	Ljubov Burda (NSVL)	74,20

1972 München (118/23)

1.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	77,025
2.	Karin Janz (SDV)	76,875
3.	Tamara Lazakovitš (NSVL)	76,850
4.	Erika Zuchold (SDV)	76,450
5.	Ljubov Burda (NSVL)	75,775
6.	Angelika Hellmann (SDV)	75,550
7.	Olga Korbut (NSVL)	75,100
8.	Elvira Saadi (NSVL)	75,075
16.	Antonina Košel (NSVL)	74,200

1976 Montreal (86/18)[1]

1.	Nadia Comăneci (Rum.)	79,275
2.	Nelli Kim (NSVL)	78,675
3.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	78,625
4.	Teodora Ungureanu (Rum.)	78,375
5.	Olga Korbut (NSVL)	78,025
6.	Gitta Escher (SDV)	77,750

[1] Individuaalse mitmevõistluse finaali lubati võistkondliku mitmevõistluse 36 paremat võimlejat, kuid ühelt maalt mitte rohkem kui 3 võimlejat.

1980 Moskva (62/16)

1.	Jelena Davõdova (NSVL)	79,150
2.	Maxi Gnauck (SDV)	79,075
2.	Nadia Comăneci (Rum.)	79,075
4.	Natalja Šapošnikova (NSVL)	79,025
5.	Nelli Kim (NSVL)	78,425
6.	Emilia Eberle (Rum.)	78,400

ERI KÕRGUSEGA RÖÖBASPUUD

1952 Helsingi (134/18)

1.	Margit Korondi (Ung.)	19,40
2.	Maria Gorohhovskaja (NSVL)	19,26
3.	Ágnes Keleti (Ung.)	19,16
4.	Nina Botšarova (NSVL)	18,99
4.	Pelageja Danilova (NSVL)	18,99
6.	Edit Perényi-Weckinger (Ung.)	18,96

1956 Melbourne (65/15)

1.	Ágnes Keleti (Ung.)	18,966
2.	Larissa Latõnina (NSVL)	18,833
3.	Sofja Muratova (NSVL)	18,800
4.	Eva Bosáková-Věchtová (Tšehh.)	18,733
5.	Helena Rakoczy (Poola)	18,700
6.	Alíz Kertész (Ung.)	18,633
6.	Olga Lemhényi-Tass (Ung.)	18,633

1960 Rooma (124/27)

1.	Polina Astahhova (NSVL)	19,616
2.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,416
3.	Tamara Ljuhhina (NSVL)	19,399
4.	Sofja Muratova (NSVL)	19,382
5.	Keiko Ikeda-Tanaka (Jp.)	19,333
6.	Sonia Iovan (Rum.)	19,099

1964 Tokio (82/23)

1.	Polina Astahhova (NSVL)	19,332
2.	Katalin Makray (Ung.)	19,216
3.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,199
4.	Toshiko Aihara-Shirasu (Jp.)	18,782
5.	Věra Čáslavská (Tšehh.)	18,416
6.	Tamara Zamotailova-Ljuhhina (NSVL)	17,833

1968 México (101/24)

1.	Věra Čáslavská (Tšehh.)	19,650
2.	Karin Janz (SDV)	19,500
3.	Zinaida Voronina (NSVL)	19,425
4.	Bohumila Řimnáčová (Tšehh.)	19,350
5.	Erika Zuchold (SDV)	19,325
6.	Miroslava Skleničková (Tšehh.)	18,200

1972 München (118/23)

1.	Karin Janz (SDV)	19,675
2.	Olga Korbut (NSVL)	19,450
2.	Erika Zuchold (SDV)	19,450
4.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	19,425
5.	Ilona Békési (Ung.)	19,275
6.	Angelika Hellmann (SDV)	19,200

1976 Montreal (86/18)

1.	Nadia Comăneci (Rum.)	20,000
2.	Teodora Ungureanu (Rum.)	19,800
3.	Márta Egervári (Ung.)	19,775
4.	Marion Kische (SDV)	19,750
5.	Olga Korbut (NSVL)	19,300
6.	Nelli Kim (NSVL)	19,225

1980 Moskva (62/16)

1.	Maxi Gnauck (SDV)	19,875
2.	Emilia Eberle (Rum.)	19,850
3.	Steffi Kräker (SDV)	19,775
3.	Melita Ruhn (Rum.)	19,775
3.	Maria Filatova (NSVL)	19,775
6.	Nelli Kim (NSVL)	19,725

TOENGHÜPE

1952 Helsingi (134/18)

1.	Jekaterina Kalintšuk (NSVL)	19,20
2.	Maria Gorohhovskaja (NSVL)	19,19
3.	Galina Minaitševa (NSVL)	19,16
4.	Medea Dšugeli (NSVL)	19,13
5.	Galina Urbanovitš (NSVL)	19,10
6.	Nina Botšarova (NSVL)	19,03

1956 Melbourne (65/15)

1.	Larissa Latõnina (NSVL)	18,833
2.	Tamara Manina (NSVL)	18,800
3.	Ann-Sofi Colling-Pettersson (Rts.)	18,733
3.	Olga Lemhényi-Tass (Ung.)	18,733
5.	Sofja Muratova (NSVL)	18,666
6.	Elena Leuștean (Rum.)	18,633

1960 Rooma (124/27)

1.	Margarita Nikolajeva (NSVL)	19,316
2.	Sofja Muratova (NSVL)	19,049
3.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,016
4.	Adolfina Tačová (Tšehh.)	18,783
5.	Sonia Iovan (Rum.)	18,766
6.	Polina Astahhova (NSVL)	18,716

1964 Tokio (82/23)

1.	Věra Čáslavská (Tšehh.)	19,438
2.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,283
2.	Birgit Radochla (S. ü. v./SDV)	19,283
4.	Toshiko Aihara-Shirasu (Jp.)	19,282
5.	Jelena Voltšetskaja (NSVL)	19,149
6.	Ute Starke (S. ü. v./SDV)	19,116

1968 México (101/24)

1.	Věra Čáslavská (Tšehh.)	19,755
2.	Erika Zuchold (SDV)	19,625
3.	Zinaida Voronina (NSVL)	19,500
4.	Mária Krajčírová (Tšehh.)	19,475
5.	Natalja Kutšinskaja (NSVL)	19,375
6.	Miroslava Skleničková (Tšehh.)	19,325

1972 München (118/23)

1.	Karin Janz (SDV)	19,525
2.	Erika Zuchold (SDV)	19,275
3.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	19,250
4.	Ljubov Burda (NSVL)	19,225
5.	Olga Korbut (NSVL)	19,175
6.	Tamara Lazakovitš (NSVL)	19,050

1976 Montreal (86/18)

1.	Nelli Kim (NSVL)	19,800
2.	Ljudmila Turištševa (NSVL)	19,650
2.	Carola Dombeck (SDV)	19,650
4.	Nadia Comăneci (Rum.)	19,625
5.	Gitta Escher (SDV)	19,550
6.	Márta Egervári (Ung.)	19,450

1980 Moskva (62/16)

1.	Natalja Šapošnikova (NSVL)	19,725
2.	Steffi Kräker (SDV)	19,675
3.	Melita Ruhn (Rum.)	19,650
4.	Jelena Davõdova (NSVL)	19,575
5.	Nadia Comăneci (Rum.)	19,350
6.	Maxi Gnauck (SDV)	19,300

VABAHARJUTUS

1952 Helsingi (134/18)

1.	Ágnes Keleti (Ung.)	19,36
2.	Maria Gorohhovskaja (NSVL)	19,20
3.	Margit Korondi (Ung.)	19,00
4.	Erzsébet Gulyás (Ung.)	18,99
4.	Galina Urbanovitš (NSVL)	18,99
6.	Galina Minaitševa (NSVL)	18,96

1956 Melbourne (65/15)

1.	Larissa Latõnina (NSVL)	18,733
1.	Ágnes Keleti (Ung.)	18,733
3.	Elena Leuștean (Rum.)	18,700
4.	Eva Bosáková-Věchtová (Tšehh.)	18,566
4.	Keiko Tanaka (Jp.)	18,566
4.	Sofja Muratova (NSVL)	18,566

1960 Rooma (124/27)

1.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,583
2.	Polina Astahhova (NSVL)	19,532
3.	Tamara Ljuhhina (NSVL)	19,449
4.	Eva Bosáková (Tšehh.)	19,383
5.	Sofja Muratova (NSVL)	19,349
6.	Sonia Iovan (Rum.)	19,232

1964 Tokio (83/24)

1.	Larissa Latõnina (NSVL)	19,599

2. Polina Astahhova (NSVL) 19,500
3. Anikó Jánosi-Ducza (Ung.) 19,300
4. Birgit Radochla (S. ü. v./SDV) 19,299
5. Ingrid Föst (S. ü. v./SDV) 19,266
6. Věra Čáslavská (Tšehh.) 19,099

1968 México (101/24)
1. Larissa Petrik (NSVL) 19,675
1. Věra Čáslavská (Tšehh.) 19,675
3. Natalja Kutšinskaja (NSVL) 19,650
4. Zinaida Voronina (NSVL) 19,550
5. Olga Karasjova (NSVL) 19,325
5. Bohumila Řimnáčová (Tšehh.) 19,325

1972 München (118/23)
1. Olga Korbut (NSVL) 19,575
2. Ljudmila Turištševa (NSVL) 19,550
3. Tamara Lazakovitš (NSVL) 19,450
4. Karin Janz (SDV) 19,400
5. Ljubov Burda (NSVL) 19,100
5. Angelika Hellmann (SDV) 19,100

1976 Montreal (86/18)
1. Nelli Kim (NSVL) 19,850
2. Ljudmila Turištševa (NSVL) 19,825
3. Nadia Comăneci (Rum.) 19,750
4. Anna Pohludková (Tšehh.) 19,575
5. Marion Kische (SDV) 19,475
6. Gitta Escher (SDV) 19,450

1980 Moskva (62/16)
1. Nelli Kim (NSVL) 19,875
1. Nadia Comăneci (Rum.) 19,875
3. Natalja Šapošnikova (NSVL) 19,825
3. Maxi Gnauck (SDV) 19,825
5. Emilia Eberle (Rum.) 19,750
6. Jana Labáková (Tšehh.) 19,725

POOM

1952 Helsingi (134/8)
1. Nina Botšarova (NSVL) 19,22
2. Maria Gorohhovskaja (NSVL) 19,13
3. Margit Korondi (Ung.) 19,02
4. Ágnes Keleti (Ung.) 18,96
5. Galina Urbanovitš (NSVL) 18,93
6. Cvetana Stančeva (Bulg.) 18,86

1956 Melbourne (65/15)
1. Ágnes Keleti (Ung.) 18,800
2. Tamara Manina (NSVL) 18,633
2. Eva Bosáková-Věchtová (Tšehh.) 18,633
4. Larissa Latõnina (NSVL) 18,533
4. Anna Marejková (Tšehh.) 18,533
6. Elena Leuștean (Rum.) 18,500

1960 Rooma (124/27)
1. Eva Bosáková (Tšehh.) 19,283
2. Larissa Latõnina (NSVL) 19,233
3. Sofja Muratova (NSVL) 19,232
4. Margarita Nikolajeva (NSVL) 19,183
5. Keiko Ikeda-Tanaka (Jp.) 19,132
6. Věra Čáslavská (Tšehh.) 19,083

1964 Tokio (83/24)
1. Věra Čáslavská (Tšehh.) 19,449
2. Tamara Manina (NSVL) 19,399
3. Larissa Latõnina (NSVL) 19,382
4. Polina Astahhova (NSVL) 19,366
5. Hana Růžičková (Tšehh.) 19,349
6. Keiko Ikeda (Jp.) 19,216

1968 México (101/24)
1. Natalja Kutšinskaja (NSVL) 19,650
2. Věra Čáslavská (Tšehh.) 19,575
3. Larissa Petrik (NSVL) 19,250
4. Linda Metheny (USA) 19,225
4. Karin Janz (SDV) 19,225
6. Erika Zuchold (SDV) 19,150

1972 München (118/23)
1. Olga Korbut (NSVL) 19,400
2. Tamara Lazakovitš (NSVL) 19,375
3. Karin Janz (SDV) 18,975
4. Mónika Császár (Ung.) 18,925
5. Ljudmila Turištševa (NSVL) 18,800
6. Erika Zuchold (SDV) 18,700

1976 Montreal (86/18)
1. Nadia Comăneci (Rum.) 19,950
2. Olga Korbut (NSVL) 19,725
3. Teodora Ungureanu (Rum.) 19,700
4. Ljudmila Turištševa (NSVL) 19,475
5. Angelika Hellmann (SDV) 19,450
6. Gitta Escher (SDV) 19,275

1980 Moskva (62/16)
1. Nadia Comăneci (Rum.) 19,800
2. Jelena Davõdova (NSVL) 19,750

3. Natalja Šapošnikova (NSVL) 19,725
4. Maxi Gnauck (SDV) 19,700
5. Radka Zemanová (Tšehh.) 19,650
6. Emilia Eberle (Rum.) 19,400

BUHMVÕIMLEMINE

1952 Helsingi (16)
1. Rootsi (Karin Lindberg, Gun Böring, Evy Berggren, Göta Pettersson, Ann-Sofi Pettersson, Ingrid Sandahl, Hjördis Nordin, Vanja Blomberg) 74,20
2. NSV Liit (Maria Gorohhovskaja, Nina Botšarova, Galina Minaitševa, Galina Urbanovitš, Pelageja Danilova, Galina Šamrai, Medea Džugeli, Jekaterina Kalintšuk) 73,00
3. Ungari (Margit Korondi, Ágnes Keleti, Edit Perényi-Weckinger, Olga Tass, Erzsébet Gulyás, Mária Zatai-Kövi, Andrea Bodó, Irén Harmhási-Karsics) 71,60
4. Saksa FV (Irma Walther, Hanna Grages, Elisabeth Ostermeyer, Wolfgard Voss, Inge Sedelmaier, Lydia Zeitlhofer, Brigitte Kiesler, Hilde Koop) 71,20
5. Soome (Raili Tuominen, Vappu Salonen, Arja Lehtinen, Raili Hoviniemi, Pirkko Viippunen, Maila Nisula, Pirkko Pyykkönen, Raija Sumola) 70,60
6. Tšehhoslovakkia (Eva Věchtová, Alena Chadimová, Jana Babasová, Božena Srncová, Hana Bobková, Matylda Šinová, Věra Vančurová, Alena Reichová) 70,00
6. Holland (Helena Gerrietsen, Huiberdina van der Nolk van Gogh, Johanna Ros, Bertha Selbach, Anna Simon, Johanna Cox-Ladru, Catharina Selbach, Jacoba Kampen-Tonneman) 70,00

1956 Melbourne (9)
1. Ungari (Ágnes Keleti, Olga Lemhényi-Tass, Margit Plachy-Korondi, Andrea Molnár-Bodó, Erzsébet Gulyás, Aliz Kertész) 75,20
2. Rootsi (Ann-Sofi Colling-Pettersson, Karin Lindberg, Eva Rönström, Evy Berggren, Doris Hedberg, Maud Karlén) 74,20
3. Poola (Helena Rakoczy, Natalia Kot, Danuta Stachow, Dorota Jokiel, Barbara Ślizowska, Lidia Szczerbińska) 74,00
3. NSV Liit (Tamara Manina, Larissa Latõnina, Sofja Muratova, Lidia Kalinina, Polina Astahhova, Ljudmila Jegorova) 74,00
5. Rumeenia (Georgeta Hurmuzache, Sonia Iovan, Elena Leuștean, Elena Margarit, Elena Săcălici, Emilia Vătășoiu) 73,40
6. Jaapan (Mitsuka Ikeda, Keiko Tanaka, Kazuko Sogabe, Kyoko Kubota, Suzuko Seki, Shizuko Sakashita) 73,20

SÕUDMINE

Akadeemilisel sõudmisel kasutatakse kitsaid liikuvate istmete ja väljaspool parrast asetsevate tulliidega paate, kus sõudjad istuvad, selg liikumise suunas (mitmekohalises paadis üksteise taga), ja sõuavad ühe või kahe ühelabalise aeruga. Paati juhib tavaliselt ahtriosas istuv roolija (roolijaga klassid) või seda teevad sõudjad ise rooliseadme vahendusel jalgade abil (roolijata klassid). Meeste paadiklassid on ühepaat, paarisaeruline kahepaat, roolijata kahepaat, roolijaga kahepaat, paarisaeruline neljapaat, roolijata neljapaat, roolijaga neljapaat ja

kaheksapaat. Naised võistlevad ühepaadil, paarisaerulisel kahepaadil, roolijata kahepaadil, roolijaga paarisaerulisel neljapaadil, roolijaga neljapaadil ja kaheksapaadil. Meesroolija peab kaaluma vähemalt 50 kg, naisroolija 40 kg (väiksema kehakaalu korral peab paati kaasa võtma lisaraskuse vastavalt kuni 10 ja 5 kg). Võistlused peetakse tasase põhjaga veekogudel, kus hoovuste ja tuule mõju on väikseim. Igal paadil on kasutada 12,5—15 m laiune vähemalt 2 m sügavune poidega tähistatud veeriba. Võistlusmaa pikkus on meestel 2000 m, naistel 1000 m.

Veekogudel on liigutud juba aastatuhandeid, selleks on kasutatud mitmesuguseid aluseid ja aere. Akadeemiline sõudmine on tunduvalt noorem. Kuigi Thamesi jõel korraldati 1715. a. ühepaatide võistlus, tuleb sõudespordi harrastamise alguseks pidada 19. saj-t. 1811. a. peeti Eastonis varaseim teada olev kaheksapaatide võistlus. 1818. a. asutati esimene sõudeklubi — *Leander Rowing Club* (see on tänaseni Suurbritannia tähtsaim sõudeklubi). 1829. a. pandi alus Oxfordi ja Cambridge'i üliõpilaste sõudevõistlustele, 1839. a. Henley regatile. Algul võisteldi nn. rahvapaatidel, mis praktiliselt ei erinenud üldkasutatavaist sõudepaatidest. Suurbritannias hakati sõudevõistlustele lubama ka vaba konstruktsiooniga paate. Võistluspaatide laiuse ja kaalu vähendamiseks asetati tullid väljapoole parrast ning et sõudjad saaksid rakendada jalgade jõudu, võeti kasutusele rullidel liikuvad istmed. Sõudesport muutus üha populaarsemaks ka Mandri-Euroopas ja Ameerikas. 1880. a-il algas klubide ühinemine liitudeks. 1882. a. moodustati sõudeliit Suurbritannias, 1883. a. Saksamaal, 1886. a. Šveitsis, 1887. a. Belgias. 1892. a. asutati Torinos Rahvusvaheline Sõudmisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron*, lüh. FISA), selle praegune president on šveitslane Thomas Keller. 1893. a. korraldas FISA Ortas (Itaalias) esimesed EM-võistlused. Varaseimad naiste EM-võistlused peeti 1954. a. Amsterdamis. Pärast 1973. a-t pole EM-võistlusi enam korraldatud. Meeste MM-võistlustega tehti algust 1962. a. Luzernis, naiste maailmameistreid on selgitatud a-st 1974.

Venemaal asutas esimese sõudespordiga tegeleva klubi Peeter I 1718. a. Pärast tema surma klubi lakkas tegutsemast. 1860. a. avati Peterburis jahtklubi, mis hakkas tegelema ka sõudespordi arendamisega. Samal aastal koostati võistlusmäärused ja korraldati esimene sõuderegatt. Paadiklasse oli palju, paate 21, sõudjaid 57, distants 2,5 versta (2652 m). 1867. a. asutati sõudeklubi Moskvas. 1892. a. peeti esimest korda Venemaa ühepaatide meistrivõistlused. Pärast Oktoobrirevolutsiooni korraldati esimesed ülemaalised võistlused 1923. a. Moskvas, 1928. a. toimusid üleliidulise spartakiaadi sõudevõistlused. Pärast Suurt Isamaasõda jätkusid meistrivõistlused 1946. a-st. 1952. a. liitus NSVL Sõudespordiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline sõudespordisektsioon) FISA-ga ja Nõukogude sõudjad võtsid esimest korda osa olümpiamängudest. 1953. a. osalesid NSV Liidu sportlased esmakordselt EM-võistlustes ja said üldesikoha. Sellest ajast on nad püsinud maailma paremiku hulgas.

Eestisse jõudis sõudesport möödunud sajandi lõpuveerandil. 1875. a. asutati Tartus sõudeklubi. Esimene ametlik võistlus peeti 1883. a. Järgmisel aastal asutati sõudeklubi Pärnus, kuid sõudmine jäi kauaks ajaks väheste asjahuviliste alaks. Pärast Suurt Isamaasõda sõudespordi areng hoogustus. A-st 1948 on korraldatud Eesti NSV meistrivõistlusi. NSV Liidu meistrivõistlustel on Eesti sportlased võitnud rohkesti medaleid. NSV Liidu meistriks on tulnud Tiit Helmja, Toivo Zoova, Arvo Strikholm, Gennadi Kinko, Toivo Ormisson, Raul Arnemann ja Reet Palm. MM-võistlustel on 3 hõbemedalit võitnud Raul Arnemann ja pronksmedali Reet Palm, EM-võistlustel hõbe- ja pronksmedali Tiit Helmja.

Olümpiamängude kavva on sõudmine kuulunud 1896. a-st järjekindlalt. Esimestel mängudel (1896) jäid võistlused tormi tõttu pidamata. Pariisis võisteldi ühe-, kahe-, roolijata ja roolijaga nelja- ning kaheksapaatidel, kusjuures osa 2000 m distantsist tuli sõita vastu-, osa allavoolu. 1904. a. Saint Louisis oli sõudeprogramm nii kirev, et olümpiaürijalt on raske otsustada, millised alasid tunnistada ametlikeks, millised mitte. Tänapäevane olümpia sõudmiskava kehtestati põhijoontes 1924. a. Pariisis. 1976. a. täielikult seda võistlusega paarisaerulisel neljapaadil ja naiste aladega. Distants algul kõikus (1904. a. 2 miili, 1908. a. 1 miil 880 jardi, 1948. a. 1850 m), nüüd peab olema meestel 2000 ja naistel 1000 m. Iga riik tohib igast klassist välja panna ainult ühe paadi (1900—08 võis mitu). Osavõtjad määratakse eelsõitudesse. Sealt pääsevad paremad poolfinaalidesse, ülejäänud võivad poolfinaali pääsu võitlada lohutussõitude kaudu. Finaalsõitu osalejate arv on kõikunud 4-st 6-ni. Edukaimad olümpiasõudjad on inglane Jack Beresford (3 kuld- ja 2 hõbemedalit), Nõukogude sportlane Vjatšeslav Ivanov (3 kuldmedalit) ning USA sportlased Paul Costello ja John Kelly *sen.* (mõlemal 3 kuldmedalit). NSV Liidu sõudjatest kuuluvad edukaimate hulka ka Juri Tjukalov (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Aleksandr Timošinin (2 kuldmedalit).

Eestlastest oli 1906. a. olümpiamängude osavõtjate nimekirjas Valgamaalt pärit Hermann Lerchenbaum (esimene teada olev eestlane olümpiamängudel), kes teenis tollal USA sõjalaevastikus. Kuid sõudevõistlused jäid pidamata. 1912. a. olümpiamängudel võistles Venemaa võistkonnas Mart Kuusik, kes oli 1909. ja 1910. a. võitnud Hollandi tahtised meistrivõistlused. Stokholmis jagas ta kanadalase Everard Butleriga 3. ja 4. kohta. Ettepoole takistas teda jõudmast korraldajate hoolimatu transportimisel muutus tema paat sõidukõlbmatuks, nii et ta pidi võistlema võõra paadiga, ning poolfinaalis anti talle kasutada vanad aerud, mis sõidu ajal purunesid. Venemaa esindaja protesti ei rahuldatud. 1936. a. olümpiamängudest võttis osa Elmar Korko. Ta jäi ühe-

Sõudmine olümpiamängudel

Aasta	Paadiklasse		Paatkondi		Esindatud riike
	meeste	naiste	meeste	naiste	
1900	5	—	35	—	8
1904	4	—	12	—	2
1908	4	—	23	—	8
1912	4	—	42	—	14
1920	5	—	36	—	14
1924	7	—	45	—	14
1928	7	—	67	—	19
1932	7	—	40	—	13
1936	7	—	96	—	24
1948	7	—	88	—	26
1952	7	—	113	—	33
1956	7	—	69	—	25
1960	7	—	116	—	33
1964	7	—	100	—	27
1968	7	—	102	—	29
1972	7	—	126	—	35
1976	8	6	107	57	31
1980	8	6	93	43	25

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	1	1	2
Austraalia	3	3	3
Austria	—	2	2
Belgia	—	4	1
Bulgaaria	2	3	3
Holland	3	4	5
Itaalia	5	9	7
Jugoslaavia	1	1	1
Kanada	2	6	7
Norra	1	2	5
NSV Liit	12	18	9
Poola	—	2	7
Prantsusmaa	3	11	6
Rootsi	—	2	—
Rumeenia	1	—	4
Saksa DV	25	8	7
Saksa FV	6	5	6
Saksamaa	9	3	6
Soome	2	—	3
Suurbritannia	14	15	5
Šveits	4	6	9
Taani	3	3	4
Tšehhoslovakkia	2	1	7
Ungari	—	1	2
Uruguai	—	1	3
USA	26	15	13
Uus-Meremaa	2	2	2
Venemaa	—	—	1

NSV Liidu sõudjate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtnud paatkondi		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	meeste	naiste	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	7	—	7	—	1	2	—	—	—	—
1956	7	—	7	—	2	1	1	—	—	—
1960	7	—	7	—	2	2	1	1	—	—
1964	7	—	7	—	2	—	—	1	2	—
1968	7	—	7	—	1	—	1	—	—	1
1972	7	—	7	—	2	—	—	3	1	—
1976	8	6	8	6	1	4	4	2	1	—
1980	8	6	8	6	1	9	2	—	2	—

paatide võistlustel nii eel- kui vahesõidus kolmandaks ja edasi ei pääsenud. Eesti NSV sõudjaist võistles olümpiamängudel esimesena mitmekordne NSV Liidu meister Tiit Helmja. 1968. a. kuulus ta koos Leonid Dratševski ja Igor Rudakoviga NSV Liidu roolijaga kahepaati. Eelsõidus purunes neil tull, meeskond pääses läbi lohutussõidu poolfinaali ja jäi seal neljandaks. 1976. a. võistles Tiit Helmja koos Gennadi Kinkoga roolijata kahepaadil. Eelsõidus olid nad kolmandad, poolfinaalis kuuendad. Tuli jätkata B-finaalis (7.—12. koht), kus nad võitsid ajaga 7.26,27. A-finaalis sõitis neist kiiremini ainult esikoha võitnud Saksa DV meeskond. Esimese olümpiamedali tõi Eestisse Raul Arnemann, kes oli Montrealis NSV Liidu roolijata neljapaadi eessõudja (meeskonnas ka Nikolai Kuznetsov, Valeri Dolinin ja Anušavan Cassan-Džalalov).

MEHED

ÜHEPAAT

1900 Pariis (14/4)
1. Henri Barrelet (Pr.) 7.35,6
2. André Gaudin (Pr.) 7.41,6
3. George Saint-Ashe (Sbr.) 8.15,6
4. Robert d'Heilly (Pr.) 8.16,0

1904 Saint Louis (5/1)
1. Frank Greer (USA) 10.08,5
2. James Juvenal (USA)
3. Constance Titus (USA)

1908 London (9/6)
1. Harry Blackstaffe (Sbr.) 9.26,0
2. Alexander McCulloch (Sbr.)
3. Bernhard von Gaza (Saksa)
3. Károly Levitzky (Ung.)

1912 Stokholm (14/11)
1. William Kinnear (Sbr.) 7.47,6
2. Polydore Veirman (Belgia) 7.56,0
3. Everard Butler (Kan.)
3. Mart Kuusik (Vene)

1920 Antverpen (10)
1. John Kelly *sen.* (USA) 7.35,0
2. Jack Beresford (Sbr.) 7.36,0
3. Clarence Hadfield d'Arcy (Uus-M.) 7.48,0
4. Frits Eyken (Holl.)

1924 Pariis (8)
1. Jack Beresford (Sbr.) 7.49,2
2. William Gilmore (USA) 7.54,0
3. Josef Schneider (Šv.) 8.01,0

1928 Amsterdam (15)
1. Henry Pearce (Austr.) 7.11,0
2. Kenneth Myers (USA) 7.20,8
3. David Collet (Sbr.) 7.21,8
4. Lambertus Gunther (Holl.) 7.31,6
5. Joseph Wright (Kan.) 7.57,6
6. Josef Straka (Tšehh.) 8.04,8

1932 Los Angeles (5)
1. Henry Pearce (Austr.) 7.44,4
2. William Miller (USA) 7.45,2
3. Guillermo Douglas (Ur.) 8.13,6
4. Leslie Southwood (Sbr.) 8.33,6
5. Joseph Wright (Kan.) 8.37,8

1936 Berliin (20)
1. Gustav Schäfer (Saksa) 8.21,5
2. Josef Hasenöhrl (Austria) 8.25,8
3. Daniel Barrow *jun.* (USA) 8.28,0
4. Charles Campbell (Kan.) 8.35,0
5. Ernst Ruffi (Šv.) 8.38,9
6. Pascual Giorgio (Arg.) 8.57,5
Elmar Kurko (Eesti) vs. (3.)

1948 London (14)
1. Mervyn Wood (Austr.) 7.24,4
2. Eduardo Risso (Ur.) 7.38,2
3. Romolo Catasta (It.) 7.51,4

1952 Helsingi (18)
1. Juri Tjukalov (NSVL) 8.12,8
2. Mervyn Wood (Austr.) 8.14,5
3. Teodor Kocerka (Poola) 8.19,4
4. Anthony Fox (Sbr.) 8.22,5
5. Ian Stephen (L.-Aafr.) 8.31,4

1956 Melbourne (12)
1. Vjatšeslav Ivanov (NSVL) 8.02,5
2. Stuart Mackenzie (Austr.) 8.07,7
3. John Kelly *jun.* (USA) 8.11,8
4. Teodor Kocerka (Poola) 8.12,9

1960 Rooma (13)
1. Vjatšeslav Ivanov (NSVL) 7.13,96
2. Achim Hill (S. G. v./SDV) 7.20,21
3. Teodor Kocerka (Poola) 7.21,26
4. James Hill (Uus-M.) 7.23,98
5. Harry Parker (USA) 7.29,26
6. Savino Rebek (It.) 7.31,09

1964 Tokio (13)
1. Vjatšeslav Ivanov (NSVL) 8.22,51
2. Achim Hill (S. G. v./SDV) 8.26,24
3. Gottfried Kottmann (Šv.) 8.29,68
4. Alberto Demiddi (Arg.) 8.31,51
5. Murray Watkinson (Uus-M.) 8.35,57
6. Donald Spero (USA) 8.37,53

1968 Mexico (17)
1. Jan Wienese (Holl.) 7.47,80
2. Jochen Meissner (SDV) 7.52,00
3. Alberto Demiddi (Arg.) 7.57,19
4. John Van Blom (USA) 8.00,51
5. Achim Hill (SDV) 8.06,09
6. Kenneth Dwan (Sbr.) 8.13,76
Viktor Melnikov (NSVL) pf. (4.)

1972 München (18)
1. Juri Malõšev (NSVL) 7.10,12
2. Alberto Demiddi (Arg.) 7.11,53
3. Wolfgang Güldenpfennig (SDV) 7.14,45
4. Udo Hild (SDV) 7.20,81
5. James Dietz (USA) 7.24,81
6. Melchior Bürgin (Šv.) 7.31,99

1976 Montreal (15)
1. Pertti Karppinen (Soome) 7.29,03
2. Peter-Michael Kolbe (SDV) 7.31,67
3. Joachim Dreifke (SDV) 7.38,03
4. Sean Drea (Iiri) 7.42,53
5. Nikolai Dovgan (NSVL) 7.57,39
6. Ricardo Ibarra (Arg.) 8.03,05

1980 Moskva (14)
1. Pertti Karppinen (Soome) 7.09,61
2. Vassili Jakuša (NSVL) 7.11,66
3. Peter Kersten (SDV) 7.14,88
4. Vladek Lacina (Tšehh.) 7.17,57
5. Hans Svensson (Rts.) 7.19,38
6. Hugh Matheson (Sbr.) 7.20,28

PAARISAERULINE KAHEPAAT

1904 Saint Louis (3/1)
1. USA (*Atlanta Boat Club*, New York: John Mulcahy, William Varley) 10.03,2
2. USA (*Rawenswood Boat Club*, Long Island: James McLoughlin, John Hoben)
3. USA (*Independent Rowing Club*, New Orleans: Joseph Ravanack, John Wells)

1920 Antverpen (5)
1. USA (John Kelly *sen.*, Paul Costello) 7.09,0
2. Itaalia (Erminio Dones, Pietro Annoni) 7.19,0
3. Prantsusmaa (Alfred Plé, Gaston Giran) 7.21,0

1924 Pariis (5)
1. USA (John Kelly *sen.*, Paul Costello) 6.34,0
2. Prantsusmaa (Jean-Pierre Stock, Marc Detton) 6.38,0
3. Šveits (Rudolf Bosshard, Heinrich Thoma)
4. Brasiilia (Edmundo Castelo-Branco, Carlos Castelo-Branco)

5. Ungari (Ervin Mórich, Béla Szendey)

1928 Amsterdam (10)
1. USA (Paul Costello, Charles McIlvaine) 6.41,4
2. Kanada (Joseph Wright, John Guest) 6.51,0
3. Austria (Leo Losert, Viktor Flessl) 6.48,8
4. Saksamaa (Horst Hoeck, Gerhard Voigt) 6.48,2
5. Holland (Henri Cox, Constant Pieterse) 6.52,8
6. Šveits (Rudolf Bosshard, Maurice Rieder) 6.53,4

1932 Los Angeles (5)
1. USA (Kenneth Myers, William Gilmore) 7.17,4
2. Saksamaa (Herbert Buhtz, Gerhard Boetzelen) 7.22,8
3. Kanada (Charles Pratt, Noël De Mille) 7.27,6
4. Itaalia (Orfeo Paroli, Mario Moretti) 7.49,2
5. Brasiilia (Henrique Tomassini, Adamor Pinho Gonçalves) 7.38,8

1936 Berliin (12)
1. Suurbritannia (Jack Beresford, Leslie Southwood) 7.20,8
2. Saksamaa (Willy Kaidel, Joachim Pirsch) 7.26,2
3. Poola (Roger Verey, Jerzy Ustupski) 7.36,2
4. Prantsusmaa (André Giriat, Robert Jacquet) 7.42,3
5. USA (John Houser, William Dugan) 7.44,8
6. Austraalia (William Dixon, Herbert Turner) 7.45,1

1948 London (15)
1. Suurbritannia (Richard Burnell, Bertram Bushnell) 6.51,3
2. Taani (Ebbe Parsner, Aage Larsen) 6.55,3
3. Uruguai (William Jones, Juan Rodríguez) 7.12,4

1952 Helsingi (16)
1. Argentiina (Tranquilo Cappozzo, Eduardo Guerrero) 7.32,2
2. NSV Liit (Georgi Žilin, Igor Jemtšuk) 7.38,3
3. Uruguai (Miguel Seijas, Juan Rodríguez) 7.43,7
4. Prantsusmaa (Jacques Maillet, Achille Giovannoni) 7.46,8
5. Tšehhoslovakkia (Antonín Malinkovič, Jiří Vykoukal) 7.53,8

1956 Melbourne (8)
1. NSV Liit (Aleksandr Berkutov, Juri Tjukalov) 7.24,0
2. USA (Bernard Costello, James Gardiner) 7.32,2
3. Austraalia (Murray Riley, Mervyn Wood) 7.37,4
4. Saksa ü. v./Saksa FV (Thomas Schneider, Kurt Hipper) 7.41,7

1960 Rooma (16)
1. Tšehhoslovakkia (Václav Kozák, Pavel Schmidt) 6.47,50
2. NSV Liit (Aleksandr Berkutov, Juri Tjukalov) 6.50,49
3. Šveits (Ernst Hürlimann, Rolf Larcher) 6.50,59
4. Prantsusmaa (René Duhamel, Bernard Monnereau) 6.52,22
5. Holland (Peter Bakker, Jacobus Rentmeester) 6.53,86
6. Belgia (Gérard Higny, Jean Lemaire) 6.56,40

1964 Tokio (13)
1. NSV Liit (Oleg Tjurin, Boriss Dubrovski) 7.10,66
2. USA (Seymour Cromwell, James Storm) 7.13,16
3. Tšehhoslovakkia (Vladimír Andrs, Pavel Hofman) 7.14,23
4. Šveits (Melchior Bürgin, Martin Studach) 7.24,97
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Helmut Lebert, Josef Steffes-Mies) 7.30,03
6. Prantsusmaa (René Duhamel, Bernard Monnereau) 7.41,80

1968 México (13)
1. NSV Liit (Anatoli Sass, Aleksandr Timošinin) 6.51,82
2. Holland (Leendert van Dis, Henricus Droog) 6.52,80
3. USA (William Maher, John Nunn) 6.54,21

4. Bulgaaria (Atanas Želev, Jordan Valčev) 6.58,48
5. Saksa DV (Hans-Ulrich Schmied, Manfred Haake) 7.04,92
6. Saksa FV (Wolfgang Glock, Udo Hild) 7.12,20

1972 München (10)
1. NSV Liit (Aleksandr Timošinin, Gennadi Koršikov) 7.01,77
2. Taani (Frank Hansen, Svein Thøgersen) 7.02,58
3. Saksa DV (Hans-Ulrich Schmied, Joachim Böhmer) 7.05,55
4. Taani (Jørgen Engelbrecht, Gisle Becher) 7.14,19
5. Suurbritannia (Timothy Crooks, Patrick Delafield) 7.16,29
6. Tšehhoslovakkia (Vladek Lacina, Josef Streka) 7.17,60

1976 Montreal (13)
1. Taani (Frank Hansen, Alf Hansen) 7.13,20
2. Suurbritannia (Chris Baillieu, Richard Hart) 7.15,36
3. Saksa DV (Hans-Ulrich Schmied, Jürgen Bertow) 7.17,45
4. NSV Liit (Jevgeni Barbakov, Gennadi Koršikov) 7.18,87
5. Saksa FV (Peter Becker, Gerhard Kroschewski) 7.22,15
6. Prantsusmaa (Jean-Noël Bilot, Jean-Michel Izart) 7.50,18

1980 Moskva (9)
1. Saksa DV (Joachim Dreifke, Klaus Kröppelien) 6.24,33
2. Jugoslaavia (Zoran Pančić, Milorad Stanulov) 6.26,34
3. Tšehhoslovakkia (Zdeněk Pecka, Václav Vochoska) 6.29,07
4. Suurbritannia (Jim Clark, Chris Baillieu) 6.31,13
5. NSV Liit (Aleksandr Pomošenka, Jevgeni Dulejev) 6.35,34
6. Poola (Wiesław Kujda, Piotr Tobolski) 6.39,66

ROOLIJATA KAHEPAAT

1908 London (4/3)
1. Suurbritannia (*Leander Rowing Club I*: J. Fenning, Gordon Thomson) 9.41,0
2. Suurbritannia (*Leander Rowing Club II*: George Fairbairn Philip Verdon)
3. Kanada (*Argonaut Rowing Club*, Toronto: F. Toms, N. Jackes)
3. Saksamaa (*Berliner R. C.*: Martin Hahnke, Willy Düskow)

1924 Pariis (3)
1. Holland (Wilhelm Rösingh, Antonie Beijnen) 8.19,4
2. Prantsusmaa (Maurice Bouton, Georges Piot) 8.21,6

1928 Amsterdam (8)
1. Saksamaa (Kurt Möschter, Bruno Müller) 7.06,4
2. Suurbritannia (Terence O'Brien, Archibald Nisbet) 7.08,8
3. USA (Paul McDowell, John Schmitt) 7.20,4
4. Itaalia (Romeo Sisti, Nino Bolzoni) 7.24,4
5. Šveits (Alois Reinhard, Wilhelm Müller) 7.29,2
6. Holland (C. van Wankum, Hendrik van Suylekom) 7.30,2

1932 Los Angeles (6)
1. Suurbritannia (Lewis Clive, Hugh Edwards) 8.00,0
2. Uus-Meremaa (Cyril Stiles, Frederick Thompson) 8.02,4
3. Poola (Henryk Budzyński, Janusz Mikołajczak) 8.08,2
4. Holland (Godfried Röell, Pieter Roelofsen) 8.08,4
5. Prantsusmaa (Fernand Vandernotte, Marcel Vandernotte) 8.13,0
6. USA (Thomas Clark, Eugene Clark) 8.23,0

1936 Berliin (13)
1. Saksamaa (Willi Eichhorn, Hugo Strauss) 8.16,1
2. Taani (Rickardt Olsen, Harry Larsen) 8.19,2
3. Argentiina (Horacio Podestá, Julio Curatella) 8.23,0
4. Ungari (Károly Győri, Tibor Mamusich) 8.25,7
5. Šveits (Wilhelm Klopfer, Karl Müller) 8.33,0

6. Poola (Ryszard Borzuchowski, Edward Kobyliński) 8.41,9

1948 London (12)
1. Suurbritannia (John Wilson, William Laurie) 7.21,1
2. Šveits (Hans Kalt, Josef Kalt) 7.23,9
3. Itaalia (Felice Fanetti, Bruno Boni) 7.31,5

1952 Helsingi (16)
1. USA (Charles Logg, Thomas Price) 8.20,7
2. Belgia (Michel Knuysen, Robert Baetens) 8.23,5
3. Šveits (Kurt Schmid, Hans Kalt) 8.32,7
4. Suurbritannia (David Callender, Christopher Davidge) 8.37,4
5. Prantsusmaa (Jean-Pierre Souche, René Guissart) 8.48,8
NSV Liit (Mihhail Plaksin, Vassili Bagretsov) ls. (2.)

1956 Melbourne (9)
1. USA (James Fifer, Duvall Hecht) 7.55,4
2. NSV Liit (Igor Buldakov, Viktor Ivanov) 8.03,9
3. Austria (Josef Kloimstein, Alfred Sageder) 8.11,8
4. Austraalia (Peter Raper, Maurice Grace) 8.22,2

1960 Rooma (18)
1. NSV Liit (Valentin Boreiko, Oleg Golovanov) 7.02,01
2. Austria (Alfred Sageder, Josef Kloimstein) 7.03,69
3. Soome (Veli Lehtelä, Toimi Pitkänen) 7.03,80
4. Saksa ü. v./Saksa DV (Jochen Neuling, Heinz Weigel) 7.08,81
5. USA (Ted Frost, Robert Rogers) 7.17,08
6. Jugoslaavia (Nikola Čupin, Antun Ivanković) 7.20,91

1964 Tokio (14)
1. Kanada (George Hungerford, Roger Jackson) 7.32,94
2. Holland (Steven Blaisse, Ernst Veenemans) 7.33,40
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Michael Schwan, Wolfgang Hottenrott) 7.38,63
4. Suurbritannia (James Nicholson, Stewart Farquharson) 7.42,00
5. Taani (Peter Christiansen, Hans Boye) 7.48,13
6. Soome (Toimi Pitkänen, Veli Lehtelä) 8.05,74
NSV Liit (Valentin Boreiko, Oleg Golovanov) ls. (4.)

1968 México (18)
1. Saksa DV (Jörg Lucke, Heinz-Jürgen Bothe) 7.26,56
2. USA (Lawrence Hough, Philip Johnson) 7.26,71
3. Taani (Peter Christiansen, Ib Ivan Larsen) 7.31,84
4. Austria (Dieter Ebner, Dieter Losert) 7.41,80
5. Šveits (Fred Rüssli, Werner Zwimpfer) 7.46,79
6. Holland (Roelof Luynenburg, Rudolf Stokvis) katk.
NSV Liit (Apolinaras Grigas, Vladimir Rikkanen) ls. katk.

1972 München (19)
1. Saksa DV (Siegfried Brietzke, Wolfgang Mager) 6.53,16
2. Šveits (Alfred Bachmann, Heinrich Fischer) 6.57,06
3. Holland (Roelof Luynenburg, Rudolf Stokvis) 6.58,70
4. Tšehhoslovakkia (Lubomír Zapletal, Petr Lakomý) 6.58,77
5. Poola (Jerzy Broniec, Alfons Ślusarski) 7.02,74
6. Rumeenia (Ilie Oanţă, Dumitru Grumezescu) 7.42,90
8. NSV Liit (Vladimir Poljakov, Nikolai Vassiljev) 7.34,37

1976 Montreal (15)
1. Saksa DV (Jörg Landvoigt, Bernd Landvoigt) 7.23,31
2. USA (Calvin Coffey, Michael Staines) 7.26,73
3. Saksa FV (Peter van Roye, Thomas Strauss) 7.30,03
4. Jugoslaavia (Zlatko Čelent, Duško Mrduljaš) 7.34,17

5. Bulgaaria (Valentin Stoev, Georgi Georgiev) 7.37,42
6. Tšehhoslovakkia (Miroslav Knapek, Vojtech Caska) 7.51,06
7. NSV Liit (Gennadi Kinko, Jüri Helmja) 7.26,27[1]
[1] lubamus saavutatud teises finaalsõidus

1980 Moskva (15)
1. Saksa DV (Bernd Landvoigt, Jörg Landvoigt) 6.48,01
2. NSV Liit (Juri Pimenov, Nikolai Pimenov) 6.50,50
3. Suurbritannia (Charles Wiggin, Malcolm Carmichael) 6.51,47
4. Rumeenia (Constantin Pasoniu, Valer Toma) 6.53,49
5. Tšehhoslovakkia (Miroslav Vraštil, Miroslav Knapek) 7.01,54
6. Rootsi (Anders Larson, Anders Wilgotsen) 7.02,52

RAAMATUKAUPLUSE KAHEPAAT

1900 Paris (3/3)
1. Holland (sõõtnervas, Amsterdam: Roelof Klein, François Brandt)[1] 7.34,2
2. Prantsusmaa (*Société Nautique de la Marne*: Louis Martinet, Waleff)[2] 7.34,4
3. Prantsusmaa (*R. C. de Castillon*: Carlos Deltour, Antoine Védrenne, Paoli) 7.57,2
4. Prantsusmaa (*Cercle Nautique de Reims*: Mathieu, Perlin)[2] 8.01,0
[1] Finaalis oli rodlijaks 7—10-aastane prantsuse poiss, kõigi aegade noorim olümpiavõitja, tema nimi pole teada.
[2] rodlija nimi teadmata

1920 Antverpen (4)
1. Itaalia (Ercole Olgeni, Giovanni Scatturin, Guido de Filip) 7.56,0
2. Prantsusmaa (Gabriel Poix, Maurice Bouton, Ernest Barberolle) 7.57,0
3. Šveits (Édouard Candeveau, Alfred Felber, Paul Piaget)
4. Belgia (Georges van den Bossche, Oscar van den Bossche)[1]
[1] roolija nimi teadmata

1924 Pariis (5)
1. Šveits (Édouard Candeveau, Alfred Felber, Émile Lachapelle) 8.39,0
2. Itaalia (Ercole Olgeni, Giovanni Scatturin, Gino Sopracordevole) 8.39,1
3. USA (Leon Butler, Harold Wilson, Edward Jennings)
4. Prantsusmaa (Eugène Constant, Raymond Talleux, Marcel Lepan)

1928 Amsterdam (6)
1. Šveits (Hans Schöchlin, Karl Schöchlin, Hans Bourquin) 7.42,6
2. Prantsusmaa (Armand Marcelle, Édouard Marcelle, Henri Préaux) 7.48,4
3. Belgia (Léon Flament, François de Coninck, Georges Anthony) 7.59,4
4. USA (Joseph Dougherty, Augustus Goetz, Thomas Mack) 8.41,2

1932 Los Angeles (4)
1. USA (Joseph Schauers, Charles Kieffer, Edward Jennings) 8.25,8
2. Poola (Jerzy Braun, Janusz Ślązak, Jerzy Skolimowski) 8.31,2
3. Prantsusmaa (Anselme Brusa, André Giriat, Pierre Brunet) 8.41,2
4. Brasiilia (José Ramalho, Estêvam Strata, Francisco Bricio) 8.53,2

1936 Berliin (12)
1. Saksamaa (Gerhard Gustmann, Herbert Adamski, Dieter Arend) 8.36,9
2. Itaalia (Almiro Bergamo, Guido Santin, Luciano Negrini) 8.49,7
3. Prantsusmaa (Marceau, Fourcade, Georges Tapie, Noël Vandernotte) 8.54,0
4. Taani (Raymond Larsen, Carl Berner, Aage Jensen) 8.55,8

5. Šveits (Georges Gschwind, Hans Appenzeller, Rolf Spring) 9.10,9
6. Jugoslaavia (Ivo Fabris, Elko Mrduljaš, Line Ljubičič) 9.19,4

1948 London (9)
1. Taani (Finn Pedersen, Tage Henriksen, Carl Andersen) 8.00,5
2. Itaalia (Giovanni Steffe, Aldo Tarlao, Alberto Radi) 8.12,2
3. Ungari (Antal Szendey, Béla Zsitnik, Róbert Zimonyi) 8.25,2

1952 Helsingi (15)
1. Prantsusmaa (Raymond Salles, Gaston Mercier, Bernard Malivoire) 8.28,6
2. Saksa FV (Heinz Manchen, Helmut Heinhold, Helmut Noll) 8.32,1
3. Taani (Svend Pedersen, Poul Svendsen, Jørgen Frandsen) 8.34,9
4. Itaalia (Giuseppe Ramani, Aldo Tarlao, Luciano Marion) 8.38,4
5. Soome (Veijo Mikkolainen, Toimi Pitkänen, Erkki Lyijynen) 8.40,8
   NSV Liit (Viktor Ševtšenko, Jevgeni Morozov, Mihhail Prudnikov) ls. (3.)

1956 Melbourne (8)
1. USA (Arthur Ayrault, Conn Findlay, Kurt Seiffert) 8.26,1
2. Saksa ü. v./Saksa FV (Horst Arndt, Karl-Heinrich von Groddeck, Rainer Borkowsky) 8.29,2
3. NSV Liit (Igor Jemtšuk, Georgi Žilin, Vladimir Petrov) 8.31,0
4. Poola (Henryk Jagodziński, Zbigniew Schwarzer, Berthold Mainka) 8.31,5

1960 Rooma (18)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Bernhard Knubel, Heinz Renneberg, Klaus Zerta) 7.29,14
2. NSV Liit (Antanas Bagdonavičius, Zigmas Jukna, Igor Rudakov) 7.30,17
3. USA (Richard Draeger, Conn Findlay, Kenneth Henry Mitchell) 7.34,58
4. Taani (Jens Behrendt, Knud Nielsen, Svend Lysholt) 7.39,20
5. Itaalia (Giovanni Piretta, Renzo Ostino, Vincenzo Bruno) 7.40,92
6. Rumeenia (Ştefan Kurecska, Gheorghe Rieffelt, Mircea Roger) 7.49,57

1964 Tokio (16)
1. USA (Edward Ferry, Conn Findlay, Kenneth Henry Mitchell) 8.21,33
2. Prantsusmaa (Georges Morel, Jacques Morel, Jean-Claude Darouy) 8.23,15
3. Holland (Jan Bos, Herman Rouwé, Frederik Hartsuiker) 8.23,42
4. NSV Liit (Nikolai Safronov, Leonid Rakovštšik, Igor Rudakov) 8.24,85
5. Tšehhoslovakkia (Václav Chalupa, Jiří Palko, Zdeněk Mejstřík) 8.36,21
6. Poola (Kazimierz Naskręcki, Marian Siejkowski, Stanisław Kozera) 8.40,00

1968 México (18)
1. Itaalia (Primo Baran, Renzo Sambo, Bruno Cipolla) 8.04,81
2. Holland (Herman Suselbeek, Hadriaan van Nes, Roderick Rijnders) 8.06,80
3. Taani (Jørn Krab, Harry Jørgensen, Preben Krab) 8.08,07
4. Saksa DV (Helmut Wollmann, Wolfgang Gunkel, Klaus-Dieter Neubert) 8.08,22
5. USA (William Hobbs, Richard Edmunds, Stewart MacDonald) 8.12,60
6. Saksa FV (Rolf Hartung, Bernhard Hiesinger, Lutz Benter) 8.41,51
   NSV Liit (Leonid Dratševski, Tiit Helmja, Igor Rudakov) pf. (4.)

1972 München (11)
1. Saksa DV (Wolfgang Gunkel, Jörg Lucke, Klaus-Dieter Neubert) 7.17,25
2. Tšehhoslovakkia (Oldřich Svojanovský, Pavel Svojanovský, Vladimír Petříček) 7.19,57
3. Rumeenia (Petre Ceapura, Ştefan Tudor, Ladislau Lovrenschi) 7.21,36
4. Saksa FV (Heinz Mussmann, Bernd Krause, Stefan Kuhnke) 7.21,52
5. NSV Liit (Vladimir Ješatov, Nikolai Ivanov, Juri Lorentson) 7.24,44
6. Poola (Wojciech Repaz, Wiesław Długosz, Jacek Rylski) 7.28,92

1976 Montreal (13)
1. Saksa DV (Harald Jährling, Friedrich-Wilhelm Ulrich, Georg Spohr) 7.50,99
2. NSV Liit (Dmitri Behterev, Juri Šiškalov, Juri Lorentson) 8.01,82
3. Tšehhoslovakkia (Oldřich Svojanovský, Pavel Svojanovský, Ludvík Vébr) 8.03,28
4. Bulgaaria (Rumen Hristov, Cvetan Petkov, Toho Kičev) 8.11,27
5. Itaalia (Primo Baran, Annibale Venier, Franco Venturini) 8.15,97
6. Poola (Ryszard Stadniuk, Grzegorz Stellak, Ryszard Rubiak) 8.23,02

1980 Moskva (11)
1. Saksa DV (Harald Jährling, Friedrich-Wilhelm Ulrich, Georg Spohr) 7.02,54
2. NSV Liit (Viktor Pereverzev, Gennadi Krjutškin, Aleksandr Lukjanov) 7.03,35
3. Jugoslaavia (Duško Mrduljaš, Zlatko Celent, Josip Reić) 7.04,92
4. Rumeenia (Petre Ceapura, Gabriel Bularda, Ladislau Lovrenschi) 7.07,17
5. Bulgaaria (Cvetan Petkov, Rumen Hristov, Toho Kišev) 7.09,21
6. Tšehhoslovakkia (Josef Plaminek, Milan Škopek, Oldřich Hejdušek) 7.09,41

PAARISAERULINE NELJAPAAT

1976 Montreal (11)
1. Saksa DV (Wolfgang Güldenpfennig, Rüdiger Reiche, Karl-Heinz Bussert, Michael Wolfgramm) 6.18,65
2. NSV Liit (Jevgeni Dulejev, Juri Jakimov, Aivars Lazdenieks, Vytautas Butkus) 6.19,89
3. Tšehhoslovakkia (Jaroslav Hellebrand, Václav Vochoska, Zdeněk Pecka, Vladek Lacina) 6.21,77
4. Saksa FV (Norbert Kothe, Helmut Krause, Michael Gentsch, Helmut Wolber) 6.24,81
5. Bulgaaria (Jordan Vălčev, Minčo Nikolov, Hristo Želev, Pitim Gerzilov) 6.32,04
6. USA (Peter Cortes, Kenneth Foote, Neil Halleen, John Van Blom) 6.34,33

1980 Moskva (12)
1. Saksa DV (Frank Dundr, Carsten Bunk, Uwe Heppner, Martin Winter) 5.49,81
2. NSV Liit (Juri Šapotška, Jevgeni Barbakov, Valeri Klešnjov, Nikolai Dovgan) 5.51,47
3. Bulgaaria (Minčo Nikolov, Ljubomir Petrov, Ivo Rusev, Bogdan Dobrev) 5.52,38
4. Prantsusmaa (Christian Marqvis, Jean Peltier, Charles Imbert, Roland Weill) 5.53,45
5. Hispaania (Juan Solano, Jesús González, Manuel Vera, Julio Oliver) 6.01,19
6. Jugoslaavia (Milan Arežina, Darko Zibar, Dragan Obradović, Nikola Stefanović) 6.10,76

ROOLIJATA NELJAPAAT

1904 Saint Louis (2/1)
1. USA (*Century Boat Club,*

Saint Louis: George Dietz, August Erker, Albert Nasse, Arthur Stockhoff) 9.53,8
2. USA (*Mound City Rowing Club*, Saint Louis: Charles Aman, Michael Begley, Martin Fromanack, Frederick Suerig)

1908 London (4/3)
1. Suurbritannia (*Magdalen College Boat Club*, Oxford: Robert Cudmore, James Gillan, Duncan McKinnon, Robert Somers-Smith) 8.34,0
2. Suurbritannia (*Leander Rowing Club*: Philip Filleul, Harold Barker, J. Fenning, Gordon Thomson)
3. Holland (*Amstel*, Amsterdam: H. Höfte, A. Wielsma, J. Burk, B. Croon)
3. Kanada (*Argonaut Rowing Club*, Toronto: Gordon Balfour, Becher Gale, Charles Riddy, Geoffrey Taylor)

1924 Pariis (4)
1. Suurbritannia (Charles Eley, James MacNabb, Robert Morrison, Terence Sanders) 7.08,6
2. Kanada (Archibald Black, George McKay, William Wood, Colin Finlayson) 7.18,0
3. Šveits (Émile Albrecht, Alfred Probst, Eugen Sigg, Hans Walter)
4. Prantsusmaa (Albert Bonzano, Henri Bonzano, Jean Camuset, Théo Cremnitz)

1928 Amsterdam (6)
1. Suurbritannia (John Lander, Michael Warriner, Richard Beesly, Edward Bevan) 6.36,0
2. USA (Charles Karle, William Miller, George Heales, Ernest Bayer) 6.37,0
3. Itaalia (Cesare Rossi, Pietro Freschi, Umberto Bonadè, Paolo Gennari) 6.31,6
4. Saksamaa (Henry Zänker, Wolfgang Goedecke, Günther Roll, Werner Zschieke)

1932 Los Angeles (5)
1. Suurbritannia (John Badcock, Hugh Edwards, Jack Beresford, Rowland George) 6.58,2
2. Saksamaa (Karl Aletter, Ernst Gaber, Walter Flinsch, Hans Maier) 7.03,0
3. Itaalia (Antonio Ghiardello, Francesco Cossu, Giliante D'Este, Antonio Provenzani) 7.04,0
4. USA (Edgar Johnson, Thomas Pierie, George Mattson, John McCosker) 7.14,2

1936 Berliin (9)
1. Saksamaa (Rudolf Eckstein, Anton Rom, Martin Karl, Wilhelm Menne) 7.01,8
2. Suurbritannia (Thomas Bristow, Alan Barrett, Peter Jackson, John Sturrock) 7.06,5
3. Šveits (Hermann Betschart, Hans Homberger, Alex Homberger, Karl Schmid) 7.10,6
4. Itaalia (Antonio Ghiardello, Luigi Luscardo, Aldo Pellizzoni, Francesco Pittaluga) 7.12,4
5. Austria (Rudolf Höpfler, Camillo Winkler, Wilhelm Pichler, Johann Binder) 7.20,5
6. Taani (Keld Karise, Bjørn Drøyer, Knud Olsen, Boye Jensen) 7.26,3

1948 London (10)
1. Itaalia (Giuseppe Moioli, Elio Morille, Giovanni Invernizzi, Franco Faggi) 6.39,0
2. Taani (Helge Halkjær, Aksel Hansen, Helge Schrøder, Ib Storm Larsen) 6.43,5
3. USA (John Kingsbury, Stuart Griffing, Gregory Gates, Robert Perew) 6.47,7

1952 Helsingi (17)
1. Jugoslaavia (Duje Bonačić, Velimir Valenta, Mate Tmlanović, Petar Segvić) 7.16,0
2. Prantsusmaa (Pierre Blondiaux, Jacques Guissart, Marc Boulissou, Roger Gautier) 7.18,9
3. Soome (Veikko Lommi, Rauko Wahlsten, Olva Lommi, Lauri Nevalainen) 7.23,3
4. Suurbritannia (Harry Almond, John Jones, James Crowden, George Cadbury) 7.25,2
5. Poola (Zbigniew Schwarzer, Edward Schwarzer, Henryk Jagodziński, Zbigniew Zarnowiecki) 7.28,2
6. NSV Liit (Roman Zahharov, Juri Rogozov, Ivan Makarov, Vladimir Kirsanov) ls. (2.)

1956 Melbourne (12)
1. Kanada (Archibald McKinnon, Lorne Loomer, Walter D'Hondt, Donald Arnold) 7.06,8
2. USA (James McIntosh, Arthur McKinlay, John McKinlay, John Welchli) 7.16,4
3. Prantsusmaa (René Guisset, Yves Delacour, Gaston Mercier, Guy Guillabert) 7.20,9
4. Itaalia (Giuseppe Moioli, Attilio Cantoni, Giovanni Zucchi, Abbondio Marcelli) 7.22,5
5. NSV Liit (Leonid Zahharov, Aleksandr Seff, Nikolai Karasjov, Igor Ivanov) pf. (3.)

1960 Rooma (16)
1. USA (Arthur Ayrault, Theodore Nash, John Sayre, Richard Wailes) 6.26,26
2. Itaalia (Tullio Baraglia, Renato Bosatta, Giancarlo Crosta, Giuseppe Galante) 6.26,76
3. NSV Liit (Igor Ahremtšik, Juri Batšurov, Valentin Morkovkin, Anatoli Tarabrin) 6.29,62
4. Tšehhoslovakkia (Jindřich Blažek, Miroslav Jiška, René Libal, Jaroslav Starosta) 6.34,30
5. Suurbritannia (Michael Beresford, Christopher Davidge, Colin Porter, John Virgus) 6.36,18
6. Šveits (Paul Kölliker, Gottfried Kottmann, Kurt Schmid, Rolf Streuli) 6.38,81

1964 Tokio (14)
1. Taani (John Hansen, Bjørn Hasløv, Erik Petersen, Kurt Helmudt) 6.59,30
2. Suurbritannia (John Russell, Hugh Wardell-Yerburgh, William Barry, John James) 7.00,47
3. USA (Geoffrey Picard, Richard Lyon, Theodore Mittet, Theodore Nash) 7.01,37
4. Holland (Sjoerd Wartena, Jaap Enters, Herman Boelen, Sipke Castelein) 7.09,98
5. Itaalia (Romano Sgheiz, Fulvio Balatti, Giovanni Zucchi, Luciano Sgheiz) 7.10,05
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Günter Schröra, Horst Effertz, Albrecht Müller, Manfred Misselhorn) 7.10,33
7. NSV Liit (Celestinas Jucys, Povilas Liutkaitis, Eugenijus Levickas, Jonas Mctiejūnas)[1] 6.22,03

[1] eelsõidus Anatoli Sass P. Liutkaitise asemel; tulemus saavutatud teises finaalgrupis

1968 Mexico (11)
1. Saksa DV (Frank Forberger, Frank Rühle, Dieter Grahn, Dieter Schubert) 6.39,18
2. Ungari (Zoltán Melis, György Sarlós, József Csermely, Antal Melis) 6.41,64
3. Itaalia (Tullio Baraglia, Renato Bosatta, Pier Conti Manzini, Abramo Albini) 6.44,01
4. Šveits (Roland Altenburger, Nicolas Gobet, Alfred Meister, Franz Rentsch) 6.45,76
5. USA (Peter Raymond, Raymond Wright, Charles Hamlin, Lawrence Terry) 6.47,70
6. Saksa FV (Thomas Hitzbleck, Manfred Weinreich,

Volkhart Buchter, Jochen Heck)	7.08,22
NSV Liit (Vitolds Barkāns, Elmārs Rubins, Pavel Iljinski, Guntis Niedra)	Is. (3.)

1972 München (20)

1. Saksa DV (Frank Forberger, Frank Rühle, Dieter Grahn, Dieter Schubert)	6.24,27
2. Uus-Meremaa (Ross Collinge, Noel Mills, Dudley Storey, Dick Tonks)	6.25,64
3. Saksa FV (Joachim Ehrig, Peter Funnekötter, Franz Held, Wolfgang Plottke)	6.28,41
4. NSV Liit (Anatoli Tkatšuk, Igor Kašurov, Aleksandr Motin, Vitali Sapronov)	6.31,92
5. Rumeenia (Emeric Tuşa, Adalbert Agh, Mihai Naumencu, Francisc Papp)	6.35,60
6. Taani (Willy Poulsen, Peter Christiansen, Egon Petersen, Rolf Andersen)	6.37,28

1976 Montreal (15)

1. Saksa DV (Siegfried Brietzke, Andreas Decker, Stefan Semmler, Wolfgang Mager)	6.37,42
2. Norra (Ole Nafstad, Arne Bergodd, Finn Tveter, Rolf Andreassen)	6.41,22
3. NSV Liit (Raul Arnemann, Nikolai Kuznetsov, Valeri Dolinin, Anušavan Gassan-Džalalov)	6.42,52
4. Uus-Meremaa (Bob Murphy, Grant McAuley, Des Lock, David Lindstrom)	6.43,23
5. Kanada (Brian Dick, Philip Monckton, Andrew van Ruyven, Ian Gordon)	6.46,11
6. Saksa FV (Bernhard Foelkel, Klaus Roloff, Wolfgang Horak, Johann Konertz)	6.47,44

1980 Moskva (11)

1. Saksa DV (Jürgen Thiele, Andreas Decker, Stefan Semmler, Siegfried Brietzke)	6.08,17
2. NSV Liit (Aleksei Kamkin, Valeri Dolinin, Aleksandr Kulagin, Vitali Jelissejev)	6.11,81
3. Suurbritannia (John Beattie, Ian McNuff, David Townsend, Martin Cross)	6.16,58
4. Tšehhoslovakkia (Vojtěch Caska, Jiří Prudil, Josef Neštický, Lubomír Zapletal)	6.18,63
5. Rumeenia (Daniel Voiculescu, Carolică Ilieş, Petru Iosub, Nicolae Simion)	6.19,45
6. Šveits (Jürg Weitnauer, Bruno Saile, Hans-Konrad Trümpler, Stefan Netzle)	6.26,46

ROOLIJAGA NELJAPAAT

1900 Pariis (8/4)[1]

I finaal

1. Prantsusmaa (*Cercle de l'Aviron de Roubaix*: Émile Delchambre, Jean Cau, Henri Bouckaert, Henri Hazebroucq, Charlot)	7.11,0
2. Prantsusmaa (*Union Nautique de Lyon*: Charles Perrin, Daniel Soubeyran, Émile Wegelin, Georges Lumpp)[2]	7.18,0
3. Saksamaa (*R. C. «Favorite-Hammonia»*, Hamburg: Hugo Rüster, Adolf Möller, Julius Körner, Wilhelm Carstens, Gustav Moths)	7.18,2
4. Prantsusmaa (*Club Nautique de Dieppe*)	

II finaal

1. Saksamaa («Germania», Hamburg: Oscar Gossler, Walther Katzenstein, Waldemar Tietgens, Gustav Gossler, Carl Gossler)	5.59,0
2. Holland («Minerva», Amsterdam: Gerhard Lotsy, Coenraad Hiebendaal, Paulus Lotsy, Johannes	

Terwogt, Hermanus Brockmann)	6.33,0
3. Saksamaa (*Ludwigshafener Ruderverein*: Otto Ficksen, Carl Lehle, Ernst Felle, Hermann Wilker, Franz Brüwerath)	6.35,0

[1] Ühe arvamuste tõttu peeti kaks finaali.
[2] Isolija nimi teadmata

1912 Stokholm[1]

Eeltulidega paadid (6/4)

1. Taani (*Nyhavnings Roklub*: Eller Allert, Christian Hansen, Carl Møller, Carl Petersen, Poul Hartmann)	7.47,0
2. Rootsi (*Redskhuben af 1912*: Tore Rosvall, William Bruhn-Möller, Conrad Brunkman, Herman Dahlstack, Wilhelm Wilkens)	7.56,2
3. Norra (*Gimmunds Roklub*: Claus Heyer, Reidar Holter, Magnus Herseth, Fridtjof Hjelstad, Olaf Bjørnstad)	

Välistullidega paadid (11/9)

1. Saksamaa (*Ludwigshafener Ruderverein*: Albert Arnheiter, Otto Pickeisen, Rudolf Pickeisen, Hermann Wilker, Otto Maier)	6.59,4
2. Suurbritannia (*Thames Rowing Club*: Julius Beresford, Charles Rought, Bruce Logan, Charles Vernon, Geoffrey Carr)	
3. Norra (*Christiania Roklub*: Henry Larsen, Mathias Thorstensen, Theodor Klem, Haakon Tensager, Einar Tensager)	
3. Taani (*Polyteknic Roklub*: Erik Bisgaard, Rasmus Frandsen, Magnus Simonsen, Paul Thymann, Eigil Clemmensen)	

[1] Eise- ja välistullidega paatide võistlus peeti eraldi

1920 Antverpen (8)

1. Šveits (Hans Walter, Max Rudolf, Willy Brüderlin, Paul Rudolf, Paul Staub)	6.54,0
2. USA (Kenneth Myers, Carl Klose, Franz Federschmidt, Erich Federschmidt, Sherman Clark)	6.58,0
3. Norra (Henry Larsen, Per Gulbrandsen, Theodor Klem, Birger Var, Thoralf Hagen)	7.02,0

1924 Pariis (10)

1. Šveits (Émile Albrecht, Alfred Probst, Eugen Sigg, Hans Walter, Fritz Loosli)	7.18,4
2. Prantsusmaa (Eugène Constant, Georges Lecointe, Louis Gressier, Raymond Talleux, Marcel Lepan)	7.21,6
3. USA (Robert Gerhardt, Sidney Jelinek, Edward Mitchell, Henry Welsford, John Kennedy)	
4. Itaalia (Renato Berninzone, Marcello Casanova, Gastone Cerato, Jean Cipollina, Massimo Ballestrero)	
5. Holland (Johannes Brandsma, Jacob Brandsma, Dirk Fortuin, Jean van Silfhout, Louis Dekker)	

1928 Amsterdam (11)

1. Itaalia (Valerio Perentin, Giliante D'Este, Niccolò Vittori, Giovanni Delise, Renato Petronio)	6.47,8
2. Šveits (Ernst Haas, Joseph Meyer, Otto Bucher, Karl Schwegler, Fritz Bösch)	7.03,4
3. Poola (Franciszek Broniekowski, Edmund Jankowski, Leon Birkholc, Bernard Ormanowski, Bolesław Drewek)	7.12,8
4. Saksamaa (Karl Golzo, Hans Nickel, Karl Hoffmann, Werner Kleine, Alfred Krohn)	7.26,4
5. Belgia (Alphonse De Wette, Charles van Son, Théo Wambeke, Maurice Delplanck, Jean Bauwens)	7.30,2

1932 Los Angeles (7)

1. Saksamaa (Hans Eller, Horst	

Hoeck, Walter Meyer, Joachim Spremberg, Karlheinz Neumann) 7.19,0
2. Itaalia (Bruno Vattovaz, Giovanni Plazzer, Riccardo Divora, Bruno Farovel, Giovanni Scherl) 7.19,2
3. Poola (Jerzy Braun, Janusz Ślązak, Stanisław Urban, Edward Kobyliński, Jerzy Skolimowski) 7.26,8
4. Uus-Meremaa (Noel Pope, Somers Cox, Charles Saunders, John Solomon, Delmont Gullery) 7.32,6

1936 Berliin (16)

1. Saksamaa (Hans Maier, Walter Volle, Ernst Gaber, Paul Söllner, Fritz Bauer) 7.16,2
2. Šveits (Hermann Betschart, Hans Homberger, Alex Homberger, Karl Schmid, Rolf Spring) 7.24,3
3. Prantsusmaa (Marcel Chauvigné, Marcel Cosmat, Marcel Vandernotte, Fernand Vandernotte, Noël Vandernotte) 7.33,3
4. Holland (Martinus Schoorl, Hotse Bartlema, John Regout, Simon de Wit, Gerard Hallie) 7.34,7
5. Ungari (Miklós Mihó, Vilmos Éden, Ákos Inotay, Alajos Szilassy-Szymiczek, László Molnár) 7.35,6
6. Taani (Hans Mikkelsen, Ibsen Sørensen, Fleming Jensen, Svend Sørensen, Aage Jensen) 7.40,4

1948 London (16)

1. USA (Warren Westlund, Robert Martin, Robert Will, Gordon Giovanelli, Allen Morgan) 6.50,3
2. Šveits (Rudolf Reichling, Émile Knecht, Erich Schriever, Pierre Stebler, André Moccand) 6.53,3
3. Taani (Erik Larsen, Børge Nielsen, Henry Larsen, Harry Knudsen, Ib Olsen) 6.58,6

1952 Helsingi (17)

1. Tšehhoslovakkia (Karel Mejta, Jiří Havliš, Jan Jindra, Stanislav Lusk, Miroslav Koranda) 7.33,4
2. Šveits (Enrico Bianchi, Karl Weidmann, Heinrich Scheller, Émile Ess, Walter Leiser) 7.36,5
3. USA (Carl Lovested, Alvin Ulbrickson, Richard Wahlstrom, Matthew Leanderson, Albert Rossi) 7.37,0
4. Suurbritannia (Roderick MacMillan, Graham Fisk, Peter De Giles, Lawrence Guest, Paul Massey) 7.41,2
5. Soome (Kurt Grönholm, Paul Stråhlman, Birger Karlsson, Karl Johansson, Antero Tukiainen) 7.43,8

NSV Liit (Kirill Putõrski, Jevgeni Tretnikov, Georgi Guštšenko, Boriss Fjodorov, Boriss Bretško) ls. (2.)

1956 Melbourne (10)

1. Itaalia (Franco Trincavelli, Angelo Vanzin, Romano Sgheiz, Alberto Winkler, Ivo Stefanoni) 7.19,4
2. Rootsi (Olof Larsson, Gösta Eriksson, Ivar Aronsson, Sven Gunnarsson, Bertil Göransson) 7.22,4
3. Soome (Toimi Pitkänen, Veli Lehtelä, Reino Poutanen, Kauko Hänninen, Matti Niemi) 7.30,9
4. Austraalia (Gordon Cowey, Kevin McMahon, Reginald Libbis, Ian Allen, John Jenkinson) 7.31,1

NSV Liit (Andrei Arhipov, Juri Popov, Valentin Zanin, Jaroslav Tšerstvõi, Anatoli Fetissov) pf. (3.)

1960 Rooma (21)

1. Saksa ü. v./Saksa FV (Gerd Cintl, Horst Effertz, Klaus Riekemann, Jürgen Litz, Michael Obst) 6.39,12
2. Prantsusmaa (Robert Dumontois, Claude Martin, Jacques Morel, Guy Nosbaum, Jean Klein) 6.41,62
3. Itaalia (Pulvio Balatti, Romano Sgheiz, Franco Trincavelli, Giovanni Zucchi, Ivo Stefanoni) 6.43,72
4. NSV Liit (Oleg Aleksandrov, Igor Hohlov, Borissa Fjabunov, Valentin Zanin, Igor Rudakov) 6.45,67
5. Austraalia (Graeme Allen, Maxwell Annett, John Hudson, Roland Waddington, Lionel Robberts) 6.45,80
6. Ungari (Tibor Bedekovics, Csaba Kovács, László Munteán, Pál Wágner, Gyula Lengyel) 6.51,65

1964 Tokio (16)

1. Saksa ü. v./Saksa FV (Peter Hausel, Bernhard Britting, Joachim Werner, Egbert Hirschfelder, Jürgen Gelke) 7.00,44
2. Itaalia (Renato Bosatta, Emilio Trivini, Giuseppe Galante, Franco De Pedrina, Giovanni Spinola) 7.02,84
3. Holland (Alex Mullink, Jan van de Graaff, Frederik van de Graaff, Robert van de Graaff, Marius Klumperbeek) 7.06,46
4. Prantsusmaa (Yves Fraisse, Claude Pache, Gérard Jacquesson, Michel Dumas, Jean-Claude Darouy) 7.13,92
5. NSV Liit (Anatoli Tkatšuk, Vitali Kurdišenko, Boriss Kusmin, Vladimir Jevsejev, Anatoli Luzgin) 7.16,05
6. Poola (Szczepan Grajczyk, Marian Leszczyński, Ryszard Lubicki, Andrzej Nowaczyk, Jerzy Pawłowski) 7.28,15

1968 Mexico (13)

1. Uus-Meremaa (Richard Joyce, Dudley Storey, Ross Collinge, Warren Cole, Simon Dickie) 6.45,62
2. Saksa DV (Peter Kremtz, Roland Göbler, Klaus Jacob, Manfred Gelpke, Dieter Semetzky) 6.48,20

3. Šveits (Peter Bolliger, Jakob Grob, Denis Oswald, Hugo Waser, Gottlieb Fröhlich) 6.49,04
4. Itaalia (Giuseppe Galante, Luciano Sgheiz, Romano Sgheiz, Emilio Trivini, Mariano Gottifredi) 6.49,54
5. USA (Luther Jones, William Purdy, Anthony Martin, Gardner Cadwalader, John Hærtigan) 6.51,41
6. NSV Liit (Anatoli Nemtõrjov, Nikolai Surov, Aleksei Mišin, Boriss Dujunov, Viktor Mihhejev)[1] 7.00,00

[1] poolfinaalis Arkadi Kudinov B. Dujunovi asemel

1972 München (14)

1. Saksa FV (Peter Berger, Gerhard Auer, Hans-Johann Färber, Alois Bierl, Uwe Benter) 6.31,85
2. Saksa DV (Dietrich Zander, Rolf Jobst, Reinhard Gust, Eckhard Martens, Klaus-Dieter Ludwig) 6.33,30
3. Tšehhoslovakkia (Vladimír Jánoš, Otakar Mareček, Karel Neffe, František Provazník, Vladimír Petříček) 6.35,64
4. NSV Liit (Vladimir Sterlik, Vladimir Solovjov, Aleksandr Ljubaturov, Juri Šamajev, Igor Rudakov) 6.37,71
5. USA (David Sawyier, Charles Ruthford, Chad Rudolph, Michael Vespoli, Stewart MacDonald) 6.41,86
6. Uus-Meremaa (Warren Cole, Chris Nilsson, John Clark, David Lindstrom, Peter Lindsay) 6.42,55

1976 Montreal (14)

1. NSV Liit (Vladimir Ješinov, Nikolai Ivanov, Mihhail Kuznetsov, Aleksandr Klepikov, Aleksandr Lukjanov) 6.40,22
2. Saksa DV (Andreas Schulz, Rüdiger Kunze, Walter Diessner, Ulrich Diessner, Johannes Thomas) 6.42,70

3. Saksa FV (Hans-Johann Färber, Ralph Kubail, Siegfried Fricke, Peter Niehusen, Hartmut Wenzel) 6.46,96
4. Tšehhoslovakkia (Otakar Mareček, Karel Neffe, Milan Suchopár, Vladimir János, Vladimir Petříček) 6.50,15
5. Bulgaaria (Lâčezar Bojčev, Nasko Minčev, Ivan Botev, Kiril Kirčev, Nenko Dobrev) 6.52,88
6. Uus-Meremaa (Viv Haar, Danny Keane, Tim Logan, Ian Boserio, David Simmons) 7.00,17

1980 Moskva (12)

1. Saksa DV (Dieter Wendisch, Ullrich Diessner, Walter Diessner, Gottfried Döhn, Andreas Gregor) 6.14,51
2. NSV Liit (Artūrs Garonskis, Dimants Krišjānis, Dzintars Krišjānis, Žoržs Tikmers, Juris Bērziņš) 6.19,05
3. Poola (Grzegorz Stellak, Adam Tomasiak, Grzegorz Nowak, Ryszard Stadniuk, Ryszard Kubiak) 6.22,52
4. Hispaania (Manuel Bermúdez, Isidro Martín, Salvador Verges, Luis Lasurtegui, Javier Sabria) 6.26,23
5. Bulgaaria (Hristo Aleksandrov, Vilhelm Germanov, Georgi Petkov, Stojan Stojanov, Nenko Dobrev) 6.28,13
6. Šveits (Daniel Homberger, Peter Rahn, Roland Stocker, Peter Stocker, Karl Graf) 6.30,26

KAHEKSAPAAT

1900 Pariis (5)

1. USA (*Vesper Boat Club*, Philadelphia: Louis Abell, Harry Debaecke, William Carr, John Exley, John Geiger, Edward Hedley, James Juvenal, Roscoe Lockwood, Edward Marsh) 6.09,8
2. Belgia (*Royal Club Nautique de Gand*: Marcel van Crombrugghe, Oscar de Cock, Maurice Verdonck, Frank Odberg, Jules de Bisschop, Prospère Bruggeman, Maurice Hemelsoet, Oscar de Somville, Alfred Vanlandeghem) 6.13,8
3. Holland («Minerva», Amsterdam: Walter Meijer Timmermann Thijssen, Ruurd Leegstra, Johannes van Dijk, Henricus Tromp, Hendrik Offerhaus, Roelof Klein, François Brandt, Walter Middelberg, Hermanus Brockmann) 6.23,0
4. Saksamaa («Germania», Hamburg: Ascan Jencquel, Walther Katzenstein, Oscar Gossler, Arthur Warncke, Gustav Gossler, Edgar Katzenstein, Theodor Lauezzari, Waldemar Tietgens, Alexander Gleichman von Oven) 6.33,0

1904 Saint Louis (2)

1. USA (*Vesper Boat Club*, Philadelphia: Louis Abell, Joseph Dempsey, M. Gleason, Frank Schell, James Flanigan, Charles Armstrong, Harry Lott, Frederick Cresser, John Exley) 7.50,0
2. Kanada (*Argonaut Rowing Club*, Toronto: Joseph Wright, Donald MacKenzie, William Wadsworth, George Strange, Phil Boyd, C. Reiffenstein, W. Rice, R. Bailey, Thoms Loudon) 7.52,0

1908 London (6/5)

1. Suurbritannia (*Leander Rowing Club*: Albert Gladstone, Frederick Kelly, Banner Johnstone, Guy Nickalls, Charles Burnell, Ronald Sanderson, Raymond Etherington-Smith, Henry Bucknall, Gilchrist MacLagan) 7.52,0

2. Belgia (*Royal Club Nautique de Gand*: Oscar Taelman, Marcel Morimont, Rémy Orban, Georges Mijs, François Vergucht, Polydore Veirman, Oscar de Somville, Rodolphe Poma, Alfred Vanlandeghem)
3. Suurbritannia (*Cambridge University Boat Club*: Frederick Jarwood, Eric Powell, Guy Carver, Edward Williams, Henry Goldsmith, Harold Kitching, John Burn, Douglas Stuart, Richard Boyle)
4. Kanada (*Argonaut Rowing Club*, Toronto: Irvine Robertson, George Wright, Julius Thomson, Walter Lewis, Gordon Balfour, Becher Gate, Charles Ruddy, Geoffrey Taylor, Douglas Kortland)
5. Ungari (Sándor Kiekner, Lajos Harasthy, Antal Bachány, Róbert Bátz, Sándor Hautzinger, Jenő Várady, Imre Wampetich, Ferenc Kirchkopf, Kálmán Vaskó)
6. Norra (T. Krogh, Erik Bye, Ambrosius Høyer, Gustav Hæhre, Emil Irgens, Hannibal Fegth, Wilhelm Hansen, Andreas Knudsen, Einar Tønsager)

1912 Stokholm (11/7)

1. Suurbritannia (*Leander Rowing Club*: Sidney Swann, Leslie Wormald, Ewart Horsfall, James Cillan, Arthur Garten, Alister Kirby, Philip Fleming, Edgar Burgess, Henry Wells) 6.15,0
2. Suurbritannia (*New College*: William Parker, William Fison, Thomas Gillespie, Beaufort Burdekin, Frederick Pitman, Arthur Wiggins, Charles Littlejohn, Robert Bourne, John Walker) 6.19,0
3. Saksamaa (*Berliner Ruder-Gesellschaft*: Otto Liebing, Max Bröske, Max Vetter, Wilhelm Bartholomae, Fritz Bartholomae, Werner Dehn, Rudolf Reichelt, Hans Mathiae, Kurt Runge)

1920 Antverpen (8)

1. USA (*Navy*: Clyde King, Vincent Gallagher, Donald Johnston, Allen Sanborn, Edward Moore, William Jordan, Edwin Graves, Virgil Jacomini, Sherman Clark) 6.02,6
2. Suurbritannia (*Leander Rowing Club*: Ralph Shove, Ewart Horsfall, Guy Oliver Nickalls, Richard Lucas, Walter James, John Campbell, Sebastian Earl, Sidney Swann, Robin Johnstone) 6.05,8
3. Norra (Theodor Nag, Conrad Olsen, Adolf Nilsen, Haakon Ellingsen, Thore Michelsen, Arne Mortensen, Kåre Nag, Tollef Tollefsen, Thoralf Hagen) 6.36,0
4. Prantsusmaa (Albert Diebold, Charles Hahn, Frédéric Grossmann, Robert Fleig, Henri Barbenès, Frédéric Fleig, Charles Schlewer, Émile Ruhlmann, Émile Barberolle) 6.42,6

1924 Pariis (10)

1. USA (*Yale Boat Club*: Leonard Carpenter, Howard Kingsbury, John Miller, Daniel Lindley, James Rockefeller, Frederick Sheffield, Benjamin Spock, Alfred Wilson, Laurence Stoddard) 6.33,4
2. Kanada (*Toronto Boat Club*: Arthur Bell, Robert Hunter, William Langford, Harold Little, John Smith, Warren Snyder, Norman Taylor, William Wallace, Ivor Campbell) 6.49,0
3. Itaalia (Antonio Cattalinich, Francesco Cattalinich, Simeone Cattalinich, Giuseppe Crivelli, Latino Galasso, Pietro Ivanov,

Bruno Sorich, Carlo Toniatti, Vittorio Gliubich)
4. Suurbritannia (Reginald Bare, C. Chandler, Horace Debenham, H. Dulley, Ian Fairbairn, A. Long, H. Morphy, Charles Rew, Jack Godwin)

1928 Amsterdam (11)
1. USA (*University of California*: Marvin Stalder, John Brinck, Francis Frederick, William Thompson, William Dally, James Workman, Hubert Caldwell, Peter Donlon, Donald Blessing) 6.03,2
2. Suurbritannia (*Thames Rowing Club*: James Hamilton, Guy Nickalls, John Badcock, Donald Gollan, Harold Lane, Gordon Killick, Jack Beresford, Harold West, Arthur Sulley) 6.05,6
3. Kanada (Frederick Hedges, Frank Fiddes, John Hand, Herbert Richardson, Jack Murdock, Athol Meech, Edgar Norris, William Ross, John Donnelly) 6.03,8
4. Poola (Otto Gordziałkowski, Marian Wodziański, Andrzej Sołtan, Stanisław Urban, Józef Łaszewski, Wacław Michalski, Henryk Niezabitowski, Janusz Ślązak, Jerzy Skolimowski) 6.42,2
5. Saksamaa (Karl Aletter, Ernst Gaber, Wilhelm Reichert, Erwin Hoffstätter, Hermann Herbold, Gustav Maier, Robert Huber, Hans Maier, Fritz Bauer) 6.42,8
6. Itaalia (Medardo Lamberti, Arturo Moroni, Vittore Stocchi, Guglielmo Carubbi, Amilcare Canevari, Medardo Galli, Giulio Lamberti, Benedetto Borella, Angelo Polledri) 6.44,4

1932 Los Angeles (8)
1. USA (*University of California*: Edwin Salisbury, James Blair, Duncan Gregg, David Dunlap, Burton Jastram, Charles Chandler, Harold Tower, Winslow Hall, Norris Graham) 6.37,6
2. Itaalia (Vittorio Cioni, Mario Balleri, Renato Bracci, Dino Barsotti, Roberto Vestrini, Guglielmo Del Bimbo, Enrico Garzelli, Renato Barbieri, Cesare Milani) 6.37,8
3. Kanada (Earl Eastwood, Joseph Harris, Stanley Stanyar, Harry Fry, Cedric Liddell, William Thoburn, Donald Boal, Albert Taylor, George MacDonald) 6.40,4
4. Suurbritannia (Lewis Luxton, Donald McCowen, Harold Rickett, Charles Sergel, William Sambell, Thomas Askwith, Kenneth Payne, David Haig-Thomas, John Ranking) 6.40,8

1936 Berliin (14)
1. USA (*Washington University*: Herbert Morris, Charles Day, Gordon Adam, John White, James McMillin, George Hunt, Joseph Rantz, Donald Hume, Robert Moch) 6.25,4
2. Itaalia (Guglielmo Del Bimbo, Dino Barsotti, Oreste Grossi, Enzo Bartolini, Mario Checcacci, Dante Secchi, Ottorino Quaglierini, Enrico Garzelli, Cesare Milani) 6.26,0
3. Saksamaa (Alfred Rieck, Helmut Radach, Hans Kuschke, Heinz Kaufmann, Gerd Völs, Werner Löckle, Hans-Joachim Hannemann, Herbert Schmidt, Wilhelm Mahlow) 6.26,4
4. Suurbritannia (Annesley Kingsford, Thomas Askwith, McAlister Lonnon, Desmond Kingsford, John Cherry, John Couchman, Hugh Mason, William Laurie, John Duckworth) 6.30,1
5. Ungari (Pál Domonkos, Sándor Korompay, Hugó Ballya, Imre Kapossy, Antal Szendey, Gábor Alapy, Frigyes Hollósi, Lászlo Szabó, Ervin Keresethy) 6.30,3
6. Šveits (Werner Schweizer, Fritz Feldmann, Rudolf Homberger, Oskar Neuenschwander, Hermann Betschart, Hans Homberger, Alex Homberger, Karl Schmid, Rolf Spring) 6.35,8

1948 London (13)
1. USA (*University of California*: Ian Turner, David Turner, James Hardy, George Ahlgren, Lloyd Butler, David Brown, Justus Smith, John Stack, Ralph Purchase) 5.56,7
2. Suurbritannia (Christopher Barton, Maurice Lapage, Guy Richardson, Paul Bircher, Paul Massey, Charles Lloyd, David Meyrick, Andrew Mellows, Jack Hoehlover) 6.06,9
3. Norra (Kristoffer Lepsøe, Torstein Kråkenes, Hans Hansen, Haftdan Gran Olsen, Harald Kråkenes, Carl Monssen, Thor Pedersen, Leif Næss, Sigurd Monssen) 6.10,3

1952 Helsingi (14)
1. USA (*Navy*: Franklin Shakespeare, William Fields, James Dunbar, Richard Murphy, Robert Detweiler, Henry Proctor, Wayne Frye, Edward Stevens, Charles Manring) 6.25,9
2. NSV Liit (Jevgeni Brago, Vladimir Rodimuškin, Aleksei Komarov, Igor Borissov, Slava Amiragov, Leonid Gissen, Jevgeni Samsonov, Vladimir Krjukov, Igor Poljakov) 6.31,2
3. Austraalia (Robert Tinning, Ernest Chapman, Nimrod Greenwood, Mervyn Finlay, Edward Pain, Philip Cayzer, Thomas Chessel, David Anderson, Geoffrey Williamson) 6.33,1
4. Suurbritannia (David Macklin, Alistair Macleod, Nicholas Clack, Roger Sharpley, John Worlidge, Charles Lloyd, William Windham, David Jennens, John Hinde) 6.34,8
5. Saksa FV (Anton Reinartz, Michael Reinartz, Roland Freihoff, Heinz Zünkler, Peter Betz, Stephan Reinartz, Hans Betz, Toni Siebenhaar, Hermann Zander) 6.42,8

1956 Melbourne (10)
1. USA (*Yale University*: Donald Beer, Thomas Charlton, John Cooke, Caldwell Esselstyn, Charles Grimes, Robert Morey, Richard Wailes, David Wight, William Becklean) 6.35,2
2. Kanada (Lawrence West, Douglas McDonald, William McKerlich, Donald Pretty, David Helliwell, Robert Wilson, Richard McClure, Philip Kueber, Carlton Ogawa) 6.37,1
3. Austraalia (Michael Aikman, David Boykett, Angus Benfield, James Howden, Garth Manton, Walter Howell, Adrian Monger, Bryan Doyle, Harold Hewitt) 6.39,2
4. Rootsi (Olof Larsson, Gösta Eriksson, Karl Hansson, Rune Andersson, Ivar Aronsson, Sven Gunnarsson, Bertil Göransson, Lennart Andersson, Sture Hansson) 6.48,1
NSV Liit (Ernest Verbin, Boriss Fjodorov, Slava Amiragov, Leonid Gissen, Jevgeni Samsonov, Anatoli Antonov, Georgi Guštšenko, Vladimir Krjukov, Vladimir Petrov) pf. (3.)

1960 Rooma (14)
1. Saksa ü. v./Saksa FV (Klaus Bittner, Karl-Heinz Hopp, Hans Lenk, Manfred Rulffs, Frank Schepke, Kraft Schepke, Walter Schröder,

Karl-Heinrich von Groddeck, Willi Padge) 5.57,18
2. Kanada (Donald Arnold, Walter D'Hondt, Nelson Kuhn, John Lecky, Lorne Loomer, Archibald McKinnon, William McKerlich, Glen Mervyn, Sohen Biln) 6.01,52
3. Tšehhoslovakkia (Bohumil Janoušek, Jan Jindra, Jiří Lundák, Stanislav Lusk, Václav Pavkovič, Luděk Pojezný, Jan Švéda, Josef Věntus, Miroslav Koníček) 6.04,84
4. Prantsusmaa (Jean Bellet, Émile Clerc, Jean Ledoux, Gaston Mercier, Bernard Meynadier, Joseph Moroni, Michel Viaud, Christian Puibaraud, Alain Bouffard) 6.06,57
5. USA (Joseph Baldwin, Peter Bos, Mark Moore, Lyman Perry, Warren Sweetser, Gayle Thompson, Robert Wilson, Howard Winfree, William Long) 6.08,06
6. Itaalia (Paolo Amorini, Vasco Cantarello, Giancarlo Casalini, Luigi Prato, Vincenzo Prina, Mazzareno Simonato, Luigi Spozio, Armido Torri, Giuseppe Pira) 6.12,73
NSV Liit (Vladimir Malik, Viktor Barinov, Viktor Bogatšev, Voldemar Dundur, Nikolai Gomolko, Boriss Gorohhov, Mihhail Balenkov, Leonid Ivanov, Juri Lorentson) ls. (2.)

1964 Tokio (14)

1. USA (Joseph Amlong, Thomas Amlong, Harold Budd, Emory Clark, Stanley Cwiklinski, Hugh Foley, William Knecht, William Stowe, Robert Zimonyi) 6.18,23
2. Saksa ü. v./Saksa FV (Klaus Aeffke, Klaus Bittner, Karl-Heinrich von Groddeck, Hans-Jürgen Wallbrecht, Klaus Behrens, Jürgen Schröder, Jürgen Plagemann, Horst Meyer, Thomas Ahrens) 6.23,29
3. Tšehhoslovakkia (Petr Čermák, Jiří Lundák, Jan Mrvík, Julius Toček, Josef Věntus, Luděk Pojezný, Bohumil Janoušek, Richard Nový, Miroslav Koníček) 6.25,11
4. Jugoslaavia (Zdenko Balaš, Jadran Barut, Boris Klavora, Vjekoslav Skalak, Joža Berc, Alojz Colja, Marko Mandić, Lucijan Kleva, Pavao Martič) 6.27,15
5. NSV Liit (Juozas Jagelavičius, Juri Suslin, Petras Karla, Vytautas Briedis, Vladimir Sterlik, Zigmas Jukna, Antanas Bagdonavičius, Ričardas Vaitkevičius, Juri Lorentson) 6.30,69
6. Itaalia (Dario Giani, Sergio Tagliapietra, Gian Gilardi, Francesco Glorioso, Pietro Polti, Giuseppe Schiavon, Orlando Savarin, Sereno Brunello, Ivo Stefanoni) 6.42,78

1968 México (12)

1. Saksa FV (Horst Meyer, Dirk Schreyer, Rüdiger Henning, Lutz Ulbricht, Wolfgang Hottenrott, Egbert Hirschfelder, Jörg Siebert, Nikolaus Ott, Günther Tiersch) 6.07,00
2. Austraalia (Alfred Duval, Michael Morgan, Joseph Fazio, Peter Dickson, David Douglas, John Ranch, Gary Pearce, Robert Shirlaw, Alan Grover) 6.07,98
3. NSV Liit (Zigmas Jukna, Antanas Bagdonavičius, Vladimir Sterlik, Juozas Jagelavičius, Aleksandr Martõškin, Vytautas Briedis, Valentin Kravtšuk, Viktor Suslin, Juri Lorentson) 6.09,11
4. Uus-Meremaa (Alan Webster, Gerard Veldman, Alistair Dryden, John Hunter, John Gibbons, Thomas Just, Mark Brownlee, Gilbert Cawood, Robert Page) 6.10,43
5. Tšehhoslovakkia (Vladimir Jánoš, Zdeněk Kuba, Karel Kolesa, Oldřich Svojanovský, Pavel Svojanovský, Jan Walisch, Otakar Mareček, Petr Čermák, Jiří Pták) 6.12,17
6. USA (Stephen Brooks, Curtis Canning, Andrew Larkin, Scott Stokstes, Franklin Hobbs, Jacques Fiechter, Steve Livingston, David Higgins, Paul Hoffman) 6.14,34

1972 München (15)

1. Uus-Meremaa (Trevor Coker, Athol Earl, John Hunter, Tony Hurt, Clary Robertson, Richard Joyce, Wyba Veldman, Lindsay Wilson, Simon Dickie) 6.08,94
2. USA (Eugene Clapp, Fritz Hobbs, William Hobbs, Steve Livingston, Michael Livingston, Timothy Mickelson, Peter Raymond, Lawrence Terry, Paul Hoffman) 6.11,61
3. Saksa DV (Hans-Joachim Boreyn, Jörg Landvoigt, Hartmut Schreiber, Manfred Schneider, Harald Ginke, Manfred Schmorde, Bernd Landvoigt, Heinrich Meierow, Dietmar Schwarz) 6.11,67
4. NSV Liit (Aleksandr Rjasankin, Viktor Dementjev, Sergei Koljaskin, Aleksandr Šitov, Valeri Bissarnov, Boriss Vorobjov, Vladimir Savelov, Aleksandr Martõškin, Viktor Mõlnikov) 6.14,48
5. Saksa FV (Reinhard Wendemuth, Frithjof Henckel, Norbert Kindlmann, Wolfgang Hottenrott, Hans-Ulrich Buchholz, Günter Petermann, Bernd Truschinski, Winfried Ringwald, Manfred Klein) 6.14,91
6. Poola (Jerzy Ulczyński, Marian Siejkowski, Krzysztof Marek, Jan Młodzikowski, Grzegorz Stellak, Marian Dražd-żewski, Ryszard Giło, Sławomir Maciejowski, Ryszard Kubiak) 6.29,35

1976 Montreal (11)

1. Saksa DV (Bernd Baumgart, Gottfried Döhn, Werner Klatt, Hans-Joachim Lück, Dieter Wendisch, Roland Kostulski, Ulrich Karnatz, Karl-Heinz Prudöhl, Karl-Heinz Danielowski) 5.58,29
2. Suurbritannia (Richard Lester, John Yallop, Timothy Crooks, Hugh Matheson, David Maxwell, James Clark, Fred Smallbone, Leonard Robertson, Patrick Sweeney) 6.00,82
3. Uus-Meremaa (Ivan Sutherland, Trevor Coker, Peter Dignan, Lindsay Wilson, Athol Earl, Dave Rodger, Alex McLean, Tony Hurt, Simon Dickie) 6.03,51
4. Saksa FV (Reinhard Wendemuth, Bernd Truschinski, Frank Schütze, Frithjof Henckel, Wolfgang Thiem, Volker Sauer, Otmar Kaufhold, Wolf-Dieter Oschlies, Helmut Latz) 6.06,15
5. Austraalia (Islay Lee, Ian Clubb, Timothy Conrad, Robert Paver, Gary Eubergang, Athol MacDonald, Peter Shakespear, Brian Richardson, Stuart Carter) 6.09,75
6. Tšehhoslovakkia (Pavel Konvička, Václav Mls, Josef Plamínek, Josef Pokorný, Karel Mejta, Josef Neštický, Lubomír Zapletal, Miroslav Vraštil, Jiří Pták) 6.14,29
7. NSV Liit (Aleksandr Šitov, Antanas Čikotas, Vassili Potapov, Aleksandr Pljuškin, Anatoli Nemtõrjov, Igor Konnov, Anatoli Ivanov, Vladimir Vassiljev, Vladimir Žarov) 6.05,88[1]

[1] tulemus saavutatud teises finaalgrupis

1980 Moskva (9)

1. Saksa DV (Bernd Krauss, Hans-Peter Koppe, Ulrich Kons, Jörg Friedrich, Jens Doberschütz, Ulrich Karnatz, Uwe Dühring, Bernd Höing, Klaus-Dieter Ludwig) 5.49,05
2. Suurbritannia (Duncan McDougall, Allan Whitwell, Henry Clay, Chris Mahoney, Andrew Justice, John Pritchard, Malcolm McGowan, Richard Stanhope, Colin Moynihan) 5.51,92
3. NSV Liit (Viktor Kakošin, Andrei Tištšenko, Aleksandr Tkatšenko, Jonas Pinskus, Jonas Narmontas, Andrei Lugin, Aleksandr Mantsevitš, Igor Maistrenko, Grigori Dmitrenko) 5.52,66
4. Tšehhoslovakkia (Pavel Pevný, Lubomír Janko, Ctirad Jungmann, Karel Neffe, Karel Mejta, Dušan Vicik, Milan Doleček, Milan Kyselý, Jiří Pták) 5.53,73
5. Austraalia (Islay Lee, Stephen Handley, William Dankbaar, Andrew Withers, Timothy Willoughby, James Lowe, Timothy Young, Brian Richardson, David England) 5.56,74
6. Bulgaaria (Dimitâr Janakiev, Teodor Mrânkov, Božidar Rogelov, Ivan Botev, Jani Ignatov, Mihail Petrov, Petâr Pacev, Veselin Šterev, Vencislav Kânčev) 6.04,05

NAISED

ÜHEPAAT

1976 Montreal (11)

1. Christine Scheiblich (SDV) 4.05,56
2. Joan Lind (USA) 4.06,21
3. Jelena Antonova (NSVL) 4.10,24
4. Rosica Spasova (Bulg.) 4.10,86
5. Ingrid Munneke (Holl.) 4.18,71
6. Mariann Ambrus (Ung.) 4.22,59

1980 Moskva (11)

1. Sanda Toma (Rum.) 3.40,69
2. Antonina Mahhina (NSVL) 3.41,65
3. Martina Schröter (SDV) 3.43,54
4. Rosica Spasova (Bulg.) 3.47,22
5. Beryl Mitchell (Sbr.) 3.49,71
6. Beata Dziadura (Poola) 3.51,45

PAARISAERULINE KAHEPAAT

1976 Montreal (10)

1. Bulgaaria (Svetla Ocetova, Zdravka Jordanova) 3.44,36
2. Saksa DV (Sabine Jahn, Petra Boesler) 3.47,86
3. NSV Liit (Leonora Kaminskaitė, Genovaitė Ramoškienė) 3.49,93
4. Norra (Solfrid Johansen, Ingunn Brechan) 3.52,18
5. USA (Jane Palchikoff, Diane Braceland) 3.58,25
6. Kanada (Cheryl Howard, Beverly Cameron) 4.06,23

1980 Moskva (7)

1. NSV Liit (Jelena Hloptseva, Larissa Popova-Aleksandrova) 3.16,27
2. Saksa DV (Cornelia Linse, Heidi Westphal) 3.17,63
3. Rumeenia (Olga Homeghi, Valeria Roşca-Răcilă) 3.18,91
4. Bulgaaria (Svetla Ocetova, Zdravka Jordanova) 3.23,14
5. Poola (Hanna Jarkiewicz, Janina Klucznik) 3.27,25
6. Ungari (Ilona Bata, Klára Langhoffer) 3.35,70

ROOLIJATA KAHEPAAT

1976 Montreal (11)

1. Bulgaaria (Sijka Kelbečeva, Stojanka Grujčeva) 4.01,22
2. Saksa DV (Angelika Noack, Sabine Dähne) 4.01,64
3. Saksa FV (Edith Eckbauer, Thea Einöder) 4.02,35
4. NSV Liit (Natalja Gorodilova, Anna Karnaušenko) 4.03,27
5. Kanada (Tricia Smith, Elisabeth Craig) 4.08,09

6. Rumeenia (Marlena Predescu, Marinela Maxim) 4.15,44

1980 Moskva (6)

1. Saksa DV (Ute Steindorf, Cornelia Klier) 3.30,49
2. Poola (Małgorzata Dłużewska, Czesława Kościańska) 3.30,95
3. Bulgaaria (Sijka Barbujeva-Kelbečeva, Stojanka Kubalova-Grujčeva) 3.32,39
4. Rumeenia (Florica Dospinescu-Petcu, Elena Oprea) 3.35,14
5. NSV Liit (Larissa Zavarzina, Galina Stepanova) 4.12,53

ROOLIJAGA PAARISAERULINE NELJAPAAT

1976 Montreal (9)

1. Saksa DV (Anke Borchmann, Jutta Lau, Viola Potzy, Roswietha Zobelt, Liane Weigelt) 3.29,99
2. NSV Liit (Anna Kondrašina, Mira Brjunina, Larissa Aleksandrova, Galina Jermolajeva, Nadežda Tšernõšova) 3.32,49
3. Rumeenia (Ioana Tudoran, Maria Micşa, Felicia Afrăsiloaia, Elisabeta Lazăr, Elena Giurcă) 3.32,76
4. Bulgaaria (Iskra Velinova, Verka Alekseva, Trajanka Vasileva, Svetla Ginčeva, Stanka Georgieva) 3.34,13
5. Tšehhoslovakkia (Anna Maršanová, Marie Bartáková, Jarmila Pátková, Hana Kavková, Alena Svobodová) 3.42,53
6. Taani (Kirsten Thomsen, Else Maersk-Kristensen, Judith Andersen, Karen Nielsen, Kirsten Plum-Jensen) 3.46,99

1980 Moskva (7)

1. Saksa DV (Sybille Reinhardt, Jutta Ploch, Jutta Lau, Roswietha Zobelt, Liane Buhr-Weigelt) 3.15,32
2. NSV Liit (Antonina Pustovit, Jelena Matijevskaja, Olga Vassiltšenko, Nadežda Ljubimova, Nina Tšeremissina) 3.15,73
3. Bulgaaria (Maria Serbezova, Rumelijana Bončeva, Dolores Nakova, Ani Bakova, Ani Georgieva) 3.16,10
4. Rumeenia (Maria Macoviciuc, Aneta Mihaly, Stela Banovici, Mariana Zaharia, Elena Giurcă) 3.16,82
5. Poola (Bogusława Tomasiak, Mariola Abrahamczyk, Maria Kobylińska, Aleksandra Kaczyńska, Maria Dzieża) 3.20,95
6. Holland (Ineke Donkervoort, Lily Meeuwisse, Greet Hellemans, Jos Compaan, Monique Pronk) 3.22,64

ROOLIJAGA NELJAPAAT

1976 Montreal (8)

1. Saksa DV (Karin Metze, Bianka Schwede, Gabriele Lohs, Andrea Kurth, Sabine Hess) 3.45,08
2. Bulgaaria (Ginka Gjurova, Liliana Vaseva, Reni Jordanova, Marijka Modeva, Kapka Georgieva) 3.48,24
3. NSV Liit (Nadežda Sevostjanova, Ljudmila Krohhina, Galina Mišenina, Anna Passohha, Lidia Krõlova) 3.49,38
4. Rumeenia (Elena Oprea, Florica Petcu, Filigonia Tol, Aurelia Marinescu, Aneta Matei) 3.51,17
5. Holland (Liesbeth Vosmaaer, Hette Borrias, Myriam van Rooyen, Ans Gravesteyn, Monique Pronk) 3.54,36
6. USA (Pamela Behrens, Catherine Menges, Nancy Storrs, Julia Geer, Mary Kellogg) 3.56,50

1980 Moskva (6)

1. Saksa DV (Ramona Kapheim, Silvia Fröhlich,

Angelika Noack, Romy Saalfeld, Kirsten Wenzel) 3.19,27
2. Bulgaaria (Ginka Gjurova, Marijka Modeva, Rita Todorova, Iskra Velinova, Nadežda Filipova) 3.20,75
3. NSV Liit (Maria Fadejeva, Galina Sovetnikova, Marina Studneva, Svetlana Semjonova, Nina Tšeremissina) 3.20,92
4. Rumeenia (Georgeta Maşca-Militaru, Florica Silaghi, Maria Tănasă, Valeria Catescu, Aneta Matei) 3.22,08
5. Austraalia (Anne Chirnside, Verna Westwood, Pamela Westendorf, Sally Harding, Susanne Palfreyman) 3.26,37

KAHEKSAPAAT

1976 Montreal (8)
1. Saksa DV (Viola Goretzki, Christiane Knetsch, Ilona Richter, Brigitte Ahrenholz, Monika Kallies, Henrietta Ebert, Helma Lehmann, Irina Müller, Marina Wilke) 3.33,32
2. NSV Liit (Ljubov Talalajeva, Nadežda Roštšina, Klavdia Koženkova, Jelena Zubko, Olga Kolkova, Nelli Tarakanova, Nadežda Rozgon, Olga Guzenko, Olga Pugovskaja) 3.36,17
3. USA (Jacqueline Zoch, Anita DeFrantz, Carie Graves, Marion Greig, Anne Warner, Peggy McCarthy, Carol Brown, Gail Ricketson, Lynn Silliman) 3.38,68
4. Kanada (Carol Eastmore, Rhonda Ross, Nancy Higgins, Mazina Delure, Susan Antoft, Wendy Pullan, Christine Neuland, Gail Cort, Illona Smith) 3.39,52
5. Saksa FV (Waltraud Roick, Erika Endriss, Monika Zipplies, Birgit Kiesow, Hiltrud Gürtler, Isolde Eisele, Marianne Weber, Eva Dick, Ingrid Huhn-Wagner) 3,41,06
6. Rumeenia (Elena Oprea, Florida Petcu, Filigonia Tol, Aurelia Marinescu, Georgeta Militaru, Iuliana Munteanu, Elena Avram, Marioara Constantin, Aneta Matei) 3.44,79

1980 Moskva (6)
1. Saksa DV (Martina Boesler, Kersten Neisser, Christiane Köpke-Knetsch, Birgit Schütz, Gabriele Kühn-Lohs, Ilona Richter, Marita Sandig, Karin Metze, Marina Wilke) 3.03,32
2. NSV Liit (Olga Pivovarova, Nina Umanets, Nadežda Prištšepa, Valentina Žulina, Tatjana Stetsenko, Jelena Terjošina, Nina Preobraženskaja, Maria Pazjun, Nina Frolova) 3.04,29
3. Rumeenia (Angelica Aposteanu, Marlena Zagoni, Rodica Frintu, Florica Bucur, Rodica Puşcatu, Ana Iliuţă, Maria Constantinescu, Elena Bondar, Elena Dobriţoiu) 3.05,63
4. Bulgaaria (Daniela Stavreva, Stefka Koleva, Todorka Vasileva, Snejka Hristeva, Rumjana Kostova, Veneta Karamandžukova, Mariana Minčeva, Valentina Aleksandrova, Stanka Georgieva) 3.10,03
5. Suurbritannia (Gillian Hodges, Joanna Toch, Penelope Sweet, Lin Clark, Elizabeth Paton, Rosemary Clugston, Nicola Boyes, Beverley Jones, Pauline Wright) 3.13,85

TÕSTMINE

Tõstmine on spordiala, mis seisneb kahakäejuhiste raskustega kangi tõstmises põrandalt pea kohale sirgetes kätes. Tõsteviise on 2: rebimine, millis puhul kang tõstetakse ühe liigutusega, ja tõukamine, millis korral kang tõstetakse esmalt rinnale ja tõugatakse seejärel pea kohale. Tõste loetakse sooritatuks, kui võistleja hoiab kangi pea kohal 2 sek. (kangi hoidmise ajal peavad võistleja jalad olema sirged ja paralleelsed). Tõste õigsust hindavad 3 kohtunikku, sportlane saab kummaaki tõsteviisis kuni 3 katset. Tõste sooritamiseks antakse aega 2 min. Võistlemist alustatakse varem tellitud algraskuse (lõrmissel. Lõpptulemuse määrab kummaski tõsteviisis saavutatud parima tulemuse summa. Võrdse tulemuse korral saab parema koha vaikema kehakaaluga sportlane. Rekordiks kinnitatakse mõlema tõsteviisi puhul tulemus, mis ületab senise rekordi vähemalt 0,5 kg võrra, kahevõistluse puhul vähemalt 2,5 kg võrra. Rebimis- ja tõukamisrekordi püstitamiseks võidakse anda lisakatse, kuid selle tulemust kahevõistluses ei arvestata.

Tõstevõistlusi peetakse erilisel tõstepõrandal (4×4 m). Kangi pikkus on 220 cm, suurimate ketaste läbimõõt 45 cm. Kang koos lukkudega kaalub 25 kg, ketaste kaal on 1,25, 2,5, 5, 10, 15, 20 ja 25 kg (rekordkatseil kasutatakse ka 0,25- ja 0,5 kg-seid kettaid). Võistlejad jagatakse 10 kaalukategooriasse: kuni 52, kuni 56, kuni 60, kuni 67,5, kuni 75, kuni 82,5, kuni 90, kuni 100 ja kuni 110 kg ning üle 110 kg.

Raskuste tõstmise võistlusi korraldati juba vanaaja Egiptuses, Hiinas ja Kreekas. Keskaja Euroopas esinesid jõumehed laadaplatsidel ja rahvapidudel. 18. saj. ilmusid Inglismaa tsirkustesse elukutselised atleedid, eriti populaarseks said nende esinemised järgmisel aastasajal (tuntuimad olid sakslased Eugen Sandow ja Arthur Saxon ning kanadalane Louis Cyr).

Spordialana sai tõstmine alguse möödunud sajandi keskel USA, Austria ja Saksamaa atleetikaklubides. 1896. a. korraldati esimesed EM-võistlused (võitis sakslane Hans Beck), kaks aastat hiljem esimesed MM-võistlused (esikoha sai austerlane Wilhelm Türk, kolmanda koha Georg Hackenschmidt). Võistluste korralduses puudus palju aastaid ühtlus. 1911. a. toimusid neljad MM-võistlused, harjutuste arv ulatus 10-ni, sportlasi kehakaalu järgi ei eristatud (alles 1912. a. kehtestati 5 kaalukategooriat), kasutatavad kerakangid erinesid üksteisest tunduvalt (1920. a-il võitis tunnustuse saksalase K. Bergi 1910. a. leiutatud ketaskang).

1920. a. asutati 14 riigi esindajate osavõtul Rahvusvaheline Tõstmis- ja Kulturismiföderatsioon (pr. *Fédération Internationale Haltérophile et Culturiste*, lüh. FIHC). Esimesed FIHC korraldatud MM-võistlused peeti 1922. a. Tallinnas, EM-võistlused 1921. a. Offenbachis. 1934. a. asendas varasema viievõistluse nn. klassikaline kolmevõistlus — surumine, rebimine ja tõukamine (3 tõstega saavutas esimesena 400 kg egiptlane El Sayed Nosseir 1931. a., 500 kg USA sportlane Paul Anderson 1955. a., 600 kg NSV Liidu tõstja Vassili Aleksejev 1970. a.). Alates 1936. a-st on võrdse tulemuse korral eelistatud kergema kehakaaluga võistlejat.

1968. a. reorganiseeriti FIHC Rahvusvaheliseks Tõstmisföderatsiooniks (ingl. *International Weightlifting Federation*, lüh. IWF). 1969. a. asutati Euroopa Tõstmisföderatsioon (ingl. *European Weightlifting Federation*, lüh. EWF). 1968. a. EM- ja 1969. a. MM-võistlustel hakati medaleid andma ka tõsteviiside kaupa. Alates 1. I 1973 on kavas kahevõistlus (loobuti surumisest). 1975. a. korraldati esimesed juunioride MM- ja EM-võistlused, 1981. a.

kuulus IWF-i 112 rahvuslikku föderatsiooni, president on Gottfried Schödl (Austria).

Vene atleetika isaks peetakse Peterburi arsti Władysław Krajewskit. 22. VIII 1885 asutati tema algatusel Venemaa esimene atleetikaring, muude raskejõustikualade hulgas harrastati selles ka tõstmist. W. Krajewski õpilased, hilisemad elukutselised atleedid Georg Hackenschmidt, Władysław Pytlasiński, Sergei Jelissejev, Georg Lurich jt. rajasid Venemaa tõstespordi. Peterburi ringi eeskujul tekkisid samalaadsed klubid Moskvas, Kiievis, Riias, Tallinnas jm. 1897. a. peeti esimesed Venemaa meistrivõistlused (võitis Guido Meier). 1913. a. moodustati ülevenemaaline raskejõustikuliit. Tuntud amatöörtõstjad olid Nikolai Kravtšenko, Jānis Krause, Alfred Neuland jmt.

Esimesed NSV Liidu tõstemeistrivõistlused peeti 1923. a., ent alles 1930. a-te keskel eraldus tõstmine teistest raskejõustikualadest. Loobuti viievõistlusest, hakati juhinduma rahvusvahelistest määrustest, võistluste korraldamine muutus regulaarseks. 1930. a-te lõpuks oli reorganiseeritud Nõukogude tõstesport jõudnud maailmaklassi (tuntuimad sportlased Grigori Novak, Jakov Kutsenko, Sergo Ambartsumjan). NSVL Tõstespordiföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline tõstespordisektsioon) astus FIHC liikmeks 1946. a., samal aastal osalesid NSV Liidu tõstjad esimest korda MM-võistlustes, 1947. a. EM-võistlustes ja 1952. a. olümpiamängudes. Nad on võitnud olümpiamängudel 33, MM-võistlustel 110 ja EM-võistlustel 153 kuldmedalit (arvestatud pole üksikutes tõsteviisides saadud medaleid). Tuntuimad tõstjad on Vassili Aleksejev, Vladimir Kaplunov, Viktor Kurentsov, Rudolf Pljukfelder, David Rigert, Leonid Žabotinski, Jaan Talts, Aleksei Vahhonin, Juri Vlassov ja Arkadi Vorobjov.

Eesti raskejõustiku sünniajaks peetakse 1888. a-t, kui Gustav Boesberg rajas Tallinnas raskejõustikuringi. Esimesed avalikud tõstevõistlused toimusid 16. VIII 1891 «Lootuse» seltsi rahvapeol, võitis G. Boesberg. Tema ringis tegelesid tõstmisega hilisemad elukutselised atleedid Georg Hackenschmidt, Georg Lurich, Aleksander Aberg jmt. Nende eeskuju tõi raskejõustikku uusi harrastajaid. Atleetikaringe asutati Tartus (1897), Narvas (1898) jm., ka Peterburi (1898) ja Riia eestlaste seas (1901). Esimesed üle-eestilised tõstevõistlused toimusid 1901. a. Tugevaim amatöörtõstja oli kahekordne Venemaa meister ja maailmarekordite püstitaja Alfred Neuland. Kodanlikus Eestis arenes tõstmine eriti kiiresti 1920. a-te algul. Esimesed meistrivõistlused peeti 1921. a. 1922. a. MM-võistlustel võitsid eestlased 3 kuld-, 3 hõbe- ja 5 pronksmedalit (tuntuimad tõstjad Saul Hallap, Harald Tammer, Kaljo Raag, Eduard Vanaaseme, Gustav Ernesaks). Hilisemail aastail jõudis maailmaklassi üksnes Arnold Luhaäär (1933 EM-võistlustel hõbemedal, 1938 MM-võistlustel pronksmedal). Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused peeti 1941. a. Parimad tulemused kuuluvad 1960. ja 1970. a-isse. 1966. a. tõstis Olav Kool esimesena eesti sportlastest 3 tõstega 500 kg, järgmisel aastal ületas Jaan Talts selle tulemuse esimesena maailma poolraskekaallastest. Jaan Talts on meie kõigi aegade edukaim tõstja: ta on püstitanud 40 maailmarekordit ning võitnud olümpiakuld- ja -hõbemedali, 3 MM-võistluste kuldmedalit ja ühe hõbemedali ning 4 EM-võistluste kuldmedalit. Silmapaistvaid tulemusi on saavutanud ka Karl Utsar (EM-võistluste pronksmedal, 5 maailmarekordit) ja Toivo Kurg (esimene eestlane, kes kahevõistluses ületas 400 kg). NSV Liidu meistrivõistlustel on Eesti NSV tõstjad võitnud 5 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedali. Ala juhib ENSV Tõstespordiföderatsioon.

Olümpiaprogrammi kuulus tõstmine esimest korda 1896. a. Võisteldi ühe ja kahe käega tõukamises, sportlasi kaalukategooriaisse ei jagatud. 1904. a. ulatus harjutuste arv 10-ni (sealhulgas tõukamine kahe käega), endiselt ei arvestatud sportlaste kehakaalu. Pikema vaheaja järel tõsteti taas 1920. a. Võisteldi 5 kaalukategoorias ja 3 harjutuses (rebimine ühe käega ja tõukamine ühe ning kahe käega). 1924. a. oli kavas viievõistlus (ühe käega rebimine ja tõukamine, kahe käega surumine, rebimine ning tõukamine). 1928. a. võeti olümpiaprogrammi klassikaline kolmevõistlus ja hakati kasutama ketaskange. Sõjaeelsete olümpiamängude tugevaimad tõstemaad olid Saksamaa, Austria, Prantsusmaa ja Egiptus, edukaimad sportlased prantslane Louis Hostin (1928 hõbemedal, 1932 ja 1936 kuldmedal) ja itaallane Carlo Galimberti (1924 kuldmedal, 1928 ja 1932 hõbemedal).

Sõjajärgseil aastail on mitmel korral olümpiaprogrammi täiendatud (lisatud kaalukategooriaid: 1948. a. kuni 56 kg, 1952. a. kuni 90 kg, 1972. a. kuni 52 ja kuni 110 kg). 1980. a. olümpiamängudel lisandus II poolraskekaal (kuni 100 kg), seega tõusis kaalukategooriate arv

Tõstmise olümpiamängudel

Aasta	Kaasa	Osavõtjaid	Esindatud riike
1896	1	8	6
1904	1	5	2
1920	5	53	14
1924	5	107	16
1928	5	92	19
1932	5	29	8
1936	5	80	15
1948	6	120	30
1952	7	141	41
1956	7	105	35
1960	9	173	53
1964	7	140	43
1968	7	160	55
1972	8	188	53
1976	9	173	46
1980	10	173	40

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	1	1
Austraalia	—	—	1
Austria	3	4	2
Belgia	1	2	1
Bulgaaria	7	10	3
Eesti	1	3	3
Egiptus	5	2	2
Holland	—	—	3
Iraak	—	—	1
Iraan	1	3	5
Itaalia	4	4	5
Jaapan	2	2	5
Kanada	—	1	—
Korea RDV	—	1	1
Kreeka	1	—	2
Kuuba	1	—	1
Liibanon	—	1	—
Luksemburg	—	1	—
Lõuna-Korea	—	—	3
Norra	1	—	—
NSV Liit	33	19	2
Poola	4	2	15
Prantsusmaa	9	2	3
Rootsi	—	—	4
Saksa DV	—	3	5
Saksa FV	—	1	—
Saksamaa	4	3	4
Singapur	—	1	—
Soome	1	—	—
Suurbritannia	1	3	2
Šveits	—	2	2
Taani	1	2	—
Trinidad ja Tobago	—	1	2
Tšehhoslovakkia	3	2	3
Ungari	1	5	7
USA	16	15	10

NSV Liidu tõstjate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid	Mitmes kaalus osaleti	Medalid			Kohad		
			kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	7	5	3	3	1	—	—	—
1956	7	6	3	4	—	—	—	—
1960	6[1]	5	5	1	—	—	—	—
1964	7	6	4	3	—	—	—	—
1968	7	6	3	3	—	1	—	—
1972	9	8	3	1	1	—	—	—
1976	9	8	7	1	—	—	—	—
1980	10	9	5	3	—	—	—	—

[1] Rudolf Pljukfelder oli registreeritud, ent haiguse tõttu ei võistelnud.

10-ni. Helsingi olümpiamängudest alates on võistkondade suurust piiratud: iga riik võib välja panna kaalukategooriate hulgale vastava arvu tõstjaid, nende paigutamine kaaludesse on vaba tingimusel, et samas kaalus ei võistleks üle kahe sportlase ühest riigist (1920—48 võis meeskonda kuuluda kuni 2 sportlast igast kaalukategooriast). 1964. a. rakendati esimest korda 3 minuti määrust. 1976. a. mängudel oli kavas kahevõistlus, tugevdati dopingukontrolli. Peale NSV Liidu sportlaste on pärast II maailmasõda tugevaimad olnud USA, Poola, Ungari, Jaapani ja Iraani ning viimastel mängudel ka Bulgaaria tõstjad. 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali on võitnud Thomas Kono USA-st ja Yoshinobu Miyake Jaapanist ning 2 kuldmedalit ja 1 pronksmedali Arkadi Vorobjov NSV Liidust. 2 kuldmedalit on võitnud Leonid Žabotinski ja Vassili Aleksejev NSV Liidust, Waldemar Baszanowski Poolast, John Davis ja Charles Vinci USA-st ning Norair Nurikjan Bulgaariast.

Eestlased debüteerisid olümpiamängudel 1920. a. Alfred Neuland võitis kuld- ja Alfred Schmidt (Ain Sillak) hõbemedali. 1924. a. sai Alfred Neuland hõbemedali, Harald Tammer ja Jaan Kikkas said pronksmedali ning Gustav Ernesaks ja Eduard Vanaaseme tulid kuuendale kohale. Arnold Luhaäär võitis 1928. a. hõbe- ja 1936. a. pronksmedali. 1968. a. sai Jaan Talts hõbeja 1972. a. kuldmedali. Kokku on eesti tõstjad võitnud olümpiamängudel 9 medalit (2 kuld-, 4 hõbe- ja 3 pronksmedalit).

HELVESKAAL (kuni 52 kg)

1972 München (17/13)
1. Zygmunt Smalcerz (Poola) *337,5 (112,5 100,0 125,0)
2. Lajos Szücs (Ung.) 330,0 (107,5 95,0 127,5)
3. Sándor Holczreiter (Ung.) 327,5 (112,5 92,5 122,5)
4. Sasaki Tetsuhide (Jp.) 322,5 (105,0 97,5 120,0)
5. Gyi Aung (Birma) 320,0 (95,0 105,0 120,0)
6. Dong Geun Pak (Korea RDV) 317,5 (97,5 90,0 130,0)

1976 Montreal (23/18)
1. Aleksandr Voronin (NSVL) *242,5 (105,0 137,5)
2. György Kőszegi (Ung.) 237,5 (107,5 130,0)
3. Mohammad Nassiri (Iraan) 235,0 (100,0 135,0)
4. Masatomo Takeuchi (Jp.) 232,5 (105,0 127,5)
5. Francisco Casamayor (Kuuba) 227,5 (100,0 127,5)
6. Stefan Leletko (Poola) 220,0 (95,0 125,0)

1980 Moskva (18/15)
1. Kanõbek Osmonalijev (NSVL) *245,0 (107,5 137,5)
2. Bong Chol Ho (Korea RDV) *245,0 (110,0 135,0)
3. Gyong Si Han (Korea RDV) *245,0 (110,0 135,0)
4. Béla Oláh (Ung.) *245,0 (110,0 135,0)
5. Stefan Leletko (Poola) 240,0 (105,0 135,0)
6. Ferenc Hornyák (Ung.) 237,5 (107,5 130,0)

KÄRBESKAAL (kuni 56 kg)

1948 London (19/14)
1. Joseph De Pietro (USA) **307,5 (105,0 90,0 112,5)
2. Julian Creus (Sbr.) 297,5 (82,5 95,0 120,0)
3. Richard Tom (USA) 295,0 (87,5 90,0 117,5)
4. Kyu Hyuk Lee (L.-Korea) 290,0 (77,5 92,5 120,0)
5. Mahmoud Namdjou (Iraan) 287,5 (82,5 82,5 122,5)
6. Marcel Thévenet (Pr.) 280,0 (90,0 80,0 110,0)

1952 Helsingi (19/18)
1. Ivan Udodov (NSVL) *315,0 (90,0 97,5 127,5)
2. Imre Földi (Ung.) **367,5 (122,5 105,0 140,0)
3. Henryk Trębicki (Poola) 357,5 (115,0 107,5 135,0)
4. Gennadi Tšetin (NSVL) 352,5 (110,0 102,5 140,0)
5. Shiro Ichinoseki (Jp.) 350,0 (110,0 107,5 132,5)
6. Fernando Baez Cruz (Puert.) 345,0 (120,0 92,5 132,5)

1972 München (24/19)
1. Imre Földi (Ung.) **377,5 (127,5 107,5 142,5)
2. Mohammad Nassiri (Iraan) 370,0 (127,5 100,0 142,5)
3. Gennadi Tšetin (NSVL) 367,5 (120,0 107,5 140,0)
4. Henryk Trębicki (Poola) 365,0 (122,5 107,5 135,0)
5. Atanas Kirov (Bulg.) 362,5 (117,5 105,0 140,0)
6. George Vasiliades (Austr.) 355,0 (115,0 102,5 137,5)

1976 Montreal (24/19)
1. Norair Nurikjan (Bulg.) **262,5 (117,5 145,0)
2. Grzegorz Cziura (Poola) 252,5 (115,0 137,5)
3. Kenkichi Ando (Jp.) 250,0 (107,5 142,5)
4. Leszek Skorupa (Poola) 250,0 (112,5 137,5)
5. Imre Földi (Ung.) 245,0 (105,0 140,0)
6. Bernhard Bachfisch (SFV) 242,5 (105,0 137,5)

1980 Moskva (21/17)
1. Daniel Núñez (Kuuba) **275,0 (125,0 150,0)
2. Jurik Sarkisjan (NSVL) 270,0 (112,5 157,5)
3. Tadeusz Dembończyk (Poola) 265,0 (120,0 145,0)
4. Andreas Letz (SDV) 265,0 (115,0 150,0)
5. Eui Yong Yang (Korea RDV) 262,5 (112,5 150,0)
6. Imre Stefanovics (Ung.) 260,0 (115,0 145,0)

3. Mahmoud Namdjou (Iraan) 307,5 (90,0 95,0 122,5)
3. Ali Mirzai (Iraan) 300,0 (95,0 92,5 112,5)
4. Hae Nam Kim (L.-Korea) 295,0 (80,0 95,0 120,0)
5. Kamal Mahmoud Mahgoub (Eg.) 292,5 (75,0 95,0 122,5)
6. Pedro Landero (Pil.) 282,5 (80,0 87,5 115,0)

1956 Melbourne (16/13)
1. Charles Vinci (USA) **342,5 (105,0 105,0 132,5)
2. Vladimir Stogov (NSVL) 337,5 (105,0 105,0 127,5)
3. Mahmoud Namdjou (Iraan) 332,5 (100,0 102,5 130,0)
4. In Ho Yu (L.-Korea) 320,0 (90,0 95,0 135,0)
5. Hae Nam Kim (L.-Korea) 307,5 (85,0 95,0 127,5)
6. Yoshio Nanbu (Jp.) 305,0 (87,5 97,5 120,0)

1960 Rooma (22/18)
1. Charles Vinci (USA) **345,0 (105,0 107,5 132,5)
2. Yoshinobu Miyake (Jp.) 337,5 (97,5 105,0 135,0)
3. Esmail Elm Khah (Iraan) 330,0 (97,5 100,0 132,5)
4. Shigeo Kogure (Jp.) 322,5 (90,0 102,5 130,0)
5. Marian Jankowski (Poola) 322,5 (92,5 100,0 130,0)
6. Imre Földi (Ung.) 320,0 (100,0 90,0 130,0)

1964 Tokio (24/18)
1. Aleksei Vahhonin (NSVL) **357,5 (110,0 105,0 142,5)
2. Imre Földi (Ung.) 355,0 (115,0 102,5 137,5)
3. Shiro Ichinoseki (Jp.) 347,5 (106,0 110,0 137,5)
4. Henryk Trębicki (Poola) 342,5 (105,0 102,5 135,0)
5. Mu Shin Yang (L.-Korea) 340,0 (97,5 107,5 135,0)
6. Yukio Furuyama (Jp.) 335,0 (105,0 100,0 130,0)

1968 México (20/19)
1. Mohammad Nassiri (Iraan) **367,5 (112,5 105,0 150,0)

SULGKAAL
(kuni 60 kg)

1920 Antverpen (10/8)
1. Frans de Haes (Belgia)
   220,0 (60,0 65,0 95,0)
2. Alfred Schmidt (Eesti)
   212,5 (55,0 65,0 92,5)
3. Eugène Ryther (Šv.)
   210,0 (55,0 65,0 90,0)
4. Luigi Gatti (It.)
   195,0 (50,0 55,0 90,0)
5. Ludvík Wágner (Tšehh.)
   195,0 (50,0 65,0 80,0)
6. Gustav Eriksson (Rts.)
   192,5 (47,5 65,0 80,0)
7. Karl Kõiv (Eesti)

1924 Pariis (21/11)
1. Pierino Gabetti (It.)
   402,5 (65,0 77,5 72,5 82,5 105,0)
2. Andreas Stadler (Austria)
   385,0 (65,0 75,0 65,0 75,0 105,0)
3. Arthur Reinmann (Šv.)
   382,5 (57,5 70,0 80,0 75,0 100,0)
4. Maurice Martin (Pr.)
   380,0 (60,0 62,5 75,0 82,5 100,0)
5. Wilhelm Rosinek (Austria)
   375,0 (57,5 75,0 67,5 70,0 105,0)
6. Gustav Ernesaks (Eesti)
   372,5 (60,0 80,0 67,5 72,5 92,5)

1928 Amsterdam (21/13)
1. Franz Andrysek (Austria)
   *287,5 (77,5 90,0 120,0)
2. Pierino Gabetti (It.)
   282,5 (80,0 90,0 112,5)
3. Hans Wölpert (Saksa)
   282,5 (92,5 82,5 107,5)
4. Giuseppe Conca (It.)
   277,5 (92,5 80,0 105,0)
5. Arthur Reinmann (Šv.)
   275,0 (82,5 82,5 110,0)
6. Andreas Stadler (Austria)
   267,5 (72,5 80,0 115,0)

14.—15. Aleksander Kask (Eesti)
   250,0 (75,0 75,0 100,0)

1932 Los Angeles (6/4)
1. Raymond Suvigny (Pr.)
   *287,5 (82,5 87,5 117,5)
2. Hans Wölpert (Saksa)
   282,5 (85,0 87,5 110,0)
3. Anthony Terlazzo (USA)
   280,0 (82,5 85,0 112,5)
4. Helmut Schäfer (Saksa)
   267,5 (77,5 77,5 112,5)
5. Attilio Bescapè (It.)
   262,5 (82,5 77,5 102,5)
6. Richard Bachtell (USA)
   252,5 (70,0 80,0 102,5)

1936 Berliin (21/13)
1. Anthony Terlazzo (USA)
   **312,5 (92,5 97,5 122,5)
2. Saleh Mohammed Soliman (Eg.)
   305,0 (85,0 95,0 125,0)
3. Ibrahim Hassan Shams (Eg.)
   300,0 (80,0 95,0 125,0)
4. Anton Richter (Austria)
   297, (80,0 97,5 120,0)
5. Georg Liebsch (Saksa)
   290,0 (92,5 90,0 107,5)
6. Attilio Bescapè (It.)
   287,5 (87,5 90,0 110,0)
13. Erm Lund (Eesti)
   270,0 (72,5 85,0 112,5)

1948 London (23/18)
1. Mahmoud Fayad (Eg.)
   **332,5 (92,5 105,0 135,0)
2. Rodney Wilkes (Trin.)
   317,5 (97,5 97,5 122,5)
3. Jaffar Salmassi (Iraan)
   312,5 (100,0 97,5 115,0)
4. Su Il Nam (L.-Korea)
   307,5 (92,5 92,5 122,5)
5. Rodrigo Del Rosario (Fil.)
   307,5 (97,5 92,5 117,5)
6. Kotaro Ishikawa (USA)
   307,5 (92,5 95,0 120,0)

1952 Helsingi (22/21)
1. Rafael Tšimiškjan (NSVL)
   **337,5 (97,5 105,0 135,0)
2. Nikolai Saksonov (NSVL)
   332,5 (95,0 105,0 132,5)
3. Rodney Wilkes (Trin.)
   322,5 (100,0 100,0 122,5)
4. Rodrigo Del Rosario (Fil.)
   317,5 (105,0 92,5 120,0)
5. Said Khalifa Gouda (Eg.)
   312,5 (85,0 102,5 125,0)
6. Weng Yew Chay (Sing.)
   312,5 (87,5 97,5 127,5)

1956 Melbourne (21/19)
1. Isaac Berger (USA)
   **352,5 (107,5 107,5 137,5)
2. Jevgeni Minajev (NSVL)
   342,5 (115,0 100,0 127,5)

3. Marian Zieliński (Poola)
   335,0 (105,0 102,5 127,5)
4. Rodney Wilkes (Trin.)
   330,0 (100,0 105,0 125,0)
5. Hiroyoshi Shiratori (Jp.)
   325,0 (97,5 100,0 127,5)
6. Georg Miske (S. 6. v./SDV)
   320,0 (100,0 95,0 125,0)

1960 Rooma (20/15)
1. Jevgeni Minajev (NSVL)
   *372,5 (120,0 110,0 142,5)
2. Isaac Berger (USA)
   362,5 (117,5 105,0 140,0)
3. Sebastiano Mannironi (It.)
   352,5 (107,5 110,0 135,0)
4. Hae Nam Kim (L.-Korea)
   345,0 (105,0 105,0 135,0)
5. Yukio Furuyama (Jp.)
   345,0 (107,5 102,5 135,0)
6. Mohammed Abbas (UAV)
   337,5 (102,5 95,0 140,0)

1964 Tokio (22/20)
1. Yoshinobu Miyake (Jp.)
   **397,5 (122,5 122,5 152,5)
2. Isaac Berger (USA)
   382,5 (122,5 107,5 152,5)
3. Mieczysław Nowak (Poola)
   377,5 (112,5 115,0 150,0)
4. Hiroshi Fukuda (Jp.)
   375,0 (120,0 115,0 140,0)
5. Sebastiano Mannironi (It.)
   370,0 (112,5 112,5 145,0)
6. Hae Nam Kim (L.-Korea)
   367,5 (115,0 112,5 140,0)

1968 Mèxico (28/22)
1. Yoshinobu Miyake (Jp.)
   382,5 (122,5 117,5 152,5)
2. Dito Šanidze (NSVL)
   367,5 (120,0 117,5 150,0)
3. Yoshiyuki Miyake (Jp.)
   365,0 (122,5 115,0 147,5)
4. Jan Wojnowski (Poola)
   362,5 (117,5 115,0 150,0)
5. Mieczysław Nowak (Poola)
   375,0 (117,5 110,0 147,5)
6. Nasrollah Dehnavi (Iraan)
   365,0 (117,5 107,5 140,0)

1972 München (13/11)
1. Norair Nurikjan (Bulg.)
   **402,5 (127,5 117,5 157,5)
2. Dito Šanidze (NSVL)
   400,0 (127,5 120,0 152,5)
3. János Benedek (Ung.)
   390,0 (125,0 120,0 145,0)
4. Yoshinobu Miyake (Jp.)
   385,0 (120,0 120,0 145,0)
5. Kurt Pittner (Austria)
   382,5 (125,0 112,5 145,0)
6. Rolando Chang (Kuuba)
   377,5 (120,0 115,0 142,5)

1976 Montreal (17/14)
1. Nikolai Kolesnikov (NSVL)
   *285,0 (125,0 160,0)
2. Georgi Todorov (Bulg.)
   280,0 (122,5 157,5)
3. Kazumasa Hirai (Jp.)
   275,0 (125,0 150,0)
4. Takashi Saito (Jp.)
   262,5 (110,0 152,5)
5. Edward Weitz (Iisr.)
   262,5 (110,0 152,5)
6. Davoud Maleki (Iraan)
   260,0 (115,0 145,0)

1980 Moskva (18/14)
1. Viktor Mazin (NSVL)
   *290,0 (130,0 160,0)
2. Stefan Dimitrov (Bulg.)
   287,5 (127,5 160,0)
3. Marek Seweryn (Poola)
   282,5 (127,5 155,0)
4. Antoni Pawlak (Poola)
   275,0 (120,0 155,0)
5. Julio Loscos (Kuuba)
   275,0 (125,0 150,0)
6. František Nedvěd (Tšehh.)
   272,5 (122,5 150,0)

KERGEKAAL
(kuni 67,5 kg)

1920 Antverpen (11/9)
1. Alfred Neuland (Eesti)
   257,5 (72,5 75,0 110,0)
2. Louis Williquet (Belgia)
   240,0 (60,0 75,0 105,0)
3. Florimond Rooms (Belgia)
   230,0 (55,0 70,0 105,0)
4. Giulio Monti (It.)
   230,0 (55,0 70,0 105,0)
5. Martin Olofsson (Rts.)
   220,0 (55,0 70,0 95,0)

1924 Pariis (22/12)
1. Edmond Décottignies (Pr.)
   440,0 (70,0 92,5 77,5 85,0 115,0)

2. Anton Zwerina (Austria)
427,5 (75,0 80,0 77,5 82,5 112,5)
3. Bohumil Durdys (Tšehh.)
425,0 (70,0 82,5 72,5 90,0 110,0)
4. Leopold Treffny (Austria)
425,0 (65,0 85,0 77,5 85,0 112,5)
5. Joseph Jaquenoud (Šv.)
417,5 (65,0 85,0 77,5 85,0 105,0)
6. Eduard Vanaaseme (Eesti)
415,0 (65,0 77,5 85,0 80,0 107,5)
22. Voldemar Noormägi (Eesti)
295,0 (65,5 75,0 85,0 72,5 0)

1928 Amsterdam (16/11)
1. Kurt Helbig (Saksa)
*322,5 (90,0 97,5 135,0)
1. Hans Haas (Austria)
*322,5 (85,0 102,5 135,0)
3. Fernand Arnout (Pr.)
302,5 (85,0 97,5 120,0)
4. Albert Aeschmann (Šv.)
297,5 (87,5 90,0 120,0)
5. Willi Reinfrank (Saksa)
295,0 (85,0 90,0 120,0)
6. Jules Meese (Pr.)
292,5 (90,0 87,5 115,0)

1932 Los Angeles (6/4)
1. René Duverger (Pr.)
*325,0 (97,5 102,5 125,0)
2. Hans Haas (Austria)
307,5 (82,5 100,0 125,0)
3. Gastone Pierini (It.)
302,5 (92,5 90,0 120,0)
4. Pierino Gabetti (It.)
300,0 (85,0 95,0 120,0)
5. Arnie Sundberg (USA)
285,0 (77,5 90,0 117,5)
6. Walter Zagurski (USA)
285,0 (82,5 90,0 112,5)

1936 Berliin (16/12)
1. Anwar Mohammed Mesbah (Eg.)
**342,5 (92,5 105,0 145,0)
1. Robert Fein (Austria)
**342,5 (105,0 100,0 137,5)
3. Karl Jansen (Saksa)
327,5 (95,0 100,0 132,5)
4. Karl Schwitalle (Saksa)
322,5 (95,0 100,0 127,5)
5. John Terpak (USA)
322,5 (97,5 100,0 125,0)
6. Ibrahim Masoud (Eg.)
322,5 (90,0 100,0 132,5)
11. Peeter Mürk (Eesti)
285,0 (75,0 95,0 115,0)

1948 London (22/17)
1. Ibrahim Hassan Shams (Eg.)
*360,0 (97,5 115,0 147,5)
2. Appia Hamouda (Eg.)
*360,0 (105,0 110,0 145,0)
3. James Halliday (Sbr.)
340,0 (90,0 110,0 140,0)
4. John Terpak (USA)
340,0 (102,5 102,5 135,0)
5. John Stuart (Kan.)
332,5 (107,5 100,0 125,0)
6. Suk Young Kim (L.-Korea)
330,0 (95,0 100,0 135,0)

1952 Helsingi (24/22)
1. Thomas Kono (USA)
**362,5 (105,0 117,5 140,0)
2. Jevgeni Lopatin (NSVL)
350,0 (100,0 107,5 142,5)
3. Verne Barberis (Austr.)
350,0 (105,0 105,0 140,0)
4. Chang Hee Kim (L.-Korea)
345,0 (100,0 105,0 140,0)
5. Hassan Ferdows (Iraan)
345,0 (102,5 107,5 135,0)
6. Abdel Khadr El Thouni (Eg.)
342,5 (105,0 107,5 130,0)

1956 Melbourne (18/17)
1. Igor Rõbak (NSVL)
*380,0 (110,0 120,0 150,0)
2. Ravil Habutdinov (NSVL)
372,5 (125,0 110,0 137,5)
3. Chang Hee Kim (L.-Korea)
370,0 (107,5 112,5 150,0)
4. Kenji Onuma (Jp.)
367,5 (110,0 110,0 147,5)
5. Henrik Tamraz (Iraan)
365,0 (115,0 105,0 145,0)
6. Jan Czepułkowski (Poola)
360,0 (120,0 105,0 135,0)

1960 Rooma (33/29)
1. Viktor Bušujev (NSVL)
**397,5 (125,0 122,5 150,0)
2. Howe Liang Tan (Sing.)
380,0 (115,0 110,0 155,0)
3. Abdul Wahid Aziz (Iraak)
380,0 (117,5 115,0 147,5)
3. Marian Zieliński (Poola)
375,0 (115,0 110,0 150,0)
5. Waldemar Baszanowski (Poola)
370,0 (105,0 117,5 147,5)

6. Mihály Huszka (Ung.)
365,0 (110,0 107,5 147,5)

1964 Tokio (20/18)
1. Waldemar Baszanowski (Poola)
**432,5 (132,5 135,0 165,0)
2. Vladimir Kaplunov (NSVL)
**432,5 (140,0 127,5 165,0)
3. Marian Zieliński (Poola)
430,0 (140,0 120,0 160,0)
4. Anthony Garcy (USA)
412,5 (127,5 125,0 160,0)
5. Zdeněk Otáhal (Tšehh.)
400,0 (130,0 117,5 152,5)
6. Hiroshi Yamazaki (Jp.)
397,5 (120,0 120,0 157,5)

1968 México (20/17)
1. Waldemar Baszanowski (Poola)
*437,5 (135,0 135,0 167,5)
2. Parviz Jalayer (Iraan)
422,5 (125,0 132,5 165,0)
3. Marian Zieliński (Poola)
420,0 (135,0 125,0 160,0)
4. Noboyuki Hatta (Jp.)
417,5 (135,0 127,5 155,0)
5. Shin Hee Won (L.-Korea)
415,0 (127,5 125,0 162,5)
6. János Bagócs (Ung.)
412,5 (132,5 122,5 157,5)

1972 München (22/18)
1. Muhharbi Kiržinov (NSVL)
**460,0 (147,5 135,0 177,5)
2. Mladen Kučev (Bulg.)
450,0 (157,5 125,0 167,5)
3. Zbigniew Kaczmarek (Poola)
437,5 (145,0 125,0 167,5)
4. Waldemar Baszanowski (Poola)
435,0 (142,5 130,0 162,5)
5. Nasrollah Dehnavi (Iraan)
435,0 (150,0 125,0 160,0)
6. Jenő Ambrózi (Ung.)
427,5 (142,5 120,0 165,0)

1976 Montreal (23/20)
1. Pjotr Korol (NSVL)
*305,0 (135,0 170,0)
2. Daniel Senet (Pr.)
300,0 (135,0 165,0)
3. Kazimierz Czarnecki (Poola)
295,0 (130,0 165,0)
4. Gunter Ambrass (SDV)
295,0 (125,0 170,0)
5. Yatsuo Shimaya (Jp.)
292,5 (127,5 165,0)
6. Roberto Urrutia (Kuuba)
292,5 (130,0 162,5)

Esikohale tulnud Zbigniew Kaczmareki (Poola) tulemus 307,5 (135,0 172,5) tühistati hiljem dopingu pärast.

1980 Moskva (20/16)
1. Janko Rusev (Bulg.)
**342,5 (147,5 195,0)
2. Joachim Kunz (SDV)
335,0 (145,0 190,0)
3. Minčo Pašov (Bulg.)
325,0 (142,5 182,5)
4. Daniel Senet (Pr.)
322,5 (147,5 175,0)
5. Gunter Ambrass (SDV)
320,0 (140,0 180,0)
6. Zbigniew Kaczmarek (Poola)
317,5 (140,0 177,5)

KERGEKESKKAAL (kuni 75 kg)

1920 Antverpen (11/8)
1. Henri Gance (Pr.)
245,0 (65,0 75,0 105,0)
2. Pietro Bianchi (It.)
237,5 (60,0 70,0 107,5)
3. Albert Pettersson (Rts.)
237,5 (55,0 75,0 107,5)
4. Paul Ledran (Pr.)
222,0 (55,0 65,0 100,0)
5. M. Ringelberg (Holl.)
220,0 (55,0 65,0 100,0)

1924 Pariis (25/13)
1. Carlo Galimberti (It.)
492,5 (77,5 95,0 97,5 95,0 127,5)
2. Alfred Neuland (Eesti)
455,0 (82,5 90,0 77,5 90,0 115,0)
3. Jaan Kikkas (Eesti)
450,0 (70,0 87,5 80,0 85,0 127,5)
4. Hamed Samy (Eg.)
447,5 (72,5 77,5 97,5 85,0 115,0)
5. Albert Aeschmann (Šv.)
442,5 (67,5 87,5 82,5 87,5 117,5)
6. Roger François (Pr.)
442,5 (70,0 80,0 87,5 87,5 117,5)

1928 Amsterdam (23/15)
1. Roger François (Pr.)
**335,0 (102,5 102,5 130,0)
2. Carlo Galimberti (It.)
332,5 (105,0 97,5 130,0)

3. August Scheffer (Holl.)
327,5 (97,5 105,0 125,0)
4. Franz Zinner (Saksa)
322,5 (87,5 100,0 135,0)
5. Gaston Le Pût (Pr.)
312,5 (92,5 95,0 125,0)
6. Willy Hofmann (Saksa)
305,0 (90,0 95,0 120,0)
13.—14. Leonhard Kukk (Eesti)
277,5 (82,5 85,0 110,0)

1932 Los Angeles (7/6)
1. Rudolf Ismayr (Saksa)
**345,0 (102,5 110,0 132,5)
2. Carlo Galimberti (It.)
340,0 (102,5 105,0 132,5)
3. Karl Hipfinger (Austria)
337,5 (90,0 107,5 140,0)
4. Roger François (Pr.)
335,0 (102,5 102,5 130,0)
5. Stanley Kratkowski (USA)
305,0 (82,5 102,5 120,0)
6. Julio Juaneda (Arg.)
285,0 (75,0 90,0 120,0)

1936 Berliin (16/12)
1. Abdel Khadr El Thouni (Eg.)
**387,5 (117,5 120,0 150,0)
2. Rudolf Ismayr (Saksa)
352,5 (107,5 102,5 142,5)
3. Adolf Wagner (Saksa)
352,5 (97,5 112,5 142,5)
4. Anton Hangel (Austria)
342,5 (95,0 110,0 137,5)
5. Stanley Kratkowski (USA)
337,5 (95,0 107,5 135,0)
6. Hans Valla (Austria)
335,0 (102,5 102,5 130,0)

1948 London (24/18)
1. Frank Spellman (USA)
*390,0 (117,5 120,0 152,5)
2. Peter George (USA)
382,5 (105,0 122,5 155,0)
3. Sung Jip Kim (L.-Korea)
380,0 (122,5 112,5 145,0)
4. Abdel Khadr El Thouni (Eg.)
380,0 (120,0 117,5 142,5)
5. Gérard Gratton (Kan.)
360,0 (112,5 107,5 140,0)
6. Pierre Bouladoux (Pr.)
355,0 (102,5 110,0 142,5)

1952 Helsingi (21/20)
1. Peter George (USA)
*400,0 (115,0 127,5 157,5)
2. Gérard Gratton (Kan.)
390,0 (122,5 112,5 155,0)
3. Sung Jip Kim (L.-Korea)
382,5 (122,5 112,5 147,5)
4. Ismail Ragab (Eg.)
382,5 (115,0 117,5 150,0)
5. Moustafa Laham (Lbn.)
370,0 (115,0 112,5 142,5)
6. Åke Hedberg (Rts.)
357,5 (102,5 105,0 150,0)

1956 Melbourne (16/15)
1. Fjodor Bogdanovski (NSVL)
**420,0 (132,5 122,5 165,0)
2. Peter George (USA)
412,5 (122,5 127,5 162,5)
3. Ermanno Pignatti (It.)
382,5 (117,5 117,5 147,5)
4. Jan Bochenek (Poola)
382,5 (120,0 112,5 150,0)
5. Sung Jip Kim (L.-Korea)
380,0 (125,0 110,0 145,0)
6. Krzysztof Beck (Poola)
380,0 (122,5 112,5 145,0)

1960 Rooma (27/20)
1. Aleksandr Kurõnov (NSVL)
**437,5 (135,0 132,5 170,0)
2. Thomas Kono (USA)
427,5 (140,0 127,5 160,0)
3. Győző Veres (Ung.)
405,0 (130,0 120,0 155,0)
4. Marcel Paterni (Pr.)
400,0 (127,5 120,0 152,5)
5. Krzysztof Beck (Poola)
400,0 (135,0 117,5 147,5)
6. Mohammad Teherani Ami (Iraan)
392,5 (117,5 120,0 155,0)

1964 Tokio (19/17)
1. Hans Zdražila (Tšehh.)
**445,0 (130,0 137,5 177,5)
2. Viktor Kurentsov (NSVL)
440,0 (135,0 130,0 175,0)
3. Masashi Ouchi (Jp.)
437,5 (140,0 135,0 162,5)
4. Jong Sup Lee (L.-Korea)
432,5 (130,0 127,5 175,0)
5. Sadahiro Miwa (Jp.)
422,5 (120,0 132,5 170,0)
6. Mihály Huszka (Ung.)
420,0 (135,0 125,0 160,0)

1968 México (20/17)
1. Viktor Kurentsov (NSVL)
*475,0 (152,5 135,0 187,5)
2. Masashi Ouchi (Jp.)
455,0 (140,0 140,0 175,0)
3. Károly Bakos (Ung.)
440,0 (137,5 132,5 170,0)
4. Russell Knipp (USA)
437,5 (147,5 122,5 167,5)
5. Chun Sik Lee (L.-Korea)
437,5 (140,0 132,5 165,0)
6. Werner Dittrich (SDV)
435,0 (140,0 130,0 165,0)

1972 München (26/22)
1. Jordan Bikov (Bulg.)
**485,0 (160,0 140,0 185,0)
2. Mohamed Trabulsi (Lbn.)
472,5 (160,0 140,0 172,5)
3. Anselmo Silvino (It.)
470,0 (155,0 140,0 175,0)
4. Ondrej Hekel (Tšehh.)
462,5 (150,0 142,5 170,0)
5. Franklin Zielecke (SDV)
460,0 (150,0 140,0 170,0)
6. Gábor Szarvas (Ung.)
460,0 (150,0 135,0 175,0)
Vladimir Kanõgin (NSVL) sai rebimises nulli.

1976 Montreal (17/14)
1. Jordan Mitkov (Bulg.)
*335,0 (145,0 190,0)
2. Vartan Militosjan (NSVL)
330,0 (145,0 185,0)
3. Peter Wenzel (SDV)
327,5 (145,0 182,5)
4. Wolfgang Hübner (SDV)
320,0 (142,5 177,5)
5. Arvo Ala-Pöntiö (Soome)
315,0 (137,5 177,5)
6. András Stark (Ung.)
315,0 (140,0 175,0)

1980 Moskva (16/14)
1. Asen Zlatev (Bulg.)
**360,0 (160,0 200,0)
2. Aleksandr Pervi (NSVL)
357,5 (157,5 200,0)
3. Nedelčo Kolev (Bulg.)
345,0 (157,5 187,5)
4. Julio Echenique (Kuuba)
327,5 (145,0 182,5)
5. Dragomir Cioroslan (Rum.)
322,5 (140,0 182,5)
6. Tapio Kinnunen (Soome)
320,0 (142,5 177,5)

KESKKAAL (kuni 82,5 kg)

1920 Antverpen (11/8)
1. Ernest Cadine (Pr.)
290,0 (70,0 85,0 135,0)
2. Fritz Hünenberger (Šv.)
275,0 (75,0 85,0 115,0)
3. Erik Pettersson (Rts.)
272,5 (62,5 92,5 117,5)
4. Erik Carlsson (Rts.)
262,5 (67,5 75,0 120,0)
5. Maurice Davène (Pr.)
250,0 (65,0 70,0 115,0)

1924 Pariis (20/12)
1. Charles Rigoulot (Pr.)
502,5 (87,5 92,5 85,0 102,5 135,0)
2. Fritz Hünenberger (Šv.)
490,0 (80,0 107,5 80,0 97,5 125,0)
3. Leopold Friedrich (Austria)
490,0 (75,0 95,0 95,0 95,0 130,0)
4. Karl Freiberger (Austria)
487,5 (75,0 95,0 92,5 95,0 130,0)
5. Carlos Bergara (Arg.)
482,5 (80,0 85,0 92,5 97,5 127,5)
6. Mario Giambelli (It.)
480,0 (77,5 95,0 82,5 95,0 130,0)
9. Saul Hallap (Eesti)
465,0 (75,0 95,0 90,0 90,0 115,0)

1928 Amsterdam (15/10)
1. El Sayed Nosseir (Eg.)
**355,0 (100,0 112,5 142,5)
2. Louis Hostin (Pr.)
352,5 (100,0 110,0 142,5)
3. Johannes Verheijen (Holl.)
337,5 (95,0 105,0 137,5)
4. Jakob Vogt (Saksa)
335,0 (100,0 105,0 130,0)
4. Václav Pšenička (Tšehh.)
335,0 (100,0 105,0 130,0)
6. Karl Freiberger (Austria)
322,5 (95,0 95,0 132,5)
11. Olaf Luiga (Eesti)
305,0 (80,0 95,0 130,0)

1932 Los Angeles (4/3)
1. Louis Hostin (Pr.)
**365,0 (102,5 112,5 150,0)
2. Svend Olsen (Taani)
360,0 (102,5 107,5 150,0)

3. Henry Duey (USA)
330,0 (92,5 105,0 132,5)
4. William Good (USA)
322,5 (95,0 97,5 130,0)

1936 Berliin (14/9)
1. Louis Hostin (Pr.)
*372,5 (110,0 117,5 145,0)
2. Eugen Deutsch (Saksa)
365,0 (105,0 110,0 150,0)
3. Ibrahim Wasif (Eg.)
360,0 (100,0 110,0 150,0)
4. Helmut Opschruf (Saksa)
355,0 (97,5 110,0 147,5)
5. Nicolas Scheitler (Luks.)
350,0 (105,0 105,0 140,0)
6. Fritz Hala (Austria)
350,0 (97,5 110,0 142,5)
14. Karl Oole (Eesti)
320,0 (87,5 100,0 132,5)

1948 London (16/13)
1. Stanley Stanczyk (USA)
*417,5 (130,0 130,0 157,5)
2. Harold Sakata (USA)
380,0 (110,0 117,5 152,5)
3. Gösta Magnusson (Rts.)
375,0 (110,0 120,0 145,0)
4. Jean Debuf (Pr.)
370,0 (107,5 112,5 150,0)
5. Osvaldo Forte (Arg.)
367,5 (105,0 115,0 147,5)
6. James Varaleau (Kan.)
365,0 (112,5 112,5 140,0)

1952 Helsingi (22/19)
1. Trofim Lomakin (NSVL)
*417,5 (125,0 127,5 165,0)
2. Stanley Stanczyk (USA)
415,0 (127,5 127,5 160,0)
3. Arkadi Vorobjov (NSVL)
407,5 (120,0 127,5 160,0)
4. Mohammad Rahnavardi (Iraan)
402,5 (120,0 122,5 160,0)
5. Jean Debuf (Pr.)
400,0 (117,5 122,5 160,0)
6. Issy Bloomberg (L.-Aafr.)
392,5 (127,5 115,0 150,0)

1956 Melbourne (10/9)
1. Thomas Kono (USA)
**447,5 (140,0 132,5 175,0)
2. Vassili Stepanov (NSVL)
427,5 (135,0 130,0 162,5)
3. James George (USA)
417,5 (120,0 130,0 167,5)
4. Mirjalal Mansuri (Iraan)
417,5 (132,5 122,5 162,5)
5. Philip Caira (Sbr.)
405,0 (127,5 122,5 155,0)
6. Václav Pšenička (Tšehh.)
400,0 (125,0 120,0 155,0)

1960 Rooma (25/22)
1. Ireneusz Paliński (Poola)
442,5 (130,0 132,5 180,0)
2. James George (USA)
430,0 (132,5 132,5 165,0)
3. Jan Bochenek (Poola)
420,0 (130,0 120,0 170,0)
4. Géza Tóth (Ung.)
417,5 (125,0 125,0 167,5)
5. Jouni Kailajärvi (Soome)
417,5 (130,0 125,0 162,5)
6. Petâr Tačev (Bulg.)
415,0 (130,0 120,0 160,0)

1964 Tokio (24/21)
1. Rudolf Pljukfelder (NSVL)
*475,0 (150,0 142,5 182,5)
2. Géza Tóth (Ung.)
467,5 (145,0 137,5 185,0)
3. Győző Veres (Ung.)
467,5 (155,0 135,0 177,5)
4. Jerzy Kaczkowski (Poola)
457,5 (145,0 135,0 177,5)
5. Gary Cleveland (USA)
455,0 (152,5 135,0 167,5)
6. Hyung Woo Lee (L.-Korea)
452,5 (145,0 132,5 175,0)

1968 México (26/22)
1. Boriss Selitski (NSVL)
*485,0 (150,0 147,5 187,5)
2. Vladimir Beljajev (NSVL)
*485,0 (152,5 147,5 185,0)
3. Norbert Ozimek (Poola)
472,5 (150,0 140,0 182,5)
4. Győző Veres (Ung.)
472,5 (150,0 140,0 182,5)
5. Karl Arnold (SDV)
467,5 (155,0 137,5 175,0)
6. Hans Zdražila (Tšehh.)
462,5 (135,0 147,5 180,0)

1972 München (24/21)
1. Leif Jenssen (Norra)
*507,5 (172,5 150,0 185,0)
2. Norbert Ozimek (Poola)
497,5 (165,0 145,0 187,5)
3. György Horváth (Ung.)
495,0 (160,0 142,5 192,5)

4. Bernhard Radtke (SDV)
492,5 (162,5 145,0 185,0)
5. Christos Iakovu (Kr.)
490,0 (170,0 137,5 182,5)
6. Kaarlo Kangasniemi (Soome)
480,0 (150,0 145,0 185,0)
Boriss Pavlov (NSVL)
sai surmamise tõttu
Valeri Šari (NSVL)
sai surmamise tõttu.

1976 Montreal (17/15)
1. Valeri Šari (NSVL)
*465,0 (162,5 202,5)
2. Trendafil Stojčev (Bulg.)
460,0 (162,5 197,5)
3. Péter Baczakó (Ung.)
445,0 (157,5 187,5)
4. Nikolaos Iliadis (Kr.)
440,0 (150,0 190,0)
5. Juhani Ayellan (Soome)
430,0 (145,0 185,0)
6. Stefan Jacobsson (Rts.)
417,5 (147,5 170,0)
Tšehhi tõstmed Blagoj Blagoevi (Bulg.) tulemus 362,5 (162,5 200,0) tühistati hiljem dopingu pärast.

1980 Moskva (19/17)
1. Jurik Vardanjan (NSVL)
**490,0 (177,5 222,5)
2. Blagoj Blagoev (Bulg.)
372,5 (175,0 197,5)
3. Dušan Poliačik (Tšehh.)
367,5 (160,0 207,5)
4. Jan Lisowski (Poola)
355,0 (150,0 205,0)
5. Krasimir Drândarov (Bulg.)
355,0 (155,0 200,0)
6. Paweł Rabiezewski (Poola)
350,0 (155,0 195,0)

POOLRASKEKAAL (kuni 90 kg)

1952 Helsingi (20)
1. Norbert Schemansky (USA)
**445,0 (127,5 140,0 177,5)
2. Grigori Novak (NSVL)
410,0 (140,0 125,0 145,0)
3. Lennox Kilgour (Trin.)
402,5 (125,0 120,0 157,5)
4. Mohammed Ibrahim Saleh (Eg.)
397,5 (110,0 125,0 162,5)
5. Firouz Pojhan (Iraan)
387,5 (112,5 120,0 155,0)
6. Kenneth McDonald (Austr.)
385,0 (107,5 125,0 152,5)

1956 Melbourne (15/14)
1. Arkadi Vorobjov (NSVL)
**462,5 (147,5 137,5 177,5)
2. David Sheppard (USA)
442,5 (140,0 137,5 165,0)
3. Jean Debuf (Pr.)
425,0 (130,0 127,5 167,5)
4. Mohammad Rahnavardi (Iraan)
425,0 (140,0 127,5 157,5)
5. Ivan Veselinov (Bulg.)
407,5 (132,5 120,0 155,0)
6. Kim Bee Tan (Malaia)
395,0 (117,5 122,5 155,0)

1960 Rooma (20/17)
1. Arkadi Vorobjov (NSVL)
**472,5 (152,5 142,5 177,5)
2. Trofim Lomakin (NSVL)
457,5 (157,5 130,0 170,0)
3. Louis Martin (Sbr.)
445,0 (137,5 137,5 170,0)
4. John Pulskamp (USA)
432,5 (140,0 125,0 167,5)
5. François Vincent (Pr.)
422,5 (130,0 132,5 160,0)
6. Vladimir Savov (Bulg.)
412,5 (110,0 137,5 165,0)

1964 Tokio (19/18)
1. Vladimir Golovanov (NSVL)
**487,5 (165,0 142,5 180,0)
2. Louis Martin (Sbr.)
475,0 (155,0 140,0 180,0)
3. Ireneusz Paliński (Poola)
467,5 (150,0 135,0 182,5)
4. William March (USA)
467,5 (155,0 135,0 177,5)
5. Lazăr Baroga (Rum.)
460,0 (145,0 135,0 180,0)
6. Árpád Nemessányi (Ung.)
460,0 (140,0 142,5 177,5)

1968 México (29/22)
1. Kaarlo Kangasniemi (Soome)
*517,5 (172,5 157,5 187,5)
2. Jaan Talts (NSVL)
507,5 (160,0 150,0 197,5)
3. Marek Gołąb (Poola)
495,0 (165,0 145,0 185,0)
4. Bo Johansson (Rts.)
492,5 (165,0 145,0 182,5)

5. Jaakko Kailajärvi (Soome)
485,0 (145,0 150,0 190,0)
6. Árpád Nemessányi (Ung.)
482,5 (150,0 145,0 187,5)

1972 München (23/19)
1. Andon Nikolov (Bulg.)
525,0 (180,0 155,0 190,0)
2. Atanas Šopov (Bulg.)
517,5 (180,0 145,0 192,5)
3. Hans Bettembourg (Rts.)
512,5 (182,5 145,0 185,0)
4. Philip Grippaldi (USA)
505,0 (170,0 140,0 195,0)
5. Patrick Holbrook (USA)
505,0 (162,5 145,0 197,5)
6. Nicolo Ciancio (Austr.)
505,0 (170,0 145,0 190,0)
David Rigert (NSVL)
sai rebimises nulli.

1976 Montreal (19/16)
1. David Rigert (NSVL)
*382,5 (170,0 212,5)
2. Lee James (USA)
362,5 (165,0 197,5)
3. Atanas Šopov (Bulg.)
360,0 (155,0 205,0)
4. György Rehus (Ung.)
350,0 (157,5 192,5)
5. Peter Petzold (SDV)
345,0 (152,5 192,5)
6. Alberto Blancho (Kuuba)
345,0 (152,5 192,5)
Sergei Poltoratski (NSVL)
sai rebimises nulli.

Neljandaks tulnud Philip Grippaldi (USA) tulemus 355,0 (150,0 205,0) tühistati hiljem dopingu pärast.

1980 Moskva

I poolraskekaal (kuni 90 kg; 18/16)

1. Péter Baczakó (Ung.)
377,5 (170,0 207,5)
2. Rumen Aleksandrov (Bulg.)
375,0 (170,0 205,0)
3. Frank Mantek (SDV)
370,0 (165,0 205,0)
4. Dalibor Řehák (Tšehh.)
365,0 (165,0 200,0)
5. Witold Walo (Poola)
360,0 (160,0 200,0)
6. Lubomír Sršeň (Tšehh.)
357,5 (160,0 197,5)
David Rigert (NSVL)
sai rebimises nulli.

II poolraskekaal (kuni 100 kg; 18/15)

1. Ota Zaremba (Tšehh.)
*395,0 (180,0 215,0)
2. Igor Nikitin (NSVL)
392,5 (177,5 215,0)
3. Alberto Blanco (Kuuba)
385,0 (172,5 212,5)
4. Michael Hennig (SDV)
382,5 (165,0 217,5)
5. János Sólyomvári (Ung.)
380,0 (175,0 205,0)
6. Manfred Funke (SDV)
377,5 (170,0 207,5)

RASKEKAAL
(1920—48 üle 82,5 kg, 1952—68 üle 90 kg, 1972—80 kuni 110 kg)

1920 Antverpen (10/8)
1. Filippo Bottino (It.)
270,0 (70,0 85,0 115,0)
2. Joseph Alzin (Luks.)
255,0 (65,0 80,0 110,0)
3. Louis Bernot (Pr.)
250,0 (65,0 75,0 110,0)
4. Erik Juul Jensen (Taani)
250,0 (60,0 75,0 115,0)
5. Richard Brunn (Rts.)
250,0 (60,0 80,0 110,0)
6. Joseph Ducháteau (Pr.)
247,5 (65,0 72,5 110,0)

1924 Pariis (19/12)
1. Giuseppe Tonani (It.)
517,5 (80,0 95,0 112,5 100,0 130,0)
2. Franz Aigner (Austria)
515,0 (80,0 97,5 112,5 95,0 130,0)
3. Harald Tammer (Eesti)
497,5 (75,0 95,0 90,0 97,5 140,0)
4. Louis Dannoux (Pr.)
497,5 (80,0 95,0 87,5 100,0 135,0)
5. Kārlis Leilands (Läti)
497,5 (77,5 87,5 100,0 100,0 132,5)
6. Filippo Bottino (It.)
495,0 (77,5 85,0 110,0 97,5 125,0)
7. Kaljo Raag (Eesti)
490,0 (80,0 92,5 90,0 97,5 130,0)

1928 Amsterdam (17/11)
1. Josef Strassberger (Saksa)
*372,5 (122,5 107,5 142,5)
2. Arnold Luhaäär (Eesti)
360,0 (100,0 110,0 150,0)
3. Jaroslav Skobla (Tšehh.)
357,5 (100,0 107,5 150,0)
4. Karlis Leilands (Läti)
355,0 (110,0 105,0 140,0)
5. Rudolf Schilberg (Austria)
355,0 (115,0 105,0 135,0)
6. Josef Leppelt (Austria)
355,0 (105,0 110,0 140,0)

1932 Los Angeles (6/4)
1. Jaroslav Skobla (Tšehh.)
*380,0 (112,5 115,0 152,5)
2. Václav Pšenička (Tšehh.)
377,5 (112,5 117,5 147,5)
3. Josef Strassberger (Saksa)
377,5 (125,0 110,0 142,5)
4. Marcel Dumoulin (Pr.)
362,5 (95,0 107,5 140,0)
5. Albert Manger (USA)
315,0 (100,0 92,5 122,5)
6. Howard Turhyfill (USA)
305,0 (77,5 95,0 132,5)

1936 Berliin (13/9)
1. Josef Manger (Saksa)
**410,0 (132,5 122,5 155,0)
2. Václav Pšenička (Tšehh.)
402,5 (122,5 125,0 155,0)
3. Arnold Luhaäär (Eesti)
400,0 (115,0 120,0 165,0)
4. Ronald Walker (Sbr.)
397,5 (110,0 127,5 160,0)
5. Hussein Mokhtar (Eg.)
395,0 (112,5 122,5 160,0)
6. Josef Zemann (Austria)
387,5 (110,0 122,5 155,0)

1948 London (16/14)
1. John Davis (USA)
*452,5 (137,5 137,5 177,5)
2. Norbert Schemansky (USA)
425,0 (122,5 132,5 170,0)
3. Abraham Charité (Holl.)
412,5 (127,5 125,0 160,0)
4. Alfred Knight (Sbr.)
390,0 (117,5 117,5 155,0)
5. Hanafi Moustafa (Eg.)
385,0 (120,0 115,0 150,0)
6. Niels Petersen (Taani)
382,5 (115,0 112,5 155,0)

1952 Helsingi (13/11)
1. John Davis (USA)
*460,0 (150,0 145,0 165,0)
2. James Bradford (USA)
437,5 (140,0 132,5 165,0)
3. Humberto Selvetti (Arg.)
432,5 (150,0 120,0 162,5)
4. Heinz Schattner (SFV)
422,5 (130,0 130,0 162,5)
5. William Baillie (Kan.)
420,0 (145,0 122,5 152,5)
6. Norberto Ferreira (Arg.)
410,0 (140,0 115,0 155,0)

1956 Melbourne (9)
1. Paul Anderson (USA)
*500,0 (167,5 145,0 187,5)
2. Humberto Selvetti (Arg.)
*500,0 (175,0 145,0 180,0)
3. Alberto Pigaiani (It.)
452,5 (150,0 130,0 172,5)
4. Pirouz Pojhan (Iraan)
450,0 (147,5 132,5 170,0)
5. Eino Mäkinen (Soome)
432,5 (127,5 137,5 167,5)
6. William Baillie (Kan.)
432,5 (147,5 122,5 162,5)

1960 Rooma (18/15)
1. Juri Vlassov (NSVL)
**537,5 (180,0 155,0 202,5)
2. James Bradford (USA)
512,5 (180,0 150,0 182,5)
3. Norbert Schemansky (USA)
500,0 (170,0 150,0 180,0)
4. Mohammed Ibrahim (ÜAV)
455,0 (140,0 137,5 177,5)
5. Eino Mäkinen (Soome)
455,0 (140,0 142,5 172,5)
6. William Baillie (Kan.)
450,0 (147,5 132,5 170,0)

1964 Tokio (21/18)
1. Leonid Žabotinski (NSVL)
*572,5 (187,5 167,5 217,5)
2. Juri Vlassov (NSVL)
570,0 (197,5 162,5 210,0)
3. Norbert Schemansky (USA)
537,5 (180,0 165,0 192,5)
4. Gary Gubner (USA)
512,5 (175,0 150,0 187,5)
5. Károly Ecser (Ung.)
507,5 (175,0 147,5 185,0)
6. Mohammed Ibrahim (ÜAV)
495,0 (162,5 145,0 187,5)

1968 México (17/14)
1. Leonid Žabotinski (NSVL)
*572,5 (200,0 170,0 202,5)
2. Serge Reding (Belgia)
555,0 (195,0 147,5 212,5)
3. Joseph Dube (USA)
555,0 (200,0 145,0 210,0)
4. Manfred Rieger (SDV)
532,5 (175,0 155,0 202,5)
5. Rudolf Mang (SFV)
525,0 (177,5 152,5 195,0)
6. Mauno Lindroos (Soome)
495,0 (157,5 145,0 192,5)

1972 München (26/19)
1. Jaan Talts (NSVL)
580,0 (210,0 165,0 205,0)
2. Aleksandâr Krajčev (Bulg.)
562,5 (197,5 162,5 202,5)
3. Stefan Grützner (SDV)
555,0 (185,0 162,5 207,5)
4. Helmut Losch (SDV)
547,5 (190,0 152,5 205,0)
5. Roberto Vezzani (It.)
545,0 (192,5 147,5 205,0)
6. János Hanzlik (Ung.)
542,5 (190,0 157,5 195,0)

1976 Montreal (22/17)
1. Juri Zaitsev (NSVL)
*385,0 (165,0 220,0)
2. Krâstio Semerdžiev (Bulg.)
385,0 (170,0 215,0)
3. Tadeusz Rutkowski (Poola)
377,5 (167,5 210,0)
4. Pierre Gourrier (Pr.)
372,5 (157,5 215,0)
5. Jürgen Ciezki (SDV)
372,5 (162,5 210,0)
6. Javier González (Kuuba)
365,0 (160,0 205,0)

Esikohale tulnud Valentin Hristovi (Bulg.) tulemus 400,0 (175,0 225,0) ja neljandaks tulnud Mark Cameroni (USA) tulemus 375,0 (162,5 212,5) tühistati hiljem dopingu pärast.

1980 Moskva (13)
1. Leonid Taranenko (NSVL)
**422,5 (182,5 240,0)
2. Valentin Hristov (Bulg.)
405,0 (185,0 220,0)
3. György Szalai (Ung.)
390,0 (172,5 217,5)
4. Leif Nilsson (Rts.)
380,0 (167,5 212,5)
5. Vinzenz Hortnagl (Austria)
372,5 (170,0 202,5)
6. Ştefan Taşnadi (Rum.)
360,0 (165,0 195,0)

ÜLIRASKEKAAL (üle 110 kg)

1972 München (13/11)
1. Vassili Aleksejev (NSVL)
*640,0 (235,0 175,0 230,0)
2. Rudolf Mang (SFV)
610,0 (225,0 170,0 215,0)
3. Gerd Bonk (SDV)
572,5 (200,0 155,0 217,5)
4. Jouko Leppä (Soome)
572,5 (205,0 157,5 210,0)
5. Manfred Rieger (SDV)
557,5 (190,0 162,5 205,0)
6. Petr Pavlásek (Tšehh.)
557,5 (192,5 165,0 200,0)

1976 Montreal (11/8)
1. Vassili Aleksejev (NSVL)
*440,0 (185,0 255,0)
2. Gerd Bonk (SDV)
405,0 (170,0 235,0)
3. Helmut Losch (SDV)
387,5 (165,0 222,5)
4. Jan Nagy (Tšehh.)
387,5 (160,0 227,5)
5. Bruce Wilhelm (USA)
387,5 (172,5 215,0)
6. Gerardo Fernández (Kuuba)
365,0 (165,0 200,0)

1980 Moskva (12/8)
1. Sultanbai Rahmanov (NSVL)
*440,0 (195,0 245,0)
2. Jürgen Heuser (SDV)
410,0 (182,5 227,5)
3. Tadeusz Rutkowski (Poola)
407,5 (180,0 227,5)
4. Rudolf Strejček (Tšehh.)
402,5 (182,5 220,0)
5. Bohuslav Braum (Tšehh.)
397,5 (180,0 217,5)
6. Francisco Méndez (Kuuba)
395,0 (175,0 220,0)
Vassili Aleksejev (NSVL) sai rebimises nulli.

1896 ja 1904 kavas olnud alad

1896 Ateena (10/6)
Ühe käega tõstmine
1. Launceston Elliott (Sbr.)	71,0
2. Viggo Jensen (Taani)	57,2
3. Alexandros Nikolopulos (Kr.)	57,2

Kahe käega tõstmine
1. Viggo Jensen (Taani)	111,5
2. Launceston Elliott (Sbr.)	111,5
3. Sotyrios Versis (Kr.)	100,0
4.	
5. Momcsillô Tapavicza (Ung.)	80,0

1904 Saint Louis (5/2)
Ühe käega tõstmine (10 hantlihaarjutust)
1. Oscar Osthoff (USA)	40 p.
2. Frederick Winters (USA)	45 p.
3. Frank Kungler (USA)	10 p.

Kahe käega tõstmine
1. Perikles Kakusis (Kr.)	111,58
2. Oscar Osthoff (USA)	84,36
3. Frank Kungler (USA)	79,83
4. Oscar Olson (USA)	68,04
5. Frederick Winters (USA)	

Üksiktõstete tulemused on sulgudes järgmises järjestuses:

1920 — ühe käega rebimine
ühe käega tõukamine
kahe käega tõukamine
1924 — ühe käega rebimine
ühe käega tõukamine
kahe käega surumine
kahe käega rebimine
kahe käega tõukamine
1928—72 — kahe käega surumine
kahe käega rebimine
kahe käega tõukamine
1976 — kahe käega rebimine
kahe käega tõukamine

UJUMINE

Sportlik ujumine hõlmab nüüdisaja suurvõistlustel vaba-, rinnuli- (brassi), liblik-, selili-, kompleks- ja teateujumise. Vabaujumises on sporttasel õigus kasutada mis tahes ujumisviisi, ent tegelikult valitakse kroolkui teistest kiirem. Tavaliselt seliistatakse rinnulikrooli. Selle puhul on ujuja kõhuliasendis, keha välja sirutatud; jalad liiguvad vahelduvalt üles-alla, käed vahelduvalt ja sümmeetriliselt: kumb üks käsi sooritab veest tõmmet, liigub teine õhu kaudu ette. Hingatakse vette, nägu pööratakse veest välja ainult sissehingamiseks. Rinnulikrooliie aluse panijaks peetakse austraallast Richard Cavilli ja 20. saj. esimese kümnendi kuulsaimat Ungari ujujat Zoltán Halmayd.

Rinnuliujumises (brassis) peavad mõlemad käed samal ajal ja sümmeetriliselt veepinna all sooritama tõmbeliigutuse ning seejärel uueks tõmbeks ette liikuma. Liigutuste samaaegsuse ja sümmeetrilisuse nõue kehtib ka jalgade kohta. Jalgade üles-alla liigutamine on keelatud. Õlad peavad olema veepinnaga paralleelsed. Veepinna all on lubatud ujuda ainult ühe kätetõmbe ja jalgadelöögi tsükli ulatuses pärast starti ja pärast iga pööret. Ujuja, kes pärast starti või pööret teist tõmmet alustades pead veest välja ei tõsta, eemaldatakse võistluselt.

1930. a-il sai rinnuliujumise tugevaks võistlejaks liblikujumine. Selles ujumisviisis ühendati rinnuliujumise jalgade töö käte sümmeetrilise ja üheaegse etteliikumisega pealpool veepinda. Brassi kui klassikalise võistlusviisi säilitamise huvides tunnistati liblikujumine pärast Helsingi olümpiamänge (1952) omaette võistlusalaks. Ent brassi puutumatuse kaitseks tuli võistlusmäärustikku täiendada hiljemgi, sest Melbourne'i olümpiamängudel (1956) ujusid kõik rinnuliujumise medalimehed brassi enamiku ajast vee all. Pärast neid võistlusi määratigi brassiujuja vee all liikumise aeg kindlaks (uued nõuded jõustusid 1957. a.). Liblik-

ujumine ei suutnud enda iseseisvaks alaks kuulutamist tegelikult üle elada. Ala nimetus on küll jäänud, kuid sisu on nii muutunud, et see nimetusele päriselt ei vasta. Juba 1953. a. algatas jugoslaavlane Darko Prvan sellise liblikujumise, mida tuntakse nüüd rohkem delfiiniujumisena. Vanast liblikujumisest jäi alles liblika liikumist meenutav käte töö, aga oluline osa liikumishoost saadi defliini ujumist matkivast jalgade ja alakeha sümmeetrilisest ja võimsast üles-alla liigutamisest.

Selili ujuvad tänapäeval kõik võistlejad krooli; seda ujutakse nagu rinnulikrooligi, kuid seliliasendis. Keelatud pole ka selilibrass, aga sellest on võistlejad nüüdisajal loobunud. Selilikrooli võidukäigule pani aluse ameeriklane Harry Hebner Stokholmi olümpiamängudel (1912).

Rinnuliasendis ujumise puhul tuleb startida lähetaja käskluse järgi lähtepukilt, hüpates vette, pea ees. Seliliujujad alustavad veest, selg ees. Nad hoiavad kinni basseini seinas olevaist käepidemeist ning seinale toetatud jalad ei tohi veepinnast kõrgemale ulatuda (ka varbad mitte). Seliliasendis tuleb püsida kogu võistlusmaad läbides, sealhulgas end pöördeseinast eemale tõugates.

Kompleksujumine on viimasel paaril aastakümnel moodi läinud võistlusala. Kogu distants on jagatud 4 võrdseks osaks. Esimene läbitakse liblik-(delfiini-)stiilis, teine selili, kolmas rinnuli (brassi) ja neljas vabalt (krooli) ujudes. Nõuded on samad mis igas ujumisviisis eraldi. Nii tuleb liblik- ja rinnuliujumislõik lõpetada kahe käe üheaegse seinapuutega, selili- ja vabaujumislõik vähemalt ühe käe puutega ning järjekordse lõigu alguses peab keha olema asendis, mis vastab selles lõigus kasutatava ujumisviisi reegleile.

Teateujumisi korraldatakse nüüdisajal kahesuguseid. Vabas teateujumises võib iga ujuja ise valida stiili nagu individuaalses vabaujumiseski, aga kombineeritud teateujumises on esimene selili-, teine rinnuli-, kolmas liblik- ja neljas vabaujumisetapp. Teatevahetuseks loetakse hetke, kui eelmise etapi lõpetanu puudutab ujula seina. Kui järgmisele etapile mineja lahkub stardipukilt varem, siis loetakse ta valelähte sooritanuks ja teatevõistkond eemaldatakse. Ainult sel juhul jääb võistkond eemaldamata, kui enneaegselt vette hüpanu ujub ujula seinani tagasi ja puudutab seda enne uuesti etapile minekut (suurvõistluste praktikas sellekohane pretsedent puudub). Individuaalvõistlusaladel peab lähetaja pärast esimest ja teist valelähet võistlejad peatama ja neile meenutama, et enne signaali startida ei tohi. Kolmanda valelähte puhul võistlejaid enam tagasi ei kutsuta, vaid valelähte sooritanu (sooritanud) diskvalifitseeritakse sellest sõltumata, kas ta (nad) eelmise kahe valelähte tekkimises oli (olid) süüdi või mitte. Eelujumistest osavõtjad loositakse. Vahe- ja finaalujumistes on üldreegliks, et parima aja saavutanu saab neljanda raja, järgmine viienda, kolmas kolmanda, jne. (vastavalt tulemusele parimast vaheldumisi vasakule ja paremale).

Vanimad ujumist kujutavad kiviskulptuurid ja seinamaalid kinnitavad, et juba 4. a.-tuh. e. m. a. osati Lähis-Ida maades tänapäeva krooli ja rinnuliujumist meenutaval viisil vees liikuda. Esimene kirjalik tõend ujumise õpetamise kohta on pärit Egiptusest Keskmise riigi ajast (2052—1670 e. m. a.). Varaseimad teada olevad ujumisvõistlused peeti Veneetsias 1515. a. koos sõudevõistlustega. 1538. a. ilmus Augsburgis üks esimesi ujumisalaseid raamatuid («Colymbetes, sive de arte natandi dialogus et festivus et iucundus lectu»), selle autor oli Ingolstadti ülikooli keelteprofessor Nicolaus Wynmann. Raamat käsitles ujumist, vettehüppeid, sukeldumist ja uppuja päästmist. 19. saj. alguses oli ujumine juba levinud harrastus. 1837. a. toimusid Londonis maailma esimesed ujumisdemonstratsioonid. Inglased rajasid 1869. a. esimese ujujate organisatsiooni *London Swimming Association* ning korraldasid 1877. a. esimesed meistrivõistlused. Huvi sportliku ujumise vastu kasvas teistes maades. Rootsis moodustati rahvuslik ujumisliit 1882., Saksamaal ja Ungaris 1886., Prantsusmaal 1887., Hollandis ja USA-s 1888. ning Uus-Meremaal 1890. a. Esimesed rahvusvahelised ujumisvõistlused peeti 1889. a. Budapestis. 1908. a. Londoni olümpiamängude ajal asutati Rahvusvaheline Ujumisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Natation Amateur*, lüh. FINA). Selle kongressil järgmisel aastal Pariisis koostati rahvusvahelised võistlusmäärused, kehtestati maailmarekordite registreerimise kord ja määrati kindlaks ujumise arendamise üldsuunad. 1981. a. kuulus FINA-sse 97 eri riigi föderatsiooni, president on a-st 1980 Ante Lambasa (Jugoslaavia), peakorter asub Belgradis. Ujumise MM-võistlused peeti esimest korda 1973. a. Belgradis, maailma karikavõistlused 1979. a. Tokios. 1926. a-st tegutseb Euroopa Ujumisliit (pr. *Ligue Européenne de Natation*, lüh. LEN). Meeste EM-võistlusi on korraldatud 1926. a-st, naised osalevad 1927. a-st. 1969. a-st on peetud Euroopa karikavõistlusi. 1957. a-ni püstitati enamik maailmarekordeid 25 m või 25 jardi pikkustel radadel. Kuid siis annulleeris FINA kõik tookordsed maailmarekordid. Tänini on ta registreerinud maailma- ja Euroopa rekorditeks ainult 50 m pikkustel radadel saavutatud tulemusi järgmistel aladel: naiste ja meeste 100, 200, 400, 800 ja 1500 m vabaujumises, 100 ja 200 m rinnuliujumises, 100 ja 200 m liblikujumises, 100 ja 200 m seliliujumises, 200 ja 400 m kompleksujumises, 4×100 m vabas ja 4×100 m kombineeritud teateujumises ning meeste 4×200 m vabas teateujumises. Neist pole meeste 800 m ja naiste 1500 m vabaujumist seni olümpiamängude, MM- ega EM-võistluste kavva võetud.

Varaseim teada olev võistlusmäärustik on koostatud Venemaal, selle järgi korraldati Vene armee inseneerikorpuses 19. saj. 30. a-il regulaarselt võistlusi. Esimene Venemaa ujumiskool asutati Peterburis 1834. a. Esimesed Venemaa esivõistlused (esimene ja teine olümpiaad) peeti 1913. a. Kiievis ja 1914. a. Riias. Sportliku ujumise organisatsioone tegutses tollal ainult mõnes linnas, seetõttu oli harrastajaid vähe (umbes 1000 inimest). Olukord muutus pärast Oktoobrirevolutsiooni. 1923. a. hakati pidama NSV Liidu meistrivõistlusi, igal aastal on neid korraldatud 1943. a-st alates. Ujumisalast tegevust juhib NSVL Ujumisföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline ujumissektsioon), mis on alates 1947. a-st FINA liige. 1978. a-ni olid Nõukogude ujujad püstitanud 38 ametlikku maailmarekordit (naised 9, mehed 29), neist 27 rinnuliujumises (sealhulgas kõik naiste 9 maailmarekordit). 1978.—80. a. lisandus neile 12 uut maailmarekordit, neist üks meeste 200 m kompleksujumises, 5 meeste vabaujumises ja 6 naiste rinnuliujumises. EM-võistlustel on NSV Liidu ujujad võitnud 28 ja MM-võistlustel 4 kuldmedalit.

Eestis sai sportlik ujumine alguse 1910. a., kui Pirital korraldati esimesed ujumisvõistlused (50 ja 300 m distantsil). Ent juba varem oli saanud pikamaaujujana rahvusvaheliselt tuntuks Tallinnast pärit Richard Tiswelt. Esimesed Eesti meistrivõistlused peeti 1919. a. Pirital. Ujumisega tegeldi peamiselt Tallinnas, Tartus, Haapsalus, Viljandis ja Sindis. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused korraldati 1945. a. Spordiala juhib ENSV Ujumisföderatsioon. Eesti NSV ujujaist on NSV Liidu meistriks tulnud Endel Edasi, Vaike Strandberg, Anne Reintam, Gunnar Mägi, Ulvi Indrikson-Voog, Eve Maurer-Uusmees, Remida Prangel, Anne Laur-Tippel, Veiko Siimar, Ivar Stukolkin ja Marina Trofimova. 1977. a. EM-võistlustel Jönköpingis sai Kaire Indrikson hõbemedali naiste 4×100 m kombineeritud teateujumises ja pronksmedali 100 m seliliujumises. Teateujumises on EM-võistlustel hõbemedali saanud ka Ulvi Indrikson-Voog, Eve Maurer-Uusmees ja Veiko Siimar.

Nüüdisaja olümpiamängude kavva kuulub ujumine algusest peale.

Varaseimate mängude peamisi ujumisviise olid *trudgen* ja küliliujumine (*english over-arm stroke*). Esimeses kaasneb käte vahelduva läbi õhu etteliikumisega jalgade horisontaalne käärlöök. Teine on kunagi ainuõigeks peetud, brassi põhjal kujundatud ujumisviis, milles käsi tuuakse veest välja. 1908. a-ni sõltusid olümpia ujumisvõistluste sisu ja kord eelkõige mängude korraldajate tahtest. 1896. a. (Ateenas) oli kavas neli vabaujumisdistantsi, neist üks koguni Kreeka madrustele. 1900. a. lisandusid vabaujumisele selili-, takistus-, sukeldus- ja meeskondlik ujumine ning kõik distantsid olid uued. Omapäräne oli takistusujumine: ujujad pidid võistlusmaad läbides ronima üle vaatide, mis olid asetatud 50 ja 100 m kohale risti ujumissuunaga. Teateujumisel hinnati meeskondade paremust eriskummaliselt: iga võistleja etapiaeg andis üksiktulemuste paremusjärjestuses saavutatud kohaga võrdse arvu miinuspunkte; seega ei määranud meeskonna kohta lõppaeg, vaid üksikliikmete saadud punktide summa. 1904. a. olid distantsid jardides ning esmakordselt võisteldi olümpiamängudel eraldi rinnuliujumises. 1908. a. oli programm jälle uus, ainult 100 m vabaujumine oli kavas teist korda. 1912. a. võistlesid naised esimest korda. Pärast järgmistel kahtedel olümpiamängudel tehtud täiendusi püsis kava 1924—1952 muutuseta: meeste 100, 400, 1500 ja 4×200 m vaba-, 200 m rinnuli- ja 100 m seliliujumine ning naiste 100, 400 ja 4×100 m vaba-, 200 m rinnuli- ja 100 m seliliujumine. 1956. a. eraldati liblikujumine rinnuliujumisest ka olümpiakavas, seetõttu lisandusid uute aladena meeste 200 m ja naiste 100 m liblikujumine. 1960. a. täiendati programmi nii meeste kui naiste 4×100 m kombineeritud teateujumisega ning 1964. a. nii meeste kui naiste 400 m kompleksujumisega ja meeste 4×100 m vabaujumisega, peale selle ujusid mehed 1964. a. selili 100 m asemel 200 m. Pärast seda saavutas FINA juhtkond olümpiamängude ujumisprogrammi erakordselt ulatusliku täiendamise: 1964. a. mängude 18 alale lisati 1968. ja 1972. a. veel meeste ja naiste 200 m vaba-, 100 m rinnuli- ja 200 m kompleksujumine, naiste 800 m vaba-, 200 m selili- ja 200 m liblikujumine ning meeste 100 m liblik- ja 100 m seliliujumine. Paljude riikide olümpiakomiteede nõudmisel tuli järgmistel mängudel programmi kärpida: Montrealis jäetigi ära meeste ja naiste 200 m kompleksujumine ning meeste 4×100 m vabaujumine. ROK taastas need alad 1980. a. Samal aastal otsustas FINA viia olümpiamängude eeskirja vastavusse EM- ja MM-võistluste omaga: igal individuaalalal võib riik olla esindatud kuni 2 võistlejaga (varem võis neid olla 3). Eelujumisi on finalistide selgitamiseks korraldatud II olümpiamängudest alates, kuid finaali lubatute arv on olnud erisugune (ühe ala finalistide miinimumarv 1928. a. 6, 1936. a. 7 ja 1948. a-st alates 8).

Suuresti on muutunud olümpia ujumisvõistluste paigad. 1896. a. (Ateenas) võisteldi Zea lahel, stardi- ja finišipaigad asusid laevadel ja praamidel. 1900. a. (Pariisis) ujuti Seine'i jõel, 1904. a. Saint Louisis) kunstlikul tiigil, kus stardi- ja finišisillaks olid parved. Ujulas võisteldi esimest korda 1908. a. (Londonis). Ka 1912. a. (Stokholmis) ja 1920. a. (Antverpenis) peeti võistlused ujulas. Kuid neis kõigis olid rajad tähistamata, sellepärast juhtus kaasvõistlejate segamist ja rajalt eksimist. Antverpenis tuli koguni ühe mehe valele rajale sattumise tõttu 100 m vabaujumise finaali tulemused tühistada ja uus finaal korraldada. Esmakordselt võisteldi eeskujulikus ujulas 1924. a. (Pariisis). See oli 50×20 m suurune ja üleni betoonist, kaasa arvatud tribüünid, mis mahutasid umbes 8000 pealtvaatajat. Esimest korda kasutati ujumisradade veepealseid piirdeid. 1964. a-st on olümpia ujumisvõistlusi peetud siseujulas.

Olümpiamängude edukaim meesujuja on olnud USA sportlane Mark Spitz (9 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), järgnevad Donald Schollander (5 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Johnny Weissmuller (5 kuldmedalit) USA-st; Roland Matthes (4 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) Saksa DV-st, Murray Rose (4 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) Austraaliast ning John Naber (4 kuldmedalit ja 1 hõbemedal) USA-st. Naistest on olnud parimad Kornelia Ender (4 kuld- ja 4 hõbemedalit) Saksa DV-st, Dawn Fraser (4 kuld- ja 4 hõbemedalit) Austraaliast, Andrea Pollack (3 kuld- ja 3 hõbemedalit) Saksa DV-st, Shane Gould Austraaliast, Sharon Stouder ja Christine von Saltza USA-st ning Caren Metschuck Saksa DV-st (igaühel 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedal).

NSV Liidu ujujad on olümpiamängudel võistelnud 1952. a-st alates. 1956. a. sai Haril Junitšev meeste 200 m rinnuliujumises pronksmedali. Olümpiavõitjaks on tulnud Galina Prozumenštšikova (1964), Marina Koševaja (1976), Sergei Fessenko, Lina Kačiušytė, Sergei Kopljakov,

Ujustaja olümpiamängudel

Aasta	Võistlusaalasid meeste	naiste	Osavõtjaid mehi	naist	Riike
1896	4	—	19	—	6
1900	7	—	156	—	12
1904	6	—	62	—	4
1908	6	—	98	—	14
1912	7	3	102	28	17
1920	7	3	96	23	21
1924	6	5	116	61	25
1928	6	5	108	75	30
1932	6	5	87	44	20
1936	6	5	157	93	36
1948	6	5	178	86	38
1952	6	5	190	115	47
1956	7	6	136	99	34
1960	8	7	227	142	46
1964	10	8	240	160	44
1968	13	14	260	204	51
1972	13	14	262	245	52
1976	13	13	265	204	51
1980	13	13	200	156	39

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid kuld	hõbe	pronks
Argentiina	1	1	—
Austraalia	35	24	28
Austria	1	3	5
Belgia	—	1	1
Brasiilia	—	—	3
Filipiinid	—	—	2
Hispaania	—	—	1
Holland	7	11	9
Itaalia	—	1	2
Jaapan	13	18	12
Jugoslaavia	1	1	—
Kanada	2	8	11
Kreeka	1	4	3
Lõuna-Aafrika	1	—	3
Mehhiko	1	—	1
NSV Liit	10	19	21
Poola	—	—	1
Prantsusmaa	2	5	6
Rootsi	7	8	9
Saksa DV	27	28[1]	17[1]
Saksa FV	1	5[1]	12[1]
Saksamaa	10	9	6
Soome	—	—	2
Suurbritannia	12	17	17
Taani	2	4	4
Ungari	10	13	13
USA	123	90	79
Uus-Meremaa	—	—	1

[1] 3 hõbemedalit ja 2 pronksmedalit on võitnud Saksa DV ja Saksa FV ühisvõistkond.

NSV Liidu ujujate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid mehi	naist	Mitmes võistlusalas osaleti meeste	naiste	Medalid kuld	hõbe	pronks	Kohad IV	V	VI
1952	15	3	6	1	—	—	—	—	—	1
1956	9	1	5	1	—	—	2	—	1	—
1960	13	10	8	6	—	—	—	—	2	1
1964	13	8	8	6	1	1	2	2	1	2
1968	20	11	15	12	—	4	4	5	3	4
1972	14	12	14	12	—	2	3	2	1	2
1976	20	11	13	12	1	3	5	3	3	3
1980	33	28	13	13	8	9	5	7	4	3

Andrei Krõlov (teateujumises), Vladimir Salnikov, Aleksandr Sidorenko, Ivar Stukolkin ja Robertas Žulpa (kõik 1980). Edukaimad olümpiavõistlejad on olnud Vladimir Salnikov (3 kuldmedalit), Sergei Kopljakov (2 kuld- ja 2 hõbemedalit) ja Galina Prozumenštšikova (1 kuldmedal, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal).

Eesti NSV olümpiaujujaist on olnud parim Ivar Stukolkin, kes 1980. a. võitis 4×200 m vabaujumises kuld- ja 400 m vabaujumises pronksmedali. Veiko Slimar pääses 1960. a. meeste 100 m seliliujumises finaali ja sai 8. koha. Olümpiamängudel on võistelnud ka Egon Roolaid (1936), Boris Roolaid (1936), Endel Edasi (1952), Endel Press (1952), Ulvi Indrikson-Voog (1960) ja Eve Maurer-Uusmees (1960).

MEHED

100 m VABAUJUMINE

1896 Ateena (13/6)
1. Alfréd Hajós (Ung.) *1.22,2
2. Efstathios Chorophas (Kr.) 1.23,0
3. Otto Herschmann (Austria)
4. Ioannis Andreu (Kr.)
5. Gardner Williams (USA)
6. Chrysaphos (Kr.)

1904 Saint Louis (17/3)
1. Zoltán Halmay (Ung.) 1.02,8
2. Charles Daniels (USA)
3. Scott Leary (USA)
4. Francis Gailey (USA)

Distants oli 100 jardi (91,44 m).

1908 London (34/12)
1. Charles Daniels (USA) *1.05,6
2. Zoltán Halmay (Ung.) 1.06,2
3. Harald Julin (Rts.) 1.08,0
4. Leslie Rich (USA)

1912 Stokholm (34/12)
1. Duke Paoa Kahanamoku (USA) (pf. **1.02,4) 1.03,4
2. Cecil Healy (Austr.) 1.04,6
3. Kenneth Huszagh (USA) 1.05,6
4. Kurt Bretting (Saksa) 1.05,8
5. Walter Ramme (Saksa) 1.06,4

William Longworth (Austr.) loobus finaalist.

1920 Antverpen (33/15)[1]
1. Duke Paoa Kahanamoku[2] (USA) 1.01,4
2. Pua Kela Kealoha (USA) 1.02,2
3. William Harris (USA) 1.03,0
4. William Herald (Austr.) 1.03,8
5. George Vernot (Kan.)

[1] Peeti kaks finaali, sest esimeses kaldus Norman Ross (USA) rajapiireteta ujulas kursist kõrvale ja segas William Heraldit. Kordusfinaalist N. Ross loobus.
[2] esimeses finaalis **1.00,4

1924 Pariis (30/15)
1. Johnny Weissmuller (USA) *59,0
2. Duke Paoa Kahanamoku (USA) 1.01,4
3. Samuel Kahanamoku (USA) 1.01,8
4. Arne Borg (Rts.) 1.02,0
5. Katsuo Takaishi (Jp.) 1.03,0
6. Orvar Trolle (Rts.)

1928 Amsterdam (30/17)
1. Johnny Weismuller (USA) *58,6
2. István Bárány (Ung.) 59,8
3. Katsuo Takaishi (Jp.) 1.00,0
4. George Kojac (USA) 1.00,8
5. Walter Laufer (USA) 1.01,0
6. Walter Spence (Kan.) 1.01,4
7. Alberto Zorilla (Arg.)

1932 Los Angeles (22/10)
1. Yasuji Miyazaki (Jp.) (pf. *58,0) 58,2
2. Tatsugo Kawaishi (Jp.) 58,6
3. Albert Schwartz (USA) 58,8
4. Manuella Kalili (USA) 59,2
5. Zenjiro Takahashi (Jp.) 59,2
6. Raymond Thompson (USA) 59,5

1936 Berliin (45/23)
1. Ferenc Csik (Ung.) 57,6
2. Masanori Yusa (Jp.) (pf. *57,5) 57,9
3. Shigeo Arai (Jp.) 58,0
4. Masaharu Taguchi (Jp.) (eelu. *57,5) 58,1
5. Helmuth Fischer (Saksa) 59,3
6. Peter Fick (USA) 59,7
7. John Lindegren (USA) 59,9
20.—21. Egon Roolaid (Eesti) eelu. (4.) 1.01,5

1948 London (41/20)
1. Walter Ris (USA) *57,3

2. Alan Ford (USA) 57,8
3. Géza Kádas (Ung.) 58,1
4. Keith Carter (USA) 58,3
5. Alexandre Jany (Pr.) 58,3
6. Per-Olof Olsson (Rts.) 59,3
7. Zoltán Szilárd (Ung.) 59,6
8. T. El Gamal (Eg.) 1.00,5

1952 Helsingi (61/33)
1. Clarke Scholes (USA) (pf. *57,1) 57,4
2. Hiroshi Suzuki (Jp.) 57,4
3. Göran Larsson (Rts.) 58,2
4. Toru Goto (Jp.) 58,5
5. Géza Kádas (Ung.) 58,6
6. Bes Aubrey (Austr.) 58,7
7. Aldo Eminente (Pr.) 58,7
8. Ronald Clora (USA) 58,8
11. Lev Balandin (NSVL) pf. (4.) 58,8
10.—10. Endel Edasi (NSVL) pf. (7.) 59,8
24. Vladimir Škomorovski (NSVL) pf. (8.) 1.01,1

1956 Melbourne (34/19)
1. Jon Henricks (Austr.) *55,4
2. John Devitt (Austr.) 55,8
3. Gary Chapman (Austr.) 56,7
4. Logan Reid Patterson (USA) 57,2
5. Richard Hanley (USA) 57,6
6. William Woolsey (USA) 57,6
7. Atsushi Tani (Jp.) 58,0
8. Aldo Eminente (Pr.) 58,1
12. Vitali Sorokin (NSVL) pf. (6.) 58,2
21. Lev Balandin (NSVL) eelu. (4.) 59,6

1960 Rooma (51/34)
1. John Devitt (Austr.) *55,2
2. Lance Larson (USA) *55,2
3. Manuel Dos Santos (Bras.) 55,4
4. Bruce Hunter (USA) 55,6
5. Gyula Dobai (Ung.) 56,3
6. Richard Pound (Kan.) 56,3
7. Aubrey Burer (L.-Aafr.) 56,3
8. Per-Ola Lindberg (Rts.) 57,1
14. Igor Lužkovski (NSVL) pf. (5.) 57,5
23. Vitali Sorokin (NSVL) pf. (7.) 58,7

1964 Tokio (66/33)
1. Donald Schollander (USA) *53,4
2. Robert McGregor (Sbr.) 53,5
3. Hans-Joachim Klein (S. ü. v./SFV) 54,0
4. Gary Ilman (USA) 54,0
5. Alain Gottvalles (Pr.) 54,2
6. Michael Austin (USA) 54,5
7. Gyula Dobai (Ung.) 54,9
8. Uwe Jacobsen (S. ü. v./SFV) 56,1
17. Vladimir Šuvalov (NSVL) pf. (5.) 55,8
30. Viktor Semtšenkov (NSVL) eelu. (3.) 56,2
32. Juri Sumtsov (NSVL) eelu. (4.) 56,3

1968 México (64/35)
1. Michael Wenden (Austr.) **52,2
2. Kenneth Walsh (USA) 52,8
3. Mark Spitz (USA) 53,0
4. Robert McGregor (Sbr.) 53,5
5. Leonid Iljitšov (NSVL) 53,8
6. Georgi Kulikov (NSVL) 53,8
7. Luis Nicolao (Arg.) 53,9
8. Zachary Zorn (USA) 53,9
17. Sergei Gussev (NSVL) pf. (5.) 55,2

1972 München (48/29)
1. Mark Spitz (USA) **51,22
2. Jeffrey Heidenreich (USA) 51,65
3. Vladimir Bure (NSVL) 51,77
4. John Murphy (USA) 52,08
5. Michael Wenden (Austr.) 52,41
6. Igor Grivennikov (NSVL) 52,44
7. Michel Rousseau (Pr.) 52,90
8. Klaus Steinbach (SFV) 52,92
11. Georgi Kulikov (NSVL) pf. (6.) 53,68

1976 Montreal (41/27)
1. James Montgomery (USA) **49,99
2. Jack Babashoff (USA) 50,81
3. Peter Nocke (SFV) 51,31
4. Klaus Steinbach (SFV) 51,68
5. Marcello Guarducci (It.) 51,70
6. Joe Bottom (USA) 51,79
7. Vladimir Bure (NSVL) 52,03
8. Andrei Krõlov (NSVL) 52,15
14. Andrei Bogdanov (NSVL) pf. (8.) 53,05

1980 Moskva (39/26)
1. Jörg Woithe (SDV) 50,40
2. Per Holmertz (Rts.) 50,91
3. Per Johansson (Rts.) 51,29
4. Sergei Kopljakov (NSVL) 51,34

5. Raffaele Franceschi (It.)	51,69
6. Sergei Krasjuk (NSVL)	51,80
7. René Ecuyer (Pr.)	52,01
8. Graeme Brewer (Austr.)	52,22
11. Sergei Smirjagin (NSVL)	
pf. (6.)	52,18

200 m VABAUJUMINE

1900 Pariis (26/9)

1. Frederick Lane (Austr.)	*2.25,2
2. Zoltán Halmay (Ung.)	2.31,4
3. Karl Ruberl (Austria)	2.32,0
4. Richard Crawshaw (Sbr.)	2.45,6
5. Maurice Hochepied (Pr.)	2.53,0
6. Stapleton (Sbr.)	2.55,0

1904 Saint Louis (9/3)

1. Charles Daniels (USA)	2.44,2
2. Francis Gailey (USA)	2.46,0
3. Emil Rausch (Saksa)	2,56,0

Distants oli 220 jardi (201,17 m).

1968 México (57/27)

1. Michael Wenden (Austr.)	*1.55,2
2. Donald Schollander (USA)	1.55,8
3. John Nelson (USA)	1.58,1
4. Ralph Hutton (Kan.)	1.58,6
5. Alain Mosconi (Pr.)	1.59,1
6. Robert Windle (Austr.)	2.00,9
7. Semjon Belits-Geiman (NSVL)	2.01,5
Stephen Rerych (USA) loobus finaalist.	
10. Leonid Iljitšov (NSVL) eelu. (2.)	2.01,3
19. Georgi Kulikov (NSVL) eelu. (6.)	2.08,3

1972 München (46/28)

1. Mark Spitz (USA)	**1.52,78
2. Steven Genter (USA)	1.53,73
3. Werner Lampe (SFV)	1.53,99
4. Michael Wenden (Austr.)	1.54,40
5. Frederick Tyler (USA)	1.54,96
6. Klaus Steinbach (SFV)	1.55,65
7. Vladimir Bure (NSVL)	1.57,24
8. Ralph Hutton (Kan.)	1.57,56
11. Georgi Kulikov (NSVL) eelu. (2.)	1.57,04
15. Viktor Mazanov (NSVL) eelu. (3.)	1.57,92

1976 Montreal (55/33)

1. Bruce Furniss (USA)	**1.50,29
2. John Naber (USA)	1.50,50
3. James Montgomery (USA)	1.50,58
4. Andrei Krõlov (NSVL)	1.50,73
5. Klaus Steinbach (SFV)	1.51,09
6. Peter Nocke (SFV)	1.51,71
7. Gordon Downie (Sbr.)	1.52,78
8. Andrei Bogdanov (NSVL)	1.53,33
10. Sergei Kopljakov (NSVL) eelu. (1.)	1.53,44

1980 Moskva (42/23)

1. Sergei Kopljakov (NSVL)	*1.49,81
2. Andrei Krõlov (NSVL)	1.50,76
3. Graeme Brewer (Austr.)	1.51,60
4. Jörg Woithe (SDV)	1.51,86
5. Ron McKeon (Austr.)	1.52,60
6. Paolo Revelli (It.)	1.52,76
7. Thomas Lejdström (Rts.)	1.52,94
8. Fabrizio Rampazzo (It.)	1.53,25
12. Ivar Stukolkin (NSVL) eelu. (2.)	1.53,44

400 m VABAUJUMINE

1904 Saint Louis (11/4)

1. Charles Daniels (USA)	6.16,2
2. Francis Gailey (USA)	6.22,0
3. Otto Wahle (Austria)	6.39,0

Distants oli 440 jardi (402,34 m).

1908 London (25/10)

1. Henry Taylor (Sbr.)	**5.36,8
2. Frank Beaurepaire (Austr.)	5.44,2
3. Otto Scheff (Austria)	5.46,0
4. William Foster (Sbr.)	

1912 Stokholm (26/13)

1. George Hodgson (Kan.)	**5.24,4
2. John Hatfield (Sbr.)	5.25,8
3. Harold Hardwick (Austr.)	5.31,2
4. Cecil Healy (Austr.)	5.37,8
5. Béla Las-Torres (Ung.)	5.42,0

1920 Antverpen (20/11)

1. Norman Ross (USA)	5.26,8
2. Ludy Langer (USA)	5.29,0
3. George Vernot (Kan.)	5.29,6
4. Fred Kahele (USA)	
Frank Beaurepaire (Austr.)	katk.
William Harris (USA)	katk.

1924 Pariis (23/13)

1. Johnny Weissmuller (USA)	*5.04,2
2. Arne Borg (Rts.)	5.05,6
3. Andrew Charlton (Austr.)	5.06,6
4. Åke Borg (Rts.)	5.26,0

5. John Hatfield (Sbr.)	5.32,0
6. Lester Smith (USA)	

1928 Amsterdam (26/17)

1. Alberto Zorrilla (Arg.)	*5.01,6
2. Andrew Charlton (Austr.)	5.03,6
3. Arne Borg (Rts.)	5.04,6
4. Clarence Crabbe (USA)	5.05,4
5. Austin Clapp (USA)	5.16,0
6. Raymond Ruddy (USA)	5.25,0

1932 Los Angeles (19/10)

1. Clarence Crabbe (USA)	*4.48,4
2. Jean Taris (Pr.)	4.48,5
3. Tsutomu Oyokota (Jp.)	4.52,3
4. Takashi Yokoyama (Jp.)	4.52,5
5. Noboru Sugimoto (Jp.)	4.56,1
6. Andrew Charlton (Austr.)	4.58,6

1936 Berliin (34/16)

1. Jack Medica (USA)	*4.44,5
2. Shumpei Uto (Jp.)	4.45,6
3. Shuzo Makino (Jp.)	4.48,1
4. Ralph Flanagan (USA)	4.52,7
5. Hiroshi Negami (Jp.)	4.53,6
6. Jean Taris (Pr.)	4.53,8
7. Robert Leivers (Sbr.)	5.00,9

1948 London (41/21)

1. William Smith (USA)	*4.41,0
2. James McLane (USA)	4.43,4
3. John Marshall (Austr.)	4.47,4
4. Géza Kádas (Ung.)	4.49,4
5. György Mitró (Ung.)	4.49,9
6. Alexandre Jany (Pr.)	4.51,4
7. J. Hale (Sbr.)	4.55,0
8. Alfredo Yantorno (Arg.)	4.58,7

1952 Helsingi (51/29)

1. Jean Boiteux (Pr.)	*4.30,7
2. Ford Konno (USA)	4.31,3
3. Per-Olof Östrand (Rts.)	4.35,2
4. Peter Duncan (L.-Aafr.)	4.37,9
5. John Wardrop (Sbr.)	4.39,9
6. Wayne Moore (USA)	4.40,1
7. James McLane (USA)	4.40,3
8. Hironoshin Furuhashi (Jp.)	4.42,1
28. Viktor Drobinski (NSVL) eelu. (2.)	4.56,5
29. Anatoli Raznotšintsev (NSVL) eelu. (3.)	4.56,8

1956 Melbourne (32/19)

1. Murray Rose (Austr.)	*4.27,3
2. Tsuyoshi Yamanaka (Jp.)	4.30,4
3. George Breen (USA)	4.32,5
4. Kevin O'Halloran (Austr.)	4.32,9
5. Hans Zierold (S. ü. v./SDV)	4.34,6
6. Garry Winram (Austr.)	4.34,9
7. Koji Nonoshita (Jp.)	4.38,2
8. Angelo Romani (It.)	4.41,7
16. Boriss Nikitin (NSVL) eelu. (5.)	4.42,8

1960 Rooma (40/25)

1. Murray Rose (Austr.)	*4.18,3
2. Tsuyoshi Yamanaka (Jp.)	4.21,4
3. John Konrads (Austr.)	4.21,8
4. Ian Black (Sbr.)	4.21,8
5. Alan Somers (USA)	4.22,0
6. Murray McLachlan (L.-Aafr.)	4.26,3
7. Eugene Lenz (USA)	4.26,8
8. Makoto Fukui (Jp.)	4.29,7
Leonid Kolesnikov (NSVL)	eelu., katk.

1964 Tokio (49/27)

1. Donald Schollander (USA)	**4.12,2
2. Frank Wiegand (S. ü. v./SDV)	4.14,9
3. Allan Wood (Austr.)	4.15,1
4. Roy Saari (USA)	4.16,7
5. John Nelson (USA)	4.16,9
6. Tsuyoshi Yamanaka (Jp.)	4.19,1
7. Russell Phegan (Austr.)	4.20,2
8. Semjon Belits-Geiman (NSVL)	4.21,4
23. Jevgeni Novikov (NSVL) eelu. (3.)	4.30,0
31. Aleksandr Paramonov (NSVL) eelu. (4.)	4.34,0

1968 México (37/20)

1. Michael Burton (USA)	*4.09,0
2. Ralph Hutton (Kan.)	4.11,7
3. Alain Mosconi (Pr.)	4.13,3
4. Gregory Brough (Austr.)	4.15,9
5. Graham White (Austr.)	4.16,7
6. John Nelson (USA)	4.17,2
7. Hans Fassnacht (SFV)	4.18,1
8. Brent Berk (USA)	4.26,0
10. Semjon Belits-Geiman (NSVL) eelu. (2.)	4.22,7
25. Ahmed Anarbajev (NSVL) eelu. (3.)	4.35,1

1972 München (43/28)

1. Bradford Cooper (Austr.)	*4.00,27
2. Steven Genter (USA)	4.01,94

3. Thomas McBreen (USA) 4.02,64
4. Graham Windeatt (Austr.) 4.02,93
5. Brian Brinkley (Sbr.) 4.06,69
6. Bengt Gingsjö (Rts.) 4.06,75
7. Werner Lampe (SFV) 4.06,97
16. Aleksandr Samsonov (NSVL) eelu. (3.) 4.11,46
25. Viktor Aboimov (NSVL) eelu. (5.) 4.17,04

Finaalulumise esimesena (aeg 4.00,26) lõpetanud Rick DeMont (USA) diskvalifitseeriti pärast dopingukontrolli.

1976 Montreal (47/29)

1. Brian Goodell (USA) **3.51,93
2. Timothy Shaw (USA) 3.52,54
3. Vladimir Raskatov (NSVL) 3.55,76
4. Djan Madruga (Bras.) 3.57,18
5. Stephen Holland (Austr.) 3.57,59
6. Sándor Nagy (Ung.) 3.57,81
7. Vladimir Mihhejev (NSVL) 4.00,79
8. Stephen Badger (Kan.) 4.02,83
19. Vladimir Salnikov (NSVL) eelu. (4.) 4.02,79

1980 Moskva (28/16)

1. Vladimir Salnikov (NSVL) *3.51,31
2. Andrei Krõlov (NSVL) 3.53,24
3. Ivar Stukolkin (NSVL) 3.53,95
4. Djan Madruga (Bras.) 3.54,15
5. Daniel Machek (Tšehh.) 3.55,66
6. Sándor Nagy (Ung.) 3.56,83
7. Max Metzker (Austr.) 3.56,87
8. Ron McKeon (Austr.) 3.57,00

1500 m VABAUJUMINE

1908 London (19/8)

1. Henry Taylor (Sbr.) **22.48,4
2. Thomas Battersby (Sbr.) 22.51,2
3. Frank Beaurepaire (Austr.) 22.56,2

Otto Scheff (Austria) loobus finaalist.

1912 Stokholm (19/11)

1. George Hodgson (Kan.) **22.00,0
2. John Hatfield (Sbr.) 22.39,0
3. Harold Hardwick (Austr.) 23.15,4

Malcolm Champion (Austr.) katk.
Béla Las-Torres (Ung.) katk.

1920 Antverpen (24/13)

1. Norman Ross (USA) 22.23,2
2. George Vernot (Kan.) 22.36,4
3. Frank Beaurepaire (Austr.) 23.04,0
4. Fred Kahele (USA)
5. Eugene Bolden (USA)
6. Harold Annison (Sbr.)

1924 Pariis (22/12)

1. Andrew Charlton (Austr.) **20.06,6
2. Arne Borg (Rts.) 20.41,4
3. Frank Beaurepaire (Austr.) 21,48,4
4. John Hatfield (Sbr.) 21.55,6
5. Katsuo Takaishi (Jp.) 22.10,4
6. Åke Borg (Rts.)

1928 Amsterdam (19/13)

1. Arne Borg (Rts.) *19.51,8
2. Andrew Charlton (Austr.) 20.02,6
3. Clarence Crabbe (USA) 20.28,8
4. Raymond Ruddy (USA) 21.05,0
5. Alberto Zorrilla (Arg.) 21.23,8
6. Garnet Ault (Kan.) 21.46,0

1932 Los Angeles (15/8)

1. Kusuo Kitamura (Jp.) *19.12,4
2. Shozo Makino (Jp.) 19.14,1
3. James Cristy (USA) 19.39,5
4. Noel Ryan (Austr.) 19.45,1
5. Clarence Crabbe (USA) 20.02,7
6. Jean Taris (Pr.) 20,09,7

1936 Berliin (21/10)

1. Noboru Terada (Jp.) 19.13,7
2. Jack Medica (USA) 19.34,0
3. Shumpei Uto (Jp.) 19.34,5
4. Sunao Ishiharada (Jp.) 19.48,5
5. Ralph Flanagan (USA) 19.54,8
6. Robert Leivers (Sbr.) 19.57,4
7. Heinz Arendt (Saksa) 19.59,0

1948 London (39/21)

1. James McLane (USA) 19.18,5
2. John Marshall (Austr.) 19.31,3
3. György Mitró (Ung.) 19.43,2
4. György Csordás (Ung.) 19.54,2
5. Marjan Stipetić (Jug.) 20.10,7
6. Forbes Norris (USA) 20.18,8
7. D. Bland (Sbr.) 20.19,8
8. William Heusner (USA) 20.45,4

1952 Helsingi (37/22)

1. Ford Konno (USA) *18.30,3
2. Shiro Hashizume (Jp.) 18.41,4
3. Tetsuo Okamoto (Bras.) 18.51,3
4. James McLane (USA) 18.51,5
5. Joseph Bernardo (Pr.) 18.59,1
6. Yasuo Kitamura (Jp.) 19.00,4

7. Peter Duncan (L.-Aafr.) 19.12,1
8. John Marshall (Austr.) 19.53,4
17. Vladimir Lavrinenko (NSVL) eelu. (5.) 20.07,8
27. Endel Press (NSVL) eelu. (4.) 20.11,7

1956 Melbourne (26/11)

1. Murray Rose (Austr.) 17.58,9
2. Tsuyoshi Yamanaka (Jp.) 18.00,3
3. George Breen (USA) (eelu. **17.52,9) 18.08,2
4. Murray Garrett (Austr.) 18.26,5
5. William Slater (Kan.) 18.38,1
6. Jean Boiteux (Pr.) 18.38,3
7. Yukiyoshi Aoki (Jp.) 18.38,3
8. Garry Winram (Austr.) 19.06,2
16. Gennadi Androssov (NSVL) eelu. (5.) 19.22,6

1960 Roomа (30/19)

1. John Konrads (Austr.) *17.19,6
2. Murray Rose (Austr.) 17.21,7
3. George Breen (USA) 17.30,6
4. Tsuyoshi Yamanaka (Jp.) 17.34,7
5. József Katona (Ung.) 17.43,7
6. Murray McLachlan (L.-Aafr.) 17.44,9
7. Alan Somers (USA) 18.02,8
8. Richard Campion (Sbr.) 18.22,7
16. Gennadi Androssov (NSVL) eelu. (3.) 18.39,0

1964 Tokio (31/21)

1. Robert Windle (Austr.) *17.01,7
2. John Nelson (USA) 17.03,0
3. Allan Wood (Austr.) 17.07,7
4. William Farley (USA) 17.18,2
5. Russell Phegan (Austr.) 17.22,4
6. Sueaki Sasaki (Jp.) 17.25,3
7. Roy Saari (USA) 17.29,2
8. József Katona (Ung.) 17.30,8

1968 México (21/16)

1. Michael Burton (USA) *16.38,9
2. John Kinsella (USA) 16.57,3
3. Gregory Brough (Austr.) 17.04,7
4. Graham White (Austr.) 17.08,0
5. Ralph Hutton (Kan.) 17.15,6
6. Guillermo Echevarria (Mehh.) 17.36,4
7. Juan Alanís (Mehh.) 17.46,6
8. John Nelson (USA) 18.05,1
17. Vladimir Bure (NSVL) eelu. (5.) 18.14,7

1972 München (42/28)

1. Michael Burton (USA) **15.52,58
2. Graham Windeatt (Austr.) 15.58,48
3. Douglas Northway (USA) 16.09,25
4. Bengt Gingsjö (Rts.) 16.16,01
5. Graham White (Austr.) 16.17,22
6. Mark Treffers (Uus.-M.) 16.18,84
7. Bradford Cooper (Austr.) 16.30,49
8. Guillermo García (Mehh.) 16.36,03
33. Aleksandr Samsonov (NSVL) eelu. (5.) 17.32,88

1976 Montreal (31/20)

1. Brian Goodell (USA) **15.02,40
2. Robert Hackett (USA) 15.03,91
3. Stephen Holland (Austr.) 15.04,66
4. Djan Madruga (Bras.) 15.19,84
5. Vladimir Salnikov (NSVL) 15.29,45
6. Max Metzker (Austr.) 15.31,53
7. Paul Hartloff (USA) 15.32,08
8. Zoltán Wladár (Ung.) 15.45,97
9. Valentin Parinov (NSVL) eelu. (2.) 15.41,13
10. Igor Kušpeljov (NSVL) eelu. (3.) 15.43,88

1980 Moskva (17/11)

1. Vladimir Salnikov (NSVL) **14.58,27
2. Aleksandr Tšajev (NSVL) 15.14,30
3. Max Metzker (Austr.) 15.14,49
4. Rainer Strohbach (SDV) 15.15,29
5. Borut Petrič (Jug.) 15.21,78
6. Rafael Escalas (Hisp.) 15.21,88
7. Zoltán Wladár (Ung.) 15.26,70
8. Eduard Petrov (NSVL) 15.28,24

100 m RINNULIUJUMINE

1968 México (39/24)

1. Donald McKenzie (USA) *1.07,7
2. Vladimir Kossinski (NSVL) 1.08,0
3. Nikolai Pankin (NSVL) 1.08,0
4. José Fiolo (Bras.) 1.08,1
5. Jevgeni Mihhailov (NSVL) 1.08,4
6. Ian O'Brien (Austr.) 1.08,6
7. Alberto Forelli (Arg.) 1.08,7
8. Egon Henninger (SDV) 1.09,7

1972 München (44/30)

1. Nobutaka Taguchi (Jp.) **1.04,94

2. Thomas Bruce (USA) 1.05,43
3. John Hencken (USA) 1.05,61
4. Mark Chatfield (USA) 1.06,01
5. Walter Kusch (SFV) 1.06,23
6. José Fiolo (Bras.) 1.06,24
7. Nikolai Pankin (NSVL) 1.06,36
8. David Wilkie (Sbr.) 1.06,52
9. Viktor Stulikov (NSVL) pf. (6.) 1.06,66
12. Vladimir Kossinski (NSVL) pf. (7.) 1.07,08

1976 Montreal (32/22)

1. John Hencken (USA) **1.03,11
2. David Wilkie (Sbr.) 1.03,43
3. Arvydas Juozaitis (NSVL) 1.04,23
4. Graham Smith (Kan.) 1.04,26
5. Giorgio Lalle (It.) 1.04,37
6. Walter Kusch (SFV) 1.04,38
7. Duncan Goodhew (Sbr.) 1.04,66
8. Chris Woo (USA) 1.05,13
11. Nikolai Pankin (NSVL) pf. (6.) 1.05,59
19. Vladimir Dementjev (NSVL) eelu. (4.) 1.06,96

1980 Moskva (26/20)

1. Duncan Goodhew (Sbr.) 1.03,34
2. Arsen Miskarov (NSVL) 1.03,82
3. Peter Evans (Austr.) 1.03,96
4. Aleksandr Fedorovski (NSVL) 1.04,00
5. János Dzvonyár (Ung.) 1.04,67
6. Lindsay Spencer (Austr.) 1.05,04
7. Pablo Restrepo (Kol.) 1.05,91
8. Albán Vermes (Ung.) diskv.
13. Robertas Žulpa (NSVL) eelu. (3.) 1.06,23

200 m RINNULIUJUMINE

1908 London (27/10)

1. Frederick Holman (Sbr.) **3.09,2
2. William Robinson (Sbr.) 3.12,8
3. Pontus Hanson (Rts.) 3.14,6
4. Ödön Toldi (Ung.) 3.15,2

1912 Stokholm (24/11)

1. Walther Bathe (Saksa) *3.01,8
2. Wilhelm Lützow (Saksa) 3.05,0
3. Kurt Malisch (Saksa) 3.08,0
4. Percy Courtman (Sbr.) 3.08,8
   Thor Henning (Rts.) katk.

1920 Antverpen (24/12)

1. Håkan Malmrot (Rts.) 3.04,4
2. Thor Henning (Rts.) 3.09,2
3. Arvo Aaltonen (Soome) 3.12,2
4. Jack Howell (USA)
5. Ivan Stedman (Austr.)
   Per Cederblom (Rts.) loobus finaalist.

1924 Pariis (28/16)

1. Robert Skelton (USA) (eelu. *2.56,0) 2.56,6
2. Joseph De Combe (Belgia) 2.59,2
3. William Kirshbaum (USA) 3.01,0
4. Bengt Linders (Rts.) 3.02,2
5. Robert Wyss (Šv.) 3.05,6
6. Thor Henning (Rts.)

1928 Amsterdam (21/13)

1. Yoshiyuki Tsuruta (Jp.) *2.48,8
2. Erich Rademacher (Saksa) 2.50,6
3. Teofilo Yldefonso (Fil.) 2.56,4
4. Erwin Sietas (Saksa) 2.56,6
5. Eric Harling (Rts.) 2.56,8
6. Walter Spence (Kan.) 2.57,2

1932 Los Angeles (18/11)

1. Yoshiyuki Tsuruta (Jp.) 2.45,4
2. Reizo Koike (Jp.) (pf. *2.44,9) 2.46,6
3. Teofilo Yldefonso (Fil.) 2.47,1
4. Erwin Sietas (Saksa) 2.48,0
5. Jikirum Adjaluddin (Fil.) 2.49,2
6. Shigeo Nakagawa (Jp.) 2.52,8

1936 Berliin (25/11)

1. Tetsuo Hamuro (Jp.) *2.41,5
2. Erwin Sietas (Saksa) 2.42,9
3. Reizo Koike (Jp.) 2.44,2
4. John Higgins (USA) 2.45,2
5. Saburo Ito (Jp.) 2.47,6
6. Joachim Balke (Saksa) 2.47,8
7. Teofilo Yldefonso (Fil.) 2.51,1

1948 London (32/20)

1. Joseph Verdeur (USA) *2.39,3
2. Keith Carter (USA) 2.40,2
3. Robert Sohl (USA) 2.43,9
4. John Davies (Austr.) 2.43,7
5. Anton Cerer (Jug.) 2.46,1
6. Willy Jordan (Bras.) 2.46,4
7. A. Kandil (Eg.) 2.47,5
8. B. Bonte (Holl.) 2.47,6

1952 Helsingi (40/27)

1. John Davies (Austr.) *2.34,4

2. Bowen Stassforth (USA) 2.34,7
3. Herbert Klein (SFV) 2.35,9
4. Nobuyasu Hirayama (Jp.) 2.37,4
5. Takayoshi Kajikawa (Jp.) 2.38,6
6. Jiro Nagasawa (Jp.) 2.39,1
7. Maurice Lusien (Pr.) 2.39,8
8. Ludovit Komadel (Tšehh.) 2.40,1
9. Vladimir Borissenko (NSVL) pf. (8.) 2.46,2
10–20. Fjodr Skriptšenkov eelu. (4.) 2.47,3
   ja Juri Kurišašov (NSVL) eelu. (6.) 2.47,3

1956 Melbourne (21/17)

1. Masaru Furukawa (Jp.) *2.34,7
2. Masahiro Yoshimura (Jp.) 2.36,7
3. Haris Junitšev (NSVL) 2.36,8
4. Terry Gathercole (Austr.) 2.38,7
5. Igor Zassedа (NSVL) 2.39,0
6. Knut Liese (Taani) 2.40,0
7. Manuel Sanguily (Kuuba) 2.42,0
   Hugues Bruissard (Pr.) diskv.
10. Farid Gussajev (NSVL) eelu. (5.) 2.43,9

1960 Rooma (42/30)

1. William Mulliken (USA) (pf. *2.37,2) 2.37,4
2. Yoshihiko Osaki (Jp.) 2.38,0
3. Wieger Mensonides (Holl.) 2.39,7
4. Egon Henninger (S. ü. v./SDV) 2.40,1
5. Roberto Lazzari (It.) 2.40,1
6. Terry Gathercole (Austr.) 2.40,2
7. Andrzej Klepotowski (Poola) 2.41,2
8. Paul Hait (USA) 2.41,4
9. Arkadi Golovtšenko (NSVL) pf. (5.) 2.40,9
10. Georgi Prokopenko (NSVL) pf. (5.) 2.41,0

1964 Tokio (33/20)

1. Ian O'Brien (Austr.) **2.27,8
2. Georgi Prokopenko (NSVL) 2.28,2
3. Chester Jastremski (USA) 2.29,6
4. Aleksandr Tutakajev (NSVL) 2.31,0
5. Egon Henninger (S. ü. v./SDV) 2.31,1
6. Osamu Tsurumine (Jp.) 2.33,6
7. Wayne Anderson (USA) 2.35,0
8. Vladimir Kossinski (NSVL) 2.38,1

1968 México (36/23)

1. Felipe Muñoz (Mehh.) 2.28,7
2. Vladimir Kossinski (NSVL) 2.29,2
3. Brian Job (USA) 2.29,9
4. Nikolai Pankin (NSVL) 2.30,3
5. Jevgeni Mihhailov (NSVL) 2.32,8
6. Egon Henninger (SDV) 2.33,2
7. Philip Long (USA) 2.33,6
8. Osamu Tsurumine (Jp.) 2.34,9

1972 München (41/28)

1. John Hencken (USA) **2.21,55
2. David Wilkie (Sbr.) 2.23,67
3. Nobutaka Taguchi (Jp.) 2.23,88
4. Richard Colella (USA) 2.24,28
5. Felipe Muñoz (Mehh.) 2.26,44
6. Walter Kusch (SFV) 2.26,55
7. Igor Tšerdakov (NSVL) 2.27,15
8. Klaus Katzur (SDV) 2.27,44
9. Nikolai Pankin (NSVL) eelu. (2.) 2.26,71
13. Vladimir Kossinski (NSVL) eelu. (2.) 2.28,00

1976 Montreal (29/19)

1. David Wilkie (Sbr.) **2.15,11
2. John Hencken (USA) 2.17,26
3. Richard Colella (USA) 2.19,20
4. Graham Smith (Kan.) 2.19,42
5. Charles Keating (USA) 2.20,79
6. Arvydas Juozaitis (NSVL) 2.21,87
7. Nikolai Pankin (NSVL) 2.22,21
8. Walter Kusch (SFV) 2.22,36
9. Aigars Kudis (NSVL) eelu. (3.) 2.23,45

1980 Moskva (20/14)

1. Robertas Žulpa (NSVL) 2.15,85
2. Albán Vermes (Ung.) 2.16,93
3. Arsen Miskarov (NSVL) 2.17,28
4. Gennadi Utenkov (NSVL) 2.19,64
5. Lindsay Spencer (Austr.) 2.19,68
6. Duncan Goodhew (Sbr.) 2.20,92
7. Peter Berggren (Rts.) 2.21,65
8. Jörg Walter (SDV) 2.22,39

100 m LIBLIKUJUMINE

1968 México (47/28)

1. Douglas Russell (USA) *55,9
2. Mark Spitz (USA) 56,4
3. Ross Wales (USA) 57,2
4. Vladimir Nemšilov (NSVL) 58,1
5. Satoshi Maruya (Jp.) 58,6
6. Juri Suzdaltsev (NSVL) 58,8

7. Lutz Stoklasa (SFV) 58,9
8. Robert Cusack (Austr.) 59,8
26. Sergei Konov (NSVL) eelu. (4.) 1.00,8

1972 München (39/27)
1. Mark Spitz (USA) **54,27
2. Bruce Robertson (Kan.) 55,56
3. Jeffrey Heidenreich (USA) 55,74
4. Roland Matthes (SDV) 55,87
5. David Edgar (USA) 56,11
6. Byron MacDonald (Kan.) 57,27
7. Hartmut Flöckner (SDV) 57,40
8. Neil Rogers (Austr.) 57,90
17. Viktor Šarõgin (NSVL) eelu. (4.) 58,40
22. Georgi Kulikov (NSVL) eelu. (6.) 59,28
25. Vladimir Krivtsov (NSVL) eelu. (6.) 59,83

1976 Montreal (44/29)
1. Matt Vogel (USA) 54,35
2. Joe Bottom (USA) 54,50
3. Gary Hall (USA) 54,65
4. Roger Pyttel (SDV) 55,09
5. Roland Matthes (SDV) 55,11
6. Clay Evans (Kan.) 55,81
7. Hideaki Hara (Jp.) 56,34
8. Neil Rogers (Austr.) 56,57
16. Jevgeni Seredin (NSVL) pf. (8.) 57,46
21.—22. Aleksandr Manatšinski (NSVL) eelu. (5.) 57,64

1980 Moskva (34/29)
1. Pär Arvidsson (Rts.) 54,92
2. Roger Pyttel (SDV) 54,94
3. David López (Hisp.) 55,13
4. Kees Vervoorn (Holl.) 55,25
5. Jevgeni Seredin (NSVL) 55,35
6. Gary Abraham (Sbr.) 55,42
7. Xavier Savin (Pr.) 55,66
8. Aleksei Markovski (NSVL) 55,70
13. Sergei Kisseljov (NSVL) pf. (7.) 56,52

200 m LIBLIKUJUMINE

1956 Melbourne (19/14)
1. William Yorzyk (USA) (eelu. *2.18,6) 2.19,3
2. Takashi Ishimoto (Jp.) 2.23,8
3. György Tumpek (Ung.) 2.23,9
4. Jack Nelson (USA) 2.26,6
5. John Marshall (Austr.) 2.27,2
6. Eulalio Ríos Alemán (Mehh.) 2.27,3
7. Bruce Wilkinson (Austr.) 2.29,7
8. Aurel Popescu (Rum.) 2.31,0

1960 Rooma (34/23)
1. Michael Troy (USA) **2.12,8
2. Neville Hayes (Austr.) 2.14,6
3. David Gillanders (USA) 2.15,3
4. Federico Dennerlein (It.) 2.16,0
5. Haruo Yoshimuta (Jp.) 2.18,3
6. Kevin Berry (Austr.) 2.18,5
7. Valentin Kuzmin (NSVL) 2.18,9
8. Kenzo Izutsu (Jp.) 2.19,4
11. Grigori Kisseljov (NSVL) pf. (6.) 2.24,8

1964 Tokio (32/19)
1. Kevin Berry (Austr.) **2.06,6
2. Carl Robie (USA) 2.07,5
3. Fred Schmidt (USA) 2.09,3
4. Philip Riker (USA) 2.11,0
5. Valentin Kuzmin (NSVL) 2.11,3
6. Yoshinori Kadonaga (Jp.) 2.12,6
7. Brett Hill (Austr.) 2.12,8
8. Daniel Sherry (Kan.) 2.14,6
23. Oleg Fotin (NSVL) eelu. (3.) 2.17,3

1968 México (29/18)
1. Carl Robie (USA) 2.08,7
2. Martin Woodroffe (Sbr.) 2.09,0
3. John Ferris (USA) 2.09,3
4. Valentin Kuzmin (NSVL) 2.10,6
5. Peter Feil (Rts.) 2.10,9
6. Folkert Meeuw (SFV) 2.11,5
7. Viktor Šarõgin (NSVL) 2.11,9
8. Mark Spitz (USA) 2.13,5
12. Sergei Konov (NSVL) eelu. (4.) 2.13,1

1972 München (30/20)
1. Mark Spitz (USA) **2.00,70
2. Gary Hall (USA) 2.02,86
3. Robin Backhaus (USA) 2.03,23
4. Jorge Delgado (Ek.) 2.04,60
5. Hans Fassnacht (SFV) 2.04,69
6. András Hargitay (Ung.) 2.04,69
7. Hartmut Flöckner (SDV) 2.05,34
8. Folkert Meeuw (SFV) 2.05,57
10. Viktor Šarõgin (NSVL) eelu. (3.) 2.06,76

1976 Montreal (40/26)
1. Michael Bruner (USA) **1.59,23
2. Steven Gregg (USA) 1.59,54
3. William Forrester (USA) 1.59,96
4. Roger Pyttel (SDV) 2.00,02
5. Michael Kraus (SFV) 2.00,46
6. Brian Brinkley (Sbr.) 2.01,49
7. Jorge Delgado (Ek.) 2.01,95
8. Aleksandr Manatšinski (NSVL) 2.04,61
9. Mihhail Gorelik (NSVL) eelu. (3.) 2.02,96
31. Anatoli Smirnov (NSVL) eelu. (6.) 2.10,50

1980 Moskva (25/19)
1. Sergei Pessenko (NSVL) 1.59,76
2. Philip Hubble (Sbr.) 2.01,20
3. Roger Pyttel (SDV) 2.01,39
4. Peter Morris (Sbr.) 2.02,27
5. Mihhail Gorelik (NSVL) 2.02,44
6. Kees Vervoorn (Holl.) 2.02,52
7. Pär Arvidsson (Rts.) 2.02,61
8. Stephen Poulter (Sbr.) 2.02,93
10. Aleksandr Butšenkov (NSVL) eelu. (3.) 2.03,98

100 m SELILIKUJUMINE

1904 Saint Louis (4/3)
1. Walter Brack (Saksa) 1.16,8
2. Georg Hoffmann (Saksa) 1.18,0
3. Georg Zacharias (Saksa) 1.19,6
4. Charles Daniels (USA)
Distants oli 100 jardi (91,44 m).

1908 London (21/11)
1. Arno Bieberstein (Saksa) *1.24,6
2. Ludvig Dam (Taani) 1.26,6
3. Herbert Haresnape (Sbr.) 1.27,0
4. Gustav Aurisch (Saksa)

1912 Stokholm (18/7)
1. Harry Hebner (USA) (pf. *1.20,8) 1.21,2
2. Otto Fahr (Saksa) 1.22,4
3. Paul Kellner (Saksa) 1.24,0
4. András Baronyi (Ung.) 1.25,2
5. Otto Gross (Saksa) 1.25,8

1920 Antverpen (12/6)
1. Warren Paoa Kealoha (USA) (eelu. **1.14,8) 1.15,2
2. Raymond Kegeris (USA) 1.16,2
3. Gérard Blitz (Belgia) 1.19,0
4. Perry McGillivray (USA) 1.19,4
5. Harold Kruger (USA)
6. Gaspard Lemaire (Belgia)

1924 Pariis (20/11)
1. Warren Paoa Kealoha (USA) *1.13,2
2. Paul Wyatt (USA) 1.15,4
3. Károly Bartha (Ung.) 1.17,8
4. Gérard Blitz (Belgia) 1.19,6
5. Austin Rawlinson (Sbr.) 1.20,0
6. Giyo Saito (Jp.)

1928 Amsterdam (19/12)
1. George Kojac (USA) **1.08,2
2. Walter Laufer (USA) 1.10,0
3. Paul Wyatt (USA) 1.12,0
4. Toshio Iriye (Jp.) 1.13,6
5. Ernst-Joachim Küppers (Saksa) 1.13,8
6. John Besford (Sbr.) 1.15,4

1932 Los Angeles (16/9)
1. Masaji Kiyokawa (Jp.) 1.08,6
2. Toshio Iriye (Jp.) 1.09,8
3. Kentaro Kawatsu (Jp.) 1.10,0
4. Robert Zehr (USA) 1.10,9
5. Ernst-Joachim Küppers (Saksa) 1.11,3
6. Robert Kerber (USA) 1.12,8

1936 Berliin (30/17)
1. Adolph Kiefer (USA) *1.05,9
2. Albert Van de Weghe (USA) 1.07,7
3. Masaji Kiyokawa (Jp.) 1.08,4
4. Taylor Drysdale (USA) 1.09,4
5. Kiichi Yoshida (Jp.) 1.09,7
6. Yasuhiko Kojima (Jp.) 1.10,4
7. P. Oliver (Austr.) 1.10,7
29. Boris Roolaid (Eesti) eelu. (4.) 1.21,1

1948 London (39/24)
1. Allen Stack (USA) 1.06,4
2. Robert Cowell (USA) 1.06,5
3. Georges Vallerey (Pr.) 1.07,8
4. Mario Chaves (Arg.) 1.09,0
4. Clemente Mejía Ávila (Mehh.) 1.09,0
6. Johannes Wiid (L.-Aafr.) 1.09,1
7. William Brockway (Sbr.) 1.09,2
8. A. Kinnear (Sbr.) 1.09,6

1952 Helsingi (38/25)
1. Yoshinobu Oyakawa (USA) *1.05,4
2. Gilbert Bozon (Pr.) 1.06,2
3. Jack Taylor (USA) 1.06,4
4. Allen Stack (USA) 1.07,6

5.	Pedro Galvão (Arg.)	1.07,7
6.	Robert Wardrop (Sbr.)	1.07,8
7.	Boris Škanata (Jug.)	1.08,1
8.	Nicolaas Meiring (L.-Aafr.)	1.08,3
10.	Viktor Solovjov (NSVL) pf. (5.)	1.09,6
25.	Vladimir Lopatin (NSVL) eelu. (4.)	1.10,8
26.	Leonid Sagaiduk (NSVL) eelu. (5.)	1.11,4

1956 Melbourne (25/14)

1.	David Theile (Austr.)	*1.02,2
2.	John Monckton (Austr.)	1.03,2
3.	Frank McKinney (USA)	1.04,5
4.	Robert Christophe (Pr.)	1.04,9
5.	John Hayres (Austr.)	1.05,0
6.	Graham Sykes (Sbr.)	1.05,6
7.	Albert Wiggins (USA)	1.05,8
8.	Yoshinobu Oyakawa (USA)	1.06,9

1960 Rooma (37/27)

1.	David Theile (Austr.)	*1.01,9
2.	Frank McKinney (USA)	1.02,1
3.	Robert Bennett (USA)	1.02,3
4.	Robert Christophe (Pr.)	1.03,2
5.	Leonid Barbijer (NSVL)	1.03,5
6.	Wolfgang Wagner (S. ü. v./SDV)	1.03,5
7.	John Monckton (Austr.)	1.04,1
8.	Veiko Siimar (NSVL)	1.04,6

1968 México (37/26)

1.	Roland Matthes (SDV)	*58,7
2.	Charles Hickcox (USA)	1.00,2
3.	Ronald Mills (USA)	1.00,5
4.	Lawrence Barbiere (USA)	1.01,1
5.	James Shaw (Kan.)	1.01,4
6.	Bob Schoutsen (Holl.)	1.01,8
7.	Reinhardt Blechert (SFV)	1.01,9
8.	Franco Del Campo (It.)	1.02,0
10.	Juri Gromak (NSVL) pf. (4.)	1.02,4
12.	Viktor Mazanov (NSVL) pf. (8.)	1.02,5
20.	Jevgeni Spiridonov (NSVL) eelu. (4.)	1.04,2

1972 München (39/27)

1.	Roland Matthes (SDV)	*56,58
2.	Michael Stamm (USA)	57,70
3.	John Murphy (USA)	58,35
4.	Mitchell Ivey (USA)	58,48
5.	Igor Grivennikov (NSVL)	59,50
6.	Lutz Wanja (SDV)	59,80
7.	Jürgen Krüger (SDV)	59,93
8.	Tadashi Honda (Jp.)	1.00,41

1976 Montreal (41/28)

1.	John Naber (USA)	**55,49
2.	Peter Rocca (USA)	56,34
3.	Roland Matthes (SDV)	57,22
4.	Carlos Berrocal (Puert.)	57,28
5.	Lutz Wanja (SDV)	57,49
6.	Robert Jackson (USA)	57,69
7.	Mark Kerry (Austr.)	57,94
8.	Mark Tonelli (Austr.)	58,42
13.	Igor Omeltšenko (NSVL) pf. (6.)	58,77
38.	Ivan Mikolutski (NSVL) eelu. (6.)	1.03,86

1980 Moskva (33/22)

1.	Bengt Baron (Rts.)	56,53
2.	Viktor Kuznetsov (NSVL)	56,99
3.	Vladimir Dolgov (NSVL)	57,63
4.	Miloslav Rol'ko (Tšehh.)	57,74
5.	Sándor Wladár (Ung.)	57,84
6.	Fred Eefting (Holl.)	57,95
7.	Mark Tonelli (Austr.)	57,98
8.	Gary Abraham (Sbr.)	58,38
18.	Vladimir Šemetov (NSVL) eelu. (4.)	59,01

200 m SELILIUJUMINE

1900 Pariis (36/5)

1.	Ernst Hoppenberg (Saksa)	2.47,0
2.	Karl Ruberl (Austria)	2.56,0
3.	Johannes Drost (Holl.)	3.01,0
4.	Johannes Bloemen (Holl.)	3.02,2
5.	Thomas Burgess (Pr.)	3.12,6
6.	de Romand (Pr.)	3.38,0

1964 Tokio (34/21)

1.	Jed Graef (USA)	**2.10,3
2.	Gary Dilley (USA)	2.10,5
3.	Robert Bennett (USA)	2.13,1
4.	Shigeo Fukushima (Jp.)	2.13,2
5.	Ernst-Joachim Küppers (S. ü. v./SFV)	2.15,7
6.	Viktor Mazanov (NSVL)	2.15,9
7.	Ralph Hutton (Kan.)	2.15,9
8.	Peter Reynolds (Austr.)	2.16,6

1968 México (30/21)

1.	Roland Matthes (SDV)	*2.09,6
2.	Mitchell Ivey (USA)	2.10,6
3.	Jack Horsley (USA)	2.10,9
4.	Gary Hall (USA)	2.12,6
5.	Santiago Esteva (Hisp.)	2.12,9
6.	Leonid Dobroskokin (NSVL)	2.15,4
7.	Joachim Rother (SDV)	2.15,8
8.	Franco Del Campo (It.)	2.16,5

1972 München (36/25)

1.	Roland Matthes (SDV)	*2.02,82
2.	Michael Stamm (USA)	2.04,09
3.	Mitchell Ivey (USA)	2.04,33
4.	Bradford Cooper (Austr.)	2.06,59
5.	Tim McKee (USA)	2.07,29
6.	Lothar Hoack (SDV)	2.08,67
7.	Zoltán Verrasztó (Ung.)	2.10,09
8.	Jean-Paul Berjeau (Pr.)	2.11,77

1976 Montreal (33/23)

1.	John Naber (USA)	**1.59,19
2.	Peter Rocca (USA)	2.00,55
3.	Dan Harrigan (USA)	2.01,35
4.	Mark Tonelli (Austr.)	2.03,17
5.	Mark Kerry (Austr.)	2.04,07
6.	Miloslav Rol'ko (Tšehh.)	2.05,81
7.	Róbert Rudolf (Ung.)	2.07,30
8.	Zoltán Verrasztó (Ung.)	2.08,23
13.	Igor Omeltšenko (NSVL) eelu. (3.)	2.07,95
22.	Ivan Mikolutski (NSVL) eelu. (5.)	2.09,78

1980 Moskva (25/16)

1.	Sándor Wladár (Ung.)	2.01,93
2.	Zoltán Verrasztó (Ung.)	2.02,40
3.	Mark Kerry (Austr.)	2.03,14
4.	Vladimir Šemetov (NSVL)	2.03,48
5.	Fred Eefting (Holl.)	2.03,92
6.	Michael Söderlund (Rts.)	2.04,10
7.	Douglas Campbell (Sbr.)	2.04,23
8.	Paul Moorfoot (Austr.)	2.06,15
9.	Vladimir Dolgov (NSVL) eelu. (4.)	2.05,11
11.	Viktor Kuznetsov (NSVL) eelu. (3.)	2.05,14

400 m KOMPLEKSUJUMINE

1964 Tokio (30/18)

1.	Richard Roth (USA)	**4.45,4
2.	Roy Saari (USA)	4.47,1
3.	Gerhard Hetz (S. ü. v./SFV)	4.51,0
4.	Carl Robie (USA)	4.51,4
5.	John Gilchrist (Kan.)	4.57,6
6.	Johannes Jiskoot (Holl.)	5.01,9
7.	György Kosztolánczy (Ung.)	5.01,9
8.	Terry Buck (Austr.)	5.03,0

1968 México (35/22)

1.	Charles Hickcox (USA)	4.48,4
2.	Gary Hall (USA)	4.48,7
3.	Michael Holthaus (SFV)	4.51,4
4.	Gregory Buckingham (USA)	4.51,4
5.	John Gilchrist (Kan.)	4.56,7
6.	Reinhard Merkel (SFV)	4.59,8
7.	Andrei Dunajev (NSVL)	5.00,3
8.	Rafael Hernández (Mehh.)	5.04,3
14.	Vladimir Kravtšenko (NSVL) eelu. (4.)	5.08,7

1972 München (32/21)

1.	Gunnar Larsson (Rts.)	*4.31,98
2.	Tim McKee (USA)	*4.31,98
3.	András Hargitay (Ung.)	4.32,70
4.	Steven Furniss (USA)	4.35,44
5.	Gary Hall (USA)	4.37,38
6.	Bengt Gingsjö (Rts.)	4.37,96
7.	Graham Windeatt (Austr.)	4.40,39
8.	Wolfram Sperling (SDV)	4.40,66
9.	Mihhail Suhharev (NSVL) eelu. (3.)	4.43,13
18.	Valentin Partõka (NSVL) eelu. (3.)	4.50,03

1976 Montreal (33/20)

1.	Rodney Strachan (USA)	**4.23,68
2.	Tim McKee (USA)	4.24,62
3.	Andrei Smirnov (NSVL)	4.26,90
4.	András Hargitay (Ung.)	4.27,13
5.	Graham Smith (Kan.)	4.28,64
6.	Steven Furniss (USA)	4.29,23
7.	Andy Ritchie (Kan.)	4.29,87
8.	Hans-Joachim Geisler (SFV)	4.34,95
11.	Anatoli Smirnov (NSVL) eelu. (2.)	4.33,88
	Mihhail Gorelik (NSVL)	diskv. eelu.

1980 Moskva (24/15)

1.	Aleksandr Sidorenko (NSVL)	*4.22,89
2.	Sergei Fessenko (NSVL)	4.23,43
3.	Zoltán Verrasztó (Ung.)	4.24,24
4.	András Hargitay (Ung.)	4.24,48
5.	Djan Madruga (Bras.)	4.26,81
6.	Miloslav Rol'ko (Tšehh.)	4.26,99
7.	Leszek Górski (Poola)	4.28,89
8.	Daniel Machek (Tšehh.)	4.29,86
15.	Vladimir Šemetov (NSVL) eelu. (5.)	4.34,01

4 × 200 m VABAUJUMINE

1908 London (6)

1. Suurbritannia (John Derbyshire, Paul Radmilovic, William Foster, Henry Taylor) (eelu. **10.53,2) 10.55,6
2. Ungari (József Munk, Imre Zachár, Béla Las-Torres, Zoltán Halmay) 10.59,0
3. USA (Harry Hebner, Leo Goodwin, Charles Daniels, Leslie Rich) 11.02,8
4. Australaasia (Frank Beaurepaire, F. Springfield, R. Baker, Theodore Tartakover)

1912 Stokholm (5)

1. Australaasia (Cecil Healy, Malcolm Champion, Leslie Boardman, Harold Hardwick) **10.11,6
2. USA (Kenneth Huszagh, Harry Hebner, Perry McGillivray, Duke Paoa Kahanamoku) 10.20,2
3. Suurbritannia (William Foster, Thomas Sydney Battersby, John Hatfield, Henry Taylor) 10.28,2
4. Saksamaa (Oskar Schiele, Georg Kunisch, Kurt Bretting, Max Ritter) 10.37,0

Ungari meeskond loobus finaalist.

1920 Antverpen (7)

1. USA (Perry McGillivray, Pua Kela Kealoha, Norman Ross, Duke Paoa Kahanamoku) **10.04,4
2. Austraalia (Henry Hay, William Herald, Ivan Stedman, Frank Beaurepaire) 10.25,4
3. Suurbritannia (Leslie Savage, Percy Peter, Henry Taylor, Harold Annison) 10.37,2
4. Rootsi (Robert Andersson, Frans Möller, Orvar Trolle, Arne Borg) 10.50,2
5. Itaalia (Mario Massa, Agostino Frassinetti, Antonio Quarantotto, Gilio Bisagno)
6. Belgia (Gérard Blitz, Joseph Cludts, Pierre Vermetten, René Bauwens)

1924 Pariis (13)

1. USA (Wallace O'Connor, Harry Glancy, Ralph Breyer, Johnny Weissmuller) **9.53,4
2. Austraalia (Maurice Christie, Ernest Henry, Frank Beaurepaire, Andrew Charlton) 10.02,2
3. Rootsi (Georg Werner, Orvar Trolle, Åke Borg, Arne Borg) 10.06,8
4. Jaapan (Torahiko Miyahata, Katsuo Takaishi, Kazuo Noda, Kazuo Onoda) 10.15,2
5. Suurbritannia (J. Thomson, Albert Dicken, Harold Annison, Percy Peter) 10.29,4
6. Prantsusmaa (Guy Middleton, Henri Padou, Émile Vanzeveren, Émile Zeibig) 10.39,4

1928 Amsterdam (13)

1. USA (Austin Clapp, Walter Laufer, George Kojac, Johnny Weissmuller) **9.36,2
2. Jaapan (Hiroshi Yoneyama, Nobuo Arai, Tokuhei Sata, Katsuo Takaishi) 9.41,4
3. Kanada (Munroe Bourne, James Thompson, Garnet Ault, Walter Spence) 9.47,8
4. Ungari (András Wanié, Géza Tarródy, Rezső Wanié, István Bárány) 9.57,0
5. Rootsi (Aulo Gustafsson, Sven Pettersson, Eskil Lundahl, Arne Borg) 10.01,8
6. Suurbritannia (Percy Peter, Joseph Whiteside, Reginald Sutton, Albert Dicken) 10.15,8

1932 Los Angeles (7)

1. Jaapan (Yasuji Miyazaki, Masanori Yusa, Takashi Yokoyama, Hisakichi Toyoda) **8.58,4
2. USA (Frank Booth, George Fissler, Maiola Kalili, Manuella Kalili) 9.10,5
3. Ungari (András Wanié, László Szabados, András Székely, István Bárány) 9.31,4

4. Kanada (George Larson, George Burrows, Walter Spence, Munroe Bourne) 9.36,3
5. Suurbritannia (Joseph Whiteside, Robert Leivers, Mostyn French-Williams, Reginald Sutton) 9.45,8
6. Argentiina (Carlos Ramón Kennedy, Leopoldo Tahier, Roberto Peper, Alfredo Borca) 10.13,1

1936 Berliin (18)

1. Jaapan (Masanori Yusa, Shigeo Sugiura, Masaharu Taguchi, Shigeo Arai) **8.51,5
2. USA (Ralph Flanagan, John Macionis, Paul Wolf, Jack Medica) 9.03,0
3. Ungari (Árpád Lengyel, Oszkár Abay-Nemes, Ödön Gróf, Ferenc Csik) 9.12,3
4. Prantsusmaa (Alfred Nakache, Christian Talli, René Cavalero, Jean Taris) 9.16,2
5. Saksamaa (Werner Plath, Wolfgang Heinrich, Hermann Heibel, Helmuth Fischer) 9.19,0
6. Suurbritannia (Mostyn French-Williams, Romana Gabrielson, Robert Leivers, Norman Wainwright) 9.21,5
7. Kanada (Munroe Bourne, Hamerton, Hooper, Pirie) 9.27,5
8. Rootsi (Björn Borg, Boldén, Pettersson, Werner) 9.37,5

1948 London (14)

1. USA (Walter Ris, James McLane, Wallace Wolf, William Smith) **8.46,0
2. Ungari (Imre Nyéki, György Mitró, Elemér Szathmáry, Géza Kádas) 8.48,4
3. Prantsusmaa (Joseph Bernardo, Henri Padou, René Cornu, Alexandre Jany) 9.08,0
4. Rootsi (Martin Lundén, Per-Olof Olsson, Per-Olof Östrand, Olle Johansson) 9.09,1
5. Jugoslaavia (Vanja Ilić, Ciril Pelhan, Ivan Puhar, Branko Vidović) 9.14,0
6. Argentiina (Horatio White, José Duranona, Juan Garay, Alfredo Yantorno) 9.19,2
7. Mehhiko (R. Bravo Prieto, A. Maldonado Campos, Díaz Castillo, Alberto Ahumada Isaac) 9.20,2
8. Brasiilia (Sérgio Alencar Rodrigues, Willy Jordan, Rolf Egon Kestener, Aram Boghossián) 9.31,0

1952 Helsingi (17)

1. USA (Wayne Moore, William Woolsey, Ford Konno, James McLane) *8.31,1
2. Jaapan (Hiroshi Suzuki, Yoshihiro Hamaguchi, Toru Goto, Teijiro Tanikawa) 8.33,5
3. Prantsusmaa (Joseph Bernardo, Aldo Eminente, Alexandre Jany, Jean Boiteux) 8.45,9
4. Rootsi (Lars Svantesson, Göran Larsson, Per-Olof Östrand, Olle Johansson) 8.46,8
5. Ungari (László Gyöngyösi, György Csordás, Géza Kádas, Imre Nyéki) 8.52,6
6. Suurbritannia (Frederick Botham, Ronald Burns, Thomas Welsh, John Wardrop) 8.52,9
7. Lõuna-Aafrika Liit (Graham Johnston, Dennis Ford, John Durr, Peter Duncan) 8.55,1
8. Argentiina (Federico Zwanck, Marcelo Trabucco, Pedro Galvão, Severo Yantorno) 8.56,9
10. NSV Liit (Viktor Drobinski, Vassili Karmanov, Leonid Meškov, Lev Balandin) eelu. (4.) 9.01,9

1956 Melbourne (11)

1. Austraalia (Kevin O'Halloran, John Devitt, Murray Rose, Jon Henricks) **8.23,6
2. USA (Richard Hanley, George Breen, William Woolsey, Ford Konno) 8.31,5
3. NSV Liit (Vitali Sorokin, Vladimir Struzanov, Gen-

nadi Nikolajev, Boriss Nikitin)
4. Jaapan (Manabu Koga, Atsushi Tani, Koji Nonoshita, Tsuyoshi Yamanaka) 8.36,6
5. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Hans Köhler, Hans-Joachim Reich, Hans Zierold, Horst Bleeker) 8.43,4
6. Suurbritannia (Kenneth Williams, Ronald Roberts, Neil McKechnie, John Wardrop) 8.45,2
7. Itaalia (Federico Dennerlein, P. Galletti, G. Elmi, Angelo Romani) 8.46,2
8. Lõuna-Aafrika Liit (W. Steward, A. Briscoe, Dennis Ford, Peter Duncan) 8.49,5

1960 Rooma (15)

1. USA (George Harrison, Richard Blick, Michael Troy, Jeffrey Farrell) **8.10,2
2. Jaapan (Makoto Fukui, Hiroshi Ishii, Tsuyoshi Yamanaka, Tatsuo Fujimoto) 8.13,2
3. Austraalia (David Dickson, John Devitt, Murray Rose, John Konrads) 8.13,8
4. Suurbritannia (Anthony Milton, John Martin-Dye, Richard Campion, Ian Black) 8.28,1
5. Soome (Ilkka Suvanto, Kari Haavisto, Stig-Olof Grenner, Karri Käyhkö) 8.29,7
6. Rootsi (Sven-Göran Johansson, Lars-Erik Bengtsson, Bengt-Olof Nordvall, Per-Ola Lindberg) 8.31,0
7. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Frank Wiegand, Gerhard Hetz, Hans Zierold, Hans-Joachim Klein) 8.31,8
8. NSV Liit (Igor Lužkovski, Gennadi Nikolajev, Vitali Sorokin, Boriss Nikitin) 8.32,2

1964 Tokio (15)

1. USA (Stephen Clark, Roy Saari, Gary Ilman, Donald Schollander) **7.52,1
2. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Horst-Günter Gregor, Gerhard Hetz, Frank Wiegand, Hans-Joachim Klein) 7.59,3
3. Jaapan (Makoto Fukui, Kunihiro Iwasaki, Toshio Shoji, Yukiaki Okabe) 8.03,8
4. Austraalia (David Dickson, Allan Wood, Peter Doak, Robert Windle) 8.05,7
5. Rootsi (Mats Svensson, Lester Eriksson, Hans Rosendahl, Jan Lundin) 8.08,0
6. Prantsusmaa (Jean-Pascal Curtillet, Pierre Canavese, Francis Luyce, Alain Gottvalles) 8.08,7
7. NSV Liit (Semjon Belits-Geiman, Vladimir Berezin, Aleksandr Paramonov, Jevgeni Novikov) 8.15,1
8. Itaalia (Sergio De Gregorio, Bruno Bianchi, Giovanni Orlando, Pietro Boscaini) 8.18,1

1968 México (16)

1. USA (John Nelson, Stephen Rerych, Mark Spitz, Donald Schollander) 7.52,3
2. Austraalia (Gregory Rogers, Graham White, Robert Windle, Michael Wenden) 7.53,7
3. NSV Liit (Vladimir Bure, Semjon Belits-Geiman, Georgi Kulikov, Leonid Iljitšov) 8.01,6
4. Kanada (George Smith, Ronald Jacks, John Gilchrist, Ralph Hutton) 8.03,2
5. Prantsusmaa (Michel Rousseau, Gérard Letast, Francis Luyce, Alain Mosconi) 8.03,7
6. Saksa FV (Hans Fassnacht, Olaf von Schilling, Folkert Meeuw, Wolfgang Kremer) 8.04,3
7. Saksa DV (Frank Wiegand, Horst-Günter Gregor, Alfred Müller, Jochen Herbst) 8.06,0
8. Rootsi (Hans Ljungberg, Gunnar Larsson, Olof Ferm, Lester Eriksson) 8.12,1

1972 München (14)

1. USA (John Kinsella, Frederick Tyler, Steven Genter, Mark Spitz) **7.35,78

2. Saksa FV (Klaus Steinbach, Werner Lampe, Hans-Günter Vrsseler, Hans Fassnacht) 7.41,69
3. NSV Liit (Igor Grivennikov, Viktor Mazanov, Georgi Kulikov, Vladimir Bure) 7.45,76
4. Rootsi (Bengt Gingsjö, Hans Ljungberg, Anders Bellbring, Gunnar Larsson) 7.47,37
5. Austraalia (Michael Wenden, Graham Windeatt, Robert Nay, Bradford Cooper) 7.48,66
6. Saksa DV (Wilfried Hartung, Peter Bruch, Udo Poser, Lutz Unger) 7.49,11
7. Kanada (Bruce Robertson, Brian Phillips, Ian MacKenzie, Ralph Hutton) 7.53,61
8. Suurbritannia (Brian Brinkley, John Mills, Michael Bailey, Colin Cunningham) 7.55,59

1976 Montreal (18)

1. USA (Michael Bruner, Bruce Furniss, John Naber, James Montgomery) **7.23,22
2. NSV Liit (Vladimir Raskatov, Andrei Bogdanov, Sergei Kopljakov, Andrei Krõlov) 7.27,97
3. Suurbritannia (Alan McClatchey, David Dunne, Gordon Downie, Brian Brinkley) 7.32,11
4. Saksa FV (Klaus Steinbach, Peter Nocke, Werner Lampe, Hans-Joachim Geisler) 7.32,27
5. Saksa DV (Roger Pyttel, Wilfried Hartung, Rainer Strohbach, Frank Pfütze) 7.38,92
6. Holland (Abdul Reasang, René van der Kuil, André In Het Veld, Henk Elzerman) 7.42,56
7. Rootsi (Per Arvidsson, Peter Pettersson, Andres Bellbring, Bengt Gingsjõ) 7.42,84
8. Itaalia (Marcello Guarducci, Roberto Pangaro, Paolo Barelli, Paolo Revelli) 7.43,39

1980 Moskva (13)

1. NSVL (Sergei Kopljakov, Vladimir Salnikov, Ivar Stukolkin, Andrei Krõlov) 7.23,50
2. Saksa DV (Frank Pfütze, Jörg Woithe, Detlev Grabs, Rainer Strohbach) 7.28,60
3. Brasiilia (Jorge Fernandes, Marcus Mattioli, Ciro Delgado, Djan Madruga) 7.29,30
4. Rootsi (Michael Söderlund, Pelle Wikström, Per-Alvar Magnusson, Thomas Lejdström) 7.30,10
5. Itaalia (Paolo Revelli, Raffaele Franceschi, Andrea Ceccarini, Fabrizio Rampazzo) 7.30,37
6. Suurbritannia (Douglas Campbell, Phillip Hubble, Martin Smith, Andrew Astbury) 7.30,81
7. Austraalia (Graeme Brewer, Mark Tonelli, Mark Kerry, Ron McKeon) 7.30,82
8. Prantsusmaa (Fabien Noël, Marc Lazzaro, Dominique Petit, Pascal Laget) 7.36,08

4 × 100 m KOMBINEERITUD TEATEUJUMINE

1960 Rooma (18)

1. USA (Frank McKinney, Paul Hait, Lance Larson, Jeffrey Farrell) **4.05,4
2. Austraalia (David Theile, Terry Gathercole, Neville Hayes, Geoffrey Shipton) 4.12,0
3. Jaapan (Kazuo Tomita, Yoshihiko Osaki, Koichi Hirakida, Keigo Shimizu) 4.12,2
4. Kanada (Robert Wheaton, Steve Rabinovitch, Cameron Grout, Richard Pound) 4.16,8
5. NSV Liit (Leonid Barbijer, Leonid Kolesnikov, Grigori Kisseljov, Igor Lužkovski) 4.16,8
6. Itaalia (Giuseppe Avellone, Roberto Lazzari, Federico Dennerlein, Bruno Bianchi) 4.17,2
7. Suurbritannia (Graham Sykes, Charles Walkden, Ian Black, Stanley Clarke) 4.17,6
8. Holland (Johannes Jiskoot, Wieger Mensonides, Gijs Korteweg, Ronald Kroon) 4.18,2

1964 Tokio (14)
1. USA (Thompson Mann, William Craig, Fred Schmidt, Stephen Clark) **3.58,4
2. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Ernst-Joachim Küppers, Egon Henninger, Horst-Günter Gregor, Hans-Joachim Klein) 4.01,6
3. Austraalia (Peter Reynolds, Ian O'Brien, Kevin Berry, David Dickson) 4.02,3
4. NSV Liit (Viktor Mazanov, Georgi Prokopenko, Valentin Kuzmin, Vladimir Šuvalov) 4.04,2
5. Jaapan (Shigeo Fukushima, Kenji Ishikawa, Isao Nakajima, Yukiaki Okabe) 4.06,6
6. Ungari (József Csikány, Ferenc Lenkei, József Gulrich, Gyula Dobai) 4.08,5
7. Itaalia (Chiaffredo Rora, Gian Gross, Giampiero Fossati, Pietro Boscaini) 4.10,3
8. Suurbritannia (Geoffrey Thwaites, Neil Nicholson, Brian Jenkins, Robert McGregor) 4.11,4

1968 México (18)
1. USA (Charles Hickcox, Donald McKenzie, Douglas Russell, Kenneth Walsh) **3.54,9
2. Saksa DV (Roland Matthes, selili **58,0, Egon Henninger, Horst-Günter Gregor, Frank Wiegand) 3.57,5
3. NSV Liit (Juri Gromak, Vladimir Kossinski, Vladimir Nemšilov, Leonid Iljitšov) 4.00,7
4. Austraalia (Karl Byrom, Ian O'Brien, Robert Cusack, Michael Wenden) 4.00,8
5. Jaapan (Kishio Tanaka, Nobutaka Taguchi, Satoshi Maruya, Kunihiro Iwasaki) 4.01,8
6. Saksa FV (Reinhardt Blechert, Gregor Betz, Lutz Stoklasa, Wolfgang Kremer) 4.05,4
7. Kanada (James Shaw, William Mahony, Toomas Arusoo, John Gilchrist) 4.07,3
8. Hispaania (Santiago Esteva, José Durán, Arturo Lang-Lentón, José Chicoy) 4.08,8

1972 München (17)
1. USA (Michael Stamm, Thomas Bruce, Mark Spitz, Jeffrey Heidenreich) **3.48,16
2. Saksa DV (Roland Matthes, selili **56,30, Klaus Katzur, Hartmut Flöckner, Lutz Unger) 3.52,12
3. Kanada (Eric Fish, William Mahony, Bruce Robertson, Robert Kasting) 3.52,26
4. NSV Liit (Igor Grivennikov, Nikolai Pankin, Viktor Šarõgin, Vladimir Bure) 3.53,26
5. Brasiilia (Rómulo-Duncan Arantes, José Fiolo, Sérgio Waismann, José Diniz Aranha) 3.57,89
6. Jaapan (Tadashi Honda, Nobutaka Taguchi, Yasuhiro Komazaki, Jiro Sasaki) 3.58,23
7. Suurbritannia (Colin Cunningham, David Wilkie, John Mills, Malcolm Windeatt) 3.58,82
8. Ungari (László Cseh, Sándor Szabó, István Szentirmay, Attila Császári) 3.59,07

1976 Montreal (14)
1. USA (John Naber, John Hencken, Matt Vogel, James Montgomery) **3.42,22
2. Kanada (Stephen Pickell, Graham Smith, Clay Evans, Gary MacDonald) 3.45,94
3. Saksa FV (Klaus Steinbach, Walter Kusch, Michael Kraus, Peter Nocke) 3.47,29
4. Suurbritannia (James Carter, David Wilkie, John Mills, Brian Brinkley) 3.49,56
5. NSV Liit (Igor Omeltšenko Arvydas Juozaitis, Jevgeni Seredin, Andrei Krõlov) 3.49,90
6. Austraalia (Mark Kerry, Paul Jarvie, Neil Rogers, Peter Coughlan) 3.51,54
7. Itaalia (Enrico Bisso, Giorgio Lalle, Paolo Barelli, Marcello Guarducci) 3.52,92
8. Jaapan (Tadashi Honda, Nobutaka Taguchi, Hideaki Hara, Tsuyoshi Yanagidate) 3.54,74

1980 Moskva (13)
1. Austraalia (Mark Kerry, Peter Evans, Mark Tonelli, Neil Brooks) 3.45,70
2. NSVL (Viktor Kuznetsov, Arsen Miskarov, Jevgeni Seredin, Sergei Koplja-kov) 3.45,92
3. Suurbritannia (Gary Abraham, Duncan Goodhew, David Lowe, Martin Smith) 3.47,71
4. Saksa DV (Dietmar Göhring, Jörg Walter, Roger Pyttel, Jörg Woithe) 3.48,25
5. Prantsusmaa (Frédéric Delcourt, Olivier Borios, Xavier Savin, René Ecuyer) 3.49,19
6. Ungari (Sándor Wladár, János Dzvonyár, Zoltán Verrasztó, Gábor Mészá-ros) 3.50,29
7. Holland (Fred Eefting, Albert Boonstra, Kees Vervoorn, Cees Winkel) 3.51,81
8. Brasiilia (Rómulo Arantes, Sergio Ribeiro, Claudio Kostener, Jorge Fernandes) 3.53,24

VAREM KAVAS OLNUD ALAD

50 jardi (45,72 m) VABAUJUMINE

1904 Saint Louis (11/2)
1. Zoltán Halmay (Ung.) 28,0
2. Scott Leary (USA) 28,6
3. Charles Daniels (USA)
4. Francis Gailey (USA)

500 m VABAUJUMINE

1896 Ateena (3/2)
1. Paul Neumann (Austria) 8.12,6
2. Antonios Pepanos (Kr.) — 30 m
3. Efstathios Chorophas (Kr.)

880 jardi (804,65 m) VABAUJUMINE

1904 Saint Louis (10/4)
1. Emil Rausch (Saksa) 13.11,4
2. Francis Gailey (USA) 13.23,4
3. Géza Kiss (Ung.)
4. Otto Wahle (Austria)

1000 m VABAUJUMINE

1900 Pariis (16/6)
1. John Jarvis (Sbr.) 13.40,2
2. Otto Wahle (Austria) 14.53,6
3. Zoltán Halmay (Ung.) 15.16,4
4. Max Hainle (Saksa) 15.22,6
5. Loüis Martin (Pr.) 16.30,4
6. Leuillieux (Pr.) 16.53,2

1200 m VABAUJUMINE

1896 Ateena (9/4)
1. Alfréd Hajós (Ung.) 18.22,2
2. Ioannis Andreu (Kr.) 21.03,4
3. Efstathios Chorophas (Kr.)
4. Gardner Williams (USA)

1 milli (1609,34 m) VABAUJUMINE

1904 Saint Louis (11/4)
1. Emil Rausch (Saksa) 27.18,2
2. Géza Kiss (Ung.) 28.28,2
3. Francis Gailey (USA) 28.54,0
4. Otto Wahle (Austria)
5. Louis Handley (USA)
6. John Meyers (USA)

4000 m VABAUJUMINE

1900 Pariis (29/7)
1. John Jarvis (Sbr.) 58.24,0
2. Zoltán Halmay (Ung.) 1:08.55,4
3. Louis Martin (Pr.) 1:13.08,4
4. Thomas Burgess (Pr.) 1:15.07,6
5. Eduard Meijer (Holl.) 1:16.37,2
6. Fabio Mainoni (It.) 1:18.25,4

400 m RINNULIUJUMINE

1904 Saint Louis (4/2)
1. Georg Zacharias (Saksa) 7.23,6
2. Walter Brack (Saksa) 7.33,0
3. Jamison Handy (USA)
4. Edgar Adams (USA)

Distants oli 440 jardi (402,34 m).

1912 Stokholm (17/10)
1. Walther Bathe (Saksa) *6.29,6
2. Thor Henning (Rts.) 6.35,6
3. Percy Courtman (Sbr.) 6.36,4

4. Kurt Malisch (Saksa) 6.36,8
Wilhelm Lützow (Saksa) katk.

1920 Antverpen (18/10)
1. Håkan Malmrot (Rts.) 6.31,8
2. Thor Henning (Rts.) 6.45,2
3. Arvo Aaltonen (Soome) 6.48,0
4. Jack Howell (USA) 6.51,0
5. Per Cederblom (Rts.)
6. Michael McDermott (USA)

200 m KOMPLEKSUJUMINE

1968 México (46/27)
1. Charles Hickcox (USA) *2.12,0
2. Gregory Buckingham (USA) 2.13,0
3. John Ferris (USA) 2.13,3
4. Juan Bello (Peruu) 2.13,7
5. George Smith (Kan.) 2.15,9
6. John Gilchrist (Kan.) 2.16,6
7. Michael Holthaus (SFV) 2.16,8
8. Péter Lázár (Ung.) 2.18,3
13. Vladimir Kravtšenko (NSVL) eelu. (1.) 2.18,6
32. Andrei Dunajev (NSVL) eelu. (6.) 2.25,9

1972 München (40/27)
1. Gunnar Larsson (Rts.) **2.07,17
2. Tim McKee (USA) 2.08,37
3. Steven Furniss (USA) 2.08,45
4. Gary Hall (USA) 2.08,49
5. András Hargitay (Ung.) 2.09,66
6. Mihhail Suhharev (NSVL) 2.11,78
7. Juan Bello (Peruu) 2.11,87
8. Hans Ljungberg (Rts.) 2.13,56
11. Valentin Partõka (NSVL) eelu. (3.) 2.13,24

MADRUSTE 100 m UJUMINE

1896 Ateena (3/1)
1. Ioannis Malokinis (Kr.) 2.20,4
2. S. Chasapis (Kr.)
3. Dimitrios Drivas (Kr.)

200 m TAKISTUS-UJUMINE

1900 Pariis (12/5)
1. Frederick Lane (Austr.) 2.38,4
2. Otto Wahle (Austria) 2.40,0
3. Peter Kemp (Sbr.) 2.47,4
4. Karl Ruberl (Austria) 2.51,2
5. Stapleton (Sbr.) 2.55,0
6. William Henry (Sbr.) 2.58,0

ALLVEEUJUMINE

1900 Pariis (10/4)
1. Charles de Vendeville (Pr.) (1.08,4) 188,4 p.
2. A. Six (Pr.) (1.05,4) 185,4 p.
3. Peder Lykkeberg (Taani) (1.30,0) 147,0 p.
4. de Romand (Pr.) (50,2) 145,2 p.
5. Tisserand (Pr.) (48,0) 109,5 p.
6. Hans Aniol (Saksa) (31,9) 103,9 p.

Ujujad said iga vee all läbitud meetri eest 2 p. ja iga vee all viibitud sekundi eest 1 p.

4×50 jardi (4×45,72 m) VABAUJUMINE

1904 Saint Louis (1)
1. USA (*New York Athletic Club*: Joseph Ruddy, Leo Goodwin, Louis Handley, Charles Daniels) 2.04,6
2. USA (*Chicago Athletic Club*: David Hammond, William Tuttle, H. Goetz, Raymond Thorne)
3. USA (*Missouri Athletic Club*, Saint Louis: Amadee Reyburn, Gwynne Evans, Marquard Schwartz, W. Orthwein)
4. USA (*San Francisco Athletic Club*)

4×100 m VABAUJUMINE

1964 Tokio (13)
1. USA (Stephen Clark, Michael Austin, Gary Ilman, Donald Schollander) **3.33,2
2. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Horst Löffler, Frank Wiegand, Uwe Jacobsen, Hans-Joachim Klein) 3.37,2
3. Austraalia (David Dickson, Peter Doak, John Ryan, Robert Windle) 3.39,1
4. Jaapan (Kunihiro Iwasaki, Tadahuru Goto, Tatsuo Fujimoto, Yukiaki Okabe) 3.40,5

5. Rootsi (Bengt-Olof Nordvall, Erik Eriksson, Jan Lundin, Per-Ola Lindberg) 3.40,7
6. NSV Liit (Viktor Mazanov, Vladimir Suvalov, Viktor Semtšenkov, Juri Sumtsov) 3.42,1
7. Suurbritannia (Robert Lord, John Martin-Dye, Peter Rendrew, Robert McGregor) 3.42,6

Prantsusmaa meeskond diskvalifitseeriti.

1968 México (16)
1. USA (Zachary Zorn, Stephen Rerych, Mark Spitz, Kenneth Walsh) **3.31,7
2. NSV Liit (Semjon Belits-Geiman, Viktor Mazanov, Leonid Iljitšov, Georgi Kulikov) 3.34,2
3. Austraalia (Gregory Rogers, Robert Cusack, Robert Windle, Michael Wenden) 3.34,7
4. Suurbritannia (Mike Turner, Robert McGregor, Anthony Jarvis, David Hembrow) 3.38,4
5. Saksa DV (Frank Wiegand, Horst-Günter Gregor, Udo Poser, Lothar Gericke) 3.38,8
6. Saksa FV (Peter Schorning, Wolfgang Kremer, Olaf von Schilling, Hans Fassnacht) 3.39,0
7. Kanada (Glen Finch, Ralph Hutton, John Gilchrist, George Smith) 3.39,2
8. Jaapan (Kunihiro Iwasaki, Masayuki Ohsawa, Satoru Nakano, Teruhiko Kitani) 3.41,5

1972 München (14)
1. USA (David Edgar, John Murphy, Jeffrey Heidenreich, Mark Spitz) **3.26,42
2. NSV Liit (Vladimir Bure, Viktor Mazanov, Viktor Abeimov, Igor Grivennikov) 3.29,72
3. Saksa DV (Roland Matthes, Wilfried Hartung, Peter Brach, Lutz Unger) 3.32,42
4. Brasiilia (Ruy Aquino Oliveira, Paulo Zanetti, Paulo Becskehazy, José Diniz Aranha) 3.33,14
5. Kanada (Bruce Robertson, Brian Phillips, Timothy Bach, Robert Kasting) 3.33,20
6. Saksa FV (Klaus Steinbach, Werner Lampe, Rainer Jacob Hans Fassnacht) 3.33,90
7. Prantsusmaa (Gilles Vigne, Alain Mosconi, Alain Hermitte, Michel Rousseau) 3.34,13
8. Hispaania (Jorge Comas, Antonio Culebras, Enrique Melo, José Pujol) 3.38,21

MEESKONDLIK 200 m UJUMINE

1900 Pariis (4/2)
1. Saksamaa (Ernst Hoppenberg, Max Hainle, Max Schöne, Julius Frey, Herbert von Petersdorff) 32 p.
2. Prantsusmaa (*Tritons Lillois*: Bertrand, Maurice Hochepied, Verbecke, Cadet, Victor Hochepied) 51 p.
3. Prantsusmaa (*Pupilles de Neptune*, Lille: Leuillieux, Louis Martin, Houben, Tartara, Désiré Merchez) 65 p.
4. Prantsusmaa (*Libellule*, Pariis) 65 p.

Ei ole teada, kas võistlusmaa oli 5×40 m või 5×200 m. Ilmselt ei sarnanenud see meeskondlik võistlus muude olümpiamängude teatevõistlustega. Arvatavasti peeti individuaalvõistlus ning meeskonna tulemus saadi viie mehe kohapunkte liites.

NAISED 100 m VABAUJUMINE

1912 Stokholm (27/8)
1. Fanny Durack (Austr.) (eelu. **1.19,8) 1.22,2
2. Wilhelmina Wylie (Austr.) 1.25,4
3. Jennie Fletcher (Sbr.) 1.27,0
4. Grete Rosenberg (Saksa) 1.27,2
5. Annie Speirs (Sbr.) 1.27,4

Daisy Curwen (Sbr.) loobus finaalist.

1920 Antverpen (16/8)

1. Ethelda Bleibtrey (USA)	**1.13,6
2. Irene Guest (USA)	1.17,0
3. Frances Schroth (USA)	1.17,2
4. Constance Jeans (Sbr.)	1.22,8
5. Violet Walrond (Uus-M.)	
6. Jane Gylling (Rts.)	

1924 Pariis (16/7)

1. Ethel Lackie (USA)	1.12,4
2. Mariechen Wehselau (USA)	
(eelu. **1.12,2)	1.12,8
3. Gertrude Ederle (USA)	1.14,2
4. Constance Jeans (Sbr.)	1.15,4
5. Irene Vera Tanner (Sbr.)	1.20,8
6. Maria Vierdag (Holl.)	

1928 Amsterdam (24/11)

1. Albina Osipowich (USA)	*1.11,0
2. Eleanor Garatti (USA)	1.11,4
3. Margaret Joyce Cooper (Sbr.)	1.13,6
4. Jean McDowall (Sbr.)	1.13,8
5. Susan Laird (USA)	1.14,6
6. Charlotte Lehmann (Saksa)	1.15,2

1932 Los Angeles (20/10)

1. Helene Madison (USA)	*1.06,8
2. Willemijntje den Ouden (Holl.)	1.07,8
3. Eleanor Saville-Garatti (USA)	1.08,2
4. Josephine McKim (USA)	1.09,3
5. Neville Bult (Austr.)	1.09,9
6. Jennie Makaal (L.-Aafr.)	1.10,8

1936 Berliin (33/14)

1. Hendrika Mastenbroek (Holl.)	*1.05,9
2. Jeanette Campbell (Arg.)	1.06,4
3. Gisela Arendt (Saksa)	1.06,6
4. Willemijntje den Ouden (Holl.)	1.07,6
5. Catherina Wagner (Holl.)	1.08,1
6. Olive McKean (USA)	1.08,4
7. Katherine Rawls (USA)	1.08,7

1948 London (34/14)

1. Greta Andersen (Taani) eelu. (*1.05,9)	1.06,3
2. Ann Curtis (USA)	1.06,5
3. Marie-Louise Vaessen (Holl.)	1.07,6
4. Karen Harup (Taani)	1.08,1
5. Ingegärd Fredin (Rts.)	1.08,4
6. Irma Schuhmacher (Holl.)	1.08,4
7. Elisabeth Ahlgren (Rts.)	1.08,8
8. Fritze Carstensen (Taani)	1.09,1

1952 Helsingi (41/19)

1. Katalin Szőke (Ung.)	1.06,8
2. Johanna Termeulen (Holl.)	1.07,0
3. Judit Temes (Ung.) eelu. (*1.05,5)	1.07,1
4. Joan Harrison (L.-Aafr.)	1.07,1
5. Joan Alderson (USA)	1.07,1
6. Irma Heyting-Schuhmacher (Holl.)	1.07,3
7. Marilee Stepan (USA)	1.08,0
8. Angela Barnwell (Sbr.)	1.08,6

1956 Melbourne (35/16)

1. Dawn Fraser (Austr.)	**1.02,0
2. Lorraine Crapp (Austr.)	1.02,3
3. Faith Leech (Austr.)	1.05,1
4. Joan Rosazza (USA)	1.05,2
5. Virginia Grant (Kan.)	1.05,4
6. Shelley Mann (USA)	1.05,6
7. Marrion Rae (Uus-M.)	1.05,6
8. Natalie Myburgh (L.-Aafr.)	1.05,8

1960 Rooma (32/19)

1. Dawn Fraser (Austr.)	*1.01,2
2. Christine von Saltza (USA)	1.02,8
3. Natalie Steward (Sbr.)	1.03,1
4. Carolyn Wood (USA)	1.03,4
5. Csilla Madarász (Ung.)	1.03,6
6. Erica Terpstra (Holl.)	1.04,3
7. Cornelia Gastelaars (Holl.)	1.04,7
8. Mary Stewart (Kan.)	1.05,5
17. Marina Šamal (NSVL) eelu. (4.)	1.06,4
19. Ulvi Voog (NSVL) eelu. (5.)	1.06,7

1964 Tokio (44/22)

1. Dawn Fraser (Austr.)	*59,5
2. Sharon Stouder (USA)	59,9
3. Kathleen Ellis (USA)	1.00,8
4. Erica Terpstra (Holl.)	1.01,8
5. Marion Lay (Kan.)	1.02,2
6. Csilla Dobay-Madarász (Ung.)	1.02,4
7. Ann-Christine Hagberg (Rts.)	1.02,5
8. Lynette Bell (Austr.)	1.02,7
19. Natalja Bõstrova (NSVL) eelu. (4.)	1.04,0
20. Natalja Ustinova (NSVL) eelu. (3.)	1.04,2

1968 México (57/27)

1. Jan Henne (USA)	1.00,0
2. Susan Pedersen (USA)	1.00,3
3. Linda Gustavson (USA)	1.00,3
4. Marion Lay (Kan.)	1.00,5
5. Martina Grunert (SDV)	1.01,0
6. Alexandra Jackson (Sbr.)	1.01,0
7. Mirjana Segrt (Jug.)	1.01,5
8. Judit Turóczy (Ung.)	1.01,6
19. Lidia Grebets (NSVL) pf. (6.)	1.03,3
21. Natalja Ustinova (NSVL) pf. (8.)	1.05,0
37. Zoja Dus (NSVL) eelu. (4.)	1.04,2

1972 München (46/23)

1. Sandra Neilson (USA)	*58,59
2. Shirley Babashoff (USA)	59,02
3. Shane Gould (Austr.)	59,06
4. Gabriele Wetzko (SDV)	59,21
5. Heidemarie Reineck (SDV)	59,73
6. Andrea Eife (SDV)	59,91
7. Magdolna Patóh (Ung.)	1.00,02
8. Enith Brigitha (Holl.)	1.00,09
14. Tatjana Zolotnitskaja (NSVL) pf. (8.)	1.01,12
15. Jelena Timošenko (NSVL) eelu. (5.)	1.01,68
29. Nadežda Matjuhhina (NSVL) eelu. (5.)	1.02,14

1976 Montreal (45/25)

1. Kornelia Ender (SDV)	**55,65
2. Petra Priemer (SDV)	56,49
3. Enith Brigitha (Holl.)	56,65
4. Kim Peyton (USA)	56,81
5. Shirley Babashoff (USA)	56,95
6. Claudia Hempel (SDV)	56,99
7. Jill Sterkel (USA)	57,06
8. Jutta Weber (SDV)	57,26
17. Ljubov Kobzova (NSVL) eelu. (3.)	58,93
18. Irina Vlassova (NSVL) eelu. (3.)	58,99
21. Marina Kljutšnikova (NSVL) eelu. (4.)	59,30

1980 Moskva (30/21)

1. Barbara Krause (SDV) (eelu. **54,98)	**54,79
2. Caren Metschuck (SDV)	55,16
3. Ines Diers (SDV)	55,65
4. Olga Klevakina (NSVL)	57,40
5. Conny van Bentum (Holl.)	57,63
6. Natalja Strunnikova (NSVL)	57,83
7. Guylaine Berger (Pr.)	57,88
8. Agneta Eriksson (Rts.)	57,90
15. Larissa Tsarjova (NSVL) eelu. (4.)	59,12

200 m VABAUJUMINE

1968 México (39/23)

1. Deborah Meyer (USA)	*2.10,5
2. Jan Henne (USA)	2.11,0
3. Jane Barkman (USA)	2.11,2
4. Gabriele Wetzko (SDV)	2.12,3
5. Mirjana Segrt (Jug.)	2.13,3
6. Claude Mandonnaud (Pr.)	2.14,9
7. Lynette Bell (Austr.)	2.15,1
8. Olga Kozičová (Tšehh.)	2.16,0
25. Tamara Sosnova (NSVL) eelu. (4.)	2.23,5

1972 München (33/17)

1. Shane Gould (Austr.)	**2.03,56
2. Shirley Babashoff (USA)	2.04,33
3. Keena Rothhammer (USA)	2.04,92
4. Ann Marshall (USA)	2.05,45
5. Andrea Eife (SDV)	2.06,27
6. Hansje Bunschoten (Holl.)	2.08,40
7. Anke Rijnders (Holl.)	2.09,41
8. Karin Tülling (SDV)	2.11,70
16. Tatjana Zolotnitskaja (NSVL) eelu. (3.)	2.13,12
20. Nadežda Matjuhhina (NSVL) eelu. (3.)	2.13,60
21. Jelena Timošenko (NSVL) eelu. (4.)	2.14,06

1976 Montreal (40/22)

1. Kornelia Ender (SDV)	**1.59,26
2. Shirley Babashoff (USA)	2.01,22
3. Enith Brigitha (Holl.)	2.01,40
4. Annelies Maas (Holl.)	2.02,56
5. Gail Amundrud (Kan.)	2.03,32
6. Jennifer Hooker (USA)	2.04,20
7. Claudia Hempel (SDV)	2.04,61
8. Irina Vlassova (NSVL)	2.05,63
11. Larissa Tsarjova (NSVL) eelu. (2.)	2.03,98
15. Ljubov Kobzova (NSVL) eelu. (3.)	2.05,55

1980 Moskva (22/16)

1. Barbara Krause (SDV)	*1.58,33
2. Ines Diers (SDV)	1.59,64
3. Carmela Schmitt (SDV)	2.01,44
4. Olga Klevakina (NSVL)	2.02,29
5. Reggie de Jong (Holl.)	2.02,76

6. June Croft (Sbr.) 2.03,15
7. Natalja Strunnikova (NSVL) 2.03,74
8. Irina Aksjonova (NSVL) 2.04,00

400 m VABAUJUMINE

1924 Pariis (18/8)
1. Martha Norelius (USA) *6.02,2
2. Helen Wainwright (USA) 6.03,8
3. Gertrude Ederle (USA) 6.04,8
4. Doris Molesworth (Sbr.) 6.25,4
5. Gwitha Shand (Uus-M.)
6. Irene Vera Tanner (Sbr.)

1928 Amsterdam (14/9)
1. Martha Norelius (USA) **5.42,8
2. Maria Braun (Holl.) 5.57,8
3. Josephine McKim (USA) 6.00,2
4. Sarah Stewart (Sbr.) 6.07,0
5. Frederica van der Goes (L.-Aafr.) 6.07,2
6. Irene Vera Tanner (Sbr.) 6.11,6

1932 Los Angeles (14/9)
1. Helene Madison (USA) **5.28,5
2. Lenore Kight (USA) 5.28,6
3. Jennie Makaal (L.-Aafr.) 5.47,3
4. Margaret Joyce Cooper (Sbr.) 5.49,7
5. Yvonne Godard (Pr.) 5.54,4
6 Norene Forbes (USA) 6.06,0

1936 Berliin (20/10)
1. Hendrika Mastenbroek (Holl.) *5.26,4
2. Ragnhild Hveger (Taani) 5.27,5
3. Lenore Wingard-Kight (USA) 5.29,0
4. Mary Petty (USA) 5.32,2
5 Piedade Coutinho Azevedo (Bras.) 5.35,2
6. Kazue Kojima (Jp.) 5.43,1
7. Herta Frederiksen (Taani) 5.45,0
8. Catherina Wagner (Holl.) 5.46,0

1948 London (19/11)
1. Ann Curtis (USA) *5.17,8
2. Karen Harup (Taani) 5.21,2
3. Catherine Gibson (Sbr.) 5.22,5
4. Fernande Caroen (Belgia) 5.25,3
5. Brenda Helser (USA) 5.26,0
6 Piedade Silva Tavares (Bras.) 5.29,4
7. Fritze Carstensen (Taani) 5.29,4
8. Nancy Lees (USA) 5.32,9

1952 Helsingi (34/17)
1. Valéria Gyenge (Ung.) *5.12,1
2. Éva Novák (Ung.) 5.13,7
3. Evelyn Kawamoto (USA) 5.14,6
4. Carolyn Green (USA) 5.16,5
5. Ragnhild Andersen-Hveger (Taani) 5.16,9
6. Éva Székely (Ung.) 5.17,9
7 Ana Schultz (Arg.) 5.24,0
8. Greta Andersen (Taani) 5.27,7

1956 Melbourne (26/13)
1. Lorraine Crapp (Austr.) *4.54,6
2. Dawn Fraser (Austr.) 5.02,5
3. Sylvia Ruuska (USA) 5.07,1
4. Marley Shriver (USA) 5.12,9
5. Ripszima Székely (Ung.) 5.14,2
6. Sandra Morgan (Austr.) 5.14,3
7. Héda Frost (Pr.) 5.15,4
8. Valéria Gyenge (Ung.) 5.21,0

1960 Rooma (22/13)
1. Christine von Saltza (USA) *4.50,6
2. Jane Cederqvist (Rts.) 4.53,9
3. Catharina Lagerberg (Holl.) 4.56,9
4. Ilsa Konrads (Austr.) 4.57,9
5. Dawn Fraser (Austr.) 4.58,5
6. Nancy Rae (Sbr.) 4.59,7
7. Cornelia Schimmel (Holl.) 5.02,3
8. Birte Segerström (Rts.) 5.02,4

1964 Tokio (30/16)
1. Virginia Duenkel (USA) *4.43,3
2. Marilyn Ramenofsky (USA) 4.44,6
3. Terri Stickles (USA) 4.47,2
4. Dawn Fraser (Austr.) 4.47,6
5. Jane Hughes (Kan.) 4.50,9
6. Elizabeth Long (Sbr.) 4.52,0
7. Kim Herford (Austr.) 4.52,9
8. Ann-Charlott Lilja (Rts.) 4.53,0
18. Natalja Bõstrova (NSVL) eelu. (4.) 5.05,0
24. Natalja Mihhailova (NSVL) eelu. (5.) 5.08,0

1968 México (30/17)
1. Deborah Meyer (USA) *4.31,8
2. Linda Gustavson (USA) 4.35,5
3. Karen Moras (Austr.) 4.37,0
4. Pamela Kruse (USA) 4.37,2
5. Gabriele Wetzko (SDV) 4.40,2
6. María Ramírez (Mehh.) 4.42,2
7. Angela Coughlaw (Kan.) 4.51,9
8. Elisabeth Morris (Rts.) 4.53,8

1972 München (29/17)
1. Shane Gould (Austr.) **4.19,04
2. Novella Calligaris (It.) 4.22,44
3. Gudrun Wegner (SDV) 4.23,11
4. Shirley Babashoff (USA) 4.23,59
5. Jennifer Wylie (USA) 4.24,07
6. Keena Rothhammer (USA) 4.24,22
7. Hansje Bunschoten (Holl.) 4.29,70
8. Anke Rijnders (Holl.) 4.31,51

1976 Montreal (34/22)
1. Petra Thümer (SDV) **4.09,89
2. Shirley Babashoff (USA) 4.10,46
3. Shannon Smith (Kan.) 4.14,60
4. Rebecca Perrott (Uus-M.) 4.14,76
5. Kathy Heddy (USA) 4.15,50
6. Brenda Borgh (USA) 4.17,43
7. Annelies Maas (Holl.) 4.17,44
8. Sabine Kahle (SDV) 4.20,42
13. Irina Vlassova (NSVL) eelu. (4.) 4.21,19

1980 Moskva (19/13)
1. Ines Diers (SDV) *4.08,76
2. Petra Schneider (SDV) 4.09,16
3. Carmela Schmitt (SDV) 4.10,86
4. Michelle Ford (Austr.) 4.11,65
5. Irina Aksjonova (NSVL) 4.14,40
6. Annelies Maas (Holl.) 4.15,79
7. Reggie de Jong (Holl.) 4.15,95
8. Olga Klevakina (NSVL) 4.19,18
9. Oksana Komissarova (NSVL) eelu. (3.) 4.18,61

800 m VABAUJUMINE

1968 México (26/16)
1. Deborah Meyer (USA) *9.24,0
2. Pamela Kruse (USA) 9.35,7
3. María Ramírez (Mehh.) 9.38,5
4. Karen Moras (Austr.) 9.38,6
5. Patricia Caretto (USA) 9.51,3
6. Angela Coughlaw (Kan.) 9.56,4
7. Denise Langford (Austr.) 9.56,7
8. Laura Vaca (Mehh.) 10.02,5

1972 München (36/19)
1. Keena Rothhammer (USA) **8.53,68
2. Shane Gould (Austr.) 8.56,39
3. Novella Calligaris (It.) 8.57,46
4. Ann Simmons (USA) 8.57,62
5. Gudrun Wegner (SDV) 8.58,89
6. Jo Harshbarger (USA) 9.01,21
7. Hansje Bunschoten (Holl.) 9.16,69
8. Narelle Moras (Austr.) 9.19,06
30. Olga Petrusjova (NSVL) eelu. (6.) 10.04,96

1976 Montreal (19/11)
1. Petra Thümer (SDV) **8.37,14
2. Shirley Babashoff (USA) 8.37,59
3. Wendy Weinberg (USA) 8.42,60
4. Rosemary Milgate (Austr.) 8.47,21
5. Nicole Kramer (USA) 8.47,33
6. Shannon Smith (Kan.) 8.48,15
7. Regina Jäger (SDV) 8.50,40
8. Jennifer Turrall (Austr.) 8.52,88

1980 Moskva (14/9)
1. Michelle Ford (Austr.) *8.28,90
2. Ines Diers (SDV) 8.32,53
3. Heike Dähne (SDV) (eelu. *8.36,09) 8.33,48
4. Irina Aksjonova (NSVL) 8.38,05
5. Oksana Komissarova (NSVL) 8.42,04
6. Pascale Verbauwen (Belgia) 8.44,84
7. Ines Geissler (SDV) 8.45,28
8. Jelena Ivanova (NSVL) 8.46,45

100 m RINNULIUJUMINE

1968 México (33/20)
1. Đurđa Bjedov (Jug.) *1.15,8
2. Galina Prozumenštšikova (NSVL) 1.15,9
3. Sharon Wichman (USA) 1.16,1
4. Uta Frommater (SFV) 1.16,2
5. Cattie Ball (USA) 1.16,7
6. Kyoe Nakagawa (Jp.) 1.17,0
7. Svetlana Babanina (NSVL) 1.17,2
8. Ana María Norbis (Ur.) 1.17,3
10. Alla Grebennikova (NSVL) pf. (5.) 1.18,8

1972 München (40/22)
1. Catherine Carr (USA) **1.13,58
2. Galina Stepanova-Prozumenštšikova (NSVL) 1.14,99
3. Beverley Whitfield (Austr.) 1.15,73
4. Ágnes Kiss-Kaczander (Ung.) 1.16,26
5. Judy Melick (USA) 1.16,34
6. Verena Eberle (SFV) 1.17,16
7. Britt-Marie Smedh (Rts.) 1.17,19

8. Dorothy Harrison (Sbr.) 1.17,49
9. Ljudmila Porubaiko (NSVL) pf. (5.) 1.16,85
15. Tatjana Prudnikova (NSVL) pf. (7.) 1.19,37

1976 Montreal (38/22)
1. Hannelore Anke (SDV) (pf. **1.10,86) 1.11,16
2. Ljubov Russanova (NSVL) 1.13,04
3. Marina Koševaja (NSVL) 1.13,30
4. Carola Nitschke (SDV) 1.13,33
5. Gabriele Askamp (SFV) 1.14,15
6. Marina Jurtšenja (NSVL) 1.14,17
7. Margaret Kelly (Sbr.) 1.14,20
8. Karla Linke (SDV) 1.14,21

1980 Moskva (25/19)
1. Ute Geweniger (SDV) (eelu. **1.10,11) 1.10,22
2. Elvira Vassilkova (NSVL) 1.10,41
3. Susanne Nielsson (Taani) 1.11,16
4. Margaret Kelly (Sbr.) 1.11,48
5. Eva-Marie Håkansson (Rts.) 1.11,72
6. Susannah Brownsdon (Sbr.) 1.12,11
7. Lina Kačiušytė (NSVL) 1.12,21
8. Monica Bonon (It.) 1.12,51
16. Julia Bogdanova (NSVL) eelu. (4.) 1.15,04

200 m RINNULIUJUMINE

1924 Pariis (15/8)
1. Lucy Morton (Sbr.) 3.33,2
2. Agnes Geraghty (USA) (eelu. *3.27,6) 3.34,0
3. Gladys Carson (Sbr.) 3.35,4
4. Vivian Pettersson (Rts.) 3.37,6
5. Irene Gilbert (Sbr.) 3.38,0
6. Lory Koster (Luks.) 3.39,2
7. Hjördis Töpel (Rts.) 3.47,6

1928 Amsterdam (21/12)
1. Hildegard Schrader (Saksa) (pf. **3.11,2) 3.12,6
2. Mietje Baron (Holl.) 3.15,2
3. Lotte Mühe (Saksa) 3.17,6
4. Else Jacobsen (Taani) 3.19,0
5. Margaret Hoffman (USA) 3.19,2
6. Brigitha Hazelius (Rts.) 3.23,0

1932 Los Angeles (11/7)
1. Claire Dennis (Austr.) *3.06,3
2. Hideko Maehata (Jp.) 3.06,4
3. Else Jacobsen (Taani) 3.07,1
4. Margery Hinton (Sbr.) 3.11,7
5. Margaret Hoffman (USA) 3.11,8
6. Anne Govednik (USA) 3.16,0

1936 Berliin (23/12)
1. Hideko Maehata (Jp.) (eelu. *3.01,9) 3.03,6
2. Martha Genenger (Saksa) (eelu. *3.02,8) 3.04,2
3. Inge Sørensen (Taani) 3.07,8
4. Johanna Hölzner (Saksa) 3.09,5
4. Johanna Waalberg (Holl.) 3.09,5
6. Doris Storey (Sbr.) 3.09,7
7. Jennie Kastein (Holl.) 3.12,8

1948 London (22/14)
1. Petronella van Vliet (Holl.) (pf. *2.57,0) 2.57,2
2. Beatrice Lyons (Austr.) 2.57,7
3. Éva Novák (Ung.) 3.00,2
4. Éva Székely (Ung.) 3.02,5
5. Adriana de Groot (Holl.) 3.06,2
6. Elizabeth Church (Sbr.) 3.06,1
7. A. Hom (Holl.) 3.07,5
8. Jytte Hansen (Taani) 3.08,1

1952 Helsingi (34/19)
1. Éva Székely (Ung.) *2.51,7
2. Éva Novák (Ung.) 2.54,4
3. Helen Gordon (Sbr.) 2.57,6
4. Klára Killermann (Ung.) 2.57,6
5. Jytte Hansen (Taani) 2.57,8
6. Maria Gavriš (NSVL) 2.58,9
7. Ulla-Britt Eklund (Rts.) 3.01,8
8. Petronella Garritsen (Holl.) 3.02,1
20. Vera Kostina (NSVL) eelu. (4.) 3.07,3
23. Roza Zenzivejeva (NSVL) eelu. (4.) 3.10,5

1956 Melbourne (14/10)
1. Ursula Happe (S. ü. v./SFV) 2.53,1
2. Éva Székely (Ung.) 2.54,8
3. Eva-Maria ten Elsen (S. ü. v./SDV) 2.55,1
4. Vinka Jeričević (Jug.) 2.55,8
5. Klára Killermann (Ung.) 2.56,1
6. Helen Gordon (Sbr.) 2.56,1
7. Mary Sears (USA) 2.57,2
8. Christine Gosden (Sbr.) 2.59,2

1960 Rooma (29/19)
1. Anita Lonsbrough (Sbr.) **2.49,5
2. Wiltrud Urselmann (S. ü. v./SFV) 2.50,0
3. Barbara Göbel (S. ü. v./SDV) 2.53,6
4. Adelaide den Haan (Holl.) 2.54,4
5. Margareta Kok (Holl.) 2.54,6
6. Ann Warner (USA) 2.55,4
7. Patricia Kempner (USA) 2.55,5
8. Dorrit Kristensen (Taani) 2.55,7
21. Ljudmila Korobova (NSVL) eelu. (6.) 3.02,7
23. Eve Maurer (NSVL) eelu. (5.) 3.03,1

1964 Tokio (26/15)
1. Galina Prozumenštšikova (NSVL) *2.46,4
2. Claudia Kolb (USA) 2.47,6
3. Svetlana Babanina (NSVL) 2.48,6
4. Stella Mitchell (Sbr.) 2.49,0
5. Jill Slattery (Sbr.) 2.49,6
6. Bärbel Grimmer (S. ü. v./SDV) 2.51,0
7. Klara Rimali (Holl.) 2.51,3
8. Ursula Küper (S. ü. v./SDV) 2.53,9

1968 Mexico (31/20)
1. Sharon Wichman (USA) *2.44,4
2. Đurđa Bjedov (Jug.) 2.46,4
3. Galina Prozumenštšikova (NSVL) 2.47,0
4. Alla Grebennikova (NSVL) 2.47,1
5. Cathy Jamison (USA) 2.48,4
6. Svetlana Babanina (NSVL) 2.48,4
7. Chieno Shibata (Jp.) 2.51,5
8. Ana Maria Norbis (Ur.) 2.51,9

1972 München (40/23)
1. Beverley Whitfield (Austr.) *2.41,71
2. Dana Schoenfield (USA) 2.42,05
3. Galina Stepanova-Prozumenštšikova (NSVL) 2.42,36
4. Claudia Clevenger (USA) 2.42,88
5. Petra Nowa (SFV) 2.43,38
6. Agnes Kiss-Kaczander (Ung.) 2.43,41
7. Ljudmila Porubaiko (NSVL) 2.44,48
8. Éva Kiss (Ung.) 2.45,12
24. Tatjana Prudnikova (NSVL) eelu. (3.) 2.50,79

1976 Montreal (38/21)
1. Marina Koševaja (NSVL) **2.33,35
2. Marina Jurtšenja (NSVL) 2.36,08
3. Ljubov Russanova (NSVL) 2.36,22
4. Hannelore Anke (SDV) 2.36,49
5. Karla Linke (SDV) 2.36,97
6. Carola Nitschke (SDV) 2.38,27
7. Margaret Kelly (Sbr.) 2.38,37
8. Deborah Rudd (Sbr.) 2.39,01

1980 Moskva (25/18)
1. Lina Kačiušytė (NSVL) *2.29,54
2. Svetlana Varganova (NSVL) (eelu. *2.29,77) 2.29,61
3. Julia Bogdanova (NSVL) 2.32,39
4. Susanne Nielsson (Taani) 2.32,75
5. Irena Fleissnerová (Tšehh.) 2.33,23
6. Ute Geweniger (SDV) 2.34,34
7. Bettina Löbel (SDV) 2.34,51
8. Sylvia Rinka (SDV) 2.35,38

100 m LIBLIKUJUMINE

1956 Melbourne (12/8)
1. Shelley Mann (USA) *1.11,0
2. Nancy Ramey (USA) 1.11,9
3. Mary Sears (USA) 1.14,4
4. Mária Littomeritzky (Ung.) 1.14,9
5. Beverley Bainbridge (Austr.) 1.15,2
6. Jutta Langenau (S. ü. v./SDV) 1.17,4
7. Elizabeth Whittal (Kan.) 1.17,9
8. Sarah Barber (Kan.) 1.18,4

1960 Rooma (25/16)
1. Carolyn Schuler (USA) *1.09,5
2. Marianne Heemskerk (Holl.) 1.10,4
3. Janice Andrew (Austr.) 1.12,2
4. Sheila Watt (Sbr.) 1.13,3
5. Aartje Voorbij (Holl.) 1.13,3
6. Zinaida Belovetskaja (NSVL) 1.13,3
7. Kristina Larsson (Rts.) 1.13,6
Carolyn Wood (USA) loobus finaalist
9. Valentina Poznjak (NSVL) eelu. (3.) 1.13,2

1964 Tokio (31/16)
1. Sharon Stouder (USA) **1.04,7
2. Ada Kok (Holl.) 1.05,6
3. Kathleen Ellis (USA) 1.06,0
4. Eila Pyrhönen (Soome) 1.07,3
5. Donna de Varona (USA) 1.08,0
6. Heike Hustede (S. ü. v./SFV) 1.08,5

7. Eiko Takahashi (Jp.) 1.09,1
8. Mary Stewart (Kan.) 1.10,0
17. Tatjana Devjatova (NSVL) eelu. (5.) 1.11,1
18. Valentina Jakovleva (NSVL) eelu. (3.) 1.11,2

1968 México (28/21)
1. Lynette McClements (Austr.) 1.05,5
2. Ellie Daniel (USA) 1.05,8
3. Susan Shields (USA) 1.06,2
4. Ada Kok (Holl.) 1.06,2
5. Andrea Gyarmati (Ung.) 1.06,8
6. Heike Hustede (SFV) 1.06,9
7. Toni Hewitt (USA) 1.07,5
8. Helga Lindner (SDV) 1.07,6
10. Tatjana Devjatova (NSVL) pf. (4.) 1.08,4

1972 München (30/21)
1. Mayumi Aoki (Jp.) **1.03,34
2. Roswitha Beier (SDV) 1.03,61
3. Andrea Gyarmati (Ung.) 1.03,73
4. Deena Deardurff (USA) 1.03,95
5. Dana Shrader (USA) 1.03,98
6. Ellie Daniel (USA) 1.04,08
7. Gudrun Beckmann (SFV) 1.04,15
8. Noriko Asano (Jp.) 1.04,25
16. Irina Ustimenko (NSVL) pf. (8.) 1.07,76

1976 Montreal (39/23)
1. Kornelia Ender (SDV) **1.00,13
2. Andrea Pollack (SDV) 1.00,98
3. Wendy Boglioli (USA) 1.01,17
4. Camille Wright (USA) 1.01,41
5. Rosemarie Gabriel-Kother (SDV) 1.01,56
6. Wendy Quirk (Kan.) 1.01,75
7. Lelei Fonoimoana (USA) 1.01,95
8. Tamara Šelofastova (NSVL) 1.02,74
23. Natalja Popova (NSVL) eelu. (4.) 1.05,22

1980 Moskva (24/17)
1. Caren Metschuck (SDV) 1.00,42
2. Andrea Pollack (SDV) 1.00,90
3. Christiane Knacke (SDV) 1.01,44
4. Ann Osgerby (Sbr.) 1.02,21
5. Lisa Curry (Austr.) 1.02,40
6. Agneta Mårtensson (Rts.) 1.02,61
7. Mariam Paris (Kostariika) 1.02,89
8. Janet Osgerby (Sbr.) 1.02,90
15. Alla Grištšenkova (NSVL) eelu. (4.) 1.04,10
18. Larissa Polivoda (NSVL) eelu. (4.) 1.04,50

200 m LIBLIKUJUMINE

1968 México (21/16)
1. Ada Kok (Holl.) *2.24,7
2. Helga Lindner (SDV) 2.24,8
3. Ellie Daniel (USA) 2.25,9
4. Toni Hewitt (USA) 2.26,2
5. Heike Hustede (SFV) 2.27,9
6. Diane Giebel (USA) 2.31,7
7. Margaret Auton (Sbr.) 2.33,2
8. Yasuko Fujii (Jp.) 2.34,3
9. Tatjana Devjatova (NSVL) eelu. (3.) 2.34,7

1972 München (24/17)
1. Karen Moe (USA) **2.15,57
2. Lynn Colella (USA) 2.16,34
3. Ellie Daniel (USA) 2.16,74
4. Rosemarie Kother (SDV) 2.17,11
5. Noriko Asano (Jp.) 2.19,50
6. Helga Lindner (SDV) 2.20,47
7. Gail Neall (Austr.) 2.21,88
8. Mayumi Aoki (Jp.) 2.22,84

1976 Montreal (32/20)
1. Andrea Pollack (SDV) *2.11,41
2. Ulrike Tauber (SDV) 2.12,50
3. Rosemarie Gabriel-Kother (SDV) 2.12,86
4. Karen Thornton-Moe (USA) 2.12,90
5. Wendy Quirk (Kan.) 2.13,68
6. Cheryl Gibson (Kan.) 2.13,91
7. Tamara Šelofastova (NSVL) 2.14,26
8. Natalja Popova (NSVL) 2.14,50

1980 Moskva (21/14)
1. Ines Geissler (SDV) *2.10,44
2. Sybille Schönrock (SDV) 2.10,45
3. Michelle Ford (Austr.) 2.11,66
4. Andrea Pollack (SDV) 2.12,13
5. Dorota Brzozowska (Poola) 2.14,12
6. Ann Osgerby (Sbr.) 2.14,83
7. Agneta Mårtensson (Rts.) 2.15,22
8. Alla Grištšenkova (NSVL) 2.15,70
13. Larissa Polivoda (NSVL) eelu. (5.) 2.17,99

100 m SELILIUJUMINE

1924 Paris (10/5)
1. Sybil Bauer (USA) *1.23,2
2. Phyllis Harding (Sbr.) 1.27,4
3. Aileen Riggin (USA) 1.28,2
4. Florence Chambers (USA) 1.30,8
5. Jarmila Mellerová (Tšehh.) 1.31,2
6. Ellen King (Sbr.)

1928 Amsterdam (12/7)
1. Maria Braun (Holl.) eelu. **1.21,6) 1.22,0
2. Ellen King (Sbr.) 1.22,2
3. Margaret Joyce Cooper (Sbr.) 1.22,8
4. Marion Cilman (USA) 1.24,2
5. Eleanor Holm (USA) 1.24,4
6. Lisa Lindstrom (USA) 1.24,4

1932 Los Angeles (12/7)
1. Eleanor Holm (USA) (eelu. *1.18,3) 1.19,4
2. Philomena Mealing (Austr.) 1.21,3
3. Elizabeth Valerie Davies (Sbr.) 1.22,5
4. Phyllis Harding (Sbr.) 1.22,6
5. Joan McSheehy (USA) 1.23,2
6. Margaret Joyce Cooper (Sbr.) 1.23,4

1936 Berliin (21/12)
1. Dina Senff (Holl.) (eelu. *1.16,6) 1.18,9
2. Hendrika Mastenbroek (Holl.) 1.19,2
3. Alice Bridges (USA) 1.19,4
4. Edith Mortridge (USA) 1.19,6
5. Tove Brunnstrom (Taani) 1.20,4
6. Lorna Frampton (Sbr.) 1.20,6
7. Phyllis Harding (Sbr.) 1.21,5

1948 London (24/16)
1. Karen Harup (Taani) *1.14,4
2. Suzanne Zimmerman (USA) 1.16,0
3. Judith Davies (Austr.) 1.16,7
4. Ilona Novák (Ung.) 1.18,4
5. Hendrika van der Horst (Holl.) 1.18,8
6. Dirkje van Ekris (Holl.) 1.18,9
7. M. Mellon (USA) 1.19,0
8. M. Galliard (Holl.) 1.19,1

1952 Helsingi (20/14)
1. Joan Harrison (L.-Aafr.) 1.14,3
2. Geertje Wielema (Holl.) (eelu. *1.13,8) 1.14,5
3. Jean Stewart (Uus-M.) 1.15,8
4. Johanna de Korte (Holl.) 1.15,8
5. Barbara Stark (USA) 1.16,2
6. Gertrud Herrbruck (SFV) 1.18,0
7. Margaret McDowall (Sbr.) 1.18,4
8. Hendrika van der Horst (Holl.) diskv.

1956 Melbourne (23/14)
1. Judith Grinham (Sbr.) *1.12,9
2. Carin Cone (USA) *1.12,9
3. Margaret Edwards (Sbr.) 1.13,1
4. Helga Schmidt (S. ü. v./SFV) 1.13,4
5. Maureen Murphy (USA) 1.14,1
6. July Hoyle (Sbr.) 1.14,3
7. Sarah Barber (Kan.) 1.14,3
8. Gerganyia Beckett (Austr.) 1.14,7
14. Ljudmila Klipova (NSVL) eelu. (3.) 1.16,1

1960 Rooma (30/19)
1. Lynnette Burke (USA) *1.09,3
2. Natalie Steward (Sbr.) 1.10,8
3. Satoko Tanaka (Jp.) 1.11,4
4. Laura Ranwell (L.-Aafr.) 1.11,4
5. Rosy Piacentini (Pr.) 1.11,4
6. Sylvia Lewis (Sbr.) 1.11,8
7. Maria van Velsen (Holl.) 1.12,1
8. Nadine Delache (Pr.) 1.12,4
10. Larissa Viktorova (NSVL) eelu. (3.) 1.12,8
18. Ljudmila Klipova (NSVL) eelu. (6.) 1.14,5

1964 Tokio (31/17)
1. Kathleen Ferguson (USA) **1.07,7
2. Christine Caron (Pr.) 1.07,9
3. Virginia Duenkel (USA) 1.08,0
4. Satoko Tanaka (Jp.) 1.08,6
5. Nina Harmar (USA) 1.09,4
6. Linda Ludgrove (Sbr.) 1.09,5
7. Eilleen Weir (Kan.) 1.09,8
8. Jill Norfolk (Sbr.) 1.11,2
12. Natalja Mihhailova (NSVL) eelu. (4.) 1.11,4
15. Tatjana Saveljeva (NSVL) eelu. (5.) 1.11,8

1968 México (40/23)
1. Kaye Hall (USA) **1.06,2
2. Elaine Tanner (Kan.) 1.06,7
3. Jane Swagerty (USA) 1.08,1
4. Kendis Moore (USA) 1.08,3

5. Andrea Gyarmati (Ung.)		1.09,1
6. Lynette Watson (Austr.)		1.09,1
7. Sylvie Canet (Pr.)		1.09,3
8. Glenda Stirling (Uus-M.)		1.10,6
15. Tinatin Lekveišvili (NSVL)		
	pf. (8.)	1.11,0
17. Tatjana Saveljeva (NSVL)		
	eelu. (2.)	1.11,7

1972 München (37/21)

1. Melissa Belote (USA)	*1.05,78
2. Andrea Gyarmati (Ung.)	1.06,26
3. Susan Atwood (USA)	1.06,34
4. Karen Moe (USA)	1.06,69
5. Wendy Cook (Kan.)	1.06,70
6. Enith Brigitha (Holl.)	1.06,82
7. Christine Herbst (SDV)	1.07,27
8. Silke Pielen (SFV)	1.07,36
10. Tinatin Lekveišvili (NSVL) pf. (5.)	1.07,61
20. Natalja Jeršova (NSVL) eelu. (5.)	1.09,26

1976 Montreal (34/21)

1. Ulrike Richter (SDV)	*1.01,83
2. Birgit Treiber (SDV)	1.03,41
3. Nancy Garapick (Kan.)	1.03,71
4. Wendy Hogg-Cook (Kan.)	1.03,93
5. Cheryl Gibson (Kan.)	1.05,16
6. Nadežda Stavko (NSVL)	1.05,19
7. Antje Stille (SDV)	1.05,30
8. Diane Edelijn (Holl.)	1.05,53
10. Klavdia Studennikova (NSVL) pf. (4.)	1.05,73

1980 Moskva (26/18)

1. Rica Reinisch (SDV) (eelu. **1.01,50)	**1.00,86
2. Ina Kleber (SDV)	1.02,07
3. Petra Riedel (SDV)	1.02,64
4. Carmen Bunaciu (Rum.)	1.03,81
5. Carine Verbauwen (Belgia)	1.03,82
6. Larissa Gortšakova (NSVL)	1.03,87
7. Monique Bosga (Holl.)	1.04,47
8. Manuela Carosi (It.)	1.05,10
11. Jelena Kruglova (NSVL) eelu. (2.)	1.04,63

200 m SELILIUJUMINE

1968 México (30/19)

1. Lillian Watson (USA)	*2.24,8
2. Elaine Tanner (Kan.)	2.27,4
3. Kaye Hall (USA)	2.28,9
4. Lynette Watson (Austr.)	2.29,5
5. Wendy Burrell (Sbr.)	2.32,3
6. Zdenka Gasparac (Jug.)	2.33,5
7. María Corominas (Hisp.)	2.33,9
8. Bénédicte Duprez (Pr.)	2.36,6
12. Tatjana Saveljeva (NSVL) eelu. (2.)	2.35,5
25. Tinatin Lekveišvili (NSVL) eelu. (6.)	2.40,5

1972 München (37/20)

1. Melissa Belote (USA)	**2.19,19
2. Susan Atwood (USA)	2.20,38
3. Donna Gurr (Kan.)	2.23,22
4. Annegret Kober (SFV)	2.23,35
5. Christine Herbst (SDV)	2.23,44
6. Enith Brigitha (Holl.)	2.23,70
7. Deborah Palmer (Austr.)	2.24,65
8. Leslie Cliff (Kan.)	2.25,80
20. Tinatin Lekveišvili (NSVL) eelu. (4.)	2.28,22
25. Natalja Jeršova (NSVL) eelu. (5.)	2.29,46

1976 Montreal (31/17)

1. Ulrike Richter (SDV)	*2.13,43
2. Birgit Treiber (SDV)	2.14,97
3. Nancy Garapick (Kan.)	2.15,60
4. Nadežda Stavko (NSVL)	2.16,28
5. Melissa Belote (USA)	2.17,27
6. Antje Stille (SDV)	2.17,55
7. Klavdia Studennikova (NSVL)	2.17,74
8. Wendy Hogg-Cook (Kan.)	2.17,95

1980 Moskva (21/15)

1. Rica Reinisch (SDV) (eelu. *2.13,00)	**2.11,77
2. Cornelia Polit (SDV)	2.13,75
3. Birgit Treiber (SDV)	2.14,14
4. Carmen Bunaciu (Rum.)	2.15,20
5. Yolande van der Straeten (Belgia)	2.15,58
6. Carine Verbauwen (Belgia)	2.16,66
7. Lisa Forrest (Austr.)	2.16,75
8. Larissa Gortšakova (NSVL)	2.17,72
15. Jelena Kruglova (NSVL) eelu. (5.)	2.22,41

400 m KOMPLEKSUJUMINE

1964 Tokio (22/12)

1. Donna de Varona (USA)	*5.18,7
2. Sharon Finneran (USA)	5.24,1

3. Martha Randall (USA)	5.24,2
4. Veronika Holletz (S. G. v./SDV)	5.25,6
5. Linda McGill (Austr.)	5.28,4
6. Elizabeth Heukels (Holl.)	5.30,3
7. Anita Lonsbrough (Sbr.)	5.30,5
8. Márta Egervári (Ung.)	5.38,4

1968 México (28/19)

1. Claudia Kolb (USA)	*5.08,5
2. Lynn Vidali (USA)	5.22,2
3. Sabine Steinbach (SDV)	5.25,3
4. Susan Pedersen (USA)	5.25,8
5. Shelagh Ratcliffe (Sbr.)	5.30,5
6. Marianne Seydel (SDV)	5.32,0
7. Kathleen Shipston (Uus-M.)	5.34,6
8. Laura Vaca (Mehh.)	5.35,7
11. Larissa Zahharova (NSVL) eelu. (2.)	5.38,6

1972 München (38/24)

1. Gail Neall (Austr.)	**5.02,97
2. Leslie Cliff (Kan.)	5.03,57
3. Novella Calligaris (It.)	5.03,99
4. Jennifer Barts (USA)	5.05,56
5. Evelyn Stolze (SDV)	5.06,80
6. Mary Montgomery (USA)	5.09,98
7. Lynn Vidali (USA)	5.13,06
8. Nina Petrova (NSVL)	5.15,68
16. Birutė Užkuraitytė (NSVL) eelu. (4.)	5.20,05

1976 Montreal (20/9)

1. Ulrike Tauber (SDV)	**4.42,77
2. Cheryl Gibson (Kan.)	4.48,10
3. Becky Smith (Kan.)	4.50,48
4. Birgit Treiber (SDV)	4.52,40
5. Sabine Kahle (SDV)	4.53,50
6. Donnalee Wennerstrom (USA)	4.55,34
7. Joann Baker (Kan.)	5.00,19
8. Monique Rodahl (Uus-M.)	5.00,21
17. Natalja Popova (NSVL) eelu. (4.)	5.15,75

1980 Moskva (16/13)

1. Petra Schneider (SDV)	**4.36,29
2. Sharron Davies (Sbr.)	4.46,83
3. Agnieszka Czopek (Poola)	4.48,17
4. Grit Slaby (SDV)	4.48,54
5. Ulrike Tauber (SDV)	4.49,18
6. Stojanka Dangalakova (Bulg.)	4.49,25
7. Olga Klevakina (NSVL)	4.50,91
8. Magdalena Białas (Poola)	4.53,30

4 × 100 m VABAUJUMINE

1912 Stokholm (4)

1. Suurbritannia (Bella Moore, Jennie Fletcher, Annie Speirs, Irene Steer)	*5.52,8
2. Saksamaa (Vally Dressel, Louise Otto, Hermine Stindt, Grete Rosenberg)	6.04,6
3. Austria (Margarete Adler, Klára Milch, Josephine Sticker, Berta Zahourek)	6.17,0
4. Rootsi (Greta Carlsson, Greta Johanson, Sonja Jonsson, Vera Thulin)	

1920 Antverpen (3)

1. USA (Margaret Woodbridge, Frances Schroth, Irene Guest, Ethelda Bleibtrey)	**5.11,6
2. Suurbritannia (Hilda James, Constance Jeans, Charlotte Radcliffe, Grace McKenzie)	5.40,8
3. Rootsi (Aina Berg, Emy Machnow, Carin Nilsson, Jane Gylling)	5.43,6

1924 Pariis (6)

1. USA (Gertrude Ederle, Euphrasia Donnelly, Ethel Lackie, Mariechen Wehselau)	**4.58,8
2. Suurbritannia (Florence Barker, Grace McKenzie, Irene Vera Tanner, Constance Jeans)	5.17,0
3. Rootsi (Aina Berg, Vivian Pettersson, Gulli Everlund, Hjördis Töpel)	5.35,6
4. Taani (Vibeke Møller, Hedevig Rasmussen, Karen Rasmussen, Agnete Olsen)	5.42,4
5. Prantsusmaa (Ernestine Lebrun, Gilberte Mortier, Bibienne Pellegry, Marguerite Protin)	5.43,4
6. Holland (Marie Baron, Alida Bolten, Geertruida Klapwijk, Maria Vierdag)	5.45,8

1928 Amsterdam (7)

1. USA (Adelaide Lambert, Eleanor Garatti, Albina Osipowich, Martha Norelius)	**4.47,6

2. Suurbritannia (Margaret Joyce Cooper, Sarah Stewart, Irene Vera Tanner, Ellen King) 5.02,8
3. Lõuna-Aafrika Liit (Kathleen Russell, Rhoda Rennie, Marie Bedford, Frederica van der Goes) 5.13,4
4. Saksamaa (Charlotte Lehmann, Reni Erkens, Herta Wunder, Irmentraut Schneider) 5.14,4
5. Prantsusmaa (Bibienne Pellegry, A. Dupire, Marguerite Ledoux, Claire Horrent) 5.32,0

Hollandi naiskond diskvalifitseeriti.

1932 Los Angeles (5)

1. USA (Josephine McKim, Helen Johns, Eleanor Saville-Garatti, Helene Madison) **4.38,0
2. Holland (Maria Vierdag, Maria Oversloot, Cornelia Laddé, Willemijntje den Ouden) 4.47,5
3. Suurbritannia (Elizabeth Valerie Davies, Helen Varcoe, Margaret Joyce Cooper, Edna Hughes) 4.52,4
4. Kanada (Irene Pirie, Irene Mullen, Ruth Kerr, Elizabeth Edwards) 5.05,7
5. Jaapan (Kazue Kojima, Hatsuko Morioka, Misao Yokota, Yukie Arata) 5.06,7

1936 Berliin (9)

1. Holland (Johanna Selbach, Catherina Wagner, Willemijntje den Ouden, Hendrika Mastenbroek) *4.36,0
2. Saksamaa (Ruth Halbsgut, Magdalena Lohmar, Ingeborg Schmitz, Gisela Arendt) 4.36,8
3. USA (Katherine Rawls, Bernice Lapp, Mavis Freeman, Olive McKean) 4.40,2
4. Ungari (Ilona Ács, Ágnes Biró, Vera Harsányi, Magdolna Lenkei) 4.48,0
5. Kanada (Mary McConkey, Irene Milton-Pirie, Margaret Stone, Phyllis Dewar) 4.48,0
6. Suurbritannia (Margaret Jeffery, Zilpha Grant, Edna Hughes, Olive Wadham) 4.51,0
7. Taani (Ragnhild Hveger, Tove Bruunstrøm, G. Svendsen, Eva Arndt) 4.51,4

1948 London (11)

1. USA (Marie Corridon, Thelma Kalama, Brenda Helser, Ann Curtis) *4.29,2
2. Taani (Eva Riise-Arndt, Karen Harup, Greta Andersen, Fritze Carstensen) 4.29,6
3. Holland (Irma Schuhmacher, Margot Marsman, Marie-Louise Vaessen, Johanna Termeulen) 4.31,6
4. Suurbritannia (Patricia Nielsen, Margaret Wellington, Lillian Preece, Catherine Gibson) 4.34,7
5. Ungari (Mária Littomeritzky, Ilona Novák, Judit Temes, Éva Székely) 4.44,8
6. Brasiilia (Eleonora Schmidt, Maria Leão da Costa, Talita de Alencar Rodrigues, Piedade Silva Tavares) 4.49,1
7. Prantsusmaa (Josette Arène, Gisèle Vallerey, Colette Thomas, Ginette Jany) 4.49,8

Rootsi naiskond diskvalifitseeriti.

1952 Helsingi (13)

1. Ungari (Ilona Novák, Judit Temes, Éva Novák, Katalin Szőke) **4.24,4
2. Holland (Marie-Louise Linssen-Vaessen, Koosje van Voorn, Johanna Termeulen, Irma Heyting-Schuhmacher) 4.29,0
3. USA (Jaqueline LaVine, Marilee Stepan, Joan Alderson, Evelyn Kawamoto) 4.30,1
4. Taani (Rita Larsen, Mette Ove-Petersen, Greta Andersen, Ragnhild Andersen-Hveger) 4.36,2
5. Suurbritannia (Phyllis Linton, Jean Botham, Angela Barnwell, Lillian Preece) 4.37,8
6. Rootsi (Marianne Lundquist, Anita Andersson, Maud Berglund, Ingegärd Fredin) 4,39,0
7. Saksa FV (Elisabeth Rechlin, Wera Schäferkord, Käthi Jansen, Gisela Jacobs) 4.40,3
8. Prantsusmaa (Gaby Tanguy, Maryse Morandini, Ginette Jany, Josette Arène) 4.44,1

1956 Melbourne (10)

1. Austraalia (Dawn Fraser, Faith Leech, Sandra Morgan, Lorraine Crapp) **4.17,1
2. USA (Sylvia Ruuska, Shelley Mann, Nancy Simons, Joan Rosazza) 4.19,2
3. Lõuna-Aafrika Liit (Jeanette Myburgh, Susan Roberts, Natalie Myburgh, Moira Abernethy) 4.25,7
4. Saksa ü. v./Saksa FV (Ingrid Künzel, Hertha Haase, Käthi Jansen, Birgit Klomp) 4.26,1
5. Kanada (Helen Stewart, Gladys Priestley, Sarah Barber, Virginia Grant) 4.26,3
6. Rootsi (Anita Helström, Birgitta Wänberg, Karin Larsson, Kata Johson) 4.30,0
7. Ungari (Mária Littomeritzky, Katalin Szőke, Judit Temes, Valéria Gyenge) 4.31,1
8. Suurbritannia (P. Hogben, Judith Grinham, M. Girvan, P. Ewart) 4.35,8

1960 Rooma (12)

1. USA (Joan Spillane, Shirley Stobs, Carolyn Wood, Christine von Saltza) **4.08,9
2. Austraalia (Dawn Fraser, Ilsa Konrads, Lorraine Crapp, Alva Colquhoun) 4.11,3
3. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Christel Steffin, Heidi Pechstein, Gisela Weiss, Ursel Brunner) 4.19,7
4. Ungari (Anna Temesvári, Mária Frank, Katalin Boros, Csilla Madarász) 4.21,2
5. Suurbritannia (Natalie Steward, Beryl Noakes, Judy Samuel, Christine Harris) 4.24,6
6. Rootsi (Inger Thorngren, Karin Larsson, Kristina Larsson, Birte Segerström) 4.25,1
7. Itaalia (Paola Saini, Anna Cecchi, R. Contardo, Maria Pacifici) 4.26,8
8. NSV Liit (Irina Ljahhovskaja, Ulvi Voog, Galina Sosnova, Marina Šamal) 4.29,0

1964 Tokio (10)

1. USA (Sharon Stouder, Donna de Varona, Lillian Watson, Kathleen Ellis) **4.03,8
2. Austraalia (Robyn Thorn, Janice Murphy, Lynette Bell, Dawn Fraser) 4.06,9
3. Holland (Paulina van der Wildt, Catharina Beumer, Wilhelmina van Weerdenburg, Erica Terpstra) 4.12,0
4. Ungari (Judit Turóczy, Éva Erdélyi, Katalin Takács, Csilla Dobay-Madarász) 4.12,1
5. Rootsi (Ann-Charlott Lilja, Lotten Andersson, Ulla Jäfvert, Ann-Christine Hagberg) 4.14,0
6. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Martina Grunert, Traudi Beierlein, Rita Schumacher, Heidi Pechstein) 4.15,0
7. Kanada (Mary Stewart, Patricia Thompson, Helen Kennedy, Marion Lay) 4.15,9
8. Itaalia (Paola Saini, Maria Pacifici, Mara Sacchi, Daniela Beneck) 4.17,2

1968 México (15)

1. USA (Jane Barkman, Linda Gustavson, Susan Pedersen, Jan Henne) *4.02,5
2. Saksa DV (Gabriele Wetzko, Roswitha Krause, Uta Schmuck, Martina Grunert) 4.05,7
3. Kanada (Angela Coughlaw, Marilyn Corson, Elaine Tanner, Marion Lay) 4.07,2
4. Austraalia (Janet Steinbeck, Susan Eddy, Lynette Watson, Lynette Bell) 4.08,7
5. Ungari (Edit Kovács, Magdolna Patóh, Andrea Gyarmati, Judit Turóczy) 4.11,0
6. Jaapan (Shigeko Kawanishi, Yoshimi Nishigawa, Yoshimi Fujii, Miwako Kobayashi) 4.13,6

7. Suurbritannia (Shelagh Ratcliffe, Fiona Kellock, Susan Williams, Alexandra Jackson) 4.18,0
Prantsusmaa naiskond diskvalifitseeriti.
9. NSV Liit (Zoja Dus, Tamara Sosnova, Natalja Ustinova, Lidia Grebets) eelu. (3.) 4.17,1

1972 München (16)
1. USA (Sandra Neilson, Jennifer Kemp, Jane Barkman, Shirley Babashoff) **3.55,19
2. Saksa DV (Gabriele Wetzko, Andrea Eife, Elke Sehmisch, Kornelia Ender) 3.55,55
3. Saksa FV (Jutta Weber, Heidemarie Reineck, Gudrun Beckmann, Angela Steinbach) 3.57,93
4. Ungari (Andrea Gyarmati, Judit Korach-Turóczy, Edit Kovács, Magdolna Patóh) 4.00,39
5. Holland (Enith Brigitha, Anke Rijnders, Hansje Bunschoten, Jozien Elzermann) 4.01,49
6. Rootsi (Anita Zarnowiecki, Eva Andersson, Diana Olsson, Irwi Johansson) 4.02,69
7. Kanada (Wendy Cook, Judy Wright, Mary-Beth Rondeau, Leslie Cliff) 4.03,83
8. Austraalia (Deborah Palmer, Leanne Francis, Sharon Booth, Shane Gould) 4.04,82
9. NSV Liit (Tatjana Zolotnitskaja, Jelena Timošenko, Nadežda Matjuhhina, Irina Ustimenko) eelu. (5.) 4.07,55

1976 Montreal (14)
1. USA (Kim Peyton, Wendy Boglioli, Jill Sterkel, Shirley Babashoff) **3.44,82
2. Saksa DV (Kornelia Ender, Petra Priemer, Andrea Pollack, Claudia Hempel) 3.45,50
3. Kanada (Gail Amundrud, Barbara Clark, Becky Smith, Anne Jardin) 3.48,81
4. Holland (Ineke Ran, Linda Faber, Annelies Maas, Enith Brigitha) 3.51,67
5. NSV Liit (Ljubov Kobzova, Irina Vlassova, Marina Kljutšnikova, Larissa Tsarjova) 3.52,69
6. Prantsusmaa (Guylaine Berger, Sylvie Le Noach, Caroline Carpentier, Chantal Schertz) 3.56,73
7. Rootsi (Pia Mårtensson, Ylva Persson, Diana Olsson, Ida Hansson) 3.57,25
8. Saksa FV (Jutta Weber, Marion Platten, Regina Nissen, Beate Jasch) 3.58,33

1980 Moskva (9)
1. Saksa DV (Barbara Krause, Caren Metschuck, Ines Diers, Sarina Hülsenbeck) **3.42,71
2. Rootsi (Carina Ljungdahl, Tina Gustafsson, Agneta Mårtensson, Agneta Eriksson) 3.48,93
3. Holland (Conny van Bentum, Wilma van Velsen, Reggie de Jong, Annelies Maas) 3.49,51
4. Suurbritannia (Sharron Davies, Kaye Lovatt, Jacqueline Willmott, June Croft) 3.51,71
5. Austraalia (Lisa Curry, Karen van de Graaf, Rosemary Brown, Michelle Pearson) 3.54,16
6. Mehhiko (Isabel Reuss, Dagmar Erdman, Teresa Rivera, Hellen Plaschinski) 3.55,41
7. Bulgaaria (Dobrinka Minčeva, Rumjana Dobreva, Ani Kosteva, Stojanka Dangalakova) 3.56,34
8. Hispaania (Natalia Mas, Margarita Armengol, Laura Flaque, Gloria Casado) 3.58,73
NSV Liit (Irina Gerassimova, Natalja Strunnikova, Larissa Tsarjova, Olga Klevakina) eelu. diskv.

4 × 100 m KOMBINEERITUD TEATEUJUMINE

1960 Rooma (13)
1. USA (Lynnette Burke, Patricia Kempner, Carolyn Schuler, Christine von Saltza) **4.41,1

2. Austraalia (Marilyn Wilson, Rosemary Lassig, Janice Andrew, Dawn Fraser) 4.45,9
3. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Ingrid Schmidt, Ursula Küper, Bärbel Fuhrmann, Ursel Brunner) 4.47,6
4. Holland (Maria van Velsen, Adelaide den Haan, Marianne Heemskerk, Erica Terpstra) 4.47,6
5. Suurbritannia (Sylvia Lewis, Anita Lonsbrough, Sheila Watt, Natalie Steward) 4.47,6
6. Ungari (Magdolna Dávid, Klára Killermann, Márta Egerváry, Csilla Madarász) 4.53,7
7. Jaapan (Satoko Tanaka, Y. Takamatsu, S. Miyabe, Y. Sato) 4.56,4
8. NSV Liit (Larissa Viktorova Ljudmila Korobova, Zinaida Belovetskaja, Marina Šamal) 4.58,1

1964 Tokio (9)
1. USA (Kathleen Ferguson, Cynthia Gayette, Sharon Stouder, Kathleen Ellis) **4.33,9
2. Holland (Cornelia Winkel, Klena Bimolt, Ada Kok, Erica Terpstra) 4.37,0
3. NSV Liit (Tatjana Saveljeva, Svetlana Babanina, Tatjana Devjatova, Natalja Ustinova) 4.39,2
4. Jaapan (Satoko Tanaka, Noriko Yamamoto, Eiko Takahashi, Michiko Kihara) 4.42,0
5. Suurbritannia (Jill Norfolk, Stella Mitchell, Mary Cottrill, Elizabeth Long) 4.45,8
6. Kanada (Eileen Weir, Marion Lay, Mary Stewart, Helen Kennedy) 4.49,9
Saksa ü. v. ja Ungari naiskond diskvalifitseeriti.

1968 México (10)
1. USA (Kaye Hall, Catie Ball, Ellie Daniel, Susan Pedersen) **4.28,3
2. Austraalia (Lynette Watson, Judy Playfair, Lynette McClements, Janet Steinbeck) 4.30,0
3. Saksa FV Angelika Kraus, Uta Frommater, Heike Hustede, Heidemarie Reineck) 4.36,4
4. NSV Liit (Tinatin Lekveišvili, Alla Grebennikova, Tatjana Devjatova, Lidia Grebets) 4.37,0
5. Saksa DV (Martina Grunert, Eva Wittke, Helga Lindner, Uta Schmuck) 4.38,0
6. Suurbritannia (Wendy Burrell, Dorothy Harrison, Margaret Auton, Alexandra Jackson) 4.38,3
7. Holland (Jacobje Buter, Klena Bimolt, Ada Kok, Petronella Bos) 4.38,7
8. Ungari (Mária Balla, Edit Kovács, Andrea Gyarmati, Judit Turóczy) 4.42,9

1972 München (16)
1. USA (Melissa Belote, Catherine Carr, Deena Deardurff, Sandra Neilson) **4.20,75
2. Saksa DV (Christine Herbst, Renate Vogel, Roswitha Beier, Kornelia Ender) 4.24,91
3. Saksa FV (Silke Pielen, Verena Eberle, Gudrun Beckmann, Heidemarie Reineck) 4.26,46
4. NSV Liit (Tinatin Lekveišvili, Galina Stepanova-Prozumenštšikova, Irina Ustimenko, Tatjana Zolotnitskaja) 4.27,81
5. Holland (Enith Brigitha, Alie te Riet, Anke Rijnders, Hansje Bunschoten) 4.29,99
6. Jaapan (Suzuko Matsumura, Yoko Yamamoto, Mayumi Aoki, Yoshimi Nishigawa) 4.30,18
7. Kanada (Wendy Cook, Sylvia Dockerill, Marilyn Corson, Leslie Cliff) 4.31,56
8. Rootsi (Diana Olsson, Britt-Marie Smedh, Eva Wikner, Anita Zarnowiecki) 4.32,61

1976 Montreal (17)
1. Saksa DV (Ulrike Richter, Hannelore Anke, Andrea Pollack, Kornelia Ender) **4.07,95
2. USA (Linda Jezek, Lauri Siering, Camille Wright, Shirley Babashoff) 4.14,55
3. Kanada (Wendy Hogg-Cook, Robin Corsiglia, Susan Sloan, Anne Jardin) 4.15,22
4. NSV Liit (Nadežda Stavko, Marina Jurtšenja, Tamara

Šelofastova, Larissa Tsarjova) 4.16,05
5. Holland (Diane Edelijn, Wijda Mazereeuw, Jose Damen, Enith Brigitha) 4.19,93
6. Suurbritannia (Joy Beasley, Margaret Kelly, Susan Jenner, Deborah Hill) 4.23,25
7. Jaapan (Yoshimi Nishigawa, Toshiko Haruoka, Yasue Hatsuda, Sachiko Yamazaki) 4.23,47
8. Austraalia (Michelle Devries, Judith Hudson, Linda Hanel, Jenny Tate) 4.25,91

1980 Moskva (10)
1. Saksa DV (Rica Reinisch, Ute Geweniger, Andrea Pollack, Caren Metschuck) **4.06,67
2. Suurbritannia (Helen Jameson, Margaret Kelly, Ann Osgerby, June Croft) 4.12,24
3. NSVL (Jelena Kruglova, Elvira Vassilkova, Alla Grištšenkova, Natalja Strunnikova) 4.13,61
4. Rootsi (Annika Uvehall, Eva-Marie Håkansson, Agneta Mårtensson, Tina Gustafsson) 4.16,91
5. Itaalia (Laura Foralosso, Sabrina Seminatore, Cinzia Savi Scarponi, Monica Vallarin) 4.19,05
6. Austraalia (Lisa Forrest, Lisa Curry, Karen van de Graaf, Rosemary Brown) 4.19,90
7. Rumeenia (Carmen Bunaciu, Brigitte Prass, Mariana Paraschiv, Irinel Pănulescu) 4.21,27
8. Bulgaaria (Stojanka Dangalakova, Tanja Bogomilova, Ani Moneva, Dobrinka Minčeva) 4.22,38

VAREM KAVAS OLNUD ALAD

300 m VABAUJUMINE

1920 Antverpen (16/7)
1. Ethelda Bleibtrey (USA) **4.34,0
2. Margaret Woodbridge (USA) 4.42,8
3. Frances Schroth (USA) 4.52,0
4. Constance Jeans (Sbr.) 4.52,4
5. Eleanor Uhl (USA)
6. Jane Gylling (Rts.)

200 m KOMPLEKSUJUMINE

1968 México (39/26)
1. Claudia Kolb (USA) *2.24,7
2. Susan Pedersen (USA) 2.28,8
3. Jan Henne (USA) 2.31,4
4. Sabine Steinbach (SDV) 2.31,4
5. Yoshimi Nishigawa (Jp.) 2.33,7
6. Marianne Seydel (SDV) 2.33,7
7. Larissa Zahharova (NSVL) 2.37,0

Shelagh Ratcliffe'i (Sbr.) finaalitulemus tühistati.

1972 München (44/26)
1. Shane Gould (Austr.) **2.23,07
2. Kornelia Ender (SDV) 2.23,59
3. Lynn Vidali (USA) 2.24,06
4. Jennifer Bartz (USA) 2.24,55
5. Leslie Cliff (Kan.) 2.24,83
6. Evelyn Stolze (SDV) 2.25,90
7. Yoshimi Nishigawa (Jp.) 2.26,35
8. Carolyn Woods (USA) 2.27,42
9. Nina Petrova (NSVL) eelu. (1.) 2.27,20
21. Birutė Užkuraitytė (NSVL) eelu. (3.) 2.31,11

VEEPALL

Veepalli mängitakse vees (haril. ujulas) 20×30 m suurusel ujuvpiiridega väljakul, kus vee sügavus on vähemalt 1,8 m. Otsjoonte keskel paiknevad väravad, mille postide vahe on 3,0 m ja ülemine põiklatt asetseb 0,9 m kõrgusel veepinnast. Väljaku jagab pooleks kujuteldav keskjoon, mis on tähistatud mõlemal külgjoonel haril. valge lipukesega.

Punaste ja kollaste lipukestega on märgitud mõlemal külgjoonel 2 ja 4 m alad, väravajoont tähistavad külgjoontel valged lipukesed. Pall (kaalub 400—450 g, ümbermõõt 68—71 cm) on vettpidavast materjalist ja väliste õmblusteta. Võistlevad 7 meeskonda, kummaski väravavaht ja 6 väljakumängijat ning lisaks kuni 6 varumängijat (1980. a. olümpiamängudeni oli see arv 4). Püütakse palli vastase väravasse visata. Üks meeskond peab kandma valgeid, teine tumesiniseid mütse, väravavahtidel on punased mütsid. Mängitakse ujudes; kõik meeskonnaliikmed peale väravavahi tohivad mängida ainult ühe käega. Tavaliste vigade hulka kuuluvad palli tahtlik vee alla surumine, palli rusikaga löömine, ujuda põhjas kõndimine ja põhjas seistes mängimine. Rasked read on pallita vastasmängija vee alla valutamine ja tema pidurdamine muul jõulisel viisil; mis tahes viga 4 m alal annab vastasvõistkonnale õiguse 4 m karistusviskeks, time pallita mineku vastaseväravakunna 2 m alale karistatakse 1 minutiks mängust eemaldamisega. Palli valdav meeskond peab pealeviske sooritama 45 sek. jooksul. Puhas mänguaeg on 4×7 min. (1972—80 oli 4×5 min.), veerandaegade vahe 2 min.

Veepalli loojateks peetakse inglasi. Esimene teada olev veepallivõistlus toimus 1859. a. Glasgow's. Tollal nimetati mängu jalgpalliks vees ja arvatavasti sarnaneski ta rohkem jalgpalli kui nüüdisaegse veepalliga. Mitmesugused jalgpalli-reeglite variandid kehtisid veepallis seni, kuni Suurbritannia ujumisliit *Amateur Swimming Association* kinnitas 1880. a-il veepalli määrustiku. See kehtestati 1885. a., sai kõikjal ainuõiguse (ka rahvusvahelistel võistlustel) ning püsis peaaegu pool sajandit oluliste muudatusteta. 1950. a-te alguses määrati mängu normaalkestuseks 2×10 min. (varem oli 2×7 min.) ja poolaegade vaheks 5 min. Vaba-, värava- ja nurgavisetega seotud ajakulu ning mänguväljakult välja sattunud palli mängu toomise aega mänguaja hulka enam ei arvatud.

Palli valdamise aeg väravaviskeni oli piiramata. Raske vea pärast eemaldati mängija väljakult seniks, kuni oli visatud järgmine värav. Pärast Tokio olümpiamänge (1964) leiti, et mängija väljakult eemaldamisega üksi on raske ülemäära jõuliseks muutunud veepalli vaos hoida. Ka ei rahuldanud raske vea korral kannatada saanud võistkonda vabavise. Kehtestati uuendus, mis andis 3 raske vea puhul õiguse 4 m karistusviskeks, kuid see ajendas mängijaid koondama peamist tähelepanu vastasmängijailt vigade väljameelitamisele. Näit. México veepalliturniiri (1968) esikohamängus sai NSV Liidu meeskond kõik 13 väravat karistusvisetest ning Jugoslaavia meeskonnal oli õigus 12 karistusviskeks (realiseeriti 10). Müncheni olümpiamängudel (1972) muudeti mängureeglid üldjoontes sellisteks, nagu nad on praegu.

Veepalli rahvusvaheline juhtimine kuulub 1908. a. asutatud Rahvusvahelisele Ujumisföderatsioonile (pr. *Fédération Internationale de Natation Amateur*, lüh. FINA). 1926. a-st alates on korraldatud EM-võistlusi (koos vettehüppe- ja ujumisvõistlustega) ning 1973. a-st MM-võistlusi. Peetakse ka Euroopa karikavõistlusi.

Venemaal hakati veepalli harrastama 1908. a. Peterburis, sealt levis ta hiljem Moskvasse jmt. linna. Esimene võistlus peeti 1913. a. Kiievis. NSV Liidus ilmusid esimesed veepalli määrused 1924. a., esimesed meistrivõistlused korraldati 1925. a. 1947 a-st kuulub NSVL Veepalliföderatsioon FINA-sse. 1966. ja 1970. a. tuli Nõukogude koondmeeskond Euroopa meistriks ning 1975. a. maailmameistriks.

Eestis hakati veepalli mängima 1920. a-il, esimesed meistrivõistlused peeti 1925. a. Nõukogude Eestis korraldati esimesed meistrivõistlused 1946. a. Eesti NSV koondmeeskonna senine parim saavutus on veerandfinaali pääs NSV Liidu karikavõistlustel 1950. a. NSV Liidu veepallikoondisse kuulusid 1950. a-il eestlas-

test Endel Edasi, Gunnar Päron ja Endel Press. Viimaseil aastail on mitmekordse NSV Liidu meistri Moskva Riikliku Ülikooli veepallimeeskonnas võistelnud Mait Riisman. 1974. a. loobuti Eesti meistrivõistluste korraldamisest.

Olümpiakavva on veepall kuulunud 1900. a-st alates. Võistkondade paremusjärjestuse määramise süsteeme on olnud mitmesuguseid. 1928. a-ni oli järjestamine sageli keeruline ja põhines mitmeastmelisel väljalangemisel. Ajapikku on hakatud üha rohkem pooldama turniirisüsteemi, kuid kõigi omavahel mängimist on enamasti takistanud osavõtjate rohkus. Näit. 1956. a. võisteldi algul 3 alagrupis; 1. ja 2. kohale tulnud pääsesid finaalturniirile ning selgitasid omavahel võisteldes auhinnalised kohad. 1960. a. võisteldi eelringis 4 alagrupis ning igast grupist said kaks parimat poolfinaali. Edasi võistlesid poolfinaali kaks parimat finaalis 1.—4. koha pärast ja järgmised kaks 5.—8. koha pärast; omavaheliste võistluste tulemused läksid järgmistes ringides arvesse. 1968. a. loositi võistkonnad 2 alagruppi (ühte 7, teise 8 võistkonda) ning neis mängiti turniirisüsteemis. Poolfinaali said kummastki grupist kaks parimat, võitjad jõudsid finaali. 1972. a. võisteldi 3 alagrupis, igast grupist pääsesid kaks parimat esimesele finaalturniirile (selgitati 1.—6. koht) ja kaks järgmist teisele finaalturniirile (7.—12. koht). 1976. ja 1980. a. moodustati 3 neljast võistkonnast koosnevat alagruppi. Iga alagrupi kaks parimat pääsesid finaalgruppi, kus kõik 6 meeskonda võistlesid omavahel (samal viisil selgitasid teised alagrupi võistkonnad 7.—12. koha). Alagrupi tulemusi finaalis ei arvestatud.

Kõige tugevamad veepallikoondised on seni olnud Euroopa maadest. 1920. a-il oli veepallis esikohal Suurbritannia, 1930. a-il jõudis teistest ette Ungari ja püsib tänapäevani tugevaimate hulgas. Enne II maailmasõda olid tippveepallurid ja silmapaistvad ujujad sageli ühed ja samad isikud (Paul Radmilovic, Johnny Weissmuller, Olivér Halassy), ent nii veepalli- kui ujumismeisterlikkuse suurenedes on nende alade vaheline side nõrgenenud. Hilisemate olümpiamängude parimad veepallurid on ungarlased Dezső Gyarmati (3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), György Kárpáti (3 kuldmedalit, 1 pronksmedal) ning László Jeney (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal).

NSV Liidu koondis on olümpiaturniiridest osa võtnud 1952. a-st. Senised edukaimad veepallurid on Aleksei Barkalov (2 kuldmedalit, 1 hõbe-

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Belgia	—	4	2
Holland	—	—	2
Itaalia	2	1	1
Jugoslaavia	1	4	—
NSV Liit	2	2	2
Prantsusmaa	1	—	3
Rootsi	—	1	2
Saksamaa	1	2	—
Suurbritannia	4	—	—
Ungari	6	3	3
USA	1	1	4

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Argentiina	1	1	—	—	7:4
Austraalia	3	3	—	—	16:2
Belgia	1	—	1	—	3:3
Brasiilia	2	2	—	—	16:4
Bulgaaria	1	1	—	—	7:2
Egiptus	1	1	—	—	3:2
Hispaania	5	5	—	—	25:13
Holland	4	1	—	3	13:13
India	1	1	—	—	12:0
Iraan	1	1	—	—	16:0
Itaalia	6	5	—	1	25:16
Jaapan	1	1	—	—	11:1
Jugoslaavia	7	3	1	3	33:35
Kanada	1	—	1	—	6:6
Kuuba	3	2	—	1	19:9
Mehhiko	2	2	—	—	11:7
Rootsi	1	1	—	—	12:1
Rumeenia	4	2	2	—	14:12
Saksa DV	1	1	—	—	3:2
Saksa FV	5	5	—	—	27:15
Ungari	7	1	2	4	21:30
USA	3	2	1	—	17:10

medal), Aleksandr Kabanov ja Vjatšeslav Sobtšenko (kummalgi 2 kuldmedalit) ning Leonid Ossipov (1 kuld-, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal). Eestist võrsunud veepallureist pääses esimesena olümpiamängudele ja võitis NSV Liidu meeskonnas 1980. a. ka kuldmedali Mait Riisman.

1900 Pariis (7/3)

1. Suurbritannia (*Osborne Swimming Club*, Manchester: Thomas Coe, John Derbyshire, Peter Kemp, William Lister, Arthur Robertson, Eric Robinson, George Wilkinson)
2. Belgia (*Club Natation*, Brüssel: Jean de Backer, Victor de Behr, Henri Cohen, Fernand Feyaerts, Oscar Grégoire, Albert Michant, Victor Sonnemans)
3. Prantsusmaa (*Libellule*, Pariis: Thomas Burgess, Decuyper, Devenot, Louis Lauffray, Henri Peslier, Pesley, Paul Vasseur)
4. Prantsusmaa (*Pupilles de Neptune*, Lille: Coulon, Pardelle, Favier, Leriche, Louis Martin, Désiré Merches, Charles Treffel)

Finaal:
Suurbritannia—Belgia 7:2

1904 Saint Louis (3/1)

1. USA (*New York Athletic Club*: David Bratton, George van Cleef, Leo Goodwin, Louis Handley, David Hesser, Joseph Ruddy, James Steen)
2. USA (*Chicago Athletic Club*: B. Breach, David Hammond, Charles Healy, Keough, Jerome Stevens, Swatek, William Tuttle)
3. USA (*Missouri Athletic Club*, Saint Louis: Gwynne Evans, August Goessling, John Meyers, W. Orthwein, Amadee Reyburn, Schreiner, Manfred Toeppen)

New York A. C. — Missouri A. C. 5:0
New York A. C. — Chicago A. C. 6:0

1908 London (4)

1. Suurbritannia (George Cornet, Charles Forsyth, George Nevinson, Paul Radmilovic, Charles Smith, Thomas Thould, George Wilkinson)
2. Belgia (Victor Boin, Herman Donners, Fernand Feyaerts, Oscar Grégoire, Herman Meyboom, Albert Michant, Joseph Pletincx)
3. Rootsi (Robert Andersson, Erik Bergvall, Pontus Hanson, Harald Julin, Torsten Kumfeldt, Axel Runström, Gunnar Wennerström)
4. Holland (Bouke Benenga, Johan Cortlever, Jan Hulswit, Eduard Meijer, Karel Meijer, F. Meuring, Pieter Ooms, B. Roodenburch, Johan Rühl)

Poolfinaal:
Belgia—Rootsi 8:4
Suurbritannia—Austria lv

Finaal:
Suurbritannia—Belgia 9:2

1912 Stokholm (6)

1. Suurbritannia (Isaac Bentham, Charles Bugbee, George Cornet, Arthur Hill, Paul Radmilovic, Charles Smith, George Wilkinson — J. Dodds, A. Judkins, William Peacock)
2. Rootsi (Robert Andersson, Vilhelm Anderson, Erik Bergqvist, Max Gumpel, Pontus Hanson, Harald Julin, Torsten Kumfeldt — C. A. Andersson, G. A. Runeborg, B. Wallin)
3. Belgia (Victor Boin, Félicien Courbet, Herman Donners, Albert Durant, Oscar Grégoire, Jean Hoffman, Herman Meyboom, Pierre Nijs, Joseph Pletincx)
4. Austria (Hermann Buchfelder, Rudolf Buchfelder, Ernst Kovács, Richard Manuel, Walter Schachtitz, Otto Scheff, Josef Wagner — Leopold Mayer, Rudolf Morberger, Hans Reissner, Franz Schuh)
5. Ungari (Sándor Ádám, László Beleznai, Tibor Fazekas, Jenő Hégner, Károly Rémi, Imre Zachár, János Wenk — Aladár Ádám A. von Kankovszky, J. Onódy)
6. Prantsusmaa (Louis Beulque, Gustave Prouvost, Georges Rigal, Jean Rodier, Jean Thorailler, Gaston Vanlaere, Paul Vasseur — Henri Decoin)

Poolfinaal:
Suurbritannia—Rootsi 6:3
Belgia—Prantsusmaa 4:1

Finaal:
Suurbritannia—Austria 8:0
1.—3. Rootsi—Austria 8:1
Belgia—Austria 5:4
Rootsi—Belgia 4:2

1920 Antverpen (12)

1. Suurbritannia (Charles Bugbee, William Dean, Christopher Jones, William Peacock, Noel Purcell, Paul Radmilovic, Charles Smith)
2. Belgia (René Bauwens, Gérard Blitz, Maurice Blitz, Pierre Dewin, Albert Durant, Paul Gailly, Pierre Nijs, Joseph Pletincx)
3. Rootsi (Vilhelm Anderson, Erik Andersson, Robert Andersson, Nils Backlund, Erik Bergqvist, Max Gumpel, Pontus Hanson, Harald Julin, Theodor Nauman)
4. USA (Clement Browne, James Cardson, Harry Hebner, Sophus Jensen , Duke Paoa Kahanamoku, Michael McDermott, Perry McGillivray, Norman Ross, Preston Steiger, Albert Taylor)
5. Holland (Géorges Bohlander, Johan Cortlever, L. Hoogendijk, J. Korsten, Carl Kratz, Karel Meijer, Piet Plantinga, Jean van Silfhout, Karel Struys, P. Zeggers)

Poolfinaal:
Suurbritannia—USA 7:2
Belgia—Rootsi 5:3

Finaal:
Suurbritannia—Belgia 3:2
2. kohale:
Belgia—USA 7:2
USA—Hispaania 5:0
3. kohale:
Rootsi—USA 5:0
Rootsi—Holland 9:1

1924 Pariis (13)

1. Prantsusmaa (Noël Delberghe, Albert Delborgies, Robert Desmettre, Paul Dujardin, Albert Mayaud, Henri Padou, Georges Rigal)
2. Belgia (Gérard Blitz, Maurice Blitz, Joseph Cludts, Joseph de Combe, Pierre Dewin, Albert Durant, Georges Fleurix, Paul Gailly, Joseph Pletincx, Jules Thiry, Pierre Vermetten)
3. USA (Arthur Austin, Oliver Horn, Frederick Lauer, Clarence Mitchell, John Norton, Wallace O'Connor, George Schroth, Johnny Weissmuller, Herbert Vollmer — Elmer Collett, John Curry, John Handy)
4. Rootsi (Cletus Anderson, Vilhelm Anderson, Erik Andersson, Nils Backlund, Theodor Nauman, Martin Norberg, Gösta Persson, Hilmer Wictorin)
5. Ungari (István Barta, Tibor Fazekas, Lajos Homonnai, Márton Homonnai, Alajos Keserü, Ferenc Keserü, János Wenk, József Vértesy)
6. Tšehhoslovakkia (Ladislav Ankert, František Franěk, Jan Hora, Slavomír Hummelhans, Hugo Klempfner, František Kůrka, Béla Neményi, Jiří Reitman, Josef Tomášek, František Vacín)

Poolfinaal:
Belgia—Tšehhoslovakkia 5:1
Prantsusmaa—Rootsi 4:2

Finaal:
Prantsusmaa—Belgia 3:0
2. kohale:
USA—Holland 4:2
Belgia—Rootsi 4:3
Belgia—USA 2:1
ja 2:1
3. kohale:
Ungari—Tšehhoslovakkia 7:0
Rootsi—Ungari 4:1
USA—Rootsi 3:2

1928 Amsterdam (14)

1. Saksamaa (Max Amann, Emil Benecke, Johannes Blank, Karl Bähre, Otto Cordes, Fritz Gunst, Erich Rademacher, Joachim Rademacher — Heinrich Atmer, Otto Kühne, Karl-Heinz Protze)
2. Ungari (István Barta, Olivér Halassy, Márton Homonnai, Sándor Ivády, Alajos Keserü, Ferenc Keserü, József Vértesy — György Bródy, Oszkár Csorba, László Czele, János Wenk)
3. Prantsusmaa (Émile Bulteel, Henri Cuvelier, Paul Dujardin, Jules Keignaert, Henri Padou, Albert Thévenon, Achille Tribouillet, Albert Vandeplancke — Ernest Rogez)

Poolfinaal:
Saksamaa—Suurbritannia 8:5
Ungari—Prantsusmaa 5:3

Finaal:
Saksamaa—Ungari 5:2
3. kohale:
Prantsusmaa—Suurbritannia 8:1
Prantsusmaa—USA 2:1
Prantsusmaa—Argentiina 8:0

1932 Los Angeles (5)

1. Ungari (István Barta, György Bródy, Olivér Halassy, Márton Homonnai, Sándor Ivády, Alajos Keserü, Ferenc Keserü, János Németh, Miklós Sárkány, József Vértesy)
2. Saksamaa (Emil Benecke, Otto Cordes, Hans Eckstein, Fritz Gunst, Erich Rademacher, Joachim Rademacher, Hans Schulze, Heiko Schwartz — Gerd Pohl, Albert Schumberg, Hans Schwartz)
3. USA (Austin Clapp, Philip Daubenspeck, Charles Finn, Harold McAllister, Wallace O'Connor, Calvert Strong, Herbert Wildman — Duke Paoa Kahanamoku)
4. Jaapan (Shuji Doi, Akira Fujita, Seibei Kimura, Takashige Matsumoto, Yasutaro Sakagami, Tosuke Sawami, Takaji Takebayashi, Iwao Tokito — Kiyoshi Murai)

1936 Berliin (16)

1. Ungari (Mihály Bozsi, Jenő Brandi, György Bródy, Olivér Halassy, Kálmán Hazai, Márton Homonnai, György Kutasi, István Molnár, János Németh, Miklós Sárkány, Sándor Tarics)
2. Saksamaa (Bernhard Baier, Fritz Gunst, Josef Hauser, Alfred Kienzle, Paul Klingenburg, Heinrich Krug, Hans Schneider, Hans Schulze, Helmuth Schwenn, Gustav Schürger, Fritz Stolze)
3. Belgia (Gérard Blitz, Albert Castelyns, Joseph de Combe, Pierre Coppieters, Henri Disy, Fernand Isselé, Edmond Michiels, Henri de Pauw, Henri Stoelen)
4. Prantsusmaa (André Busch, Georges Delporte, René Joder, Paul Lambert, Maurice Lefebvre, Henri Padou, Roger Vandecastelle — Éric Cremers, Jacques Cuvilly, Roger Heinkele, Léon Thibaud)
5. Holland (Cornelis van Aelst, Alexander Franken, Ru den Hamer, Jan van Heteren, Hans Maier, Jean van Oostrom Soede, Gérard Regter, Herman Alex Veenstra, Johannes van Woerkam — Sjoerd Mooi, Hans Stam)
6. Austria (Erwin Blasl, Wilhelm Hawlik, Anton Kunz, Alfred Lergetporer, Otto Müller, Sebastian Ploner, Peter Riedl, Franz Schönfels, Karl Seitz, Karl Steinbach, Franz Wenninger)

1948 London (18)

1. Itaalia (Ermenegildo Arena, Emilio Bulgarelli, Pasquale Buonocore, Aldo Ghira, Mario Maioni, Geminio Ognio, Gianfranco Pandolfini, Tullio Pandolfini, Cesare Rubini — Luigi Fabiano, Alfredo Toribolo)

1932. Finaal:

	1.	2.	3.	4.	5.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	6:2	7:0	17:0	—	30:2	6
2. Saksamaa	2:6	●	4:4	10:0	7:3	23:13	5
3. USA	0:7	4:4	●	10:0	6:1	20:12	5
4. Jaapan	0:17	0:10	0:10	●	—	0:37	0
5. Brasiilia[1]	—	3:7	1:6	—	●	4:13	0

[1] Brasiilia meeskond diskvalifitseeriti liiga jõulise mängu pärast võistluses Ungari meeskonnaga, seetõttu jäi Jaapani ja Brasiilia meeskonna võistlus pidamata.

1936. Vahering:
I grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	3:0	8:0	10:1	21:1	6
2. Belgia	0:3	●	1:1	6:1	7:5	3
3. Holland	0:8	1:1	●	4:4	5:13	2
4. Suurbritannia	1:10	1:6	4:4	●	6:20	1

II grupp

	1	2.	3.	4	Väravate suhe	Punkte
1. Saksamaa	●	8:1	3:1	4:1	15:3	6
2. Prantsusmaa	1:8	●	4:2	2:1	7:11	4
3. Austria	1:3	2:4	●	2:1	5:8	2
4. Rootsi	1:4	1:2	1:2	●	3:8	0

Eelringi tulemused läksid arvesse.

Finaal:

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	2:2	3:0	5:0	10:2	5
2. Saksamaa	2:2	●	4:1	8:1	14:4	5
3. Belgia	0:3	1:4	●	3:1	4:8	2
4. Prantsusmaa	0:5	1:8	1:3	●	2:16	0

	5.	6.	7.	8.	Väravate suhe	Punkte
5. Holland	●	5:4	4:3	4:4	13:11	5
6. Austria	4:5	●	2:1	3:3	9:9	3
7. Rootsi	3:4	1:2	●	4:2	8:8	2
8. Suurbritannia	4:4	3:3	2:4	●	9:11	2

Eel- ja vaheringi tulemused läksid arvesse.

1948. Poolfinaal:
I grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Holland	●	3:3	5:3	5:2	13:8	5
2. Belgia	3:3	●	1:1	4:1	8:5	4
3. Rootsi	3:5	1:1	●	4:1	8:7	3
4. Hispaania	2:5	1:4	1:4	●	4:13	0

II grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Itaalia	●	4:3	5:2	5:1	14:6	6
2. Ungari	3:4	●	5:4	5:2	13:10	4
3. Prantsusmaa	2:5	4:5	●	3:3	9:13	1
4. Egiptus	1:5	2:5	3:3	●	6:13	1

Eelringide tulemused läksid arvesse.

3. Ungari (Jenő Brandi, Oszkár Csuvik, Dezső Fábián, Dezső Gyarmati, Endre Györfi, Miklós Holop, László Jeney, Dezső Lemhényi, Károly Szittya, István Szivós — Pál Pók)
3. Holland (Cornelis Braasem, Rudolph van Feggelen, Hendricus Kesteloar, Cornelis Korevaar, Johannes Rohner, Albert Ruimschotel, Pieter Salomons, Frits Smol, Hans Stam — Johannes Cabout, Theo Smael)
4. Belgia (Emile d'Hooge, Fernand Isselé, Georges Leenheere, Alphonse Martin, Paul Rigaumont, Willy Simons, Théo-Léo de Smet — Henri de Pauw)
5. Rootsi (Folke Eriksson, Knut Gadd, Erik Holm, Olle Johansson, Åke Julin, Rolf Julin, Arne Jutner, Olle Ohlsson, Roland Spångberg, Rune Öberg)
6. Prantsusmaa (Jacques Bermyn, Jacques Berthe, François Debonnet, Roger Dewasch, Marco Diener, Robert Himgi, Robert Le Bras, Maurice Lefebvre, R. Massol, Marcel Spilliaert, Jacques Viaene)

1948. Finaal:

	1	2	3	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Itaalia	●	4:3	4:2	4:2	12:7	6
2. Ungari	3:4	●	4:4	3:0	10:8	3
3. Holland	2:4	4:4	●	3:3	9:11	2
4. Belgia	2:4	0:3	3:3	●	5:10	1

	5.	6.	7.	8.	Väravate suhe	Punkte
5. Rootsi	●	1:1	3:2	4:1	8:4	5
6. Prantsusmaa	1:1	●	3:3	2:1	6:5	4
7. Egiptus	2:3	3:3	●	3:1	8:7	3
8. Hispaania	1:4	1:2	1:3	●	3:9	0

Eelringide ja poolfinaali tulemused läksid arvesse.

1952. Poolfinaal:
I grupp

	1	2	3	4	Väravate suhe	Punkte
1. Itaalia	●	5:4	5:1	2:1	12:6	6
2. USA	4:5	●	4:2	6:4	14:11	4
3. Belgia	1:5	2:4	●	5:4	8:13	2
4. Hispaania	1:2	4:6	4:5	●	9:13	0

II grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	2:2	4:4	5:3	11:9	4
2. Jugoslaavia	2:2	●	2:1	3:3	7:6	4
3. Holland	4:4	1:2	●	4:2	9:8	3
4. NSV Liit	3:5	3:3	2:4	●	8:12	1

Finaal:

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	2:2	7:2	4:0	13:4	5
2. Jugoslaavia	2:2	●	3:1	4:2	9:5	5
3. Itaalia	2:7	1:3	●	5:4	8:14	2
4. USA	0:4	2:4	4:5	●	6:13	0

	5.	6.	7.	8.	Väravate suhe	Punkte
5. Holland	●	5:3	4:2	7:1	16:6	6
6. Belgia	3:5	●	3:3	5:4	11:12	3
7. NSV Liit	2:4	3:3	●	4:3	9:10	3
8. Hispaania	1:7	4:5	3:4	●	8:16	0

Alagrupi ja poolfinaali tulemused läksid arvesse.

1956. Finaal:

	1.	2	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	2:1	4:0	4:0	6:2	4:0	20:3	10
2. Jugoslaavia	1:2	●	3:2	2:1	5:1	2:2	13:8	7
3. NSV Liit	0:4	2:3	●	3:2	3:1	6:4	14 14	6
4. Itaalia	0:4	1:2	2:3	●	3:2	4:2	10.13	4
5. USA	2:6	1:5	1:3	2:3	●	4:3	10:20	2
6. Saksa ü. v.	0:4	2:2	4:6	2:4	3:4	●	11:20	1

Alagrupi tulemused läksid arvesse.

1960. Poolfinaal:

I grupp

	1.	2.	3	4	Väravate suhe	Punkte
1. Itaalia	●	2:0	4:3	3:0	9:3	6
2. NSV Liit	0:2	●	3:2	5:4	8:8	4
3. Rumeenia	3:4	2:3	●	3:3	8:10	1
4. Saksa ü. v.	0:3	4:5	3:3	●	7:11	1

II grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Jugoslaavia	●	2:1	6:2	2:1	10:4	6
2 Ungari	1:2	●	7:2	3:1	11:5	4
3. USA	2:6	2:7	●	7:6	11:19	2
4. Holland	1:2	1:3	6:7	●	8:12	0

Eelringi tulemused läksid arvesse.

1952 Helsingi (21)

1. Ungari (Róbert Antal, Antal Bolvári, Dezső Fábián, Dezső Gyarmati, István Hasznos, László Jeney, György Kárpáti, Dezső Lemhényi, Kálmán Markovits, Miklós Martin, Károly Szittya, István Szívós, György Vizvári)
2. Jugoslaavia (Veljko Bakušūn, Marko Brainović, Vladimir Ivković, Zdravko Ježić, Zdravko Kovačić, Ivo Kurtini, Lovro Radonjić, Ivo Štakula, Boško Vuksanović — Dragoslav Šiljak)
3. Itaalia (Ermenegildo Arena, Lucio Ceccarini, Renato De Sanzuane, Raffaello Gambino, Salvatore Gionta, Maurizio Mannelli, Geminio Ognio, Carlo Peretti, Vincenzo Polito, Cesare Rubini, Renato Tratola)
4. USA (Harry Bisbey, Marvin Burns, Norman Dornblaser, Robert Hughes, Edward Jaworski, William Kooistra, Norman Lake, James Norris, John Spargo, Peter Stange)
5. Holland (Gerrit Bijlsma, Cornelis Braasem, Johannes Cabout, Rudolph van Feggelen, Marcus van Gelder, Cornelis Korevaar, Frits Smol)
6. Belgia (Marcel Heyninck, André Laurent, Georges Leenheere, François Maesschalck, Alphonse Martin, Joseph Reynders, Roland Sierens, Théo-Léo de Smet, Joseph Smits, Johan van der Steen)
7. NSV Liit (Boriss Goihman, Anatoli Jegorov, Lev Kokorin, Aleksandr Liferenko, Petre Mšvenieradze, Valentin Prokopov, Jevgeni Semjonov, Juri Šljapin, Juri Teplov, Vitali Ušakov)

1956 Melbourne (10)

1. Ungari (Antal Bolvári, Ottó Boros, Dezső Gyarmati, István Hevesi, László Jeney, Tivadar Kanizsa, György Kárpáti, Kálmán Markovits, Mihály Mayer, István Szívós, Ervin Zádor)
2. Jugoslaavia (Ivo Cipci, Tomislav Franjković, Vladimir Ivković, Zdravko Ježić, Hrvoje Kačić, Zdravko Kovačić, Lovro Radonjić, Marijan Žuželj)
3. NSV Liit (Viktor Agejev, Pjotr Breus, Boriss Goihman, Nodar Gvahharia, Vjatšeslav Kurennoi, Georgi Lezin, Boriss Markarov, Petre Mšvenieradze, Valentin Prokopov, Mihhail Rõžak, Juri Šljapin)
4. Itaalia (Cosimo Antonelli, Alfonso Buonocore, Enzo Cavazzoni, Maurizio D'Achille, Giuseppe D'Altrui, Federico Dennerlein, Luigi Mannelli, Angelo Marciani, Paolo Pucci, Cesare Rubini)
5. USA (Robert Frojen, James Gaughran, Kenneth Hahn, Robert Horn, Robert Hughes, Samuel Kooistra, William Kooistra, William Ross, Ronald Severa, Wallace Wolf)
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Emil Bildstein, Wilfried Bode, Hans-Günther Hilker, Karl Neuse, Alfred Obschernikat, Friedhelm Osselmann, Erich Pennekamp, Hans-Joachim Schneider, Hans Werner Seher, Wilhelm Sturm)

1960 Rooma (16)

1. Itaalia (Amedeo Ambron, Danio Bardi, Giuseppe D'Altrui, Salvatore Gionta, Giancarlo Guerrini, Franco Lavoratori, Gianni Lonzi, Rosario Parmegiani, Eraldo Pizzo, Dante Rossi, Brunello Spinelli — Luigi Mannelli)
2. NSV Liit (Viktor Agejev, Leri Gogoladze, Boriss Goihman, Juri Grigorovski, Anatoli Kartašov, Vjatšeslav Kurennoi, Petre Mšvenieradze, Vladimir Novikov, Jevgeni Saltsõn, Vladimir Semjonov, Givi Tšikvanaia)
3. Ungari (Ottó Boros, Zoltán Dömötör, László Felkai, Dezső Gyarmati, István Hevesi, László Jeney, Tivadar Kanizsa, András Katona, Kálmán Markovits, Mihály Mayer, Péter Rusorán — András Bodnár, György Kárpáti, János Konrád)
4. Jugoslaavia (Zdravko Ježić, Hrvoje Kačić, Milan Muškatirović, Ante Nardeli, Mirko Sandić, Dragoljub Šiljak, Božidar Stanišić,

Zlatko Šimenc, Marijan Žuželj — Ivo Cipci, Đuro Radan)
5. Rumeenia (Alexandru Bădiță, Gavrilă Blajek, Anatol Grințescu, Ștefan Kroner, Alexandru Szabo, Mircea Ștefănescu, Aurel Zahan)
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Emil Bildstein, Hans Hoffmeister, Jürgen Honig, Lajos Nagy, Friedhelm Osselmann, Hans Schepers, Hans-Joachim Schneider, Dieter Seiz, Bernd Strasser — Jürgen Fuchs, Ludwig Ott)

1960. Finaal:

	1.	2	3.	4	Väravate suhe	Punkte
1. Itaalia	●	2:0	3:3	2:1	7:4	5
2. NSV Liit	0:2	●	3:3	4:3	7:8	3
3. Ungari	3:3	3:3	●	1:2	7:8	2
4. Jugoslaavia	1:2	3:4	2:1	●	6:7	2

	5.	6.	7.	8.	Väravate suhe	Punkte
5. Rumeenia	●	3:3	6:4	5:4	14:11	5
6. Saksa ü. v.	3:3	●	4:3	6:5	13:11	5
7. USA	4:6	3:4	●	7:6	14:16	2
8. Holland	4:5	5:6	6:7	●	15:18	0

Poolfinaali tulemused läksid arvesse.

1964 Poolfinaal:
I grupp

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	2:0	2:2	3:2	7:4	5
2. Itaalia	0:2	●	4:3	2:1	6:6	4
3. Rumeenia	2:2	3:4	●	5:4	10:10	3
4. Saksa ü. v.	2:3	1:2	4:5	●	7:10	0

II grupp

	1.	2.	3.	4	Väravate suhe	Punkte
1. Jugoslaavia	●	4:4	7:2	6:2	17:8	5
2. Ungari	4:4	●	6:5	5:0	15:9	5
3. Holland	2:7	5:6	●	7:5	14:18	2
4. Belgia	2:6	0:5	5:7	●	7:18	0

Alagrupi tulemused läksid arvesse.

Finaal:

	1.	2.	3	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	4:4	5:2	3:1	12:7	5
2. Jugoslaavia	4:4	●	2:0	2:1	8:5	5
3. NSV Liit	2:5	0:2	●	2:0	4:7	2
4. Itaalia	1:3	1:2	0:2	●	2:7	0

	5.	6	7.	8.	Väravate suhe	Punkte
5. Rumeenia	●	5:4	6:1	3:5	14:10	4
6. Saksa ü. v.	4:5	●	5:4	5:3	14:12	4
7. Holland	1:6	4:5	●	7:5	12:16	2
8. Belgia	5:3	3:5	5.7	●	13:15	2

Poolfinaali tulemused läksid arvesse.

1972. Finaal:

	1.	2.	3	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:3	6:6	4:2	5:4	4:1	22:16	8
2. Ungari	3:3	●	5:3	3 3	4:2	8:7	23:18	8
3. USA	6:6	3 5	●	4:4	5:3	6:5	24:23	6
4. Saksa FV	2:4	3:3	4:4	●	4:5	2:2	15:18	3
5. Jugoslaavia	4:5	2:4	3:5	5:4	●	6:6	20:24	3
6. Itaalia	1:4	7:8	5:6	2:2	6:6	●	21:26	2

Alagruppide tulemused läksid arvesse.

1976. Finaal:

	1.	2	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. Ungari	●	6:5	5:3	9:8	5:5	5:3	30:24	9
2. Itaalia	5:6	●	3:3	4:4	5:4	4:3	21:20	6
3. Holland	3:5	3:3	●	4:4	5:3	3:2	18:17	6
4. Rumeenia	8:9	4:4	4:4	●	5:5	5:3	26:25	5
5. Jugoslaavia	5:5	4:5	3:5	5:5	●	4:4	21:24	3
6. Saksa FV	3:5	3:4	2:3	3:5	4:4	●	15:21	1

1980. Finaal:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	8:7	5:4	6:2	8:5	7:3	34:21	10
2. Jugoslaavia	7:8	●	8:7	7:6	7:7	5:4	34:32	7
3. Ungari	4:5	7:8	●	6:5	7:5	8:7	32:30	6
4. Hispaania	2:6	6:7	5:6	●	9:7	6:5	28:31	4
5. Kuuba	5:8	7:7	5:7	7:9	●	7:7	31:38	2
6. Holland	3:7	4:5	7:8	5:6	7:7	●	26:33	1

1964 Tokio (13)
1. Ungari (Miklós Ambrus, András Bodnár, Ottó Boros, Zoltán Dömötör, László Felkai, Dezső Gyarmati, Tivadar Kanizsa, György Kárpáti, János Konrád, Mihály Mayer, Dénes Pócsik, Péter Rusorán)
2. Jugoslaavia (Ozren Bonačić, Zoran Janković, Milan Muškatirović, Ante Nardeli, Frane Nonković, Vinko Rosić, Mirko Sandić, Božidar Stanišić, Karlo Stipanić, Zlatko Šimenc, Ivo Trumbić)
3. NSV Liit (Viktor Agejev, Zenon Bortkevitš, Igor Grabovski, Boriss Grišin, Eduard Jegorov, Nikolai Kalašnikov, Nikolai Kuznetsov, Vladimir Kuznetsov, Leonid Ossipov, Boriss Popov, Vladimir Semjonov)
4. Itaalia (Danio Bardi, Mario Cevasco, Giuseppe D'Altrui, Federico Dennerlein, Giancarlo Guer-

rini, Franco Lavoratori, Gianni Lonzi, Eugenio Merello, Eraldo Pizzo, Rosario Permegiani, Dante Rossi, Alberto Spinola)

5. Rumeenia (Iosif Culineac, Nicolae Firoiu, Anatol Grințescu, Ștefan Kroner, Cornel Mărculescu, Emil Mureșan, Gruia Novac, Alexandru Szabo, Mircea Ștefănescu, Aurel Zahan)
6. Saksa ü. v./Saksa DV (Siegfried Ballerstedt, Hubert Höhne, Jürgen Kluge, Heinz Mäder, Klaus Schlenkrich, Peter Schmidt, Klaus Schulze, Jürgen Thiel, Edgar Thiele, Heinz Wittig, Dieter Vohs)

1968 México (15)

1. Jugoslaavia (Ozren Bonačić, Dejan Dabović, Zdravko Hebel, Zoran Janković, Ronald Lopatni, Uroš Marović, Đorđe Perišić, Miroslav Poljak, Mirko Sandić, Karlo Stipanić, Ivo Trumbić)
2. NSV Liit (Aleksei Barkalov, Oleg Bovin, Aleksandr Dolgušin, Juri Grigorovski, Boriss Grišin, Vadim Guljajev, Leonid Ossipov, Vladimir Semjonov, Vjatšeslav Skok, Aleksandr Šidlovski, Givi Tšikvanaia)
3. Ungari (András Bodnár, Zoltán Dömötör, László Felkai, Ferenc Konrád, János Konrád, Mihály Mayer, Endre Molnár, Dénes Pócsik, László Sárosi, István Szívós *jun.*, János Steinmetz)
4. Itaalia (Alberto Alberani, Enzo Barlocco, Mario Cevasco, Gianni De Magistris, Paolo Ferrando, Alessandro Ghibellini, Giancarlo Guerrini, Franco Lavoratori, Gianni Lonzi, Eugenio Merello, Eraldo Pizzo)
5. USA (David Ashleigh, Steven Barnett, Bruce Bradley, Stanley Cole, Ronald Crawford, John Parker, Gary Sheerer, Anton Van Dorp, Russell Webb, Barry Weitzenberg, Dean Willeford)
6. Saksa DV (Siegfried Ballerstedt, Hans-Georg Fehn, Veit Hermans, Manfred Herzog, Jürgen Kluge, Hans-Ulrich Lange, Peter Rund, Klaus Schlenkrich, Peter Schmidt, Jürgen Schüler, Jürgen Thiel)

Finaal:

1.—4.

Jugoslaavia—Ungari	8:6
NSV Liit — Itaalia	8:5
Jugoslaavia — NSV Liit	13:11
Ungari—Itaalia	9:4

5.—8.

USA — Saksa DV	6:4
USA—Holland	6:3
Kuuba — Saksa DV	8:2
Holland—Kuuba	8:5

1972 München (16)

1. NSV Liit (Anatoli Akimov, Aleksei Barkalov, Aleksandr Dolgušin, Aleksandr Dreval, Vadim Guljajev, Aleksandr Kabanov, Nikolai Melnikov, Leonid Ossipov, Vjatšeslav Sobtšenko, Aleksandr Šidlovski, Vladimir Žmudski)
2. Ungari (András Bodnár, Tibor Cservenyák, Tamás Faragó, István Görgényi, Zoltán Kásás, Ferenc Konrád, István Magas, Endre Molnár, Dénes Pócsik, László Sárosi, István Szívós *jun.*)
3. USA (Peter Asch, Steven Barnett, Bruce Bradley, Stanley Cole, James Ferguson, Eric Lindroth, John Parker, Gary Sheerer, James Slatton, Russell Webb, Barry Weitzenberg)
4. Saksa FV (Hermann Haverkamp, Hans Hoffmeister, Kurt Küpper, Ingulf Nossek, Gerd Olbert, Kurt Schuhmann, Hans-Georg Simon, Jürgen Stiefel, Peter Teicher, Ludger Weeke, Günter Wolf)
5. Jugoslaavia (Dušan Antunović, Siniša Belamarić, Ozren Bonačić, Zoran Janković, Ronald Lopatni, Miloš Marković, Uroš Marović, Đorđe Perišić, Ratko Rudić, Mirko Sandić, Karlo Stipanić)
6. Itaalia (Alberto Alberani, Silvio Baracchini, Mario Cevasco, Gianni De Magistris, Alessandro Ghibellini, Franco Lavoratori, Ferdinando Lignano, Guglielmo Marsili, Sante Marsili, Eraldo Pizzo, Roldano Simeoni)

1976 Montreal (12)

1. Ungari (Gábor Csapó, Tibor Cservenyák, Tamás Faragó, György Gerendás, György Horkai, György Kenéz, Ferenc Konrád, Endre Molnár, László Sárosi, István Szívós *jun.*, Attila Sudár)
2. Itaalia (Alberto Alberani, Silvio Baracchini, Luigi Castagnola, Vincenzo D'Angelo, Marcello Del Duca, Gianni De Magistris, Riccardo De Magistris, Alessandro Ghibellini, Sante Marsili, Umberto Panerai, Roldano Simeoni)
3. Holland (Alex Boegschoten, Tom Buunk, Andy Hoepelman, Evert Kroon, Nico Landeweerd, Hans Smits, Glyze Strober, Hans van Zeeland, Piet de Zwarte, Rik Toomen, Jan Veer)
4. Rumeenia (Adrian Nastasiu, Dinu Popescu, Liviu Răducanu, Viorel Rus, Claudiu Ioan Rusu, Cornelu Rusu, Adrian Schervan, Florin Slăvei, Ilie Slăvei, Doru Spinu, Gheorghe Zamfirescu)
5. Jugoslaavia (Dušan Antunović, Siniša Belamarić, Ozren Bonačić, Dejan Dabović, Zoran Kačić, Boško Lozica, Predrag Manojlović, Miloš Marković, Uroš Marović, Damir Polić, Đuro Savinović)
6. Saksa FV (Roland Freund, Martin Jellinghaus, Günter Kilian, Horst Kilian, Wolfgang Mechler, Werner Obschernikat, Peter Röhle, Hans-Georg Simon, Jürgen Stiefel, Ludger Weeke, Stefan Wenz, Günter Wolf)
6. NSV Liit (Aleksei Barkalov, Aleksandr Dolgušin, Aleksandr Dreval, Vladimir Isselidze, Aleksandr Kabanov, Anatoli Klebanov, Sergei Kotenko, Nikolai Melnikov, Nugzar Mšvenieradze, Vitali Romantšuk, Aleksandr Zahharov) mängis 2. alagrupis Rumeeniaga 8:8, kaotas Hollandile 2:3 ja alistas Mehhiko 7:4. Teises finaalgrupis andis ta loobumisvõidu Kuubale, võitis Mehhiko 4:3, Austraalia 7:2 ja Iraani 16:0 ning viigistas Kanadaga 6:6.

1980 Moskva (12)

1. NSV Liit (Vladimir Akimov, Aleksei Barkalov, Jevgeni Grišin, Mihail Ivanov, Aleksandr Kabanov, Sergei Kotenko, Georgi Mšvenieradze, Mait Riisman, Vjatšeslav Sobtšenko, Erkin Šagajev, Jevgeni Šaronov)
2. Jugoslaavia (Milivoje Bebić, Zoran Gopčević, Milorad Krivokapić, Boško Lozica, Predrag Manojlović, Zoran Mustur, Damir Polić, Zoran Roje, Ratko Rudić, Slobodan Trifunović, Luko Vezilić)
3. Ungari (Gábor Csapó, Tamás Faragó, György Gerendás, Károly Hauszler, György Horkai, István Kiss, László Kuncz, Endre Molnár, István Szívós *jun.*, Attila Sudár, István Udvardi)
4. Hispaania (Antonio Aguilar, José Alcázar, Jorge Alonso, Jorge Carmona, Manuel Delgado, Antonio Esteller, Manuel Estiarte, Salvador Franch, Pedro Robert, Federico Sabria, Gaspar Ventura)
5. Kuuba (Carlos Benítez, Lázaro Costa, Orlando Cowley, Bárbaro Diaz, Nelson Dominguez, Oriel Dominguez, Oscar Periche, Arturo Ramos, Jorge Rizo, Gerardo Rodriguez, Pedro Rodriguez)
6. Holland (Stan van Belkum, Wouly de Bie, Tom Buunk, Jan Korevaar, Nicolaas Landeweerd, Adrianus van Mil, Rudolf Misdorp, Dick Nieuwenhuizen, Erik Noordergraaf, Hans van Zeeland, Jan Veer)

VEHKLEMINE

Vehklemises püüavad vastased teineteist tabada relva torke või löögiga. Vehklemisrelvi on kolme liiki: florett (neljatahulise teraga kerge torkerelv), epee (kolmetahulise teraga raske torkerelv) ja espadron (põinduva neljatahulise teraga kerge löögi- ning torkerelv); samuti nimetatakse kolme klassikalist vehklemisala (florett, epee, espadron).

Võistlejad kannavad valgest riidest vehklemisülikonda (tihedalt

kehale liibuvat jakki, millele floretis lisandub nn. elektrivest, ja põlvede alt kinnitatud pükse), valgeid põlvsokke ja pehme tallaga valgeid spordijalatseid. Kohustusliku vehklemisvarustuse hulka kuuluvad ka kaela, kurgualust ning nägu kaitsev võistlusmask ja relva hoidvat kätt kaitsev kinnas ning espadronis neile lisaks küünarnukikaitse.

Floretis on tabamispiirkond võistleja keha vehklemisjaki kraest puusadeni (tagant) ja niudekolmnurgani (eest); mask, kukal ning käed tabamispiirkonda ei kuulu. Epees arvestatakse torkeid vastase kõigisse, espadronis torkeid ja lööke puusavööst ülalpool olevaisse • kehaosadesse. Selleks et võita, peavad nii naised (võistlevad ainult floretis) kui mehed 6-minutise puhta võistlusaja jooksul sooritama 5 arvestatud torget (espadronis torget või lööki). Juhul, kui see ei õnnestu, loetakse võitjaks vehkleja, kes on ajalimiidi lõppemiseni sooritanud rohkem arvestatud torkeid (lööke). Viigiseisu korral jätkatakse floretis ja espadronis võistlust järgmise torkeni (löögini), epees loetakse mõlemale võistlejale kaotus. Epees (alates 1933. a. EM-võistlustest) ja floretis (alates 1955. a. MM-võistlustest) registreerib torkeid elektrifiksaator.

Tänapäeva sportlik vehklemine on mitme tuhande aastase arengu tulemus. Kujunenud ürgsest jahi-, enesekaitse- ja ründekunstist, oli vehklemine paljude sajandite jooksul sõjalise väljaõppe põhidistsipliin ning oluline eelkõige varakate klasside kehalises kasvatuses. Ajalooürikuist selgub, et muistses Egiptuses peeti vehklemisvõistlusi juba 3000 aastat e. m. a. Utilitaarset vehklemist harrastati ka muistses Kreekas, vehklemine kuulus seal olümpiakavva. Kreeklased ja nende järel roomlased asutasid esimesi vehklemiskoole. Rooma vehklemiskoolides valmistati ette elukutselisi vehklejaid — gladiaatoreid.

16. ja 17. saj. kujunes hispaania ning itaalia vehklemiskoolkondadest iseseisev prantsuse vehklemiskoolkond, mille nimekaimaks esindajaks peetakse Henri de Saint-Didier'd. 1643. a. võttis Charles Besnard kasutusele floreti, esialgu küll õpperelvana. Espadroni kui uue võistlusliigi rajas 19. saj. itaallane G. Radaelli. 1920. a-il täiendasid seda ungari espadronistid. Floreti ja epee ühtse metoodika koostas itaallane M. Parise, kes asutas 1884. a. vehklemiskooli *Scuola magistrale di scherma*. Nüüdisaegsele epeekoolkonnale panid 19. saj. lõpul aluse prantslased Baudry ja Renaud. 1913. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Vehklemisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale d'Escrime*, lüh. FIE); sellel oli 1981. a. 68 liikmesföderatsiooni. 1980. a. valiti FIE presidendiks Gian Carlo Brusati (Itaalia), kes asendas sel ametikohal 20 aastat olnud Pierre Ferri'd (Prantsusmaa). 1937. a-st on korraldatud MM-võistlusi täiskasvanuile ja 1964. a-st juunioridele (kuni 20-aastased), 1921—36 toimusid ka EM-võistlused. Olümpia-aastail MM-võistlusi ei peeta.

Venemaal hakati vehklemist harrastama 18. saj., esimesed meistrivõistlused peeti 1860. a. Osaleti ka Stokholmi olümpiamängudes (1912), ent erilise eduta. NSVL Vehklemisföderatsioon kuulub 1952. a-st FIE-sse. Meistrivõistlusi on korraldatud 1938. a-st, karikavõistlusi 1958. a-st. Sõjajärgseil aastail jõudsid NSV Liidu vehklejad rahvusvahelistel suurvõistlustel favoriitide hulka.

Eestis sai vehklemine alguse 19. saj. lõpul. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused korraldati 1946. a. Eesti NSV vehklejaist on NSV Liidu meistriks tulnud epees Boris Joffe (1974), NSV Liidu floretinaiskonnas maailmameistriks Svetlana Tširkova (1970, 1971). NSV Liidu epeemeeskonnas on võitnud maailmameistritiitli Georgi Zažitski (1969), mitmel korral on «Dünamo» üleliidulises epeekoondises tulnud Euroopa karika võitjaks Andres Liivak ja Georgi Zažitski. Vehklemisalast tegevust juhib ENSV Vehklemisföderatsioon.

Vehklemisvõistlused on kuulunud kõigi nüüdisaja olümpiamängude kavva, I ja II mängudel võistles peale amatööride ka elukutselisi vehklemisõpetajaid, I mängudel floretis (1. Leonidas Pyrgos Kreekast, 2. M. Perronnet Prantsusmaalt), II mängudel floretis (1. Lucien Mérignac, 2. Alphonse Kirchhoffer, 3. Jean-Baptiste Mimiague, kõik Prantsusmaalt), epees (1. Albert Ayat, 2. Emile Bougnol, 3. Henri Laurent, kõik Prantsusmaalt) ning espadronis (1. Antonio Conte Itaaliast, 2. Italo Santelli Ungarist, 3. Milan Neralić Austriast). II mängudel peeti ka amatööride ja elukutseliste epeeturniir (1. Albert Ayat, 2. Ramón Fonst Kuubast, 3. Léon Sée Prantsusmaalt). 1912. a-st kuuluvad olümpiakavva floreti, epee ning espadroni individuaal- ja meeskonnavõistlused. Naisfloretistid alustasid olümpiamängude individuaalkonkurentsis 1924. a., 1960. a-st on kavas ka naiskonnavõistlused. Iga riik võib välja panna 18 vehklejat (4 igalt alalt) ja 2 varuvõistlejat. Võistkondlikel võistlustel võtab igast kohtumisest osa valikuliselt 4 vehklejat, individuaalturniiridle lubatakse igalt vehklemisalalt 3 osavõtjat. Võistkondlike võistluste esimene etapp toimub turniirisüsteemis (alagruppides), veerand- ja poolfinaalid ning finaal peetakse olümpiasüsteemis. Individuaalvõistlused korraldatakse turniirisüsteemis alagruppides ja eelning vaheringides. Finaali pääseb 6 paremat, kelle hulgast selgitatakse medalivõitjad. Seni on meesvehklejaist kõige edukamalt esinenud ungarlased Aladár Gerevich (7 kuldmedalit, 1 hõbemedal, 2 pronksmedalit), Pál Kovács (6 kuldmedalit, 1 pronksmedal) ja Rudolf Kárpáti (6 kuldmedalit), itaallased Edoardo Mangiarotti (6 kuld-, 5 hõbe- ja 2 pronksmedalit), Giulio Gaudini (3 kuld-, 4 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Nedo Nadi (6 kuldmedalit) ning prantslased Roger Ducret (3 kuld-, 4 hõbe- ja 2 pronksmedalit), Philippe Cattiau (3 kuldmedalit, 4 hõbemedalit, 1 pronksmedal), Christian d'Oriola ja Lucien Gaudin (kummalgi 4 kuld- ja 2 hõbemedalit), naisvehklejaist ungarlanna Ildikó Újlaky-Rejtő (2 kuld-, 3 hõbe- ja 2 pronksmedalit). NSV Liidu meesvehklejaist on olümpiamängudel olnud parimad Viktor Sidjak (4 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), Vladimir Nazlõmov (3 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal), Juri Sissikin (2 kuld- ja 2 hõbemedalit) ja Mark Rakita (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal), naisvehklejaist Jelena Belova (4 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), Galina Gorohhova (3 kuldmedalit, 1 hõbe- ja

Vehklemisrelvade ja võistlusraja põhiandmed[1]

	Florett	Epee	Espadron
Relva pikkus (mm)	1100	1100	1050
Relva tera pikkus (mm)	900	900	880
Käekaitse läbimõõt (mm)	120	135	150/140[2]
Relva kaal (g)	500	770	500
Võistlusraja pikkus (m)	14	18	18
Võistlusraja laius (m)	1,8—2,0	1,8—2,0	1,8—2,0

[1] esitatud on suurimad mõõdud
[2] ovaalse käekaitse pikkus ja laius

NSV Liidu vehklejate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	13	3	6	1	—	—	—	—	—	—
1956	17	3	6	1	—	—	2	—	—	—
1960	15	6	6	2	3	2	2	1	1	—
1964	15	5	6	2	3	1	2	2	—	—
1968	15	5	6	2	3	4	—	2	—	1
1972	15	5	6	2	2	2	3	—	2	—
1976	15	5	6	2	3	2	2	2	1	—
1980	13	5	6	2	3	3	2	1	1	—

1 pronksmedal). Tatjana Samussenko (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Aleksandra Zabelina (3 kuldmedalit).

Vehklemine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1896	3	—	13[1]	—	4
1900	7	—	165[1]	—	11
1904	5	—	13	—	3
1908	4	—	138	—	14
1912	5	—	205	—	17
1920	6	—	149	—	13
1924	6	1	216	25	23
1928	6	1	247	30	27
1932	6	1	92	17	16
1936	6	1	269	41	29
1948	6	1	256	36	30
1952	6	1	250	37	32
1956	6	1	141	23	23
1960	6	2	268	78	42
1964	6	2	202	56	30
1968	6	2	217	58	34
1972	6	2	244	66	36
1976	6	2	235	68	33
1980	6	2	140	51	20

[1] elukutselisi arvestamata

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	—	—	1
Austria	1	1	5
Belgia	3	3	5
Böömimaa (Tšehhoslovakkia)	—	—	2
Holland	—	—	5
Itaalia	28	29	16
Kreeka	2	1	1
Kuuba	6	4	3
Mehhiko	—	1	—
NSV Liit	17	14	13
Poola	4	5	7
Portugal	—	—	1
Prantsusmaa	27	28	21
Rootsi	2	2	2
Rumeenia	1	1	3
Saksa FV	2	2	—
Saksamaa	2	3	5
Suurbritannia	1	9	—
Šveits	—	2	3
Taani	1	2	3
Ungari	30	18	21
USA	—	4	6

Saint Louisi olümpiamängudel (1904) võitis USA ja Kuuba rahvusvaheline meeskond hõbemedali.

Eesti NSV vehklejaist on NSV Liidu floretinaiskonnas võitnud kuldmedali Svetlana Tširkova (1968, México) ja NSV Liidu epeemeeskonnas pronksmedali Georgi Zažitski (1972, München).

MEHED
FLORETT
INDIVIDUAALVÕISTLUS

1896 Ateena (8/3)
1. Émile Gravelotte (Pr.) 4
2. Henri Callot (Pr.) 3
3. Perikles Mavromichalis-Pierrakos (Kr.) 2
4. Ioannis Pulos (Kr.) 1
4. A. Vuros (Kr.) 1
4. Konstantinos Miliotis-Komninos (Kr.) 1

1900 Pariis (54/2)
1. Émile Coste (Pr.) 6
2. Henri Masson (Pr.) 5
3. Jacques Boulenger (Pr.) 4
4. Debax (Pr.) 4
5. Pierre d'Hugues (Pr.) 3
6. Georges Dillon-Cavanagh (Pr.) 3

1904 Saint Louis (12/3)
1. Ramón Fonst (Kuuba) 3
2. Albertson Van Zo Post (Kuuba) 2
3. Charles Tatham (Kuuba) 1
4. Gustav Casmir (Saksa) 0

1912 Stokholm (104/16)
1. Nedo Nadi (It.) 7
2. Pietro Speciale (It.) 5
3. Richard Verderber (Austria) 4 (10)
4. László Berti (Ung.) 4 (10)
5. Edoardo Alaimo (It.) 4 (11)
6. Edgar Seligman (Sbr.) 3

1920 Antverpen (64/8)
1. Nedo Nadi (It.) 10
2. Philippe Cattiau (Pr.) 9 (14)
3. Roger Ducret (Pr.) 9 (19)
4. André Labattut (Pr.) 7
5. Aldo Nadi (It.) 6 (19)
6. Fernand de Montigny (Belgia) 6 (27)

1924 Pariis (49/17)
1. Roger Ducret (Pr.) 6
2. Philippe Cattiau (Pr.) 5
3. Maurice van Damme (Belgia) 4
4. Jacques Coutrot (Pr.) 3
5. Roberto Larraz (Arg.) 2
6. Ivan Osiier (Taani) 1

1928 Amsterdam (54/23)
1. Lucien Gaudin (Pr.) 9+2
2. Erwin Casmir (Saksa) 9+1
3. Giulio Gaudini (It.) 9
4. Oreste Puliti (It.) 8
5. Philippe Cattiau (Pr.) 7
6. Raymond Bru (Belgia) 7

1932 Los Angeles (26/12)
1. Gustavo Marzi (It.) 9
2. Joseph Levis (USA) 6
3. Giulio Gaudini (It.) 5 (27)
4. Gioacchino Guaragna (It.) 5 (33)
5. Erwin Casmir (Saksa) 5 (34)
6. John Lloyd (Sbr.) 5 (34)

1936 Berliin (62/22)
1. Giulio Gaudini (It.) 7
2. Édouard Gardère (Pr.) 6
3. Giorgio Bocchino (It.) 4 (22)
4. Erwin Casmir (Saksa) 4 (29)
5. Gioacchino Guaragna (It.) 3 (28)
6. Raymond Bru (Belgia) 3 (31)

1948 London (63/25)
1. Jehan Buhan (Pr.) 7
2. Christian d'Oriola (Pr.) 5
3. Lajos Maszlay (Ung.) 4 (22)
4. John Lloyd (Sbr.) 4 (29)
5. René Bougnol (Pr.) 3 (26)
6. Manlio Di Rosa (It.) 3 (27)

1952 Helsingi (61/25)
1. Christian d'Oriola (Pr.) 8
2. Edoardo Mangiarotti (It.) 6
3. Manlio Di Rosa (It.) 5
4. Jacques Lataste (Pr.) 4 (31)
5. Jehan Buhan (Pr.) 4 (33)
6. Mahmoud Younes (EAV) 4 (33)

German Bokun, Mark Midler ja Julen Uralov (NSVL), vf.

1956 Melbourne (32/14)
1. Christian d'Oriola (Pr.) 6
2. Giancarlo Bergamini (It.) 5
3. Antonio Spallino (It.) 5
4. Allan Jay (Sbr.) 4
5. József Gyuricza (Ung.) 3 (23)
6. Claude Netter (Pr.) 3 (25)
7. Mark Midler (NSVL) 2

Juri Ossipov ja Juri Rudov (NSVL), pf.

1960 Rooma (78/31)
1. Viktor Ždanovitš (NSVL) 7
2. Juri Sissikin (NSVL) 4
3. Albert Axelrod (USA) 3+2
4. Witold Woyda (Poola) 3+1
5. Mark Midler (NSVL) 3
6. Roger Closset (Pr.) 2

1964 Tokio (55/21)
1. Egon Franke (Poola) 3
2. Jean-Claude Magnan (Pr.) 2
3. Daniel Revenu (Pr.) 1
4. Roland Losert (Austria) 0
5. Jenő Kamuti (Ung.)
6. Tim Gerresheim (S. ü. v./SFV)

Viktor Ždanovitš, Mark Midler ja German Svešnikov (NSVL), vf.

1968 México (64/25)
1. Ionel Drimbă (Rum.) 4
2. Jenő Kamuti (Ung.) 3
3. Daniel Revenu (Pr.) 3
4. Christian Noël (Pr.) 3
5. Jean-Claude Magnan (Pr.) 2
6. Mihai Țiu (Rum.) 1

Viktor Putjatin, German Svešnikov ja Vassili Stankovitš (NSVL), pf.

1972 München (58/26)
1. Witold Woyda (Poola) 5 (25/7)
2. Jenő Kamuti (Ung.) 4 (23/19)
3. Christian Noël (Pr.) 2 (18/18)
4. Mihai Țiu (Rum.) 2 (17/20)
5. Vladimir Denissov (NSVL) 2 (17/21)
6. Marek Dąbrowski (Poola) 0 (10/25)

Anatoli Kotešov ja Vassili Stankovitš (NSVL), vf.

1976 Montreal (56/22)
1. Fabio Dal Zotto (It.) 4+1 (24/15)
2. Aleksandr Romankov (NSVL) 4 (21/13)
3. Bernard Talvard (Pr.) 3 (19/21)
4. Vassili Stankovitš (NSVL) 2 (19/18)
5. Frédéric Pietruszka (Pr.) 2 (13/19)

6. Gregory Benkö (Austr.) 0 (15/25)
Vladimir Denissov (NSVL) pf.

1980 Moskva (37/16)
1. Vladimir Smirnov (NSVL) 4+1
2. Pascal Jolyot (Pr.) 4+1
3. Aleksandr Romankov (NSVL) 4
4. Sabiržan Ruzijev (NSVL) 2
5. Lech Koziejowski (Poola) 1
6. Petru Kuki (Rum.) 0

MEESKONNAVÕISTLUS

1904 Saint Louis (2)
1. Kuuba (Manuel Díaz, Ramón Fonst, Albertson Van Zo Post)
2. rahvusvaheline meeskond (Arthur Fox — USA, Charles Tatham — Kuuba, Fitzhugh Townsend — USA)

1920 Antverpen (8)
1. Itaalia (Baldo Baldi, Tommaso Costantino, Aldo Nadi, Nedo Nadi, Abelardo Olivier, Oreste Puliti, Pietro Speciale, Rodolfo Terlizzi)
2. Prantsusmaa (Gaston Amson, Lionel Bony de Castellane, Philippe Cattiau, Roger Ducret, Lucien Gaudin, André Labattut, Georges Trombert)
3. USA (Henry Breckinridge, Francis Honeycutt, Arthur Lyon, Brooks Parker, Harold Rayner, Robert Sears)
4. Taani (Georg Hegner, Ejnar Levison, Ivan Osiier, Poul Rasmussen, Kay Schrøder)

Itaalia—Prantsusmaa 9:7

1924 Pariis (12)
1. Prantsusmaa (Philippe Cattiau, Jacques Coutrot, Roger Ducret, Lucien Gaudin, Henri Jobier, André Labattut, Guy de Luget, Joseph Perroteaux)
2. Belgia (Désiré Beaurain, Marcel Berré, Charles Crahay, Maurice van Damme, Fernand de Montigny, Albert de Roocker)
3. Ungari (László Berti, István Lichteneckert, Sándor Pósta, Zoltán Schenker, Ödön Terstyánszky)
4. Itaalia (Valentino Argento, Aldo Boni, Dante Carniel, Giorgio Chiavacci, Luigi Cuomo, Giulio Gaudini, Giorgio Pessina, Oreste Puliti)

Prantsusmaa—Belgia 13:3

1928 Amsterdam (16)
1. Itaalia (Giorgio Chiavacci, Giulio Gaudini, Gioacchino Guaragna, Giorgio Pessina, Ugo Pignotti, Oreste Puliti)
2. Prantsusmaa (Philippe Cattiau, Roger Ducret, Raymond Flacher, André Gaboriaud, Lucien Gaudin, André Labattut)
3. Argentiina (Raúl Anganuzzi, Carmelo Camet, Roberto Larraz, Héctor Lucchetti, Luis Lucchetti, Oscar Viñas)
4. Belgia (Raymond Bru, Charles Crahay, Max Janlet, Pierre Pecher, Albert de Roocker, Jean Verbrugghe)

Itaalia—Prantsusmaa 10:6

1932 Los Angeles (6)
1. Prantsusmaa (René Bondoux, René Bougnol, Philippe Cattiau, Édouard Gardère, René Lemoine, Jean Piot)
2. Itaalia (Giulio Gaudini, Gioacchino Guaragna, Gustavo Marzi, Giorgio Pessina, Ugo Pignotti, Rodolfo Terlizzi)
3. USA (Hugh Alessandroni, George Calnan, Dernell Every, Joseph Levis, Frank Righeimer, Richard Steere)
4. Taani (Axel Bloch, Erik Kofoed-Hansen, Aage Leidersdorff, Ivan Osiier)

Prantsusmaa—Itaalia 8:8 (58:59)

1936 Berliin (18)
1. Itaalia (Giorgio Bocchino, Manlio Di Rosa, Giulio Gaudini, Gioacchino Guaragna, Gustavo Marzi, Ciro Verratti)
2. Prantsusmaa (René Bondoux, René Bougnol, Jacques Coutrot, André Gardère, Édouard Gardère, René Lemoine)

3. Saksamaa (Otto Adam, Erwin Casmir, Julius Eisenecker, August Heim, Siegfried Lerdon, Stefan Rosenbauer)
4. Austria (Ernst Baylon, Roman Fischer, Hans Lion, Josef Losert, Hans Schönbaumsfeld, Karl Sudrich)

Itaalia—Prantsusmaa 9:4

1948 London (13)
1. Prantsusmaa (André Bonin, René Bougnol, Jehan Buhan, Jacques Lataste, Christian d'Oriola, Adrien Rommel)
2. Itaalia (Manlio Di Rosa, Edoardo Mangiarotti, Giuliano Nostini, Renzo Nostini, Giorgio Pellini, Saverio Ragno)
3. Belgia (Georges de Bourguignon, Raymond Bru, Henri Paternoster, Paul Valcke, André van de Werve de Vorsselaere, Edouard Yves)
4. USA (Daniel Bukantz, Dean Cetrulo, Dernell Every, Silvio Giolito, Nathaniel Lubell, Austin Prokop)

Prantsusmaa—Itaalia 8:8 (60:62)

1952 Helsingi (15)
1. Prantsusmaa (Jehan Buhan, Jacques Lataste, Claude Netter, Jacques Noël, Christian d'Oriola, Adrien Rommel)
2. Itaalia (Giancarlo Bergamini, Manlio Di Rosa, Edoardo Mangiarotti, Renzo Nostini, Giorgio Pellini, Antonio Spallino)
3. Ungari (Tibor Berczelly, Aladár Gerevich, Lajos Maszlay, Endre Palócz, József Sákovits, Endre Tilli)
4. Egiptus (Osman Abd al-Hafiz, Salah Desouki, Mohammed Ali Riad, Mohammed Zulficar, Hasan Taufik, Mahmoud Younes)
NSV Liit (German Bokun, Ivan Komarov, Mark Midler ja Julen Uralov), eelv.

Prantsusmaa—Itaalia 8:6

1956 Melbourne (9)
1. Itaalia (Giancarlo Bergamini, Luigi Carpaneda, Manlio Di Rosa, Vittorio Lucarelli, Edoardo Mangiarotti, Antonio Spallino)
2. Prantsusmaa (Bernard Baudoux, Roger Closset, René Coicaud, Jacques Lataste, Claude Netter, Christian d'Oriola)
3. Ungari (Mihály Fülöp, József Gyuricza, József Marosi, József Sákovits, Lajos Somodi, Endre Tilli)
4. USA (Albert Axelrod, Daniel Bukantz, Harold Goldsmith, Byron Krieger, Nathaniel Lubell, Sewall Shurtz)
NSV Liit (Juri Ivanov, Mark Midler, Juri Ossipov, Aleksandr Ovsjankin, Juri Rudov, Viktor Ždanovitš), pf.

Itaalia—Prantsusmaa 9:7

1960 Rooma (16)
1. NSV Liit (Mark Midler, Juri Rudov, Juri Sissikin, German Svešnikov, Viktor Ždanovitš)
2. Itaalia (Aldo Aureggi, Luigi Carpaneda, Mario Curletto, Edoardo Mangiarotti, Alberto Pellegrino)
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Jürgen Brecht, Tim Gerresheim, Eberhard Mehl, Dieter Schmitt, Toni Stock, Jürgen Theuerkauff)
4. Ungari (Ferenc Czvikovszky, Mihály Fülöp, József Gyuricza, Jenő Kamuti, László Kamuti, József Sákovits)

NSV Liit — Itaalia 9:4

1964 Tokio (16)
1. NSV Liit (Mark Midler, Juri Sissikin, German Svešnikov, Juri Šarov, Viktor Ždanovitš)
2. Poola (Egon Franke, Ryszard Parulski, Jan Różycki, Zbigniew Skrudlik, Witold Woyda)
3. Prantsusmaa (Jacky Courtillat, Jean-Claude Magnan, Christian Noël, Daniel Revenu, Pierre Rodocanacchi)
4. Jaapan (Heizaburo Okawa, Kazuo Mano, Fujio Shimizu, Kazuhiko Tabuchi, Sosuke Toda)
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Jürgen Brecht, Tim Gerresheim, Eberhard Mehl, Jürgen Theuerkauff, Dieter Wellmann)

6. Rumeenia (Atila Csipler, Ionel Drîmbă, Iuliu Falb, Ştefan Haukler, Tănase Mureşan)

NSV Liit — Poola 9:7

1968 México (17)
1. Prantsusmaa (Gilles Berolatti, Jacques Dimont, Jean-Claude Magnan, Christian Noël, Daniel Revenu)
2. NSV Liit (Viktor Putjatin, Juri Sissikin, Vassili Stankovitš, German Svešnikov, Juri Šarov)
3. Poola (Egon Franke, Adam Lisewski, Ryszard Parulski, Zbigniew Skrudlik, Witold Woyda)
4. Rumeenia (Ionel Drîmbă, Ştefan Haukler, Tănase Mureşan, Mihai Ţiu)
5. Ungari (Gábor Füredi, Jenő Kamuti, László Kamuti, Attila May, Sándor Szabó)
6. Saksa FV (Jürgen Brecht, Tim Gerresheim, Jürgen Theuerkauff, Dieter Wellmann, Friedrich Wessel)

Prantsusmaa — NSV Liit 9:6

1972 München (13)
1. Poola (Marek Dąbrowski, Jerzy Kaczmarek, Lech Koziejowski, Witold Woyda — Arkadiusz Godel)
2. NSV Liit (Vladimir Denissov, Anatoli Kotešov, Leonid Romanov, Vassili Stankovitš — Viktor Putjatin)
3. Prantsusmaa (Jean-Claude Magnan, Christian Noël, Daniel Revenu, Bernard Talvard — Gilles Berolatti)
4. Ungari (Jenő Kamuti, László Kamuti, István Marton, Sándor Szabó — Csaba Fenyvesi)
5. Saksa FV (Harald Hein, Erk Sens-Gorius, Dieter Wellmann, Friedrich Wessel — Klaus Reichert)
6. Jaapan (Shiro Maruyama, Hiroshi Nakajima, Ichiro Serizawa, Kiyoshi Uehara — Masaya Fukuda)

Poola — NSV Liit 9:5

1976 Montreal (14)
1. Saksa FV (Thomas Bach, Matthias Behr, Harald Hein, Klaus Reichert — Erk Sens-Gorius)
2. Itaalia (Giovanni Battista Goletti, Fabio Dal Zotto, Carlo Montano, Stefano Simoncelli — Attilio Calatroni)
3. Prantsusmaa (Didier Flament, Christian Noël, Frédéric Pietruszka, Bernard Talvard — Daniel Revenu)
4. NSV Liit (Vladimir Denissov, Aleksandr Romankov, Sabiržan Ruzijev, Vassili Stankovitš)
5. Poola (Arkadiusz Godel, Lech Koziejowski, Leszek Martewicz, Ziemowit Wojciechowski — Marek Dąbrowski)
6. Suurbritannia (Nicholas Bell, Robert Bruniges, Barry Paul, Graham Paul)

Saksa FV — Itaalia 9:6

1980 Moskva (9)
1. Prantsusmaa (Philippe Bonnin, Bruno Boscherie, Didier Flament, Pascal Jolyot — Frédéric Pietruszka)
2. NSV Liit (Ašot Karagjan, Aleksandr Romankov, Sabiržan Ruzijev, Vladimir Smirnov — Vladimir Lapitski)
3. Poola (Lech Koziejowski, Adam Robak, Marian Sypniewski, Bogusław Zych)
4. Saksa DV (Hartmuth Behrens, Siegmar Gutzeit, Klaus Haertter, Klaus Kotzmann — Adrian Germanus)
5. Rumeenia (Petru Kuki, Tudor Petruş, Sorin Roca, Mihai Ţiu — Anton Pongratz)
6. Ungari (László Demény, Jenő Pap, András Papp, István Szelei — Ernő Kolczonay)

Prantsusmaa — NSV Liit 8:8 (68:60)

EPEE
INDIVIDUAALVÕISTLUS

1900 Pariis (101/2)
1. Ramón Fonst (Kuuba)
2. Louis Perrée (Pr.)
3. Léon Sée (Pr.)
4. Georges de la Falaise (Pr.)
5. Carmelo Camet (Pr.)
6. Edmond Wallace (Pr.)

1904 Saint Louis (11/3)
1. Ramón Fonst (Kuuba) 3
2. Charles Tatham (Kuuba) 2
3. Albertson Van Zo Post (Kuuba) 1
4. Gustav Casmir (Saksa) 0

1908 London (84/13)
1. Gaston Alibert (Pr.) 5
2. Alexandre Lippmann (Pr.) 4+2
3. Eugène Olivier (Pr.) 4+1
4. Robert Montgomerie (Sbr.) 4
5. Paul Anspach (Belgia) 2
5. Cecil Haig (Sbr.) 2
5. Alfred Labouchère (Holl.) 2

1912 Stokholm (112/16)
1. Paul Anspach (Belgia) 6
2. Ivan Osiier (Taani) 5
3. Philippe Le Hardy de Beaulieu (Belgia) 4
4. Victor Boin (Belgia) 4
5. Einar Sörensen (Rts.) 3
6. Edgar Seligman (Sbr.) 2

1920 Antverpen (46/12)
1. Armand Massard (Pr.) 9
2. Alexandre Lippmann (Pr.) 7
3. Gustave Buchard (Pr.) 6
4. Ernest Gevers (Belgia) 6
5. E. Moreau (Pr.) 5
6. António Mascarenhas de Menezes (Port.) 5

1924 Pariis (67/18)
1. Charles Delporte (Belgia) 8
2. Roger Ducret (Pr.) 7
3. Nils Hellsten (Rts.) 7
4. Emile Cornereau (Pr.) 7
5. Armand Massard (Pr.) 7
6. Virgilio Mantegazza (It.) 6

1928 Amsterdam (59/22)
1. Lucien Gaudin (Pr.) 8
2. Georges Buchard (Pr.) 7
3. George Calnan (USA) 6
4. Léon Tom (Belgia) 6
5. Nils Hellsten (Rts.) 5
6. Charles Delporte (Belgia) 4

1932 Los Angeles (28/12)
1. Gian Carlo Cornaggia-Medici (It.) 8 (18)
2. Georges Buchard (Pr.) 8 (16)
3. Carlo Agostoni (It.) 7 (15)
4. Saverio Ragno (It.) 7 (14)
5. Bernard Schmetz (Pr.) 7 (14)
6. Philippe Cattiau (Pr.) 6

1936 Berliin (68/26)
1. Franco Riccardi (It.) 5/3
2. Saverio Ragno (It.) 6/0
3. Gian Carlo Cornaggia-Medici (It.) 6/0
4. Hans Drakenberg (Rts.) 4/2
5. Charles Debeur (Belgia) 4/1
6. Henrique da Silveira (Port.) 4/0

1948 London (66/25)
1. Luigi Cantone (It.) 7
2. Oswald Zappelli (Šv.) 5+1
3. Edoardo Mangiarotti (It.) 5 (17)
4. Henri Guérin (Pr.) 5 (29)
5. Jean Radoux (Belgia) 5 (20)
6. Henri Lepage (Pr.) 4

1952 Helsingi (76/29)
1. Edoardo Mangiarotti (It.) 7
2. Dario Mangiarotti (It.) 6 (16)
3. Oswald Zappelli (Šv.) 6 (18)
4. Léon Buck (Luks.) 6 (19)
5 József Sákovits (Ung.) 5
6. Carlo Pavesi (It.) 4
Juri Deksbahh, Lev Saitšuk ja Juozas Udras (NSVL), eelv.

1956 Melbourne (40/17)
1. Carlo Pavesi (It.) 5 (1/2)
2. Giuseppe Delfino (It.) 5 (1/1)
3. Edoardo Mangiarotti (It.) 5 (1/0)
4. Richard Pew (USA) 4 (28)
5. Lajos Balthazár (Ung.) 4 (29)
6. René Queyroux (Pr.) 3
Arnold Tšernuševitš (NSVL), vf. Juozas Udras ja Revaz Tsirekidze (NSVL), kf.

1960 Rooma (79/32)
1. Giuseppe Delfino (It.) 5+1
2. Allan Jay (Sbr.) 5
3. Bruno Habarov (NSVL) 4+1
4. József Sákovits (Ung.) 4
5. Roger Achten (Belgia)
6. Yves Dreyfus (Pr.)
Guram Kostava (NSVL), pf., Arnold Tšernuševitš (NSVL), vf.

1964 Tokio (65/25)
1. Grigori Kriss (NSVL) 2+1

2. William Hoskyns (Sbr.) 2
3. Guram Kostava (NSVL) 1+1
4. Gian Luigi Saccaro (It.) 1
5. Bohdan Gonsior (Poola)
6. Claude Bourquard (Pr.)
Bruno Habarov (NSVL), ktf.

1968 México (73/28)

1. Győző Kulcsár (Ung.) 4+2
2. Grigori Kriss (NSVL) 4 (10/8)
3. Gian Luigi Saccaro (It.) 4 (10/7)
4. Viktor Modzalevski (NSVL) 2
5. Herbert Polzhuber (Austria) 1
6. Jean-Pierre Allemand (Pr.) 0
Aleksei Nikantšikov (NSVL), pf.

1972 München (71/28)

1. Csaba Fenyvesi (Ung.) 4 (25/10)
2. Jacques Ladegaillerie (Pr.) 3 (23/19)
3. Győző Kulcsár (Ung.) 3 (20/19)
4. Anton Pongratz (Rum.) 3 (19/20)
5. Rolf Edling (Rts.) 1 (15/22)
6. Jacques Brodin (Pr.) 0 (13/25)
Igor Valetov, Grigori Kriss ja Sergei Paramonov (NSVL), pf.

1976 Montreal (64/25)

1. Alexander Pusch (SFV) 3+2 (22/18)
2. Jürgen Hehn (SFV) 3+1 (18/20)
3. Győző Kulcsár (Ung.) 3 (22/19)
4. István Osztrics (Ung.) 2 (18/19)
5. Jerzy Janikowski (Poola) 2 (20/21)
6. Rolf Edling (Rts.) 2 (18/21)
Boriss Lukomski, Aleksandr Bõkov ja Aleksandr Abušahmetov (NSVL), vf.

1980 Moskva (42/16)

1. Johan Harmenberg (Rts.) 4
2. Ernő Kolczonay (Ung.) 3
3. Philippe Riboud (Pr.) 3
4. Rolf Edling (Rts.) 3
5. Aleksandr Možajev (NSVL) 1
6. Ion Popa (Rum.) 1
Boriss Lukomski ja Aleksandr Abušahmetov (NSVL), pf.

MEESKONNAVÕISTLUS

1908 London (9)

1. Prantsusmaa (Gaston Alibert, Henri-Georges Berger, Charles Collignon, Bernard Gravier, Alexandre Lippmann, Eugène Olivier, Jean Stern)
2. Suurbritannia (Edward Amphlett, Leaf Daniell, Cecil Haig, Martin Holt, Robert Montgomerie, Edgar Seligman)
3. Belgia (Paul Anspach, Désiré Beaurain, Fernand Bosmans, Ferdinand Feyerick, Fernand de Montigny, François Rom, Victor Willems)
4. Itaalia (Marcello Bertinetti, Giuseppe Mangiarotti, Riccardo Nowak, Abelardo Olivier)

Prantsusmaa—Suurbritannia 12:5

1912 Stokholm (11)

1. Belgia (Henri Anspach, Paul Anspach, Robert Hennet, Jacques Ochs, Fernand de Montigny, François Rom, Gaston Salmon, Victor Willems)
2. Suurbritannia (Edward Amphlett, John Blake, Percival Dawson, Arthur Everitt, Martin Holt, Sydney Martineau, Robert Montgomerie, Edgar Seligman)
3. Holland (Jetze Doorman, Willem Hubert van Blijenburgh, Adrianus de Jong, George van Rossem, Leonardus Salomonson)
4. Rootsi (Georg Branting, Prutus Robert Conrad von Rosen, Louis Sparre, Einar Sörensen, Gustaf Torbjörn Lindblom)

Belgia—Suurbritannia 5:1

1920 Antverpen (11)

1. Itaalia (Antonio Allocchio, Tullio Bozza, Giovanni Canova, Tommaso Costantino, Andrea Marrazzi, Aldo Nadi, Nedo Nadi, Abelardo Olivier, Paolo Thaon di Revel, Dino Urbani)
2. Belgia (Paul Anspach, Victor Boin, Joseph de Craecker, Ernest Gevers, Félix Goblet d'Alviella, Philippe Le Hardy de Beaulieu, Fernand de Montigny, Léon Tom, Maurice de Wée)
3. Prantsusmaa (Gaston Amson, Gustave Buchard, S. Casanova, Roger Ducret, Alexandre Lippmann, Armand Massard, E. Moreau, Georges Trombert)
4. Portugal (Fernando Correia, Paulo d'Eça Leal, António Mascarenhas de Menezes, Rui Mayer, Jorge Paiva, João Sassetti)

Itaalia—Belgia 10:6

1924 Pariis (16)

1. Prantsusmaa (Georges Buchard, Roger Ducret, Lucien Gaudin, André Labattut, Lionel Liottel, Alexandre Lippmann, Georges Tainturier)
2. Belgia (Paul Anspach, Joseph de Craecker, Charles Delporte, Ernest Gevers, Fernand de Montigny, Léon Tom)
3. Itaalia (Giulio Basletta, Marcello Bertinetti, Giovanni Canova, Vincenzo Cuccia, Virgilio Mantegazza, Oreste Moricca)
4. Portugal (Paulo d'Eça Leal, António Mascarenhas de Menezes, Rui Mayer, Jorge Paiva, João Sassetti, Henrique da Silveira)

Prantsusmaa—Belgia 10:4

1928 Amsterdam (18)

1. Itaalia (Carlo Agostoni, Giulio Basletta, Marcello Bertinetti, Gian Carlo Cornaggia-Medici, Renzo Minoli, Franco Riccardi)
2. Prantsusmaa (Gaston Amson, René Barbier, Georges Buchard, Émile Cornic, Armand Massard, Bernard Schmetz)
3. Portugal (Paulo d'Eça Leal, Mário de Noronha, Jorge Paiva, Frederico Paredes, João Sassetti, Henrique da Silveira)
4. Belgia (Émile Barbier, Xavier de Beuckelaer, Georges Dambois, Charles Debeur, Charles Delporte, Léon Tom)

Itaalia—Prantsusmaa 9:7

1932 Los Angeles (7)

1. Prantsusmaa (Georges Buchard, Philippe Cattiau, Fernand Jourdant, Jean Piot, Bernard Schmetz, Georges Tainturier)
2. Itaalia (Carlo Agostoni, Gian Carlo Cornaggia-Medici, Renzo Minoli, Saverio Ragno, Franco Riccardi)
3. USA (George Calnan, Miguel de Capriles, Gustave Heiss, Tracy Jaeckel, Frank Righeimer, Curtis Shears)
4. Belgia (Xavier de Beuckelaer, Raoul Hankart, Max Janlet, Albert Mund, André Poplimont)

Prantsusmaa—Itaalia 9:7

1936 Berliin (21)

1. Itaalia (Gian Carlo Brusati, Gian Carlo Cornaggia-Medici, Edoardo Mangiarotti, Alfredo Pezzana, Saverio Ragno, Franco Riccardi)
2. Rootsi (Gösta Almgren, Birger Cederin, Hans Drakenberg, Gustaf Dyrssen, Hans Granfelt, Sven Thofelt)
3. Prantsusmaa (Georges Buchard, Philippe Cattiau, Henri Dulieux, Michel Pécheux, Bernard Schmetz, Paul Wormser)
4. Saksamaa (Hans Esser, Eugen Geiwitz, Siegfried Lerdon, Ernst Röthig, Otto Schröder, Joseph Uhlmann)

Itaalia—Rootsi 10:5

1948 London (21)

1. Prantsusmaa (Édouard Artigas, Marcel Desprets, Henri Guérin, Maurice Huet, Henri Lepage, Michel Pécheux)
2. Itaalia (Carlo Agostoni, Luigi Cantone, Antonio Mandruzzato, Dario Mangiarotti, Edoardo Mangiarotti, Fiorenzo Marini)
3. Rootsi (Per Carleson, Frank Cervell, Carl Forssell, Bengt Ljungquist, Sven Thofelt, Arne Tollbom)
4. Taani (Erik Andersen, René Dybkaer, Kenneth Flindt, Jacob Lyng, Mogens Lüchow, Ib Benjamin Nielsen)

Prantsusmaa—Itaalia 11:5

1952 Helsingi (19)
1. Itaalia (Roberto Battaglia, Franco Bertinetti, Giuseppe Delfino, Dario Mangiarotti, Edoardo Mangiarotti, Carlo Pavesi)
2. Rootsi (Per Carelson, Sven Fahlman, Carl Forssell, Bengt Ljungquist, Lennart Magnusson, Berndt-Otto Rehbinder)
3. Šveits (Paul Barth, Willy Fitting, Paul Meister, Otto Rüfenacht, Oswald Zapelli, Mario Valota)
4. Luksemburg (Paul Anen, Léon Buck, Émile Gretsch, Fernand Leischen)
   NSV Liit (Genrihh Bulgakov, Juri Deksbahh, Akaki Maipariani, Lev Saitšuk ja Juozas Udras), eelv.

Itaalia—Rootsi 8:5

1956 Melbourne (11)
1. Itaalia (Giorgio Anglesio, Franco Bertinetti, Giuseppe Delfino, Edoardo Mangiarotti, Carlo Pavesi, Alberto Pellegrino)
2. Ungari (Lajos Balthazár, Barnabás Berzsenyi, József Marosi, Ambrus Nagy, Béla Rerrich, József Sákovits)
3. Prantsusmaa (Bernard Baudoux, Daniel Dagallier, Yves Dreyfus, Armand Mouyal, Claude Nigon, René Queyroux)
4. Suurbritannia (William Hoskyns, Michael Howard, Allan Jay, Raymond Paul, René Paul)
   NSV Liit (Lev Saitšuk, Revaz Tsirekidze, Valentin Tšernikov, Arnold Tšernuševitš, Juozas Udras, Valentin Vdovitšenko), pf.

Itaalia—Ungari 9:3

1960 Rooma (21)
1. Itaalia (Giuseppe Delfino, Edoardo Mangiarotti, Fiorenzo Marini, Carlo Pavesi, Alberto Pellegrino, Gian Luigi Saccaro)
2. Suurbritannia (Michael Alexander, Raymond Harrison, William Hoskyns, Michael Howard, Allan Jay, John Pelling)
3. NSV Liit (Bruno Habarov, Guram Kostava, Aleksandr Pavlovski, Valentin Tšernikov, Arnold Tšernuševitš)
4. Ungari (Árpád Bárány, Tamás Gábor, István Kausz, József Marosi, József Sákovits)

Itaalia—Suurbritannia 9:5

1964 Tokio (18)
1. Ungari (Árpád Bárány, Tamás Gábor, István Kausz, Győző Kulcsár, Zoltán Nemere)
2. Itaalia (Giovanni Battista Breda, Giuseppe Delfino, Gian Franco Paolucci, Alberto Pellegrino, Gian Luigi Saccaro)
3. Prantsusmaa (Claude Bourquard, Claude Brodin, Jacques Brodin, Yves Dreyfus, Jacques Quittet)
4. Rootsi (Göran Abrahamson, Carl-Wilhelm Engdahl, Ivar Genesjö, Hans Lagerwall, Orvar Lindwall)
5. Poola (Bohdan Andrzejewski, Bohdan Gonsior, Henryk Nielaba, Mikołaj Pomarnacki)
6. Saksa FV (Max Geuter, Paul Gnaier, Franz Rompza, Haakon Stein, Volkmar Würtz)
   NSV Liit (Bruno Habarov, Guram Kostava, Grigori Kriss, Aleksei Nikantšikov, Juri Smoljakov), vf.

Ungari—Itaalia 8:3

1968 México (20)
1. Ungari (Csaba Fenyvesi, Győző Kulcsár, Pál Nagy, Zoltán Nemere, Pál Schmitt)
2. NSV Liit (Grigori Kriss, Viktor Modzalevski, Aleksei Nikantšikov, Juri Smoljakov, Jossif Vitebski)
3. Poola (Bohdan Andrzejewski, Kazimierz Barburski, Michał Butkiewicz, Bohdan Gonsior, Henryk Nielaba)
4. Saksa FV (Max Geuter, Paul Gnaier, Dieter Jung, Franz Rompza, Fritz Zimmermann)
5. Saksa DV (Dieter Burger, Klaus Dumke, Harry Fiedler, Hans-Peter Schulze, Bernd Uhlig)
6. Itaalia (Antonio Albanese, Giovanni Battista Breda, Claudio Francesconi, Gian Franco Paolucci, Gian Luigi Saccaro)

Ungari — NSV Liit 7:4

1972 München (20)
1. Ungari (Sándor Erdős, Csaba Fenyvesi, Győző Kulczár, Pál Schmitt — István Osztrics)
2. Šveits (Guy Evêquoz, Daniel Giger, Christian Kauter, Peter Lötscher — François Suchanecki)
3. NSV Liit (Viktor Modzalevski, Sergei Paramonov, Georgi Zaitski, Igor Valetov — Grigori Kriss)
4. Prantsusmaa (Jean-Pierre Allemand, Jacques Brodin, François Jeanne, Jacques Ladegaillerie — Pierre Marchand)
5. Rumeenia (Costică Bărăgan, Constantin Dutu, Alexandru Istrate, Anton Pongratz — Nicolae Iorgu)
6. Poola (Bohdan Andrzejewski, Kazimierz Barburski, Bohdan Gonsior, Henryk Nielaba — Jerzy Janikowski)

Ungari—Šveits 8:4

1976 Montreal (19)
1. Rootsi (Rolf Edling, Carl von Essen, Leif Högström, Hans Jacobsson — Göran Flodström)
2. Saksa FV (Reinhold Behr, Volker Fischer, Jürgen Hehn, Alexander Pusch — Hanns Jana)
3. Šveits (Daniel Giger, Christian Kauter, Michel Poffet, François Suchanecki — Jean-Blaise Evêquoz)
4. Ungari (Sándor Erdős, Csaba Fenyvesi, Győző Kulcsár, István Osztrics — Pál Schmitt)
5. NSV Liit (Aleksandr Abušahmetov, Aleksandr Bõkov, Boriss Lukomski, Viktor Modzalevski — Vassili Stankovitš)
6. Rumeenia (Nicolae Iorgu, Anton Pongratz, Ion Popa, Paul Szabo)

Rootsi — Saksa FV 8:5

1980 Moskva (12)
1. Prantsusmaa (Philippe Boisse, Hubert Gardas, Patrick Picot, Philippe Riboud — Michel Salesse)
2. Poola (Ludomir Chronowski, Piotr Jablkowski, Andrzej Lis, Leszek Swornowski — Mariusz Strzałka)
3. NSV Liit (Aleksandr Abušahmetov, Ašot Karagjan, Boriss Lukomski, Aleksandr Možajev — Vladimir Smirnov)
4. Rumeenia (Costică Bărăgan, Anton Pongratz, Ion Popa, Octavian Zidaru — Petru Kuki)
5. Rootsi (Rolf Edling, Johan Harmenberg, Leif Högström, Göran Malkar — Hans Jacobson)
6. Tšehhoslovakkia (Jiří Adam, Jiří Douba, Jaromír Holub, Jaroslav Jurka — Oldřich Kubišta)

Prantsusmaa—Poola 8:4

ESPADRON INDIVIDUAALVÕISTLUS

1896 Ateena (5/3)

1. Ioannis Georgiadis (Kr.)	4
2. Telemachos Karakalos (Kr.)	3
3. Holger Nielsen (Taani)	2
4. Adolf Schmal (Austria)	1
5. Georgios Iatridis (Kr.)	0

1900 Pariis (44/10)
1. Georges de la Falaise (Pr.)
2. Léon Thiébaut (Pr.)
3. Siegfried Flesch (Austria)
4. Ámon Gregurich (Ung.)
5. Gyula Iványi (Ung.)
6. de Boissière (Pr.)

1904 Saint Louis (6/3)

1. Manuel Díaz (Kuuba)	4
2. William Grebe (USA)	3
3. Albertson Van Zo Post (Kuuba)	2

1908 London (76/11)

1. Jenő Fuchs (Ung.)	6+1
2. Béla Zulavszky (Ung.)	6
3. Vilém Goppold z Lobsdorfu (Böömi)	4
4. Jenő Szántay (Ung.)	3
5. Péter Tóth (Ung.)	2
6. Lajos Werkner (Ung.)	2

1912 Stokholm (63/11)
1. Jenő Fuchs (Ung.) 6
2. Béla Békessy (Ung.) 5 (5)
3. Ervin Mészáros (Ung.) 5 (6)
4. Zoltán Schenker (Ung.) 4 (4)
5. Nedo Nadi (It.) 4 (8)
6. Péter Tóth (Ung.) 2

1920 Antverpen (40/9)
1. Nedo Nadi (It.) 11
2. Aldo Nadi (It.) 9
3. Adrianus de Jong (Holl.) 7
4. Oreste Puliti (It.) 6 (19)
5. Jan van der Wiel (Holl.) 6 (22)
6. Léon Tom (Belgia) 5 (24)
6. Robert Hennet (Belgia) 5 (24)

1924 Pariis (47/15)
1. Sándor Pósta (Ung.) 5
2. Roger Ducret (Pr.) 5
3. János Garai (Ung.) 5
4. Zoltán Schenker (Ung.) 4
5. Adrianus de Jong (Holl.) 4
6. Ivan Osiier (Taani) 2

1928 Amsterdam (44/17)
1. Ödön Terstyánszky (Ung.) 9+1
2. Attila Petschauer (Ung.) 9
3. Bino Bini (It.) 8 (32)
4. Gustavo Marzi (It.) 8 (34)
5. Sándor Gombos (Ung.) 8 (38)
6. Erwin Casmir (Saksa) 6

1932 Los Angeles (25/12)
1. György Piller (Ung.) 8
2. Giulio Gaudini (It.) 7
3. Endre Kabos (Ung.) 5 (29)
4. Erwin Casmir (Saksa) 5 (30)
5. Attila Petschauer (Ung.) 5 (32)
6. John Huffman (USA) 5 (35)

1936 Berliin (71/26)
1. Endre Kabos (Ung.) 7
2. Gustavo Marzi (It.) 6 (22)
3. Aladár Gerevich (Ung.) 6 (26)
4. László Rajcsányi (Ung.) 5 (25)
5. Vincenzo Pinton (It.) 5 (28)
6. Giulio Gaudini (It.) 3

1948 London (60/24)
1. Aladár Gerevich (Ung.) 7
2. Vincenzo Pinton (It.) 5 (23)
3. Pál Kovács (Ung.) 5 (24)
4. Jacques Lefèvre (Pr.) 4
5. George Worth (USA) 2 (27)
6. Gastone Daré (It.) 2 (30)

1952 Helsingi (66/26)
1. Pál Kovács (Ung.) 8
2. Aladár Gerevich (Ung.) 7
3. Tibor Berczelly (Ung.) 5 (22)
4. Gastone Daré (It.) 5 (27)
5. Werner Plattner (Austria) 4
6. Jacques Lefèvre (Pr.) 3
Ivan Manajenko (NSVL), pf., Boriss Beljakov ja Lev Kuznetsov (NSVL), vf.

1956 Melbourne (35/17)
1. Rudolf Kárpáti (Ung.) 6
2. Jerzy Pawłowski (Poola) 5
3. Lev Kuznetsov (NSVL) 4
4. Jacques Lefèvre (Pr.) 4
5. Aladár Gerevich (Ung.) 3
6. Wojciech Zabłocki (Poola) 2
Jevgeni Tšerepovski (NSVL), pf. Jakov Rõlski (NSVL), vf.

1960 Rooma (70/29)
1. Rudolf Kárpáti (Ung.) 5
2. Zoltán Horváth (Ung.) 4
3. Wladimiro Calarese (It.) 4
4. Claude Arabo (Pr.) 4
5. Wojciech Zabłocki (Poola) 4
6. Jerzy Pawłowski (Poola) 3
7. David Tõšler (NSVL)
8. Jakov Rõlski (NSVL)
Nugzar Assatiani (NSVL), vf.

1964 Tokio (52/21)
1. Tibor Pézsa (Ung.) 2+1
2. Claude Arabo (Pr.) 2
3. Umjar Mavlihhanov (NSVL) 1+1
4. Jakov Rõlski (NSVL) 1
5. Emil Ochyra (Poola)
6. Marcel Parent (Pr.)
Mark Rakita (NSVL), vf.

1968 México (40/16)
1. Jerzy Pawłowski (Poola) 4+1
2. Mark Rakita (NSVL) 4
3. Tibor Pézsa (Ung.) 3 (16)
4. Vladimir Nazlõmov (NSVL) 3 (17)
5. Rolando Rigoli (It.) 1
6. Józef Nowara (Poola) 0
Umjar Mavlihhanov (NSVL), pf.

1972 München (54/23)
1. Viktor Sidjak (NSVL) 4 (23/15)
2. Péter Marót (Ung.) 3 (21/20)
3. Vladimir Nazlõmov (NSVL) 3 (21/21)
4. Michele Maffei (It.) 3 (20/21)

5. Régis Bonissent (Pr.) 1 (19/22)
6. Tamás Kovács (Ung.) 1 (17/22)
Mark Rakita (NSVL), eelv.

1976 Montreal (46/18)
1. Viktor Krovopuskov (NSVL) 5 (25/14)
2. Vladimir Nazlõmov (NSVL) 4 (23/18)
3. Viktor Sidjak (NSVL) 3 (22/20)
4. Ion Popa (Rum.) 2 (19/20)
5. Mario Aldo Montano (It.) 1 (16/21)
6. Michele Maffei (It.) 0 (13/25)

1980 Moskva (30/12)
1. Viktor Krovopuskov (NSVL) 4+1
2. Mihhail Burtsev (NSVL) 4
3. Imre Gedővári (Ung.) 3
4. Vasil Etropolski (Bulg.) 2
5. Hristo Etropolski (Bulg.) 1
6. Michele Maffei (It.) 1
Vladimir Nazlõmov (NSVL), pf.

MEESKONNAVÕISTLUS

1908 London (8)
1. Ungari (Jenő Fuchs, Dezső Földes, Oszkár Gerde, Péter Tóth, Lajos Werkner)
2. Itaalia (Marcello Bertinetti, Sante Ceccherini, Riccardo Nowak, Abelardo Olivier, Luigi Pinelli, Alessandro Pirzio-Biroli)
3. Böömimaa (Otakar Lada, Vlastimil Lada, Vilém Goppold z Lobsdorfu, Bedřich Schejbal, Jaroslav Tuček, Viliam Tvrský)
4. Prantsusmaa (Georges de la Falaise, B. de Lesseps, Marc Perrodon, Jean Joseph Renaud)

Ungari—Böömimaa 9:7;
Itaalia—Saksamaa 10:4

1912 Stokholm (11)
1. Ungari (László Berti, Jenő Fuchs, Dezső Földes, Oszkár Gerde, Ervin Mészáros, Zoltán Schenker, Péter Tóth, Lajos Werkner)
2. Austria (Albert Bogen, Rudolf Cvetko, Friedrich Golling, Otto Herschmann, Andreas Suttner, Reinhold Trampler, Richard Verderber)
3. Holland (Jetze Doorman, Willem Hubert van Blijenburgh, Hendrik de Iongh, Adrianus de Jong, George van Rossem, Dirk Scalongne)
4. Böömimaa (Zdeněk Bárta, Josef Čipera, Josef Javůrek, František Kříž, Vilém Goppold z Lobsdorfu, Josef Pfeiffer, Bedřich Schejbal)

1920 Antverpen (8)
1. Itaalia (Baldo Baldi, Federico Secondo Ceserano, Francesco Gargano, Aldo Nadi, Nedo Nadi, Oreste Puliti, Giorgio Santelli, Dino Urbani)
2. Prantsusmaa (Jean Lacroix, J. Margraff, Marc Perrodon, Henri de Saint-Germain, Georges Trombert)
3. Holland (Louis Delaunoij, Jetze Doorman, Willem Hubert van Blijenburgh, Adrianus de Jong, Salomon Zeldenrust, Jan van der Wiel, Henri Wijnoldij-Daniels)
4. Belgia (Pierre Calle, Charles Delporte, Harry Dombeeck, Robert Feyerick, Robert Hennet, Alexis Simonson, Léon Tom)

Itaalia—Prantsusmaa 13:3

1924 Pariis (14)
1. Itaalia (Renato Anselmi, Guido Balzarini, Marcello Bertinetti, Bino Bini, Vincenzo Cuccia, Oreste Moricca, Oreste Puliti, Giulio Sarrocchi)
2. Ungari (László Berti, János Garai, Sándor Pósta, József Rády, Zoltán Schenker, László Széchy, Ödön Terstyánszky, Jenő Uhlyárik)
3. Holland (Jetze Doorman, Maarten van Dulm, Adrianus de Jong, Hendrik Sherpenhuizen, Jan van der Wiel, Henri Wijnoldij-Daniels)
4. Tšehhoslovakkia (Alexander Bárta, František Dvořák, Josef Jungmann, Luděk Oppl, Otakar Švorčik)

Itaalia—Ungari 8:8 (50:46)

1928 Amsterdam (12)
1. Ungari (János Garai, Gyula Glykais, Sándor Gombos, Attila Petschauer, József Rády, Ödön Terstyánszky)

2. Itaalia (Renato Anselmi, Bino Bini, Gustavo Marzi, Oreste Puliti, Emilio Salafia, Giulio Sarrocchi)
3. Poola (Tadeusz Friedrich, Kazimierz Laskowski, Aleksander Małecki, Adam Papée, Władysław Segda, Jerzy Zabielski)
4. Saksamaa (Erwin Casmir, Hans Halberstadt, Heinrich Moos, Robert Sommer, Hans Thomson, Otto Weidlich)

Ungari—Itaalia 9:7

1932 Los Angeles (6)

1. Ungari (Aladár Gerevich, Gyula Glykais, Endre Kabos, Ernő Nagy, Attila Petschauer, György Piller)
2. Itaalia (Renato Anselmi, Arturo De Vecchi, Giulio Gaudini, Gustavo Marzi, Ugo Pignotti, Emilio Salafia)
3. Poola (Władysław Dobrowolski, Tadeusz Friedrich, Leszek Lubicz-Nycz, Adam Papée, Władysław Segda, Marian Suski)
4. USA (Norman Armitage, Peter Bruder, John Huffman, Nickolas Muray, Harold Van Buskirk)

Ungari—Itaalia 9:2

1936 Berliin (21)

1. Ungari (Tibor Berczelly, Aladár Gerevich, Endre Kabos, Pál Kovács, Imre Rajczy, László Rajcsányi)
2. Itaalia (Giulio Gaudini, Gustavo Marzi, Aldo Masciotta, Aldo Montano, Vincenzo Pinton, Athos Tanzini)
3. Saksamaa (Erwin Casmir, Julius Eisenecker, Hans Esser, August Heim, Hans Jörger, Richard Wahl)
4. Poola (Władysław Dobrowolski, Adam Papée, Władysław Segda, Antoni Sobik, Marian Suski, Teodor Zaczyk)

Ungari—Itaalia 9:6

1948 London (17)

1. Ungari (Tibor Berczelly, Aladár Gerevich, Rudolf Kárpáti, Pál Kovács, Bertalan Papp, László Rajcsányi)
2. Itaalia (Gastone Daré, Aldo Montano, Renzo Nostini, Vincenzo Pinton, Mauro Racca, Carlo Turcato)
3. USA (Norman Armitage, Miguel de Capriles, Dean Cetrulo, James Flynn, Tibor Nyilas, George Worth)
4. Belgia (Robert Bayot, Georges de Bourguignon, Ferdinand Jassogne, Eugène Laermans, Marcel Nys, Édouard Yves)

Ungari—Itaalia 10:6

1952 Helsingi (19)

1. Ungari (Tibor Berczelly, Aladár Gerevich, Rudolf Kárpáti, Pál Kovács, Bertalan Papp, László Rajcsányi)
2. Itaalia (Gastone Daré, Roberto Ferrari, Renzo Nostini, Giorgio Pellini, Vincenzo Pinton, Mauro Racca)
3. Prantsusmaa (Jean Laroyenne, Jacques Lefèvre, Jean Levavasseur, Bernard Morel, Maurice Piot, Jean-François Tournon)
4. USA (Norman Armitage, José de Capriles, Tibor Nyilas, Alex Treves, George Worth)
   NSV Liit (Boriss Beljakov, Lev Kuznetsov, Ivan Manajenko, Mark Midler, Vladimir Võšpolski), eelv.

Ungari—Itaalia 8:7

1956 Melbourne (8)

1. Ungari (Aladár Gerevich, Jenő Hámori, Rudolf Kárpáti, Attila Keresztes, Pál Kovács, Dániel Magay)
2. Poola (Marian Kuszewski, Zygmunt Pawlas, Jerzy Pawłowski, Andrzej Piątkowski, Wojciech Zabłocki, Ryszard Zub)
3. NSV Liit (Leonid Bogdanov, Lev Kuznetsov, Jakov Rõlski, Jevgeni Tšerepovski, David Tõšler)
4. Prantsusmaa (Claude Gamot, Jacques Lataste, Jacques Lefèvre, Bernard Morel, Jacques Roulot)

Ungari—Poola 9:4

1960 Roma (16)

1. Ungari (Gábor Delneky, Aladár Gerevich, Zoltán Horváth, Rudolf Kárpáti, Pál Kovács, Tamás Mendelényi)
2. Poola (Marian Kuszewski, Emil Ochyra, Jerzy Pawlowski, Andrzej Piątkowski, Wojciech Zabłocki, Ryszard Zub)
3. Itaalia (Gian Paolo Calanchini, Wladimiro Calarese, Pier Luigi Chicca, Roberto Ferrari, Mario Ravagnan)
4. USA (Michael Dasaro, Richard Dyer, Allan Kwartler, Alfonso Morales, Tibor Nyilas, George Worth)
   NSV Liit (Nugzar Assatiani, Umjar Mavlihhanov, Jakov Rõlski, David Tõšler ja Jevgeni Tšerepovski), vf.

Ungari—Poola 9:7

1964 Tokio (13)

1. NSV Liit (Nugzar Assatiani, Umjar Mavlihhanov, Boriss Melnikov, Mark Rakita, Jakov Rõlski)
2. Itaalia (Gian Paolo Calanchini, Wladimiro Calarese, Pier Luigi Chicca, Mario Ravagnan, Cesare Salvadori)
3. Poola (Emil Ochyra, Jerzy Pawłowski, Andrzej Piątkowski, Wojciech Zablocki, Ryszard Zub)
4. Prantsusmaa (Claude Arabo, Robert Fraisse, Jacques Lefèvre, Marcel Parent, Jean-Ernest Ramez)
5. Ungari (Péter Bakonyi, Zoltán Horváth, Attila Kovács, Miklós Meszéna, Tibor Pézsa)
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Klaus Allissat, Percy Borucki, Walter Köstner, Jürgen Theuerkauff, Dieter Wellmann)

NSV Liit — Itaalia 9:6

1968 Mexico (12)

1. NSV Liit (Umjar Mavlihhanov, Vladimir Nazlõmov, Mark Rakita, Viktor Sidjak, Eduard Vinokurov)
2. Itaalia (Wladimiro Calarese, Pier Luigi Chicca, Michele Maffei, Rolando Rigoli, Cesare Salvadori)
3. Ungari (Péter Bakonyi, János Kalmár, Tamás Kovács, Miklós Meszéna, Tibor Pézsa)
4. Prantsusmaa (Claude Arabo, Serge Panizza, Marcel Parent, Jean-Ernest Ramez, Bernard Vallée)
5. Poola (Zygmunt Kawecki, Emil Ochyra, Józef Nowara, Jerzy Pawłowski, Franciszek Sobczak)
6. USA (Thomas Balla, Robert Blum, Anthony Keane, Alfonso Morales, Alex Orban)

NSV Liit — Itaalia 9:7

1972 München (13)

1. Itaalia (Michele Maffei, Mario Aldo Montano, Mario Tullio Montano, Rolando Rigoli — Cesare Salvadori)
2. NSV Liit (Viktor Baženov, Vladimir Nazlõmov, Viktor Sidjak, Eduard Vinokurov — Mark Rakita)
3. Ungari (Pál Gerevich, Tamás Kovács, Péter Marót, Tibor Pézsa — Péter Bakonyi)
4. Rumeenia (Iosif Budahazi, Gheorghe Culcea, Dan Irimiciuc, Constantin Nicolae — Octavian Vintilă)
5. Poola (Krzysztof Grzegorek, Zygmunt Kawecki, Janusz Majewski, Jerzy Pawłowski — Józef Nowara)
6. Kuuba (Hilario Hipólito, Manuel Ortiz, Guzmán Salazar, Manuel Suárez — Francisco de la Torre)

Itaalia — NSV Liit 9:5

1976 Montreal (14)

1. NSV Liit (Viktor Krovopuskov, Vladimir Nazlõmov, Viktor Sidjak, Eduard Vinokurov — Mihhail Burtsev)
2. Itaalia (Angelo Arcidiacono, Michele Maffei, Mario Aldo Montano, Tommaso Montano — Mario Tullio Montano)
3. Rumeenia (Dan Irimiciuc, Corneliu Marin, Marin Mustaţă, Ion Popa — Alexandru Nilca)
4. Ungari (Imre Gedővári, Ferenc Hammang, Tamás Kovács, Péter Marót — Csaba Kormoczi)

5. Kuuba (Ramón Hernández, Manuel Ortiz, Guzmán Salazar, Francisco de la Torre — Lázaro Mora)
6. Poola (Jacek Bierkowski, Leszek Jabłonowski, Sylwester Królikowski, Józef Nowara)

NSV Liit — Itaalia 9:4

1980 Moskva (8)
1. NSV Liit (Mihhail Burtsev, Viktor Krovopuskov, Vladimir Nazlõmov, Viktor Sidjak — Nikolai Aljohhin)
2. Itaalia (Michele Maffei, Ferdinando Meglio, Mario Aldo Montano, Marco Romano — Giovanni Scalzo)
3. Ungari (Pál Gerevich, Imre Gedővári, Ferenc Hammang, Rudolf Nébald — György Nébald)
4. Poola (Jacek Bierkowski, Leszek Jabłonowski, Andrzej Kostrzewa, Tadeusz Piguła — Marian Sypniewski)
5. Rumeenia (Corneliu Marin, Marin Mustaţă, Ion Pantelimonescu, Ion Popa — Alexandru Nilca)
6. Saksa DV (Frank-Eberhard Höltje, Hendrik Jung, Rüdiger Müller, Peter Ulbrich — Gerd May)

NSV Liit — Itaalia 9:2

NAISED

FLORETT

INDIVIDUAALVÕISTLUS

1924 Pariis (25/9)

1. Ellen Osiier (Taani)	5
2. Gladys Davis (Sbr.)	4
3. Grete Heckscher (Taani)	3
4. Muriel Freeman (Sbr.)	2
5. Yutha Barding (Taani)	1
6. Gizella Tary (Ung.)	0

1928 Amsterdam (27/11)

1. Helene Mayer (Saksa)	7
2. Muriel Freeman (Sbr.)	6
3. Olga Oelkers (Saksa)	4
4. Erna Sondheim (Saksa)	3
5. Gladys Daniell (Sbr.)	2 (27)
6. Jenny Addams (Belgia)	2 (30)
6. Margit Dany (Ung.)	2 (30)

1932 Los Angeles (17/11)

1. Ellen Preis (Austria)	8+1
2. Heather Guinness (Sbr.)	8
3. Erna Bogáthy-Bogen (Ung.)	7
4. Jenny Addams (Belgia)	6
5. Helene Mayer (Saksa)	5 (27)
6. Johanna de Boer (Holl.)	5 (35)

1936 Berliin (41/17)

1. Ilona Elek (Ung.)	6
2. Helene Mayer (Saksa)	5 (19)
3. Ellen Preis (Austria)	5 (20)
4. Hedwig Hass (Saksa)	5 (23)
5. Karen Lachmann (Taani)	3
6. Jenny Addams (Belgia)	2

1948 London (39/15)

1. Ilona Elek (Ung.)	6
2. Karen Lachmann (Taani)	5 (11)
3. Ellen Müller-Preis (Austria)	5 (16/24)
4. Maria Cerra (USA)	5 (16/23)
5. Fritzi Filz (Austria)	4
6. Margit Elek (Ung.)	1

1952 Helsingi (37/15)

1. Irene Camber (It.)	5+1
2. Ilona Elek (Ung.)	5
3. Karen Lachmann (Taani)	4
4. Janice-Lee York (USA)	4
5. Maxine Mitchell (USA)	4
6. Renée Garilhe (Pr.)	4

Appolinaria Plehhanova (NSVL), pf., Anna Ponomarjova ja Nadežda Šitikova (NSVL), vf.

1956 Melbourne (23/11)

1. Gillian Sheen (Sbr.)	6+1
2. Olga Orban (Rum.)	6
3. Renée Garilhe (Pr.)	5
4. Janice-Lee Romary-York (USA)	4
5. Kate Delbarre (Pr.)	3
6. Karen Lachmann (Taani)	2

Emma Jefimova (NSVL), pf., Valentina Rastvorova ja Nadežda Šitikova (NSVL), vf.

1960 Rooma (56/24)

1. Heidi Schmid (S. ü. v./SFV)	6
2. Valentina Rastvorova (NSVL)	5
3. Maria Vicol (Rum.)	4
4. Galina Gorohhova (NSVL)	4

5. Olga Szabo-Orban (Rum.)	4
6. Elżbieta Pawlas (Poola)	2

Aleksandra Zabelina (NSVL), vf.

1964 Tokio (39/17)

1. Ildikó Ujlaky-Rejtő (Ung.)	2+2
2. Helga Mees (S. ü. v./SFV)	2+1
3. Antonella Ragno (It.)	2
4. Galina Gorohhova (NSVL)	0
5. Katalin Juhász (Ung.)	
6. Giovanna Masciotta (It.)	

Valentina Rastvorova (NSVL), vf., Valentina Prudskova (NSVL), kf.

1968 México (38/16)

1. Jelena Novikova (NSVL)	4
2. Pilar Roldán (Mehh.)	3 (14)
3. Ildikó Ujlaky-Rejtő (Ung.)	3 (16)
4. Brigitte Gapais (Pr.)	2 (15)
5. Kerstin Palm (Rts.)	2 (17)
6. Galina Gorohhova (NSVL)	1

Aleksandra Zabelina (NSVL), selv.

1972 München (44/20)

1. Antonella Lonzi-Ragno (It.)	4 (19/13)
2. Ildikó Bóbis (Ung.)	3 (17/14)
3. Galina Gorohhova (NSVL)	3 (16/14)
4. Marie-Chantal Demaille-Depetris (Pr.)	3 (14/16)
5. Jelena Belova-Novikova (NSVL)	2 (15/13)
6. Kerstin Palm (Rts.)	0 (9/20)

Aleksandra Zabelina (NSVL), vf.

1976 Montreal (48/19)

1. Ildikó Schwarczenberger-Tordasi (Ung.)	4+1 (21/15)
2. Consolata Collino (It.)	4 (24/12)
3. Jelena Belova (NSVL)	3 (21/19)
4. Brigitte Dumont (Pr.)	2 (17/17)
5. Cornelia Hanisch (SFV)	1 (13/22)
6. Ildikó Bóbis (Ung.)	1 (13/24)

Valentina Sidorova ja Olga Knjazeva (NSVL), pf.

1980 Moskva (33/14)

1. Pascale Trinquet (Pr.)	4
2. Magda Maros (Ung.)	3
3. Barbara Wysoczańska (Poola)	3
4. Ecaterina Stahl (Rum.)	2
5. Brigitte Gaudin-Latrille (Pr.)	2
6. Dorina Vaccaroni (It.)	1

Jelena Belova, Valentina Sidorova ja Nailja Giljazova (NSVL), pf.

NAISKONNAVÕISTLUS

1960 Rooma (12)
1. NSV Liit (Galina Gorohhova, Tatjana Petrenko, Valentina Prudskova, Valentina Rastvorova, Ljudmila Šišova, Aleksandra Zabelina)
2. Ungari (Katalin Juhász, Magdolna Kovács-Nyári, Ildikó Rejtő, Lídia Sákovits-Dömölky, Györgyi Székely-Marvalics)
3. Itaalia (Irene Camber, Velleda Cesari, Bruna Colombetti, Claudia Pasini, Antonella Ragno)
4. Saksa ü. v./Saksa FV (Helmi Höhle, Helga Mees, Heidi Schmid, Helga Stroh, Rosemarie Weiss, Gudrun Vorbrich)

NSV Liit — Ungari 9:3

1964 Tokio (11)
1. Ungari (Katalin Juhász, Paula Marosi, Judit Mendelényi-Ágoston, Lídia Sákovits-Dömölky, Ildikó Újlaky-Rejtő)
2. NSV Liit (Galina Gorohhova, Valentina Prudskova, Valentina Rastvorova, Tatjana Samussenko-Petrenko, Ljudmila Šišova)
3. Saksa ü. v./Saksa FV (Helga Mees, Annerose Münch, Rosemarie Scherberger, Heidi Schmid, Gudrun Theuerkauff-Vorbrich)
4. Itaalia (Irene Camber, Bruna Colombetti, Giovanna Masciotta, Antonella Ragno, Natalina Sanguinetti)
5. Rumeenia (Ana Derşidan, Ileana Gyulai, Ecaterina Iencic, Olga Szabo, Maria Vicol)
6. Prantsusmaa (Marie-Chantal Depetris, Brigitte Gapais, Annick Level, Colette Revenu, Catherine Rousselet)

Ungari — NSV Liit 9:7

1968 México (10)

1. NSV Liit (Jelena Novikova, Galina Gorohhova, Tatjana Samussenko, Aleksandra Zabelina, Svetlana Tširkova)
2. Ungari (Ildikó Bóbis, Mária Gulácsy, Paula Marosi, Lídia Sákovits-Dömölky, Ildikó Újlaky-Rejtő)
3. Rumeenia (Ileana Drîmbă-Gyulai, Ana Ene-Derşidan, Ecaterina Iencic, Olga Szabo, Maria Vicol)
4. Prantsusmaa (Catherine Céretti-Rousselet, Marie-Chantal Depetris, Brigitte Gapais, Claudette Herbster, Annick Level)
5. Saksa FV (Helga Koch, Monika Pulch, Heidi Schmid, Gudrun Theuerkauff, Helga Volz-Mees)
6. Itaalia (Bruna Colombetti, Giulia Lorenzoni, Giovanna Masciotta, Antonella Ragno, Silvana Sconciafurno)

NSV Liit — Ungari 9:3

1972 München (11)

1. NSV Liit (Jelena Belova-Novikova, Galina Gorohhova, Tatjana Samussenko, Aleksandra Zabelina — Svetlana Tširkova)
2. Ungari (Ildikó Bóbis, Ildikó Sági-Rejtő, Ildikó Schwarczenberger-Tordasi, Mária Szolnoki — Ildikó Matuscsák-Rónay)
3. Rumeenia (Ileana Gyulai-Drîmbă, Ana Pascu-Ene, Olga Szabo, Ecaterina Stahl-Iencic — Suzana Ardeleanu)
4. Itaalia (Consolata Collino, Reka Der Cipriani, Antonella Lonzi-Ragno, Giulia Lorenzoni — Giuseppina Bersani)
5. Saksa FV (Erika Bethmann, Irmela Broniecki, Karin Giesselmann, Gudrun Theuerkauff — Monika Pulch)
6. Prantsusmaa (Catherine Céretti-Rousselet, Marie-Chantal Demaille-Depetris, Brigitte Dumont-Gapais, Claudine Josland — Christine Muzio)

NSV Liit — Ungari 9:5

1976 Montreal (13)

1. NSV Liit (Jelena Belova, Nailja Giljazova, Olga Knjazeva, Valentina Sidorova — Valentina Nikonova)
2. Prantsusmaa (Brigitte Dumont, Brigitte Latrille, Christine Muzio, Véronique Trinquet — Claudine Josland)
3. Ungari (Edit Kovács, Magda Maros, Ildikó Sági-Rejtő, Ildikó Schwarczenberger-Tordasi — Ildikó Bóbis)
4. Saksa FV (Cornelia Hanisch, Ute Kircheis, Brigitte Oertel, Karin Rutz — Jutta Höhne)
5. Itaalia (Susanna Batazzi, Consolata Collino, Giulia Lorenzoni, Doriana Pigliapoco — Carola Mangiarotti)
6. Poola (Krystyna Machnicka-Urbańska, Jolanta Rzymowska-Bebel, Kamila Składanowska, Barbara Wysoczańska — Grażyna Staszak)

NSV Liit — Prantsusmaa 9:2

1980 Moskva (9)

1. Prantsusmaa (Isabelle Bégard-Boeri, Véronique Brouquier, Brigitte Gaudin-Latrille, Pascale Trinquet — Christine Muzio)
2. NSV Liit (Jelena Belova, Nailja Giljazova, Valentina Sidorova, Irina Ušakova — Larissa Tsagarajeva)
3. Ungari (Magda Maros, Gertrud Stefanek, Zsuzsa Szőcs, Ildikó Tordasi — Edit Kovács)
4. Poola (Agnieszka Dubrawska, Jolanta Królikowska, Delfina Skąpska, Barbara Wysoczańska — Kamila Składanowska)
5. Itaalia (Susanna Batazzi, Carola Mangiarotti, Anna Rita Sparaciari, Dorina Vaccaroni — Clara Mochi)
6. Kuuba (Clara Alfonso, Marlene Font, María García, Margarita Rodríquez — María Del Risco)

Prantsusmaa — NSV Liit 9:6

VETTEHÜPPED

Vettehüpped on veespordiharu, mis hõlmab nüüdisajal 1- ja 3 m kõrguselt painduvalt hoolaualt ning 5, 7,5 ja 10 m kõrgusest tornist vette hüppamist. Hüpped jaotuvad 6 klassi: I — rinnatiseisust ette, II — seljatiseisust taha, III — rinnatiseisust taha, IV — seljatiseisust ette, V — kruvi- ja pööretega hüpped rinnati- ja seljatiseisust ette või taha, VI — hüpped kätelseisust. Hoolaualt sooritatakse viie esimese klassi, tornist kõigi kuue klassi hüppeid. Keha liikumise järgi õhulennu ajal liigituvad vettehüpped lendhüpeteks (keha pöörleb ümber horisontaaltelje 180°), saltodeks (keha pöörleb ümber horisontaaltelje 360° või rohkem), lendavateks saltodeks (salto õhulennu kõrgeimas punktis) ja kruvihüpeteks (keha pöördub ümber vertikaaltelje 180° või rohkem). Iga võistleja on kohustatud vähemalt 72 tundi enne võistluse algust esitama kohtunikekogule oma hüpete kava, milles on näidatud iga hüppe grupp ja number FINA hüpetetabeli järgi ning hüppe liik (hoojooksu või paigaltlähtega), kestus ja raskusaste. Võistlus koosneb eelvõistlusest ja finaalist; neis sooritatakse kindel arv kohustuslikke ja valikhüppeid (üks kohustuslik hüpe ei tohi kuuluda valikhüpete hulka). Hindamisel on algusest peale eelkõige silmas peetud hüppe tehnikat. Suurvõistlustel hindavad hüppeid 7 kohtunikku (väiksemail võistlustel 5) 10 palli süsteemis. Arvestatakse kõiki hüppe osi (lähteasendit, hoovõttu, äratõuget, õhulendu, sukeldumist) ning hüppe üldmuljet, sealhulgas kergust ja ilu. Hinnatakse järgmiselt: 0 — täiesti ebaõnnestunud, 0,5—2,0 — mitterahuldav, 2,5—4,5 — puudulik, 5,0—6,0 — rahuldav, 6,5—8,0 — hea, 8,5—10,0 — väga hea. Kõrgeim ja madalaim hinne kustutatakse, ülejäänute keskmine korrutatakse sooritatud hüppe raskuskoefitsiendiga (1,0—3,0), mis sisaldub võistlusmäärustikus. Hüppe tulemuse, saadud punktide kogusumma, arvutab nüüdisajal raal ning veepinnale tõusnud sportlane saab elektritabloolt teada, kuidas ta hüppe sooritas. Võistluse tulemus selgub kõigi hüpete kogusummast.

Vettehüppeid tunti juba antiikajal. Trükisõnas on neid esimest korda käsitlenud N. Wynman oma 1538. a. Augsburgis ilmunud ujumisalases raamatus. Euroopas kasvas huvi vettehüpete vastu siis, kui algas ujumisbasseinide ehitamine. Tekkis elukutseliste vettehüppajate rühmi, kes esinesid demonstratsioonidega. Skandinaaviamaades hakati 19. saj. hüppama vettehüppetornidest ning korraldama võistlusi. 20. saj. esimeseks kümnendiks oli vettehüpetes tekkinud 2 põhilist suunda: hüpped 5—12 m kõrguselt jäikplatvormilt (neid harrastati eelkõige Rootsis, Soomes ja Norras) ning hüpped 1—3 m kõrguselt vetruvalt aluselt (harrastati Saksamaal). Esimesed said tuntuks torni-, teised hoolauahüpetena. Tornihüpped liigitati 1920. a-te keskpaiku 2-ks: lendhüpped, pea ees, ja kombineeritud hüpped. Vettehüpete keerukamaks muutudes kujunesid kindlaks suurvõistluste hüppepaikade mõõtmed, võistluste kord ja hüpete hindamise alused. Spordiala juhtimine kuulub Rahvusvahelisele Ujumisföderatsioonile (pr. *Fédération Internationale de Natation Amateur*, lüh. FINA), mis asutati 1908. a. Londonis. Esimesed meeste EM-võistlused peeti 1926. a. Budapestis ja naiste EM-võistlused 1927. a. Bolognas, esimesed MM-võistlused 1973. a. Belgradis.

Venemaal korraldati esimesed ülemaalised vettehüppevõistlused 1913. a. Kiievis, kuid harrastajaid oli tollal vähe. Nüüdisajal juhib spordiala NSVL Vettehüppeföderatsioon. Esimesed meistrivõistlused peeti 1923. a. Rahvusvahelistest võistlustest hakati osa võtma 1950. a-il. Edukaimalt on esinenud Irina Kalinina, Vladimir Aleinik, David Ambartsumjan, Ninel Krutova ja Roman Brener. Eestis on vettehüppe-

ja ujumisvõistlusi peetud sageli koos. Esimesed võistlused toimusid 1929. a. Tallinnas. Nõukogude Eestis korraldati esimesed meistrivõistlused 1947. a. Harrastajate vähesuse tõttu ei ole pärast 1968. a-t Eesti NSV meistrivõistlusi enam peetud.

Olümpiakavva on meeste vettehüpped kuulunud 1904. a. ja naiste vettehüpped 1912. a-st. 1900. a. (Pariisis) toimusid demonstratsioonesinemised. 1904. a. võisteldi tornihüpetes ning esimest ja viimast korda kaugusvettehüpetes. Järgmistel mängudel asendati need omapärased kaugushüpped hüpetega painduvalt hoolaualt. Olümpiamängudel sooritatakse hoolauahüppeid 3 m ja tornihüppeid 10 m kõrguselt. Paremusjärjestus on selgitatud enamasti finaalis saadud punktide alusel. Nii oli see veel Montreali mängudel 1976. a. Erinevalt varasemaist mängudest lubati seekord finaali eelvõistluste 12 edukama võistleja asemel 8. Varem oli eelvõistlus moodustanud üksnes kava esimese osa, kuid neil mängudel tuli eelvõistlusel sooritada kõik kavva kuuluvad hüpped ja finaalis tuli kõiki korrata, sest selles eelvõistluste tulemusi ei arvestatud. 1978. a-st rakendati FINA otsusel uut võistlussüsteemi; selle järgi arvati finalistide (neid oli siis igal alal 8) tulemuste hulka ka pooled eelvõistlustel saadud punktid. Pärast 1980. a. olümpiamänge on finalistide arv jälle 12 ja eelvõistluse punkte finaalis ei arvestata. Kui osavõtjaid on vähem kui 16, pääsevad kõik eelvõistluseta finaali.

Vettehüpped olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1904	2	—	10	—	2
1908	2	—	32	—	8
1912	3	1	39	14	8
1920	3	2	32	17	11
1924	3	2	41	14	10
1928	2	2	30	20	15
1932	2	2	15	11	8
1936	2	2	34	29	15
1948	2	2	37	25	21
1952	2	2	51	25	22
1956	2	2	33	26	16
1960	2	2	55	27	26
1964	2	2	47	34	20
1968	2	2	48	37	23
1972	2	2	50	41	25
1976	2	2	41	40	22
1980	2	2	34	33	21

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalia	1	—	—
Egiptus	—	1	1
Itaalia	3	4	2
Kanada	—	—	1
Mehhiko	1	3	3
NSV Liit	4	4	6
Prantsusmaa	—	1	—
Rootsi	4	8	7
Saksa DV	5	3	3
Saksa FV	—	—	1
Saksamaa	4	4	6
Suurbritannia	—	2	3
Taani	1	—	1
Tšehhoslovakkia	1	1	—
USA	43	35	35

NSV Liidu vettehüppajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1952	5	5	2	2	—	—	—	1	1	2
1956	5	6	2	2	—	—	—	—	4	2
1960	4	3	2	2	—	—	1	—	2	1
1964	6	6	2	2	—	—	1	—	2	2
1968	4	6	2	2	—	2	—	—	—	1
1972	5	4	2	2	1	—	—	—	1	1
1976	6	5	2	2	1	—	2	1	—	1
1980	6	6	2	2	2	2	2	1	2	—

Olümpiamängude senine edukaim vettehüppaja on 4-kordne olümpiavõitja ameeriklanna Patricia McCormick. 3 kuld- ja 2 hõbemedalit on saanud itaallane Klaus Dibiasi, Saksa DV naisvõistleja Ingrid Engel-Krämer on võitnud 3 kuldmedalit ja 1 hõbemedali.

NSV Liidu vettehüppajad on olümpiamängudel võistelnud alates 1952. a-st. Kuldmedali on võitnud Vladimir Vassin (1972), Irina Kalinina (1980) ja Aleksandr Portnov (1980) hoolauahüpetes ning Jelena Vaitsehhovskaja (1976) tornihüpetes. Eesti NSV vettehüppajad olümpiamängudel võistelnud ei ole.

MEHED

HOOLAUAHÜPPED

1908 London (23/8)

1. Albert Zürner (Saksa)	85,50
2. Kurt Behrens (Saksa)	85,30
3. Gottlieb Walz (Saksa)	80,80
3. George Gaidzik (USA)	80,80

1912 Stokholm (18/7)

1. Paul Günther (Saksa)	6/79,23
2. Hans Luber (Saksa)	9/76,78
3. Kurt Behrens (Saksa)	22/73,73
4. Albert Zürner (Saksa)	23/73,33
5. Robert Zimmermann (Kan.)	24/72,54
6. Herbert Pott (Sbr.)	28/71,45

1920 Antverpen (14/9)

1. Louis Kuehn (USA)	10/675,40
2. Clarence Pinkston (USA)	11/655,30
3. Louis Balbach (USA)	15/649,50
4. Gustaf Blomgren (Rts.)	19/587,50
5. Gunnar Ekstrand (Rts.)	27/559,25
6. John Jansson (Rts.)	34/544,75

1924 Pariis (17/9)

1. Albert White (USA)	7/696,40
2. Peter Desjardins (USA)	8/693,20
3. Clarence Pinkston (USA)	15/653,00
4. Edmund Lindmark (Rts.)	22/599,10
5. Richmond Eve (Austr.)	26/564,30
6. Adolf Hellqvist (Rts.)	30/544,90

1928 Amsterdam (24/15)

1. Peter Desjardins (USA)	5/185,04
2. Michael Galitzen (USA)[1]	14/174,06
3. Farid Simaika (Eg.)	13/172,46
4. Harold Smith (USA)	18/168,96
5. Arthur Mund (Saksa)	29,5/154,72
6. Ewald Riebschläger (Saksa)	31/153,86

[1] Kuigi Galitzenil oli kohapunktide summa halvem kui Simaikal, sai tema hõbe- ja Simaika pronksmedali. Otsustavaks peeti seda, et viiest kohtunikust kolm olid teda kõrgemalt hinnanud: Galitzenile oli antud 2., 4., 2., 2. ja 4. koht, Simaikale 3., 2., 3., 3. ja 2. koht.

1932 Los Angeles (13/7)

1. Michael Galitzen (USA)	161,38
2. Harold Smith (USA)	158,54
3. Richard Degener (USA)	151,82
4. Alfred Phillips (Kan.)	134,64
5. Leo Esser (Saksa)	134,30
6. Kazuo Kobayashi (Jp.)	133,76

1936 Berliin (24/15)

1. Richard Degener (USA)	163,57
2. Marshall Wayne (USA)	159,56
3. Albert Greene (USA)	146,29
4. Tsuneo Shibahara (Jp.)	144,92
5. Erhard Weiss (Saksa)	141,24
6. Leo Esser (Saksa)	137,99

1948 London (26/15)

1. Bruce Harlan (USA)	163,64
2. Miller Anderson (USA)	157,29
3. Samuel Lee (USA)	145,52
4. Joaquin Capilla Pérez (Mehh.)	141,79
5. Raymond Mulinghausen (Pr.)	126,55
6. Svante Johansson (Rts.)	120,20

1952 Helsingi (36/20)

1. David Browning (USA)	205,29
2. Miller Anderson (USA)	199,84
3. Robert Clotworthy (USA)	184,92
4. Joaquin Capilla Pérez (Mehh.)	178,33
5. Roman Brener (NSVL)	165,63
6. Milton Busin (Bras.)	155,91
8. Aleksei Žigalov (NSVL)	151,31
13. Gennadi Udalov (NSVL)	65,99

1956 Melbourne (24/13)
1. Robert Clotworthy (USA) 159,56
2. Donald Harper (USA) 156,23
3. Joaquín Capilla Pérez (Mehh.) 150,69
4. Glen Whitten (USA) 148,55
5. Gennadi Udalov (NSVL) 140,64
6. Roman Brener (NSVL) 139,14
9. Juri Kazakov (NSVL) 129,34

1960 Rooma (32/19)
1. Gary Tobian (USA) 170,00
2. Samuel Hall (USA) 167,08
3. Juan Botella (Mehh.) 162,30
4. Álvaro Gaxiola (Mehh.) 150,42
5. Ernest Meissner (Kan.) 144,07
6. Lamberto Mari (It.) 143,97
12. Juri Melnikov (NSVL) 91,86
17. Vjatšeslav Tšernõšov (NSVL) 50,87

1964 Tokio (27/16)
1. Kenneth Sitzberger (USA) 159,90
2. Francis Gorman (USA) 157,63
3. Larry Andreasen (USA) 143,77
4. Hans-Dieter Pophal (S. ü. v./SDV) 142,58
5. Göran Lundqvist (Rts.) 138,65
6. Boriss Poluljahh (NSVL) 138,64
7. Mihhail Safonov (NSVL) 134,00
8. Vladimir Vassin (NSVL) 133,48

1968 México (28/16)
1. Bernard Wrightson (USA) 170,15
2. Klaus Dibiasi (It.) 159,74
3. James Henry (USA) 158,09
4. Luis Niño de Rivera (Mehh.) 155,71
5. Franco Cagnotto (It.) 155,70
6. Keith Russell (USA) 151,75
9. Mihhail Safonov (NSVL) 141,02
11. Vladimir Vassin (NSVL) 139,59
20. Boriss Poluljahh (NSVL) 84,32

1972 München (32/17)
1. Vladimir Vassin (NSVL) 594,09
2. Franco Cagnotto (It.) 591,63
3. Craig Lincoln (USA) 577,29
4. Klaus Dibiasi (It.) 559,05
5. Michael Finneran (USA) 557,34
6. Vjatšeslav Strahhov (NSVL) 556,20
18. Vladimir Kapirulin (NSVL) 329,46

1976 Montreal (28/14)
1. Philip Boggs (USA) 619,05
2. Franco Cagnotto (It.) 570,48
3. Aleksandr Kossenkov (NSVL) 567,24
4. Falk Hoffmann (SDV) 553,53
5. Robert Cragg (USA) 548,19
6. Gregory Louganis (USA) 528,96
11. Boriss Kozlov (NSVL) 516,42
12. Vjatšeslav Strahhov (NSVL) 510,63

1980 Moskva (24/16)
1. Aleksandr Portnov (NSVL) 905,025
2. Carlos Girón (Mehh.) 892,140
3. Franco Cagnotto (It.) 871,500
4. Falk Hoffmann (SDV) 858,510
5. Aleksandr Kossenkov (NSVL) 855,120
6. Christopher Snode (Sbr.) 844,470
7. Vjatšeslav Trošin (NSVL) 820,050
8. Ricardo Camacho (Hisp.) 749,340

TORNIHÜPPED

1904 Saint Louis (4/2)
1. George Sheldon (USA) 12,66
2. Georg Hoffmann (Saksa) 11,66
3. Alfred Braunschweiger (Saksa) 11,33
3. Frank Kehoe (USA) 11,33

1908 London (23/6)
1. Hjalmar Johansson (Rts.) 83,75
2. Karl Malmström (Rts.) 78,73
3. Arvid Spångberg (Rts.) 74,00
4. Robert Andersson (Rts.) 68,30
5. George Gaidzik (USA) 56,30

1912 Stokholm
Otsehüpped 5 ja 10 m kõrguselt (30/8)
1. Erik Adlerz (Rts.) 7/40,00
2. Hjalmar Johansson (Rts.) 12/39,30
3. John Jansson (Rts.) 12/39,10
4. Viktor Crondal (Rts.) 22/37,10
5. Toivo Aro (Soome) 26/36,50
6. Axel Runström (Rts.) 26/36,00

Vahelduvhüpped (21/6)
1. Erik Adlerz (Rts.) 7/73,94
2. Albert Zürner (Saksa) 10/72,60
3. Gustaf Blomgren (Rts.) 16/69,56

4. Hjalmar Johansson (Rts.) 22/67,80
5. George Yvon (Sbr.) 22/67,66
6. Harald Arbin (Rts.) 31/62,62

1920 Antverpen
Otsehüpped (22/11)
1. Arvid Wallman (Rts.) 7/183,50
2. Nils Skoglund (Rts.) 8/183,00
3. John Jansson (Rts.) 16/175,00
4. Erik Adlerz (Rts.) 19/173,00
5. Yrjö Valkama (Soome) 23/167,50
6. Herold Jansson (Taani) 27/159,00

Vahelduvhüpped (15/7)
1. Clarence Pinkston (USA) 7/100,67
2. Erik Adlerz (Rts.) 10/99,08
3. Harry Prieste (USA) 16/93,73
4. Gustaf Blomgren (Rts.) 23/90,78
5. Yngve Jonsson (Rts.) 27/88,36
6. Louis Balbach (USA) 28/84,80

1924 Pariis
Otsehüpped (25/10)
1. Richmond Eve (Austr.) 13,5/160,0
2. John Jansson (Rts.) 14,5/157,0
3. Harold Clarke (Sbr.) 15,5/158,0
4. Ben Trask (USA) 23,5/145,0
5. Raymond Vincent (Pr.) 26,5/144,0
6. Peter Desjardins (USA) 28 /141,0

Vahelduvhüpped (20/10)
1. Albert White (USA) 9 /97,46
2. David Fall (USA) 10,5/97,30
3. Clarence Pinkston (USA) 16,5/94,60
4. Erik Adlerz (Rts.) 19 /93,78
5. Eugène Lenormand (Pr.) 24 /87,54
6. Helge Öberg (Rts.) 31 /85,80

1928 Amsterdam (24/12)
1. Peter Desjardins (USA) 6/98,74
2. Farid Simaika (Eg.) 9/99,58
3. Michael Galitzen (USA) 15/92,34
4. Walter Colbath (USA) 21/85,78
5. Ewald Riebschläger (Saksa) 27/82,44
6. Karl Schumm (Saksa) 28/80,54

1932 Los Angeles (8/5)
1. Harold Smith (USA) 124,80
2. Michael Galitzen (USA) 124,28
3. Frank Kurtz (USA) 121,98
4. Josef Staudinger (Austria) 103,44
5. Carlos Curiel (Mehh.) 83,82
6. Jesús Flores Albo (Mehh.) 77,94

1936 Berliin (26/15)
1. Marshall Wayne (USA) 113,58
2. Elbert Root (USA) 110,60
3. Hermann Stork (Saksa) 110,31
4. Erhard Weiss (Saksa) 110,15
5. Frank Kurtz (USA) 108,61
6. Tsuneo Shibahara (Jp.) 107,40

1948 London (25/15)
1. Samuel Lee (USA) 130,05
2. Bruce Harlan (USA) 122,30
3. Joaquín Capilla Pérez (Mehh.) 113,52
4. Lennart Brunnhage (Rts.) 108,62
5. Peter Heatly (Sbr.) 105,29
6. Thomas Christiansen (Taani) 105,22

1952 Helsingi (31/17)
1. Samuel Lee (USA) 156,28
2. Joaquín Capilla Pérez (Mehh.) 145,21
3. Günther Haase (SFV) 141,31
4. John McCormack (USA) 138,74
5. Alberto Capilla Pérez (Mehh.) 136,44
6. Rodolfo Perea (Mehh.) 128,28
7. Aleksandr Bakatin (NSVL) 126,86
8. Roman Brener (NSVL) 126,31
17. Mihhail Tšatšba (NSVL) 65,02

1956 Melbourne (22/10)
1. Joaquín Capilla Pérez (Mehh.) 152,44
2. Gary Tobian (USA) 152,41
3. Richard Connor (USA) 149,79
4. József Gerlach (Ung.) 149,25
5. Roman Brener (NSVL) 142,95
6. William Farrell (USA) 139,12
8. Mihhail Tšatšba (NSVL) 134,52
13. Gennadi Galkin (NSVL) 68,92

1960 Rooma (28/18)
1. Robert Webster (USA) 165,56
2. Gary Tobian (USA) 165,25
3. Brian Phelps (Sbr.) 157,13
4. Roberto Madrigal García (Mehh.) 152,86
5. Rolf Sperling (S. ü. v./SDV) 151,83
6. Gennadi Galkin (NSVL) 141,69
8. Anatoli Sõssojev (NSVL) 135,59

1964 Tokio (30/16)

1.	Robert Webster (USA)	148,58
2.	Klaus Dibiasi (It.)	147,54
3.	Thomas Gompf (USA)	146,57
4.	Roberto Madrigal García (Mehh.)	144,27
5.	Viktor Palagin (NSVL)	143,77
6.	Brian Phelps (Sbr.)	143,18
12.	Igor Lobanov (NSVL)	91,22
13.	Viktor Pogožev (NSVL)	90,73

1968 México (35/17)

1.	Klaus Dibiasi (It.)	164,18
2.	Álvaro Gaxiola (Mehh.)	154,49
3.	Edwin Young (USA)	153,93
4.	Keith Russell (USA)	152,34
5.	José Robinson (Mehh.)	143,62
6.	Lothar Matthes (SDV)*	141,75
9.	Mihhail Safonov (NSVL)	138,77
10.	Vladimir Vassin (NSVL)	134,80
16.	Viktor Pogožev (NSVL)	86,89

1972 München (35/18)

1.	Klaus Dibiasi (It.)	504,12
2.	Richard Rydze (USA)	480,75
3.	Franco Cagnotto (It.)	475,83
4.	Lothar Matthes (SDV)	465,75
5.	David Ambartsumjan (NSVL)	463,56
6.	Richard Early (USA)	462,45
7.	Vladimir Kapirulin (NSVL)	459,21
12.	Aleksandr Gendrikson (NSVL)	431,04

1976 Montreal (25/14)

1.	Klaus Dibiasi (It.)	600,51
2.	Gregory Louganis (USA)	576,99
3.	Vladimir Aleinik (NSVL)	548,61
4.	Kent Vosler (USA)	544,14
5.	Patrick Moore (USA)	538,17
6.	Falk Hoffmann (SDV)	531,60
7.	David Ambartsumjan (NSVL)	516,21
9.	Sergei Nemtsanov (NSVL)	502,26

1980 Moskva (23/14)

1.	Falk Hoffmann (SDV)	835,650
2.	Vladimir Aleinik (NSVL)	819,705
3.	David Ambartsumjan (NSVL)	817,440
4.	Carlos Girón (Mehh.)	809,805
5.	Dieter Waskow (SDV)	802,800
6.	Thomas Knuths (SDV)	783,975
7.	Sergei Nemtsanov (NSVL)	775,860
8.	Niki Stajkovic (Austria)	725,145

KAUGUSVETTEHÜPPED

1904 Saint Louis (6/1)[1]

1.	Paul Dickey (USA)	19.05
2.	Edgar Adams (USA)	17.53
3.	Leo Goodwin (USA)	17.37
4.	Newman Samuels (USA)	16.76
5.	Charles Pyrah (USA)	13.97

[1] tulemused meetrites

NAISED

HOOLAUAHÜPPED

1920 Antverpen (4/1)

1.	Aileen Riggin (USA)	9/539,90
2.	Helen Wainwright (USA)	9/534,80
3.	Thelma Payne (USA)	12/534,10
4.	Aileen Allen (USA)	20/489,80

1924 Pariis (17/7)

1.	Elizabeth Becker (USA)	8/474,5
2.	Aileen Riggin (USA)	12/460,4
3.	Caroline Fletcher (USA)	16/436,4
4.	Eva Ollivier (Rts.)	20/425,8
5.	Signe Johansson (Rts.)	21/412,6
6.	Klara Bornett (Austria)	28/370,2

1928 Amsterdam (10/4)

1.	Helen Meany (USA)	6/78,62
2.	Georgia Coleman (USA)[1]	14/73,38
3.	Dorothy Poynton (USA)	13/75,62
4.	Ilse Meudtner (Saksa)	22/67,42
5.	Margret Borgs (Saksa)	26/65,16
6.	Lini Söhnchen (Saksa)	34/63,28

[1] Colemanil oli nii üld- kui ka kohapunktide summa halvem kui Poyntonil, kuid medalite andmisel peeti määravaks seda, et viiest kohtunikust kolm olid hinnanud Colemani kõrgemalt.

1932 Los Angeles (8/6)

1.	Georgia Coleman (USA)	87,52
2.	Katherine Rawls (USA)	82,56
3.	Jane Fauntz (USA)	82,12
4.	Olga Jordan (Saksa)	77,60
5.	Doris Ogilvie (Kan.)	70,00
6.	Magdalene Epply (Austria)	63,70

1936 Berliin (16/9)

1.	Marjorie Gestring (USA)	89,27
2.	Katherine Rawls (USA)	88,35
3.	Dorothy Hill-Poynton (USA)	82,36
4.	Gerda Daumerlang (Saksa)	78,27

5.	Olga Jensch-Jordan (Saksa)	77,98
6.	Masayo Osawa (Jp.)	73,94

1948 London (16/8)

1.	Victoria Draves (USA)	108,74
2.	Zoe Ann Olsen (USA)	108,23
3.	Patricia Elsener (USA)	101,30
4.	Nicole Pélissard (Pr.)	100,38
5.	Gudrun Grömer (Austria)	93,30
6.	Edna Child (Sbr.)	91,63

1952 Helsingi (15/7)

1.	Patricia McCormick (USA)	147,30
2.	Mady Moreau (Pr.)	139,34
3.	Zoe Ann Jensen-Olsen (USA)	127,57
4.	Ninel Krutova (NSVL)	116,86
5.	Charmian Welsh (Sbr.)	116,38
6.	Ljubov Žigalova (NSVL)	113,83
10.	Valentina Täumitševa (NSVL)	52,15

1956 Melbourne (17/8)

1.	Patricia McCormick (USA)	142,36
2.	Jeanne Stunyo (USA)	125,89
3.	Irene MacDonald (Kan.)	121,40
4.	Barbara Gilders (USA)	120,76
5.	Valentina Täumitševa (NSVL)	118,50
6.	Phyllis Long (Sbr.)	107,61
10.	Ninel Krutova (NSVL)	100,34
11.	Zoja Bijuvas (NSVL)	98,15

1960 Rooma (16/10)

1.	Ingrid Krämer (S. ü. v./SDV)	155,81
2.	Paula Jean Pope-Myers (USA)	141,24
3.	Elizabeth Ferris (Sbr.)	139,09
4.	Mary Patricia Willard (USA)	137,82
5.	Ninel Krutova (NSVL)	136,11
6.	Irene MacDonald (Kan.)	134,69
11.	Erlena Kossolapova (NSVL)	84,01

1964 Tokio (21/9)

1.	Ingrid Engel-Krämer (S. ü. v./SDV)	145,00
2.	Jeanne Collier (USA)	138,36
3.	Mary Patricia Willard (USA)	138,18
4.	Susan Gossick (USA)	129,70
5.	Tamara Fedossova (NSVL)	126,33
6.	Jelena Anohhina (NSVL)	125,60
12.	Vera Baklanova (NSVL)	82,04

1968 México (22/15)

1.	Susan Gossick (USA)	150,77
2.	Tamara Pogoževa-Fedossova (NSVL)	145,30
3.	Keala O'Sullivan (USA)	145,23
4.	Micki King (USA)	137,38
5.	Ingrid Gulbin-Krämer (SDV)	135,82
6.	Vera Baklanova (NSVL)	132,31
8.	Jelena Anohhina (NSVL)	129,17

1972 München (30/19)

1.	Maxine King (USA)	450,03
2.	Ulrika Knape (Rts.)	434,19
3.	Marina Janicke (SDV)	430,92
4.	Janet Ely (USA)	420,99
5.	Beverly Boys (Kan.)	418,89
6.	Agneta Henriksson (Rts.)	417,48
14.	Natalja Kuznetsova (NSVL)	258,45
16.	Tatjana Štõreva (NSVL)	252,42
17.	Tamara Safonova-Fedossova (NSVL)	252,09

1976 Montreal (27/14)

1.	Jennifer Chandler (USA)	506,19
2.	Christa Köhler (SDV)	469,41
3.	Cynthia McIngvale (USA)	466,83
4.	Heidi Ramlow (SDV)	462,15
5.	Karin Guthke (SDV)	459,81
6.	Olga Dmitrijeva (NSVL)	432,24
7.	Irina Kalinina (NSVL)	417,99
16.	Tatjana Podmarjova (NSVL)	387,39

1980 Moskva (24/13)

1.	Irina Kalinina (NSVL)	725,910
2.	Martina Proeber (SDV)	698,895
3.	Karin Guthke (SDV)	685,245
4.	Žanna Tsirulnikova (NSVL)	673,665
5.	Martina Jäschke (SDV)	668,115
6.	Valerie McFarlane (Austr.)	651,045
7.	Irina Sidorova (NSVL)	650,265
8.	Lourdes González (Kuuba)	640,005

TORNIHÜPPED

1912 Stokholm (14/3)

1.	Greta Johansson (Rts.)	5/39,90
2.	Lisa Regnell (Rts.)	11/36,00

3. Isabelle White (Sbr.)	17/34,00
4. Elsa Regnell (Rts.)	20/33,20
5. Ella Eklund (Rts.)	22/31,90
6. Elsa Andersson (Rts.)	25/31,30

1920 Antverpen (15/7)

1. Stefani Fryland-Clausen (Taani)	6/34,60
2. Eileen Armstrong (Sbr.)	10/33,30
3. Eva Ollivier (Rts.)	11/33,30
4. Isabelle White (Sbr.)	31,70
5. Aileen Riggin (USA)	31,40
6. Elizabeth Grimes (USA)	26,70

1924 Pariis (11/6)

1. Caroline Smith (USA)	10,5/33,2
2. Elizabeth Becker (USA)	11 /33,4
3. Hjördis Töpel (Rts.)	15,5/32,8
4. Edith Bechmann-Nielsen (Taani)	17,5/31,6
5. Helen Meany (USA)	22 /29,6
6. Isabelle White (Sbr.)	28,5/28,0

1928 Amsterdam (17/8)

1. Elizabeth Pinkston-Becker (USA)	9 /31,60
2. Georgia Coleman (USA)	10,5/30,60
3. Lala Sjöqvist-Larsson (Rts.)	13,5/29,20
4. Mietje Baron (Holl.)	21 /27,20
5. Ada Onnela (Soome)	25 /26,00
6. Hanni Rehborn (Saksa)	26 /25,60

1932 Los Angeles (7/5)

1. Dorothy Poynton (USA)	40,26
2. Georgia Coleman (USA)	35,56
3. Marion Roper (USA)	35,22
4. Lala Sjöqvist-Larsson (Rts.)	34,52
5. Ingrid Larsen (Taani)	31,96
6. Etsuko Kamakura (Jp.)	31,36

1936 Berliin (22/10)

1. Dorothy Hill-Poynton (USA)	33,93
2. Velma Dunn (USA)	33,63
3. Käthe Köhler (Saksa)	33,43
4. Reiko Osawa (Jp.)	32,53
5. Cornelia Gilissen (USA)	30,47
6. Fusako Kono (Jp.)	30,24

1948 London (15/9)

1. Victoria Draves (USA)	68,87
2. Patricia Elsener (USA)	66,28
3. Birte Christoffersen (Taani)	66,04
4. Alma Staudinger (Austria)	64,59
5. Juno Stover (USA)	62,63
6. Nicole Pélissard (Pr.)	61,07

1952 Helsingi (15/8)

1. Patricia McCormick (USA)	79,37
2. Paula Jean Myers (USA)	71,63
3. Juno Irwin-Stover (USA)	70,49
4. Nicole Pélissard (Pr.)	69,08
5. Phyllis Long (Sbr.)	63,19
6. Tatjana Vereina (NSVL)	61,09
8. Jevgenia Bogdanovskaja (NSVL)	57,50
14. Ninel Krutova (NSVL)	32,35

1956 Melbourne (18/10)

1. Patricia McCormick (USA)	84,85
2. Juno Irwin (USA)	81,64
3. Paula Jean Myers (USA)	81,58
4. Nicole Darrigrand-Pélissard (Pr.)	78,80
5. Tatjana Karakašjants-Vereina (NSVL)	76,95
6. Ljubov Žigalova (NSVL)	76,40
9. Raissa Gorohhovskaja (NSVL)	73,84

1960 Rooma (13/12)

1. Ingrid Krämer (S. ü. v./SDV)	91,28
2. Paula Jean Pope-Myers (USA)	88,94
3. Ninel Krutova (NSVL)	86,99
4. Juno Irwin (USA)	83,59
5. Raissa Gorohhovskaja (NSVL)	83,03
6. Norma Thomas (Sbr.)	82,21

1964 Tokio (24/11)

1. Lesley Bush (USA)	99,80
2. Ingrid Engel-Krämer (S. ü. v./SDV)	98,45
3. Galina Aleksejeva (NSVL)	97,60
4. Linda Cooper (USA)	96,30
5. Christiane Lanzke (S. ü. v./SDV)	92,92
6. Ingeborg Pertmayr (Austria)	92,70
7. Natalja Kuznetsova (NSVL)	90,91
12. Tatjana Dženejeva (NSVL)	85,00

1968 México (24/15)

1. Milena Duchková (Tšehh.)	109,59
2. Natalja Lobanova-Kuznetsova (NSVL)	105,74
3. Ann Peterson (USA)	101,11

4. Beverly Boys (Kan.)	97,97
5. Bogusława Pietkiewicz (Poola)	95,28
6. Regina Krause (SFV)	93,08
6. Keiko Ohsaki (Jp.)	93,08
14. Galina Aleksejeva (NSVL)	47,31
22. Nadežda Karpuhhina (NSVL)	43,52

1972 München (27/17)

1. Ulrika Knape (Rts.)	390,00
2. Milena Duchková (Tšehh.)	370,92
3. Marina Janicke (SDV)	360,54
4. Janet Ely (USA)	352,68
5. Maxine King (USA)	346,38
6. Sylvia Fiedler (SDV)	341,67
10. Alla Selina (NSVL)	314,76
13. Natalja Kuznetsova (NSVL)	184,02
19. Tatjana Štõreva (NSVL)	177,33

1976 Montreal (25/14)

1. Jelena Vaitsehhovskaja (NSVL)	406,59
2. Ulrika Knape (Rts.)	402,60
3. Deborah Wilson (USA)	401,07
4. Irina Kalinina (NSVL)	398,67
5. Cindy Shatto (Kan.)	389,67
6. Terry York (Kan.)	378,39
12. Tatjana Volõnkina (NSVL)	333,33

1980 Moskva (17/10)

1. Martina Jäschke (SDV)	596,250
2. Sirvard Emirzjan (NSVL)	576,465
3. Liana Tsotadze (NSVL)	575,925
4. Ramona Wenzel (SDV)	542,070
5. Jelena Matjušenko (NSVL)	540,180
6. Elsa Tenorio (Mehh.)	539,445
7. Valerie McFarlane (Austr.)	499,785
8. Ildikó Kelemen (Ung.)	476,535

VIBULASKMINE

Tänapäeva sportvibu on mitmest puidukihist liimitud, painutatud otstega nn. liitvibu. Vibunööriks kasutatakse sünteetilisi kiude. Nooled valmistatakse alumiiniumisulameist ja plastmassidest, neid lastakse mailе kinnitatud 10-ringilisse märklehte. Märklehe ringid on kahekaupa eri värvi: südamik ja esimene ring selle ümber on kollased (10 ja 9 silma), järgnevad punased (8 ja 7), helesinised (6 ja 5), mustad (4 ja 3) ning valged (2 ja 1). Märklehed on 15° tahapoole kaldu, nende läbimõõt on 122 cm (90, 70 ja 60 m distants) või 80 cm (50 m ja lühemad distantsid). Harrastatakse ka maastikul joonisulukite või eriliste märklehtede pihta laskmist.

Vibu leiutamise ajaks peetakse vanemat kiviaega. Esialgu koosnes vibu koolutatud kepist ja selle otsi ühendavast kõõlustest või taimekiududest nöörist. Nooleks oli teravaotsaline varb. Nooleotsi valmistati algul kivist ja luust, hiljem metallist. Sajandite jooksul oli vibu tõhus küttimis- ja sõjarelv. Tulirelvade kasutusele tulles jäi vibulaskmine unustusse, kuid ta elustus 19. saj. sportliku harrastusena. Esimesed võistlused peeti 1844. a. Suurbritannias. Vibuspordi ulatuslikuma harrastamise alguseks sai 1931. a., kui asutati Rahvusvaheline Vibulaskmisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Tir à l'Arc*, lüh. FITA, praegune president itaallane Francesco Gnecchi-Ruscone, liikmesföderatsioone oli 1981. a. 60). Samal aastal korraldati Lwówis (Lvov) esimesed MM-võistlused, mehed ja naised võistlesid koos. 1933. a-st on peetud naiste MM-võistlusi eraldi. Harjutuste osas polnud algul kindlat korda. Hiljem koostas FITA kompleksi, mille kohaselt iga võistleja pidi laskma nelja päeva jooksul 90, 70, 50, 30 ja 25 m kauguselt kokku 468 noolt. Et see võttis palju aega ja muutis kohtunike tegevuse keeruliseks, kehtestati 1955. a. uus, lühendatud kompleks, mis kehtib praeguseni. Mehed lasevad 90, 70, 50 ja 30 m, naised 70, 60, 50 ja 30 m kauguselt, igalt distantsilt 36 noolt.

Olenevalt võistlusest sooritatakse harjutused üks kord (FITA väike ring e. FITA 1, 144 noolt) või kaks korda (FITA suur ring e. FITA 2, 288 noolt). FITA 1 lastakse 2 päeva jooksul (esimesel kaks pikemat, teisel kaks lühemat distantsi), FITA 2 4 päeva jooksul. Maailmarekordeid registreeritakse üksikdistantsides (36-nooleline seeria) ja harjutuses FITA 1. MM-võistlustel on kavas FITA 2, EM-võislustel (neid on korraldatud a-st 1968) FITA 1. Senine edukaim vibulaskur on poolatar Janina Kurkowska-Spychajowa (võitis 1931—47 7 individuaalset ja 5 võistkondlikku MM-tiitlit).

NSV Liidus harrastatakse vibulaskmist rahvusliku spordialana Kasahstanis, Kirgiisias, Baškiirias, Burjaatias, Gruusias jm. 1928. a. oli vibulaskmine üleliidulise spartakiaadi kavas, kuid populaarseks ta ei saanud. Ala harrastusse tõid pöörde 1957. a. Moskvas ülemaailmse noorsoo- ja üliõpilasfestivali ajal korraldatud võistlused. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused toimusid 1963. a. Tallinnas. MM-võistlustel debüteerisid Nõukogude vibusportlased 1969. a. Valley Forge'is (USA), 1970. a. asutati NSVL Vibulaskmisföderatsioon. Maailma- ja Euroopa meistriteks on tulnud Viktor Sidoruk, Emma Gaptšenko, Ketevan Lossaberidze, Zebinisso Rustamova jmt.

Eestis pandi vibulaskmisele kui spordialale alus 1960. a. Pärnus, sealt levis ala Tallinna ja Tartu. 1961. a. asutati ENSV Vibuspordiföderatsioon, NSV Liidu esimene. Varaseimad Eesti meistrivõistlused peeti 1962. a. Pärnus. NSV Liidu absoluutseks meistriks on tulnud Asta Prääts-Vernik ja Mati Vaikjärv ning Eesti naiskond (Endla Lipre-Vellend, Virve Holtsmeier ja Eve Suits). NSV Liidu koondises on MM- ja EM-võistlustest osa võtnud mitu meie vabariigi vibulaskurit (Virve Holtsmeier, Eve Suits, Endla Lipre-Vellend, Mati Vaikjärv, Voldemar Pikson); edukamad on olnud naissportlased, nad on võitnud nii individuaal- kui võistkondlikke medaleid.

Vibulaskmine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1900	6	—	68	—	2
1904	3	3	23	8	1
1908	2	1	44	25	3
1920	10	—	30	—	3
1972	1	1	55	40	27
1976	1	1	37	27	24
1980	1	1	38	29	25

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Belgia	10	7	2
Holland	1	—	—
Itaalia	—	—	3
Jaapan	—	1	—
NSV Liit	1	3	2
Poola	—	1	—
Prantsusmaa	6	9	6
Rootsi	—	1	—
Soome	1	—	2
Suurbritannia	2	2	1
USA	10	6	6

NSV Liidu vibulaskurite saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1972	3	3	1	1	—	—	1	1	—	—
1976	2	2	1	1	—	1	1	—	1	—
1980	2	2	1	1	1	2	—	—	—	1

Olümpiamängudel võisteldi vibulaskmises esimest korda 1900. a. Pariisis, osalesid ainult Prantsuse ja Belgia sportlased. 1904. a. kujunesid vibulaskevõistlused USA sportlaste omavaheliseks jõuproovikss; esmakordselt võtsid võistlustest osa naised. 1908. a. oli esindatud 3 riiki. Vähene osavõtt oli üks põhjusi, miks 1912. a. vibulaskmist enam kavas ei olnud. 1920. a. üritati uuesti vibulaskmisest olümpiaala teha, kuid võistlejaid oli veelgi vähem kui varasemail mängudel — 30 sportlast 3 riigist. Mõne harjutuse sooritajaid ei jätkunud isegi medalite tarvis. Kõige rohkem medaleid võitis belglane Hubert van Innis (kahtedelt mängudelt 6 kuld- ja 3 hõbemedalit). Pärast neid mänge kadus vibulaskmine olümpiaalade seast aastakümneteks. Alles 1972. a. Münchenis oli ta jälle kavas. Iga riik võis välja panna 3 nais- ja 3 meeslaskurit, paremus selgitati harjutuse FITA 2 põhjal, üksikdistantside kaupa medaleid ei jagatud. NSV Liidu naislaskur Emma Gaptšenko võitis pronksmedali. 1976. a. vähendati ühe riigi laskurite arvu 3-lt 2-le. Hästi esinesid jälle NSV Liidu naisvibulaskurid: Valentina Kovpan võitis hõbe- ja Zebinisso Rustamova pronksmedali. 1980. a. Moskva olümpiamängudel said naised kaksikvõidu (Ketevan Lossaberidze võitis kuld- ja Natalja Butuzova hõbemedali). Esimese olümpiamedali võitsid ka Nõukogude meesvibulaskurid (Boriss Issatšenko hõbemedali). Eesti vibulaskureist on olümpiamängudel võistelnud Mati Vaikjärv, kes saavutas 1972. a. 55 meeslaskuri hulgas 24. koha.

MEHED

FITA-2

1972 München (55/25)

1. John Williams (USA)	**2528
2. Gunnar Jervill (Rts.)	2481
3. Kyösti Laasonen (Soome)	2467
4. Robert Cogniaux (Belgia)	2445
5. Edwin Eliason (USA)	2438
6. Donald Jackson (Kan.)	2437
7. Viktor Sidoruk (NSVL)	2427
12. Mihhail Peunov (NSVL)	2397
24. Mati Vaikjärv (NSVL)	2363

1976 Montreal (37/23)

1. Darrell Pace (USA)	*2571
2. Hiroshi Michinaga (Jp.)	2502
3. Giancarlo Ferrari (It.)	2495
4. Richard McKinney (USA)	2471
5. Vladimir Tšendarov (NSVL)	2467
6. Willi Gabriel (SFV)	2435

1980 Moskva (38/25)

1. Tomi Poikolainen (Soome)	2455
2. Boriss Issatšenko (NSVL)	2452
3. Giancarlo Ferrari (It.)	2449
4. Mark Blenkarne (Sbr.)	2446
5. Béla Nagy (Ung.)	2446
6. Vladimir Ješejev (NSVL)	2432

NAISED

FITA-2

1972 München (40/21)

1. Doreen Wilber (USA)	**2424
2. Irena Szydłowska (Poola)	2407
3. Emma Gaptšenko (NSVL)	2403
4. Ketevan Lossaberidze (NSVL)	2402
5. Linda Myers (USA)	2385
6. Maria Mączyńska (Poola)	2371
8. Alla Peunova (NSVL)	2364

1976 Montreal (27/16)

1. Luann Ryon (USA)	*2499
2. Valentina Kovpan (NSVL)	2460
3. Zebinisso Rustamova (NSVL)	2407
4. Sun Yong Jang (Korea RDV)	2405
5. Lucille Lemay (Kan.)	2401
6. Jadwiga Szoszler-Wilejto (Poola)	2395

1980 Moskva (29/18)

1. Ketevan Lossaberidze (NSVL)	2491
2. Natalja Butuzova (NSVL)	2477
3. Päivi Meriluoto (Soome)	2449
4. Zdenka Padevětová (Tšehh.)	2405
5. Gwang Sun O (Korea RDV)	2401
6. Catherina Floris (Holl.)	2382

1900 a. OLÜMPIA-MÄNGUDEL KAVAS OLNUD HARJUTUSED

Sur la perche à la pyramide

1. Émile Grumiaux (Pr.)
2. Louis Glineux (Belgia)

Au cordon doré, 50 m 50 m

1. Henri Herouin (Pr.)	31
2. Hubert van Innis (Belgia)	29
3. Émile Fisseux (Pr.)	28

Au chapelet, 50 m

1. Eugène Mougin (Pr.)
2. Henri Helle (Pr.)
3. Émile Mercier (Pr.)

Au cordon doré perche, 33 m

1. Hubert van Innis (Belgia)
2. Victor Thibaud (Pr.)
3. Charles Frédéric Petit (Pr.)

Sur la perche à la herse, 33 m

1. Emmanuel Foulon (Pr.)
2. Serrurier (Pr.)
2. Druart (Belgia)

Au chapelet, 33 m

1. Hubert van Innis (Belgia)
2. Victor Thibaud (Pr.)
3. Charles Frédéric Petit (Pr.)

1904. a. OLÜMPIA-MÄNGUDEL KAVAS OLNUD HARJUTUSED

MEHED

Double York Round, 100 + 80 + 60 jardi

1. Philip Bryant (USA)	820
2. Robert Williams (USA)	819
3. William Thompson (USA)	816
4. Wallace Bryant (USA)	618
5. Ben Keys (USA)	532
6. Ernest Frentz (USA)	528

Double American Round, 60 + 50 + 40 jardi

1. Philip Bryant (USA)	1048
2. Robert Williams (USA)	991
3. William Thompson (USA)	949
4. C. Woodruff (USA)	907
5. William Clark (USA)	880
6. Ben Keys (USA)	840

60 jardi (meeskondlik)

1. USA (*Potomac Archers, Washington D. C.*: Robert Williams, William Thompson, Louis Maxon, G. Spencer)	1344
2. USA (*Cincinnati Archery Club*: C. Woodruff, William Clark, C. Hubbard, S. Duvall)	1341
3. USA (*Boston A. A.*: Philip Bryant, Wallace Bryant, Claude Allen, Henry Richardson)	1268
4. USA (*Chicago A. A.*: Ben Keys, H. Taylor, E. Weston, E. Bruce)	942

NAISED

Double National Round, 60 + 50 jardi

1. M. Howell (USA)	620
2. H. Pollock (USA)	419
3. E. Cooke (USA)	419
4. L. Woodruff (USA)	234
5. Mabel Taylor (USA)	160
6. L. Taylor (USA)	159

Double Columbia Round, 60 + 40 + 30 jardi

1. M. Howell (USA)	867
2. E. Cooke (USA)	630
3. H. Pollock (USA)	630
4. L. Woodruff (USA)	547
5. Mabel Taylor (USA)	243
6. L. Taylor (USA)	229

60 + 40 + 30 jardi (naiskondlik)

1. USA (*Cincinnati Archery Club*: M. Howell, H. Pollock, L. Woodruff, L. Taylor)	506
2. USA (*Potomac Archers, Washington D. C.*: E. Cooke, Mabel Taylor)	

1908. a. OLÜMPIA-MÄNGUDEL KAVAS OLNUD HARJUTUSED

MEHED

York Round, 100 + 80 + 60 jardi (27/3)

1. W. Dod (Sbr.)	815
2. R. Brooks-King (Sbr.)	768
3. Henry Richardson (USA)	760
4. J. Penrose (Sbr.)	709
5. J. Bridges (Sbr.)	687
6. H. James (Sbr.)	652

Continental Style, 50 m (17/1)

1. E. Grisot (Pr.)	263
2. Louis Vernet (Pr.)	256
3. Gustave Cabaret (Pr.)	255
4. C. Aubras (Pr.)	231
5. C. Querviel (Pr.)	223
6. A. Dauchez (Pr.)	222

NAISED

National Round, 60 + 50 jardi (25/1)

1. Quentin Newall (Sbr.)	688
2. Lottie Dod (Sbr.)	642
3. J. Hill-Lowe (Sbr.)	618
4. A. Wadworth (Sbr.)	605
5. G. Honnywill (Sbr.)	587
6. S. Armitage (Sbr.)	582

1920. a. OLÜMPIA-MÄNGUDEL KAVAS OLNUD HARJUTUSED

Liikumatu märk, «Väike lind»

1. Edmond van Moer (Belgia)	11
2. Louis van de Perck (Belgia)	8
3. Joseph Hermans (Belgia)	6

«Väike lind» (meeskondlik)

1. Belgia (Edmond van Moer, Louis van de Perck, Joseph Hermans, Édouard Cloetens, Firmin Flamand, Auguste van de Verre)	25

Liikumatu märk, «Suur lind»

1. Édouard Cloetens (Belgia)	13
2. Louis van de Perck (Belgia)	11
3. Firmin Flamand (Belgia)	7

«Suur lind» (meeskondlik)

1. Belgia (Édouard Cloetens, Louis van de Perck, Firmin Flamand, Edmond van Moer, Joseph Hermans, Auguste van de Verre)	31

Liikuv märk, 28 m

1. Hubert van Innis (Belgia)	144
2. Léonce Gaston Quentin (Pr.)	115

Liikuv märk, 28 m (meeskondlik)

1. Holland (Adrianus Theeuwes, Hendricus van Bussel, Jan Packbiers, Adrianus van Merrienboer, Johannes van Gestel, Petrus de Brouwer, Theodorus Willems, Jan van Gestel)	3087

2. Belgia (Hubert van Innis, Alphonse Allaert, Edmond De Knibber, Louis Delcon, Jérôme de Mayer, Pierre van Thielt, Louis Fierens, Louis van Beeck) 2924
3. Prantsusmaa (Julien Louis Brulé, Léonce Gaston Quentin, Pascal Fauvel, E. Grisot, Eugène Richez, Leroy, Mabellon, Epin) 2328

Liikuv märk, 33 m

1. Hubert van Innis (Belgia) 139
2. Julien Louis Brulé (Pr.) 94

Liikuv märk, 33 m (meeskondlik)

1. Belgia (Hubert van Innis, Pierre van Thielt, Alphonse Allaert, Edmond De Knibber, Louis Delcon, Jérôme de Mayer, Louis Fierens, Louis van Beeck) 2958
2. Prantsusmaa (Julien Louis Brulé, Léonce Gaston Quentin, Pascal Fauvel, E. Grisot, Eugène Richez, Leroy, Mabellon, Epin) 2586

Liikuv märk, 50 m

1. Julien Louis Brulé (Pr.) 134
2. Hubert van Innis (Belgia) 106

Liikuv märk, 50 m (meeskondlik)

1. Belgia (Hubert van Innis, Pierre van Thielt, Jérôme de Mayer, Alphonse Allaert, Edmond De Knibber, Louis Delcon, Louis Fierens, Louis van Beeck) 2698
2. Prantsusmaa (Julien Louis Brulé, Léonce Gaston Quentin, Pascal Fauvel, E. Grisot, Eugène Richez, Leroy, Mabellon, Epin) 2493

VÕRKPALL

Võrkpalli mängib kaks kuni 12-liikmelist võistkonda (korraga mängib kummastki 6) 18×9 m suurusel väljakul, mille keskjoone kohal on 9,5 m pikkune ja 1 m laiune 2 posti vahele pingutatud võrk (ülemise serva kõrgus väljaku pinnast meeste mängus 2,43, naiste mängus 2,24 m). Pall (kaalub 260—280 g, ümbermõõt 65—67 cm) pannakse mängu otsjoone tagant löögiga üle võrgu vastasvõistkonna väljakupoolele (palling). Tagasi lüües ei tohi palli üle 3 korra puudutada (vastase ründelöögi sulustamist puuteks ei loeta). Punkti saab pallingu sooritanud võistkond, kui vastasvõistkond ei suuda palli määrustepäraselt tagasi lüüa. Kui palli ei suuda tagasi lüüa palliv võistkond, läheb pallinguõigus vastasvõistkonnale. Mängijad asetsevad pallinguhetkel väljakul kindlas järjekorras (3 ees, 3 taga), kusjuures igakord, kui saadakse pallinguõigus, nihkuvad kõik võistlejad päripäeva ühe koha võrra edasi. Geimi võitmiseks peab saavutama vähemalt 15 punkti ja edestama vastasvõistkonda vähemalt 2 punktiga. Kuni see tingimus pole täidetud, mäng jätkub. Mängu võitmiseks on vaja võita 3 geimi 5-st või 2 geimi 3-st.

Võrkpallimängu leiutas Holyoke'i (Massachusetts, USA) YMCA (Noorte Meeste Kristliku Ühingu) kehalise kasvatuse juhte William Morgan 1895. a. Algul mängiti korvpalliga või selle täispuhutud sisekummiga, hiljem valmistati eriline pall, mille suurus ja raskus olid kohased palli käega üle võrgu löömiseks. Võrguks oli umbes 2 m kõrgusele tõstetud tennisevõrk. Mängu esialgne nimi oli *mintonette*. Aasta pärast mängu leiutamist käis W. Morgan oma

hoolealustega seda Springfieldi kolledžis demonstreerimas ning sealne professor Alfred Halstead andis mängule uue nime — *volleyball* (lendpall). Samal aastal pandi kirja esimesed mängureeglid. Käesoleva sajandi algul levis mäng teistesse Ameerika riikidesse ja Aasiasse (Hiinasse, Jaapanisse). Euroopasse jõudis võrkpall 1914. a. Suurbritannia kaudu, teda hakati harrastama Prantsusmaal, Itaalias, Tšehhoslovakkias, Poolas, Balti riikides. 1920. a-te lõpus ja 1930. a-te alguses tekkis mõte moodustada rahvusvaheline võrkpallureid ühendav organisatsioon. Küsimust arutati 1934. a. Stokholmis Rahvusvahelise Väravpalliföderatsiooni kongressil, kuid asutamiseni ei jõutud. Alles 1947. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Võrkpalliföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Volley-Ball*, lüh. FIVB). President on olnud algusest peale prantslane Paul Libaud, liikmesföderatsioone oli 1981. a. 135. 1948. a. peeti Roomas esimesed meeste EM-võistlused, 1949. a. Prahas esimesed meeste MM- ja naiste EM-võistlused ning 1952. a. Moskvas esimesed naiste MM-võistlused. Algul olid võidukad Euroopa võrkpallurid 1960. a. MM-võistlustel Rio de Janeiros saavutas üllatuslikult 2. koha (NSV Liidu järel) Jaapani naiskond ning 1962. a. tuli ta esimest korda maailmameistriks. Hiljem hakkas esikohtadele pääsema ka Jaapani meeskond. Viimastel aastatel on esile kerkinud Kuuba võrkpallurid.

NSV Liitu jõudis võrkpall 1920. a-il ja sai kiiresti populaarseks. Varaseimad ametlikud võistlused korraldati 1923. a., esialgsed mängureeglid kinnitati 1926. a. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused peeti 1933. a., esimene rahvusvaheline võistlus toimus 1935. a. Afganistaniga. Pärast II maailmasõda algas NSV Liidus võrkpalli kiire areng: nii meeskond kui naiskond tuli juba esimestel MM-võistlustel maailmameistriks ja on hiljem MM- ja EM-võistlustel mitu korda võitnud. Tegevust juhib NSVL Võrkpalliföderatsioon (a-ni 1959 üleliiduline võrkpallisektsioon, kuulub a-st 1948 FIVB-sse).

Eestis peeti esimesed võrkpallivõistlused 1919. a. 1923. a. asutati käsipalliliit, varaseimad meistrivõistlused korraldati 1925. a. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused peeti 1941. a. Eesti NSV võrkpallurid on edukalt esinenud üleliidulistel võistlustel (1968 tuli Tallinna «Kalevi» meeskond NSV Liidu meistriks). EM- ja MM-võistlustel ning maailma karikavõistlustel on NSV Liidu koondisse kuulunud Aino Huimerind (1955 EM-võistlustel 2. koht), Peet Raig (1970 MM-võistlustel) ja Viljar Loor (Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981, maailma karika võistluste võitja 1977, maailmameister 1978).

FIVB aastaid kestnud püüdlused leida ROK-i tunnustust kandsid vilja ROK-i 53. istungjärgul Sofias 1957. a.: meeste võrkpall otsustati võtta 1964. a. olümpiamängude kavva. ROK-i 59. istungjärgul Moskvas 1962. a. tunnistati ka naiste võrkpall olümpiaalaks. Olümpiaturniirist võtab osa 10 (1972. a. võttis 12) meeskonda ja 8 (1964. a. 6) naiskonda. Nii meeskondadest kui naiskondadest pääsevad olümpiamängudele mänge korraldava riigi võistkond, eelmiste olümpiamängude võitja, maailmameister, Euroopa meister, Aasia meister, Põhja-Ameerika meister ja Lõuna-Ameerika meister, meeskondadest ka Aafrika meister ja enne olümpiamänge korraldatava kvalifikatsiooniturniiri 2 parimat ning naiskondadest kvalifikatsiooniturniiri võitja. 1964. ja 1968. a. mängiti turniirisüsteemis. A-st 1972 on võisteldud 2 alagrupis. Kummagi grupi 2 parimat võistlevad poolfinaalmängudes: A-grupi võitja mängib B-grupi teisega ja A-grupi teine B-grupi võitjaga. Poolfinaalmängude võitjad võistlevad finaalis, kus selguvad võitja ja 2. koht, kaotajate mängust selguvad 3. ja 4. koht. Kõige edukamad on olnud NSV Liidu meeskonnad ja naiskonnad. Mehed on 3 korda olümpiaturniiri võitnud ning 1 kord teiseks ja 1

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Kaotusi	Korvide suhe
Belgia	1	1	—	3:0
Brasiilia	3	3	—	9:1
Bulgaaria	6	6	—	18:2
Holland	1	1	—	3:0
Itaalia	2	2	—	6:0
Jaapan	3	2	1	7:4
Kuuba	2	2	—	6:0
Lõuna-Korea	2	2	—	6:0
Mehhiko	1	1	—	3:1
Poola	3	2	1	8:5
Rumeenia	2	2	—	6:0
Saksa DV	2	1	1	4:5
Tšehhoslovakkia	4	4	—	12:3
Tuneesia	1	1	—	3:0
Ungari	1	1	—	3:0
USA	2	1	1	5:3

NSV Liidu naiskonna mängud teiste riikide naiskondadega

	Peetud mänge	Võite	Kaotusi	Korvide suhe
Jaapan	4	2	2	6:9
Korea RDV	1	1	—	3:1
Kuuba	2	2	—	6:1
Lõuna-Korea	4	4	—	12:2
Mehhiko	1	1	—	3:0
Peruu	2	2	—	6:1
Poola	2	2	—	6:0
Rumeenia	1	1	—	3:0
Saksa DV	3	3	—	9:4
Saksa FV	1	1	—	3:0
Tšehhoslovakkia	1	1	—	3:1
Ungari	3	3	—	9:1
USA	2	2	—	6:1

Medalite jagunemine maade järgi

Mehed

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Bulgaaria	—	1	—
Jaapan	1	1	1
Kuuba	—	—	1
NSV Liit	3	1	1
Poola	1	—	—
Rumeenia	—	—	1
Saksa DV	—	1	—
Tšehhoslovakkia	—	1	1

Naised

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Bulgaaria	—	—	1
Jaapan	2	2	—
Korea RDV	—	—	1
Lõuna-Korea	—	—	1
NSV Liit	3	2	—
Poola	—	—	2
Saksa DV	—	1	—

kord kolmandaks tulnud. 1 esimene, 1 teine ja 1 kolmas koht on Jaapani meeskonnal. Naiskondadest on NSV Liidul 3 võitu ja 2 teist kohta, Jaapanil 2 võitu ja 2 teist kohta. Edukaimad meesvõrkpallurid on NSV Liidust Juri Pojarkov (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Georgi Mondzolevski, Eduard Sibirjakov ja Ivan Bugajenkov (igaühel 2 kuldmedalit) ning Jaapanist Katsutoshi Nekoda ja Masayuki Minami (kummalgi kõiki medaleid 1). Naisvõrkpallureist on kõige rohkem medaleid võitnud NSV Liidust Inna Rõskal (2 kuld- ja 2 hõbemedalit), Ljudmila Buldakova, Nina Smolejeva (kumbki 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali), Galina Leontjeva, Roza Salihhova, Tatjana Sarõtševa, Tatjana Tretjakova-Ponjajeva ning Vera Dujunova-Galuška (igaüks 2 kuldmedalit). Jaapanlannadest on Katsumi Matsumural, Takako Iidal, Mariko Okamotol ja Takako Shirail igaühel 1 kuld- ja 1 hõbemedal. Eesti võrkpallureist pääses esimesena olümpiamängudele tallinlane Viljar Loor, kes tuli 1980. a. NSV Liidu meeskonnas olümpiavõitjaks.

MEHED

1964 Tokio (10)

1. NSV Liit (Ivan Bugajenkov, Nikolai Burobin, Valeri Kalatšihhin, Važa Katšarava, Vitali Kovalenko, Stanislav Ljugailo, Georgi Mondzolevski, Juri Pojarkov, Eduard Sibirjakov, Juri Tšesnokov, Juri Vengerovski, Dmitri Voskoboinikov)
2. Tšehhoslovakkia (Milan Čuda, Bohumil Golian, Zdeněk Humhal, Petr Kop, Josef Labuda, Josef Musil, Karel Paulus, Boris Peruška, Pavel Schenk, Václav Šmídl, Josef Šorm, Ladislav Toman)
3. Jaapan (Yutaka Demachi, Tokihiko Higuchi, Naohiro Ikeda, Toshiaki Kosedo, Tsutomu Koyama, Masayuki Minami, Teruhisa Moriyama, Yuzo Nakamura, Katsutoshi Nekoda, Yasutaka Sato, Sadatoshi Sugahara, Takeshi Tokutomi)
4. Rumeenia (Nicolae Bărbuță, Mihai Chezan, Mihai Goste, Eduard Derzsei, Aurel Drăgan, Gheorghe Fieraru, Constantin Ganciu, Mihai Grigorovici, Horațiu Nicolau, Dávila Pîocon, William Schreiber, Iuliu Szőcs)
5. Bulgaaria (Georgi Bojadžiev, Boris Gjuderov, Petko Hristov, Kiril Ivanov, Dimităr Karov, Ivan Kočev, Georgi Konstantinov, Angel Koritarov, Petăr Kračmarov, Slavčo Slavov, Simeon Srandev, Lâčezar Stojanov)
6. Ungari (Gábor Bodó, Béla Czafik, Tibor Flórián, László Gálos, Vilmos Iváncsó, Ferenc Jánosi, Antal Kangyerka, Csaba Lantos, István Molnár, Ottó Prouza, Mihály Tatár, Ferenc Tüske)

1968 México (10)

1. NSV Liit (Oleg Antropov, Vladimir Beljajev, Ivan Bugajenkov, Vladimir Ivanov, Valeri Kravtšenko, Jevgeni Lapinski, Vasilijus Matuševas, Viktor Mihhaltšuk, Georgi Mondzolevski, Juri Pojarkov, Eduard Sibirjakov, Boriss Tereštšuk)
2. Jaapan (Naohiro Ikeda, Kenji Kimura, Isao Koizumi, Masayuki Minami, Yasuaki Mitsumori, Jungo Morita, Katsutoshi Nekoda, Seiji Oko, Tetsuo Sato, Kenji Shimaoka, Mamoru Shiragami, Tadayoshi Yokota)
3. Tšehhoslovakkia (Bohumil Golian, Zdeněk Grössl, Petr Kop, Drahomir Koudelka, Josef Musil, Vladimir Petlák, Antonín Procházka, Pavel Schenk, Josef Smolka, František Sokol, Jiří Svoboda, Lubomír Zajíček)
4. Saksa DV (Jürgen Freiwald, Manfred Heine, Jürgen Kessel, Horst Peter, Eckehard Pietzsch, Siegfried Schneider, Arnold Schulz, Rudi Schumann, Eckhardt Tielscher, Walter Toussaint, Rainer Tscharke, Wolfgang Webner)
5. Poola (Zdzisław Ambroziak, Stanisław Gościniak, Zbigniew Jasiukiewicz, Roman Paszkiewicz, Wojciech Rutkowski, Tadeusz Siwek, Aleksander Skiba, Edward Skorek, Jerzy Szymczyk, Zbigniew Zarzycki, Stanisław Zduńczyk, Hubert Wagner)
6. Bulgaaria (Aleksandâr Aleksandrov, Dimităr Atanasov, Dimităr Karov, Angel Koritarov, Petăr Kračmarov, Milko Milev, Gramen Prinov, Zdravko Simeonov, Kiril Slavov, Stojan Stojanov, Dimităr Zlatanov, Aleksandâr Trenev)

1972 München (12)

1. Jaapan (Yoshihide Fukao, Kenji Kimura, Masayuki Minami, Jungo Morita, Yuzo Nakamura, Katsutoshi Nekoda, Tetsuo Nishimoto, Yasuhiro Noguchi, Seiji Oko, Tetsuo Sato, Kenji Shimaoka, Tadayoshi Yokota)
2. Saksa DV (Horst Hagen, Wolfgang Löwe, Wolfgang Maibohm, Jürgen Maune, Horst Peter, Eckehard Pietzsch, Siegfried Schneider, Arnold Schulz, Rudi Schumann, Rainer Tscharke, Wolfgang Webner, Wolfgang Weise)
3. NSV Liit (Viktor Borštš, Vjatšeslav Domani, Vladimir Kondra, Valeri Kravtšenko, Jevgeni Lapinski, Vladimir Patkin, Juri Pojarkov, Vladimir Putjatov, Aleksandr Saprõkin, Juri Starunski, Leonid Zaiko, Jefim Tšulak)
4. Bulgaaria (Ivan Dimitrov, Branko Iliev, Ivan Ivanov, Dimităr Karov, Zdravko Simeonov, Kiril Slavov, Lâčezar Stojanov, Dimităr Zlatanov, Aleksandâr Trenev, Emil

Trenev, Tsano Tsanov, Emil Vâlčev)
5. Rumeenia (Viorel Bălaș, Gyula Bartha, Constantin Chițigoi, Mircea Codoi, Laurențiu Dumănoiu, Romeo Enescu, Cristian Ion, Stelian Moculescu, Corneliu Oros, Wiliam Schreiber, Marian Stamate, Gabriel Udișteanu)
6. Tšehhoslovakkia (Zdeněk Grössl, Drahomir Koudelka, Miroslav Nekola, Jaroslav Penc, Vladimir Petlák, Štefan Pipa, Milan Řezníček, Pavel Schenk, Jaroslav Stančo, Lubomir Rajíček, Jaroslav Tomáš, Milan Vápenka)

Poolfinaal:

Jaapan—Bulgaaria	3:2
Saksa DV — NSV Liit	3:1

Finaal:

Jaapan — Saksa DV	3:1
NSV Liit — Bulgaaria	3:0
Rumeenia—Tšehhoslovakkia	3:1

1976 Montreal (9)

1. Poola (Bronisław Bebel, Ryszard Bosek, Wiesław Gawłowski, Marek Karbarz, Lech Łasko, Zbigniew Lubiejewski, Mirosław Rybaczewski, Włodzimierz Sadalski, Edward Skorek, Włodzimierz Stefański, Zbigniew Zarzycki, Tomasz Wójtowicz)
2. NSV Liit (Vladimir Dorohhov, Aleksandr Jermilov, Vladimir Kondra, Oleg Moliboga, Anatoli Polištšuk, Aleksandr Savin, Pavel Selivanov, Juri Starunski, Vjatšeslav Zaitsev, Vladimir Tšernõšov, Jefim Tšulak, Vladimir Ulanov)
3. Kuuba (Alfredo Figueredo, Víctor García, Diego Lapera, Leonel Marshall, Ernesto Martinez, Lorenzo Martínez, Jorge Pérez, Antonio Rodríguez, Carlos Salas, Victoriano Sarmientos, Jesús Savigne, Raúl Vilches)
4. Jaapan (Yoshihide Fukao, Takashi Maruyama, Katsutoshi Nekoda, Tetsuo Nishimoto, Katsumi Oda, Seiji Oko, Tetsuo Sato, Kenji Shimaoka, Mikiyasu Tanaka, Shoichi Yanagimoto, Yasunori Yasuda, Tadayoshi Yokota)

1964

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Geimide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:2	1:3	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	25:5	17
2. Tšehhoslovakkia	2:3	●	3:1	3:1	3:2	3:2	3:0	3:1	3:0	3:0	26:10	17
3. Jaapan	3:1	1:3	●	3:0	3:1	0:3	3:2	3:1	3:1	3:0	22:12	16
4. Rumeenia	0:3	1:3	0:3	●	3:2	3:1	3:0	3:0	3:1	3:2	19:15	15
5. Bulgaaria	0:3	2:3	1:3	2:3	●	3:1	3:0	3:2	3:0	3:1	20:16	14
6. Ungari	0:3	2:3	3:0	1:3	1:3	●	2:3	3:1	3:0	3:2	18:18	13
7. Brasiilia	0:3	0:3	2:3	0:3	0:3	3:2	●	2:3	3:2	3:1	13:23	12
8. Holland	0:3	1:3	1:3	0:3	2:3	1:3	3:2	●	0:3	3:1	11:24	11
9. USA	0:3	0:3	1:3	1:3	0:3	0:3	2:3	3:0	●	3:2	10:23	11
10. Lõuna-Korea	0:3	0:3	0:3	2:3	1:3	2:3	1:3	1:3	2:3	●	9:27	9

1968

	1.	2.	3.	5.	4.	6.	7.	8.	9.	10.	Geimide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:1	3:0	3:2	3:0	3:0	2:3	3:0	3:1	3:1	26:8	17
2. Jaapan	1:3	●	2:3	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	24:6	16
3. Tšehhoslovakkia	0:3	3:2	●	3:2	1:3	3:2	3:1	3:0	3:2	3:0	22:15	16
4. Saksa DV	2:3	0:3	2:3	●	3:0	3:2	3:0	3:0	3:1	3:0	22:12	15
5. Poola	0:3	0:3	3:1	0:3	●	3:0	3:0	3:0	3:0	3:1	18:11	15
6. Bulgaaria	0:3	0:3	2:3	2:3	0:3	●	3:2	3:0	3:0	3:0	16:17	13
7. USA	3:2	0:3	1:3	0:3	0:3	2:3	●	3:0	3:0	3:1	15:18	13
8. Belgia	0:3	0:3	0:3	0:3	0:3	0:3	0:3	●	3:1	3:2	6:24	11
9. Brasiilia	1:3	0:3	2:3	1:3	0:3	0:3	0:3	1:3	●	3:1	8:25	10
10. Mehhiko	1:3	0:3	0:3	0:3	1:3	0:3	1:3	2:3	1:3	●	6:27	9

5. Tšehhoslovakkia (Drahomir Koudelka, Vlastimil Lenert, Josef Mikunda, Miroslav Nekola, Jaroslav Penc, Vladimir Petlák, Štefan Pipa, Pavel Řeřabek, Jaroslav Stančo, Milan Šlambor, Jaroslav Tomáš, Josef Vondrka)
6. Lõuna-Korea (Jae Hack Cho, Moon Kyung Chong, Man Soo Kang, Choong Han Kim, Kon Bong Kim, Choun Pyo Lee, In Lee, Jong Won Lee, Sun Koo Lee, Yong Kwan Lee, Ho Dam Lim, Ki Won Park)

Poolfinaal:

NSV Liit — Kuuba	3:0
Poola—Jaapan	3:2

Finaal:

Poola — NSV Liit	3:2
Kuuba—Jaapan	3:0
Tšehhoslovakkia—Lõuna-Korea	3:1

1980 Moskva (10)

1. NSV Liit (Vladimir Dorohhov, Aleksandr Jermilov, Vladimir Kondra, Valeri Krivov, Fjodor Laštšonov, Viljar Loor, Oleg Moliboga, Juri Pantšenko, Aleksandr Savin, Pavel Selivanov, Vjatšeslav Zaitsev, Vladimir Tšernõšov)
2. Bulgaaria (Jordan Angelov, Cano Canov, Dimităr Dimitrov, Stefan Dimitrov, Stojan Gunčev, Hristo Iliev, Petko Petkov, Kaspar Simeonov, Hristo Stojanov, Dimităr Zlatanov, Mitko Todorov, Emil Vâlčev)
3. Rumeenia (Marius Cata-Chițiga, Corneliu Chifu, Laurențiu Dumănoiu, Günther Enescu, Dan Girleanu, Sorin Macavei, Viorel Manole, Florin Mina, Corneliu Oros, Vasile Pop, Nicu Stoian, Constantin Sterea)
4. Poola (Ryszard Bosek, Wiesław Czaja, Wojciech Drzyzga, Wiesław Gawłowski, Maciej Jarosz, Bogusław Kanicki, Władysław Kustra, Lech Łasko, Robert Malinowski, Leszek Molenda, Włodzimierz Nalazek, Tomasz Wójtowicz)
5. Brasiilia (Renan Dal Zotto, João Granjeiro, Antonio Gueiros, José Montanaro, Antonio Moreno, Mario Oliveira Neto, Bernard Rajzman, Bernardo Rezende, Amauri Ribeiro, Jean Rosat, Paulo Sevciuc, William Silva)
6. Jugoslaavia (Vladimir Bogoevski, Ivica Jelić, Boro Jović, Mladen Kašić, Zdravko Kuljić, Slobodan Lozančić, Radovan Malević, Miodrag Mitić, Goran Srbinovski, Aleksandar Tasevski, Ljubomir Travica, Vladimir Trifunović)

Poolfinaal:

NSV Liit — Rumeenia	3:0
Bulgaaria—Poola	3:0
Jugoslaavia—Kuuba	3:2
Brasiilia—Tšehhoslovakkia	3:0

A-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	Geimide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:0	3:0	3:1	3:0	12:1	8
2. Bulgaaria	0:3	●	3:1	3:0	3:1	9:5	7
3. Kuuba	0:3	1:3	●	2:3	3:0	6:9	5
4. Tšehhoslovakkia	1:3	0:3	3:2	●	2:3	6:11	5
5. Itaalia	0:3	1:3	0:3	3:2	●	4:11	5

B-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	Geimide suhe	Punkte
1. Poola	●	3:1	2:3	3:1	3:0	11:5	7
2. Rumeenia	1:3	●	3:1	3:1	3:0	10:5	7
3. Brasiilia	3:2	1:3	●	2:3	3:0	9:8	6
4. Jugoslaavia	1:3	1:3	3:2	●	3:0	8:8	6
5. Liibüa	0:3	0:3	0:3	0:3	●	0:12	4

Finaal:

NSV Liit — Bulgaaria	3:1
Rumeenia—Poola	3:1
Brasiilia—Jugoslaavia	3:2

NAISED

1964 Tokio (6)

1. Jaapan (Yuko Fujimoto, Yuriko Handa, Sada Isobe, Masae Kasai, Masako Kondo, Katsumi Matsumura, Yoshiko Matsumura, Emiko Miyamoto, Setsuko Sasaki, Ayano Shibuki, Yoko Shinozaki, Kinuko Tanida)
2. NSV Liit (Nelli Abramova, Astra Biltauere, Ljudmila Buldakova, Ljudmila Gurejeva, Valentina Kamenjok, Marita Katuševa, Ninel Lukanina, Valentina Mišak, Tatjana Roštšina, Inna Rõskal, Antonina Rõžova, Tamara Tihhonina)
3. Poola (Krystyna Czajkowska, Maria Golimowska, Krystyna Jakubowska, Danuta Kordaczuk, Krystyna Krupa, Józefa Ledwig, Jadwiga Marko, Jadwiga Rutkowska, Maria Śliwka, Zofia Szczęśniewska)
4. Rumeenia (Alexandrina Chezan, Sonia Colceriu, Ileana Enculescu, Elisabeta Goloşie, Doina Ivănescu, Cornelia Lăzeanu, Ana Mocanu, Doina Popescu, Natalia Todorovschi, Lia Vanea)
5. USA (Patricia Bright, Jean Gaertner, Lou Galloway, Barbara Harwerth, Linda Murphy, Gail O'Rourke, Nancy Owen, Mary Peppler, Mary Perry, Sharon Peterson, Verneda Thomas, Jane Ward)
6. Lõuna-Korea (Don Hi Choi, Jong Uen Chung, Nam Sun Hong, Kil Ja Kim, Ryong Ja Kwak, Keun Soo Lee, Kyung Sook Moon, Chung Ja Oh, Soon Ok Oh, Choon Ja Ryoo, Choon Kang Suh, Jung Sook Yoon)

1968 México (8)

1. NSV Liit (Ljudmila Buldakova, Vera Galuška, Vera Lantratova, Galina Leontjeva, Ljudmila Mihhailovskaja, Tatjana Ponjajeva, Inna Rõskal, Roza Salihhova, Tatjana Sarõtševa, Nina Smolejeva, Tatjana Veinberga, Valentina Vinogradova-Kamenjok)
2. Jaapan (Sachiko Fukunaka, Makiko Furukawa, Keiko Hama, Setsuko Inoue, Toyoko Iwahara, Yoko Kasahara, Yukiyo Kojima, Sumie Oinuma, Aiko Onozawa, Kunie Shishikura, Suzue Takayama, Setsuko Yoshika)
3. Poola (Halina Aszkiełowicz, Lidia Chmielnicka, Krystyna Czajkowska, Krystyna Jakubowska, Krystyna Krupa, Jadwiga Książek-Marko, Józefa Ledwig, Barbara Niemczyk, Krystyna Ostromęcka, Elżbieta Porzec, Zofia Szczęśniewska, Wanda Wiecha)
4. Peruu (Felicitá Arroyo, Olga Asato, Irma Cordero, Luisa Fuentes, Mercedes González, Esperanza Jiménez, Teresa Núñez, Ana Ramírez, Aida Reyna, Alicia Sánchez, Norma Velarde)
5. Lõuna-Korea (Kyoung Ja An, Kyu Ok Hwang, Oe Sun Kim, Young Ja Kim, Young Ja Kwack, Eun Ok Lee, Hyang Seem Lee, Kuyong Sook Moon, Kum Sook Park, Hee Sook Suh, Hyang Seem Yang, Jin Soo Yang)
6. Tšehhoslovakkia (Júlia Bendeová, Věra Hrabáková, Hilda Mazúrová, Anna Mifková, Alena Poláková, Jitka Senecká, Karla Šaškeová, Eva Široká, Pavlina Štefková, Věra Štruncová, Irena Tichá, Hana Vlasáková)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Geimide suhe	Punkte
1. Jaapan	●	3:0	3:1	3:0	3:0	3:0	15:1	10
2. NSV Liit	0:3	●	3:0	3:0	3:0	3:0	12:3	9
3. Poola	1:3	0:3	●	3:0	3:0	3:0	10:6	8
4. Rumeenia	0:3	0:3	0:3	●	3:0	3:0	6:9	7
5. USA	0:3	0:3	0:3	0:3	●	3:0	3:12	6
6. Lõuna-Korea	0:3	0:3	0:3	0:3	0:3	●	0:15	5

1968

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Geimide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:1	3:0	3:0	3:0	3:1	3:0	3:1	21:3	14
2. Jaapan	1:3	●	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	3:0	19:3	13
3. Poola	0:3	0:3	●	3:1	3:2	3:0	3:2	3:0	15:11	12
4. Peruu	0:3	0:3	1:3	●	3:0	2:3	3:2	3:1	12:15	10
5. Lõuna-Korea	0:3	0:3	2:3	0:3	●	3:1	3:0	3:1	11:14	10
6. Tšehhoslovakkia	1:3	0:3	0:3	3:2	1:3	●	3:0	3:1	11:15	10
7. Mehhiko	0:3	0:3	2:3	2:3	0:3	0:3	●	3:0	7:18	8
8. USA	1:3	0:3	0:3	1:3	1:3	1:3	0:3	●	4:21	7

1972 München (8)

1. NSV Liit (Ljudmila Borozna, Ljudmila Buldakova, Vera Dujunova-Galuška, Tatjana Gonobobleva, Natalja Kudreva, Galina Leontjeva, Inna Rõskal, Roza Salihhova, Tatjana Sarõtševa, Nina Smolejeva, Ljubov Tjurina, Tatjana Tretjakova-Ponjajeva)
2. Jaapan (Makiko Furukawa, Keiko Hama, Takako Iida, Toyoko Iwahara, Katsumi Matsumura, Sumie Oinuma, Mariko Okamoto, Seiko Shimakage, Michiko Shiokawa, Takako Shirai, Noriko Yamashita, Yaeko Yamazaki)
3. Korea RDV (Jong Suk Han, He Suk Hwang, Ok Rim Jang, Ok Sun Kang, Myong Suk Kim, Su Dae Kim, Zung Bok Kim, Yeun Ja Kim, Myong Suk Paek, Chun Ok Ri, Chun Ja Ryom)
4. Lõuna-Korea (Hea Chung Jo, Eun Hee Kim, Young Ja Kim, In Sook Lee, Jung Ja Lee, Kyung Ai Lee, Kyung Sook Lee, Soon Bok Lee, Young Nae Yoon, Jung Hyae Yu, Kyung Hwa Yu)
5. Ungari (Lucia Bánhegyi, Judit Blaumann, Ilona Buzek, Emőke Énekes, Mária Gál, Judit Gerhardt, Judit Hazsik, Emerencia Király, Katalin Schadek, Éva Szalay, Ágnes Torma, Zsuzsa Török)
6. Kuuba (Nely Barnet, Evelina Borroto, Ana Díaz, Mavis Guilarte, Claritza Herrera, Miriam Herrera, Margarita Mayeta, Mercedes Pérez, Mercedes Pomares, Mercedes Roca, Nurys Sebey, Claudia Villaurrutia)

Poolfinaal:

NSV Liit — Korea RDV	3:1
Jaapan—Lõuna-Korea	3:0

Finaal:

NSV Liit — Jaapan	3:2
Korea RDV — Lõuna-Korea	3:0
Ungari—Kuuba	3:2

1976 Montreal (8)

1. Jaapan (Yuko Arakida, Takako Iida, Katsuko Kanesaka, Kiyomi Kato, Echiko Maeda, Noriko Matsuda, Mariko Okamoto, Takako Shirai, Shoko Takayanagi, Hiromi Yano, Juri Yokoyama, Mariko Yoshida)
2. NSV Liit (Larissa Bergen, Zoja Jussova, Olga Kozakova, Natalia Kušnir, Nina Muradjan, Lilia Ossadtšaja, Anna Rostova, Ljubov Rudovskaja, Inna Rõskal, Nina Smolejeva, Ljudmila Štšetinina, Ljudmila Tšernõšova)
3. Lõuna-Korea (Myung Sun Baik, Kyung Ja Byon, Hee Sook Chang, Hea Chung Jo, Soo Nok Jung, Soon Bok Lee, Soo Nok Lee, Kum Ja Ma, Mi Kum Park, Young Nae Yoon, Jung Hyae Yu, Kyung Hwa Yu)
4. Ungari (Lucia Bánhegyi, Györgyi Bardi, Éva Biszku, Zsuzsa Biszku, Gabriella Fekete, Ágnes Hubai, Emerencia Király, Katalin Schadek, Judit Schlégl-Blaumann, Éva Szalay, Zsuzsanna Szloboda, Ágnes Torma)
5. Kuuba (Nely Barnet, Evelina Borroto, Ana Díaz, Ana García, Miriam Herrera, Mercedes Pérez, Mercedes Pomares, Mercedes

Roca, Melania Tartabull, Imilses Téllez, Lucila Urgellés, Claudia Villaurrutia)
6. Saksa DV (Jutta Balster, Barbara Czekalla, Gudrun Gärtner, Hannelore Meincke, Monika Meissner, Ingrid Mierzwiak, Helga Offen, Cornelia Rickert, Karla Roffeis, Johanna Strotzer, Christine Walther, Anke Westendorf)

Poolfinaal:

NSV Liit — Ungari	3:0
Jaapan—Lõuna-Korea	3:0

Finaal:

Jaapan — NSV Liit	3:0
Lõuna-Korea—Ungari	3:1
Kuuba — Saksa DV	3:0

1980 Moskva (8)

1. NSV Liit (Jelena Ahhaminova, Jelena Andrejuk, Svetlana Badulina, Ljubov Kozõreva, Lidia Loginova, Irina Makogonova, Svetlana Nikišina, Larissa Pavlova, Nadežda Radzevitš, Natalja Razumova, Olga Solovova, Ljudmila Tšernõšova)
2. Saksa DV (Katharina Bullin, Barbara Czekalla, Brigitte Fetzer, Andrea Heim, Ute Kostrzewa, Heike Lehmann, Christine Mummhardt-Walther, Karin Püschel, Karla Roffeis, Martina Schmidt, Annette Schultz, Anke Westendorf)
3. Bulgaaria (Cvetana Božurina, Verka Borisova, Rosica Dimitrova, Tanja Dimitrova, Maja Georgieva, Margarita Gerasimova, Tanja Gogova, Anka Hristolova, Valentina Ilieva, Rumjana Kaiševa, Silva Petrunova, Galina Stančeva)
4. Ungari (Lucia Bánhegyi, Györgyi Bardi, Gabriella Fekete, Ágnes Juhász, Emerencia Király, Bernadett Kőszegi, Gabriella Lengyel, Éva Szalay, Julianna Szalonna, Emőke Szegedi, Ágnes Torma, Erzsébet Varga)
5. Kuuba (Maura Alfonso, Nely Barnet, Josefina Capote, Ana Díaz, Erenia Díaz, Ana García, Libertad González, Mavis Guilarte, Mercedes Pérez, Mercedes Pomares, Imilses Téllez, Lucila Urgellés)
6. Peruu (Gaby Cardenas, Ana Carrillo, Raquel Chumpitaz, María Del Risco, Denisse Fajardo, Rosa García, Aurora Heredia, Silvia León, Natalia Málaga, Carmen Pimentel, Cecilia Tait, Gina Torrealva)

Poolfinaal:

NSV Liit — Ungari	3:0
Saksa DV — Bulgaaria	3:2
Peruu—Rumeenia	3:0
Kuuba—Brasiilia	3:0

Finaal:

NSV Liit — Saksa DV	3:1
Bulgaaria—Ungari	3:2
Kuuba—Peruu	3:1

A-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	Geimide suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	3:1	3:0	3:1	9:2	6
2. Saksa DV	1:3	●	3:1	3:2	7:6	5
3. Kuuba	0:3	1:3	●	3:0	4:6	4
4. Peruu	1:3	2:3	0:3	●	3:9	3

B-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	Geimide suhe	Punkte
1. Ungari	●	3:1	2:3	3:2	8:6	5
2. Bulgaaria	1:3	●	3:1	3:0	7:4	5
3. Rumeenia	3:2	1:3	●	3:2	7:7	5
4. Brasiilia	2:3	0:3	2:3	●	4:9	3

VÄRAVPALL

Mängupaiga järgi eristatakse kaht väravpalli varianti: suurt (11:11) väravpalli mängivad kaks 13-liikmelist võistkonda (kummiastki korraga väljakul 10 mängijat ja väravavaht) murukattega jalgpalliväljakul, väikest (7:7) väravpalli kaks 12-liikmelist võistkonda (kummastki korraga 6 mängijat ja väravavaht) spordihallis. Väikese väravpalli mänguväljaku suurus on tavaliselt 20×40 m, värava kõrgus 2 ja laius 3 m. Palli on sisekumm ja nahkkest (meeste palli ümbermõõt 58—60 cm, kaal 425—475 g, naiste palli ümbermõõt 54—56 cm, kaal 325—400 g). Meeste mäng kestab 2×30 min., naiste mäng 2×25 min. Palli püütakse üksteisele söötes vastase väravasse visata. Lubatud on visked ja põrgatamine ühe käega ning palli kandmine kuni 3 sammu. Jalaga palli puudutada ei tohi. Võistlusmääruste vastu eksimise eest võidakse määrata vabavise või 7 m karistusvise või võistleja mängust eemaldada.

Väravpalli leiutajaks peetakse taanlast Holger Nielsenit, kes Ordrupi reaalkooli õpetajana mängis 1898. a. õpilastega mängu, mida nimetas väravpalliks. Varem, 1892. a. mängiti Tšehhoslovakkias kooliinspektor Josef Klenkeri koostatud sportmängu, mis sarnanes väravpalliga. 1928. a. asutati Rahvusvaheline Väravpalliföderatsioon (ingl. *International Amateur Handball Federation*, lüh. IAHF). 1946. a. anti talle nimeks *Fédération Internationale de Handball* (lüh. FIH), praegune president on Paul Högberg (Rootsi). Liikmesföderatsioone on 80. Esimesed meeste MM-võistlused nii suures kui väikeses väravpallis peeti 1938. a. Naiste suure väravpalli MM-võistlusi on korraldatud a-st 1949, väikese väravpalli omi a-st 1957. A-st 1961 pole MM-võistluste kavas enam suurt väravpalli.

Venemaal hakati väravpalli mängima 1909. a. Harkovis, hiljem teistes Ukraina linnades ja Moskvas ning Peterburis, 1913. a. peeti esimest korda väikese väravpalli võistlused. Pärast Oktoobrirevolutsiooni levis väravpall ka Tbilisi ja Taškenti. Üleliidulisel spartakiaadil 1928. a. olid kavas mõlemad väravpallivariandid, turniiris osales 350 võistkonda. 1930. a-il mängiti väravpalli eriti innukalt sõjaväes, kuid siis tuli madalseis. Uuesti hakati seda sporti harrastama pärast Suurt Isamaasõda Ukrainas, Vene NFSV-s, Leedus ja Lätis. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused peeti suures väravpallis 1956. a. 1958. a. astus üleliiduline väravpallisektsioon FIH liikmeks. A-st 1959 on peaaõhk asetatud väikesele väravpallile, meistrivõistlusi on korraldatud a-st 1962.

Eestis hakati väravpalli harrastama pärast II maailmasõda. Juba varem oli püütud talle eluõigust anda, näiteks olid 1929. a. ilmunud esimesed eestikeelsed väravpalli võistlusmäärused. 1951. a. korraldas Tartu Riiklik Ülikool Tartus esimese näitliku võistluse. 1960. a. asutati ENSV Väravpalliföderatsioon ning järgmisel aastal peeti esimesed Eesti NSV meistrivõistlused väikeses väravpallis. Viimaseil aastail on osalenud edukalt üleliidulistes võistlustes Eesti NSV maasportlased (Kirovinim. Näidiskalurikolhoosi meeskond ja Tallinna Näidislinnuvabriku naiskond).

Olümpiakavas oli väravpall (11:11) esimest korda 1936. a. Osa võttis 6 meeskonda; nad jaotati 2 alagruppi ning kummastki jätkasid 2 paremat finaalturniiril. Igalt maalt võis mängudest osa võtta kuni 22 mängijat. Täiskoosseisulised olid ainult Saksamaa ja Austria võistkond, esimene neist sai kuld-, teine hõbemedali. Pärast II maailmasõda ei olnud väravpalli olümpiakavas pikka aega. Alles 1965. a. otsustas ROK väravpalli (7:7) taas kavva võtta. Otsus sai teoks 1972. a. Münchenis, kus mängisid mehed, ja 1976. a. Montrealis, kus võistlesid ka naised. 1972. a. pääses olümpiamängudele kvalifikatsiooniturniiridelt 16 mees-

konda; need loositi 4 alagruppi ning igast alagrupist pääses 2 edukamat meeskonda 2 grupis peetavale poolfinaalturniirile. Kummagi grupi võitjad võistlesid omavahel 1. ja 2. koha, teiseks jäänud 3. ja 4. koha selgitamiseks jne. 1976. ja 1980. a. olümpiamängudele pääses 12 meeskonda ja 6 naiskonda. Meeskonnad loositi kahte alagruppi, nende võitjad mängisid 1. ja 2. koha, teiseks jäänud 3. ja 4. koha pärast jne. Naiskonnad mängisid turniirisüsteemis. Võistkond on suurendatud 14 mängijani. Kõigil olümpiamängudel on edukamad olnud Euroopa võistkonnad. 1976. a. võitsid kuldmedali nii NSV Liidu meeskond kui naiskond. 1980. a. kordas oma saavutust NSV Liidu naiskond, meeskond võitis hõbemedali.

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Alžeeria	1	1	—	—	33:10
Jaapan	1	1	—	—	26:16
Jugoslaavia	2	1	1	1	40:37
Kanada	1	1	—	—	25:9
Kuveit	1	1	—	—	38:11
Poola	1	1	—	—	17:11
Rootsi	1	—	1	—	11:11
Rumeenia	2	1	—	1	38:37
Saksa DV	2	1	—	1	33:31
Saksa FV	2	2	—	—	35:32
Šveits	1	1	—	—	22:15
Taani	2	1	1	—	36:28
Tšehhoslovakkia	1	—	—	1	12:15

Medalite jagunemine maade järgi

Mehed

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	—	1	—
Jugoslaavia	1	—	—
NSV Liit	1	1	—
Poola	—	—	1
Rumeenia	—	1	2
Saksa DV	1	—	—
Saksamaa	1	—	—
Šveits	—	—	1
Tšehhoslovakkia	—	1	—

Naised

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Jugoslaavia	—	1	—
NSV Liit	2	—	—
Saksa DV	—	1	1
Ungari	—	—	1

MEHED

1936 Berliin (6)

1. Saksamaa (Willy Bandholz, Wilhelm Baumann, Helmut Berthold, Helmut Braselmann, Wilhelm Brinkmann, Georg Dascher, Kurt Dossin, Fritz Fromm, Hermann Hansen, Erich Hermann, Heinrich Keimig, Hans Keiter, Alfred Klingler, Arthur Knautz, Karl Kreutzberg, Heinz Körvers, Wilhelm Müller, Günther Ortmann, Edgar Reinhardt, Fritz Spengler, Rudolf Stahl, Hans Theilig)
2. Austria (Franz Bartl, Franz Berghammer, Franz Bistricky, Franz Brunner, Johann Houschka, Emil Juracka, Ferdinand Kiefler, Josef Krejci, Otto Licha, Friedrich Maurer, Anton Perwein, Siegfried Powolny, Siegfried Purner, Walter Reisp, Alfred Schmalzer, Alois Schnabel, Ludwig Schubert, Johann Zehetner, Johann Tauscher, Leopold Wohlrab, Jaroslav Volak, Friedrich Wurmböck)
3. Šveits (Max Blösch, Rolf Faes, Burkhard Cantenbein, Willy Gysi, Erland Herkenrath, Ernst Hufschmid, Willy Hufschmid, Werner Meyer, Georg Mischon, Werner Scheurmann, Eduard Schmid, Erich Schmitt, Willy Schäfer, Eugen Seiterle, Max Streib, Robert Studer, Rudolf Wirz)
4. Ungari (Antal Benda, Sándor Csáfai, Ferenc Czirâki, Miklós Fodor, Lörinc Csalgóczi, Janos Koppány, Lajos Kutasi, Tibor Mátè, Imre Pâli, Ferenc Râkosi, Endre Salgó, István Serányi, Sándor Szomori, Gyula Takács, Antal Ujváry, Ferenc Velkei)
5. Rumeenia (Peter Fesci, Carol Haffer, Ludovic Haffer, Frederic Halmen, Wilhelm Heidel, I. Hermanstädter, Cheorghe Herțog, Bruno Holtzträger, Ștefan Höchsman, Wilhelm Kirschmer, Günter Schöraten, Robert Speck, Wilhelm Zaharias, Ion Zikeli, Ștefan Zoller)
6. USA (William Ahlemeyer, Walter Bowden, Charles Dauner, Edward Hagen, Joe Kayler, Fred Leinweber, Henry Oehler, Otto Oehler, Herbert Oehmichen, Willy Renz, Alfred Rosesco, Edmund Schallenberg, Gerard Yantz)

NSV Liidu naiskonna mängud teiste riikide naiskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Jaapan	1	1	—	—	31:9
Jugoslaavia	1	1	—	—	18:9
Kanada	1	1	—	—	21:3
Kongo	1	1	—	—	30:11
Rumeenia	1	1	—	—	14:8
Saksa DV	2	2	—	—	32:24
Tšehhoslovakkia	1	1	—	—	17:7
Ungari	2	2	—	—	28:21

Finaalring:

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Saksamaa	●	10:6	16:6	19:6	45:18	6
2. Austria	6:10	●	11:6	11:7	28:23	4
3. Šveits	6:16	6:11	●	10:5	22:32	2
4. Ungari	6:19	7:11	5:10	●	18:40	0

5. kohale: Rumeenia—USA 10:3

1972 München (16)

1. Jugoslaavia (Abas Arslanagić, Petar Fajfrić, Hrvoje Horvat, Milorad Karalić, Milan Lazarević, Đorđe Lavrnić, Zdravko Miljak, Slobodan Mišković, Branislav Pokrajac, Nebojša Popović, Miroslav Pribanić, Zoran Živković)
2. Tšehhoslovakkia (Ladislav Beneš, Vladimír Haber, Vladimír Jarý, Jiří Kavan, Jaroslav Konečný, František Králík, Jindřich Krepindl, Vincent Lafko, Andrej Lukošík, Pavel Mikeš, Peter Pospíšil, Ivan Satrapa)
3. Rumeenia (Adrian Cosma, Alexandru Dincă, Cristian Gațu,

I poolfinaalturniir

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Tšehhoslovakkia	●	12:14	15:12	15:12	42:38	4
2. Saksa DV	14:12	●	8:11	14:11	36:34	4
3. NSV Liit	12:15	11:8	●	11:11	34:34	3
4. Rootsi	12:15	11:14	11:11	●	34:40	1

II poolfinaalturniir

	1.	2.	3.	4.	Väravate suhe	Punkte
1. Jugoslaavia	●	14:13	24:15	18:16	56:44	6
2. Rumeenia	13:14	●	13:11	20:14	46:39	4
3. Saksa FV	15:24	11:13	●	17:14	43:51	2
4. Ungari	16:18	14:20	14:17	●	44:55	0

Gheorghe Gruia, Roland Gunesch, Gavril Kicsid, Ghiță Licu, Dan Marin, Cornel Penu, Simion Schöbel, Werner Stockl, Radu Voina)
4. Saksa DV (Wolfgang Böhme, Reiner Frieske, Reiner Ganschow, Jürgen Hildebrand, Horst Jankhöfer, Wolfgang Lakenmacher, Klaus Langhoff, Peter Randt, Udo Röhrig, Rainer Zimmermann, Harry Zörnack, Klaus Weiss)
5. NSV Liit (Valeri Gassi, Vassili Iljin, Mihhail Ištšenko, Juri Klimov, Valentin Kuljov, Juri Lagutin, Mihhail Lutsenko, Aleksandr Panov, Aleksandr Rezanov, Nikolai Semjonov, Anatoli Ševtšenko, Ivan Ussatõi)
6. Saksa FV (Herwig Ahrendsen, Wolfgang Braun, Peter Bucher, Diethard Finkelmann, Klaus Kater, Klaus Lange, Herbert Lübking, Heiner Möller, Hans-Peter Neuhaus, Uwe Rathjen, Herbert Rogge, Herbert Wehnert)

Finaal:

Jugoslaavia—Tšehhoslovakkia	21:16
Rumeenia — Saksa DV	19:16
NSV Liit — Saksa FV	17:16

1976 Montreal (11)

1. NSV Liit (Aleksandr Anpilogov, Anatoli Fedjukin, Valeri Gassi, Vassili Iljin, Mihhail Ištšenko, Juri Kidjajev, Juri Klimov, Vladimir Kravtsov, Sergei Kušnirjuk, Juri Lagutin, Vladimir Maksimov, Aleksandr Rezanov, Nikolai Tomin, Jevgeni Tšernõšov)
2. Rumeenia (Ștefan Birtalan, Adrian Cosma, Cezar Drăgăniță, Alexandru Folker, Cristian Gațu, Mircea Grabovschi, Roland Gunesch, Gavril Kicsid, Ghiță Licu, Nicolae Munteanu, Cornel Penu, Werner Stockl, Constantin Tudosie, Radu Voina)
3. Poola (Zdzisław Antczak, Janusz Brzozowski, Piotr Cieśla, Jan Gmyrek, Alfred Kałużyński, Jerzy Klempel, Zygfryd Kuchta, Jerzy Melcer, Ryszard Przybysz, Henryk Rozmiarek, Andrzej Sokołowski, Andrzej Szymczak, Włodzimierz Zieliński, Mieczysław Wojczak)
4. Saksa FV (Gerd Becker, Heiner Brand, Bernhard Busch, Günter Böttcher, Joachim Deckarm, Arno Ehret, Jürgen Hahn, Manfred Hofmann, Peter Jaschke, Peter Kleibrink, Kurt Klühspies, Walter van Oepen, Rudolf Rauer, Horst Spengler)
5. Jugoslaavia (Abas Arslanagić, Vlada Bojović, Hrvoje Horvat, Milorad Karalić, Radivoj Krivokapić, Zdravko Miljak, Željko Nimš, Radisav Pavičević, Branislav Pokrajac, Nebojša Popović, Zdravko Rađenović, Zvonimir Serdarušić, Zdenko Zorko, Predrag Tinko)
6. Ungari (Béla Bartalos, Zoltán Bartalos, Ferenc Buday, Ernő Gubányi, László Janovszky, József Kenyeres, Pál Kocsis, Zsolt Kontra, Péter Kovács, István Szilágyi, Mihály Süvöltős, István Varga, Károly Vass, Gábor Veröci)

Finaal:

NSV Liit — Rumeenia	19:15
Poola — Saksa FV	21:18
Jugoslaavia—Ungari	21:19

1980 Moskva (12)

1. Saksa DV (Hans-Georg Beyer, Lothar Doering, Günter Dreibrodt, Ernst Gerlach, Klaus Gruner, Rainer Höft, Hans-Georg Jaunich, Hartmut Krüger, Peter Rost, Dietmar Schmidt, Wieland Schmidt, Frank-Michael Wahl, Ingolf Wiegert, Siegfried Voigt)
2. NSV Liit (Aleksandr Anpilogov, Vladimir Belov, Anatoli Fedjukin, Mihhail Ištšenko, Aleksandr Karšakevitš, Juri Kidjajev, Vladimir Kravtsov, Sergei Kušnirjuk, Viktor Mahhorin, Voldemaras Novickis, Vladimir Repjev, Aleksei Žuk, Nikolai Tomin, Jevgeni Tšernõšov)
3. Rumeenia (Ștefan Birtalan, Iosif Boroș, Adrian Cosma, Cezar Drăgăniță, Marian Dumitru, Cornel Durău, Alexandru Folker, Claudiu Ionescu, Nicolae Munteanu, Vasile Stingă, Lucian Vasilache, Neculai Vasilca, Radu Voina, Maricel Voinea)

A-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. Saksa DV	●	14:14	21:17	22:21	24:20	27:20	108:92	8
2. Ungari	14:14	●	20:17	20:20	16:15	26:22	96:88	9
3. Hispaania	17:21	17:20	●	24:22	20:19	24:24	102:106	5
4. Poola	21:22	20:20	22:24	●	26:12	34:19	123:97	5
5. Taani	20:24	15:16	19:20	12:26	●	30:18	96:104	2
6. Kuuba	20:27	22:26	24:24	19:34	18:30	●	103:141	1

B-alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	19:22	22:17	22:15	33:10	38:11	134:75	8
2. Rumeenia	22:19	●	21:23	18:16	26:18	32:12	119:88	8
3. Jugoslaavia	17:22	23:21	●	26:21	22:18	44:10	132:92	8
4. Šveits	15:22	16:18	21:26	●	26:18	32:14	110:98	4
5. Alžeeria	10:33	18:26	18:22	18:26	●	30:17	94:124	2
6. Kuveit	11:38	12:32	10:44	14:32	17:30	●	64:176	0

Finaal:

Saksa DV — NSV Liit	23:22
Rumeenia—Ungari	20:18
Hispaania—Jugoslaavia	24:23

4. Ungari (Béla Bartalos, János Fodor, Ernő Gubányi, László Jánovszky, Alpár Jegenyés, József Kenyeres, Zsolt Kontra, Péter Kovács, Miklós Kovacsics, Ambrus Lele, Árpád Pál, László Szabó, István Szilágyi, Sándor Vass)
5. Hispaania (Jesús Albisu, Juan Cabañas, Vicente Calabuig, Juan De Miguel, Juan De La Puente, Gregorio López, León López, Francisco Lorez, Agustin Milian, Juan Muñoz, José Novoa, José Pagoaga, Eugenio Serrano, Juan Uria)
6. Jugoslaavia (Zlatan Arnautović, Jovica Cvetković, Adnan Dizdar, Jovica Elezović, Mile Isaković, Drago Jovović, Pavle Jurina, Enver Koso, Petar Mahne, Jasmin Mrkonja, Velibor Nenadić, Goran Nerić, Stjepan Obran, Momir Rnić)

NAISED

1976 Montreal (6)

1. NSV Liit (Ljubov Berežnaja, Ljudmila Bobrus, Aldona Česaitytė, Tatjana Gluštšenko, Larissa Karlova, Maria Litošenko, Nina Lobova, Tatjana Makarets, Ljudmila Pantšuk, Rafiga Šabanova, Natalja Šerstjuk, Ljudmila Šubina, Galina Zahharova, Zinaida Turtšina)
2. Saksa DV (Gabriele Badorek, Hannelore Burosch, Roswitha Krause, Waltraud Kretzschmar, Evelyn Matz, Liane Michaelis, Eva Paskuy, Kristina Richter, Christina Rost, Silvia Siefert, Hannelore Zober, Marion Tietz, Petra Uhlig, Christina Voss)
3. Ungari (Éva Angyal, Mária Berzsenyi, Ágota Bujdosó, Klára Csik, Zsuzsa Kézi, Katalin Laki, Rozália Lelkes, Márta Megyeri, Ilona Nagy, Mariann Nagy, Erzsébet Németh, Amália Sterbinszky, Borbála Tóth-Harsányi, Mária Vadász)
4. Rumeenia (Simona Arghir, Maria Bosi, Doina Cojocaru, Doina Furcoiu, Iuliana Hobincu, Elisabeta Ionescu, Viorica Ionică, Maria Lackovics, Georgeta Lăcustă, Magdalena Miklos, Cristina Petrovici, Constantina Pițigoi, Niculina Sasu, Rozalia Șoș)
5. Jaapan (Mihoko Hozumi, Mikiko Kato, Eiko Kawada, Nanami Kino,

Kuriko Komori, Hiroko Kosahara, Tokuko Kubo, Terumi Kurata, Hitomi Matsushita, Natsue Shimada, Shoko Wada, Emiko Yamashita)

6. Kanada (Lucie Balthazar, Louise Beaumont, Francine Boulay-Parizeau, Manon Charette, Danielle Chenard, Nicole Genier, Mariette Houle, Louise Hurtubise, Denise Lemaire, Monique Prud'Homme, Joanes Rail, Nicole Robert, Hélène Tetrault, Johanne Valois)

1980 Moskva (6)

1. NSV Liit (Larissa Karlova, Tatjana Kotšergina-Makarets, Natalja Lukjanenko, Valentina Lutajeva, Aldona Nenėnienė-Česaitytė, Ljubov Odinokova-Berežnaja, Irina Paltšikova, Ljudmila Poradnik-Bobrus, Julia Safina, Larissa Savkina, Sigita Strečen-Mažeikaitė, Olga Zubareva, Natalja Timoškina-Šerstjuk, Zinaida Turtšina)
2. Jugoslaavia (Svetlana Anastasovski, Mirjana Đurica, Radmila Drljača, Katica Ileš, Slavica Jeremić, Svetlana Kitić, Jasna Merdan, Vesna Milošević, Mirjana Ognjenović, Vesna Radović, Rada Savić, Ana Titlić, Biserka Višnjić, Zorica Voinović)
3. Saksa DV (Birgit Heinecke, Roswitha Krause, Waltraud Kretzschmar, Katrin Krüger, Kornelia Kunisch, Evelyn Matz, Kristina Richter, Christina Rost, Renate Rudolph, Sabine Röther, Hannelore Zober, Marion Tietz, Petra Uhlig, Claudia Wunderlich)
4. Ungari (Éva Angyal, Erzsébet Balogh, Mária Berzsenyi, Klára Bonyhádi, Piroska Budai, Erzsébet Csajbók, Klára Csik, Éva Csulik, Rozália Lelkes, Ilona Mihályká, Mariann Nagy, Amália Sterbinszky, Mária Vadász, Györgyi Őri)
5. Tšehhoslovakkia (Mária Benová, Elena Boledovičová, Elena Brezanyová, Věra Datínská, Milena Foltýnová, Alena Horalová, Petra Komínková, Mária Končeková, Jana Kuťková, Katerina Lamrichová, Jolana Nemethová, Daniela Nováková, Viola Pavlasová, Piroska Polačeková)
6. Kongo (Angelik Abebame, Isabelle Azanga, Pascaline Bobeka, Germaine Djimbi, Yolande Kada-Gango, Henriette Koula, Solange Koulinka, Lopez-Pemba, Yvonne Makouala, Julienne Malaki, Madeleine Mitsotso, Nicole Oba, Micheline Okemba, Viviane Okoula)

1976

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	14:11	12:9	14:8	31:9	21:3	92:40	10
2. Saksa DV	11:14	●	7:7	18:12	24:10	29:4	89:47	7
3. Ungari	9:12	7:7	●	20:15	25:18	24:3	85:55	7
4. Rumeenia	8:14	12:18	15:20	●	21:20	17:11	73:83	4
5. Jaapan	9:31	10:24	18:25	20:21	●	15:14	72:115	2
6. Kanada	3:21	4:29	3:24	11:17	14:15	●	35:106	0

1980

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravate suhe	Punkte
1. NSV Liit	●	18:9	18:13	16:12	17:7	30:11	99:52	10
2. Jugoslaavia	9:18	●	15:15	19:10	25:15	39:9	107:67	7
3. Saksa DV	13:18	15:15	●	19:9	16:10	28:6	91:58	7
4. Ungari	12:16	10:19	9:19	●	10:10	39:10	80:74	3
5. Tšehhoslovakkia	7:17	15:25	10:16	10:10	●	23:10	65:78	3
6. Kongo	11:30	9:39	6:28	10:39	10:23	●	46:159	0

VAREM KAVAS OLNUD ALAD

Aegade jooksul on olümpiamängude kavva kuulunud alasid, mis sellest hiljem mitmesugustel põhjustel välja on jäetud. Enne II maailmasõda oli olümpiakava koostamine kaunis suvaline. Tihti ei lähtutud sellest, kui ulatuslik on ala tegelik harrastamine maailmas. Mõnikord võtsid mängude korraldajad programmi oma maa rahvuslikke spordialasid või selliseid alasid, mis olid seal mingil muul põhjusel populaarsed. Need alad püsisid kavas enamasti ainult korra või paar (golf, *lacrosse*, kriket, kroket, *roque*, *jeu de paume*, *rackets* ja mootorpaatide võidusõit). Seevastu mõned alad, mida harrastatakse mitmel maal, jäid olümpiaprogrammi pikemaks ajaks. Nii oli tennis kavas 7, kõlevedu ja polo 5 ning ragbi 4 korda. Mõnel juhul on ROK-i otsusel antud olümpiaauhindu eriti silmapaistvate sportlike tulemuste eest ka siis, kui need on saavutatud väljaspool olümpiamänge ja alal, mis ei kuulu olümpiaprogrammi. 1924. a. sai alpinismiauhinna inglane Charles Bruce 1922. a. Džomolungma ekspeditsiooni eest. 1936. a. anti sama auhind šveitslastele Hettie ja Günter Dyhrenfurthile 1930.—34. a. Himaalaja ekspeditsiooni eest ning aeronautikaauhind šveitslasele Hermann Schreiberile purilennukil Alpide ületamise eest. Pärast II maailmasõda on olümpiaprogramm stabiliseerunud ja spordiala olümpiakavva võtmise kriteeriumid kindlaks määratud. Rohkem pole ROK andnud auhindu ka väljaspool olümpiamänge saavutatud tulemuste eest.

GOLF

Golf on Šotimaal 15. saj. alguse saanud, murdmaastikul mängitav pallimäng. Üksikvõistlejad või meeskonnad püüavad kummist palli erilise kepi abil võimalikult väikese arvu löökidega suunata lipuga tähistatud auku. Oli olümpiamängude kavas 1900. ja 1904. a. 1900. a. võistlesid ka naised.

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Kanada	1	—	—
Suurbritannia	—	1	1
Šveits	—	1	—
USA	3	2	3

MEHED

1900 Pariis[1]

1. Charles Sands (USA)	167
2. Walter Rutherford (Sbr.)	168
3. D. Robertson (Sbr.)	175
4. F. Taylor (USA)	182
5. H. Daunt (Pr.)	184
6. G. Thorne (Sbr.)	185

[1] 1900 oli golfis kokku 30 võistlejat (mehed ja naised) 4 maalt.

1904 Saint Louis[1]

1. George Lyon (Kan.)
2. Chandler Egan (USA)
3. Bert McKinnie (USA)
4. F. Newton (USA)

[1] 1904 oli golfis kokku 21 võistlejat 2 maalt.

Meeskonnavõistlus (2)

1. USA (*Western Golf Association*: Ned Cummins, Kenneth Edwards, Chandler Egan, Walter Egan, Robert Hunter, Nathan Moore, Mason Phelps, Ned Sawyer, C. Smoot, Warren Wood)
2. USA (*Trans-Mississippi Golf Association*: John Cady, A. Lambert, J. Maxwell, Bert McKinnie, Ralph McKittrick, F. Newton, Harry Potter, Frederick Semple, A. Stickney, Stewart Stickney)

NAISED

1900 Pariis

1. Margaret Abbott (USA)	47
2. Polly Whittier (Šv.)	49
3. Huger Pratt (USA)	55
4. Froment-Meurice (Pr.)	56
5. Ridgeway (Sbr.)	57
6. Fournier-Sarlovèze (Pr.)	58

JEU DE PAUME

Jeu de paume on Prantsusmaalt pärit pallimäng, tennise eelkäija. Kuulus olümpiakavva 1908. a.

1908 London (11/2)

1. Jay Gould (USA)
2. Eustace Miles (Sbr.)
3. Neville Lytton (Sbr.)
4. A. Page (Sbr.)

Finaal: Gould—Miles 6:5, 6:4, 6:4

KRIKET

Kriket on Suurbritanniast pärit pallimäng, milles kaks 11-liikmelist meeskonda võistlevad muruväljakul, kaitstes oma väravat või rünnates vastase oma. Ründaja püüab palli vastase väravasse visata, kaitsja seda erilise labidaga tagasi lüüa. Kriketit mängiti 1900. a. olümpiamängudel.

1900 Pariis (2)

1. Suurbritannia (*Devon County Wanderers*: C. Beachcroft, A. Birkett, A. Bowerman, G. Buckley, F. Burchell, F. Christian, H. Corner, F. Cuming, W. Donne, A. Powlesland, J. Symes, M. Toller)
2. Prantsusmaa (*USFSA-Team*[1]: W. Anderson, W. Attrill, J. Braid, W. Browning, R. Horne, T. Jordan, A. McEvoy, D. Robinson, F. Roques, A. Schneidau, H. Terry, P. Tomalin)

[1] Võistkond koosnes Pariisis elavatest inglastest.

Suurbritannia—Prantsusmaa 262:104

KROKET

Kroket on Suurbritanniast pärit pallimäng, milles kaks 2—8-liikmelist võistkonda püüavad puitpalli puitvasaraga lüüa läbi väravate kindlas järjekorras. Kroketit mängiti 1900. a. olümpiamängudel üksik- ja paarismänguna. Osa võtsid ainult prantslased.

1900 Pariis (20/1)

Simple à une boule

1. Aumoitte (Pr.)

Simple à deux boules

1. Waydelick (Pr.)
2. Vignerot (Pr.)
3. Sautereau (Pr.)

Paarismäng

1. Johin, Aumoitte (Pr.)

KÕIEVEDU

Kõievedu oli olümpiamängude kavas 1900—20 (1900—08 kuulus kergejõustikualade hulka, 1912 ja 1920 oli iseseisev ala). Meeskonna suurus kõikus 5-st 8-ni. Kahekordne olümpiavõitja on Suurbritannia meeskond. Kõige rohkem medaleid on saanud inglased Frederick Humphreys, Edwin Mills ja James Shepherd (igaüks 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedali).

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Belgia	—	—	1
Holland	—	1	—
Prantsusmaa	—	1	—
Rootsi	2[1]	—	—
Suurbritannia	2	2	1
Taani	1[1]	—	—
USA	1	1	2

[1] Ühe kuldmedali on võitnud Rootsi—Taani ühismeeskond.

1900 Pariis (3/4)

1. Rootsi/Taani (Edgar Aabye, August Nilsson, Eugen Schmidt, Karl Gustaf Staaf, Gustaf Söderström, Charles Winckler)
2. Prantsusmaa (Basset, J. Collas, Charles Gondouin, Albert Henriquez, Joseph Roffo, Sarrade)
3. USA (John Flanagan, Robert Garrett, Truxton Hare, Josiah McCracken, Lewis Sheldon, Richard Sheldon)

1904 Saint Louis (6/1)

1. USA (*Milwaukee A. C.*: Patrick Flanagan, S. Johnson, Conrad Magnussen, Oscar Olson, H. Sicling)
2. USA (*South West T. V. «A»*, Saint Louis: Max Braun, August Rodenberg, C. Rose, William Seiling, O. Upshaw)
3. USA (*South West T. V. «B»*, Saint Louis: H. Fride, C. Habercorn, H. Jacobs, Frank Kungler, Charles Theas)
4. USA (*New York A. C.*: Charles Chadwick, Charles Dieges, Leon Feuerbach, Samuel Jones, Robert Stangland)

1908 London (5/3)

1. Suurbritannia (*City Police*: Edward Barrett, F. Goodfellow, William Hirons, Frederick Humphreys, Albert Ireton, Frederick Merriman, Edwin Mills, James Shepherd)
2. Suurbritannia (*Liverpool Police*: Thomas Butler, James Clark, William Greggan, Alexander Kidd, Daniel McLowry, Patrick Philbin, George Smith, Thomas Swindlehurst)
3. Suurbritannia (*K. Division Met. Police*: Walter Chaffe, Joseph Dowler, E. Ebbage, T. Homewood, Alexander Munro, W. Slade, W. Tammas, J. Woodget)
4. Rootsi (Albreckt Almqvist, Frans Fast, Emil Johansson, Karl Johansson, Knut Johansson, Karl Krook, Karl Nilson, Anders Wodgarth)
5. USA (W. Burroughs, Wesley Coe, Arthur Dearborn, John Flanagan, Marquis Horr, Matthew McGrath, Ralph Rose, Lee Talbott)

1912 Stokholm (2)

1. Rootsi (Arvid Andersson, Adolf Bergman, Johan Edman, Erik Fredriksson, August Gustafsson, Carl Jonsson, Erik Larsson, Carl Lindström)
2. Suurbritannia (Walter Chaffe, Joseph Dowler, Frederick Humphreys, Mathias Hynes, Edwin Mills, Alexander Munro, John Sewell, James Shepherd)

1920 Antverpen (5)

1. Suurbritannia (George Canning, F. Holmes, Frederick Humphreys, Edwin Mills, John Sewell, James Shepherd, H. Stiff, E. Thorn)
2. Holland (Wilhelmus Bekkers, Johannes Hengeveld, Sytse Jansma, Hendricus Janssen, Antonius van Loon, Willem van Loon, Marinus van Rekum, Willem van Rekum)
3. Belgia (Georges Bourguignon, Charles van den Broeck, Alphonse Ducatillon, François van Hoorenbeek, R. Maertens, C. Piek, Henri Pintens, Gustave Wuyts)
4. Itaalia (Adriano Arnoldo, Silvio Calzolari, Romolo Carpi, Giovanni Forno, Rodolfo Rambozzi, Carlo Schiappapietra, Amedeo Zotti, Giuseppe Tonani)
5. USA (Carlton Brosius, Stephen Fields, Sylvester Granrose, Floyd Kelsey, Joseph Kszyczewiski, William Penn, Joseph Rond, Joseph Winston)

LACROSSE

Lacrosse on maahokitaoline muruväljakul mängitav pallimäng, mis on arenenud Põhja-Ameerika indiaanlaste rahvuslikust mängust ja Prantsusmaal 14. saj. harrastama hakatud mängust. Pikavarreliste, otsast reketitaoliste keppidega püütakse palli vastase väravasse lüüa. Kanada rahvuslik mäng. Oli olümpiakavas 1904. ja 1908. a. Mõlemal korral võitis Kanada meeskond.

1904 Saint Louis (2)

1. Kanada (*Shamrock Club*, Winnipeg: Elie Blanchard, W. Brennaugh, George Bretz, William

Burns, George Cattanach, George Cloutier, Sandy Cowan, James Flett, Benjamin Jamieson, Hilliard Laidlaw, H. Lyle, William Orris, L. Pentland)
2. USA (*St. Louis A. A. A.*: Cragen, Dowling, Gibson, Hess, Hunter, Lehman, Murphy, Partridge, Passmore, Sullivan, Venn, Woods, Young)

1908 London (2)
1. Kanada (Patrick Brennan, John Broderick, George Campbell, Angus Dillon, Frank Dixon, Richard Duckett, Thomas Gorman, Ernest Hamilton, Henry Hoobin, Clarence McKerrow, George Rennie, Alexander Turnbull)
2. Suurbritannia (G. Alexander, G. Buckland, E. Dutton, S. Hayes, W. Johnson, E. Jones, R. Martin, G. Mason, J. Parker-Smith, H. Ramsay, C. Scott, Norman Whitley)

Kanada—Suurbritannia 14:10

MOOTORPAATIDE VÕIDUSÕIT

Mootorpaatide võidusõit oli olümpiakavas 1908. a. Võisteldi kolmes klassis, distants 40 meremiili.

1908 London (14/2)

Klass A
1. E. Thubron (Pr.) 2:26.53,0

Klass B
1. Suurbritannia (Thomas Thornycroft, Bernard Redwood) 2:28.58,0

Klass C
1. Suurbritannia (Thomas Thornycroft, Bernard Redwood) 2:28.26,0

POLO

Polo on Kesk-Aasiast pärit pallimäng, milles 2 ratsameeskonda püüavad pikkade vasarataoliste keppide abil palli teineteise väravasse lüüa. Meeskonda kuulub 4 ratsanikku. Oli olümpiamängude kavas 1900., 1908., 1920., 1924. ja 1936. a. Kolmekordne olümpiavõitja on Suurbritannia meeskond.

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Argentiina	2	—	—
Hispaania	—	1	—
Mehhiko	—	—	1
Prantsusmaa	—	—	1
Suurbritannia	3	4	1
USA	—	1	2

1900 Pariis (4/3)
1. Suurbritannia (*Foxhursters:* Dennis Daly, Foxhall Keene, Frank MacKey, A. Rawlinson)
2. Suurbritannia (*Rugby*: Walter Buckmaster, Walter McCreery, Frederick Freake, Joé de Madre)
3. Prantsusmaa (Louis de Bisaccia, Jean Boussod, A. Fauquet Lemaitre, Maurice Raoul-Duval)
4. USA

1908 London (3/1)
1. Suurbritannia (*Roehampton*: Charles Miller, George Miller, Patrick Nickalls, Herbert Wilson)
2. Suurbritannia (*Hurlingham*: Walter Buckmaster, Frederick Freake, Walter Jones, John Wodehouse)
3. Suurbritannia (Iirimaa: Hardress Lloyd, John McCann, Percy O'Reilly, Anthony Rotherham)

Peeti ainult kaks mängu:
Suurbritannia (*Roehampton*) — Suurbritannia (*Hurlingham*) 3:1
Suurbritannia (*Roehampton*) — Suurbritannia (Iirimaa) 5:1

1920 Antverpen (4)
1. Suurbritannia (Frederick Barrett, Vivian Lockett, Tim Melville, John Wodehouse)
2. Hispaania (Álvaro de Figueroa, José de Figueroa, Leopoldo de la Maza, Justo de San Miguel)
3. USA (Terry Allen, Arthur Harris, Nelson Margett, John Montgomery)

1924

	1.	2.	3.	4.	5.	Väravate suhe	Punkte
1. Argentiina	●	6:5	9:5	16:2	15:2	46:14	8
2. USA	5:6	●	10:2	15:2	13:1	43:11	6
3. Suurbritannia	5:9	2:10	●	10:3	16:2	33:24	4
4. Hispaania	2:16	2:15	3:10	●	15:1	22:42	2
5. Prantsusmaa	2:15	1:13	2:16	1:15	●	6:59	0

4. Belgia (Alfred Grisar, Maurice Lysen, Gaston Peers de Nieuwburg, Clément van der Straeten)

Finaal:
Suurbritannia—Hispaania 13:11
USA—Belgia 13:3

1924 Pariis (5)
1. Argentiina (Arturo Kenny, Juan Miles, Guillermo Naylor, Enrique Padilla)
2. USA (Elmer Boeseke, Thomas Hitchcock, Frederick Roe, Rodney Wanamaker)
3. Suurbritannia (Frederick Barrett, Denis Bingham, Frederick Guest, H. Wise)
4. Hispaania (Álvaro de Figueroa, Luis de Figueroa, Rafael Henestrosa, Leopoldo de la Maza, Justo San Miguel, Hernando Stuart)
5. Prantsusmaa (Pierre de Jumilhac, Jules Macaire, Hubert de Monbrison, Charles de Polignac)

1936 Berliin (5)
1. Argentiina (Manuel Andrada, Roberto Cavanagh, Luis Duggan, Andrés Gazzotti)
2. Suurbritannia (David Dawnay, Bryan Fowler, Humphrey Guinness, W. Hinde)
3. Mehhiko (Juan Gracia Zazueta, Julio Muller Luján, Antonio Nava Castillo, Alberto Ramos Sesma)
4. Ungari (Kálmán Bartalis, István Bethlen, Tivadar Dienes-Öhm, Dezső Kovács, Imre Szentpály)
5. Saksamaa (Heinrich Amsinck, Walter Bartram, Arthur Köser, Miles Reincke)

Finaal:
Argentiina—Suurbritannia 11:0
Mehhiko—Ungari 16:2

RACKETS

Rackets on Suurbritannias tekkinud, tennisega sarnanev pallimäng, rohkem tuntud *squashi* nime all. Reketiga lüüakse palli vastu seina. Mängitakse üksikult ja paaris. Oli olümpiakavas 1908. a.

1908 London (7/1)
1. Evan Noel (Sbr.)[1]
2. Henry Leaf (Sbr.)
3. John Astor (Sbr.)
3. H. Brougham (Sbr.)
5. Vane Pennel (Sbr.)
5. Cecil Browning (Sbr.)

[1] Noel sai finaalis Leafilt loobumisvõidu.

Paarismäng (6/1)
1. Vane Pennel, John Astor (Sbr.)
2. Cecil Browning, Edward Bury (Sbr.)
3. Evan Noel, Henry Leaf (Sbr.)

Finaal: Pennel/Astor — Browning/Bury 6:15, 15:7, 16:15, 15:6, 15:7

RAGBI

Ragbi on Suurbritannias 1823. a. tekkinud pallimäng. Võistlevad kaks

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austraalaasia	1	—	—
Prantsusmaa	1	2	—
Rumeenia	—	—	1
Saksamaa	—	1	—
Suurbritannia	—	1	1
USA	2	—	—

15-liikmelist meeskonda, kes püüavad ovaalset palli käte või jalgadega teineteise väravasse toimetada. Oli olümpiamängude kavas 1900., 1908., 1920. ja 1924. a. Kahel korral tuli olümpiavõitjaks USA meeskond.

1900 Pariis (3)

1. Prantsusmaa (Aitoff, Albert, L. Binoche, J. Collas, G. Gautier, Giroux, Charles Gondouin, Albert Henriquez, Lefebvre-Hubert, J. Olivier, Pharamond, Frantz Reichel, Rischmann, A. Roosevelt, Sarrade)
2. Saksamaa (Albert Amrhein, Hugo Betting, Jacob Herrmann, Willy Hofmeister, Hermann Kreuzer, Arnold Landvoigt, Hans Latscha, Erich Ludwig, Richard Ludwig, Fritz Müller, Eduard Poppe, Heinrich Reitz, August Schmierer, Adolf Stockhausen, Georg Wenderoth)
3. Suurbritannia (F. Baylin, J. Birtles, J. Cautlon, T. Darby, C. Deykin, L. Hood, M. Logan, H. Loveitt, N. Nicol, V. Smith, M. Talbot, J. Wallis, Claudius Whittindale, R. Whittindale, F. Wilson)

Peeti ainult kaks mängu:

Prantsusmaa—Saksamaa	27:17
Prantsusmaa—Suurbritannia	27:8

1908 London (2)

1. Australaasia (Jumbo Barnett, Francis Bede-Smith, Phillip Carmichael, Daniel Carroll, Robert Craig, Thomas Griffen, John Hickey, Mannie McArthur, Arthur McCabe, Patrick McCue, Christopher McKivatt, Charles McMurtrie, Sydney Middleton, Thomas Richards, Charles Russell)
2. Suurbritannia (James Davey, L. Dean, Edward Jackett, R. Jackett, E. Jones, J. Jose, A. Laurey, J. Marshall, Barney Solomon, Bert Solomon, N. Tregurtha, J. Trevaskis, Thomas Wedge, J. Willcocks, A. Wilson)

Australaasia—Suubritannia	32:3

1920 Antverpen (2)

1. USA (Daniel Carroll, Charles Doe, George Fish, Joseph Hunter, Morris Kirksey, Charles Meehan, John Muldoon, John O'Neil, John Patrick, H. Righter, Rudolph Scholz, Colby Slater, Robert Templeton, Charles Tilden, James Winston, Heaton Wrenn)
2. Prantsusmaa (Eugène Billac, Maurice Biraben, François Borde, Théo Cambre, Aimé Cassayet, René Crabos, Raoul Got, Adolphe Jaureguy, Jean Larrieu, Marcel-Frédéric Lubin-Lebrère, Pierre Moureu, Jean Sebedio, Eugène Soulié, Philippe Struxiano, Robert Thierry)

USA—Prantsusmaa	8:0

1924 Pariis (3)

1. USA (Philip Clark, Norman Cleveland, Dudley De Groot, Robert Devereux, George Dixon, Charles Doe, Linn Farrish, Edward Graff, Richard Hyland, Caesar Manelli, John O'Neil, John Patrick, William Rogers, Rudolph Scholz, Colby Slater, Norman Slater, Edward Turkington, Alan Valentine, Alan Williams)
2. Prantsusmaa (René Araou, Jean Bayard, Louis Béguet, André Béhotégui, Alexandre Bioussa, Étienne Bonnes, Adolphe Bousquet, Aimé Cassayet, Clément Dupont, A. Dupouy, Jean Etcheberry, Henri Galau, Gilbert Gerintès, Raoul Got, Adolphe Jaureguy, René Lasserre, Marcel-Frédéric Lubin-Lebrère, Étienne Piquiral, Jean Vaysse)
3. Rumeenia (Dumitru Armășel, Gheorghe Benția, Teodor Florian, Ion Gîrleșteanu, Nicolae Mărăscu, Teodor Marian, Sorin Mihăilescu, Paul Nedelcovici, Iosif Nemeș, Gheorghe Sfetescu, Mircea Sfetescu, Soare Sterian, Anastasie Tănăsescu, Mihai Vardala, Paul Vidrașcu, Dumitru Volvoreanu)

	1.	2.	3.	Väravate suhe	Punkte
1. USA	●	18:3	37:0	55:3	4
2. Prantsusmaa	3:18	●	61:3	64:21	2
3. Rumeenia	0:37	3:61	●	3:98	0

ROQUE

Roque on kroketisarnane indiaanlaste rahvuslik pallimäng. Kuulus olümpiakavva 1904. a.

1904 Saint Louis (6/1)

1. Charles Jacobus (USA)	5
2. S. Streeter (USA)	4
3. Charles Brown (USA)	3

TENNIS

Tennis pärineb Suurbritanniast, praegusel kujul harrastatakse teda 19. saj. lõpust. Mängitakse reketi ja väikese, villaga kaetud kummipalliga muru- vm. kattega väljakuil. Võisteldakse üksik- ja paarismängus. Oli olümpiakavas 1896—1924. Naised mängisid 1900. ja 1908.—24. a. olümpiamängudel. 1908. ja 1912. a. selgitati võitjad eraldi muruväljakul ja sisehallis. Meestest on 3 kuldmedalit ja 1 pronksmedali võitnud inglane Reginald Doherty, naistest on olnud edukaim prantslanna Suzanne Lenglen (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal).

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuldi	hõbe	pronks
Austraalia	—	—	1
Austria	—	1	—
Holland	—	—	1
Itaalia	—	—	1
Jaapan	—	2	—
Kreeka	—	2	—
Lõuna-Aafrika	3	1	1
Norra	—	—	1
Prantsusmaa	5	6[1]	6
Rootsi	—	2	3
Saksamaa	2[2]	2	1
Suurbritannia	10[3]	13[4]	13
Taani	—	1	—
Tšehhoslovakkia	—	—	3[5]
USA	7	4[6]	2[7]

[1] Üks hõbemedal on võidetud meeste paarismängus koos USA-ga, üks segapaarismängus koos Suurbritanniaga.
[2] Üks kuldmedal on võidetud meeste paarismängus koos Suurbritanniaga.
[3] Üks kuldmedal on võidetud meeste paarismängus koos Saksamaaga.
[4] Üks hõbemedal on võidetud segapaarismängus koos Prantsusmaaga.
[5] Üks pronksmedal on võidetud segapaarismängus koos USA-ga.
[6] Üks hõbemedal on võidetud meeste paarismängus koos Prantsusmaaga.
[7] Üks pronksmedal on võidetud segapaarismängus koos Tšehhoslovakkiaga.

Meeste üksikmäng

1896 Ateena (16/6)

1. John Boland (Sbr.)
2. Demis Kasdaglis (Kr.)

1900 Pariis (15/3)

1. Lawrence Doherty (Sbr.)
2. Harold Mahony (Sbr.)
3. Reginald Doherty (Sbr.)
3. A. Norris (Sbr.)

Finaal: Doherty—Mahony 6:4, 6:2, 6:3

1904 Saint Louis (6/1)

1. Beals Wright (USA)
2. Robert LeRoy (USA)

Finaal: Wright—LeRoy 6:4, 6:4

1908 London

Muruväljakul (31/9)

1. Josiah Ritchie (Sbr.)
2. Otto Froitzheim (Saksa)
3. Vaughan Eaves (Sbr.)
4. Ivie John Richardson (L.-Aafr.)

Finaal: Ritchie—Froitzheim 7:5, 6:3, 6:4

Hallis (7/2)

1. Arthur Gore (Sbr.)
2. George Caridia (Sbr.)
3. Josiah Ritchie (Sbr.)
4. Vaughan Eaves (Sbr.)

Finaal: Gore—Caridia 6:3, 7:5, 6:4

1912 Stokholm

Muruväljakul (49/12)

1. Charles Winslow (L.-Aafr.)
2. Harold Kitson (L.-Aafr.)
3. Oscar Kreuzer (Saksa)
4. Ladislav Žemla (Böömi)

Finaal: Winslow—Kitson 7:5, 4:6, 10:8, 8:6

Hallis (22/6)
1. André Gobert (Pr.)
2. Charles Dixon (Sbr.)
3. Anthony Wilding (Austr.)
4. Gordon Lowe (Sbr.)

Finaal: Gobert—Dixon 8:6, 6:4, 6:4

1920 Antverpen (41/14)
1. Louis Raymond (L.-Aafr.)
2. Ichiya Kumagae (Jp.).
3. Charles Winslow (L.-Aafr.)
4. Noel Turnbull (Sbr.)

Finaal: Raymond—Kumagae 5:7, 6:4, 7:5, 6:4

1924 Pariis (82/27)
1. Vincent Richards (USA)
2. Henri Cochet (Pr.)
3. Umberto De Morpurgo (It.)
4. Jean Borotra (Pr.)

Finaal: Richards—Cochet 6:4, 6:4, 5:7, 4:6, 6:2

Meeste paarismäng

1896 Ateena (8/4)
1. John Boland (Sbr.), Friedrich Traun (Saksa)
2. Demis Kasdaglis, Dimitrios Petrokokkinos (Kr.)

1900 Pariis (16/3)
1. Reginald Doherty, Lawrence Doherty (Sbr.)
2. Spalding de Garmendia (USA), Max Decugis (Pr.)
3. A. Prévost, G. de la Chapelle (Pr.)
3. Harold Mahony, A. Norris (Sbr.)

Finaal: Doherty/Doherty — de Garmendia/Decugis 6:1, 6:1, 6:0

1904 Saint Louis (8/1)
1. Edgar Leonard, Beals Wright (USA)
2. Alonzo Bell, Robert LeRoy (USA)

Finaal: Leonard/Wright—Bell/LeRoy 6:4, 6:4, 6:2

1908 London
Muruväljakul (24/7)
1. George Hillyard, Reginald Doherty (Sbr.)
2. Josiah Ritchie, James Parke (Sbr.)
3. Charles Cazalet, Charles Dixon (Sbr.)

Finaal: Hillyard/Doherty—Ritchie/Parke 9:7, 7:5, 9:7

Hallis (10/2)
1. Arthur Gore, Herbert Roper-Barrett (Sbr.)
2. George Simond, George Caridia (Sbr.)
3. Gunnar Setterwall, Wollmar Boström (Rts.)
4. Josiah Ritchie, L. Escombe (Sbr.)
5. George Hillyard, Vaughan Eaves (Sbr.)

Finaal: Gore/Roper-Barrett—Simond/Caridia 6:2, 2:6, 6:3, 6:3

1912 Stokholm
Muruväljakul (42/10)
1. Harold Kitson, Charles Winslow (L.-Aafr.)
2. Felix Pipes, Arthur Zborzil (Austria)
3. Albert Canet, Marc Mény de Marangue (Pr.)
4. Ladislav Žemla, Jiří Just (Böömi)

Finaal: Kitson/Winslow—Pipes/Zborzil 4:6, 6:1, 6:2, 6:2

Hallis (16/3)
1. André Gobert, Maurice Germot (Pr.)
2. Gunnar Setterwall, Carl Kempe (Rts.)
3. Charles Dixon, Alfred Beamish (Sbr.)
4. Arthur Gore, Herbert Roper-Barrett (Sbr.)

Finaal: Gobert/Germot—Setterwall/Kempe 6:4, 12:14, 6:2, 6:4

1920 Antverpen (44/12)
1. Noel Turnbull, Maxwell Woosnam (Sbr.)
2. Ichiya Kumagae, Seiichiro Kashio (Jp.)
3. Max Decugis, Pierre Albarran (Pr.)
4. François Blanchy, Jacques Brugnon (Pr.)

Finaal: Turnbull/Woosnam—Kumagae/Kashio 6:2, 5:7, 7:5, 7:5

1924 Pariis (78/24)
1. Vincent Richards, Frank Hunter (USA)
2. Henri Cochet, Jacques Brugnon (Pr.)
3. Jean Borotra, Jean-René Lacoste (Pr.)
4. John Condon, Ivie John Richardson (L.-Aafr.)

Finaal: Richards/Hunter—Cochet/Brugnon 4:6, 6:2, 6:3, 2:6, 6:3

Naiste üksikmäng

1900 Pariis (6/4)
1. Charlotte Cooper (Sbr.)
2. Hélène Prévost (Pr.)
3. Marion Jones (USA)
3. Hedviga Rosenbaumová (Böömi)

Finaal: Cooper—Prévost 6:1, 6:4

1908 London
Muruväljakul (5/2)
1. Dorothy Chambers-Lambert (Sbr.)
2. Dorothy Boothby (Sbr.)
3. Joan Winch (Sbr.)
4. A. Morton (Sbr.)
5. C. Fenwick (Pr.)

Finaal: Chambers-Lambert—Boothby 6:1, 7:5

Hallis (7/2)
1. Gwendoline Eastlake-Smith (Sbr.)
2. Angela Greene (Sbr.)
3. Märtha Adlerstråhle (Rts.)
4. Elsa Wallenberg (Rts.)

Finaal: Eastlake-Smith—Greene 6:2, 4:6, 6:0

1912 Stokholm
Muruväljakul (8/4)
1. Marguerite Broquedis (Pr.)
2. Dora Köring (Saksa)
3. Molla Bjurstedt (Norra)
4. Edith Arnheim (Rts.)

Finaal: Broquedis—Köring 4:6, 6:3, 6:4

Hallis (8/3)
1. Edith Hannam (Sbr.)
2. Sophie Castenschiold (Taani)
3. Mabel Parton (Sbr.)
4. Sigrid Fick (Rts.)

Finaal: Hannam—Castenschiold 6:4, 6:3

1920 Antverpen (18/7)
1. Suzanne Lenglen (Pr.)
2. Edith Holman (Sbr.)
3. Kathleen McKane (Sbr.)
4. Sigrid Fick (Rts.)

Finaal: Lenglen—Holman 6:3, 6:0

1924 Pariis (31/14)
1. Helen Wills (USA)
2. Julie Vlasto (Pr.)
3. Kathleen McKane (Sbr.)
4. Germaine Golding (Pr.)

Finaal: Wills—Vlasto 6:2, 6:2

Naiste paarismäng

1920 Antverpen (18/5)
1. Winifred McNair, Kathleen McKane (Sbr.)
2. Geraldine Beamish, Edith Holman (Sbr.)
3. Suzanne Lenglen, Elisabeth d'Ayen (Pr.)
4. Marie Storms, Fernande Arendt (Belgia)

Finaal: McNair/McKane—Beamish/Holman 8:6, 6:4

1924 Pariis (22/8)
1. Helen Wills, Hazel Wightman (USA)
2. Phyllis Edith Covell, Kathleen McKane (Sbr.)
3. Dorothy Shepherd-Barron, Evelyn Colyer (Sbr.)
4. Marguerite Billout, Yvonne Bourgeois (Pr.)

Finaal: Wills/Wightman—Covell/McKane 7:5, 8:6

Segapaarismäng

1900 Pariis (12/4)
1. Charlotte Cooper, Reginald Doherty (Sbr.)
2. Hélène Prévost (Pr.), Harold Mahony (Sbr.)
3. Hedviga Rosenbaumová (Böömi), Archibald Warden (USA)
4. Marion Jones (USA), Lawrence Doherty (Sbr.)

Finaal: Cooper/Doherty—Prévost/Mahony 6:2, 6:4

1912 Stokholm
Muruväljakul (12/4)
1. Dora Köring, Heinrich Schomburgk (Saksa)
2. Sigrid Fick, Gunnar Setterwall (Rts.)
3. Marguerite Broquedis, Albert Canet (Pr.)

Finaal: Köring/Schomburgk—Fick/Setterwall 6:4, 6:0

Hallis (16/3)
1. Edith Hannam, Charles Dixon (Sbr.)
2. Helen Aitchison, Herbert Roper-Barrett (Sbr.)
3. Sigrid Fick, Gunnar Setterwall (Rts.)
4. Margareta Cederschiöld, Carl Kempe (Rts.)

Finaal: Hannam/Dixon—Aitchison/Roper-Barrett 4:6, 6:3, 6:2

1920 Antverpen (32/7)
1. Suzanne Lenglen, Max Decugis (Pr.)
2. Kathleen McKane, Maxwell Woosnam (Sbr.)
3. Milada Skrbková, Ladislav Žemla (Tšehh.)
4. Amory Folmer-Hansen, Erik Tegner (Taani)

Finaal: Lenglen/Decugis—McKane/Woosnam 6:4, 6:2

1924 Pariis (42/14)
1. Hazel Wightman, Norris Williams (USA)
2. Marion Jessup, Vincent Richards (USA)
3. Cornelia Bouman, Hendrik Timmer (Holl.)
4. Kathleen McKane, J. Gilbert (Sbr.)

Finaal: Wightman/Williams—Jessup/Richards 6:2, 6:3

TALIOLÜMPIAMÄNGUDE SPORDIALAD

BOBISÕIT

Bobisõit on mäespordiala. Aerodünaamilisel tüüri ja piduriga kelgul (bobil) laskutakse mäest mööda erilist külgseintega jäärada, nn. jäärenni. Rada ehitatakse kividest, mullast ja puust või valatakse betoonist, kaetakse lumega ja jäätatakse; nüüdisajal valmistatakse ka tehisjääradu. Külgseinte kõrgus on tavaliselt 0,5 m, kuid kurvides peab see ületama kelgu trajektoori lae vähemalt 1 m võrra (nn. julgestusala). Rada on keskm. 1500 m pikk ja 1,40 m lai, raja langus on 8—15% (lähte ja finiši kõrguse vahe keskm. 150 m). Rada peab sisaldama vähemalt ühe S-kujulise kaare, viraaži (mitu üksteisele järgnevat üleminekukaart) ja nn. silmuse ehk juuksenõelakaare (140°—180°). Bobisõidus võistlevad ainult mehed. Võisteldakse kahe- ja neljabobil (meeskonnas 2 või 4 meest). 1953. a. kehtestati bobi mõõtmete ja kaalu ning mehitatud bobi maksimaalkaalu kohta ühtsed nõuded. Iga võistluse eel kaalutakse bobi eraldi ja mehitatuna. Kui mehitatud bobil ei ole maksimaalkaalu, võib raskuse suurendamiseks lisada kelku näiteks tina. Lubatud on nii ratas- kui ka nöörrool. Võistlejad kannavad kaitseprille ja -kiivrit ning tuulekindlat kehale liibuvat türpi. Sõitu juhib eesistuja ehk piloot, hoovõtus osaleb kogu meeskond ning suurema kiiruse saamiseks on oluline meeskonna koostöö ja sõidurütm. Bobi kiirus on kuni 130 km/h.

Bobisõit sai alguse 19. saj. lõpul Šveitsis. Algatajaks peetakse inglast Wilson Smithi, kes ühendas 1885. a. laua abil 2 kelku ja sõitis selle kaksikkelguga Sankt Moritzist Celerinasse. Kelgu konstruktsiooni täiendas ameeriklane Townsend 1888.—89. a.; ta suurendas esikelgu jalaste pöördeulatust ja tegi tagakelgule rehataolise piduri. 1889. a. peeti esimesed bobisõiduvõistlused. Nüüdisaegse bobiga sarnaneva kelgu ehitas šveitslane C. Mathis (ka Matthys, Mathias) 1891. a. Šveitslane Rösinger konstrueeris 1903. a kelgule rooli ja jalgpiduri. 1927. a. ehitas šveitslane Fritz Feierabend esimese teraskelgu. Esimene bobirada (1610 m) ehitati 1902. a. Sankt Moritzis (varem sõideti mägiteedel ja kelguradadel). Bobisõitu harrastatakse Kesk- ja Lõuna-Euroopas ning Põhja-Ameerikas. 1928. a-ni võisteldi ka viiebobidel ja oli lubatud segavõistkond (3 meest ja 2 naist). Meeskonnas oli algaastail vastutav osa tagaistujal ehk päramehel; ta andis bobile starttimisel hoo ja pidurdas kurvide eel. Suurema laskumiskiiruse saamise määravaks teguriks peeti meeskonnaliikmete suurt kehakaalu. Nüüdisajal eelistatakse hea reageerimisvõimega atleetlikku sportlasetüüpi (bobisõitu on hakanud harrastama paljud endised kergejõustiklased) ja meeskonna koostööd.

1923. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Bobisõiduföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing*, lüh. FIBT), president on Klaus Kotter (Saksa FV). 1981. a. kuulus FIBT-sse 23 eri riigi bobisõiduföderatsiooni. EM-võistlusi on peetud järjepidevalt igal aastal, kahebobidel alates 1965. a-st ja neljabobidel 1967. a-st. MM-võistlusi on korraldatud 1924. ja 1928. a. (1924. ja 1928. a. toimusid koos olümpiamängudega) ning järjepidevalt igal aastal neljabobidel alates 1930. a-st (välja arvatud 1933 ja

Bobi tehnilised andmed

Kinnitatud nõuded	Kahebobi	Neljabobi
bobi pikkus (esijalase alguses tagajalase lõpuni; cm)	270	380
esijalaste pikkus (cm)	93	104
tagajalaste pikkus (cm)	115	127
jalaste laius (mm)	8	12
jalaste vahe (cm)	67	67
bobi kaal (kg)	175	230
mehitatud bobi maksimaalkaal (kg)	375	630

Olümpiamängude bobiraja andmed

Aasta	Raja pikkus (m)	Raja langus (m)	Kurvide arv
1924	1465	156	19
1928	1570	120	16
1932	2366	228	26
1936	1600	150	15
1948	1609	120	16
1952	1507	124	14
1956	1700	153	16
1964	1506	138	13
1968	1500	140	11
1972	1563	132	14
1976	1220	97	14
1980	1557	148	16

Bobisõit olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid	Esindatud riike
1924	1	33	5
1928	1	116	14
1932	2	41	8
1936	2	95	13
1948	2	71	9
1952	2	70	10
1956	2	100	14
1964	2	81	11
1968	2	89	11
1972	2	79	11
1976	2	95	15
1980	2	79	11

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	—	2	—
Belgia	—	1	1
Itaalia	3	4	2
Kanada	1	—	—
Rumeenia	—	—	1
Saksa DV	3	1	2
Saksa FV	3	3	2
Saksamaa	—	—	2
Suurbritannia	1	1	1
Šveits	6	6	6
USA	5	4	5

1940—46) ja kahebobidel 1931. a-st (välja arvatud 1940—46, kui võistlused jäid ära II maailmasõja tõttu).

Olümpiamängude kavva on bobisõit kuulunud 1924. a-st, esimestest taliolümpiamängudest alates. 1924. ja 1928. a. võisteldi nelja- ja viiebobidel, klasse eraldamata, võistlus nelja- ja kahebobidel on kavas 1932. a-st alates. Ainus kord jäid bobisõiduvõistlused pidamata 1960. a. Squaw Valley's (USA), sest seal ei olnud bobirada. Igast riigist võib kummalgi võistlusalal esineda 2 meeskonda. Bobi mõõtmed ja mehitatud bobi kaal peavad vastama kehtivaile nõudeile, paremust arvestatakse 4 laskumisaja summa järgi. Raja pikkus ja langus on olnud erisugune. 1976. a. (Innsbruckis) võisteldi esimest korda tehisjäärajal.

1924. a. olümpiamängudel võistlesid bobisõidus ainult Euroopa riikide sportlased, 1928. a-st alates on võistlustes osalenud ka Ameerika riikide meeskondi. NSV Liidus on bobisõitu seni vähe harrastatud ja Nõukogude sportlased ei ole olümpiamängude bobisõiduvõistlustest osa võtnud. Olümpiamedaleid on võitnud 11 riigi sportlased. Individuaalselt on edukaimad bobisõitjad olnud Bernhard Germeshausen (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Meinhard Nehmer (3 kuldmedalit, 1 pronksmedal) Saksa DV-st, Eugenio Monti (2 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Luciano De Paolis (2 kuldmedalit) Itaaliast, William Fiske ja Clifford Gray (kummalgi 2 kuldmedalit) USA-st, Andreas Ostler ja Lorenz Nieberl (kummalgi 2 kuldmedalit) Saksa FV-st, Josef Benz ja Erich Schärer (kummalgi 1 kuldmedal, 2 hõbemedalit ja 1 pronksmedal) ning Fritz Feierabend (3 hõbe- ja 2 pronksmedalit) Šveitsist.

KAHEBOBI

1932 Lake Placid (12/8)

1. USA I (Hubert Stevens, Curtis Stevens) 8.14,74
2. Šveits II (Reto Capadrutt, Oscar Geier) 8.16,28
3. USA II (John Heaton, Robert Minton) 8.29,15
4. Rumeenia (Alexandru Papană, Dumitru Hubert) 8.32,47
5. Saksamaa I (Hanns Kilian, Sebastian Huber) 8.35,36
6. Itaalia I (Theo di Montelera Rossi, Italo Casini) 8.36,33

1936 Garmisch-Partenkirchen (23/13)

1. USA I (Ivan Brown, Alan Washbond) 5.29,29
2. Šveits II (Fritz Feierabend, Joseph Beerli) 5.30,64
3. USA II (Gilbert Colgate, Richard Lawrence) 5.33,96
4. Suurbritannia (Frederick McEvoy, James Cardno) 5.40,25
5. Saksamaa I (Hanns Kilian, Hermann von Valta) 5.42,01
6. Saksamaa II (Fritz Grau, Albert Brehme) 5.44,71

1948 Sankt Moritz (16/9)

1. Šveits II (Felix Endrich, Friedrich Waller) 5.29,2
2. Šveits I (Fritz Feierabend, Paul Eberhard) 5.30,4
3. USA II (Frederick Fortune, Schuyler Carron) 5.35,3
4. Belgia I (Max Houben, Jacques Mouvet) 5.37,5
5. Suurbritannia I (William Coles, Raymond Collings) 5.37,9
6. Itaalia II (Mario Vitali, Dario Poggi) 5.38,0

1952 Oslo (18/9)

1. Saksa FV I (Andreas Ostler, Lorenz Nieberl) 5.24,54
2. USA I (Stanley Benham, Patrick Martin) 5.26,89
3. Šveits I (Fritz Feierabend, Stephan Waser) 5.27,71
4. Šveits II (Felix Endrich, Werner Spring) 5.29,15
5. Prantsusmaa II (André Robin, Henri Rivière) 5.31,98
6. Belgia I (Marcel Leclef, Albert Casteleyns) 5.32,51

1956 Cortina d'Ampezzo (25/14)

1. Itaalia I (Lamberto Dalla Costa, Giacomo Conti) 5.30,14
2. Itaalia II (Eugenio Monti, Renzo Alverà) 5.31,45

3. Šveits I (Max Angst, Harry Warburton) 5.37,46
4. Hispaania (Alfonso de Portago, Vicente Sartorius y Cabeza de Vaca) 5.37,60
5. USA I (Wightman Washbond, Patrick Biesiadecki) 5.38,16
6. USA II (Arthur Tyler, Edward Seymour) 5.40,08

1964 Innsbruck (21/11)

1. Suurbritannia I (Anthony Nash, Robin Dixon) 4.21,90
2. Itaalia II (Sergio Zardini, Romano Bonagura) 4.22,02
3. Itaalia I (Eugenio Monti, Sergio Siorpaes) 4.22,63
4. Kanada II (Victor Emery, Peter Kirby) 4.23,49
5. USA I (Lawrence McKillip, James Lamy) 4.24,60
6. Saksa D. v./Saksa FV (Franz Wörmann, Hubert Braun) 4.24,70

1968 Grenoble (22/11)

1. Itaalia I (Eugenio Monti, Luciano De Paolis) 4.41,54
2. Saksa FV I (Horst Floth, Pepi Bader) 4.41,54
3. Rumeenia I (Ion Panţuru, Nicolae Neagoe) 4.44,46
4. Austria I (Erwin Thaler, Reinhold Durnthaler) 4.45,13
5. Suurbritannia I (Anthony Nash, Robin Dixon) 4.45,16
6. USA I (Paul Lamey, Robert Huscher) 4.46,03

1972 Sapporo (21/11)

1. Saksa FV II (Wolfgang Zimmerer, Peter Utzschneider) 4.57,07
2. Saksa FV I (Horst Floth, Pepi Bader) 4.58,84
3. Šveits I (Jean Wicki, Edy Hubacher) 4.59,33
4. Itaalia I (Gianfranco Gaspari, Mario Armano) 5.00,45
5. Rumeenia I (Ion Panţuru, Ion Zangor) 5.00,53
6. Rootsi I (Carl-Erik Eriksson, Jan Johansson) 5.01,40

1976 Innsbruck (24/13)

1. Saksa DV II (Meinhard Nehmer, Bernhard Germeshausen) 3.44,42
2. Saksa FV I (Wolfgang Zimmerer, Manfred Schumann) 3.44,99
3. Šveits I (Erich Schärer, Josef Benz) 3.45,70
4. Austria II (Fritz Sperling, Andreas Schwab) 3.45,74
5. Saksa FV II (Georg Heibl, Fritz Ohlwärter) 3.46,13
6. Austria I (Werner Delle Karth, Franz Köfel) 3.46,37

1980 Lake Placid (20/11)

1. Šveits II (Erich Schärer, Josef Benz) 4.09,36
2. Saksa DV II (Bernhard Germeshausen, Hans-Jürgen Gerhardt) 4.10,93
3. Saksa DV I (Meinhard Nehmer, Bogdan Musiol) 4.11,08
4. Šveits I (Hans Hiltebrand, Walter Rahm) 4.11,32
5. USA II (Howard Siler, Richard Nalley) 4.11,73
6. USA I (Brent Rushlaw, Joseph Tyler) 4.12,12

NELJABOBI

1924 Chamonix (9/5)

1. Šveits I (Eduard Scherrer, Alfred Neveu, Alfred Schläppi, Heinrich Schläppi) 5.45,54
2. Suurbritannia II (Ralph Broome, Thomas Arnold, H. A. W. Richardson, Rodney Soher) 5.48,83
3. Belgia I (Charles Mulder, René Mortiaux, Paul van den Broeck, Victor Verschueren, Henri Willems) 6.02,29
4. Prantsusmaa II (Martin Berg, H. Aldebert, Georges André, Jean d'Aulan) 6.22,95
5. Suurbritannia I (William Horton, Allan Crabbe, Joe Fairlie, Cecil Pim) 6.40,71
6. Itaalia I (Lodovico Obexer, Massimo Fink, Paolo Herbert, Giuseppe Steiner, Aloise Allan Trenker) 7.15,41

1928 Sankt Moritz (23/14)

1. USA II (William Fiske, Nion

Tocker, Charles Mason, Clifford Gray, Richard Parke) 3.20,5
2. USA I (Jennison Heaton, David Granger, Lyman Hine, Thomas Doe, Jay O'Brien) 3.21,0
3. Saksamaa II (Hanns Kilian, Valentin Krempl, Hans Hess, Sebastian Huber, Hans Nägle) 3.21,9
4. Argentiina I (A. Gramajo, R. González, M. de María, R. Iglesias, J. Nash) 3.22,6
5. Argentiina II (E. Hope, J. del Carril, H. Milberg, H. Iglesias, H. Gramajo) 3.22,9
6. Belgia I (Ernest Casimir-Lambert, Martin Sedille-Courbon, Léon Tom, Max Houben, Walter Ganshof van der Meersch) 3.24,5

1932 Lake Placid (7/5)
1. USA I (William Fiske, Edward Eagan, Clifford Gray, Jay O'Brien) 7.53,68
2. USA II (Henry Homburger, Percy Bryant, Paul Stevens, Edmund Horton) 7.55,70
3. Saksamaa I (Hanns Kilian, Max Ludwig, Hans Mehlhorn, Sebastian Huber) 8.00,04
4. Šveits II (Reto Capadrutt, Hans Eisenhut, Carl Jenny, Oscar Geier) 8.12,18
5. Itaalia (Theo di Montelera Rossi, Agostini Lanfranchi, Gaetano Lanfranchi, Italo Casini) 8.24,21
6. Rumeenia (Alexandru Papană, Alexandru Ionescu, Ulise Petrescu, Dumitru Hubert) 8.24,22

1936 Garmisch-Partenkirchen (18/10)
1. Šveits II (Pierre Musy, Arnold Gartmann, Charles Bouvier, Joseph Beerli) 5.19,85
2. Šveits I (Reto Capadrutt, Hans Aichele, Fritz Feierabend, Hans Bütikofer) 5.22,73
3. Suurbritannia (Frederick McEvoy, James Cardno, Guy Dugdale, Charles Green) 5.23,41
4. USA I (Hubert Stevens, Crawford Merkel, Robert Martin, John Shene) 5.24,13
5. Belgia II (Max Houben, Marciel van Schelle, Louis de Ridder, Paul Graeffe) 5.28,92
6. USA II (Francis Tyler, James Bickford, Richard Lawrence, Max Bly) 5.29,0

1948 Sankt Moritz (15/9)
1. USA II (Francis Tyler, Patrick Martin, Edward Rimkus, William D'Amico) 5.20,1
2. Belgia (Max Houben, Freddy Mansveld, Louis-Georges Niels, Jacques Mouvet) 5.21,3
3. USA I (James Bickford, Thomas Hicks, Donald Dupree, William Dupree) 5.21,5
4. Šveits I (Fritz Feierabend, Friedrich Waller, Felix Endrich, Heinrich Angst) 5.22,1
5. Norra I (Arne Holst, Ivar Johansen, Reidar Berg, Alf Large) 5.22,5
6. Itaalia I (Nino Bibbia, Giancarlo Ronchetti, Edilberto Campadese, Luigi Cavalieri) 5.23,0

1952 Oslo (15/9)
1. Saksa FV (Andreas Ostler, Friedrich Kuhn, Lorenz Nieberl, Franz Kemser) 5.07,84
2. USA I (Stanley Benham, Patrick Martin, Howard Crossett, James Atkinson) 5.10,48
3. Šveits I (Fritz Feierabend, Albert Madörin, André Filippini, Stephan Waser) 5.11,70
4. Šveits II (Felix Endrich, Fritz Stöckli, Franz Kapus, Werner Spring) 5.13,98
5. Austria I (Karl Wagner, Franz Eckhart, Hermann Palka, Paul Aste) 5.14,74
6. Rootsi I (Kjell Holmström, Felix Fernström, Nils Landgren, Jan de Man Lapidoth) 5.15,01

1956 Cortina d'Ampezzo (21/13)
1. Šveits I (Franz Kapus, Gottfried Diener, Robert Alt, Heinrich Angst) 5.10,44

2. Itaalia II (Eugenio Monti, Ulrico Girardi, Renzo Alverà, Renato Mocellini) 5.12,10
3. USA I (Arthur Tyler, William Dodge, Charles Thomas Butler, James Lamy) 5.12,39
4. Šveits II (Max Angst, Albert Gartmann, Harry Warburton, Rolf Gerber) 5.14,27
5. Itaalia I (Dino De Martin, Giovanni De Martin, Giovanni Tabacchi, Carlo Da Prà) 5.14,66
6. Saksa ü. v./Saksa FV I (Hans Rösch, Martin Pössinger, Lorenz Nieberl, Silvester Wackerle) 5.18,02

1964 Innsbruck (18/11)
1. Kanada I (Victor Emery, Douglas Anakin, John Emery, Peter Kirby) 4.14,46
2. Austria I (Erwin Thaler, Adolf Koxeder, Josef Nairz, Reinhold Durnthaler) 4.15,48
3. Itaalia II (Eugenio Monti, Sergio Siorpaes, Benito Rigoni, Gildo Siorpaes) 4.15,60
4. Itaalia I (Sergio Zardini, Romano Bonagura, Sergio Mocellini, Perruccio Dalla Torre) 4.15,89
5. Saksa ü. v./Saksa FV (Franz Schelle, Otto Göbl, Ludwig Siebert, Josef Sterff) 4.16,19
6. USA I (William Hickey, Charles Pandolph, Reginald Benham, William Dundon) 4.17,23

1968 Grenoble (19/11)
1. Itaalia I (Eugenio Monti, Luciano De Paolis, Roberto Zandonella, Mario Armano) 2.17,39
2. Austria I (Erwin Thaler, Reinhold Durnthaler, Herbert Gruber, Josef Eder) 2.17,48
3. Šveits I (Jean Wicki, Hans Candrian, Willi Hofmann, Walter Graf) 2.18,04
4. Rumeenia I (Ion Panţuru, Nicolae Neagoe, Petre Hristovici, Gheorghe Maftei) 2.18,14
5. Saksa FV I (Horst Floth, Pepi Bader, Willi Schäfer, Frank Lange) 2.18,33
6. Itaalia II (Gianfranco Gaspari, Leonardo Cavallini, Giuseppe Rescigno, Andrea Clemente) 2.18,36

1972 Sapporo (18/11)
1. Šveits I (Jean Wicki, Edy Hubacher, Hans Leutenegger, Werner Camichel) 4.43,07
2. Itaalia I (Nevio De Zordo, Gianni Bonichon, Adriano Frassinelli, Corrado Dal Fabbro) 4.43,83
3. Saksa FV I (Wolfgang Zimmerer, Peter Utzschneider, Stefan Gaisreiter, Walter Steinbauer) 4.43,92
4. Šveits II (Hans Candrian, Heinz Schenker, Erwin Juon, Gaudenz Beeli) 4.44,56
5. Saksa FV II (Horst Floth, Pepi Bader, Donat Ertel, Walter Gilik) 4.45,09
6. Austria I (Herbert Gruber, Josef Oberhauser, Utz Chwalla, Josef Eder) 4.45,77

1976 Innsbruck (21/12)
1. Saksa DV I (Meinhard Nehmer, Jochen Babock, Bernhard Germeshausen, Bernhard Lehmann) 3.40,43
2. Šveits II (Erich Schärer, Ulrich Bächli, Rudolf Marti, Josef Benz) 3.40,89
3. Saksa FV I (Wolfgang Zimmerer, Peter Utzschneider, Bodo Bittner, Manfred Schumann) 3.41,37
4. Saksa DV II (Horst Schönau, Horst Bernhard, Harald Seifert, Raimund Bethge) 3.42,44
5. Saksa FV II (Georg Heibl, Hans Morant, Siegfried Radant, Fritz Ohlwärter) 3.42,47
6. Austria II (Werner Delle Karth, Andreas Schwab[1], Otto Breg, Franz Köfel) 3.43,21

[1] asendas vigastada saanud Heinz Krenni viimastel sõitudel

1980 Lake Placid (17/10)
1. Saksa DV I (Meinhard Nehmer, Bogdan Musiol, Bern-

hard Germeshausen, Hans-Jürgen Gerhardt) 3.59,92
2. Šveits I (Erich Schärer, Ulrich Bächli, Rudolf Marti, Josef Benz) 4.00,87
3. Saksa DV II (Horst Schönau, Roland Wetzig, Detlef Richter, Andreas Kirchner) 4.00,97
4. Austria I (Fritz Sperling, Heinrich Bergmüller, Franz Rednak, Bernhard Purkrabek) 4.02,62
5. Austria II (Walter Delle Karth, Franz Paulweber, Gerd Zaunschirm, Kurt Oberhöller) 4.02,95
6. Šveits II (Hans Hiltebrand, Ulrich Schindler, Walter Rahm, Armin Baumgartner) 4.03,69

ILUUISUTAMINE

Iluuisutamine on spordiala, mis hõlmab naiste ja meeste üksiksõidu, paarissõidu ning jäätantsu. Võisteldakse 30×60 m (ka 30×54 m) suurusel loodusliku või tehisjääga väljakul. Üksiksõitude kohustuslikku kavva (nn. koolisõitu) võetakse üheks hooajaks 9 figuuri, mis on jagatud 3 rühma. Igal võistlejal tuleb neist hooaja treeningkavva võtta 2 rühma. Võistluste jaoks loositakse 1 rühm, s. o. 3 figuuri, mida esitatakse terve hooaja vältel. Üldse on koolisõidus 41 figuuri. Lühikavas esitavad võistlejad 7 kohustuslikku elementi (hüpped, piruetid, sammud; aeg kuni 2 min.), vabakava koosneb võistleja ning tema treeneri valitud elementidest (aeg naistel 4, meestel 5 min.). Paarissõidus esitavad võistlejad lühikava (6 kohustuslikku elementi, aeg kuni 2 min.) ja vabakava (4,5 min.). Üksik- ja paarissõidu kohustuslikud elemendid määratakse rahvusvaheliselt kindlaks terveks hooajaks. Jäätantsus esitavad võistlejad 3 kohustuslikku tantsu, originaaltantsu ning vabakava; viimane koosneb kas 4-st eri laadi tantsust või vahelduvate rütmidega terviklikust muusikalisest kompositsioonist (aeg 4 min.). Kõigi lühi- ja vabakavade kompositsiooni ning muusika valivad sportlased koos oma treenerite ja ballettmeistritega. Võistlejate esinemist hindavad 9 kohtunikku 6 palli süsteemis. Lühi- ja vabakavu ning originaaltantsu hinnatakse 2 hindega: esimene hinne pannakse kava tehnilise täitmise, teine kava kunstilise esitamise eest. Kasutatakse järgmisi hindamiskoefitsiente: üksiksõidus koolisõit 0,6, lühikava 0,4 ja vabakava 1,0; paarissõidus koolisõit 0,4 ja vabakava 1,0.

Iseseisvaks spordialaks hakkas iluuisutamine kujunema 18. saj., kui ta sai Inglismaal, Prantsusmaal, Saksamaal, Austrias jm. varakate klasside meelelahutuseks. Tolleaegsed iluuisutamisvõistlused olid rohkem demonstratsioonesinemised kui spordivõistlused. Esimesed pärisvõistlused peeti 1872. a. Viinis, seal esinesid meesvõistlejad kooli- ning vabasõidus. Kolm aastat hiljem võistlesid samas linnas esmakordselt ka naisiluuisutajad. 1892. a. asutatud Rahvusvaheline Uisutamisliit (ingl. *International Skating Union*, lüh. ISU) juhib tänapäeval nii kiir- kui iluuisutamist. Esimesed ametlikud MM-võistlused meeste üksiksõidus korraldati 1896. a. Peterburis, naiste üksiksõidus 1906. a. Davosis. Edukaim on meeste üksiksõidus olnud rootslane Ulrich Salchow (10-kordne maailma- ja 9-kordne Euroopa meister 1898—1913) ning naiste üksiksõidus norralanna Sonja Henie (10-kordne maailma- ja 6-kordne Euroopa meister 1927—36). Paarissõidus on maailmameistreid selgitatud 1908. a-st ja jäätantsus 1952. a-st alates. MM-võistlused toimuvad igal aastal (vahele jäid 1915—21, 1940—46 ja 1961). EM-võistlusi on peetud meeste üksiksõidus alates 1891. a-st, naiste üksiksõidus ja paarissõidus

1930. a-st ning jäätantsus 1954. a-st igal aastal (vahele jäid 1915—21 ja 1940—46).

Venemaal avati esimene liuväli iluuisutamiseks 1865. a. Peterburis. Laialdasemalt hakati iluuisutamisega tegelema 1880. a-il, siis võtsid Vene sportlased esmakordselt osa ka rahvusvahelistest võistlustest. Sajandivahetusel jõudsid rahvusvahelise paremiku hulka Aleksandr Panšin ja Nikolai Panin-Kolomenkin. Esimesed Venemaa meistrivõistlused meeste üksiksõidus toimusid 1897. a. ja naiste üksiksõidus 1911. a. NSV Liidus hakati iluuisutamist laiemalt harrastama 1920. a-te II poolel. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused korraldati meeste üksiksõidus ning paarissõidus 1924. a., naiste üksiksõidus 1928. a. ja jäätantsus 1963. a. MM- ja EM-võistlustes on Nõukogude sportlased osalenud alates 1930. a-te lõpust. Kokku on nad võitnud (1981. a. kaasa arvatud) MM-võistlustel 29 kuld-, 23 hõbe- ja 12 pronksmedalit ning EM-võistlustel vastavalt 27, 29 ja 18 medalit. Edukaimad on olnud paarissõidus Irina Rodnina (10 MM- ja 10 EM-võistluste kuldmedalit; 1969—72 koos Aleksei Ulanoviga ja 1973—78 koos Aleksandr Zaitseviga) ning jäätantsus Ljudmila Pahhomova—Aleksandr Gorškov (6 MM- ja 6 EM-võistluste kuldmedalit). NSVL Iluuisutamisföderatsioon (1937—59 iluuisutamissektsioon) on ISU liige 1947. a-st.

Eestis toimusid esimesed iluuisutamisvõistlused 1915. a. Tallinnas. Kaks aastat hiljem korraldati esimesed Eesti meistrivõistlused, neist võttis osa 4 meesvõistlejat ja 4 paari. 1920. a-st on selgitatud meistreid ka naiste üksiksõidus. Eesti NSV meistrivõistlusi on peetud alates 1947. a-st. NSV Liidu meistri tiitli võitis Eesti NSV iluuisutajaist 1945. a. Vaike Paduri-

Iluuisutamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid	Osavõtjaid		Esindatud riike
		mehi	naisi	
1908	4	14	7	6
1920	3	14	12	8
1924	3	16	13	11
1928	3	23	27	12
1932	3	19	20	13
1936	3	41	43	17
1948	3	24	40	12
1952	3	29	34	15
1956	3	30	29	15
1960	3	35	36	14
1964	3	42	45	15
1968	3	46	50	17
1972	3	32	36	18
1976	4	47	51	17
1980	4	40	45	20

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	6	9	4
Belgia	1	—	1
Holland	1	2	—
Kanada	2	2	6
Norra	3	2	1
NSV Liit	7	6	1
Prantsusmaa	2	1	4
Rootsi	5	3	2
Saksa DV	1	3	4
Saksa FV	2	1	2
Saksamaa	3	2	—
Soome	1	1	—
Suurbritannia	4	3	6
Šveits	—	1	1
Tšehhoslovakkia	1	1	1
Ungari	—	2	4
USA	8	8	11
Venemaa	1	—	—

NSV Liidu iluuisutajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti	Medalid			Kohad		
	mehi	naisi		kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1960	2	2	1	—	—	—	—	—	1
1964	2	2	1	1	—	—	—	1	—
1968	5	5	3	1	1	—	—	1	—
1972	6	4	3	1	2	—	—	—	1
1976	9	7	4	2	2	—	2	1	—
1980	9	7	4	2	1	1	1	—	1

Kaljuvee. 1973. a. tulid NSV Liidu noortemeistriks Eesti NSV mitmekordsed jäätantsumeistrid Natalja Tokareva — Nikolai Salnikov.

Iluuisutamine kuulub taliolümpiamängude kavva alates 1924. a-st (1908. ja 1920. a. oli ta suveolümpiamängude kavas). Võisteldakse naiste ja meeste üksiksõidus (1908. a. olid kavas ka meeste eriharjutused), paarissõidus ning 1976. a. taliolümpiast alates ka jäätantsus. Igal iluuisutamisalal võib riik olla esindatud kuni 3 võistlejaga (paariga). 1924. a-ni olid esirinnas Skandinaaviamaade ja Suurbritannia iluuisutajad, hiljem tõusid paremiku hulka ka USA, Austria jmt. maa sportlased. Sotsialismimaadest on edukalt olümpiakonkurentsi lülitunud NSV Liidu, Saksa DV, Tšehhoslovakkia ja Ungari iluuisutajad. NSV Liidu iluuisutajad võistlesid esimest korda olümpiamängudel 1960. a. Kolm kuldmedalit on paarissõidus võitnud Irina Rodnina (1972. a. koos Aleksei Ulanoviga, 1976. ja 1980. a. koos Aleksandr Zaitseviga). Jäätantsus võitis esimese kuldmedali Nõukogude tantsupaar Ljudmila Pahhomova — Aleksandr Gorškov. Eesti iluuisutajad esinesid olümpiavõistlustel 1936. a. (paarissõitjad Helene Michelson — Eduard Hiiop), kuid edutult. Olümpiamängude parimad iluuisutajad on rootslane Gillis Grafström (1920—32 3 kuldmedalit, 1 hõbemedal), norralanna Sonja Henie (1928—36) ja Irina Rodnina (1972—80; kummalgi 3 kuldmedalit).

MEESTE ÜKSIKSÕIT

1908 London (9/5)

1. Ulrich Salchow (Rts.)	7/1886,5
2. Richard Johansson (Rts.)	10/1826,0
3. Per Thorén (Rts.)	14/1787,0
4. John Greig (Sbr.)	19/1554,5
5. A. March (Sbr.)	29/1160,0
6. Irving Brokaw (USA)	30/1201,0

Eriharjutused (3/2)

1. Nikolai Panin-Kolomenkin (Vene)	5/219
2. Arthur Cumming (Sbr.)	10/164
3. George Hall-Say (Sbr.)	15/104

1920 Antverpen (9/6)

1. Gillis Grafström (Rts.)	7,0/2838,50
2. Andreas Krogh (Norra)	18,0/2634,00
3. Martin Stixrud (Norra)	24,5/2561,50
4. Ulrich Salchow (Rts.)	25,5/2572,50
5. Sakari Ilmanen (Soome)	30,0/2458,00
6. Nathaniel Niles (USA)	49,0/1976,25

1924 Chamonix (11/9)

1. Gillis Grafström (Rts.)	10/2575,25
2. Wilhelm Böckl (Austria)	13/2518,75
3. Georges Gautschi (Šv.)	23/2233,50
4. Josef Sliva (Tšehh.)	28/2175,50
5. John Page (Sbr.)	36/2067,00
6. Nathaniel Niles (USA)	46/1921,25

1928 Sankt Moritz (17/10)

1. Gillis Grafström (Rts.)	12/2698,25
2. Wilhelm Böckl (Austria)	13/2682,50
3. Robert van Zeebroeck (Belgia)	27/2578,75
4. Karl Schäfer (Austria)	35/2471,75
5. Josef Sliva (Tšehh.)	36/2442,00
6. Marcus Nikkanen (Soome)	46/2379,50

1932 Lake Placid (12/8)

1. Karl Schäfer (Austria)	9/2602,0
2. Gillis Grafström (Rts.)	13/2514,5
3. Montgomery Wilson (Kan.)	24/2448,3
4. Marcus Nikkanen (Soome)	28/2420,1
5. Ernst Baier (Saksa)	35/2334,8
6. Roger Turner (USA)	40/2297,6

1936 Garmisch-Partenkirchen (25/12)

1. Karl Schäfer (Austria)	7/2959,0
2. Ernst Baier (Saksa)	24/2805,3
3. Felix Kaspar (Austria)	24/2801,0
4. Montgomery Wilson (Kan.)	30/2761,5
5. Henry Sharp (Sbr.)	34/2758,9
6. Jack Dunn (Sbr.)	42/2714,0

1948 Sankt Moritz (16/10)

1. Richard Button (USA)	10/1720,6
2. Hans Gerschwiler (Šv.)	23/1630,1
3. Edi Rada (Austria)	33/1603,2
4. John Lettengarver (USA)	36/1587,6
5. Ede Király (Ung.)	42/1569,6
6. James Grogan (USA)	62/1518,4

1952 Oslo (14/11)

1. Richard Button (USA)	9/1730,3
2. Helmut Seibt (Austria)	23/1621,3
3. James Grogan (USA)	24/1627,4
4. Hayes Jenkins (USA)	40/1571,3
5. Peter Firstbrook (Kan.)	43/1558,1
6. Carlo Fassi (It.)	50/1528,4

1956 Cortina d'Ampezzo (16/11)

1. Hayes Jenkins (USA)	13,0/1497,95
2. Ronald Robertson (USA)	16,0/1492,15
3. David Jenkins (USA)	27,0/1465,41
4. Alain Giletti (Pr.)	37,0/1436,75
5. Karol Divin (Tšehh.)	49,5/1388,26
6. Michael Booker (Sbr.)	53,5/1388,38

1960 Squaw Valley (19/10)

1. David Jenkins (USA)	10/1440,2
2. Karol Divin (Tšehh.)	22/1414,3
3. Donald Jackson (Kan.)	31/1401,0
4. Alain Giletti (Pr.)	31/1399,2
5. Timothy Brown (USA)	43/1374,1
6. Alain Calmat (Pr.)	54/1340,3

1964 Innsbruck (24/11)

1. Manfred Schnelldorfer (S. ü. v./SFV)	13/1916,9
2. Alain Calmat (Pr.)	22/1876,5
3. Scott Allen (USA)	26/1873,6
4. Karol Divin (Tšehh.)	32/1862,8
5. Emmerich Danzer (Austria)	42/1824,0
6. Thomas Litz (USA)	77/1764,7

1968 Grenoble (28/14)

1. Wolfgang Schwarz (Austria)	13/1904,1
2. Timothy Wood (USA)	17/1891,6
3. Patrick Péra (Pr.)	31/1864,5
4. Emmerich Danzer (Austria)	29/1873,0
5. Gary Visconti (USA)	52/1810,2
6. John Petkevich (USA)	56/1806,2
9. Sergei Tšetveruhhin (NSVL)	93/1737,0
18. Sergei Volkov (NSVL)	158/1632,0

1972 Sapporo (17/10)

1. Ondrej Nepela (Tšehh.)	9/2739,1
2. Sergei Tšetveruhhin (NSVL)	20/2672,4
3. Patrick Péra (Pr.)	28/2653,1
4. Kenneth Shelley (USA)	43/2596,0
5. John Petkevich (USA)	47/2591,5
6. Jan Hoffmann (SDV)	55/2567,6
8. Vladimir Kovaljov (NSVL)	80/2521,6
12. Juri Ovtšinnikov (NSVL)	104,5/2477,5

1976 Innsbruck (20/13)

1. John Curry (Sbr.)	11/192,74
2. Vladimir Kovaljov (NSVL)	28/187,64
3. Toller Cranston (Kan.)	30/187,38
4. Jan Hoffmann (SDV)	34/187,34
5. Sergei Volkov (NSVL)	53/184,08
6. David Santee (USA)	49/184,28
8. Juri Ovtšinnikov (NSVL)	75/180,04

1980 Lake Placid (17/10)

1. Robin Cousins (Sbr.)	13/189,48
2. Jan Hoffmann (SDV)	15/189,72
3. Charles Tickner (USA)	28/187,06
4. David Santee (USA)	34/185,52
5. Scott Hamilton (USA)	45/181,78
6. Igor Bobrin (NSVL)	55/177,40
10. Konstantin Kokora (NSVL)	91/168,18
Vladimir Kovaljov (NSVL)	katk.

NAISTE ÜKSIKSÕIT

1908 London (5/3)

1. Madge Syers (Sbr.)	5/1262,5
2. Elsa Rendschmidt (Saksa)	11/1055,0
3. Dorothy Greenhough-Smith (Sbr.)	15/960,5
4. Elna Montgomery (Rts.)	21/851,5
5. G. Lygett (Sbr.)	23/820,0

1920 Antverpen (6/4)

1. Magda Julin-Mauroy (Rts.)	12,0/913,50
2. Svea Norén (Rts.)	12,5/887,75
3. Theresa Weld (USA)	15,5/898,00
4. Phyllis Johnson (Sbr.)	18,5/869,50

5. Margot Moe (Norra)	22,5/859,75
6. Ingrid Gulbrandsen (Norra)	24,0/847,50

1924 Chamonix (8/6)

1. Herma Planck-Szabó (Austria)	7/2094,25
2. Beatrix Loughran (USA)	14/1959,00
3. Ethel Muckelt (Sbr.)	26/1750,50
4. Theresa Blanchard-Weld (USA)	27/1746,75
5. Andrée Joly (Pr.)	38/1623,50
6. Cecil Smith (Kan.)	44/1615,25

1928 Sankt Moritz (20/8)

1. Sonja Henie (Norra)	8/2452,25
2. Fritzi Burger (Austria)	25/2248,50
3. Beatrix Loughran (USA)	28/2254,50
4. Maribel Vinson (USA)	32/2224,50
5. Cecil Smith (Kan.)	32/2213,75
6. Constance Wilson (Kan.)	35/2173,00

1932 Lake Placid (15/7)

1. Sonja Henie (Norra)	7/2302,5
2. Fritzi Burger (Austria)	18/2167,1
3. Maribel Vinson (USA)	23/2158,5
4. Constance Samuel-Wilson (Kan.)	28/2131,9
5. Vivi-Anne Hultén (Rts.)	29/2129,5
6. Yvonne de Ligne (Belgia)	45/1942,5

1936 Garmisch-Partenkirchen (26/13)

1. Sonja Henie (Norra)	7,5/2971,4
2. Cecilia Colledge (Sbr.)	13,5/2926,8
3. Vivi-Anne Hultén (Rts.)	28,0/2763,2
4. Liselotte Landbeck (Belgia)	32,0/2753,2
5. Maribel Vinson (USA)	39,0/2720,9
6. Hedy Stenuf (Austria)	40,0/2713,3

1948 Sankt Moritz (25/10)

1. Barbara Scott (Kan.)	11/1467,7
2. Eva Pawlik (Austria)	24/1418,3
3. Jeannette Altwegg (Sbr.)	28/1405,5
4. Jiřina Nekolová (Tšehh.)	34/1386,8
5. Alena Vrzáňová (Tšehh.)	44/1377,4
6. Yvonne Sherman (USA)	62/1348,5

1952 Oslo (25/12)

1. Jeannette Altwegg (Sbr.)	14/1455,8
2. Tenley Albright (USA)	22/1432,2
3. Jacqueline du Bief (Pr.)	24/1422,0
4. Sonya Klopfer (USA)	36/1391,7
5. Virginia Baxter (USA)	50/1369,9
6. Suzanne Morrow (Kan.)	56/1344,0

1956 Cortina d'Ampezzo (21/11)

1. Tenley Albright (USA)	12/1866,39
2. Carol Heiss (USA)	21/1848,24
3. Ingrid Wendl (Austria)	39/1753,91
4. Yvonne de Montfort Sugden (Sbr.)	53/1722,83
5. Hanna Eigl (Austria)	52/1728,67
6. Carol Pachl (Kan.)	73/1702,23

1960 Squaw Valley (26/13)

1. Carol Heiss (USA)	9/1490,1
2. Sjoukje Dijkstra (Holl.)	20/1424,8
3. Barbara Roles (USA)	26/1414,9
4. Jana Mrázková (Tšehh.)	53/1338,7
5. Joan Haanappel (Holl.)	52/1331,9
6. Laurence Owen (USA)	57/1343,0

1964 Innsbruck (30/14)

1. Sjoukje Dijkstra (Holl.)	9/2018,5
2. Regine Heitzer (Austria)	22/1945,5
3. Petra Burka (Kan.)	25/1940,0
4. Nicole Hassler (Pr.)	38/1887,7
5. Miwa Fukuhara (Jp.)	50/1845,1
6. Peggy Fleming (USA)	59/1819,6

1968 Grenoble (31/15)

1. Peggy Fleming (USA)	9/1970,5
2. Gabriele Seyfert (SDV)	18/1882,3
3. Hana Mašková (Tšehh.)	31/1828,8
4. Albertina Noyes (USA)	40/1797,3
5. Beatrix Schuba (Austria)	51/1773,2
6. Zsuzsa Almássy (Ung.)	57/1757,0
12. Jelena Štšeglova (NSVL)	110/1670,4
16. Galina Gržibovskaja (NSVL)	144/1628,5

1972 Sapporo (19/14)

1. Beatrix Schuba (Austria)	9/2751,5
2. Karen Magnussen (Kan.)	23/2673,2
3. Janet Lynn (USA)	27/2663,1
4. Julie Holmes (USA)	39/2627,0

5. Zsuzsa Almássy (Ung.)	47/2592,4
6. Sonja Morgenstern (SDV)	53/2579,4
18. Marina Sanaja (NSVL)	160/2198,6

1976 Innsbruck (21/15)

1. Dorothy Hamill (USA)	9/193,80
2. Dianne de Leeuw (Holl.)	20/190,24
3. Christine Errath (SDV)	28/188,16
4. Anett Pötzsch (SDV)	33/187,42
5. Isabel de Navarre (SPV)	59/182,42
6. Wendy Burge (USA)	63/182,14
12. Jelena Vodorezova (NSVL)	104/175,58

1980 Lake Placid (22/15)

1. Anett Pötzsch (SDV)	11/189,00
2. Linda Fratianne (USA)	16/188,30
3. Dagmar Lurz (SPV)	28/183,04
4. Denise Biellmann (Šv.)	43/180,06
5. Lisa-Marie Allen (USA)	45/179,42
6. Emi Watanabe (Jp.)	48/179,04
16. Kira Ivanova (NSVL)	144/161,54

PAARISSÕIT

1908 London (6/2)

1. Anna Hübler, Heinrich Burger (Saksa)	5/56,0
2. Phyllis Johnson, James Johnson (Sbr.)	10/51,5
3. Madge Syers, Edgar Syers (Sbr.)	15/48,0

1920 Antverpen (16/6)

1. Ludowika Jakobsson, Walter Jakobsson (Soome)	7,0/80,75
2. Alexia Bryn, Yngvar Bryn (Norra)	15,5/72,75
3. Phyllis Johnson, Basil Williams (Sbr.)	25,0/66,25
4. Theresa Weld, Nathaniel Niles (USA)	28,5/62,50
5. Ethel Muckelt, S. Wallwork (Sbr.)	34,0/61,25
6. Géraldine Herbos, Georges Wagemans (Belgia)	41,5/56,00

1924 Chamonix (18/7)

1. Helene Engelmann, Alfred Berger (Austria)	9,0/74,50
2. Ludowika Jakobsson, Walter Jakobsson (Soome)	18,5/71,75
3. Andrée Joly, Pierre Brunet (Pr.)	22,0/69,25
4. Ethel Muckelt, John Page (Sbr.)	30,5/69,50
5. Géraldine Herbos, Georges Wagemans (Belgia)	37,0/61,75
6. Theresa Blanchard-Weld, Nathaniel Niles (USA)	39,0/63,50

1928 Sankt Moritz (26/10)

1. Andrée Joly, Pierre Brunet (Pr.)	14/100,50
2. Lilly Scholz, Otto Kaiser (Austria)	17/99,25
3. Melitta Brunner, Ludwig Wrede (Austria)	29/93,25
4. Beatrix Loughran, Sherwin Badger (USA)	43/87,50
5. Ludowika Jakobsson, Walter Jakobsson (Soome)	51/84,00
6. Josy van Leberghe, Robert van Zeebroeck (Belgia)	54/83,00

1932 Lake Placid (14/4)

1. Andrée Brunet-Joly, Pierre Brunet (Pr.)	12/76,7
2. Beatrix Loughran, Sherwin Badger (USA)	16/77,5
3. Emilia Rotter, László Szollás (Ung.)	20/76,4
4. Olga Orgonista, Sándor Szalay (Ung.)	28/72,2
5. Constance Samuel-Wilson, Montgomery Wilson (Kan.)	35/69,6
6. Frances Claudet, Chauney Bangs (Kan.)	36/68,9

1936 Garmisch-Partenkirchen (36/12)

1. Maxi Herber, Ernst Baier (Saksa)	11,0/103,3
2. Ilse Pausin, Erik Pausin (Austria)	19,5/102,7
3. Emilia Rotter, László Szollás (Ung.)	32,5/97,6
4. Piroska Szekrényessy, Attila Szekrényessy (Ung.)	38,5/95,8
5. Maribel Vinson, George Hill (USA)	46,5/93,4
6. Louise Bertram, Stewart Reburn (Kan.)	68,5/88,3
18. Helene Michelson, Eduard Hiiop (Eesti)	?/60,9

1948 Sankt Moritz (30/11)
1. Micheline Lannoy, Pierre Baugniet (Belgia) 17,5/123,5
2. Andrea Kékessy, Ede Király (Ung.) 26,0/122,2
3. Suzanne Morrow, Wallace Diestelmeyer (Kan.) 31,0/121,0
4. Yvonne Sherman, Robert Swenning (USA) 53,0/116,4
5. Winifred Silverthorne, Dennis Silverthorne (Sbr.) 53,0/116,3
6. Karol Kennedy, Michael Kennedy (USA) 59,5/115,9

1952 Oslo (26/9)
1. Ria Falk, Paul Falk (SFV) 11,5/102,6
2. Karol Kennedy, Michael Kennedy (USA) 17,5/100,6
3. Marianna Nagy, László Nagy (Ung.) 31,0/97,4
4. Jennifer Nicks, John Nicks (Sbr.) 39,0/95,4
5. Frances Dafoe, Norris Bowden (Kan.) 48,0/94,4
6. Janet Gerhauser, John Nightingale (USA) 54,0/92,6

1956 Cortina d'Ampezzo (22/7)
1. Elisabeth Schwarz, Kurt Oppelt (Austria) 14,0/101,8
2. Frances Dafoe, Norris Bowden (Kan.) 16,0/101,9
3. Marianna Nagy, László Nagy (Ung.) 32,0/99,3
4. Marika Kilius, Franz Ningel (S. ü. v./SFV) 35,5/98,9
5. Carole Ormaca, Robin Greiner (USA) 56,0/96,4
6. Barbara Wagner, Robert Paul (Kan.) 54,5/96,7

1960 Squaw Valley (26/7)
1. Barbara Wagner, Robert Paul (Kan.) 7,0/80,4
2. Marika Kilius, Hans-Jürgen Bäumler (S. ü. v./SFV) 19,0/76,8
3. Nancy Ludington, Ronald Ludington (USA) 27,5/76,2
4. Maria Jelinek, Otto Jelinek (Kan.) 26,0/75,9
5. Margret Göbl, Franz Ningel (S. ü. v./SFV) 36,0/72,5
6. Nina Žuk, Stanislav Žuk (NSVL) 38,0/72,3
9. Ljudmila Beloussova, Oleg Protopopov (NSVL) 60,5/68,6

1964 Innsbruck (34/7)
1. Ljudmila Beloussova, Oleg Protopopov (NSVL) 13,0/104,4
2. Marika Kilius, Hans-Jürgen Bäumler (S. ü. v./SFV) diskv.[1]
3. Debbi Wilkes, Guy Revell (Kan.) 35,5/98,5
4. Vivian Joseph, Roland Joseph (USA) 35,5/98,2
5. Tatjana Žuk, Aleksandr Gavrilov (NSVL) 45,0/96,6
6. Gerda Johner, Rüdi Johner (Šv.) 56,0/95,4

[1] M. Kiliuse ja H.-J. Bäumleri tulemus (15/103,6) tühistati 1966. a., sest selgus, et nad olid enne võistlusi alla kirjutanud lepingule siirduda elukutseliseks. Nad tagastasid samal aastal medalid ROK-ile.

1968 Grenoble (36/9)
1. Ljudmila Beloussova, Oleg Protopopov (NSVL) 10/315,2
2. Tatjana Šesternjova-Žuk, Aleksandr Gorelik (NSVL) 17/312,3
3. Margot Glockshuber, Wolfgang Danne (SFV) 30/304,4
4. Heidemarie Steiner, Heinz-Ulrich Walther (SDV) 37/303,1
5. Tamara Moskvina, Aleksei Mišin (NSVL) 44/300,3
6. Cynthia Kauffman, Ronald Kauffman (USA) 58/297,0

1972 Sapporo (32/10)
1. Irina Rodnina, Aleksei Ulanov (NSVL) 12/420,4
2. Ljudmila Smirnova, Andrei Suraikin (NSVL) 15/419,4
3. Manuela Gross, Uwe Kagelmann (SDV) 29/411,8
4. Jojo Starbuck, Kenneth Shelley (USA) 35/406,8
5. Almut Lehmann, Herbert Wiesinger (SFV) 52/399,8
6. Irina Tšernjajeva, Vassili Blagov (NSVL) 52/399,1

1976 Innsbruck (28/9)
1. Irina Rodnina, Aleksandr Zaitsev (NSVL) 9/140,54

2. Romy Kermer, Rolf Österreich (SDV) 21/136,35
3. Manuela Gross, Uwe Kagelmann (SDV) 34/134,57
4. Irina Vorobjova, Aleksandr Vlassov (NSVL) 35/134,52
5. Tai Babilonia, Randy Gardner (USA) 36/134,24
6. Kerstin Stolfig, Veit Kempe (SDV) 59/129,57
9. Marina Leonidova, Vladimir Bogoljubov (NSVL) 76/127,06

1980 Lake Placid (22/7)
1. Irina Rodnina, Aleksandr Zaitsev (NSVL) 9/147,26
2. Marina Tšerkassova, Sergei Šahrai (NSVL) 19/143,80
3. Manuela Mager, Uwe Bewersdorff (SDV) 33/140,52
4. Marina Pestova, Stanislav Leonovitš (NSVL) 31/141,14
5. Caitlin Carruthers, Peter Carruthers (USA) 46/137,38
6. Sabine Baess, Tassilo Thierbach (SDV) 53/136,00

JÄÄTANTS

1976 Innsbruck (36/9)
1. Ljudmila Pahhomova, Aleksandr Gorškov (NSVL) 9/209,92
2. Irina Moissejeva, Andrei Minenkov (NSVL) 20/204,88
3. Colleen O'Connor, James Millns (USA) 27/202,64
4. Natalja Linitšuk, Gennadi Karponossov (NSVL) 35/199,10
5. Krisztina Regőczy, András Sallay (Ung.) 48,5/195,92
6. Matilde Ciccia, Lamberto Ceserani (It.) 58,5/191,46

1980 Lake Placid (24/8)
1. Natalja Linitšuk, Gennadi Karponossov (NSVL) 13/205,48
2. Krisztina Regőczy, András Sallay (Ung.) 14/204,52
3. Irina Moissejeva, Andrei Minenkov (NSVL) 27/201,86
4. Liliana Řeháková, Stanislav Drastich (Tšehh.) 39/198,02
5. Jayne Torvill, Christopher Dean (Sbr.) 42/197,12
6. Lorna Wighton, John Dowding (Kan.) 54/193,80
8. Natalja Bestemjanova, Andrei Bukin (NSVL) 75/188,18

JÄÄHOKI

Jäähokit mängitakse 1,15—1,22 m kõrguste poortidega piiratud, kumerate nurkadega jääväljakul, mille pikkus on 56—61 m ja laius 26—30 m. Väljaku kummaski otsas, otspoordist 4 m kaugusel punase väravajoone keskel, on värav (kõrgus 1,22 m, laius 1,83 m, sügavus 60—100 cm) ning selle ees punase joonega tähistatud väravaala. Väravajoontevaheline väljak on jaotatud punase keskjoonega pooleks ja 2 sinise joonega 3 osaks: kaitse-, kesk- ja ründetsooniks. Ühe väljakuküljе keskel paiknevad poordi taga istekohad kummagi meeskonna jaoks, vastasküljel on kohtunike kohad ja mängijate nn. karistuspingid (vähemalt 8 kohta); ühe meeskonna istekohad peavad olema teise omadest eraldatud. Külgpoortides on väljastpoolt avatavad ja väljapoole avanevad uksed, mille kaudu võistlejad saavad väljakule minna ja sealt ära tulla.

Jäähokimeeskonda kuulub 2 väravavahti ja 18 väljakumängijat (sealhulgas kapten). Väljakul on korraga 6 mängijat: väravavaht, 2 kaitse- ja 3 ründemängijat. Väljakumängijad kannavad dressi all õla-, küünarnuki-, kubeme- ja põlve-säärekaitseid ning tavaliselt peas slemmi (kiivritaoline peakate) koos lõuakaitsega. Hokiuisud on kõrged (uisutera esi- ja tagaosa kumer). Hokikepi

varre pikkus on 135 cm, laba pikkus 37 ja laius 5—7,5 cm. Väravavahi varustus erineb mõnevõrra väljakumängijate omast. Ta kannab erilisi tugevdatud kindaid, dressi peal laiemaid säärekaitseid ja enamasti ka näokaitset. Uisk on madalam ning tera keskosa ülapool sakiline, et litter uisutera ja saapa vahelt läbi ei mahuks. Väravavahi hokikepi varre alumine osa (61 cm) ja kepilaba on veidi laiemad (9 cm). Hokilitter on vulkaniseeritud kummist, litri läbimõõt on 7,62 cm, paksus 2,54 cm ja kaal 156—170 g.

Jäähokit mängitakse 3×20 min. (puhas mänguaeg), vaheajad kestavad 15 min. (1978. a-ni olid 10 min.); meeskonnad vahetavad väljakupooli 2 esimese kolmandikaja järel. Võidab see meeskond, kes suudab rohkem kordi litrit vastase väravasse lüüa (loeb ka omavärav). Mängu kestel võib väljakumängijaid vahetada mängu katkestamata (väljavahetatav mängija peab lahkuma enne, kui vahetusmängija väljakule tuleb). Väravavahti tavaliselt ei vahetata, kuid vajaduse korral võib teda asendada varuväravavaht. Määruste rikkumise pärast väljakult eemaldatud mängija võib mängust uuesti osa võtta pärast karistusaja (2 min., 5 min., distsiplineerimatu käitumise eest 10 min.) möödumist. Tema asendamine 2- või 5-minutise karistusaja puhul teise mängijaga ei ole lubatud. Väravavahti määruste esmakordse rikkumise pärast väljakult ei eemaldata, tema eest peab kandma karistust üks väljakumängijaist.

Jäähoki kodumaa on Kanada, esimene ametlik võistlus korraldati 3. III 1875 Montrealis. 1880. a. koostasid Montreali McGilli ülikooli üliõpilased W. Robertson ja R. Smith võistlusmäärused (9-liikmeline meeskond, painutatud otsaga kepp, puust või kummist litter, 60×30 m suurune poortideta mänguväljak). 1890. a. asutati esimene amatööride jäähokiliit (ingl. *Ontario Hockey Association*) ja meeskonna koosseisu vähendati 9-lt 7-le. 1893. a. kinkis Kanada kindralkuberner lord Stanley meisterliigale rändauhinnaks karika (ingl. *Stanley Cup*); sellest ajast alates on igal aastal peetud Stanley karika võistlusi (1910. a-st elukutseliste meeskondade vahel). 1908. a. asutati Kanadas esimene elukutseliste jäähokiliiga (ingl. *Ontario Professional League*). Amatöörmeeskonnad on 1907.—08. a-st võistelnud Allani karika pärast (ingl. *Allan Cup*, asutanud Montagu Allan). Kanadast levis jäähoki USA-sse, 1896. a. asutati New Yorgis esimene amatöörmängijate liit. Mõlemal maal on põhiline elukutseliste jäähoki, paremad mängijad kuuluvad Põhja-Ameerika elukutseliste jäähokiliigasse. See on 1917. a. Kanadas asutatud *National Hockey League* (lüh. NHL), millega 1979. a. ühines USA *World Hockey Association* (lüh. WHA, moodustatud 1972). NHL-i kõrgeim auhind on Stanley rändkarikas (WHA-l oli Maailma karikas, ingl. AVCO *World Cup*).

Euroopas areneb jäähoki jääpallist 19. saj. lõpul; jäähokiklubid moodustati Šveitsis, Prantsusmaal ja Saksamaal. 1908. a. asutati Pariisis Rahvusvaheline Jäähokiliit (pr. *Ligue Internationale de Hockey sur Glace*, lüh. LIHG, ingl. *International Ice Hockey Federation*, lüh. IIHF). 1981. a. kuulusid IIHF-i 31 maa jäähokiföderatsioonid; president on 1975. a-st alates Günther Sabetzki (Saksa FV). Jäähoki EM-võistlusi on korraldatud 1910. a-st alates igal aastal (välja arvatud 1915—20 ja 1940—46, kui nad jäid ära maailmasõdade tõttu); 1930. ja 1931. a. ning alates 1933. a-st on EM-võistlused toimunud koos MM-võistlustega (peetakse eraldi arvestust). MM-võistlused korraldati esimest korda 1930. a., kuid tagantjärele tunnistati nendeks ka 1924. ja 1928. a. taliolümpiamängude jäähokivõistlused. MM-võistlusi on peetud igal aastal (välja arvatud 1940—46), 1971. a-ni ühendati nad olümpiamängude aastal olümpiaturniiriga, 1980. a-st MM turniiri olümpiamängude aastal ei korraldata. 1977. a-st alates võivad EM- ja MM-võistlustes osaleda peale amatööride ka elukutselised mängijad.

NSV Liidus peeti esimest korda jäähoki meistrivõistlused 1946/47. a. talvel. Rahvusvahelistes turniirides (sealhulgas EM- ja MM-võistlustes) on NSV Liidu jäähokimängijad osalenud 1954. a-st alates ja nad kuuluvad maailma tugevaimate hulka: NSV Liidu jäähokikoondis on tulnud ajavahemikus 1954—81 17 korda maailmameistriks. Tegevust juhib NSVL Jäähokiföderatsioon (1947—59 üleliiduline jäähokisektsioon), mis kuulub 1953. a-st IIHF-i.

Eestis asutas Raoul Saue 1932. a. Tallinnas «Kalevi» jäähokimeeskonna ning sama aasta 13. veebr. peeti esimene võistlus («Kalevi» A- ja B-meeskonna vahel). Esimesed Eesti meistrivõistlused toimusid 1934. a., esimene maavõistlus korraldati Soome esindusmeeskonnaga 1937. a. Helsingis (võitis Soome meeskond 2:1). Eesti NSV meistrivõistlusi on peetud 1945/46. a. talihooajast alates (1941. a. meistrivõistlused jäid kevadise sula tõttu pooleli). Tegevust juhib ENSV Jäähokiföderatsioon.

Olümpiamängudel korraldati esimest korda jäähokiturniir 1920. a. Antverpenis väljaspool ametlikku kava (mitmes teatmeteoses on see antud ametliku olümpiaturniirina). Ametlikus kavas on jäähoki olnud I taliolümpiamängudest (1924) alates. Igalt maalt võib võistelda 1 meeskond. Meeskondade arvuline koosseis ja võistlussüsteem on olnud taliolümpiamängudel mitmesugune. 1924. a. võistles 8 meeskonda 2 alagrupis, kummastki pääsesid 2 paremat meeskonda poolfinaali, finaalis mängisid võitjad omavahel 1. ja 2. ning kaotajad 3. ja 4. koha pärast. 1928. a. osales 11 maa esindust, neist lubati Kanada meeskond otse finaalturniirile, ülejäänud meeskonnad loositi 3 alagruppi ja finaalturniirile sai igast parim. 1932. a. taliolümpiamängudest võttis osa ainult 4 meeskonda ning nad pidasid 2-ringilise turniiri. 1936. a. talimängudest võeti osa rohkearvuliselt: 15 meeskonda mängis 4 alagrupis ja igast pääsesid 2 paremat poolfinaalturniirile. Sellel mängiti 2 alagrupis ning kummastki said 2 paremat finaalturniirile. 1948. ja 1952. a. võistlesid 9 meeskonda turniirisüsteemis. 1956. (10 meeskonda) ja 1960. a. taliolümpiamängudel (9 meeskonda) mängiti 3 alagrupis, igast jätkasid 2 paremat finaalturniiril. 1964. a. selgitati 16 meeskonna hulgast 8 finaalturniiris osalejat valikmängudega. 1968. a. taliolümpiamängudel võistles 14 meeskonda. Nende hulgast lubati eelmise aasta MM-võistluste 5 paremat (NSV Liidu, Rootsi, Kanada, Tšehhoslovakkia ja USA meeskond) otse finaalturniirile ning ülejäänud meeskondade hulgast selgitati 3

Medalite jagunemine maade järgi[1]

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Kanada	5	2	2
NSV Liit	5	1	1
Rootsi	—	2	2
Saksa FV	—	—	1
Saksamaa	—	—	1
Suurbritannia	1	—	1
Šveits	—	—	2
Tšehhoslovakkia	—	3	2
USA	2	5	1

[1] Ei ole arvestatud 1920. a. Antverpenis peetud jäähokiturniiri tulemusi.

NSV Liidu meeskonna mängud teiste riikide meeskondadega

	Peetud mänge	Võite	Viike	Kaotusi	Väravate suhe
Austria	1	1	—	—	16:3
Holland	1	1	—	—	17:4
Jaapan	1	1	—	—	16:0
Kanada	5	4	—	1	21:14
Poola	3	3	—	—	33:5
Rootsi	7	5	2	—	30:13
Saksa DV	1	1	—	—	9:0
Saksa FV	6	6	—	—	49:5
Soome	6	6	—	—	44:11
Šveits	2	2	—	—	25:3
Tšehhoslovakkia	6	5	—	1	35:24
Ungari	1	1	—	—	19:1
USA	7	5	—	2	37:14

finaalturniirist osavõtjat valikmängudega. 1972. a. talimängudel sai NSV Liidu meeskond eriotsuse põhjal otse finaalturniirile ja talle lisaks selgitati 5 paremat valikmängudes 10 meeskonna hulgast. 1976. a. korraldati 12 meeskonnale valikmängud ning 6 paremat said finaalturniirile. 1980. a. talimängudel mängisid 12 meeskonda 2 alagrupis. Võisteldi turniirisüsteemis ja kummagi alagrupi 2 parimat said finaalturniirile (alagrupist edasipääsenud meeskonnad finaalis omavahel ei mänginud, arvestati alagrupimängu). Alagruppide 3. kohale tulnud meeskonnad selgitasid omavahelises mängus 5. ja 6. koha.

1924.—52. a. taliolümpiamängudel oli tugevaim Kanada jäähokimeeskond (ainult 1936. a. tuli võitjaks Suurbritannia esindus). NSV Liidu jäähokimängijad on osalenud taliolümpiamängudes 1956. a-st alates ning võitnud kuldmedali 1956. a. ja järjepidevalt 1964.—76. a. Medaleid on võitnud 9 maa meeskonnad. Individuaalselt on olnud parimad NSV Liidust Vitali Davõdov, Anatoli Firsov, Viktor Kuzkin, Aleksandr Ragulin (igaühel 3 kuldmedalit), Valeri Harlamov, Aleksandr Maltsev, Boriss Mihhailov, Vladimir Petrov, Vladislav Tretjak, Valeri Vassiljev (igaühel 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedal) ja Veniamin Aleksandrov (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal), USA-st William Cleary, John Mayasich, Richard Meredith, Weldon Olson ja Richard Rodenheiser (igaühel 1 kuld- ja 1 hõbemedal) ning Tšehhoslovakkiast Jiří Holík (2 hõbe- ja 2 pronksmedalit), Oldřich Machač, František Pospíšil (mõlemal 2 hõbemedalit ja 1 pronksmedal), Josef Černý ja Vladimír Dzurilla (mõlemal 1 hõbemedal ja 2 pronksmedalit).

1920 Antverpen (7)[1]

1. Kanada (O. Benson, Robert Benson, Walter Byron, Frank Frederickson, Christian Fridfinnson, Michael Goodman, Haldor Halderson, Konrad Johannesson, Allan Woodman)
2. USA (Raymond Bonney, Anthony Conroy, Herbert Drury, Edward Fitzgerald, George Geran, Frank Goheen, Joseph McCormick, Lawrence McCormick, Frank Synott, Leon Tuck, Cyril Weidenborner)
3. Tšehhoslovakkia (Adolf Dušek, Karel Hartmann, Vilém Loos, Jan Palouš, Jan Peka, Karel Pešek-Káďa, Josef Šroubek, Otakar Vindyš)
4. Rootsi (Vilhelm Arwe, Erik Burman, Seth Howander, Georg Johansson, Einar Lindqvist, Einar Lundell, Anton Mattsson, Nils Molander, Sven Säfwenberg, Einar Svensson)

[1] Omapärase süsteemiga turniir peeti väljaspool ametlikku kava. Kanada ja USA esindused osutusid Euroopa meeskondadest palju tugevamaks. Nende omavahelise, esikoha pärast peetud mängu võitis Kanada 2:0. 3. koha pärast mängisid Tšehhoslovakkia ja Rootsi meeskond, võitis Tšehhoslovakkia 1:0.

1924 Chamonix (8)

1. Kanada (Jack Cameron, Ernest Collett, Albert McCaffery, Harold McMunn, Duncan Munro, Beattie Ramsay, Cyril Slater, Reginald Smith, Harry Watson)
2. USA (Clarence Abel, Herbert Drury, Alphonse Lacroix, John Langley, John Lyons, Justin McCarthy, Willard Rice, Irving Small, Frank Synott)
3. Suurbritannia (W. Anderson, Lorne Carr-Harris, Colin Carruthers, Eric Carruthers, Guy Clarkson, Ross Cuthbert, George Holmes, Hamilton Jukes, Edward Pitblado, Blane Sexton)
4. Rootsi (Ruben Allinger, Vilhelm Arwe, Erik Burman, Birger Holmqvist, Gustaf Johansson, Hugo Johansson, Karl Josefsson, Ernst Karlberg, Nils Molander, Einar Olsson)

Poolfinaal:

Kanada—Suurbritannia	19:2
USA—Rootsi	20:0

Finaal:

Kanada—USA	6:1
Suurbritannia—Rootsi	4:3

1928 Sankt Moritz (11)

1. Kanada (Charles Delahay, Frank Fisher, Louis Hudson, Norbert Mueller, Herbert Plaxton, Hugh Plaxton, Roger Plaxton, John Porter, Frank Sullivan, Joseph Sullivan, Ross Taylor, David Trottier)
2. Rootsi (Carl Abrahamsson, Emil Bergman, Birger Holmqvist, Gustaf Johansson, Henry Johansson, Nils Johansson, Ernst Karlberg, Erik Larsson, Bertil Linde, Sigurd Oberg, Vilhelm Petersén, Kurt Sucksdorff)
3. Šveits (Giannin Andreossi, Mezzi Andreossi, Robert Breiter, Louis Dufour, Charles Fasel, Albert Geromini, Fritz Kraatz, Arnold Martignoni, Heini Meng, Anton Morosani, Luzius Rüedi, Richard Torriani)
4. Suurbritannia (W. Brown, Colin Carruthers, Eric Carruthers, Ross Cuthbert, B. Fawcett, H. Greenwood, P. Melland, G. Rogers, Blane Sexton, W. Speechley, U. Tait, C. Wylde)

1932 Lake Placid (4)

1. Kanada (William Cockburn, Clifford Crowley, Albert Duncanson, George Garbutt, Roy Hinkel, Victor Lindquist, Norman Malloy, Walter Monson, Kenneth Moore, Romeo Rivers, Harold Simpson, Hugh Sutherland, Stanley Wagner, Aliston Wise)
2. USA (Osborn Anderson, John Bent, John Chase, John Cookman, Douglas Everett, Franklin Farrell, Joseph Fitzgerald, Edward Frazier, John Garrison, Gerard Hallock, Robert Livingston, Francis Nelson, Winthrop Palmer, Gordon Smith)
3. Saksamaa (Rudolf Ball, Alfred Heinrich, Erich Herker, Gustav Jaenecke, Werner Korff, Walter Leinweber, Erich Römer, Martin Schröttle, Marquardt Slevogt, Georg Strobl)

1928. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	Väravaid	Punkte
1. Kanada	●	11:0	13:0	14:0	38:0	6
2. Rootsi	0:11	●	4:0	3:1	7:12	4
3. Šveits	0:13	0:4	●	4:0	4:17	2
4. Suurbritannia	0:14	1:3	0:4	●	1:21	0

1932. 2-ringiline turniir:

	1.	2.	3.	4.	Väravaid	Punkte
1. Kanada	●	2:1	4:1	9:0		
		2:2	5:0	10:0	32:4	11
2. USA	1:2	●	7:0	4:1		
	2:2		8:0	5:0	27:5	9
3. Saksamaa	1:4	0:7	●	2:1		
	0:5	0:8		4:1	7:26	4
4. Poola	0:9	1:4	1:2	●		
	0:10	0:5	1:4		3:34	0

1936. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	Väravaid	Punkte
1. Suurbritannia	●	2:1	0:0	5:0	7:1	5
2. Kanada	1:2	●	1:0	7:0	9:2	4
3. USA	0:0	0:1	●	2:0	2:1	3
4. Tšehhoslovakkia	0:5	0:7	0:2	●	0:14	0

4. Poola (Adam Kowalski, Aleksander Kowalski, Włodzimierz Krygier, Witalis Ludwiczak, Czesław Marchewczyk, Kazimierz Materski, Albert Mauer, Roman Sabiński, Kazimierz Sokołowski, Józef Stogowski)

1936 Garmisch-Partenkirchen (15)

1. Suurbritannia (Alexander Archer, James Borland, Edgar Brenchley, James Chappell, John Coward, Gordon Dailley, Gerry Davey, Carl Erhardt, James Foster, John Kilpatrick, Archibald Stinchcombe, Robert Wyman)
2. Kanada (Maxwell Deacon, Kenneth Farmer-Horn, Hugh Farquharson, James Haggarty, Walter Kitchen, Raymond Milton, Francis Moore, Herman Murray, Arthur Nash, David Neville, Ralph Saint Germain, Alexander Sinclair, William Thomson)
3. USA (John Garrison, August Kammer, Philip LaBattė, John Lax, Thomas Moone, Elbridge Ross, Paul Rowe, Francis Shaugnessy, Gordon Smith, Francis Spain, Frank Stubbs)
4. Tšehhoslovakkia (Josef Boháč, Alois Cetkovský, Karel Hromádka, Drahoš Jirotka, Zdeněk Jirotka, Jan Košek, Oldřich Kučera, Josef Maleček, Jan Peka, Jaroslav Pušbauer, Jiří Tožička, Ladislav Troják, Walter Ullrich)

1948 Sankt Moritz (9)

1. Kanada (Murray Dowey, Bernard Dunster, Orval Gravelle, Patrick Guzzo, Walter Halder, Thomas Hibbert, Ross King, Henri-André Laperrière, John Lecompte, George Mara, Albert Renaud, Reginald Schroeter, Irving Taylor)
2. Tšehhoslovakkia (Vladimír Bouzek, Augustin Bubník, Jaroslav Drobný, Přemysl Hajný, Zdeněk Jarkovský, Vladimír Kobranov, Stanislav Konopásek, Bohumil Modrý, Miloslav Pokorný, Václav Roziňák, Miroslav Sláma, Karel Stibor, Vilém Šťovík, Oldřich Zábrodský, Vladimír Zábrodský, Ladislav Troják, Josef Trousílek)
3. Šveits (Alfred Bieler, Heinrich Boller, Hans Bänninger, Ferdinand Cattini, Hans Cattini, Hans Dürst, Walter Dürst, Emil Handschin, Heini Lohrer, Werner Lohrer, Reto Perl, Gebhard Poltera, Ulrich Poltera, Beat Rüedi, Otto Schubiger, Richard Torriani, Hans Trepp)
4. Rootsi (Åke Andersson, Stig Andersson, Stig Carlsson, Åke Ericsson, Rolf Ericsson, Svante Granlund, Arne Johansson, Rune Johansson, Gunnar Landelius, Klas Lindström, Lars Ljungman, Holger Nurmela, Bror Pettersson, Rolf Pettersson, Kurt Svanberg, Sven Thunman)
5. Suurbritannia (Beryl Bailey, Leonhard Baker, James Chappell, Gerry Davey, Fred Dunkelman, Arthur Green, Frank Green, Frank Jardine, John Murray, John Oxley, Stanley Simon, William Smith, Archibald Stinchcombe, Thomas Syme)
6. Poola (Henryk Brommer, Mieczysław Burda, Stefan Csorich, Tadeusz Dolewski, Alfred Gansiniec, Tomasz Jasiński, Mieczysław Kasprzycki, Bolesław Kolasa, Adam Kowalski, Eugeniusz Lewacki, Jan Maciejko, Czesław Marchewczyk, Mieczysław Palus, Henryk Przeździecki, Hilary Skarżyński, Ernest Ziaja, Maksymilian Więcek)

1948

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Väravaid	Punkte
1. Kanada	●	0:0	3:0	12:3	3:1	3:0	15:0	12:0	21:1	69:5	15
2. Tšehhoslovakkia	0:0	●	7:1	4:3	6:3	11:4	13:1	17:3	22:3	80:16	15
3. Šveits	0:3	1:7	●	5:4	8:2	12:3	14:0	11:2	16:0	67:21	12
USA	3:12	3:4	4:5	●	5:2	4:3	23:4	13:2	31:1	86:33	10[1]
4. Rootsi	1:3	3:6	2:8	2:5	●	4:3	13:2	7:1	23:0	55:28	8
5. Suurbritannia	0:3	4:11	3:12	3:4	3:4	●	7:2	5:4	14:7	39:47	6
6. Poola	0:15	1:13	0:14	4:23	2:13	2:7	●	7:5	13:7	29:97	4
7. Austria	0:12	3:17	2:11	2:13	1:7	4:5	5:7	●	16:5	33:77	2
8. Itaalia	1:21	3:22	0:16	1:31	0:23	7:14	7:13	5:16	●	24:156	0

[1] ROK-i otsuse kohaselt USA tulemust ei arvestatud, sest USA-d esindas 2 meeskonda ja neist võistlustel mänginud *American Hockey Association*'it ei toetanud rahvusvahel olümpiakomitee.

1952

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Väravaid	Punkte
1. Kanada	●	3:3	3:2	4:1	11:2	11:0	13:3	15:1	11:2	71:14	15
2. USA	3:3	●	2:4	6:3	8:2	5:3	8:2	8:2	3:2	43:21	13
3. Rootsi	2:3	4:2	●	0:4	5:2	17:1	9:2	7:3	4:2	48:19	12[1]
4. Tšehhoslovakkia	1:4	3:6	4:0	●	8:3	8:2	11:2	6:1	6:0	47:18	12
5. Šveits	2:11	2:8	2:5	3:8	●	6:3	12:0	6:3	7:2	40:40	8
6. Poola	0:11	3:5	1:17	2:8	3:6	●	4:2	4:4	4:3	21:56	5
7. Soome	3:13	2:8	2:9	2:11	0:12	2:4	●	5:1	5:2	21:60	4
8. Saksa FV	1:15	2:8	3:7	1:6	3:6	4:4	1:5	●	6:2	21:53	3
9. Norra	2:11	2:3	2:4	0:6	2:7	3:4	2:5	2:6	●	15:46	0

[1] Rootsi ja Tšehhoslovakkia vahel 3. koha pärast peetud lisamäng lõppes tulemusega 5:3.

1952 Oslo (9)

1. Kanada (George Abel, William Dawe, John Davies, Robert Bruce Dickson, Donald Gauf, William Gibson, Ralph Hansch, Robert Meyers, David Miller, Eric Paterson, Thomas Pollock, Allan Purvis, Gordon Robertson, Louis Secco, Francis Sullivan, Robert Watt)
2. USA (Ruben Bjorkman, Leonard Ceglarski, Joseph Czarnota, Richard Desmond, André Gambucci, Clifford Harrison, Gerald Kilmartin, John Mulhern, John Noah, Arnold Oss, Robert Rompre, James Sedin, Allen Van, Donald Whiston, Kenneth Yackel)
3. Rootsi (Göte Almqvist, Åke Andersson, Hans Andersson (Tvilling), Stig Andersson (Tvilling), Lars Björn, Göte Blomqvist, Thord Flodqvist, Erik Johansson, Gösta Johansson, Rune Johansson, Sven Johansson (Tumba), Åke Lassas, Holger Nurmela, Lars Pettersson, Lars Svensson, Sven Thunman, Hans Öberg)
4. Tšehhoslovakkia (Slavomír Bartoň, Miroslav Blažek, Václav Bubník, Vlastimil Bubník, Miloslav Charouzd, Bronislav Danda, Karel Gut, Vlastimil Hajšman, Jan Lidral, Miroslav Nový, Miloslav Ošmera, Zdeněk Pýcha, Miroslav Rejman, Jan Richter, Oldřich Sedlák, Jiří Sekyra, Josef Záhorský)
5. Šveits (Gian Bazzi, François Blank, Hans Bänninger, Bixio Celio, Reto Delnon, Walter Dürst, Emil Golaz, Emil Handschin, Paul Hofer, Willy Pfister, Gebhard Poltera, Ulrich Poltera, Otto Schläpfer, Otto Schubiger, Alfred Streun, Hans Trepp, Paul Wyss)
6. Poola (Michał Antuszewicz, Henryk Bromowicz (Brommer), Kazimierz Chodakowski, Stefan Csorich, Rudolf Czech, Alfred Gansiniec, Jan Hampel, Marian Jeżak, Eugeniusz Lewacki, Roman Pęczek, Hilary Skarżyński, Stanisław Szlendak, Konstanty Świcarz, Zdzisław Trojanowski, Adolf Wróbel, Alfred Wróbel)

1956 Cortina d'Ampezzo (10)

1. NSV Liit (Jevgeni Babitš, Vsevolod Bobrov, Aleksei Gurõšev, Nikolai Hlõstov, Juri Krõlov, Valentin Kuzin, Alfred Kutševski, Grigori Mkrtõtšan, Viktor Nikiforov, Juri Pantjuhhov, Nikolai Putškov, Genrihh Sidorenkov, Nikolai Solo-

gubov, Viktor Šuvalov, Ivan Tregubov, Dmitri Ukolov, Aleksandr Uvarov)
2. USA (Wendell Anderson, Wellington Burnett, Eugene Campbell, Gordon Christian, William Cleary, Richard Dougherty, Willard Ikola, John Matchefts, John Mayasich, Daniel McKinnon, Richard Meredith, Weldon Olson, John Petroske, Kenneth Purpur, Donald Rigazio, Richard Rodenheiser, Edward Sampson)
3. Kanada (Denis Brodeur, Charles Brooker, William Colvin, Alfred Horne, Arthur Hurst, Byrle Klinck, Paul Knox, Kenneth Laufman, Howard Lee, James Logan, Floyd Martin, John McKenzie, Donald Rope, Georges Scholes, Gérald Théberge, Robert White, Keith Woodall)
4. Rootsi (Lars Björn, Sigurd Bröms, Stig Carlsson, Yngve Casslind, Sven Johansson (Tumba), Vilgot Larsson, Åke Lassas, Lars-Eric Lundvall, Ove Malmberg, Nils Nilsson, Holger Nurmela, Ronald Pettersson, Lars Svensson, Bertz Zetterberg, Hans Tvilling, Stig Tvilling, Hans Öberg)
5. Tšehhoslovakkia (Stanislav Bacílek, Slavomír Bartoň, Václav Bubník, Vlastimil Bubník, Jaromír Bünter, Ota Cimrman, Bronislav Danda, Karel Gut, Ján Jendek, Jan Kasper, Miroslav Klůc, Zdeněk Návrat, Václav Pantůček, Bohumil Prošek, Vladimír Zábrodský, František Vaněk, Jan Vodička)
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Paul Ambros, Martin Beck, Toni Biersack, Karl Bierschel, Markus Egen, Arthur Endres, Bruno Guttowski, Alfred Hoffmann, Hans Huber, Ulrich Jansen, Günther Jochems, Rainer Kossmann, Rudolf Pittrich, Hans Rampf, Kurt Sepp, Martin Zach, Ernst Trautwein)

1960 Squaw Valley (9)

1. USA (Roger Christian, William Christian, Robert Cleary, William Cleary, Eugene Grazia, Paul Johnson, John Kirrane, John Mayasich, John McCartan, Robert McVey, Richard Meredith, Weldon Olson, Edwyn Robert Owen, Rodney Paavola, Lawrence Palmer, Richard Rodenheiser, Thomas Williams)

1956. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	4:0	2:0	4:1	7:4	8:0	25:5	10
2. USA	0:4	●	4:1	6:1	9:4	7:2	26:12	8
3. Kanada	0:2	1:4	●	6:2	6:3	10:0	23:11	6
4. Rootsi	1:4	1:6	2:6	●	5:0	1:1	10:17	3
5. Tšehhoslovakkia	4:7	4:9	3:6	0:5	●	9:3	20:30	2
6. Saksa ü. v./Saksa FV	0:8	2:7	0:10	1:1	3:9	●	6:35	1

1960. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. USA	●	2:1	3:2	9:4	6:3	9:1	29:11	10
2. Kanada	1:2	●	8:5	4:0	6:5	12:0	31:12	8
3. NSV Liit	2:3	5:8	●	8:5	2:2	7:1	24:19	5
4. Tšehhoslovakkia	4:9	0:4	5:8	●	3:1	9:1	21:23	4
5. Rootsi	3:6	5:6	2:2	1:3	●	8:2	19:19	3
6. Saksa ü. v./Saksa FV	1:9	0:12	1:7	1:9	2:8	●	5:45	0

2. Kanada (Robert Attersley, Maurice Benoit, James Connelly, John Douglas, Fred Etcher, Robert Forhan, Donald Head, Harold Hurley, Kenneth Laufman, Floyd Martin, Robert McKnight, Clifford Pennington, Donald Rope, Robert Rousseau, George Samolenko, Harry Sinden, Darryl Sly)
3. NSV Liit (Veniamin Aleksandrov, Aleksandr Almetov, Juri Baulin, Mihhail Bõtškov, Vladimir Grebennikov, Jevgeni Grošev, Viktor Jakušev, Jevgeni Jorkin, Nikolai Karpov, Alfred Kutševski, Konstantin Loktev, Stanislav Petuhhov, Viktor Prjažnikov, Nikolai Putškov, Genrihh Sidorenkov, Nikolai Sologubov, Juri Tsitsinov)
4. Tšehhoslovakkia (Vlastimil Bubnik, Josef Černý, Bronislav Danda, Vladimír Dvořáček, Jozef Golonka, Karel Gut, Jaroslav Jiřík, Jan Kasper, František Mašláň, Vladimír Nadrchal, Václav Pantůček, Rudolf Potsch, Ján Starší, František Tikal, František Vaněk, Miroslav Vlach, Jaroslav Volf)
5. Rootsi (Anders Andersson, Lars Björn, Gert Blomé, Sigurd Bröms, Einar Granath, Sven Johansson (Tumba), Bengt Lindqvist, Lars-Eric Lundvall, Nils Nilsson, Bert-Ola Nordlander, Ronald Pettersson, Ulf Sterner, Roland Stoltz, Hans Svedberg, Kjell Svensson, Sune Wretling, Carl-Göran Öberg)
6. Saksa ü. v./Saksa FV (Paul Ambros, Georg Eberl, Markus Egen, Ernst Eggerbauer, Michael Hobelsberger, Hans Huber, Ulrich Jansen, Horst Metzger, Hans Rampf, Joseph Reif, Otto Schnaitberger, Siegfried Schubert, Horst Schuldes, Kurt Sepp, Ernst Trautwein, Xaver Unsinn, Leonhard Waitl)

1964 Innsbruck (16)

1. NSV Liit (Veniamin Aleksandrov, Aleksandr Almetov, Vitali Davõdov, Anatoli Firsov, Eduard Ivanov, Viktor Jakušev, Viktor Konovalenko, Viktor Kuzkin, Konstantin Loktev, Boriss Maiorov, Jevgeni Maiorov, Stanislav Petuhhov, Aleksandr Ragulin, Vjatšeslav Staršinov, Boriss Zaitsev, Oleg Zaitsev, Leonid Volkov)
2. Rootsi (Anders Andersson, Gert Blomé, Lennart Häggroth, Lennart Johansson, Nils Johansson, Sven Johansson (Tumba), Lars-Eric Lundvall, Hans Mild, Eilert Määttä, Nils Nilsson, Bert-Ola Nordlander, Ronald Pettersson, Ulf Sterner, Roland Stoltz, Kjell Svensson, Carl-Göran Öberg, Uno Öhrlund)
3. Tšehhoslovakkia (Vlastimil Bubnik, Josef Černý, Jiří Dolana, Vladimír Dzurilla, Jozef Golonka, František Gregor, Jiří Holík, Jaroslav Jiřík, Jan Klapáč, Vladimír Nadrchal, Rudolf Potsch, Stanislav Pryl, Stanislav Sventek, Ladislav Šmíd, František Tikal, Jaroslav Walter, Miroslav Vlach)
4. Kanada (Henry Akervall, Gary Begg, Roger Bourbonnais, Kenneth Broderick, Raymond Ca-

1964. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	4:2	7:5	3:2	5:1	10:0	10:0	15:0	54:10	14
2. Rootsi	2:4	●	8:3	1:3	7:4	7:0	10:2	12:0	47:16	10[1]
3. Tšehhoslovakkia	5:7	3:8	●	3:1	7:1	4:0	11:1	5:1	38:19	10[1]
4. Kanada	2:3	3:1	1:3	●	8:6	6:2	4:2	8:0	32:17	10[1]
5. USA	1:5	4:7	1:7	6:8	●	2:3	8:0	7:3	29:33	4
6. Soome	0:10	0:7	0:4	2:6	3:2	●	1:2	4:0	10:31	4
7. Saksa ü. v./Saksa FV	0:10	2:10	1:11	2:4	0:8	2:1	●	6:5	13:49	4
8. Šveits	0:15	0:12	1:5	0:8	3:7	0:4	5:6	●	9:57	0

[1] Paremusjärjestuse määras üldine väravate vahe.

dieux, Terrence Clancy, Brian Conacher, Paul Conlin, Gary Dineen, Robert Forhan, Larry Johnston, Seth Martin, Barry McKenzie, Terrence O'Malley, Rodney Seiling, George Swarbrick)

5. USA (David Brooks, Herbert Brooks, Roger Christian, William Christian, Paul Coppo, Dan Dilworth, Dates Fryberger, Paul Johnson, Thomas Martin, Thomas McCoy, Wayne Meredith, Frank Reichart, Donald Ross, Patrick Rupp, Gary Schmalzbauer, James Westby, Thomas Yurkovich)
6. Soome (Esko Kaonpää, Raimo Kilpiö, Juhani Lahtinen, Rauno Lehtiö, Esko Luostarinen, Ilkka Mesikämmen, Seppo Nikkilä, Kalevi Numminen, Lasse Oksanen, Jorma Peltonen, Heino Pulli, Matti Reunamäki, Jouni Seistamo, Jorma Suokko, Juhani Wahlsten, Jarmo Vasama, Urpo Ylönen)

1968 Grenoble (14)

1. NSV Liit (Veniamin Aleksandrov, Viktor Blinov, Vitali Davõdov, Anatoli Firsov, Anatoli Jonov, Viktor Konovalenko, Viktor Kuzkin, Boriss Maiorov, Jevgeni Mišakov, Juri Moissejev, Viktor Polupanov, Aleksandr Ragulin, Igor Romiševski, Vjatšeslav Staršinov, Oleg Zaitsev, Jevgeni Zimin, Viktor Zinger, Vladimir Vikulov)
2. Tšehhoslovakkia (Josef Černý, Vladimír Dzurilla, Jozef Golonka, Jan Havel, Petr Hejma, Jiří Holík, Josef Horešovský, Jan Hrbatý, Jaroslav Jiřík, Jan Klapáč, Jiří Kochta, Oldřich Machač, Karel Masopust, Vladimir Nadrchal, Václav Nedomanský, František Pospíšil, Jan Suchý, František Ševčík)
3. Kanada (Roger Bourbonnais, Kenneth Broderick, Raymond Cadieux, Paul Conlin, Gary Dineen, Brian Glennie, Ted Hargreaves, Francis Huck, Marshall Johnston, Barry McKenzie, William McMillan, Terrence O'Malley, Stephen Monteith, Morris Mott Gerry Pinder, Herbert Pinder, Danny O'Shea, Wayne Stephenson)
4. Rootsi (Folke Bengtsson, Arne Carlsson, Hans Dahllöf, Svante Granholm, Henric Hedlund, Leif Henriksson, Leif Holmqvist, Nils Johansson, Tord Lundström, Lars-Göran Nilsson, Bert-Ola Nordlander, Roger Olsson, Björn Palmqvist, Lars-Erik Sjöberg, Roland Stoltz, Lennart Svedberg, Håkan Wickberg, Carl-Göran Öberg)
5. Soome (Matti Harju, Kari Johansson, Matti Keinonen, Veli-Pekka Ketola, Ilpo Koskela, Pentti Koskela, Pekka Kuusisto, Pekka Leimu, Seppo Lindström, Lasse Oksanen, Lalli Partinen, Esa Peltonen, Jorma Peltonen, Juha Rantasila, Matti Reunamäki, Paavo Tirkkonen, Juhani Wahlsten, Urpo Ylönen)
6. USA (Herbert Brooks, John Cunniff, John Dale, Craig Falkman, Robert Grandean, Paul Hurley, Thomas Hurley, Leonard Lilyholm, James Logue, Patrick Loyne, John Morrison, Louis Nanne, Robert Paradise, Lawrence Pleau, Bruce Riutta, Donald Ross, Patrick Rupp, Larry Stordahl, Douglas Volmar)

Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	4:5	5:0	3:2	8:0	10:2	9:1	9:0	48:10	12
2. Tšehhoslovakkia	5:4	●	2:3	2:2	4:3	5:1	5:1	10:3	33:17	11
3. Kanada	0:5	3:2	●	3:0	2:5	3:2	6:1	11:0	28:15	10
4. Rootsi	2:3	2:2	0:3	●	5:1	4:3	5:4	5:2	23:18	9
5. Soome	0:8	3:4	5:2	1:5	●	1:1	4:1	3:2	17:23	7
6. USA	2:10	4:5	2:3	3:4	1:1	●	8:1	6:4	23:28	5
7. Saksa FV	1:9	1:5	1:6	4:5	1:4	1:8	●	4:2	13:39	2
8. Saksa DV	0:9	3:10	0:11	2:5	2:3	4:6	2:4	●	13:48	0

1972 Sapporo (11)

1. NSV Liit (Juri Blinov, Vitali Davõdov, Anatoli Firsov, Valeri Harlamov, Aleksandr Jakušev, Viktor Kuzkin, Vladimir Luttšenko, Aleksandr Maltsev, Boriss Mihhailov, Jevgeni Mišakov, Aleksandr Paškov, Vladimir Petrov, Aleksandr Ragulin, Igor Romiševski, Vladimir Šadrin, Jevgeni Zimin, Vladislav Tretjak, Gennadi Tsõgankov, Valeri Vassiljev, Vladimir Vikulov)
2. USA (Kevin Ahearn, Richard Bader, Henry Boucha, Charles Brown, Keith Christiansen, Michael Curran, Robert Ftorek, Mark Howe, Richard Intosh, Stuart Irving, James McElmury, Richard McGlynn, Robert Mellor, Thomas Mellor, Ronald Naslund, Walter Olds, Frank Sanders, Craig Sarner, Peter Sears, Timothy Sheehy)
3. Tšehhoslovakkia (Vladimír Bednář, Josef Černý, Miroslav Daněk, Vladimír Dzurilla, Richard Farda, Jan Havel, Ivan Hlinka, Jiří Holeček, Jaroslav Holík, Jiří Holík, Josef Horešovský, Jiří Kochta, Oldřich Machač, Vladimír Martinec, Václav Nedomanský, Eduard Novák, Josef Paleček, František Pospíšil, Bohuslav Šťastný, Rudolf Tajcnár, Karel Vohralík)
4. Rootsi (Christer Abrahamsson, Thomas Abrahamsson, Mats Åhlberg, Thomas Bergman, Kenneth Ekman, Leif Holmqvist, Inge Hammarström, Hans Hansson, Stig-Göran Johansson, Hans Lindberg, Mats Lindh, Tord Lundström, Kjell-Rune Milton, Lars-Göran Nilsson, Bert-Ola Nordlander, Björn Palmqvist, Håkan Pettersson, Lars-Erik Sjöberg, Håkan Wickberg, Stig Östling)
5. Soome (Heikki Järn, Matti Keinonen, Veli-Pekka Ketola, Ilpo Koskela, Seppo Lindström, Harri Linnonmaa, Pekka Marjamäki, Lauri

1972. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	7:2	5:2	3:3	9:3	9:3	33:13	9
2. USA	2:7	●	5:1	1:5	4:1	6:1	18:15	6[1]
3. Tšehhoslovakkia	2:5	1:5	●	2:1	7:1	14:1	26:13	6[1]
4. Rootsi	3:3	5:1	1:2	●	3:4	5:3	17:13	5
5. Soome	3:9	1:4	1:7	4:3	●	5:1	14:24	4
6. Poola	3:9	1:6	1:14	3:5	1:5	●	9:39	0

[1] Paremusjärjestuse otsustas omavaheline mäng.

1976. Finaalturniir:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	4:3	7:3	7:2	6:2	16:1	40:11	10
2. Tšehhoslovakkia	3:4	●	7:4	2:1	5:0	0:1[1]	17:10	6
3. Saksa FV	3:7	4:7	●	3:5	4:1	7:4	21:24	4[2]
4. Soome	2:7	1:2	5:3	●	4:5	7:1	19:18	4[2]
5. USA	2:6	0:5	1:4	5:4	●	7:2	15:21	4[2]
6. Poola	1:16	1:0[1]	4:7	1:7	2:7	●	9:37	0

[1] Tšehhoslovakkia võitis Poolat 7:1, kuid mäng tühistati ja talle arvestati kaotus, sest üks mängijaist (F. Pospíšil) oli tarvitanud gripivastast ravimit, mis sisaldas dopingu hulka arvatud keelatud ainet.
[2] Paremusjärjestuse määras omavaheliste mängude väravate suhe.

Mononen, Matti Murto, Lasse Oksanen, Esa Peltonen, Jorma Peltonen, Juha Rantasila, Seppo Repo, Heikki Riihiranta, Juhani Tamminen, Timo Turunen, Jorma Valtonen, Jorma Vehmanen, Stig Wetzell)
6. Poola (Józef Batkiewicz, Krzysztof Birula-Białynicki, Stefan Chowaniec, Ludwik Czachowski, Marian Feter, Stanisław Fryźlewicz, Feliks Góralczyk, Robert Góralczyk, Tadeusz Kacik, Adam Kopczyński, Walerian Kosyl, Tadeusz Obłój, Jerzy Potz, Józef Słowakiewicz, Andrzej Szczepaniec, Walenty Ziętara, Andrzej Tkacz, Leszek Tokarz, Wiesław Tokarz)

1976 Innsbruck (12)

1. NSV Liit (Boriss Aleksandrov, Sergei Babinov, Aleksandr Gussev, Valeri Harlamov, Aleksandr Jakušev, Sergei Kapustin, Juri Ljapkin, Vladimir Luttšenko, Aleksandr Maltsev, Boriss Mihhailov, Vladimir Petrov, Aleksandr Sidelnikov, Vladimir Šadrin, Viktor Šalimov, Viktor Žluktov, Vladislav Tretjak, Gennadi Tsõgankov, Valeri Vassiljev)
2. Tšehhoslovakkia (Josef Augusta, Jiří Bubla, Milan Chalupa, Jiří Crha, Miroslav Dvořák, Bohuslav Ebermann, Ivan Hlinka, Jiří Holeček, Jiří Holík, Milan Kajkl, Oldřich Machač, Vladimir Martinec, Eduard Novák, Jiří Novák, Milan Nový, František Pospíšil, Jaroslav Pouzar, Pavel Svitana, Bohuslav Šťastný)
3. Saksa FV (Klaus Auhuber, Ignaz Berndaner, Wolfgang Boos, Lorenz Funk, Martin Hinterstocker, Anton Kehle, Udo Kiessling, Walter Köberle, Ernst Köpf, Erich Kühnhackl, Stefan Metz, Rainer Philipp, Franz Reindl, Alois Schloder, Rudolf Thanner, Erich Weishaupt, Ferenc Vozar, Josef Völk)
4. Soome (Seppo Ahokainen, Hannu Haapalainen, Matti Hagman, Hannu Kapanen, Pertti Koivulahti, Tapio Koskinen, Reijo Laksola, Henry Leppä, Antti Leppänen, Seppo Lindström, Pekka Marjamäki, Matti Murto, Timo Nummelin, Esa Peltonen, Matti Rautiainen, Timo Saari, Jorma Vehmanen, Urpo Ylönen)
5. USA (Steven Alley, Daniel Bolduc, Blane Comstock, Robert Dobek, Robert Harris, Jeffrey Hymanson, Paul Jensen, Steven Jensen, Richard Lamby, Robert Lundeen, Robert Miller, Douglas Ross, Gary Ross, William Schneider, Stephen Sertich, John Taft, Theodore Thorndike, James Warden)
6. Poola (Stefan Chowaniec, Robert Góralczyk, Andrzej Iskrzycki, Kordian Jajszczok, Mieczysław Jaskierski, Wiesław Jobczyk, Marian Kajzerek, Leszek Kokoszka, Walerian Kosyl, Marek Marcińczak, Tadeusz Obłój, Jerzy Potz, Henryk Pytel, Andrzej Słowakiewicz, Andrzej Zabawa, Walenty Ziętara, Karol Zurek, Andrzej Tkacz)

1980 Lake Placid (12)

1. USA (William Baker, Neal Broten, David Christian, Steven Christoff, James Craig, Michael Eruzione, John Harrington, Steve Janaszak, Mark Johnson, Robert McClanahan, Kenneth Morrow, John O'Callahan, Mark Pavelich, Michael Ramsey, William Schneider, David Silk, Eric Strobel, Robert Suter, Mark Wells, Philip Verchota)
2. NSV Liit (Helmūts Balderis, Zinetula Biljaletdinov, Vjatšeslav Fetissov, Aleksandr Golikov, Vladimir Golikov, Valeri Harlamov, Aleksei Kassatonov, Vladimir Krutov, Juri Lebedev, Sergei Makarov, Aleksandr Maltsev, Boriss Mihhailov, Vladimir Mõškin, Vassili Pervuhhin, Vladimir Petrov, Aleksandr Skvortsov, Sergei Starikov, Viktor Žluktov, Vladislav Tretjak, Valeri Vassiljev)
3. Rootsi (Mats Åhlberg, Sture Andersson, Bo Berglund, Håkan Eriksson, Jan Eriksson, Thomas Eriksson, Leif Holmgren, Tomas Jonsson, Pelle Lindbergh, Harald Luckner, Bengt Lundholm, Per Lundqvist, William Löfqvist, Lars Mohlin, Lennart Norberg, Mats Näslund, Tommy Samuelsson, Dan Söderström, Mats Waltin, Ulf Weinstock)
4. Soome (Kari Eloranta, Hannu Haapalainen, Markku Hakulinen, Markku Kiimalainen, Antero Kivelä, Jukka Koskilahti, Hannu Koskinen, Jari Kurri, Mikko Leinonen, Reijo Leppänen, Tapio Levo, Lasse Litma, Jarmo Mäkitalo, Esa Peltonen, Jukka Porvari, Olli Saarinen, Seppo Suoraniemi, Timo Susi, Jorma Valtonen, Ismo Villa)
5. Tšehhoslovakkia (Jiří Bubla, Milan Chalupa, Vítězslav Ďuriš, Miroslav Dvořák, Bohuslav Ebermann, Miroslav Fryčer, Karel Holý, František Kaberle, Arnold Kadlec, Jiří Králík, Karel Lang, Vincent Lukáč, Vladimir Martinec, Jan Neliba, Jiří Novák, Milan Nový, Jaroslav Pouzar, Anton Šťastný, Marian Šťastný, Peter Šťastný)
6. Kanada (Glenn Anderson, Warren Anderson, Ken Berry, Daniel D'Alvise, Ronald Davidson, John Devaney, Robert Dupuis, Joseph Grant, Randall Gregg, David Hindmarch, Paul Maclean, Kevin Maxwell, James Nill, Terrence O'Malley, Paul Pageau, Bradley Pirie, Kevin Primeau, Donald Spring, Stelio Zupancich, Timothy Watters)

Punane alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. NSV Liit	●	4:2	6:4	8:1	17:4	16:0	51:11	10
2. Soome	2:4	●	4:3	4:5	10:3	6:3	26:18	6
3. Kanada	4:6	3:4	●	5:1	10:1	6:0	28:12	6
4. Poola	1:8	5:4	1:5	●	3:5	5:1	15:23	4
5. Holland	4:17	3:10	1:10	5:3	●	3:3	16:43	3
6. Jaapan	0:16	3:6	0:6	1:5	3:3	●	7:36	1

Sinine alagrupp

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Väravaid	Punkte
1. Rootsi	●	2:2	4:2	8:0	5:2	7:1	26:07	9
2. USA	2:2	●	7:3	7:2	4:2	5:1	25:10	9
3. Tšehhoslovakkia	2:4	3:7	●	7:2	11:3	11.0	34:16	6
4. Rumeenia	0:8	2:7	2:7	●	6:4	3:3	13:29	3
5. Prantsusmaa	2:5	2:4	3:11	4:6	●	10:4	21:30	2
6. Norra	1:7	1:5	0:11	3:3	4:10	●	9:36	1

Finaal:

	1.	2.	3.	4.	Väravaid	Punkte
1. USA	●	4:3	2:2	4:2	10:7	5
2. NSV Liit	3:4	●	9:2	4:2	16:8	4
3. Rootsi	2:2	2:9	●	3:3	7:14	2
4. Soome	2:4	2:4	3:3	●	7:11	1

Kanada ja Tšehhoslovakkia meeskonna vahel 5. ja 6. koha pärast peetud mängu võitis Tšehhoslovakkia 6:1.

KELGUTAMINE

Kelgutamine on mäespordiala. Spordikelkudel laskutakse mäest mööda kurvilist külgseintega jäärada. Kelgurada sarnaneb üldiselt bobirajaga, kuid temast erinevalt algab tavaliselt lähteplatvormi ehk hoovõtutrampliiniga ja sisaldab rohkem järske kurve. Raja pikkus on 1000—1500 m, laius 1,40—1,60 m, keskmine langus 9—11% (suurim 18%), kurvide raadius 9—15 m ning kurvide külgseinte kõrgus kuni 4 m. Kelgutamises võistlevad mehed üheja kahekelkudel, naised ühekelkudel. Nii meeste kahekelgu kui naiste võistlusrada on meeste ühekelgu võistlusrajast viiendiku võrra lühem. Sportimiseks kasutatakse madalat puuraamistikuga kelku, mille jalaseid katab teraslehe riba. Kelgu kõrgus on 12—15 cm ja pikkus 124—150 cm, jalaste vahe ei tohi ületada 48 cm. Ühekelk kaalub 20 kg, kahekelk 22 kg. Võistleja istub kelgul ratsaasendis või on selili, jalad ees; ta hoiab ühe käega kinni kelgu- ehk juhtimisnöörist ja teise käega kelguservast. Võistleja kannab kaitseprille ja -kiivrit, tihedat, tuulekindlat liibuvat türpi ning jalas erilisi saapaid, mille kontsades on naelataolised nupud (kelgu hoo pidurdamiseks). Kelgu keskmine kiirus on 100 km/h.

Varaseimad kirjalikud teated kelgutamise kohta pärinevad 1480. a-st Norrast. Laialdasemalt hakati kelgusporti harrastama umbes 40 aastat hiljem Kesk-Euroopa mäestikes. 1879. a. ehitati Šveitsi Alpides esimesed 2 kelgurada, esimesed võistlused peeti 1883. a. Davosi—Klostersi rajal (üle 3 km). Esimese rahvusvahelise kelgutamisühingu (sks. *Internationale Schlittensportverband*) asutasid Saksa, Austria ja Šveitsi kelgutajad Dresdenis 1913. a. Esimest korda peeti EM-võistlused 1914. a. Ještědis (Libereci lähedal Tšehhoslovakkias), võrdlemisi järjekindlalt on neid korraldatud 1928.—39. a. ja pärast II maailmasõda alates 1951. a-st. 1923. a. asutati Rahvusvaheline Bobisõiduföderatsioon, mille juurde moodustati kelgutamisühing. Kelgutamise MM-võistlusi on peetud alates 1955. a-st. 1957. a. asutati Davosis (teistel andmetel Sankt Moritzis) iseseisev Rahvusvaheline Kelgutamisföderatsioon (pr. *Fédération Internationale de Luge de Course*, lüh. FIL), president on Bert Isatitsch (Austria). 1981. a. kuulus FIL-i 26 eri riigi kelgutamisföderatsiooni.

Venemaal peeti esimesed kelgutamisvõistlused 1910. a. Moskvas. NSV Liidus hakati kelgutamist harrastama 1960. a-te lõpul. 1970. a. asutati NSVL Kelgutamisföderatsioon, alates 1971. a-st kuulub see Rahvusvahelisse Kelgutamisföderatsiooni. 1972. a. peeti esimesed NSV Liidu meistrivõistlused. 1976. a. võitsid NSV Liidu kelgutajad esimest korda medaleid EM-võistlustel ja 1978. a. MM-võistlustel. Eesti NSV-s harrastavad kelgutamist Lõuna-Eesti noored alates 1976. a-st. 1978. a. osalesid Eesti sportlased esimest korda üleliidulistes võistlustes.

Olümpiamängudel oli 1928. ja 1948. a. kavas kelgutamise eriliik — skeletonisõit, s. t. laskumine mäest skeletonidel. Skeleton on madal metallkelk (kõrgus 15 cm, jalaste vahe 38 cm, kaal 50 kg), millel sõidetakse kõhuli lamades. Sõitja kannab kaitsekiivrit, küünarnuki- ja põlvekaitseid ning metalliga tugevdatud kindaid. Skeletonirada on n.-ö. looduslik, see tehakse lumest ja jääst igal aastal uuesti. Skeletoniga laskumise kiirus on ligi 130 km/h. Kelgutamine spordikelguga võeti olümpiamängude kavva 1960. a., kuid selle aasta mängudel Squaw Valley's kelgutamisvõistlusi ei peetud, sest korraldajail ei jätkunud raha raja ehitamiseks. Taliolümpiamängudel on kelgutamises võisteldud alates 1964. a-st, naised ühe-, mehed ühe- ja kahekelgul. Igast riigist võib võistelda ühekelkudel 7 sportlast (3 naist ja 4 meest) ja kahekelkudel 2 meeskonda (4 sportlast). Paremust arvestatakse ühekelkudel 4 laskumise, kahekelkudel 2 laskumise

Olümpiamängude kelguraja andmed

Aasta	Võistlusala	Raja pikkus (m)	Raja langus (m)	Kurvide arv
1928	skeletonisõit	1231	157	26
1948	skeletonisõit	1231	157	26
1964	meeste ühekelk	1063	113	18
	meeste kahe- ja naiste ühekelk	820	91	14
1968	meeste ühe- ja kahekelk ning naiste ühekelk	1000	110	11
1972	meeste ühekelk	1030	101	14
	meeste kahe- ja naiste ühekelk	800	78	11
1976	meeste ühekelk	1220	97	14
	meeste kahe- ja naiste ühekelk	870	80	10
1980	meeste ühekelk	1014	95,6	14
	meeste kahe- ja naiste ühekelk	749	59	11

Kelgutamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1928	1	—	10	—	6
1948	1	—	15	—	6
1964	2	1	51	17	12
1968	2	1	58	26	14
1972	2	1	61	22	13
1976	2	1	67	26	16
1980	2	1	53	26	14

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	2	2	3
Itaalia	3	2	1
NSV Liit	1	—	1
Saksa DV	11	7	5
Saksa FV	—	3	5
Suurbritannia	—	—	2
USA	1	2	—

Kaasa on arvatud skeletonisõidumedalid.

aja summa järgi. Raja pikkus ja langus on olnud mitmesugune.

Olümpiamedaleid on võitnud 7 riigi sportlased, skeletonisõidus on olnud edukaimad USA, kelgutamises Saksa DV ja Austria sportlased. Individuaalselt on olümpiamängude parimad kelgutajad olnud naistest Margit Schumann (1 kuld- ja 1 pronksmedal), Ortrun Enderlein (1 kuldmedal), Anna-Maria Müller (1 kuldmedal) ja Ute Rührold (2 hõbemedalit) Saksa DV-st ning Erica Lechner (1 kuldmedal) Itaaliast, meestest Thomas Köhler (2 kuldmedalit, 1 hõbemedal), Hans Rinn (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal), Norbert Hahn (2 kuldmedalit) ja Klaus-Michael Bonsack (1 kuld- ja 1 hõbemedal, 2 pronksmedalit) Saksa DV-st, Manfred Schmid (1 kuld- ja 1 hõbemedal) Austriast ning Paul Hildgartner (1 kuld- ja 1 hõbemedal) Itaaliast. NSV Liidu sportlased on osalenud olümpiamängude kelgutamisvõistlustes alates 1972. a-st, 1980. a. mängudel võitis Vera Zozuļa kuld- ja Ingrīda Amantova pronksmedali.

MEHED

SKELETON

1928 Sankt Moritz (10/6)

1. Jennison Heaton (USA)	3.01,8
2. John Heaton (USA)	3.02,8
3. Northeski krahv (Sbr.)	3.05,1
4. Agostini Lanfranchi (It.)	3.08,7
5. Alois Berner (Šv.)	3.08,8
6. Franz Unterlechner (Austria)	3.13,5

1948 Sankt Moritz (15/6)

1. Nino Bibbia (It.)	5.23,2
2. John Heaton (USA)	5.24,6
3. John Crammond (Sbr.)	5.25,1
4. William Martin (USA)	5.28,0
5. Gottfried Kägi (Šv.)	5.29,9
6. Richard Bott (Sbr.)	5.30,4

ÜHEKELK

1964 Innsbruck (38/12)

1. Thomas Köhler (S. ü. v./SDV)	3.26,77

2. Klaus-Michael Bonsack (S. ü. v./SDV)	3.27,04
3. Hans Plenk (S. ü. v./SFV)	3.30,15
4. Rolf Greger Strøm (Norra)	3.31,21
5. Josef Feistmantl (Austria)	3.31,34
6. Mieczysław Pawełkiewicz (Poola)	3.33,02

1968 Grenoble (50/15)

1. Manfred Schmid (Austria)	2.52,48
2. Thomas Köhler (SDV)	2.52,66
3. Klaus-Michael Bonsack (SDV)	2.53,33
4. Zbigniew Gawior (Poola)	2.53,51
5. Josef Feistmantl (Austria)	2.53,57
6. Hans Plenk (SFV)	2.53,67

1972 Sapporo (45/13)

1. Wolfgang Scheidel (SDV)	3.27,58
2. Harald Ehrig (SDV)	3.28,39
3. Wolfram Fiedler (SDV)	3.28,73
4. Klaus-Michael Bonsack (SDV)	3.29,16
5. Leonhard Nagenrauft (SFV)	3.29,67
6. Josef Fendt (SFV)	3.30,03
29. Juri Jegorov (NSVL)	3.38,00
33. Sergei Ossipov (NSVL)	3.38,99
37. Viktor Iljin (NSVL)	3.42,08
41. Juri Svetikov (NSVL)	3.43,49

1976 Innsbruck (43/15)

1. Dettlef Günther (SDV)	3.27,688
2. Josef Fendt (SFV)	3.28,196
3. Hans Rinn (SDV)	3.28,574
4. Hans-Heinrich Winkler (SDV)	3.29,454
5. Manfred Schmid (Austria)	3.29,511
6. Anton Winkler (SFV)	3.29,520
8. Dainis Bremze (NSVL)	3.30,576
10. Vladimir Šitov (NSVL)	3.32,570
13. Aigars Krikis (NSVL)	3.34,095

1980 Lake Placid (30/13)

1. Bernhard Glass (SDV)	2.54,796
2. Paul Hildgartner (It.)	2.55,372
3. Anton Winkler (SFV)	2.56,545
4. Dettlef Günther (SDV)	2.57,163
5. Gerhard Sandbichler (Austria)	2.57,451
6. Franz Wilhelmer (Austria)	2.57,483

KAHEKELK

1964 Innsbruck (14/8)

1. Austria (Josef Feistmantl, Manfred Stengl)	1.41,62
2. Austria (Reinhold Senn, Helmut Thaler)	1.41,91
3. Itaalia (Walter Aussendorfer, Sigisfredo Mair)	1.42,87
4. Saksa ü. v./Saksa DV (Walter Eggert, Helmut Vollprecht)	1.43,08
5. Poola (Lucjan Kudzia, Ryszard Pędrak)	1.43,77
5. Itaalia (Giampaolo Ambrosi, Giovanni Graber)	1.43,77

1968 Grenoble (14/8)

1. Saksa DV (Klaus-Michael Bonsack, Thomas Köhler)	1.35,85
2. Austria (Manfred Schmid, Ewald Walch)	1.36,34
3. Saksa FV (Wolfgang Winkler, Fritz Nachmann)	1.37,29
4. Saksa FV (Hans Plenk, Bernhard Aschauer)	1.37,61
5. Saksa DV (Horst Hörnlein, Reinhard Bredow)	1.37,81
6. Poola (Zbigniew Gawior, Ryszard Gawior)	1.37,85

1972 Sapporo (20/11)

1. Itaalia (Paul Hildgartner, Walter Plaikner)	1.28,35
1. Saksa DV (Horst Hörnlein, Reinhard Bredow)	1.28,35
3. Saksa DV (Klaus-Michael Bonsack, Wolfram Fiedler)	1.29,16
4. Jaapan (Satoru Arai, Masatoshi Kobayashi)	1.29,63
5. Saksa FV (Hans Brandner, Balthasar Schwarm)	1.29,66
5. Poola (Mirosław Więckowski, Wojciech Kubik)	1.29,66
12. NSV Liit (Juri Svetikov, Sergei Ossipov)	1.31,12
13. NSV Liit (Juri Jegorov, Viktor Iljin)	1.31,19

1976 Innsbruck (25/15)

1. Saksa DV (Hans Rinn, Norbert Hahn)	1.25,604
2. Saksa FV (Hans Brandner, Balthasar Schwarm)	1.25,889

3. Austria (Rudolf Schmid, Franz Schachner)	1.25,919
4. Saksa FV (Stefan Hölzlwimmer, Rudolf Grösswang)	1.26,238
5. Austria (Manfred Schmid, Reinhold Sulzbacher)	1.26,424
6. Tšehhoslovakkia (Jindřich Zeman, Vladimír Resl)	1.26,826
8. NSV Liit (Dainis Bremze, Aigars Krikis)	1.27,407
9. NSV Liit (Rolands Upatnieks, Valdis Kuzis)	1.27,557

1980 Lake Placid (19/12)

1. Saksa DV (Hans Rinn, Norbert Hahn)	1.19,331
2. Itaalia (Peter Gschnitzer, Karl Brunner)	1.19,606
3. Austria (Georg Fluckinger, Karl Schrott)	1.19,795
4. Saksa DV (Bernd Hahn, Ulrich Hahn)	1.19,914
5. Itaalia (Hansjörg Raffl, Alfred Silginer)	1.19,976
6. Saksa FV (Anton Winkler, Anton Wembacher)	1.20,012
10. NSV Liit (Dainis Bremze, Aigars Krikis)	1.20,662
17. NSV Liit (Valeri Jakušin, Sergei Danilin)	1.25,144

NAISED

ÜHEKELK

1964 Innsbruck (16/6)

1. Ortrun Enderlein (S. ü. v./SDV)	3.24,67
2. Ilse Geisler (S. ü. v./SDV)	3.27,42
3. Helene Thurner (Austria)	3.29,06
4. Irena Pawelczyk (Poola)	3.30,52
5. Barbara Gorgoń-Flont (Poola)	3.32,73
6. Oldřiška Tylová (Tšehh.)	3.32,76

1968 Grenoble (26/10)

1. Erica Lechner (It.)	2.28,66
2. Christa Schmuck (SFV)	2.29,37
3. Angelika Dünhaupt (SFV)	2.29,56
4. Helena Macher (Poola)	2.30,05
5. Jadwiga Damse (Poola)	2.30,15
6. Dana Beldová (Tšehh.)	2.30,35

1972 Sapporo (22/8)

1. Anna-Maria Müller (SDV)	2.59,18
2. Ute Rührold (SDV)	2.59,49
3. Margit Schumann (SDV)	2.59,54
4. Elisabeth Demleitner (SFV)	3.00,80
5. Yuko Otaka (Jp.)	3.00,98
6. Wiesława Martyka (Poola)	3.02,33
6. Halina Kanasz (Poola)	3.02,33
12. Nina Šaškova (NSVL)	3.04,38
17. Nina Ignatjeva (NSVL)	3.06,45
20. Natalja Omševa (NSVL)	3.08,27

1976 Innsbruck (26/12)

1. Margit Schumann (SDV)	2.50,621
2. Ute Rührold (SDV)	2.50,846
3. Elisabeth Demleitner (SFV)	2.51,056
4. Eva-Maria Wernicke (SDV)	2.51,262
5. Antonia Mayr (Austria)	2.51,360
6. Margit Graf (Austria)	2.51,459
9. Vera Zozula (NSVL)	2.52,661

1980 Lake Placid (26/11)

1. Vera Zozula (NSVL)	2.36,537
2. Melitta Sollmann (SDV)	2.37,657
3. Ingrida Amantova (NSVL)	2.37,817
4. Elisabeth Demleitner (SFV)	2.37,918
5. Ilona Brand (SDV)	2.38,115
6. Margit Schumann (SDV)	2.38,255
8. Astra Rībena (NSVL)	2.39,011

KIIRUISUTAMINE

Kiiruisutamises võisteldakse erilistel pikkadel (40—44 cm) õhukese teraga (0,9—1 mm) uiskudel. Põhidistantsid on naistel 500, 1000, 1500 ja 3000 m (1956. a-ni oli ka 5000 m), meestel 500, 1000, 1500, 3000, 5000 ja 10 000 m. Mitmevõistlus peetakse kahel päeval: naised sõidavad esime-

sel päeval 500 ja 1500 m, teisel päeval 1000 ja 3000 m, mehed sõidavad väikeses mitmevõistluses esimesel päeval 500 ja 3000 m, teisel päeval 1500 ja 5000 m ning suures ehk klassikalises mitmevõistluses vastavalt 500 ja 5000 m ning 1500 ja 10 000 m (suur mitmevõistlus on EM-, MM- ja NSV Liidu meistrivõistluste kavas). Sprindimitmevõistluse distantsid on naistel ja meestel ühesugused, mõlemal päeval sõidetakse 500 ja 1000 m. Mitmevõistlus nõuab sportlaselt mitmekülgset ettevalmistust: peale väga hea tehnilise sõiduoskuse on vaja kiirust, sitkust, tugevust, reageerimisvõimet ja jõu teadliku jaotamise oskust.

Kiiruisutamisrada on ellipsikujuline, tema pikkus on 133,33, 250, 333,33 või 400 m. 400 m pikkune rada on rahvusvaheline standardrada, sellel paiknevad kõrvuti kaks 4—5 m laiust sõiduteed ja niisama lai soojendusrada siseküljel; ükstеisest eraldab neid tavaliselt kohev lumeriba. Raja sirgete lõikude pikkus on 111,95 m, väliskurvide raadius 35 m, väliskaare pikkus 97,81 m, sisekurvide raadius 25 m, sisekaare pikkus 80,11 m. Välimise ja sisemise kurvi vahelise keskmise kaare raadius on 30 m. Võisteldakse paarikaupa ja võistlejad vahetavad rada igal ringil finiši vastassirgel asuval 70 m pikkusel nn. ristlemislõigul. Alates 1928. a-st määrab mitmevõistluses võistlejate paremusjärjestuse nelja distantsi aegade põhjal arvestatud punktisumma (tuhandikpunkti täpsusega). Selleks arvutatakse iga distantsi sõiduaeg (1970. a-st võetakse aega sajandiksekundi täpsusega) ümber 500 m punktisüsteemi ja saadud punktid liidetakse. Näit. 500 m aeg 41,20 sek. annab 41,200 punkti (aeg võrdsustatakse punktidega). 1500 m punktid saadakse, kui sõiduaeg (min.) arvestatakse ümber sekunditeks ning jagatakse need 3-ga (aeg 2.04,30 = 124,3 sek. = 41,433 punkti); 5000 m aeg sekundites jagatakse 10-ga, 10 000 m aeg 20-ga.

Uiske kasutati juba vanaajal, et jääl hõlpsamini liikuda. Need olid algelised, loomade luudest valmistatud ning neil liugudes anti kepitõugetega hoogu. Raudteraga puu-uiske hakati valmistama Hollandis 13. saj. keskel. Varaseimad teada olevad uisutamisvõistlused peeti 16. saj. Friisimaal, esimese uisutajate klubi (asus Edinburgh's) põhikiri pärineb 1742. a-st. Võistlusspordina hakati kiiruisutamist harrastama 18. saj. Inglismaal ning 19. saj. Hollandis, Skandinaaviamaades, Saksamaal, Venemaal ja Põhja-Ameerikas. 1848. a. patentis E. W. Bushnell Philadelphias esimesed terasuisud. 1889. a. peeti Amsterdamis mitteametlikult esimest korda MM-võistlused.

1892. a. asutasid Austria, Hollandi, Rootsi, Saksamaa, Suurbritannia ja Ungari uisutajad Scheveningenis (Hollandis) Rahvusvahelise Uisutamisliidu (ingl. *International Skating Union*, lüh. ISU). See juhib nii kiirkui ka iluuisutajate tegevust, president on Olaf Poulsen (Norra). 1981. a. kuulus ISU-sse 32 eri riigi uisutamisföderatsiooni. Ametlikult korraldati esimest korda meeste kiiruisutamise MM-võistlused 1893. a. ja neid on peetud igal aastal (välja arvatud 1915—21 ja 1940—46, kui võistlused jäid ära maailmasõdade tõttu). Naiste kiiruisutamise MM-võistlused on toimunud 1936. a-st alates (välja arvatud 1940—46). 1936.—55. a. võistlesid naised 500, 3000, 1500 ja 5000 m distantsil, 1956. a-st on distantsid 500, 1500, 1000 ja 3000 m. Alates 1970. a-st on korraldatud MM-võistlusi ka naiste ja meeste sprindimitmevõistluses. EM-võistlusi on peetud meeste kiiruisutamises 1891. a-st (ametlikult 1893. a-st; välja arvatud 1915—21 ja 1940—46) ning naiste kiiruisutamises 1970. a-st alates. 1893.—1908. a. loeti võitjaks sportlane, kes tuli esimeseks 3 distantsil (3 võistlusala võitja puudumise korral jäi tiitel välja andmata). 1908.—22. a., kui 3 distantsi võitjat ei olnud, arvestati võitja selgitamiseks kohapunkte. 1922.—25. a. kuulus võit sportlasele, kes sai 4 distantsil kõige vähem kohapunkte. 1927. a-ni võeti paremuse määramisel aluseks punktide kogusumma (lähtuti iga distantsi suhtest %-des tollal kehtinud maailmarekordiga).

Venemaal hakati uisutamisega tegelema 17. saj. lõpul. 1698. a. tõi Peeter I Hollandist kaasa metallteraga puu-uisud, mille konstruktsiooni ta tugevdas (asendas naelad kruvidega). Sajandivahetusel hakkasid Tuula relvasepad uiske tootma. Esimene uisutajate klubi asutati 1864. a. Peterburis, 1889. a. korraldati Moskvas esimesed Venemaa kiiruisutamismeistrivõistlused. Samal aastal võtsid Venemaa sportlased osa ka mitteametlikest esimestest MM-võistlustest ning 3 distantsi (0,5, 1 ja 2 miili) võitjaks tuli Vene kiiruisutaja Aleksandr Pansin. Esimest korda peeti NSV Liidu meistrivõistlused meeste kiiruisutamises 1924. a., naiste kiiruisutamises 1928. a. MM-võistlustest võtsid NSV Liidu meeskiiruisutajad esimest korda osa 1923. a., teist korda 1948. a., järjepidevalt on nad osalenud 1953. a-st, naiskiiruisutajad 1948. a-st. EM-võistlustel esinesid mehed esimest korda 1954. a., naised 1970. a. Kiiruisutamist juhib NSVL Kiiruisutamisföderatsioon (1933—59 üleliiduline kiiruisutamissektsioon), mis kuulub 1947. a-st Rahvusvahelisse Uisutamisliitu.

Eestis peeti esimesed uisutamisvõistlused 1892. a. Schnelli tiigil, esimesed Eesti meistrivõistlused toimusid 1910. a. MM- ja EM-võistlustes osales eestlastest esimesena Artur Kukk 1913. a., 1939. a. võttis Riias EM-võistlustest osa Leopold Reivart. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused meeste kiiruisutamises toimusid 1941. a., naiste kiiruisutamises 1946. a. 1970. a-st ei ole Eesti

Kiiruisutamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid		Osavõtjaid		Esindatud riike
	meeste	naiste	mehi	naisi	
1924	5	—	31	—	10
1928	4[1]	—	40	—	14
1932	4	—	36	—	6
1936	4	—	52	—	16
1948	4	—	69	—	15
1952	4	—	67	—	14
1956	4	—	83	—	18
1960	4	4	73	30	17
1964	4	4	110	43	22
1968	4	4	86	43	19
1972	4	4	66	51	18
1976	5	4	63	45	20
1980	5	4	74	54	20

[1] 10 000 m võistlused katkestati halva ilma tõttu.

Medalite jagunemine maade järgi

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	—	—	1
Holland	9	13	10
Kanada	—	3	5
Korea RDV	—	1	—
Norra	19	24	22
NSV Liit	21	14	14
Poola	—	1	1
Rootsi	4	3	5
Saksa DV	2	3	2
Saksa FV	3	—	—
Soome	7	8	9
USA	16	14	8

NSV Liidu kiiruisutajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1956	11	—	4	—	4	1	2	1	1	—
1960	11	5	4	4	6	3	3	3	3	2
1964	10	6	4	4	5	5	2	2	3	2
1968	10	6	4	4	1	1	—	1	2	1
1972	3	6	4	4	—	1	2	1	3	3
1976	9	7	5	4	4	2	3	4	1	1
1980	9	7	5	4	1	1	2	—	1	—

NSV kiiruisutamismeistrivõistlusi enam peetud. NSV Liidu meistrivõistlustel on Eesti kiiruisutajaist silmapaistvaid tulemusi saavutanud ainult Ants Antson.

Olümpiamängude kavva on meeste kiiruisutamine kuulunud 1924. a-st, esimestest taliolümpiamängudest alates, naiste kiiruisutamine 1960. a-st. Mehed võistlevad 500, 1000 (kavas alates 1976. a-st), 1500, 5000 ja 10 000 m ning naised 500, 1000, 1500 ja 3000 m distantsil. Ainus kord oli talimängudel 1924. a. lisaks üksikaladele kavas meeste kiiruisutamismitmevõistlus (500, 5000, 1500 ja 10 000 m). 1960. a-st peale on võisteldud tehisrajal. Alates 1976. a-st võib igast riigist kuulüda võistkonda 12 mees- ja 8 naissportlast, kuid igas võistlusalas võib osaleda 3 kiiruisutajat. NSV Liidu meeskiiruisutajad on olümpiamängudest osa võtnud alates 1956. a-st, naiskiiruisutajad 1960. a-st. Edukaimad on olnud Norra, NSV Liidu, USA, Hollandi ja Soome kiiruisutajad, üldse on olümpiamedaleid võitnud 12 riigi sportlased. Individuaalselt on olnud parimad kiiruisutajad naistest Lidia Skoblikova (6 kuldmedalit), Tatjana Averina (2 kuld- ja 2 pronksmedalit) ja Ljudmila Titova (1 kuld-, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) NSV Liidust, Kaija Mustonen (1 kuldmedal, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal) Soomest, Dianne Holum (1 kuldmedal, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja Sheila Young (1 kuld-, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) USA-st ning Christina Baas-Kaiser (1 kuldmedal, 1 hõbemedal, 2 pronksmedalit) Hollandist, meestest Clas Thunberg (5 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal) Soomest, Eric Heiden (5 kuldmedalit) USA-st, Ivar Ballangrud (4 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal), Knut Johannesen (2 kuldmedalit, 2 hõbemedalit, 1 pronksmedal) ja Hjalmar Andersen (3 kuldmedalit) Norrast, Jevgeni Grišin (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal) NSV Liidust ning Adrianus Schenk (3 kuldmedalit, 1 hõbemedal) ja Cornelis Verkerk (1 kuldmedal, 3 hõbemedalit) Hollandist. Eestlased võistlesid olümpiamängudel esimest korda 1928. a. (Christfried Burmeister ja Aleksander Mitt), kuid edu on saavutanud ainult Ants Antson, kes võitis 1964. a. kuldmedali.

MEHED

500 m

1924 Chamonix (27/10)

1. Charles Jewtraw (USA)	*44,0
2. Oskar Olsen (Norra)	44,2
3. Roald Larsen (Norra)	44,8
3. Clas Thunberg (Soome)	44,8
5. Asser Vallenius (Soome)	45,0
6. Axel Blomqvist (Rts.)	45,2

1928 Sankt Moritz (33/14)

1. Clas Thunberg (Soome)	*43,4
1. Bernt Evensen (Norra)	*43,4
3. John O'Neil Farrell (USA)	43,6
3. Roald Larsen (Norra)	43,6
3. Jaakko Friman (Soome)	43,6
6. Haakon Pedersen (Norra)	43,8[1]
15. Christfried Burmeister (Eesti)	46,2
22. Aleksander Mitt (Eesti)	47,7

[1] Mitme autori järgi oli kanadalasel Charles Germanil sama aeg mis Haakon Pedersenil. Erich Kamperi teose «Lexikon der Olympischen Winterspiele» andmeil oli Germani tulemus 43,9.

1932 Lake Placid (16/4)[1]

1. John Shea (USA)	43,4
2. Bernt Evensen (Norra)	
3. Alexander Hurd (Kan.)	
4. Frank Stack (Kan.)	
5. William Logan (Kan.)	
6. John O'Neil Farrell (USA)	

[1] Erandlikult rakendati ühisstarti; registreeriti ainult võitja aeg.

1936 Garmisch-Partenkirchen (36/14)

1. Ivar Ballangrud (Norra)	*43,4
2. Georg Krog (Norra)	43,5
3. Leo Freisinger (USA)	44,0
4. Shozo Ishihara (Jp.)	44,1
5. Delbert Lamb (USA)	44,2
6. Allan Potts (USA)	44,8
6. Karl Leban (Austria)	44,8
22. Aleksander Mitt (Eesti)	46,6

1948 Sankt Moritz (42/15)

1. Finn Helgesen (Norra)	*43,1
2. Kenneth Bartholomew (USA)	43,2
2. Thomas Byberg (Norra)	43,2
2. Robert Fitzgerald (USA)	43,2
5. Kenneth Henry (USA)	43.3
6. Sverre Farstad (Norra)	43,6
6. Torodd Hauer (Norra)	43,6
6. Delbert Lamb (USA)	43,6
6. Frank Stack (Kan.)	43,6

1952 Oslo (41/14)

1. Kenneth Henry (USA)	43,2
2. Donald McDermott (USA)	43,9
3. Arne Johansen (Norra)	44,0
3. Gordon Audley (Kan.)	44,0
5. Finn Helgesen (Norra)	44,0[1]
6. Kiyotaka Takabayashi (Jp.)	44,1
6. Hroar Elvenes (Norra)	44,1

[1] Ei saanud medalit, jäi finišis G. Audley'st mõne sentimeetri tahapoole.

1956 Cortina d'Ampezzo (47/17)

1. Jevgeni Grišin (NSVL)	**40,2
2. Rafael Gratš (NSVL)	40,8
3. Alv Gjestvang (Norra)	41,0
4. Juri Sergejev (NSVL)	41,1
5. Toivo Salonen (Soome)	41,7
6. William Carrow (USA)	41,8
Juri Mihhailov (NSVL)	katk.

1960 Squaw Valley (46/15)

1. Jevgeni Grišin (NSVL)	**40,2
2. William Disney (USA)	40,3
3. Rafael Gratš (NSVL)	40,4
4. Hans Wilhelmsson (Rts.)	40,5
5. Gennadi Voronin (NSVL)	40,7
6. Alv Gjestvang (Norra)	40,8
10. Juri Malõšev (NSVL)	41,2

1964 Innsbruck (44/19)

1. Richard McDermott (USA)	*40,1
2. Jevgeni Grišin (NSVL)	40,6
2. Vladimir Orlov (NSVL)	40,6
2. Alv Gjestvang (Norra)	40,6
5. Keiichi Suzuki (Jp.)	40,7
6. Edward Rudolph (USA)	40,9
10.—13. Rafael Gratš (NSVL)	41,4
15. Boriss Guljajev (NSVL)	41,7

1968 Grenoble (48/17)

1. Erhard Keller (SFV)	40,3
2. Richard McDermott (USA)	40,5
2. Magne Thomassen (Norra)	40,5
4. Jevgeni Grišin (NSVL)	40,6
5. Neil Blatchford (USA)	40,7
5. Arne Herjuaunet (Norra)	40,7
5. John Wurster (USA)	40,7
11.—12. Anatoli Lepjoškin (NSVL)	41,0
18. Valeri Muratov (NSVL)	41,4
21.—22. Valeri Kaplan (NSVL)	41,6

1972 Sapporo (37/16)

1. Erhard Keller (SFV)	*39,44
2. Hasse Börjes (Rts.)	39,69
3. Valeri Muratov (NSVL)	39,80
4. Per Bjørang (Norra)	39,91
5. Seppo Hänninen (Soome)	40,12
6. Leo Linkovesi (Soome)	40,14
14. Vladimir Komarov (NSVL)	40,65

1976 Innsbruck (29/16)

1. Jevgeni Kulikov (NSVL)	*39,17
2. Valeri Muratov (NSVL)	39,25
3. Daniel Immerfall (USA)	39,54
4. Mats Wallberg (Rts.)	39,56
5. Peter Mueller (USA)	39,57
6. Arnulf Sunde (Norra)	39,78
6. Jan Bazen (Holl.)	39,78
8. Andrei Malikov (NSVL)	39,85

1980 Lake Placid (37/18)

1. Eric Heiden (USA)	*38,03
2. Jevgeni Kulikov (NSVL)	38,37
3. Lieuwe de Boer (Holl.)	38,48
4. Frode Rønning (Norra)	38,66
5. Daniel Immerfall (USA)	38,69
6. Jarle Pedersen (Norra)	38,83
7. Anatoli Medennikov (NSVL)	38,88
15. Sergei Hlebnikov (NSVL)	39,25

1000 m

1976 Innsbruck (31/16)

1. Peter Mueller (USA)	*1.19,32
2. Jørn Didriksen (Norra)	1.20,45
3. Valeri Muratov (NSVL)	1.20,57
4. Aleksandr Safronov (NSVL)	1.20,84
5. Hans van Helden (Holl.)	1.20,85
6. Gaetan Boucher (Kan.)	1.21,23
29. Andrei Malikov (NSVL)	1.27,57

1980 Lake Placid (41/19)

1. Eric Heiden (USA)	*1.15,18
2. Gaetan Boucher (Kan.)	1.16,68
3. Frode Rønning (Norra)	1.16,91
3. Vladimir Lobanov (NSVL)	1.16,91

5. Peter Mueller (USA)	1.17,11
6. Bert de Jong (Holl.)	1.17,29
9. Sergei Hlebnikov (NSVL)	1.17,96
15. Anatoli Medennikov (NSVL)	1.18,92

1500 m

1924 Chamonix (22/9)

1. Clas Thunberg (Soome)	*2.20,8
2. Roald Larsen (Norra)	2.22,0
3. Sigurd Moen (Norra)	2.25,6
4. Julius Skutnabb (Soome)	2.26,6
5. Harald Strøm (Norra)	2.29,0
6. Oskar Olsen (Norra)	2.29,2

1928 Sankt Moritz (30/14)

1. Clas Thunberg (Soome)	2.21,1
2. Bernt Evensen (Norra)	2.21,9
3. Ivar Ballangrud (Norra)	2.22,6
4. Roald Larsen (Norra)	2.25,3
5. Edward Murphy (USA)	2.25,9
6. Valentine Bialas (USA)	2.26,3
18. Christfried Burmeister (Eesti)	2.33,6
19. Aleksander Mitt (Eesti)	2.35,0

1932 Lake Placid (18/6)[1]

1. John Shea (USA)	2.57,5
2. Alexander Hurd (Kan.)	
3. William Logan (Kan.)	
4. Frank Stack (Kan.)	
5. Raymond Murray (USA)	
6. Herbert Taylor (USA)	

[1] Erandlikult rakendati ühisstarti; registreeriti ainult võitja aeg.

1936 Garmisch-Partenkirchen (37/15)

1. Charles Mathiesen (Norra)	*2.19,2
2. Ivar Ballangrud (Norra)	2.20,2
3. Birger Wasenius (Soome)	2.20,9
4. Leo Freisinger (USA)	2.21,3
5. Max Stiepl (Austria)	2.21,6
6. Karl Wazulek (Austria)	2.22,2
22. Aleksander Mitt (Eesti)	2.27,8

1948 Sankt Moritz (45/14)

1. Sverre Farstad (Norra)	*2.17,6
2. Åke Seyffarth (Rts.)	2.18,1
3. Odd Lundberg (Norra)	2.18,9
4. Lauri Parkkinen (Soome)	2.19,6
5. Gustaf Harry Jansson (Rts.)	2.20,0
6. John Werket (USA)	2.20,2

1952 Oslo (39/13)

1. Hjalmar Andersen (Norra)	2.20,4
2. Willem van der Voort (Holl.)	2.20,6
3. Roald Aas (Norra)	2.21,6
4. Carl-Erik Asplund (Rts.)	2.22,6
5. Kornelius Broekman (Holl.)	2.22,8
6. Lauri Parkkinen (Soome)	2.23,0

1956 Cortina d'Ampezzo (54/18)

1. Jevgeni Grišin (NSVL)	**2.08,6
1. Juri Mihhailov (NSVL)	**2.08,6
3. Toivo Salonen (Soome)	2.09,4
4. Juhani Järvinen (Soome)	2.09,7
5. Robert Merkulov (NSVL)	2.10,3
6. Sigvard Ericsson (Rts.)	2.11,0
8. Boriss Šilkov (NSVL)	2.11,9

1960 Squaw Valley (48/16)

1. Roald Aas (Norra)	2.10,4
1. Jevgeni Grišin (NSVL)	2.10,4
3. Boriss Stenin (NSVL)	2.11,5
4. Jouko Jokinen (Soome)	2.12,0
5. Per Olof Brogren (Rts.)	2.13,1
5. Juhani Järvinen (Soome)	2.13,1
12. Gennadi Voronin (NSVL)	2.14,7
31. Lev Zaitsev (NSVL)	2.22,1

1964 Innsbruck (54/20)

1. Ants Antson (NSVL)	2.10,3
2. Cornelis Verkerk (Holl.)	2.10,6
3. Willy Haugen (Norra)	2.11,2
4. Jouko Launonen (Soome)	2.11,9
5. Lev Zaitsev (NSVL)	2.12,1
6. Eduard Matussevitš (NSVL)	2.12,2
6. Ivar Eriksen (Norra)	2.12,2
11. Jevgeni Grišin (NSVL)	2.13,3

1968 Grenoble (53/18)

1. Cornelis Verkerk (Holl.)	*2.03,4
2. Adrianus Schenk (Holl.)	2.05,0
2. Ivar Eriksen (Norra)	2.05,0
4. Magne Thomassen (Norra)	2.05,1
5. Bjørn Tveter (Norra)	2.05,2
5. Johnny Höglin (Rts.)	2.05,2
8. Eduard Matussevitš (NSVL)	2.06,1
11. Aleksandr Kertšenko (NSVL)	2.07,1
12. Ants Antson (NSVL)	2.07,2
12. Valeri Kaplan (NSVL)	2.07,2

1972 Sapporo (39/16)

1. Adrianus Schenk (Holl.)	*2.02,96
2. Roar Grønvold (Norra)	2.04,26

3. Göran Claesson (Rts.)	2.05,89
4. Bjørn Tveter (Norra)	2.05,94
5. Jan Bols (Holl.)	2.06,58
6. Valeri Lavruškin (NSVL)	2.07,16
21. Valeri Muratov (NSVL)	2.11,83

1976 Innsbruck (30/17)

1. Jan Egil Storholt (Norra)	*1.59,38
2. Juri Kondakov (NSVL)	1.59,97
3. Hans van Helden (Holl.)	2.00,87
4. Sergei Rjabev (NSVL)	2.02,15
5. Daniel Carroll (USA)	2.02,26
6. Piet Kleine (Holl.)	2.02,28
13. Sergei Martšuk (NSVL)	2.04,45

1980 Lake Placid (36/16)

1. Eric Heiden (USA)	*1.55,44
2. Kai Arne Stenshjemmet (Norra)	1.56,81
3. Terje Andersen (Norra)	1.56,92
4. Andreas Dietel (SDV)	1.57,14
5. Juri Kondakov (NSVL)	1.57,36
6. Jan Egil Storholt (Norra)	1.57,95
8. Vladimir Lobanov (NSVL)	1.59,38
9.—10. Jevgeni Salunski (NSVL)	1.59,47

5000 m

1924 Chamonix (22/10)

1. Clas Thunberg (Soome)	*8.39,0
2. Julius Skutnabb (Soome)	8.48,4
3. Roald Larsen (Norra)	8.50,2
4. Sigurd Moen (Norra)	8.51,0
5. Harald Strøm (Norra)	8.54,6
6. Valentine Bialas (USA)	8.55,0

1928 Sankt Moritz (33/14)

1. Ivar Ballangrud (Norra)	8.50,5
2. Julius Skutnabb (Soome)	8.59,1
3. Bernt Evensen (Norra)	9.01,1
4. Irving Jaffee (USA)	9.01,3
5. Armand Carlsen (Norra)	9.01,5
6. Valentine Bialas (USA)	9.06,3
21. Aleksander Mitt (Eesti)	9.35,2
24. Christfried Burmeister (Eesti)	9.46,2

1932 Lake Placid (18/6)[1]

1. Irving Jaffee (USA)	9.40,8
2. Edward Murphy (USA)	
3. William Logan (Kan.)	
4. Herbert Taylor (USA)	
5. Ivar Ballangrud (Norra)	
6. Bernt Evensen (Norra)	

[1] Erandlikult rakendati ühisstarti; registreeriti ainult võitja aeg.

1936 Garmisch-Partenkirchen (37/16)

1. Ivar Ballangrud (Norra)	*8.19,6
2. Birger Wasenius (Soome)	8.23,3
3. Antero Ojala (Soome)	8.30,1
4. Jan Langedijk (Holl.)	8.32,0
5. Max Stiepl (Austria)	8.35,0
6. Ossi Blomqvist (Soome)	8.36,6
22. Aleksander Mitt (Eesti)	9.00,4

1948 Sankt Moritz (40/14)

1. Reidar Liaklev (Norra)	8.29,4
2. Odd Lundberg (Norra)	8.32,7
3. Göthe Hedlund (Rts.)	8.34,8
4. Gustaf Harry Jansson (Rts.)	8.34,9
5. Jan Langedijk (Holl.)	8.36,2
6. Kornelius Broekman (Holl.)	8.37,3

1952 Oslo (35/13)

1. Hjalmar Andersen (Norra)	*8.10,6
2. Kornelius Broekman (Holl.)	8.21,6
3. Sverre Haugli (Norra)	8.22,4
4. Anton Huiskes (Holl.)	8.28,5
5. Willem van der Voort (Holl.)	8.30,6
6. Carl-Erik Asplund (Rts.)	8.30,7

1956 Cortina d'Ampezzo (46/17)

1. Boriss Šilkov (NSVL)	*7.48,7
2. Sigvard Ericsson (Rts.)	7.56,7
3. Oleg Gontšarenko (NSVL)	7.57,5
4. Kornelius Broekman (Holl.)	8.00,2
4. Willem de Graaff (Holl.)	8.00,2
6. Roald Aas (Norra)	8.01,6
16. Dmitri Sakunenko (NSVL)	8.10,5
19. Boriss Jakimov (NSVL)	8.12,6

1960 Squaw Valley (37/15)

1. Viktor Kossitškin (NSVL)	7.51,3
2. Knut Johannesen (Norra)	8.00,8
3. Jan Pesman (Holl.)	8.05,1
4. Torstein Seiersten (Norra)	8.05,3
5. Valeri Kotov (NSVL)	8.05,4
6. Oleg Gontšarenko (NSVL)	8.06,6

1964 Innsbruck (42/19)

1. Knut Johannesen (Norra)	*7.38,4
2. Per Ivar Moe (Norra)	7.38,6
3. Fred Anton Maier (Norra)	7.42,0
4. Viktor Kossitškin (NSVL)	7.45,8
5. Hermann Strutz (Austria)	7.48,3
6. Jonny Nilsson (Rts.)	7.48,4

10. Muzahhid Habibulin (NSVL) 7.52,3

1968 Grenoble (38/17)
1. Fred Anton Maier (Norra) **7.22,4
2. Cornelis Verkerk (Holl.) 7.23,2
3. Petrus Nottet (Holl.) 7.25,5
4. Per Willy Guttormsen (Norra) 7.27,8
5. Johnny Höglin (Rts.) 7.32,7
6. Örjan Sandler (Rts.) 7.32,8
10. Valeri Lavruškin (NSVL) 7.37,9
11. Stanislav Seljanin (NSVL) 7.38,5
14. Anatoli Maškov (NSVL) 7.41,9

1972 Sapporo (28/14)
1. Adrianus Schenk (Holl.) 7.23,61
2. Roar Grønvold (Norra) 7.28,18
3. Sten Stensen (Norra) 7.33,39
4. Göran Claesson (Rts.) 7.36,17
5. Willy Olsen (Norra) 7.36,47
6. Cornelis Verkerk (Holl.) 7.39,17
7. Valeri Lavruškin (NSVL) 7.39,26

1976 Innsbruck (31/17)
1. Sten Stensen (Norra) 7.24,48
2. Piet Kleine (Holl.) 7.26,47
3. Hans van Helden (Holl.) 7.26,54
4. Viktor Varlamov (NSVL) 7.30,97
5. Klaus Wunderlich (SDV) 7.33,82
6. Daniel Carroll (USA) 7.36,46
7. Vladimir Ivanov (NSVL) 7.37,73
14. Sergei Martšuk (NSVL) 7.51,37

1980 Lake Placid (29/15)
1. Eric Heiden (USA) *7.02,29
2. Kai Arne Stenshjemmet (Norra) 7.03,28
3. Tom Erik Oxholm (Norra) 7.05,59
4. Hilbert van der Duim (Holl.) 7.07,97
5. Øyvind Tveter (Norra) 7.08,36
6. Piet Kleine (Holl.) 7.08,96
11. Viktor Ljoskin (NSVL) 7.16,24
13. Dmitri Ogloblin (NSVL) 7.16,92
15. Sergei Berezin (NSVL) 7.19,93

10 000 m

1924 Chamonix (16/6)
1. Julius Skutnabb (Soome) *18.04,8
2. Clas Thunberg (Soome) 18.07,8
3. Roald Larsen (Norra) 18.12,2
4. Frithjof Paulsen (Norra) 18.13,0
5. Harald Strøm (Norra) 18.18,6
6. Sigurd Moen (Norra) 18.19,0

1928 Sankt Moritz (29/14)
Võistlused katkestati temperatuuri järsu tõusu tõttu, millega kaasnev vihmasadu muutis jää poole tunni jooksul kasutuskõlbmatuks. Enne võistluste katkestamist paarikaupa sõitnud 10 võistlejast olid parimad Irving Jaffee (USA, 18.36,5), Bernt Evensen (Norra, 18.36,6) ja Otto Polacsek (Austria, 20.00,9).

1932 Lake Placid (18/6)[1]
1. Irving Jaffee (USA) 19.13,6
2. Ivar Ballangrud (Norra)
3. Frank Stack (Kan.)
4. Edwin Wedge (USA)
5. Valentine Bialas (USA)
6. Bernt Evensen (Norra)
7. Alexander Hurd (Kan.) (eels. *17.56,2)

[1] Erandlikult rakendati ühisstarti; registreeriti ainult võitja aeg.

1936 Garmisch-Partenkirchen (30/14)
1. Ivar Ballangrud (Norra) *17.24,3
2. Birger Wasenius (Soome) 17.28,2
3. Max Stiepl (Austria) 17.30,0
4. Charles Mathiesen (Norra) 17.41,2
5. Ossi Blomqvist (Soome) 17.42,4
6. Jan Langedijk (Holl.) 17.43,7
Aleksander Mitt (Eesti) katk.

1948 Sankt Moritz (27/11)
1. Åke Seyffarth (Rts.) 17.26,3
2. Lauri Parkkinen (Soome) 17.36,0
3. Pentti Lammio (Soome) 17.42,7
4. Kornél Pajor (Ung.) 17.45,6
5. Kornelius Broekman (Holl.) 17.54,7
6. Jan Langedijk (Holl.) 17.55,3

1952 Oslo (30/12)
1. Hjalmar Andersen (Norra) *16.45,8
2. Kornelius Broekman (Holl.) 17.10,6
3. Carl-Erik Asplund (Rts.) 17.16,6
4. Pentti Lammio (Soome) 17.20,5
5. Anton Huiskes (Holl.) 17.25,5
6. Sverre Haugli (Norra) 17.30,2

1956 Cortina d'Ampezzo (32/15)
1. Sigvard Ericsson (Rts.) *16.35,9
2. Knut Johannesen (Norra) 16.36,9
3. Oleg Gontšarenko (NSVL) 16.42,3
4. Sverre Haugli (Norra) 16.48,7
5. Kornelius Broekman (Holl.) 16.51,2
6. Hjalmar Andersen (Norra) 16.52,6
7. Boriss Jakimov (NSVL) 16.59,7
9. Boriss Tsõbin (NSVL) 17.03,4
16. Vladimir Šilõkovski (NSVL) 17.17,6

1960 Squaw Valley (30/15)
1. Knut Johannesen (Norra) **15.46,6
2. Viktor Kossitškin (NSVL) 15.49,2
3. Kjell Bäckman (Rts.) 16.14,2
4. Ivar Nilsson (Rts.) 16.26,0
5. Terence Monaghan (Sbr.) 16.31,6
6. Torstein Seiersten (Norra) 16.33,4
20. Vladimir Šilõkovski (NSVL) 17.13,9
Nikolai Štelbaums (NSVL) diskv.

1964 Innsbruck (33/19)
1. Jonny Nilsson (Rts.) 15.50,1
2. Fred Anton Maier (Norra) 16.06,0
3. Knut Johannesen (Norra) 16.06,3
4. Rutgerus Liebrechts (Holl.) 16.08,6
5. Ants Antson (NSVL) 16.08,7
6. Viktor Kossitškin (NSVL) 16.19,3
12. Igor Ostašov (NSVL) 16.45,5

1968 Grenoble (28/13)
1. Johnny Höglin (Rts.) *15.23,6
2. Fred Anton Maier (Norra) 15.23,9
3. Örjan Sandler (Rts.) 15.31,8
4. Per Willy Guttormsen (Norra) 15.32,6
5. Cornelis Verkerk (Holl.) 15.33,9
6. Jonny Nilsson (Rts.) 15.39,6
9. Valeri Lavruškin (NSVL) 15.54,8
10. Stanislav Seljanin (NSVL) 15.56,4
16. Anatoli Maškov (NSVL) 16.22,1

1972 Sapporo (24/14)
1. Adrianus Schenk (Holl.) *15.01,35
2. Cornelis Verkerk (Holl.) 15.04,70
3. Sten Stensen (Norra) 15.07,08
4. Jan Bols (Holl.) 15.17,99
5. Valeri Lavruškin (NSVL) 15.20,08
6. Göran Claesson (Rts.) 15.30,19

1976 Innsbruck (20/12)
1. Piet Kleine (Holl.) *14.50,59
2. Sten Stensen (Norra) 14.53,30
3. Hans van Helden (Holl.) 15.02,02
4. Viktor Varlamov (NSVL) 15.06,06
5. Örjan Sandler (Rts.) 15.16,21
6. Victor Colin Coates (Austr.) 15.16,80
11. Sergei Martšuk (NSVL) 15.43,81
15. Vladimir Ivanov (NSVL) 16.16,20

1980 Lake Placid (25/13)
1. Eric Heiden (USA) **14.28,13
2. Piet Kleine (Holl.) 14.36,03
3. Tom Erik Oxholm (Norra) 14.36,60
4. Michael Woods (USA) 14.39,53
5. Øyvind Tveter (Norra) 14.43,53
6. Hilbert van der Duim (Holl.) 14.47,58
7. Viktor Ljoskin (NSVL) 14.51,72
10. Sergei Berezin (NSVL) 15.04,68
16. Dmitri Ogloblin (NSVL) 15.20,14

MITMEVÕISTLUS

1924 Chamonix (22/9)
1. Clas Thunberg (Soome) — 5,5 p.
2. Roald Larsen (Norra) — 9,5 p.
3. Julius Skutnabb (Soome) — 11,0 p.
4. Harald Strøm (Norra) — 17,14 p.
5. Sigurd Moen (Norra) — 17,0 p.
6. Léon Quaglia (Pr.) — 25,0 p.

NAISED

500 m

1960 Squaw Valley (23/10)
1. Helga Haase (S. ü. v./SDV) *45,9
2. Natalja Dontšenko (NSVL) 46,0
3. Jeanne Ashworth (USA) 46,1
4. Tamara Rõlova (NSVL) 46,2
5. Hatsue Takamizawa (Jp.) 46,6
6. Klara Gusseva (NSVL) 46,8
6. Elwira Seroczyńska (Poola) 46,8

1964 Innsbruck (28/13)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	*45,0
2. Irina Jegorova (NSVL)	45,4
3. Tatjana Sidorova (NSVL)	45,5
4. Jeanne Ashworth (USA)	46,2
4. Janice Smith (USA)	46,2
6. Gunilla Jacobsson (Rts.)	46,5

1968 Grenoble (28/11)

1. Ljudmila Titova (NSVL)	46,1
2. Mary Meyers (USA)	46,3
2. Dianne Holum (USA)	46,3
2. Jennifer Fish (USA)	46,3
5. Elisabeth van den Brom (Holl.)	46,6
6. Sigrid Sundby (Norra)	46,7
6. Kaija Mustonen (Soome)	46,7
9. Tatjana Sidorova (NSVL)	46,9
9. Irina Jegorova (NSVL)	46,9

1972 Sapporo (29/12)

1. Anne Henning (USA)	*43,33
2. Vera Krasnova (NSVL)	44,01
3. Ljudmila Titova (NSVL)	44,45
4. Sheila Young (USA)	44,53
5. Monika Pflug (SFV)	44,75
6. Attje Keulen-Deelstra (Holl.)	44,89
8. Alla Butova-Bujanova (NSVL)	45,17

1976 Innsbruck (27/13)

1. Sheila Young (USA)	*42,76
2. Catherine Priestner (Kan.)	43,12
3. Tatjana Averina (NSVL)	43,17
4. Leah Poulos (USA)	43,21
5. Vera Krasnova (NSVL)	43,23
6. Ljubov Sadtšikova (NSVL)	43,80

1980 Lake Placid (31/15)

1. Karin Enke (SDV)	*41,78
2. Leah Mueller-Poulos (USA)	42,26
3. Natalja Petrusjova (NSVL)	42,42
4. Ann-Sofie Järnström (Rts.)	42,47
5. Makiko Nagaya (Jp.)	42,70
6. Cornelia Jacob (SDV)	42,98
8. Tatjana Tarassova (NSVL)	43,26
10. Irina Kovrova (NSVL)	43,50

1000 m

1960 Squaw Valley (22/10)

1. Klara Gusseva (NSVL)	*1.34,1
2. Helga Haase (S. ü. v./SDV)	1.34,3
3. Tamara Rõlova (NSVL)	1.34,8
4. Lidia Skoblikova (NSVL)	1.35,3
5. Hatsue Takamizawa (Jp.)	1.35,8
5. Helena Pilejczyk (Poola)	1.35,8

1964 Innsbruck (28/14)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	*1.33,2
2. Irina Jegorova (NSVL)	1.34,3
3. Kaija Mustonen (Soome)	1.34,8
4. Helga Haase (S. ü. v./SDV)	1.35,7
5. Valentina Stenina (NSVL)	1.36,0
6. Gunilla Jacobsson (Rts.)	1.36,5

1968 Grenoble (29/12)

1. Carolina Geijssen (Holl.)	*1.32,6
2. Ljudmila Titova (NSVL)	1.32,9
3. Dianne Holum (USA)	1.33,4
4. Kaija Mustonen (Soome)	1.33,6
5. Irina Jegorova (NSVL)	1.34,4
6. Sigrid Sundby (Norra)	1.34,5
11. Lasma Kauniste (NSVL)	1.35,3

1972 Sapporo (33/14)

1. Monika Pflug (SFV)	*1.31,40
2. Attje Keulen-Deelstra (Holl.)	1.31,61
3. Anne Henning (USA)	1.31,62
4. Ljudmila Titova (NSVL)	1.31,85
5. Nina Statkevitš (NSVL)	1.32,21
6. Dianne Holum (USA)	1.32,41
10. Ljudmila Savrulina (NSVL)	1.33,41

1976 Innsbruck (26/12)

1. Tatjana Averina (NSVL)	*1.28,43
2. Leah Poulos (USA)	1.28,57
3. Sheila Young (USA)	1.29,14
4. Sylvia Burka (Kan.)	1.29,47
5. Monika Holzner-Pflug (SFV)	1.29,54
6. Catherine Priestner (Kan.)	1.29,66
7. Ljudmila Titova (NSVL)	1.30,06
15. Tatjana Šelehhova (NSVL)	1.32,08

1980 Lake Placid (37/16)

1. Natalja Petrusjova (NSVL)	*1.24,10
2. Leah Mueller-Poulos (USA)	1.25,41
3. Sylvia Albrecht (SDV)	1.26,46
4. Karin Enke (SDV)	1.26,66
5. Elizabeth Heiden (USA)	1.27,01
6. Annie Borckink (Holl.)	1.27,24
11. Valentina Lalenkova (NSVL)	1.28,27
20. Irina Kovrova (NSVL)	1.29,94

1500 m

1960 Squaw Valley (23/10)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	**2.25,2
2. Elwira Seroczyńska (Poola)	2.25,7
3. Helena Pilejczyk (Poola)	2.27,1
4. Klara Gusseva (NSVL)	2.28,7
5. Valentina Stenina (NSVL)	2.29,2
6. Iris Sihvonen (Soome)	2.29,7

1964 Innsbruck (30/14)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	*2.22,6
2. Kaija Mustonen (Soome)	2.25,5
3. Berta Kolokoltseva (NSVL)	2.27,1
4. Song Soon Kim (Korea RDV)	2.27,7
5. Helga Haase (S. ü. v./SDV)	2.28,6
6. Christina Scherling (Rts.)	2.29,4
7. Valentina Stenina (NSVL)	2.29,9

1968 Grenoble (30/12)

1. Kaija Mustonen (Soome)	*2.22,4
2. Carolina Geijssen (Holl.)	2.22,7
3. Christina Kaiser (Holl.)	2.24,5
4. Sigrid Sundby (Norra)	2.25,2
5. Lasma Kauniste (NSVL)	2.25,4
6. Kaija-Liisa Keskivitikka (Soome)	2.25,8
7. Ljudmila Titova (NSVL)	2.26,8
11. Lidia Skoblikova (NSVL)	2.27,6

1972 Sapporo (31/12)

1. Dianne Holum (USA)	*2.20,85
2. Christina Baas-Kaiser (Holl.)	2.21,05
3. Attje Keulen-Deelstra (Holl.)	2.22,05
4. Elisabeth van den Brom (Holl.)	2.22,27
5. Rosemarie Taupadel (SDV)	2.22,35
6. Nina Statkevitš (NSVL)	2.23,19
9. Kapitolina Serjogina (NSVL)	2.24,29
14. Ljudmila Savrulina (NSVL)	2.25,85

1976 Innsbruck (26/12)

1. Galina Stepanskaja (NSVL)	*2.16,58
2. Sheila Young (USA)	2.17,06
3. Tatjana Averina (NSVL)	2.17,96
4. Lisbeth Korsmo (Norra)	2.18,99
5. Karin Kessow (SDV)	2.19,05
6. Leah Poulos (USA)	2.19,11
15. Nina Statkevitš (NSVL)	2.22,59

1980 Lake Placid (31/14)

1. Annie Borckink (Holl.)	*2.10,95
2. Ria Visser (Holl.)	2.12,35
3. Sabine Becker (SDV)	2.12,38
4. Bjørg Eva Jensen (Norra)	2.12,59
5. Sylvia Filipsson (Rts.)	2.12,84
6. Andrea Mitscherlich (SDV)	2.13,05
8. Natalja Petrusjova (NSVL)	2.14,15
18. Tatjana Barabaš-Averina (NSVL)	2.16,32
18. Vera Brõndzei (NSVL)	2.16,32

3000 m

1960 Squaw Valley (20/10)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	*5.14,3
2. Valentina Stenina (NSVL)	5.16,9
3. Eevi Huttunen (Soome)	5.21,0
4. Hatsue Takamizawa (Jp.)	5.21,4
5. Christina Scherling (Rts.)	5.25,5
6. Helena Pilejczyk (Poola)	5.26,2
9. Tamara Rõlova (NSVL)	5.30,0

1964 Innsbruck (28/13)

1. Lidia Skoblikova (NSVL)	5.14,9
2. Valentina Stenina (NSVL)	5.18,5
2. Pil Hwa Han (Korea RDV)	5.18,5
4. Klara Nesterova-Gusseva (NSVL)	5.22,5
5. Kaija Mustonen (Soome)	5.24,3
6. Hatsue Nagakubo-Takamizawa (Jp.)	5.25,4

1968 Grenoble (26/12)

1. Johanna Schut (Holl.)	*4.56,2
2. Kaija Mustonen (Soome)	5.01,0
3. Christina Kaiser (Holl.)	5.01,3
4. Kaija-Liisa Keskivitikka (Soome)	5.03,9
5. Wilhelmina Burgmeijer (Holl.)	5.05,1
6. Lidia Skoblikova (NSVL)	5.08,0
8. Anna Sablina (NSVL)	5.12,5
12. Lasma Kauniste (NSVL)	5.16,0

1972 Sapporo (22/10)

1. Christina Baas-Kaiser (Holl.)	*4.52,14
2. Dianne Holum (USA)	4.58,67

3. Attje Keulen-Deelstra (Holl.)	4.59,91
4. Sippie Tigchelaar (Holl.)	5.01,67
5. Nina Statkevitš (NSVL)	5.01,79
6. Kapitolina Serjogina (NSVL)	5.01,88
8. Ljudmila Savrulina (NSVL)	5.06,61

1976 Innsbruck (26/12)

1. Tatjana Averina (NSVL)	*4.45,19
2. Andrea Mitscherlich (SDV)	4.45,23
3. Lisbeth Korsmo (Norra)	4.45,24
4. Karin Kessow (SDV)	4.45,60
5. Ines Bautzmann (SDV)	4.46,67
6. Sylvia Filipsson (Rts.)	4.48,15
13. Nina Statkevitš (NSVL)	4.53,11
14. Tatjana Šelehhova (NSVL)	4.54,03

1980 Lake Placid (29/14)

1. Bjørg Eva Jensen (Norra)	*4.32,13
2. Sabine Becker (SDV)	4.32,79
3. Elizabeth Heiden (USA)	4.33,77
4. Andrea Mitscherlich (SDV)	4.37,69
5. Erwina Rys-Ferens (Poola)	4.37,89
6. Mary Docter (USA)	4.39,29
8. Natalja Petrusjova (NSVL)	4.42,59
9. Olga Pleškova (NSVL)	4.43,11
17. Valentina Lalenkova (NSVL)	4.51,72

SUUSATAMINE

Suusasport on kõige rohkem harrastatavaid talispordialasid. Võistlusspordina hõlmab ta murdmaasuusatamist, suusahüppeid, kahevõistlust (nn. põhjaalad), mäesuusatamist ja laskesuusatamist.

Murdmaasuusatamises võisteldakse tõusude ja langustega maastikul ettevalmistatud rajal. Rahvusvahelistel võistlustel on meeste distantsid 15, 30 ja 50 km ning teatesuusatamises 4×10 km, naiste distantsid 5, 10 ja 20 km ning teatesuusatamises 4×5 km. Raja kõrgeima ja madalaima punkti kõrguse vahe ei tohi naiste 5 km-s ületada 100 m ning 10 ja 20 km-s 150 m, meeste 10 km-s 200 m ja kõigil pikemail distantsidel 250 m. Pideva tõusu kõrgusvahe tohib naistel olla 75 m ja meestel 100 m. Võistlejad stardivad ükshaaval 30- või 60-sekundilise ajavahemiku järel. Teatesuusatamises rakendatakse ühisstarti, kusjuures esimesed 200 m suusatatakse eraldi radadel; rajanõuded on samad mis üksikvõistleja lühimal distantsil. Võistleja riietuse ja varustuse kohta erinõudeid ei ole, välja arvatud tingimus, et võistlusrajal olles tohib vahetada ainult ühe suusa. Nüüdisaegsed võistlussuusad on kuni 210 cm pikad ja kaaluvad umbes 1,2 kg. Kui mitu võistlejat (võistkonda) lõpetavad võrdse ajaga, saavad nad paremusjärjestuses võrdse koha.

Suuski on inimesed lumel liiklemiseks kasutanud juba aastatuhandeid. Sportlik murdmaasuusatamine tekkis 19. saj. keskpaiku Põhjamaades. Kuigi Norras korraldati suusavõistlusi ka varasematel aastatel, loevad norralased nüüdisaegse suusaspordi algusaastaks 1866. a-t, kui Norra suusatamise isaks peetav Morgedalist pärit Sondre Norheim (1825—97) võttis kasutusele painduvad sidemed ja demonstreeris nende abil suusatamist pealinnas Kristiaanias (nüüd Oslo). Rootsis korraldati esimesed avalikud võistlused 1877. a. murdmaal, Soomes 1879. a. lauskmaal. Esimesed naiste suusavõistlused toimusid 1886. a. Soomes. Suusavõistluste organiseerimiseks asutati Norras 1877., Rootsis 1879. ja Soomes 1882. a. esimesed suusaklubid. Sajandivahetuseks oli sportlik suusatamine levinud paljudesse Euroopa maadesse ja ka Põhja-Ameerikasse. Oluliselt suurendas suusaspordi populaarsust maailmas Norra polaaruurija Fridtjof Nanseni (1861—1930) õnnestunud suusamatk läbi Gröönimaa 1888. a.

1910. a. Kristiaanias toimunud esimesel rahvusvahelisel suusakongressil moodustati Rahvusvaheline Suusakomisjon, kes hakkas propageerima võistlussuusatamist, koostas ühtsed võistlusmäärused ning sai aluseks 1924. a. Chamonix's asutatud Rahvusvahelisele Suusatamisföderatsioonile (pr. *Fédération Internationale de Ski*, lüh. FIS). FIS asub a-st 1972 Bernis ning juhib rahvusvahelises ulatuses kõiki suusaspordialasid peale laskesuusatamise. A-st 1951 on FIS-i president šveitslane Marc Hodler. 1925. a. hakati korraldama FIS-i iga-aastase kongressi ajal nn. kongressimänge, need on FIS tagantjärele tunnistanud MM-võistlusteks. Esimesed ametlikud MM-võistlused peeti 1937. a. Naissuusatajad debüteerisid MM-võistlustel 1954. a. 1950. a-st alates on MM-võistlusi peetud iga 4 aasta järel, kusjuures alates 1956. a. taliolümpiamängudest on murdmaasuusatamise olümpiamedalivõitjaile antud ka MM-võistluste medalid. Kõrvuti taliolümpiamängude ja MM-võistlustega toimuvad suured rahvusvahelised murdmaasuusatajate jõukatsumised Holmenkolleni suusamängudel Norras (alates 1892. a-st), Salpausselkä (Lahti) suusamängudel Soomes (1923. a-st) ja Rootsi (Faluni) suusamängudel (1947. a-st). Suusamaratonidest on rahvusvahelise populaarsuse võitnud Rootsis 1922. a-st igal aastal toimuv *Vasaloppet* (85,5 km.)

Venemaale jõudis sportlik suusatamine 19. saj. lõpul. 1894. a. võisteldi esimest korda Peterburis Neeva jääl (veerandverstasel distantsil) ning aasta hiljem Moskvas (3-verstasel distantsil). 1895. a. asutati Moskva Suusatajate Klubi, kes hakkas 1902. a. regulaarselt korraldama Moskva esivõistlusi (25-verstasel distantsil). 1903. a. võistlesid Moskvas esmakordselt naised (2-verstasel distantsil). Esimesed Venemaa meistrivõistlused peeti 1910. a. (kavas oli 30 versta). 1911. a. asutati Ülevenemaaline Suusatajate Liit. 1919. a. hakkasid korrapäraselt toimuma Nõukogude Venemaa esivõistlused (naistele 1921). Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused peeti 1924. a. NSVL Suusaspordiföderatsioon (1926—59 suusaspordisektsioon) on FIS-i liige a-st 1948. Samal aastal võtsid NSV Liidu suusatajad esmakordselt osa Holmenkolleni mängudest, kuid auhinnalistele kohtadele nad veel ei jõudnud. 1954. a. Faluni MM-võistlustel võitsid nad juba 4 kuldmedalit ja 1 hõbemedali. Kokku on NSV Liidu murdmaasuusatajad võitnud 42 MM-võistluste kuld-, 30 hõbe- ja 29 pronksmedalit. Edukaimad on olnud naistest Galina Kulakova ja Alevtina Koltšina ning meestest Vjatšeslav Vedenin ja Vladimir Kuzin.

Eestis hakati sportlikku suusatamist laialdasemalt harrastama alles pärast I maailmasõda. Esimesed Eesti meistrivõistlused peeti 1921. a. Tartus Emajõe jääl, distants oli 25 km. 2 aastat hiljem selgitati Viljandi järvel 3 km distantsil esimene Eesti meister naissuusatajate hulgast. Murdmaal hakati meistrivõistlusi korraldama 1929. a. 1938. a. võtsid Eesti sportlased Lahtis osa MM-võistlustest, kuid tulemused olid tagasihoidlikud. Esimesed Eesti NSV meistrivõistlused peeti 1941. a. Suusaspordi areng hoogustus sõjajärgseil aastail. 1970. a. MM-võistlustel sai Ingrid Mägar naiste 10 km distantsil 8. koha. NSV Liidu meistri tiitli on võitnud Jüri Voodla (1972. a. 4×10 km teatesuusatamises) ja Anatoli Šmigun (1979. a. 70 km distantsil).

Murdmaasuusatamine on taliolümpiamängude kavva kuulunud 1924. a-st. Esimestel mängudel võistlesid mehed 18 ja 50 km distantsil. 1936. a. lisandus olümpiaprogrammi 4×10 km teatesuusatamine. 1952. a. võistlesid murdmaasuusatamises esimest korda naised (10 km distantsil). 1956. a. asendati meeste 18 km distants 15 km distantsiga ning võeti kavva naiste 3×5 km teatesuusatamine. 1964. a. lisandus naiste 5 km distants ning 1976. a. suurendati teatenaiskonda 1 liikme võrra. 1984. a. võisteldakse ka naiste 20 km

distantsil. Igal individuaalalal võib olümpiamängudel ühest riigist võistelda 4 sportlast ning teatesuusatamises 1 võistkond. NSV Liidu suusatajad võistlesid esimest korda 1956. a. taliolümpiamängudel. Kõigi aegade edukaimad olümpiamängude murdmaasuusatajad on olnud NSV Liidu naissuusataja Galina Kulakova (4 kuld-, 2 hõbe- ja 2 pronksmedalit) ja rootslane Sixten Jernberg (4 kuld-, 3 hõbe- ja 2 pronksmedalit).

Eesti suusatajaid esindas 1936. a. taliolümpiamängudel Vello Kaaristo (Krassikov), kes tuli 18 km distantsil 30. ning suusamaratonis 23. kohale.

Suusahüpetes võisteldakse põhiliselt 3 mäel (trampliinil): keskmisel (hüppevõimsus 70—80 m), suurel (hüppevõimsus 90—100 m) ja lennumäel (hüppevõimsus 120 m ja rohkem). Iga sportlane sooritab 2 võistlushüpet, mille eest saadud punktid liidetakse. Punkte arvestatakse hüppe pikkuse ja stiili eest; viimast hindavad 5 kohtunikku. Hüppesuusad on murdmaasuuskadest pikemad (240—255 cm), laiemad ja raskemad (koos sidemetega 7—8 kg) ning neil on 3 või 4 soont. Võistleja varustuse kohta erilisi kitsendusi ei ole, välja arvatud nõue, et riietus peab olema tuulekindlast materjalist.

Suusahüpete prioriteet kuulub Norras asuvale Telemarki maakonnale. Seal harrastati juba 19. saj. I poolel suuskadel mäest allakihutamist, mis lõppes tavaliselt hüppega mõnelt looduslikult või improviseeritud trampliinilt. Esimene, 1868. a. ametlikult registreeritud hüppetulemus 19,0 m kuulub Sondre Norheimile. 1880. a. paiku võisteldi suusahüpetes juba ka Rootsis ja Soomes. Hoogsama arengu said suusahüpped siis, kui 1894. a. võeti kasutusele nn. Huitfelti sidemed ja sajandivahetusel 3-soonelised hüppesuusad. Pärast seda hakati suusahüppeid harrastama ka Kesk-Euroopas. Suuremate trampliinide ehitamine ning hüppetehnika ja varustuse täiustamine tõid kaasa hüpete järjekindla pikenemise. Sajandivahetusel jõuti 35,5 m-ni, 1913. a. ületas USA sportlane Ragnar Omtvedt esimesena 50 m ja 1936. a. Austria sportlane Josef Bradl 100 m. Suusalennu maailmarekord 180 m kuulub austerlasele Armin Koglerile (1981 Oberstdorf). MM-võistlusi on suusahüpetes nagu murdmaasuusatamiseski korraldatud 1925.a-st. 1962. a-st selgitatakse maailmameistrid hüpetes 70 ja 90 m mäelt. 1972. a-st on iga 2 aasta järel toimunud MM-võistlused suusalennus. Alates 1956. a. taliolümpiamängudest on suusahüpete olümpiamedalivõitjaile antud ka MM-võistluste medalid. Suurimaid iga-aastasi rahvusvahelisi suusahüppevõistlusi on nn. Saksa-Austria mäginädal e. Kesk-Euroopa nelja hüppemäe turniir (alates 1952. a-st).

Venemaal toimusid esimesed suusahüppevõistlused 1912. a. Peterburi lähedal. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused peeti 1926. a. MM-võistlustest on Nõukogude suusahüppajad osa võtnud 1954. a-st, esimene medal (hõbe) võideti 1962. a. Seni on NSV Liidu suusahüppajad võitnud 3 MM-võistluste kuldmedalit, 1 hõbemedali ja 2 pronksmedalit. Edukaim on olnud Gari Napalkov, kes sai 1970. a. 2 kuldmedalit.

Eestis peeti esimest korda suusahüppevõistlused 1929. a. Rakveres. Esimene püsiv hüppemägi valmis 1930. a. Viljandis, seal korraldati ka 1933. a. esimesed Eesti meistrivõistlused. 1938. a. võtsid Eesti suusahüppajad Lahtis osa MM-võistlustest, kuid edu ei saavutanud. Eesti NSV meistrivõistlused on toimunud 1941. a-st.

Suusahüpped on olnud taliolümpiamängude kavas 1924. a-st alates. 1964. a-st võisteldakse eraldi 70 m ja 90 m mäel. Mõlemal mäel võib ühest riigist võistelda 4 sportlast. NSV Liidu suusahüppajad võtsid esimest korda olümpiamängudest osa 1956. a. Nende senine ainus olümpiamedal on Vladimir Beloussovi kuldmedal, mille ta võitis 1968. a. suurelt mäelt sooritatud hüpete eest. Olümpiamängude edukaim suusahüppaja on olnud norralane Birger Ruud (2 kuldmedalit ja 1 hõbemedal).

Kahevõistlus koosneb suusahüpetest ja 15 km murdmaasuusatamisest, mis korraldatakse eri päevadel. Võistlejad sooritavad 3 hüpet, arvesse lähevad 2 paremat. Lõpliku paremusjärjestuse selgitamisel liidetakse hüpete eest saadud punktide summale ühtse rahvusvahelise punktitabeli järgi arvestatud punktid murdmaasuusatamise eest.

Kahevõistlust (nimetatakse ka põhja kahevõistluseks) hakati harrastama 19. saj. keskpaiku Norras. Et tollal hinnati eeskätt suusataja mitmekülgsust, siis hakati võistlustel suusahüpetele lisama murdmaasuusatamist (1,5—5 km). Nii sündiski tänapäevane kahevõistlus mis jäi paljudeks aastateks Norra suusatajate peamiseks võistlusalaks. Esimesed võistlused peeti 1867. a. Kristiaanias. Rootsis sai kahevõistlus alguse 1910. ja Soomes 1923. a. Varem tulid rahvusvahelistel võistlustel esikohtadele peamiselt Norra sportlased, kuid viimaseil aastail on üha suurema eduga esinenud Saksa DV, Saksa FV jmt. maa kahevõistlejad. MM-võistlusi on peetud 1925. a-st. Alates 1956. a-st on taliolümpiamängude medalivõitjaile antud ka MM-võistluste medalid. Tänapäeval on kahevõistlus kavas kõigil suurematel rahvusvahelistel võistlustel, kus võisteldakse murdmaasuusatamises ja suusahüpetes.

NSV Liidus on kahevõistlus noorimaid suusaspordialasid. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused toimusid 1935. a. MM-võistlustest võtsid Nõukogude kahevõistlejad esmakordselt osa 1954. a., seni on nad võitnud 3 MM-võistluste hõbe- ja 2 pronksmedalit. Eesti esimesed meistrivõistlused peeti 1935. ja Eesti NSV esimesed esivõistlused 1941. a. NSV Liidu meistri tiitli on võitnud Uno Kajak (1956), Tõnu Haljand (1973) ja Fjodor Koltšin (1977).

Taliolümpiamängude kavas on kahevõistlus olnud 1924. a-st. Kahevõistluse murdmaadistants on 1956. a. mängudest alates 15 km (varem oli 18 km.) Iga riiki võib esindada 4 võistlejat. NSV Liidu kahevõistlejad on olümpiamängudest osa võtnud 1956. a-st. Kõigi aegade edukaimad olümpiamängude kahevõistlejad on olnud Saksa DV sportlane Ulrich Wehling (3 kuldmedalit) ja norralane Johan Grottumsbråten (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal).

Eesti NSV kahevõistlejaist on olümpiamängudel võistelnud Uno Kajak (1956), Tõnu Haljand (1968) ja Fjodor Koltšin (1980).

Mäesuusatamise võistlusalad on slaalom, suurslaalom ja kiirlaskumine ning neid alasid hõlmav mitmevõistlus, nn. alpi kolmevõistlus. Võisteldakse distantsi läbimise kiiruses.

Slaalomis on distants 400—600 m ning 25%-l rajast peab olema vähemalt 30-kraadine kalle. Stardi- ja finišipaiga kõrguse vahe on naistel 120—180 m ja meestel 180—220 m. Väravaid (laius 3,2—4 m) on naiste rajal 40—60 ja meeste rajal 55—75, kusjuures kahe värava vahe ei tohi olla väiksem kui 0,75 m.

Kiirlaskumises on distants 3000—4000 m ning stardi- ja finišipaiga kõrguse vahe naistel 400—700 m ja meestel 800—1000 m. Rada tähistatakse suunalippude ja vähemalt 8 m laiuste väravatega. Kiirlaskumisrada valitakse nii, et mitte asetada võistlejaid liigsesse ohtu.

Suurslaalom on slaalomi ja kiirlaskumise vahepealne vorm. Distants on tavaliselt umbes 1500 m, stardi- ja finišipaiga kõrguse vahe naistel 300—450 m ning meestel 400—600 m ühe ja 250—400 m kahe laskumise korral. Naiste rajale paigutatakse 40—60 ja meeste rajale 60—80 4—8 m laiust väravat, kahe värava vahe on vähemalt 5 m. Suurslaalomi rada valitakse nii, et distantsi läbimise keskmine kiirus ei ületaks naistel 55 km/h ja meestel 65 km/h.

Mäesuusatamises kasutatakse kuni 250 cm pikkusi eriliste sidemete ja saabastega suuski (igal alal erisuguseid). Sportlaste riietus on valmistatud tuulekindlast materjalist. Kiirlaskuja peab kandma kaitsekiivrit.

Nagu teiste suusaspordialade, nii on ka mäesuusatamise sünnimaa Norra. Juba 19. saj. I poolel harrastati Telemarki maakonnas mäesuusatamisalasid, mis sarnanesid tänapäeva slaalomi ja kiirlaskumisega. Koos teiste suusatamisaladega levis mäesuusatamine Norrast Põhja-Ameerikasse, Šotimaale ja Kesk-Euroopasse ning leidis seal peatselt rohket harrastamist.

Esimesed slaalomi ja kiirlaskumise võistlusmäärused koostas inglane Arnold Lunn. Tema algatusel korraldati 1922. a. Mürrenis (Šveitsis) esimesed slaalomivõistlused. 1931. a. toimusid sealsamas esimesed slaalomi ja kiirlaskumise MM-võistlused nii naistele kui meestele. 1950. a. võeti MM-võistluste kavva suurslaalom. Maailmameistrid selgitatakse ka alpi kolmevõistluses (a-ni 1948 kahevõistlus). Alates 1950. a-st on MM-võistlusi peetud iga 4 aasta järel, kusjuures 1956. a. taliolümpiamängudest peale on olümpiamedalivõitjad saanud ka MM-võistluste medalid (kolmevõistluse võitjad ainult MM-võistluste medalid). 1967. a-st on mäesuusatamises igal aastal toimunud maailma karikavõistlused.

NSV Liidus hakati mäesuusatamist tõhusamalt harrastama 1930. a-il Moskva, Leningradi ja Gorki ümbruses. NSVL Mäesuusatamisföderatsioon (a-ni 1959 mäesuusatamissektsioon) asutati 1937. a. Esimesed NSV Liidu meistrivõistlused slaalomis toimusid meestele 1934. ja naistele 1938. a., kiirlaskumises meestele 1937. ja naistele 1940. a. ning suurslaalomis meestele 1947. ja naistele 1953. a. Rahvusvahelistest võistlustest võtsid Nõukogude mäesuusatajad esmakordselt osa 1948. a. Norras.

Eestis tehti mäesuusatamises enne II maailmasõda ainult arglikke katseid. Esimesed Eesti meistrivõistlused korraldati meestele slaalomis 1940. a. Viljandis. Eesti NSV slaalomimeistrivõistlusi on peetud 1941. a-st. Kiirlaskumises selgitati Eesti NSV meistreid a-il 1951—61 ja suurslaalomis 1955—61.

Taliolümpiamängude kavas on mäesuusatamine olnud 1936. a-st. Algul võisteldi ainult alpi kahevõistluses (kiirlaskumine ja slaalom). 1948. a. anti medalid peale kahevõistluse võitjate ka parimaile kiirlaskujaile ja slalomistidele. 1952. a-st on olümpiamängudel võisteldud slaalomis, kiirlaskumises ja suurslaalomis. Igal alal võib ühest riigist võistelda 4 sportlast. NSV Liidu mäesuusatajad hakkasid olümpiamängudest osa võtma 1956. a. Samal aastal võitis Jevgenia Sidorova naiste slaalomis pronksmedali, mis on siiani jäänud Nõukogude mäesuusatajate ainukeseks olümpiamedaliks. Kõigi aegade edukaimad olümpiamängude mäesuusatajad on olnud austerlane Anton Sailer, prantslane Jean-Claude Killy (kummalgi 3 kuldmedalit), Liechtensteini sportlane Hannelore Wenzel (2 kuldmedalit, 1 hõbe- ja 1 pronksmedal), prantslanna Marielle Goitschel, Saksa FV sportlane Rosemarie Mittermaier (kummalgi 2 kuldmedalit ja 1 hõbemedal) ning šveitslanna Marie-Theres Nadig (2 kuldmedalit, 1 pronksmedal).

Eestit esindas 1936. a. taliolümpiamängudel Karin Peckert-Forsmann, (alpi kahevõistluses 26. koht).

Laskesuusatamine (*biathlon*) kujutab endast relvaga murdmaasuusatamise ja väikekaliibrilisest püssist laskmise kombinatsiooni, milles meessportlased võistlevad 10 ja 20 km distantsil ning 4×7,5 km teatesuusatamises. 20 km suusatamises tuleb võistlejail 4. ja 18. km vahel asuvas 4 lasketiirus sooritada igaühes 5 lasku 50 m kaugusel olevate märkide pihta (1. ja 3. tiirus lamades, 2. ja 4. tiirus püsti). Iga möödalasu eest lisatakse distantsi läbimise ajale 1 või 2 trahviminutit. 4×7,5 km teatesuusatamises tuleb igal meeskonnaliikmel 2 lasketiirus (1. tiirus lamades, 2. tiirus püsti) tabada kummaski 5 märki maksimaalselt 8 lasuga. Iga tabamata jäänud märgi eest peab võistleja läbima 150 m pikkuse trahviringi. 10 km distantsil on võistlustingimused samad mis teatevõistluses.

Laskesuusatamine on alles noor spordiala. Tema eelkäijad on suuskadel jahipidamine Skandinaaviamaades ja 1920.—40. a-il paljudes maades harrastatud patrullsuusatamine. Ala juhib 1948. a. asutatud Rahvusvaheline Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liit (pr. *Union Internationale de Pentathlon Moderne et Biathlon*, lüh. UIPMB), mis asub Stokholmis.

MM-võistlusi on laskesuusatamises 1958. a-st peetud igal aastal, välja arvatud olümpia-aastad; alates 1960. a-st on olümpiamedalivõitjaile antud ka MM-võistluste medalid. 1976. a. toimusid MM-võistlused olümpiamängudest eraldi.

NSVL Laskesuusatamisföderatsioon asutati 1957. a. ning samal aastal peeti ka esimesed NSV Liidu meistrivõistlused. MM-võistlustest on Nõukogude laskesuusatajad osa võtnud 1958. a-st ning esinenud suure eduga. Nad on võitnud (1981. a. kaasa arvatud) 25 MM-võistluste kuld-, 19 hõbe- ja 12 pronksmedalit. Eesti NSV laskesuusatamise meistrivõistlusi on korraldatud 1960. a-st alates.

Taliolümpiamängude kavas oli laskesuusatamine esimest korda 1960. a. (20 km). 1968. a. täiendati kava 4×7,5 km teatesuusatamisega. Alates 1980. a-st võisteldakse ka 10 km distantsil. Igast riigist võib laskesuusatamise individuaalalal võistelda 3 sportlast ja teatesuusatamises 1 meeskond. Edukaim olümpiamängude laskesuusataja on olnud NSV Liidu sportlane Aleksandr Tihhonov (4 kuldmedalit, 1 hõbemedal).

Murdmaa-[1] ja mäesuusatamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlusalasid				Osavõtjaid		Esindatud riike
	murdmaasuusatamine		mäesuusatamine				
	meeste	naiste	meeste	naiste	mehi	naisi	
1924	4	—	—	—	102	—	12
1928	4	—	—	—	153	—	16
1932	4	—	—	—	93	—	12
1936	5	—	1	1	264	37	27
1948	5	—	3	3	321	37	25
1952	5	1	3	3	271	75	29
1956	6	2	3	3	305	103	29
1960	6	2	3	3	261	78	27
1964	7	3	3	3	408	95	35
1968	7	3	3	3	350	92	36
1972	7	3	3	3	295	99	31
1976	7	3	3	3	299	93	31
1980	7	3	3	3	274	113	34

[1] kaasa arvatud suusahüpped ja kahevõistlus

NSV Liidu suusatajate saavutused olümpiamängudel

Aasta	Osavõtjaid		Mitmes võistlusalas osaleti		Medalid			Kohad		
	mehi	naisi	meeste	naiste	kuld	hõbe	pronks	IV	V	VI
1956	19	6	9	5	2	2	4	2	2	2
1960	18	7	7	5	1	2	5	5	2	1
1964	24	8	11	6	4	3	4	2	—	2
1968	21	9	12	6	2	3	3	2	—	4
1972	22	8	12	6	6	2	1	3	1	3
1976	18	5	12	6	6	2	5	3	2	3
1980	21	6	13	5	6	3	2	2	4	4

Laskesuusatamine olümpiamängudel

Aasta	Võistlus-alasid	Osa-võtjaid	Esindatud riike
1960	1	30	9
1964	1	50	14
1968	2	67	16
1972	2	62	14
1976	2	66	16
1980	3	75	18

Medalite jagunemine maade järgi Murdmaasuusatamine, suusahüpped ja kahevõistlus

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	2	3	3
Bulgaaria	—	—	1
Itaalia	1	—	—
Jaapan	1	2	1
Norra	26	27	22
NSV Liit	20	14	19
Poola	1	—	1
Rootsi	16	15	14
Saksa DV	7	3	8
Saksa FV	2	1	1
Soome	17	26	17
Šveits	—	2	2
Tšehhoslovakkia	1	1	3
USA	—	1	1

Laskesuusatamine

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Norra	2	1	1
NSV Liit	7	3	4
Rootsi	1	—	2
Saksa DV	1	3	3
Saksa FV	—	—	1
Soome	—	4	1

MURDMAASUUSATAMINE

MEHED

18 km

1924 Chamonix (41/12)

1. Thorleif Haug (Norra)	1:14.31
2. Johan Grøttumsbråten (Norra)	1:15.51
3. Tapani Niku (Soome)	1:16.26
4. Jon Maardalen (Norra)	1:16.56

Mäesuusatamine

	Medalid		
	kuld	hõbe	pronks
Austria	14	17	18
Hispaania	1	—	—
Itaalia	3	3	4
Jaapan	—	1	—
Kanada	3	1	2
Liechtenstein	2	2	2
Norra	1	1	2
NSV Liit	—	—	1
Prantsusmaa	10	8	9
Rootsi	2	—	2
Saksa FV	4	6	4
Saksamaa	2	2	—
Šveits	10	9	7
USA	4	6	5

5. Einar Landvik (Norra)	1:17.27
6. Per Erik Hedlund (Rts.)	1:17.49

1928 Sankt Moritz (49/15)

1. Johan Grøttumsbråten (Norra)	1:37.01
2. Ole Hegge (Norra)	1:39.01
3. Reidar Ødegård (Norra)	1:40.11
4. Veli Saarinen (Soome)	1:40.57
5. Hagbart Haakonsen (Norra)	1:41.29
6. Per Erik Hedlund (Rts.)	1:41.51

1932 Lake Placid (42/11)

1. Sven Utterström (Rts.)	1:23.07
2. Axel Wikström (Rts.)	1:25.07
3. Veli Saarinen (Soome)	1:25.24
4. Martti Lappalainen (Soome)	1:26.31
5. Arne Rustadstuen (Norra)	1:27.06
6. Johan Grøttumsbråten (Norra)	1:27.15

1936 Garmisch-Partenkirchen (75/22)

1. Erik-August Larsson (Rts.)	1:14.38
2. Oddbjørn Hagen (Norra)	1:15.33
3. Pekka Niemi (Soome)	1:16.59
4. Martin Johan Matsbo (Rts.)	1:17.02
5. Olaf Hoffsbakken (Norra)	1:17.37
6. Arne Rustadstuen (Norra)	1:18.13
30. Vello Kaaristo (Krassikov) (Eesti)	1:25.11

1948 Sankt Moritz (84/15)

1. Martin Lundström (Rts.)	1:13.50
2. Nils Östensson (Rts.)	1:14.22
3. Gunnar Eriksson (Rts.)	1:16.06
4. Heikki Hasu (Soome)	1:16.43
5. Nils Karlsson (Rts.)	1:16.54
6. Sauli Rytky (Soome)	1:18.10

1952 Oslo (80/18)

1. Hallgeir Brenden (Norra)	1:01.34
2. Tapio Mäkelä (Soome)	1:02.09
3. Paavo Lonkila (Soome)	1:02.20
4. Heikki Hasu (Soome)	1:02.24
5. Nils Karlsson (Rts.)	1:02.56
6. Martin Stokken (Norra)	1:03.00

15 km

1956 Cortina d'Ampezzo (62/20)

1. Hallgeir Brenden (Norra)	49.39
2. Sixten Jernberg (Rts.)	50.14
3. Pavel Koltšin (NSVL)	50.17
4. Veikko Hakulinen (Soome)	50.31
5. Håkon Brusveen (Norra)	50.36
6. Martin Stokken (Norra)	50.45
7. Nikolai Anikin (NSVL)	50.48
10. Vladimir Kuzin (NSVL)	51.36
18. Mihhail Galijev (NSVL)	52.49

1960 Squaw Valley (54/19)

1. Håkon Brusveen (Norra)	51.55,5
2. Sixten Jernberg (Rts.)	51.58,6
3. Veikko Hakulinen (Soome)	52.03,0
4. Gennadi Vaganov (NSVL)	52.18,0
4. Einar Østby (Norra)	52.18,0
6. Eero Mäntyranta (Soome)	52.40,6
10. Nikolai Anikin (NSVL)	52.55,0
15. Aleksandr Gubin (NSVL)	53.29,1
16. Pavel Morâtšinin (NSVL)	53.36,6

1964 Innsbruck (71/21)

1. Eero Mäntyranta (Soome)	50.54,1
2. Harald Grønningen (Norra)	51.34,8
3. Sixten Jernberg (Rts.)	51.42,2
4. Välnö Huhtala (Soome)	51.45,4
5. Janne Stefansson (Rts.)	51.46,4
6. Pavel Koltšin (NSVL)	51.52,0
7. Igor Vorontšihhin (NSVL)	51.53,9
14. Gennadi Vaganov (NSVL)	52.46,8
17. Valeri Tarakanov (NSVL)	52.58,2

1968 Grenoble (75/25)

1. Harald Grønningen (Norra)	47.54,2
2. Eero Mäntyranta (Soome)	47.56,1
3. Gunnar Larsson (Rts.)	48.33,7
4. Kalevi Laurila (Soome)	48.37,6
5. Jan Halvarsson (Rts.)	48.39,1
6. Bjarne Andersson (Rts.)	48.41,1
9. Valeri Tarakanov (NSVL)	49.04,4
16. Anatoli Akentjev (NSVL)	50.19,9
22. Vladimir Voronkov (NSVL)	50.40,7
26. Fjodor Simašov (NSVL)	51.05,3

1972 Sapporo (62/19)

1. Sven-Åke Lundbäck (Rts.)	45.28,24
2. Fjodor Simašov (NSVL)	46.00,84
3. Ivar Formo (Norra)	46.02,68
4. Juha Mieto (Soome)	46.02,74
5. Juri Skobov (NSVL)	46.04,59
6. Axel Lesser (SDV)	46.17,01
12. Vladimir Voronkov (NSVL)	46.33,43
16. Valeri Tarakanov (NSVL)	46.48,32

1976 Innsbruck (80/23)

1. Nikolai Bažukov (NSVL)	43.58,47
2. Jevgeni Beljajev (NSVL)	44.01,10
3. Arto Koivisto (Soome)	44.19,25
4. Ivan Garanin (NSVL)	44.41,98
5. Ivar Formo (Norra)	45.29,11
6. William Koch (USA)	45.32,22
16. Juri Skobov (NSVL)	46.16,27

1980 Lake Placid (63/22)

1. Thomas Wassberg (Rts.)	41.57,63
2. Juha Mieto (Soome)	41.57,64
3. Ove Aunli (Norra)	42.28,62
4. Nikolai Zimjatov (NSVL)	42.33,96
5. Jevgeni Beljajev (NSVL)	42.46,02
6. Józef Luszczek (Poola)	42.59,03
7. Aleksandr Zavjalov (NSVL)	43.00,81
13. Vassili Rotšev (NSVL)	43.16,86

30 km

1956 Cortina d'Ampezzo (54/18)

1.	Veikko Hakulinen (Soome)	1:44.06
2.	Sixten Jernberg (Rts.)	1:44.30
3.	Pavel Koltšin (NSVL)	1:45.45
4.	Anatoli Šeljuhhin (NSVL)	1:45.46
5.	Vladimir Kuzin (NSVL)	1:46.09
6.	Fjodor Terentjev (NSVL)	1:46.43

1960 Squaw Valley (48/17)

1.	Sixten Jernberg (Rts.)	1:51.03,9
2.	Rolf Rämgård (Rts.)	1:51.16,9
3.	Nikolai Anikin (NSVL)	1:52.28,2
4.	Gennadi Vaganov (NSVL)	1:52.49,2
5.	Lennart Larsson (Rts.)	1:53.53,2
6.	Veikko Hakulinen (Soome)	1:54.02,0
8.	Aleksei Kuznetsov (NSVL)	1:54.23,9
15.	Anatoli Šeljuhhin (NSVL)	1:58.21,3

1964 Innsbruck (69/23)

1.	Eero Mäntyranta (Soome)	1:30.50,7
2.	Harald Grønningen (Norra)	1:32.02,3
3.	Igor Vorontšihhin (NSVL)	1:32.15,8
4.	Janne Stefansson (Rts.)	1:32.34,8
5.	Sixten Jernberg (Rts.)	1:32.39,6
6.	Kalevi Laurila (Soome)	1:32.41,4
12.	Bajazit Gizatullin (NSVL)	1:33.33,4
17.	Ivan Utrobin (NSVL)	1:34.10,4
19.	Gennadi Vaganov (NSVL)	1:35.03,1

1968 Grenoble (66/22)

1.	Franco Nones (It.)	1:35.39,2
2.	Odd Martinsen (Norra)	1:36.28,9
3.	Eero Mäntyranta (Soome)	1:36.55,3
4.	Vladimir Voronkov (NSVL)	1:37.10,8
5.	Giulio De Florian (It.)	1:37.12,9
6.	Kalevi Laurila (Soome)	1:37.29,8
10.	Anatoli Akentjev (NSVL)	1:37.52,4
14.	Vjatšeslav Vedenin (NSVL)	1:38.36,1
17.	Valeri Tarakanov (NSVL)	1:39.25,0

1972 Sapporo (59/18)

1.	Vjatšeslav Vedenin (NSVL)	1:36.31,15
2.	Pål Tyldum (Norra)	1:37.25,30
3.	Johannes Harviken (Norra)	1:37.32,44
4.	Gunnar Larsson (Rts.)	1:37.33,72
5.	Walter Demel (SFV)	1:37.45,53
6.	Fjodor Simašov (NSVL)	1:38.22,50
15.	Juri Skobov (NSVL)	1:40.18,70
16.	Vladimir Dolganov (NSVL)	1:40.48,85

1976 Innsbruck (69/22)

1.	Sergei Saveljev (NSVL)	1:30.29,38
2.	William Koch (USA)	1:30.57,84
3.	Ivan Garanin (NSVL)	1:31.09,29
4.	Juha Mieto (Soome)	1:31.20,39
5.	Nikolai Bažukov (NSVL)	1:31.33,14
6.	Gert-Dietmar Klause (SDV)	1:32.00,91
10.	Vassili Rotšev (NSVL)	1:32.39,42

1980 Lake Placid (57/20)

1.	Nikolai Zimjatov (NSVL)	1:27.02,80
2.	Vassili Rotšev (NSVL)	1:27.34,22
3.	Ivan Lebanov (Bulg.)	1:28.03,87
4.	Thomas Wassberg (Rts.)	1:28.40,35
5.	Józef Luszczek (Poola)	1:29.03,64
6.	Matti Pitkänen (Soome)	1:29.35,03
11.	Jevgeni Beljajev (NSVL)	1:30.35,32
14.	Nikolai Bažukov (NSVL)	1:31.06,28

50 km

1924 Chamonix (33/11)

1.	Thorleif Haug (Norra)	3:44.32
2.	Thoralf Strømstad (Norra)	3:46.23
3.	Johan Grøttumsbråten (Norra)	3:47.46
4.	Jon Maardalen (Norra)	3:49.48
5.	Torkel Persson (Rts.)	4:05.59
6.	Ernst Alm (Rts.)	4:06.31

1928 Sankt Moritz (41/11)

1.	Per Erik Hedlund (Rts.)	4:52.03
2.	Gustaf Jonsson (Rts.)	5:05.30
3.	Volger Andersson (Rts.)	5:05.46
4.	Olav Kjelbotn (Norra)	5:14.22
5.	Ole Hegge (Norra)	5:17.58
6.	Tauno Lappalainen (Soome)	5:18.33

1932 Lake Placid (32/9)

1.	Veli Saarinen (Soome)	4:28.00
2.	Väinö Liikkanen (Soome)	4:28.20
3.	Arne Rustadstuen (Norra)	4:31.53
4.	Ole Hegge (Norra)	4:32.04
5.	Sigurd Vestad (Norra)	4:32.40
6.	Sven Utterström (Rts.)	4:33.25

1936 Garmisch-Partenkirchen (36/11)

1.	Elis Wiklund (Rts.)	3:30.11
2.	Axel Wikström (Rts.)	3:33.20
3.	Nils-Joel Englund (Rts.)	3:34.10
4.	Hjalmar Bergström (Rts.)	3:35.50
5.	Klaes Karppinen (Soome)	3:39.33
6.	Arne Tuft (Norra)	3:41.18
23.	Vello Kaaristo (Krassikov) (Eesti)	4:02.52

1948 Sankt Moritz (28/9)

1.	Nils Karlsson (Rts.)	3:47.48
2.	Harald Eriksson (Rts.)	3:52.20
3.	Benjam Vanninen (Soome)	3:57.28
4.	Pekka Vanninen (Soome)	3:57.58
5.	Anders Törnkvist (Rts.)	3:58.20
6.	Edi Schild (Šv.)	4:05.37

1952 Oslo (36/13)

1.	Veikko Hakulinen (Soome)	3:33.33
2.	Eero Kolehmainen (Soome)	3:38.11
3.	Magnar Estenstad (Norra)	3:38.28
4.	Olav Økern (Norra)	3:38.45
5.	Kalevi Mononen (Soome)	3:39.21
6.	Nils Karlsson (Rts.)	3:39.30

1956 Cortina d'Ampezzo (33/13)

1.	Sixten Jernberg (Rts.)	2:50.27
2.	Veikko Hakulinen (Soome)	2:51.45
3.	Fjodor Terentjev (NSVL)	2:53.32
4.	Eero Kolehmainen (Soome)	2:56.17
5.	Anatoli Šeljuhhin (NSVL)	2:56.40
6.	Pavel Koltšin (NSVL)	2:58.00
7.	Viktor Baranov (NSVL)	3:03.55

1960 Squaw Valley (31/10)

1.	Kalevi Hämäläinen (Soome)	2:59.06,3
2.	Veikko Hakulinen (Soome)	2:59.26,7
3.	Rolf Rämgård (Rts.)	3:02.46,7
4.	Lennart Larsson (Rts.)	3:03.27,9
5.	Sixten Jernberg (Rts.)	3:05.18,0
6.	Pentti Pelkonen (Soome)	3:05.24,5
7.	Gennadi Vaganov (NSVL)	3:05.27,6
13.	Nikolai Anikin (NSVL)	3:10.13,9
15.	Aleksei Kuznetsov (NSVL)	3:11.47,0
19.	Ivan Ljubimov (NSVL)	3:25.06,4

1964 Innsbruck (40/14)

1.	Sixten Jernberg (Rts.)	2:43.52,6
2.	Assar Rönnlund (Rts.)	2:44.58,2
3.	Arto Tiainen (Soome)	2:45.30,4
4.	Janne Stefansson (Rts.)	2:45.36,6
5.	Sverre Stensheim (Norra)	2:45.47,2
6.	Harald Grønningen (Norra)	2:47.03,6
11.	Igor Vorontšihhin (NSVL)	2:49.21,7
12.	Bajazit Gizatullin (NSVL)	2:51.02,4
14.	Aleksandr Gubin (NSVL)	2:51.39,7
17.	Ivan Ljubimov (NSVL)	2:52.28,1

1968 Grenoble (51/19)

1.	Ole Ellefsæter (Norra)	2:28.45,8
2.	Vjatšeslav Vedenin (NSVL)	2:29.02,5
3.	Josef Haas (Šv.)	2:29.14,8
4.	Pål Tyldum (Norra)	2:29.26,7
5.	Melcher Risberg (Rts.)	2:29.37,0
6.	Gunnar Larsson (Rts.)	2:29.37,2
16.	Vladimir Voronkov (NSVL)	2:33.07,3
20.	Anatoli Akentjev (NSVL)	2:34.54,5
31.	Igor Vorontšihhin (NSVL)	2:40.48,2

1972 Sapporo (40/13)

1.	Pål Tyldum (Norra)	2:43.14,75
2.	Magne Myrmo (Norra)	2:43.29,45
3.	Vjatšeslav Vedenin (NSVL)	2:44.00,19
4.	Reidar Hjermstad (Norra)	2:44.14,51
5.	Walter Demel (SFV)	2:44.32,67
6.	Werner Geeser (Šv.)	2:44.34,13
8.	Fjodor Simašov (NSVL)	2:45.08,93

15. Ivan Pronin (NSVL) 2:49.45,59
17. Ivan Garanin (NSVL) 2:50.00,78

1976 Innsbruck (59/17)
1. Ivar Formo (Norra) 2:37.30,05
2. Gert-Dietmar Klause (SDV) 2:38.13,21
3. Benny Södergren (Rts.) 2:39.39,21
4. Ivan Garanin (NSVL) 2:40.38,94
5. Gerhard Grimmer (SDV) 2:41.15,46
6. Per Knut Åland (Norra) 2:41.18,06
12. Vassili Rotšev (NSVL) 2:44.31,23
21. Sergei Saveljev (NSVL) 2:46.01,36
38. Jevgeni Beljajev (NSVL) 2:54.00,55

1980 Lake Placid (43/14)
1. Nikolai Zimjatov (NSVL) 2:27.24,60
2. Juha Mieto (Soome) 2:30.20,52
3. Aleksandr Zavjalov (NSVL) 2:30.51,52
4. Lars Erik Eriksen (Norra) 2:30.53,03
5. Sergei Saveljev (NSVL) 2:31.15,82
6. Jevgeni Beljajev (NSVL) 2:31.21,19

4 × 10 km

1936 Garmisch-Partenkirchen (16)
1. Soome (Sulo Nurmela, Klaes Karppinen, Matti Lähde, Kalle Jalkanen) 2:41.33
2. Norra (Oddbjørn Hagen, Olaf Hoffsbakken, Sverre Brodahl, Bjarne Iversen) 2:41.39
3. Rootsi (John Berger, Erik-August Larsson, Artur Häggblad, Martin Johan Matsbo) 2:43.03
4. Itaalia (Giulio Gerardi, Severino Menardi, Vincenzo Demetz, Giovanni Kasebacher) 2:50.05
5. Tšehhoslovakkia (Cyril Musil, Gustav Berauer, Lukáš Mihálik, František Šimůnek) 2:51.56
6. Saksamaa (Friedl Däuber, Wilhelm Bogner, Herbert Leupold, Toni Zeller) 2:54.54

1948 Sankt Moritz (11)
1. Rootsi (Nils Östensson, Nils Täpp, Gunnar Eriksson, Martin Lundström) 2:32.08
2. Soome (Lauri Silvennoinen, Teuvo Laukkanen, Sauli Rytky, August Kiuru) 2:41.06
3. Norra (Erling Evensen, Olav Økern, Reidar Nyborg, Olav Hagen) 2:44.33
4. Austria (Josl Gstrein, Josef Deutschmann, Engelbert Hundertpfund, Karl Rafreider) 2:47.18
5. Šveits (Niklaus Stump, Robert Zurbriggen, Max Müller, Edi Schild) 2:48.07
6. Itaalia (Vincenzo Perruchon, Silvio Confortola, Rizzieri Rodighiero, Severino Compagnoni) 2:51.00

1952 Oslo (13)
1. Soome (Heikki Hasu, Paavo Lonkila, Urpo Korhonen, Tapio Mäkelä) 2:20.16
2. Norra (Magnar Estenstad, Mikæl Kirkholt, Martin Stokken, Hallgeir Brenden) 2:23.13
3. Rootsi (Nils Täpp, Sigurd Andersson, Enar Josefsson, Martin Lundström) 2:24.13
4. Prantsusmaa (Gérard Perrier, Benoît Carrara, Jean Mermet, René Mandrillon) 2:31.11
5. Austria (Hans Eder, Fritz Krischan, Karl Rafreider, Josef Schneeberger) 2:34.36
6. Itaalia (Arigio Delladio, Nino Anderlini, Federico De Florian, Vincenzo Perruchon) 2:35.33

1956 Cortina d'Ampezzo (14)
1. NSV Liit (Fjodor Terentjev, Pavel Koltšin, Nikolai Anikin, Vladimir Kuzin) 2:15.30
2. Soome (August Kiuru, Jorma Kortelainen, Arvo Viitanen, Veikko Hakulinen) 2:16.31

3. Rootsi (Lennart Larsson, Gunnar Samuelsson, Per-Erik Larsson, Sixten Jernberg) 2:17.42
4. Norra (Håkon Brusveen, Per Olsen, Martin Stokken, Hallgeir Brenden) 2:21.16
5. Itaalia (Pompeo Fattor, Ottavio Compagnoni, Innocenzo Chatrian, Federico De Florian) 2:23.28
6. Prantsusmaa (Victor Arbez, René Mandrillon, Benoît Carrara, Jean Mermet) 2:24.06

1960 Squaw Valley (11)
1. Soome (Toimi Alatalo, Eero Mäntyranta, Väinö Huhtala, Veikko Hakulinen) 2:18.45,6
2. Norra (Harald Grønningen, Hallgeir Brenden, Einar Østby, Håkon Brusveen) 2:18.46,4
3. NSV Liit (Anatoli Šeljuhin, Gennadi Vaganov, Aleksei Kuznetsov, Nikolai Anikin) 2:21.21,6
4. Rootsi (Lars Olsson, Janne Stefansson, Lennart Larsson, Sixten Jernberg) 2:21.31,8
5. Itaalia (Giulio De Florian, Giuseppe Steiner, Pompeo Fattor, Marcello De Dorigo) 2:22.32,5
6. Poola (Andrzej Mateja, Józef Rysula, Józef Gut-Misiaga, Kazimierz Zelek) 2:26.25,3

1964 Innsbruck (15)
1. Rootsi (Karl-Åke Asph, Sixten Jernberg, Janne Stefansson, Assar Rönnlund) 2:18.34,6
2. Soome (Väinö Huhtala, Arto Tiainen, Kalevi Laurila, Eero Mäntyranta) 2:18.42,4
3. NSV Liit (Ivan Utrobin, Gennadi Vaganov, Igor Vorontšihhin, Pavel Koltšin) 2:18.46,9
4. Norra (Magnar Lundemo, Erling Steineidet, Einar Østby, Harald Grønningen) 2:19.11,9
5. Itaalia (Giuseppe Steiner, Marcello De Dorigo, Giulio De Florian, Franco Nones) 2:21.16,8
6. Prantsusmaa (Victor Arbez, Félix Mathieu, Roger Pirès, Paul Romand) 2:26.31,4

1968 Grenoble (15)
1. Norra (Odd Martinsen, Pål Tyldum, Harald Grønningen, Ole Ellefsæter) 2:08.33,5
2. Rootsi (Jan Halvarsson, Bjarne Andersson, Gunnar Larsson, Assar Rönnlund) 2:10.13,2
3. Soome (Kalevi Oikarainen, Hannu Taipale, Kalevi Laurila, Eero Mäntyranta) 2:10.56,7
4. NSV Liit (Vladimir Voronkov, Anatoli Akentjev, Valeri Tarakanov, Vjatšeslav Vedenin) 2:10.57,2
5. Šveits (Konrad Hischier, Josef Haas, Florian Koch, Alois Kälin) 2:15.32,4
6. Itaalia (Giulio De Florian, Franco Nones, Palmiro Serafini, Aldo Stella) 2:16.32,2

1972 Sapporo (14)
1. NSV Liit (Vladimir Voronkov, Juri Skobov, Fjodor Simašov, Vjatšeslav Vedenin) 2:04.47,94
2. Norra (Oddvar Brå, Pål Tyldum, Ivar Formo, Johannes Harviken) 2:04.57,06
3. Šveits (Alfred Kälin, Albert Giger, Alois Kälin, Eduard Hauser) 2:07.00,06
4. Rootsi (Thomas Magnusson, Lars-Göran Åslund, Gunnar Larsson, Sven-Åke Lundbäck) 2:07.03,60
5. Soome (Hannu Taipale, Juha Mieto, Juhani Repo, Osmo Karjalainen) 2:07.50,19
6. Saksa DV (Gerd Hessler, Axel Lesser, Gerhard Grimmer, Gert-Dietmar Klause) 2:10.03,73

1976 Innsbruck (16)
1. Soome (Matti Pitkänen, Juha Mieto, Pertti Teurajärvi, Arto Koivisto) 2:07.59,72

2. Norra (Pål Tyldum, Einar Sagstuen, Ivar Formo, Odd Martinsen) 2:09.58,36
3. NSV Liit (Jevgeni Beljajev, Nikolai Bažukov, Sergei Saveljev, Ivan Garanin) 2:10.51,46
4. Rootsi (Benny Södergren, Christer Johansson, Thomas Wassberg, Sven-Åke Lundbäck) 2:11.16,88
5. Šveits (Franz Renggli, Eduard Hauser, Heinz Gähler, Alfred Kälin) 2:11.28,53
6. USA (Douglas Peterson, Timothy Caldwell, William Koch, Ronny Yeager) 2:11.41,35

1980 Lake Placid (10)

1. NSV Liit (Vassili Rotšev, Nikolai Bažukov, Jevgeni Beljajev, Nikolai Zimjatov) 1:57.03,46
2. Norra (Lars Erik Eriksen, Per Knut Åland, Ove Aunli, Oddvar Brå) 1:58.45,77
3. Soome (Harri Kirvesniemi, Pertti Teurajärvi, Matti Pitkänen, Juha Mieto) 2:00.00,18
4. Saksa FV (Peter Zipfel, Wolfgang Müller, Dieter Notz, Jochen Behle) 2:00.22,74
5. Rootsi (Sven-Åke Lundbäck, Thomas Eriksson, Benny Kohlberg, Thomas Wassberg) 2:00.42,71
6. Itaalia (Maurilio De Zolt, Benedetto Carrara, Giulio Capitanio, Giorgio Vanzetta) 2:01.09,93

NAISED

5 km

1964 Innsbruck (32/11)

1. Klavdia Bojarskihh (NSVL) 17.50,5
2. Mirja Lehtonen (Soome) 17.52,9
3. Alevtina Koltšina (NSVL) 18.08,4
4. Jevdokia Mekšilo (NSVL) 18.16,7
5. Toini Pöysti (Soome) 18.25,5
6. Toini Gustafsson (Rts.) 18.25,7
10. Rita Atškina (NSVL) 18.51,1

1968 Grenoble (34/11)

1. Toini Gustafsson (Rts.) 16.45,2
2. Galina Kulakova (NSVL) 16.48,4
3. Alevtina Koltšina (NSVL) 16.51,6
4. Barbro Martinsson (Rts.) 16.52,9
5. Marjatta Kajosmaa (Soome) 16.54,6
6. Rita Atškina (NSVL) 16.55,1
20. Alevtina Smirnova (NSVL) 17.43,2

1972 Sapporo (43/12)

1. Galina Kulakova (NSVL) 17.00,50
2. Marjatta Kajosmaa (Soome) 17.05,50
3. Helena Šikolová (Tšehh.) 17.07,32
4. Alevtina Oljunina-Smirnova (NSVL) 17.07,40
5. Hilkka Kuntola (Soome) 17.11,67
6. Ljubov Muhhatšova (NSVL) 17.12,08
10. Nina Fjodorova (NSVL) 17.25,62

1976 Innsbruck (44/14)

1. Helena Takalo (Soome) 15.48,69
2. Raissa Smetanina (NSVL) 15.49,73
3. Nina Baldõtševa-Fjodorova (NSVL) 16.12,82
4. Hilkka Kuntola (Soome) 16.17,74
5. Eva Olsson (Rts.) 16.27,15
6. Zinaida Amossova (NSVL) 16.33,78

Galina Kulakova (NSVL) diskv. (16.07,36)

1980 Lake Placid (38/12)

1. Raissa Smetanina (NSVL) 15.06,92
2. Hilkka Riihivuori-Kuntola (Soome) 15.11,96
3. Květoslava Jeriová (Tšehh.) 15.23,44
4. Barbara Petzold (SDV) 15.23,62
5. Nina Baldõtševa (NSVL) 15.29,03
6. Galina Kulakova (NSVL) 15.29,58
15. Nina Rotševa (NSVL) 15.50,39

10 km

1952 Oslo (20/8)

1. Lydia Wideman (Soome) 41.40
2. Mirja Hietamies (Soome) 42.39
3. Siiri Rantanen (Soome) 42.50
4. Märta Norberg (Rts.) 42.53

5. Sirkka Polkunen (Soome) 43.07
6. Rakel Wahl (Norra) 44.54

1956 Cortina d'Ampezzo (40/11)

1. Ljubov Kozõreva (NSVL) 38.11
2. Radja Jerošina (NSVL) 38.16
3. Sonja Edström (Rts.) 38.23
4. Alevtina Koltšina (NSVL) 38.46
5. Siiri Rantanen (Soome) 39.40
6. Mirja Hietamies (Soome) 40.18
9. Anna Kaaleste (NSVL) 40.29

1960 Squaw Valley (24/7)

1. Maria Gussakova (NSVL) 39.46,6
2. Ljubov Baranova-Kozõreva (NSVL) 40.04,2
3. Radja Jerošina (NSVL) 40.06,0
4. Alevtina Koltšina (NSVL) 40.12,6
5. Sonja Ruthström-Edström (Rts.) 40.35,5
6. Toini Pöysti (Soome) 40.41,9

1964 Innsbruck (35/12)

1. Klavdia Bojarskihh (NSVL) 40.24,3
2. Jevdokia Mekšilo (NSVL) 40.26,6
3. Maria Gussakova (NSVL) 40.46,6
4. Britt Strandberg (Rts.) 40.54,0
5. Toini Pöysti (Soome) 41.17,4
6. Senja Pusula (Soome) 41.17,8
7. Alevtina Koltšina (NSVL) 41.26,2

1968 Grenoble (34/11)

1. Toini Gustafsson (Rts.) 36.46,5
2. Berit Mørdre (Norra) 37.54,6
3. Inger Aufles (Norra) 37.59,9
4. Barbro Martinsson (Rts.) 38.07,1
5. Marjatta Kajosmaa (Soome) 38.09,0
6. Galina Kulakova (NSVL) 38.26,7
7. Alevtina Koltšina (NSVL) 38.52,9
11. Alevtina Smirnova (NSVL) 39.10,3
13. Faadia Salimžanova (NSVL) 39.17,9

1972 Sapporo (42/12)

1. Galina Kulakova (NSVL) 34.17,82
2. Alevtina Oljunina-Smirnova (NSVL) 34.54,11
3. Marjatta Kajosmaa (Soome) 34.56,45
4. Ljubov Muhhatšova (NSVL) 34.58,56
5. Helena Takalo (Soome) 35.06,34
6. Aslaug Dahl (Norra) 35.18,84
10. Nina Šebalina (NSVL) 35.54,59

1976 Innsbruck (44/14)

1. Raissa Smetanina (NSVL) 30.13,41
2. Helena Takalo (Soome) 30.14,28
3. Galina Kulakova (NSVL) 30.38,61
4. Nina Baldõtševa (NSVL) 30.52,58
5. Eva Olsson (Rts.) 31.08,72
6. Zinaida Amossova (NSVL) 31.11,23

1980 Lake Placid (38/12)

1. Barbara Petzold (SDV) 30.31,54
2. Hilkka Riihivuori-Kuntola (Soome) 30.35,05
3. Helena Takalo (Soome) 30.45,25
4. Raissa Smetanina (NSVL) 30.54,48
5. Galina Kulakova (NSVL) 30.58,46
6. Nina Baldõtševa (NSVL) 31.22,93
14. Iraida Suslova (NSVL) 31.48,39

3 × 5 km

1956 Cortina d'Ampezzo (10)

1. Soome (Sirkka Polkunen, Mirja Hietamies, Siiri Rantanen) 1:09.01
2. NSV Liit (Ljubov Kozõreva, Alevtina Koltšina, Radja Jerošina) 1:09.28
3. Rootsi (Irma Johansson, Anna-Lisa Eriksson, Sonja Edström) 1:09.48
4. Norra (Kjellfrig Brusveen, Gina Regland, Rakel Wahl) 1:10.50
5. Poola (Maria Gąsienica-Bukowa, Józefa Pęksa, Zofia Krzeptowska) 1:13.20
6. Tšehhoslovakkia (Eva Benešová, Libuše Patočková, Eva Lauermanová) 1:14.19

1960 Squaw Valley (5)

1. Rootsi (Irma Johansson, Britt Strandberg, Sonja Ruthström-Edström) 1:04.21,4
2. NSV Liit (Radja Jerošina, Maria Gussakova, Ljubov Baranova-Kozõreva) 1:05.02,6
3. Soome (Siiri Rantanen, Eeva Ruoppa, Toini Pöysti) 1:06.27,5
4. Poola (Stefania Biegun, Helena Gąsienica-Daniel,

Józefa Czerniawska-Pęksa) 1:07.24,6
5. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Rita Czech-Blasl, Renate Borges, Sonnhilde Kallus-Hausschild) 1:09.25,7

1964 Innsbruck (8)
1. NSV Liit (Alevtina Koltšina, Jevdokia Mekšilo, Klavdia Bojarskihh) 59.20,2
2. Rootsi (Barbro Martinsson, Britt Strandberg, Toini Gustafsson) 1:01.27,0
3. Soome (Senja Pusula, Toini Pöysti, Mirja Lehtonen) 1:02.45,1
4. Saksa ü. v./Saksa DV ja Saksa FV (Christine Nestler, Rita Czech-Blasl, Renate Dannhauer) 1:04.29,9
5. Bulgaaria (Roza Dimova, Nadežda Vasileva, Krâstana Stoeva) 1:06.40,4
6. Tšehhoslovakkia (Jarmila Škodová, Eva Břízová, Eva Paulusová) 1:08.42,8

1968 Grenoble (8)
1. Norra (Inger Aufles, Babben Enger-Damon, Berit Mørdre) 57.30,0
2. Rootsi (Britt Strandberg, Toini Gustafsson, Barbro Martinsson) 57.51,0
3. NSV Liit (Alevtina Koltšina, Rita Atškina, Galina Kulakova) 58.13,6
4. Soome (Senja Pusula, Marjatta Olkkonen, Marjatta Kajosmaa) 58.45,1
5. Poola (Weronika Budny, Józefa Czerniawska, Stefania Biegun) 59.04,7
6. Saksa DV (Renate Köhler, Gudrun Schmidt, Christine Nestler) 59.33,9

1972 Sapporo (11)
1. NSV Liit (Ljubov Muhhatšova, Alevtina Oljunina-Smirnova, Galina Kulakova) 48.46,15
2. Soome (Helena Takalo, Hilkka Kuntola, Marjatta Kajosmaa) 49.19,37
3. Norra (Inger Aufles, Aslaug Dahl, Berit Lammedal-Mørdre) 49.51,49
4. Saksa FV (Monika Mrklas, Ingrid Rothfuss, Michaela Endler) 50.25,61
5. Saksa DV (Gabriele Haupt, Renate Fischer, Anni Unger) 50.28,45
6. Tšehhoslovakkia (Alena Bartošová, Helena Šikolová, Milena Cillerová) 51.16,16

4 × 5 km

1976 Innsbruck (9)
1. NSV Liit (Nina Baldõtševa, Zinaida Amossova, Raissa Smetanina, Galina Kulakova) 1:07.49,75
2. Soome (Liisa Suihkonen, Marjatta Kajosmaa, Hilkka Kuntola, Helena Takalo) 1:08.36,57
3. Saksa DV (Monika Debertshäuser, Sigrun Krause, Barbara Petzold, Veronika Schmidt) 1:09.57,95
4. Rootsi (Lena Carlzon, Görel Partapuoli, Marie Johansson, Eva Olsson) 1:10.14,68
5. Norra (Berit Kvello, Marit Myrmæl, Berit Johannessen, Grete Kummen) 1:11.09,08
6. Tšehhoslovakkia (Anna Paslárová, Gabriela Sekajová, Alena Bartošová, Blanka Paulů) 1:11.27,83

1980 Lake Placid (8)
1. Saksa DV (Marlies Rostock, Carola Anding, Veronika Hesse-Schmidt, Barbara Petzold) 1:02.11,10
2. NSV Liit (Nina Baldõtševa, Nina Rotševa, Galina Kulakova, Raissa Smetanina) 1:03.18,30
3. Norra (Berit Pettersen, Anette Bøe, Marit Myrmæl, Berit Aunli) 1:04.13,50
4. Tšehhoslovakkia (Dagmar Palečková, Gabriela Svobodová, Blanka Paulů, Květoslava Jeriová) 1:04.31,39
5. Soome (Marja Auroma, Marja-Liisa Hämäläinen, Helena Takalo, Hilkka Riihivuori-Kuntola) 1:04.41,28
6. Rootsi (Marie Johansson, Karin Lamberg, Eva Olsson, Lena Lundbäck-Carlzon) 1:05.16,32

KAHEVÕISTLUS

1924 Chamonix (30/9)
1. Thorleif Haug (Norra) 18,906
2. Thoralf Strømstad (Norra) 18,219
3. Johan Grøttumsbråten (Norra) 17,854
4. Harald Økern (Norra) 17,260
5. Axel Nilsson (Rts.) 14,063
6. Josef Adolf (Tšehh.) 13,729

1928 Sankt Moritz (35/14)
1. Johan Grøttumsbråten (Norra) 17,833
2. Hans Vinjarengen (Norra) 15,303
3. John Snersrud (Norra) 15,021
4. Paavo Nuotio (Soome) 14,927
5. Esko Järvinen (Soome) 14,810
6. Sven Eriksson (Rts.) 14,593

1932 Lake Placid (33/10)
1. Johan Grøttumsbråten (Norra) 446,00
2. Ole Stenen (Norra) 436,05
3. Hans Vinjarengen (Norra) 434,60
4. Sverre Kolterud (Norra) 418,70
5. Sven Eriksson (Rts.) 402,30
6. Antonin Bartoň (Tšehh.) 397,10

1936 Garmisch-Partenkirchen (51/16)
1. Oddbjørn Hagen (Norra) 430,30
2. Olaf Hoffsbakken (Norra) 419,80
3. Sverre Brodahl (Norra) 408,10
4. Lauri Valonen (Soome) 401,20
5. František Šimůnek (Tšehh.) 394,30
6. Bernt Østerkleft (Norra) 393,80

1948 Sankt Moritz (39/13)
1. Heikki Hasu (Soome) 448,80
2. Martti Huhtala (Soome) 433,65
3. Sven Israelsson (Rts.) 433,40
4. Niklaus Stump (Šv.) 421,50
5. Olavi Sihvonen (Soome) 416,20
6. Eilert Dahl (Norra) 414,30

1952 Oslo (25/11)
1. Simon Slåttvik (Norra) 451,621
2. Heikki Hasu (Soome) 447,500
3. Sverre Stenersen (Norra) 436,335
4. Paavo Korhonen (Soome) 434,727
5. Per Gjelten (Norra) 432,848
6. Ottar Gjermundshaug (Norra) 432,121

1956 Cortina d'Ampezzo (36/12)
1. Sverre Stenersen (Norra) 455,000
2. Bengt Eriksson (Rts.) 437,400
3. Franciszek Gąsienica-Groń (Poola) 436,800
4. Paavo Korhonen (Soome) 435,597
5. Arne Barhaugen (Norra) 435,581
6. Tormod Knutsen (Norra) 435,000
7. Nikolai Gussakov (NSVL) 432,300
10. Leonid Fjodorov (NSVL) 429,500
13. Juri Moškin (NSVL) 426,600
26. Uno Kajak (NSVL) 409,100

1960 Squaw Valley (33/13)
1. Georg Thoma (S. ü. v./SFV) 457,952
2. Tormod Knutsen (Norra) 453,000
3. Nikolai Gussakov (NSVL) 452,000
4. Pekka Ristola (Soome) 449,871
5. Dmitri Kotškin (NSVL) 447,694
6. Arne Larsen (Norra) 444,613
12. Mihhail Prjahhin (NSVL) 432,952
16. Leonid Fjodorov (NSVL) 427,548

1964 Innsbruck (32/11)
1. Tormod Knutsen (Norra) 469,28
2. Nikolai Kisseljov (NSVL) 453,04
3. Georg Thoma (S. ü. v./SFV) 452,88
4. Nikolai Gussakov (NSVL) 449,36
5. Arne Larsen (Norra) 430,63
6. Arne Barhaugen (Norra) 425,63
7. Vjatšeslav Drjagin (NSVL) 422,75

1968 Grenoble (41/13)
1. Franz Keller (SFV) 449,04
2. Alois Kälin (Šv.) 447,99
3. Andreas Kunz (SDV) 444,10
4. Tomáš Kučera (Tšehh.) 434,14
5. Ezio Damolin (It.) 429,54
6. Józef Gąsienica (Poola) 428,78
7. Robert Makara (NSVL) 426,92
8. Vjatšeslav Drjagin (NSVL) 424,38
12. Tõnu Haljand (NSVL) 412,68
19. Mihhail Artjuhhov (NSVL) 391,90

1972 Sapporo (40/14)

1.	Ulrich Wehling (SDV)	413,340
2.	Rauno Miettinen (Soome)	405,505
3.	Karl-Heinz Luck (SDV)	398,800
4.	Erkki Kilpinen (Soome)	391,845
5.	Yuji Katsuro (Jp.)	390,200
6.	Tomáš Kučera (Tšehh.)	387,935
7.	Aleksandr Nossov (NSVL)	387,730
11.	Mihhail Artjuhhov (NSVL)	380,185
22.	Anatoli Zaitsev (NSVL)	362,475
29.	Vjatšeslav Drjagin (NSVL)	347,525

1976 Innsbruck (34/15)

1.	Ulrich Wehling (SDV)	423,39
2.	Urban Hettich (SFV)	418,90
3.	Konrad Winkler (SDV)	417,47
4.	Rauno Miettinen (Soome)	411,30
5.	Claus Tuchscherer (SDV)	409,51
6.	Nikolai Nogovitsõn (NSVL)	406,44
7.	Valeri Kopajev (NSVL)	406,14
23.	Aleksei Baranov (NSVL)	370,17

1980 Lake Placid (31/9)

1.	Ulrich Wehling (SDV)	432,200
2.	Jouko Karjalainen (Soome)	429,500
3.	Konrad Winkler (SDV)	425,320
4.	Tom Sandberg (Norra)	418,465
5.	Uwe Dotzauer (SDV)	418,415
6.	Karl Lustenberger (Šv.)	412,210
7.	Aleksandr Maiorov (NSVL)	409,135
15.	Fjodor Koltšin (NSVL)	387,355
19.	Sergei Omeltšenko (NSVL)	379,935

SUUSAHÜPPED

1924 Chamonix (27/9)

1.	Jacob Tullin Thams (Norra)	18,960 (49,0—49,0)
2.	Narve Bonna (Norra)	18,689 (47,5—49,0)
3.	Anders Haugen (USA)	17,916 (49,0—50,0)
4.	Thorleif Haug (Norra)[1]	17,821 (44,0—44,5)
5.	Einar Landvik (Norra)	17,521 (42,0—44,5)
6.	Axel Nilsson (Rts.)	17,146 (42,5—44,0)

[1] 1974. a. avastas suusahüpete ekspert norralane Jakob Vaage vea, mille kohtunikud olid teinud võistlustulemuste arvestamisel: 18,000 punktiga oli pronksmedali saanud Thorleif Haug (surn. 1934), kes tegelikult oleks pidanud olema neljas. Tema tütar loovutas 1974. a. medali selle õigele omanikule 86-aastasele Anders Haugenile.

1928 Sankt Moritz (38/13)

1.	Alf Andersen (Norra)	19,208 (60,0—64,0)
2.	Sigmund Ruud (Norra)	18,542 (57,5—62,5)
3.	Rudolf Burkert (Tšehh.)	17,937 (57,0—59,5)
4.	Axel Nilsson (Rts.)	16,937 (53,5—60,0)
5.	Sven Lundgren (Rts.)	16,708 (48,0—59,0)
6.	Rolf Monsen (USA)	16,687 (53,0—59,5)

1932 Lake Placid (34/10)

1.	Birger Ruud (Norra)	228,1 (66,5—69,0)
2.	Hans Beck (Norra)	227,0 (71,5—63,5)
3.	Kåre Wahlberg (Norra)	219,5 (62,5—64,0)
4.	Sven Eriksson (Rts.)	218,9 (65,5—64,0)
5.	Caspar Oimen (USA)	216,7 (63,0—67,5)
6.	Fritz Kaufmann (Šv.)	215,8 (63,5—65,5)

1936 Garmisch-Partenkirchen (48/14)

1.	Birger Ruud (Norra)	232,0 (75,0—74,5)
2.	Sven Eriksson (Rts.)	230,5 (76,0—76,0)
3.	Reidar Andersen (Norra)	228,9 (74,0—75,0)
4.	Kåre Wahlberg (Norra)	227,0 (73,5—72,0)
5.	Stanisław Marusarz (Poola)	221,6 (73,0—75,5)
6.	Lauri Valonen (Soome)	219,4 (73,5—67,0)

1948 Sankt Moritz (49/14)

1.	Petter Hugsted (Norra)	228,1 (65,0—70,0)
2.	Birger Ruud (Norra)	226,6 (64,0—67,0)
3.	Thorleif Schjelderup (Norra)	225,1 (64,0—67,0)
4.	Matti Pietikäinen (Soome)	224,6 (69,5—69,0)
5.	Gordon Wren (USA)	222,8 (68,0—68,5)
6.	Leo Laakso (Soome)	221,7 (66,0—69,5)

1952 Oslo (44/13)

1.	Arnfinn Bergmann (Norra)	226,0 (67,5—68,0)
2.	Torbjørn Falkanger (Norra)	221,5 (68,0—64,0)
3.	Karl Holmström (Rts.)	219,5 (67,0—65,5)
4.	Toni Brutscher (SFV)	216,5 (66,5—62,5)
4.	Halvor Næs (Norra)	216,5 (63,5—64,5)
6.	Arne Hoel (Norra)	215,5 (66,5—63,5)

1956 Cortina d'Ampezzo (51/16)

1.	Antti Hyvärinen (Soome)	227,0 (81,0—84,0)
2.	Aulis Kallakorpi (Soome)	225,0 (83,5—80,5)
3.	Harry Glass (S. ü. v./SDV)	224,5 (83,5—80,5)
4	Max Bolkart (S. ü. v./SFV)	222,5 (80,0—81,5)
5.	Sven Pettersson (Rts.)	220,0 (81,0—81,5)
6.	Andreas Däscher (Šv.)	219,5 (82,0—82,0)
16.	Nikolai Šamov (NSVL)	201,0 (77,0—74,5)
30.	Koba Tsakadze (NSVL)	185,0 (80,5—82,5)
34.	Juri Moškin (NSVL)	184,0 (73,0—74,0)

1960 Squaw Valley (45/15)

1.	Helmut Recknagel (S. ü. v./SDV)	227,2 (93,5—84,5)
2.	Niilo Halonen (Soome)	222,6 (92,5—83,5)
3.	Otto Leodolter (Austria)	219,4 (88,5—83,5)
4.	Nikolai Kamenski (NSVL)	216,9 (90,5—79,0)
5.	Thorbjørn Yggeseth (Norra)	216,1 (88,5—82,5)
6.	Max Bolkart (S. ü. v./SFV)	212,6 (87,5—81,0)
9.	Koba Tsakadze (NSVL)	211,1 (89,0—79,5)
10.	Nikolai Šamov (NSVL)	210,6 (85,5—80,5)
27.	Leonid Fjodorov (NSVL)	193,1 (83,0—73,0)

1964 Innsbruck
70 m mäelt (53/15)

1.	Veikko Kankkonen (Soome)	229,9 (80,0—79,0)
2.	Toralf Engan (Norra)	226,3 (78,5—79,0)
3.	Torgeir Brandtzæg (Norra)	222,9 (79,0—78,0)
4.	Josef Matouš (Tšehh.)	218,2 (80,5—77,0)
5.	Dieter Neuendorf (S. ü. v./SDV)	214,7 (78,5—77,0)
6.	Helmut Recknagel (S. ü. v./SDV)	210,4 (77,0—75,5)
12.	Pjotr Kovalenko (NSVL)	205,1 (75,0—77,5)
17.	Aleksandr Ivannikov (NSVL)	203,3 (75,0—73,5)
21.	Nikolai Kamenski (NSVL)	201,1 (72,0—73,5)
36.	Nikolai Šamov (NSVL)	192,1 (71,5—70,0)

90 m mäelt (52/15)

1.	Toralf Engan (Norra)	230,7 (93,5—90,5)
2.	Veikko Kankkonen (Soome)	228,9 (95,5—90,5)
3.	Torgeir Brandtzæg (Norra)	227,2 (90,0—87,0)
4.	Dieter Bokeloh (S. ü. v./SDV)	214,6 (92,0—83,5)
5.	Kjell Sjöberg (Rts.)	214,4 (90,0—85,0)
6.	Aleksandr Ivannikov (NSVL)	213,3 (90,0—83,5)
20.	Pjotr Kovalenko (NSVL)	201,4 (87,0—81,0)
27.	Koba Tsakadze (NSVL)	195,6 (87,0—80,5)
38.	Nikolai Kamenski (NSVL)	184,2 (79,5—73,0)

1968 Grenoble
70 m mäelt (58/17)
1 Jiří Raška (Tšehh.) 216,5 (79,0—72,5)
2. Reinhold Bachler (Austria) 214,2 (77,5—76,0)
3. Baldur Preiml (Austria) 212,6 (80,0—72,5)
4. Bjørn Wirkola (Norra) 212,0 (76,5—72,5)
5. Topi Mattila (Soome) 211,9 (78,0—72,5)
6. Anatoli Žeglanov (NSVL) 211,5 (79,5—74,5)
8. Vladimir Beloussov (NSVL) 207,5 (73,5—73,0)
14. Gari Napalkov (NSVL) 205,4 (75,0—73,0)
55. Vladimir Smirnov (NSVL) 148,3 (69,5—70,0)

90 m mäelt (58/17)
1. Vladimir Beloussov (NSVL) 231,3 (101,5—98,5)
2. Jiří Raška (Tšehh.) 229,4 (101,0—98,0)
3. Lars Grini (Norra) 214,3 (99,0—93,5)
4. Manfred Queck (SDV) 212,8 (96,5—98,5)
5. Bent Tomtum (Norra) 212,2 (98,5—95,0)
6. Reinhold Bachler (Austria) 210,7 (98,5—95,0)
8. Anatoli Žeglanov (NSVL) 205,7 (99,0—92,0)
11. Gari Napalkov (NSVL) 203,1 (96,5—90,5)
41. Vladimir Smirnov (NSVL) 169,9 (88,0—83,5)

1972 Sapporo
70 m mäelt (56/15)
1. Yukio Kasaya (Jp.) 244,2 (84,0—79,0)
2. Akitsugu Konno (Jp.) 234,8 (82,5—79,0)
3. Seiji Aochi (Jp.) 229,5 (83,5—77,5)
4. Ingolf Mork (Norra) 225,5 (78,0—78,0)
5. Jiří Raška (Tšehh.) 224,8 (78,5—78,0)
6. Wojciech Fortuna (Poola) 222,0 (82,0—76,5)
7. Gari Napalkov (NSVL) 220,2 (79,5—76,0)
9. Koba Tsakadze (NSVL) 219,9 (77,5—77,5)
20. Juri Kalinin (NSVL) 211,6 (78,5—73,5)
21. Anatoli Žeglanov (NSVL) 210,0 (73,5—75,0)

90 m mäelt (52/15)
1. Wojciech Fortuna (Poola) 219,9 (111,0— 87,5)
2. Walter Steiner (Šv.) 219,8 (94,0—103,0)
3. Rainer Schmidt (SDV) 219,3 (98,5—101,0)
4. Tauno Käyhkö (Soome) 219,2 (95,0—100,5)
5. Manfred Wolf (SDV) 215,1 (107,0— 89,5)
6. Gari Napalkov (NSVL) 210,1 (99,5— 92,0)
21. Sergei Janin (NSVL) 181,4 (89,0— 87,0)
32. Anatoli Žeglanov (NSVL) 170,7 (80,5— 90,0)
35. Koba Tsakadze (NSVL) 165,2 (93,0— 90,0)

1976 Innsbruck
70 m mäelt (55/15)
1. Hans-Georg Aschenbach (SDV) 252,0 (84,5—82,0)
2. Jochen Danneberg (SDV) 246,2 (83,5—82,5)
3. Karl Schnabl (Austria) 242,0 (82,5—81,5)
4. Jaroslav Balcar (Tšehh.) 239,6 (81,0—81,5)
5. Ernst von Grünigen (Šv.) 238,7 (80,5—80,5)
6. Reinhold Bachler (Austria) 237,2 (80,5—80,5)
12. Aleksandr Karapuzov (NSVL) 226,8 (78,0—79,0)
15. Aleksei Borovitin (NSVL) 224,9 (77,5—78,0)
22. Juri Kalinin (NSVL) 218,7 (74,5—79,0)
25. Sergei Saitšik (NSVL) 213,6 (74,0—76,0)

90 m mäelt (54/15)
1. Karl Schnabl (Austria) 234,8 (97,5—97,0)
2. Anton Innauer (Austria) 232,9 (102,5—91,0)
3. Henry Glass (SDV) 221,7 (91,0—97,0)
4. Jochen Danneberg (SDV) 221,6 (102,0—89,5)
5. Reinhold Bachler (Austria) 217,4 (95,0—91,0)
6. Hans Wallner (Austria) 216,9 (93,5—92,5)
11. Sergei Saitšik (NSVL) 200,0 (90,0—87,5)
15. Aleksandr Karapuzov (NSVL) 193,5 (91,0—81,5)
19. Aleksei Borovitin (NSVL) 187,5 (85,0—82,5)
24. Juri Kalinin (NSVL) 181,5 (85,0—80,0)

1980 Lake Placid
70 m mäelt (48/16)
1. Anton Innauer (Austria) 266,3 (89,0—90,0)
2. Manfred Deckert (SDV) 249,2 (85,0—88,0)
2. Hirokazu Yagi (Jp.) 249,2 (87,0—83,5)
4. Masahiro Akimoto (Jp.) 248,5 (83,5—87,5)
5. Pentti Kokkonen (Soome) 247,6 (86,0—83,5)
6. Hubert Neuper (Austria) 245,5 (82,5—88,5)
21. Aleksei Borovitin (NSVL) 220,3 (80,5—76,0)
31. Vladimir Vlassov (NSVL) 204,8 (80,0—71,5)
33. Juri Ivanov (NSVL) 200,3 (71,0—78,0)
46. Andrei Šakirov (NSVL) 147,1 (61,0—63,5)

90 m mäelt (50/16)
1. Jouko Törmänen (Soome) 271,0 (114,5—117,0)
2. Hubert Neuper (Austria) 262,4 (113,0—114,5)
3. Jari Puikkonen (Soome) 248,5 (110,5—108,5)
4. Anton Innauer (Austria) 245,7 (110,0—107,0)
5. Armin Kogler (Austria) 245,6 (110,0—108,0)
6. Roger Ruud (Norra) 243,0 (110,0—109,0)
28. Vladimir Vlassov (NSVL) 205,3 (97,0— 96,5)
34. Juri Ivanov (NSVL) 197,0 (97,0— 92,0)
36. Aleksei Borovitin (NSVL) 193,4 (91,5— 96,0)
39. Andrei Šakirov (NSVL) 187,0 (96,5— 90,0)

MÄESUUSATAMINE

MEHED

KIIRLASKUMINE

1948 Sankt Moritz (112/25)
1. Henri Oreiller (Pr.) 2.55,0
2. Franz Gabl (Austria) 2.59,1
3. Karl Molitor (Šv.) 3.00,3
3. Ralph Olinger (Šv.) 3.00,3
5. Egon Schöpf (Austria) 3.01,2
6. Silvio Alverà (It.) 3.02,4
6. Carlo Gartner (It.) 3.02,4

1952 Oslo (81/27)
1. Zeno Colò (It.) 2.30,8
2. Othmar Schneider (Austria) 2.32,0
3. Christian Pravda (Austria) 2.32,4
4. Fredy Rubi (Šv.) 2.32,5
5. William Beck (USA) 2.33,3
6. Stein Eriksen (Norra) 2.33,8

1956 Cortina d'Ampezzo (75/27)
1. Anton Sailer (Austria) 2.52,2
2. Raymond Fellay (Šv.) 2.55,7
3. Andreas Molterer (Austria) 2.56,2
4. Roger Staub (Šv.) 2.57,1
5. Hans-Peter Lanig (S. ü. v./SFV) 2.59,8
6. Gino Burrini (It.) 3.00,2
16. Aleksandr Filatov (NSVL) 3.16,6
21. Viktor Taljanov (NSVL) 3.26,5
Sergei Šustov (NSVL) diskv.
Gennadi Tšertištšev (NSVL) diskv.

1960 Squaw Valley (63/21)
1. Jean Vuarnet (Pr.) 2.06,0
2. Hans-Peter Lanig (S. ü. v./SFV) 2.06,5
3. Guy Périllat (Pr.) 2.06,9
4. Willy Forrer (Šv.) 2.07,8
5. Roger Staub (Šv.) 2.08,9
6. Bruno Alberti (It.) 2.09,1

1964 Innsbruck (84/27)

1.	Egon Zimmermann (Austria)	2.18,16
2.	Léo Lacroix (Pr.)	2.18,90
3.	Wolfgang Bartels (S. ü. v./SFV)	2.19,48
4.	Joos Minsch (Šv.)	2.19,54
5.	Ludwig Leitner (S. ü. v./SFV)	2.19,67
6.	Guy Périllat (Pr.)	2.19,79
36.	Vassili Melnikov (NSVL)	2.30,83
47.	Tali Monastõrjov (NSVL)	2.35,27
54.	Valeri Šein (NSVL)	2.38,13

1968 Grenoble (86/29)

1.	Jean-Claude Killy (Pr.)	1.59,85
2.	Guy Périllat (Pr.)	1.59,93
3.	Jean-Daniel Dätwyler (Šv.)	2.00,32
4.	Heinrich Messner (Austria)	2.01,03
5.	Karl Schranz (Austria)	2.01,89
6.	Ivo Mahlknecht (It.)	2.02,00
40.	Viktor Beljakov (NSVL)	2.09,32
49.	Andrei Belokrinkin (NSVL)	2.10,98
	Vassili Melnikov (NSVL)	diskv.

1972 Sapporo (55/19)

1.	Bernhard Russi (Šv.)	1.51,43
2.	Roland Collombin (Šv.)	1.52,07
3.	Heinrich Messner (Austria)	1.52,40
4.	Andreas Sprecher (Šv.)	1.53,11
5.	Erik Håker (Norra)	1.53,16
6.	Walter Tresch (Šv.)	1.53,19
46.	Sergei Grištšenko (NSVL)	2.03,19

1976 Innsbruck (74/29)

1.	Franz Klammer (Austria)	1.45,73
2.	Bernhard Russi (Šv.)	1.46,06
3.	Herbert Plank (It.)	1.46,59
4.	Philippe Roux (Šv.)	1.46,69
5.	Kevin Read (Kan.)	1.46,83
6.	Andy Mill (USA)	1.47,06
44.	Vladimir Andrejev (NSVL)	1.53,61

1980 Lake Placid (47/22)

1.	Leonhard Stock (Austria)	1.45,50
2.	Peter Wirnsberger (Austria)	1.46,12
3.	Steve Podborski (Kan.)	1.46,62
4.	Peter Müller (Šv.)	1.46,75
5.	Pete Patterson (USA)	1.47,04
6.	Herbert Plank (It.)	1.47,13
8.	Valeri Tsõganov (NSVL)	1.47,34
22.	Vladimir Makejev (NSVL)	1.49,87

SLAALOM

1948 Sankt Moritz (76/22)

1.	Edi Reinalter (Šv.)	2.10,3 (1.07,7—1.02,6)
2.	James Couttet (Pr.)	2.10,8 (1.07,5—1.03,3)
3.	Henri Oreiller (Pr.)	2.12,8 (1.08,0—1.04,8)
4.	Silvio Alverà (It.)	2.13,2 (1.07,4—1.05,8)
5.	Olle Dalman (Rts.)	2.13,6 (1.10,4—1.03,2)
6.	Egon Schöpf (Austria)	2.14,2 (1.11,1—1.03,1)

1952 Oslo (86/27)

1.	Othmar Schneider (Austria)	2.00,0 (59,5—1.00,5)
2.	Stein Eriksen (Norra)	2.01,2 (59,2—1.02,0)
3.	Guttorm Berge (Norra)	2.01,7 (1.01,1—1.00,6)
4.	Zeno Colò (It.)	2.01,8 (1.00,9—1.00,9)
5.	Stig Sollander (Rts.)	2.02,6 (1.00,4—1.02,2)
6.	James Couttet (Pr.)	2.02,8 (1.01,1—1.01,7)

1956 Cortina d'Ampezzo (89/29)

1.	Anton Sailer (Austria)	3.14,7 (1.27,3—1.47,4)
2.	Chiharu Igaya (Jp.)	3.18,7 (1.30,2—1.48,5)
3.	Stig Sollander (Rts.)	3.20,2 (1.29,2—1.51,0)
4.	Brooks Dodge (USA)	3.21,8 (1.27,6—1.54,2)
5.	Georges Schneider (Šv.)	3.22,6 (1.29,0—1.53,6)
6.	Gérard Pasquier (Pr.)	3.24,6 (1.31,0—1.53,6)
24.	Viktor Taljanov (NSVL)	3.56,1
30.	Aleksandr Filatov (NSVL)	4.09,5
	Juri Šarkov (NSVL)	diskv.
	Vjatšeslav Melnikov (NSVL)	diskv.

1960 Squaw Valley (63/21)

1.	Ernst Hinterseer (Austria)	2.08,9 (1.10,7—58,2)
2.	Matthias Leitner (Austria)	2.10,3 (1.11,1—59,2)
3.	Charles Bozon (Pr.)	2.10,4 (1.09,8—1.00,6)
4.	Ludwig Leitner (S. ü. v./SFV)	2.10,5 (1.10,9—59,6)
5.	Josef Stiegler (Austria)	2.11,1 (1.11,5—59,6)
6.	Guy Périllat (Pr.)	2.11,8 (1.11,0—1.00,8)

1964 Innsbruck (96/28)

1.	Josef Stiegler (Austria)	2.11,13 (1.09,03—1.02,10)
2.	William Kidd (USA)	2.11,27 (1.10,96—1.00,31)
3.	James Heuga (USA)	2.11,52 (1.10,16—1.01,36)
4.	Michel Arpin (Pr.)	2.12,91 (1.11,16—1.01,75)
5.	Ludwig Leitner (S. ü. v./SFV)	2.12,94 (1.11,19—1.01,75)
6.	Adolf Mathis (Šv.)	2.12,99 (1.10,77—1.02,22)
25.	Vassili Melnikov (NSVL)	2.22,61
	Valeri Šein (NSVL)	diskv.
	Tali Monastõrjov (NSVL)	katk.

1968 Grenoble (101/33)

1.	Jean-Claude Killy (Pr.)	1.39,73 (49,37—50,36)
2.	Herbert Huber (Austria)	1.39,82 (50,06—49,76)
3.	Alfred Matt (Austria)	1.40,09 (49,68—50,41)
4.	Dumeng Giovanoli (Šv.)	1.40,22 (49,89—50,33)
5.	Vladimir Šabich (USA)	1.40,49 (49,75—50,74)
6.	Andrzej Bachleda Curuś (Poola)	1.40,61 (49,88—50,73)
26.	Vassili Melnikov (NSVL)	1.54,42
31.	Andrei Belokrinkin (NSVL)	2.07,86
58.	Viktor Beljakov (NSVL)	kv.

1972 Sapporo (72/31)

1.	Francisco Fernández Ochoa (Hisp.)	1.49,27 (55,36—53,91)
2.	Gustavo Thöni (It.)	1.50,28 (56,69—53,59)
3.	Rolando Thöni (It.)	1.50,30 (56,14—54,16)
4.	Henri Duvillard (Pr.)	1.50,45 (55,92—54,53)
5.	Jean-Noël Augert (Pr.)	1.50,51 (55,77—54,74)
6.	Eberhardo Schmalzl (It.)	1.50,83 (56,11—54,72)
22.	Sergei Grištšenko (NSVL)	2.02,67 (1.02,97—59,70)

1976 Innsbruck (62/26)

1.	Piero Gros (It.)	2.03,29 (1.01,23—1.02,06)
2.	Gustavo Thöni (It.)	2.03,73 (1.00,55—1.03,18)
3.	Willy Frommelt (Liecht.)	2.04,28 (59,98—1.04,30)
4.	Walter Tresch (Šv.)	2.05,26 (1.01,34—1.03,92)
5.	Christian Neureuther (SFV)	2.06,56 (1.01,70—1.04,86)
6.	Wolfgang Junginger (SFV)	2.07,08 (1.00,95—1.06,13)
25.	Vladimir Andrejev (NSVL)	2.17,56 (1.07,01—1.10,55)

1980 Lake Placid (79/28)

1.	Ingemar Stenmark (Rts.)	1.44,26 (53,89—50,37)
2.	Phillip Mahre (USA)	1.44,76 (53,31—51,45)
3.	Jacques Lüthy (Šv.)	1.45,06 (53,70—51,36)
4.	Hans Enn (Austria)	1.45,12 (53,70—51,42)
5.	Christian Neureuther (SFV)	1.45,14 (54,37—50,77)
6.	Petår Popangelov (Bulg.)	1.45,40 (54,84—50,56)
9.	Vladimir Andrejev (NSVL)	1.46,65 (54,97—51,68)
	Aleksandr Žirov (NSVL)	katk.

SUURSLAALOM

1952 Oslo (83/26)

1.	Stein Eriksen (Norra)	2.25,0
2.	Christian Pravda (Austria)	2.26,9

3. Anton Spiss (Austria) 2.28,8
4. Zeno Colò (It.) 2.29,1
5. Georges Schneider (Šv.) 2.31,2
6. Stig Sollander (Rts.) 2.32,6
6. Brooks Dodge (USA) 2.32,6

1956 Cortina d'Ampezzo (95/29)

1. Anton Sailer (Austria) 3.00,1
2. Andreas Molterer (Austria) 3.06,3
3. Walter Schuster (Austria) 3.07,2
4. Adrien Duvillard (Pr.) 3.07,9
5. Charles Bozon (Pr.) 3.08,4
6. Ernst Hinterseer (Austria) 3.08,5
33. Aleksandr Filatov (NSVL) 3.27,8
46. Juri Šarkov (NSVL) 3.41,8
52. Viktor Taljanov (NSVL) 3.45,2
55. Gennadi Tšertištšev (NSVL) 3.48,9

1960 Squaw Valley (65/21)

1. Roger Staub (Šv.) 1.48,3
2. Josef Stiegler (Austria) 1.48,7
3. Ernst Hinterseer (Austria) 1.49,1
4. Thomas Corcoran (USA) 1.49,7
5. Bruno Alberti (It.) 1.50,1
6. Guy Périllat (Pr.) 1.50,7

1964 Innsbruck (96/28)

1. François Bonlieu (Pr.) 1.46,71
2. Karl Schranz (Austria) 1.47,09
3. Josef Stiegler (Austria) 1.48,05
4. Willy Favre (Šv.) 1.48,69
5. Jean-Claude Killy (Pr.) 1.48,92
6. Gerhard Nenning (Austria) 1.49,68
31. Viktor Taljanov (NSVL) 2.00,38
34. Valeri Šein (NSVL) 2.01,18
37. Tali Monastõrjov (NSVL) 2.01,94
Vassili Melnikov (NSVL) katk.

1968 Grenoble (88/33)

1. Jean-Claude Killy (Pr.) 3.29,28 (1.42,74—1.46,54)
2. Willy Favre (Šv.) 3.31,50 (1.43,94—1.47,56)
3. Heinrich Messner (Austria) 3.31,83 (1.45,16—1.46,67)
4. Guy Périllat (Pr.) 3.32,06 (1.44,78—1.47,28)
5. William Kidd (USA) 3.32,37 (1.45,91—1.46,46)
6. Karl Schranz (Austria) 3.33,08 (1.45,28—1.47,80)
45. Vassili Melnikov (NSVL) 3.48,97
46. Viktor Beljakov (NSVL) 3.49,27
52. Andrei Belokrinkin (NSVL) 3.52,83

1972 Sapporo (73/27)

1. Gustavo Thöni (It.) 3.09,62 (1.32,19—1.37,43)
2. Edmund Bruggmann (Šv.) 3.10,75 (1.33,43—1.37,32)
3. Werner Mattle (Šv.) 3.10,99 (1.33,44—1.37,55)
4. Alfred Hagn (SFV) 3.11,16 (1.31,78—1.39,38)
5. Jean-Noël Augert (Pr.) 3.11,84 (1.33,61—1.38,23)
6. Max Rieger (SFV) 3.11,94 (1.33,86—1.38,08)
Sergei Grištšenko (NSVL) katk.

1976 Innsbruck (97/31)

1. Heini Hemmi (Šv.) 3.26,97 (1.45,41—1.41,56)
2. Ernst Good (Šv.) 3.27,17 (1.44,60—1.42,57)
3. Ingemar Stenmark (Rts.) 3.27,41 (1.46,51—1.40,90)
4. Gustavo Thöni (It.) 3.27,67 (1.44,19—1.43,48)
5. Phillip Mahre (USA) 3.28,20 (1.45,58—1.42,62)
6. Engelhard Pargätzi (Šv.) 3.28,76 (1.46,16—1.42,60)
Vladimir Andrejev (NSVL) katk.

1980 Lake Placid (79/28)

1. Ingemar Stenmark (Rts.) 2.40,74 (1.20,49—1.20,25)
2. Andreas Wenzel (Liecht.) 2.41,49 (1.20,17—1.21,32)
3. Hans Enn (Austria) 2.42,51 (1.20,31—1.22,20)
4. Bojan Križaj (Jug.) 2.42,53 (1.21,28—1.21,25)
5. Jacques Lüthy (Šv.) 2.42,75 (1.21,55—1.21,20)
6. Bruno Nöckler (It.) 2.42,95 (1.20,99—1.21,96)
9. Aleksandr Žirov (NSVL) 2.44,07 (1.21,53—1.22,54)
15. Vladimir Andrejev (NSVL) 2.44,94 (1.22,19—1.22,75)
Valeri Tsõganov (NSVL) katk.

ALPI KAHEVÕISTLUS

1936 Garmisch-Partenkirchen (66/21)

1. Franz Pfnür (Saksa) 99,25 (2., 1.)[1]
2. Gustav Lantschner (Saksa) 96,26 (3., 2.)
3. Emile Allais (Pr.) 94,69 (4., 3.)
4. Birger Ruud (Norra) 93,38 (1., 6.)
5. Roman Wörndle (Saksa) 91,16 (6., 5.)
6. Rudolf Cranz (Saksa) 91,03 (8., 4.)

1948 Sankt Moritz (78/24)

1. Henri Oreiller (Pr.) 3,27 (1., 5.)
2. Karl Molitor (Šv.) 6,44 (2., 6.)
3. James Couttet (Pr.) 6,95 (8., 1.)
4. Edi Mall (Austria) 8,54 (13., 2.)
5. Silvio Alverà (It.) 8,71 (3., 11.)
6. Hans Hansson (Rts.) 9,31 (6., 9.)

[1] sulgudes koht kiirlaskumises ja slaalomis

NAISED

KIIRLASKUMINE

1948 Sankt Moritz (37/11)

1. Hedy Schlunegger (Šv.) 2.28,3
2. Gertrud Beiser (Austria) 2.29,1
3. Therese Hammerer (Austria) 2.30,2
4. Celina Seghi (It.) 2.31,1
5. Lina Mittner (Šv.) 2.31,2
6. Suzanne Thiollière (Pr.) 2.31,4

1952 Oslo (42/13)

1. Gertrud Jochum-Beiser (Austria) 1.47,1
2. Annemarie Buchner (SFV) 1.48,0
3. Giuliana Minuzzo (It.) 1.49,0
4. Erika Mahringer (Austria) 1.49,5
5. Dagmar Rom (Austria) 1.49,8
6. Madeleine Berthod (Šv.) 1.50,7

1956 Cortina d'Ampezzo (47/16)

1. Madeleine Berthod (Šv.) 1.40,7
2. Frieda Dänzer (Šv.) 1.45,4
3. Lucile Wheeler (Kan.) 1.45,9
4. Giuliana Chenal-Minuzzo (It.) 1.47,3
4. Hilde Hofherr (Austria) 1.47,3
6. Carla Marchelli (It.) 1.47,7
14. Aleksandra Artjomenko (NSVL) 1.51,1
37. Jevgenia Sidorova (NSVL) 1.59,8

1960 Squaw Valley (42/14)

1. Heidi Biebl (S. ü. v./SFV) 1.37,6
2. Penelope Pitou (USA) 1.38,6
3. Gertrud Hecher (Austria) 1.38,9
4. Pia Riva (It.) 1.39,9
5. Jerta Schir (It.) 1.40,5
6. Anneliese Meggl (S. ü. v./SFV) 1.40,8
19. Stalina Korzuhhina (NSVL) 1.46,5
20. Jevgenia Kabina-Sidorova (NSVL) 1.46,7
23. Ljubov Volkova (NSVL) 1.49,2

1964 Innsbruck (43/15)

1. Christl Haas (Austria) 1.55,39
2. Edith Zimmermann (Austria) 1.56,42
3. Gertrud Hecher (Austria) 1.56,66
4. Heidi Biebl (S. ü. v./SFV) 1.57,87
5. Barbara Henneberger (S. ü. v./SFV) 1.58,03
6. Madeleine Bochatay (Pr.) 1.59,11
37. Jevgenia Kabina (NSVL) 2.05,19
39. Galina Sidorova (NSVL) 2.08,32
40. Stalina Demidova-Korzuhhina (NSVL) 2.09,28

1968 Grenoble (39/14)

1. Olga Pall (Austria) 1.40,87
2. Isabelle Mir (Pr.) 1.41,33
3. Christl Haas (Austria) 1.41,41
4. Brigitte Seiwald (Austria) 1.41,82
5. Annie Famose (Pr.) 1.42,15
6. Felicity Field (Sbr.) 1.42,79
27. Nina Merkulova (NSVL) 1.48,04
29. Alfina Suhhanova (NSVL) 1.48,74
35. Galina Sidorova (NSVL) 1.51,74

1972 Sapporo (41/13)

1. Marie-Theres Nadig (Šv.) 1.36,68
2. Annemarie Pröll (Austria) 1.37,00
3. Susan Corrock (USA) 1.37,68
4. Isabelle Mir (Pr.) 1.38,62
5. Rosi Speiser (SFV) 1.39,10
6. Rosi Mittermaier (SFV) 1.39,32
34. Galina Šihhova (NSVL) 1.43,88
37. Nina Merkulova (NSVL) 1.44,48
39. Svetlana Issakova (NSVL) 1.44,83

1976 Innsbruck (38/18)
1. Rosi Mittermaier (SFV) 1.46,16
2. Brigitte Totschnig (Austria) 1.46,68
3. Cynthia Nelson (USA) 1.47,50
4. Nicola-Andrea Spiess (Austria) 1.47,71
5. Danièle Debernard (Pr.) 1.48,48
6. Jacqueline Rouvier (Pr.) 1.48,58
28. Alevtina Askarova (NSVL) 1.53,19

1980 Lake Placid (28/13)
1. Annemarie Moser-Pröll (Austria) 1.37,52
2. Hanny Wenzel (Liecht.) 1.38,22
3. Marie-Theres Nadig (Šv.) 1.38,36
4. Heidi Preuss (USA) 1.39,51
5. Kathy Kreiner (Kan.) 1.39,53
6. Ingrid Eberle (Austria) 1.39,63

SLAALOM

1948 Sankt Moritz (28/10)
1. Gretchen Fraser (USA) 1.57,2 (59,7—57,5)
2. Antoinette Meyer (Šv.) 1.57,7 (1.00,7—57,0)
3. Erika Mahringer (Austria) 1.58,0 (59,8—58,2)
4. Georgette Miller-Thiollière (Pr.) 1.58,8 (1.00,8—58,0)
5. Renée Clerc (Šv.) 2.05,8 (1.03,8—1.02,0)
6. Anneliese Schuh-Proxauf Austria) 2.06,7 (1.06,9—59,8)

1952 Oslo (40/14)
1. Andrea Lawrence-Mead (USA) 2.10,6 (1.07,2—1.03,4)
2. Rosa Reichert (SFV) 2.11,4 (1.06,0—1.05,4)
3. Annemarie Buchner (SFV) 2.13,3 (1.07,6—1.05,7)
4. Celina Seghi (It.) 2.13,8 (1.06,5—1.07,3)
5. Imogene Opton (USA) 2.14,1 (1.07,4—1.06,7)
6. Madeleine Berthod (Šv.) 2.14,9 (1.06,7—1.08,2)

1956 Cortina d'Ampezzo (48/16)
1. Renée Colliard (Šv.) 1.52,3 (55,6—56,7)
2. Regina Schöpf (Austria) 1.55,4 (56,0—59,4)
3. Jevgenia Sidorova (NSVL) 1.56,7 (56,9—59,8)
4. Giuliana Chenal-Minuzzo (It.) 1.56,8 (56,9—59,9)
5. Josefine Frandl (Austria) 1.57,9 (1.00,4—57,5)
6. Inger Bjørnbakken (Norra) 1.58,0 (58,7—59,3)
6. Astrid Sandvik (Norra) 1.58,0 (58,9—59,1)
Aleksandra Artjomenko (NSVL) diskv.

1960 Squaw Valley (43/14)
1. Anne Heggtveit (Kan.) 1.49,6 (54,0—55,6)
2. Betsy Snite (USA) 1.52,9 (57,4—55,5)
3. Barbara Henneberger (S. ü. v./SFV) 1.56,6 (57,4—59,2)
4. Thérèse Leduc (Pr.) 1.57,4 (59,2—58,2)
5. Liselotte Michel (Šv.) 1.58,0 (58,8—59,2)
5. Hilde Hofherr (Austria) 1.58,0 (59,0—59,0)
7. Stalina Korzuhhina (NSVL) 1.58,4
18. Jevgenia Kabina-Sidorova (NSVL) 2.04,3
30. Ljubov Volkova (NSVL) 2.17,3

1964 Innsbruck (46/16)
1. Christine Goitschel (Pr.) 1.29,86 (43,85—46,01)
2. Marielle Goitschel (Pr.) 1.30,77 (43,09—47,68)
3. Jean Saubert (USA) 1.31,36 (44,78—46,58)
4. Heidi Biebl (S. ü. v./SFV) 1.34,04 (44,61—49,43)
5. Edith Zimmermann (Austria) 1.34,27 (46,24—48,03)
6. Christl Haas (Austria) 1.35,11 (46,43—48,68)
18. Stalina Demidova-Korzuhhina (NSVL) 1.44,97
20. Galina Sidorova (NSVL) 1.48,26
27. Jevgenia Kabina (NSVL) 1.59,48

1968 Grenoble (49/18)
1. Marielle Goitschel (Pr.) 1.25,86 (40,27—45,59)
2. Nancy Greene (Kan.) 1.26,15 (41,45—44,70)
3. Annie Famose (Pr.) 1.27,89 (42,21—45,68)
4. Gina Hathorn (Sbr.) 1.27,92 (41,84—46,08)
5. Isabelle Mir (Pr.) 1.28,22 (42,14—46,08)
6. Burgl Färbinger (SFV) 1.28,90 (42,70—46,20)
19. Irina Turundajevskaja (NSVL) 1.38,26
25. Alfina Suhhanova (NSVL) 1.41,58
26. Galina Sidorova (NSVL) 1.42,89
Nina Merkulova (NSVL) diskv.

1972 Sapporo (42/13)
1. Barbara Cochran (USA) 1.31,24 (46,05—45,19)
2. Danièle Debernard (Pr.) 1.31,26 (46,08—45,18)
3. Florence Steurer (Pr.) 1.32,69 (46,57—46,12)
4. Judy Crawford (Kan.) 1.33,95 (47,12—46,83)
5. Annemarie Pröll (Austria) 1.34,03 (47,20—46,83)
6. Pamela Behr (SFV) 1.34,27 (47,57—46,70)
19. Galina Šihhova (NSVL) 1.45,81 (52,07—53,74)
Svetlana Issakova (NSVL) katk.
Nina Merkulova (NSVL) diskv.

1976 Innsbruck (40/15)
1. Rosi Mittermaier (SFV) 1.30,54 (46,77—43,77)
2. Claudia Giordani (It.) 1.30,87 (46,87—44,00)
3. Hanny Wenzel (Liecht.) 1.32,20 (47,75—44,45)
4. Danièle Debernard (Pr.) 1.32,24 (46,86—45,38)
5. Pamela Behr (SFV) 1.32,31 (46,68—45,63)
6. Linda Cochran (USA) 1.33,24 (47,96—45,28)
Alevtina Askarova (NSVL) katk.

1980 Lake Placid (49/21)
1. Hanny Wenzel (Liecht.) 1.25,09 (42,50—42,59)
2. Christa Kinshofer (SFV) 1.26,50 (42,74—43,76)
3. Erika Hess (Šv.) 1.27,89 (43,50—44,39)
4. Mariarosa Quario (It.) 1.27,92 (43,63—44,29)
5. Claudia Giordani (It.) 1.29,12 (44,42—44,70)
6. Nadežda Andrejeva-Patrakejeva (NSVL) 1.29,20 (43,42—45,78)

SUURSLAALOM

1952 Oslo (45/15)
1. Andrea Lawrence-Mead (USA) 2.06,8
2. Dagmar Rom (Austria) 2.09,0
3. Annemarie Buchner (SFV) 2.10,0
4. Trude Klecker (Austria) 2.11,4
5. Katy Rodolph (USA) 2.11,7
6. Borghild Niskin (Norra) 2.11,9

1956 Cortina d'Ampezzo (49/16)
1. Rosa Reichert (S. ü. v./SFV) 1.56,5
2. Josefine Frandl (Austria) 1.57,8
3. Dorothea Hochleitner (Austria) 1.58,2
4. Andrea Lawrence-Mead (USA) 1.58,3
4. Madeleine Berthod (Šv.) 1.58,3
6. Lucile Wheeler (Kan.) 1.58,6
40. Jevgenia Sidorova (NSVL) 2.31,3
44. Aleksandra Artjomenko (NSVL) 4.04,5

1960 Squaw Valley (44/14)
1. Yvonne Rüegg (Šv.) 1.39,9
2. Penelope Pitou (USA) 1.40,0
3. Giuliana Chenal-Minuzzo (It.) 1.40,2
4. Betsy Snite (USA) 1.40,4
5. Carla Marchelli (It.) 1.40,7
5. Anneliese Meggl (S. ü. v./SFV) 1.40,7
21. Stalina Korzuhhina (NSVL) 1.45,7
30. Ljubov Volkova (NSVL) 1.48,9

31. Jevgenia Kabina-Sidorova (NSVL) 1.50,0

1964 Innsbruck (46/16)

1. Marielle Goitschel (Pr.) 1.52,24
2. Christine Goitschel (Pr.) 1.53,11
2. Jean Saubert (USA) 1.53,11
4. Christl Haas (Austria) 1.53,86
5. Annie Famose (Pr.) 1.53,89
6. Edith Zimmermann (Austria) 1.54,21
35. Stalina Demidova-Korzuhhina (NSVL) 2.10,11
38. Jevgenia Kabina (NSVL) 2.11,06
39. Galina Sidorova (NSVL) 2.12,98

1968 Grenoble (47/18)

1. Nancy Greene (Kan.) 1.51,97
2. Annie Famose (Pr.) 1.54,61
3. Fernande Bochatay (Šv.) 1.54,74
4. Florence Steurer (Pr.) 1.54,75
5. Olga Pall (Austria) 1.55,61
6. Isabelle Mir (Pr.) 1.56,07
34. Alfina Suhhanova (NSVL) 2.06,48
39. Galina Sidorova (NSVL) 2.12,01
40. Nina Merkulova (NSVL) 2.12,71

Irina Turundajevskaja (NSVL) diskv.

1972 Sapporo (42/13)

1. Marie-Theres Nadig (Šv.) 1.29,90
2. Annemarie Pröll (Austria) 1.30,75
3. Wiltrud Drexel (Austria) 1.32,35
4. Laurie Kreiner (Kan.) 1.32,48
5. Rosi Speiser (SFV) 1.32,56
6. Florence Steurer (Pr.) 1.32,59
31. Svetlana Issakova (NSVL) 1.40,20
33. Nina Merkulova (NSVL) 1.41,18
34. Galina Šihhova (NSVL) 1.43,47

1976 Innsbruck (45/18)

1. Kathy Kreiner (Kan.) 1.29,13
2. Rosi Mittermaier (SFV) 1.29,25
3. Danièle Debernard (Pr.) 1.29,95
4. Lise-Marie Morerod (Šv.) 1.30,40
5. Marie-Theres Nadig (Šv.) 1.30,44
6. Monika Kaserer (Austria) 1.30,49
32. Alevtina Askarova (NSVL) 1.36,86

1980 Lake Placid (48/21)

1. Hanny Wenzel (Liecht.) 2.41,66 (1.14,33—1.27,33)
2. Irene Epple (SFV) 2.42,12 (1.14,75—1.27,37)
3. Perrine Pelen (Pr.) 2.42,41 (1.15,45—1.26,96)
4. Fabienne Serrat (Pr.) 2.42,42 (1.15,43—1.26,99)
5. Christa Kinshofer (SFV) 2.42,63 (1.15,19—1.27,44)
6. Annemarie Moser-Pröll (Austria) 2.43,19 (1.15,64—1.27,55)
12. Nadežda Andrejeva-Patrakejeva (NSVL) 2.47,09 (1.17,44—1.29,65)

ALPI KAHEVÕISTLUS

1936 Garmisch-Partenkirchen (37/13)

1. Christl Cranz (Saksa) 97,06 (6., 1.)[1]
2. Käthe Grasegger (Saksa) 95,26 (3., 2.)
3. Laila Schou-Nilsen (Norra) 93,48 (1., 5.)
4. Erna Steuri (Šv.) 92,36 (4., 3.)
5. Hadi Pfeiffer (Saksa) 91,85 (5., 4.)
6. Lisa Resch (Saksa) 88,74 (2., 8.)
26. Karin Peckert-Forsman (Eesti) (31., 21.)

1948 Sankt Moritz (28/10)

1. Gertrud Beiser (Austria) 6,58 (2., 8.)
2. Gretchen Fraser (USA) 6,95 (11., 2.)
3. Erika Mahringer (Austria) 7,04 (15., 1.)
4. Celina Seghi (It.) 7,46 (4., 7.)
5. Françoise Gignoux (Pr.) 8,14 (7., 5.)
6. Rosemarie Bleuer (Šv.) 8,80 (9., 6.)

[1] sulgudes koht kiirlaskumises ja slaalomis

LASKESUUSATAMINE

10 km

1980 Lake Placid (50/18)

1. Frank Ullrich (SDV) 32.10,69 (2)[1]
2. Vladimir Alikin (NSVL) 32.53,10 (0)

3. Anatoli Aljabjev (NSVL) 33.09,16 (1)
4. Klaus Siebert (SDV) 33.32,76 (2)
5. Kjell Sobak (Norra) 33.34,64 (1)
6. Petr Zelinka (Tšehh.) 33.45,20 (1)
9. Aleksandr Tihhonov (NSVL) 34.14,88 (2)

[1] sulgudes trahviringid

20 km

1960 Squaw Valley (30/9)

1. Klas Lestander (Rts.) 1:33.21,6 (0)[1]
2. Antti Tyrväinen (Soome) 1:33.57,7 (4)
3. Aleksandr Privalov (NSVL) 1:34.54,2 (6)
4. Vladimir Melanjin (NSVL) 1:35.42,4 (8)
5. Valentin Pšenitšõn (NSVL) 1:36.45,8 (6)
6. Dmitri Sokolov (NSVL) 1:38.16,7 (10)

1964 Innsbruck (50/14)

1. Vladimir Melanjin (NSVL) 1:20.26,8 (0)
2. Aleksandr Privalov (NSVL) 1:23.42,5 (0)
3. Olav Jordet (Norra) 1:24.38,8 (2)
4. Ragnar Tveiten (Norra) 1:25.52,5 (6)
5. Wilhelm György (Rum.) 1:26.18,0 (4)
6. Józef Rubiš (Poola) 1:26.31,6 (4)
7. Valentin Pšenitšõn (NSVL) 1:26.59,0 (4)
10. Nikolai Puzanov (NSVL) 1:29.21,5 (8)

1968 Grenoble (60/16)

1. Magnar Solberg (Norra) 1:13.45,9 (0)
2. Aleksandr Tihhonov (NSVL) 1:14.40,4 (2)
3. Vladimir Gundartsev (NSVL) 1:18.27,4 (2)
4. Stanisław Szczepaniak (Poola) 1:18.56,8 (1)
5. Arvo Kinnari (Soome) 1:19.47,9 (2)
6. Nikolai Puzanov (NSVL) 1:20.14,5 (3)
7. Viktor Mamatov (NSVL) 1:20.20,8 (1)

1972 Sapporo (54/14)

1. Magnar Solberg (Norra) 1:15.55,50 (2)
2. Hansjörg Knauthe (SDV) 1:16.07,60 (1)
3. Lars-Göran Arwidson (Rts.) 1:16.27,03 (2)
4. Aleksandr Tihhonov (NSVL) 1:16.48,65 (4)
5. Yrjö Salpakari (Soome) 1:16.51,43 (2)
6. Esko Saira (Soome) 1:17.34,80 (5)
7. Viktor Mamatov (NSVL) 1:18.16,26 (2)
12. Ivan Bjakov (NSVL) 1:20.42,78 (3)
19. Rinnat Safin (NSVL) 1:22.22,59 (7)

1976 Innsbruck (52/18)

1. Nikolai Kruglov (NSVL) 1:14.12,26 (2)
2. Heikki Ikola (Soome) 1:15.54,10 (2)
3. Aleksandr Jelizarov (NSVL) 1:16.05,57 (3)
4. Willy Bertin (It.) 1:16.50,36 (3)
5. Aleksandr Tihhonov (NSVL) 1:17.18,33 (7)
6. Esko Saira (Soome) 1:17.32,84 (2)

1980 Lake Placid (49/18)

1. Anatoli Aljabjev (NSVL) 1:08.16,31(0)
2. Frank Ullrich (SDV) 1:08.27,79 (3)
3. Eberhard Rösch (SDV) 1:11.11,73 (2)
4. Svein Engen (Norra) 1:11.30,25 (3)
5. Erkki Antila (Soome) 1:11.32,32 (4)
6. Yvon Mougel (Pr.) 1:11.33,60 (3)
7. Vladimir Barnašov (NSVL) 1:11.49,49 (4)
8. Vladimir Alikin (NSVL) 1:12.05,30 (6)

[1] sulgudes karistusminutid

4×7,5 km

1968 Grenoble (14)
1. NSV Liit (Aleksandr Tihhonov, Nikolai Puzanov, Viktor Mamatov, Vladimir Gundartsev) 2:13.02,4 (2)[1]
2. Norra (Ola Wærhaug, Olav Jordet, Magnar Solberg, Jon Istad) 2:14.50,2 (5)
3. Rootsi (Lars-Göran Arwidson, Tore Eriksson, Olle Petrusson, Holmfrid Olsson) 2:17.26,3 (0)
4. Poola (Józef Różak, Andrzej Fiedor, Stanisław Łukaszczyk, Stanisław Szczepaniak) 2:20.19,6 (4)
5. Soome (Juhani Suutarinen, Heikki Flöjt, Kalevi Vähäkylä, Arvo Kinnari) 2:20.41,8 (5)
6. Saksa DV (Heinz Kluge, Hans-Gert Jahn, Horst Koschka, Dieter Speer) 2:21.54,5 (4)

1972 Sapporo (13)
1. NSV Liit (Aleksandr Tihhonov, Rinnat Safin, Ivan Bjakov, Viktor Mamatov) 1:51.44,92 (3)
2. Soome (Esko Saira, Juhani Suutarinen, Heikki Ikola, Mauri Röppänen) 1:54.37,25 (3)
3. Saksa DV (Hansjörg Knauthe, Joachim Meischner, Dieter Speer, Horst Koschka) 1:54.57,67 (4)
4. Norra (Tor Svendsberget, Kåre Hovda, Ivar Nordkild, Magnar Solberg) 1:56.24,41 (7)
5. Rootsi (Lars-Göran Arwidson, Olle Petrusson, Torsten Wadman, Holmfrid Olsson) 1:56.57,40 (6)
6. USA (Peter Karns, Dexter Morse, Dennis Donahue, William Bowerman) 1:57.24,32 (1)

1976 Innsbruck (15)
1. NSV Liit (Aleksandr Jelizarov, Ivan Bjakov, Nikolai Kruglov, Aleksandr Tihhonov) 1:57.55,64 (0)
2. Soome (Heikki Flöjt, Esko Saira, Juhani Suutarinen, Heikki Ikola) 2:01.45,58 (1)
3. Saksa DV (Karl-Heinz Menz, Frank Ullrich, Manfred Beer, Manfred Geyer) 2:04.08,61 (5)
4. Saksa FV (Heinrich Mehringer, Gerd Winkler, Josef Keck, Claus Gehrke) 2:04.11,86 (4)
5. Norra (Kjell Hovda, Terje Hanssen, Svein Engen, Tor Svendsberget) 2:05.10,28 (6)
6. Itaalia (Lino Jordan, Pierantonio Clementi, Luigi Weiss, Willy Bertin) 2:06.16,55 (3)

1980 Lake Placid (15)
1. NSV Liit (Vladimir Alikin, Aleksandr Tihhonov, Vladimir Barnašov, Anatoli Aljabjev) 1:34.03,27 (0)
2. Saksa DV (Mathias Jung, Klaus Siebert, Frank Ullrich, Eberhard Rösch) 1:34.56,99 (3)
3. Saksa FV (Franz Bernreiter, Hans Estner, Peter Angerer, Gerd Winkler) 1:37.30,26 (2)
4. Norra (Svein Engen, Kjell Søbak, Odd Lirhus, Sigleif Johansen) 1:38.11,76 (3)
5. Prantsusmaa (Yvon Mougel, Denis Sandona, André Geourjon, Christian Poirot) 1:38.23,36 (0)
6. Austria (Rudolf Horn, Franz-Josef Weber, Josef Koll, Alfred Eder) 1:38.32,02 (4)

[1] sulgudes trahviringid

ISIKUANDMEID

A

Aaltonen [*-ld-*], Paavo (11. XII 1919 — 9. IX 1962), Soome võimleja. Olümpiakuld 1948 sanghobusel, teenghüppes ja võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1948 individuaalses ja 1952 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1950 kangil.

Aas [*a:s*], Roald (25. III 1928), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1500 m-s 1960 (2.10,4) ja -pronks 1952 (2.21,6).

Abdulbekov, Zagalav (29. XII 1945), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1971), NSV Liidu teen. treener (1980); Mahhatškala «Dünamo». Olümpiakuld 1972 vabamaadluse kergekaalus. Maailmameister 1971 ja 1973. NSV Liidu meister 1966 ja 1968 sulgkaalus, 1969 kergekaalus ning 1973 I kergekeskkaalus.

Abilov, Ismail (9. VI 1951), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1980 vabamaadluse I keskkaalus. Euroopa meister 1975, 1977 ja 1980.

Abeimov, Viktor (14. IX 1949), NSV Liidu ujuja; Karaganda «Spartak». Olümpiahõbe 1972 4×100 m vabaujumises (3.29,72).

Abrahams [*eibrəhämz*], Harold (15. XII 1899 — 14. I 1978), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 100 m jooksus (*10,6) ja -hõbe 4×100 m teatejooksus (41,2) 1924. Hiljem rahvusliku kergejõustikuliidu president ja rahvusvahelise mainega kergejõustikustatistik.

Abramova, Nelli (18. VIII 1940), NSV Liidu võrkpallur; Irkutski «Spartak». Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1967.

Absaidov, Saipulla (14. VII 1958), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1980); Mahhatškala «Dünamo». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1981. Euroopa ja NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Abušahmetov, Aleksandr (21. VII 1954), NSV Liidu vehkleja; Moskva oblast, relvajõud. Olümpiapronks 1980 epees (meesk.). Maailmameister 1979 (meesk.), NSV Liidu meister 1977 ja 1981.

Abušev, Magomedgassan (10. XI 1959), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1980); Mahhatškala «Dünamo». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse kergekaalus. Euroopa meister 1980.

Ackermann-Witschas [*ak- vitšas*], Rosemarie (Rosi) (4. IV 1952), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 kõrgushüppes (*1.93). Euroopa meister 1974. Maailmarekordid: 1.94, 1.95 (1974), 1.96 (1976), 1.97, 2.00 (1977). Maailma parim naissportlane 1977.

Adlerz [*a:dlerts*], Erik (Loppan) (23. VII 1892 — 1975), Rootsi vettehüppaja. Olümpiakuld 1912 tornist otse- ja vahelduvhüpetes ning -hõbe 1920 vahelduvhüpetes.

Agejev, Viktor (29. IV 1936), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1964); 1956, 1960 Moskva «Torpeedo», 1964 Moskva MSL KSK. Olümpiahõbe 1960, -pronks 1956 ja 1964. NSV Liidu meister 1953, 1956, 1959 ja 1963—66.

Ahhaminova, Jelena (5. X 1961), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Ahmerova, Leilja (1. V 1957), NSV Liidu maahokimängija; Andižani «Andižanka». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Ahremtšik, Igor (18. X 1933), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Trud». Olümpiapronks 1960 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1960—62.

Aihara, Nobuyuki (16. XII 1934), Jaapani võimleja Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956 vabaharjutuses ning võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1962 samadel aladel.

Airapetjan, Soss (12. IX 1959), NSV Liidu maahokimängija; Sverdlovski ASK. Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1980.

Akii-Bua, John (3. XII 1949), Uganda kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 400 m tõkkejooksus (**47,82).

Akimenko, Vladislav (5. III 1953), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1976); Kiiev, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 «Tempestil». Maailmameister 1973, NSV Liidu meister 1974 ja 1976. Balti regati võitja 1981 «Lendaval hollandlasel».

Akimov, Anatoli (15. XI 1947), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1972); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972. Euroopa meister 1970, NSV Liidu meister 1965—67, 1970 ja 1971.

Akimov, Vladimir (20. VII 1953), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1975—78 ja 1980.

Aksinin, Aleksandr (4. XI 1954), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 ja -pronks 1976 4×100 m teatejooksus (38,26 ja 38,78). NSV Liidu meister 1976 200 m jooksus ning 1974, 1978 ja 1980 4×100 m-s.

Aksjonova, Ljudmila (23. IV 1947), NSV Liidu kergejõustiklane; Kiievi «Avangard». Olümpiapronks 1976 4×400 m teatejooksus (3.24,24). NSV Liidu meister 1976 400 m jooksus.

Alahverdijev, Arsen (24. I 1949), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1975); Mahhatškala «Burevestnik». Olümpiahõbe 1972 vabamaadluse kärbeskaalus. Euroopa meister 1972, 1973 ja 1975, NSV Liidu meister 1975.

Alatšatšjan, Armenak (25. XII 1930), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1963); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1953, 1961, 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1959—66.

Albright [*o:lbrait*], Tenley (18. VII 1935), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1952 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1953 ja 1955.

Albul, Anatoli (1. VI 1936), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1966); Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1960 vabamaadluse poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1962 ja 1963 I keskkaalus.

Algjnik, Vladimir (12. IX 1959), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1978); Minski «Spartak». Olümpiahõbe 1980 ja -pronks 1976 tornihüpetes. Euroopa meister 1977, NSV Liidu meister 1976 ja 1980.

Aleksandrov, Boriss (13. XI 1955), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1975, 1977 ja 1978.

Aleksandrov, Veniamin (18. IV 1937), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja 1968 ning -pronks 1960. Maailmameister 1963—68, Euroopa meister 1958—60 ja 1963—68. NSV Liidu meister 1956, 1958—61, 1963—66 ja 1968.

Aleksandrova, Larissa vt. Popova-Aleksandrova, L.

Aleksejev, Vassili (7. I 1942), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1970); 1972 Šahtõ ja 1976 Rjazani «Trud». Olümpiakuld üliraskekaalus 1972 (*640,0 kg) ja 1976 (*440,0 kg). Maailmameister 1970—77, Euroopa meister 1970—75, 1977 ja 1978, NSV Liidu meister 1970—76. Püstitanud 80 üliraskekaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 236,5 kg (1972), rebimises 187,5 kg (1974), tõukamises 256,0 kg (1977), kolmevõistluses 645,0 kg (1972) ja kahevõistluses 445,0 kg (1977). Tõstis 1970. a. kolmevõistluses esimesena maailmas 600 kg. Lenini orden 1972.

Aleksejeva, Galina (27. XI 1946), NSV Liidu vettehüppaja; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1964 tornihüpetes. NSV Liidu meister 1964—66.

Aleksejeva-Kreff, Galina (14. III 1950), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Zeniit». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 kahesüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1976, 1979 ja 1980 ühe-, 1976 ja 1980 kahe- ning 1974 ja 1979 neljasüsta 500 m-s, 1977 ühesüstade 4×500 m teatesõidus.

Alexandru [*-eks-*], Constantin (15. XII 1953), Rumeenia maadleja. Olümpiahõbe 1980 klassikalise maadluse helveskaalus. Maailmameister 1978 ja 1979, Euroopa meister 1974, 1975 ja 1977—79.

Alfejeva, Lidia (17. I 1946), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 kaugushüppes (6.60). NSV Liidu meister 1974—76.

Alikin, Vladimir (10. V 1957), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1980); Permi «Burevestnik». Olümpiakuld 4×7,5 km teatesuusatamises ja -hõbe 10 km-s 1980. Maailmameister 1980 4×7,5 km-s. NSV Liidu meister 1981 10 km-s.

Aljabjev, Anatoli (12. XII 1951), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1980); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 20 km-s ja 4×7,5 km teatesuusatamises ning -pronks 10 km-s 1980. Maailmameister 1980 20 km-s ja 4×7,5 km-s NSV Liidu meister 1979 20 km-s.

Aljohhin, Nikolai (26. X 1954), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1980); Minsk, relvajõud. Olümpiakuld 1980 espadronis (meesk.). Maailmameister 1979 (meesk.).

Allhusen [*älhju:zən*], Derek (9. I 1914), Suurbritannia ratsutaja. Olümpiakuld (võistk.) ja -hõbe (ind.) 1968 kolmevõistluses. Euroopa meister 1957, 1967 ja 1969 (võistk.).

Almetov, Aleksandr (18. I 1940), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1960. Maailmameister 1963—67, Euroopa meister 1960 ja 1963—67, NSV Liidu meister 1959—61 ja 1963—66.

Aliwegg [*o:liveg*], Jeannette (28. IX 1930), Suurbritannia iluuisutaja. Olümpiakuld 1952 ja -pronks 1948 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1951, Euroopa meister 1951 ja 1952.

Alverà [*-rə:*], Renzo (17. I 1933), Itaalia bobisõitja. Olümpiahõbe 1956 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1957—59 kahe- ning 1960 kahe- ja neljabobil.

Amantova, Ingrida (21. VI 1960), NSV Liidu kelgutaja; Riia «Võrpa». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1981.

Ambartsumjan, David (24. VI 1956), NSV Liidu vettehüppaja; Jerevani «Dünamo». Olümpiapronks 1980 tornihüpetes. Euroopa meister 1981. NSV Liidu meister 1972, 1975 ja 1977—80 torni- ning 1979 hoolauahüpetes.

Amirəgov, Slava (23. III 1926), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55, NSV Liidu meister 1952—54. Moskva lennundusinstituudi õppejõud. Tehnikakandidaat.

Amossova, Zinaida (12. I 1950), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1976); Novosibirsk, relvajõud. Olümpiakuld 1976 4×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1976 4×5 km-s ning 1978 10 ja 20 km-s. NSV Liidu meister 1974, 1979 ja 1981 4×5 km-s ning 1976 20 km-s.

Anderberg [*-bär/*], Olle (13. IX 1919), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1952 vabamaadluse I kergekeskkaalus ja -hõbe 1948 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1950 ja 1953 klassikalise maadluse kergekaalus ning 1951 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1947 klassikalise maadluse ja 1949 vabamaadluse kergekaalus.

Andersen [*anne-*], Greta (1. V 1928), Taani ujuja. Olümpiakuld 100 m vabaujumises (1.06,3) ja -hõbe 4×100 m vabaujumises (4.29,6) 1948. Euroopa meister 1947 4×100 m vabaujumises ja 1950 400 m vabaujumises. Hiljem hakkas elukutseliseks; maailmameister mereujumises 1957 ja 1958.

Andersen, Hjalmar (Hjallis) (12. III 1923), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1952 1500 m-s (2.20,4), 5000 m-s (*8.10,6) ja 10 000 m-s (*16.45,8). Maailma- ja Euroopa meister 1950—52. Maailmarekordid: 5000 m-s 8.07,3 (1951); 10 000 m-s 16.57,4 (1949), 16.51,4, 16.32,6 (1952).

Anderson [*ändərsən*], Gary (8. X 1939), USA laskur. Olümpiakuld 1964 ja 1968 vabapüssi standardharjutuses (**1153 ja **1157). Maailmameister 1962 vaba- ja väikepüssi

standardharjutuses (mõlemas ind.) ning vabapüssist lamades ja väikepüssist püsti laskmises (mõlemas ind. ja meesk.), 1966 vaba- ja väikepüssi standardharjutuses (mõlemas ind. ja meesk.), vabapüssist püsti (meesk.), väikepüssist põlvelt (meesk.) ja püsti laskmises (ind.) ning spordipüssi standardharjutuses (meesk.). Maailmarekordid: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1156 (1966); vabapüssist lamades laskmises 40 lasku 395 (1962); väikepüssi standardharjutuses 1157 (1962); väikepüssist püsti laskmises 40 lasku 376 (1962). Valiti 1972 USA Senati liikmeks (Nebraska osariigist).

Anderson [*ände*ˈ*sən*], Paul (16. X 1932), USA tõstja. Olümpiakuld 1956 raskekaalus (°500,0 kg). Maailmameister 1955. Püstitanud 7 raskekaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 185,5 kg, tõukamises 196,5 kg ja kolmevõistluses 512,5 kg (kõik 1955). Tõstis 1955. a. kolmevõistluses esimesena maailmas 500 kg. Mitteametlik parim tulemus kolmevõistluses 533,0 kg (1955).

Andersson, Gösta (15. II 1917—1975), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1948 ja -hõbe 1952 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1939 I kergekeskkaalus.

Andijev, Soslan (21. IV 1952), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1973); Ordžonikidze «Dünamo». Olümpiakuld 1976 ja 1980 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1973, 1975, 1977 ja 1978, Euroopa meister 1974 ja 1975, NSV Liidu meister 1973—78 ja 1980.

Andrade, José (22. XI 1901 — 5. X 1957), Uruguai jalgpallur. Olümpiakuld 1924 ja 1928. Maailmameister 1930.

Andreasjan, Arkadi (2. IV 1947), NSV Liidu jalgpallur; Jerevani «Ararat». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1973.

Andrejev, Boriss (21. I 1906), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1946); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe väikepüssist lamades laskmises (°°400) ja -pronks väikepüssi standardharjutuses 3×40 lasku (1163) 1952. 20-kordne NSV Liidu meister (1929, 1930, 1933, 1946—48 ja 1951—53 vaba-, armee- ja väikepüssist laskmises). Lenini orden.

Andrejev, Sergei (16. V 1956), NSV Liidu jalgpallur; Doni-äärse Rostovi ASK. Olümpiapronks 1980.

Andrejev, Vladimir (17. VII 1945), NSV Liidu korvpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1968. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1967, 1969 ja 1971, NSV Liidu meister 1969—73.

Andrejuk, Jelena (23. XI 1958), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Andrianov, Nikolai (14. X 1952), NSV Liidu võimleja, Ljubov Burda abikaasa, teen. meistersportlane (1972); Vladimiri «Burevestnik». Olümpiakuld 1972 vabaharjutuses, 1976 individuaalses mitmevõistluses, rõngail, toenghüppes ja vabaharjutuses ning 1980 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes, -hõbe 1972 ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1976 ka rööbaspuil, 1980 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses, -pronks 1972 toenghüppes, 1976 sanghobusel ja 1980 kangil. Maailmameister 1974 rõngail, 1978 individuaalses mitmevõistluses ja rõngail ning 1979 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1971 sanghobusel ja toenghüppes, 1973 vabaharjutuses ja toenghüppes ning 1975 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses, toenghüppes, rööbaspuil ja kangil. NSV Liidu meister 1971 toenghüppes, 1972—74 individuaalses mitmevõistluses, 1972 ja 1975 kangil, 1974 rööbaspuil ja sanghobusel ning 1972, 1974 ja 1975 vabaharjutuses. NSV Liidu parim sportlane 1976. Lenini orden 1976. Andis 1980 Moskvas olümpiatõotuse.

Anikin, Nikolai (25. I 1932), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1956), NSV Liidu teen. treener (1976); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956 4×10 km teatesuusatamises ning -pronks 1960 30 km-s ja 4×10 km-s. Maailmameister 1956 ja NSV Liidu meister 1957 4×10 km-s.

Anissimova, Tatjana (19. X 1949), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976 100 m tõkkejooksus (12,78). NSV Liidu meister 1972, 1976, 1978 ja 1979 100 m tõkkejooksus, 1981 4×100 m ning 1978 ja 1981 4×200 m teatejooksus.

Anissimova, Vera (25. V 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1978); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 ja -pronks 1976 4×100 m teatejooksus (42,10 ja 43,09). Euroopa meister 1978, NSV Liidu meister 1972, 1975, 1976, 1978 ja 1980.

Anke, Hannelore (8. XII 1957), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1976 100 m rinnuliujumises (1.11,16; eelu. °1.11,11; pf. °°1.10,86) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (°°4.07,95). Maailmameister 1975 100 ja 200 m rinnuliujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Anker, Johan (26. VI 1871 — 2. X 1940), Norra purjetaja. Olümpiakuld 1912 12 m klassis ja 1928 6 m klassis. Kuldpokaalivõistluste võitja 1931 6 m klassis. Jahi «Draakon» konstrueerija.

Anpilogov, Aleksandr (18. I 1954), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980.

Anspach [*anšpah*], Paul (1. IV 1882), Belgia vehkleja. Olümpiakuld 1912 (ind. ja meesk.), -hõbe 1920 ja 1924 ning -pronks 1908 (kõik meesk.) epees. Rahvusvahelise Vehklemisföderatsiooni president 1946—50. Olümpiaorden (hõbemedal) 1976.

Antonova, Jelena (21. VIII 1952), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Trud». Olümpiapronks 1976 ühepaadil. Maailmameister 1974 ja 1975 ning Euroopa meister 1973 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1973 ja 1977 ühepaadil ning 1973—75 paarisaerulisel kahepaadil.

Antonsson, Bertil (19. VII 1921), Rootsi maadleja. Olümpiahõbe 1948 ja 1952 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1950 ja 1953 klassikalises ning 1951 vabamaadluses, Euroopa meister 1946 ja 1949 vabamaadluses. Tema vend Hans A. (8. XI 1934) sai 1960 olümpiapronksmedali vabamaadluse I keskkaalus.

Antropov, Oleg (5. XI 1947), NSV Liidu võrkpallur; Alma-Ata «Burevestnik». Olümpiakuld 1968. NSV Liidu meister 1969.

Antson, Ants (11. XI 1938 Tallinn), Eesti NSV kiiruisutaja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1964); Tallinna «Kalev». Olümpiamängudel 1964 kuldmedal 1500 m-s (2.10,3) ja 5. koht 10 000 m-s (16.08,7) ning 1968 12.—13. koht 1500 m-s (2.07,2). MM-võistluste pronksmedal 1964 1500 ja 5000 m-s. Euroopa meister 1964 mitmevõistluses, 1964, 1965 ja 1967 üksikaladel 1 esimene koht, 2 teist ning 3 kolmandat kohta. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1967, hõbemedal 1965 ja 1968 ning pronksmedal 1966 mitmevõistluses, 1964—68 üksikaladel 3 esimest, 2 teist ja 5 kolmandat kohta. Eesti NSV meister 1957—63 mitmevõistluses. Maailmarekordid: väikeses mitmevõistluses 176,300 punkti ja 3000 m-s 4.27,3 (mõlemad 1964). Parim tulemus 500 m-s 40,7 (1968), 1000 m-s 1.31,6 (1962), 1500 m-s 2.07,2 (1968), 3000 m-s 4.27,3 (1964), 5000 m-s 7.34,8 (1968), 10 000 m-s 15.57,7 (1964), väikeses mitmevõistluses 176,094 punkti (1967) ja suures mitmevõistluses 177,198 punkti (1968). Oscar Mathiseni auhind 1964. Eesti NSV parim sportlane 1964. Spordijuht Tallinnas.

Antila, Kalle (30. VIII 1887 — 1. I 1975), Soome maadleja. Olümpiakuld 1920 vabamaadluse I kergekeskkaalus ja 1924 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1921 ja 1922 klassikalise maadluse kergekaalus.

Anufrijev, Aleksandr (1. VI 1926), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1952); Gorki «Torpeedo». Olümpiapronks 1952 10 000 m jooksus (29.48,2). NSV Liidu meister 1952 5000 ja 10 000 m jooksus.

Araṣilov, Magomedhan (7. V 1953), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1978); Mahhatškala «Urožai». Olümpiahõbe 1980 vabamaadluse I keskkaalus. Maailmameister 1978, NSV Liidu meister 1975, 1977, 1979 ja 1980.

Arhipenko, Vassili (28. I 1957), NSV Liidu kergejõustiklane; Donetski «Avangard». Olümpiahõbe 1980 400 m tõkkejooksus (48,86). NSV Liidu meister 1977—81 400 m tõkkejooksus ning 1978 ja 1980 4×400 m teatejooksus.

Arhipova, Jevdokia vt. Mekšilo-Arhipova, J.

Ariṣpe, Pedro (1900), Uruguai jalgpallur. Olümpiakuld 1924 ja 1928.

Arnemann, Raul (23. I 1953 Pärnu), Eesti NSV sõudja, suurmeister (1974); Pärnu «Kalev». Olümpiapronks 1976 roolijata neljapaadil. MM-võistluste hõbemedal 1974 roolijata neljapaadil ning 1975 ja 1977 kaheksapaadil. NSV Liidu meistrivõistlustel kuldmedal 1974 ja 1975, hõbemedal 1976 ning pronksmedal 1977 roolijata neljapaadil. Eesti NSV meister 1976 ja 1979 roolijata neljapaadil ning 1976, 1978 ja 1979 roolijaga neljapaadil ja kaheksapaadil.

Arzamaṣkov, Vladimir (7. IV 1951), NSV Liidu korvpallur; Leningradi «Spartak». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1975 ja 1978.

Aržaṇov, Jevgeni (9. II 1948), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1971); Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1972 800 m jooksus (1.45,9). Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1970, 1971 ja 1973.

Arvidsson, Pär (22. II 1960), Rootsi ujuja. Olümpiakuld 1980 100 m liblikujumises (54,92). Maailmarekord: 54,15 (1980).

Asbroeck [*-ruk*], Paul van (1874), Belgia laskur. Olümpiakuld 1908 vabapüstolist laskmises (ind. 490), -hõbe (meesk.) ja -pronks 1900 vabapüssi standardharjutuses (ind. 917). Maailmameister 1904 (ind.), 1905—07 (meesk.), 1909 (ind.), 1910 (ind. ja meesk.), 1911 (meesk.), 1912 (ind. ja meesk.) ning 1914 (ind.) vabapüstolist laskmises ja 1905 vabapüssist püsti laskmises (ind.). Maailmarekordid: vabapüssist püsti laskmises 40 lasku 326 (1905); vabapüstolist laskmises 60 lasku 518 (1909), 528 (1910) ja 540 (1912). Tema isa Julien van A. oli 1905—07 4-kordne maailmameister vabapüstolist laskmises.

Aschenbach [*ašenbah*], Hans-Georg (25. X 1951), Saksa DV suusahüppaja. Olümpiakuld 1976 hüpetes 70 m mäelt. Maailmameister 1973 suusalennus, 1974 hüpetes 70 ja 90 m mäelt ning 1976 70 m mäelt. Saksa-Austria mäginädala võitja 1974.

Asmajev, Viktor (16. XI 1947), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Doni-äärse Rostovi «Urožai». Olümpiakuld 1980 takistussõidus (võistk.). NSV Liidu meister 1981 (konkuur № 1 ja NSV Liidu karikas A-raskusklassis, ind.).

Assatiani, Nugzar (16. VII 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1964); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1964 espadronis (meesk.). Maailmameister 1965 (meesk.), NSV Liidu meister 1961 (ind.).

Astahhova, Polina (30. X 1936), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1960); 1956 Donetski «Šahtjor», 1960 Donetski «Avangard», 1964 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1956, 1960 ja 1964 võistkondlikus mitmevõistluses, 1960 ja 1964 ka eri kõrgusega rööbaspuil, -hõbe 1960 ja 1964 vabaharjutuses, -pronks 1956 rühmvõimlemises ning 1960 ja 1964 individuaalses mitmevõistluses. Maailmameister 1958 ja 1962 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1959 vabaharjutuses ja eri kõrgusega rööbaspuil ning 1961 poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil. NSV Liidu meister 1959 individuaalses mitmevõistluses, 1959, 1960, 1963 ja 1965 eri kõrgusega rööbaspuil, 1959, 1960, 1964 ja 1965 vabaharjutuses ning 1961 poomil.

Astapovski, Vladimir (12. XI 1946), NSV Liidu jalgpallur (väravavaht); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1976.

Ašuralijev, Ruslan (20. II 1950), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1974); Mahhatškala «Urožai».

Olümpiapronks 1972 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1974 ja 1975, Euroopa meister 1974 ning NSV Liidu meister 1973, 1974, 1976 ja 1977 II kergekeskkaalus.

Azarjan, Albert (11. II 1929), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1954); Jerevani «Spartak». Olümpiakuld 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail ning 1960 rõngail, -hõbe 1960 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1954 ja 1958 võistkondlikus mitmevõistluses ning rõngail, Euroopa meister 1955 rõngail ja rööbaspuil. NSV Liidu meister 1952, 1953, 1955, 1957—60 ja 1962 rõngail ning 1960 kangil.

Azarjan, Eduard (4. XI 1958), NSV Liidu võimleja, eelmise poeg, teen. meistersportlane (1980); Jerevan, relvajõud. Olümpiakuld 1980 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1979 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses ning 1980 toenghüppes.

Azizov, Minneula (23. VI 1951), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1975—79.

Atkinson [*ätkinsən*], Sidney (14. III 1901—1977), Lõuna-Aafrika kergejõustiklane. Olümpiakuld 110 m tõkkejooksus 1928 (14,8) ja -hõbe 1924 (15,0).

Atškina, Rita (1. II 1938), NSV Liidu murdmaasuusataja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1968 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1966 3×5 km-s, NSV Liidu meister 1965 5 km-s, 10 km-s ja 4×5 km-s.

Auerswald, Ingrid (2. IX 1957), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 4×100 m teatejooksus (41,60) ja -pronks 100 m jooksus (11,14) 1980. Maailmarekordid 4×100 m teatejooksus: 42,10, 42,09 (1979), 41,85 (1980).

Aufles, Inger (29. V 1941), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 3×5 km teatesuusatamises ning -pronks 1968 10 km-s ja 1972 3×5 km-s. Maailmameister 1968 3×5 km-s.

Aun, Rein (5. X 1940 Tallinn), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1968); Tartu «Kalev». Olümpiahõbe 1964 kümnevõistluses (7842 punkti). 1968. a. olümpiamängudel katkestas vigastuse tõttu. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1967 ja 1968 ning hõbemedal 1964. Eesti NSV meister 1960 kaugushüppes, 1961 kümnevõistluses ja 1965—69 6 korda teatejooksudes. Maailma tipptulemus viievõistluses: 4079 punkti (7.33 72.26 21,9 50,06 4.34,5) (1968). Parim tulemus kümnevõistluses 8026 punkti (10,5 7.07 14.98 1.83 49,4 15,2 47.52 4.30 68.40 4.38,6) (1968, oli NSV Liidu rekord). Treener Tallinnas.

Averina, Tatjana vt. Barabaš-Averina, T.

Avilov, Nikolai (6. VIII 1948), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972); Odessa «Dünamo». Olümpiakuld kümnevõistluses 1972 (8454) ja -pronks 1976 (8369). NSV Liidu meister 1972, 1975 ja 1976.

Ayik [*ajik*], Ahmet (31. III 1938), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1964 vabamaadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1965 ja 1967, Euroopa meister 1967 ja 1970.

Ayrault [*äə'o:lt*], Arthur (21. I 1935), USA sõudja. Olümpiakuld 1956 roolijaga kahepaadil ja 1960 roolijata neljapaadil.

B

Baas-Kaiser, Christina (Stien) (20. V 1938), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1972 3000 m-s (4.52,14), -hõbe 1972 1500 m-s (2.21,05) ning -pronks 1968 1500 m-s (2.24,5) ja 3000 m-s (5.01,3). Maailmameister 1967 ja 1968. Maailmarekordid: 1000 m-s 1.31,0 (1968), 1.29,0 (1971); 1500 m-s 2.15,8 (1971); 3000 m-s 5.04,8, 4.56,8 (1967), 4.54,6 (1968), 4.46,5 (1971); mitmevõistluses 188,654 (1967), 182,817 (1971)

Babanina, Svetlana (4. II 1943), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1964); Taškendi «Spartak». Olümpiapronks 1964 200 m rinnuliujumises (2.48,6) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.39,2). NSV Liidu meister 1962 ja 1963 400 m

kompleksujumises, 1964 100 ja 200 m rinnuliujumises ning 1963 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid: 100 m rinnuliujumises 1.17,2 (1964), 1.16,5 (1965).

Babashoff [*bäbəšof*], Shirley (31. I 1957), USA ujuja. Olümpiakuld 4×100 m vabaujumises 1972 (**3.55,19) ja 1976 (**3.44,82), -hõbe 1972 100 ja 200 m vabaujumises (59,02 ja 2.04,33) ning 1976 200, 400 ja 800 m vabaujumises (2.01,22, 4.10,46 ja 8.37,59) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.14,55). Maailmameister 1975 200 ja 400 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.05,21 (1972), 2.02,94 (1974); 400 m 4.15,77 (1974), 4.14,76 (1975); 800 m 8.39,63 (1976); 4×100 m 4.00,7 (1971), 3.58,1 (1972), 3.51,99 (1974). Tema vend Jack B. (13. VII 1955) võitis 1976 olümpiahõbemedali 100 m vabaujumises (50,81); maailmameister 1978 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid: 4×100 m vabaujumises 3.21,11 (1977), 3.19,74 (1978); 4×100 m kombineeritud teateujumises 3.47,28 (1976).

Babinov, Sergei (11. VII 1955), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1979); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1979 ja 1981. NSV Liidu meister 1978 ja 1979.

Babiš, Jevgeni (7. I 1921 — 11. VI 1972), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1953); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, NSV Liidu meister 1948—53, 1955 ja 1956.

Badulina, Svetlana (26. X 1960), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980.

Bagdonavičius [*-na:vjtš-*], Antanas (15. IV 1938), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1965); Vilniuse «Žalgiris». Olümpiahõbe 1960 roolijaga kahepaadil ja -pronks 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1961 roolijaga kahepaadil, 1965 roolijata ja 1967 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1960 ja 1961 roolijaga kahepaadil, 1966 roolijata ning 1965 ja 1967 roolijaga neljapaadil, 1961—64 ja 1968 kaheksapaadil.

Baglei, Nikolai (25. II 1937), NSV Liidu korvpallur; Kiievi «Stroitel». Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1965.

Bagrjantseva, Jelizaveta (12. XI 1920), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Iskra». Olümpiahõbe 1952 kettaheites (47.08).

Baier, Ernst (27. IX 1905), Saksa iluuisutaja. Olümpiakuld paarissõidus koos Maxi Herberiga ja -hõbe meeste üksiksõidus 1936. Maailmameister 1936—39 ja Euroopa meister 1935—39 paarissõidus.

Baillet-Latour [*baje latu:r*], Henri de (1. III 1876 — 6. I 1942), Belgia spordijuht. ROK-i liige a-st 1903, president 1925—42.

Baker [*beikə*r], Thane (4. X 1931), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 4×100 m teatejooksus (**39,5), -hõbe 1952 200 m (20,8) ja 1956 100 m jooksus (10,5) ning pronks 1956 200 m jooksus (20,9). Maailmarekord: 200 m jooksus 20,6 (1956).

Bakulin, Vladimir (3. IX 1939), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1968); Alma-Ata «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1968 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1966.

Balaș [*-aš*], Iolanda (12. XII 1936), Rumeenia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 ja 1964 kõrgushüppes (*1.85 ja *1.90). Euroopa meister 1958 ja 1962. Maailmarekordid: 1.75 (1956), 1.76 (1957), 1.78, 1.80, 1.81, 1.82, 1.83 (1958), 1.84 (1959), 1.85, 1.86 (1960), 1.87, 1.88, 1.90, 1.91 (1961).

Balašov, Andrei (22. III 1946), NSV Liidu purjetaja; 1976 Moskva, relvajõud, 1980 Vladivostok, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1980 «Finnil». NSV Liidu meister 1973—76, 1978 ja 1980. Balti regati võitja 1975 ja 1977.

Balavadze, Vahtang (20. XI 1927), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1954), NSV Liidu teen. treener; Tbilisi «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 vabamaadluse kergekeskkaalus. Maailmameister 1954 ja 1957, NSV Liidu meister 1953—55 ja 1957 I kergekeskkaalus.

Balbošin, Nikolai (8. VI 1949), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1973); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1976 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1973, 1974 ja 1977—79, Euroopa meister 1973 ja 1975—79, NSV Liidu meister 1973 ja 1977.

Balczó [*baltso:*], András (16. VIII 1938), Ungari viievõistleja. Olümpiakuld 1972 (ind.), 1960 ja 1968 (meesk.) ning -hõbe 1968 (ind.) ja 1972 (meesk.). Maailmameister 1963, 1965—67 (ind. ja meesk.), 1969 (ind.) ja 1970 (meesk.). NSV Liidu teen. meistersportlane (1972).

Balderis, Helmūts (31. VII 1952), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1978); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1978—80.

Baldini [*-di:-*], Ercole (26. I 1933), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1956 grupisõidus. Maailmameister 1956 4000 m individuaalses jälitussõidus. Maailmarekordid trekisõidus: 10 km 12.37,6 (1956); 20 km 26.29,6 (1954), 25.20,0 (1956); tunnisõidus 44 870 m (1954), 46 393 m (1956). Elukutseliste maailmameister 1958 meeskonnasõidus.

Baldõtševa-Fjodorova, Nina (18. VII 1947), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 4×5 km teatesuusatamises ning -pronks 1976 5 km-s. Maailmameister 1970 3×5 km-s ning 1974 ja 1976 4×5 km-s. NSV Liidu meister 1971 5 km-s, 1969—73, 1975, 1976 ja 1979 4×5 km-s.

Ballangrud [*-grū:*], Ivar (7. III 1904 — 1. VI 1969), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1928 5000 m-s (8.50,5) ning 1936 500 m-s (*43,4), 5000 m-s (*8.19,6) ja 10 000 m-s (*17.24,3), -hõbe 1932 10 000 m-s ja 1936 1500 m-s (2.20,2), -pronks 1928 1500 m-s (2.22,6). Maailmameister 1926, 1932, 1936 ja 1938, Euroopa meister 1929, 1930, 1933 ja 1936. Maailmarekordid: 1000 m-s 1.30,8 (1930); 1500 m-s 2.14,0 (1939); 3000 m-s 4.49,6 (1935); 5000 m-s 8.24,2 (1929), 8.21,6 (1930), 8.17,2 (1936); 10 000 m-s 17.14,4 (1938).

Balzer-Richert [*-lts- rih-*], Karin (5. VI 1938), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 80 m (10,5) ja -pronks 1972 100 m tõkkejooksus (12,90). Euroopa meister 1966 80 m ning 1969 ja 1971 100 m tõkkejooksus. Maailmarekordid: 80 m-s 10,5 (1964); *100 m-s 13,3, 13,0, 12,9 (1969), 12,7 (1970), 12,6 (1971).

Baltača, Sergei (17. II 1958), NSV Liidu jalgpallur; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1980.

Bandolowski, Valdemar (17. II 1946), Taani purjetaja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 «Solingul». Euroopa meister 1971 «Draakonil».

Barabaš-Averina, Tatjana (25. VI 1950), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1976); Gorki «Burevestnik». Olümpiakuld 1000 ja 3000 m-s (*1.28,43 ja *4.45,19) ning -pronks 500 ja 1500 m-s (43,17 ja 2.17,96) 1976. Maailmameister 1978. NSV Liidu meister 1979, sprindimitmevõistluses 1973—75 ja 1978. Maailmarekordid: 500 m-s 41,70, 41,06 (1975); 1000 m-s 1.26,40 (1974), 1.26,12, 1.25,28, 1.23,46 (1975); 1500 m-s 2.14,0 (1974), 2.09,90 (1975); mitmevõistluses 180,090 (1974), 176,930 (1975); sprindimitmevõistluses 168,285 (1975).

Baran, Ria vt. Falk-Baran, R.

Barannikov, Viiikton (4. VII 1938), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1965); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 kergekaalus. Euroopa meister 1965.

Baranova-Kozõreva, Ljubov (27. VIII 1929), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1954); 1956 Leningradi ja 1960 Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 10 km-s, -hõbe 1956 3×5 km teatesuusatamises ning 1960 10 km-s ja 3×5 km-s. Maailmameister 1954 10 km-s ja 3×5 km-s, 1956 10 km-s ning 1958 ja 1962 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1953—55 5 km-s, 1951—53, 1956 ja 1958 10 km-s ning 1950—53 ja 1955—57 4×5 km-s. Esi-

mene taliolümpiavõitjaks tulnud NSV Liidu sportlane. Lenini orden 1957.

Barbakov, Jevgeni (10. VI 1954), NSV Liidu sõudja; Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 roolijaga neljapaadil ning 1980 ja 1981 paarisaerulisel kahepaadil.

Barbulova-Kelbečeva [*-ʲelʲševa*], Sijka (1. XII 1951), Bulgaaria sõudja. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1980 roolijata kahepaadil.

Barfod, Håkon (1926), Norra purjetaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 «Draakonil».

Barinov, Juri (31. V 1956), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Gorki «Trud». Olümpiapronks 1980 grupisõidus. Võitis 1980 (ind. ja meesk.) ning 1981 (meesk.) rahutuuri.

Barkalov, Aleksei (18. II 1946), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1970); 1968 Harkovi, 1972, 1976 ja 1980 Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja 1980 ning -hõbe 1968. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1970.

Barnašov, Vladimir (26. II 1951), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1980); Omski «Dünamo». Olümpiavõitja ja maailmameister 1980 4×7,5 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1980.

Baron, Bengt (6. III 1962), Rootsi ujuja. Olümpiakuld 1980 100 m seliliujumises (56,53).

Barrett [*bärət*], Peter (20. II 1935), USA purjetaja. Olümpiakuld 1968 «Staril» ja -hõbe 1964 «Finnil».

Bartenjov, Leonid (10. X 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1955), NSV Liidu teen. treener (1980); Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1956 ja 1960 4×100 m teatejooksus (39,8 ja 40,1), NSV Liidu meister 1958 100 m jooksus, 1957 ja 1959 200 m jooksus ning 1955, 1958 ja 1959 4×100 m-s.

Barthel [*-təl*], Joseph (Josy) (24. IV 1927), Luksemburgi kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 1500 m jooksus (*3.45,2). Olnud Luksemburgi Olümpiakomitee president.

Barõševa, Olga vt. Korosteljova-Barõševa, O.

Barõšnikov, Aleksandr (11. XI 1948), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 ja -pronks 1976 kuulitõukes (21.08 ja 21.00). NSV Liidu meister 1972—74 ja 1978. Maailmarekord: 22.00 (1976). Rakendab uut tõukestiili (pööretega hoovõtt).

Bassham [*bäsəm*], Lanny (2. I 1947), USA laskur. Olümpiakuld väikepüssi standardharjutuses 1976 (1162) ja -hõbe 1972 (1157). Maailmameister 1974 väikepüssi (meesk.) ja vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), väikepüssist püsti (meesk.) ning vabapüssist püsti ja lamades laskmises (mõlemas ind. ja meesk.), 1978 väikepüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.) ja väikepüssist püsti ning lamades laskmises (mõlemas meesk.).

Baszanowski [*baša-*], Waldemar (15. VIII 1935), Poola tõstja. Olümpiakuld kergekaalus 1964 (**432,5 kg) ja 1968 (*437,5 kg). Maailmameister 1961, 1964, 1965, 1968 ja 1969, Euroopa meister 1961, 1965, 1968, 1969 ja 1971. Püstitanud 25 kergekaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 137,5 kg, tõukamises 173,0 kg ja kolmevõistluses 450,0 kg (kõik 1971).

Bašaškin, Anatoli (23. II 1924), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1955); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1956. NSV Liidu meister 1948, 1950, 1951 ja 1953.

Bažẹnov, Viktor (6. VIII 1946), NSV Liidu vehkleja; Omski «Burevestnik». Olümpiahõbe 1972 espadronis (meesk.). Maailmameister 1971 ja 1977 (meesk.).

Bažukov, Nikolai (23. VII 1953), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1976); Sõktõvkar, relvajõud. Olümpiakuld 1976 15 km-s ja 1980 4×10 km teatesuusatamises ning -pronks 1976 4×10 km-s. Maailmameister 1976 15 km-s ja 1980 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1976 15 km-s, 1974, 1977—79 ja 1981 4×10 km-s.

Bathe [*ba:te*], Walther (1. XII 1892 — 21. IX 1959), Saksa ujuja. Olümpiakuld 1912 200 m (*3.01,8) ja 400 m rinnuliujumises (*6.29,6). Maailmarekordid 100 m rinnuliujumises: 1.18,4 ja 1.17,8 (1910).

Batšurov, Juri (4. X 1933), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Trud». Olümpiapronks 1960 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1960—62 roolijata ning 1963 roolijaga neljapaadil.

Baugniet [*bonje*], Pierre (23. VII 1935), Belgia ihuisutaja. Olümpiakuld 1948 paarissõidus koos Micheline Lannoy'ga. Maailmameister 1947 ja 1948, Euroopa meister 1947.

Baulin, Juri (5. X 1933), NSV Liidu jäähokimängija, NSV Liidu teen. treener (1971); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1960, Euroopa meister 1959 ja 1960, NSV Liidu meister 1955, 1956 ja 1958—61.

Bauma, Hermine (Herma) (23. I 1915), Austria kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 odaviskes (*45.57). Oli väravpalli rahvusvõistkonna kapten. Maailmarekordid: 48.21 (1947), 48.63 (1948).

Bautista, Daniel (4. VIII 1952), Mehhiko kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 20 km käimises (*1:24.40,6). Maailmarekordid: 1:23.31,9 (1977), 1:20.06,8 (1979).

Baxter [*bäkstə*], Irving (1876 — 13. VI 1957), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kõrgus- (*1.90) ja teivashüppes (*3.30) ning -hõbe paigalt kõrgus- (1.52,5), kaugus- (3.13,5) ja kolmikhüppes (9.95) 1900.

Bayrak [*baj-*], Mithat (3. III 1929), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1956 ja 1960 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus.

Beamon [*bi:mən*], Robert (Bob) (29. VIII 1946), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 kaugushüppes (**8.90, ületas senise maailmarekordi 55 cm võrra). Maailma parim meessportlane 1968.

Beaurepaire [*borepe*], Frank (13. V 1891 — 29. V 1956), Austraalia ujuja. Olümpiahõbe 1908 400 m vabaujumises (5.44,2), 1920 ja 1924 4×200 m vabaujumises (10.25,4 ja 10.02,2), -pronks 1908, 1920 ja 1924 1500 m vabaujumises (22.56,2 23,04,0 ja 21.48,4). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.30,0 (1910); 400 m 5.23,0 (1910).

Beccali [*beka:-li*], Luigi (19. XI 1907), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1500 m jooksus 1932 (*3.51,2) ja -pronks 1936 (3.49,2). Euroopa meister 1934. Maailmarekordid: 3.49,2 ja 3.49,0 (1933).

Beck [*bek*], Volker (30. VI 1956), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 400 m tõkkejooksus (48,70) ja -hõbe 4×400 m teatejooksus (3.01,3) 1980.

Becker, Elizabeth vt. Pinkston-Becker, E.

Becker, Ingrid vt. Mickler-Becker, I.

Begljakova, Irina (30. II 1933), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1956 kettaheites (52.54).

Behterev, Dmitri (4. XI 1949), NSV Liidu sõudja; Kalinini «Spartak». Olümpiahõbe 1976 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1975, 1977 ja 1979.

Beiser, Gertrud vt. Jochum-Beiser, G.

Belgardt [*-gart*], Arnold (29. I 1937), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1966); Leningradi «Trud». Olümpiapronks 1960 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.34,05). Maailmameister 1963. 7-kordne NSV Liidu meister (1959 ja 1962—64 4000 m meeskondlikus jälitussõidus ning paarissõidus).

Belits-Geiman, Semjon (16. II 1945), NSV Liidu ujuja; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 4×100 m ja -pronks 4×200 m vabaujumises (3.34,2 ja 8.01,6) 1968. Euroopa meister 1966 1500 m ja 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1964 200 m, 1963—65 ja 1967—69 400 m, 1967 ja 1970 1500 m ning 1963, 1967, 1969 ja 1973 4×200 m vabaujumises. Maailmarekord: 800 m vabaujumises 8.47,4 (1966).

Beljajev, Ivan (10. VIII 1935), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965); Dnepropetrovski «Avangard». Olümpiapronks 1964 3000 m takistusjooksus (8.33,8). NSV Liidu meister 1964.

Beljajev, Jevgeni (20. III 1954), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1978); Leningradi

«Trud». Olümpiakuld 1980 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1976 15 km-s ja -pronks 1976 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1978 ja 1981 50 km-s.

Beljajev, Vladimir (24. IX 1940), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1966); Kiiev, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 keskkaalus (*485,0 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1966. Püstitanud 10 maailmarekordit, neist on parimad kergekeskkaalu rebimises 141,0 kg ja tõukamises 178,5 kg (mõlemad 1965), keskkaalu rebimises 150,5 kg (1968) ja kolmevõistluses 485,0 kg (1966).

Beljajev, Vladimir (7. XII 1944), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Vorošilovgradi «Zvezda». Olümpiakuld 1968. Euroopa ja NSV Liidu meister 1967.

Beljakov, Valeri (13. IV 1953), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Fili». Olümpiapronks 1980.

Beljakov, Vladimir (2. I 1918), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1947); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1952 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1944 ja 1947 individuaalses mitmevõistluses, 1940 ja 1947 rööbaspuil, 1946 toenghüppes ning 1939, 1940, 1943—45 ja 1947 vabaharjutuses.

Beloglazov, Anatoli (16. IX 1956), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1977); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1977 helves- ja 1978 kärbeskaalus, Euroopa meister 1976 helveskaalus, NSV Liidu meister 1977 ja 1979 kärbeskaalus.

Beloglazov, Sergei (16. IX 1956), NSV Liidu maadleja, eelmise kaksikvend, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse sulgkaalus. Maailmameister 1981. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1979 ja 1981.

Belostennõi, Aleksandr (24. II 1959), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1981); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1981.

Belote [*bilout*], Melissa (16. X 1956), USA ujuja. Olümpiakuld 1972 100 ja 200 m seliliujumises (*1.05,78 ja **2.19,19, eelu. **2.20,58) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.20,75). Maailmameister 1973 200 m seliliujumises. Maailmarekord: 200 m seliliujumises 2.20,64 (1972).

Beloussov, Vladimir (14. VII 1946), NSV Liidu suusahüppaja, teen. meistersportlane (1968); 1968 Sverdlovski «Uralmaš», 1972, 1976 ja 1980 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ning -pronks 1968, 1976 ja 1980. Maailmameister 1967 ja 1974, Euroopa meister 1967, 1969, 1971 ja 1979, NSV Liidu meister 1969—74 ja 1976—80. Süütas Moskva olümpiamängudel olümpiatule.

Belov, Vladimir (26. IV 1958), NSV Liidu väravpallur; Moskva «Kuntsevo». Olümpiahõbe 1980. NSV Liidu meister 1980.

Belova-Novikova, Jelena (28. VII 1947), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1968); Minski «Dünamo». Olümpiakuld 1968 (ind. ja naisk.), 1972 ja 1976 (naisk.), -hõbe 1980 (naisk.) ning -pronks 1976 (ind.) floretis. Maailmameister 1969 (ind.), 1970, 1971, 1974, 1975, 1977—79 (naisk.), NSV Liidu meister 1969, 1971, 1975, 1978 ja 1980 (ind.).

Benedek [*bänädäk*], Gábor (23. III 1937), Ungari viievõistleja. Olümpiakuld (meesk.) ja -hõbe (ind.) 1952. Maailmameister 1953 (ind.) ja 1954 (meesk.).

Benner [*benə˙*], Huelet (1. XI 1917), USA laskur. Olümpiakuld 1952 vabapüstolist laskmises (553). Maailmameister olümpiakiirlaskmises 1949 (ind.) ja 1952 (ind. ja meesk.), revolvrist laskmises 1952 (meesk.) ja vabapüstolist laskmises 1954 (ind.). Maailmarekord: olümpiakiirlaskmises 582 (1952).

Benz [*bents*], Josef (20. V 1944), Šveitsi bobisõitja. Olümpiakuld 1980 kahe-, -hõbe 1976 ja 1980 nelja- ning -pronks 1976 kahebobil. Maailmameister 1975 nelja- ja 1978—80 kahebobil, Euroopa meister 1980 neljabobil.

Bentsen [*sən*], William (18. II 1930), USA purjetaja. Olümpiakuld 1972 sõõlingutš ja -pronks 1964 «Lendaval hollandlasel».

Benvenuti [*-nu:-*], Giovanni (Nino) (26. IV 1938), Itaalia poksija. Olümpiakuld 1960 II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1957 ja 1959 I keskkaalus. Barkeri karikas 1960. Elukutseliste maailmameister 1965—66 I keskkaalus ning 1967 ja 1968—70 II keskkaalus, Euroopa meister 1965—67.

Berceanu [*-rtšə:-*], Gheorghe (28. XII 1949), Rumeenia maadleja. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976 klassikalise maadluse helveskaalus. Maailmameister 1969 ja 1970, Euroopa meister 1970, 1972 ja 1973.

Berczelly [*bärtsälli*], Tibor (3. VI 1913), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1936, 1948 ja 1952 espadronis (meesk.) ning -pronks 1952 floretis (meesk.) ja espadronis (ind.). Maailmameister 1937, 1951, 1953 ja 1954 ning Euroopa meister 1935 espadronis (kõik meesk.).

Berdijev, Jossif (26. XI 1924), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1955); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 1952 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1948—53 ja 1955 toenghüppes.

Beresford [*berizfə˙d*], Jack (1. I 1899 — 10. X 1977), Suurbritannia sõudja. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1924 ühepaadil, 1932 roolijata neljapaadil ja 1936 paarisaerulisel kahepaadil, -hõbe 1920 ühe- ja 1928 kaheksapaadil.

Berežnaja, Ljubov vt. Odinokova-Berežnaja, L.

Bergen, Larissa (22. VII 1949), NSV Liidu võrkpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1971 ja 1975, NSV Liidu meister 1972, 1973 ja 1975—77.

Berger, Alfred (25. VIII 1894 — 11. VI 1966), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1924 paarissõidus koos Helene Engelmanniga. Maailmameister 1922 ja 1924.

Berger [*bö:džə˙*], Isaac (16. XI 1936), USA tõstja. Olümpiakuld 1956 sulgkaalus (**352,5 kg), -hõbe 1960 (362,5 kg) ja 1964 (382,5 kg). Maailmameister 1958 ja 1961. Püstitanud 9 sulgkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 117,0 kg (1957), tõukamises 152,5 kg (1964) ja kolmevõistluses 372,5 kg (1958).

Berkutov, Aleksandr (21. V 1933), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1960 paarisaerulisel kahepaadil. Euroopa meister 1956—59 ja 1961. NSV Liidu meister 1954 ühepaadil ning 1957 ja 1961 paarisaerulisel kahepaadil.

Bernisen, Ole (22. I 1915), Taani purjetaja. Olümpiakuld 1964, -hõbe 1956 ja -pronks 1948 «Draakonil». Kuldpokaalivõistluste võitja 1949, 1954, 1957, 1960 ja 1962. Maailmameister 1965, Euroopa meister 1973.

Berry [*beri*], Kevin (10. IV 1945), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 200 m liblikujumises (**2.06,6) ning -pronks 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.02,3) 1964. Maailmarekordid: 200 m liblikujumises 2.12,5, 2.09,7 (1962), 2.08,4 (1963), 2.06,9 (1964).

Bērziņš [*be:-*] Juris (8. III 1954), NSV Liidu sõudja (roolija); Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Bertinetti, Franco (14. VII 1923), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1952 ja 1956 epees (meesk.). Maailma-

meister 1953—55, 1957 ja 1958 (kõik meesk.).

Berfinetti, Marcello (26. IV 1885), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1924 espadronis ja 1928 epees, -hõbe 1908 espadronis ning -pronks 1924 epees (kõik meesk.).

Beselienė [*-ẹne*], Vida (17. VIII 1956), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1980); Vilniuse «Kibirkštis». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1976, 1978 ja 1980.

Besfamilnaja, Nadežda (27. XII 1950), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 4×100 m teatejooksus (43,09). NSV Liidu meister 1971—73 100 m jooksus, 1969, 1971, 1972 ja 1975 200 m jooksus ning 1971—76 4×100 m-s.

Besson [*beso^{n}*], Colette (7. IV 1946), Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 400 m jooksus (*52,0). Maailmarekord: 51,7 (1969).

Bessonov, Vladimir (5. III 1958), NSV Liidu jalgpallur; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1977 ja 1980.

Bestajev, Alimbek (6. XII 1936), NSV Liidu maadleja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1956 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1957, NSV Liidu meister 1955 kergekaalus.

Beyer [*baier*], Udo (9. VIII 1955), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1980 kuulitõukes (21.05 ja 21.06). Euroopa meister 1978. Maailmarekord: 22.15 (1978). Tema õde Gisela B. (16. VII 1960) võitis 1980. a. olümpiamängudel kettaheites 4. koha (67.08) ja vend Hans-Georg B. (3. IX 1956) väravpallis kuldmedali.

Bianchetto [*-nkẹ-*], Sergio (16. II 1939), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1960 ja 1964 tandemisõidus ning -hõbe 1964 sprindisõidus. Maailmameister 1961 ja 1962 sprindisõidus.

Bignal, Mary vt. Rand-Bignal, M.

Bikelas, Dimitrios vt. Vikelas, D.

Bikila, Abebe (7. VIII 1932 — 25. X 1973), Etioopia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 ja 1964 maratonijooksus (*2:15.16,2 (jooksis paljajalu) ja *2:12.11,2). Oli keisri ihukaardiväe ülem; jäi 1969. a. autoõnnetuse tagajärjel surmani ratastooli. Võttis edaspidi osa invaliidide spordivõistlustest (vibulaskmisest).

Biljaletdinov, Zinetula (13. III 1955), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981.

Biltauere, Astra (9. X 1944), NSV Liidu võrkpallur; Riia «Daugava». Olümpiahõbe 1964.

Birch [*birk*], Aage (23. IX 1926), Taani purjetaja. Olümpiahõbe 1968 «Draakonil». Kuldpokaalivõistluste võitja 1963, 1964, 1966, 1968 ja 1970 «Draakonil». Euroopa meister 1954 «Lendaval hollandlasel» ja 1964 «Draakonil».

Birkemeyer-Köhler [*-mai- kö:l-*], Gisela (22. XII 1931), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiahõbe 80 m tõkkejooksus 1956 (10,9) ja -pronks 1960 (11,0). Maailmarekordid: 80 m tõkkejooksus 10,6 ja 10,5 (1960); 4×100 m teatejooksus 45,1 ja 44,9 (1956).

Bischof [*bišof*], Martina (23. XI 1957), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1980 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1977 ja 1978 kahe- ning 1978 ja 1979 neljasüsta 500 m-s.

Bjakov, Ivan (21. IX 1944), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1972); 1972 Kirovo-Tšepetski «Trud», 1976 Kiievi «Trud». Olümpiakuld 1972 ja 1976 4×7,5 teatesuusatamises. Maailmameister 1972 ja 1976 4×7,5 km-s, NSV Liidu meister 1973 20 km-s.

Bjedov, Đurđa (5. IV 1947), Jugoslaavia ujuja. Olümpiakuld 100 m (*1.15,8) ja -hõbe 200 m rinnuliujumises (2.46,4) 1968.

Blagidze, Vahtang (27. VII 1954), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1978); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1978 ja 1981, Euroopa meister 1978 ja 1980 ning NSV Liidu meister 1981 kärbeskaalus.

Blanchonnet [*bla^{n}šone*], Armand (23. XII 1903 — 1969), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1924 grupi- ja meeskonnasõidus.

Blankers-Koen [*ku:n*], Francina (Fanny) (26. IV 1918), Hollandi kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 100 m (*11,9) ja 200 m jooksus (24,4), 80 m tõkkejooksus (*11,2) ning 4×100 m teatejooksus (47,5). Euroopa meister 1946 80 m tõkkejooksus ja 4×100 m teatejooksus, 1950 100 ja 200 m jooksus ning 80 m tõkkejooksus. Maailmarekordid: 100 m jooksus 11,5 (1948); 80 m tõkkejooksus 11,3 (1942), 11,0 (1948); kõrgushüppes 1,71 (1943); kaugushüppes 6,25 (1943); viievõistluses 4092 (1951). Ainus naiskergejõustiklane, kes on võitnud samadel olümpiamängudel 4 kuldmedalit. Maailma parim sportlane 1948. 1960 püüdis talle Rotterdamis ausammas.

Blaskitsey [*blaubitsi*], Ethelda (27. II 1902 — 1978) USA ujuja. Olümpiakuld 1920 100 ja 300 m vabaujumises (*1.13,6 ja *4.34,0) ning 4×100 m vabaujumises (*5.11,6). Maailmarekord: 400 m vabaujumises 6.30,2 (1919).

Blinov, Aleksandr (1. IV 1954), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Frunze «Kolhoztšu». Olümpiakuld (võistk.) ja -hõbe (ind.) kolmevõistluses 1980. NSV Liidu meister 1976 (võistk.).

Blinov, Juri (13. I 1949), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1972); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972. NSV Liidu meister 1970—73 ja 1975.

Blinov, Viktor (1. IX 1945 — 9. VII 1968), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1968); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1968. NSV Liidu meister 1967.

Blixen-Finecke [*-ksen -eke*], Hans von *jun.* (29. VII 1916), Rootsi ratsutaja. 2 olümpiakulda (ind. ja võistk.) 1952 kolmevõistluses. Tema isa Hans von B.-F. *sen.* (25. VII 1886 — 26. IX 1917) võitis 1912 olümpiapronksmedali (ind.) koolisõidus.

Blohhin, Oleg (5. XI 1952), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1972 ja 1976. NSV Liidu meister 1974, 1975, 1977 ja 1980. Euroopa parim jalgpallur 1975.

Bóbis [*bo:bis*] Ildikó (5. IX 1945), Ungari vehkleja. Olümpiahõbe 1968 (naisk.) ja 1972 (ind. ja naisk.) ning -pronks 1976 (naisk.) floretis. Maailmameister 1973 (naisk.) ja 1974 (ind.)

Bobrov, Vsevolod (1. XII 1922 — 1. VII 1979), NSV Liidu jäähokimängija ja jalgpallur, teen. meistersportlane (1948) NSV Liidu teen. treener (1967); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956 jäähokis. Oli 1952. a. olümpiamängudel NSV Liidu jalgpallimeeskonna kapten. Maailmameister 1954 ja 1956 ning Euroopa meister 1954—56 jäähokis. NSV Liidu meister jalgpallis 1946—48 ning jäähokis 1948, 1949, 1951, 1952, 1955 ja 1956. Lenini orden 1957.

Bobrus, Ljudmila vt. Poradnik-Bobrus, L.

Bodnár [*-a:r*], András (9. IV 1942), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1964, -hõbe 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1962 ja 1974.

Bodnieks, Imants (20. V 1941), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1965); Riia, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1961 ja 1962 sprindisõidus, 1962, 1963, 1965 ja 1966 1000 m-s paigaltstardist ning 1962—64, 1966 ja 1968 tandemisõidus.

Bogdan, Ivan (29. II 1928), NSV Liidu maadleja teen. meistersportlane (1960); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1960 klassikalise maadluse raskekaalus. Maailmameister 1958 ja 1961, NSV Liidu meister 1958, 1959 ja 1961.

Bogdanov, Anatoli (1. I 1931), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1952); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1952 vabapüssi (*1123) ja 1956 väikepüssi standardharjutuses (*1172). Maailmameister 1954 vaba- ja väikepüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), vabapüssist lamades ja põlvelt (ind.) ning väikepüssist põlvelt ja püsti laskmises (ind. ja meesk.). Euroopa meister 1955 vabapüssi (ind. ja meesk.) ja

väikepüssi standardharjutuses (meesk.) ning väikepüssist lamades, põlvelt ja püsti laskmises (meesk.), 1959 vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1953 ja 1956 vabapüssi standardharjutuses, 1952 ja 1956 vabapüssist põlvelt laskmises, 1952 ja 1954 väikepüssist põlvelt ja 1952 püsti laskmises ning 1956 armeepüssi standardharjutuses. Maailmarekordid: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1133 (1954), 1139 (1955) ja 1145 (1959) ning samas harjutuses meeskondlikult 5607 (1954), 5636 (1955) ja 4522 (1959); väikepüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1174 (1954); väikepüssist põlvelt laskmises 40 lasku 396 (1954); väikepüssi standardharjutuses meeskondlikult 5802 (1954) ja 5844 (1955). Timošenko-nim. Keemiakaitseakadeemia vanemõpetaja. Lenini orden 1957.

Bogdanov, Andrei (8. VI 1958), NSV Liidu ujuja; Leningradi «Spartak». Olümpiahõbe 1976 4×200 m vabaujumises (7.27,97). NSV Liidu meister 1974 ja 1976 4×100 m ning 1974—77 4×200 m vabaujumises.

Bogdanov, Leonid (23. VI 1927), NSV Liidu vehkleja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1956 espadronis (meesk.).

Bogdanova, Julia (27. IV 1964), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1977); Leningradi «Spartak». Olümpiapronks 1980 200 m rinnuliujumises (2.32,39). Maailmameister 1978 100 m ning Euroopa meister 1977 100 ja 200 m rinnuliujumises. NSV Liidu meister 1977—79 100 m ning 1977 ja 1978 200 m rinnuliujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.10,31 (1978); 200 m 2.33,32 (1978).

Bogdanovski, Fjodor (16. IV 1930), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1957); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 1956 kergekeskkaalus (**420,0 kg). Euroopa meister 1954, 1955, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1956—59. Püstitanud 9 kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parim surumises 141,0 kg (1960).

Bogoljubov, Aron (30. XII 1938), NSV Liidu džuudomaadleja; Riia «Dünamo». Olümpiapronks 1964 kergekaalus. Euroopa meister 1963 ja 1964 kergekaalus ning 1964 ja 1965 meeskondlikult. NSV Liidu meister 1963 ja 1964 sambomaadluse kergekaalus.

Bohlin [*bu:l-*], Folke (20. III 1906 — 12. VI 1972), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1948 «Draakonil».

Boiteux [*buatǿ*], Jean (20. VI 1933), Prantsuse ujuja. Olümpiakuld 400 m vabaujumises (*4.30,7) ja -pronks 4×200 m vabaujumises (8.45,9) 1952. Maailmarekord. 4×200 m vabaujumises 8.33,0 (1951).

Bojarskihh, Klavdia (11. XI 1939), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1964); Sverdlovski «Trud». Olümpiakuld 1964 5 km-s, 10 km-s ja 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1964 5 km-s, 10 km-s ja 3×5 km-s ning 1966 10 km-s ja 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1964 ja 1967 5 km-s ja 4×5 km-s ning 1966 5 km-s ja 10 km-s.

Boldt [*-lt*] Harry (24. II 1930), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1964 ja 1976 (võistk.) ning -hõbe 1964 ja 1976 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1966 ja 1978 (võistk.), Euroopa meister 1965, 1967, 1975, 1977 ja 1979 (võistk.).

Boles [*boulz*], John (31. XI 1888 — 1952), USA laskur. Olümpiakuld (ind.) ja -pronks (meesk.) 1924 hirvelaskmises üksiklaskudega. Maailmameister 1923 ja 1924 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning 1931 hirvelaskmises üksik- (ind.) ja paarislaskudega (ind.).

Bološov, Aleksandr (12. III 1947), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1972); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972. Maailmameister 1974, Euroopa meister 1969 ja 1971.

Bolotnikov, Pjotr (8. III 1930) NSV Liidu kergejõustiklane teen. meistersportlane (1960); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1960 10 000 m jooksus (*28.32,2). Euroopa meister 1962. NSV Liidu meister 1958—62 5000 m jooksus, 1957—62 ja 1964 10 000 m jooksus ning 1958 5000 m krossijooksus. Maailmarekordid: 10 000 m-s 28.18,8 (1960), 28.18,2 (1962). Lenini orden 1960.

Boltenstern [*-št-*], Gustaf Adolf *jun.* (15. V 1904), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1952 ja 1956 (võistk.), -hõbe 1932 (võistk.) ning -pronks 1948 (ind.) koolisõidus. Tema isa Gustaf Adolf B. *sen.* (1. IV 1861 — 9. X 1935) võitis 1912 olümpiahõbemedali (ind.) koolisõidus.

Bolvári [*-va:-*], Antal (6. V 1932), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1952 ja 1956. Euroopa meister 1954.

Bondartšuk, Anatoli (31. V 1940), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972), NSV Liidu teen. treener (1976); Kiievi «Kolos». Olümpiakuld vasaraheites 1972 (*75,50) ja -pronks 1976 (75,48). Euroopa meister 1969, NSV Liidu meister 1969, 1970, 1972 ja 1973. Maailmarekordid: 74,68 ja 75,48 (1969). Pedagoogikakandidaat (1972).

Bonde, Carl (28. IV 1872 — 13. VI 1957), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1912 (ind.) ja -hõbe 1928 (võistk.) koolisõidus.

Bonsack [*bonzak*], Klaus-Michael (26. XII 1941), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1968 kahekelgul, -hõbe 1964 ühekelgul ning -pronks 1968 ühe- ja 1972 kahekelgul. Maailmameister 1967 ja 1968 kahekelgul.

Borejko, Valentin (7. X 1933), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1960); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1960 roolijata kahepaadil. NSV Liidu meister 1959—63.

Borg [*borj*], Arne (18. VIII 1901), Rootsi ujuja. Olümpiakuld 1928 1500 m vabaujumises (*19.51,8), -hõbe 1924 400 ja 1500 m vabaujumises (5.05,6 ja 20.41,4) ning pronks 1924 4×200 m (10.06,8) ja 1928 400 m vabaujumises (5.04,6). Euroopa meister 1926 400 ja 1500 m-s ning 1927 100, 400 ja 1500 m-s. Maailmarekordid: 400 m-s 5.11,8 (1922), 4.54,7 (1924), 4.50,3 (1925); 800 m-s 10.43,6 (1924), 10.37,4 (1925); 1500 m-s 21.35,3 (1923), 21.15,0, 21.11,4 (1924), 20.04,4 (1926), 19.07,2 (1927). Hakkas 1930 elukutseliseks. Tema vend Åke B. (18. VIII 1901 — 6. VI 1973) võitis 1924 olümpiapronksmedali 4×200 m vabaujumises.

Borissov, Igor (5. IV 1924), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55, NSV Liidu meister 1946, 1947, 1949 ja 1952—54.

Borissov, Vassili (12. XII 1922), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1955); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld vabapüssi standardharjutuses (*1138) ja -hõbe väikepüssist lamades laskmises (599) 1956, -pronks vabapüssi standardharjutuses (1127) 1960. Maailmameister 1954 väikepüssist lamades ning vabapüssist püsti laskmises (ind.), 1954 ja 1958 väikepüssist põlvelt ja püsti laskmises ning väike- ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.), 1962 väike- ja armeepüssi standardharjutuses (meesk.). Euroopa meister 1955 ja 1959 väikepüssi standardharjutuses ning väikepüssist põlvelt ja püsti laskmises, 1955 väikepüssist lamades laskmises ning 1955, 1959 ja 1965 vabapüssi standardharjutuses (kõigis meesk.). NSV Liidu meister 1959 ja 1964 vabapüssi standardharjutuses, 1951 ja 1952 vabapüssist lamades, 1959 põlvelt ning 1951, 1953, 1959 ja 1964 püsti laskmises, 1955, 1956 ja 1961 väikepüssi standardharjutuses, 1955, 1956 ja 1961 väikepüssist püsti ning 1962 lamades laskmises. Maailmarekordid: vabapüssist püsti laskmises 40 lasku 366 (1954); vabapüssi standardharjutuses meeskondlikult 5607 (1954), 5636 (1955), 4522 (1959).

Boros [*-oš*], Ottó (5. VIII 1929), Ungari veepallur (väravavaht). Olümpiakuld 1956 ja 1964 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1954, 1958 ja 1962.

Borozna, Ljudmila vt. Žigili-Borozna, L.

Borowski, Paul (19. III 1937), Saksa DV purjetaja. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1968 «Draakonil». Euroopa meister 1970 ja 1972. Balti regati võitja 1967, 1969 ja 1970.

Borštš, Viktor (9. IX 1948), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK,

Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1970—78.

Borzov, Valeri (20. X 1949), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1970), Ljudmila Turištševa abikaasa; 1972 Kiievi «Burevestnik», 1976 Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 100 m ja 200 m jooksus (10,14 ja 20,00), -hõbe 1972 4×100 m teatejooksus (38,50) ning -pronks 1976 100 m-s (10,14) ja 4×100 m-s (38,78). Euroopa meister 1969, 1971 ja 1974 100 m-s ning 1971 200 m-s. NSV Liidu meister 1969, 1971, 1972 ja 1974—77 100 m-s, 1971—75 ja 1977 200 m-s ning 1974, 1975 ja 1977 4×100 m-s. Lenini orden 1972.

Bortkevitš, Zenon (29. V 1937), NSV Liidu veepallur; Kaspia Flotilli Bakuu meeskond. Olümpiapronks 1964.

Bosáková-Věchtová *[bosa:kova: vjehtova:]*, Eva (18. XII 1932), Tšehhoslovakkia võimleja. Olümpiakuld 1960 poomil, -hõbe 1956 poomil ja 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1952 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1958 poomil ja vabaharjutuses ning 1962 poomil.

Boston *[-tən]*, Ralph (9. V 1939), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kaugushüppes 1960 (*8.12), -hõbe 1964 (8.03) ja -pronks 1968 (8.16). Maailmarekordid: 8.21 (1960), 8.24, 8.28 (1961), 8.31, 8,34 (1964), 8.35 (1965).

Botev, Gratsian (13. XII 1928 — VIII 1981), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Pištševik». Olümpiakuld kahekanuu 10 000 m-s ja -hõbe 1000 m-s 1956. NSV Liidu meister 1959 ja 1960 kahekanuu 1000 m-s ning 1956 ja 1958 10 000 m-s.

Botšarova, Nina (24. IX 1924), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Kiievi «Sroitel». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja poomil ning -hõbe individuaalses mitmevõistluses ja rühmvõimlemises 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1949 individuaalses mitmevõistluses ja poomil ning 1951 eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil.

Botšina, Natalja (4. I 1962), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 200 m jooksus (22,19) ja 4×100 m teatejooksus (42,10). NSV Liidu meister 1981 100 ja 200 m jooksus ning 4×100 m teatejooksus.

Botškarjov, Arkadi (24. II 1931), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1956. Euroopa meister 1957 ja 1959, NSV Liidu meister 1959—65.

Bougnol *[bunjol]*, René (7. I 1911 — 1956), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1932 ja 1948 ning -hõbe 1936 floretis (kõik meesk.). Maailmameister 1947 ja 1951 (meesk.).

Bovin, Oleg (20. VI 1946), NSV Liidu veepallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1968. Euroopa meister 1970 ja NSV Liidu meister 1967—69.

Bragg *[bräg]*, Donald (Don) (15. V 1935), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 teivashüppes (*4.70). Maailmarekord: 4.80 (1960, metallteibaga).

Bragina, Ljudmila (24. VII 1943), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972); Krasnodari «Dünamo». Olümpiakuld 1972 1500 m jooksus (**4.01,4, eelj. **4.06,5, pf. **4.05,1). NSV Liidu meister 1968—70 ja 1972—74 1500 m ning 1973 ja 1974 3000 m jooksus, 1969—71 ja 1977 2 km ning 1968 3 km krossijooksus. Maailmarekordid: 1500 m-s 4.06,9 (1972); 3000 m-s 8.52,8 (1974), 8.27,2 (1976).

Braglia *[bralja]*, Alberto (23. III 1883 — 5. II 1954), Itaalia võimleja. Olümpiakuld 1908 ja 1912 individuaalses mitmevõistluses ning 1912 ka valikharjutustes kohustuslikel võimlemisriistadel (võistk.).

Brago, Jevgeni (1. III 1929), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55. NSV Liidu meister 1951 roolijaga neljapaadil ning 1952—54 ja 1956 kaheksapaadil. Moskva naftakeemiainstituudi dotsent. Tehnikakandidaat.

Bransch *[-nš]*, Bernd (24. IX 1944), Saksa DV jalgpallur. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972.

Braun, Gregor (31. XII 1955), Saksa LV jalgrattur. Olümpiakuld 1976 4000 m individuaalses (4.47,61) ja meeskondlikus jälitussõidus (4.21,06). Maailmameister 1975 4000 m meeskondlikus jälitussõidus. Elukutseliste maailmameister 1978 5000 m individuaalses jälitussõidus.

Braun, Maria (22. VI 1911), Hollandi ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises (1.22,0, eelu. **1.21,6) ja -hõbe 400 m vabaujumises (5.57,8) 1928. Euroopa meister 1927 400 m vabaujumises ja 1931 100 m seliliujumises ning 400 m ja 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.21,4, 1.21,0 (1929); 200 m 2.59,2 (1928).

Brecke *[-ke]*, Andreas, Norra purjetaja. Olümpiakuld 1912 8 m klassis ja 1920 6 m klassis (1919. a. tüüp).

Bredow *[-do:]*, Reinhard (6. IV 1947), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1972 kahekelgul. Maailmameister 1972 ja 1973, Euroopa meister 1970 ja 1972.

Brehmer, Christina vt. Lathan-Brehmer, C.

Brendel, Jakob (18. IX 1907 — 13. II 1964), Saksa maadleja. Olümpiakuld 1932 ja -pronks 1936 klassikalise maadluse sulgkaalus. Euroopa meister 1937 vabamaadluse sulgkaalus.

Brenden, Hallgeir (10. II 1929), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1952 18 km-s ja 1956 15 km-s ning -hõbe 1952 ja 1960 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1952 18 km-s ja 1956 15 km-s.

Breus, Pjotr (2. XII 1927), NSV Liidu veepallur; Moskva KM KSK. Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1954 ja 1956.

Briedis, Vytautas (27. VIII 1940), NSV Liidu sõudja; Vilniuse «Žalgiris». Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1965 roolijata ja 1969 roolijaga neljapaadil ning 1961—64 kaheksapaadil.

Brietzke *[bri:tske]*, Siegfried (12. VI 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1972 roolijata kahe- ning 1976 ja 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1979 roolijata neljapaadil.

Brjunina, Mira (16. IX 1951), NSV Liidu sõudja; Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Bródy *[bro:di]*, György (21. VII 1908 — 5. VIII 1967), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1932 ja 1936. Euroopa meister 1931 ja 1934.

Broekman *[bruk-]*, Kornelius (Kees) (2. VII 1927), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiahõbe 1952 5000 m-s (8.21,6) ja 10 000 m-s (17.10,6). Euroopa meister 1953.

Broome *[bru:m]*, David (1. III 1940), Suurbritannia ratsutaja. Olümpiapronks 1960 ja 1968 (ind.) takistussõidus. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1961, 1967 ja 1969.

Brzák-Felix *[-a:k -iks]*, Jan (6. IV 1912), Tšehhoslovakkia aerutaja. Olümpiakuld 1936 ja 1948 ning -hõbe 1952 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1938 kahekanuu 10 000 m-s ning 1950 kahekanuu 1000 ja 10 000 m-s. Euroopa meister 1934 kahekanuu 1000 ja 10 000 m-s.

Brumel, Valeri (14. V 1942), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1961); 1960 Luganski «Avangard», 1964 Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld kõrgushüppes 1964 (*2.18) ja -hõbe 1960 (*2.16). Euroopa meister 1962, NSV Liidu meister 1961—63. Maailmarekordid: 2.23, 2.24, 2.25 (1961), 2.26, 2.27 (1962), 2.28 (1963). Maailma parim sportlane 1961, 1962 ja 1963. Helmsi auhind 1961. NSV Liidu parim sportlane 1962 ja 1963. Näidendi «Olümpiakomöödia» autor (esietendus ENSV Riiklikus Vene Draamateatris 1980).

Brundage *[brandidž]*, Avery (28. IX 1887 — 8. V 1975), USA spordijuht, ROK-i liige a-st 1936, asepresident 1945—52 ja president 1952—72. Osales 1912. a. olümpiamängude kergejõustikuvõistlustes (5. koht viievõistluses).

Bruner [*bru:nəʳ*], Michael (Mike) (23. VII 1956), USA ujuja. Olümpiakuld 1976 200 m liblikujumises (**1.59,23) ning 4×200 m vabaujumises (**7.23,22, eelu. **7.30,33). Maailmameister 1978 200 m liblikujumises.

Brunet [*brüne*], Pierre (28. VI 1902), Prantsuse iluuisutaja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 ning -pronks 1924 paarissõidus koos Andrée Brunet-Jolyga ja 1932 sõudmises roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1926, 1928, 1930 ja 1932, Euroopa meister 1932. Hiljem iluuisutamistreener USA-s

Brunet-Joly [*brüne žoli*], Andrée (16. IX 1901), Prantsuse iluuisutaja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 ning -pronks 1924 paarissõidus koos Pierre Brunet'ga. Maailmameister 1926, 1928, 1930 ja 1932, Euroopa meister 1932. Hiljem iluuisutamistreener USA-s.

Brusveen [*brüs-*], Håkon (15. VII 1927), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 15 km-s ja -hõbe 4×10 km teatesuusatamises 1960. Maailmameister 1960 15 km-s.

Brückner [*brük-*], Roland (14. XII 1955), Saksa DV võimleja. Olümpiakuld 1980 vabaharjutuses, -hõbe 1980 võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1980 rööbaspuil ja toenghüppes. Maailmameister 1979 ja Euroopa meister 1981 vabaharjutuses.

Buchard [*büša:r*], Georges (21. XII 1893), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1924 ja 1932 (meesk.), -hõbe 1928 (ind. ja meesk.) ja 1932 (ind.) ning -pronks 1936 (meesk.) epees. Euroopa meister 1927, 1931, 1933 (ind.), 1934 ja 1935 (meesk.).

Budnikov, Aleksandr (10. V 1956), NSV Liidu purjetaja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 «Solingul». Euroopa meister 1980, NSV Liidu meister 1978—80. Balti regati võitja 1981.

Budnikov, Boriss (16. II 1942), NSV Liidu purjetaja, eelmise vend; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 «Solingul». Euroopa meister 1980. NSV Liidu meister 1967, 1968, 1970 ja 1972 «Staril», 1973 «Tempestil» ning 1976—80 «Solingul». Balti regati võitja 1981 «Solingul».

Bugajenkov, Ivan (18. II 1938), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1964); Riia «Daugava». Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailmameister 1960 ja 1962, Euroopa meister 1967.

Bugbee [*bagbi*], Charles (29. VIII 1887), Suurbritannia veepallur. Olümpiakuld 1912 ja 1920.

Buhan [*büą*ⁿ], Jehan (5. IV 1912), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1948 (ind. ja meesk.) ning 1952 (meesk.) floretis. Maailmameister 1947 ja 1951 (meesk.).

Buhharin, Gennadi (10. VIII 1929), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1959); Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956 ühekanuu 10 000 m-s. Maailmameister 1958 ühekanuu 1000 ja 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1955—57 ja 1959 ühekanuu 10 000 m-s ning 1960 ühekanuude 4×500 m teatesõidus.

Buhharina, Galina (14. II 1945), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1968 4×100 m teatejooksus (43,4). NSV Liidu meister 1970 100 m jooksus ning 1967, 1971 ja 1972 4×100 m-s.

Buhr-Weigelt [*bu:r vai-*], Liane (11. III 1956), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975 ja 1979.

Bulakov, Anatoli (3. II 1930), NSV Liidu poksija; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1952 kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1949—54.

Buldakov, Igor (26. VII 1930 — 30. IV 1979), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1955); Moskva «Himik». Olümpiahõbe 1956 roolijata kahepaadil. Euroopa meister 1953, 1955 ja 1956, NSV Liidu meister 1954—58.

Buldakova, Ljudmila (25. V 1938), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1968 ja 1972 ning -hõbe 1964. Maailmameister 1956, 1960 ja 1970, Euroopa meister 1958, 1967 ja 1971, NSV Liidu meister 1960, 1962, 1967 ja 1970—73.

Burda, Ljubov (11. IV 1953), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1972), Nikolai Andrianovi abikaasa; Voroneži «Spartak». Olümpiakuld 1968 ja 1972 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1970, NSV Liidu meister 1969 ja 1970 individuaalses mitmevõistluses, 1968 ja 1969 eri kõrgusega rööbaspuil ning 1968 poomil.

Burda, Natalja vt. Tšistjakova-Burda, N.

Bure, Vladimir (4. XII 1950), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1972); Moskva «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1972 4×100 m vabaujumises (3.29,72), -pronks 1968 4×200 m (8.01,6) ning 1972 100 m (51,77) ja 4×200 m vabaujumises (7.45,76). Euroopa meister 1970 4×100 m vabaujumises, NSV Liidu meister 1971—75 ja 1977 100 m, 1971 ja 1973 200 m, 1972 ja 1973 400 m, 1968 1500 m, 1973 ja 1975 4×100 m ning 1967 ja 1973 4×200 m vabaujumises, 1973 ja 1975 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Burger, Heinrich (31. V 1881 — 27. IV 1942), Saksa iluuisutaja. Olümpiakuld 1908 paarissõidus koos Anna Hübleriga. Maailmameister 1908 ja 1910. Saanud mitu MM- ja EM-võistluste hõbe- ja pronksmedalit meeste üksiksõidus.

Burghley [*bö:li*], David, lord, Exeteri markii (9. II 1905 — X 1981), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 400 m tõkkejooksus (*53,4) ja -hõbe 1932 4×400 m teatejooksus (3.11,2). 1946—76 Rahvusvahelise Kergejõustikuföderatsiooni president, ROK-i liige a-st 1933.

Burjak, Leonid (10. VII 1953), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane; Kijevi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1974, 1975, 1977 ja 1980.

Burke [*bö:k*], Lynnette (22. III 1943), USA ujuja. Olümpiakuld 1960 100 m seliliujumises (*1.09,3) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.41,1). Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.10,1, 1.10,0, 1.09,2, 1.09,0 (1960); 200 m 2.33,5 (1960).

Burke [*bö:k*], Thomas (1875 — 14. II 1929), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 100 m (12,0, eelj. *11,8) ja 400 m jooksus (*54,2).

Buročin, Nikolai (25. V 1937), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1960); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1960 ja 1962, NSV Liidu meister 1958, 1960—63, 1965 ja 1966.

Burotškina, Valentina vt. Sidorova-Burotškina, V.

Burton [*bö:ʳtən*], Michael (Mike) (3. VII 1947), USA ujuja. Olümpiakuld 1968 400 ja 1500 m vabaujumises (*4.09,0 ja *16.38,9) ning 1972 1500 m vabaujumises (**15.52,58). Maailmarekordid: 800 m-s 8.34,3 (1968), 8.28,8 (1969); 1500 m-s 16.41,6 (1966), 16.34,1 (1967), 16.08,5 (1968), 16.04,4 (1969).

Burtsev, Mihhail (21. VI 1956), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1980); 1976 Moskva «Burevestnik», 1980 Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 ja 1980 (meesk.) ning -hõbe 1980 (ind.) espadronis. Maailmameister 1977 ja 1979 (meesk.).

Bušujev, Viktor (18. V 1933), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1960); Gorki «Trud». Olümpiakuld 1960 kergekaalus (**397,5 kg). Maailmameister 1957—59, Euroopa meister 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1958 ja 1960. Maailmarekordid: kergekaalu kolmevõistluses 385 kg (1957) ja 390 kg (1958).

Buzunova, Natalja (4. III 1958), NSV Liidu maahokimängija; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Butautas, Stepas (25. VIII 1925), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1950), NSV Liidu teen. treener (1969); Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1947 ja 1951. Kaunase Polütehnilise Instituudi kehalise kasvatuse kateedri juhataja.

Butkus, Vytautas (20. XII 1949), NSV Liidu sõudja; Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1976 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1970 ja 1973 ühe-, 1974 paarisaerulisel kahe- ning 1972, 1973, 1975 ja 1976 paarisaerulisel neljapaadil.

Button [*batən*], Richard (Dick) (18. VII 1929), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1948—52, Euroopa meister 1948. Sooritas esimesena kolmekordse hüppe. Siirdus jäärevüüsse. Hiljem televisiooni spordikommentaator.

Bufuzova, Natalja (17. II 1954), NSV Liidu vibulaskur; Taškent, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 harjutuses FITA 2. Maailmameister 1981 (ind. ja naisk.), Euroopa meister 1980 (ind. ja naisk.), NSV Liidu meister 1979 ja 1981.

Bõkov, Anatoli (6. VIII 1953), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1975); Alma-Ata «Dünamo». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus. Maailmameister 1975, NSV Liidu meister 1975 ja 1980.

Bõkova, Natalja (17. VIII 1958), NSV Liidu maahokimängija; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Bõstrova, Galina (8. II 1934), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1958); Gorki «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 viievõistluses (4956). Euroopa meister 1958 ja 1962 viievõistluses ning 1958 80 m tõkkejooksus. NSV Liidu meister 1957—59 80 m tõkkejooksus, 1956 kaugushüppes ning 1957 ja 1958 viievõistluses. Maailmarekordid: 80 m tõkkejooksus 10,6 (1958); viievõistluses 4846 (1957), 4872 (1958).

Bõštškov, Mihhail (22. V 1926), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Maailmameister 1954, Euroopa meister 1954, 1955 ja 1960, NSV Liidu meister 1957.

Böckl [*bökl*], Wilhelm (Willy) (27. I 1892), Austria iluuisutaja. Olümpiahõbe 1924 ja 1928 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1925—28, Euroopa meister 1922, 1923 ja 1925—28.

Bülow [*bü:lou*], Christian von (14. XII 1917), Taani purjetaja. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1956 «Draakonil».

C

Cadier [*kadiär*], Axel (13. IX 1906 — 29. X 1974), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1936 klassikalise maadluse poolraskekaalus ja -pronks 1932 I keskkaalus. Euroopa meister 1933 klassikalise maadluse I keskkaalus ning 1935 ja 1938 poolraskekaalus, 1937 vabamaadluse poolraskekaalus.

Cagnotto [*kanjo-*], Franco (2. VI 1947), Itaalia vettehüppaja. Olümpiahõbe 1972 ja 1976 hoolauahüpetes ning -pronks 1980 hoolaua- ja 1972 tornihüpetes. Euroopa meister 1970 hoolauahüpetes.

Calhoun [*kəlu:n*], Lee (23. II 1933), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 ja 1960 110 m tõkkejooksus (*13,5 ja 13,8). Maailmarekord: 13,2 (1960).

Calmat [*kalmą*], Alain (31. VIII 1940), Prantsuse iluuisutaja. Olümpiahõbe 1964 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1965, Euroopa meister 1962—64. Süütas 1968 Grenoble'is olümpiatule.

Camber [*ka-*], Irene (12. II 1926), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1952 (ind.) ja -pronks 1960 (naisk.) floretis. Maailmameister 1953 (ind.) ja 1957 (naisk.).

Campbell [*kämbl*], Milton (9. XII 1933), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kümnevõistluses 1956 (*7937/7708) ja -hõbe 1952 (6975/7132).

Candeveau [*kᵃ̃dəvo*], Édouard (11. II 1898), Šveitsi sõudja. Olümpiakuld 1924 ja -pronks 1920 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1922 ja 1923 roolijaga kahepaadil, 1929 paarisaerulisel kahepaadil ja 1931 ühepaadil.

Capilla Pérez [*kapilja -es*], Joaquin (23. XII 1928), Mehhiko vettehüppaja. Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1952 tornihüpetes ning -pronks 1948 torni- ja 1956 hoolauahüpetes.

Cariou [*kariu*], Jean, Prantsuse ratsutaja. Olümpiakuld (ind.) ja -hõbe (võistk.) takistussõidus ning -pronks (ind.) kolmevõistluses 1912.

Carlberg [*karlbärj*], Vilhelm (5. IV 1880 — 1. X 1970), Rootsi laskur. Olümpiakuld 1912 väikepüssist lamades laskmises 25 m kauguselt (ind. ja meesk.) ning duell-laskmises (meesk.), -hõbe 1908 väikepüssist lamades laskmises 50+100 jardi kauguselt (meesk.), 1912 väikepüssist lamades laskmises 50 m kauguselt (meesk.) ning vabapüstolist laskmises (meesk.) ja 1924 kiirlaskmises (ind.). Maailmameister 1913 vabapüstolist laskmises (ind.). Tema kaksikvend Eric C. (5. IV 1880 — 14. VIII 1963) võitis olümpiakuldmedali 1912 väikepüssist lamades laskmises 25 m kauguselt ja duell-laskmises, -hõbemedali 1908 väikepüssist lamades laskmises 50+100 jardi kauguselt ning 1912 väikepüssist lamades laskmises 50 m kauguselt ja vabapüstolist laskmises (kõik meesk.).

Carp [*karp*], Johan (30. I 1897), Hollandi purjetaja. Olümpiakuld 1920 6,5 m klassis ja -pronks 1924 6 m klassis.

Carr [*ka:r*], Catherine (27. V 1954), USA ujuja. Olümpiakuld 1972 100 m rinnuliujumises (*1.13,58) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.20,75).

Carr [*ka:r*], Henry (27. XI 1942), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 200 m jooksus (*20,3) ja 4×400 m teatejooksus (**3.00,7). Maailmarekordid: 200 m jooksus 20,4, 20,3 (1963), 20,2 (1964).

Carr [*ka:r*], William (Bill) (24. X 1909 — 14. I 1966), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1932 400 m jooksus (**46,2) ja 4×400 m teatejooksus (**3.08,2).

Částavská [*tša:slavska:*], Věra (3. V 1942), Tšehhoslovakkia võimleja. Olümpiakuld 1964 individuaalses mitmevõistluses, poomil ja toenghüppes, 1968 individuaalses mitmevõistluses, eri kõrgusega rööbaspuil, toenghüppes ja vabaharjutuses, -hõbe 1960 ja 1964 võistkondlikus mitmevõistluses, 1968 poomil ja võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1962 toenghüppes, 1966 toenghüppes ning individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1959 poomil, 1965 ja 1967 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses, poomil, toenghüppes ja eri kõrgusega rööbaspuil. Maailma parim naissportlane 1968. Tema abikaasa Josef Odložil (11. XI 1938) võitis 1964 olümpiahõbemedali 1500 m jooksus.

Cator [*ka-*], Silvio (9. X 1900), Haiiti kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1928 kaugushüppes (7.58). Maailmarekord: 7.93 (1928). Jalgpalli rahvusmeeskonna kapten.

Cattiau [*katio*], Philippe (28. VII 1892 — 1962), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1924 floretis ning 1932 floretis ja epees (kõik meesk.), -hõbe 1920 (ind. ja meesk.), 1924 (ind.) ja 1928 (meesk.) floretis ning -pronks 1936 epees (meesk.). Euroopa meister 1929, 1930 (ind.), 1934 ja 1935 (meesk.) epees.

Cea [*sea*], Pedro (1901), Uruguai jalgpallur. Olümpiakuld 1924 ja 1928. Maailmameister 1930.

Cepulis [*tše-*], Jonas (11. VIII 1939), NSV Liidu poksija; Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1968 raskekaalus.

Cerar [*tse-*], Miroslav (28. X 1939), Jugoslaavia võimleja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 sanghobusel ning -pronks 1964 kangil. Maailmameister 1962 sanghobusel ja rööbaspuil, 1966 ja 1970 sanghobusel. Euroopa meister 1961 individuaalses mitmevõistluses, sanghobusel, rõngail ja rööbaspuil, 1963 individuaalses mitmevõistluses, sanghobusel, rõngail ja kangil, 1965 rööbaspuil ning 1969 sanghobusel.

Černý [*tšerni:*], Josef (18. IX 1939), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ning -pronks 1964 ja 1972. Maailmameister 1972, Euroopa meister 1961, 1971 ja 1972.

Česaitytė, Aldona vt. Nenėnienė-Česaitytė, A.

Česiūnas [*tšesiu:nas*], Vladas (15. III 1940), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Vilniuse «Dünamo». Olümpiakuld 1972 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1974 kahekanuu 1000 m-s ja 1973—75 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1970 ja 1972—74 kahekanuu 1000 m-s ning 1970 ja 1974 10 000 m-s.

Chaillot [*šajo*], Louis (2. III 1914), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld tandemisõidus ja -hõbe sprindisõi-

dus 1932, -pronks sprindisõidus 1936.

Chammartin [*šamartɛ̃*^{n}], Henri (30. VII 1918), Šveitsi ratsutaja. Olümpiakuld 1964 (ind.), -hõbe 1952 ja 1964 (võistk.) ning -pronks 1956 ja 1968 (võistk.) koolisõidus. Maailmameister 1955, 1958, 1959, 1963 ja 1965 (ind.), Euroopa meister 1965 (ind.).

Chand [*tšand*], Dhyan (28. VIII 1905), India maahokimängija. Olümpiakuld 1928, 1932 ja 1936.

Charlton [*tša:^{r}ltən*], Andrew (Boy) (12. VIII 1907 — 1975), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1924 1500 m vabaujumises (**20.06,6), -hõbe 1924 4×200 m (10.02,2) ning 1928 400 ja 1500 m vabaujumises (5.03,6 ja 20.02,6), -pronks 1924 400 m vabaujumises (5.06,6). Maailmarekordid: 800 m vabaujumises 11.05,2 (1920), 10.51,8 (1924), 10.32,0 (1927).

Charpentier [*šarpa^{n}tjɛ*], Robert (4. IV 1916 — 28. X 1966), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1936 grupisõidus, meeskonnasõidus ja 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.45,0; eels. *4.41,8).

Checcoli [*kekoli*], Mauro (1. III 1943), Itaalia ratsutaja. Olümpiakuld 1964 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Chychła [*hõhla*], Zygmunt (6. XI 1926), Poola poksija. Olümpiakuld 1952 II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1951 ja 1953.

Ciepły-Wieczorek [*tšjeplõ vjetšọ-*], Teresa (19. X 1937), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 4×100 m teatejooksus (**43,6), -hõbe 1964 80 m tõkkejooksus (10,5) ning -pronks 1960 4×100 m teatejooksus (45,0). Euroopa meister 1962 80 m tõkke- ja 4×100 m teatejooksus.

Cierpiński [*tsi:r-*], Waldemar (3. VIII 1950), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja 1980 maratonijooksus (*2:09.55,0 ja 2:11.03,0).

Clark [*kla:^{r}k*], Ellery (13. II 1874 — 27. VII 1949), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 kõrgus- (*1.81) ja kaugushüppes (*6.35).

Clark [*kla:^{r}k*], Stephen (Steve) (17. VI 1943), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 4×100 m (**3.33,2) ja 4×200 m vabaujumises (**7.52,1) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.58,4). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 54,4 (1961); 4×100 m 3.39,9 (1963), 3.36,1 (1963); 4×200 m 8.07,6 (1963); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.08,2 (1960), 4.00,1 (1963).,

Clarke [*kla:^{r}k*], Ronald (Ron) (21. II 1937), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiapronks 1964 10 000 m jooksus (28.25,8). Maailmarekordid: 5000 m jooksus 13.34,8, 13.33,6, 13.25,8 (1965), 13.16,6 (1966); 10 000 m jooksus 28.15,6 (1963), 27.39,4 (1965). Süütas 1956 Melbourne'is olümpiatule. Maailma parim sportlane 1965.

Claudius [*klo:diəs*], Leslie (25. III 1927), India maahokimängija. Olümpiakuld 1952 ja 1956 ning -hõbe 1960.

Clay [*klei*], Cassius, a-st 1965 Muhammad Ali (17. I 1942), USA poksija. Olümpiakuld 1960 poolraskekaalus. Elukutseliste raskekaalu maailmameister 1964—67, 1974—78 ja 1978—79 (Ülemaailmne Poksiliit (WBA) võttis 1967. a. temalt tiitli ära USA armees teenimisest keeldumise pärast, 1979. a. loobus vabatahtlikult tiitlist). Pidas elukutselisena 60 matši, võitis neist 56. Tuntud ka aktiivse võitlejana rassilise diskrimineerimise ja apartheidipoliitika vastu. Maailma parim meessportlane 1975.

Cleary [*kliəri*], William (19. VIII 1934), USA jäähokimängija. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956. Maailmameister 1960. Tema vend Robert C. (21. IV 1936) sai jäähokis 1960 olümpiakuldmedali; maailmameister 1960.

Cloetens [*klu:tens*], Édouard, Belgia vibulaskur. Olümpiakuld liikumatuisse märkidesse «Suur lind» (ind. ja meesk.) ja «Väike lind» (meesk.) laskmises 1920.

Coe [*kou*], Sebastian (29. IX 1956), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1500 m (3.38,4) ja -hõbe 800 m jooksus (1.45,9) 1980. Maailmarekordid: 800 m-s 1.42,33 (1979) ja 1.41,72 (1981); 1000 m-s 2.13,40 (1980) ja 2.12,18 (1981); 1500 m-s 3.32,1 (1979); 1 miili jooksus 3.49,0 (1979), 3.48,53 ja 3.47,33 (1981). Maailma parim meessportlane 1979.

Coffin [*kofin*], Edmund (9. V 1955), USA ratsutaja. Olümpiakuld 1976 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Colas [*kola*], Paul (6. V 1880), Prantsuse laskur. Olümpiakuld 1912 vabapüssi standardharjutuses (ind., 987) ja armeepüssist lamades laskmises (ind.), -hõbe 1924 vabapüssist lamades laskmises (meesk.) ning -pronks 1908 väikepüssist lamades laskmises (meesk.).

Coleman [*koulmən*], Georgia (23. I 1912 — 1940), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1932 hoolauahüpetes, -hõbe 1928 hoolaua- ja torni- ning 1932 tornihüpetes.

Colè [*kolɛ*], Zeno (30. VI 1920), Itaalia mäesuusataja. Olümpiakuld 1952 kiirlaskumises. Maailmameister 1950 kiirlaskumises ja suurslaalomis ning 1952 kiirlaskumises.

Colón [*ko-*], Maria (25. III 1958), Kuuba kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 odaviskes (*68.40).

Comăneci [*komənetš*], Nadia (12. XI 1961), Rumeenia võimleja. Olümpiakuld 1976 individuaalses mitmevõistluses, poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil ning 1980 poomil ja vabaharjutuses, -hõbe 1976 ja 1980 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1980 ka individuaalses mitmevõistluses, -pronks 1976 vabaharjutuses. Maailmameister 1978 poomil ja 1979 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1975 individuaalses mitmevõistluses, toenghüppes, eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil, 1977 individuaalses mitmevõistluses ja eri kõrgusega rööbaspuil ning 1979 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses ja toenghüppes. Maailma parim naissportlane 1976.

Connolly [*konəli*], Harold (1. VIII 1931), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 vasaraheites (*63.19). Maailmarekordid: 68.54 (1956), 68.68 (1958), 70.33 (1960), 70.67 (1962), 71.06 ja 71.26 (1965).

Connolly [*konəli*], James (1869 — 20. I 1957), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 kolmikhüppes (*13.71), -hõbe 1896 kõrgus- (1.65) ja 1900 kolmikhüppes (13.97) ning -pronks 1896 kaugushüppes (6.11). Esimene nüüdisolümpiamängude võitja.

Connolly-Fikotová, Olga vt. Fikotová, O.

Consolini [*konzoli:ni*], Adolfo (5. I 1917 — 20. XII 1969), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld kettaheites 1948 (*52.78) ja -hõbe 1952 (53.78). Euroopa meister 1946, 1950 ja 1954. Maailmarekordid: 53.34 (1941), 54.23 (1946), 55.33 (1948). Andis 1960 Roomas olümpiatõotuse. Esinenud filmis.

Cooper [*ku:pə^{r}*], Charlotte, Suurbritannia tennisist. Olümpiakuld 1900 naiste üksikmängus ja segapaarismängus. Wimbledoni turniiri võitja naiste üksikmängus 1895, 1896, 1898, 1901 ja 1908. Esimene naisolümpiavõitja.

Copeland [*koupland*], Lillian (25. XI 1904 — 7. II 1964), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kettaheites 1932 (*40.58) ja -hõbe 1928 (37.08).

Cornaggia-Medici [*kornądža me:ditši*], Gian Carlo (16. XII 1904), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1928 (meesk.), 1932 (ind.) ja 1936 (meesk.), -hõbe 1932 (meesk.) ning -pronks 1936 (ind.) epees. Euroopa meister 1931 ja 1933 (meesk.).

Cornet [*ko:^{r}nit*], George (15. VII 1877), Suurbritannia veepallur. Olümpiakuld 1908 ja 1912.

Ćosić [*tšjositš*], Krešimir (26. XI 1948), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980, -hõbe 1968 ja 1976. Maailmameister 1970 ja 1978, Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977.

Costello [*kostəlou*], Paul (27. XII 1899), USA sõudja. Olümpiakuld 1920, 1924 ja 1928 paarisaerulisel kahepaadil. Tema poeg Bernard C. (12. III 1929) võitis 1956 olümpiahõbemedali paarisaerulisel kahepaadil.

Coubertin [*kubertɛ̃*^{n}], Pierre de (1. I 1863 — 2. IX 1937), Prantsuse pedagoog, ajaloolane ja sporditegelane. ROK-i asutaja (1896—1916 ja 1919—25 president) ja olümpiamängude elustaja. Algatas nüüdisaegses spordis kettaheite, maratonijooksu ja

moodsa viievõistluse harrastamise. Olümpiakuld 1912 kirjanduse alal («Ood spordile» Georges Hohrodi/Martin Eschbachi pseudonüümi all).

Courtney [*ko:ʳtni*], Thomas (Tom) (17. VIII 1933), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 800 m jooksus (*1.47,7) ja 4×400 m teatejooksus (3.04,8).

Cousins [*kaznz*], Robin (17. VIII 1957), Suurbritannia iluuisutaja. Olümpiakuld 1980 meeste üksiksõidus. Euroopa meister 1980.

Covaliov [*ko-*], Serghei (14. X 1944), Rumeenia aerutaja. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1972 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1966 ja 1970, Euroopa meister 1969.

Crabbe [*kräb*], Clarence (Buster) (7. II 1910), USA ujuja. Olümpiakuld 1932 400 m vabaujumises (*4.48,4) ja -pronks 1928 1500 m vabaujumises (20.28,8), Mänginud filmis Tarzanit.

Craig [*kreig*], Ralph (21. VI 1889 — 1972), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1912 100 m (10,8) ja 200 m jooksus (21,7).

Cranz [*krants*], Christl (1. VII 1914), Saksa mäesuusataja. Olümpiakuld 1936 alpi kahevõistluses. 12-kordne maailmameister (1934—39 slaalomis, kiirlaskumises ja alpi kahevõistluses).

Crapp [*kräp*], Lorraine (17. X 1938), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 400 m (*4.54,6) ja 4×100 m vabaujumises (**4.17,1), -hõbe 1956 100 m (1.02,3) ja 1960 4×100 m vabaujumises (4.11,3). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.03,2, 1.02,4 (1956); 200 m 2.19,3, 2.18,5 (1956); 400 m 4.50,8, 4.47,2 (1956); 800 m 10.30,9 (1956), 10.24,3 (1957); 4×100 m 4.22,3, 4.19,7 (1956), 4.16,2 (1960).

Crawford [*kro:fəʳd*], Hasely (16. VIII 1950), Trinidadi ja Tobago kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 100 m jooksus (10,06).

Croy [*kroi*], Jürgen (19. X 1946), Saksa DV jalgpallur (väravavaht). Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972.

Csapó [*tšapo:*], Géza (29. XII 1950), Ungari aerutaja. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1971 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1973 ühesüsta 500 ja 1000 m-s ning kahesüsta 10 000 m-s, 1974 ühesüsta 1000 m-s ja 1975 ühesüsta 500 m-s.

Csermák [*tšärma:k*], József (14. II 1932), Ungari kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 vasaraheites (**60.34).

Csík [*tši:k*], Ferenc (12. XII 1913 — 29. III 1945), Ungari ujuja. Olümpiakuld 100 m vabaujumises (57,6) ja -pronks 4×200 m vabaujumises (9.12,3) 1936. Euroopa meister 1934 100 m ja 4×200 m vabaujumises. Maailmarekordid: 4×100 m vabaujumises 4.10,2, 4.06,6 (1937), 4.02,0 (1938).

Curry [*kari*], John (9. IX 1949), Suurbritannia iluuisutaja. Olümpiakuld 1976 meeste üksiksõidus. Maailma- ja Euroopa meister 1976. Siirdus hiljem jäärevüüsse.

Curtis [*kərtis*], Ann (6. III 1926), USA ujuja. Olümpiakuld 400 m vabaujumises (*5.17,8) ja 4×100 m vabaujumises (*4.29,2) ning -hõbe 100 m vabaujumises (1.06,5) 1948.

Cuthbert [*kəθbət*], Betty (20. IV 1938), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 100 m jooksus (11,5), 200 m jooksus (23,4) ja 4×100 m teatejooksus (**44,5) ning 1964 400 m jooksus (*52,0). Maailmarekordid: 200 m-s 23,2 (1956); 400 m-s 53,3 (1963) ja 52,0 (1964); 4×100 m teatejooksus 44,9 ja 44,5 (1956). Diskvalifitseeriti amatöörspordieeskirjade rikkumise pärast.

D

Dağistanlı [*dah-*], Mustafa (3. XI 1931), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1956 vabamaadluse sulgkaalus ja 1960 kergekaalus. Maailmameister 1954 sulgkaalus ning 1957 ja 1959 kergekaalus.

Dalipagić [*-itšj*], Dražen (27. XI 1951), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977.

Damilano [*-lą:-*], Maurizio (6. IV 1957), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 20 km käimises (*1:23.35,5).

Daněk [*danjek*] Ludvík (6. I 1937), Tšehhoslovakkia kergejõustiklane. Olümpiakuld kettaheites 1972 (64.40), -hõbe 1964 (60.52) ja -pronks 1968 (62.92). Euroopa meister 1971. Maailmarekordid: 64.55 (1964), 65.22 (1965).

Daniels [*dänjəlz*], Charles (12. VII 1884 — 9. VIII 1973), USA ujuja. Olümpiakuld 1904 220 ja 440 jardi vabaujumises (2.44,2 ja 6.16,2) ning 4×50 jardi teateujumises (2.04,6), 1908 100 m vabaujumises (*1.05,6), -hõbe 1904 100 jardi vabaujumises, -pronks 1904 50 jardi vabaujumises ja 1908 4×200 m vabaujumises (11.02,8). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.02,8 (1910); 200 m 2.25,4 (1911).

Danilova, Pelageja (4. V 1918), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Leningradi «Iskra». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -hõbe rühmvõimlemises 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses, NSV Liidu meister 1948—50 vabaharjutuses.

Dassajev, Renat (13. IV 1957), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Daunienė-Kaljagina, Tamara (22. IX 1951), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Riia TTT. Olümpiakuld 1976. Maailmameister 1971, Euroopa meister 1974 ja 1976, NSV Liidu meister 1974—76.

Davenport [*dävənpo:ʳt*], Willie (8. VI 1943), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 110 m tõkkejooksus 1968 (*13,3) ja -pronks 1976 (13,30). Maailmarekord: 13,2 (1969). USA Olümpiakomitee liige.

Davidjan, Nelson (6. IV 1950), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1974); Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1974 I kergekeskkaalus ja 1975 kergekaalus. Euroopa meister 1973 ning NSV Liidu meister 1975 ja 1976 kergekaalus.

Davidson [*deividsən*], Bruce (3. XII 1949), USA ratsutaja. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1972 (mõlemad võistk.) kolmevõistluses. Maailmameister 1974 (ind. ja võistk.) ning 1978 (ind.).

Davies [*deivis*], Lynn (20. V 1942), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 kaugushüppes (8.07). Euroopa meister 1966.

Davis [*deivis*], Glenn (12. IX 1934), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 ja 1960 400 m tõkkejooksus (*50,1 ja *49,3) ning 1960 4×400 m teatejooksus (**3.02,2). Maailmarekordid: 400 m tõkkejooksus 49,5 (1956), 49,2 (1958).

Davis [*deivis*], Howard (14. II 1956), USA poksija. Olümpiakuld 1976 kergekaalus. Maailmameister 1974 sulgkaalus. Barkeri karikas 1976.

Davis [*deivis*], John (12. I 1921), USA tõstja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 raskekaalus (*452,5 kg ja *460,0 kg). Maailmameister 1938 poolraskekaalus ning 1946, 1947 ja 1949—51 raskekaalus. Püstitanud 22 maailmarekordit, neist on parim raskekaalu kolmevõistluses 482,5 kg (1951).

Davis [*deivis*], Otis (12. VII 1932), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 400 m jooksus (**44,9) ja 4×400 m teatejooksus (**3.02,2).

Davõdov, Vitali (3. IV 1939), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963), NSV Liidu teen. treener (1979); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1964, 1968 ja 1972. Maailmameister 1963—71, Euroopa meister 1963—70.

Davõdova, Jelena (7. VIII 1961), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Trud». Olümpiakuld individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning -hõbe poomil 1980. NSV Liidu meister 1977 eri kõrgusega rööbaspuil, 1980 ja 1981 toenghüppes ning 1981 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses.

Decker [*dekər*], Andreas (19. VIII 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1979. Euroopa meister 1973 kaheksapaadil.

Deelstra, Attje vt. Keulen-Deelstra, A.

Degener [*didženəʳ*], Richard (14. III

1912), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1936 ja -pronks 1932 hoolauahüpetes.

Degtjarjov, Aleksandr (26. III 1955), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Moskva oblasti «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1976 neljasüsta 1000 m-s. NSV Liidu meister 1975 ja 1976.

De la Hunty-Strickland [*hanti strikland*], Shirley (18. VII 1925), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 ja 1956 80 m tõkkejooksus (**10,9 ja *10,7) ning 1956 4×100 m teatejooksus (**44,5, eelj. **44,9), -hõbe 1948 4×100 m teatejooksus (47,6), -pronks 1948 ja 1952 100 m jooksus (12,3 ja 11,9) ning 1948 80 m tõkkejooksus (11,4). Maailmarekordid: 80 m tõkkejooksus 11,0 (1952); 100 m jooksus 11,3 (1955); 4×100 m teatejooksus 46,1 (1952).

Delarge [*dəlarž*], Jean (1906), Belgia poksija. Olümpiakuld 1924 II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1924.

Delčev [*-ltš-*], Stojan (3. VII 1959), Bulgaaria võimleja. Olümpiakuld kangil ja -pronks individuaalses mitmevõistluses 1980. Euroopa meister 1977 kangil ja 1979 individuaalses mitmevõistluses.

Delfino [*-lf:-*], Giuseppe (22. XI 1921), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1952, 1956 (meesk.) ja 1960 (ind. ja meesk.) ning -hõbe 1956 (ind.) ja 1964 (meesk.) epees. Maailmameister 1950, 1953—55, 1957 ja 1958 (meesk.).

Delibašić [*-ltšj*], Mirza (9. I 1954), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975 ja 1977.

Dementjeva, Jelizaveta vt. Kislova-Dementjeva, J.

Demiddi, Alberto (11. IV 1944), Argentiina sõudja. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1968 ühepaadil. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1969 ja 1971.

Demitkov, Anatoli (27. V 1926), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Spartak». Olümpiahõbe 1956 kahesüsta 1000 m-s. Euroopa meister 1957 kahesüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1958 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1952, 1954—56 ja 1960 kahesüsta 10 000 m-s ning 1958 neljasüsta 1000 m-s.

Demjanenko, Viktor (26. VIII 1958), NSV Liidu poksija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 kergekaalus. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Denissov, Vladimir (22. V 1947), NSV Liidu vehkleja; Gorki, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 floretis (meesk.). Maailmameister 1973 ja 1974 (meesk.), NSV Liidu meister 1972 ja 1975 (ind.).

De Paolis [*-o:l-*], Luciano (14. VI 1941), Itaalia bobisõitja. Olümpiakuld 1968 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1968 kahe- ja nelja- ning 1970 neljabobil. Euroopa meister 1969 neljabobil.

Deputatov, Viktor (10. V 1961), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Fili». Olümpiapronks 1980.

Derbyshire [*da:bišəʳ*], John (29. XI 1878 — 1938), Suurbritannia veepallur ja ujuja. Olümpiakuld 1900 veepallis ja 1908 4×200 m vabaujumises (10.55,6; eelu. **10.53,2).

Derjugin, Ivan (5. XII 1928), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1957); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1956 (meesk.). Maailmameister 1961 (meesk.).

Derjugin, Nikolai (30. IV 1959), NSV Liidu korvpallur; Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1981.

Desjardins [*deža^{r}dä:^{n}*], Peter (Pete) (10. IV 1907), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1928 hoolaua- ja tornihüpetes ning -hõbe 1924 hoolauahüpetes.

Devitt [*devit*], John (4. II 1937), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 4×200 m vabaujumises (**8.23,6) ja 1960 100 m vabaujumises (*55,2), -hõbe 1956 100 m vabaujumises (55,8) ja -pronks 1960 4×200 m vabaujumises (8.13,8). Maailmarekordid: 100 m vabaujumises 55,2 ja 54,6 (1957); 4×100 m vabaujumises 3.46,3 (1958); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.14,2 ja 4.10,4 (1958).

Devjatova, Tatjana vt. Kostitsõna-Devjatova, T.

Deyna [*dej:na*], Kazimierz (23. X 1947), Poola jalgpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976.

Diba [*dõba*], Vasile (24. VII 1954), Rumeenia aerutaja. Olümpiakuld 1976 ühesüsta 500 m-s, -hõbe 1980 neljasüsta 1000 m-s ning -pronks 1976 ühesüsta 1000 m-s ja 1980 ühesüsta 500 m-s. Maailmameister 1974 ühesüsta 500 m-s ja ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1977 ühesüsta 500 ja 1000 m-s ning 1978 500 m-s.

Dibiasi [*-a:zi*], Klaus (6. X 1947), Itaalia vettehüppaja. Olümpiakuld 1968, 1972 ja 1976 tornihüpetes ning -hõbe 1964 torni- ja 1968 hoolauahüpetes. Maailmameister 1973 ja 1975 tornihüpetes. Euroopa meister 1966 torni- ning 1974 hoolaua- ja tornihüpetes.

Dickie [*diki*], Simon (31. III 1951), Uus-Meremaa sõudja (roolija). Olümpiakuld 1968 roolijaga neljapaadil ja 1972 kaheksapaadil ning -pronks 1976 kaheksapaadil. Euroopa meister 1971 kaheksapaadil.

Didenko, Valeri (4. III 1946), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Moskva «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1972 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1970 ja 1971. Euroopa meister 1967 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1966 kahesüsta 500 m-s, 1967, 1968, 1970 ja 1972 neljasüsta 1000 ning 1967, 1970 ja 1973 10 000 m-s.

Didrikson [*-sən*], Mildred (Babe), hiljem M. Zaharias (26. VI 1914 — 27. IX 1956), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 80 m tõkkejooksus (*11,7) ja odaviskes (*43.68) ning -hõbe kõrgushüppes (**1.65) 1932. Maailmarekordid: 80 m tõkkejooksus 11,8 ja 11,7 (1932); kõrgushüppes 1.66 (1932); odaviskes 40.62 (1930). Oli hiljem golfi- ja pesapallimängija. 98-kordne USA meister. Esinenud revüüs.

Diers [*di:rs*], Ines (2. XI 1963), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 400 m ja 4×100 m vabaujumises (*4.08,76 ja **3.42,71), -hõbe 200 m (1.59,64) ja 800 m vabaujumises (8.32,55) ning -pronks 100 m vabaujumises (55,65) 1980. Euroopa meister 1981 400 m ja 4×100 m vabaujumises.

Diessner [*di:ss-*], Ullrich (27. XII 1954) ja Walter (26. XII 1954), Saksa DV sõudjad (kaksikvennad). Olümpiakullad 1980 ja -hõbedad 1976 roolijaga neljapaadil. Maailmameistrid 1974 ja 1977—79.

Dietrich [*di:trih*], Wilfried (14. X 1933), Saksa FV maadleja. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1960 vabamaadluse, -hõbe 1956 ja 1960 klassikalise maadluse ning -pronks 1964 klassikalise maadluse ja 1968 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1961 ja Euroopa meister 1967 vabamaadluses.

Dijkstra [*deik-*], Sjoukje (28. I 1942), Hollandi iluuisutaja. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1960 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1962—64, Euroopa meister 1960—64.

Dillard [*dilərd*], Harrison (8. VII 1923), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 ja 1952 4×100 m teatejooksus (40,6 ja 40,1), 1948 100 m jooksus (10,3) ja 1952 110 m tõkkejooksus (*13,7).

D'Inzeo [*dintse:o*], Piero (4. III 1923), Itaalia ratsutaja, Raimondo D'I. vend. Olümpiahõbe 1956 (võistk.) ja 1960 (ind.) ning -pronks 1956 (ind.), 1960, 1964 ja 1972 (võistk.) takistussõidus. Euroopa meister 1959.

D'Inzeo [*dintse:o*], Raimondo (8. II 1925), Itaalia ratsutaja. Piero D'I. vend. Olümpiakuld 1960 (ind.), -hõbe 1956 (ind. ja võistk.) ning -pronks 1960, 1964 ja 1972 (võistk.) takistussõidus. Maailmameister 1956 ja 1960.

Diomidov, Sergei (9. VII 1943), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1965); 1964 Taškent, relvajõud, 1968 Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 ja 1968 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1968 toenghüppes. Maailmameister 1966 rööbaspuil. NSV Liidu meister 1965 ja 1969 individuaalses mitmevõistluses ja sanghobusel, 1970 kangil, 1964, 1966, 1968 ja 1970 rööbaspuil ning 1968 rõngail.

Diri, Larissa vt. Latõnina-Diri, L.

Di Rosa [*ro:za*], Manlio (14. IX 1914), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1936 ja 1956, -hõbe 1948 ja 1952 (kõik meesk.) ning -pronks 1952 (ind.) flo-

retis. Maailmameister 1951 (ind.), 1937, 1949, 1950, 1954 ja 1955 (meesk.), Euroopa meister 1933 ja 1934 (meesk.).

Dif'jatin, Aleksandr (7. VIII 1957), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1979); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rõngail, -hõbe 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail ning 1980 sanghobusel, toenghüppes, rööbaspuil ja kangil, -pronks 1980 vabaharjutuses. Maailmameister 1979 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, toenghüppes ja rõngail. Euroopa meister 1979 sanghobusel ja rõngail. NSV Liidu meister 1975 ja 1979 individuaalses mitmevõistluses, 1975, 1976 ja 1979 sanghobusel ning 1978 ja 1979 rõngail. Lenini orden 1980.

Dmitrenko, Grigori (1. VII 1945), NSV Liidu sõudja (roolija); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1973 roolijaga kahe- ja neljapaadil ning 1980 kaheksapaadil.

Dmitrijev, Roman (7. III 1949), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1972); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976 vabamaadluse helveskaalus. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1969, NSV Liidu meister 1969, 1971, 1972 ja 1976 helveskaalus.

Dolgov, Vladimir (11. V 1960), NSV Liidu ujuja; Harkovi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 ja 100 m seliliujumises (57,63). NSV Liidu meister 1979 200 m seliliujumises.

Dolgušin, Aleksandr (7. III 1946), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1970); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1966 ja 1970, NSV Liidu meister 1964—67, 1970—71, 1975—78, 1981.

Dolinin, Valeri (25. VII 1953), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); 1976 Leningradi «Trud», 1980 Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 ja -pronks 1976 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1978 ja 1981, NSV Liidu meister 1977—79 ja 1981.

Domani, Vjatšeslav (2. V 1947), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1972. Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1970—73.

Dombrowski, Lutz (25. VI 1959), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 kaugushüppes (8.54).

Dontšenko, Natalja (1. XII 1932), NSV Liidu kiiruisutaja; Gorki «Vodnik». Olümpiahõbe 1960 500 m-s (46,0).

Dordoni [*-dɔ:-*], Giuseppe (28. VI 1926), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 50 km käimises (*4:28.07,8). Euroopa meister 1950.

Dorohhov, Vladimir (18. II 1954), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Leningradi «Avtomobilist». Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981. NSV Liidu meister 1974.

Dovgan, Nikolai (15. VII 1955), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Vodnik». Olümpiahõbe 1980 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1974—76, 1978 ja 1979 ühepaadil ning 1980 ja 1981 paarisaerulisel kahepaadil.

Draves [*dreivz*], Victoria (Vicky) (31. XII 1924), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1948 hoolaua- ja tornihüpetes.

Dreifke [*drai-*], Joachim (26. XII 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1980 paarisaerulisel kahepaadil ja -pronks 1976 ühepaadil. Maailmameister 1977 ühepaadil, 1974, 1978 ja 1979 paarisaerulisel nelja- ning 1981 paarisaerulisel kahepaadil.

Dreval, Aleksandr (17. VII 1944), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1972); Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiakuld 1972. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1970, NSV Liidu meister 1972—74.

Druf [*drü*], Guy (6. XII 1950), Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld 110 m tõkkejooksus 1976 (13,30) ja -hõbe 1972 (13,34). Euroopa meister 1974. Maailmarekordid: 13,1 ja 13,0 (1975).

Dzarasov, Savkuz (5. I 1930), NSV Liidu maadleja; Ordžonikidze «Spartak». Olümpiapronks 1960 vabamaadluse raskekaalus. NSV Liidu meister 1958 ja 1959.

Dzeneladze, Roman (10. V 1931), NSV Liidu maadleja; Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1956 klassikalise maadluse kergekaalus. NSV Liidu meister 1956 sulgkaalus.

Dzurilla, Vladimir (2. VIII 1942), Tšehhoslovakkia jäähokimängija (väravavaht). Olümpiahõbe 1968 ning -pronks 1964 ja 1972. Maailma- ja Euroopa meister 1972, 1976 ja 1977.

Dzordzikia, Nodar (15. XI 1921), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1952); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, NSV Liidu meister 1944, 1946, 1953 ja 1954.

Džugeli, Medea (1. VIII 1925), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -hõbe rühmvõimlemises 1952. NSV Liidu meister 1946, 1947 ja 1951—55 toenghüppes ning 1953 rõngail.

Džumanazarov, Satõmkul (17. IX 1951), NSV Liidu kergejõustiklane; Frunze «Kolhoztäus». Olümpiapronks 1980 maratonijooksus (2:11.35,0).

Dubrovski, Boriss (8. X 1939), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1964); Moskva, relvajõud. Olümpiavõitja ja Euroopa meister 1964 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1963—65.

Duchková [*duhkova:*], Milena (25. IV 1952), Tšehhoslovakkia vettehüppaja. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1972 tornihüpetes. Euroopa meister 1970.

Ducret [*dükre*], Roger (2. IV 1888 — 8. I 1962), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1924 floretis (ind. ja meesk.) ja epees (meesk.), -hõbe 1920 ja 1928 floretis (meesk.) ning 1924 epees ja espadronis (ind.), -pronks 1920 floretis (ind.) ja epees (meesk.).

Duenkel [*djunkəl*], Virginia (7. III 1947), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 400 m vabaujumises (*4.43,3) ja -pronks 100 m seliliujumises (1.08,0). Maailmarekord: 100 m seliliujumises 1.08,3 (1964).

Dujunova-Galuška, Vera (14. IV 1945), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Taškendi «Spartak». Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1970.

Dulejev, Jevgeni (5. IV 1956), NSV Liidu sõudja; Moskva «Spartak». Olümpiahõbe 1976 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976 paarisaerulisel nelja- ja 1979 paarisaerulisel kahepaadil.

Dumbadze, Nina (23. V 1919), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1943); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1952 kettaheites (46.29). Euroopa meister 1946 ja 1950, NSV Liidu meister 1939, 1943, 1944 ja 1946—50. Maailmarekordid: 53.25 (1948), 53.37 (1951), 57.04 (1952).

Dunai, Antal (21. III 1943), Ungari jalgpallur. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1972.

Duńska, Elżbieta vt. Krzesińska-Duńska, E.

Duvigneau [*düvinjo*], Bernd (3. XII 1955), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1980 ja -pronks 1976 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1978 ja 1979 neljasüsta 500 m-s ning 1974, 1978 ja 1979 1000 m-s.

Dvališvili-Hnõkina, Nadežda (24. VI 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1953); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1952 200 m jooksus (24,2) ja 1956 kaugushüppes (6.07). NSV Liidu meister 1951 ja 1953 100 ja 200 m jooksus. Maailmarekordid: 60 m jooksus 7,3 (1951); 4×100 m teatejooksus 45,6 (1953); 4×200 m teatejooksus 1.39,7 (1951), 1.36,4 (1953).

Dvoinikov, Valeri (4. V 1950), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1976 keskkaalus. Euroopa meister 1976 kergekeskkaalus ning 1974 meeskondlikult. NSV Liidu meister 1974 kergekeskkaalus.

Dvornõi, Ivan (5. I 1952), NSV Liidu korvpallur; Sverdlovski «Uralmaš». Olümpiakuld 1972.

Dördõra, Vitali (4. XI 1938), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1972); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1972 «Tempestil». NSV Liidu meister 1969 «Finnil» ja 1972 «Tem-

pestil». Balti regati võitja 1972 «Tempestil».
Döhn [*dö:n*], Gottfried (10. VI 1951), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 kaheksapaadil ja 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1975 kaheksapaadil ning 1977 ja 1978 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1973 roolijata neljapaadil.
Dömölky, Lídia vt. Sákovits-Dömölky, L.
Dyrssen [*dür-*], Gustaf (24. XI 1891 — 13. V 1981), Rootsi viievõistleja ja vehkleja. Olümpiakuld 1920 moodsas viievõistluses (ind.) ning -hõbe 1924 (ind.) moodsas viievõistluses ja 1936 vehklemises (epees, meesk.). ROK-i liige 1952—70.

E

Eagan [*i:gən*], Edward (Eddie) (26. IV 1898 — 14. VI 1967), USA poksija ja bobisõitja. Olümpiakuld 1920 poolraskekaalus ja 1932 neljabobil.
Eberle, Emilia (4. III 1964), Rumeenia võimleja. Olümpiahõbe 1980 võistkondlikus mitmevõistluses ja rööbaspuil. Maailmameister 1979 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses.
Eckert, Bärbel vt. Wöckel-Eckert, B.
Edasi, Endel (4. VI 1929 Tallinn), Eesti NSV ujuja; Tallinna «Dünamo». 1952. a. olümpiamängudel 100 m vabaujumises 18.—19. koht (59,8). NSV Liidu meister 1952 100 m vaba-, 1949 ja 1950 400 m rinnuli-, 1950 200 m rinnuli- ning 1951 ja 1952 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu meistrivõistlustel 2. koht 1948 400 m rinnuliujumises, 1949 ja 1951 3×100 m kombineeritud teateujumises ning 1953 4×200 m vabaujumises, 2.—3. koht 1950 100 m rinnuliujumises, 3. koht 1950 4×200 m vaba- ja 3×100 m kombineeritud teateujumises, 1951 400 m rinnuli- ja 1955 100 m vabaujumises. NSV Liidu rekordid: 200 m rinnuliujumises 2.46,6 (1949); 200 m kompleksujumises 2.31,0 (1949); 400 m kompleksujumises 5.34,5 ja 5.26,5 (1954). Eesti NSV meister 1945—58 20 korda individuaal- ja 12 korda teateujumises. Tuntud ka veepallurina.
Ederle [*i:dəʳli*], Gertrude (23. X 1906), USA ujuja. Olümpiakuld 4×100 m vabaujumises (**4.58,8) ning -pronks 100 ja 400 m vabaujumises (1.14,2 ja 6.04,8) 1924. Esimene naisujuja, kes ületas La Manche'i (1926). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.12,8 (1923); 200 m 2.45,2 (1923); 400 m 5.53,2 (1922); 800 m 13.19,0 (1919).
Edström [*e:d-*], Sigfrid (21. XI 1870 — 17. III 1964), Rootsi spordijuht. ROK-i liige a-st 1920, asepresident 1938—42 ja president 1942—52. Rahvusvahelise Kergejõustikuföderatsiooni president 1913—46.
Edström, Sonja vt. Ruthström-Edström, S.
Edwards [*eduəʳdz*], Hugh (17. II 1906 — 23. XII 1972), Suurbritannia sõudja. Olümpiakuld 1932 roolijata kahe- ja neljapaadil.
Egmond [*eh-*], Jacobus van (17. II 1908 — 1969), Hollandi jalgrattur. Olümpiakuld sprindisõidus ja -hõbe 1000 m-s paigaltstardist (1.13,3) 1932. Maailmameister 1933 sprindisõidus.
Ehrhardt-Jahns [*e:rhart ja:ns*], Annelie (18. VI 1950), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 100 m tõkkejooksus (**12,59). Euroopa meister 1974. Maailmarekordid: 12,5 (1972), 12,3 (1973).
Eilers, Ludowika vt. Jakobsson-Eilers, L.
Elek [*älək*], Ilona (27. V 1907), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1936 ja 1948 ning -hõbe 1952 floretis (kõik ind.). Maailmameister 1951 (ind.), 1937 ja 1952—55 (naisk.), Euroopa meister 1933 (naisk.), 1934 ja 1935 (ind. ja naisk.).
Ellefsæter [*-seter*], Ole (15. II 1939), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 50 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1966 ja 1968 4×10 km-s ning 1968 50 km-s.
Ellioff [*eljət*], Herbert (Herb) (25. II 1938), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 1500 m jooksus (**3.35,6). Maailmarekordid: 1500 m-s 3.36,0 ja 1 miili jooksus 3.54,5 (1958). Maailma parim sportlane 1958.

Ellis [*elis*], Kathleen (28. XI 1946), USA ujuja. Olümpiakuld 4×100 m vabaujumises (**4.03,8) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.33,9) ning -pronks 100 m vaba- (1.00,8) ja 100 m liblikujumises (1.06,0) 1964. Maailmarekordid: 100 m liblikujumises 1.06,5 (1963); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.34,6 (1964).
El Ouafi [*kafi*], Ahmed, õieti Boughera el Ouafi (1899 — 15. X 1959), Alžeeriast pärit Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 maratonijooksus (*2:32.57,0). Elas viimased eluaastad viletsuses, Prantsuse karistussalklased tapsid ta Alžeerias.
El Thouni [*tuni*], Abdel Khadr (15. III 1915 — 25. IX 1956), Egiptuse tõstja. Olümpiakuld 1936 kergekeskkaalus (**387,5 kg). Maailmameister 1946, 1949 ja 1950. Püstitas 17 kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 127,5 kg (1948), rebimises 122,0 kg (1938), tõukamises 152,5 kg (1939).
Elvstrøm [*-röm*], Paul (25. II 1928), Taani purjetaja. Võtnud osa kuutest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1948 «Firefly»l» ning 1952, 1956 ja 1960 «Finnil». Maailmameister 1957 ja 1958 klassis «5-0-5», 1959 «Snipe'il», 1962 «Lendaval hollandlasel», 1966 5,5 m klassis, 1966 ja 1967 «Staril» ning 1969 ja 1974 «Solingul». Kuldpokaalivõistluste võitja 1958 ja 1959 «Finnil». Euroopa meister 1954 «Lendaval hollandlasel», 1955 klassis «5.0-5», 1960 «Finnil» ning 1970 ja 1971 «Solingul».
Emirzjan, Sirvard (5. VI 1966), NSV Liidu veetehüppaja; Jerevani «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 tornihüpetes. NSV Liidu meister 1979.
Ender, Kornelia (25. X 1958), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1976 100 ja 200 m vabaujumises (**55,65 ja **1.59,26), 100 m liblikujumises (**1.00,13) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.07,95), -hõbe 1972 200 m kompleksujumises (2.23,59). 4×100 m vabaujumises (3.55,55) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.24,91) ja 1976 4×100 m vabaujumises (3.45,50). Maailmameister 1973 ja 1975 100 m vabaujumises, 100 m liblikujumises, 4×100 m vabaujumises ja 4×100 m kombineeritud teateujumises. Euroopa meister 1974 100 ja 200 m vabaujumises ning 4×100 m vaba- ja kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid: 100 m vabaujumises 58,25, 58,12, 57,61 57,54 (1973), 57,51, 56,96 (1974), 56,38, 56,22 (1975), 55,73 (1976); 200 m vabaujumises 2.03,22 (1974), 2.02,27 (1975), 1.59,78 (1976); 100 m liblikujumises 1.03,05, 1.02,31 (1973), 1.01,33, 1.01.24 (1975); 200 m kompleksujumises 2.23,01 (1973), 2.17,14 (1976); 4×100 m vabaujumises 3.52,45 (1973), 3.49,37 (1975); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.16,84 (1973), 4.13,78 (1974). Maailma parim naissportlane 1973 ja 1975. A-st 1978 abielus Roland Matthesega.
Enderlein [*-ain*], Ortrun (1. XII 1943), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1964, 1965 ja 1967.
Endo, Yukio (18. I 1937), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1960 võistkondlikus mitmevõistluses, 1964 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil ja 1968 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1964 vabaharjutuses ja 1968 toenghüppes. Maailmameister 1962 vabaharjutuses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning 1966 võistkondlikus mitmevõistluses.
Énekes [*e:näkäs*], István (20. II 1911 — 2. I 1941), Ungari poksija. Olümpiakuld 1932 kärbeskaalus. Euroopa meister 1930 ja 1932 kärbes- ning 1934 kukk-kaalus. Tema vend Vilmos É. tuli 1937 Euroopa meistriks kärbeskaalus.
Engan, Toralf (1. X 1936), Norra suusahüppaja. Olümpiakuld hüpetes 90 m ja -hõbe 70 m mäelt 1964. Maailmameister 1962 hüpetes 70 m ja 1964 90 m mäelt. Saksa-Austria mäginädala võitja 1963.
Engel-Krämer, Ingrid vt. Gulbin-(Engel-)Krämer, I.
Engelmann, Helene (2. II 1898), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1924 paarissõidus koos Alfred Bergeriga. Maailmameister 1913 koos Karl

Mejstrikiga ning 1922 ja 1924 koos A. Bergeriga. Tema isa Eduard E. (1864—1944) oli 1892 ja 1894 Euroopa meister iluuisutamise meeste üksiksõidus.

Englas, August (15. I 1925 Pühajärve vald), Eesti NSV maadleja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1953), Eesti NSV teen. sporditegelane (1975); 1952 Leningradi ASK. 1952. a. olümpiamängudel vabamaadluse poolraskekaalus 4. koht. Maailmameister 1953 klassikalise ja 1954 vabamaadluse poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1949—52 ja 1954 vaba- ning 1951 ja 1953 klassikalises maadluses. Eesti NSV meister 1948, 1952 ja 1955 klassikalise maadluse poolraskekaalus, 1948 ja 1957 vabamaadluse poolraske- ning 1952 ja 1959 raskekaalus. Maadlustreener Tallinnas.

Enke, Karin (20. VI 1961), Saksa DV kiiruisutaja. Olümpiakuld 1980 500 m-s (*41,78). Maailmameister 1980 ja 1981 sprindimitmevõistluses.

Erdman, Allan (11. VII 1933), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1957); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiahõbe 1956 vabapüssi standardharjutuses (1137). NSV Liidu meister 1955 ja 1957 vabapüssi standardharjutuses, 1956 ja 1957 vabapüssist püsti ning 1955 väikepüssist põlvelt laskmises.

Ericsson [*e:riks-*], Sigvard (Sigge) (17. VII 1930), Rootsi kiiruisutaja. Olümpiakuld 10 000 m-s (*16.35,9) ja -hõbe 5000 m-s (7.56,7) 1956. Maailma- ja Euroopa meister 1955.

Erik (nüüd Kallas), Laine (21. IV 1942 Särevere vald), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1967); Tartu «Kalev». Olümpiamängudel 1964 800 m jooksus 6. koht (2.05,1) ja 1968 poolfinaaljooksus 5. koht (2.06,0). Universiaadi kuldmedal 1965 800 m jooksus. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1964, 1967 ja 1968 800 m jooksus, pronksmedal 1965 800 m ja 1967 400 m jooksus. 20-kordne Eesti NSV meister (1961—69 200, 400, 800 ja 1500 m jooksus, 1000 ja 2000 m murdmaajooksus ning teatejooksudes). Maailmarekord 3×800 m teatejooksus NSV Liidu koondnaiskonnas: 6.19,2 (1964). Parim tulemus 400 m-s 54,1 (1968) ja 800 m-s 2.03,6 (1967, oli NSV Liidu rekord). Eesti NSV parim naissportlane 1967 ja 1968. Teadustöötaja Tartus.

Eriksen [*e:r-*], Stein (11. XII 1927), Norra mäesuusataja. Olümpiakuld suurslaalomis ja -hõbe slaalomis 1952. Maailmameister 1952 suurslaalomis, 1954 slaalomis, suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses.

Eriksson [*e:r-*], Mauritz (18. XII 1888 — 14. II 1947), Rootsi laskur. Olümpiakuld 1912 vabapüssi standardharjutuses (meesk.), -hõbe 1920 armeepüssist lamades laskmises 600 m kauguselt (ind.), -pronks 1912 armeepüssist lamades (meesk.) ja 1920 lamades 600 m kauguselt (meesk.) ning püsti laskmises (meesk.). Maailmameister 1913 armeepüssi standardharjutuses (ind.) ja armeepüssist püsti laskmises (ind.) ning 1928 vabapüssist lamades laskmises (ind.). Maailmarekordid: armeepüssi standardharjutuses 3×20 lasku 485 (1913); armeepüssist püsti laskmises 20 lasku 154 (1913).

Ernesaks, Gustav (1897 Tallinn — 1936(?) Austraalia), Eesti tõstja. 1924. a. olümpiamängudel sulgkaalus 6. koht (372,5 kg viievõistluses). MM-võistluste pronksmedal 1922. Eesti meister 1921 ja 1924 tõstmise sulgkaalus ning 1925 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Püstitas 4 sulgkaalu maailmarekordit, neist on parimad parema käega rebimises 62,24 kg ja kahe käega rebimises 79,75 kg (mõlemad 1921). Rändas 1920. a-te II poolel Brasiiliasse ja sealt Austraaliasse.

Esser, Roswitha (18. I 1941), Saksa FV aerutaja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1963 ja 1970, Euroopa meister 1963.

Evans [*evənz*], Lee (25. II 1947), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 400 m jooksus (**43,8) ja 4×400 m teatejooksus (**2.56,1). Maailmarekord: 4×400 m teatejooksus 2.59,6 (1968).

Evensen [*e:v-*], Bernt (8. IV 1905), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1928 500 m-s (*43,4), -hõbe 1928 1500 m-s (2.21,9) ja 1932 500 m-s ning -pronks 1928 5000 m-s (9.01,1). Maailmameister 1927 ja 1934, Euroopa meister 1927.

Ewry [*ju:ri*], Ray (14. X 1873 — 1. X 1937), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1900, 1904 ja 1908 paigalt kõrgus- (1.65,5, 1.49,8 ja 1.57,5) ja kaugushüppes (3.21, 3.47,6 ja 3.33,5) ning 1900 ja 1904 paigalt kolmikhüppes (10.58 ja 10.54,7).

Eyser [*ī:zə'*], George, USA võimleja. Olümpiakuld rööbaspuil, toenghüppes ja köielronimises, -hõbe individuaalses seitsmevõistluses ja sanghobusel ning -pronks kangil 1904.

F

Fadejeva, Maria (4. III 1958), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1979); Pihkva «Spartak». Olümpiapronks 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1979, NSV Liidu meister 1978—80.

Faggin [*fadžin*], Leandro (17. VII 1933 — 6. XII 1970), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1956 1000 m-s paigaltstardist (*1.09,8) ja 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (*4.37,4). Maailmameister 1954 4000 m individuaalses jälitussõidus. Elukutseliste maailmameister 1963 ja 1965—67 5000 m individuaalses jälitussõidus.

Falck [*falk*], Hildegard (8. VI 1949), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 800 m jooksus (*1.58,6) ja -pronks 4×400 m teatejooksus (3.26,5) 1972. Maailmarekord: 800 m-s 1.58,5 (1971).

Falck-Hansen [*falk*], Willy (4. IV 1906 — 1978), Taani jalgrattur. Olümpiakuld 1928 1000 m-s paigaltstardist (*1.14,2), -hõbe 1924 tandemisõidus ja -pronks 1928 sprindisõidus. Maailmameister 1928 sprindisõidus. Elukutseliste maailmameister 1931 sprindisõidus.

Falk, Paul (21. XII 1921), Saksa FV iluuisutaja. Olümpiakuld 1952 paarissõidus koos Ria Falkiga. Maailma- ja Euroopa meister 1951 ning 1952. Rulluiskudel iluuisutamise maailmameister 1951 ja Euroopa meister 1950. Siirdus 1952 jäärevüüsse.

Falk-Baran, Ria (29. XI 1922), Saksa FV iluuisutaja. Olümpiakuld 1952 paarissõidus koos Paul Falkiga. Maailma- ja Euroopa meister 1951 ning 1952. Rulluiskudel iluuisutamise maailmameister 1951 ja Euroopa meister 1950. Siirdus 1952 jäärevüüsse.

Faragó [*-go:*], Tamás (5. VIII 1952), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1976, -hõbe 1972 ja -pronks 1980. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1974 ja 1977.

Fedjukin, Anatoli (26. I 1952), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); 1976 Moskva «Zenjit», 1980 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1978—80.

Fedossejev, Oleg (4. VI 1936), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 kolmikhüppes (16.58). NSV Liidu meister 1959 kolmikhüppes, 1956 ja 1958 kaugushüppes ning 1962 4×100 m teatejooksus. Maailmarekord: kolmikhüppes 16.70 (1959).

Fedossova, Tamara vt. Safonova-(Pogoževa-)Fedossova, T.

Feierabend [*faiera:bent*], Fritz (29. VI 1908), Šveitsi bobisõitja, bobikonstruktor. Olümpiahõbe 1936 kahe- ja nelja- ning 1948 kahebobil, -pronks 1952 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1939 nelja-, 1947 kahe- ja nelja-, 1950 kahe-, 1954 nelja- ning 1955 kahebobil.

Feistmantl [*fai-*], Josef (22. I 1940), Austria kelgutaja. Olümpiakuld 1964 kahekelgul. Maailmameister 1964 kahe- ja 1969 ühekelgul, Euroopa meister 1967 kahekelgul. Süütas 1976 Innsbruckis olümpiatule.

Felber, Alfred (19. IX 1886 — 1967), Šveitsi sõudja. Olümpiakuld 1924 ja -pronks 1920 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1922 ja 1923.

Falkai [*fälkai*], László (1. III 1941), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1964, -pronks 1960 ja 1968. Euroopa meister 1962.

Fenyvesi [*fänjväši*], Csaba (14. IV 1943), Ungari vehkleja. Olümpia-

kuld 1968 (meesk.) ja 1972 (ind. ja meesk.) epees. Maailmameister 1970, 1971 ja 1978 (meesk.).

Feofanov, Jevgeni (22. IV 1937), NSV Liidu poksija; Moskva «Töörjõureservid». Olümpiapronks 1960 II keskkaalus. NSV Liidu meister 1960.

Ferguson [*fö:ˈgəsən*], Kathleen (Cathy) (17. VII 1948), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 100 m seliliujumises (**1.07,7) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.33,9). Maailmarekordid: 200 m seliliujumises 2.27,4 (1964); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.34,6 (1964).

Ferjabnikova-Bilmaier, Nelli (14. V 1949), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1971); Moskva oblasti «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1970, 1972, 1974, 1976 ja 1978, NSV Liidu meister 1978.

Ferreira da Silva, Adhemar (29. IX 1927), Brasiilia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 ja 1956 kolmikhüppes (**16.22 ja *16.35). Maailmarekordid: 16.00 (1950), 16.01 (1951), 16.12, 16.22 (1952), 16.56 (1955). Õigusteaduse doktor.

Fessenko, Sergei (29. I 1959), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1977); Krivoi Rogi «Avangard». Olümpiakuld 200 m liblikujumises (1.59,76) ja -hõbe 400 m kompleksujumises (4.23,43) 1980. Euroopa meister 1977 ja 1981 400 m kompleksujumises. NSV Liidu meister 1977 ja 1978 400 m kompleks- ning 1979 ja 1981 200 m liblikujumises.

Fetissov, Vjatšeslav (20. IV 1958), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1979); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978 ja 1981, NSV Liidu meister 1977—81.

Fields [*fi-ldz*], John (Jackie), õieti Jacob Finkelstein (9. II 1908), USA poksija. Olümpiakuld 1924 sulgkaalus. Noorim poksi olümpiavõitja. Elukutseliste maailmameister 1929—30 ja 1932—33 II kergekeskkaalus.

Figueroła [*fige-*], Enrique (15. VII 1938), Kuuba kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1964 100 m jooksus (10,2) ja 1968 4×100 m teatejooksus (38,2). Maailmarekord: 100 m-s 10,0 (1967).

Fikotová [*-va:*], Olga (13. XI 1932), Tšehhoslovakkia kergejõustiklane. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1956 kettaheites (*53.69). Kuulus Tšehhoslovakkia korvpallikoondisse. Oli abielus Harold Connollyga.

Filatov, Juri (30. VII 1948), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1971); 1972 Kiievi «Lokomotiiv», 1976 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ja 1976 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1970 ja 1971. NSV Liidu meister 1969, 1970, 1972 ja 1976 neljasüsta 1000 m-s ning 1970 ja 1971 10 000 m-s.

Filatov, Sergei (25. IX 1926), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1960); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1960 (ind.) ning -pronks 1964 (ind. ja võistk.) koolisõidus. NSV Liidu meister 1954 («Väike auhind», ind.) ja 1957—63 («Suur auhind», ind.)

Filatova, Maria (19. VII 1961), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1977); Leninsk-Kuznetski «Burevestnik». Olümpiakuld 1976 ja 1980 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1980 eri kõrgusega rööbaspuil. Maailmameister 1978 võistkondlikus mitmevõistluses, Euroopa meister 1977 vabaharjutuses. NSV Liidu meister 1977 individuaalses mitmevõistluses; 1977 ja 1978 poomil ning 1978 ka vabaharjutuses.

Filippova, Nadežda (17. IX 1959), NSV Liidu maahokimängija; Gorki «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Findlay [*-lei*], Conn (24. IV 1930), USA sõudja ja purjetaja. Olümpiakuld 1956 ja 1964 ning -pronks 1960 roolijaga kahepaadil sõudmises. Olümpiapronks 1976 «Tempestil» purjetamises.

Fink, Rudi (6. VII 1953), Saksa DV poksija. Olümpiakuld 1980 sulgkaalus.

Firsov, Anatoli (1. II 1941), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1964); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964, 1968 ja 1972.

Maailmameister 1964—71, Euroopa meister 1964—70, NSV Liidu meister 1963—66, 1968 ja 1970—73.

Fischer [*fišer*], Gustav (8. XI 1915), Šveitsi ratsutaja. Olümpiahõbe 1952 (võistk.), 1960 (ind.) ja 1964 (võistk.) ning -pronks 1956 ja 1968 (võistk.) koolisõidus.

Fisher [*fišəʳ*], Morris (4. V 1892 — 27. V 1963), USA laskur. Olümpiakuld 1920 vabapüssi standardharjutuses (ind., 997, ja meesk.) ja armeepüssist lamades laskmises 300 m kauguselt (meesk.) ning 1924 vabapüssist lamades laskmises (ind. ja meesk.). Maailmameister 1921—24, 1930 (meesk.), 1923 ja 1924 (ind.) vabapüssi standardharjutuses ning 1923 ja 1924 vabapüssist põlvelt (ind.) ja 1923 lamades laskmises (ind.). Maailmarekordid: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1090 (1923); vabapüssist lamades laskmises 40 lasku 385 (1923).

Fiske [*fisk*], William (4. VI 1911), USA bobisõitja. Olümpiakuld 1928 viie- ja 1932 neljabobil. Maailmameister 1928 viie- ja 1932 neljabobil.

Fjodorov, Vladimir (5. I 1955 — 11. VIII 1979), NSV Liidu jalgpallur; Taškendi «Pahtakor». Olümpiapronks 1976.

Fjodorova, Nina vt. Baldõtševa-Fjodorova, N.

Flack [*fläk*], Edwin (1874—1935), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 800 m (2.11,0) ja 1500 m jooksus (*4.33,2).

Flament [*flamaⁿ*], Didier (4. I 1951), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1980 ja -pronks 1976 floretis (meesk.). Maailmameister 1978 (ind.).

Flanagan [*flänəgən*], John (9. I 1868 — 1938), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1900, 1904 ja 1908 vasaraheites (*49.73, *51.23 ja *51.92) ning -hõbe 1904 raskusheites (10.16).

Flatow [*-to:*], Alfred (1869—1945), Saksa võimleja. Olümpiakuld kangil (võistk.) ning rööbaspuil (ind. ja võistk.) ja -hõbe kangil (ind.) 1896.

Fleming, Peggy (27. VII 1948), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1968 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1966—68. Siirdus hiljem jäärevüüsse.

Foltán [*-a:n*], László (25. V 1953), Ungari aerutaja. Olümpiakuld 1980 kahekanuu 500 m-s. Maailmameister 1977, 1978 ja 1981.

Fomenko, Mihhail (19. IX 1948), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1974, 1975 ja 1977.

Foni [*fo:-*], Alfredo (20. I 1911), Itaalia jalgpallur. Olümpiakuld 1936. Maailmameister 1938.

Fonst, Ramón (31. VIII 1883 — 10. IX 1959), Kuuba vehkleja. Olümpiakuld 1900 epees (ind.) ning 1904 floretis (ind. ja meesk.) ja epees (ind.), -hõbe 1900 epees amatööride ja vehklemisõpetajate individuaalturniiril.

Forberger [*fo:r-*], Frank (5. III 1943), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1966 ja 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971.

Ford [*fo:ʳd*], Michelle (15. VII 1962), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 800 m vabaujumises (*8.28,90) ja -pronks 200 m liblikujumises (2.11,66) 1980. Maailmarekordid: 800 m vabaujumises 8.34,86 ja 8.31,30 (1978).

Foreman [*fo:ʳmən*], George (10. I 1949), USA poksija. Olümpiakuld 1968 raskekaalus. Elukutseliste maailmameister 1973—74 raskekaalus.

Formo [*furmo*], Ivar (24. VI 1951), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1976 50 km-s, -hõbe 1972 ja 1976 4×10 km teatesuusatamises ning -pronks 1972 15 km-s. Maailmameister 1976 50 km-s.

Fortuna, Wojciech (6. VIII 1952), Poola suusahüppaja. Olümpiakuld 1972 hüpetes 90 m mäelt. Maailmameister 1972.

Fosbury [*fozbəri*], Richard (Dick) (6. III 1947), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 kõrgushüppes (*2.24). Lõi uue, nn. flop-stiili (õhulend sooritatakse selg ees ja maandutakse turjale).

Fraser [*freizəʳ*], Dawn (4. IX 1937), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 100 m (**1.02,0) ja 4×100 m vabaujumises (**4.17,1) ning 1960 ja 1964 100 m vabaujumises (*1.01,2 ja *59,5), -hõbe 1956 400 m vabaujumi-

ses (5.02,5), 1960 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.45,9) ning 1960 ja 1964 4×100 m vabaujumises (4.11,3 ja 4.06,9). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.04,5, 1.03,3 (1956), 1.01,5, 1.01,4, 1.01,2 (1958), 1.00,2 (1960), 1.00,0, 59,9, 59,5 (1962), 58,9 (1964); 200 m 2.20,7 (1956), 2.17,7, 2.14,7 (1958), 2.11,6 (1960); 4×100 m 4.22,3, 4.19,7 (1956), 4.16,2 (1960).

Fraser [*freizə*r], Gretchen (11. II 1919), USA mäesuusataja. Olümpiakuld slaalomis ja -hõbe alpi kahevõistluses 1948. Maailmameister 1948 slaalomis.

Frazier [*freiziə*r], Joseph (Joe) (12. I 1944), USA poksija. Olümpiakuld 1964 raskekaalus. Elukutseliste maailmameister 1970—73 raskekaalus. Võitis 1971 ka Muhammad Ali.

Fredborg [*-bor*], Niels (28. X 1946), Taani jalgrattur. Olümpiakuld 1000 m-s paigaltstardist 1972 (1.06,44), -hõbe 1968 (1.04,61) ja -pronks 1976 (1.07,617). Maailmameister. 1967, 1968, 1970 ja 1972. Maailmarekordid trekisõidus: 200 m 10,35 ja 500 m 27,05 (mõlemad lendstardist 1973).

Frederick [*fredrik*], Karl (2. II 1881 — 1963), USA laskur. Olümpiakuld 1920 vabapüstolist laskmises (ind. ja meesk.) ning kiirlaskmises (meesk.).

Fredriksson, Gert (21. XI 1919), Rootsi aerutaja. Olümpiakuld 1948 ja 1956 ühesüsta 1000 ja 10 000 m-s, 1952 ühesüsta 1000 m-s ning 1960 kahesüsta 1000 m-s, -hõbe 1952 ühesüsta 10 000 m-s ja -pronks 1960 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1948 ja 1950 ühesüsta 1000 m-s ja ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1954 ühesüsta 500 ja 1000 m-s ning ühesüstade 4×500 m teatesõidus.

Freij, Gustaf (17. III 1922 — 4. VIII 1973), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1948, -hõbe 1952 ja -pronks 1960 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1953.

Frenkel, Peter (13. V 1939), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 20 km käimises 1972 (*1:26.42,4) ja -pronks 1976 (1:25.29,4). Maailmarekordid: 1:25.50,0 (1970), 1:25.19,4 (1972).

Frey [*frai*], Konrad (24. IV 1909 — 1974), Saksa võimleja. Olümpiakuld rööbaspuil, sanghobusel ja võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe kangil ning -pronks individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses 1936.

Frey Jensen [*frai*], Mogens (2. VII 1941), Taani jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus (4.22,44) ja -hõbe 4000 m individuaalses jälitussõidus (4.42,43) 1968. Maailmameister 1968 4000 m individuaalses jälitussõidus. Maailmarekordid trekisõidus: 5 km 6.01,6; 10 km 12.23,8; 20 km 25.00,5; tunnisõidus 47 513 m (kõik 1969).

Frigerio [*-džeri:o*], Ugo (16. IX 1901 — 1968), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 ja 1924 10 km (48.06,2 ja 47.49,0) ning 1920 3 km käimises (*13.14,2), -pronks 1932 50 km käimises (4:59.06,0).

Friman, Oskar (27. I 1893 — 19. X 1933), Soome maadleja. Olümpiakuld 1920 klassikalise maadluse kergekaalus ja 1924 I kergekeskkaalus. Maailmameister 1921 I kergekeskkaalus.

Frolov, Jevgeni (14. VI 1941), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1967); Moskva «Spartak». Olümpiahõbe 1964 I kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1963 ja 1965—69.

Frolova, Ljudmila (29. VII 1953), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Frolova, Nina (11. X 1948), NSV Liidu sõudja (roolija), teen. meistersportlane; Novgorodi «Spartak». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981. Euroopa meister 1970 roolijaga neljapaadil ning 1971 ja 1973 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1970, 1972, 1973, 1976 ja 1977 roolijaga neljapaadil ning 1971, 1973—75 ja 1978—81 kaheksapaadil.

Fuchs [*fuks*], Jenő (29. X 1882 — 5. IV 1954), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1908 ja 1912 (ind. ja meesk.) espadronis.

Fuchs [*fuks*], Ruth (14. XII 1946), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 ja 1976 odaviskes (*63.88 ja *65.94). Euroopa meister 1974 ja 1978. Maailmarekordid: 65.06 (1972), 66.10 (1973), 67.22 (1974), 69.12 (1976), 69.52 (1979), 69,96 (1980).

Furniss [*fə:rnis*], Bruce (27. V 1957), USA ujuja. Olümpiakuld 1976 200 m (**1.50,29) ja 4×200 m vabaujumises (**7.23,22, eelu. **7.30,33). Maailmameister 1975 4×100 m ja 1978 4×200 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 1.50,89, 1.50,32 (1975); 4×100 m 3.24,85 (1975); 4×200 m 7.30,54 (1975), 7.20,82 (1978).

Färber [*fer-*], Hans-Johann (20. IV 1947), Saksa FV sõudja. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1976 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1969 ja 1971.

Földi, Imre (8. V 1938), Ungari tõstja. Võtnud osa viiest olümpiamängudest. Olümpiakuld kärbeskaalus 1972 (**377,5 kg) ning -hõbe 1964 (355,0 kg) ja 1968 (*367,5 kg). Maailmameister 1965 ja 1972. Euroopa meister 1962, 1968, 1970 ja 1971 kärbeskaalus ning 1963 sulgkaalus. Püstitanud 20 maailmarekordit, neist on parimad kärbeskaalu surumises 125,0 kg (1969), kolmevõistluses 377,5 kg (1972) ja sulgkaalu surumises 137,5 kg (1972).

G

Gabetti, Pierino (22. V 1904), Itaalia tõstja. Olümpiakuld sulgkaalus 1924 (402,5 kg viievõistluses), -hõbe 1928 (282,5 kg). Maailmarekord: sulgkaalu rebimises 90,0 kg (1928).

Gaiardoni [*-dɔ:-*], Sante (29. VI 1939), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1960 1000 m-s paigaltstardist (**1.07,27) ja sprindisõidus. Maailmameister 1960 sprindisõidus. Maailmarekordid trekisõidus: 1000 m paigaltstardist 1.07,50; 200 m lendstardist 11,0 (mõlemad 1960). Elukutseliste maailmameister 1963 sprindisõidus.

Galimberti, Carlo (2. VIII 1894 — 1939), Itaalia tõstja. Olümpiakuld kergekeskkaalus 1924 (492,5 kg viievõistluses), -hõbe 1928 (332,5 kg) ja 1932 (340,0 kg). Maailmarekordid: kergekeskkaalu rebimises 95,0 kg, tõukamises 127,5 kg ja kolmevõistluses 320,0 kg (kõik 1924).

Galitzen [*gälitsən*], Michael (Mickey) (6. IX 1909 — 1959), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1932 hoolauahüpetes, -hõbe 1928 hoolaua- ja 1932 tornihüpetes ning -pronks 1928 tornihüpetes.

Galkov, Vitali (26. V 1939), NSV Liidu aerutaja; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1968 ühekanuu 1000 m-s. NSV Liidu meister 1963—69 ühekanuude 4×500 m teatesõidus ja 1966 kahekanuu 1000 m-s.

Galuška, Vera vt. Dujunova-Galuška, V.

Gamba, Ezio (2. XII 1958), Itaalia džuudomaadleja. Olümpiakuld 1980 kergekaalus.

Gammoudi [*-mu-*] (õieti Gammoudi Tlili), Mohammed (11. II 1938), Tuneesia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 5000 m jooksus (14.05,0), -hõbe 1964 10 000 m (28.24,8) ja 1972 5000 m jooksus (13.27,4) ning -pronks 1968 10 000 m jooksus (29.34,2).

Ganženko-Lantratova, Vera (11. V 1947), NSV Liidu võrkpallur; Bakuu «Nefttši». Olümpiakuld 1968. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967.

Gaptšenko, Emma (24. II 1938), NSV Liidu vibulaskur, teen. meistersportlane (1971); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1972 harjutuses FITA 2 (2403). Maailmameister 1971 (ind.), 1969 ja 1973 (naisk.), Euroopa meister 1970, 1972 ja 1974 (naisk.). Maailmarekordid: 50 m 311, harjutuses FITA 1 1235 (mõlemad 1973).

Garanin, Ivan (1. VIII 1945), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1976); Rudnõi «Jenbek». Olümpiapronks 1976 30 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1975 30 km-s, 1971 ja 1975 50 km-s ning 1972, 1974, 1975 ja 1977 70 km-s.

Garbuzov, Gennadi (5. X 1930), NSV Liidu poksija; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1952 kukkkaalus. NSV Liidu meister 1951.

Gardžev, Prodan (8. IV 1936), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1964

ja -pronks 1968 vabamaadluse I keskkaalus. Maailmameister 1963 ja 1966.

Garonskis, Artūrs (25. V 1957), NSV Liidu sõudja; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Garrett [*gärət*], Robert (24. VI 1875 — 25. IV 1961), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 kuulitõukes (*11.22) ja kettaheites (*29.15), -hõbe 1896 kaugushüppes (6.18) ja 1900 köieveos, -pronks 1896 kõrgushüppes (1.65) ning 1900 kuulitõukes (12.37) ja paigalt kolmikhüppes (9.50).

Garrison [*gärisən*], John (13. II 1909), USA jäähokimängija. Olümpiahõbe 1932 ja -pronks 1936. Maailmameister 1933.

Gasparella, Valentino (30. VI 1935), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1956 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (*4.37,4) ja -pronks 1960 sprindisõidus. Maailmameister 1958 ja 1959 sprindisõidus. Maailmarekord trekisõidus: 500 m lendstardist 29,8 (1955).

Gassan-Džalalov, Anušavan (23. IV 1947), NSV Liidu sõudja; Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1976 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1974 ja 1975 roolijata ning 1971 roolijaga neljapaadil.

Gassi, Valeri (22. IV 1949), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Krasnodari «Burevestnik». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1973.

Gazov, Aleksandr (17. VI 1947), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1976); Minsk, relvajõud. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1980 metssealaskmises (**579 ja 587). Maailmameister 1973 ja 1974 (meesk.) ning 1979 (ind. ja meesk.), Euroopa meister 1973, 1977, 1978 ja 1981 (meesk.), NSV Liidu meister 1976 (ind.) ja 1978 (meesk.). Maailmarekordid: vahelduva kiirusega liikuvasse märki laskmises 387 (ind., 1979) ja 1533 (meesk., 1979).

Gazzajev, Valeri (7. VIII 1954), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1980.

Gauder, Hartwig (10. XI 1954), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 50 km käimises (*3:49,24,0).

Gaudin [*godɛ̃*], Lucien (27. IX 1886 — 23. IX 1934), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1924 (meesk.) ning 1928 (ind.) floretis ja epees, -hõbe 1920 ja 1928 floretis (meesk.). Euroopa meister 1921 epees (ind.).

Gaudini [*-di:-*], Giulio (28. IX 1904 — 6. I 1948), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1928 (meesk.) ja 1936 (ind. ja meesk.) floretis, -hõbe 1932 floretis (meesk.) ning espadronis (ind. ja meesk.) ja 1936 espadronis (meesk.), -pronks 1928 ja 1932 floretis (ind.). Maailmameister 1938 espadronis (meesk.). Euroopa meister 1930, 1934 (ind.), 1929—31, 1934 ja 1935 (meesk.) floretis.

Gavrilenko, Jevgeni (5. IV 1951), NSV Liidu kergejõustiklane; Gomeli «Dünamo». Olümpiapronks 1976 400 m tõkkejooksus (49,45). NSV Liidu meister 1972 ja 1974—76.

Gavrilov, Juri (3. V 1953), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Gavrilov, Valentin (26. VII 1946), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1968 kõrgushüppes (2.20). Euroopa meister 1969, NSV Liidu meister 1967 ja 1969.

Gedó [*gɛ̈do:*], György (23. IV 1949), Ungari poksija. Olümpiakuld 1972 helveskaalus. Euroopa meister 1969 ja 1971.

Geesink [*he:-*], Antonius (Anton) (6. IV 1934), Hollandi džuudomaadleja. Olümpiakuld 1964 absoluutses kategoorias. Maailmameister 1961 ja 1964 absoluutses kategoorias ning 1965 raskekaalus. Euroopa meister 1952 1. *dan*-klassis, 1953, 1954, 1957—64 ja 1967 absoluutses kategoorias, 1955 3. *dan*-klassis, 1957 ja 1958 4. *dan*-klassis, 1959—61 raskekaalus, 1962—64 absoluutses kategoorias üle 80 kg ning 1953, 1960 ja 1961 meeskondlikult.

Geijssen, Carolina (Carry) (11. I 1947), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1000 m-s (*1.32,6) ja -hõbe 1500 m-s (2.22,7) 1968.

Geištor, Leonid (15. X 1936), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1960); Gomeli «Vodnik». Olümpiakuld 1960 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1963 ning Euroopa meister 1961 ja 1963 kahekanuu 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1961—63 kahekanuu 1000 m-s ja 1959—63 10 000 m-s.

Gemuseus [*ʒemusə̃*], Alphonse (8. V 1898), Šveitsi ratsutaja. Olümpiakuld (ind.) ja -hõbe (võistk.) 1924 takistussõidus.

Genaro [*dʒinə̃ərə*], Frank (26. VIII 1901 — 27. XII 1966), USA poksija. Olümpiakuld 1920 kärbeskaalus. Elukutseliste maailmameister 1928—29 ja 1929—31.

Genter [*dʒentə^r*], Steven (4. I 1951), USA ujuja. Olümpiakuld 4×200 m vabaujumises (**7.35,78) ning -hõbe 200 m (1.53,73) ja 400 m vabaujumises (4.01,94) 1972. Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 7.45,8 (1971).

Gentle [*dʒentl*], Randhir Singh (22. IX 1922), India maahokimängija. Olümpiakuld 1948, 1952 ja 1956.

George [*džo:^rdž*], Peter (Pete) (29. VI 1929), USA tõstja. Olümpiakuld kergekeskkaalus 1952 (*400,0 kg), -hõbe 1948 (382,5 kg) ja 1956 (412,5 kg). Maailmameister 1947 ja 1953 kergekaalus ning 1951, 1954 ja 1955 kergekeskkaalus. Maailmarekordid: kergekaalu kolmevõistluses 370,0 kg (1953); kergekeskkaalu tõukamises 164,5 kg (1950); keskkaalu rebimises 137,5 kg ja tõukamises 176,0 kg (mõlemad 1956).

Gerevich [*gärəvitš*], Aladár (16. III 1910), Ungari vehkleja. Võtnud osa kuutest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1932, 1936, 1952, 1956, 1960 (meesk.) ja 1948 (ind. ja meesk.) ning -hõbe 1952 (ind.) espadronis, -pronks 1936 (ind.) espadronis ja 1952 (meesk.) floretis. 9-kordne maailmameister (ind. ja meesk. 1937, 1951, 1953—55, 1957 ja 1958) ning 5-kordne Euroopa meister (ind. ja meesk. 1931 ja 1933—35) espadronis. Tema abikaasa Erna Bogáthy-Bogen (31. XII 1906) võitis 1932 olümpiapronksmedali floretis (ind.). Tema poeg Pál G. (10. VIII 1948) võitis olümpiapronksmedali 1972 ja 1980 espadronis (meesk.); maailmameister 1977 (ind.), 1973, 1978 ja 1981 (meesk.).

Gerhardt [*-rt*], Hans-Jürgen (5. IX 1954), Saksa DV bobisõitja. Olümpiakuld nelja- ja -hõbe kahebobil 1980. Maailmameister 1977 ja 1980 nelja- ning 1981 kahe- ja neljabobil. Euroopa meister 1979 kahe- ja nelja- ning 1981 neljabobil.

Germeshausen [*-zen*], Bernhard (21. VIII 1951), Saksa DV bobisõitja. Olümpiakuld 1976 kahe- ning 1976 ja 1980 neljabobil, -hõbe 1980 kahebobil. Maailmameister 1976 kahe-, 1976, 1977 ja 1980 nelja- ning 1981 kahe- ja neljabobil. Euroopa meister 1979 kahe- ja nelja- ning 1981 neljabobil.

Geschke [*geške*], Jürgen (7. VII 1943), Saksa DV jalgrattur. Olümpiahõbe 1972 tandemisõidus ja -pronks 1976 sprindisõidus. Maailmameister 1969 ja 1971 tandemining 1977 sprindisõidus.

Geweniger [*-e:n-*], Ute (24. II 1964), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1980 100 m rinnuliujumises (1.10,22; eelu. **1.10,11) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.06,67). Euroopa meister 1981 100 ja 200 m rinnuli-, 100 m liblik- ja 200 m kompleksujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid: 100 m rinnuliujumises 1.10,20 (1980), 1.09,52, 1.09,39 ja 1.08,60 (1981); 200 m kompleksujumises 2.11,73 (1981).

Giljazova, Nailja (2. I 1953), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1976); Kaasani «Dünamo». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 floretis (naisk.). Maailmameister 1974, 1975, 1977—79 ja 1981 (naisk.), NSV Liidu meister 1979 (ind.).

Gillan [*gilən*], James (11. X 1885—1981), Suurbritannia sõudja. Olümpiakuld 1908 roolijata neljapaadil ja 1912 kaheksapaadil.

Gilmore [*gilmo:^r*], William (16. II 1895 — 5. XII 1969), USA sõudja. Olümpiakuld 1932 paarisaerulisel kahepaadil ja -hõbe 1924 ühepaadil.

Gissen, Leonid (28. VI 1931), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55, NSV Liidu meister 1952—54 ja 1956. Üleliidulise Kehakultuuri TUI laboratooriumijuhataja. Meditsiinidoktor.

Glass, Bernhard (6. XI 1957), Saksa DV kelgutaja. Olümpiavõitja ja maailmameister 1980 ühekelgul.

Glubokova, Lidia (17. IX 1953), NSV Liidu maahokimängija; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Glušťšenko, Tatjana (12. VII 1956), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1974—79.

Gnauck [*-uk*], Maxi (10. X 1964), Saksa DV võimleja. Olümpiakuld eri kõrgusega rööbaspuil, -hõbe individuaalses mitmevõistluses ning -pronks võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses 1980. Maailmameister 1979 eri kõrgusega rööbaspuil. Euroopa meister 1981 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses, poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil.

Gogoladze, Leri (1. IV 1938), NSV Liidu veepallur; Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1960.

Goihman, Boriss (28. IV 1919), NSV Liidu veepallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1955), NSV Liidu teen. treener (1967); Moskva KM KSK. Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956. NSV Liidu meister 1945, 1946, 1948, 1951, 1952, 1954, 1956 ja 1959.

Goišťšik, Tatjana (6. VII 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Irkutski «Trud». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.20,2).

Goitschel [*guatšel*], Christine (9. VI 1944), Prantsuse mäesuusataja. Olümpiakuld slaalomis ja -hõbe suurslaalomis 1964. Maailmameister 1964 slaalomis.

Goitschel [*guatšel*], Marielle (28. IX 1945), Prantsuse mäesuusataja, eelmise õde. Olümpiakuld 1964 suurslaalomis ja 1968 slaalomis ning -hõbe 1964 slaalomis. Maailmameister 1962 alpi kolmevõistluses, 1964 ja 1966 suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses ning 1968 slaalomis. Esinenud filmis.

Golikov, Aleksandr (26. XI 1952), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978 ja 1979.

Golikov, Vladimir (10. VI 1954), NSV Liidu jäähokimängija, eelmise vend, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981.

Golonka, Jozef (6. I 1938), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1964.

Golovanov, Oleg (17. XII 1934), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1979); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1960 roolijata kahepaadil. NSV Liidu meister 1959—63.

Golovanov, Vladimir (29. XI 1938), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1964); Habarovsk, relvajõud. Olümpiakuld 1964 poolraskekaalus (**487,5 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1964. NSV Liidu meister 1964 poolraske- ja 1969 raskekaalus. Püstitanud 5 maailmarekordit poolraskekaalu surumises, neist on parim 171,5 kg (1968).

Golubnitšaja, Maria (24. II 1924), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Iskra». Olümpiahõbe 1952 80 m tõkkejooksus (11,1). Euroopa meister 1954, NSV Liidu meister 1952—54. Maailmarekord: 10,9 (1954).

Golubnitši, Vladimir (2. VI 1936), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960); Sumõ «Spartak». Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 20 km käimises 1960 ja 1968 (1:34.07,2 ja 1:33.58,4), -hõbe 1972 (1:26.55,2) ja -pronks 1964 (1:31.59,4). Euroopa meister 1974, NSV Liidu meister 1960, 1964, 1965, 1968, 1972 ja 1974. Maailmarekordid: 1:30.02,8 (1955), 1:27.05,0 (1958).

Gómez [*gomes*], José (28. I 1959), Kuuba poksija. Olümpiakuld 1980 II keskkaalus. Maailmameister 1978.

Gonobobleva, Tatjana (19. I 1948), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1972); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1972. Euroopa meister 1971.

Gontšarenko, Oleg (18. VIII 1931), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956 5000 ja 10 000 m-s (7.57,5 ja 16.42,3). Maailmameister 1953, 1956 ja 1958, Euroopa meister 1957 ja 1958, NSV Liidu meister 1956 ja 1958. Lenini orden 1957.

Gontšarov, Aleksandr (27. III 1959), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980, NSV Liidu meister 1977—79.

Goodell [*gudel*], Brian (2. IV 1959), USA ujuja. Olümpiakuld 1976 400 ja 1500 m vabaujumises (**3.51,93 ja **15.02,40). Maailmarekordid vabaujumises: 400 m 3.53,08 (1976), 3.51,56 (1977); 1500 m 15.06,66 (1976).

Goodhew [*gudhju:*], Duncan (27. V 1957), Suurbritannia ujuja. Olümpiakuld 100 m rinnuliujumises (1.03,34) ja -pronks 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.47,71) 1980.

Goodwin [*gudwin*], Leo (Budd) (13. XI 1883 — 1957), USA ujuja, veepallur ja vettehüppaja. Olümpiakuld 1904 4×50 jardi teateujumises (2.04,6) ja veepallis ning -pronks 1904 kaugusvettehüpetes ja 1908 4×200 m vabaujumises (11.02,8).

Gopova, Nina vt. Trofimova-Gopova, N.

Gorbatšov, Nikolai (15. V 1948), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Rogatšovi «Spartak». Olümpiakuld 1972 kahesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1974 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1970 ja 1972 kahesüsta 1000 m-s ning 1975 10 000 m-s, 1971, 1973 ja 1974 neljasüsta 1000 m-s ning 1968, 1974 ja 1975 10 000 m-s.

Gorbjatkova, Nelli (25. VI 1958 — VIII 1981), NSV Liidu maahokimängija; Andižani «Andižanka». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Gordien [*-di:n*], Fortune (9. IX 1922), USA kergejõustiklane. Olümpiahõbe kettaheites 1956 (54.81) ja -pronks 1948 (50.77). Maailmarekordid: 56.46, 56.97 (1949), 58.10 ja 59.28 (1953).

Gordon-Watson [*go:rdən uotsən*], Mary (3. IV 1948), Suurbritannia ratsutaja. Olümpiakuld 1972 (võistk.) kolmevõistluses. Maailmameister 1970 (ind. ja võistk.), Euroopa meister 1969 (ind. ja võistk.) ning 1971 (võistk.).

Gorelik, Aleksandr (9. VIII 1945), NSV Liidu iluuisutaja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 paarissõidus koos Tatjana Žukiga.

Gorjajev, Vladimir (19. V 1939), NSV Liidu kergejõustiklane; teen. meistersportlane (1968); Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 kolmikhüppes (16.63). NSV Liidu meister 1962 ja 1963.

Gorohhova, Galina (31. VIII 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960, 1968 ja 1972 (naisk.), -hõbe 1964 (naisk.) ja -pronks 1972 (ind.) floretis. Maailmameister 1958, 1961, 1963, 1966, 1971 (naisk.), 1965 ja 1970 (ind. ja naisk.), NSV Liidu meister 1960, 1961, 1963, 1965, 1966 ja 1970 (ind.). Ajalookandidaat (1973).

Gorohhovskaja, Maria (17. X 1921), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Harkovi «Stroitel». Olümpiakuld individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning -hõbe vabaharjutuses, poomil, eri kõrgusega rööbaspuil, toenghüppes ja rühmvõimlemises 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1951 ja 1952 individuaalses mitmevõistluses, 1953 rööbaspuil, 1951 vabaharjutuses, 1948 poomil, 1949 ja 1950 kangil ning 1954 rõngail.

Gorškov, Aleksandr (8. X 1946), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1976 jäätantsus koos Ljudmila Pahhomovaga. Maailmameister 1970—1974 ja 1976, Euroopa meister 1970, 1971 ja 1973—76, NSV Liidu meister 1969—71 ja 1973—75.

Gorškakova, Jelena (17. V 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1964); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1952 ja 1964 odaviskes (49.76 ja 57.06, kv. **62.40). NSV Liidu meister 1963 ja 1965.

Gozzi [*gotsi*], Giovanni (18. X 1902), Itaalia maadleja. Olümpiakuld 1932 klassikalise maadluse kergekaalus ja -pronks 1928 sulgkaalus. Euroopa meister 1927 sulgkaalus.

Gould [*gu:ld*], Shane (23. XI 1956), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 200 ja 400 m vabaujumises (**2.03,56 ja **4.19,04) ning 200 m kompleksujumises (**2.23,07), -hõbe 800 m (8.56,39) ja -pronks 100 m vabaujumises (59,06) 1972. Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 58,9 (1971), 58,5 (1972); 200 m 2.06,5, 2.05,8 (1971); 400 m 4.21,2 (1971); 800 m 8.58,1 (1971); 1500 m 17.00,6 (1971), 16.56,9 (1973). Maailma parim naissportlane 1971 ja 1972.

Grabovski, Igor (2. IX 1941), NSV Liidu veepallur; Moskva «Trud». Olümpiapronks 1964. Euroopa meister 1966.

Grafström [*gra:f-*], Gillis (7. VI 1893 — 14. IV 1938), Rootsi iluuisutaja. Olümpiakuld 1920, 1924 ja 1928 ning -hõbe 1932 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1922, 1924 ja 1929.

Grahn [*gra:n*], Dieter (20. III 1944), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1966 ja 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971.

Grafš, Rafael (6. VIII 1932), NSV Liidu kiiruisutaja; 1956 Sverdlovsk, relvajõud, 1960 ja 1964 Moskva oblasti «Spartak». Olümpiahõbe 1956 ja -pronks 1960 500 m-s (40,8 ja 40,4).

Gray [*grei*], Clifford (29. I 1892), USA bobisõitja. Olümpiakuld 1928 viie- ja 1932 neljabobil. Maailmameister 1928 viie- ning 1932 neljabobil.

Grebennikov, Vladimir (22. VIII 1932), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1960, NSV Liidu meister 1957.

Greene [*gri:n*], Nancy (11. V 1943), Kanada mäesuusataja. Olümpiakuld suurslaalomis ja -hõbe slaalomis 1968. Maailmameister 1968 suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses. Maailma karika võitja 1967 ja 1968.

Grigorjev, Oleg (25. XII 1937), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1960); 1960 Moskva «Tööjõureservid», 1964 Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1960 kukk-kaalus. Euroopa meister 1957, 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1958, 1962—65 ja 1967.

Grigorovski, Juri (28. III 1939), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1968); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 ja 1968. NSV Liidu meister 1958—61, 1963, 1968 ja 1969.

Grišin, Anatoli (8. VII 1939), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 ja Euroopa meister 1967 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1962 ja 1964 kahesüsta 1000 m-s ning 1962 10 000 m-s, 1962, 1964, 1966 ja 1967 neljasüsta 1000 m-s ning 1960—63, 1965—67 ja 1973 10 000 m-s.

Grišin, Boriss (4. I 1938), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1968), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1964. Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1958—62 ja 1967—69.

Grišin, Jevgeni (23. III 1931), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1952), NSV Liidu teen. treener (1973); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1956 ja 1960 500 m-s (**40,2 ja 40,2) ja 1500 m-s (**2.08,6 ja 2.10,4) ning -hõbe 1964 500 m-s (40,6). Euroopa meister 1956. Maailmarekordid: 500 m-s 39,6 ja 39,5 (1963); 1000 m-s 1.22,8 (1955); 1500 m-s 2.09,8 (1955). Lenini orden 1960.

Grišin, Jevgeni (1. X 1959), NSV Liidu veepallur, Boriss G-i poeg, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980.

Grišštšenkova, Alla (27. VIII 1961), NSV Liidu ujuja; Tšeljabinski «Trud». Olümpiapronks 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.13,61). NSV Liidu meister 1978 ja 1979 100 ja 200 m liblikujumises.

Grivennikov, Igor (11. VII 1952), NSV Liidu ujuja; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 4×100 m (3.29,72) ja -pronks 4×200 m vabaujumises (7.45,76) 1972. NSV Liidu meister 1970—72 100 m seliliujumises, 1972 200 m vabaujumises, 1973 ja 1975 4×100 m vabaujumises ning 1973 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Groddeck [*grodek*], Karl-Heinrich von (19. VII 1936), Saksa FV sõudja. Olümpiakuld 1960 kaheksapaadil ning -hõbe 1956 roolijaga kahepaadil ja 1964 kaheksapaadil. Maailmameister 1962 kaheksapaadil. Euroopa meister 1956 ja 1957 roolijaga kahepaadil ning 1959, 1963 ja 1964 kaheksapaadil.

Gromak, Juri (26. III 1948), NSV Liidu ujuja; Lvovi «Dünamo». Olümpiapronks 1968 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.00,7). Euroopa meister 1966 200 m ning NSV Liidu meister 1967 100 ja 200 m seliliujumises.

Gromova, Ljudmila (11. IV 1942), NSV Liidu võimleja; Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 võistkondlikus mitmevõistluses.

Grønningen [*grø-*], Harald (9. X 1934), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 15 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1960 4×10 km-s ja 1964 15 ning 30 km-s. Maailmameister 1966 ja 1968 4×10 km-s ning 1968 15 km-s.

Grønvold [*grø:nvol*], Roar (19. III 1946), Norra kiiruisutaja. Olümpiahõbe 1972 1500 m-s (2.04,26) ja 5000 m-s (7.28,18).

Gros, Piero (30. X 1954), Itaalia mäesuusataja. Olümpiakuld 1976 slaalomis. Maailmameister 1976 slaalomis. Maailma karika võitja 1974.

Grošev, Jevgeni (3. IV 1937), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1959 ja 1960, NSV Liidu meister 1957.

Grozdova, Svetlana (29. I 1959), NSV Liidu võimleja; Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiakuld 1976 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1974 poomil ja 1976 individuaalses mitmevõistluses.

Grøttumsbråten [*grøttumsbro:ten*], Johan (24. II 1899 — 1942), Norra murdmaasuusataja ja kahevõistleja. Olümpiakuld 1928 18 km-s ja kahevõistluses ning 1932 kahevõistluses, -hõbe 1924 18 km-s, -pronks 1924 50 km-s ning kahevõistluses. Maailmameister 1926 kahevõistluses, 1928 ja 1931 18 km-s ja kahevõistluses ning 1932 kahevõistluses. 10-kordne Holmenkolleni suusamängude võitja (1923—31).

Grudzień, Józef (1. IV 1939), Poola poksija. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1968 kergekaalus. Euroopa meister 1967.

Grujčeva, Stojanka vt. Kubatova-Grujčeva, S.

Grut [*grü:t*], William (Wille) (17. IX 1914), Rootsi viievõistleja. Olümpiakuld 1948 (ind.). 2. koht 1948. a. taliolümpiamängudel näitalana kavas olnud talvises viievõistluses. Tulnud Põhjamaade meistriks ujumises. Rahvusvahelise Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liidu peasekretär.

Grönberg [*grö:nbärj*], Axel (9. V 1918), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 klassikalise maadluse I keskkaalus. Maailmameister 1950.

Guillemot [*gijmo*], Joseph (1. X 1899 — 9. III 1975), Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld 5000 m (14.55,6) ja -hõbe 10 000 m jooksus (31.47,2) 1920.

Gulbin-[Engel-]Krämer [*kre:mer*], Ingrid (29. VII 1943), Saksa DV vettehüppaja. Olümpiakuld 1960 hoolaua- ja torni- ning 1964 hoolauahüpetes, -hõbe 1964 tornihüpetes. Euroopa meister 1962 hoolaua- ja tornihüpetes.

Guljajev, Vadim (5. II 1941), NSV Liidu veepallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1970); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968. Euroopa meister 1966 ja 1970, NSV Liidu meister 1964—67, 1970, 1971 ja 1975.

Gummel-Helmbold [*-lt*], Margitta (29. VI 1941), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes

1968 (**19.61) ja -hõbe 1972 (20.22). Maailmarekordid: 18.87, 19.07 (1968), 20.10 (1969).

Gunba, Saida (30. VIII 1959), NSV Liidu kergejõustiklane; Tbilisi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1980 odaviskes (67.76). NSV Liidu meister 1978 ja 1979.

Gundarṭsev, Vladimir (13. XII 1944), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1968); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 4×7,5 km teatesuusatamises ja -pronks 20 km-s 1968. Maailmameister 1968 ja 1969 ning NSV Liidu meister 1966 ja 1967 4×7,5 km-s.

Gurẹjeva, Ljudmila (12.? II 1943), NSV Liidu võrkpallur; Odessa «Burevestnik». Olümpiahõbe 1964. NSV Liidu meister 1961, 1965—68 ja 1974.

Gurẹvitš, Boriss (23. III 1931), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Iskra». Olümpiakuld 1952 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1953 ja 1958. NSV Liidu meister 1950 helves- ja 1955 kärbeskaalus.

Gurẹvitš, Boriss (23. II 1937), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1967); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1968 vabamaadluse I keskkaalus. Maailmameister 1967 I keskkaalus ja 1969 poolraskekaalus. Euroopa meister 1967 I keskkaalus ja 1970 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1957, 1958 ja 1961 poolraskekaalus ning 1965—67 I keskkaalus.

Gurjeva, Jelena (29. XI 1958), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1980.

Gurõšev, Aleksei (14. III 1925), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1957.

Gussakov, Nikolai (14. V 1934), NSV Liidu suusataja (kahevõistleja); Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1960. NSV Liidu meister 1958.

Gussakova, Maria (6. II 1931), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1960); Leningradi «Spartak». Olümpiakuld 10 km-s ja -hõbe 3×5 km teatesuusatamises 1960, -pronks 10 km-s 1964. Maailmameister 1960 10 km-s ja 1962 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1961 5 km-s, 1960 ja 1961 10 km-s ning 1958, 1962 ja 1966 4×5 km-s.

Gussev, Aleksandr (21. I 1947), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1973); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1973 ja 1974, NSV Liidu meister 1970—73, 1975 ja 1977.

Gussev, Aleksandr (21. II 1955), NSV Liidu maahokimängija; Sverdlovski ASK. Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1980.

Gusseva, Klara vt. Nesterova-Gusseva, K.

Gustafsson [*gü-*], Toini (17. I 1938), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 5 ja 10 km-s ning -hõbe 1964 ja 1968 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1968 5 ja 10 km-s.

Guštšin, Aleksei (5. I 1922), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1960); Moskva ALMAVÜ. Olümpiakuld 1960 vabapüstolist laskmises (*560). Maailmameister 1958 ja 1962 (meesk.), Euroopa meister 1959 (meesk.), NSV Liidu meister 1961.

Guštšin, Eduard (5. I 1940), NSV Liidu kergejõustiklane, NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva oblasti «Trud». Olümpiapronks 1968 kuulitõukes (20.09). NSV Liidu meister 1968 ja 1970.

Guzẹnko, Olga (17. VII 1956), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Gvahharia, Nodar (16. IV 1932), NSV Liidu veepallur; Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1955.

Gvantseladze, David (28. III 1937), NSV Liidu maadleja; Tbilisi «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1960 I kergekeskkaalus ning 1962 ja 1964—66 kergekaalus.

Gärderud [*jä:rderü:d*], Anders (28. VIII 1946), Rootsi kergejõustiklane, Olümpiakuld 1976 3000 m takistusjooksus (**8.08,02). Maailmarekordid: 8.20,8 (1972), 8.10,4 ja 8.09,8 (1975).

Göhr-Oelsner [*gö:r öl-*], Marlies (21. III 1958), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja 1980 4×100 m teatejooksus (*42,55 ja **41,60) ja -hõbe 1980 100 m jooksus (11,07). Euroopa meister 1978 100 m-s. Maailmarekordid: 100 m jooksus 10,88 (1977); 4×100 m teatejooksus 42,50 (1976), 42,27 (1978), 42,10, 42,09 (1979), 42,09 ja 41,85 (1980); 4×200 m teatejooksus 1.32,40 (1976) ja 1.28,15 (1980).

Günther [*-ter*], Dettlef (27. VIII 1954), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1976 ühekelgul. Maailmameister 1976 ja 1979, Euroopa meister 1975.

Güttinger, August (10. VII 1892 — 1970), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld 1924 rööbaspuil ja 1928 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1924 võistkondlikus mitmevõistluses ja kõlelronimises.

Gyarmati [*dja-*], Dezső (23. X 1927), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1952, 1956 ja 1964, -hõbe 1948 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1954 ja 1962. 1973. a-st Ungari veepalli koondmeeskonna vanemtreener. Tema abikaasa Éva Székely (3. IV 1927) võitis 1952 olümpiakuldmedali ja 1956 -hõbemedali 200 m rinnuliujumises (*2.51,7 ja 2.54,8). Nende tütar Andrea G. (15. V 1954) võitis 1972 olümpiahõbemedali 100 m seliliujumises ja -pronksmedali 100 m liblikujumises (1.06,26 ja 1.03,73); Euroopa meister 1970 100 m liblik- ja 200 m seliliujumises.

H

Haas, Christl (19. IX 1943), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1968 kiirlaskumises. Maailmameister 1962 ja 1964. Süütas 1976 Innsbruckis olümpiatule.

Haas, Hans (17. X 1906 — 14. V 1973), Austria tõstja. Olümpiakuld kergekaalus 1928 (*322,5 kg), -hõbe 1932 (307,5 kg). Euroopa meister 1930 ja 1931. Maailmarekordid: kergekaalu rebimises 105,0 kg (1931) ja tõukamises 128,5 kg (1927).

Haase [*-ze*], Helga (9. VI 1934), Saksa DV kiiruisutaja. Olümpiakuld 500 m-s (*45,9) ja -hõbe 1000 m-s (1.34,3) 1960. Maailmarekord mitmevõistluses: 202,834 (1960).

Habareli, Šota (26. XII 1958), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1980); Tbilisi, relvajõud. Olümpiakuld 1980 kergekeskkaalus.

Habarov, Bruno (30. IV 1939), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1968); Riia «Daugava». Olümpiapronks 1960 epees (ind. ja meesk.). Maailmameister 1959 (ind.) ja 1961 (meesk.), NSV Liidu meister 1958 ja 1960 (ind.).

Habibi, Emamali (13. IV 1931), Iraani maadleja. Olümpiakuld 1956 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1959, 1961 ja 1962.

Habutdinov, Ravil (3. III 1928), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1957); Novosibirsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1956 kergekaalus (372,5 kg). Euroopa ja NSV Liidu meister 1957. Püstitanud 5 maailmarekordit.

Hagen [*ha:-*], Oddbjørn (3. II 1908), Norra murdmaasuusataja ja kahevõistleja. Olümpiakuld 1936 kahevõistluses ning -hõbe 18 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1934—36 kahevõistluses. 5-kordne Holmenkolleni suusamängude võitja (1932—36).

Hahn [*ha:n*], Archibald (Archie) (14. IX 1880 — 21. I 1955), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1904 60 m (7,0), 100 m (11,0) ja 200 m jooksus (*21,6).

Hahn [*ha:n*], Norbert (6. I 1954), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kahekelgul. Maailmameister 1976, 1977 ja 1980, Euroopa meister 1973, 1975, 1978 ja 1980.

Hahn-Scheiblich [*ha:n šaiplih*], Christine (31. XII 1954), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ühepaadil. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1978.

Hajós [*-o:š*], Alfréd, õieti Alfred

Guttmann (1. II 1878 — 12. XI 1955), Ungari ujuja. Olümpiakuld 1896 100 ja 1200 m vabaujumises (*1.22,2 ja 18.22,2). Tuntud ka arhitektina. Sai 1924 hõbemedali staadionikavandi eest. Kuulunud Ungari jalgpallikoondisse.

Hakulinen [*hagu-*], Veikko (4. I 1925), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1952 50 km-s, 1956 30 km-s ja 1960 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1956 50 km-s ja 4×10 km-s ning 1960 50 km-s, -pronks 1960 15 km-s. Maailmameister 1952 50 km-s, 1954 15 km-s ja 4×10 km-s, 1956 30 km-s, 1958 15 km-s ja 1960 4×10 km-s. Võistelnud ka laskesuusatamises ja suunistuses.

Halassy [*-ššі*], Olivér (31. VII 1909 — 10. IX 1946), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1932 ja 1936 ning -hõbe 1928. Euroopa meister 1931, 1934 ja 1938.

Haldorson [*ho:ldəʳsən*], Burdette (12. I 1934), USA korvpallur. Olümpiakuld 1956 ja 1960.

Haljand, Tõnu (1. VII 1945 Tallinn), Eesti NSV suusahüppaja ja kahevõistleja, suurmeister (1967); Tallinna «Dünamo». 1968. a. taliolümpiamängudel kahevõistluses 12. koht. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1973, hõbemedal 1970 ja pronksmedal 1966 kahevõistluses. Eesti NSV meister 1966 ja 1973 suusahüpetes ning 1965, 1966, 1968 1969 ja 1972 kahevõistluses. Treener Elvas.

Hall [*ho:l*], Kaye (15. V 1951), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises (**1.06,2) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.28,3) ning -pronks 200 m seliliujumises (2.28,9) 1968.

Hall, Lars (30. IV 1927), Rootsi viievõistleja. Olümpiakuld 1952 ja 1956 (ind.) ning -hõbe 1952 (meesk.). On ainsana võitnud moodsas viievõistluses individuaalkuldmedali kahtedel olümpiamängudel. Maailmameister 1950, 1951 (ind. ja meesk.), 1949 ja 1953 (meesk.).

Halmay [*-mai*], Zoltán (18. VI 1881 — 20. V 1956), Ungari ujuja. Olümpiakuld 1904 50 ja 100 jardi vabaujumises (28,0 ja 1.02,8), -hõbe 1900 200 ja 4000 m (2.31,4 ja 1:08.55,4) ning 1908 100 m (1.06,2) ja 4×200 m vabaujumises (10.59,0), -pronks 1900 1000 m vabaujumises (15.16,4). Maailmarekord: 100 m-s 1.05,8 (1905).

Ham, Alina (16. I 1959), NSV Liidu maahokimängija; Andižani «Andižanka». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Hamill [*hämil*], Dorothy (26. VII 1956), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1976 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1976.

Hammerl [*-ärl*], László (15. II 1942), Ungari laskur. Olümpiakuld 1964 väikepüssist lamades laskmises (**597), -hõbe 1968 (**598) ja -pronks 1964 väikepüssi standardharjutuses (1151).

Hansen, Alf (13. VII 1948) ja Frank (4. VIII 1945), Norra sõudjad (vennad). Mõlemal 1976 olümpiakuld ning Frank H-1 1972 -hõbe paarisaerulisel kahepaadil. Maailmameistrid 1975, 1978 ja 1979.

Hansen, Erik (15. XI 1939), Taani aerutaja. Olümpiakuld 1960 ühesüsta 1000 m-s ning -pronks 1960 ühesüstade 4×500 m teatesõidus ja 1968 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1963 ning Euroopa meister 1963 ja 1965 ühesüsta 1000 m-s.

Hansen, Erik (14. VI 1945), Taani purjetaja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 «Solingul».

Hansen [*hänsən*], Frederick (Fred) (29. XII 1940), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 teivashüppes (*5.10). Maailmarekordid: 5.23 ja 5.28 (1964).

Hansen, Henry (16. III 1902), Taani jalgrattur. Olümpiakuld 1928 grupija meeskonnasõidus ning -hõbe 1932 meeskonnasõidus. Maailmameister 1931 grupisõidus.

Harbig [*-ih*], Rudolf (8. XI 1913 — 5. III 1944), Saksa kergejõustiklane. Olümpiapronks 1936 4×400 m teatejooksus (3.11,8). Euroopa meister 1938 800 m jooksus ja 4×400 m teatejooksus. Maailmarekordid: 400 m jooksus 46,0; 800 m jooksus 1.46,6 (1939); 1000 m jooksus 2.21,5 (1941).

Hardin [*ha:ʳ-*], Glenn (1. VII 1910 —

1975), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 400 m tõkkejooksus 1936 (52,4) ja -hõbe 1932 (**52,0). Maailmarekordid: 51,8 ja 50,6 (1934).

Hardwick [*ha:ʳdwik*], Harold (17. III 1889 — 1959), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 4×200 m (**10.11,6) ning -pronks 400 ja 1500 m vabaujumises (5.31,2 ja 23.15,4) 1912.

Harin, Pavel (12. XI 1927), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Pištševik». Olümpiakuld kahekanuu 10 000 m-s ja -hõbe 1000 m-s 1956. Euroopa meister 1957 kahekanuu 1000 m-s, NSV Liidu meister 1959 ja 1960 1000 m-s ning 1956 ja 1958 10 000 m-s.

Harlamov, Valeri (14. I 1948 — 27. VIII 1981), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1969); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailmameister 1969—71, 1973—75, 1978 ja 1979, Euroopa meister 1969, 1970, 1973—75, 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1968, 1970—73, 1975 ja 1977—81.

Harmenberg [*-bärj*], Johan (8. IX 1954), Rootsi vehkleja. Olümpiakuld 1980 epees (ind.). Maailmameister 1977 (ind. ja meesk.).

Haršiladze, Ramaz (16. I 1951), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1981); Tbilisi, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1971 ja 1973 sambomaadluse keskkaalus ning 1974—76 ja 1979 džuudomaadluse poolraskekaalus.

Hartel, Lis (14. III 1921), Taani ratsutaja. Olümpiahõbe 1952 ja 1956 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1954. Oli varem põdenud raskekujulist lastehalvatust.

Harup, Karen (20. XI 1924), Taani ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises (*1.14,4) ning -hõbe 400 m (5.21,2) ja 4×100 m vabaujumises (4.29,6) 1948. Euroopa meister 1947 400 m ja 4×100 m vabaujumises ning 100 m seliliujumises.

Hary [*-ri*], Armin (22. III 1937), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 100 m jooksus (*10,2) ja 4×100 m teatejooksus (**39,5). Euroopa meister 1958 samadel aladel. Maailmarekord: 100 m-s 10,0 (1960).

Hasse, Kurt (7. II 1907 — dets. 1943), Saksa ratsutaja. Olümpiakuld 1936 (ind. ja võistk.) takistussõidus.

Hasu, Heikki (21. III 1926), Soome murdmaasuusataja ja kahevõistleja. Olümpiakuld 1948 kahevõistluses ja 1952 4×10 km teatesuusatamises ning -hõbe 1952 kahevõistluses. Maailmameister 1948 ja 1950 kahevõistluses, 1952 4×10 km-s.

Haug, Thorleif (28. IX 1894 — 12. II 1934), Norra murdmaasuusataja ja kahevõistleja. Olümpiavõitja ja maailmameister 1924 18 ja 50 km-s ning kahevõistluses. 14-kordne Holmenkolleni suusamängude võitja (1918—24). Kodulinnas Drammenis mälestussammas.

Havel, Jan (10. XI 1942), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1972. Euroopa meister 1971.

Havens [*heivnz*], Frank (1. VIII 1924), USA aerutaja. Olümpiakuld 1952 ja -hõbe 1948 ühekanuu 10 000 m-s.

Hayata [*-ja-*], Takuji (10. X 1940), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1964 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail.

Hayes [*heiz*], Robert (Bob) (20. XII 1942), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 100 m jooksus (**10,0) ja 4×100 m teatejooksus (**39,0).

Heaton [*hi:tən*], Jennison (16. IV 1903 — 6. VIII 1971), USA skeletoni- ja bobisõitja. Olümpiakuld skeletonil ja -hõbe viiebobil 1928. Maailmameister 1928 skeletonil. Tema vend John H. (9. IX 1908) võitis 1928 ja 1948 skeletonil olümpiahõbemedali ning 1932 kahebobil -pronksmedali.

Hebner [*-nəʳ*], Harry (15. VI 1891 — 1968), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises (1.21,2, pf. *1.20,8) ja -hõbe 4×200 m vabaujumises (10.20,2) 1912, -pronks 4×200 m vabaujumises (11.02,8) 1908.

Hegedüs [*hägädüš*], Csaba (6. IX 1948), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1972 klassikalise maadluse

I keskkaalus. Maailmameister 1971. Euroopa meister 1976 I keskkaalus ja 1977 II keskkaalus.

Heida [*hi:də*], Anton (1878), USA võimleja. Olümpiakuld individuaalses seitsmevõistluses, võistkondlikus mitmevõistluses, kangil, sanghobusel ja toenghüppes ning -hõbe rööbaspuil 1904.

Heiden [*hi:dən*], Eric (14. VI 1958), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 1980 500 m-s (*38,03), 1000 m-s (*1.15,18), 1500 m-s (*1.55,44), 5000 m-s (*7.02,29) ja 10 000 m-s (**14.28,13). Maailmameister 1977—79, mitmevõistluses ja 1977—80 sprindimitmevõistluses. Maailmarekordid: 500 m-s 38,80 (1977); 1000 m-s 1.14,99 (1978), 1.14,37 (1979), 1.13,60 (1980); 1500 m-s 1.54,79 (1980); 3000 m-s 4.07,10 (1978); 10 000 m-s 14.43,11 (1979); sprindimitmevõistluses 150,255 p. (1980). Tema õde Elizabeth (Beth) H. (27. IX 1959) võitis 1980 olümpiapronksmedali 3000 m kiiruisutamises (4.33,77); maailmameister 1979 kiiruisutamise mitmevõistluses ja 1980 jalgratturite grupisõidus maanteel.

Heiss [*hi:s*], Carol (20. I 1940), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1956—60. Andis 1960 Squaw Valley's olümpiatõotuse.

Helden, Hans van (27. IV 1948), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiapronks 1976 1500 m-s (2.00,87), 5000 m-s (7.26,54) ja 10 000 m-s (15.02,02). Maailmarekord: 5000 m-s 7.07,82 (1976).

Helgerud [*-rü:*], Albert (16. IX 1876 — 1954), Norra laskur. Olümpiakuld 1908 vabapüssi standardharjutuses (ind., 909, ja meesk.), -hõbe 1912 (meesk.) ja 1920 armeepüssist lamades laskmises 300+600 m kauguselt (meesk.) ning -pronks 1920 väikepüssist lamades laskmises (meesk.).

Hellström, Carl (10. XII 1864 — 5. VII 1962), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1912 10 m klassis ja -hõbe 1908 8 m klassis.

Helm, Rüdiger (6. X 1956), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1976 ühening 1980 ühe- ja neljasüsta 1000 m-s, -pronks 1976 ühesüsta 500 m-s ja neljasüsta 1000 m-s ning 1980 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981 ühe- ja neljasüsta 1000 m-s ning 1978 kahesüsta 500 m-s.

Helmbold, Margitta vt. Gummel-Helmbold, M.

Helmja, Tiit (19. VII 1945 Pärnu), Eesti NSV sõudja, suurmeister (1967); Pärnu «Dünamo». Olümpiamängudel 1968 poolfinaalis roolijaga kahepaadil 4. koht ja 1976 roolijata kahepaadil 7. koht. EM-võistluste hõbemedal 1973 roolijata neljapaadil ja pronksmedal 1971 kaheksapaadil. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1967 ja 1968 roolijaga kahe-, 1972 roolijata nelja- ning 1976 roolijata kahepaadil, hõbemedal 1971 ja 1975 kaheksa-, 1977 roolijata kahe- ning 1978 roolijata neljapaadil, pronksmedal 1965, 1966, 1974 ja 1975 roolijata nelja-, 1969 ja 1979 roolijata kahe- ning 1972 kaheksapaadil. 22-kordne Eesti NSV meister (ühe-, roolijata ja roolijaga kahe-, roolijata ja roolijaga neljaning kaheksapaadil 1963—79).

Hemery [*-ri*], David (18. VII 1944), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 400 m tõkkejooksus (**48,1), -hõbe 1972 4×400 m teatejooksus (3.00,5) ja -pronks 1972 400 m tõkkejooksus (48,52). Diskvalifitseeriti amatöörspordieeskirjade rikkumise pärast.

Hempel, Udo (3. XI 1946), Saksa FV jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1972 (4.22,14) ja -hõbe 1968 (4.18,94; eels. **4.19,90). Maailmameister 1970 ja 1972.

Hencken [*henkən*], John (29. V 1954), USA ujuja. Olümpiakuld 1972 200 m rinnuliujumises (**2.21,55) ja 1976 100 m rinnuliujumises (**1.03,11, pf. **1.03,62) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.42,22), -hõbe 1976 200 m rinnuliujumises (2.17,26), -pronks 1972 100 m rinnuliujumises (1.05,61, pf. **1.05,68). Maailmameister 1973 100 m rinnuliujumises ja 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.04,35, 1.04,02 (1973), 1.03,88 (1974); 200 m 2.22,79 (1972), 2.18,21 (1974).

Henie [*heni:*], Sonja (8. IV 1912 — 12. X 1969), Norra iluuisutaja. Olümpiakuld 1928, 1932 ja 1936 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1927—36, Euroopa meister 1931—36. Siirdus USA-sse elama ning esines seal filmides («Teine viiul», «Päikesepaistelise oru serenaad» jmt.). Asutas 1937 jäärevüütrupi, mida juhtis 1956 a-ni. Tema isa Wilhelm H. (1872—1937) oli 1894 maailmameister jalgratturite liidrisõidus.

Henne [*hen*], Jan (11. VIII 1947), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m (1.00,0) ja 4×100 m vabaujumises (*4.02,5), -hõbe 200 m vabaujumises (2.11,0) ning -pronks 200 m kompleksujumises (2.31,4) 1968. Maailmarekord: 4×100 m vabaujumises 4.01,0 (1968).

Henning [*hening*], Anne (6. IX 1955), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 500 m-s (*43,33) ja -pronks 1000 m-s (1.31,62) 1972. Maailmarekordid: 500 m-s 42,91, 42,75 (1971), 42,5 (1972); 1000 m-s 1.27,3 (1972).

Henrichs [*-iks*], Karlheinz (1. VII 1942), Saksa FV jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1964 (4.35,67) ja -hõbe 1968 (4.18,94; eels. **4.19,90). Maailmameister 1964.

Henricks [*-iks*], Jon (6. VI 1934), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 100 m (*55,4) ja 4×200 m vabaujumises (**8.23,6). Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 8.16,6 (1960).

Henry [*-ri*], Frank (15. XII 1909), USA ratsutaja. Olümpiakuld kolmevõistluses (võistk.) ning -hõbe kolmevõistluses (ind.) ja koolisõidus (võistk.) 1948.

Herber, Maxi (8. X 1920), Saksa iluuisutaja. Olümpiakuld 1936 paarissõidus koos Ernst Baieriga. Maailmameister 1936—39, Euroopa meister 1935—39. Talиolümpiamängude noorim võitja.

Herrera [*err-*], Ángel (2. VIII 1952), Kuuba poksija. Olümpiakuld 1976 sulg- ja 1980 kergekaalus. Maailmameister 1978 sulgkaalus.

Hesse-Schmidt [*-šmit*], Veronika (24. VIII 1952), Saksa DV murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1980 ja -pronks 1976 4×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1980 20 km-s ja 4×5 km-s.

Hesslich [*-ih*], Lutz (17. I 1959), Saksa DV jalgrattur. Olümpiakuld 1980 sprindisõidus. Maailmameister 1979.

Hesz [*häss*], Mihály (15. XII 1943), Ungari aerutaja. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1964 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 ühesüsta 10 000 m-s ja 1971 ühesüstade 4×500 m teatesõidus. Andrea Gyarmati abikaasa.

Hickcox [*hikoks*], Charles (6. II 1947), USA ujuja. Olümpiakuld 200 ja 400 m kompleksujumises (*2.12,0 ja 4.48,4) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.54,9) ja -hõbe 100 m seliliujumises (1.00,2) 1968. Maailmarekordid: 100 m seliliujumises 59,3, 59,1 (1967); 200 m seliliujumises 2.09,4 (1967); 200 m kompleksujumises 2.10,57 (1968); 400 m kompleksujumises 4.39,0 (1968).

Hidijatullin, Vagiz (3. III 1959), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Hietamies [*-da-*], Mirja (7. I 1931), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1956 3×5 km teatesuusatamises ja -hõbe 1952 10 km-s. Maailmameister 1956 3×5 km-s.

Hietanen [*-da-*], Yrjö (12. VII 1927), Soome aerutaja. Olümpiakuld 1952 kahesüsta 1000 ja 10 000 m-s.

Hildgartner, Paul (8. VI 1952), Itaalia kelgutaja. Olümpiakuld 1972 kahe- ja -hõbe 1980 ühekelgul. Maailmameister 1971 ja 1972 kahening 1978 ühekelgul. Euroopa meister 1971 ja 1974 kahe- ning 1978 ühekelgul.

Hill [*hil*], Albert (24. III 1889 — 8. I 1969), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 800 m (1.53,4) ja 1500 m jooksus (4.01,8) ning -hõbe 3000 m meeskonnajooksus 1920.

Hillman [*hilmən*], Harry (8. IX 1881 — 9. VIII 1945), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1904 400 m jooksus (*49,2) ning 200 m ja 400 m tõkkejooksus (24,6 ja 53,0), -hõbe 1908 400 m tõkkejooksus (55,3).

Hill-Poynton [*hil pointən*], Dorothy (17. VII 1915), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1932 ja 1936 tornihüpetes ning -pronks (ametlikult) 1928 ja 1936 hoolauahüpetes.

Himitš, Andrei (14. XII 1937), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); Tšerkassõ «Avangard». Olümpiakuld 1964 kahekanuu 1000 m-s. Euroopa meister 1961 ühekanuu 1000 m-s ning 1965 kahekanuu 1000 ja 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1961 ja 1963 ühekanuu 1000 m-s ning 1962 10 000 m-s, 1964 ja 1965 kahekanuu 1000 m-s ning 1965 ja 1966 10 000 m-s.

Hindorff, Martin (30. III 1897 — 5. III 1969), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1932 ning -pronks 1936 ja 1948 6 m klassis.

Hines [*hainz*], James (Jim) (10. IX 1946), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 100 m jooksus (**9,9) ja 4×100 m teatejooksus (**38,2). Maailmarekord: 100 m jooksus 10,0 (1967).

Hinterseer [*-zeer*], Ernst (28. II 1932), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld slaalomis ja -pronks suurslaalomis 1960. Maailmameister 1960 slaalomis.

Hirschfelder [*hirš-*], Egbert (13. VII 1942), Saksa FV sõudja. Olümpiakuld 1964 roolijaga neljapaadil ja 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1963 roolijaga neljapaadil ja 1967 kaheksapaadil.

Hissamutdinov, Šamil (20. IX 1950), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1972), NSV Liidu teen. treener (1978); Reutovi (Moskva oblast) «Spartak». Olümpiakuld 1972 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1973 ja 1975, Euroopa meister 1973 ja 1974, NSV Liidu meister 1971—74.

Hlinka, Ivan (26. I 1950), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977.

Hloptseva, Jelena (21. V 1960), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1980); Minski «Spartak». Olümpiakuld 1980 paarisaerulisel kahepaadil. Maailmameister 1981 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1977 paarisaerulisel kahe- ja 1978—81 paarisaerulisel neljapaadil.

Hlõstov, Nikolai (10. XI 1932), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56 ja 1958, NSV Liidu meister 1957.

Hmeļevski, Vassili (14. I 1948), NSV Liidu kergejõustiklane; Stavropoli «Dünamo». Olümpiapronks 1972 vasaraheites (74.04).

Hnõkina, Nadežda vt. Dvališvili-Hnõkina, N.

Hodgson [*hodžsən*], George (12. X 1893), Kanada ujuja. Olümpiakuld 1912 400 ja 1500 m vabaujumises (**5.24,4 ja **22.00,0).

Hoevenaers [*övənä:r*], Henri (1. VIII 1901), Belgia jalgrattur. Olümpiahõbe grupi- ja meeskonnasõidus ning -pronks 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1924. Maailmameister 1925 grupisõidus.

Hoffmann, Falk (29. VIII 1952), Saksa DV vettehüppaja. Olümpiakuld 1980 tornihüpetes. Euroopa meister 1977 hoolauahüpetes.

Hoffmann, Jan (26. X 1955), Saksa DV iluuisutaja. Olümpiahõbe 1980 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1974 ja 1980, Euroopa meister 1974 ja 1977—79.

Hoffmeister [*-mai-*], Gunhild (6. VII 1944), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1972 ja 1976 1500 m jooksus (4.02,8 ja 4.06,02) ning -pronks 1972 800 m jooksus (1.59,2). Euroopa meister 1974 1500 m-s.

Hohhašvili, Nodar (28. IX 1940), NSV Liidu maadleja; Tbilisi «Kolmeurne». Olümpiapronks 1964 vabamaadluse kergekaalus. NSV Liidu meister 1969 I kergekeskkaalus.

Holeček [*-tšek*], Jiři (18. III 1944), Tšehhoslovakkia jäähokimängija (väravavaht). Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977.

Holeček [*-tšek*], Josef (25. I 1921), Tšehhoslovakkia aerutaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 ühekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1950.

Holik [*-li:k*], Jiři (9. VII 1944), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja 1976 ning -pronks 1964 ja 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977. Tema vend Jaroslav H. (3. VIII 1942) sai jäähokis 1972 olümpiapronksmedali; maailma- ja Euroopa meister 1972.

Holm, Tore (25. XI 1897 — 1977), Rootsi purjetaja. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1920 40 m ja 1932 6 m klassis ning -pronks 1928 8 m ja 1948 6 m klassis. Tema vend Yngve H. (12. IX 1895) võitis 1920 olümpiakuldmedali 40 m klassis.

Holzner-Pflug [*-ts- -u:k*], Monika (1. III 1954), Saksa FV kiiruisutaja. Olümpiakuld 1972 1000 m-s (*1.31,40). Maailmameister 1972 sprindimitmevõistluses. Maailmarekord: sprindimitmevõistluses 183,085 (1972).

Holum [*houlam*], Dianne (19. V 1951), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 1972 1500 m-s (*2.20,85), -hõbe 1968 500 m-s (46,3) ja 1972 3000 m-s (4.58,67) ning -pronks 1968 1000 m-s (1.33,4).

Homonnai, Márton (2. II 1906 — 15. X 1969), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1932 ja 1936 ning -hõbe 1928. Euroopa meister 1926, 1927, 1931 ja 1934.

Hoppenberg [*-rk*], Ernst (2. IX 1878 — 29. IX 1937), Saksa ujuja. Olümpiakuld 1900 200 m seliliujumises (2.47,0) ja meeskondlikus 200 m ujumises.

Horešovský [*-ki:*], Josef (18. VII 1946), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, Euroopa meister 1971 ja 1972.

Hostin [*ɔstɛ̃*], Louis (21. IV 1908), Prantsuse tõstja. Olümpiakuld keskkaalus 1932 ja 1936 (**365,0 kg ja *372,5 kg), -hõbe 1928 (352,5 kg). Euroopa meister 1930 ja 1935. Püstitanud 16 keskkaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 123,0 kg (1937), tõukamises 157,0 kg (1936) ja kolmevõistluses 385,0 kg (1936).

Hougland [*haugland*], William (20. VI 1930), USA korvpallur. Olümpiakuld 1952 ja 1956.

Houser [*hauzə*r], Clarence (25. IX 1901), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1924 ja 1928 kettaheites (*46.15,5 ja *47.32) ning 1924 kuulitõukes (14.99,5). Maailmarekord: kettaheites 48.20 (1926).

Hradetzky [*-ętski*], Gregor (31. I 1909), Austria aerutaja. Olümpiakuld 1936 ühesüsta 1000 m-s ja kärestiku ühesüsta 10 000 m-s. Euroopa meister 1933 ja 1934 kärestiku ühesüsta 10 000 m-s.

Hristova, Ivanka (19. XI 1941), Bulgaaria kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes 1976 (*21.16) ja -pronks 1972 (49.35). Maailmarekordid: 21.87 ja 21.89 (1976).

Hrõnin, Vjatšeslav (10. III 1937), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1964); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1963.

Hubuluri, Tengiz (24. V 1955), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1980); Tbilisi, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 poolraskekaalus. Maailmameister 1979 ja 1981, Euroopa meister 1976 ja 1979, NSV Liidu meister 1979 absoluutses kategoorias.

Hudec [*-ets*], Alois (12. XII 1908), Tšehhoslovakkia võimleja. Olümpiakuld 1936 rõngail. Maailmameister 1934 rõngail ning 1938 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail.

Huhtala, Väinö (24. XII 1935), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1964 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1960.

Huhtanen, Veikko (5. VI 1919 — 29. I 1976), Soome võimleja. Olümpiakuld individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning sanghobusel, -hõbe rööbaspuil ja -pronks kangil 1948.

Hurtsilava, Murtaz (5. I 1943), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1972); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1972.

Huybrechts [*üibrešt*], Léon (11. XII 1876 — 9. II 1956), Belgia purjetaja. Olümpiakuld 1924 12-jalasel dingil

ning -hõbe 1908 ja 1920 6 m klassis.
Hvedosjuk, Ljudmila vt. Pinajeva-Hvedosjuk, L.
Hämäläinen, Kalevi (13. XII 1932), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 50 km-s. Maailmameister 1958 30 km-s ja 1960 50 km-s.
Hämäläinen, Pentti (19. XII 1929), Soome poksija. Olümpiakuld 1952 kukk-kaalus ja -pronks 1956 sulgkaalus.
Hänggi [*hengi*], Hermann (15. X 1894 — 1978), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja sanghobusel, -hõbe individuaalses mitmevõistluses ja -pronks rööbaspuil 1928. Maailmameister 1934 võistkondlikus mitmevõistluses.
Höhne [*hö:ne*], Christoph (12. II 1941), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 50 km käimises (4:20.13,6). Euroopa meister 1969 ja 1974. Maailmarekordid: 4:10.51,8 (1965), 4:08.05,0 (1969).
Hörnlein [*-ain*], Horst (31. V 1945), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1972 kahekelgul. Maailmameister 1972 ja 1973 kahekelgul, Euroopa meister 1970 ja 1972 kahe- ning 1971 ühekelgul.
Hübler [*hü:pler*], Anna (2. I 1885), Saksa iluuisutaja. Olümpiakuld 1908 paarissõidus koos Heinrich Burgeriga. Maailmameister 1908 ja 1910.

I

Ibragimov, Aidõn (17. IX 1938), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1965); Mahhatškala «Urožai». Olümpiapronks 1964 vabamaadluse sulgkaalus. Maailmameister 1963, Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1964 kärbeskaalus.
Ignatenko, Vladimir (18. I 1953 Taldom, Moskva oblast), Eesti NSV purjetaja, suurmeister (1979); Tallinn, relvajõud. 1980. a. olümpiamängudel klassis «470» 10. koht. Euroopa meistrivõistlustel 1980 3. koht. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1975 ja 1979, pronksmedal 1977. Eesti NSV meister 1976.
Ignatjev, Ardalion (24. XI 1930), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1953); 1952 Tšuvaši ANSV «Kolhoznik», 1956 Leningradi «Urožai». Olümpiapronks 1956 400 m jooksus (47,0). Euroopa meister 1954. NSV Liidu meister 1953—56 200 m jooksus, 1952—56 ja 1959 400 m jooksus ning 1953, 1955, 1956, 1958 ja 1959 4×400 m teatejooksus.
Ignatjeva, Ljudmila vt. Samotjossova-Ignatjeva, L.
Iida, Takako (3. II 1946), Jaapani naisvõrkpallur. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1972. Maailmameister 1974.
Ikola [*igo-*], Heikki (9. IX 1947), Soome laskesuusataja. Olümpiahõbe 1972 4×7,5 km teatesuusatamises ning 1976 20 km-s ja 4×7,5 km-s. Maailmameister 1975 20 km-s ja 4×7,5 km-s ning 1977 ja 1981 20 km-s.
Iljin, Anatoli (27. VI 1931), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1952, 1953, 1956 ja 1958.
Iljin, Vassili (8. I 1949), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1970—72, 1974 ja 1975.
Iljina-Kolesnikova, Nadežda (14. I 1949), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1976 4×400 m teatejooksus (3.24,24). NSV Liidu meister 1973—75 400 m jooksus ning 1969, 1971, 1973, 1974 ja 1977 4×400 m-s.
Iljinõhh, Valeri (7. VIII 1947), NSV Liidu võimleja; Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1968 kangil.
Iljitšov, Leonid (30. I 1948), NSV Liidu ujuja; Moskva «Trud». Olümpiahõbe 4×100 m vabaujumises (3.34,2), -pronks 4×200 m vabaujumises (8.01,6) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.00,7) 1968. Euroopa meister 1966 4×200 m vabaujumises ja 4×100 m kombineeritud teateujumises ning 1970 4×100 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1965—70 100 m, 1966—69 200 m, 1969 4×100 m ja 1965 4×200 m vabaujumises.

Indrikson-Voog, Ulvi (18. II 1937 Tallinn), Eesti NSV ujuja, Eesti NSV teen. treener (1977); Tallinna «Dünamo». 1960. a. olümpiamängudel 100 m vabaujumises 19. koht (1.06,7) ja 4×100 m vabaujumises 8. koht (4.29,0). EM-võistlustel 1958 hõbemedal 4×100 m kombineeritud teateujumises, 7. koht 100 m ning 4. koht 400 m ja 4×100 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1955—58 ja 1960 100 m vabaujumises, 1956—60 400 m vabaujumises ning 1958 4×100 m kombineeritud teateujumises, 2. koht 1957 ja 1959 4×100 m ja 1959 100 m vabaujumises ning 1962 400 m kompleksujumises, 3. koht 1954 100 m ning 1955—56 4×100 m vabaujumises, 1957 ja 1960 4×100 m kombineeritud teateujumises ning 1964 400 m kompleksujumises. NSV Liidu rekordid vabaujumises: 100 m 1.07,9 (1955), 1.06,8 (1956), 1.06,1, 1.06,0 (1957); 200 m 2.32,6, 2.28,2 (1956); 400 m 5.19,7 (1956), 5.16,3 (1957), 5.15,5, 5.12,5 (1958); 4×100 m 4.34,4 (1956). Eesti NSV meister 1956—67 17 korda individuaal- ja 7 korda teateujumises. 3 Euroopa meistri tiitlit (1969) ning maailmarekordeid allveesportdis. Treener. Tema tütar Kaire I. (13. VI 1961) võitis 1977 EM-võistlustel 4×100 m kombineeritud teateujumises hõbe- ja 100 m seliliujumises pronksmedali.
Innauer, Anton (Toni) (1. IV 1958), Austria suusahüppaja. Olümpiakuld 1980 hüpetes 70 m mäelt ja -hõbe 1976 hüpetes 90 m mäelt. Maailmameister 1980 hüpetes 70 m mäelt. Maailmarekord: suusalennus 176 m (1976).
Inais, Hubert van (24. II 1866 — 25. XI 1961), Belgia vibulaskur. Olümpiakuld 1900 harjutustes *Au cordon doré perche,* 33 m (ind.) ja *Au chapelet,* 33 m (ind.) ning 1920 liikuva märgi pihta laskmises 28 m (ind.), 33 m (ind. ja meesk.) ja 50 m kauguselt (meesk.), -hõbe 1900 harjutuses *Au cordon doré,* 50 m (ind.) ning 1920 liikuva märgi pihta laskmises 28 m (meesk.) ja 50 m kauguselt (ind.).
Inokuma, Isao (4. II 1938), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1964 raskekaalus. Maailmameister 1965 absoluutses kategoorias.
Inžuvatova, Galina (28. II 1952), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1980.
Isaev, Hasan (9. XI 1953), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1976 vabamaadluse helveskaalus. Maailmameister 1974 ja 1975, Euroopa meister 1973 ja 1975.
Ismayr [*izmair*], Rudolf (14. X 1908), Saksa tõstja. Olümpiakuld kergekeskkaalus 1932 (*345,0 kg), -hõbe 1936 (352,5 kg). Euroopa meister 1931, 1934 ja 1935. Püstitanud 11 kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 112,5 kg (1931), tõukamises 145,0 kg (1934) ja kolmevõistluses 360,0 kg (1935). Mitteametlik parim tulemus kolmevõistluses 372,5 kg (1939). Andis 1936 Berliinis olümpiatõotuse.
Iso-Hollo, Volmari (1. V 1907 — 23. VI 1969), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 3000 m takistusjooksus 1932 (tegelik distants oli 3460 m) ja 1936 (10.33,4 ja *9.03,8), -hõbe 10 000 m jooksus 1932 (30.12,6) ja -pronks 1936 (30.20,2).
Issajev, Anatoli (14. VII 1932), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1956 ja 1958.
Issatšenko, Boriss (26. XII 1958), NSV Liidu vibulaskur; Bresti «Krasnoje Znamja». Olümpiahõbe 1980 harjutuses FITA 2.
Istomin, Juri (3. VII 1944), NSV Liidu jalgpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1970.
Ištšenko, Mihhail (19. V 1950), NSV Liidu väravpallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1976); 1976 Zaporožje «Burevestnik», 1980 Kiievi ASK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980.
Ivanitski, Aleksandr (10. XII 1937), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1963); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1962,

1963, 1965 ja 1966. NSV Liidu meister 1964 ja 1965. NSVL Riikliku Televisiooni- ja Raadiokomitee spordiprogrammide peatoimetaja, NSVL Spordiajakirjanike Föderatsiooni esimehe asetäitja.

Ivanov, Aleksandr (10. I 1951), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Alma-Ata, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 vabamaadluse kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1974 ja 1976.

Ivanov, Eduard (25. IV 1938), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964. Maailma- ja Euroopa meister 1963—65 ja 1967, NSV Liidu meister 1963—66.

Ivanov, Mihhail (18. IV 1958), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980.

Ivanov, Nikolai (20. VIII 1949), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1975); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1974 roolijaga kaheja 1975 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1973 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1970—74 roolijaga kahe- ja 1975 roolijaga neljapaadil.

Ivanov, Viktor (21. XII 1930), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1955); Moskva «Himik». Olümpiahõbe 1956 roolijata kahepaadil. Euroopa meister 1953, 1955 ja 1956, NSV Liidu meister 1954—58.

Ivanov, Vjatšeslav (30. VII 1938), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1957); 1956 Moskva «Krasnoje Znamja», 1960 ja 1964 Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1956, 1960 ja 1964 ühepaadil. Maailmameister 1962, Euroopa meister 1956, 1959, 1961 ja 1964. NSV Liidu meister 1956—66 ühepaadil ning 1962 paarisaerulisel kahepaadil. Helmsi auhind 1962.

Ivanov, Vladimir (10. IX 1940), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1968. Euroopa ja NSV Liidu meister 1967.

Ivanova-Kalinina, Lidia (27. I 1937), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1979); 1956 Moskva «Neftjanik», 1960 Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 ja 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1956 rühmvõimlemises. Maailmameister 1958 ja 1962 võistkondlikus ning NSV Liidu meister 1958 individuaalses mitmevõistluses.

Ivinskaja, Tatjana (27. III 1958), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1980); Minski «Gorizont». Olümpiakuld 1980.

Ivšenko, Jevgeni (27. VI 1938), NSV Liidu kergejõustiklane; Minski «Töötjõureservid». Olümpiapronks 1980 50 km käimises (3:56.32,0). NSV Liidu meister 1980. Maailma tipptulemus 3:37.36,0 (1980).

J

Jackson [*džäksən*], Marjorie (13. IX 1931), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 100 ja 200 m jooksus (**11,5 ja 23,7). Maailmarekordid: 100 m-s 11,4 (1952); 200 m-s 23,6 ja 23,4 (1952); 4×100 m teatejooksus 46,1 (1952).

Jaffee [*džäfi*], Irving (15. IX 1906), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 1932 5000 m-s (9.40,8) ja 10 000 m-s (19.13,6).

Jagelavičius [*-lą:vitš-*], Juozas (12. I 1939), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1965); Vilniuse «Žalgiris». Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1965 roolijata ja 1967 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1966 roolijata ning 1965, 1967 ja 1969 roolijaga neljapaadil, 1962—64 ja 1968 kaheksapaadil.

Jahl-Schlaak [*ja:l šl-*], Evelin (28. III 1956), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kettaheites (*69.00 ja *69.96). Euroopa meister 1978. Maailmarekordid: 70.72 (1978), 71.50 (1980).

Jahns, Annelie vt. Ehrhardt-Jahns, A.

Jakimov, Juri (28. II 1953), NSV Liidu sõudja; Novgorodi «Spartak». Olümpiahõbe 1976 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1974—76 ja 1978.

Jakobsson [*ja:-*], Walter (6. II 1882 — 10. VI 1957), Soome iluuisutaja. Olümpiakuld 1920 ja -hõbe 1924 paarissõidus koos Ludowika Jakobsson-Eilersiga. Maailmameister 1911, 1914 ja 1923.

Jakobsson-Eilers [*ja:- ail-*], Ludowika (25. VII 1884 — 1. XI 1968), Soome iluuisutaja. Olümpiakuld 1920 ja -hõbe 1924 paarissõidus koos Walter Jakobssoniga. Maailmameister 1911, 1914 ja 1923.

Jakovenko, Nikolai (5. XI 1941), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1969), NSV Liidu teen. treener (1976); Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 ja 1972 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1967 ja 1969, Euroopa meister 1972. NSV Liidu meister 1961 II kergekeskkaalus ja 1969 poolraskekaalus.

Jakubik, Andrei (24. VIII 1950), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1976 (kevadel).

Jakuša, Vassili (30. VI 1958), NSV Liidu sõudja; Aserbaidžaani NSV, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 ühepaadil. NSV Liidu meister 1980 ühepaadil ja paarisaerulisel neljapaadil ning 1981 ühepaadil.

Jakušev, Aleksandr (2. I 1947), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1972 ja 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1967, 1969, 1970, 1973—75 ja 1979, NSV Liidu meister 1967, 1969 ja 1976.

Jakušev, Viktor (16. XI 1937), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1960. Maailmameister 1963—67, Euroopa meister 1959, 1960 ja 1963—67.

Jambulatov, Rustam (10. XI 1950), NSV Liidu laskur; Taškendi «Mehnat». Olümpiahõbe jahilaskmises kaevikrajalt 1980 (196). Euroopa meister 1979 (meesk.).

Jankūnaitė, Angelė vt. Rupšienė-Jankūnaitė, A.

Janz [*jants*], Karin (17. II 1952), Saksa DV võimleja. Olümpiakuld 1972 eri kõrgusega rööbaspuil ja toenghüppes, -hõbe 1968 eri kõrgusega rööbaspuil ning 1972 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1968 võistkondlikus mitmevõistluses ja 1972 poomil. Maailmameister 1970 eri kõrgusega rööbaspuil. Euroopa meister 1969 individuaalses mitmevõistluses, toenghüppes, eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil. NSV Liidu teen. meistersportlane (1972).

Jarõš, Valeri (18. I 1948), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1970); 1968 Moskva, 1972 Tšeboksarõ, relvajõud. Olümpiakuld 1972 meeskonnasõidus. Maailmameister 1970, NSV Liidu meister 1968.

Jarkin, Anatoli (11. XI 1958), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Kuibõšev, relvajõud. Olümpiakuld 1980 meeskonnasõidus. NSV Liidu meister 1979 mitmepäevasõidus (meesk.).

Jaross-Szabó, Herma vt. Planck-Szabó, H.

Jarvis [*dža:rvis*], John (24. II 1872 — 9. V 1933), Suurbritannia ujuja. Olümpiakuld 1900 1000 ja 4000 m vabaujumises (13.40,2 ja 58.24,0).

Jarõgin, Ivan (7. XI 1948), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1972); Krasnojarski «Trud». Olümpiakuld 1972 ja 1976 vabamaadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1972, 1975 ja 1976, NSV Liidu meister 1970 ja 1973. Lenini orden 1976.

Jašin, Lev (22. X 1929), NSV Liidu jalgpallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1957); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1954, 1955, 1957, 1959 ja 1963. Euroopa parim jalgpallur 1963. MM-võistluste parim väravavaht 1966. FIFA koondise väravavaht 1963 ja 1968 (matšides Inglismaa ja Brasiiliaga) ning Euroopa koondise väravavaht 1964 ja 1965 (matšides Skandinaaviamaade koondise ja Inglismaaga). Spordijuht Moskvas. Lenini orden 1960.

Jazy [*žazi*], Michel (13. VI 1936), Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1960 1500 m jooksus (3.38,4). Euroopa meister 1962 1500 m

ja 1966 5000 m jooksus. Maailmarekord: 1 miili jooksus 3.53,6 (1965). Vichy spordikeskuse juhataja.

Jatskeviš, Aleksandr (25. III 1958), NSV Liidu džuudomaadleja; Riia «Dünamo». Olümpiapronks 1980 keskkaalus. Euroopa meister 1978 ja 1980, NSV Liidu meister 1980.

Jaunzeme, Inese (21. V 1932), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Riia «Dünamo». Olümpiakuld 1956 odaviskes (*53.86). Meditsiinikandidaat (1969).

Jedeško, Ivan (25. III 1945), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1972); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1976. Maailmameister 1974, Euroopa meister 1971 ja 1979. NSV Liidu meister 1971—74 ja 1976—79.

Jegorov, Eduard (7. I 1941), NSV Liidu veepallur; Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiapronks 1964.

Jegorova, Irina (8. IV 1940), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1967); 1964 Ivanovo «Burevestnik», 1968 Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiahõbe 1964 500 ja 1000 m-s (45,4 ja 1.34,3).

Jegorova, Ljudmila (24. II 1931), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1957); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -pronks rühmvõimlemises 1956.

Jelissejev, Vitali (26. II 1950), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1977 roolijata kahepaadil ja 1981 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1977 roolijata kahepaadil, 1978 roolijaga ning 1980 ja 1981 roolijata neljapaadil.

Jelizarov, Aleksandr (7. III 1952), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1976); Moskva oblasti «Trud». Olümpiakuld 4×7,5 km teatesuusatamises ja -pronks 20 km-s 1976. Maailmameister 1976 ja 1977 4×7,5 km-s.

Jembahtova, Tatjana (17. I 1956), NSV Liidu maahokimängija; Taškendi «Universitet». Olümpiapronks 1980.

Jemeljanov, Vadim (25. IV 1942 — 27. V 1977), NSV Liidu poksija; Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1964 raskekaalus.

Jemiž, Arambi (9. II 1953), NSV Liidu džuudomaadleja; Maikopi «Urožai». Olümpiapronks 1980 kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1978.

Jemišuk, Igor (20. VIII 1930), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1955); 1952 Kiievi «Nauka», 1956 Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1952 paarisaerulisel ja -pronks 1956 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1955 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1952—56 paarisaerulisel ja 1957—59 roolijaga kahepaadil. Pedagoogikakandidaat.

Jeney [*jänäi*], László (30. V 1923), Ungari veepallur (väravavaht). Olümpiakuld 1952 ja 1956, -hõbe 1948 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1954 ja 1958.

Jengibarjan, Vladimir (24. IV 1932), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1957); Jerevani «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1956 I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1953 kergekaalus, 1957 ja 1959 I kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1955, 1956 ja 1958 I kergekeskkaalus.

Jenkins [*dženkinz*], David (29. VI 1936), USA iluuisutaja. Olümpiakuld 1960 ja -pronks 1956 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1957—59.

Jenkins [*dženkinz*], Hayes Alan (23. III 1933), USA iluuisutaja, eelmise vend. Olümpiakuld 1956 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1953—56.

Jenner [*dženə*r], Bruce (28. X 1949), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 kümnevõistluses (**8618). Maailmarekord: 8524 (1975).

Jensen, Poul (2. VII 1944), Taani purjetaja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 «Solingul».

Jensen, Viggo (1874 — 1930), Taani tõstja ja laskur. Olümpiakuld kahe käega tõstmises (111,5 kg), -hõbe ühe käega tõstmises (57,2 kg) ja vabapüstolist laskmises (285), ning -pronks vabapüssist vabalt valitud asendis laskmises (1305, ind.) 1896.

Jerjomin, Stanislav (26. II 1951), NSV Liidu korvpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1976—81.

Jerkov, Željko (6. XI 1953), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977.

Jermilov, Aleksandr (12. XII 1954), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Leningradi «Avtomobilist». Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977 ja 1979.

Jermolajeva, Galina (21. X 1948), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1975); Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Maailmameister 1974 ja 1975 ning Euroopa meister 1971 ja 1972 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1970—72, 1974 ja 1975 paarisaerulisel kahe- ning 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil.

Jernberg [*järnbärj*], Sixten (6. II 1929), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1956 50 km-s, 1960 30 km-s ning 1964 50 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1956 15 ja 30 km-s ning 1960 15 km-s, -pronks 1956 4×10 km-s ning 1964 15 km-s. Maailmameister 1956 ja 1958 50 km-s, 1960 30 km-s ning 1962 ja 1964 50 km-s ja 4×10 km-s.

Jerošina, Radja (17. IX 1930), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1958); Moskva «Lokomotiv». Olümpiahõbe 1956 10 km-s ja 3×5 km teatesuusatamises ning 1960 3×5 km-s, -pronks 1960 10 km-s. Maailmameister 1958 3×5 km-s, NSV Liidu meister 1957 ja 1959 5 km-s ning 1955 ja 1957 10 km-s.

Ješinov, Vladimir (18. II 1949), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1975); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1974 roolijaga kahe- ja 1975 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1973 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1970—74 roolijaga kahe- ja 1975 roolijaga neljapaadil ning 1978 kaheksapaadil.

Jevrjužihhin, Gennadi (4. II 1944), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1976 (kevadel).

Jindra, Jan (6. III 1932), Tšehhoslovakkia sõudja. Olümpiakuld 1952 roolijaga neljapaadil ja -pronks 1960 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953 roolijaga neljapaadil ja 1956 kaheksapaadil.

Jiřík [*jirži:k*], Jaroslav (30. XII 1939), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1964.

Jochum-Beiser [*johhum baizer*], Gertrud (Trude) (2. IX 1927), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1948 alpi kahevõistluses ja 1952 kiirlaskumises ning -hõbe 1948 kiirlaskumises. Maailmameister 1948 alpi kahevõistluses, 1950 ja 1952 kiirlaskumises.

Johannesen, Knut (6. XI 1933), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1960 10 000 m-s (**15.46,6) ja 1964 5000 m-s (*7.38,4), -hõbe 1956 10 000 m-s (16.36,9) ja 1960 5000 m-s (8.00,8) ning -pronks 1964 10 000 m-s (16.06,3). Maailmameister 1957 ja 1964, Euroopa meister 1959 ja 1960. Maailmarekordid: 3000 m-s 4.33,9 (1963); 5000 m-s 7.37,8 (1963); 10 000 m-s 15.46,6 (1960); mitmevõistluses 183,035 (1963).

Johansson [*ju:h-*], Claes (4. XI 1884 — 9. III 1949), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1912 klassikalise maadluse I keskkaalus ja 1920 poolraskekaalus. Euroopa meister 1913 keskkaalus.

Johansson [*ju:h-*], Hjalmar (20. I 1874 — 30. IX 1957), Rootsi vettehüppaja. Olümpiakuld 1908 ja -hõbe 1912 tornihüpetes.

Johansson [*ju:h-*], Hugo (16. VI 1887 — 1977), Rootsi laskur. Olümpiakuld 1920 armeepüssist lamades laskmises 600 m kauguselt (ind.) ja 1912 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning -pronks 1912 armeepüssist lamades (meesk.), 1920 lamades 600 m kauguselt (meesk.) ja püsti laskmises (meesk.).

Johansson [*ju:h-*], Irma (3. IV 1932), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 ja -pronks 1956 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1960.

Johansson [*ju:h-*], Ivar (31. I 1903 — 5. VIII 1979), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1932 vabamaadluse I keskkaalus ja klassikalise maadluse II kergekeskkaalus ning 1936 klassikalise maadluse I keskkaalus. Euroopa meister 1931, 1934, 1935 ja 1937—39 klassikalise maadluse ning 1934, 1935 ja 1937 vabamaadluse I keskkaalus.

Johansson [*ju:h-*] (T u m b a), Sven (27. VIII 1931), Rootsi jäähokimängija. Olümpiahõbe 1964 ja -pronks 1952. Maailmameister 1953, 1957 ja 1962, Euroopa meister 1952, 1953, 1957 ja 1962.

Johnson [*džonsən*], Cornelius (21. VIII 1913 — 15. II 1946), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 kõrgushüppes (*2.03). Maailmarekord: 2.07 (1936). Sattus viletsusse ja lõpetas elu enesetapuga.

Johnson [*džonsən*], Rafer (18. VIII 1934), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kümnevõistluses 1960 (*8392/8001) ja -hõbe 1956 (7587/7568). Maailmarekordid: 7985/7758 (1955), 8302/7896 (1958), 8683/8063 (1960). Esinenud filmis.

Johnson [*džonsən*], Thomas (1889—1966), Suurbritannia jalgrattur. Olümpiahõbe 1908 tandemisõidus ja 1920 sprindisõidus ning 4000 m meeskondlikus jälitussõidus. Maailmameister 1922 sprindisõidus.

Joly, Andrée vt. Brunet-Joly, A.

Jones [*džouns*], Barbara (26. III 1937), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 ja 1960 4×100 m teatejooksus (**45,9 ja 44,5, eelj. **44,4).

Jones [*džounz*], Benjamin, Suurbritannia jalgrattur. Olümpiakuld 5 km trekisõidus (8.36,2) ja 1810,5 m meeskondlikus jälitussõidus ning -hõbe 20 km trekisõidus 1908.

Jonov, Anatoli (6. VIII 1939), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1965); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1965, 1966 ja 1968, NSV Liidu meister 1964—66, 1968 ja 1970.

Jonov, Vjatšeslav (26. VI 1940), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964), NSV Liidu teen. treener (1976); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 ja Euroopa meister 1967 neljasüsta 10 000 m-s, NSV Liidu meister 1962, 1964, 1966 ja 1967 neljasüsta 1000 m-s ning 1961—63 ja 1965—67 10 000 m-s.

Jonquères d'Oriola [*žo^{n}kę:r dorjolą*], Pierre (1. II 1920), Prantsuse ratsutaja. Olümpiakuld 1952 ja 1964 (ind.) ning -hõbe 1964 ja 1968 (võistk.) takistussõidus. Maailmameister 1966.

Jorkin, Jevgeni (23. VIII 1932), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1958—60.

Jousseaume [*žusǫ:m*], André (27. VII 1894 — 26. V 1960), Prantsuse ratsutaja. Olümpiakuld 1932 ja 1948 (võistk.), -hõbe 1936 (võistk.) ja 1948 (ind.) ning -pronks 1952 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1938 ja 1951 (ind.).

Jovaiša, Sergejus (17. XII 1954), NSV Liidu korvpallur; Kaunase «Žalgiris». Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1981.

Joyce [*džois*], Richard (1. V 1946), Uus-Meremaa sõudja. Olümpiakuld 1968 roolijaga neljapaadil ja 1972 kaheksapaadil. Euroopa meister 1971 kaheksapaadil.

Juantorena [*huan-*], Alberto (3. XII 1951), Kuuba kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 400 m (44,26) ja 800 m jooksus (**1.43,50). Maailma parim meessportlane 1976.

Juhász-Nagy [*-a:s nadj*], Katalin (24. XI 1932), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1960 floretis (naisk.). Maailmameister 1959, 1962 ja 1967 (naisk.).

Jukna, Zigmas (13. VII 1935 — 7. X 1980), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1965); Vilniuse «Žalgiris». Olümpiahõbe 1960 roolijaga kahepaadil ja -pronks 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1961 roolijaga kahepaadil ning 1965 roolijata ja 1967 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1960 ja 1961 roolijaga kahepaadil, 1966 roolijata ning 1965, 1967 ja 1969 roolijaga neljapaadil, 1961—64 ja 1968 kaheksapaadil.

Julin [*jüli:n*], Harald (27. III 1890 — 31. VII 1967), Rootsi ujuja ja veepallur. Olümpiahõbe 1912 veepallis, -pronks 1908 100 m vabaujumises (1.08,0) ja veepallis ning 1920 veepallis.

Jumin, Vladimir (18. XII 1952), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Mahhatškala «Trud». Olümpiakuld 1976 vabamaadluse sulgkaalus. Maailmameister 1974 sulg- ning 1977—79 kergekaalus, Euroopa meister 1975 ja 1976 sulgning 1977 kergekaalus, NSV Liidu meister 1973—75 sulg- ja 1978 kergekaalus.

Junitšev, Haris (7. VIII 1931), NSV Liidu ujuja; Sotši «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 200 m rinnuliujumises (2.36,8). NSV Liidu meister 1951 200 m rinnuliujumises ja 1953 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Junk, Bruno (27. IX 1929 Valga), Eesti NSV kergejõustiklane, NSV Liidu teen. meistersportlane (1956), Eesti NSV teen. sporditegelane (1969); 1952 Moskva «Dünamo», 1956 Tallinna «Dünamo». Olümpiapronks 1952 10 km (45.41,0) ja 1956 20 km käimises (1:32,12,0). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1951 ja 1955 20 km-s ning 1952 ja 1953 10 km-s, hõbemedal 1958 20 km-s. 8-kordne Eesti NSV meister (1949, 1950 ja 1956—59). Maailmarekordid: 15 km-s 1:08.08,0 (1951); 20 km-s 1:30.00,8 (1956). Maailma tipptulemus 3 km-s 11.51,4 (1952). Parim tulemus 5 km-s 21.20,4 (1952), 10 km-s 43.20,6 (1958), 20 km-s 1:28.04,8 (1956) ja 1 tunni käimises 13 328 m (1956). ENSV Kergejõustikuföderatsiooni Presiidiumi esimees.

Juozaitis, Arvydas (18. IV 1956), NSV Liidu ujuja; Vilniuse «Žalgiris». Olümpiapronks 1976 100 m rinnuliujumises (1.04,23). NSV Liidu meister 1976.

Jurtšenja, Marina (9. XI 1959), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1976); Odessa, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 200 m rinnuliujumises (2.36,08). NSV Liidu meister 1974—76.

Jurtšenko, Vassili (26. V 1950), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1975); 1976 Dnepropetrovski, 1980 Tsjurupinski «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976 ühekanuu 1000 m-s ja -pronks 1980 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1974 ja 1975 ühekanuu 1000 m-s ning 1973 ja 1975 10 000 m-s, 1977 ja 1979 kahekanuu 1000 m-s ning 1979 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1972 ja 1975 ühekanuu 1000 m-s ning 1971, 1974, 1975 ja 1977 10 000 m-s, 1975 ühekanuude 4×500 m teatesõidus, 1977, 1979 ja 1980 kahekanuu 1000 m-s ja 1979 10 000 m-s.

Jussova, Zoja (1. IV 1948), NSV Liidu võrkpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976. NSV Liidu meister 1970—73, 1975 ja 1977.

Jährling [*je:r-*], Harald (20. VI 1954), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1978 kaheksapaadil ja 1981 roolijaga neljapaadil.

Järvinen, Matti (18. II 1909), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1932 odaviskes (*72.71). Euroopa meister 1934 ja 1938. Maailmarekordid: 71.57, 71.70, 71.88, 72.93 (1930), 74.02 (1932), 74.28, 74.61, 76.10 (1933), 76.66 (1934), 77.23 (1936). Helsingi olümpiastaadioni torn on ehitatud nii mitu meetrit kõrge, kui mitu meetrit Matti J. Los Angeleses oda viskas. Tema vend A k i l l e s (Aki) J. (19. IX 1905 — 7. III 1943) võitis 1928 ja 1932 olümpiahõbemedali kümnevõistluses (7931,50/6815 ja 8292,48/7038); maailmarekord: 8255,475/7036 (1930). Nende isa W e r n e r J. (4. III 1870 — 31. I 1941) võitis 1908 olümpiapronksmedali kettaheites (antiikstiil; 36.48).

Jäschke [*ješke*], Martina (6. V 1960), Saksa DV vettehüppaja. Olümpiakuld 1980 tornihüpetes.

K

Kaaleste, Mihhail (4. I 1931), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1956 kahesüsta 1000 m-s. Euroopa meister 1957 kahesüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1958

ja 1962 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1954—56 kahesüsta 500 m-s ja 1961 10 000 m-s.

Kabanov, Aleksandr (14. VI 1948), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1972); 1972 Moskva Riiklik Ülikool, 1980 Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972 ja 1980. Maailmameister 1975, NSV Liidu meister 1972—78 ja 1980.

Kabina-Sidorova, Jevgenia (13. XII 1930), NSV Liidu mäesuusataja, teen. meistersportlane (1961); Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956 slaalomis. NSV Liidu meister 1948—53 slaalomis, 1966 suurslaalomis, 1950, 1953, 1954, 1956 ja 1959 kiirlaskumises, 1948—51 alpi kahevõistluses ning 1954 ja 1956 alpi kolmevõistluses.

Kabos [*-oš*], Endre (5. XI 1906 — 4. XI 1944), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1932 (meesk.) ja 1936 (ind. ja meesk.) ning -pronks 1932 (ind.) espadronis. Euroopa meister 1931 (ind.), 1933, 1934 (ind. ja meesk.) ning 1935 (meesk.).

Kačiušytė [*katšjušiːte*], Lina (1. I 1963), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1978); Vilniuse «Žalgiris». Olümpiakuld 1980 200 m rinnuliujumises (*2.29,54). Maailmameister 1978, NSV Liidu meister 1979. Maailmarekordid: 2.33,11, 2.31,42 (1978), 2.28,36 (1979).

Kahanamoku, Duke Paoa (24. VIII 1890 — 22. I 1968), USA ujuja. Olümpiakuld 1912 ja 1920 100 m vabaujumises (1.03,4, pf. **1.02,4 ja 1.01,4, esimeses finaalis **1.00,4) ning 1920 4×200 m vabaujumises (**10.04,4), -hõbe 1912 4×200 m (10.20,2) ja 1924 100 m vabaujumises (1.01,4). Maailmarekordid: 100 m-s 1.01,6 (1912), 1.01,4 (1918). Kuulus 1920. a. olümpiamängudel USA veepallimeeskonda. Tema vend Samuel K. (4. XI 1904) võitis 1924 olümpiapronksmedali 100 m vabaujumises (1.01,8).

Kaiser, Christina vt. Baas-Kaiser, C.

Kajak, Uno (9. V 1933 Tartu), Eesti NSV suusahüppaja ja kahevõistleja; Tartu «Kalev». 1956. a. taliolümpiamängudel kahevõistluses 26. koht. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1956 ja hõbemedal 1959 kahevõistluses. Eesti NSV meister 1951, 1953, 1955 ja 1961 suusahüpetes ning 1955 ja 1961 kahevõistluses. Kordas NSV Liidu suusahüpperekordit — 100,5 m (1961). Treener Tallinnas.

Kajosmaa, Marjatta (3. II 1938), Soome murdmaasuusataja. Olümpiahõbe 1972 5 km-s ja 3×5 km teatesuusatamises ning 1976 4×5 km-s, -pronks 1972 10 km-s. 5-kordne Holmenkolleni suusamängude võitja (1969—73).

Kakošin, Viktor (11. X 1957), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Kalašnikov, Nikolai (11. X 1940), NSV Liidu veepallur; Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiapronks 1964.

Kalašnikova, Vera vt. Krepkina-Kalašnikova, V.

Kalatšihhin, Valeri (20. V 1939), NSV Liidu võrkpallur; Doni-äärse Rostovi ASK. Olümpiakuld 1964.

Kalėdienė [*kaleːdiẹneː*], Birutė (2. XI 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1959); Kaunase «Žalgiris». Olümpiapronks 1960 odaviskes (53.45). NSV Liidu meister 1958—60. Maailmarekord: 57.49 (1958).

Kalinin, Sergei (23. XII 1926), NSV Liidu laskur; Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1960 jahilaskmises kaevikrajalt (190). Maailmameister 1958 ja 1962 (meesk.), Euroopa meister 1955 ja 1963 (meesk.), NSV Liidu meister 1956, 1960, 1961 ja 1964.

Kalinina, Irina (8. II 1959), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1975); Pensa «Trud». Olümpiakuld 1980 hoolauahüpetes. Maailmameister 1975 ja 1978 hoolaua- ning 1978 tornihüpetes, NSV Liidu meister 1973, 1975 ja 1976 hoolaua- ja tornihüpetes ning 1977, 1979 ja 1980 hoolauahüpetes.

Kalinina, Lidia vt. Ivanova-Kalinina, L.

Kalintšuk, Jekaterina (2. XII 1922), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Stroitel». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja tonghüppes ning hõbe

rühmvõimlemises 1952. NSV Liidu meister 1952 eri kõrgusega rööbaspuil.

Kalits, Ivan (14. I 1927), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1970), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972, -hõbe 1968 ja -pronks 1964 (kõik võistk.) koolisõidus. Maailmameister 1970 (võistk.). NSV Liidu meister 1959, 1960, 1963 («Väike auhind», ind.), 1965 ja 1966 («Suur auhind», ind.), 1968 («Väike auhind», ind.), 1971 (kombineeritud sõidus, ind.), 1972 («Keskmine auhind», ind.), 1974 («Suur auhind», ind. ja võistk.; Budjonnõi-nim. auhind, ind.), 1975 («Suur auhind», ind.) ja 1976 («Keskmine auhind № 2», ind.; «Suur auhind», ind. ja võistk.).

Kaljajev, Lev (19. VIII 1929), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Nauka». Olümpiahõbe 1952 4×100 m teatejooksus (40,3). Euroopa meister 1950, NSV Liidu meister 1952 ja 1953.

Kalniņš, Juris (8. III 1938), NSV Liidu korvpallur; Rīga VEF. Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963, NSV Liidu meister 1956.

Kamenjok, Valentina vt. Vinogradova-Kamenjok, V.

Kaminskaitė [*-teː*], Leonora (29. I 1951), NSV Liidu sõudja; Kaunase «Žalgiris». Olümpiapronks 1976 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1976 ja 1978.

Kaminski, Vladimir (18. IV 1950), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1976); Minski «Spartak». Olümpiakuld 1976 meeskonnasõidus. Maailmameister 1977, NSV Liidu meister 1976—78.

Kamkin, Aleksei (15. X 1952), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1981. NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Kangasniemi, Kaarlo (4. II 1941), Soome tõstja. Olümpiakuld 1968 poolraskekaalus (*517,5 kg). Maailmameister 1968 ja 1969, Euroopa meister 1969 ja 1970. Püstitanud 21 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu rebimises 155,0 kg (1971), poolraskekaalu surumises 180,0 kg, rebimises 161,0 kg ja kolmevõistluses 530,0 kg (kõik 1969).

Kanizsa [*-iža*], Tivadar (4. IV 1933 — 4. XI 1975), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1956 ja 1964 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1958 ja 1962.

Kankkonen, Veikko (5. I 1940), Soome suusahüppaja. Olümpiakuld hüpetes 70 m ja -hõbe 90 m mäelt 1964. Maailmameister 1964 hüpetes 70 m mäelt. Saksa-Austria mäginädala võitja 1964 ja 1966.

Kannenberg [*-rk*], Bernd (20. VIII 1942), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 50 km käimises (*3:56.11,6). Maailmarekordid: 20 km käimises 1:24.45,0 (1974); 50 km käimises 3:56.51,4 (1975).

Kanõgin, Igor (6. VI 1956), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1981); Vitebski «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 klassikalise maadluse II keskkaalus. Maailmameister 1981, Euroopa ja NSV Liidu meister 1980.

Kapitonov, Viktor (25. X 1933), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1959), NSV Liidu teen. treener (1970); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld grupisõidus ja -pronks meeskonnasõidus 1960. Kuulus 1958, 1959, 1961 ja 1962 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1956 meeskonna- ja mitmepäevasõidus, 1959 grupi- ja paarissõidus ning 1958, 1962 ja 1964 meeskonnasõidus. Lenini orden 1960.

Kaplan, Hämit (20. IX 1933 — 1976), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1956, -hõbe 1960 ja -pronks 1964 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1957.

Kaplitšnõi, Vladimir (26. II 1944), NSV Liidu jalgpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1970.

Kaplunov, Vladimir (2. III 1933), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1962), NSV Liidu teen. treener; Habarovsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 kergekaalus (**432,5 kg). Maailmameister 1962, Euroopa meister 1962 ja 1964, NSV Liidu meister 1962—64. Püstitanud 10 kergekaalu

maailmarekordit, neist on parimad surumises 136,0 kg (1963) ja tõukamises 168,5 kg (1965).

Kaplur, Oskar (8. IX 1889 Tallinn — 20. IX 1962 Moskva), eesti maadleja. 1912. a. olümpiamängudel klassikalise maadluse I kergekeskkaalus diplom. Euroopa ja Venemaa meister 1912. Siirdus 1918 Nõukogude Venemaale, töötas hiljem lennukitööstuses.

Kapranov, Vadim (26. II 1940), NSV Liidu korvpallur, NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1968. NSV Liidu meister 1965, 1966 ja 1969—72.

Kapustin, Sergei (13. II 1953), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1974, 1975, 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1974, 1978 ja 1979.

Karagjan, Ašot (23. I 1951), NSV Liidu vehkleja; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe floretis (meesk.) ja -pronks epees (meesk.) 1980. Maailmameister 1979 ja 1981 epees (meesk.).

Karasjov, Valeri (29. III 1946), NSV Liidu võimleja; Olga Karasjova abikaasa; Moskva «Zeniit». Olümpiahõbe 1968 võistkondlikus mitmevõistluses.

Karasjova, Olga (24. VII 1949), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1970), Valeri Karasjovi abikaasa; Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1968 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1970. Euroopa meister 1969 vabaharjutuses, NSV Liidu meister 1969—71 vabaharjutuses ja 1971 poomil.

Karavajev, Oleg (20. V 1936 — 23. VIII 1978), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1960); Minski «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailmameister 1958 ja 1961. NSV Liidu meister 1956—60 kärbes- ja 1962 sulgkaalus.

Karlova, Larissa (7. VIII 1958), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. NSV Liidu meister 1976—81.

Karnatz [*-ts*], Ulrich (2. XII 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1975 ja 1977—79.

Kárpáti [*ka:rpa:ti*], György (23. VI 1935), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1952, 1956 ja 1964 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1954, 1958 ja 1962.

Kárpáti [*ka:rpa:ti*], Rudolf (17. VII 1906 — 1967), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1936 ja -hõbe 1932 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1930 ja 1935.

Kárpáti [*ka:rpa:ti*], Rudolf (17. VII 1920), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1948, 1952 (meesk.), 1956 ja 1960 (ind. ja meesk.) espadronis. Maailmameister 1953 (meesk.), 1954 (ind. ja meesk.), 1955, 1957, 1958 (meesk.) ja 1959 (ind.).

Karponossov, Gennadi (21. XI 1950), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1977); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980 jäätantsus koos Natalja Linitšukiga. Maailmameister 1978 ja 1979, Euroopa meister 1979 ja 1980, NSV Liidu meister 1976 ja 1981.

Karpov, Nikolai (8. XI 1929), NSV Liidu jäähokimängija, NSV Liidu teen. treener (1981); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1960.

Karppinen, Pertti (17. II 1953), Soome sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 ühepaadil. Maailmameister 1979.

Karšakevitš, Aleksandr (6. IV 1959), NSV Liidu väravpallur; Minski ASK. Olümpiahõbe 1980. NSV Liidu meister 1981.

Kartašov, Anatoli (5. V 1937), NSV Liidu veepallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960. NSV Liidu meister 1955—63, 1968 ja 1969.

Kartozia, Givi (29. III 1929), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1953); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 klassikalise maadluse I keskkaalus ja -pronks 1960 poolraskekaalus. Maailmameister 1953, 1955 ja 1958 ning NSV Liidu meister 1952—55 I keskkaalus.

Kasamatsu, Shigeru (16. VII 1947), Jaapani võimleja. Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses,

-hõbe rööbaspuil ning -pronks kangil ja vabaharjutuses 1972. Maailmameister 1974 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, vabaharjutuses ja toenghüppes ning 1978 kangil ja võistkondlikus mitmevõistluses.

Kasaya [*-ja*], Yukio (17. VIII 1943), Jaapani suusahüppaja. Olümpiakuld 1972 hüpetes 70 m mäelt. Maailmameister 1972.

Kasprzyk [*kaspšõk*], Marian (22. IX 1939), Poola poksija. Olümpiakuld 1964 II kergekeskkaalus ja -pronks 1960 I kergekeskkaalus.

Kassatonov, Aleksei (14. X 1959), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1981); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1981, NSV Liidu meister 1979—81.

Kaširin, Juri (20. I 1959), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Doni-äärse Rostovi «Lokomotiivi». Olümpiakuld 1980 meeskonnasõidus. Kuulus 1981 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1979.

Kaškarov, Igor (5. V 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 kõrgushüppes (2,08). NSV Liidu meister 1955 ja 1959.

Kazakov, Rustem (2. I 1947), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1969); Taškent, relvajõud. Olümpiakuld 1972 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailmameister 1969 ja 1971, NSV Liidu meister 1971.

Kazankina, Tatjana (17. XII 1951), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1976 ja 1980 1500 m jooksus (4.05,48 ja *3.56,6) ning 1976 800 m-s (**1.54,94). NSV Liidu meister 1975—77 1500 m-s. Maailmarekordid: 1500 m-s 3.56,0 (1976), 3.55,0 ja 3.52.47 (1980); 4×800 m-s 7.52,3 (1976). Lenini orden 1980. Maailma parim naissportlane 1980.

Kazantsev, Vladimir (6. I 1923), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1951); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952 3000 m takistusjooksus (8.51,6). NSV Liidu meister 1948, 1950 ja 1951 5000 m ja 1951 10 000 m jooksus, 1950—53 3000 m takistusjooksus ning 1946 krossijooksus.

Kato, Sawao (11. X 1946), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1968 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning vabaharjutuses, 1972 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ja rööbaspuil, -hõbe 1972 kangil ja sanghobusel ning 1976 individuaalses mitmevõistluses, -pronks 1968 rõngail. Maailmameister 1974 võistkondlikus mitmevõistluses. Tema vend Takeshi K. (25. IX 1942) võitis 1968 olümpiakuldmedali võistkondlikus mitmevõistluses ja -pronksmedali vabaharjutuses; maailmameister 1966 ja 1970 võistkondlikus mitmevõistluses.

Katšarava, Važa (2. I 1937), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1965), NSV Liidu teen. treener (1978); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiakuld 1964. Euroopa meister 1967.

Katuševa, Marita (19. IV 1938), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1966); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963, NSV Liidu meister 1960, 1962, 1963, 1970 ja 1971.

Kawaguchi [*-tši*], Takao (13. IV 1950), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1972 kergekaalus. Maailmameister 1971.

Kealoha, Warren Paoa (3. III 1903 — 8. IX 1972), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises 1920 (1.15,2, eelu. **1.14,8) ja 1924 (*1.13,2). Maailmarekordid: 1.12,6 (1922), 1.12,4 (1924), 1.11,4 (1926).

Kedjarov, Aleksandr (24. XII 1947), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1973); Minsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 metssealaskmises (576). Maailmameister 1973 (ind. ja meesk.), 1974 ja 1975 (meesk.), Euroopa meister 1973 ja 1978 (meesk.), NSV Liidu meister 1972, 1974 (ind.) ja 1978 (meesk.) metssealaskmises ning 1973 hirvelaskmises üksiklaskudega (ind.).

Keino, Kipchoge (Kip) (17. I 1940), Keenia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 1500 m (*3.34,9) ja 1972 3000 m takistusjooksus (*8.23,6) ning -hõbe 1968 5000 m (14.05,2) ja 1972 1500 m jooksus (3.36,8). Maailmarekord: 5000 m jooksus 13.24,2 (1965). Hakkas hiljem elukutseliseks.
Kelbečeva, Sijka vt. Barbulova-Kelbečeva, S.
Keleti [*kälä-*], Ágnes (9. VI 1921), Ungari võimleja. Olümpiakuld 1952 vabaharjutuses ning 1956 poomil, eri kõrgusega rööbaspuil, vabaharjutuses ja rühmvõimlemises, -hõbe 1952 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1956 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1952 eri kõrgusega rööbaspuil ja rühmvõimlemises. Maailmameister 1954 eri kõrgusega rööbaspuil ja rühmvõimlemises.
Kellenberger, Emil (3. IV 1864 — 1943), Šveitsi laskur. Olümpiakuld vabapüssi standardharjutuses (ind., 930, ja meesk.) ning -hõbe vabapüssist põlvelt laskmises (ind.) 1900. Maailmameister 1900—03 vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), 1901 vabapüssist lamades, 1902 püsti ning 1903 ja 1904 põlvelt laskmises (ind.), 1904 vabapüssi (meesk.) ja 1922 armeepüssi standardharjutuses.
Keller, Erhard (24. XII 1944), Saksa FV kiiruisutaja. Olümpiakuld 500 m-s 1968 ja 1972 (40,3 ja *39,44). Maailmarekordid: 500 m-s 39,2 (1968), 38,42 (1971), 38,30 ja 38,00 (1972); 1000 m-s 1.18,5 (1972); sprindimitmevõistluses 155,800 (1972). Hakkas 1973 elukutseliseks.
Kelly [*keli*], John *sen.* (4. X 1890 — 21. VI 1960), USA sõudja. Olümpiakuld 1920 ühepaadil ja paarisaerulisel kahepaadil ning 1924 paarisaerulisel kahepaadil. Tema poeg John K. *jun.* (24. V 1927) võitis 1956 olümpiapronksmedali ja tuli 1949 Euroopa meistriks ühepaadil.
Kenmotsu, Eizo (13. II 1948), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1968, 1972 ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1972 individuaalses mitmevõistluses ning 1976 kangil ja sanghobusel, -pronks 1968 kangil ning 1972 rööbaspuil ja sanghobusel. Maailmameister 1970 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning kangil, 1974 ja 1978 võistkondlikus mitmevõistluses ja rööbaspuil.
Kerdemeļdi, Valeri (18. VII 1938), NSV Liidu võimleja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1962 individuaalses mitmevõistluses ja 1965 kangil.
Keresztes [*kärästäš*], Lajos (28. IV 1900 — 9. VIII 1978), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1928 ja -hõbe 1924 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1925.
Keulen-Deelstra [*kö:len*], Attje (31. XII 1938), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiahõbe 1000 m-s (1.31,61) ning -pronks 1500 m-s (2.22,05) ja 3000 m-s (4.59,91) 1972. Maailmameister 1970 ja 1972—74, Euroopa meister 1972—74. Maailmarekordid: 1500 m-s 2.17,2 (1970); mitmevõistluses 182,805 (1972).
Kićanović [*kitšja:novitšj*], Dragan (17. VIII 1954), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977.
Kidjajev, Juri (28. II 1955), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1976—80.
Kiefer [*kifə*ʳ], Adolph (27. VI 1918), USA ujuja. Olümpiakuld 1936 100 m seliliujumises (*1.05,9). Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.07,0, 1.06,2, 1.04,9 (1935), 1.04,8 (1936); 200 m 2.24,0 (1935), 2.23,0 (1941), 2.19,3 (1944).
Kikkas, Jaan (1892 Valgamaa — 9. III 1944 Tallinn), Eesti tõstja. Olümpiapronks 1924 kergekeskkaalus (450,0 kg viievõistluses). Eesti meister 1925. Maailmarekord kergekeskkaalu tõukamises: 127,5 kg (1924).
Kiknadze, Anzor (26. III 1934 — 17. XI 1977), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1965); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1964 raskekaalus. Euroopa meister 1962, 1964, 1965 ja 1966 absoluutses kategoorias ning 1963—66 meeskondlikult. NSV Liidu meister 1961—65 sambomaadluse raskekaalus.

Kilborn, Pamela vt. Ryan-Kilborn, P.
Killanin [*kilä-*], Michael, lord (30. VII 1914), Iiri spordijuht ja ajakirjanik. ROK-i liige a-st 1952, 1968—72 asepresident ja 1972—80 president. Olümpiaorden (kuldmedal) 1980.
Killy [*kiji*], Jean-Claude (30. VIII 1943), Prantsuse mäesuusataja. Olümpiakuld 1968 kiirlaskumises, slaalomis ja suurslaalomis. Maailmameister 1966 kiirlaskumises ja alpi kolmevõistluses ning 1968 kiirlaskumises, slaalomis, suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses. Maailma karika võitja 1967 ning 1968. Esinenud filmis.
Kim, Nelli (29. VII 1957), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1976); 1976 Täimkendi «Spartak», 1980 Minsk, relvajõud. Olümpiakuld 1976 võistkondlikus mitmevõistluses, vabaharjutuses ja toenghüppes ning 1980 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses, -hõbe 1976 individuaalses mitmevõistluses. Maailmameister 1974 ja 1978 võistkondlikus mitmevõistluses, 1978 ka toenghüppes ja vabaharjutuses ning 1979 individuaalses mitmevõistluses. Euroopa meister 1975 vabaharjutuses ja 1977 toenghüppes. NSV Liidu meister 1973 ja 1975 eri kõrgusega rööbaspuil, 1976 toenghüppes, 1975 ja 1976 poomil, 1975 ja 1979 vabaharjutuses ning 1980 individuaalses mitmevõistluses.
Kimura, Kenji (19. VII 1945), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.
Kinke (a-ni 1971 Kirit šenko), Gennadi (28. X 1942 Tšuvaši ANSV), Eesti NSV sõudja, suurmeister (1976); Tartu «Kalev». 1976. a. olümpiamängudel roolijata kahepaadil 7. koht. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1972 ja 1976 roolijata kahepaadil, hõbemedal 1973, 1975 ja 1978 roolijata nelja- ning 1975 ja 1977 roolijata kahepaadil, pronksmedal 1979 roolijata kahepaadil. 38-kordne Eesti NSV meister (roolijata ja roolijaga kahe-, roolijata ja roolijaga nelja- ning kaheksapaadil 1961—79). Spordijuht Tartus.
Kipruguf, Wilson (1938), Keenia kergejõustiklane. Olümpiahõbe 800 m jooksus 1968 (1.44,5) ja -pronks 1964 (1.45,9).
Kirk [*kö:*ʳ*k*], Oliver, USA poksija. Olümpiakuld 1904 kukk- ja sulgkaalus. Ainus poksija, kes on ühtedel olümpiamängudel võitnud 2 kuldmedalit.
Kirksey [*kö:*ʳ*kzi*], Morris (13. IX 1895), USA kergejõustiklane ja ragbimängija. Olümpiakuld ragbis ja 4×100 m teatejooksus (**42,2) ning -hõbe 100 m jooksus (10,8) 1920.
Kirov, Nikolai (22. XI 1957), NSV Liidu kergejõustiklane; Gomeli «Lokomotiiv». Olümpiapronks 1980 800 m jooksus (1.46,0). NSV Liidu meister 1978 800 m jooksus ning 1979 ja 1981 4×800 m teatejooksus. Maailmarekord: 4×800 m-s 7.08,1 (1978).
Kirov, Petâr (17. IX 1942), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1970, 1971 ja 1974, Euroopa meister 1967, 1970, 1974 ja 1976.
Kirszenstein, Irena vt. Szewińska-Kirszenstein, I.
Kiržinov, Muhharbi (1. I 1949), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1972); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 kergekaalus (**460,0 kg). Maailmameister 1972 ja 1973, Euroopa meister 1973 ja 1974, NSV Liidu meister 1971 ja 1973—75. Maailmarekordid: kergekaalu tõukamises 177,5 kg ja kahevõistluses 312,5 kg (1972).
Kiş [*kiš*], Tevfik (1934), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1960 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1962 ja 1963 ning Euroopa meister 1966 I keskkaalus.
Kislova-Dementjeva, Jelizaveta (5. III 1928), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957); Kostroma «Krasnoje Znamja». Olümpiakuld 1956 ühesüsta 500 m-s. Maailmameister 1958. Euroopa meister 1957 ühesüsta ning 1959 ühe- ja kahesüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1956 ja 1957 ühesüsta 500 m-s ning 1956, 1958 ja 1960 ühesüstade 4×500 m teatesõidus.

Kisseljov, Aleksei (17. III 1938), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1964); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 poolraskekaalus ja 1968 II keskkaalus. NSV Liidu meister 1964 ja 1966 poolraskekaalus. Tehnikakandidaat.

Kisseljov, Nikolai (25. X 1939), NSV Liidu suusataja (kahevõistleja); Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1964. NSV Liidu meister 1964.

Kisseljov, Vladimir (1. I 1957), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Krementšugi «Avangard». Olümpiakuld 1980 kuulitõukes (*21.35).

Kizimov, Ivan (28. V 1928), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1968); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1968 (ind.) ja 1972 (võistk.), -hõbe 1968 (võistk.) ning -pronks 1964 (võistk.) koolisõidus. Maailmameister 1970 (võistk.). NSV Liidu meister 1967—70 («Suur auhind», ind.), 1972 («Keskmine auhind», ind.; kombineeritud sõidus, ind.) ja 1973 («Väike auhind», ind.).

Kiyokawa [*-jo-*], Masaji (11. II 1913), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 100 m seliliujumises 1932 (1.08,6), -pronks 1936 (1.08,4). ROK-i liige a-st 1969. ROK-i viitsepresident a-st 1979.

Klammer, Franz (3. XII 1953), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1976 kiirlaskumises. Maailmameister 1974 alpi kolmevõistluses ja 1976 kiirlaskumises.

Klapáč [*-a:tš*], Jan (27. II 1941), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1964. Maailma- ja Euroopa meister 1972.

Klaveren, Lambertus van (Bep) (26. IX 1907), Hollandi poksija. Olümpiakuld 1928 sulgkaalus. Euroopa meister 1928. Elukutseliste Euroopa meister 1931 II kergekaalus ja 1938 II keskkaalus. Võistles veel 48-aastaselt.

Klein, Martin (12. IX 1884 Tarvastu vald — 11. II 1947 Tarvastu vald), eesti maadleja. Olümpiahõbe 1912 klassikalise maadluse I keskkaalus; sai lõppvõistlusel olümpiamaadluse pikimas matšis (11 tundi 40 min.) punktivõidu soomlase Alfred Asikainen (1888—1942) üle. Venemaa I olümpiaadi võitja 1913 keskkaalus. A-st 1962 peetakse Viljandi raj-s tema mälestusvõistlusi. Esimene eestlasest olümpiamedalivõitja.

Kleine, Piet (17. IX 1951), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1976 10 000 m-s (*14.50,59) ning -hõbe 5000 m-s (7.26,47) ja 1980 10 000 m-s (14.36,03). Maailmameister 1976. Maailmarekordid: 5000 m-s 7.04,86 ja 7.02,38 (1976).

Klepikov, Aleksandr (23. V 1950), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1975. NSV Liidu meister 1978 kaheksapaadil.

Klešnjov, Valeri (15. X 1958), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1977 ühepaadil.

Klevtsov, Jevgeni (8. III 1929), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1956); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1960 meeskonnasõidus. Kuulus 1956 ja 1958 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1951—56, 1958 ja 1962 meeskonnasõidus.

Klevtsov, Sergei (30. I 1954), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Fili». Olümpiapronks 1980.

Klier-Schaller [*kli:r ša-*], Johanna (13. IX 1952), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 100 m tõkkejooksus (12,77 ja 12,63). Euroopa meister 1978. Maailmarekord: 4×100 m teatejooksus 42,27 (1978).

Klim, Romuald (25. V 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1964); 1964 Vitebski «Krasnoje Znamja», 1968 Minsk, relvajõud. Olümpiakuld vasaraheites 1964 (*69.74) ja -hõbe 1968 (73.28). Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1966—68 ja 1971. Maailmarekord: 74.52 (1969).

Klimenko, Viktor (25. II 1949), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1971); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 sanghobusel, -hõbe 1968 ja 1972 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1972 toenghüppes, -pronks 1968 rööbaspuil. Euroopa meister 1969 toenghüppes ja kangil, 1971 ja 1973 individuaalses mitmevõistluses ning 1973 rõngail ja rööbaspuil. NSV Liidu meister 1974 individuaalses mitmevõistluses, 1969 ja 1972 rööbaspuil, 1968 ja 1972 sanghobusel, 1967—69 ja 1972 toenghüppes ning 1968 vabaharjutuses.

Klimke, Reiner (14. I 1936), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1964, 1968 ja 1976 (võistk.) ning -pronks 1968 ja 1976 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1962 (ind.), 1966 (võistk.) ja 1974 (ind. ja võistk.). Euroopa meister 1965 (võistk.), 1967 (ind. ja võistk.), 1969, 1971 (võistk.), 1973 (ind. ja võistk.) ning 1981 (võistk.). Õigusteaduse doktor.

Klimov, Juri (22. VII 1940), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1965, 1968, 1970—72, 1974 ja 1975.

Klimova-Hazemblo, Natalja (31. V 1951), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1976. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1972, 1974 ja 1976.

Kljmovića [*-tša*], Inta (14. XII 1951), NSV Liidu kergejõustiklane; Riia «Värpa». Olümpiapronks 1976 4×400 m teatejooksus (3.24,24). NSV Liidu meister 1975.

Klumberg (a-st 1936 Kolmpere), Aleksander (17. IV 1899 Tallinn — 10. II 1958 Tallinn), Eesti kergejõustiklane. Olümpiamängudel 1920 5. koht odaviskes (62.39), 8. koht viievõistluses ja katkestus kümnevõistluses, 1924 pronksmedal kümnevõistluses (7329,360 p.) ja 17. koht odaviskes (49.61). Tuli 1917—27 44 korda Eesti meistriks (110 m tõkkejooksus, kaugus-, kõrgus-, kolmik- ja teivashüppes, kettaheites, odaviskes ja kümnevõistluses). Maailmarekord kümnevõistluses: 7481,69 (6270) punkti (12,3 6.59 12.92 1.75 55,0 17,0 39.64 3.40 62.20 5.11,3) (1922). Parim tulemus kaugushüppes 7.20,5 (1923), kõrgushüppes 1.83 (1925), kolmikhüppes 14.33 (1924), kettaheites 42.38 (1922) ja odaviskes 63.60 (1935). Töötas 1927—32 Poolas kergejõustikutreenerina. Kirjutas teosed «Kergejõustiku õpperaamat» (1933) ning «Sport ja kehaline kasvatus» (1936).

Knape, Ulrika (26. IV 1955), Rootsi vettehüppaja. Olümpiakuld 1972 tornihüpetes ning -hõbe 1972 hoolaua- ja 1976 tornihüpetes. Maailmameister 1973 tornihüpetes, Euroopa meister 1974 hoolaua- ja tornihüpetes.

Knetsch, Christiane vt. Köpke-Knetsch, C.

Knjazeva, Olga (9. VIII 1954), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1976); Kaasani «Dünamo». Olümpiakuld 1976 floretis (naisk.). Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1978 (naisk.).

Knowles [*noulz*], Durward (2. XI 1917), Bahama purjetaja. Võtnud osa seitsmetest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1956 «Staril». Maailmameister 1947.

Knudsen [*knü:ssen*], Knut (12. X 1950), Norra jalgrattur. Olümpiakuld 1972 4000 m individuaalses jälitussõidus (4.45,74). Maailmameister 1972 ja 1973.

Knutsen [*knü-*], Tormod (7. I 1932), Norra suusataja (kahevõistleja). Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1960. Maailmameister 1964.

Koch [*koh*], Marita (18. II 1957), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 400 m jooksus (*48,88) ja -hõbe 4×400 m teatejooksus (3.20,4). Euroopa meister 1978 400 m-s ja 4×400 m-s. Maailmarekordid: 200 m-s 22,06 (1978), 22,02, 21,71 (1979); 400 m-s 49,19, 49,03, 48,94 (1978), 48,89, 48,60 (1979); 4×100 m-s 42,10 (1979); 4×200 m-s 1.28,15 (1980). Maailma parim naissportlane 1979.

Kochta [*kohta*], Jiří (11. X 1946), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, Euroopa meister 1971 ja 1972.

Kocsis [*kotšiš*], Antal (10. IX 1908), Ungari poksija. Olümpiakuld 1928 kärbeskaalus. Euroopa meister 1928.

Kocsis [*kotšiš*], Ferenc (8. VII 1953), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse II kergekesk-

kaalus. Maailmameister 1979, Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981.

Koen, Francina vt. Blankers-Koen, F.

Kojac [*kodžak*], George (2. III 1910), USA ujuja. Olümpiakuld 1928 100 m seliliujumises (**1.08,2) ja 4×200 m vabaujumises (**9.36,2). Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.09,0 (1928); 200 m 2.32,2 (1930).

Kok, Ada (6. VI 1947), Hollandi ujuja. Olümpiakuld 1968 200 m liblikujumises (*2.24,7) ning -hõbe 1964 100 m liblikujumises (1.05,6) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.37,0). Euroopa meister 1962 ja 1966 100 m liblikujumises ning 1966 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid liblikujumises: 100 m 1.06,1 *(1963), 1.05,1 (1964), 1.04,5 (1965); 200 m 2.25,8, 2.25,3 (1965), 2.22,4, 2.21,0 (1967); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.39,1 (1964). Tema õde Margareta K. (16. X 1944) sai 1966 Euroopa meistriks 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Kokkinen, Väinö (25. XI 1899 — 27. VIII 1967), Soome maadleja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 klassikalise maadluse I keskkaalus. Euroopa meister 1930.

Kolb, Claudia (19. XII 1949), USA ujuja. Olümpiakuld 1968 200 ja 400 m kompleksujumises (*2.24,7 ja *5.08,5) ning -hõbe 1964 200 m rinnuliujumises (2.47,6). Maailmarekordid: 100 m rinnuliujumises 1.17,9 (1964); 200 m kompleksujumises 2.27,8 (1966), 2.27,5, 2.26,1, 2.25,0 (1967), 2.23,5 (1968); 400 m kompleksujumises 5.11,7, 5.09,7, 5.08,2 (1967), 5.05,4, 5.04,7 (1968); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.39,1 (1964).

Kolehmainen, Johannes (Hannes) (8. XII 1889 — 11. I 1966), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1912 5000 m (**14.36,6) ja 10 000 m jooksus (*31.20,8) ning 12 000 m maastikujooksus (ind., 45.11,6), 1920 maratonijooksus (2:32.35,8), -hõbe 1912 12 000 m maastikujooksus (meesk.). Süütas 1952 Helsingis olümpiatule. Tema sünnilinnas Kuopios on talle püstitatud mälestussammas ja seal korraldatakse tema mälestuseks 25 km jooks.

Kolesnikov, Nikolai (15. III 1952), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1976); Doni-äärse Rostovi «Trud». Olümpiakuld 1976 sulgkaalus (*285,0 kg). Maailmameister 1976—78, Euroopa meister 1976—79, NSV Liidu meister 1975 ja 1977—1979. Püstitanud 8 maailmarekordit, neist on parimad tõukamises 166,0 kg ja kahevõistluses 292,5 kg (1979).

Kolesnikov, Nikolai (8. IX 1953), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1976 4×100 m teatejooksus (38,78). NSV Liidu meister 1979 100 m jooksus.

Kolesnikova, Nadežda vt. Iljina-Kolesnikova, N.

Kolessov, Anatoli (18. I 1938), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1963), NSV Liidu teen. treener (1972); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus. Maailmameister 1962, 1963 ja 1965. NSV Liidu meister 1959 I keskkaalus ja 1964 I kergekeskkaalus. Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee esimehe asetäitja.

Kolkova, Olga (29. V 1955), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Kolmpere, Aleksander vt. Klumberg, A.

Kolokoltseva, Berta (29. X 1937), NSV Liidu kiiruisutaja; Moskva «Trud». Olümpiapronks 1964 1500 m-s (2.27,1).

Kolotov, Viktor (3. VII 1949), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1972 ja 1976. NSV Liidu meister 1971, 1974, 1975, 1977 ja 1980.

Kolpakova, Kalpakova, Tatjana (15. X 1959), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Frunze «Dünamo». Olümpiakuld 1980 kaugushüppes (*7,06).

Koltšin, Fjodor (24. II 1957 Moskva), Eesti NSV suusataja (kahevõistleja), Alevtina ja Pavel Koltšini poeg, suurmeister (1977); Tartu «Dünamo».

1980. a. taliolümpiamängudel 15. koht (hüpetes 26. ja 15 km suusatamises 3. koht). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1977 (ind.) ja 1981 (meesk.), hõbemedal 1981 (ind.). Eesti NSV meister 1981 kahevõistluses ja suusahüpetes. TRÜ üliõpilane.

Koltšin, Pavel (9. I 1930), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1956), NSV Liidu teen. treener (1979); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956 4×10 km teatesuusatamises, -pronks 1956 15 ja 30 km-s ning 1964 4×10 km-s. Maailmameister 1956 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1956, 1957 ja 1963 15 ja 30 km-s, 1963 70 km-s ning 1953—55, 1957, 1958 ja 1964 4×10 km-s. Holmenkolleni mängude võitja 1958 15 ja 50 km-s.

Koltšina, Alevtina (11. XI 1930), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1958); 1956 Moskva «Burevestnik», 1960, 1964, 1968 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1956 3×5 km teatesuusatamises, -pronks 1964 5 km-s ning 1968 5 km-s ja 3×5 km-s. Maailmameister 1958 10 km-s ja 3×5 km-s, 1962 5 km-s, 10 km-s ja 3×5 km-s, 1964 3×5 km-s ning 1966 5 km-s ja 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1956, 1958, 1960, 1962 ja 1963 5 km-s, 1959, 1962—64 ja 1967 10 km-s ning 1956, 1959, 1960 ja 1963 4×5 km-s. Holmenkolleni mängude võitja 1961—63 10 km-s. Pavel Koltšini abikaasa.

Koltšinski, Aleksandr (20. II 1955), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1976 ja 1980 klassikalise maadluse raskekaalus. Maailmameister 1978, NSV Liidu meister 1974, 1976—78 ja 1980.

Kolumbet, Leonid (14. X 1937), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1966); Kiievi «Spartak». Olümpiapronks 1960 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.34,05). Maailmameister 1963. NSV Liidu meister 1957, 1958 ja 1964 4000 m meeskondlikus jälitussõidus, 1957 ja 1959 100 ringi grupisõidus trekil ning 1958 paarissõidus.

Komar, Władysław (11. IV 1940), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 kuulitõukes (*21.18).

Komarov, Aleksei (10. XII 1921), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55. NSV Liidu meister 1949 ja 1950 roolijata kahepaadil, 1950 roolijata ja 1951 roolijaga neljapaadil ning 1946, 1947, 1949, 1952—54 ja 1956 kaheksapaadil.

Komissova, Vera (11. VI 1953), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Zeniit». Olümpiakuld 100 m tõkkejooksus (*12,56) ja -hõbe 4×100 m teatejooksus (42,10) 1980. NSV Liidu meister 1980 100 m jooksus ja 100 m tõkkejooksus ning 1978 4×200 m jooksus.

Komnatov, Gennadi (18. IX 1949 — 1. IV 1979), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1972); Omski «Burevestnik». Olümpiakuld 1972 meeskonnasõidus. NSV Liidu meister 1970—74.

Konakbajev, Serik (25. X 1959), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1981); Džambuli «Spartak». Olümpiahõbe 1980 I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1979 I kergekesk- ja 1981 II kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1980 I kergekeskkaalus.

Kondakov, Juri (24. XI 1951), NSV Liidu kiiruisutaja; Sverdlovski «Trud». Olümpiahõbe 1976 1500 m-s (1.59,97). NSV Liidu meister 1975.

Kondra, Vladimir (16. XI 1950), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1977); 1972 Sotši «Dünamo», 1976 ja 1980 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980, -hõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1971, 1975, 1977, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1974—81.

Kondrašina, Anna (23. XII 1955), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976 ja 1977 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil ning 1978 ühepaadil.

Kondratjeva, Ljudmila (11. IV 1958), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1978); Doni-äärse Rostovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 100 m jooksus (11,06). Euroopa meister 1978 200 m jooksus ja 4×100 m teatejooksus, NSV Liidu meister 1979 100 ja 200 m jooksus.

Konev, Anatoli (10. I 1921 — 9. XI 1965), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1948); Moskva VVS. Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1948 ja 1952.

Kongshaug [*ku-*], Erling (22. III 1915), Norra laskur. Olümpiakuld 1952 väikepüssi standardharjutuses (*1164). Maailmameister 1947 väikepüssist püsti laskmises (meesk.) ning 1952 väikepüssi standardharjutuses (ind.) ja väikepüssist püsti laskmises (ind.). Euroopa meister 1955 väikepüssi inglise matšis (ind. ja meesk.). Maailmarekordid: väikepüssist püsti laskmises 40 lasku 382 (1952); väikepüssi inglise matšis 600 (1955).

Konjajeva, Nadežda (5. X 1931), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Kiievi «Meedik». Olümpiapronks 1956 odaviskes (50.28). Maailmarekordid: 53.56, 55.11 ja 55.48 (1954).

Konkov, Anatoli (19. IX 1949), NSV Liidu jalgpallur; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1975, 1977 ja 1980.

Konno, Ford (1. I 1933), USA ujuja. Olümpiakuld 1952 1500 m (*18.30,3) ja 4×200 m vabaujumises (*8.31,1), -hõbe 1952 400 m (4.31,3) ja 1956 4×200 m vabaujumises (8.31,5). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.03,9 (1954); 400 m 4.26,7 (1954); 800 m 9.30,7 (1951).

Kono [*konou*], Thomas (Tommy) (17. VI 1930), USA tõstja. Olümpiakuld 1952 kergekaalus (*362,5 kg) ja 1956 keskkaalus (**447,5 kg) ning -hõbe 1960 kergekeskkaalus (427,5 kg). Maailmameister 1953 ja 1957—59 kergekeskkaalus ning 1954 ja 1955 keskkaalus. Püstitanud 26 maailmarekordit, neist on parimad kergekaalu rebimises 117,5 kg (1952), kergekeskkaalu surumises 133,5 kg (1956), rebimises 133,5 kg (1958), tõukamises 168,5 kg (1953) ja kolmevõistluses 430,0 kg (1958) ning keskkaalu surumises 153,5 kg (1961), tõukamises 175,0 kg (1956) ja kolmevõistluses 460,0 kg (1961). Saavutas edu ka atleetvõimlemises (*Mr. Universe* 1954, 1955 ja 1957). Treeninud hiljem Mehhiko ja Saksa FV rahvuskoondist.

Konopacka [*-atska*], Halina (11. XI 1900), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 kettaheites (**39.62).

Konow [*ku:-*], Magnus (1. IX 1887 — 1972), Norra purjetaja. Võtnud osa kuutest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1912 12 m ja 1920 8 m klassis ning -hõbe 1936 6 m klassis. Kuldpokaalivõistluste võitja 1923, 1932, 1934 ja 1935 6 m klassis. Tema poeg Karsten K. (16. II 1918) võitis 1936 olümpiahõbemedali 6 m klassis.

Konovalenko, Viktor (11. III 1938), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1963); Gorki «Torpeedo». Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailmameister 1963—68, 1970 ja 1971, Euroopa meister 1963—68 ja 1970.

Konovalov, Juri (30. XII 1929), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Bakuu «Nefttši». Olümpiahõbe 1956 ja 1960 4×100 m teatejooksus (39,8 ja 40,1). NSV Liidu meister 1957 100 m ja 1958 200 m jooksus.

Konrád [*-a:d*], Ferenc (17. IV 1945), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1976, -hõbe 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1974.

Konrád [*-a:d*], János (27. VIII 1941), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1964, -pronks 1960 ja 1968. Euroopa meister 1962.

Konrads [*-rädz*], John (21. V 1942), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1500 m vabaujumises (*17.19,6) ja -pronks 400 m (4.21,8) ning 4×200 m vabaujumises (8.13,8) 1960. Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.04,8, 2.03,2 (1958), 2.02,2 (1959); 400 m 4.25,9, 4.21,8 (1958), 4.19,0 (1959), 4.15,9 (1960); 800 m 9.17,7, 9.14,5 (1958), 8.59,6 (1959); 1500 m 17.28,7 (1958), 17.11,0 (1960);

4×100 m 3.46,3 (1958); 4×200 m 8.10,6 (1960). Tema õde Ilsa K. (29. III 1944) võitis 1960 olümpiahõbemedali 4×100 m vabaujumises (4.11,3). Maailmarekordid vabaujumises: 400 m 4.45,4 (1960); 800 m 10.17,7, 10.16,2, 10.11,8 (1958), 10.11,4 (1959); 1500 m 19.25,7 (1959); 4×100 m 4.16,2 (1960).

Konstantinov, Vitali (28. III 1949), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1975); Uljanovski «Dünamo». Olümpiakuld 1976 klassikalise maadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1975, NSV Liidu meister 1976, 1977 ja 1979 sulgkaalus.

Kopljakov, Sergei (23. I 1959), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1978); Minski «Spartak». Olümpiakuld 1980 200 m (*1.49,81) ja 4×200 m vabaujumises (7.23,50) ning -hõbe 1976 4×200 m vabaujumises (7.27,97) ja 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.45,92). Euroopa meister 1981 200 m ja 4×100 m vabaujumises ning 1977 ja 1981 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1979 100 m, 1978, 1979 ja 1981 200 m ning 1977 ja 1978 4×100 m ja 4×200 m vabaujumises, 1978 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekord: 200 m vabaujumises 1.49,83 (1979).

Kopõlov, Sergei (29. VII 1960), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1981); Tuula, relvajõud. Olümpiapronka 1980 sprindisõidus. Maailmameister 1981, NSV Liidu meister 1978 sprindi- ja tandemisõidus, 1979 sprindisõidus ning 1981 1000 m paarisasõidus, 1000 m-s paigaltardist ja sprindisõidus.

Korban, Gennadi (1. II 1949), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1979); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse I keskkaalus. Maailmameister 1979 ja 1981, Euroopa meister 1980 ja 1981, NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Korbut, Olga (16. V 1955), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1972); Grodno, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1972 vabaharjutuses ja poomil, -hõbe 1972 eri kõrgusega rööbaspuil ja 1976 poomil. Maailmameister 1974 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes. NSV Liidu meister 1975 individuaalses mitmevõistluses, 1974 ja 1976 eri kõrgusega rööbaspuil ning 1970 ja 1974 toenghüppes.

Koridze, Avtandil (15. IV 1935 — 12. IV 1966), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1960); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1961.

Korkia, Mihhail (10. IX 1948), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1972); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1976. Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1968.

Korkia, Otar (10. V 1923), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1950), NSV Liidu teen. treener (1967); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1950, 1953 ja 1954. Lenini orden 1957.

Kornejev, Juri (26. III 1937), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1969); 1960 Moskva «Dünamo», 1964 Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1960 ja 1964. Euroopa meister 1959 ja 1961, NSV Liidu meister 1959 ja 1962—66.

Korneljuk, Aleksandr (28. VI 1950), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1972 4×100 m teatejooksus (38,50), NSV Liidu meister 1970 ja 1973 100 m jooksus ning 1973 ja 1974 4×100 m-s.

Kornev, Valentin (29. VIII 1942), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1969); Jaroslavl, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 vabapüssi standardharjutuses. Maailmameister 1970 vabapüssi standardharjutuses (ind.) ja vabapüssist põlvelt laskmises (meesk.). Euroopa meister 1965 ja 1969 vabapüssi (ind. ja meesk.) ja armeepüssi standardharjutuses (meesk.), 1969 vabapüssist põlvelt (ind.) ning 1972 õhupüssist laskmises (meesk.). 16-kordne NSV Liidu meister (1966—76 väike-, vaba- ja armee-

püssist laskmises). Maailmarekord: vabapüssist põlvelt laskmises 40 lasku 392 (1969).

Kornilajev, Sergei (20. II 1955), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Trud». Olümpiapronks 1980 vabamaadluse helveskaalus. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981. NSV Liidu meister 1977—79 ja 1981.

Korol, Pjotr (2. I 1941), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1974); Lvovi «Dünamo». Olümpiavõitja 1976 kergekaalus (*305,0 kg). Maailmameister 1974 ja 1975, Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1972. Püstitanud kergekaalu tõukamises 3 maailmarekordit, neist on parim 175,0 kg (1972).

Korolkov, Jevgeni (9. X 1930), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952), NSV Liidu teen. treener (1968); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -hõbe sanghobusel 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses.

Korolkov, Nikolai (28. X 1946), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Doni-äärse Rostovi «Urožai». Olümpiakuld (võistk.) ja -hõbe (ind.) takistussõidus 1980. NSV Liidu meister 1972 (võistk.) ja 1981 (marsruut № 2, ind.).

Korondi, Margit vt. Plachy-Korondi, M.

Korosteljova-Barõševa, Olga (24. VIII 1954), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Sverdlovski «Uralmaš». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1974, 1976, 1980 ja 1981.

Koršikov, Gennadi (19. II 1949), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1972); 1972 Leningradi, 1976 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1971, 1973 ja 1975—77 paarisaerulisel kahe- ning 1972 neljapaadil.

Koršunova, Tatjana (6. III 1956), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Ramenskoje «Töötõureservid». Olümpiahõbe 1976 ühesüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1975 ja 1977 ühe-, 1973 kahe- ning 1974, 1977 ja 1979 neljasüsta 500 m-s.

Koskela, Lauri (16. V 1907 — 3. VIII 1944), Soome maadleja. Olümpiakuld 1936 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus ja -pronks 1932 kergekaalus. Euroopa meister 1935, 1937 ja 1938 I kergekeskkaalus.

Kossanov, Gusman (25. V 1935), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965); 1960 Kišinjov, relvajõud, 1964 Alma-Ata, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 4×100 m jooksus (40,1). NSV Liidu meister 1960.

Kossenkov, Aleksandr (28. VII 1956), NSV Liidu vettehüppaja; Minski «Spartak». Olümpiapronks 1976 hoolauahüpetes. NSV Liidu meister 1976.

Kossinski, Vladimir (26. II 1945), NSV Liidu ujuja; Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 100 m ja 200 m rinnuliujumises (1.08,0 ja 2.29,2) ning -pronks 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.00,7) 1968. NSV Liidu meister 1967 100 m ja 200 m rinnuliujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.06,7 (1967); 200 m 2.27,4 (1968).

Kossitškin, Viktor (25. II 1938), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 5000 m-s (7.51,3) ja -hõbe 10 000 m-s (15.49,2) 1960. Maailmameister 1962, Euroopa ja NSV Liidu meister 1961.

Kossõhh, Grigori (9. II 1934), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1968); 1968, 1972 Moskva oblasti, 1976 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1968 vabapüstolist laskmises (*562). Maailmameister 1970 õhupüstolist (meesk.), 1974 (ind. ja meesk.), 1962, 1966, 1970 ja 1974 (meesk.) vabapüstolist ning 1974 revolvrist (meesk.) laskmises. Euroopa meister 1965, 1969 (ind. ja meesk.), 1963 ja 1975 (meesk.) vabapüstolist ning 1969, 1972, 1974, 1975 (meesk.) ja 1973 (ind. ja meesk.) õhupüstolist laskmises. NSV Liidu meister 1965, 1968 ja 1975 vabapüstolist ning 1971 ja 1976 õhupüstolist laskmises. Maailmarekordid: vabapüstolist laskmises 60 lasku 572 (1969) ja samast relvast meeskondlikult 2221 (1963), 2224 (1965), 2239 (1969) ja 2244 (1974); õhupüstolist laskmises meeskondlikult 1516 (1969), 1517 (1972) ja 1552 (1973). NSV Liidu koondise treener.

Kostava, Guram (18. VI 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1965); Tbilisi, relvajõud. Olümpiapronks 1960 (meesk.) ja 1964 (ind.) epees. Maailmameister 1961 ja 1967 (meesk.), NSV Liidu meister 1961 (ind.).

Kostitsõna-Devjatova, Tatjana (19. IX 1948), NSV Liidu ujuja; Harkovi «Dünamo». Olümpiapronks 1964 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.39,2). NSV Liidu meister 1965—69 100 m ning 1966, 1967 ja 1969 200 m liblikujumises, 1964 ja 1965 400 m kompleksujumises ning 1969 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Kotel, Antonina (20. XI 1954), NSV Liidu võimleja; Minski «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1972 võistkondlikus mitmevõistluses.

Kotjeuja, Marina (1. IV 1960), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 200 m (**2.33,35) ja -pronks 100 m rinnuliujumises (1.13,30) 1976. NSV Liidu meister 1976 100 m rinnuliujumises ning 1976—78 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Kotkin, Aleksandr (13. VI 1959), NSV Liidu pokslja, teen. meistersportlane (1981); Moskva «Tööjõureservid». Olümpiahõbe 1980 I keskkaalus. Euroopa meister 1981. NSV Liidu meister 1979 II kergekeskkaalus.

Kozakiewicz [-jevittš], Władysław (8. XII 1953), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 teivashüppes (*5,78). Maailmarekord: 5,72 (1980).

Kozakova, Olga (14. III 1951), NSV Liidu võrkpallur; Odessa «Meedik». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1976.

Kozma, István (27. XI 1939 — 9. IV 1970), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 klassikalise maadluse raskekaalus. Maailmameister 1962, 1966 ja 1967, Euroopa meister 1967.

Kozõr, Valentina (25. IV 1950), NSV Liidu kergejõustiklane; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1968 kõrgushüppes (1.80).

Kozõreva, Ljubov vt. Baranova-Kozõreva, L.

Kozõreva, Ljubov (12. XII 1956), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979.

Koženkova, Klavdia (22. III 1949), NSV Liidu sõudja; Vilniuse «Žalgiris». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. Euroopa meister 1967. NSV Liidu meister 1974 roolijaga neljaning 1967 ja 1968 kaheksapaadil.

Kotenko, Sergei (2. XII 1956), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Alma-Ata «Dünamo». Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1981.

Kotelov, Anatoli (16. XII 1944), NSV Liidu vehkleja; Novosibirsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 floretis (meesk.). Maailmameister 1970 ja 1973 (meesk.), NSV Liidu meister 1973 (ind.).

Kotkas, Johannes (3. II 1915 Kodijärve vald), Eesti NSV maadleja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1943), Eesti NSV teen. sporditegelane (1964); Tallinna «Dünamo». Olümpiakuld 1952 klassikalise maadluse raskekaalus; 1956. a. olümpiamängudel varuvõistleja. MM-võistluste hõbemedal 1953, Euroopa meister 1938, 1939 ja 1947. NSV Liidu absoluutne meister 1940 ja 1943—45. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1946, 1948, 1950—53, 1955 ja 1956 klassikalises ning 1947 vabamaadluses ja 1943 vasaraheites (tulemus 53.88 oli NSV Liidu rekord), hõbemedal 1945, 1949 ja 1954 klassikalises, 1946 ja 1948 vaba- ning 1951 sambomaadluses ja 1946 vasaraheites, pronksmedal 1943 kuulitõukes ning 1945 ja 1947 vasaraheites. Eesti meister 1939, 1945, 1946, 1948—52 ja 1954—59 klassikalises ning 1937—39, 1945, 1947—49 ja 1951 vabamaadluses, 1946

tõstmise raskekaalus ning 1950 vasaraheites. Maadlustreener Tallinnas. Lenini orden 1957.

Kotšergin, Ivan (29. XII 1935), NSV Liidu maadleja; Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiapronks 1968 klassikalise maadluse sulgkaalus. Euroopa meister 1968 ning NSV Liidu meister 1960, 1962, 1964 ja 1967 kärbeskaalus.

Kotšergina-Makarets, Tatjana (26. III 1956), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. NSV Liidu meister 1972—81.

Kovács [*kova:tš*], Pál (17. VII 1912), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1936, 1948, 1956, 1960 (meesk.) ning 1952 (ind. ja meesk.) ja -pronks 1948 (ind.) espadronis. 9-kordne maailmameister (ind. ja meesk. 1937, 1951, 1953—55, 1957 ja 1958), Euroopa meister 1933 (meesk.).

Kowalczyk [*-ltšõk*], Jan (18. XII 1941), Poola ratsutaja. Olümpiakuld (ind.) ning -hõbe (võistk.) 1980 takistussõidus.

Kovalenko, Sergei (11. VIII 1947), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1972); 1968 Tbilisi «Burevestnik», 1972 Kiievi «Stroitel». Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1968. Euroopa meister 1969, NSV Liidu meister 1976—79.

Kovalenko, Vitali (17. VI 1934), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1961); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1960 ja 1962. NSV Liidu meister 1955, 1958, 1960—63, 1965 ja 1966. Kuibõševi-nim. Sõjaväeinseneride Akadeemia vanemteadur, tehnikakandidaat.

Kovaljov, Vladimir (2. II 1953), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Trud». Olümpiahõbe 1976 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1977 ja 1979, Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1972 ja 1977.

Kovpan, Valentina (28. II 1950), NSV Liidu vibulaskur; Lvov, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 harjutuses FITA 2. Maailmameister 1973 ja 1975 (naisk.), Euroopa meister 1976 (naisk.) ning 1978 (ind. ja naisk.). NSV Liidu meister 1975 ja 1978. Maailmarekordid: 30 m 340 (1972); 50 m 320 (1978); 60 m 327 (1976).

Kovšov, Juri (5. IX 1951), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Taškendi «Spartak». Olümpiakuld (võistk.) ja -hõbe (ind.) koolisõidus 1980. NSV Liidu meister 1980 («Suur auhind», võistk.).

Kraenzlein [*kräntslain*], Alvin (22. XII 1876 — 6. I 1928), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1900 60 m jooksus (7,0), 110 m (*15,4) ja 200 m tõkkejooksus (25,4) ning kaugushüppes (*7.18,5). Esimene kergejõustiklane, kes võitis samadel olümpiamängudel 4 kuldmedalit.

Kramarenko, Boriss (1. XI 1955), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1978); Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiapronks 1980 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1978. NSV Liidu meister 1978 ja 1980 kergekaalus ning 1981 kergekeskkaalus.

Krasnikova, Natella (14. X 1953), NSV Liidu maahokimängija; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Krasnova, Vera (3. IV 1950), NSV Liidu kiiruisutaja; Omski «Spartak». Olümpiahõbe 1972 500 m-s (44,01). NSV Liidu meister 1976 ja 1977 sprindimitmevõistluses.

Kratasjuk, Viktor (30. I 1949), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Poti, relvajõud. Olümpiakuld 1972 kahesüsta 1000 m-s. NSV Liidu meister 1971 ja 1972.

Kratševskaja, Svetlana (23. XI 1944), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 kuulitõukes (21.42). NSV Liidu meister 1973, 1975—78 ja 1980.

Krause [*-ze*], Barbara (7. VII 1959), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1980 100 m (**54,79; eelu. **54,98), 200 m (*1.58,33) ja 4×100 m vabaujumises (**3.42,71). Maailmameister 1975 4×100 m ja 1978 100 m vabaujumises. Euroopa meister 1977 100 m ja 4×100 m vabaujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid: 100 m vabaujumises 55,41 (1978); 200 m vabaujumises 1.59,04 (1978); 400 m vabaujumises 4.11,69 (1976); 4×100 m vabaujumises 3.49,37 (1975) ja 3.48,80 (1976); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.13,41 (1976).

Krause [*-ze*], Dieter (18. I 1936), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1960 ühesõstade 4×500 m teatesõidus. Maailmameister 1963 ning Euroopa meister 1959, 1961 ja 1963 neljasõsta 1000 m-s.

Krause [*-ze*], Roswitha (3. XI 1949), Saksa DV ujuja ja väravpallur. Olümpiahõbe 1968 4×100 m vabaujumises (4.05,7) ja 1976 väravpallis, -pronks 1980 väravpallis. Maailmameister 1975 ja 1978 väravpallis.

Kravtsov, Vladimir (19. X 1949), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva Lennunduinstituut. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1974 ja 1975.

Kravtšenko, Valeri (2. II 1939), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Alma-Ata «Burevestnik». Olümpiakuld 1968 ja -pronks 1972. Euroopa meister 1967 ja 1971. NSV Liidu meister 1969.

Kravtšenko, Viktor (15. V 1941), NSV Liidu kergejõustiklane; Doni-äärse Rostovi «Dünamo». Olümpiapronks 1964 kolmikhüppes (16.57). NSV Liidu meister 1964 ja 1966.

Kravtšuk, Valentin (12. IV 1944), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Avangard». Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1968 roolijaga neljapaadil.

Kreft, Galina vt. Aleksejeva-Kreft, G.

Krejer, Vitold (12. XI 1932), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965), NSV Liidu teen. treener (1972); Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiapronks kolmikhüppes 1956 (16.02) ja 1960 (16.43). NSV Liidu meister 1960 ja 1961.

Krepkina-Kalašnikova, Vera (16. IV 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1958); 1952 Vologda, 1956 ja 1960 Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1960 kaugushüppes (*6.37). Euroopa meister 1954 ja 1958 4×100 m teatejooksus. NSV Liidu meister 1952, 1957 ja 1958 100 m ning 1952 200 m jooksus, 1952, 1960 ja 1965 4×100 m ning 1952 4×200 m teatejooksus. Maailmarekordid: 100 m-s 11,3 (1958); 4×100 m-s 45,6 (1953), 45,2 (1956). Lenini orden 1960.

Krikun, Anatoli (24. III 1948 Tartu), Eesti NSV korvpallur, suurmeister (1967); Tartu «Kalev». NSV Liidu koondmeeskonna liige 1967—70 ja 1971—73. Olümpiapronks 1968. MM-võistluste pronksmedal 1970. Euroopa meister 1967. Universiaadi kuldmedal 1970. NSV Liidu rahvaste spartakiaadi hõbemedal 1967 ja pronksmedal 1971. Eesti NSV meister 1969, 1970 ja 1973. Treener Tallinnas.

Kriss, Grigori (24. XII 1940), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1964); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1964 (ind.) ning -hõbe 1968 (ind. ja meesk.) epees. Maailmameister 1967, 1969 (meesk.) ja 1971 (ind.), NSV Liidu meister 1964, 1965, 1967, 1968 ja 1970 (ind.).

Krišjānis [*-ja:-*], Dimants (15. IX 1960), NSV Liidu sõudja; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Krišjānis [*-ja:-*], Dzintars (4. VI 1958), NSV Liidu sõudja, eelmise vend; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Krivonossov, Mihhail (1. V 1929), NSV Liidu kergejõustiklane; teen. meistersportlane (1954); 1952 Minski «Iskra», 1956 Minski «Burevestnik». Olümpiahõbe 1956 vasaraheites (63.03). Euroopa meister 1954, NSV Liidu meister 1952 ja 1954—58. Maailmarekordid: 63.34 (1954), 64.33, 64.52 (1955), 65.85, 66.38, 67.32 (1956). Valgevene Kehakultuuriinstituudi kergejõustikukateedri juhataja, pedagoogikakandidaat. Lenini orden 1957.

Krivov, Valeri (21. IX 1951), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Vorošilovgradi «Zvezda». Olümpiakuld 1980. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1977.

Krjukov, Vladimir (2. X 1925), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane

(1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55. NSV Liidu meister 1951 roolijaga neljapaadil ning 1952—54 ja 1956 kaheksapaadil. Moskva lennundusinstituudi vanemteadur, tehnikakandidaat.

Krjutškin, Gennadi (22. X 1958), NSV Liidu sõudja; Aserbaidžaani NSV, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Krohhina, Ljudmila (10. I 1954), NSV Liidu sõudja; Moskva «Võdnik». Olümpiapronks 1976 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1975.

Krovopuskov, Viktor (29. IX 1948), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1976); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 ja 1980 espadronis (ind. ja meesk.). Maailmameister 1978 (ind.), 1974, 1975 ja 1979 (meesk.), NSV Liidu meister 1976, 1980 ja 1981 (ind.). Lenini orden 1980.

Krzesińska-Duńska [*kše-*], Elżbieta (11. XI 1934), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld kaugushüppes 1956 (**6.35) ja -hõbe 1960 (6.27). Maailmarekord: 6.35 (1956).

Krzyszkowiak [*kšõškovjak*], Zdzisław (3. VIII 1929), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 3000 m takistusjooksus (*8.34,2). Euroopa meister 1958 5000 m ja 10 000 m jooksus. Maailmarekordid: 3000 m takistusjooksus 8.31,4 (1960) ja 8.30,4 (1961).

Kruglov, Nikolai (31. I 1950), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1976); Gorki, relvajõud. Olümpiakuld 1976 20 km-s ja 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1975 10 km-s, 1976 20 km-s ning 1974, 1976 ja 1977 4×7,5 km-s, NSV Liidu meister 1974 10 km-s ning 1973 ja 1975 4×7,5 km-s.

Kruglova, Jelena (22. III 1962), NSV Liidu ujuja; Dnepropetrovski «Avangard». Olümpiapronks 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.13,61). NSV Liidu meister 1978—80 200 m ning 1978 ja 1980 100 m seliliujumises, 1979 ja 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises ning 1980 4×100 m vabaujumises.

Kruijff [*krõif*], Gerard de (27. I 1890), Hollandi ratsutaja. Olümpiakuld 1924 ja 1928 (võistk.) ning -hõbe 1928 (ind.) kolmevõistluses.

Krūmiņš [*kru:-*], Jānis (30. I 1930), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Riia ASK. Olümpiahõbe 1956, 1960 ja 1964. Euroopa meister 1959, 1961 ja 1963, NSV Liidu meister 1955—58.

Krutov, Vladimir (1. VI 1960), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1981); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1981, NSV Liidu meister 1979—81.

Krutova, Ninel (11. XI 1926), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1960 tornihüpetes. Euroopa meister 1958 hoolauahüpetes. NSV Liidu meister 1955, 1957 ja 1959 hoolaua- ning 1949 ja 1959—63 tornihüpetes.

Kruus, Heino (30. IX 1926 Tallinn), Eesti NSV korvpallur; Tallinna «Kalev». NSV Liidu koondmeeskonna liige 1949—54. Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1951 ja 1953. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1949, hõbemedal 1950 ja pronksmedal 1945. Eesti NSV meister korvpallis 1946, 1947, 1949, 1954 ja 1955 ning väravpallis 1958. Tallinna Ehitus- ja Mehaanikatehnikumi õppejõud.

Krõlov, Andrei (10. V 1956), NSV Liidu ujuja; teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 4×200 m vabaujumises (7.23,50), -hõbe 1976 4×200 m (7.27,97) ning 1980 200 ja 400 m vabaujumises (1.50,76 ja 3.53,24). Euroopa meister 1977 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1976 ja 1978 100 m, 1975—77 200 m, 1976—78 4×100 m ja 1975—79 4×200 m vabaujumises ning 1977 ja 1979 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Krõlov, Juri (11. III 1930 — 4. XI 1979), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1954.

Krõlova, Lidia (12. III 1951), NSV Liidu sõudja (roolija); Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1976 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1973 kaheksapaadil, NSV Liidu meister 1971 roolijaga neljapaadil ja 1973 kaheksapaadil.

Krössin, Gennadi (25. XII 1957), NSV Liidu võimleja; Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1977 sanghobusel ja kangil ning 1978 kangil.

Krämer, Ingrid vt. Gulbin-(Engel-) Krämer, I.

Kubatova-Gruʹčeva [*gruiltševa*], Stojanka (18. III 1955), Bulgaaria sõudja. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1980 roolijata kahepaadil.

Kuck [*kak*], John (27. IV 1905), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 kuulitõukes (**15.87).

Kučerova, Natalja (8. VI 1942), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1972); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1972.

Kudrna, Bohumil (15. III 1920), Tšehhoslovakkia aerutaja. Olümpiakuld 1948 ja -hõbe 1952 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1950 kahekanuu 1000 ja 10 000 m-s.

Kuhweide [*ku:vaide*], Wilhelm (6. I 1943), Saksa FV purjetaja. Olümpiakuld 1964 «Finnil» ja -pronks 1972 «Staril». Maailmameister 1972 «Staril». Kuldpokaalivõistluste võitja 1963, 1966 ja 1967 «Finnil». Euroopa meister 1961 ja 1964 «Finnil» ning 1974 «Solingul». Balti regati võitja 1979 «Solingul».

Kuia [*ku:i-*], Dainis (28. IV 1959), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Riia, relvajõud. Olümpiakuld 1980 odaviskes (91,20). NSV Liidu meister 1981.

Kuleşin, Aleksandr (29. VI 1954), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1977 roolijata kahepaadil ja 1981 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1977 roolijata kahepaadil, 1978 roolijaga ning 1980 ja 1981 roolijata neljapaadil.

Kulajev, Boriss (2. X 1926), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957); Ordžonikidze «Spartak». Olümpiahõbe 1956 vabamaadluse poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1955, 1956, 1959 ja 1960.

Kulakova, Galina (29. IV 1942), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); 1968 Prokopjevski «Trud», 1972, 1976 ja 1980 Iževski «Trud». Olümpiakuld 1972 5 km-s, 10 km-s ja 3×5 km teatesuusatamises ning 1976 4×5 km-s, -hõbe 1968 5 km-s ja 1980 4×5 km-s, -pronks 1968 3×5 km-s ja 1976 10 km-s. Maailmameister 1970 5 km-s ja 3×5 km-s, 1972 5 km-s, 10 km-s ja 3×5 km-s, 1974 5 km-s 10 km-s ja 4×5 km-s ning 1976 4×5 km-s. 38-kordne NSV Liidu meister: 1969, 1973—75, 1977 ja 1979 5 km-s, 1969—75 ja 1977—79 10 km-s, 1977—81 20 km-s, 1975—77, 1979 ja 1980 30 km-s ning 1967, 1969—76, 1978, 1979 ja 1981 4×5 km-s. Lenini orden 1972.

Kulcsár [*kultša:r*], Gergely (10. III 1934), Ungari kergejõustiklane. Olümpiahõbe odaviskes 1964 (82.32) ning -pronks 1960 ja 1968 (78.57 ja 87.06).

Kulcsár [*kultša:r*], Győző (18. X 1940), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1964, 1972 (meesk.) ning 1968 (ind. ja meesk.) ja -pronks 1972 ning 1976 (ind.) epees. Maailmameister 1970 ja 1971 (meesk.).

Kulej, Jerzy (19. X 1940), Poola poksija. Olümpiakuld 1964 ja 1968 I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1963 ja 1965.

Kulikov, Georgi (11. VI 1947), NSV Liidu ujuja; 1968 Habarovsk, relvajõud, 1972 Riia, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 4×100 m vabaujumises (3.34,2), -pronks 4×200 m-s 1968 (8.01,6) ja 1972 (7.45,76). Euroopa meister 4×100 m ja NSV Liidu meister 200 m vabaujumises 1970.

Kulikov, Jevgeni (25. V 1950), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 500 m-s (*39,17 ja 38,37). NSV

Liidu meister 1975, 1976 ja 1980 sprindimitmevõistluses. Maailmarekordid: 500 m-s 37,20, 37,00 (1975), 36,91 (1981); 1000 m-s 1.15,70 (1976), 1.15,33 (1977); sprindimitmevõistluses 153,250 (1975), 151,190 (1976).

Kullam, Ilmar (15. VI 1922 Tartu), Eesti NSV korvpallur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1951), NSV Liidu teen. treener (1965); Tartu «Kalev». NSV Liidu koondmeeskonna liige 1947—54. Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1949, hõbemedal 1950 ning pronksmedal 1945* ja 1951. Eesti NSV meister 1948, 1956, 1957 ja 1960. 1960—75 Tartu «Kalevi» korvpallimeeskonna vanemtreener. TRÜ sportmängude kateedri juhataja.

Kuntola, Hilkka vt. Riihivuori-Kuntola, H.

Kunõševa-Nikišina, Svetlana (20. X 1958), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Kuragina, Olga (21. IV 1959), NSV Liidu kergejõustiklane; Kirovi «Trud». Olümpiapronks 1980 viievõistluses (4875). NSV Liidu meister 1980. Maailmarekord: 4856 (1980).

Kurbjuweit [*-vait*], Lothar (6. XI 1950), Saksa DV jalgpallur. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972.

Kurennoj, Vjatšeslav (10. XII 1932), NSV Liidu veepallur ja ujuja, teen. meistersportlane (1960); Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956 veepallis. NSV Liidu meister 1956, 1959 ja 1963 veepallis ning 1952 4×200 m ja 1953 100 m vabaujumises.

Kurentsov, Viktor (15. IV 1941), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1966); 1964 Habarovsk, relvajõud, 1968 Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld kergekeskkaalus 1968 (*475,0 kg) ja -hõbe 1964 (440,0 kg). Maailmameister 1965, 1966 ja 1968—70, Euroopa meister 1964—66 ja 1968—71, NSV Liidu meister 1964—70, 1972 ja 1974. Püstitanud 23 kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 161,5 kg (1969), tõukamises 187,5 kg ja kolmevõistluses 482,5 kg (1968).

Kurland [*kö:rländ*], Robert (Bob) (23. XII 1924), USA korvpallur. Olümpiakuld 1948 ja 1952.

Kurmann, Xaver (29. VIII 1948), Šveitsi jalgrattur. Olümpiahõbe 4000 m individuaalses jälitussõidus 1972 (4.51,96) ja -pronks 1968 (4.39,42; eels. **4.40,41). Maailmameister 1969 ja 1970.

Kurvjakova, Raissa (15. IX 1945), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1975); Dnepropetrovski «Stal». Olümpiakuld 1976. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1972, 1974 ja 1976.

Kurõnov, Aleksandr (8. VII 1934 — 30. XI 1973), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1960); Kaasani «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 kergekeskkaalus (**437,5 kg). Maailmameister 1961—63, Euroopa meister 1960—63, NSV Liidu meister 1960. Püstitas 14 kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 147,5 kg (1964), rebimises 136,0 kg (1961), tõukamises 171,0 kg (1961) ja kolmevõistluses 447,5 kg (1964).

Kurõško, Jekaterina (12. IV 1949), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Harkovi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1971 neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1971 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1972 kahe-, 1970 ja 1971 neljasüsta 500 m-s.

Kusnets, Albert (1902 Tallinn — 1942 NSV Liidu tagala), Eesti maadleja. Olümpiamängudel 1928 pronksmedal klassikalise maadluse I keskkaalus ja 1924 4. koht I kergekeskkaalus. EM-võistluste hõbemedal 1927 I kesk- ja 1931 II kergekeskkaalus ning pronksmedal 1933 II kergekeskkaalus. Eesti meister 1921 sulg-, 1924 kerge-, 1926 ja 1927 kesk- ning 1930, 1932 ja 1933 kergekeskkaalus.

Kusociński [*-tsi-*], Janusz (15. I 1907 — 21. VI 1940), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1932 10 000 m jooksus (*30.11,4). Fašistid hukkasid ta vastupanuliikumisest osavõtu pärast. Alates 1954. a-st peetakse Varssavis temanimelisi mälestusvõistlusi. Tema treener oli ka Aleksander Klumberg (Kolmpere).

Kušnir, Natalia (6. V 1954), NSV Liidu võrkpallur; Moskva «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1976.

Kušnirjuk, Sergei (15. III 1956), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); 1976 Zaporožje «Burevestnik», 1980 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Kuzin, Valentin (23. IX 1926), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, NSV Liidu meister 1954.

Kuzin, Vladimir (15. VII 1930), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1954), NSV Liidu teen. treener (1970); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1956 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1954 30 ja 50 km-s ning 1956 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1953 18 km-s ja 1958 15 km-s. Bioloogiakandidaat (1972). Lenini orden 1957.

Kuzkin, Viktor (6. VII 1940), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1967); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964, 1968 ja 1972. Maailmameister 1963—69 ja 1971, Euroopa meister 1963—69, NSV Liidu meister 1959—61, 1963—66, 1968, 1970—73 ja 1975.

Kuznetsov, Aleksei (15. VIII 1929), NSV Liidu murdmaasuusataja; Gorki oblasti «Urožai». Olümpiapronks 1960 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1960 50 km-s ja 1961 15 km-s.

Kuznetsov, Boriss (14. VII 1928), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. NSV Liidu meister 1954, 1955, 1957 ja 1959.

Kuznetsov, Boriss (23. II 1947), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1972); Astrahani «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1972 sulgkaalus. NSV Liidu meister 1972 ja 1974.

Kuznetsov, Lev (1. VI 1930), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1968); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1956 espadronis (ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1959 (ind.).

Kuznetsov, Mihhail (4. VI 1952), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1976); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1974 roolijata kahepaadil ja 1977 kaheksapaadil.

Kuznetsov, Nikolai (25. IV 1931), NSV Liidu veepallur; Kaspia Flotilli Bakuu meeskond. Olümpiapronks 1964.

Kuznetsov, Nikolai (1. VII 1953), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1978. NSV Liidu meister 1978 roolijaga kahening 1974, 1975 ja 1977—79 roolijata neljapaadil.

Kuznetsov, Vassili (7. II 1932), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1955); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 ja 1960 kümnevõistluses (7465/7461 ja 7809/7624). Euroopa meister 1954, 1958 ja 1962, NSV Liidu meister 1953—60, 1962 ja 1963. Maailmarekordid: 8014/7760 (1958) ja 8357/7957 (1959). Maailma parim sportlane 1959. Helmsi auhind 1958.

Kuznetsov, Viktor (21. V 1961), NSV Liidu ujuja; Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 100 m seliliujumises (56,99) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.45,92). NSV Liidu meister 1977—79 4×100 m kombineeritud teateujumises ning 1978 100 ja 200 m seliliujumises.

Kuznetsov, Vitali (16. II 1941), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1972); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 absoluutses kategoorias. Maailmameister 1975 sambomaadluse raskekaalus. Euroopa meister 1971 džuudomaadluse absoluutses kategoorias ning 1972 džuu-

domaadluses meeskondlikult ja sambomaadluse raskekaalus. NSV Liidu meister 1968, 1971, 1972, 1975, 1978 ja 1979 sambomaadluse raskekaalus, NSV Liidu absoluutne meister 1974, 1976 ja 1977 sambomaadluses.

Kuznetsov, Vladimir (20. VI 1937), NSV Liidu veepallur; Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiapronks 1964. Euroopa meister 1966.

Kuznetsova-Lobanova, Natalja (30. V 1947), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1969); Moskva «Spartak». Olümpiahõbe 1968 tornihüpetes. Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1969 ja 1972.

Kuts, Vladimir (7. II 1927 — 16. VIII 1975), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1954); Moskva, relvajõud. Sportlaseteed alustas Eesti NSV-s. Olümpiakuld 1956 5000 m (*13.39,6) ja 10 000 m jooksus (*28.45,6). Euroopa meister 1954 5000 m jooksus. NSV Liidu meister 1953—57 5000 m ja 1953—56 10 000 m jooksus ning 1957 8000 m krossijooksus. Eesti NSV meister 1952 5000 ja 10 000 m jooksus. Maailmarekordid: 5000 m-s 13.56,6, 13.51,2 (1954), 13.46,8 (1955), 13.35,0 (1957); 10 000 m-s 28.30,4 (1956). Eesti NSV rekordid: 3000 m takistusjooksus 9.13,0 (1952); 5000 m jooksus 14.32,2 (1952). Maailma parim sportlane 1956 ja 1957. Lenini orden 1957.

Kutsenko, Juri (5. III 1952), NSV Liidu kergejõustiklane; Belgorodi «Trud». Olümpiahõbe 1980 kümnevõistluses (8331). NSV Liidu meister 1980.

Kutševski, Alfred (17. V 1931), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, 1958 ja 1960, NSV Liidu meister 1957. Spordiloto peavalitsuse osakonnajuhataja.

Kutšinskaja, Natalja (8. III 1949), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1966); Leningradi «Trud». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja poomil ning -pronks individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses 1968. Maailmameister 1966 vabaharjutuses, poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil. NSV Liidu meister 1965—68 individuaalses mitmevõistluses, 1967 eri kõrgusega rööbaspuil ja toenghüppes, 1966 ja 1967 vabaharjutuses ning 1965—67 poomil.

Kuusik, Mart (1882), Eesti sõudja. 1912. a. olümpiamängudel ühepaadil 3.—4. koht. Võitis 1909 ja 1910 Hollandi lahtised meistrivõistlused, 1913 Oxfordi ülikooli traditsioonilise sõuderegati ning tuli 3 korda Venemaa meistriks. Jäi I maailmasõjas teadmata kadunuks.

Kveliašvili, Šota (1. I 1938), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1964); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1964 vabapüssi standardharjutuses (1144). Euroopa meister 1969 vabapüssist lamades laskmises (ind.) ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.). NSV Liidu meister 1961 ja 1968 vabapüssist põlvelt laskmises.

Käpp, Osvald (17. II 1905 Tallinn), Eesti maadleja. Olümpiamängudel 1928 kuldmedal vabamaadluse I kergekeskkaalus ning 1932 4. koht klassikalise maadluse II ja 6. koht vabamaadluse I kergekeskkaalus. Osales ka 1924. a. olümpiamängude maadlusturniiris. EM-võistluste hõbemedal 1926 ja pronksmedal 1927 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Eesti meister 1925 ja 1926 vaba- ning 1926 ja 1927 klassikalise maadluse kergekaalus, 1928 vabamaadluse kergekeskkaalus. Siirdunud Ameerikasse elama, tuli 1930 ja 1931 vabamaadluses USA meistriks.

Köhler, Gisela vt. Birkemeyer-Köhler, G.

Köhler [*kö:l-*], Thomas (25. VI 1940), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1964 ühe- ja 1968 kahekelgul ning -hõbe 1968 ühekelgul. Maailmameister 1962 ja 1964 ühe-, 1967 ühe- ja kahe- ning 1968 kahekelgul.

Köpke-Knetsch [*knetš*], Christiane (24. VIII 1956), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1975.

Köste, Klaus (27. II 1943), Saksa DV võimleja. Olümpiakuld 1972 toenghüppes ning -pronks 1964, 1968 ja 1972 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1971 ja 1973 kangil.

Kühn-Lohs [*kü:n lo:s*], Gabriele (11. III 1957), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1977 kaheksapaadil.

L

La Barba [*ba:'bə*], Fidel (29. IX 1905), USA poksija. Olümpiakuld 1924 kärbeskaalus. Elukutseliste maailmameister 1925—27.

Lachmann [*lakm-*], Karen (30. V 1916 — 1. X 1962), Taani vehkleja. Olümpiahõbe 1948 ja -pronks 1952 floretis (ind.). Maailmameister 1947, 1948 (naisk.) ja 1954 (ind.).

Lackie [*läki*], Ethel (10. II 1907), USA ujuja. Olümpiakuld 1924 100 m (1.12,4) ja 4×100 m vabaujumises (*4.58,8). Maailmarekord: 100 m vabaujumises 1.10,0 (1926).

Lagetke, Anatoli (6. XI 1936), NSV Liidu poksija; Krasnodar, relvajõud. Olümpiapronks 1956 kergekaalus.

Lagunavičius [*-ga:vitš-*], Justinas (4. IX 1924), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1950); Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1947 ja 1951.

Lagutin, Boriss (24. VI 1938), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1963); 1960 Moskva «Trud», 1964 ja 1968 Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1964 ja 1968 ning -pronks 1960 I keskkaalus. Euroopa meister 1961 ja 1963, NSV Liidu meister 1959, 1961—64 ja 1968. NSVL Poksifööderatsiooni esimees.

Lagutin, Juri (15. II 1949 — 30. IV 1978), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Zaporožje «Burevestnik». Olümpiakuld 1976.

Lammedal-Mørdre [*mörre*], Berit (16. IV 1940), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 3×5 km teatesuusatamises ja -hõbe 10 km-s 1968, -pronks 3×5 km-s 1972. Maailmameister 1968 3×5 km teatesuusatamises.

Lampejev, Vjatšeslav (3. I 1952), NSV Liidu maahokimängija; Uljanovski «Volga». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1970, 1971 ja 1974.

Landvoigt [*lantfoigt*], Bernd ja Jörg (23. III 1951), Saksa DV sõudjad (kaksikvennad). Olümpiakullad 1976 ja 1980 roolijata kahepaadil ning -pronksid 1972 kaheksapaadil. Maailmameistrid 1974, 1975, 1978 ja 1979 roolijata kahepaadil, Euroopa meistrid 1973 roolijata neljapaadil.

Lane [*lein*], Alfred (16. IX 1891), USA laskur. Olümpiakuld 1912 vabapüstolist laskmises (ind., 499, ja meesk.) ja duell-laskmises (ind.), 1920 vabapüstolist (meesk.) ja kiirlaskmises (meesk.) ning -pronks 1920 vabapüstolist laskmises (ind., 481). Maailmameister 1913 vabapüstolist laskmises (meesk.).

Lane [*lein*], Frederick (2. II 1880 — 14. V 1969), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1900 200 m vaba- (*2.25,2) ja takistusujumises (2.38,4).

Langen, Carl von (25. VII 1887 — 2. VIII 1934), Saksa ratsutaja. Olümpiakuld 1928 (ind. ja võistk.) koolisõidus. Oli ka edukas takistussõitja. Kukkus kolmevõistluse krossil (1936. a. olümpiamängude eelsed katsevõistlused) ja suri saadud vigastuste tagajärjel.

Lannoy [*lanuą*], Micheline (31. I 1925), Belgia iluuisutaja. Olümpiakuld 1948 paarissõidus koos Pierre Baugniet'ga. Maailmameister 1947 ja 1948, Euroopa meister 1947.

Lantratova, Vera vt. Ganženko-Lantratova, V.

Lapébie [*-ebi*], Guy (28. XI 1916), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.45,0; eels. *4.41,8) ja meeskonnasõidus ning -hõbe grupisõidus 1936.

Lapinski, Jevgeni (23. III 1942), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Odessa «Burevestnik». Olümpiakuld 1968 ja -pronks 1972. Euroopa meister 1967 ja 1971, NSV Liidu meister 1967.

Lapitski, Vladimir (15. II 1959), NSV Liidu vehkleja; Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 floretis (meesk.). Maailmameister 1979 (meesk.).

Larrabee [*lärəbi*], Michael (2. XII 1933), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 400 m jooksus (45,1) ja 4×400 m teatejooksus (**3.00,7). Maailmarekord: 400 m jooksus 44,9 (1964).

Larsen, John (27. VIII 1913), Norra laskur. Olümpiakuld 1952 hirvelaskmises (**413). Maailmameister 1949 hirvelaskmises üksik- ja paaris- (ind. ja meesk.) ning üksiklaskudega (ind.) ja 1952 üksik- (ind. ja meesk.) ning paarislaskudega (ind. ja meesk.). Maailmarekordid hirvelaskmises: 50 üksiklasku 210 (1949), 215 (1952); 25 paarislasku 206 (1952).

Larsen, Roald (2. I 1898 — 29. VII 1959), Norra kiiruisutaja. Olümpiahõbe 1924 1500 m-s (2.22,0) ja mitmevõistluses, -pronks 1924 500 m-s (44,8), 5000 m-s (8.50,2) ja 10 000 m-s (18.12,2) ning 1928 500 m-s (43,6). Maailma- ja Euroopa meister 1924. Maailmarekord: 500 m-s 43,1 (1928).

Larsson, Erik-August (20. IV 1912), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 18 km-s ja -pronks 4×10 km teatesuusatamises 1936. Maailmameister 1936 18 km-s.

Larsson, Gunnar (12. V 1951), Rootsi ujuja. Olümpiakuld 1972 200 ja 400 m kompleksujumises (**2.07,17 ja *4.31,98). Maailmameister 1973 200 m kompleksujumises, Euroopa meister 1970 400 m vaba- ning 200 ja 400 m kompleksujumises. Maailmarekordid: 400 m vabaujumises 4.02,6 (1970), 200 m kompleksujumises 2.09,3 (1970).

Lašišonov, Fjodor (4. XI 1950), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Vorošilovgradi «Zvezda». Olümpiakuld 1980. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1977 ja 1979.

Lazakovitš, Tamara (11. III 1954), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1972); Vitebski «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe poomil ning -pronks individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses 1972. Maailmameister 1970 võistkondlikus mitmevõistluses, Euroopa meister 1971 individuaalses mitmevõistluses, eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil. NSV Liidu meister 1970 poomil ning 1971 individuaalses mitmevõistluses ja eri kõrgusega rööbaspuil.

Lazareva-Okorokova, Antonina (27. III 1941), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiahõbe 1968 kõrgushüppes (1.80). NSV Liidu meister 1967, 1968, 1970, 1972 ja 1973.

Lazdenieks, Aivars (26. V 1954), NSV Liidu sõudja; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Lafaste [*-qst*], Jacques (7. VI 1922), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 ning -hõbe 1956 floretis (kõik meesk.). Maailmameister 1951 ja 1953 (meesk.).

Lathan-Brehmer [*la:tan bre:mer*], Christina (28. II 1958), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 4×400 m teatejooksus (**3.19,23), -hõbe 1976 400 m jooksus (50,51) ja 1980 4×400 m-s (3.20,4) ning -pronks 1980 400 m-s (49,66). Euroopa meister 1978 4×400 m-s. Maailmarekord: 4×100 m-s 42,09 (1979).

Latõnina-Diri, Larissa (27. XII 1934), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1972); Kiievi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, vabaharjutuses ning toenghüppes, 1960 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning vabaharjutuses, 1964 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses, -hõbe 1956 eri kõrgusega rööbaspuil, 1960 poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil ning 1964 individuaalses mitmevõistluses ja toenghüppes, -pronks 1956 rühmvõimlemises, 1960 toenghüppes ning 1964 poomil ja eri kõrgusega rööbaspuil. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses, 1958 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, eri kõrgusega rööbaspuil ja toenghüppes, 1962 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning vabaharjutuses. Euroopa meister 1957 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses, toenghüppes, eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil ning 1961 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses. NSV Liidu meister 1961 ja 1962 individuaalses mitmevõistluses, 1961, 1962 ja 1964 eri kõrgusega rööbaspuil, 1956, 1958 ja 1960 toenghüppes, 1956—58 vabaharjutuses ja 1958 poomil. Võitnud olümpiamängudel kõige rohkem medaleid (18). Lenini orden 1957.

Lau, Jutta (28. IX 1955), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975 ja 1979.

Laufman [*lɔ:lmän*], Kenneth (30. I 1932), Kanada jäähokimängija. Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956.

Laurinėnas, Algirdas (5. XI 1932), NSV Liidu korvpallur; Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1956. Euroopa meister 1953 ja 1957.

Lawrence-Mead [*lorens mi:d*], Andrea (19. IV 1932), USA mäesuusataja. Olümpiavõitja ja maailmameister 1952 slaalomis ja suurslaalomis.

Laxman [*läksmän*], Shankar (4. VII 1927), India maahokimängija (väravavaht). Olümpiakuld 1956 ja 1964 ning -hõbe 1960.

Lebedev, Juri (1. III 1951), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1974); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1973—75, 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1974.

Lebedeva, Natalja (24. VIII 1949), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 100 m tõkkejooksus (12,80). NSV Liidu meister 1974 ja 1975 100 m tõkke- ning 1977 4×100 m teatejooksus.

Lechner [*lekn-*], Erica (28. V 1947), Itaalia kelgutaja. Olümpiakuld 1968. Maailmameister 1968, Euroopa meister 1971.

Lednjov, Pavel (25. III 1943), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1972); Lvov, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ja 1980 (meesk.), -hõbe 1968 (meesk.) ja 1976 (ind.) ning -pronks 1968, 1972 ja 1980 (ind.). Maailmameister 1973—75, 1978 (ind.), 1973 ja 1974 (meesk.), NSV Liidu meister 1968 ja 1973.

Lee [*li:*], Samuel (Sammy) (1. VIII 1920), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 tornihüpetes ning -pronks 1948 hoolauahüpetes.

Lee [*li:*], Willis, USA laskur. Olümpiakuld vabapüssi standardharjutuses, armeepüssist lamades laskmises 300 m, 600 m ja 300+600 m kauguselt ning väikepüssist lamades laskmises, -hõbe armeepüssist püsti laskmises ja -pronks hirvelaskmises üksiklaskudega (kõik meesk.) 1920.

Lehtinen, Lauri (10. VIII 1908 — 4. XII 1973), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 5000 m jooksus 1932 (*14.30,0) ja -hõbe 1936 (14.25,8). Maailmarekord: 5000 m jooksus 14.17,0 (1932).

Lehtonen, Eero (21. IV 1898 — 1959), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 ja 1924 viievõistluses.

Leino, Eino (7. IV 1891), Soome maadleja. Olümpiakuld 1920 vabamaadluse I keskkaalus, -hõbe 1924 II kergekeskkaalus ja -pronks 1928 I kergekeskkaalus ning 1932 II kergekeskkaalus.

Lemešev, Vjatšeslav (3. IV 1952), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1972); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 II keskkaalus. Euroopa meister 1973 ja 1975. NSV Liidu meister 1974 poolraskekaalus.

Lemhényi-Tass [*lämhe:nji*], Olga (29. III 1929), Ungari võimleja. Olümpiakuld 1956 rühmvõimlemises, -hõbe 1948, 1952 ja 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1952 rühmvõimlemises ja 1956 toenghüppes. Maailmameister 1954 rühmvõimlemises.

Lemming, Eric (22. II 1880 — 5. VI 1930), Rootsi kergejõustiklane. Olümpiakuld odaviskes 1908 (*54.82,5 ja vabas stiilis 54.44,5) ja 1912 (*60.64). Maailmarekord: 62.32 (1912).

Lenglen [*lɑ^{n}glɑ^n*], Suzanne (24. V 1899 — 4. VII 1938), Prantsuse tennisist. Olümpiakuld naiste üksikmängus ja segapaarismängus ning -pronks naiste paarismängus 1920. Wimbledoni turniiri võitja 1919—23 ja 1925 naiste üksik- ja paarisning 1920, 1922 ja 1925 segapaarismängus.

Leonkin, Dmitri (16. XII 1928), NSV Liidu võimleja; Lvov, relvajõud. Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -pronks rõngail 1952. NSV Liidu meister 1951 vabaharjutuses ja rõngail ning 1954 vabaharjutuses.

Leonov, Vladimir (25. IV 1937), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1961); Tuula «Trud». Olümpiahõbe 1960 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1958 ja 1959 sprindi- ning 1961 tandemisõidus.

Leontjev, Viktor (27. IV 1940), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1965); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1961 toenghüppes ning 1963 ja 1964 rõngail.

Leontjeva, Galina (6. XI 1941), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Leningradi «Spartak». Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971.

Lepik, Tõnu (1. V 1946 Tallinn), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1966); Tallinna «Kalev». Olümpiamängudel 1968 kaugushüppes 5. koht (8.09) ja 1976 kvalifikatsioonivõistlustel tulemus 7.49. EM-võistluste pronksmedal 1969 ja sisemeistrivõistluste kuldmedal 1970. NSV Liidu meistrivõistluste hõbemedal 1974—76 ning pronksmedal 1968 ja 1969. Eesti NSV meister 1966, 1970, 1972 ja 1975. Parim tulemus kaugushüppes 8.09 (1968), kõrgushüppes 2.03 (1967) ja kümnevõistluses 6993 punkti (1966). Treener Tallinnas.

Lequio di Assaba [*le:kuio -a:ba*], Tommaso (21. X 1893 — 1965), Itaalia ratsutaja. Olümpiakuld 1920 (ind.) ja -hõbe 1924 (ind.) takistussõidus.

Lesage [*ləza:ž*], Xavier François (25. X 1885 — 1969), Prantsuse ratsutaja. Olümpiakuld (ind. ja võistk.) 1932 ning -pronks 1924 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1931 (ind.).

Lessovaja, Tatjana (1. I 1956), NSV Liidu kergejõustiklane; Alma-Ata «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1980 kettaheites (67.40).

Lezin, Georgi (27. III 1931), NSV Liidu veepallur; Moskva KM KSK. Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1956.

Liberg, Einar (16. X 1873 — 1955), Norra laskur. Olümpiakuld 1908 vabapüssi standardharjutuses, 1920 hirvelaskmises üksik- ja paaris- ning 1924 üksiklaskudega, -hõbe 1912 vabapüssi standardharjutuses ja 1924 hirvelaskmises paarislaskudega (kõik meesk.), -pronks 1920 hirvelaskmises paarislaskudega (ind.). Maailmameister 1929 hirvelaskmises paarislaskudega (meesk.).

Lie [*li:*], Sigve (1906), Norra purjetaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 «Draakonil».

Lightbody [*laitbodi*], James (17. IV 1883 — 2. IV 1953), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1904 800 m (*1.56,0) ning 1500 m jooksus (*4.05,4) ja 2500 m takistusjooksus (7.39,6), -hõbe 4 miili meeskonnajooksus.

Lihhatšov, Valeri (5. XII 1947), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1970); Gorki «Trud». Olümpiakuld 1972 meeskonnasõidus. Maailmameister 1970. Kuulus 1975 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1971 ja 1972 meeskonnasõidus ning 1973 70 km kriteeriumisõidus.

Lilloe-Olsen [*u:lsen*], Ole (28. IV 1883 — 30. IV 1940), Norra laskur. Olümpiakuld hirvelaskmises 1920 üksik- (meesk.) ja paarislaskudega (ind. ja meesk.) ning 1924 üksik- (meesk.) ja paarislaskudega (ind.), -hõbe 1924 hirvelaskmises paarislaskudega (meesk.).

Lindman, Bo (8. III 1899), Rootsi viievõistleja. Olümpiakuld 1924 ning -hõbe 1928 ja 1932 (ind.).

Linge, Mihhail (26. XI 1958), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.01,1). NSV Liidu meister 1979.

Linitšuk, Natalja (6. II 1956), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1977); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980 jäätantsus koos Gennadi Karponossoviga. Maailmameister 1978 ja 1979, Euroopa meister 1979 ja 1980, NSV Liidu meister 1976 ja 1981.

Link, Karl (27. VII 1942) Saksa FV jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1964 (4.35,67) ja -hõbe 1968 (4.18,94; eels. *4.19,90). Maailmameister 1964.

Linnosvuo, Pentti (17. III 1933), Soome laskur. Olümpiakuld 1956 vabapüstolist laskmises (556) ja 1964 olümpiakiirlaskmises (*592) ning -hõbe 1960 olümpiakiirlaskmises (587). Maailmameister 1954 Venetsueela valikalal vabapüstolist või revolvrist laskmises (meesk.).

Linsenhoff [*linz-*], Liselott (27. VIII 1927), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1968 (võistk.) ja 1972 (ind.), -hõbe 1956 ja 1972 (võistk.) ning -pronks 1956 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1974 (võistk.), Euroopa meister 1969, 1971 (ind. ja võistk.) ja 1973 (võistk.).

Lipejev, Jevgeni (28. II 1958), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1980); Krasnodari «Dünamos». Olümpiakuld 1980 (meesk.).

Lipień, Kazimierz (6. II 1949), Poola maadleja. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1973 ja 1974, Euroopa meister 1975, 1976 ja 1978.

Lippmann, Alexandre (1880), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1908 ja 1924 (meesk.), -hõbe 1908 ja 1920 (ind.) ning -pronks 1920 (meesk.) epees.

Lipse, Jaak (18. IV 1940 Tallinn), Eesti NSV korvpallur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1965); Moskva AKSK. NSV Liidu koondmeeskonna liige 1961—70. Olümpiahõbe 1964 ja -pronks 1968. MM-võistluste kuldmedal 1967 ja pronksmedal 1970. Euroopa meister 1963, 1965 ja 1967. NSV Liidu rahvaste spartakiaadi kuldmedal 1963 ning pronksmedal 1967 ja 1971. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1962—66 ja 1969 ning pronksmedal 1961. Eesti NSV meister 1958, 1959, 1971, 1974 ja 1979. Tallinna «Kalevi» treener.

Lissitski, Viktor (18. X 1939), NSV Liidu võimleja; Moskva oblast, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, toenghüppes ja vabaharjutuses ning 1968 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1965 sanghobusel, rõngail ja toenghüppes, 1967 rõngail, toenghüppes ja kangil ning 1969 kangil. NSV Liidu meister 1964 individuaalses mitmevõistluses, 1966, 1967 ja 1969 kangil, 1965 ja 1968 rõngail, 1966 sanghobusel, 1964—66 toenghüppes ning 1964, 1965, 1967, 1969 ja 1970 vabaharjutuses.

Litošenko, Maria (24. IX 1949), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1969—78.

Litujev, Juri (11. IV 1925), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1952); 1952 Leningrad, relvajõud, 1956 Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1952 400 m tõkkejooksus (51,3). Euroopa meister 1958. NSV Liidu meister 1951 400 m jooksus, 1952 200 m ning 1950—55, 1957 ja 1958 400 m tõkkejooksus, 1950, 1954 ja 1957 4×400 m teatejooksus. Maailmarekordid: 400 m tõkkejooksus 50,4 (1953); 440 jardi tõkkejooksus 51,3 (1954).

Litvinenko, Leonid (28. I 1949), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972); Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1972 kümnevõistluses (8035). NSV Liidu meister 1970 ja 1971.

Litvinov, Sergei (23. I 1958), NSV Liidu kergejõustiklane; Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 vasaraheites (80.64). NSV Liidu meister 1979. Maailmarekord: 81.66 (1980).

Ljapkin, Juri (21. I 1945), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1973); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1976. Maailmameister 1971 ja 1973—75, Euroopa meister 1973—75, NSV Liidu meister 1976.

Ljubek, Matija (22. XI 1953), Jugoslaavia aerutaja. Olümpiakuld ühekanuu 1000 m-s ja -pronks ühekanuu 500 m-s 1976. Maailmameister 1978 ühekanuu 1000 m-s.

Ljubenov, Ljubomir (26. VIII 1957), Bulgaaria aerutaja. Olümpiakuld ühekanuu 1000 m-s ja -hõbe 500 m-s 1980. Maailmameister 1978 ühekanuu 500 m-s.

Ljubimova, Nadežda (29. XII 1959), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Ljugajlo, Stanislav (1. I 1938), NSV Liidu võrkpallur; Riia «Daugava». Olümpiakuld 1964.

Ljuhhina, Tamara vt. Zamotailova-Ljuhhina, T.

Ljunggren [*jünggre:n*], John (9. IX 1919), Rootsi kergejõustiklane. Olümpiakuld 50 km käimises 1948 (4:41.52), -hõbe 1960 (4:25.47) ja -pronks 1956 (4:35.02). Euroopa meister 1946. Maailmarekord: 50 km kälmises 4:32.52,0 (1951).

Lobanov, Juri (29. IX 1952), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); 1972 Dušanbe «Tadžikistan», 1980 Dušanbe, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1980 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1974, 1977 ja 1979 kahekanuu 1000 m-s ning 1973—75, 1977 ja 1979 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1976 ühekanuu 10 000 m-s, 1973 kahekanuu 500 m-s, 1972, 1974 ja 1977—80 1000 m-s ning 1974, 1977 ja 1979 10 000 m-s.

Lobanov, Vladimir (26. XII 1953), NSV Liidu kiiruisutaja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1980 1000 m-s (1.16,91). NSV Liidu meister 1976 mitmevõistluses ning 1978 ja 1981 sprindimitmevõistluses.

Lobanova, Natalja vt. Kuznetsova-Lobanova, N.

Lobova, Nina (20. VII 1957), NSV Liidu väravpallur (väravavaht); Beregovo «Kolos». Olümpiakuld 1976.

Locatelli [*-ka-*], Ugo (5. II 1916), Itaalia jalgpallur. Olümpiakuld 1936. Maailmameister 1938.

Loginova, Lidia (27. II 1951), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1975, 1977 ja 1979, NSV Liidu meister 1976 ja 1978—81.

Logunov, Viktor (21. VI 1944), NSV Liidu jalgrattur; Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1964 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1964 1000 m-s paigaltstardist, 1965 sprindisõidus ja 1966—68 tandemisõidus. Maailmarekord trekisõidus: 500 m lendstardist 29,40 (1964).

Logvin, Oleg (23. V 1959), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Minski «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1980 meeskonnasõidus. Kuulus 1981 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1979 meeskonnasõidus ja 1980 50 km paarissõidus.

Lohs, Gabriele vt. Kühn-Lohs, G.

Lokťev, Konstantin (16. VI 1933), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1964), NSV Liidu teen. treener (1976); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1960. Maailmameister 1964—66, Euroopa meister 1958—60 ja 1964—66, NSV Liidu meister 1955, 1956, 1958—61 ja 1963—66.

Lomakin, Trofim (2. VIII 1929 — 13. VI 1973), NSV Liidu tõstja; Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1952 keskkaalus (*417,5 kg) ja -hõbe 1960 poolraskekaalus (457,5 kg). Maailmameister 1957 ja 1958 ning Euroopa meister 1954, 1956 ja 1958 keskkaalus. NSV Liidu meister 1953, 1955 ja 1957 keskkaalus ning 1952 ja 1960 poolraskekaalus. Püstitas 5 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu tõukamises 173,0 kg (1955) ja kolmevõistluses 450,0 kg (1957) ning poolraskekaalu surumises 157,5 kg (1960).

Lomidze, Šota (20. I 1936), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1969); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 vabamaadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1969 ja 1971. Euroopa meister 1966 poolraske- ja 1969 raskekaalus. NSV Liidu meister 1964 keskkaalus ja 1965—67 poolraskekaalus.

Long, Dallas (13. VI 1940), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes 1964 (*20.33) ja -pronks 1960 (19.01). Maailmarekordid: 19,25 (1959), 19.38, 19.67 (1960), 20.08 (1962), 20.10, 20.20 ja 20.68 (1964).

Loor, Viljar (1. X 1953 Tartu), Eesti NSV võrkpallur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1978); Tallinna «Kalev». Olümpiakuld 1980. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981. Maailma karika võitja 1977. NSV Liidu meister 1975, 1976 ja 1979—81, Eesti NSV meister 1974.

Lopatin, Jevgeni (26. XII 1917), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952 kergekaalus (350,0 kg). Euroopa meister 1950 sulgkaalus. NSV Liidu meister 1947, 1948 ja 1950 sulg- ning 1952 kergekaalus.

Lopatov, Andrei (12. III 1957), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1981); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1977—81.

Lorenz [*lo:rents*], Dietmar (23. IX 1950), Saksa DV džuudomaadleja. Olümpiakuld absoluutses kategoorias ja -pronks poolraskekaalus 1980. Euroopa meister 1975 ja 1977 poolraskekaalus, 1978 poolraskekaalus ja absoluutses kategoorias.

Lorentsen, Juri (2. XII 1930), NSV Liidu sõudja (roolija); Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1976 roolijaga kahepaadil ja -pronks 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1967 roolijaga neljapaadil, NSV Liidu meister 1952 ja 1957 roolijaga kahepaadil ning 1964 ja 1968 kaheksapaadil.

Lossaberidze, Ketevan (1. VIII 1949), NSV Liidu vibulaskur, teen. meistersportlane (1980); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 harjutuses FITA 2. Maailmameister 1973 ja 1981 (naisk.). Euroopa meister 1972 (ind. ja naisk.), 1978 ja 1980 (naisk.), NSV Liidu meister 1973.

Lossmann, Jüri (4. II 1891 Kõo vald), Eesti kergejõustiklane. Olümpiamängudel maratonijooksus 1920 hõbemedal (2:32.48,6, distants 42 750 m) ja 1924 10. koht (2:57.54,6, distants 42 195 m). Venemaa meister 1916 5000 m jooksus. Eesti meister 1918—20 5000 m ning 1918 ja 1922 10 000 m jooksus. Parim tulemus 3000 m-s 9.20,0 (1920), 5000 m-s 15.59,4 (1920), 10 000 m-s 34.05,0 (1924), 30 000 m-s 1:58.41,5 (1922), 1 tunni jooksus 17 098,35 m (1922) ja maratonijooksus 2:32.48,6 (1920). Emigreeris 1944 Rootsi.

Louis [*luis*], Spyros (1871 — 27. III 1940), Kreeka kergejõustiklane. Olümpiakuld 1896 maratonijooksus ajaloolisel trassil (2:58.50). Ateenas on tema mälestussammas.

Lowe [*lou*], Douglas (7. VIII 1902), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1924 ja 1928 800 m jooksus (1.52,4 ja *1.51,8).

Lovetski, Vladimir (26. X 1951), NSV Liidu kergejõustiklane; Minski «Tööjõureservid». Olümpiahõbe 1972 4×100 m teatejooksus (38,50).

Lovtšev, Jevgeni (19. I 1949), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1969.

Lucke [*luke*], Jörg (7. I 1942), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1968 roolijata ja 1972 roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1975 ja Euroopa meister 1971 roolijaga kahepaadil.

Ludwig [*lu:tvih*], Klaus-Dieter (2. I 1943), Saksa DV sõudja (roolija). Olümpiakuld 1980 kaheksapaadil ja -hõbe 1972 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1966 ja 1981 roolijaga neljapaadil ning 1975 ja 1979 kaheksapaadil.

Lugin, Andrei (1. IV 1959), NSV Liidu sõudja; Minski «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Luhaäär, Arnold (20. XI 1905 Mõisaküla — 19. I 1965 Tallinn), Eesti tõstja. Olümpiahõbe raskekaalus 1928 (360,0 kg) ja -pronks 1936 (400,0 kg). MM-võistluste pronksmedal 1938. EM-võistluste hõbemedal 1933. Eesti meister 1926, 1928, 1932—34 ja 1936—38 tõstmise ning 1931 klassikalise maadluse raskekaalus. Raskekaalu maailmarekordid: vasaku käega rebimises 90,0 kg (1927); kahe käega tõukamises 167,5 kg (1937). Parim tulemus kolmevõistluses 412,5 kg (1937).

Lukanina, Ninel (18. IX 1937), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963, NSV Liidu meister 1963, 1965 ja 1966.

Lukjanenko, Natalja (14. I 1963), NSV Liidu väravpallur; Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Lukjanov, Aleksandr (19. VIII 1949), NSV Liidu sõudja (roolija); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil ja -hõbe 1980 roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1974 roolijaga kahe- ja 1975 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1973 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1974, 1976, 1980 ja 1981 roolijaga kahepaadil, 1970, 1974 ja 1975 roolijaga neljapaadil ning 1977 ja 1978 kaheksapaadil.

Lukomski, Boriss (6. VI 1951), NSV Liidu vehkleja; Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1980 epees (meesk.). Maailmameister 1979 (meesk.), NSV Liidu meister 1976 (ind.).

Lundblad [*lü-*], Janne (11. IV 1877 — 1940), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1920 (ind.) ja -hõbe 1928 (võistk.) koolisõidus.

Lundbäck [*lündbek*], Sven-Åke (26. I 1948), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1972 15 km-s. Maailmameister 1972 15 km-s ning 1978 50 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises.

Lunde [*lü-*], Norra purjetajate perekond. Eugen L. (18. V 1897 — 17. VI 1963), võitis 1924 olümpiakuldmedali 6 m klassis; Kuldpokaalivõistluste võitja 1922 6 m klassis. Tema poeg Peder L. *sen.* (25. V 1918) ja minia Vibeke L. (21. III 1921 — 1962) võitsid 1952 olümpiahõbemedali 5,5 m klassis ning viimase vend Tor Arneberg (1928) võitis samal aastal olümpiahõbemedali 6 m klassis. Peder L. *sen*-i poeg Peder L. *jun.* (9. II 1942) võitis olümpiakuldmedali 1960 «Lendaval hollandlasel» ja -hõbemedali 1968 «Staril».

Lundeberg [*lündebärj*], Åke (14. XII 1888), Rootsi laskur. Olümpiakuld hirvelaskmises paaris- (ind.) ja üksiklaskudega (meesk.) ning -hõbe hirvelaskmises üksiklaskudega (ind.) 1912.

Lundkvist [*lü-*], Erik (29. VI 1908 — 7. X 1963), Rootsi kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 odaviskes (*66.60). Maailmarekord: 71.01 (1928). Viskas oda esimesena üle 70 m.

Lundström [*lü-*], Åge (8. VI 1890), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1920 (võistk.) kolmevõistluses ja 1924 (võistk.) takistussõidus ning -hõbe 1920 (ind.) kolmevõistluses.

Lundström [*lü-*], Martin (30. V 1918), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1948 18 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises ning -pronks 1952 4×10 km-s. Maailmameister 1948 18 km-s ja 4×10 km-s ning 1950 4×10 km-s.

Lūsis [*lu:-*], Jānis (19. V 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965), NSV Liidu teen. treener (1980); 1964 Riia «Daugava», 1968, 1972 ja 1976 Riia, relvajõud. Olümpiakuld odaviskes 1968 (*90.10), -hõbe 1972 (90.46) ja -pronks 1964 (80.57). Euroopa meister 1962, 1966, 1969 ja 1971, NSV Liidu meister 1962—66, 1968—73 ja 1976. Maailmarekordid: 91.98 (1968), 93.80 (1972).

Lusk, Stanislav (12. XI 1931), Tšehhoslovakkia sõudja. Olümpiakuld 1952 roolijaga neljapaadil ja -pronks 1960 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953 roolijaga neljapaadil ja 1956 kaheksapaadil.

Luštšikov, Gennadi (20. IX 1948), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1978); Blagoveštšenski «Spartak». Olümpiapronks 1976 väikepüssist lamades laskmises (595). Maailmameister 1974 väikepüssist põlvelt laskmises (meesk.) ja spordipüssi standardharjutuses (meesk.). Euroopa meister 1975, 1981 (ind. ja meesk.) ja 1977 (meesk.) väikepüssist põlvelt ning 1975 püsti laskmises (meesk.), 1977 väikepüssi ja vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), vabapüssist põlvelt (meesk.) ja püsti (meesk.) ning õhupüssist laskmises (meesk.), 1981 vabapüssist lamades laskmises (ind.), väikepüssi standardharjutuses (meesk.) ja väikepüssist lamades laskmises (meesk.). 9-kordne NSV Liidu meister (1972, 1973 ja 1975—79 väike-, vaba-, armee- ja õhupüssist laskmises).

Lutejeva, Valentina (18. VI 1956), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Zaporožje Tööstusinstituut. Olümpiakuld 1980.

Lutz [*luts*], Hans (31. III 1949), Saksa FV jalgrattur. Olümpiakuld 1976 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.21,06) ja -pronks 1972 4000 m individuaalses jälitussõidus (4.50,80). Maailmameister 1973—75 4000 m meeskondlikus ja 1974 ka 4000 m individuaalses jälitussõidus.

Lutšenko, Vladimir (2. I 1949), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1970); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976. Maailmameister 1969—71, 1973—75, 1978 ja 1979, Euroopa meister 1969, 1970, 1973—75, 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1968, 1970—73, 1975 ja 1977—79.

Lõssenko-Sevtsova, Ljudmila (26. XI 1934), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1955); Dnepropetrovski «Avangard». Olümpiakuld 1960 800 m jooksus (**2.04,3). NSV Liidu meister 1955 400 m jooksus, 1955, 1956, 1959, 1961 ja 1962 800 m jooksus ning 1960—62 ja 1964 1 km krossijooksus.

Lõssov, Joann (10. IX 1921 Tallinn), Eesti NSV korvpallur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1947), NSV Liidu teen. treener (1957); Tallinna «Kalev». NSV Liidu koondmeeskonna liige 1946—53 (1948—53 kapten). Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947 ja 1951, NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1949, hõbemedal 1950 ja pronksmedal 1945. 13-kordne Eesti NSV meister korv- ja väravpallis. 1953—57 NSV Liidu korvpalli koondnaiskonna vanemtreener ja 1955—57 koondmeeskonna treener. TPI õppejõud.

M

Maaninka [*-ga*], Kaarlo (25. XII 1953), Soome kergejõustiklane. Olümpiahõbe 10 000 m ja -pronks 5000 m jooksus (27.44,3 ja 13.22,0) 1980.

Mácha [*ma:hha*], Vitězslav (6. IV 1948), Tšehhoslovakkia maadleja. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus. Maailmameister 1974 ja 1977, Euroopa meister 1977.

Machač [*mahhatš*], Oldřich (18. IV 1946), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja 1976 ning -pronks 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977.

Mack [*mak*], Eugen (21. IX 1907 — 1978), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld 1928 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes, -hõbe 1936 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, sanghobusel ja toenghüppes ning -pronks 1928 kangil ja 1936 vabaharjutuses. Maailmameister 1934 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, rõõbaspuil, sanghobusel ja toenghüppes ning 1938 toenghüppes.

Madison [*mädisən*], Helene (19. VI 1913 — 27. XI 1970), USA ujuja. Olümpiakuld 1932 100 ja 400 m (*1.06,8 ja **5.28,5) ning 4×100 m vabaujumises (**4.38,0). Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.08,0 (1930), 1.06,6 (1933); 200 m 2.34,6 (1930); 400 m 5.31,0 (1931); 800 m 11.41,2 (1930); 1500 m 23.17,2 (1931).

Madsen [*massen*], Lars (19. VII 1871 — 2. IV 1925), Taani laskur. Olümpiakuld 1900 vabapüssist püsti laskmises (ind., 305) ja 1920 armeepüssist püsti laskmises (meesk.), -hõbe 1912 vabapüssi standardharjutuses (ind., 981) ja 1920 armeepüssist püsti laskmises (ind.), -pronks 1912 vabapüssi standardharjutuses (meesk.). Maailmameister 1899 vabapüssi standardharjutuses ning 1900 ja 1908 vabapüssist püsti laskmises. Maailmarekord: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 943 (1899).

Maehata, Hideko (20. V 1914), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 200 m rinnuliujumises 1936 (3.03,6, eelu. *3.01,9) ja -hõbe 1932 (3.06,4). Maailmarekord: 200 m rinnuliujumises 3.00,4 (1933).

Maffei, Michele (11. XI 1946), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1972 ning -hõbe 1968, 1976 ja 1980 espadronis (meesk.). Maailmameister 1971 (ind.).

Mager [*ma:-*], Wolfgang (24. VIII

1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1972 roolijata kahe- ja 1976 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1979 roolijata neljapaadil.

Magnan [*manjaⁿ*], Jean-Claude (4. VI 1941), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1968 (meesk.), -hõbe 1964 (ind.) ja -pronks 1964 ning 1972 (meesk.) floretis. Maailmameister 1963, 1965 (ind.) ja 1971 (meesk.).

Magyar [*madjar*], Zoltán (13. XII 1953), Ungari võimleja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 sanghobusel ning -pronks 1980 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1974, 1978 ja 1979 ning Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977 sanghobusel.

Mahhina, Antonina (4. III 1958), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Moskva «Trud». Olümpiahõbe 1980 ühepaadil. Maailmameister ja NSV Liidu meister 1981 paarisaerulisel kahepaadil.

Mahhorin, Viktor (2. VII 1948), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva Lennundusinstituut. Olümpiahõbe 1980. NSV Liidu meister 1968, 1970—72, 1974 ja 1975.

Maier, Fred Anton (15. XII 1938), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1968 5000 m-s (**7.22,4), -hõbe 1964 ja 1968 10 000 m-s (16.06,0 ja 15.23,9) ning -pronks 1964 5000 m-s (7.42,0). Maailma- ja Euroopa meister 1968. Maailmarekordid: 3000 m-s 4.17,5 (1968); 5000 m-s 7.28,1 (1965), 7.26,2, 7.22,4 ja 7.16,7 (1968); 10 000 m-s 15.32,2 (1966), 15.31,8 (1967), 15.29,5 ja 15.20,3 (1968); mitmevõistluses 178,253 (1966), 176,340 (1968).

Maiorov, Boriss (11. II 1938), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1963—68, NSV Liidu meister 1962, 1967 ja 1969.

Maiorov, Jevgeni (11. II 1938), NSV Liidu jäähokimängija, eelmise kaksikvend, teen. meistersportlane (1963); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1964. Maailma- ja Euroopa meister 1963 ja 1964, NSV Liidu meister 1962 ja 1967. NSVL Riikliku Televisiooni- ja Raadiokomitee spordikommentaator.

Maistrenko, Igor (21. XI 1959), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Minski «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1981. NSV Liidu meister 1980 ja 1981 kaheksapaadil ning 1981 roolijaga neljapaadil.

Makarenko, Sergei (11. IX 1937), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1960); Bresti «Spartak». Olümpiakuld 1960 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1963. Euroopa meister 1961 ja 1963 kahekanuu 10 000 m-s, NSV Liidu meister 1961—63 1000 m-s ja 1959—63 10 000 m-s.

Makarets, Tatjana vt. Kotšergina-Makarets, T.

Makarov, Aleksandr (11. II 1951), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 odaviskes (89.64). NSV Liidu meister 1974.

Makarov, Sergei (19. VI 1958), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1979); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1979—81.

Makejev, Andrei (3. II 1952), NSV Liidu korvpallur; Leningradi «Spartak». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1975.

Makogonova, Irina (12. XI 1959), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Maksimov, Vladimir (14. X 1945), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1973); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1972, 1974 ja 1975.

Makuts, Bogdan (4. IV 1960), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Lvov, relvajõud. Olümpiakuld 1980 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1979. Euroopa meister 1979 ja 1981 rööbaspuil ning toenghüppes.

Malejev, Aleksandr (7. VII 1947), NSV Liidu võimleja; Minsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1971 rööbaspuil ja vabaharjutuses.

Malinowski, Bronisław (4. VI 1951 — 27. IX 1981), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976 3000 m takistusjooksus (8.09,7 ja 8.09,11). Euroopa meister 1978.

Mallin [*mälin*], Harry (1. VI 1892 — 8. XI 1969), Suurbritannia poksija. Olümpiakuld 1920 ja 1924 II keskkaalus. Euroopa meister 1924.

Malm, Ragnar (14. V 1893 — 1. VII 1959), Rootsi jalgrattur. Olümpiakuld 1912, -hõbe 1920 ja -pronks 1924 meeskonnasõidus.

Malmberg [*-bärj*], Erik (15. I 1897 — 10. V 1964), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1932 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus, -hõbe 1928 ja -pronks 1924 kergekaalus. Euroopa meister 1929 vabamaadluse ja 1930 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus.

Malmros [*-rus*], Håkan (29. XI 1900), Rootsi ujuja. Olümpiakuld 1920 200 ja 400 m rinnuliujumises (3.04,4 ja 6.31,8).

Maltsev, Aleksandr (20. IV 1949), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1969); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailmameister 1969—71, 1973—75, 1978 ja 1981, Euroopa meister 1969, 1970, 1973—75, 1978 ja 1981.

Malõšev, Juri (1. II 1947), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1972); Himki «Vodnik». Olümpiakuld 1972 ühepaadil. NSV Liidu meister 1971 ja 1972 ühepaadil ning 1972—74 paarisaerulisel kahepaadil.

Mamatov, Viktor (21. VII 1937), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1967); Novosibirski «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1968 ja 1972 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1967 20 km-s ja 1968—72 4×7,5 km-s. NSV Liidu meister 1968 20 km-s ja 4×7,5 km-s.

Mamedbekov, Rašid (29. VIII 1927), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957); Bakuu «Iskra». Olümpiahõbe 1952 vabamaadluse sulgkaalus.

Manakov, Viktor (28. VII 1960), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1980 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.15,70; eels. **4.16,62). NSV Liidu meister 1978 200 ringi sõidus vahefinišitega, 1979 4000 m individuaalses ja meeskondlikus jälitussõidus, 1980 4000 m meeskondlikus jälitussõidus, 4000 m meeskondlikus paarissõidus ja 6 päeva grupisõidus, 1981 4000 m meeskondlikus jälitussõidus.

Mancinelli [*-tši-*], Graziano (18. II 1937), Itaalia ratsutaja. Olümpiakuld 1972 (ind.) ning -pronks 1964 ja 1972 (võistk.) takistussõidus. Euroopa meister 1963.

Manejev, Vladimir (5. II 1932), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1955); Novokuznetski «Metallurg». Olümpiahõbe 1956 klassikalise maadluse II kergekeskkaalus. Maailmameister 1955. NSV Liidu meister 1954 ja 1955 I kergekeskkaalus.

Manger, Josef (26. V 1913), Saksa tõstja. Olümpiakuld 1936 raskekaalus (**410,0 kg). Maailmameister 1937 ja 1938, Euroopa meister 1935. Püstitanud 14 raskekaalu maailmarekordit, neist on kolmevõistluses parim 435,0 kg (1938).

Mangiarotti [*mandža-*], Edoardo (7. IV 1919), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1936, 1960 (meesk.) ning 1952 (ind. ja meesk.) epees ja 1956 (meesk.) floretis ning epees, -hõbe 1948 (meesk.) floretis ja epees ning 1952 (ind. ja meesk.) ja 1960 (meesk.) floretis, -pronks 1948 ja 1956 (ind.) epees. 14-kordne maailmameister (ind. ja meesk. 1937, 1949—51, 1953—55, 1957 ning 1958 floretis ja epees). Rahvusvahelise Vehklemisföderatsiooni peasekretär a-st 1980. Olümpiaorden (pronksmedal) 1977. Tema vend Dario M. (18. XII 1915) võitis epees 1952 olümpiakuldmedali (meesk.) ning 1948 (meesk.) ja 1952 (ind.) -hõbemedali; 5-kordne maailmameister (ind. ja meesk. 1937, 1949, 1950 ja 1953).

Manina, Tamara (16. IX 1934), NSV

Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 ja 1964 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1956 toenghüppes ning 1956 ja 1964 poomil, -pronks 1956 rühmvõimlemises. Maailmameister 1954, 1958 ja 1962 võistkondlikus mitmevõistluses, 1954 vabaharjutuses ja toenghüppes ning 1958 poomil. NSV Liidu meister 1956 individuaalses mitmevõistluses, 1963 toenghüppes ning 1953, 1954 ja 1956 poomil. Muhhina-nimelise Leningradi Kõrgema Kunsttööstuskooli kehalise kasvatuse kateedri juhataja. Pedagoogikakandidaat.

Mankin, Valentin (19. VIII 1938), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1968); 1968 Kiievi «Vodnik», 1972, 1976 ja 1980 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1968 «Finnil», 1972 «Tempestil» ja 1980 «Staril» ning -hõbe 1976 «Tempestil». Maailmameister 1973 «Tempestil». Euroopa meister 1978 ja 1979 «Staril». NSV Liidu meister 1959, 1961—63 ja 1967 «Finnil», 1970, 1972 ja 1974—76 «Tempestil» ning 1977—81 «Staril». Balti regati võitja 1960—62, 1965 ja 1967—69 «Finnil», 1972 «Tempestil» ning 1981 «Staril».

Mann [*män*], Shelley (15. X 1937), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m liblikujumises (*1.11,0) ja -hõbe 4×100 m vabaujumises (4.19,2) 1956. Maailmarekordid liblikujumises: 100 m 1.14,0 (1954), 1.11,8 (1956); 200 m 2.44,4 (1956).

Manoliu, Lia (25. IV 1932), Rumeenia kergejõustiklane. Võtnud osa kuutest olümpiamängudest. Olümpiakuld kettaheites 1968 (*58.28) ning -pronks 1960 (52.36) ja 1964 (56.97). Rumeenia Olümpiakomitee asepresident. Olümpiaorden (pronksmedal) 1975.

Mantsevitš, Aleksandr (1. VI 1960), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Marg, Harald (26. IX 1954), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1980 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1978 ja 1979 neljasüsta 500 ja 1000 m-s ning 1981 1000 m-s.

Marilés Cortes [*ko-*], Humberto (1913 — 6. XII 1972), Mehhiko ratsutaja. Olümpiakuld 1948 (ind. ja võistk.) takistussõidus ning -pronks 1948 (võistk.) kolmevõistluses.

Marion [*marjọ*^{n}], Charles (14. I 1887), Prantsuse ratsutaja. Olümpiakuld 1932 (võistk.) ning -hõbe 1928 ja 1932 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1930 (ind.).

Markạrov, Boriss (12. III 1935), NSV Liidu veepallur; Leningradi Kehakultuuriinstituut. Olümpiapronks 1956.

Markẹlov, Vladimir (24. X 1957), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1977); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1979. Euroopa meister 1977 individuaalses mitmevõistluses ja rõngail. NSV Liidu meister 1976 rööbaspuil, 1977 ja 1978 individuaalses mitmevõistluses, 1976, 1977 ja 1980 rõngail ning 1980 ka sanghobusel.

Markin, Viktor (23. II 1957), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Novosibirski «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 400 m jooksus (44,60) ja 4×400 m teatejooksus (3.01,1). NSV Liidu meister 1981 400 m jooksus.

Mârkov [*mõr-*], Georgi (5. IV 1946), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1972 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1971, Euroopa meister 1972.

Markovits, Kálmán (26. VIII 1931), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1952 ja 1956 ning -pronks 1960. Euroopa meister 1954, 1958 ja 1962.

Marzi [*martsi*], Gustavo (25. XI 1908 — 14. XI 1966), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1932 (ind.) ja 1936 (meesk.) floretis, -hõbe 1928 (meesk.) espadronis, 1932 (meesk.) floretis ja espadronis ning 1936 (ind. ja meesk.) espadronis. Maailmameister 1937 (ind. ja meesk.) floretis ning 1938 (meesk.) floretis ja espadronis. Euroopa meister 1929—31, 1934 ja 1935 floretis (meesk.).

Martin [*ma:ʳtin*], Floyd (6. VI 1926), Kanada jäähokimängija. Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956.

Martin [*ma:ʳtin*], Louis (11. XI 1936), Suurbritannia tõstja. Olümpiahõbe poolraskekaalus 1964 (475,0 kg), -pronks 1960 (445,0 kg). Maailmameister Euroopa meister 1959, 1962, 1963 ja 1965. Maailmarekordid: poolraskekaalu tõukamises 190,5 kg (1965); kolmevõistluses 480,0 kg (1962). Parim tulemus kolmevõistluses 500,0 kg. Saavutas edu ka atleetvõimlemises (*Mr. Universe* 1967).

Martin [*ma:ʳtin*], Patrick (19. VIII 1923), USA bobisõitja. Olümpiakuld 1948 neljabobil ning -hõbe 1952 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1948—50 neljabobil.

Martinec [*-ets*], Vladimír (22. XII 1949), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977.

Martinescu [*-sku*], Nicolae (24. II 1940), Rumeenia maadleja. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1968 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Euroopa meister 1966. NSV Liidu teen. meistersportlane (1972).

Martinsen, Odd (20. XII 1942), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 4×10 km teatesuusatamises ning -hõbe 1968 30 km-s ja 1976 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1966 ja 1968 4×10 km-s.

Martšenko, Vladimir (22. IX 1952), NSV Liidu võimleja; Groznõi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses.

Martõškin, Aleksandr (26. VIII 1943), NSV Liidu sõudja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1965—71 ja 1973.

Maskinskov, Jevgeni (19. XII 1930), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Saransk, relvajõud. Olümpiahõbe 1956 50 km käimises (4:32.57,0). Euroopa ja NSV Liidu meister 1958.

Maslakova-Žarkova, Ljudmila (26. VII 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1978); 1968 Sverdlovski «Trud», 1972, 1976 ja 1980 Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1980 ning -pronks 1968 ja 1976 4×100 m teatejooksus (42,10, 43,4 ja 43,09). Euroopa meister 1978. NSV Liidu meister 1975—77 100 m jooksus, 1978 ja 1980 200 m jooksus ning 1971, 1973, 1975, 1977, 1978 ja 1980 4×100 m teatejooksus.

Masljọnkin, Anatoli (26. VI 1930), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1956, 1958 ja 1962.

Masson [*massọ:*^{n}], Paul (surn. 1945), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1896 333,3 m ja 2000 m sprindisõidus ning 10 km trekisõidus (17.54,2).

Maszczyk [*maštšõk*], Zygmunt (3. V 1945). Poola jalgpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976.

Mastenbroek [*-bruk*], Hendrika (26. II 1919), Hollandi ujuja. Olümpiakuld 1936 100 ja 400 m (*1.05,9 ja *5.26,4) ning 4×100 m vabaujumises (*4.36,0), -hõbe 100 m seliliujumises (1.19,2). Euroopa meister 1934 400 m ja 4×100 m vabaujumises ning 100 m seliliujumises. Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.16,8 (1934), 1.15,8 (1936); 200 m 2.49,6 (1935).

Mazạnov, Viktor (8. III 1947), NSV Liidu ujuja; Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1968 ja 1972 4×100 m (3.34,2 ja 3.29,72) ning -pronks 1972 4×200 m vabaujumises (7.45,76). Euroopa meister 1966 4×100 m kombineeritud teateujumises ja 1970 4×100 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1964, 1966, 1968 ja 1969 100 m ning 1963—66 200 m seliliujumises, 1967, 1969, 1973 ja 1975 4×100 m vabaujumises ning 1963 ja 1965 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Mazin, Viktor (18. IV 1954), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1980); Šahtinski «Jenbek». Olümpiakuld 1980 sulgkaalus (*290,0 kg). Maailma- ja NSV Liidu meister 1980. Maailmarekordid: sulgkaalu rebimises 131,0 ja 131,5 kg (1980), 134,0 kg (1981), tõukamises 167,5 kg ning kahevõistluses 297,5 kg (mõlemad 1980).

Mazzali [*massali*], Andrés (1902), Uruguai jalgpallur (väravavaht). Olümpiakuld 1924 ja 1928.

Mate, Ilja (6. X 1956), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1979); Donetski «Kolos». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse poolraskekaalus. Maailma- ja Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—80.

Mathias [*məθaiəs*], Robert (Bob) (17. XI 1930), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kümnevõistluses 1948 (7139/6826) ja 1952 (**7887/7731). Maailmarekord: 8042/7453 (1950). Maailma parim sportlane 1950. Olnud USA Esindajatekoja liige, USA olümpiakeskuse direktor.

Matijevskaja, Jelena (8. III 1961), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil.

Matson [*mätsən*], Randel (Randy) (5. III 1945), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes 1968 (20.54, kv. *20.68) ja -hõbe 1964 (20.20). Maailmarekordid: 21.52 (1965), 21.78 (1967).

Matsuda-Yamashita [*jamasita*], Haruhiro (15. XI 1938), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1964 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes. Maailmameister 1962 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1966 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes.

Matsumura, Katsumi (8. III 1944), Jaapani naisvõrkpallur. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1972. Maailmameister 1962 ja 1967.

Mattarelli, Ennio (5. VIII 1928), Itaalia laskur. Olümpiakuld 1964 jahilaskmises kaevikrajalt (*198). Maailmameister 1961 ja 1969 (ind. ja meesk.), Euroopa meister 1962 (meesk.), 1964 (ind. ja meesk.), 1965 (meesk.) ja 1969 (meesk.).

Matthes [*mates*], Roland (17. XI 1950), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 100 m (*58,7 ja *56,58) ja 200 m seliliujumises (*2.09,6 ja *2.02,82), -hõbe 1968 ja 1972 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.57,5 ja 3.52,12) ning -pronks 1972 4×100 m vabaujumises (3.32,42) ja 1976 100 m seliliujumises (57,22). Maailmameister 1973 100 ja 200 m seliliujumises ning 1975 100 m seliliujumises. Euroopa meister 1970 ja 1974 100 ja 200 m seliliujumises ning 1970 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid: 100 m seliliujumises 58,4 (1967), 58,0 (1968), 57,8 (1969), 56,9 (1970), 56,7 (1971), 56,6 (1972), 56,30 (1972); 200 m seliliujumises 2.07,9 (1967), 2.07,5 (1968), 2.07,4, 2.06,4 (1969), 2.06,1 (1970), 2.05,6 (1971), 2.02,8 (1972), 2.01,87 (1973); 4×100 m kombineeritud teateujumises 3.56,5 (1967), 3.54,4 (1970). A-st 1978 abielus Kornelia Enderiga.

Matthews [*mäθju:z*], Vincent (16. XII 1947). USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 4×400 m teatejooksus (**2.56,1) ja 1972 400 m jooksus (44,66).

Matušėvas, Vasilijus (18. X 1945), NSV Liidu võrkpallur; Harkovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1968.

Matvejev, Nikolai (11. XII 1923 Tallinn), Eesti NSV jalgrattur ja kiiruisutaja, meistersportlane (1948); Tallinna «Kalev». 1952. a. olümpiamängudel jalgratturite 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 14. koht (5.00,1). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1948 30 km krossisõidus, 1951 200 km grupisõidus ning 1952 5 ringi väljalangemis- ja 4000 m meeskondlikus jälitussõidus, hõbemedal 1949 50 km paaris-, 4000 m meeskondlikus jälitus- ja 200 km grupisõidus, 1950 200 km grupisõidus, 1951 100 km meeskonnasõidus ja mitmepäevasõidus Moskva—Harkov—Moskva (meesk.) ning 1954 100 km meeskonnasõidus, pronksmedal 1949 100 km grupisõidus, 1950 4000 m meeskondlikus jälitussõidus ja 1955 mitmepäevasõidus Moskva—Minsk—Kiiev—Harkov—Moskva. Eesti NSV meister 1947—56 27 korda jalgrattasõidus ja 33 korda kiiruisutamises.

Matvijenko, Viktor (9. XI 1948), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1971, 1974, 1975 ja 1977.

Mauermayer [*-maiər*], Gisela (24. XI 1913), Saksa kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 kettaheites (*47.63). Euroopa meister kettaheites 1938. Maailmarekordid: kettaheites 48.31 (1936); kuulitõukes 14.38 (1934); viievõistluses 377/4155 (1934), 418/4391 (1938).

Maurer-Uusmees, Eve (27. XII 1936 Tallinn), Eesti NSV ujuja; Tallinna «Kalev». 1960. a. olümpiamängudel 200 m rinnuliujumises 22. koht (3.03,1). EM-võistlustel 1958 hõbemedal 4×100 m kombineeritud teateujumises ja 5. koht 200 m rinnuliujumises. NSV Liidu meister 1960 100 m rinnuliujumises, 1958—60 200 m rinnuliujumises ning 1958 4×100 m kombineeritud teateujumises, 2. koht 1962 100 m rinnuliujumises, 3. koht 1956 ja 1957 200 m rinnuliujumises ning 1957 ja 1960 4×100 m kombineeritud teateujumises. NSV Liidu rekordid: 100 m rinnuliujumises 1.21,6 (1957); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.59,9 (1957), 4.57,7, 4.54,2 (1958), 4.53,5 (1960). Eesti NSV meister 1953—63 9 korda individuaal- ja 2 korda teateujumises. Treener Tallinnas.

Maury [*məri*], Serge (24. VII 1946), Prantsuse purjetaja. Olümpiakuld 1972 «Finnil». Kuldpokaalivõistluste võitja 1972 ja 1973. Euroopa meister 1975 ja 1976.

Mavlihhanov, Umjar (24. IX 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1964); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1964 ja 1968 (meesk.) ning -pronks 1964 (ind.) espadronis. Maailmameister 1965, 1967 ja 1969 (meesk.), NSV Liidu meister 1963, 1967 ja 1968 (ind.).

Mayasich [*meiəzitš*], John (22. V 1933), USA jäähokimängija. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956. Maailmameister 1960.

Mayer [*maiər*], Helene (20. XII 1910 — 15. X 1953), Saksa vehkleja. Olümpiakuld 1928 ja -hõbe 1936 floretis (ind.). Maailmameister 1937, Euroopa meister 1929 ja 1931 (kõik ind.).

Mayer [*majär*], Mihály (27. XII 1933), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1956 ja 1964 ning -pronks 1960 ja 1968. Euroopa meister 1958 ja 1962.

McClements [*məklęmənts*], Lynette (11. V 1951), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 100 m liblikujumises (1.05,5) ja -hõbe 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.30,0) 1968.

McCormick [*məkoʳmik*], Patricia (12. V 1930), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1952 ja 1956 hoolauaja tornihüpetes.

McDermott [*məkdėrmət*], Richard (20. IX 1940), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 500 m-s 1964 (*40,1) ja -hõbe 1968 (40,5). Andis 1980 Lake Placidis kohtunike nimel olümpiatõotuse.

McGrath [*məkgrɑθ*], Matthew (Matt) (18. XII 1878 — 30. I 1941), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld vasaraheites 1912 (*54.74) ning -hõbe 1908 ja 1924 (51.18 ja 50.84).

McGuire [*məgqir*], Edith (3. VI 1944), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 200 m jooksus (*23,0) ning -hõbe 100 m jooksus (11,6) ja 4×100 m teatejooksus (43,9) 1964.

McKenley [*məkjnli*], Herbert (10. VII 1922), Jamaika kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 4×400 m teatejooksus (**3.03,9), -hõbe 1948 ja 1952 400 m (46,4 ja *45,9) ning 1952 100 m jooksus (10,4). Maailmarekordid: 400 m jooksus 46,0 ja 45,9 (1948).

McLane [*məklęin*], James (13. IX 1930), USA ujuja. Olümpiakuld 1948 1500 m vabaujumises (19.18,5) ning 1948 ja 1952 4×200 m vabaujumises (**8.46,0 ja *8.31,1), -hõbe 1948 400 m vabaujumises (4.43,4). Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 8.29,4 (1952).

McTaggart [*məktägəʳt*], Richard (Dick) (15. X 1935), Suurbritannia poksija. Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960 kergekaalus. Euroopa meister 1961. Barkeri karikas 1956.

Mead, Andrea vt. Lawrence-Mead, A.

Meade [*mi:d*], Richard (4. XII 1938), Suurbritannia ratsutaja. Olümpiakuld 1968 (võistk.) ning 1972 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses. Maailmameister 1970 (võistk.), Euroopa meister 1971 (võistk.).

Medica [*-kə*], Jack (5. X 1914), USA ujuja. Olümpiakuld 400 m vabaujumises (*4.44,5) ning -hõbe 1500 m (19.34,0) ja 4×200 m vabaujumises (9.03,0) 1936. Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.07,2 (1935); 400 m 4.38,7 (1934).

Mednov, Viktor (28. IX 1928), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1958); Moskva «Tööjõureservid». Olümpiahõbe 1952 I kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1953.

Medved, Aleksandr (16. IX 1937), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1963); Minski «Burevestnik». Olümpiakuld 1964 vabamaadluse poolraske- ning 1968 ja 1972 raskekaalus. Maailmameister 1962, 1963 ja 1966 poolraske- ning 1967, 1969, 1970 ja 1971 raskekaalus. Euroopa meister 1966, 1968 ja 1972 ning NSV Liidu meister 1961—63 ja 1966—70 raskekaalus. Ainus maadleja, kes vabamaadluses on tulnud võitjaks kolmedel olümpiamängudel. Andis 1980 Moskvas kohtunike nimel olümpiatõotuse. Lenini orden 1972.

Mehnert [*me:nərt*], George (3. XI 1881), USA maadleja. Olümpiakuld 1904 vabamaadluse kärbeskaalus ja 1908 sulgkaalus.

Meissner, Renate vt. Stecher-Meissner, R.

Mekokišvili, Arsen (12. IV 1912 — 9. III 1972), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1951), Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1952 vabamaadluse raskekaalus. Maailmameister 1954, NSV Liidu meister 1945, 1946, 1948—53 ja 1956.

Mekšilo-Arhipova, Jevdokia (23. III 1931), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1964); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 3×5 km teatesuusatamises ja -hõbe 10 km-s 1964. Maailmameister 1964 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1954, 1955, 1957, 1961, 1962, 1965 ja 1966 4×5 km-s.

Melanjin, Vladimir (1. XII 1933), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1962); Kirov, relvajõud. Olümpiakuld 1964 20 km-s. Maailmameister 1959 ja 1962—64, NSV Liidu meister 1959 ja 1966.

Melentjev, Aleksandr (26. VI 1954), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1980); Frunze «Dünamo». Olümpiakuld 1980 vabapüstolist laskmises (**581). Euroopa meister 1981 (ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1979.

Melges [*-ldžiz*], Harry (26. I 1930), USA purjetaja. Olümpiakuld 1972 «Solingul» ja -pronks 1964 «Lendaval hollandlasel». Maailmameister 1979 «Staril».

Melihhov, Juri (1. IV 1937), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1961); Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1960 meeskonnasõidus. Võitis rahutuuri 1961 (ind. ja meesk.), 1959, 1962 ja 1965 (meesk.). 6-kordne NSV Liidu meister (1958—63 grupi-, meeskonna- ja paarissõidus ning 4000 m meeskondlikus jälitussõidus).

Melnik, Boriss (2. II 1945), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1972); Lvov, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 vabapüssi standardharjutuses (1155). Maailmameister 1970 vabapüssist põlvelt laskmises (meesk.) ja spordipüssi standardharjutuses (meesk.). Euroopa meister 1969 väike- (meesk.) ja armeepüssi standardharjutuses (ind., 566, ja meesk., 2227; mõlemad maailmarekordid) ning väikepüssist põlvelt ja püsti laskmises (meesk.), 1972 (ind. ja meesk.) ja 1973 õhupüssist laskmises (meesk.). 8-kordne NSV Liidu meister (1968, 1970, 1972 ja 1973 väike- ja vabapüssist laskmises).

Melnik, Faina (9. VI 1945), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1971); 1972 Jerevani «Sevan», 1976 Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1972 kettaheites (*66.62). Euroopa meister 1971 ja 1974, NSV Liidu meister 1970, 1972—77 ja 1981. Maailmarekordid: 64.22, 64.88 (1971), 65.42, 65.48, 66.76 (1972), 67.44, 67.58, 69.48 (1973), 69.90 (1974), 70.20 (1975), 70.50 (1976).

Melnikov, Boriss (16. V 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1965); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1964 espadronis (meesk.). Maailmameister 1965 ja 1967 (meesk.), NSV Liidu meister 1964 ja 1965 (ind.).

Melnikov, Nikolai (24. I 1948), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1975); Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiakuld 1972. NSV Liidu meister 1968, 1969, 1972—74, 1976 ja 1977.

Melnikova, Antonina (19. II 1958), NSV Liidu aerutaja; Rogatšovi «Spartak». Olümpiapronks 1980 ühesüsta 500 m-s.

Menichelli [*-ikę-*], Franco (3. VIII 1941), Itaalia võimleja. Olümpiakuld 1964 vabaharjutuses, -hõbe 1964 rõngail, -pronks 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses ning 1964 rööbaspuil. Euroopa meister 1961 ja 1963 vabaharjutuses ning 1965 individuaalses mitmevõistluses, kangil, rõngail ja vabaharjutuses.

Mennea [*-ę:a*], Pietro (28. VI 1952), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 200 m jooksus (20,19), -pronks 1972 200 m-s (20,30) ja 1980 4×400 m teatejooksus (3.04,3). Euroopa meister 1974 ja 1978 200 m-s ning 1978 100 m-s. Maailmarekord: 200 m-s 19,72 (1979).

Mercier [*mersję*], Gaston (5. VI 1932 — 1974), Prantsuse sõudja. Olümpiakuld 1952 roolijaga kahepaadil ja -pronks 1956 roolijata neljapaadil.

Meredith [*merədiθ*], James (Ted) (14. XI 1891 — 2. XI 1957), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1912 800 m jooksus (**1.51,9) ja 4×400 m teatejooksus (**3.16,6). Maailmarekord: 400 m jooksus 47,4 (1916).

Meredith [*merədiθ*], Leonard (2. VII 1882 — 1930), Suurbritannia jalgrattur. Olümpiakuld 1908 1810,5 m meeskondlikus jälitussõidus ja -hõbe 1912 meeskonnasõidus. Maailmameister 1904, 1905, 1907—09, 1911 ja 1913 grupisõidus.

Meredith [*merədiθ*], Richard (22. XII 1932), USA jäähokimängija. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956. Maailmameister 1960.

Mező [*mäzö:*], Ferenc (13. III 1885 — 21. XI 1961), Ungari spordiajaloolane, prof. ROK-i liige 1948—61. Olümpiakuld 1928 kirjanduse alal «Olümpiamängude ajaloo» eest.

Metcalfe [*-ka:f*], Ralph (29. V 1910 — 15. X 1978), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 4×100 m teatejooksus (**39,8), -hõbe 1932 ja 1936 100 m jooksus (*10,3 ja 10,4) ning -pronks 1932 200 m jooksus (21,5). Maailmarekord: 100 m jooksus 10,3 (1933). Oli USA Esindajatekoja liige.

Metschuck [*metšuk*], Caren (27. IX 1963), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 100 m liblikujumises (1.00,42), 4×100 m vabaujumises (**3.42,71) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.06,67) ning -hõbe 100 m vabaujumises (55,16) 1980. Euroopa meister 1981 100 m ja 4×100 m vabaujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Metz [*mets*], Lothar (16. I 1939), Saksa DV maadleja. Olümpiakuld 1968, -hõbe 1960 ja -pronks 1964 klassikalise maadluse I keskkaalus.

Metze [*-se*], Karin (21. VIII 1956), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 roolijaga neljapaadil ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1977 kaheksapaadil.

Meyer [*maiə*r], Deborah (Debbie) (14. VIII 1952), USA ujuja. Olümpiakuld 1968 200, 400 ja 800 m vabaujumises (*2.10,5, *4.31,8 ja *9.24,0). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.06,7 (1968); 400 m 4.32,6, 4.29,0 (1967), 4.26,7, 4.24,5 (1968), 4.24,3 (1970); 800 m 9.35,8, 9.22,9 (1967), 9.19,0, 9.17,8, 9.10,4 (1968); 1500 m 18.11,1, 17.50,2 (1967), 17.31,2 (1968), 17.19,9 (1969).

Meyer [*maier*], Horst (20. VI 1941), Saksa FV sõudja. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1964 kaheksapaadil. Maailmameister 1962 ja 1966, Euroopa meister 1963—65 ja 1967.

Michard [*mišą:r*], Lucien (17. XI 1903), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1924 sprindisõidus. Maailmameister 1923 ja 1924. Elukutseliste maailmameister 1927—30. Elukutseliste maailmarekord: 1000 m-s paigaltstardist 1.10,4 (1934).

Mickler-Becker [*mik- beker*], Ingrid (26. IX 1942), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 viievõistluses (5098) ja 1972 4×100 m teate-

jooksus (**42,81). Euroopa meister 1971 kaugushüppes ja 4×100 m teatejooksus.

Midler, Mark (24. IX 1931), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1958), NSV Liidu teen. treener (1974); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 ja 1964 floretis (meesk.). Maailmameister 1959, 1961—63, 1965 ja 1966 (meesk.), NSV Liidu meister 1954—57, 1963 ja 1965 (ind.).

Miez [*mi:ts*], Georges (2. X 1904), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld 1928 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning kangil ja 1936 vabaharjutuses, -hõbe 1928 sanghobusel, 1932 vabaharjutuses ja 1936 võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1924 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1934 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses.

Mieto [*-do*], Juha (20. XI 1949), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1976 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1980 15 km-s ja 50 km-s ning -pronks 1980 4×10 km-s. Maailmameister 1976 4×10 km-s.

Migiąkis, Stilianos (5. V 1952), Kreeka maadleja. Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse kergekaalus. Euroopa meister 1979.

Mihhajlov, Anatoli (14. IX 1936), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1963); 1956 Leningradi «Zeniit», 1960 ja 1964 Leningradi «Trud». Olümpiapronks 1964 110 m tõkkejooksus (13,7). Euroopa meister 1962. NSV Liidu meister 1957—66 110 m ning 1960 ja 1961 200 m tõkkejooksus, 1961 4×100 m teatejooksus.

Mihhajlov, Boriss (6. X 1944), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1969); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailmameister 1969—71, 1973—75, 1978 ja 1979, Euroopa meister 1969, 1970, 1973—75, 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1968, 1970—73, 1975 ja 1977—80. Euroopa parim jäähokimängija ja NSV Liidu parim sportlane 1979. Lenini orden 1978.

Mihhajlov, Juri (25. VII 1930), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1956); Kalinini «Stroitel». Olümpiakuld 1956 1500 m-s (**2.08,6). Maailmarekord: 2.09,1 (1956).

Mihhailovskaja, Ljudmila (21. XI 1937), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1967); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1968. Maailmameister 1960 ja 1970, Euroopa meister 1963, NSV Liidu meister 1959, 1963 ja 1971.

Mihhalțšuk, Viktor (5. II 1946), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Odessa «Burevestnik». Olümpiakuld 1968. Euroopa ja NSV Liidu meister 1967.

Mikaeljan, Edvard (25. V 1950), NSV Liidu võimleja; Jerevani «Burevestnik». Olümpiahõbe 1972 võistkondlikus mitmevõistluses.

Mikaelsson, John (6. XII 1913), Rootsi kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 ja 1952 10 km käimises (45.13,2 ja 45.02,8). Euroopa meister 1946.

Mikėnas [*-kę:-*], Antanas (24. II 1924), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1956); Vilniuse «Spartak». Olümpiahõbe 1956 20 km käimises (1:32.03,0).

Milburn [*-bərn*], Rodney (Rod) (18. III 1950), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 110 m tõkkejooksus (**13,24). Maailmarekord: 13,1 (1973).

Miliguło, Nikolai (27. XII 1936), NSV Liidu võimleja; Minsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1960 rööbaspuil.

Militosjan, Vartan (8. VI 1950), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1978); Leninakani «Ašhatank». Olümpiahõbe 1976 kergekeskkaalus (330,0 kg). Euroopa meister 1976 ja 1978. Püstitanud kergekeskkaalu tõukamises 4 maailmarekordit, neist on parim 196,0 kg (1978).

Miloserdov, Valeri (11. VIII 1951), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1974); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1976 ja 1980. Maailmameister 1974, NSV Liidu meister 1970—74 ja 1976—81.

Mimoun [*mimu:n*], Alain (1. I 1921), Alžeeriast pärit Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 maratonijooksus (2:25.00,0), -hõbe 1948 ja 1952 10 000 m (30.47,4 ja 29.32,8) ning 1952 5000 m jooksus (14.07,4).

Minajtševa, Galina vt. Šarabidze-Minajtševa, G.

Minajev, Aleksandr (11. VII 1954), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1976 (kevadel).

Minajev, Jevgeni (21. V 1933), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1957); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld sulgkaalus 1960 (*372,5 kg) ja -hõbe 1956 (342,5 kg). Maailmameister 1957 ja 1962, Euroopa meister 1958 ja 1960—62, NSV Liidu meister 1957—59, 1961, 1963, 1965 ja 1966. Püstitanud 10 sulgkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 122,0 kg (1961) ja kolmevõistluses 362,5 kg (1957).

Minami, Masayuki (8. VII 1941), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972, -hõbe 1968 ja -pronks 1964.

Minašvili, Guram (25. XI 1936), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1965); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1960. Euroopa meister 1957, 1959 ja 1963, NSV Liidu meister 1953.

Minejev, Viktor (19. VI 1937), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1964); Bakuu «Nefttši». Olümpiakuld 1964 (meesk.).

Minejeva, Olga (1. X 1952), NSV Liidu kergejõustiklane; Sverdlovski «Trud». Olümpiahõbe 1980 800 m jooksus (1.54,9). NSV Liidu meister 1979 4×800 m teatejooksus.

Minenkov, Andrei (6. XII 1954), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Trud». Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1980 jäätantsus koos Irina Moissejevaga. Maailmameister 1975 ja 1977, Euroopa meister 1977 ja 1978, NSV Liidu meister 1977.

Mironov, Jevgeni (1. XI 1949), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976 kuulitõukes (21.03). NSV Liidu meister 1976 ja 1981.

Mirošnitšenko, Viktor (1. XII 1959), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1981); Donetski «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 kärbeskaalus. Euroopa meister 1981 kukkkaalus. NSV Liidu meister 1980 kärbeskaalus.

Miskarov, Arsen (3. III 1961), NSV Liidu ujuja; Jelgava «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 100 m rinnuliujumises (1.03,82) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.45,92) ning -pronks 200 m rinnuliujumises (2.17,28) 1980. NSV Liidu meister 1977 ja 1981 100 m ning 1978 200 m rinnuliujumises.

Missevitš, Vera (10. IV 1945), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1980 (võistk.) koolisõidus. NSV Liidu meister 1981 («Keskmine auhind № 2», ind.; «Suur auhind», ind.).

Mišak, Valentina (16. I 1942), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1967); Odessa «Burevestnik». Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963 ja 1967, NSV Liidu meister 1961.

Mišakov, Jevgeni (22. II 1941), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1968); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1968—71, Euroopa meister 1968—70, NSV Liidu meister 1965, 1966, 1968 ja 1970—73.

Mišenina, Galina (5. VIII 1950), NSV Liidu sõudja; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1976 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1975 kaheksapaadil.

Mittermaier, Rosemarie (Rosi) (5. VIII 1950), Saksa FV mäesuusataja. Olümpiakuld kiirlaskumises ja slaalomis ning -hõbe suurslaalomis 1976. Maailmameister 1976 kiirlaskumises, saalomis ja alpi kolmevõistluses. Maailma karika võitja 1976.

Miyake [*-ja-*], Yoshinobu (24. XI 1939), Jaapani tõstja. Olümpiakuld sulgkaalus 1964 (**397,5 kg) ja 1968 (392,5 kg) ning -hõbe kärbeskaalus 1960 (337,5 kg). Maailmameister 1962 kärbeskaalus ning 1963—66 ja 1968 sulgkaalus. Püstitanud 26 maailmarekordit, neist on parimad kär-

beskaalu rebises 107,5 kg (1960) ja kolmevõistluses 352,5 kg (1962) ning sulgkaalu rebimises 125,5 kg, tõukamises 153,0 kg, kahevõistluses 277,5 kg ja kolmevõistluses 400,0 kg (kõik 1969). Tema vend Yoshiyuki M. (30. IX 1945) võitis 1968 olümpiapronksmedali ning tuli 1969 ja 1971 maailmameistriks tõstmise sulgkaalus.

Miyazaki [*mij-*], Yasuji (15. X 1916), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 1932 100 m (58,2, pf. *58,0) ja 4×200 m vabaujumises (**8.58,4).

Mjasnikov, Aleksandr (8. V 1959), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1978 ja 1979.

Mkrtõtšạn, Grigori (3. I 1925), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1951), NSV Liidu teen. treener (1967); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, NSV Liidu meister 1948—53, 1955, 1956 ja 1958.

Mockridge [*mokridž*], Russell (1930 — 12. IX 1958), Austraalia jalgrattur. Olümpiakuld 1952 1000 m-s paigaltstardist (*1.11,1) ja tandemisõidus. Hakkas hiljem elukutseliseks.

Modzaḷevski, Viktor (13. IV 1943), NSV Liidu vehkleja; Voronež, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1972 epees (meesk.). Maailmameister 1967 (meesk.).

Moissẹjev, Aleksandr (28. V 1927), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1953); Moskva VVS. Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1947, 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1952. Malinovski-nim. Tankiväeakadeemia kehalise kasvatuse kateedri õppejõud.

Moissẹjev, Juri (15. VII 1940), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1968); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1968, NSV Liidu meister 1963—66, 1968 ja 1970—72.

Moissẹjeva, Irina (3. VII 1955), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Trud». Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1980 jäätantsus koos Andrei Minenkoviga. Maailmameister 1975 ja 1977, Euroopa meister 1977 ja 1978, NSV Liidu meister 1977.

Mokẹjev, Albert (4. I 1936 — 27. II 1969), NSV Liidu viievõistleja; teen. meistersportlane (1964); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld (meesk.) ja -pronks (ind.) 1964. NSV Liidu meister 1965.

Molibọga, Oleg (27. II 1953), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); 1976 Dnepropetrovski «Spartak», 1980 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1977, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1976—81.

Mọlnár [*-a:r*], Endre (23. VII 1945), Ungari veepallur (väravavaht). Olümpiakuld 1976, -hõbe 1972 ning -pronks 1968 ja 1980. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1974 ja 1977.

Mondzoḷevski, Georgi (26. I 1934), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1963); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailmameister 1960 ja 1962, Euroopa meister 1967, NSV Liidu meister 1956, 1958, 1960—63, 1965 ja 1966. Kuibõševi-nim. Sõjaväeinseneride Akadeemia õppejõud.

Montano [*-ta:-*], Mario Aldo (7. II 1944), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1972 ning -hõbe 1976 ja 1980 espadronis (meesk.). Maailmameister 1973 ja 1974 (ind.).

Montgomery [*məntgąməri*], James (Jim) (24. I 1955), USA ujuja. Olümpiakuld 1976 100 m (**49,99, pf. **50,39) ja 4×200 m vabaujumises (**7.23,22) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.42,22), -pronks 200 m vabaujumises (1.50,58). Maailmameister 1973 100 m, 200 m, 4×100 m ja 4×200 m vabaujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises, 1975 ja 1978 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 51,12, 50,59 (1975); 4×100 m 3.25,17 (1974), 3.24,85 (1975), 3.21,11 (1977), 3.19,74 (1978); 4×200 m 7.33,22 (1973).

Monti, Eugenio (23. I 1928), Itaalia

bobisõitja. Olümpiakuld 1968, -hõbe 1956 ning -pronks 1964 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1957—59, 1963 ja 1966 kahe- ning 1960, 1961 ja 1968 kahe- ja neljabobil.

Mordre, Berit vt. Lammedal-Mordre, B.

Morelon [*-lọn*], Daniel (28. VII 1944), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1968 sprindi- ja tandemisõidus ning 1972 sprindisõidus, -hõbe 1976 ja -pronks 1964 sprindisõidus. Maailmameister 1966, 1967, 1969—73 ja 1975 sprindi- ning 1966 tandemisõidus. Maailmarekord trekisõidus: 200 m lendstardist (kinnine trekk) 10,72 (1966).

Morettini [*-tj:ni*], Marino (2. I 1931), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.46,1) ja -hõbe 1000 m-s paigaltstardist (1.12,7) 1952. Maailmameister 1953 sprindisõidus. Maailmarekord trekisõidus: 1000 m paigaltstardist 1.10,6 (1950). Elukutseliste maailmarekordid trekisõidus: 500 m lendstardist 28,8 (1955) ja 1000 m lendstardist 1.02,6 (1961).

Morgan [*mɔ:'gən*], Lawrence (5. II 1918), Austraalia ratsutaja. Olümpiakuld 1960 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Morita, Jungo (9. VIII 1947), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.

Morkọvkin, Valentin (20. IX 1933), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Trud». Olümpiapronks 1960 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1960—62.

Morọzov, Vladimir (4. III 1940), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); 1964 Krasnovodsk, relvajõud, 1968 ja 1972 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1964 ja 1972 nelja- ning 1968 kahesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1970 ja 1971 neljasüsta 1000 m-s ning 1966 10 000 m-s. Euroopa meister 1969 kahesüsta 1000 m-s ja 1967 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1963, 1965 ja 1968 ühesüsta 500 m-s ning 1964 1000 m-s, 1967 ja 1970 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1967 kahesüsta 500 m-s ja 1969 1000 m-s, 1962, 1964, 1966, 1968, 1969 ja 1972 neljasüsta 1000 m-s ning 1962, 1966 ja 1971 10 000 m-s.

Morọzov, Vladimir (19. VII 1952), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1976 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1977 ja 1978 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1975 ühesüsta 500 m-s, 1976 ja 1977 neljasüsta 1000 m-s ning 1973, 1977 ja 1978 10 000 m-s.

Morris [*moris*], Glenn (18. VI 1912 — 31. I 1974), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 kümnevõistluses (**7900/7421). Võistles kümnevõistluses ainult 3 korda. Esinenud filmis.

Morrow [*morou*], Robert (Bobby) (15. X 1935), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1956 100 m (10,5) ja 200 m jooksus (**20,6) ning 4×100 m teatejooksus (**39,5). Maailmarekord: 100 m-s 10,2 (1956).

Moser-Pröll [*mo:zer*], Annemarie (27. III 1953), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1980 kiirlaskumises ning -hõbe 1972 kiirlaskumises ja suurslaalomis. Maailmameister 1972 alpi kolmevõistluses, 1974 kiirlaskumises, 1978 kiirlaskumises ja alpi kolmevõistluses ning 1980 kiirlaskumises. Maailma karika võitja 1971—75 ja 1979.

Moses [*mouziz*], Edwin (31. VIII 1955), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 400 m tõkkejooksus (**47,64). Maailmarekordid: 47,45 (1977), 47,13 (1980).

Mosešvili, Levan (1. III 1940), NSV Liidu korvpallur; Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1964. NSV Liidu meister 1968.

Moskvịn, Stanislav (19. I 1939), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1962); Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.34,05). Maailmameister 1963, 1965, 1967 ja 1969. Kuulus 1961 ja 1962 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. 20-kordne NSV Liidu meister 1958—70 4000 m individuaalses ja meeskondlikus jälitussõidus, 1000 m-s paigaltstardist ning grupi- ja paarissõidus trekil).

Možạjev, Aleksandr (5. VIII 1958), NSV Liidu vehkleja; Ordžonikidze,

relvajõud. Olümpiapronks 1980 epees (meesk.). Maailmameister 1979 ja 1981 (meesk.), NSV Liidu meister 1980 (ind.).

Movahhed Ardabili, Abdollah (10. III 1940), Iraani maadleja. Olümpiakuld 1968 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1965—67, 1969 ja 1970.

Movtšan, Valeri (14. VI 1959), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Harkovi «Avangard». Olümpiakuld 1980 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.15,70; eels. **4.16,62).

Mšvenieradze, Georgi (12. VIII 1960), NSV Liidu veepallur, Petre M. poeg, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980.

Mšvenieradze, Petre (24. III 1929), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956. NSV Liidu meister 1952 ja 1955—63. Õigusteaduse kandidaat.

Mueller [*mjulə*r], Peter (27. VII 1954), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 1976 1000 m-s (*1.19,32).

Mueller-Poulos [*mjulə*r *-ləs*], Leah (5. X 1951), USA kiiruisutaja, eelmise abikaasa. Olümpiahõbe 1976 1000 m-s (1.28,57) ja 1980 500 m-s (42,26) ning 1000 m-s (1.25,41). Maailmameister 1979 sprindimitmevõistluses.

Muhhatšova, Ljubov (23. VII 1947), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1972); Apatitõ «Trud». Olümpiakuld 1972 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1972. NSV Liidu meister 1970—72, 1975 ja 1976 4×5 km-s.

Muhammad Ali vt. Clay, Cassius.

Muhhin, Lev (15. X 1936 — 25. IV 1977), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1957); Doni-äärse Rostovi «Spartak». Olümpiahõbe 1956 raskekaalus.

Muižnieks, Valdis (22. II 1935), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Riia ASK. Olümpiahõbe 1956, 1960 ja 1964. Euroopa meister 1957, 1959 ja 1961, NSV Liidu meister 1955—58.

Munkelt, Thomas (3. VIII 1952), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 110 m tõkkejooksus (13,39). Euroopa meister 1978.

Muradjan, Nina (17. VIII 1954), NSV Liidu võrkpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1977, NSV Liidu meister 1975 ja 1977.

Muratov, Valentin (30. VII 1928), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952), Sofja Muratova abikaasa; 1952 Moskva «Iskra», 1956 Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1952 ja 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1956 vabaharjutuses ja toenghüppes, -hõbe 1956 rõngail. Maailmameister 1954 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, vabaharjutuses ja kangil ning 1958 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1953 ja 1956 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses ning 1950 ja 1956 rõngail. Lenini orden 1957.

Muratov, Valeri (1. V 1946), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1972); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiahõbe 1976 500 m-s (39,25) ning -pronks 1972 500 m-s (39,80) ja 1976 1000 m-s (1.20,57). Maailmameister 1973 sprindimitmevõistluses. NSV Liidu meister 1970—73 ja 1977 sprindimitmevõistluses. Maailmarekordid: 500 m-s 39,09, 38,99, 38,73 (1970), 37,85 (1975); 1000 m-s 1.19,2 (1970), 1.16,92 (1975); sprindimitmevõistluses 153,390 (1975).

Muratova-Poduzdova, Sofja (13. VII 1929), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1955), NSV Liidu teen. treener (1971), Valentin Muratovi abikaasa; Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956 ja 1960 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1960 individuaalses mitmevõistluses ja toenghüppes, -pronks 1956 individuaalses mitmevõistluses, eri kõrgusega rööbaspuil ja rühmvõimlemises ning 1960 poomil. Maailmameister 1958 ja 1962 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1954, 1955, 1957, 1960 ja 1963 individuaalses mitmevõistluses, 1954—57 eri kõrgusega rööbaspuil, 1949, 1950, 1957 ja 1959 toenghüppes, 1955 vabaharjutuses ning 1950, 1957 ja 1960 poomil.

Murauskas, Romualdas (2. X 1934), NSV Liidu poksija; Kaunase «Žalgiris». Olümpiapronks 1956 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1956.

Muravjov, Vladimir (30. IX 1959), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Karaganda «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1980 4×100 m teatejooksus (38,26).

Murdock-Thompson [*mö;'dok tomsən*], Margaret (25. VIII 1942), USA laskur. Esimene naislaskur, kes võitis koos meestega võisteldes olümpiamedali. Olümpiahõbe 1976 väikepüssi standardharjutuses (1162). Meeste maailmameister 1966 väike- ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.), väikepüssist põlvelt ja vabapüssist püsti laskmises (meesk.), 1970 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning 1974 väikepüssi standardharjutuses (meesk.) ja väikepüssist püsti laskmises (meesk.). Naiste maailmameister 1966 (ind.) ning 1970 (ind. ja naisk.) spordipüssi standardharjutuses ja 1974 (ind. ja naisk.) spordipüssist lamades laskmises. Meeste maailmarekord: väikepüssist püsti laskmises 40 lasku 385 (1975). Naiste maailmarekordid: spordipüssi standardharjutuses 3×20 lasku 558 (1966); spordipüssist lamades laskmises 60 lasku 598 (1974).

Musiol [*-ziol*], Bogdan (25. VII 1957), Saksa DV bobisõitja. Olümpiakuld neljа- ja -pronks kahebobil 1980. Maailmameister 1978 ja 1980 neljabobil.

Mussalimov, Vladimir (31. XII 1944), NSV Liidu poksija; Kiiev, relvajõud. Olümpiapronks 1968 II kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1967—69.

Mustafin, Farhat (7. IX 1950), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1974); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailmameister 1974 ja 1975, Euroopa meister 1974 ja 1976, NSV Liidu meister 1972—74 sulgkaalus ja 1981 kergekaalus.

Mustonen, Kaija (4. VIII 1941), Soome kiiruisutaja. Olümpiakuld 1968 1500 m-s (*2.22,4), -hõbe 1964 1500 m-s (2.25,5) ja 1968 3000 m-s (5.01,0) ning -pronks 1964 1000 m-s (1.34,8).

Muzõtšenko, Aleksandr (7. V 1955), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1980); Riia, relvajõud. Olümpiakuld 1980 «Staril». Euroopa meister 1978 ja 1979. NSV Liidu meister 1977—80. Balti regati võitja 1976 «Tempestil» ja 1981 «Solingul».

Mõškin, Anatoli (14. VIII 1954), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1981); 1976 Sverdlovski «Uralmaš», 1980 Moskva AKSK. Olümpiapronks 1976 ja 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981. NSV Liidu meister 1977—81.

Mõškin, Vladimir (19. VI 1955), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1979); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1974.

Mäkelä [*mäge-*], Tapio (12. X 1926), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 4×10 km teatesuusatamises ja -hõbe 18 km-s 1952. Maailmameister 1952 ja 1954 4×10 km-s.

Mäntyranta [*mändü- -da*], Eero (20. XI 1937), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 4×10 km teatesuusatamises ning 1964 15 ja 30 km-s, -hõbe 1964 4×10 km-s ja 1968 15 km-s, -pronks 1968 30 km-s ja 4×10 km-s. Maailmameister 1960 4×10 km-s, 1962 30 km-s, 1964 15 ja 30 km-s ning 1966 30 km-s.

Mörner, Helmer (8. V 1895 — 5. I 1962), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1920 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Müller, Anna-Maria (23. II 1949), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1972. Maailmameister 1972, Euroopa meister 1970.

Müller-Preis [*prais*], Ellen (6. V 1912), Austria vehkleja. Olümpiakuld 1932 ning -pronks 1936 ja 1948 (ind.) floretis. Maailmameister 1947, 1949 ja 1950 floretis (ind.). Olümpiaorden (pronksmedal) 1975.

Myers [*maiəz*], Kenneth (10. VIII 1896), USA sõudja. Olümpiakuld 1932 paarisaerulisel kahepaadil ning

-hõbe 1920 roolijaga neljapaadil ja 1928 ühepaadil.

Myyrä [*müü-*], Jonni (13. IX 1892 — 22. I 1955), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld odaviskes 1920 ja 1924 (*65.78 ja 62.96). Maailmarekord: 66.10 (1919). Emigreeris 1924 USA-sse.

N

Naber [*neibə*r], John (20. I 1956), USA ujuja. Olümpiakuld 100 ja 200 m seliliujumises (**55.49, pf. **56.19 ja **1.59,19), 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.42,22) ja 4×200 m vabaujumises (**7.23,22) ning -hõbe 200 m vabaujumises (1.50,50) 1976. Maailmarekord: 200 m seliliujumises 2.00,64 (1976).

Nadi [*na:di*], Aldo (9. IV 1899 — 12. XI 1965), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld (meesk.) floretis, epees ja espadronis ning -hõbe (ind.) espadronis 1920.

Nadi [*na:di*], Nedo (9. VI 1894 — 27. I 1940), Itaalia vehkleja, eelmise vend. Olümpiakuld 1912 floretis (ind.), 1920 floretis (ind. ja meesk.), epees (meesk.) ning espadronis (ind. ja meesk.). Ainus vehkleja, kes on ühtedel olümpiamängudel võitnud 5 kuldmedalit.

Nadig [saksa k. *na:dih*, prantsuse k. *nadi*], Marie-Theres (8. III 1954), Šveitsi mäesuusataja. Olümpiakuld 1972 kiirlaskumises ja suurslaalomis ning -pronks 1980 kiirlaskumises. Maailmameister 1972 kiirlaskumises ja suurslaalomis. Maailma karika võitja 1981.

Nadrchal [*-rh-*], Vladimír (4. III 1938), Tšehhoslovakkia jäähokimängija (väravavaht). Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1964. Euroopa meister 1961.

Nadõrova-Zahharova, Tatjana (29. I 1951), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva oblasti «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1975, NSV Liidu meister 1978.

Nagornõi, Sergei (8. XII 1956), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Hmelnitski «Dünamo». Olümpiakuld kahesüsta 1000 m-s ja -hõbe 5000 m-s 1976. Maailmameister 1979 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1976 ja 1977 kahesüsta 500 m-s ning 1977 1000 m-s, 1979 neljasüsta 1000 ja 10 000 m-s.

Nagy [*na:dj*], Imre (21. II 1933), Ungari viievõistleja. Olümpiakuld (meesk.) ja -hõbe (ind.) 1960 ning -pronks 1964 (meesk.).

Nagy, Katalin vt. Juhász-Nagy, K.

Naimušina, Jelena (19. XI 1964), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Krasnojarski «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1980 poomil.

Nakamura, Yuzo (24. IV 1942), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1964.

Nakayama [*-ja-*], Akinori (1. III 1943), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1968 võistkondlikus mitmevõistluses, kangil, rööbaspuil ja rõngail ning 1972 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail, -hõbe 1968 ja 1972 vabaharjutuses, -pronks 1968 ja 1972 individuaalses mitmevõistluses. Maailmameister 1966 võistkondlikus mitmevõistluses, kangil ja vabaharjutuses ning 1970 võistkondlikus mitmevõistluses, rõngail, rööbaspuil ja vabaharjutuses.

Nalbandjan, Suren (3. VI 1956, NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Astrahan, relvajõud. Olümpiakuld 1976 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1977. NSV Liidu meister 1975—77 I ja 1979 II kergekeskkaalus.

Nambu, Chuhei (24. V 1904), Jaapani kergejõustiklane. Olümpiakuld kolmikhüppes (**15.72) ja -pronks kaugushüppes (7.45) 1932. Maailmarekord: kaugushüppes 7.98 (1931).

Narmontas, Jonas (14. IX 1960), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Kaunase «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1981 roolijaga neljaja kaheksapaadil.

Nassiri, Mohammad (1. X 1945 — 1979), Iraani tõstja. Olümpiakuld 1968 kärbeskaalus (*367,5 kg), -hõbe 1972 kärbeskaalus (370,0 kg) ja -pronks 1976 helveskaalus (235,0 kg). Maailmameister 1968—70 kärbesning 1973 ja 1974 helveskaalus. Püstitas 14 maailmarekordit, neist on parimad helveskaalu tõukamises 140,0 kg ja kahevõistluses 240,0 kg (mõlemad 1973) ning kärbeskaalu surumises 128,5 kg (1972), tõukamises 151,0 kg (1973) ja kahevõistluses 385,0 kg (1968).

Nazarenko, Anatoli (19. XII 1948), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1970); Alma-Ata «Dünamo». Olümpiahõbe 1972 klassikalise maadluse I keskkaalus. Maailmameister 1970, 1974 ja 1975, Euroopa meister 1972 ja 1974, NSV Liidu meister 1969, 1971 ja 1973—75.

Nazarenko, Leonid (21. III 1955), NSV Liidu jalgpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1976.

Nazarova, Irina (31. VII 1957), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.20,2).

Nazlõmov, Vladimir (1. XI 1945), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1968); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1968, 1976 ja 1980 (meesk.), -hõbe 1972 (meesk.) ja 1976 (ind.) ning -pronks 1972 (ind.) espadronis. Maailmameister 1967, 1969—71, 1974, 1977 (meesk.), 1975 ja 1979 (ind. ja meesk.), NSV Liidu meister 1971, 1972, 1974, 1975, 1977 ja 1979 (ind.).

Nazzasi [*nassasi*], José (1901—1968), Uruguai jalgpallur. Olümpiakuld 1924 ja 1928. Maailmameister 1930.

Neall [*ni:l*], Gail (2. VIII 1955), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1972 400 m kompleksujumises (**5.02,97).

Neckermann [*nek-*], Josef (5. VI 1912), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 (võistk.), -hõbe 1968 (ind.) ja 1972 (võistk.) ning -pronks 1960 ja 1972 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1961 (ind.) ning 1966 (ind. ja võistk.). Euroopa meister 1965, 1967, 1969 ja 1971 (võistk.).

Nedomanský [*-ki:*], Václav (14. III 1944), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972, Euroopa meister 1971 ja 1972.

Nehmer [*ne:mer*], Meinhard (13. I 1941), Saksa DV bobisõitja. Olümpiakuld 1976 kahe- ning 1976 ja 1980 neljabobil, -pronks 1980 kahebobil. Maailmameister 1976 kahe- ning 1976, 1977 ja 1980 neljabobil. Euroopa meister 1979 neljabobil.

Neilson [*ni:lsən*], Sandra (20. III 1956), USA ujuja. Olümpiakuld 1972 100 m (*58,59) ja 4×100 m vabaujumises (**3.55,19) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.20,75). Maailmarekord: 4×100 m vabaujumises 3.58,1 (1972).

Nekoda, Katsutoshi (1. II 1944), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972, -hõbe 1968 ja -pronks 1964.

Nelis, André (29. X 1935), Belgia purjetaja. Olümpiahõbe 1956 ja -pronks 1960 «Finnil». Kuldpokaalivõistluste võitja 1956 ja 1961. Euroopa meister 1957.

Němeček [*njemetšek*], Bohumil (2. I 1938), Tšehhoslovakkia poksija. Olümpiakuld 1960 I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1967 II kergekeskkaalus.

Németh [*ne:mät*], Ferenc (4. IV 1936), Ungari viievõistleja. Olümpiakuld (ind. ja meesk.) 1960.

Németh [*ne:mät*], Imre (23. IX 1917), Ungari kergejõustiklane. Olümpiakuld vasaraheites 1948 (56.07) ja -pronks 1952 (57.74). Maailmarekordid: 59.02 (1948), 59.57 (1949), 59.88 (1950). Praegu Budapesti *Nép*-staadioni direktor ja Ungari Kergejõustikuliidu esimees. Tema poeg Miklós N. (23. X 1946) võitis 1976 olümpiakuldmedali odaviskes (**94.58). Miklós N-i abikaasa Angéla N.-Ranky (18. II 1946) võitis olümpiakuldmedali odaviskes 1968 (60.36); Euroopa meister 1969.

Németh [*ne:mät*], János (12. VI 1906), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1932 ja 1936. Euroopa meister 1931, 1934 ja 1938.

Nemšilov, Vladimir (24. XI 1948), NSV Liidu ujuja; Lvovi «Dünamo» Olümpiapronks 1968 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.00,7). NSV Liidu meister 1968—71, 1973 ja 1974 100 m ning 1973 200 m liblikujumises, 1974 ja 1975 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Nenėnienė-Česaitytė [*nenenię̇ne tšesaitį:te*], Aldona (13. X 1949), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kaunase «Žalgiris». Olümpiakuld 1976 ja 1980.

Neo, August (Ago) (12. II 1908 Vihterpalu vald), Eesti maadleja. Olümpiahõbe vabamaadluse ja -pronks klassikalise maadluse poolraskekaalus 1936. EM-võistluste hõbemedal 1934 klassikalise maadluse I keskkaalus ja 1937 poolraskekaalus, pronksmedal 1935 klassikalise ja vabamaadluse ning 1939 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Eesti meister 1934 klassikalise maadluse keskkaalus ning 1935—37 ja 1939 poolraskekaalus, 1929, 1931—34, 1936 ja 1937 vabamaadluse poolraskekaalus. Elab Rootsis.

Nepela, Ondrej (22. I 1951), Tšehhoslovakkia iluuisutaja. Olümpiakuld 1972 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1971—73, Euroopa meister 1969—73. NSV Liidu teen. meistersportlane 1972.

Neri [*ne:*ri], Romeo (26. III 1903 — 23. IX 1961), Itaalia võimleja. Olümpiakuld 1932 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil, -hõbe 1928 kangil.

Nesterova-Gusseva, Klara (8. III 1937), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1960); Rjazani «Spartak». Olümpiakuld 1960 1000 m-s (*1.34,1).

Netto, Igor (9. I 1930), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1952, 1953, 1956, 1958 ja 1962. Lenini orden 1957.

Neuland, Alfred (10. X 1895 Valga — 16. XI 1966 Tallinn), Eesti tõstja, Eesti NSV teen. sporditegelane (1964). Olümpiakuld 1920 kerge- (257,5 kg) ja -hõbe 1924 kergekeskkaalus (455,0 kg viievõistluses). Maailmameister 1922 kergekaalus. Venemaa II olümpiaadi võitja 1914. Venemaa meister 1916 kerge- ja 1917 kergekeskkaalus. Eesti meister 1921 ja 1924 kerge- ning 1923 kergekeskkaalus. Püstitas 9 kerge- ja kergekeskkaalu maailmarekordit, neist on parimad kergekaalu kahe käega rebimises 97,5 kg ja parema käega rebimises 82,5 kg (mõlemad 1924) ning kergekeskkaalu kahe käega rebimises 82,5 kg (1924). Rakendas esimesena maailmas kahe käega rebimisel sügavkükki, käte laia haaret ja lukkhaaret. Esimene Eesti olümpiavõitja.

Nevzorov, Vladimir (5. X 1952), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1975); Maikopi «Urožai». Olümpiakuld 1976 kergekeskkaalus. Maailmameister 1975. Euroopa meister 1972 sambomaadluse kergekaalus, 1975 džuudomaadluse kergekesk- ja 1977 kergekaalus ning 1973, 1975 ja 1977 meeskondlikult. NSV Liidu meister 1971 ja 1972 sambomaadluse kergekaalus, 1975 ja 1976 džuudomaadluse kergekesk- ning 1979 kergekaalus.

Nieberl [*ni:b-*], Lorenz (7. VI 1919 — 12. IV 1968), Saksa FV bobisõitja. Olümpiakuld 1952 kahe- ja neljabobil. Maailmameister 1951 ja 1952.

Nieder [*ni:dəʳ*], William (Bill) (10. VIII 1933), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes 1960 (*19.68) ja -hõbe 1956 (18.18). Maailmarekordid: 19.45, 19.99, 20.06 (1960).

Nielsen [*ni:l*], Ingar (1886), Norra purjetaja. Olümpiakuld 1920 10 m klassis (1907. a. tüüp) ja 1924 8 m klassis.

Nijazov, Marat (28. IX 1933), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1962); Ašhabadi ALMAVÜ. Olümpiahõbe 1960 väikepüssi standardharjutuses (1145). Maailmameister 1958 ja 1962 väikepüssi standardharjutuses, 1958 väikepüssist lamades ja püsti ning 1958 ja 1962 põlvelt laskmises, 1958 vabapüssi standardharjutuses (kõik meesk.). Euroopa meister 1959 väikepüssi standardharjutuses ning väikepüssist põlvelt ja püsti laskmises (kõik meesk.). 9-kordne NSV Liidu meister (1957, 1958, 1961, 1963 ja 1964 väike- ja vabapüssist laskmises). Maailmarekord: väikepüssist põlvelt laskmises 391 (1958).

Nikanšikov, Aleksei (30. VII 1940 — 1. II 1972), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1966); Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 epees (meesk.). Maailmameister 1966, 1967, 1970 (ind.), 1967 ja 1969 (meesk.), NSV Liidu meister 1969 ja 1971 (ind.).

Nikiforov, Viktor (4. XII 1931), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. Maailma- ja Euroopa meister 1956.

Nikišina, Svetlana vt. Kunõševa-Nikišina, S.

Nikitin, Boriss (5. III 1938), NSV Liidu ujuja; Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1956 4×200 m vabaujumises (8.34,7). Euroopa meister 1958. NSV Liidu meister 1956—60 400 m ja 1957 1500 m vabaujumises. Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 8.24,5 (1956).

Nikitin, Igor (29. II 1952), NSV Liidu tõstja; Moskva oblast, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 II poolraskekaalus (392,5 kg). NSV Liidu meister 1980. Maailmarekordid: II poolraskekaalu rebimises 181,5 ja 182,5 kg (mõlemad 1980), 183,5 kg (1981) ning kahevõistluses 390,0 kg (1978) ja 405,0 kg (1980).

Niklander, Elmer (19. I 1890 — 12. XI 1942), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 kettaheites (44.68,5), -hõbe 1912 kettaheites mõlema käe heite summa eest (77.96) ja 1920 kuulitõukes (14.15,5) ning -pronks 1912 kuulitõukes mõlema käe tõuke summa eest (27.14).

Nikolajev, Gennadi (8. VII 1936), NSV Liidu ujuja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1956 4×200 m vabaujumises (8.34,7). Euroopa meister 1958 ning NSV Liidu meister 1957, 1958, 1960 ja 1962 4×200 m vabaujumises. Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 8.24,5 (1956).

Nikolajev, Valentin (6. IV 1924), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1955); Doni-äärne Rostov, relvajõud. Olümpiakuld 1956 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1955, NSV Liidu meister 1952 ja 1954.

Nikolajeva, Margarita (23. IX 1935), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1960); Odessa, relvajõud. Olümpiakuld 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes.

Nikolay [*-lai*], Michael (13. XII 1956), Saksa DV võimleja. Olümpiahõbe 1980 võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1976 ja 1980 sanghobusel.

Nikonova, Valentina (5. III 1952), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1973); Kaasani «Dünamo». Olümpiakuld 1976 floretis (naisk.). Maailmameister 1973 (ind.), 1974 ja 1977 (naisk.), NSV Liidu meister 1974 (ind.).

Nikulin, Sergei (1. I 1951), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1976 (kevad).

Nilsen, Laila vt. Schou-Nilsen, L.

Nilsson [*ni:-*], Erik (6. VIII 1916), Rootsi jalgpallur. Olümpiakuld 1948 ja -pronks 1952.

Nilsson [*ni:-*], Jonny (9. II 1943), Rootsi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1964 10 000 m-s (15.50,1). Maailmameister 1963. Maailmarekordid: 3000 m-s 4.27,6 (1963); 5000 m-s 7.34,3 (1963), 7.33,2 (1965); 10 000 m-s 15.33,0 (1963); mitmevõistluses 178,447 (1963).

Nilsson [*ni:-*], Karl-Erik (4. I 1922), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1948 ning -pronks 1952 ja 1956 klassikalise maadluse poolraskekaalus.

Ninomiya [*-ja*], Kazuhiro, Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1976 poolraskekaalus. Maailmameister 1973 absoluutses kategoorias.

Nitšepurenko, Mihhail (27. XII 1955), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1976—79.

Noack [*noak*], Angelika (20. X 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1980 roolijaga neljapaadil ja -hõbe 1976 roolijata kahepaadil. Maailmameister 1975 ja 1977 roolijata kahe- ning 1974 ja 1978 roolijaga neljapaadil.

Noel-Baker [*nouəl beikəʳ*], Philip (1. XI 1889), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1920 1500 m jooksus (4.02,4). Hiljem saadik Briti Alamkojas ja minister. Rahvasteliidu asutamise algatajaid. 1960. a-il UNESCO juures asuva

kehalise kasvatuse ja spordi nõukogu president. Asutas omanimelise auhinna, mida hakati andma spordi valdkonnas tehtava teadusliku töö eest. Nobeli rahupreemia 1959.

Nomura, Toyokazu (14. VII 1949), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1972 kergekeskkaalus. Maailmameister 1973.

Nordlander, Axel (21. IX 1879 — 1962), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1912 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Nordwig [*nortvih*], Wolfgang (28. VIII 1943), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld teivashüppes 1972 (*5.50) ja -pronks 1968 (*5.40). Euroopa meister 1966, 1969 ja 1971. Maailmarekordid: 5.45 ja 5.46 (1970).

Norelius [*noˈɹiliəs*], Martha (20. I 1908 — 1955), USA ujuja. Olümpiakuld 1924 400 m (*6.02,2) ning 1928 400 m ja 4×100 m vabaujumises (**5.42,8 ja **4.47,6). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.40,6 (1926); 400 m 5.51,4 (1927), 5.49,6, 5.39,2 (1928); 800 m 12.47,2 (1926), 12.17,8 (1927); 1500 m 23.44,6 (1927).

North [*no:ˈθ*], Lowell (2. XII 1929), USA purjetaja. Olümpiakuld 1968 «Staril» ja -pronks 1964 «Draakonil». Maailmameister 1945, 1957, 1959, 1960 ja 1973 «Staril».

Nossejr, El Sayed Mohammed (31. VIII 1905 — 1968), Egiptuse tõstja. Olümpiakuld 1928 keskkaalus (**355,0 kg). Euroopa meister 1930 ja 1931 raskekaalus. Maailmarekordid: keskkaalu rebimises 112,5 kg (1928) ja tõukamises 143,0 kg (1929); raskekaalu kolmevõistluses 400,0 kg (1931). Tõstis esimesena kolmevõistluses 400 kg.

Nọvák [*-a:k*], Dezső (3. II 1939), Ungari jalgpallur. Olümpiakuld 1964 ja 1968.

Nọvák [*-a:k*], Eduard (27. XI 1946), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1976 ja 1977.

Nọvák [*-a:k*], Éva (8. I 1930), Ungari ujuja. Olümpiakuld 4×100 m vabaujumises (**4.24,4) ning -hõbe 400 m vabaujumises (5.13,7) ja 200 m rinnuliujumises (2.54,4) 1952, -pronks 200 m rinnuliujumises (3.00,2) 1948. Maailmarekordid: 200 m rinnuliujumises 2.48,8 (1950), 2.48,5 (1951).

Novak, Grigori (5. III 1919 — 10. VII 1980), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1945); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 poolraskekaalus (410,0 kg). Maailmameister 1946 keskkaalus, Euroopa meister 1947 poolraskekaalus, NSV Liidu meister 1940 ja 1943 kergekesk-, 1944—46, 1948 ja 1949 keskning 1951 poolraskekaalus. Püstitanud 33 maailmarekordit, neist on parim keskkaalu kolmevõistluses 425,0 kg (1946). Esimene maailmameistriks tulnud NSV Liidu sportlane. Oli NSVL Riikliku Tsirkuse artist.

Novickis [*-jtskis*], Voldemaras (22. II 1956), NSV Liidu väravpallur; Kaunase «Granitas». Olümpiahõbe 1980.

Novikov, Anatoli (17. I 1947), NSV Liidu džuudomaadleja; Harkovi «Dünamo». Olümpiapronks 1972 kergekeskkaalus. Euroopa meister 1972 ja 1973 meeskondlikult. NSV Liidu meister 1970 sambo- ja 1973 džuudomaadluses.

Novikov, Igor (19. X 1929), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1968); Jerevani «Dünamo». Olümpiakuld 1956 ja 1964 (meesk.) ning -hõbe 1960 (meesk.) ja 1964 (ind.). Maailmameister 1957—59, 1961 (ind. ja meesk.) ning 1962 (meesk.). NSV Liidu meister 1953, 1956, 1959 ja 1964. Armeenia NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee esimehe asetäitja ning Rahvusvahelise Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liidu I viitsepresident.

Novikov, Sergei (15. XII 1949), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1974); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1976 raskekaalus. Euroopa meister 1972 sambomaadluse poolraskekaalus, 1973 ja 1974 džuudomaadluse absoluutses kategoorias ning 1976 raskekaalus. NSV Liidu meister 1971 ja 1972 sambomaadluse poolraskekaalus, 1974—79 džuudomaadluse raskekaalus ning 1977 absoluutses kategoorias.

Novikov, Vladimir (25. VI 1937—1980), NSV Liidu veepallur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960. NSV Liidu meister 1957—64.

Novikova, Jelena vt. Belova-Novikova, J.

Novožilov, Viktor (5. VI 1950), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1974); Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 vabamaadluse I keskkaalus. Maailma- ja Euroopa meister 1974, NSV Liidu meister 1973, 1974 ja 1976.

Noyelle [*nuajeł*], André (27. XI 1931), Belgia jalgrattur. Olümpiakuld 1952 grupi- ja meeskonnasõidus.

Nuesslein [*nju:sli:n*], Lawrence (16. V 1895), USA laskur. Olümpiakuld väikepüssist lamades laskmises (ind. ja meesk.), -hõbe armeepüssist püsti laskmises (meesk.) ning -pronks armeepüssist püsti laskmises (ind.) ja hirvelaskmises üksiklaskudega (meesk.) 1920. Maailmameister 1923 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ja vabapüssist püsti laskmises (ind.).

Núñez [*nunjes*], Daniel (12. IX 1958), Kuuba tõstja. Olümpiakuld 1980 kärbeskaalus (**275,0 kg). Maailmameister 1978 ja 1980. Maailmarekordid: kärbeskaalu rebimises 121,0 kg (1979) ja 125,0 kg (1980), sulgkaalu rebimises 134,5 ja 135,0 kg ning kahevõistluses 302,5 kg (kõik 1981).

Nurikjan, Norair (26. VII 1948), Bulgaaria tõstja. Olümpiakuld 1972 sulg- (*402,5 kg) ja 1976 kärbeskaalus (**262,5 kg). Maailmameister 1972 sulg- ja 1976 kärbeskaalus. Euroopa meister 1976 kärbeskaalus. Maailmarekordid: sulgkaalu rebimises 127,0 ja 127,5 kg (1975) ning tõukamises 157,5 kg (1972).

Nurmela, Sulo (13. II 1908), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1936 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1934 18 km-s ning 1934—36 4×10 km-s.

Nurmi, Paavo (13. VI 1897 — 2. X 1973), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 ja 1928 10 000 m jooksus (31.45,8 ja *30.18,8), 1924 1500 m (*3.53,6) ja 5000 m jooksus (*14.31,2), 1920 8000 m maastikujooksus (ind. ja meesk.), 1924 10 000 m maastikujooksus (ind. ja meesk.) ning 3000 m meeskonnajooksus, -hõbe 1920 ja 1928 5000 m jooksus (15.00,0 ja 14.40,0) ning 1928 3000 m takistusjooksus (9.31,2). Maailmarekordid: 1500 m jooksus 3.52,6 (1924); 5000 m jooksus 14.35,4 (1922), 14.28,2 (1924); 10 000 m jooksus 30.40,2 (1921), 30.06,2 (1924); 1 miili jooksus 4.10,4 (1923). Diskvalifitseeriti amatöörspordieeskirjade rikkumise pärast vahetult enne 1932. a. olümpiamänge. Tõi 1952 Helsingis olümpiatule staadionile. Juba eluajal püstitati talle ausammas (Helsingis ja Turus). Turus peetakse tema mälestusvõistlusi.

Növényi [*növe:nji*], Norbert (15. V 1957), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse II keskkaalus.

O

O'Brien [*oubrəjən*], Ian (3. III 1947), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 200 m rinnuliujumises (**2.27,8) ja -pronks 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.02,3) 1964.

O'Brien [*oubrəjən*], Parry (28. I 1932), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes 1952 ja 1956 (*17.41 ja *18.57), -hõbe 1960 (19.11). Maailmarekordid: 18.00, 18.04 (1953), 18.42, 18.43, 18.54 (1954), 18.62, 18.69, 19.06, 19.25 (1956), 19.30 (1959). Lõi uue tõukestiili (hoovõtul selg ees).

O'Callaghan [*oukələhən*], Patrick (15. IX 1905), Iiri kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 ja 1932 vasaraheites (51.39 ja 53.92).

Ochowitz-Young [*oukovits jang*], Sheila (14. X 1950), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 500 m-s (*42,76), -hõbe 1500 m-s (2.17,06) ning -pronks 1000 m-s (1.29,14) 1976. Maailmameister sprindimitmevõistluses 1973, 1975 ja 1976 ning jalgratturite sprindisõidus 1973, 1976 ja 1981. Maailmarekordid: 500 m-s 41,8 (1973), 40,91 ja 40,68 (1976); sprindimitmevõistluses 173,450 (1973), 166,210 (1976).

Oda, Mikio (30. III 1905), Jaapani kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 kolmikhüppes (15.21). Maailmarekord: 15.58 (1931).

Odam, Dorothy vt. Tyler-Odam, D.
Odinọkova-Berežnaja, Ljubov (24. VII 1955), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); 1976 Krasnojarski «Burevestnik», 1980 Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. NSV Liidu meister 1978—81.
Oerter [*örtə*r], Alfred (Al) (19. IX 1936), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kettaheites 1956, 1960, 1964 ja 1968 (*56.36, *59.18, *61.00 ja *64.78). Maailmarekordid: 61.10, 62.45 (1962), 62.62 (1963), 62.94 (1964). Parim tulemus 69.48 (1980). Olümpiaorden (pronksmedal) 1978.
Ogạn, Ismail (5. III 1933), Türgi maadleja. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1960 vabamaadluse II kergekeskkaalus.
Oganesjạn, Horen (10. XI 1955), NSV Liidu jalgpallur; Jerevani «Ararat». Olümpiapronks 1980.
Oganisjạn, Sanasar (5. II 1960), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1980 vabamaadluse II keskkaalus. Maailmameister 1981, Euroopa meister 1980 ja NSV Liidu meister 1981.
Ogonkọv, Mihhail (24. VI 1932 — 1979), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. NSV Liidu meister 1956 ja 1958.
Okamoto, Mariko (28. XII 1951), Jaapani naisvõrkpallur. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1972. Maailmameister 1974.
Okano, Isao (20. I 1944), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1964 keskkaalus. Maailmameister 1965.
Oko, Seiji (15. II 1948), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.
Okorokova, Antonina vt. Lazareva-Okorokova, A.
Olbricht [*-iht*], Bernd (17. X 1956), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld 1976 kahesüsta 500 m-s ja 1980 neljasüsta 1000 m-s, -hõbe 1976 kahesüsta 1000 m-s ning -pronks 1980 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1977 ja 1978 kahesüsta 500 m-s ning 1978 ja 1979 neljasüsta 1000 m-s.
Olẹnik, Valentin (18. VII 1939), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1966), NSV Liidu teen. treener (1976); Novokuznetski «Spartak». Olümpiahõbe 1968 klassikalise maadluse I keskkaalus. Maailmameister 1966. NSV Liidu meister 1967 I keskkaalus ning 1969 II keskkaalus. NSV Liidu koondise treener.
Olhọva-Šuvạjeva, Nadežda (9. IX 1952), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Alma-Ata «Universitet». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1974, 1976, 1978, 1980 ja 1981.
Olizarenko-Mušta, Nadežda (28. XI 1953), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Odessa, relvajõud. Olümpiakuld 800 m jooksus (**1.53,5) ja -pronks 1500 m jooksus (3.59,6) 1980. NSV Liidu meister 1977 1000 m murdmaajooksus ning 1979 4×800 m teatejooksus. Maailmarekord: 800 m-s 1.54,9 (1980).
Oliva [*oli:va*], Patrizio (28. I 1959), Itaalia poksija. Olümpiakuld 1980 I kergekeskkaalus. Barkeri karikas 1980.
Olivejra, João Carlos de (28. V 1954), Brasiilia kergejõustiklane. Olümpiapronks 1976 ja 1980 kolmikhüppes (16.90 ja 17.22). Maailmarekord: 17.89 (1975).
Oljụnina-Smirnọva, Alevtina (15. VIII 1942), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); Gorki «Trud». Olümpiakuld 3×5 km teatesuusatamises ja -hõbe 10 km-s 1972. Maailmameister 1970 10 km-s ja 3×5 km-s ning 1972 3×5 km-s. NSV Liidu meister 1968 ja 1972 5 km-s ning 1967 ja 1969—74 4×5 km-s.
Olsen [*u:lsen*], Otto (13. XII 1884 — 12. VII 1953), Norra laskur. Olümpiakuld 1920 hirvelaskmises üksiklaskudega (ind. ja meesk.) ja armeepüssist lamades laskmises 300 m kauguselt (ind.) ning 1924 hirvelaskmises üksiklaskudega (meesk.), -hõbe 1920 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ja armeepüssist lamades laskmises 300+600 m kauguselt (meesk.) ning 1924 hirvelaskmises paarislaskudega (meesk.), -pronks 1924 hirvelaskmises üksiklaskudega (ind.). Maailmameister hirvelaskmises 1929 üksik- (ind.) ja paarislaskudega (meesk.) ning 1931 paarislaskudega (meesk.).
Olson [*oulsən*], Weldon (12. XI 1932), USA jäähokimängija. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956. Maailmameister 1960.
Olšanski, Sergei (28. V 1948), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1972.
Onašvili, Givi (27. VII 1947), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1976); Tbilisi «Kolmeurne». Olümpiapronks 1972 raskekaalus. Euroopa meister 1970 meeskondlikult, 1974 raskekaalus ja 1975 absoluutses kategoorias. NSV Liidu meister 1970 sambo- ja 1973 džuudomaadluse raskekaalus.
Onịščẹnko, Boriss (19. IX 1937), NSV Liidu viievõistleja; Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 (meesk.) ning -hõbe 1968 (meesk.) ja 1972 (ind.). Maailmameister 1971 (ind.), 1969, 1971, 1973 ja 1974 (meesk.). NSV Liidu meister 1969, 1970 ja 1976.
Onịščẹnko, Vladimir (28. X 1949), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1972, 1974, 1975 ja 1977.
Ono, Takashi (26. VII 1931), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1956 kangil, 1960 võistkondlikus mitmevõistluses, kangil ja toenghüppes ning 1964 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1956 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning sanghobusel ja 1960 individuaalses mitmevõistluses, -pronks 1952 toenghüppes, 1956 rööbaspuil ning 1960 rööbaspuil ja rõngail. Maailmameister 1962 võistkondlikus mitmevõistluses ja kangil. Andis 1964 Tokios olümpiatõotuse.
Oppelt, Kurt (18. III 1932), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1956 paarissõidus koos Elisabeth Schwarziga. Maailma- ning Euroopa meister 1956.
Oreiller [*orejə*], Henri (5. XII 1925 — 7. X 1962), Prantsuse mäesuusataja. Olümpiakuld kiirlaskumises ja alpi kahevõistluses ning -pronks slaalomis 1948. Maailmameister 1948 kiirlaskumises ja alpi kahevõistluses. Hukkus autovõidusõitjana.
Orioḷa, Christian d' (3. X 1928), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1948 (meesk.), 1952 (ind. ja meesk.) ja 1956 (ind.) ning -hõbe 1948 (ind.) ja 1956 (meesk.) floretis. 8-kordne maailmameister (ind. ja meesk. 1947, 1949, 1951, 1953, 1954 ja 1958). Olümpiaorden (pronksmedal) 1977.
Orlạndi, Carlo (23. IV 1910), Itaalia poksija. Olümpiakuld 1928 kergekaalus. Euroopa meister 1928. Elukutseliste Euroopa meister 1934.
Orlọv, Vladimir (2. XII 1938), NSV Liidu kiiruisutaja; Moskva oblasti «Trud». Olümpiahõbe 1964 500 m-s (40,6).
Osborn [*ozbə*r*n*], Harold (13. IV 1899 — 5. IV 1875), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1924 kõrgushüppes (*1.98) ja kümnevõistluses (**7710,775/6668). Maailmarekord: kõrgushüppes 2.03 (1924).
Osburn [*ozbə*r*n*], Carl (5. XI 1884), USA laskur. Kõigi aegade edukaim olümpialaskur. Olümpiakuld 1912 armeepüssist lamades laskmises (meesk.), 1920 vabapüssi standardharjutuses (meesk.), armeepüssist püsti laskmises (ind.) ning lamades laskmises 300 m (meesk.) ja 300+600 m kauguselt (meesk.), -hõbe 1912 armeepüssist kolmes asendis (ind.) ja lamades laskmises (ind.), 1920 armeepüssist püsti laskmises (meesk.) ning 1924 vabapüssist lamades laskmises (ind.), -pronks 1912 väikepüssist lamades laskmises 50 m kauguselt (meesk.) ning 1920 hirvelaskmises üksiklaskudega (meesk.). Maailmameister 1921—24 vabapüssi standardharjutuses (meesk.).
Osipọwich [*-vitš*], Albina (26. II 1911), USA ujuja. Olümpiakuld 1928 100 m (*1.11,0) ja 4×100 m vabaujumises (**4.47,6). Maailmarekord: 100 m vabaujumises 1.09,4 (1929).
Osmonalijev, Kanõbek (19. XI 1953), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1978); Frunze «Burevest-

nik». Olümpiakuld 1980 helveskaalus (*245,0 kg). Maailmameister 1978—81, Euroopa meister 1978 ja 1981. NSV Liidu meister 1978 ja 1980.

Ossadtšaja, Lilia (5. II 1953), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1976.

Ossipov, Leonid (6. II 1943), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1964); 1964 ja 1968 Moskva Riiklik Ülikool, 1972 Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972, -hõbe 1968 ja -pronks 1964. Euroopa meister 1966 ja 1970, NSV Liidu meister 1967 ja 1971.

Ossokin, Vladimir (8. I 1954), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1975); Leningradi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1980 (4.15,70) ja -hõbe 1976 (4.27,15) 4000 m meeskondlikus jälitussõidus. Kuulus 1975 ja 1977 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1972, 1973 ja 1976 4000 m individuaalses ning 1974, 1976 ja 1978 4000 m meeskondlikus jälitussõidus, 1981 6 päeva paarissõidus.

Ostermeyer [*-eʃęːr*], Micheline (23. XII 1922), Prantsuse kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes (*13.75) ja kettaheites (41.92) ning -pronks kõrgushüppes (1.61) 1948. Hiljem edukas korvpallur. Silmapaistev pianist.

Osiier, Andreas (21. I 1921), Saksa FV bobisõitja. Olümpiakuld 1952 kahe- ning neljabobil. Maailmameister 1951 ja 1952 kahe- ning neljabobil.

Oššepkov, Stepan (9. I 1934), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1962); Vladivostoki «Trud». Olümpiakuld 1964 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1958 kahekanuu 10 000 m-s. Euroopa meister 1965 kahekanuu 1000 m-s ja 1959 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1962 ühekanuu ning 1955—58 ja 1964 kahekanuu 1000 m-s.

Ozerov, Juri (9. VII 1928), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1965); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952 ja 1956, Euroopa meister 1953 ja 1957, NSV Liidu meister 1948 ja 1959.

Ozers, Cēsars (11. XI 1937), NSV Liidu korvpallur; Riia VEF. Olümpiahõbe 1960.

Ozolin, Edvin (12. II 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965); 1960 Leningradi «Burevestnik», 1964 Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 4×100 m teatejooksus (40,1). NSV Liidu meister 1959—63 ja 1966 100 m ning 1960, 1961 ja 1963 200 m jooksus, 1957, 1961, 1965, 1966 ja 1968 4×100 m-s ning 1963 ja 1967 200 m tõkkejooksus. Pedagoogikakandidaat (1972).

Ozolina, Elvira (8. X 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, Jānis Lūsise abikaasa, teen. meistersportlane (1960); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 odaviskes (*55.98). Euroopa meister 1962, NSV Liidu meister 1961, 1962, 1964, 1966 ja 1973. Maailmarekordid: 57.92, 59.55 (1960), 59.78 (1963).

Ouchi [*outi*], Masashi (28. VIII 1943), Jaapani tõstja. Olümpiahõbe 1968 (455,0 kg) ja -pronks 1964 (437,5 kg) kergekeskkaalus. Maailmameister 1969 keskkaalus. Püstitanud 7 maailmarekordit, neist on parimad kergekeskkaalu rebimises 145,0 kg (1967) ja kolmevõistluses 452,5 kg (1965) ning keskkaalu rebimises 152,5 kg (1969).

Ouden [*auden*], Willemijntje den (1. I 1918), Hollandi ujuja. Olümpiakuld 1936 4×100 m vabaujumises (*4.36,0) ning -hõbe 1932 100 m (1.07,8) ja 4×100 m vabaujumises (4.47,5). Euroopa meister 1934 100 m ning 1931 ja 1934 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 1.06,0, 1.05,4, 1.04,8 (1934), 1.04,6 (1936); 200 m 2.28,6 (1933), 2.25,3 (1935); 400 m 5.16,0 (1934); 4×100 m 4.33,3 (1934).

Owens [*ouənz*], James (Jesse) (12. IX 1913 — 30. III 1980), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 100 m (*10,3) ja 200 m jooksus (*20,7), 4×100 m teatejooksus (**39,8) ning kaugushüppes (8.06). Maailmarekordid: 100 m jooksus 10,2 (1936); kaugushüppes 8.13 (1935). Sattus vastuollu rahvusliku kergejõustikuliiduga ja diskvalifitseeriti. Oli USA Olümpiakomitee liige. Olümpiaorden (hõbemedal) 1976.

Ovetškina, Nadežda (30. IX 1958), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Ovetškina-Kabajeva, Tatjana (19. III 1950), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1970, 1972, 1974, 1976, 1978 ja 1980.

Ovett [*ouvet*], Steven (9. X 1955), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 800 m (1.45,4) ja -pronks 1500 m jooksus (3.39,0). Euroopa meister 1978 1500 m-s. Maailmarekordid: 1500 m-s 3.32,1 ja 3.31,36 (1980); 1 miili jooksus 3.48,80 (1980) ja 3.48,40 (1981).

P

Paama, Mart (17. I 1938 Tähtvere vald), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1965); Tartu «Kalev». Olümpiamängudel 1960 odaviskes 11. koht (74.56) ja 1968 kvalifikatsioonivõistlustel tulemus 77.26. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1960 ja 1967, hõbemedal 1961, 1963 ja 1965 ning pronksmedal 1966 ja 1968. 10-kordne Eesti NSV meister (1958, 1961, 1963, 1965 ja 1968—73). Parim tulemus 84.05 (1965). TRÜ kehakultuuriteaduskonna õppejõud.

Pace [*peis*], Darrell (23. X 1956), USA vibulaskur. Olümpiakuld 1976 harjutuses FITA 2 (*2571). Maailmameister 1975, 1979 (ind. ja meesk.) ja 1977 (meesk.). Maailmarekordid: FITA 1 1291 (1974), 1341 (1979); 90 m-s 303, 50 m-s 326 (1974).

Packer [*pækəʳ*], Ann (8. III 1942), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 800 m (**2.01,1) ja -hõbe 400 m jooksus (52,2) 1964. Tema abikaasa Robbie Brightwell (27. X 1939) võitis 1964 4×400 m teatejooksus olümpiahõbemedali (3.01,6).

Paddock [*pădək*], Charles (11. VIII 1900 — 21. VII 1945), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 100 m jooksus (10,8) ja 4×100 m teatejooksus (**42,2) ning -hõbe 1920 ja 1924 200 m jooksus (22,1 ja 21,7). Maailmarekord: 100 m jooksus 10,4 (1921). Võttis lendurina osa II maailmasõjast, sattus Jaapanisse sõjavangi ja hukkus seal.

Pahhomova, Ljudmila (31. XII 1946), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1976 jäätantsus koos Aleksandr Gorškoviga. Maailmameister 1970—74 ja 1976, Euroopa meister 1970, 1971 ja 1973—76, NSV Liidu meister 1964—66 koos Viktor Rõžkiniga ning 1969—71 ja 1973—75 koos A. Gorškoviga.

Pahud de Mortanges [*paü də mortąⁿž*], Charles Ferdinand (13. V 1896 — 7. IV 1971), Hollandi ratsutaja. Olümpiakuld 1924 (võistk.), 1932 (ind.) ja 1928 (ind. ja võistk.) ning -hõbe 1932 (võistk.) kolmevõistluses. ROK-i liige 1946—64.

Paliński, Ireneusz (13. V 1932), Poola tõstja. Olümpiakuld 1960 keskkaalus (442,5 kg) ja -pronks 1964 poolraskekaalus (467,5 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1961 poolraskekaalus. Püstitanud 7 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu tõukamises 180,0 kg (1960), poolraskekaalu tõukamises 190,0 kg ja kolmevõistluses 475,0 kg (mõlemad 1961).

Paltšikova, Irina (22. III 1959), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1978—81.

Palu, Uno (8. II 1933 Sindi). Eesti NSV kergejõustiklane; Tallinna «Dünamo». 1956. a. olümpiamängudel kümnevõistluses 4. koht (6930/7186). EM-võistluste hõbemedal 1958. NSV Liidu meistrivõistluste hõbemedal 1958 ning pronksmedal 1955, 1956 ja 1960. 14-kordne Eesti NSV meister (1953, 1955—58, 1960, 1963 ja 1964 kõrgushüppes, 110 m ja 200 m tõkkejooksus, kümnevõistluses ja 4×400 m teatejooksus). Parim tulemus 110 m tõkkejooksus 14,6, 200 m tõkkejooksus 24,1 (mõlemad

1958), 400 m tõkkejooksus 53,2 (1961), kõrgushüppes 1.92 (1960) ja kümnevõistluses 7598 (7606) punkti (11,3 7.08 13.71 1.90 50,1 14,9 42.35 3.80 59.89 4.20,9) (1960). Eesti NSV parim sportlane 1956 ja 1958. Spordimetoodik Harju KEK-is.

Palusalu (a-ni 1935 Trossmann), Kristjan (10. III 1908 Saulepi vald), Eesti maadleja. Olümpiakuld 1936 vaba- ja klassikalise maadluse raskekaalus. Euroopa meister 1937 klassikalises maadluses. Eesti meister 1931—33, 1935 ja 1936 vabaning 1932—38 klassikalises maadluses. Ainus raskekaalu maadleja, kes on võitnud kuldmedali ühtedel olümpiamängudel mõlemas maadlusviisis. Teenekas maadluse propageerija ja kohtunik. Kõigi seni peetud M. Kleini mälestusvõistluste peakohtunik.

Pamich [*-itš*], Abdon (3. X 1933), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 50 km käimises 1964 (*4:11.12,4) ja -pronks 1960 (4:27.55,4). Euroopa meister 1962 ja 1966. Maailmarekord: 4:14.02,4 (1961).

Páncsics [*pa:ntšitš*], Miklós (4. II 1944), Ungari jalgpallur. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1972.

Panfilov, Aleksandr (11. X 1960), NSV Liidu jalgrattur; Taškent, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 1000 m-s paigaltstardist (1.04,845). NSV Liidu meister 1980 1000 m-s paigaltstardist ja 1981 1000 m paarissõidus.

Panin-Kolomenkin, Nikolai (8. I 1872 — 19. I 1956), Vene iluuisutaja ja laskur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1940). Olümpiakuld 1908 iluuisutamise eriharjutustes. Venemaa meister iluuisutamises 1902—07, 23-kordne meister püstoli- ja revolvrilaskmises (1906—17). Pedagoogikakandidaat (1938).

Pankin, Nikolai (2. I 1949), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Lokomotiiv». Olümpiapronks 1968 100 m rinnuliujumises (1.08,0). Euroopa meister 1970 ja 1974. NSV Liidu meister 1969, 1971, 1974 ja 1975 100 m ning 1969, 1971, 1972, 1974 ja 1975 200 m rinnuliujumises, 1965, 1969, 1973 ja 1975 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.06,2 (1968), 1.05,8 (1969); 200 m 2.26,5, 2.25,4 (1969).

Pantjuhhov, Juri (15. III 1931), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1956); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1956, Euroopa meister 1956, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1952, 1953, 1955, 1956 ja 1958—61.

Pantšenko, Juri (5. II 1959), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981.

Pantšuk, Ljudmila (18. I 1956), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1974—77.

Papp, László (25. III 1926), Ungari poksija. Olümpiakuld 1948 II keskkaalus, 1952 ja 1956 I keskkaalus. Euroopa meister 1949 II keskkaalus ja 1951 I keskkaalus. Elukutseliste Euroopa meister 1962—65 II keskkaalus. Pidas amatöörina 312 matši (kaotas 5) ja elukutselisena 28 matši (kaotas 2).

Paramonov, Sergei (16. IX 1945), NSV Liidu vehkleja; Kiiev, relvajõud. Olümpiapronks 1972 epees (meesk.). Maailmameister 1969 (meesk.), NSV Liidu meister 1972 (ind.).

Parfenovitš, Vladimir (2. XII 1958), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1979); Minski «Krasnoje Znamja». Olümpiakuld 1980 ühesüsta 500 m-s ning kahesüsta 500 ja 1000 m-s. Maailmameister 1979 ja 1981 ühe- ja kahesüsta 500 m-s ning 1981 kahesüsta 1000 m-s. NSV Liidu meister 1977 ja 1979—81 ühesüsta 500 m-s, 1980 ja 1981 kahesüsta 500 ja 1000 m-s.

Parfjonov, Anatoli (17. XI 1925), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1975); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956 klassikalise maadluse raskekaalus. NSV Liidu meister 1954 ja 1957. Lenini orden (1944).

Parhimovitš, Vitali (17. VII 1943), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1970); Minsk, relvajõud. Olümpiapronks 1968 väikepüssi standardharjutuses (1154). Maailmameister 1970 väikepüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), väikepüssist põlvelt (meesk.) ja püsti (ind.) ning vabapüssist põlvelt laskmises (meesk.) ja spordipüssi standardharjutuses (meesk.), 1974 väikepüssist põlvelt laskmises (ind. ja meesk.) ja spordipüssi standardharjutuses (meesk.). Euroopa meister 1971 väikepüssi standardharjutuses (ind.) ning 15-kordne meeskondlik meister (1965, 1969, 1971—73 ja 1975 väike-, vaba-, spordi- ja õhupüssist laskmises). 9-kordne NSV Liidu meister (1966, 1969, 1970 ja 1972 väike- ja vabapüssist laskmises). Maailmarekordid: väikepüssist lamades laskmises 40 lasku 400 (1971); õhupüssist püsti laskmises 40 lasku 387 (1971).

Parisi [*-zi*], Angelo (3. I 1953), Prantsuse džuudomaadleja. Olümpiakuld raskekaalus ja -hõbe absoluutses kategoorias 1980, -pronks 1972 absoluutses kategoorias. Euroopa meister 1972 poolraskekaalus ja 1977 absoluutses kategoorias. Rahvuselt itaallane. 1972. a. olümpiamängudel kuulus Suurbritannia võistkonda.

Parlov, Mate (16. XI 1948), Jugoslaavia poksija. Olümpiakuld 1972 poolraskekaalus. Maailmameister 1974, Euroopa meister 1971 ja 1973. Elukutseliste maailmameister 1978.

Paroche [*-oš*], Achille, Prantsuse laskur. Olümpiakuld 1900 vabapüssist lamades laskmises (ind.), -hõbe 1900 vabapüstolist laskmises (ind., 466, ja meesk.) ning 1920 armeepüssist lamades laskmises 300 m kauguselt (meesk.), -pronks 1900 vabapüssi standardharjutuses (meesk.). Maailmameister 1898 vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.) ja vabapüssist püsti laskmises (ind.) ning 1900 ja 1910 vabapüssist lamades laskmises (ind.). Maailmarekordid: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 936 (1898); vabapüssist püsti laskmises 40 lasku 298 (1898).

Parti, János (24. X 1932), Ungari aerutaja. Olümpiakuld 1960 ühekanuu 1000 m-s, -hõbe 1952 1000 m-s ja 1956 10 000 m-s. Maailmameister 1954 1000 m-s, Euroopa meister 1957, 1959 ja 1961 10 000 m-s.

Passohha, Anna (1. XII 1949), NSV Liidu sõudja; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1976 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1972 ning NSV Liidu meister 1972 ja 1975 kaheksapaadil.

Paškov, Aleksandr (28. VIII 1944), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1978); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972. Maailma- ja Euroopa meister 1978. NSV Liidu meister 1968.

Paździor [*-jor*], Kazimierz (4. III 1935), Poola poksija. Olümpiakuld 1960 kergekaalus. Euroopa meister 1957.

Pazjun, Maria (17. VII 1953), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1977—81.

Patkin, Vladimir (8. XII 1945), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1975), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1972. Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1971—74.

Patzaichin [*paitsajkin*], Ivan (26. XI 1949), Rumeenia aerutaja. Olümpiakuld 1968 kahekanuu, 1972 ühekanuu ja 1980 kahekanuu 1000 m-s ning -hõbe 1972 kahekanuu 1000 m-s ja 1980 500 m-s. Maailmameister 1979 kahekanuu 500 m-s, 1970 ja 1981 kahekanuu ning 1973 ja 1977 ühekanuu 1000 m-s, 1978 ühekanuu 10 000 m-s. Euroopa meister 1969 kahe- ja 1973 ühekanuu 1000 m-s.

Patterson [*pätə'sən*], Floyd (4. I 1935), USA poksija. Olümpiakuld 1952 II keskkaalus. Elukutseliste maailmameister 1956—59 ja 1960—62 raskekaalus.

Pattisson [*pätisən*], Rodney (5. VIII 1943), Suurbritannia purjetaja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 ning -hõbe 1976 «Lendaval hollandlasel». Maailmameister 1969—71, Euroopa meister 1968, 1970, 1972 ja 1975.

Paul [*po:l*], Robert (2. VII 1937), Kanada iluuisutaja. Olümpiakuld 1960 paarissõidus koos Barbara Wagneriga. Maailmameister 1957—60.

Paulauskas, Modestas (19. III 1945), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1967); Kaunase «Žalgiris». Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1967 ja 1974, Euroopa meister 1965, 1967, 1969 ja 1971.

Pavesi [*-e:zi*], Attilio (1. X 1910), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1932 grupi- ja meeskonnasõidus.

Pavesi [*-e:zi*], Carlo (10. VI 1923), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1952, 1960 (meesk.) ning 1956 (ind. ja meesk.) epees. Maailmameister 1950, 1953—55, 1957 ja 1958 (meesk.).

Pavlova, Larissa (13. XI 1952), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Taškendi «Avtomobilist». Olümpiakuld 1980.

Pavlovski, Aleksandr (14. VII 1936), NSV Liidu vehkleja; Minski «Dünamo». Olümpiapronks 1960 epees (meesk.).

Pavlovski, Leonid (29. V 1949), NSV Liidu maahokimängija; Sverdlovski ASK. Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1980.

Pearce [*piəs*], Henry (30. IX 1905), Austraalia sõudja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 ühepaadil. Elukutseliste maailmameister 1933.

Pedersen [*pidərzən*], Susan (16. X 1953), USA ujuja. Olümpiakuld 4×100 m vabaujumises (*4.02,5) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.28,3) ning -hõbe 100 m vabaujumises (1.00,3) ja 200 m kompleksujumises (2.28,8) 1968.

Pelle [*pällä*], István (26. VII 1907), Ungari võimleja. Olümpiakuld sanghobusel ja vabaharjutuses ning -hõbe individuaalses mitmevõistluses ja rõõbaspuil 1932. Maailmameister 1930 kangil.

Peneș [*-eš*], Mihaela (22. VII 1947), Rumeenia kergejõustiklane. Olümpiakuld odaviskes 1964 (60.54) ja -hõbe 1968 (59.92).

Penjajev, Jevgeni (16. V 1942), NSV Liidu aerutaja; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1964 ühekanuu 1000 m-s. NSV Liidu meister 1964 ja 1965 ühekanuu 1000 m-s ning 1962—69 ühekanuude 4×500 m teatesõidus.

Pereiman, Mihhail (21. III 1923), NSV Liidu võimleja; Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1952 võistkondlikus mitmevõistluses.

Pérez [*-es*], Pascual (4. V 1926 — 1977), Argentiina poksija. Olümpiakuld 1948 kärbeskaalus. Elukutseliste maailmameister 1954—60.

Pereverzev, Viktor (17. VI 1958), NSV Liidu sõudja; Aserbaidžaani NSV, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Perov, Aleksandr (2. VI 1955), NSV Liidu jalgrattur; Krasnodari «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.27,15). NSV Liidu meister 1975 4000 m individuaalses ja 1976 4000 m meeskondlikus jälitussõidus ning 1979 4000 m paarissõidus trekil.

Perov, Anatoli (10. IV 1926), NSV Liidu poksija; Moskva «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1952 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1952.

Persson [*pä:r-*], Gehnäll (21. VIII 1910), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1952 ja 1956 (võistk.) koolisõidus.

Pervi, Aleksandr (28. X 1960), NSV Liidu tõstja; Donetsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 kergekeskkaalus (357,5 kg). NSV Liidu meister 1981. Maailmarekordid: kergekeskkaalu tõukamises 200,0 ja 205,0 kg ning kahevõistluses 357,5 kg (kõik 1980).

Pervuhhin, Vassili (1. I 1956), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1978); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981

Peterson, Rolf (11. V 1944), Rootsi aerutaja. Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1972 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1970—71 kahesüsta 500 m-s.

Petkevičius [*pätkä:vitšius*], Kazys (1. I 1926), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1953); 1952 Kaunase «Žalgiris», 1956 Leningradi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1952 ja 1956. Euroopa meister 1947 ja 1953, NSV Liidu meister 1947 ja 1951.

Petkova-Vergova, Maria (3. XI 1950), Bulgaaria kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1976 ja 1980 kettaheites (67.30 ja 67.90). Maailmarekord: 71.80 (1980).

Petrakov, Vitali (10. XII 1954), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Tuula, relvajõud. Olümpiakuld 1980 (4.15,70; eels. **4.16,62) ja -hõbe 1976 (4.27,15) 4000 m meeskondlikus jälitussõidus. NSV Liidu meister 1976, 1978 ja 1979 4000 m meeskondlikus jälitussõidus, 1977 ja 1981 6 päeva paarissõidus ning 1978 6 päeva grupisõidus trekil.

Petrenko, Sergei (8. XII 1956), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Odessa «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1976 kahekanuu 500 ja 1000 m-s. Maailmameister 1974 ja 1975 ühekanuu 500 m-s ning 1977 kahekanuu 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1974 ühekanuu 500 m-s, 1976 ja 1979 kahekanuu 500 m-s, 1976 1000 m-s ning 1977 10 000 m-s.

Petrenko, Tatjana vt. Samussenko-Petrenko, T.

Petrik, Larissa (28. VIII 1949), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1968); Vitebski «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses ning -pronks poomil 1968. Maailmameister 1970 võistkondlikus mitmevõistluses, NSV Liidu meister 1964 individuaalses mitmevõistluses ja 1966 eri kõrgusega rööbaspuil.

Petrov, Aleksandr (14. V 1939), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1964); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 ja 1964. Euroopa meister 1959, 1961, 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1963.

Petrov, Aleksei (22. III 1937), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane; Leningradi «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1960 meeskonnasõidus. Kuulus 1961, 1962, 1965 ja 1966 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1962 grupisõidus ning 1960, 1962—64 ja 1966 meeskonnasõidus.

Petrov, Jevgeni (16. X 1938), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1968); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld jahilaskmises kaarrajalt 1968 (*198) ja -hõbe 1972 (195). Maailmameister 1967, 1969—71, 1973 (meesk.) ja 1970 (ind.), Euroopa meister 1966, 1967, 1969, 1972 ja 1973 (meesk.), NSV Liidu meister 1962, 1963, 1965 ja 1967. Maailmarekordid: kaarrajalt laskmises individuaalselt 200 (1970) ja meeskondlikult 587 (1969).

Petrov, Vladimir (27. IV 1932), NSV Liidu sõudja (roolija); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1956 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1955 ja NSV Liidu meister 1956 kaheksapaadil.

Petrov, Vladimir (30. VI 1947), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1969); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailmameister 1969—71, 1973—75, 1978, 1979 ja 1981, Euroopa meister 1969, 1970, 1973—75, 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1968, 1970—73, 1975 ja 1977—81.

Petrusjova, Natalja (2. IX 1955), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1000 m-s (*1.24,10) ja -pronks 500 m-s (42,42) 1980. Maailmameister 1980 ja 1981, Euroopa meister 1981. NSV Liidu meister 1980 ja 1981 sprindimitmevõistluses ning 1981 mitmevõistluses. Maailmarekordid: 1000 m-s 1.23,01 (1980), 1.20,81 (1981); 1500 m-s 2.06,01 ja 2.05,39 (1981); mitmevõistluses 171,149 ja 168,388 p. (1981).

Petschauer [*pätšauär*], Attila (14. XII 1904 — 20. I 1943), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 (meesk.) ning -hõbe 1928 (ind.) espadronis. Euroopa meister 1930 ja 1931 (meesk.).

Petzold [*petsolt*], Barbara (8. VIII 1955), Saksa DV murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1980 10 km-s ja 4×5 km teatesuusatamises ning -pronks 1976 4×5 km-s. Maailmameister 1980 10 km-s ja 4×5 km-s.

Pettenella, Giovanni (28. III 1943), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld sprindisõidus ja -hõbe 1000 m-s paigaltstardist (1.10,09) 1964.

Petterson, Pelle (31. VII 1932), Rootsi purjetaja. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1964 «Staril». Maailmameister 1969, Euroopa meister 1968 ja 1972.

Pettersson, Rootsi jalgratturid, vennad. Erik P. (4. IV 1944) võitis olümpiahõbemedali 1968 ja pronks-

medali 1964 meeskonnasõidus. Gösta P. (29. XI 1940) võitis olümpiahõbemedali 1968 meeskonnasõidus ning -pronksmedali 1964 meeskonna- ja 1968 grupisõidus. Sture P. (30. IX 1942) võitis olümpiahõbemedali 1968 ja -pronksmedali 1964 meeskonnasõidus. Tomas P. (15. V 1947), võitis olümpiahõbemedali 1968 meeskonnasõidus. Kõik 4 tulid 1967—69 maailmameistriks meeskonnasõidus.

Petuhhov, Stanislav (19. VIII 1937), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1960. Maailmameister 1963 ja 1964, Euroopa meister 1960, 1963 ja 1964.

Petuškova, Jelena (17. XI 1940), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1970); Moskva oblasti «Urožai». Olümpiakuld 1972 (võistk.) ning -hõbe 1968 (võistk.) ja 1972 (ind.) koolisõidus. Maailmameister 1970 (ind. ja võistk.). NSV Liidu meister 1966, 1968 («Keskmine auhind», ind.), 1971 («Keskmine auhind», ind.; «Suur auhind», ind.), 1972 («Suur auhind», ind.), 1973 («Keskmine auhind», ind.; «Suur auhind», ind.; kombineeritud sõidus, ind.) ja 1979 (koolisõidu 2. grupp, ind.). Bioloogiakandidaat (1967).

Pfeffer [*pfäffär*], Anna (31. VIII 1945), Ungari aerutaja. Olümpiahõbe 1968 ja 1976 kahesüsta 500 m-s ning -pronks 1972 ühesüsta 500 m-s. Maailmameister 1971 kahesüsta ja 1974 ühesüsta 500 m-s.

Pflug, Monika vt. Holzner-Pflug, M.

Pfnür [*-ü:r*], Franz (21. XI 1908), Saksa mäesuusataja. Olümpiakuld 1936 alpi kahevõistluses. Maailmameister 1934 slaalomis.

Phakadze, Omar (12. VIII 1944), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1965); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1972 sprindisõidus. Maailmameister 1965, NSV Liidu meister 1963, 1964 ja 1966—73. Maailmarekordid trekisõidus: 200 m lendstardist 10,69 ja 10,61 (1967). NSV Liidu parim sportlane 1965.

Pietrzykowski [*pjetšõkovski*], Zbigniew (4. X 1934), Poola poksija, Olümpiahõbe 1960 poolraskekaalus ning -pronks 1956 I keskkaalus ja 1964 poolraskekaalus. Euroopa meister 1955 I keskkaalus, 1957 II keskkaalus ja 1959 ning 1963 poolraskekaalus.

Pihlajamäki [*-gi*], Hermanni (11. XI 1903), Soome maadleja. Olümpiakuld 1932 vabamaadluse kergekaalus ja -pronks 1936 I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1931 kergekaalus.

Pihlajamäki [*-gi*], Kustaa (7. IV 1902 — 10. II 1944), Soome maadleja. Olümpiakuld 1924 vabamaadluse sulgkaalus ja 1936 kergekaalus ning -hõbe 1928 kergekaalus. Euroopa meister 1930, 1931, 1933, 1934 ja 1937—39 klassikalise maadluse ning 1934 ja 1935 vabamaadluse kergekaalus. Mälestussammas Helsingis (1956).

Pikkuus, Aavo (23. XI 1954 Võru raj., Meremäe kn.), Eesti NSV jalgrattur, teen. meistersportlane (1975); Tartu «Dünamo». Olümpiamängudel 1976 kuldmedal meeskonnasõidus ja 44. koht grupisõidus. Maailmameistrivõistluste kuldmedal 1977 ning hõbemedal 1975 ja 1978 meeskonnasõidus. Võitis rahutuuri 1977 (ind. ja meesk.), 1975, 1978 ja 1979 (meesk.), oli 1975 kolmas, 1974 viies (meesk. teine), 1978 kuues ja 1979 viies. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1973 mitmepäevasõidus maanteel (meesk.), 1975 (ind. ja meesk.) 1976, 1977 ja 1981 kriteeriumi-, 1978 ja 1980 paaris- ning 1976—79 meeskonnasõidus, hõbemedal 1974 mitmepäevasõidus trekil, 1975 ja 1978 kriteeriumisõidus ning 1979 mitmepäevasõidus maanteel (meesk.), pronksmedal 1974 50 km-s eraldistardist ja meeskonnasõidus ning 1979 mitmepäevasõidus maanteel (ind.). Eesti NSV meister 1972 ja 1976 40 km-s eraldistardist, 1973 ja 1976—78 krossisõidus ning 1977, 1980 ja 1981 kriteeriumisõidus. Eesti NSV parim sportlane 1974—78.

Pilguj, Vladimir (26. I 1948), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1980.

Pimenov, Juri ja Nikolai (29. III 1958), NSV Liidu sõudjad (kaksikvennad), teen. meistersportlased

(1981); Moskva «Trud». Olümpiahõbedad 1980 roolijata kahepaadil. Maailmameistrid 1981, NSV Liidu meistrid 1978—81.

Pinajeva-Hvedosjuk, Ljudmila (14. I 1936), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1964 ja 1968 ühe- ning 1972 kahesüsta 500 m-s, -pronks 1968 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1966, 1970 ja 1971 ühe- ning 1966, 1971 ja 1973 neljasüsta 500 m-s. Euroopa meister 1965 ja 1967 ühe-, 1961 ja 1967 kahening 1965 ja 1967 neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1960, 1962, 1966 ja 1967 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1964—68 ja 1970—72 ühe-, 1962, 1966, 1968 ja 1972 kahe- ning 1961, 1966 ja 1973 neljasüsta 500 m-s. Lenini orden 1972.

Pinegin, Timir (12. VI 1927), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1960); Moskva, relvajõud. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1960 «Staril». Euroopa meister 1964 «Staril». NSV Liidu meister 1953—62, 1964, 1965 ja 1969 «Staril» ning 1970, 1972 ja 1973 «Solingul». Balti regati võitja 1958, 1959, 1961—65 ja 1967 «Staril» ning 1970 «Solingul».

Pinigin, Pavel (12. III 1953), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1976 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1975, 1977 ja 1978. Euroopa meister 1975 II kergekeskkaalus ning NSV Liidu meister 1975 ja 1976 I kergekeskkaalus.

Pinkston [*-tən*], Clarence 2. II 1900 — 1961), USA vettehüppaja. Olümpiakuld tornihüpetes ja -hõbe hoolauahüpetes 1920, -pronks hoolaua- ja tornihüpetes 1924.

Pinkston-Becker [*-tən bekə*r], Elizabeth (6. III 1903), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1924 hoolaua- ja 1928 tornihüpetes ning -hõbe 1924 tornihüpetes.

Pinskus, Jonas (22. IX 1959), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Vilniuse «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1981, NSV Liidu meister 1981 roolijaga nelja- ja kaheksapaadil.

Pissarev, Igor (19. II 1931), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1967); Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1956 ühesüsta 1000 m-s. Euroopa meister 1957 ühesüstade 4×500 m teatesõidus. NSV Liidu meister 1954 ühesüsta 500 m-s, 1956 1000 m-s, 1957 ja 1965 10 000 m-s, 1956—59 ja 1962 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1961 kahesüsta 10 000 m-s ja 1958 neljasüsta 1000 m-s.

Pissareva, Maria (9. IV 1934), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Zeniit». Olümpiahõbe 1956 kõrgushüppes (1,67). NSV Liidu meister 1955.

Pivovarova, Olga (29. I 1956), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978 ja 1979 kaheksapaadil ning 1981 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1977—79 kaheksapaadil ja 1981 roolijaga neljapaadil.

Plachy-Korondi [*platši*], Margit (24. VI 1932), Ungari võimleja. Olümpiakuld 1952 eri kõrgusega rööbaspuil ja 1956 rühmvõimlemises, -hõbe 1952 ja 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1952 individuaalses mitmevõistluses, vabaharjutuses, poomil ja rühmvõimlemises.

Planck-Szabó [*-nk sabo:*] (a-st 1925 Jaross-Szabó), Herma (22. II 1902), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1924 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1922—26 üksiksõidus ning 1925 ja 1927 paarissõidus koos Ludwig Wredega.

Plešakov, Sergei ja Vladimir (2. XI 1957), NSV Liidu maahokimängijad (kaksikvennad); Sverdlovski ASK. Olümpiapronksid 1980. NSV Liidu meistrid 1980.

Pljukfelder, Rudolf (6. IX 1928), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1962), NSV Liidu teen. treener (1965); Šahtõ «Trud». Olümpiakuld 1964 keskkaalus (*475,0 kg). Maailmameister 1959, 1961 ja 1964.

Euroopa meister 1959—61, NSV Liidu meister 1958—63. Püstitanud 13 keskkaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 147,5 kg (1958), rebimises 142,0 kg (1961), tõukamises 176,5 kg (1959) ja kolmevõistluses 462,5 kg (1961).

Plumb [*plam*], John Michael (28. III 1940), USA ratsutaja. Olümpiakuld 1976 (võistk.) ning -hõbe 1964, 1968, 1972 (võistk.) ja 1976 (ind.) kolmevõistluses. Maailmameister 1974 (võistk.).

Podlužnõi, Valeri (22. VIII 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1974); Donetski «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1980 kaugushüppes (8.18). Euroopa meister 1974, NSV Liidu meister 1973—77 ja 1979.

Poduzdova, Sofja vt. Muratova-Poduzdova, S.

Poganovski, Viktor (23. XI 1949), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Nikolajevi «Kolos». Olümpiakuld 1980 takistussõidus (võistk.). NSV Liidu meister 1974 ja 1976 (võitis NSV Liidu karika, ind.), 1975 (võitis spordikomitee karika, ind.), 1977 (kõrgema klassi takistussõidus, ind. ja võistk.) ja 1978 (2. vanusegrupp, ind.).

Pogoževa, Tamara vt. Safonova-(Pogoževa-)Fedossova, T.

Pojarkov, Juri (10. II 1937), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1964); Harkovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1964 ja 1968 ning -pronks 1972. Maailmameister 1960 ja 1962, Euroopa meister 1967 ja 1971, NSV Liidu meister 1967. Harkovi autoteedeinstituudi kateedrijuhataja.

Polištšuk, Anatoli (11. I 1950), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975 ja 1977, NSV Liidu meister 1971 ja 1973—81.

Polivoda, Anatoli (29. V 1947), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1971); Kiievi «Stroitel». Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1967, 1969 ja 1971, NSV Liidu meister 1967.

Poljakov, Igor (15. VII 1912), NSV Liidu sõudja (roolija), teen. meistersportlane (1953); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil, NSV Liidu meister 1946 roolijaga neljapaadil ning 1938 ja 1939 kaheksapaadil.

Poljakov, Nikolai (14. VI 1951 Leningrad), Eesti NSV purjetaja, suurmeister (1976); Tallinn, relvajõud. Olümpiahõbe «Solingul» 1980, 1976. a. olümpiamängudel 4. koht. Euroopa meister 1980. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1973 «Tempestil» ning 1976—80 «Solingul», hõbemedal 1974 ja 1975 «Tempestil». Balti regati võitja 1973 ja 1974 «Tempestil» ning 1978 «Solingul».

Pollack [*-ak*], Andrea (3. V 1961), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.07,95 ja **4.06,67) ning 1976 200 m liblikujumises (*2.11,41), -hõbe 1976 ja 1980 100 m liblik- (1.00,98 ja 1.00,90) ning 1976 4×100 m vabaujumises (3.45,50). Euroopa meister 1977 100 m liblikujumises ja 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid: 100 m liblikujumises 59,46 (1978); 200 m liblikujumises 2.11,20 ja 2.09,87 (1978); 4×100 m vabaujumises 3.48,80 ja 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.13,41 (1976).

Pollak, Burglinde (10. VI 1951), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiapronks 1972 ja 1976 viievõistluses (4768 ja 4740). Maailmarekordid: 5406 (1970) ja 4932 (1973).

Pollay [*-lai*], Heinz (4. II 1908 — 1979), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1936 (ind. ja võistk.) ning -pronks 1952 (võistk.) koolisõidus. Andis 1972 Münchenis kohtunike nimel olümpiatõotuse.

Polupanov, Viktor (1. I 1946), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1967); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1966—68 ja 1970, NSV Liidu meister 1966, 1968 ja 1970.

Polyák [*poja:k*], Imre (16. IV 1932), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1964 ning -hõbe 1952, 1956 ja 1960 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1955, 1958 ja 1962.

Ponjajeva, Tatjana vt. Tretjakova-Ponjajeva, T.

Ponomarjova-Romaškova, Nina (27. IV 1929), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1952); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld kettaheites 1952 (*51.42) ja 1960 (*55.10) ning -pronks 1956 (52.02). Esimene NSV Liidu sportlane, kes võitis olümpiakuldmedali. Euroopa meister 1954, NSV Liidu meister 1951—56, 1958 ja 1959. Maailmarekord: 53.61 (1952).

Popentšenko, Valeri (26. VIII 1937 — 15. II 1975), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1964); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1964 II keskkaalus. Euroopa meister 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1959 ja 1961—65. Barkeri karikas 1964.

Popkova, Vera (2. IV 1943), NSV Liidu kergejõustiklane; Tšeljabinski «Burevestnik». Olümpiapronks 1968 4×100 m teatejooksus (43,4). NSV Liidu meister 1966 ja 1967 100 m jooksus, 1965 ja 1966 200 m jooksus, 1968 4×100 m teatejooksus ning 1970 400 m jooksus ja 4×400 m teatejooksus.

Popov, Boriss (21. III 1941), NSV Liidu veepallur, NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiapronks 1964. Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1972.

Popova-Aleksandrova, Larissa (9. IV 1957), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1980); Tiraspoli «Moldova». Olümpiakuld 1980 paarisaerulisel kahepaadil ja -hõbe 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Maailmameister 1981 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976 ja 1980 ühepaadil, 1980 paarisaerulisel kahepaadil ning 1981 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil.

Porađnik-Bobrus, Ljudmila (11. I 1946), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980, NSV Liidu meister 1969—81.

Porat, Otto von (29. IX 1903), Norra poksija. Olümpiakuld 1924 raskekaalus. Euroopa meister 1924.

Portnoi, Vladimir (9. VI 1931), NSV Liidu võimleja; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe võistkondlikus mitmevõistluses ja -pronks toenghüppes 1960.

Portnov, Aleksandr (17. IX 1961), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1980); Minski «Dünamo». Olümpiakuld 1980 hoolauahüpetes. Euroopa meister 1981 tornihüpetes.

Pospíšil [*-pi:-*], František (2. IV 1944), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1968 ja 1976 ning -pronks 1972. Maailmameister 1972, 1976 ja 1977, Euroopa meister 1971, 1972, 1976 ja 1977.

Postrehhin, Sergei (1. XI 1957), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1979); Hersoni «Dünamo». Olümpiakuld ühekanuu 500 m-s ja -hõbe 1000 m-s 1980. Maailmameister 1979 ühekanuu 500 m-s. NSV Liidu meister 1976 ühekanuude 4×500 m teatesõidus, 1977 ja 1979 ühe- ning 1978 kahekanuu 1000 m-s.

Poznjak, Dan (19. X 1939), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1965); Vilniuse «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1968 poolraskekaalus. Euroopa meister 1965, 1967 ja 1969, NSV Liidu meister 1962, 1965, 1967 ja 1968.

Potapov, Viktor (29. III 1947), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1978); Moskva oblasti «Trud». Olümpiapronks 1972 «Finnil». Maailmameister 1978 «Tornaadol». NSV Liidu meister 1970 ja 1971 «Finnil», 1974 ja 1976 klassis «470» ning 1977—79 ja 1981 «Tornaadol». Balti regati võitja 1979 «Tornaadol».

Potšentšuk, Pjotr (26. VII 1954), NSV Liidu kergejõustiklane; Valgevene NSV, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 20 km käimises (1:24.45,4).

Poulos, Leah vt. Mueller-Poulos, L.

Poynton, Dorothy vt. Hill-Poynton, D.

Preis, Ellen vt. Müller-Preis, E.

Preobraženskaja, Nina (16. II 1956), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksa-

paadil. Maailmameister 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1977—80.

Press, Endel (16. II 1929 Tallinn), Eesti NSV ujuja; Moskva, relvajõud. 1952. a. olümpiamängudel 1500 m vabaujumises 27. koht (20.11,7). EM-võistlustel 1954 1500 m vabaujumises 5. koht. NSV Liidu meistrivõistlustel 2. koht 1948—49, 1953 ja 1956 1500 m, 1949 ja 1955 400 m ning 1949 4×200 m vabaujumises, 3. koht 1950 400 m, 1950 ja 1951 1500 m ning 1950 ja 1954 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu rekordid vabaujumises: 400 m 4.40,7 (1956); 800 m 10.08,4 (1953); 1500 m 19.55,3, 19.38,0 (1952), 19.30,7, 19.10,1 (1953). Eesti NSV meister 1948—60 13 korda individuaal- ja 9 korda teateujumises. Tuntud ka veepallurina.

Press, Irina (10. III 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960); 1960 Leningradi «Trud», 1964 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960 80 m tõkkejooksus (10,8, pf. *10,6) ja 1964 viievõistluses (**5246). NSV Liidu meister 1960, 1961 ja 1964—66 80 m tõkkejooksus, 1961 ja 1964 4×100 m teatejooksus ning 1959—61 ja 1964—66 viievõistluses. Maailmarekordid: 80 m tõkkejooksus 10,5 (1964), 10,4, 10,3 (1965); viievõistluses 4880 (1959), 4902, 4959, 4972 (1960), 5137 (1961). Pedagoogikakandidaat (1972).

Press, Tamara (10. V 1937), NSV Liidu kergejõustiklane, eelmise õde, teen. meistersportlane (1960); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1960 kuulitõukes (*17.32) ning 1964 kuulitõukes (*18.14) ja kettaheites (*57.27), -hõbe 1960 kettaheites (52.59). Euroopa meister 1958 kettaheites ning 1962 kuulitõukes ja kettaheites. NSV Liidu meister 1958—66 kuulitõukes ja 1960—66 kettaheites. Maailmarekordid: kuulitõukes 17.25 (1959), 17.42, 17.78 (1960), 18.55 (1962), 18.59 (1965); kettaheites 57.15 (1960), 57.43, 58.06, 58.98 (1961), 59.29 (1963), 59.70 (1965). Pedagoogikakandidaat (1974). Helmsi auhind 1963. Lenini orden 1960.

Prinstein [*-ti:n*], Myer (1878 — 10. III 1928), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1900 ja 1904 kolmikhüppes (*14.47 ja 14.32,5) ning 1904 kaugushüppes (*7.34), -hõbe 1900 kaugushüppes (7.17,5).

Prištšepa, Nadežda (28. VI 1956), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1977—80.

Privalov, Aleksandr (6. VIII 1933), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1965), NSV Liidu teen. treener (1976); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1964 ja -pronks 1960 20 km-s. NSV Liidu meister 1960, 1961, 1964 ja 1965 20 km-s ning 1966 4×7,5 km teatesuusatamises.

Prjažnikov, Viktor (23. XII 1933), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1959 ja 1960, NSV Liidu meister 1957.

Prokofjev, Andrei (6. VI 1959), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Urožai». Olümpiakuld 1980 4×100 m teatejooksus (38,26). NSV Liidu meister 1978 110 m tõkkejooksus.

Prokopenko, Aleksandr (16. XI 1953), NSV Liidu jalgpallur; Minski «Dünamo». Olümpiapronks 1980.

Prokopenko, Georgi (21. II 1937), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1963); Lvovi «Dünamo». Olümpiahõbe 1964 200 m rinnuliujumises (2.28,2). Euroopa meister 1962 ja 1966 200 m rinnuliujumises ning 1966 4×100 m kombineeritud teateujumises. NSV Liidu meister 1962, 1964 ja 1966 100 m ning 1960, 1964 ja 1965 200 m rinnuliujumises. Maailmarekordid: 100 m rinnuliujumises 1.07,4 ja 1.06,9 (1964).

Prokopov, Valentin (10. VI 1929), NSV Liidu veepallur; Moskva MSL KSK. Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1956, 1959 ja 1964.

Prokupets, Naum (28. III 1948), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1971); Moskva «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1968 kahekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1971 kahekanuu 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1967 ühekanuu 1000 ja 10 000 m-s, 1969 ühekanuude 4×500 m teatesõidus, 1968 kahekanuu 1000 m-s ning 1971 ja 1972 10 000 m-s.

Proroštšenko, Tatjana (15. III 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Zaporožje «Kolos». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.20,2) ja -pronks 1976 4×100 m teatejooksus (43,09). NSV Liidu meister 1976 200 m ja 1980 400 m jooksus, 1979 4×200 m ning 1978 ja 1979 4×400 m teatejooksus. Maailmarekord: 4×200 m-s 1.30,8 (1979).

Prozumenštšikova, Galina vt. Stepanova-Prozumenštšikova, G.

Providohhina, Tatjana (26. II 1953), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1978); Leningradi «Spartak». Olümpiapronks 1980 800 m jooksus (1.55,5). Euroopa meister 1978. NSV Liidu meister 1978 800 m jooksus ja 4×800 m teatejooksus. Maailmarekord: 4×800 m-s 7.52,3 (1976).

Prudskova, Valentina (27. XII 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Saraatovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1964 floretis (naisk.). Maailmameister 1958, 1961 ja 1965 (naisk.).

Pröll, Annemarie vt. Moser-Pröll, A.

Pugovskaja, Olga (1. XI 1942), NSV Liidu sõudja (roolija); Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Puliti [*-li:-*], Oreste (18. II 1891 — 1958), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1920 floretis ja espadronis, 1924 espadronis ja 1928 floretis ning -hõbe 1928 espadronis (kõik meesk.). Euroopa meister 1927 (ind.) ja 1929 (ind. ja meesk.) floretis.

Punkin, Jakov (8. XII 1921), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1952); Zaporožje «Metallurg». Olümpiakuld 1952 klassikalise maadluse kergekaalus. NSV Liidu meister 1949—51 sulg- ja 1954 ning 1955 kergekaalus.

Pustovit, Antonina (16. X 1955), NSV Liidu sõudja; Nikolajevi «Avangard». Olümpiahõbe 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 paarisaerulisel kahe- ja 1980 paarisaerulisel neljapaadil.

Puzanov, Nikolai (7. IV 1938), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1968); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 1968 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1968. NSV Liidu meister 1963 ja 1967 20 km-s ning 1969 4×7,5 km-s.

Putjatin, Viktor (12. IX 1941), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1969); Kiiev, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 floretis (meesk.). Maailmameister 1967 (ind.), 1965, 1966, 1969 ja 1970 (meesk.).

Putjatov, Vladimir (24. XII 1945), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1975); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1970—78.

Putškov, Aleksandr (25. III 1957), NSV Liidu kergejõustiklane; Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1980 110 m tõkkejooksus (13,44). NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Putškov, Nikolai (30. I 1930), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1956), NSV Liidu teen. treener (1971); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56 ja 1958—60, NSV Liidu meister 1951—53, 1955, 1956 ja 1958—61.

Puusepp, Edgar (11. IX 1911 Tallinn), Eesti NSV maadleja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1951), NSV Liidu teen. treener (1956). 1936. a. olümpiamängudel klassikalise maadluse II kergekeskkaalus 4. koht. EM-võistluste hõbemedal 1939. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1944 ja 1947, hõbemedal 1947 (vabamaadluses) ning pronksmedal 1945. Eesti meister 1938, 1940, 1945 ja 1947—49 klassikalise maadluse kergekesk- ning 1946, 1950 ja 1951 keskkaalus ja 1948 vabamaadluse kergekeskkaalus. 1951—57 NSV Liidu maadluskoondise treener. Maadlustreener Tallinnas.

Puuste, Heino (7. IX 1955 Harju raj., Lagedi), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1980); Tallinna «Kalev». 1980. a. olümpiamängudel odaviskes 4. koht (86.10). Univer-

siaadi pronksmedal 1979 ja 1981. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1979 ja pronksmedal 1981. Eesti NSV meister 1979 ja 1981. Parim tulemus 89.32 (1980). Spordiinstruktor Tallinnas.

Pörhölä, Wilhelm (Ville) (24. XII 1897 — 1964), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1920 kuulitõukes (14.81) ja -hõbe 1932 vasaraheites (52.27). Euroopa meister 1934 vasaraheites.

Pötzsch [*-tšš*], Anett (3. IX 1960), Saksa DV iluuisutaja. Olümpiakuld 1980 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1978 ja 1980, Euroopa meister 1977—80.

Pütsep, Eduard (21. X 1898 Loosi vald — 22. VIII 1960 Kuusamo), Eesti maadleja. Olümpiamängudel 1924 kuldmedal ja 1928 6. koht klassikalise maadluse sulgkaalus. Osales ka 1920. a. olümpiamängude maadlusturniiris. Hõbemedal MM-võistlustel 1922 ja EM-võistlustel 1927. Eesti meister 1921 kerge- ning 1923 ja 1925 sulgkaalus. 1936 maadlustreener Lätis. Elas a-st 1939 Soomes.

Pyciak-Peciak [*põtšjak petšjak*], Janusz (9. II 1949), Poola viievõistleja. Olümpiakuld 1976 (ind.). Maailmameister 1977 ja 1981 (ind.) ning 1977, 1978 ja 1981 (meesk.).

Q

Quarrie [*kuori*], Donald (25. II 1951), Jamaika kergejõustiklane. Olümpiakuld 200 m (20,23) ja -hõbe 100 m jooksus (10,08) 1976 ning -pronks 200 m-s (20,29) 1980. Maailmarekordid: 100 m-s 9,9 (1976); 200 m-s 19,8 (1971).

R

Rademacher [*ra:demahher*], Erich (9. I 1901), Saksa ujuja ja veepallur. Olümpiakuld 1928 veepallis ning -hõbe 1928 200 m rinnuliujumises (2.50,6) ja 1932 veepallis. Euroopa meister 1926 ja 1927 200 m rinnuliujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.15,9 (1925); 200 m 2.54,4 (1922), 2.50,4 (1924), 2.48,0 (1927). Tema vend Joachim R. (20. I 1906 — 20. X 1970) võitis olümpiakuldmedali 1928 ja -hõbemedali 1932 veepallis; Euroopa meister 1926 ja 1927 4×200 m vabaujumises.

Radev, Bojan (25. II 1942), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 klassikalise maadluse poolraskekaalus. Maailmameister 1966.

Radmilovic [*rädmjlovits*], Paul (5. III 1886 — 1. VI 1968), Suurbritannia veepallur ja ujuja. Olümpiakuld 1908, 1912 ja 1920 veepallis ning 1908 4×200 m vabaujumises (10.55,6). Võttis veepallurina osa ka 1924. ja 1928. a. olümpiamängudest.

Radonjak, Juri (8. X 1935), NSV Liidu poksija; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 II kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1960.

Radzevitš, Nadežda (10. III 1953), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1975, 1977 ja 1979, NSV Liidu meister 1976 ja 1978—81.

Ragulin, Aleksandr (5. V 1941), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964, 1968 ja 1972. Maailmameister 1963—71 ja 1973, Euroopa meister 1963—70 ja 1973, NSV Liidu meister 1963—66, 1968 ja 1970—73.

Rahmanov, Sultanbai (6. VII 1950), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1979); Dnepropetrovski «Avangard». Olümpiakuld 1980 üliraskekaalus (*440,0 kg). Maailmameister 1979 ja 1980, Euroopa meister 1980, NSV Liidu meister 1978, 1979 ja 1981. Maailmarekordid: üliraskekaalu rebimises 200,5 kg (1978) ja 201 kg (1981).

Rajcsányi [*rajtša:nji*], László (16. II 1907), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1936, 1948 ja 1952 espadronis (meesk.). Maailmameister 1937, 1951 ja 1953 ning Euroopa meister 1933—35 (meesk.).

Rakita, Mark (22. VII 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1964), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1964 ja 1968 (meesk.) ning -hõbe 1968 (ind.) espadronis. Maailmameister 1967 (ind. ja meesk.), 1965 ja 1969—71 (meesk.), NSV Liidu meister 1962, 1969 ja 1970.

Ramoškienė [*-ęne:*], Genovaitė (12. V 1945), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1973); Kaunase «Žalgiris». Olümpiapronks 1976 paarisaerulisel kahepaadil. Euroopa meister 1969 ja 1973 ühepaadil. NSV Liidu meister 1967, 1969, 1970, 1972, 1974 ja 1975 ühepaadil ning 1976 paarisaerulisel kahepaadil.

Rand-Bignal [*ränd bignəl*], Mary (10. II 1940), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 kaugushüppes (**6.76), -hõbe viievõistluses (5035) ja -pronks 4×100 m teatejooksus (44,0). Abielus olümpiavõitja William Toomey'ga, elab USA-s.

Rantanen [*-da-*], Siiri (14. XII 1924), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1956 3×5 km teatesuusatamises, -pronks 1952 10 km-s ja 1960 3×5 km-s. Maailmameister 1956 3×5 km-s.

Raskatov, Vladimir (23. X 1954), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1976); Zaporožje «Avangard». Olümpiahõbe 4×200 m (7.27,97) ja -pronks 400 m vabaujumises (3.55,76) 1976. Euroopa meister 1977 4×200 m ja NSV Liidu meister 1976 400 m vabaujumises.

Rasmussen, Hans Kjeld (10. XI 1954), Taani laskur. Olümpiakuld 1980 jahilaskmises kaarrajalt (196). Euroopa meister 1975 (ind.) ja 1976 (meesk.). Maailmarekord: 200 (1975).

Rasivorova, Valentina (17. VI 1933), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1956); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960 (naisk.) ning -hõbe 1960 (ind.) ja 1964 (naisk.) floretis. Maailmameister 1958 (ind.), 1956, 1958, 1961, 1965 ja 1966 (naisk.), NSV Liidu meister 1956, 1964 ja 1967 (ind.).

Raška, Jiří (4. II 1941), Tšehhoslovakkia suusahüppaja. Olümpiakuld hüpetes 70 m ja -hõbe 90 m mäelt 1968. Maailmameister 1968 hüpetes 70 m mäelt. Maailmarekord: suusalennus 164 m (1969). Saksa-Austria mäginädala võitja 1971.

Rašišupkin, Viktor (16. X 1950), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 kettaheites (66.64).

Razumova, Natalja (21. XI 1961), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Raudaschl [*-ašl*], Hubert (26. VIII 1942), Austria purjetaja. Olümpiahõbe 1968 «Finnil» ja 1980 «Staril». Kuldpokaalivõistluste võitja 1964 «Finnil». Euroopa meister 1966 «Finnil» ning 1978 ja 1981 «Staril».

Rausch [*rauš*], Emil (11. IX 1882 — 15. II 1954), Saksa ujuja. Olümpiakuld 880 jardi (13.11,4) ja 1 miili vabaujumises (27.18,2) ning -pronks 220 jardi vabaujumises (2.56,0) 1904.

Recknagel [*rękna:gel*], Helmut (20. III 1937), Saksa DV suusahüppaja. Olümpiakuld 1960. Maailmameister 1960, hüpetes 90 m mäelt 1962. Saksa-Austria mäginädala võitja 1958, 1959 ja 1961.

Reichert [*raihhert*], Rosa (Ossi) (25. XII 1925), Saksa FV mäesuusataja. Olümpiakuld 1956 suurslaalomis ja -hõbe 1952 slaalomis. Maailmameister 1956 suurslaalomis.

Reinisch [*rainiš*], Rica (6. IV 1965), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1980 100 m (**1.00,86; eelu. **1.01,50) ja 200 m seliliujumises (**2.11,77) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.06,67).

Rejtő, Ildikó vt. Ságí-(Újlaky-) Rejtő, I.

Repjev, Vladimir (11. VII 1956), NSV Liidu väravpallur; Krasnodari Kehakultuuriinstituut. Olümpiahõbe 1980.

Reškọ, Stefan (24. III 1947), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1971, 1974, 1975 ja 1977.

Rezanov, Aleksandr (6. X 1948), NSV Liidu väravpallur, teen. meis-

tersportlane (1976); Zaporožje «Burevestnik». Olümpiakuld 1976.
Rezantsev, Valeri (8. X 1946); NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1970); Alma-Ata «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja 1976 klassikalise maadluse II keskkaalus. Maailmameister 1970, 1971 ja 1973—75, Euroopa meister 1970, 1973 ja 1974, NSV Liidu meister 1970—75.
Reusch [*roiš*], Michael (3. II 1914), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld 1948 rööbaspuil, -hõbe 1936 võistkondlikus mitmevõistluses ja rööbaspuil ning 1948 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail. Maailmameister 1938 kangil, rööbaspuil ja sanghobusel.
Rey [*rei*], Thierry (1. VI 1959), Prantsuse džuudomaadleja. Olümpiakuld 1980 kärbeskaalus. Maailmameister 1979.
Rhoden [*roudən*], George (13. XII 1926), Jamaika kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 400 m jooksus (*45,9) ja 4×400 m teatejooksus (**3.03,9). Maailmarekord: 400 m jooksus 45,8 (1950).
Riboud [*ribu*], Philippe (9. IV 1957), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld (meesk.) ja -pronks (ind.) 1980 epees. Maailmameister 1979 (ind.).
Riccardi [*rik-*], Franco (13. VI 1905—1968), Itaalia vehkleja. Olümpiakuld 1928 (meesk.) ja 1936 (ind. ja meesk.) ning -hõbe 1932 (meesk.) epees. Euroopa meister 1931 ja 1933 (meesk.).
Richardet [*rišardę*], Louis (17. V 1864—1923), Šveitsi laskur. Olümpiakuld 1900 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ja vabapüstolist laskmises (meesk.). Maailmameister 1897, 1900, 1901, 1903—06, 1908 ja 1909 vabapüssi standardharjutuses (meesk.), 1900, 1901 ja 1904 vabapüstolist laskmises (meesk.), 1903 vabapüssist lamades (ind.) ja 1905 põlvelt laskmises. Maailmarekord: vabapüssist lamades laskmises 40 lasku 343 (1903).
Richards [*ritsə'dz*], Robert (Bob) (20. II 1926), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld teivashüppes 1952 ja 1956 (*4.55 ja *4.56) ning -pronks 1948 (4.20).
Richert, Karin vt. Balzer-Richert, K.
Richter [*rih-*], Annegret (13. X 1950), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 4×100 m teatejooksus (**42,81) ja 1976 100 m jooksus (11,08, pf. **11,01), -hõbe 1976 200 m jooksus (22,39) ja 4×100 m teatejooksus (42,59). Maailmarekord: 100 m jooksus 11,01 (1976).
Richter [*rih-*], Ilona (11. III 1953), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1974 ja 1975 kaheksaning 1977 roolijaga neljapaadil.
Richter [*rih-*], Ulrike (17. VI 1959), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1976 100 ja 200 m seliliujumises (*1.01,83 ja *2.13,43) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.07,95). Maailmameister 1973 ja 1975 100 m seliliujumises ning 4×100 m kombineeritud teateujumises. Euroopa meister 1974 100 ja 200 m seliliujumises ning 1974 ja 1977 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid seliliujumises: 100 m 1.05,39, 1.04,99 (1973), 1.03,30, 1.03,08, 1.02,98 (1974), 1.02,6, 1.01,51 (1976); 200 m 2.18,41, 2.17,35 (1974); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.16,84 (1973), 4.13,78 (1974).
Richthoff [*rih-*], Johan (30. IV 1898), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 vabamaadluse raskekaalus. Euroopa meister 1929 ja 1930 vabaning 1930 klassikalises maadluses.
Rigert, David (12. III 1947), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1971); Šahtõ «Trud». Olümpiakuld 1976 poolraskekaalus (*382,5 kg). Maailmameister 1971 ja 1973—76 poolraskekaalus ning 1978 II poolraskekaalus. Euroopa meister 1971—76 poolraskekaalus, 1978 I ja 1979 II poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1972, 1973, 1975, 1976 ja 1978 poolraskekaalus. Püstitanud 65 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu rebimises 165,0 kg (1975), tõukamises 201,0 kg (1972) ja kahevõistluses 355,0 kg (1972), I poolraskekaalu surumises 198,0 kg (1972), rebimises 180,5 kg (1978), tõukamises 221,5 kg (1978), kahevõistluses 400,0 kg (1976) ja kolmevõistluses 562,5 kg (1972), II poolraskekaalu rebimises 185,0 (1981), tõukamises 226,5 kg ja kahevõistluses 405,0 kg (mõlemad 1979).
Riggin [*rigin*], Aileen (2. V 1906), USA vettehüppaja ja ujuja. Olümpiakuld 1920 ja -hõbe 1924 hoolauahüpetes ning -pronks 1924 100 m seliliujumises (1.28,2).
Riihivuori-Kuntola [*-nd-*], Hilkka (24. XII 1952), Soome murdmaasuusataja. Olümpiahõbe 1972 3×5 km teatesuusatamises, 1976 4×5 km-s ning 1980 5 km-s ja 10 km-s. Maailmameister 1978 4×5 km-s.
Riisman, Mait (23. IX 1956 Tallinn), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva Riiklik Ülikool. Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1979. Teleajakirjanik Moskvas.
Ringvold [*-vol*], August *sen.* (3. IV 1876), Norra purjetaja. Olümpiakuld 8 m klassis 1920 (1907. a. tüüp) ja 1924.
Rinn, Hans (19. III 1953), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 kahe- ning -pronks 1976 ühekelgul. Maailmameister 1973 ühe-, 1976 kahe-, 1977 ühe- ja kahe- ning 1980 kahekelgul. Euroopa meister 1973 ühe- ja kahe-, 1974 ühe-, 1975 ja 1978 kahe-, 1979 ühe- ning 1980 kahekelgul.
Riskijev, Rufat (2. X 1949), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1974); Taškendi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 II keskkaalus. Maailmameister 1974, NSV Liidu meister 1972 ja 1974—76.
Ritola [*-do-*], Viljam (Ville) (18. I 1896), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1924 10 000 m jooksus (**30.23,2), 3000 m takistusjooksus (*9.33,6) ning 3000 m meeskonnajooksus ja meeskondlikus maastikujooksus, 1928 5000 m jooksus (14.38,0), -hõbe 1924 5000 m (14.31,4) ja maastikujooksus (ind.) ning 1928 10 000 m jooksus (30.19,4). Maailmarekord: 10 000 m jooksus 30.35,4 (1924). Emigreeris juba noorena USA-sse, kuid jäi Soome kodanikuks.
Rjabtšinskaja, Julia (26. I 1947 — 13. I 1973), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1972); Odessa «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1972 ühesüsta 500 m-s. Maailmameister 1971 neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1971 ühesüstade 4×500 m teatesõidus ja neljasüsta 500 m-s. A-st 1974 korraldatakse NSV Liidus igal aastal temanimelisi rahvusvahelisi aerutamisregatte.
Robertson [*robə'tsən*], Oscar (24. XI 1938), USA korvpallur. Olümpiakuld 1960. Võistles samast aastast suure eduga elukutselisena. Lõpetas mängimise 1978.
Robie [*roubi*], Carl (12. V 1945), USA ujuja. Olümpiakuld 200 m liblikujumises 1968 (2.08,7) ja -hõbe 1964 (2.07,5). Maailmarekordid: 2.12,6 (1961), 2.12,4, 2.10,8 (1962), 2.08,2 (1963).
Robinson [*-sən*], Arnie (7. IV 1948), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kaugushüppes 1976 (8.35) ja -pronks 1972 (8.03).
Rode [*ro:-*], Niccolò (1. I 1912), Itaalia purjetaja. Olümpiakuld 1952 ja -hõbe 1956 «Staril». Maailmameister 1952, 1953 ja 1956, Euroopa meister 1938, 1947 ja 1949—56.
Rodenheiser [*ro:dənhi:zə'*], Richard (17. X 1932), USA jäähokimängija. Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1956. Maailmameister 1960.
Rodjmuškin, Vladimir (22. XII 1921), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55. NSV Liidu meister 1948 paarisaerulisel kahepaadil, 1951 roolijaga neljapaadil ning 1946, 1947, 1952—54 ja 1956 kaheksapaadil.
Rodionova-Roštšina, Tatjana (23. VI 1941), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1967); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963 ja 1967, NSV Liidu meister 1963, 1965—67, 1969 ja 1974.
Rodnina, Irina (12. IX 1949), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1969); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld paarissõidus 1972 koos Aleksei Ulanoviga, 1976 ja 1980 koos Aleksandr Zaitseviga. Maailmameister 1969—78, Euroopa meister 1969—78 ja 1980, NSV

Liidu meister 1970, 1971, 1973—75 ja 1977. NSV Liidu parim sportlane 1973. Lenini orden 1976.

Roelants [*ru:*-], Gaston (5. II 1937), Belgia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 3000 m takistusjooksus (*8.30,8). Euroopa meister 1962. Maailmarekordid: 3000 m takistusjooksus 8.29,6 (1963), 8.26,4 (1965).

Røgeberg [*rö:*-], Willy (11. XII 1905 — 1969), Norra laskur. Olümpiakuld 1936 väikepüssist lamades laskmises (**300) ja -pronks 1948 vabapüssi standardharjutuses (1112). Maailmameister 1947 väikepüssist püsti (meesk.) ja lamades laskmises (ind.) ning 1949 väikepüssi inglise matšis (meesk.).

Rogožin, Sergei (6. VII 1956), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Naltšiki «Urožai». Olümpiakuld 1980 (võistk.) kolmevõistluses.

Rogožina, Ljudmila (27. V 1959), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1980); Leningradi «Spartak». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1980 ja 1981.

Rogov, Aleksandr (27. III 1956), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1976 ühekanuu 500 m-s. NSV Liidu meister 1976 ühekanuu 1000 m-s.

Roman, Federico Euro (29. VII 1952), Itaalia ratsutaja. Olümpiakuld (ind.) ning -hõbe (võistk.) 1980 kolmevõistluses.

Romanenko, Vitali (13. VII 1926), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1955); Poltaava oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1956 hirvelaskmises (*441). Maailmameister 1954 (ind. ja meesk.), 1958, 1961 ja 1962 (meesk.) hirvelaskmises üksiklaskudega ning 1954, 1958, 1961 ja 1962 (meesk.) paarislaskudega. Euroopa meister 1955 hirve- ja metssea- ning 1959 kitselaskmises (kõik meesk.). NSV Liidu meister hirvelaskmises 1955, 1956 ja 1962 üksik- ja paarislaskudega, 1962 üksik- ning 1961 paarislaskudega. Maailmarekordid hirvelaskmises: üksiklaskudega individuaalselt 224 (1954) ning meeskondlikult 857 (1954) ja 900 (1958); paarislaskudega meeskondlikult 828 (1954), 848 (1955), 856 (1958), 861 (1961) ja 880 (1962).

Romankov, Aleksandr (7. XI 1953), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1975); Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 (ind.) ja 1980 (meesk.) ning -pronks 1980 (ind.) floretis. Maailmameister 1974, 1977, 1979 (ind.), 1974, 1979 ja 1981 (meesk.). NSV Liidu meister 1974, 1976 ja 1981 (ind.).

Romanov, Leonid (13. II 1947), NSV Liidu vehkleja; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1972 floretis (meesk.). Maailmameister 1969 ja 1970 (meesk.).

Romanov, Viktor (15. IX 1937), NSV Liidu jalgrattur; Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.34,05). NSV Liidu meister 1960, 1962 ja 1963.

Romanovski, Vladimir (21. VI 1957), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Slonimi «Dünamo». Olümpiakuld kahesüsta 1000 m-s ja -hõbe 500 m-s 1976. Maailmameister 1981 kahesüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1976, 1977 ja 1979 kahesüsta 500 m-s, 1977 1000 m-s ning 1981 10 000 m-s.

Romantsev, Oleg (4. I 1954), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Romaškova, Nina vt. Ponomarjova-Romaškova, N.

Romiševski, Igor (25. III 1940), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1968); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1968—71, Euroopa meister 1968—70, NSV Liidu meister 1963—66, 1968 ja 1970—72. Tehnikakandidaat (1974).

Rope [*roup*], Donald (2. II 1929), Kanada jäähokimängija. Olümpiahõbe 1960 ja pronks 1956.

Rose [*rouz*], Murray (6. I 1939), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 400 ja 1500 m (*4.27,3 ja 17.58,9) ning 4×200 m vabaujumises (**8.23,6) ja 1960 400 m vabaujumises (*4.18,3), -hõbe 1960 1500 m vabaujumises (17.21,7) ja -pronks 1960 4×200 m vabaujumises (8.13,8). Maailmarekordid vabaujumises: 400 m 4.25,9 (1957), 4.13,4 (1962); 800 m 8.51,5 (1962); 1500 m 17.59,5 (1956), 17.01,8 (1964); 4×200 m 8.16,6 (1960).

Rose [*rouz*], Ralph (17. III 1884 — 16. X 1913), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1904 ja 1908 kuulitõukes (*14.81 ja 14.21) ning 1912 mõlema käe tõuke summa eest (27.70), -hõbe 1904 kettaheites (*39.28) ja 1912 kuulitõukes (15.25), -pronks 1904 vasaraheites (45.73). Maailmarekord: kuulitõukes 15.54 (1909).

Rosen [*ru:*-], Hans von (8. VIII 1888 — 1952), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1912 ja 1920 (võistk.) takistussõidus ning -pronks 1920 (ind.) koolisõidus.

Rosendahl [*ro:zenda:l*], Heidemarie (Heide) (14. II 1947), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld kaugushüppes (6.78) ja 4×100 m teatejooksus (**42,81) ning -hõbe viievõistluses (4791) 1972. Euroopa meister 1971 viievõistluses. Maailmarekord: kaugushüppes 6.84 (1970).

Ross, Norman (2. V 1896 — 19. VI 1953), USA ujuja. Olümpiakuld 1920 400 ja 1500 m (5.26,8 ja 22.23,2) ning 4×200 m vabaujumises (**10.04,4). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.21,6 (1916); 400 m 5.14,6 (1919), 5.14,4 (1921); 800 m 11.24,2 (1920).

Rossini [*-i:ni*], Galliano (17. V 1927), Itaalia laskur. Olümpiakuld jahilaskmises kaevikrajalt 1956 (*195) ja -hõbe 1960 (191). Maailmameister 1954 (meesk.), Euroopa meister 1954 (ind.), 1959, 1962, 1965 ja 1969 (meesk.).

Rostova, Anna (17. XII 1950), NSV Liidu võrkpallur; Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1971 ja 1975.

Roštšin, Anatoli (10. III 1932), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1963); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 1972 ning -hõbe 1964 ja 1968 klassikalise maadluse raskekaalus. Maailmameister 1963, 1969 ja 1970, Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1962, 1963, 1967 ja 1971. Lenini orden 1972.

Roštšina, Nadežda (30. VI 1954), NSV Liidu sõudja; Saraatovi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil, NSV Liidu meister 1976.

Roštšina, Tatjana vt. Rodionova-Roštšina, T.

Rozgon, Nadežda (15. XI 1952), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Rothhammer [*rothämər*], Keena (26. II 1957), USA ujuja. Olümpiakuld 800 m (**8.53,68) ja -pronks 200 m vabaujumises (2.04,92) 1972. Maailmameister 1973 200 m vabaujumises. Maailmarekord: 400 m vabaujumises 4.18,07 (1973).

Rotman, Leon (22. VII 1934), Rumeenia aerutaja. Olümpiakuld 1956 ühekanuu 1000 ja 10 000 m-s ning -pronks 1960 1000 m-s.

Rotšev, Vassili (22. XII 1951), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1980); Sõktõvkari «Dünamo». Olümpiakuld 1980 4×10 km teatesuusatamises ja -hõbe 30 km-s. Maailmameister 1980 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1974 ja 1975 15 km-s, 1974 ja 1977 30 km-s, 1979 50 km-s ning 1972—76, 1978 ja 1980 4×10 km-s.

Rotševa-Seljunina, Nina (13. X 1948), NSV Liidu murdmaasuusataja; Sõktõvkari «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 4×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1974 4×5 km-s. NSV Liidu meister 1978 30 km-s ja 4×5 km-s ning 1980 4×5 km-s.

Rousseau [*russo*], Michel (5. II 1936), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1956 sprindisõidus. Maailmameister 1956 ja 1957. Elukutseliste maailmameister 1958.

Roycroft [*roik*-], William (17. III 1915), Austraalia ratsutaja. Olümpiakuld 1960 ning -pronks 1968 ja 1976 (kõik võistk.) kolmevõistluses.

Ržištšin, Semjon (15. II 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1960 3000 m takistusjooksus (8.42,2). NSV Liidu meister 1955—59. Maailmarekordid: 8.39,8 (1956), 8.35,6 (1958).

Rubašvili, Vladimir (26. XII 1940 — 2. VI 1965), NSV Liidu maadleja; Tbilisi «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 vabamaadluse kergekaalus. Maailmameister 1961. NSV Liidu meister 1961—63 sulgkaalus.

Rudakov, Igor (8. X 1934), NSV Liidu sõudja (roolija); Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1960 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1965. NSV Liidu meister 1964 ja 1965 roolijaga kahe- ning 1959, 1961—63, 1971 ja 1972 roolijaga neljapaadil.

Rudakov, Jevgeni (2. I 1942), NSV Liidu jalgpallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1972); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1966—68, 1971, 1974 ja 1975.

Rudd [*rad*], Bevil (5. X 1894 — 1948), Lõuna-Aafrika kergejõustiklane. Olümpiakuld 400 m jooksus (49,6), -hõbe 4×400 m teatejooksus (3.24,2) ja -pronks 800 m jooksus (1.54,0) 1920.

Rudenkov, Vassili (7. V 1931), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960 vasaraheites (*67.10). NSV Liidu meister 1959—61.

Rudko-Šamraj, Galina (5. X 1931), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1954); Taškendi «Iskra». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -hõbe rühmvõimlemises 1952. Maailmameister 1954 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, NSV Liidu meister 1955 poomil.

Rudolph [*ru:dolf*], Wilma (23. VI 1940), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 100 m (11,0, pf. **11,3) ja 200 m jooksus (24,0, eelj. *23,2) ning 4×100 m teatejooksus (44,5), -pronks 1956 4×100 m-s (44,9). Maailmarekordid: 100 m-s 11,2 (1961); 200 m-s 22,9 (1960); 4×100 m-s 44,4 (1960) ja 44,3 (1961). Maailma parim sportlane 1960.

Rudov, Juri (17. I 1931), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960 floretis (meesk.). Maailmameister 1959, 1961 ja 1963 (meesk.), NSV Liidu meister 1960 (ind.).

Rudovskaja, Ljubov (5. XI 1950), NSV Liidu võrkpallur; Odessa «Meedik». Olümpiahõbe 1976.

Rukavišnikova, Olga (13. III 1955), NSV Liidu kergejõustiklane; Kaasani «Burevestnik». Olümpiahõbe 1980 viievõistluses (4937). NSV Liidu meister 1977 kaugushüppes.

Rupšienė-Jankūnaitė [*-ɛne janku:naite*], Angelė (27. VI 1952), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Vilniuse «Kibirkštis». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1972, 1976 ja 1978.

Rurua, Roman (25. XI 1942), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1966); Tbilisi «Kolmeurne». Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1964 klassikalise maadluse kergekaalus. Maailmameister 1966, 1967 ja 1969 kergekaalus ning 1970 I kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1963—65 ja 1967 sulg- ning 1970 I kergekeskkaalus.

Rusev, Janko (1. XII 1958), Bulgaaria tõstja. Olümpiakuld 1980 kergekaalus (**342,5 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1978—81. Püstitanud 20 maailmarekordit, neist on parimad sulgkaalu tõukamises 165,0 kg (1977), kergekaalu rebimises 148,0 kg (1980) ja tõukamises 206,0 kg (1980).

Ruska [*rü-*], Willem (Wim) (29. VIII 1940), Hollandi džuudomaadleja. Olümpiakuld 1972 raskekaalus ja absoluutses kategoorias. Maailmameister 1967 ja 1971. Euroopa meister 1966, 1967, 1969, 1971 ja 1972 raskekaalus ning 1969 absoluutses kategoorias. Ainus samadel mängudel 2 olümpiakulda saanud džuudomaadleja.

Russanova, Ljubov (2. II 1954), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1976); Krasnodari «Dünamo». Olümpiahõbe 100 m (1.13,04) ja -pronks 200 m rinnuliujumises (2.36,22) 1976. NSV Liidu meister 1973 ja 1975 100 m rinnuliujumises ning 1975 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Russell [*rasl*], Douglas (20. II 1946), USA ujuja. Olümpiakuld 1968 100 m liblikujumises (*55,9) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.54,9). Maailmarekordid: 100 m liblikujumises 56,3 (1967); 100 m seliliujumises 59,5 (1967).

Russell [*rasl*], William (Bill) (1936), USA korvpallur. Olümpiakuld 1956 (R. tunnistati turniiri parimaks mängijaks). Esines hiljem edukalt elukutselisena. Isiklik rekord kõrgushüppes 207,5 cm ja 440 jardi jooksus 49,6.

Russi, Bernhard (20. VIII 1948), Šveitsi mäesuusataja. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976 kiirlaskumises. Maailmameister 1970 ja 1972.

Rustamova, Zebinisso (29. I 1955), NSV Liidu vibulaskur, teen. meistersportlane (1975); Dušanbe «Dünamo». Olümpiapronks 1976 harjutuses FITA 2 (2407). Maailmameister 1975 (ind. ja naisk.), Euroopa meister 1976 (naisk.), NSV Liidu meister 1976. Maailmarekordid: 30 m 348, 60 m 332, 70 m 315, harjutuses FITA 1 1304 (kõik 1977).

Rusu, Ștefan (2. II 1956), Rumeenia maadleja. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1978. Euroopa meister 1978—81.

Ruzijev, Sabiržan (15. VI 1953), NSV Liidu vehkleja; Taškent, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 floretis (meesk.). Maailmameister 1974, 1979 ja 1981 (meesk.), NSV Liidu meister 1980 (ind.).

Ruthström-Edström [*rüts- e:d-*], Sonja (18. XI 1930), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 3×5 km teatesuusatamises ning -pronks 1956 10 km-s ja 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1960 3×5 km-s.

Ruud [*rü:d*], Birger (23. VIII 1911), Norra suusahüppaja. Olümpiakuld 1932 ja 1936 ning -hõbe 1948. Maailmameister 1931, 1932 ja 1935—37. Maailmarekordid suusahüpetes: 76,5 m (1931), 92,0 m (1934). Võistles edukalt ka mäesuusatamises (1936. a. taliolümpiamängudel 1. koht kiirlaskumises ja 4. koht alpikahevõistluses). Tema vend Asbjørn R. (1919) oli 1938 suusahüpetes maailmameister. Teine vend Sigmund R. (30. XII 1907) sai 1928 suusahüpetes olümpiahõbemedali, oli 1929 maailmameister ja püstitas 1933 maailmarekordi: 86,0 m.

Ruus, Raissa (18. IX 1942 Baškiiri ANSV), Eesti NSV kergejõustiklane; Tallinna «Dünamo». Jäi 1972. a. olümpiamängudel 800 m eeljooksus kukkumise tõttu 7. kohale (2.11,2). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1971 ja pronksmedal 1972. 7-kordne Eesti NSV meister (1973, 1975 ja 1976 800, 1500 ja 3000 m jooksus). Parim tulemus 800 m-s 2.02,1 (1972), 1500 m-s 4.14,2 (1972) ja 3000 m-s 9.47,2 (1976). Eesti NSV parim naissportlane 1972. Treener Tallinnas.

Rõbak, Igor (21. III 1934), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1957); Harkovi «Avangard». Olümpiakuld 1956 kergekaalus (*380,0 kg). Euroopa meister 1956 kergekeskkaalus. Meditsiinikandidaat.

Rõbakov, Viktor (28. V 1956), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1977); 1976 Magadani «Trud», 1980 Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1976 kukk- ja 1980 sulgkaalus. Euroopa meister 1975 kukk- ja 1979 sulg- ja 1981 kergekaalus. NSV Liidu meister 1975 ja 1976 kukkning 1977—80 sulgkaalus.

Rõlova, Tamara (10. X 1931), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1959); Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 1000 m-s (1.34,8). Maailmameister 1959, NSV Liidu meister 1955, 1957, 1959 ja 1960. Maailmarekordid: suures mitmevõistluses 203,920 (1955); mitmevõistluses 196,416 (1960); 500 m-s 45,6 (1955); 1000 m-s 1.33,4 (1955).

Rõlski, Jakov (25. X 1928), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1961); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1964 ja -pronks 1956 espadronis (meesk.). Maailmameister 1958, 1961, 1963 (ind.) ja 1965 (meesk.), NSV Liidu meister 1954—58 (ind.).

Rõskal, Inna (15. VI 1944), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Bakuu «Nefttši». Olümpiakuld 1968 ja 1972 ning -hõbe 1964 ja 1976. Maailmameister 1970,

Euroopa meister 1963, 1967 ja 1971, NSV Liidu meister 1976.

Rõžak, Mihhail (26. V 1927), NSV Liidu veepallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1955 ja 1957—59.

Rõžova, Antonina (5. VII 1934), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1958); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Maailmameister 1956 ja 1960, Euroopa meister 1958 ja 1963, NSV Liidu meister 1956—58, 1963 ja 1965—71.

Röderer [*rö:-*], Conrad (12. VII 1868), Šveitsi laskur. Olümpiakuld 1900 vabapüstolist laskmises (ind., **503, ja meesk.). Maailmameister 1900 (ind. ja meesk.), 1901, 1902 ja 1904 (meesk.).

Rönnlund [*-lünd*], Assar (3. IX 1935), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1964 4×10 km teatesuusatamises ning -hõbe 1964 50 km-s ja 1968 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1962 15 km-s ja 4×10 km-s ning 1964 4×10 km-s.

Röthlisberger [*rö:tl-*], Jürg (2. II 1955), Šveitsi džuudomaadleja. Olümpiakuld 1980 keskkaalus ja -pronks 1976 poolraskekaalus. Euroopa meister 1979 keskkaalus.

Rühle [*rü:le*], Frank (5. III 1944), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1966 ja 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971.

Ryan-Kilborn [*raiən -bə^rn*], Pamela (Pam) (12. VIII 1939), Austraalia kergejõustiklane. Olümpiahõbe 80 m tõkkejooksus 1968 (10,4) ja -pronks 1964 (10,5). Maailmarekordid: 10,5 (1964), 10,4 (1965).

Ryon [*raiən*], Luann (13. I 1953), USA vibulaskur. Olümpiakuld 1976 harjutuses FITA 2 (*2499). Maailmameister 1977 harjutuses FITA 2 (ind. ja naisk.) ning 30, 50 ja 70 m-s. Maailmarekord: FITA 1 1282 (1976).

S

Saadi, Elvira (2. I 1952), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1976); 1972 Taškendi ja 1976 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1974. NSV Liidu meister 1972 vabaharjutuses ja poomil ning 1973 individuaalses mitmevõistluses ja poomil.

Saarinen, Veli (16. IX 1902 — 12. X 1969), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 50 km-s ja -pronks 18 km-s 1932. Maailmameister 1929 18 km-s, 1932 ja 1933 50 km-s ning 1934 4×10 km teatesuusatamises. Soome Suusaliidu peatreener 1937—68.

Saaristo, Julius (21. VII 1891 — 14. X 1969), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld odaviskes mõlema käe viske summa eest (109.42) ja -hõbe odaviskes (58.66) 1912.

Sabaitė [*-te:*], Nijolė (12. VIII 1950), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972); Vilniuse «Nemunas». Olümpiahõbe 1972 800 m jooksus (1.58,7). NSV Liidu meister 1969 1500 m krossijooksus ning 1972 ja 1973 800 m jooksus.

Sabirov, Šamil (4. IV 1959), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1980); Krasnodari «Trud». Olümpiakuld 1980 helveskaalus. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1980.

Sacchi [*saki*], Enzo (6. I 1926), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 1952 sprindisõidus. Maailmameister 1951 ja 1952. Hakkas hiljem elukutseliseks.

Safin, Rinnat (29. VII 1940), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1969); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1969—73. NSV Liidu meister 1971 20 km-s ning 1967 ja 1970—72 4×7,5 km-s.

Safin, Šazam (7. IV 1932), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1952); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1952 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus.

Safina, Julia (1. VII 1950), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Nevinnomõsski «Azot». Olümpiakuld 1980.

Safonova-[Pogoževa-]Fedossova, Tamara (24. VI 1946), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1969); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 hoolauahüpetes, NSV Liidu meister 1964, 1967, 1968 ja 1970—74.

Safronov, Vladimir (29. XII 1934 — 26. XII 1979), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1957); Tšitaa, relvajõud. Olümpiakuld 1956 sulgkaalus. NSV Liidu meister 1958 ja 1962.

Sagaradze, Guliko (21. III 1939), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1965); Tbilisi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1964 vabamaadluse II kergekeskkaalus. Maailmameister 1963 ja 1965. NSV Liidu meister 1964—66 I kergekeskkaalus.

Sági-[Újlaky-]Rejtő [*sa:- u:ilaki rejtö:*], Ildikó (11. V 1937), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1964 (ind. ja naisk.), -hõbe 1960, 1968 ja 1972 (naisk.) ning -pronks 1968 (ind.) ja 1976 (naisk.) floretis. Maailmameister 1963 (ind.), 1959, 1962, 1967 ja 1973 (naisk.).

Sailer [*zai-*], Anton (Toni) (17. XI 1935), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1956 kiirlaskumises, slaalomis ja suurslaalomis. Maailmameister 1956 kiirlaskumises, slaalomis, suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses ning 1958 kiirlaskumises, suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses. Esinenud filmides.

Saint Cyr [*seint sü:r*], ka St. Cyr, Henri (15. III 1902 — 1979), Rootsi ratsutaja. Olümpiakuld 1952 (ind. ja võistk.) ning 1956 (ind. ja võistk.) koolisõidus. Maailmameister 1953 (ind.). Andis 1956 Stokholmis ratsutamisvõistlustel olümpiatõotuse.

Sakandelidze, Zurab (9. VIII 1945), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1967); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1965, 1967, 1969 ja 1971.

Sákovits-Dömölky [*ša:- -tš -ki*], Lídia (9. III 1936), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1964 ning -hõbe 1960 ja 1968 floretis (kõik naisk.). Maailmameister 1955 (ind. ja naisk.), 1959 ja 1967 (naisk.) floretis. Tema abikaasa József S. (26. VII 1927) võitis 1956 epees olümpiahõbemedali ning 1952 ja 1956 floretis -pronksmedali (kõik meesk.); maailmameister 1953 (ind.) ja 1959 (meesk.) epees.

Saksonov, Nikolai (6. I 1923), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1952); Sverdlovsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1952 sulgkaalus (332,5 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1953, NSV Liidu meister 1949, 1952 ja 1953. Püstitanud 12 sulgkaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 107,5 (1953) ja tõukamises 142,5 kg (1954). Meditsiinikandidaat.

Salchow [*salkov*], Ulrich (7. VIII 1877 — 18. IV 1949), Rootsi iluuisutaja. Olümpiakuld 1908 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1901—05 ja 1907—11, Euroopa meister 1898—1900, 1904, 1906, 1907, 1909, 1910 ja 1913. Tõi iluuisutamistehnikasse hüppe, mis kannab tema nime.

Salihhova, Roza (24. IX 1944), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); 1968 Sverdlovski «Trud», 1972 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971, NSV Liidu meister 1970—73, 1975 ja 1977.

Salminen, Ilmari (21. IX 1902), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 10 000 m jooksus (30.15,4). Euroopa meister 1934 ja 1938. Maailmarekord: 30.05,6 (1937).

Salnikov, Aleksandr (3. VII 1949), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1974); 1976 Kiievi «Stroitel», 1980 Kiievi ASK. Olümpiapronks 1976 ja 1980. Maailmameister 1974, Euroopa meister 1979 ja 1981.

Salnikov, Juri (6. VI 1950), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Doni-äärse Rostovi «Urožai». Olümpiakuld (võistk.) ja -pronks (ind.) kolmevõistluses 1980. NSV Liidu meister 1975 (võistk.), 1976 ja 1981 (ind.).

Salnikov, Sergei (13. IX 1925), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1955); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. NSV Liidu meister 1954, 1956 ja 1958.

Salnikov, Vladimir (21. V 1960), NSV Liidu ujuja; teen. meistersportlane (1977); Leningradi «Zeniit». Olümpiakuld 1980 400, 1500 ja 4×200 m vabaujumises (*3.51,31; **14.58,27;

7.23,50). Maailmameister 1978 400 ja 1500 m vabaujumises, Euroopa meister 1977 ja 1981 1500 m ning 1981 4×200 m vabaujumises. NSV Liidu meister 1978, 1979 ja 1981 1500 m, 1979 ja 1981 400 m ning 1979 4×200 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 400 m 3.51,41 ja 3.51,40 (1979), 3.51,20 (1980); 800 m 7.56,49 (1979). NSV Liidu parim sportlane 1980.

Saltsõn, Jevgeni (26. II 1929), NSV Liidu veepallur; Kaspia Flotilli Bakuu meeskond. Olümpiahõbe 1960.

Saltza [*sältsə*], Christine (Chris) von (13. I 1944), USA ujujã. Olümpiakuld 400 m vabaujumises (*4.50,6), 4×100 m vabaujumises (**4.08,9) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.41,1) ning -hõbe 100 m vabaujumises (1.02,8) 1960. Maailmarekord: 400 m vabaujumises 4.44,5 (1960); 200 m seliliujumises 2.37,4 (1958); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.44,6 (1959).

Samaranch [*-tš*], Juan Antonio (17. VII 1920), Hispaania tööstur ja diplomaat; Hispaania suursaadik NSV Liidus ja Mongoolia RV-s 1977—80. ROK-i liige a-st 1966, asepresident 1974—78 ja president a-st 1980.

Samotjossova-Ignatjeva, Ljudmila (26. X 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1970); 1960 Leningradi ning 1964 ja 1968 Brjanski «Trud». Olümpiapronks 1968 4×100 m teatejooksus (43,4). NSV Liidu meister 1968 100 m, 1964, 1967 ja 1968 200 m, 1966 ja 1967 400 m ning 1966 4×100 m jooksus. Maailmarekord: 100 m-s 11,1 (1968).

Samotsvetov, Anatoli (27. XI 1932), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 vasaraheites (62.56).

Samsonov, Jevgeni (15. IX 1926), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1953), NSV Liidu teen. treener (1960); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiahõbe 1952 kaheksapaadil. Euroopa meister 1953—55, NSV Liidu meister 1949, 1952—54 ja 1956.

Samussenko-Petrenko, Tatjana (2. II 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Minski «Dünamo». Olümpiakuld 1960, 1968 ja 1972 ning -hõbe 1964 floretis (naisk.). Maailmameister 1966 (ind.), 1963, 1965, 1966 ja 1970 (naisk.).

Sanadze, Levan (16. VIII 1928), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Tbilisi «Nauka». Olümpiahõbe 1952 4×100 m teatejooksus (40,3). Euroopa meister 1950, NSV Liidu meister 1948 ja 1952. Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee Spordimetoodika Peavalitsuse ülem. Pedagoogikakandidaat.

Sandström, Bertil (25. XI 1887 — 1. XII 1964), Rootsi ratsutaja. Olümpiahõbe 1920, 1924 (ind.) ja 1932 (võistk.) koolisõidus.

Sanejev, Viktor (3. X 1945), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1968); 1968 ja 1972 Suhhumi «Dünamo», 1976 ja 1980 Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1968, 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980 kolmikhüppes (**17.39, 17.35, 17.29 ja 17.24). Euroopa meister 1969 ja 1974. NSV Liidu meister 1968—71, 1973—75 ja 1978. Maailmarekord: 17.44 (1972). NSV Liidu parim sportlane 1968. Lenini orden 1972. Tõi 1980. a. olümpiatule V. I. Lenini nim. Kesk-staadionile.

Saprõkin, Aleksandr (28. VIII 1946), NSV Liidu võrkpallur; Leningradi «Avtomobilist». Olümpiapronks 1972. Euroopa meister 1971.

Sárkány [*ša:rka:ni*], Miklós (15. VIII 1908), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1932 ja 1936. Euroopa meister 1931, 1934 ja 1938.

Sarkisjan, Jurik (14. VIII 1961), NSV Liidu tõstja; Samagari «Sevan». Olümpiahõbe 1980 kärbeskaalus (270,0 kg). Maailmarekordid: kärbeskaalu tõukamises 152,5 kg (1979), 153,5 kg, 155,0 kg ja 157,5 kg (kõik 1980) ning kahevõistluses 267,5 kg (1979) ja 272,5 kg (1980); sulgkaalu rebimises 133,5 kg ning tõukamises 167,5 kg ja 168,0 kg (kõik 1981).

Sárosi [*ša:rоši*], László (12. X 1946), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1976, -hõbe 1972 ja -pronks 1968. Maailmameister 1973, Euroopa meister 1974.

Sarõševa, Tatjana (7. II 1949), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1971 ja 1975, NSV Liidu meister 1976.

Sass, Anatoli (22. XII 1935), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1968); 1964 Moskva «Trud», 1968 Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1968 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1967 ühepaadil ja 1968 paarisaerulisel kahepaadil. Pedagoogikakandidaat (1981).

Sato, Tetsuo (12. III 1949), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.

Saveljev, Sergei (26. II 1948), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1976); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 30 km-s ja -pronks 4×10 km teatesuusatamises 1976. Maailmameister 1976 ja 1978 30 km-s. NSV Liidu meister 1973 50 km-s, 1976 30 ja 50 km-s, 1977 15, 50 ja 4×10 km-s ning 1978, 1979 ja 1981 4×10 km-s.

Saveljeva, Tatjana (22. V 1947), NSV Liidu ujuja; Leningradi «Dünamo». Olümpiapronks 1964 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.39,2). NSV Liidu meister 1964—66 100 m ning 1967 ja 1968 200 m seliliujumises.

Savin, Aleksandr (1. VII 1957), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1975—81.

Savina, Nina (29. IX 1915), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1943); Leningradi «Pištševik». Olümpiapronks 1952 ühesüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1954 ja 1955 ühesüsta 500 m-s, 1936, 1946, 1948 ja 1951 1000 m-s, 1948 2000 m-s ja 1949—52 3000 m-s, 1957 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1947 kahesüsta 1000 ja 2000 m-s, 1946 1500 m-s ning 1949 ja 1950 3000 m-s.

Savkina, Larissa (8. II 1955), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Bakuu Sporditarvete Vabrik. Olümpiakuld 1980.

Savolainen, Heikki (28. IX 1907), Soome võimleja. Olümpiakuld 1948 võistkondlikus mitmevõistluses ja sanghobusel, -hõbe 1932 kangil, -pronks 1928 sanghobusel, 1932 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil, 1936 ja 1952 võistkondlikus mitmevõistluses. Andis 1952 Helsingis olümpiatõotuse.

Savištšenko, Viktor (17. IX 1952), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1978); Dnepropetrovski «Avangard». Olümpiahõbe 1980 II ja -pronks 1976 I keskkaalus. Maailmameister 1978 ja Euroopa meister 1977 I keskkaalus. NSV Liidu meister 1977 I ja 1980 II keskkaalus.

Scarone [*sk-*], Héctor (1900—1967), Uruguai jalgpallur. Olümpiakuld 1924 ja 1928. Maailmameister 1930.

Schaller, Johanna vt. Klier-Schaller, J.

Scheiblich, Christine vt. Hahn-Scheiblich, C.

Scheidel [*šai-*], Wolfgang (1. III 1943), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1972 ühekelgul. Maailmameister 1965 kahe- ja 1972 ühekelgul.

Schemansky [*šemänski*], Norbert (30. V 1924), USA tõstja. Olümpiakuld poolraskekaalus 1952 (**445,0 kg), -hõbe raskekaalus 1948 (425,0 kg) ning -pronks raskekaalus 1960 (500,0 kg) ja 1964 (537,5 kg). Maailmameister 1951 ja 1953 poolraskekaalus ning 1954 raskekaalus. Püstitanud 22 maailmarekordit, neist on parimad poolraskekaalu rebimises 140,0 kg (1952), tõukamises 181,0 kg (1953) ja kolmevõistluses 445,0 kg (1952) ning raskekaalu rebimises 164,0 kg (1962) ja kolmevõistluses 487,5 kg (1954). Parim tulemus kolmevõistluses 544,5 kg (1964).

Schenk [*shenk*], Adrianus (Ard) (16. IX 1944), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1972 1500 m-s (*2.02,96), 5000 m-s (7.23,61) ja 10 000 m-s (*15.01,35) ning -hõbe 1968 1500 m-s (2.05,0). Maailmameister 1970—72, Euroopa meister 1966, 1970 ja 1972. Maailmarekordid:

1000 m-s 1.20,6 (1967), 1.18,8 (1971); 1500 m-s 2.06,2, 2.05,3 (1966), 1.58,7 (1971); 3000 m-s 4.26,2 (1966), 4.18,4 (1967), 4.12,6 (1971), 4.08,3 (1972); 5000 m-s 7.12,0 (1971), 7.09,8 (1972); 10 000 m-s 15.01,6 ja 14.55,9 (1971); mitmevõistluses 171,317, 171,130, 168,428 (1971), 167,420 (1972).

Scheuer [*šoier*], Michel (20. V 1927), Saksa FV aerutaja. Olümpiakuld 1956 kahesüsta 1000 m-s ning -pronks 1952 ja 1956 ühesüsta 10 000 m-s. Maailmameister 1958 neljasüsta 1000 ja 10 000 m-s ning Euroopa meister 1957 ja 1959 neljasüsta 10 000 m-s.

Schlaak, Evelin vt. Jahl-Schlaak, E.

Schmalfeld, Angela vt. Voigt-Schmalfeld, A.

Schmid [*šmit*], Heidi (5. XII 1938), Saksa FV vehkleja. Olümpiakuld 1960 (ind.) ja -pronks 1964 (naisk.) floretis. Maailmameister 1961 (ind.).

Schmid [*šmit*], Manfred (6. VI 1944), Austria kelgutaja. Olümpiakuld ühekelgul ja -hõbe kahekelgul 1968. Maailmameister 1968 ühe- ning 1969 ja 1970 kahekelgul.

Schmidt, Alfred, a-st 1936 Ain Sillak (1. V 1898 Riisipere vald — 5. XI 1972 Tallinn), Eesti tõstja. Olümpiahõbe 1920 sulgkaalus (212,5 kg). Eesti meister 1922. Sulgkaalu maailmarekord parema käega tõukamises: 77,8 kg (1921).

Schnabl [*šna:bl*], Karl (8. III 1954), Austria suusahüppaja. Olümpiakuld hüpetes 90 m ja -pronks 70 m mäelt 1976. Maailmameister 1976 hüpetes 90 m mäelt.

Schneider [*šnai-*], Othmar (27. VIII 1928), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld slaalomis ja -hõbe kiirlaskumises 1952. Maailmameister 1952 slaalomis.

Schneider [*šnai-*], Petra (11. I 1963), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 400 m kompleksujumises (**4.36,29) ja -hõbe 400 m vabaujumises (4.09,16) 1980. Euroopa meister 1981 400 m kompleksujumises. Maailmarekordid: 400 m kompleksujumises 4.39,96 ja 4.38,44 (1980); 200 m kompleksujumises 2.13,00 (1980).

Schnelldorfer [*šne-*], Manfred (2. V 1943), Saksa FV iluuisutaja. Olümpiakuld 1964 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1964.

Schockemöhle [*šokemö:le*], Alwin (29. V 1937), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1960 (võistk.) ja 1976 (ind.), -hõbe 1976 (võistk.) ning -pronks 1968 (võistk.) takistussõidus. Euroopa meister 1975 (ind. ja võistk.). Kukkus 1969. a. võistlustel ja sai raske seljavigastuse; saab sadulasse ainult teiste abiga.

Schollander [*šoləndə*r], Donald (Don) (30. IV 1946), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 100 m, 400 m (*53,4 ja **4.12,2), 4×100 m ja 4×200 m vabaujumises (**3.33,2 ja **7.52,1) ning 1968 4×200 m vabaujumises (7.52,3), -hõbe 1968 200 m vabaujumises (1.55,8). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 1.58,8, 1.58,5, 1.58,4 (1963), 1.57,6 (1964), 1.57,2, 1.56,2 (1966), 1.56,0, 1.55,7 (1967), 1.54,8, 1.54,3 (1968); 400 m 4.12,7 (1964), 4.11,6 (1966); 4×100 m 3.39,9 (1963), 3.32,5 (1968); 4×200 m 8.07,6 (1963), 8.03,7, 8.01,8 (1964). Maailma parim sportlane 1964.

Schou-Nilsen [*skou*], Laila (18. III 1919), Norra mäesuusataja ja kiiruisutaja. Olümpiapronks 1936 alpi kahevõistluses. Maailmameister kiiruisutamises 1937 ja 1938. Maailmarekordid kiiruisutamises: 500 m 46,4; 1000 m 1.38,8; 1500 m 2.38,1; 3000 m 5.29,6; 5000 m 9.28,3 (kõik 1937). Paljukordne Norra meister tennises ja väravpallis. A-st 1969 Norra Spordiliidu aseesimees.

Schridde [*šride*], Hermann (3. VII 1937), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld (võistk.) ja -hõbe (ind.) 1964 ning -pronks 1968 (võistk.) takistussõidus. Euroopa meister 1965.

Schuba [*šu:-*], Beatrix (Trixi) (15. IV 1951), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1972 naiste üksiksõidus. Maailma- ja Euroopa meister 1971 ja 1972. Siirdus hiljem jäärevüüsse.

Schubert [*šu:-*], Dieter (11. IX 1943), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1966 ja 1970. Euroopa meister 1967 ja 1971 roolijata neljapaadil ning 1969 kaheksapaadil.

Schuhmann [*šu:m-*], Carl (12. V 1869 — 24. III 1946), Saksa võimleja ja maadleja. Olümpiakuld 1896 rööbaspuudel ja kangil meeskonnaharjutuses, toenghüppes ja klassikalises maadluses.

Schumacher [*šu:mahher*], Günther (27. VI 1949), Saksa FV jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1972 (4.22,14) ja 1976 (4.21,06). Maailmameister 1972—75.

Schumann [*šu:m-*], Margit (14. IX 1952), Saksa DV kelgutaja. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1973—77, Euroopa meister 1973—75.

Schur [*šu:r*], Gustav-Adolf (Täve) (23. II 1931), Saksa DV jalgrattur. Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956 meeskonnasõidus. Maailmameister 1958 ja 1959 grupisõidus. Rahutuuri võitja 1955, 1959 (ind.), 1953, 1957, 1960 ja 1963 (meesk.).

Schut [*shüt*], Johanna (Ans) (26. XI 1944), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1968 3000 m-s (*4 56,2) Maailmarekordid: 1500 m-s 2 18,5 (1969); 3000 m-s 4.52,0, 4.50,4, 4 50,3 (1969); mitmevõistluses 185,500 (1969).

Schwarczenberger, Ildikó vt. Tordasi-Schwarczenberger, I.

Schwarz [*švarts*], Elisabeth (Sissy) (19. VII 1936), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1956 paarissõidus koos Kurt Oppeltiga. Maailma- ja Euroopa meister 1956. Siirdus hiljem jäärevüüsse.

Schwarzmann [*švarts-*], Alfred (23. III 1912), Saksa võimleja. Olümpiakuld 1936 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning toenghüppes, -hõbe 1952 kangil, -pronks 1936 kangil ja rööbaspuil.

Schäfer [*še:fer*], Karl (17. V 1909 — 1976), Austria iluuisutaja. Olümpiakuld 1932 ja 1936 meeste üksiksõidus. Maailmameister 1930—36, Euroopa meister 1929—36. Oli tuntud ka tugeva rinnuliujujana.

Schärer [*še:rer*], Erich (1. IX 1946), Šveitsi bobisõitja. Olümpiakuld 1980 kahe-, -hõbe 1976 ja 1980 nelja- ning -pronks 1976 kahebobil. Maailmameister 1971, 1973 ja 1975 neljaning 1978—80 kahebobil. Euroopa meister 1976 kahe- ja 1980 neljabobil.

Scott [*skot*], Barbara Ann (9. V 1928), Kanada iluuisutaja. Olümpiakuld 1948 naiste üksiksõidus. Maailma- ja Euroopa meister 1947 ja 1948.

Seagren [*si:-*], Robert (Bob) (17. X 1946), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld teivashüppes 1968 (*5.40) ja -hõbe 1972 (5.40). Maailmarekordid: 5.32 (1966), 5.36 (1967), 5.41 (1968), 5.63 (1972).

Sedõnh, Juri (11. V 1955), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1976); 1976 Kiievi «Burevestnik», 1980 Kiievi «Avangard». Olümpiakuld 1976 ja 1980 vasaraheites (*77.52 ja **81.80). Euroopa meister 1978, NSV Liidu meister 1976, 1978 ja 1980. Maailmarekordid: 80.38 ja 80.64 (1980). Lenini orden 1980.

Selg, Hanno (31. V 1932 Tallinn), Eesti NSV viievõistleja; Tartu «Kalev». Meeskondlik olümpiahõbe 1960 (ind. 10. koht). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1960, meeskondlik pronksmedal 1959 ja 1960. Eesti NSV meister 1953, 1956—58, 1963 ja 1964. Eesti NSV parim sportlane 1960. TRÜ treener ja õppejõud.

Selihhov, Juri (22. I 1943), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1967); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1967, NSV Liidu meister 1969 ja 1970.

Selitski, Boriss (22. IX 1938), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1968); Leningradi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1968 keskkaalus (*485,0 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1968, NSV Liidu meister 1967. Maailmarekordid: keskkaalu tõukamises 190,5 kg ja kolmevõistluses 487,5 kg (1968).

Selivanov, Pavel (23. VII 1952), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Riia «Radiotehnik̦is». Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977 ja 1979.

Sellik, Enn (10. XII 1954 Kohtla-Järve raj., Iisaku kn.), Eesti NSV kergejõustiklane, suurmeister (1975); Tartu «Jõud». 1976. a. olümpiamängudel 5000 m jooksus 11. koht (13.36,72; eelj. 13.20,81), 1980. a.

olümpiamängudel 10 000 m-s 8. koht (28.13,8) ja 5000 m eeljooksus 8. koht (13.52,4). Universiaadi kuldmedal 1977. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1975 ja 1976 10 000 m jooksus ning 1975 8000 m murdmaajooksus, hõbemedal 1978 5000 m jooksus ning 1977 ja 1978 8000 m murdmaajooksus, pronksmedal 1977 5000 m jooksus. Eesti NSV meister 1973 1500 m jooksus, 1974 5000 m jooksus ja 8000 m murdmaajooksus ning 1981 4×1500 m teatejooksus. Parim tulemus 1500 m-s 3.40,4 (1975), 3000 m-s 8.01,0 (1976), 5000 m-s 13.17,2 (1976, oli NSV Liidu rekord) ja 10 000 m-s 27.40,6 (1978). EPA üliõpilane.

Semenets, Vladimir (9. I 1950), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1972); Kiievi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1971, 1972, 1974 ja 1977.

Semjonov, Mihhail (18. X 1933), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1956 ja 1960. Euroopa meister 1957 ja 1959, NSV Liidu meister 1959—62.

Semjonov, Vjatšeslav (17. VII 1947), NSV Liidu jalgpallur; Vorošilovgradi «Zarja». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1972.

Semjonov, Vladimir (10. V 1938), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1964), NSV Liidu teen. treener (1972); Moskva MSL KSK. Olümpiahõbe 1960 ja 1968 ning -pronks 1964. Euroopa meister 1966 ja 1970, NSV Liidu meister 1959, 1963—67, 1970 ja 1971.

Semjonova, Svetlana (11. V 1958), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1979); Pihkva «Spartak». Olümpiapronks 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1979 ja 1981. NSV Liidu meister 1978—81 roolijaga neljapaadil ja 1981 kaheksapaadil.

Semjonova, Uljana (9. III 1952), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1971); Riia TTT. Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1968, 1970, 1972, 1974, 1976, 1978, 1980 ja 1981. NSV Liidu meister 1968—73, 1975—77, 1979—81.

Semmler [*ze-*], Stefan (5. V 1952), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijata neljapaadil. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1979. Euroopa meister 1973 kaheksapaadil.

Seniĭšev, Pavel (10. VI 1924), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1964); Riia, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 jahilaskmises kaevikrajalt (194). Maailmameister 1962 (meesk.), Euroopa meister 1963 ja 1970 (meesk.), NSV Liidu meister 1966—68 ja 1970. Võistles 1950. a-il ning 1974 ja 1975 Eesti NSV nimel. Eesti NSV meister 1953 kergejõustiku kümnevõistluses, 1955—57 jahilaskmises kaarrajalt ning 1958—60 ja 1975 kaevikrajalt, 1957 paaride laskmises.

Sercu [*serkü*], Patrick (27. VI 1944), Belgia jalgrattur. Olümpiakuld 1964 1000 m-s paigaltstardist (1.09,59). Maailmameister 1963 sprindisõidus. Maailmarekordid trekisõidus: 500 m lendstardist 29,66 (1964); 1000 m paigaltstardist (kinnisel trekil) 1.06,76 (1964). Elukutseliste maailmameister 1967 ja 1969 sprindisõidus. Elukutseliste maailmarekord: 1000 m-s paigaltstardist (kinnisel trekil) 1.07,35 (1972).

Seredin, Jevgeni (10. II 1958), NSV Liidu ujuja; Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (3.45,92). NSV Liidu meister 1976, 1978 ja 1979 100 m liblikujumises, 1977—79 4×100 m kombineeritud teateujumises ja 1979 4×200 m vabaujumises.

Serediņa, Antonina (23. XII 1930), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1972); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1960 ühe- ja kahesüsta ning -pronks 1968 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1966 neljasüsta 500 m-s, Euroopa meister 1961 ühe-, 1959, 1965 ja 1967 kahe- ning 1965 ja 1967 neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1958—62 ühe-, 1961, 1964, 1967 ja 1968 kahe- ning 1962 ja 1968 neljasüsta 500 m-s, 1964 ja 1965 ühesüstade 4×500 m teatesõidus. Pedagoogikakandidaat. Lenini orden 1960.

Sergo, Ulderico (4. VII 1913 — 1967), Itaalia poksija. Olümpiakuld 1936 kukk-kaalus. Euroopa meister 1937 ja 1939.

Serĭkov, Šamil (5. III 1956), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1978); Alma-Ata «Dünamo». Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailmameister 1978 ja 1979, Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978.

Sevostjanova, Nadežda (2. IX 1953), NSV Liidu sõudja; Moskva «Vodnik». Olümpiapronks 1976 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1975.

Sevrjugin, Vladimir (5. IV 1924), NSV Liidu laskur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956 hirvelaskmises üksik- ja paarislaskudega (429). Maailmameister 1954 hirvelaskmises paarislaskudega (meesk.). NSV Liidu meister 1953 ja 1957 hirvelaskmises üksiklaskudega ning 1952 ja 1957 üksik- ja paarislaskudega.

Seyfert [*zaif-*], Gabriele (Gabi) (23. XI 1948), Saksa DV iluuisutaja. Olümpiahõbe 1968 naiste üksiksõidus. Maailmameister 1969 ja 1970, Euroopa meister 1967, 1969 ja 1970.

Seyffarth [*seifa:rt*], Åke (15. XII 1919), Rootsi kiiruisutaja. Olümpiakuld 10 000 m-s (17.26,3) ja -hõbe 1500 m-s (2.18,1) 1948. Euroopa meister 1947. Maailmarekordid: 3000 m-s 4.45,7 (1942); 5000 m-s 8.13,7 (1941).

Sgheiz [*sgeits*], Romano (28. VI 1937), Itaalia sõudja. Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1957, 1958 ja 1961 kaheksapaadil.

Shams [*šams*], Ibrahim Hassan (20. IX 1914), Egiptuse tõstja. Olümpiakuld 1948 kergekaalus (*360,0 kg) ja -pronks 1936 sulgkaalus (300,0 kg). Maailmameister 1949 ja 1951 kergekaalus. Püstitanud 5 kergekaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 116,5 kg ja tõukamises 153,5 kg (mõlemad 1939).

Shea [*ši*], John (7. IX 1910), USA kiiruisutaja. Olümpiakuld 1932 500 m-s (*43,4) ja 1500 m-s (2.57,5). Andis 1932 Lake Placidis olümpiatõotuse.

Sheldon [*šeldən*], Richard (9. VII 1880), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kuulitõukes (*14.10), -hõbe kõieveos ning -pronks kettaheites (34.60) 1900.

Sheppard [*šepə'd*], Melvin (Mel) (5. IX 1883 — 1942), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1908. ja 1912 4×400 m teatejooksus (3.29,4 ja **3.16,6), 1908 200+200+400+ +800 m teatejooksus (3.29,4) ning 800 m (*1.52,8) ja 1500 m jooksus (*4.03,4), -hõbe 1912 800 m jooksus (1.52,0).

Sheridan [*šeridən*], Martin (28. III 1881—1918), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1904 ja 1908 kettaheites (*39.28 ja *40.89) ning 1908 antiikstiilis kettaheites (38.00), -pronks 1908 hoota kaugushüppes (3.22,5).

Shimaoka [*ši-*], Kenji (9. V 1949), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.

Shirai [*ši-*], Takako (18. VII 1952), Jaapani naisvõrkpallur. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1972. Maailmameister 1974.

Shirtladze, Georgi (9. XI 1932), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1960); Tbilisi «Spartak». Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956 vabamaadluse I keskkaalus. Maailmameister 1959, NSV Liidu meister 1954, 1956, 1957 ja 1960.

Shorter [*šo:'tə'*], Frank (31. X 1947), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld maratonijooksus 1972 (2:12.19,8) ja -hõbe 1976 (2:10.45,8). USA Olümpiakomitee liige.

Sibirjakov, Eduard (27. XI 1941), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1969); 1964 Odessa «Burevestnik», 1968 Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailmameister 1962, Euroopa meister 1967, NSV Liidu meister 1966 ja 1970.

Sidelnikov, Aleksandr (12. VIII 1950), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1976); Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiakuld 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1973 ja 1974. NSV Liidu meister 1974.

Sidjak, Viktor (24. XI 1943), NSV

Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1968); 1968 Lvov, relvajõud, 1972, 1976 ja 1980 Minsk, relvajõud. Olümpiakuld 1972 (ind.), 1968, 1976 ja 1980 (meesk.), -hõbe 1972 (meesk.) ja -pronks 1976 (ind.) espadronis. Maailmameister 1969 (ind. ja meesk.), 1970, 1971, 1974, 1975 ja 1979 (meesk.), NSV Liidu meister 1973 ja 1978 (ind.).

Sidło, Janusz (19. VI 1933), Poola kergejõustiklane. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiahõbe 1956 odaviskes (79.98). Euroopa meister 1954 ja 1958. Maailmarekord: 83.66 (1956).

Sidorenko, Aleksandr (27. V 1960), NSV Liidu ujuja; teen. meistersportlane (1980); Ždanovi «Avangard». Olümpiakuld 1980 400 m kompleksujumises (*4.22,89). Euroopa meister 1981 200 m kompleksujumises. NSV Liidu meister 1978 100 ja 200 m, 1979 ja 1981 200 m ning 1979 400 m kompleksujumises ja 100 m seliliujumises.

Sidorenkov, Genrihh (11. VIII 1931), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1956); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56 ja 1958—60, NSV Liidu meister 1955, 1956 ja 1958—61.

Sidorov, Nikolai (23. XI 1956), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1980 4×100 m teatejooksus (38,26). NSV Liidu meister 1980 ja 1981 100 m jooksus.

Sidorova, Jevgenia vt. Kabina-Sidorova, J.

Sidorova, Tatjana (25. VII 1936), NSV Liidu kiiruisutaja; Tšeljabinski «Lokomotiiv». Olümpiapronks 1964 500 m-s (45,5). Maailmarekord: 500 m-s 43,22 (1968).

Sidorova-Burofškina, Valentina (4. V 1954), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1976); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 floretis (naisk.). Maailmameister 1977, 1978 (ind.), 1974, 1975, 1977—79 ja 1981 (naisk.), NSV Liidu meister 1973, 1976, 1977 ja 1981 (ind.).

Siegl-Thon [*zi:gl to:n*], Sigrun (29. X 1950), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 viievõistluses (4745). Maailmarekord: kaugushüppes 6.99 (1976).

Siimar, Veiko (6. XII 1941 Tartu), Eesti NSV ujuja; Tallinna «Kalev». 1960. a. olümpiamängudel 100 m seliliujumises 8. koht (1.04,6). EM-võistluste hõbemedal 1962 4×100 m kombineeritud teateujumises. Kuulus 1961 ja 1962 4×100 m kombineeritud teateujumises Euroopa rekordi püstitanud NSV Liidu nelikusse. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1960 ning hõbemedal 1962 100 m ja pronksmedal 1961 200 m seliliujumises. NSV Liidu rekordid: 100 m seliliujumises 1.03,3 (1960), 1.03,0 ja 1.02,8 (1961); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.14,0 (1961), 4.11,1 ja 4.10,3 (1962). Eesti NSV meister 1959—66 10 korda individuaal- ja 5 korda teateujumises. TPI õppejõud. Tehnikakandidaat (1974).

Sikk, Evald (10. II 1910 Võru — 8. VIII 1945 Moskva), Eesti maadleja. 1936. a. olümpiamängudel klassikalise maadluse sulgkaalus 6. koht. Eesti meister 1930 ja 1938 vabaning 1935 ja 1936 klassikalise maadluse kärbeskaalus.

Silajev, Aleksandr (2. IV 1928), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1959), NSV Liidu teen. treener (1964); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 ja -pronks 1956 ühekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1958 kahekanuu 10 000 m-s. Euroopa meister 1957 kahekanuu 1000 m-s ja 1959 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1954—57, 1959 ja 1960 ühekanuu 1000 m-s ning 1958 ja 1960 10 000 m-s, 1960 ühekanuude 4×500 m teatesõidus. Lenini orden 1976.

Sillak, Ain vt. Schmidt, Alfred.

Silovs, Jurijs (30. VIII 1950), NSV Liidu kergejõustiklane; Riia «Värpa». Olümpiahõbe 4×100 m teatejooksus 1972 (38,50) ja -pronks 1976 (38,78).

Silvester [*-tə*r], Jay (27. VIII 1937), USA kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1972 kettaheites (63.50). Võistles ka 1964., 1968. ja 1976. a. olümpiamängudel. Maailmarekordid: 60.56, 60.72 (1961), 66.54 ja 68.40 (1968).

Simašov, Fjodor (13. III 1945), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 4×10 km teatesuusatamises ja -hõbe 15 km-s 1972. Maailmameister 1970 ja 1972 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1968 15 km-s, 1969, 1971 ja 1973 30 km-s, 1974 50 km-s ning 1968—70, 1972, 1973, 1975 ja 1976 4×10 km-s.

Simeoni [*-ɔ:ni*], Sara (19. IV 1953), Itaalia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976 kõrgushüppes (*1.97 ja 1.91). Euroopa meister 1978. Maailmarekord: 2.01 (1978).

Simonjan, Nikita (12. X 1926), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1954), NSV Liidu teen. treener (1970); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. Euroopa karika võitja (meister) 1960. NSV Liidu meister 1952, 1953, 1956 ja 1958.

Singh, Udham (4. VIII 1928), India maahokimängija. Olümpiakuld 1952 ja 1956 ning -hõbe 1960.

Sinjavski, Vladimir (18. XI 1932), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1960); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1960 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1959. NSV Liidu meister 1957—59 ja 1961 kergekaalus.

Sissikin, Juri (15. V 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); 1960 Saraatovi «Burevestnik», 1964 ja 1968 Saraatov, relvajõud. Olümpiakuld 1960 ja 1964 (meesk.) ning -hõbe 1960 (ind.) ja 1968 (meesk.) floretis. Maailmameister 1959, 1961, 1962, 1965 ja 1966 (meesk.).

Sivko, Sergei (7. VI 1940 — 10. XI 1966), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1961); Moskva «Töötjõureservid». Olümpiahõbe 1960 kärbeskaalus. Euroopa meister 1961 kukk-kaalus, NSV Liidu meister 1960 kärbes- ja 1961 kukk-kaalus.

Sjödelius [*šödę:-*], Sven-Olof (13. VI 1933), Rootsi aerutaja. Olümpiakuld 1960 ja 1964 kahesüsta 1000 m-s.

Sjöstedt [*šöstet*], Thure (27. VIII 1903 — 1956), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1928 ja -hõbe 1932 vabamaadluse poolraskekaalus. Euroopa meister 1934 raskekaalus.

Skałśko, Tatjana (18. VIII 1954), NSV Liidu kergejõustiklane; Vorošilovgradi «Avangard». Olümpiapronks 1980 kaugushüppes (7.01). NSV Liidu meister 1980.

Skobla, Jaroslav (16. IV 1899 — 22. XI 1959), Tšehhoslovakkia tõstja. Olümpiakuld raskekaalus 1932 (*380,0 kg) ja -pronks 1928 (357,5 kg). Maailmameister 1923 keskkaalus. Tema poeg Jiří S. (16. IV 1930 — 18. XI 1978) võitis 1956 olümpiapronksmedali kuulitõukes (17.65) ja oli 1954 Euroopa meister.

Skoblikova, Lidia (8. III 1939), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1960); 1960 ja 1964 Tšeljabinski «Burevestnik», 1968 Moskva «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1960 1500 m-s (**2.25,2) ja 3000 m-s (5.14,3) ning 1964 500 m-s (*45,0), 1000 m-s (*1.33,2), 1500 m-s (*2.22,6) ja 3000 m-s (5.14,9). Maailmameister 1963 ja 1964. Maailmarekordid: 1000 m-s 1.31,8 (1963); 3000 m-s 5.05,9 (1967).

Skobov, Juri (13. III 1949), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1972); Omutninski «Spartak». Olümpiakuld 1972 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1972 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1972 15 ja 30 km-s, 1973 15 km-s ja 4×10 km-s ning 1974 4×10 km-s.

Skok, Vjatšeslav (3. IX 1946), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1970), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1968. Euroopa meister 1970, NSV Liidu meister 1967—69.

Skuĭnabb [*-ab*], Julius (12. VI 1889 — 26. II 1965), Soome kiiruisutaja. Olümpiakuld 1924 10 000 m-s (*18.04,8), -hõbe 1924 ja 1928 5000 m-s (8.48,4 ja 8.59,1) ning -pronks 1924 mitmevõistluses. Euroopa meister 1926.

Skvorisov, Aleksandr (28. VIII 1954), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1981); Gorki «Torpeedo». Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1979 ja 1981.

Slavnić [*-itšj*], Zoran (26. X 1949), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1973, 1975 ja 1977.

Slupianek-Schoknecht [*-pją- šoknext*], Ilona (24. IX 1956), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 kuulitõukes (*22.41). Euroopa meister 1978. Maailmarekordid: 22.36 ja 22.45 (1980).

Ślusarski, Tadeusz (19. V 1950), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 teivashüppes (*5.50 ja 5.65).

Smaga, Nikolai (22. VIII 1938 — III 1981), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1968); 1968 Penza «Trud», 1972 Kiievi «Avangard». Olümpiapronks 1968 20 km käimises (1:34.03,4). Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1969—71.

Smetanina, Raissa (29. II 1952), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1976); Sõktõvkari «Urožai». Olümpiakuld 1976 10 km-s ja 4×5 km teatesuusatamises ning 1980 5 km-s, -hõbe 1976 5 km-s ja 1980 4×5 km-s. Maailmameister 1974 4×5 km-s, 1976 10 km-s ja 4×5 km-s ning 1980 5 km-s. NSV Liidu meister 1976 5 ja 10 km-s, 1980 10 km-s ning 1974, 1977 ja 1978 4×5 km-s. Maailma karika võitja 1981.

Smirnov, Andrei (11. IV 1957), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Lokomotiiv». Olümpiapronks 1976 400 m kompleksujumises (4.26,90). NSV Liidu meister 1975—77 200 m ning 1975 ja 1976 400 m kompleksujumises, 1976 4×100 m, 1975 ja 1976 4×200 m vabaujumises.

Smirnov, Vladimir (20. V 1954), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1980); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld (ind.) ja -hõbe (meesk.) floretis ning -pronks epees (meesk.) 1980. Maailmameister 1979 (meesk.) ja 1981 (ind. ja meesk.), NSV Liidu meister 1977—79.

Smirnova, Alevtina vt. Oljunina-Smirnova, A.

Smirnova, Ljudmila (21. VII 1949), NSV Liidu iluuisutaja; Leningradi «Spartak». Olümpiahõbe 1972 paarissõidus koos Andrei Suraikiniga.

Smith [*smiθ*], Charles (26. I 1879 — 21. IV 1951), Suurbritannia veepallur (väravavaht). Olümpiakuld 1908, 1912 ja 1920.

Smith [*smiθ*], Gordon (14. II 1908), USA jäähokimängija. Olümpiahõbe 1932 ja -pronks 1936.

Smith [*smiθ*], Harold (19. II 1909 — 1958), USA vettehüppaja. Olümpiakuld torni- ja -hõbe hoolauahüpetes 1932.

Smith [*smiθ*], Tommie (12. VI 1944), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 200 m jooksus (**19,8). Maailmarekordid: 200 m jooksus 20,0 (1966); 400 m jooksus 44,5 (1967).

Smith [*smiθ*], William (Bill) (16. V 1924), USA ujuja. Olümpiakuld 1948 400 m (*4.41,0) ja 4×200 m vabaujumises (**8.46,0). Maailmarekordid vabaujumises: 200 m 2.06,2 (1944); 400 m 4.38,5 (1941); 800 m 9.50,9 (1941).

Smithson [*smiθsən*], Forrest (26. IX 1881 — 1963), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1908 110 m tõkkejooksus (**15,0). Teda peetakse nüüdisaegse tõkkejooksutehnika loojaks.

Smoljejeva, Nina (28. III 1948), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1969); 1968 Alma-Ata «Jenbek», 1972 ja 1976 Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1968 ja 1972 ning -hõbe 1976. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967, 1971, 1975 ja 1977, NSV Liidu meister 1970—73 ja 1975—77.

Smoljakov, Juri (20. IX 1941), NSV Liidu vehkleja; Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 epees (meesk.). NSV Liidu meister 1963 ja 1966 (ind.).

Snell, Peter (17. XII 1938), Uus-Meremaa kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 ja 1964 800 m jooksus (*1.46,3 ja *1.45,1) ning 1964 1500 m jooksus (3.38,1). Maailmarekordid: 800 m jooksus 1.44,3 (1962); 1000 m jooksus 2.16,6 (1964); 1 miili jooksus 3.54,4 (1962) ja 3.54,1 (1964).

Sobtšenko, Vjatšeslav (18. IV 1949), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); 1972 Moskva «Trud», 1980 Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972 ja 1980. NSV Liidu meister 1975—78 ja 1980.

Sokolov, Igor (2. I 1958), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1980); Ufaa «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 metssealaskmises (**589). Maailmameister 1979 (meesk.), Euroopa meister 1979 (ind.) ja 1981 (ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1978. Maailmarekord: 595 (1981).

Sokolov, Nikolai (28. VIII 1930), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1965); Vologda «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1960 3000 m takistusjooksus (8.36,4). NSV Liidu meister 1960 ja 1963.

Sokolov, Valerian (30. VIII 1946), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1968); Tšeboksarõ «Dünamo». Olümpiakuld 1968 kukk-kaalus. NSV Liidu meister 1968 kukk- ning 1969, 1971 ja 1973 sulgkaalus.

Sokolov, Viktor (24. IV 1954), NSV Liidu jalgrattur; Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 4000 m meeskondlikus jälitussõidus (4.27,15). NSV Liidu meister 1975 ja 1976.

Sokolova, Natalja (6. X 1949), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1976 4×400 m teatejooksus (3.24,24). NSV Liidu meister 1974 ja 1977.

Solberg [*su:l-*], Magnar (4. II 1937), Norra laskesuusataja. Olümpiakuld 1968 ja 1972 20 km-s ning -hõbe 1968 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1968 ja 1972 20 km-s.

Soldatenko, Veniamin (4. I 1939), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1971); Alma-Ata, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 50 km käimises (3:58.24,0). Maailmameister 1976, Euroopa meister 1971. NSV Liidu meister 1967 20 km ning 1969—72, 1975 ja 1976 50 km käimises. Maailmarekord: 50 km-s 4:03.42,6 (1972).

Soloduhhin, Nikolai (3. I 1955), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1980); Kurski «Dünamo». Olümpiakuld 1980 sulgkaalus. Maailma- ja Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1975, 1977, 1979 ja 1980.

Sologubov, Nikolai (8. VIII 1924), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1956); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960. Maailmameister 1956 ja 1963, Euroopa meister 1955, 1956, 1958—60 ja 1963, NSV Liidu meister 1950, 1955, 1956, 1958—61, 1963 ja 1964.

Solomin, Vassili (5. I 1953), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1974); Permi «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1976 kergekaalus. Maailmameister 1974, NSV Liidu meister 1974 ja 1976—78.

Solovjov, Nikolai (12. VII 1931), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1956 klassikalise maadluse kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1955 ja 1959 helveskaalus.

Solovova, Olga (22. VII 1953), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Sverdlovski «Uralotška». Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978—81.

Somville [*so^{n}vil*], Oscar de (19. VIII 1876 — 30. VIII 1938), Belgia sõudja. Olümpiahõbe 1900 ja 1908 kaheksapaadil. Euroopa meister 1900 roolijaga neljapaadil, 1902 roolijaga kahepaadil ning 1900—02 ja 1906—08 kaheksapaadil.

Son, Kitei, õieti Kee Chung Sohn (29. VIII 1914), Jaapani (Korea) kergejõustiklane. Olümpiakuld 1936 maratonijooksus (*2:29.19,2).

Sonoda, Isamu (22. I 1947), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1976 keskkaalus. Maailmameister 1969.

Sorokin, Stanislav (17. II 1941), NSV Liidu poksija; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1964 kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1963—65.

Sorokin, Vitali (8. XII 1935), NSV Liidu ujuja; Leningrad, relvajõud. Olümpiapronks 1956 4×200 m vabaujumises (8.34,7). NSV Liidu meister 1957 ja 1958 100 m ning 1956 ja 1959 4×200 m vabaujumises, 1957 ja 1958 4×100 m kombineeritud teateujumises.

Sovetnikova, Galina (14. XI 1955), NSV Liidu sõudja, teen. meister-

sportlane (1979); Pihkva «Spartak». Olümpiapronks 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1979, NSV Liidu meister 1978—80.

Spinks, Leon (11. VII 1953), USA poksija. Olümpiakuld 1976 poolraskekaalus. Elukutseliste maailmameister 1978 raskekaalus. Tema vend Michael S. (22. VII 1956) võitis olümpiakuldmedali 1976 II keskkaalus.

Spiridonov, Aleksei (20. XI 1951), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Trud». Olümpiahõbe 1976 vasaraheites (76,08). Euroopa meister 1974. Maailmarekord: 76,66 (1974).

Spirin, Leonid (21. VI 1932), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Moskva «Metallurg». Olümpiakuld 1956 20 km käimises (*1:31.27,04). NSV Liidu meister 1958. Maailmarekordid: 15 km käimises 1:05.45,8, 1:05.18,0 (1957); 20 km käimises 1:28.45,2 (1956).

Spitz [*-ts*], Mark (10. II 1950), USA ujuja. Olümpiakuld 1968 4×100 m ja 4×200 m vabaujumises (**3.31,7 ja 7.52,3), 1972 100 m, 200 m (**51,22 ja **1.52,78), 4×100 m ja 4×200 m vabaujumises (**3.26,42 ja **7.35,78), 100 ja 200 m liblikujumises (**54,27 ja **2.00,70) ning 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.48,16), -hõbe 1968 100 m liblikujumises (56,4), -pronks 1968 100 m vabaujumises (53,0). Maailmarekordid: 100 m vabaujumises 51,9 (1970), 51,47 (1972); 200 m vabaujumises 1.54,3 (1969), 1.54,2, 1.53,5 (1971); 400 m vabaujumises 4.10,6, 4.08,8 (1967), 4.07,7 (1968); 100 m liblikujumises 56,3, 55,7 (1967), 55,6 (1968); 55,0 (1971), 54,72, 54,56 (1972); 200 m liblikujumises 2.06,4, 2.05,7 (1967), 2.05,4 (1970), 2.03,9 (1971), 2.01,87, 2.01,53 (1972); 4×200 m vabaujumises 7.52,1 (1967), 7.43,3 (1971); 4×100 m kombineeritud teateujumises 3.50,4 (1971). Maailma parim sportlane 1972.

Spock [*spok*], Benjamin (2. V 1903), USA sõudja. Olümpiakuld 1924 kaheksapaadil. Rahvusvaheliselt tuntud lastearst ja tervishoiualaste raamatute autor (eesti k-s on ilmunud «Teie laps», 1. tr. 1976, 2. tr. 1978). Kandideeris 1968 USA presidendiks (sai valimistel u. 500 000 häält).

Spohr [*špo:r*], Georg (24. I 1951), Saksa DV sõudja (roolija). Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1979.

Spooner [*spu:nə*r], Lloyd (6. X 1884), USA laskur. Olümpiakuld vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning armeepüssist lamades laskmises 300 m (meesk.), 300+600 m (meesk.) ja 600 m kauguselt (meesk.), -hõbe armeepüssist püsti laskmises (meesk.), -pronks armeepüssist lamades laskmises 600 m kauguselt (ind.) ja hirvelaskmises üksiklaskudega (meesk.) 1920.

Szczepański [*štše-*], Jan (20. XI 1939), Poola poksija. Olümpiakuld 1972 kergekaalus. Euroopa meister 1971.

Szewińska-Kirszenstein [*šev- kirše-*], Irena (24. V 1946), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 4×100 m teatejooksus (**43,6) ning 1968 200 m (**22,5) ja 1976 400 m jooksus (**49,29), -hõbe 1964 200 m jooksus (23,1) ja kaugushüppes (6.60), -pronks 1968 100 m (11,1) ja 1972 200 m jooksus (22,74). Euroopa meister 1966 kaugushüppes, 200 m jooksus ja 4×100 m teatejooksus ning 1974 100 m ja 200 m jooksus. Maailmarekordid: 100 m jooksus 11,1 (1965); 200 m jooksus 22,7 (1965), 22,5 (1968), 22,21 (1974); 400 m jooksus 49,9 (1974), 49,75 (1976); 4×100 m teatejooksus 44,2 (1964). Maailma parim naissportlane 1974. Varssavi ülikooli õppejõud (majandusteaduse magister).

Szívós [*si:vo:š*], István (20. VIII 1920), Ungari veepallur. Olümpiakuld 1952 ja 1956 ning -hõbe 1948. Euroopa meister 1954. Tema poeg István S. (29. IV 1948) võitis veepallis 1976 olümpiakuldmedali, 1972 -hõbemedali ning 1968 ja 1980 -pronksmedali. Tuli 1973 maailmameistriks ning 1974 ja 1977 Euroopa meistriks.

Szmidt [*šmit*], Józef (28. III 1935), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1960 ja 1964 kolmikhüppes (*16.81 ja *16.85). Maailmarekord: 17.03 (1960). Euroopa meister 1958 ja 1962.

Szozda [*šo-*], Stanisław (25. IX 1950), Poola jalgrattur. Olümpiahõbe 1972 ja 1976 meeskonnasõidus. Maailmameister 1973 ja 1975. Rahutuuri võitja 1973 (meesk.) ning 1974 (ind. ja meesk.).

Szurkowski [*šu-*], Ryszard (12. I 1946), Poola jalgrattur. Olümpiahõbe 1972 ja 1976 meeskonnasõidus. Maailmameister 1973 grupi- ja meeskonna- ning 1975 meeskonnasõidus. Rahutuuri võitja 1970 (ind. ja meesk.), 1971 (ind.), 1973 (ind. ja meesk.) ning 1975 (ind.).

Szőke [*sö:ke*], Katalin (17. VIII 1935), Ungari ujuja. Olümpiakuld 1952 100 m (1.06,8) ja 4×100 m vabaujumises (**4.24,4). Euroopa meister 1954 100 m ja 4×100 m vabaujumises. Maailmarekordid: 4×100 m vabaujumises 4.27,2 (1952); 4×100 m kombineeritud teateujumises 5.07,8 (1954), 4.57,8 (1955).

Szőllősi [*sö:llö:ši*], Imre (19. II 1941), Ungari aerutaja. Olümpiahõbe 1960 ühesüsta 1000 m-s ja ühesüstade 4×500 m teatesõidus ning -pronks 1968 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 kahesüsta 10 000 m-s. Euroopa meister 1959 ühesüsta 1000 m-s ja kahesüsta 10 000 m-s, 1961 kahesüsta 1000 ja 10 000 m-s ning 1965 kahesüsta 10 000 m-s.

Szücs [*sütš*], Lajos (10. XII 1943), Ungari jalgpallur. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1972.

Staider [*št-*], Josef (6. II 1919), Šveitsi võimleja. Olümpiakuld 1948 kangil, -hõbe 1948 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1952 võistkondlikus mitmevõistluses ja kangil, -pronks 1948 rööbaspuil ning 1952 individuaalses mitmevõistluses ja rööbaspuil. Maailmameister 1950 võistkondlikus mitmevõistluses, sanghobusel ja vabaharjutuses.

Stanczyk [*stäntšik*], Stanley (10. V 1925), USA tõstja. Olümpiakuld keskkaalus 1948 (*417,5 kg), -hõbe 1952 (415,0 kg). Maailmameister 1946 kergekaalus, 1947 kergekeskkaalus ja 1949—51 keskkaalus. Maailmarekordid: kergekaalu kolmevõistluses 367,5 kg (1946); kergekeskkaalu rebimises 127,0 kg, tõukamises 160,0 kg ja kolmevõistluses 405,0 kg (kõik 1947); keskkaalu rebimises 132,0 kg (1949).

Stanfield [*stänfi:ld*], Andrew (Andy) (29. XII 1927), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1952 200 m jooksus (20,7) ja 4×100 m teatejooksus (40,1) ning -hõbe 1956 200 m jooksus (20,7). Maailmarekord: 200 m jooksus 20,6 (1951).

Stankovitš, Vassili (25. IV 1946), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1971); Lvovi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1968 ja 1972 floretis (meesk.). Maailmameister 1971 (ind.), 1969, 1970, 1973 ja 1974 (meesk.), NSV Liidu meister 1968, 1970 ja 1971 (ind.).

Starikov, Sergei (4. XII 1958), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1979. NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Starostin, Anatoli (18. I 1960), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1980); Dušanbe «Dünamo». Olümpiakuld 1980 (meesk. ja ind.).

Staršinov, Vjatšeslav (6. V 1940), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1963); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailmameister 1963—71, Euroopa meister 1963—70, NSV Liidu meister 1962, 1967 ja 1969. Moskva füüsikainstituudi kateedrijuhataja. Pedagoogikakandidaat (1975).

Staruński, Juri (17. IV 1945), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1975); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Euroopa meister 1971 ja 1975, NSV Liidu meister 1970—81.

St. Cyr, Henri vt. Saint Cyr, H.

Stecher-Meissner [*štehher mais-*], Renate (12. V 1950), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 100 m (**11,07) ja 200 m jooksus (**22,40) ning 1976 4×100 m teatejooksus (*42,55), -hõbe 1972 4×100 m teatejooksus (42,95) ja 1976 100 m jooksus (11,13), -pronks 1976 200 m jooksus (22,47). Euroopa

meister 1969 4×100 m-s, 1971 100 ja 200 m-s ning 1974 4×100 m-s. Maailmarekordid: 100 m-s 11,0 (1970), 10,9 ja 10,8 (1973); 200 m-s 22,1 (1973); 4×100 m-s 42,6 (1973), 42,51 (1974), 42,50 (1976).

Stefanoni [*-no:ni*], Ivo (5. VI 1936), Itaalia sõudja (roolija). Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1960 roolijaga neljapaadil. Euroopa meister 1957, 1958 ja 1961 kaheksapaadil.

Steinberg, Roman (1902 Tallinn — 1928 Tallinn), Eesti maadleja. Olümpiapronks 1924 klassikalise maadluse I keskkaalus. Eesti meister 1921 keskkaalus ning 1922 ja 1923 poolraskekaalus.

Steinkraus [*stain-*], William (12. X 1925), USA ratsutaja. Olümpiakuld 1968 (ind.), -hõbe 1960 ja 1972 (võistk.) ning -pronks 1952 (võistk.) takistussõidus.

Stenersen [*ste:-*], Sverre (18. II 1926), Norra suusataja (kahevõistleja). Olümpiakuld 1956 ja -pronks 1952. Maailmameister 1954 ja 1956.

Stenin, Boriss (17. I 1935), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1976); Sverdlovski «Trud». Olümpiapronks 1960 1500 m-s (2.11,5). Maailmameister 1960, NSV Liidu meister 1960, 1962 ja 1963. Pedagoogikakandidaat.

Stenina, Valentina (29. XII 1934), NSV Liidu kiiruisutaja, eelmise abikaasa, teen. meistersportlane (1960); Sverdlovski «Trud». Olümpiahõbe 1960 ja 1964 3000 m-s (5.16,9 ja 5.18,5). Maailmameister 1960, 1961 ja 1966, NSV Liidu meister 1961 ja 1965—67.

Stenmark [*ste:-*], Ingemar (18. III 1956), Rootsi mäesuusataja. Olümpiakuld 1980 slaalomis ja suurslaalomis ning -pronks 1976 suurslaalomis. Maailmameister 1978 ja 1980 slaalomis ja suurslaalomis. Maailma karika võitja 1976—78.

Stensen, Sten (18. XII 1947), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1976 5000 m-s (7.24,48), -hõbe 1976 10 000 m-s (14.53,30) ning -pronks 1972 5000 m-s (7.33,39) ja 10 000 m-s (15.07,08). Maailmameister 1974, Euroopa meister 1975.

Stenshjemmet [*ste:nsje-*], Kai Arne (9. VIII 1953), Norra kiiruisutaja. Olümpiahõbe 1500 m-s (1.56,81) ja 5000 m-s (7.03,28) 1980. Euroopa meister 1976 ja 1980. Maailmarekord: 5000 m-s 6.56,90 (1977).

Stepanov, Oleg (10. XII 1939), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1965); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1964 kergekaalus. Euroopa meister 1963—66 meeskondlikult, 1965 kerge- ja 1966 kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1961 ja 1964—68 sambomaadluse sulgkaalus.

Stepanov, Vassili (28. V 1927), NSV Liidu tõstja; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1956 keskkaalus (427,5 kg). Euroopa meister 1955, NSV Liidu meister 1956.

Stepanova-Prozumenštšikova, Galina (26. XI 1948), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1964); 1964 Sevastoopol, relvajõud, 1968 ja 1972 Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 200 m rinnuliujumises (*2.46,4), -hõbe 1968 ja 1972 100 m (1.15,9 ja 1.14,99) ning -pronks 200 m rinnuliujumises (2.47,0 ja 2.42,36). Euroopa meister 1966 200 m ning 1970 100 ja 200 m rinnuliujumises. NSV Liidu meister 1966—68, 1970 ja 1971 100 m ning 1963, 1965—68 ja 1970—72 200 m rinnuliujumises, 1963 ja 1967 4×100 m kombineeritud teateujumises. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.15,7 (1966); 200 m 2.47,7, 2.45,5 (1964), 2.45,3 (1965), 2.44,6, 2.40,8 (1966).

Stepanskaja, Galina (27. I 1949), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1976); Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1976 1500 m-s (*2.16,58). NSV Liidu meister 1976 ja 1977. Maailmarekordid: 3000 m-s 4.40,59 ja 4.31,00 (1976); mitmevõistluses 173,811 (1976).

Stepaškin, Stanislav (1. IX 1940), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1964); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1964 sulgkaalus. Euroopa meister 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1963—65.

Stepulov, Nikolai (20. III 1913 Tallinn — 2. I 1968 Tallinn), Eesti poksija. Olümpiahõbe 1936 kergekaalus. EM-võistluste hõbemedal 1937. Eesti meister 1933—38.

Sterlik, Vladimir (15. X 1940), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1965); Kiievi «Avangard». Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. Euroopa meister 1965 roolijata ja 1967 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1966 roolijata ning 1965, 1967, 1971 ja 1972 roolijaga neljapaadil, 1963, 1964 ja 1968 kaheksapaadil.

Stetsenko, Juri (11. IV 1945), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1970); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1972 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 kahening 1970 ja 1971 neljasüsta 1000 m-s. NSV Liidu meister 1964 ja 1967 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1967 kahesüsta 500 ja 1000 m-s, 1965, 1968—70 ja 1972 neljasüsta 1000 m-s ning 1970 ja 1971 10 000 m-s. Pedagoogikakandidaat (1977).

Stetsenko, Tatjana (7. II 1957), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1977—80.

Stevenson, Teófilo (23. III 1952), Kuuba poksija. Olümpiakuld 1972, 1976 ja 1980 raskekaalus. Maailmameister 1974 ja 1978. Barkeri karikas 1972. NSV Liidu teen. meistersportlane 1972.

Stiegler [*šti:k-*], Josef (Pepi) (20. IV 1937), Austria mäesuusataja. Olümpiakuld 1964 slaalomis, -hõbe 1960 ja -pronks 1964 suurslaalomis. Maailmameister 1964 slaalomis.

Stogov, Vladimir (1930), NSV Liidu tõstja, NSV Liidu teen. treener; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1956 kärbeskaalus (337,5 kg). Maailmameister 1955, 1957—59 ja 1961, Euroopa meister 1955, 1956 ja 1958—61, NSV Liidu meister 1955—57 ja 1959. Püstitanud 6 kärbeskaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 107,5 kg (1956), rebimises 105,0 kg (1956), tõukamises 130,0 kg (1955) ja kolmevõistluses 345,0 kg (1957).

Stokes [*stouks*], Walter (23. V 1898), USA laskur. Olümpiakuld vabapüssist lamades laskmises (meesk.) ja -pronks hirvelaskmises üksiklaskudega (meesk.) 1924. Maailmameister 1921 ja 1922 vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), 1921 vabapüssist püsti, põlvelt ja lamades (ind.) ning 1922 põlvelt laskmises (ind.), 1923 ja 1924 vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning 1924 vabapüssist lamades laskmises (ind.). Maailmarekord: vabapüssist lamades laskmises 40 lasku 372 (1921).

Stolbov, Pavel (30. VIII 1929), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1961); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1956 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1958. Euroopa meister 1959 kangil. NSV Liidu meister 1957 individuaalses mitmevõistluses, 1956, 1957, 1959, 1962 ja 1963 kangil ning 1956 sanghobusel.

Stones [*stounz*], Dwight (6. XII 1953), USA kergejõustiklane. Olümpiapronks 1972 ja 1976 kõrgushüppes (2.21 ja 2.21). Maailmarekordid: 2.30 (1973), 2.31 ja 2.32 (1976).

Stonkus, Stasys (29. XII 1931), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1957); Kaunase «Žalgiris». Olümpiahõbe 1952 ja 1956. Euroopa meister 1957, NSV Liidu meister 1951. Leedu Riikliku Kehakultuuriinstituudi kateedrijuhataja.

Storholt [*stu:r-*], Jan Egil (13. II 1949), Norra kiiruisutaja. Olümpiakuld 1976 1500 m-s (*1.59,38). Euroopa meister 1977 ja 1979. Maailmarekord: 1500 m-s 1.55,18 (1977).

Stork, Sture (25. VII 1930), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1964 5,5 m klassis.

Stouder [*staudəʳ*], Sharon (9. XI 1948), USA ujuja. Olümpiakuld 100 m liblikujumises (**1.04,7), 4×100 m vabaujumises (**4.03,8) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**4.33,9) ning -hõbe 100 m vabaujumises (59,9) 1964. Maailmarekordid liblikujumises: 200 m 2.28,1 ja 2.26,4 (1964).

Strahhov, Gennadi (1. II 1944), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1970); Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 vabamaadluse II keskkaalus. Maailmameister 1970,

Euroopa meister 1969 ja 1972, NSV Liidu meister 1969 ja 1970.

Strandberg [*-bärj*], Britt (31. III 1934), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1960 ning -hõbe 1964 ja 1968 3×5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1960.

Strassberger [*št-*], Josef (20. VIII 1894 — 12. X 1950), Saksa tõstja. Olümpiakuld raskekaalus 1928 (**372,5 kg) ja -pronks 1932 (377,5 kg). Maailmameister 1920 keskkaalus, Euroopa meister 1921 ja 1929 raskekaalus.

Straulino [*-li:-*], Agostino (16. X 1914), Itaalia purjetaja. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1952 ja -hõbe 1956 «Staril». Maailmameister 1952, *1953 ja 1956 «Staril» ning 1965 5,5 m klassis. Euroopa meister 1938, 1949—56 ja 1959 «Staril».

Strečen-Mažeikaitė [*-tšen -te*], Sigita (24. IX 1958), NSV Liidu väravpallur; Vilniuse «Eglė». Olümpiakuld 1980.

Strickland, Shirley vt. De la Hunty-Strickland S.

Strunnikova, Natalja (14. III 1964), NSV Liidu ujuja; Sverdlovski «Spartak». Olümpiapronks 1980 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.13,61).

Stružanov, Vladimir (2. VIII 1932), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1958); Moskva «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1956 4×200 m vabaujumises (8.34,7). Euroopa meister 1958. NSV Liidu meister 1952 ja 1953 1500 m vabaujumises, 1955 4×100 m kombineeritud teateujumises ning 1957 ja 1958 4×200 m vabaujumises. Maailmarekordid: 400 m kompleksujumises 5.15,4 (1954), 5.08,3, 5.12,9 (1957); 4×200 m vabaujumises 8.24,5 (1956); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.14,8 (1956).

Strömberg [*-bärj*], Thorvald (17. III 1931), Soome aerutaja. Olümpiakuld ühesüsta 10 000 m-s ja -hõbe 1000 m-s 1952. Maailmameister 1950 ja 1958 ühesüsta 10 000 m-s.

Stubbendorff [*štubendorf*], Ludwig (24. II 1906 — 17. VIII 1941), Saksa ratsutaja. Olümpiakuld 1936 (ind. ja võistk.) kolmevõistluses.

Studenetski, Mihhail (16. III 1934), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1956, Euroopa meister 1957 ja 1959, NSV Liidu meister 1959.

Studneva, Marina (2. II 1959), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1981); Pihkva «Dünamo». Olümpiapronks 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister ja NSV Liidu meister 1981.

Stukolkin, Ivar (13. VIII 1960 Tallinn), Eesti NSV ujuja, teen. meistersportlane (1980); Tallinna «Kalev». Olümpiakuld 4×200 m vabaujumises (7.23,50), -pronks 400 m (3.53,95) ning 12. koht 200 m vabaujumises (1.53,44) 1980. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1978 4×200 m vabaujumises, hõbemedal 1979 400 m vabaujumises. Eesti NSV meister 1977 100 ja 200 m vabaujumises ning 200 ja 400 m kompleksujumises, 1981 200 ja 4×200 m vabaujumises. Parim tulemus 200 m vabaujumises 1.51,99 (1980) ja 400 m vabaujumises 3.53,95 (1980). Lesgaftinim. Leningradi Kehakultuuriinstituudi üliõpilane.

Stäheli [*šteəli*], Konrad (17. XII 1866 — 1932), Šveitsi laskur, 22-kordne maailmameister (ind.). Olümpiakuld vabapüssi standardharjutuses (meesk.), vabapüssist põlvelt (ind.) ning vabapüstolist laskmises (meesk.) ja -pronks vabapüstolist laskmises (ind.) 1900. Maailmameister 1898—1902 ja 1910—14 vabapüssist põlvelt (ind.), 1911 püsti ning 1909, 1911, 1912 ja 1914 lamades laskmises, 1904, 1907, 1909 ja 1911—13 (ind.), 1899—1902 ja 1904—14 (meesk.) vabapüssi standardharjutuses, 1906 (ind.) ja 1900—04 (meesk.) vabapüstolist laskmises. Maailmarekordid: vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1009 (1909), 1052 (1911), 1078 (1912); vabapüssist põlvelt laskmises 40 lasku 322 (1898); 328 (1899), 332 (1901), 350 (1902), 351 (1908), 362 (1910), 365 (1911) ja 374 (1912), lamades 40 lasku 355 (1911) ja 367 (1912); vabapüstolist laskmises 60 lasku 512 (1906).

Stückelberger [*štük-*], Christine (22. V 1947), Šveitsi ratsutaja. Olümpiakuld (ind.) ja -hõbe (võistk.) 1976 koolisõidus. Maailmameister 1978 (ind.), Euroopa meister 1975 ja 1977 (ind.).

Suhharev, Vladimir (10. VII 1924), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1951); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952 ja 1956 4×100 m teatejooksus (40,3 ja 39,8). Euroopa meister 1950. NSV Liidu meister 1950—53 100 m ja 1950—52 200 m jooksus ning 1949 ja 1956 4×100 m-s.

Suhharnova, Olga (14. II 1955), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva oblasti «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. Maailmameister 1975, Euroopa meister 1972, 1974, 1976, 1978, 1980 ja 1981. NSV Liidu meister 1978.

Suhhorutšenkov, Sergei (10. VIII 1956), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1979); Kuibõšev, relvajõud. Olümpiakuld 1980 grupisõidus. Võitis rahutuuri 1979 (ind. ja meesk.) ning 1981 (meesk.). NSV Liidu meister 1978 mitmepäevasõidus (ind. ja meesk.). Maailma parim amatöörjalgrattur 1979 ja 1980.

Sulakvelidze, Tengiz (8. XII 1956), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1981); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1980.

Suleimanov, Renart (27. VII 1937), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1970); Ufaa, relvajõud. Olümpiapronks 1968 olümpiakiirlaskmises (591). Maailmameister 1970 spordipüstolist laskmises (ind.) ning 1962 ja 1966 olümpiakiirlaskmises (meesk.). Euroopa meister 1959 ja 1963 olümpiakiirlaskmises (meesk.). NSV Liidu meister 1961 ja 1962 kiir- ning 1967 revolvrist laskmises. Baškiiri Riikliku Ülikooli dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat.

Surajkin, Andrei (20. X 1948), NSV Liidu iluuisutaja, Leningradi «Spartak». Olümpiahõbe 1972 paarissõidus koos Ljudmila Smirnovaga.

Suslin, Viktor (19. VII 1944), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1968 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1971 roolijaga neljapaadil ja 1968 kaheksapaadil.

Suutarinen [*-da-*], Juhani (24. V 1943), Soome laskesuusataja. Olümpiahõbe 1972 ja 1976 4×7,5 km teatesuusatamises. Maailmameister 1974 10 ja 20 km-s ning 1975 4×7,5 km-s.

Swahn [*sva:n*], Alfred (20. VIII 1879 — 16. III 1931), Rootsi laskur, Oscar S-i poeg. Olümpiakuld hirvelaskmises üksiklaskudega 1908 (meesk.) ja 1912 (ind. ja meesk.), -hõbe hirvelaskmises 1920 üksik- (ind.) ning paarislaskudega (meesk.) ja 1924 üksiklaskudega (meesk.), -pronks 1920 jahilaskmises kaevikrajalt (meesk.) ja 1924 hirvelaskmises paarislaskudega (ind. ja meesk.).

Swahn [*sva:n*], Oscar (20. X 1847 — 1. V 1927), Rootsi laskur. Vanim olümpiavõitja (1912 64-aastane) ja vanim olümpiamedali võitja (1920 72-aastane). Olümpiakuld 1908 (ind. ja meesk.) ja 1912 (meesk.) hirvelaskmises üksiklaskudega, -hõbe 1920 (meesk.) ning -pronks 1908 ja 1912 (ind.) hirvelaskmises paarislaskudega.

Svensson, Rudolf (27. III 1899 — 1978), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1928 klassikalise maadluse raskekaalus ja 1932 poolraskekaalus ning -hõbe 1924 klassikalise ja vabamaadluse poolraskekaalus. Euroopa meister 1925 klassikalise maadluse raskekaalus ja 1933 poolraskekaalus.

Svešnikov, German (11. V 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Gorki, relvajõud. Olümpiakuld 1960 ja 1964 ning -hõbe 1968 floretis (meesk.). Maailmameister 1962, 1966 (ind. ja meesk.), 1959, 1961, 1963, 1965 ja 1969 (meesk.). NSV Liidu meister 1958, 1962, 1966, 1967 ja 1969 (ind.).

Sõtšov, Aleksandr (30. X 1959), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Fili». Olümpiapronks 1980.

Syers [*saiə'rs*], Madge (1881—1918), Suurbritannia iluuisutaja. Olümpiakuld naiste üksiksõidus ja -pronks paarissõidus koos Edgar Syersiga 1908. Maailmameister 1906 ja 1907 üksiksõidus. MM-võistlustel 1902 meeste üksiksõidus 2. koht.

Š

Šabanova, Rafiga (31. X 1943), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Bakuu «Spartak». Olümpiakuld 1976.

Šadrin, Vladimir (6. VI 1948), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1971); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1972 ja 1976. Maailmameister 1970, 1971 ja 1973—75, Euroopa meister 1970 ja 1973—75, NSV Liidu meister 1967, 1969 ja 1976.

Šagajev, Erkin (12. II 1959), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Taškendi «Mehnat». Olümpiakuld 1980.

Šaginjan, Grant (30. VII 1923), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1950); Jerevani «Spartak». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail ning -hõbe individuaalses mitmevõistluses ja sanghobusel 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses ja sanghobusel. NSV Liidu meister 1952 individuaalses mitmevõistluses ja rööbaspuil, 1954 rõngail, 1950, 1951 ja 1955 sanghobusel ning 1948 vabaharjutuses.

Šahhov, Mihhail (1. III 1931), NSV Liidu maadleja; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1956 vabamaadluse sulgkaalus. NSV Liidu meister 1956, 1960 ja 1961 kärbeskaalus.

Šahlin, Boriss (27. I 1932), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1955); Kiievi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ja sanghobusel, 1960 individuaalses mitmevõistluses, rööbaspuil, sanghobusel ja toenghüppes ning 1964 kangil, -hõbe 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail ning 1964 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1960 kangil ning 1964 rõngail. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses ning 1958 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, sanghobusel, rööbaspuil ja kangil. Euroopa meister 1955 individuaalses mitmevõistluses, kangil, rööbaspuil ja sanghobusel ning 1963 rõngail ja kangil. NSV Liidu meister 1954, 1957—60 ja 1963 individuaalses mitmevõistluses, 1958 ja 1964 kangil, 1957—59, 1962 ja 1963 rööbaspuil, 1957—60 ja 1962 sanghobusel ning 1962 toenghüppes. Lenini orden 1960.

Šahraj, Sergei (28. VI 1958), NSV Liidu iluuisutaja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 paarissõidus koos Marina Tšerkassovaga. Maailmameister 1980, Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978 ja 1979.

Šalimov, Viktor (20. IV 1951), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1975); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1976. Maailma- ja Euroopa meister 1975 ja 1981, NSV Liidu meister 1976.

Šamburkin, Viktor (12. X 1931), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1980); Leningradi ALMAVÜ. Olümpiakuld 1960 väikepüssi standardharjutuses (1149). Maailmameister 1958 väikepüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.) ning väikepüssist püsti laskmises (meesk.). NSV Liidu meister 1960 vabapüssist lamades ja väikepüssist põlvelt laskmises ning väikepüssi standardharjutuses, 1964 väikepüssist püsti laskmises. Maailmarekordid: väikepüssi standardharjutuses 1148 (1958) ja samas harjutuses meeskondlikult 5715 (1958).

Šamrai, Galina vt. Rudko-Šamrai, G.

Šanidze, Dito (8. II 1937), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1972); Tbilisi «Gantiadi». Olümpiahõbe sulgkaalus 1968 (387,5 kg) ja 1972 (400,0 kg). Maailmameister 1973, Euroopa meister 1972 ja 1973, NSV Liidu meister 1969—74. Maailmarekordid: sulgkaalu tõukamises 153,5 kg (1971) ja 156,0 kg (1972).

Šaparenko, Aleksandr (16. II 1946), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1966); 1968 Sumõ «Avangard», 1972 Sumõ, relvajõud, 1976 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld 1968 kahe- ja 1972 ühesüsta 1000 m-s ning -hõbe 1968 ühesüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 ja 1970 ühesüsta 1000 m-s ning 1973 10 000 m-s, 1966 kahesüsta 1000 m-s ning 1978 ja 1979 neljasüsta 10 000 m-s. Europa meister 1967 ja 1969 ühening 1969 kahesüsta 1000 m-s. NSV Liidu meister 1967, 1968, 1971—74 ja 1976 ühesüsta 1000 m-s ning 1971 ja 1973—76 10 000 m-s, 1973 kahesüsta 1000 m-s, 1968, 1969, 1977 ja 1979 neljasüsta 1000 m-s ning 1977—79 10 000 m-s.

Šaparnis, Stasys (2. X 1939), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 (meesk.). Maailmameister 1969 (meesk.).

Šapošnikova, Natalja (24. VI 1961), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Doni-äärse Rostovi «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes ning -pronks vabaharjutuses ja poomil 1980. Maailmameister 1978 võistkondlikus mitmevõistluses, Euroopa meister 1979 poomil. NSV Liidu meister 1977 toenghüppes ning 1979 individuaalses mitmevõistluses ja poomil.

Šapotška, Juri (19. IX 1952), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Avangard». Olümpiahõbe 1980 paarisaerulisel neljapaadil.

Šarabidze-Minajtševa, Galina (29. XII 1929), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe rühmvõimlemises ja -pronks toenghüppes 1952. Maailmameister 1954 võistkondlikus mitmevõistluses, NSV Liidu meister 1952 poomil.

Šari, Valeri (2. I 1947), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1975); Minsk, relvajõud. Olümpiakuld 1976 keskkaalus (*365,0 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1975 ja 1976, NSV Liidu meister 1975, 1977 ja 1978 keskkaalus ning 1979 poolraskekaalus. Püstitanud 9 keskkaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 165,5 kg (1975), tõukamises 205,0 kg (1976) ja kahevõistluses 367,5 kg (1976).

Šarmai, Ljubov (15. IV 1956), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980. Euroopa meister 1978 ja 1980.

Šaronov, Jevgeni (11. XII 1958), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1980); Leninliku Komsomoli nim. Moskva Autotehas. Olümpiakuld 1980.

Šarov, Juri (22. IV 1939), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1964); Saraatovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1964 ja -hõbe 1968 floretis (meesk.). Maailmameister 1963, 1965, 1966 ja 1969 (meesk.), NSV Liidu meister 1964 (ind.).

Šatkov, Gennadi (27. V 1932), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 II keskkaalus. Euroopa meister 1955 ja 1959, NSV Liidu meister 1955, 1956 ja 1958. Leningradi Riikliku Ülikooli dotsent. Õigusteaduse kandidaat (1962). Lenini orden 1957.

Šavlakadze, Robert (1. IV 1933), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1960 kõrgushüppes (*2.16). NSV Liidu meister 1964. Lenini orden 1960.

Šavlo, Sergei (4. IX 1956), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Šeljuhhin, Anatoli (6. IV 1930), NSV Liidu murdmaasuusataja; Kostroma «Trud». Olümpiapronks 1960 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1958 30 km-s ning 1955, 1958 ja 1959 50 km-s.

Šelpakov, Sergei (18. IX 1956), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1980); Omski «Burevestnik». Olümpiakuld 1980 meeskonnasõidus. NSV Liidu meister 1979 ja 1981.

Šerstjuk, Natalja vt. Timoškina-Šerstjuk, N.

Ševtsova, Ljudmila vt. Lõssenko-Ševtsova, L.

Šidlovski, Aleksandr (1. II 1941), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1970), NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968. Euroopa meister 1970, NSV Liidu meister 1963, 1964, 1966, 1967, 1970 ja 1971.

Šilkov, Boriss (28. VI 1927), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1954), NSV Liidu teen.

treener (1964); Leningradi «Avangard». Olümpiakuld 1956 5000 m-s (*7.48,7). Maailma- ja Euroopa meister 1954, NSV Liidu meister 1953—55. Maailmarekord: 5000 m-s 7.45,6 (1955).

Šišova, Ljudmila (1. VI 1940), NSV Liidu vehkleja; Gorki «Spartak». Olümpiakuld 1960 ja -hõbe 1964 floretis (naisk.).

Šljapin, Juri (11. II 1932), NSV Liidu veepallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1956. NSV Liidu meister 1955—58 ja 1960—62.

Šmeljov, Vladimir (31. VIII 1946), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1972); Moskva oblast, relvajõud. Olümpiakuld 1972 (meesk.). Maailmameister 1973 ja 1974 (meesk.), NSV Liidu meister 1971, 1972 ja 1975.

Šolman, Damir (7. IX 1948), Jugoslaavia korvpallur. Olümpiahõbe 1968 ja 1976. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1973 ja 1975.

Šťastný [*štjastni:*], Bohuslav (23. IV 1949), Tšehhoslovakkia jäähokimängija. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Maailmameister 1972 ja 1976, Euroopa meister 1971, 1972 ja 1976.

Štšelkanova, Tatjana (18. IV 1937), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1963); Leningradi «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 kaugushüppes (6.42). Euroopa meister 1962. NSV Liidu meister 1961—63 4×100 m teatejooksus, 1961—66 kaugushüppes ja 1963 viievõistluses. Maailmarekordid kaugushüppes: 6.48 (1961), 6.53 (1962), 6.70 (1964).

Štšerbakov, Leonid (7. IV 1927), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1951); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952 kolmikhüppes (15.98). Euroopa meister 1950 ja 1954. NSV Liidu meister 1949—56. Maailmarekord: 16.23 (1953).

Štšerbakov, Sergei (20. VI 1918), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1948), NSV Liidu teen. treener (1968); Moskva «Pištševik». Olümpiahõbe 1952 II kergekeskkaalus. NSV Liidu meister 1944—50 I kergekeskkaalus ja 1951—53 II kergekeskkaalus.

Štšetinina, Ljudmila (1. I 1951), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1977); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1971, 1975 ja 1977, NSV Liidu meister 1972, 1975 ja 1977.

Štšukin, Vladimir (4. IV 1952), NSV Liidu võimleja; Minsk, relvajõud. Olümpiahõbe 1972 võistkondlikus mitmevõistluses.

Štukelj, Leon (12. XI 1898), Jugoslaavia võimleja. Olümpiakuld 1924 individuaalses mitmevõistluses ja kangil ning 1928 rõngail, -hõbe 1936 rõngail, -pronks 1928 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses.

Šubina, Ljudmila (9. X 1948), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Bakuu «Spartak». Olümpiakuld 1976.

Šubina, Maria (8. V 1930), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1960); Vladivostoki «Spartak». Olümpiakuld 1960 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1963 ühe-, 1958 kahe- ja 1966 neljasüsta 500 m-s. Euroopa meister 1963 ühe-, 1965 kahe- ning 1965 ja 1967 neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1959, 1962 ja 1963 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1963 ühe-, 1959, 1960 ja 1965 kahe- ning 1963, 1965 ja 1967 neljasüsta 500 m-s. Meditsiinikandidaat.

Šuhhov, Boriss (8. V 1947), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1970); 1968 Naltšiki «Spartak», 1972 Kuibõšev, relvajõud. Olümpiakuld 1972 meeskonnasõidus. Maailmameister 1970. NSV Liidu meister 1968 25 km-s eraldistardist ja meeskonnasõidus ning 1971 ja 1972 meeskonnasõidus.

Šumakov, Aleksei (7. IX 1948), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Krasnojarski «Burevestnik». Olümpiakuld 1976 klassikalise maadluse helveskaalus. Maailmameister 1977, Euroopa meister 1976, NSV Liidu meister 1972.

Šurkalov, Juri (18. IX 1949), NSV Liidu sõudja; Novgorodi «Spartak». Olümpiahõbe 1976 roolijaga kahepaadil. NSV Liidu meister 1975, 1977 ja 1979.

Šutkov, Fjodor (15. II 1924), NSV Liidu purjetaja, teen. meistersportlane (1960); Moskva, relvajõud. Võttis osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1960 «Staril». Euroopa meister 1964 «Staril». NSV Liidu meister 1948 klassis «L 3», 1951 klassis «L 4» ning 1953—62, 1964, 1965 ja 1969 «Staril». Mitmekordne NSV Liidu meister jääpurjetamises. Balti regati võitja 1958, 1959, 1961—65 ja 1967 «Staril».

Šuvajeva, Nadežda vt. Olhova-Šuvajeva, N.

Šuvalov, Viktor (15. XII 1923), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1953), NSV Liidu teen. treener; Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956, Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, NSV Liidu meister 1951—53, 1955 ja 1956.

Švõganova, Tatjana (9. XI 1960), NSV Liidu maahokimängija; Bakuu «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Z

Zabala [*sa-*], Juan (11. X 1911), Argentiina kergejõustiklane. Olümpiakuld 1932 maratonijooksus (*2:31.36,0).

Zabelin, Aleksandr (6. XII 1931), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1962); Leningradi «Dünamo». Olümpiapronks 1960 olümpiakiirlaskmises (587). Maailmameister 1962 (ind. ja meesk.) 1958 ja 1966 (meesk.), Euroopa meister 1959 ja 1963 (meesk.). NSV Liidu meister 1960.

Zabelina, Aleksandra (11. III 1937), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1960, 1968 ja 1972 floretis (naisk.). Maailmameister 1957, 1967 (ind.), 1956, 1958, 1961, 1963, 1966, 1970 ja 1971 (naisk.), NSV Liidu meister 1957—59, 1962, 1968 ja 1972.

Zagorodnev, Oleg (7. VII 1959), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1977—79.

Zahharova, Galina (22. III 1947), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976. NSV Liidu meister 1970—76.

Zahharova, Nadežda (9. II 1945), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1970); Leningradi «Spartak». Olümpiakuld 1976. Maailmameister 1971 ja 1975, Euroopa meister 1968, 1970, 1972, 1974 ja 1976, NSV Liidu meister 1974.

Zahharova, Stella (12. VII 1963), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1980 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1978 ja 1979 toenghüppes, 1980 vabaharjutuses ning 1981 võistkondlikus mitmevõistluses.

Zahharova, Tatjana vt. Nadõrova-Zahharova, T.

Zaikõ, Leonid (15. II 1948), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK. Olümpiapronks 1972. Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1971—76 ja 1978.

Zaitsev, Aleksandr (16. VI 1952), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1973); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 ja 1980 paarissõidus koos Irina Rodninaga. Maailmameister 1973—78, Euroopa meister 1973—78 ja 1980, NSV Liidu meister 1973—75 ja 1977.

Zaitsev, Boriss (13. III 1937), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1964); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1964. Maailma- ja Euroopa meister 1963 ja 1964.

Zaitsev, Juri (17. I 1951), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1977); Temirtau «Jenbek». Olümpiavõitja 1976 raskekaalus (*385,0 kg). Maailmameister 1978, Euroopa meister 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1976. Maailmarekord: raskekaalu tõukamises 235,0 kg (1975).

Zaitsev, Oleg (4. VIII 1939), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1966); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964 ja 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1964 ja 1966—68, NSV Liidu meister 1963—66 ja 1968.

Zaitsev, Vjatšeslav (12. XI 1952), NSV Liidu võrkpallur, teen. meister-

sportlane (1978); Leningradi «Avtomobilist». Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981.

Zajev, Pjotr (26. VII 1953), NSV Liidu poksija; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 raskekaalus. NSV Liidu absoluutne meister 1975 ja meister 1980 raskekaalus.

Zamotajlova-Ljuhhina, Tamara (11. V 1939), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1971); Voroneži «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 ja 1964 võistkondlikus mitmevõistluses ning -pronks 1960 vabaharjutuses ja eri kõrgusega rööbaspuil. NSV Liidu meister 1961 individuaalses mitmevõistluses ja vabaharjutuses.

Zamotin, Mihhail (14. XI 1937), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); Leningradi «Spartak». Olümpiapronks 1968 kahekanuu 1000 m-s. Maailma- ja Euroopa meister 1963 ühekanuu 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1963, 1965 ja 1969 ühekanuu 10 000 m-s, 1962, 1964, 1966, 1968 ja 1970 ühekanuude 4×500 m teatesõidus ning 1966 ja 1968 kahekanuu 1000 m-s.

Zampori [*dzampo:ri*], Giorgio (3. XII 1887 — 7. XII 1965), Itaalia võimleja. Olümpiakuld 1912 valikharjutustes kohustuslikel võimlemisriistadel (võistk.), 1920 individuaalses mitmevõistluses ja võistkondlikus mitmevõistluses nn. euroopa süsteemis ning 1924 võistkondlikus mitmevõistluses, -pronks 1924 rööbaspuil.

Zanazanjan, Oganes (8. IV 1946), NSV Liidu jalgpallur; Jerevani «Ararat». Olümpiapronks 1972. NSV Liidu meister 1973.

Zapędzki [*zapẹntski*], Józef (11. III 1929), Poola laskur. Olümpiakuld 1968 ja 1972 olümpiakiirlaskmises (*593 ja *595). Euroopa meister 1965 revolvrist laskmises (ind.).

Zaremba, Ota (22. IV 1957), Tšehhoslovakkia tõstja. Olümpiakuld 1980 II poolraskekaalus (*395,0 kg). Maailmameister 1980. Maailmarekordid: rebimises 185,5 ja 187,5 kg (1981) ning kahevõistluses 415,0 kg (1981).

Zazdravnõhh, Valentina (24. XI 1954), NSV Liidu maahokimängija; Andižani «Andižanka». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Zažitski, Georgi (5. II 1946 Leningradi oblast), Eesti NSV vehkleja, suurmeister (1970); Tallinna «Dünamo». Olümpiapronks 1972 epees (meesk.). Maailmameister 1969 (meesk.). Universiaadi kuldmedal 1973 (meesk.). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1966 ja 1968 (meesk.), hõbemedal 1972 (meesk.), 1973 (ind.) ja 1975 (ind. ja meesk.) ning pronksmedal 1968, 1970 (ind.), 1967 ja 1971 (meesk.). Eesti NSV meister 1963—65, 1968, 1970 ja 1972. Treener Tallinnas.

Zátopek [*za:-*], Emil (19. IX 1922), Tšehhoslovakkia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 ja 1952 10 000 m jooksus (*29.59,6 ja *29.17,0) ning 1952 maratoni- (*2:23.03,2) ja 5000 m jooksus (*14.06,6), -hõbe 1948 5000 m jooksus (14.17,8). Euroopa meister 1950 5000 m-s ja 10 000 m-s ning 1954 10 000 m-s. Maailmarekordid: 5000 m-s 13.57,2 (1954); 10 000 m-s 29.28,2, 29.21,2 (1949), 29.02,6 (1950), 29.01,6 (1953), 28.54,2 (1954); tunnijooksus 19 558 m ja 20 052 m (1951). Maailma parim sportlane 1949, 1951 ja 1952.

Zátopková [*za:- -va:*], Dana (19. IX 1922), Tšehhoslovakkia kergejõustiklane, eelmise abikaasa. Olümpiakuld odaviskes 1952 (*50.47) ja -hõbe 1960 (53.78). Euroopa meister 1954 ja 1958. Maailmarekord: 55.78 (1958).

Zavjalov, Aleksandr (2. VI 1955), NSV Liidu murdmaasuusataja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 50 km-s 1980. NSV Liidu meister 1979 4×10 km-s. Maailma karika võitja 1981.

Zehrt [*tse:rt*], Monika (29. IX 1952), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 400 m jooksus (*51,08) ja 4×400 m teatejooksus (**3.23,0). Euroopa meister 1974 4×400 m-s. Maailmarekordid: 400 m-s 51,0 (1972); 4×400 m-s 3.29,3 (1971), 3.28,8 ja 3.28,5 (1972).

Zenz [*tsents*], Therese (15. X 1932), Saksa FV aerutaja. Olümpiahõbe 1956 ja 1960 ühesüsta ning 1960 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1954 ühesüsta 500 m-s.

Zigangirov, Farit (15. VIII 1954), NSV Liidu maahokimängija; Alma-Ata «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1975—79.

Zimin, Jevgeni (6. VIII 1947), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1968); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1968, 1969 ja 1971, Euroopa meister 1968 ja 1969, NSV Liidu meister 1967 ja 1969.

Zimjatov, Nikolai (28. VI 1955), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1980); Moskva oblasti «Spartak». Olümpiavõitja ja maailmameister 30 km-s, 50 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises 1980. NSV Liidu meister 1978 30 km-s ja 4×10 km-s, 1979 15 km-s ja 30 km-s ning 1980 30 km-s.

Zimmerer [*tsi-*], Wolfgang (15. XI 1940), Saksa FV bobisõitja. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1976 kahebobil ning -pronks 1972 ja 1976 neljabobil. Maailmameister 1969 nelja-, 1972 ja 1973 kahe- ning 1974 kahe- ja neljabobil. Euroopa meister 1968 ja 1972 kahe-, 1970 nelja- ning 1973 kahe- ja neljabobil.

Zimmermann [*tsi-*], Annemarie (10. VI 1940), Saksa FV aerutaja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 kahesüsta 500 m-s. Maailma- ja Euroopa meister 1963.

Zinger, Viktor (29. X 1941), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1967); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1968. Maailma- ja Euroopa meister 1965—69, NSV Liidu meister 1967, 1969 ja 1976.

Zirzow [*tsirtso:*], Carola (15. IX 1954), Saksa DV aerutaja. Olümpiakuld ühesüsta ja -pronks kahesüsta 500 m-s 1976. Maailmameister 1974 neljasüsta ning 1975 kahe- ja neljasüsta 500 m-s.

Zjuskova, Nina (3. V 1952), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Donetski «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.20,2). NSV Liidu meister 1978 ja 1979 4×400 m-s ning 1979 ja 1980 4×200 m-s. Maailmarekord: 4×200 m-s 1.30,8 (1979).

Zlatev, Asen (23. V 1960), Bulgaaria tõstja. Olümpiakuld 1980 kergekeskkaalus (**360,0 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1980. Maailmarekordid: kergekeskkaalu rebimises 160,5 kg, tõukamises 197,5 kg ja 205,5 kg ning kahevõistluses 352,5 kg ja 355,0 kg (kõik 1980).

Zobelt [*tso:-*], Roswietha (23. XI 1954), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Maailmameister 1977 paarisaerulisel kahe- ning 1974, 1975 ja 1979 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. Euroopa meister 1973 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil.

Zombori, Ödön (16. IX 1909), Ungari maadleja. Olümpiakuld 1936 ja -hõbe 1932 vabamaadluse sulgkaalus. Euroopa meister 1931 ja 1933 vaba- ning 1933 klassikalises maadluses.

Zozulja [*-lja*], Vera (15. I 1956), NSV Liidu kelgutaja, teen. meistersportlane (1980); Riia «Vārpa». Olümpiakuld 1980. Maailmameister 1978 ja 1980, Euroopa meister 1976, NSV Liidu meister 1975, 1976 ja 1978.

Zsivótzky [*živo:tski*], Gyula (25. II 1937), Ungari kergejõustiklane. Olümpiakuld vasaraheites 1968 (*73.36) ning -hõbe 1960 ja 1964 (65.79 ja 69.09.). Euroopa meister 1962. Maailmarekordid: 73.74 (1965), 73.76 (1968).

Zubareva, Olga (27. I 1958), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1980); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1980. NSV Liidu meister 1977—81.

Zubko, Jelena (8. V 1953), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Zubkov, Viktor (24. IV 1937), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1961); 1956 Doni-äärse Rostovi «Burevestnik», 1960 Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1956 ja 1960. Euroopa meister 1957, 1959 ja 1961, NSV Liidu meister 1959—66.

Zuchold [*tsuhholt*], Erika (19. III 1947), Saksa DV võimleja. Olümpiahõbe 1968 toenghüppes ning 1972

võistkondlikus mitmevõistluses, eri kõrgusega rööbaspuil ja toenghüppes, -pronks 1968 võistkondlikus mitmevõistluses. Maailmameister 1970 poomil ja toenghüppes.

Zvjagintsev, Viktor (22. X 1950), NSV Liidu jalgpallur; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976.

Zõbin, Aleksandr (20. III 1951 Gorki oblast), Eesti NSV purjetaja, teen. meistersportlane (1978); Tallinn, relvajõud. 1980. a. olümpiamängudel «Tornaadol» 4. koht. Maailmameister 1978 ja 1980. Euroopa meistrivõistlustel 3. koht 1980 «Tornaadol» ja 1981 «Staril». NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1978—80, hõbemedal 1976 ja pronksmedal 1975 «Tornaadol» ning kuldmedal 1981 «Staril». Balti regati võitja 1976, 1977 ja 1979 «Tornaadol» ning 1981 «Staril».

Zõbina, Galina (22. I 1931), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1952); 1952, 1956 Leningradi «Zeniit», 1960, 1964 Leningradi «Trud». Olümpiakuld kuulitõukes 1952 (**15,28), -hõbe 1956 (16.53) ja -pronks 1964 (17.45). Euroopa meister 1954. NSV Liidu meister 1952—55 kuulitõukes ning 1952 ja 1957 odaviskes. Maailmarekordid kuulitõukes: 15.37, 15.42 (1952), 16.20 (1953), 16.28 (1954), 16.29, 16.67 (1955), 16.76 (1956).

Zürner [*tsü-*], Albert (30. I 1890 — 18. VII 1920), Saksa vettehüppaja. Olümpiakuld 1908 hoolauahüpetes ja -hõbe 1912 vahelduvhüpetes.

Ž

Žabotinski, Leonid (28. I 1938), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1964); 1964 Zaporožje, relvajõud, 1968 Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld raskekaalus 1964 (*572,5 kg) ja 1968 (*572,5 kg). Maailmameister 1964—66 ja 1968, Euroopa meister 1966 ja 1968, NSV Liidu meister 1964, 1965 ja 1967—69. Püstitanud 17 raskekaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 201,5 kg (1967), rebimises 176,0 kg (1968), tõukamises 220,0 kg (1968) ja kolmevõistluses 590,0 kg (1967).

Žarkova, Ljudmila vt. Maslakova-Žarkova, L.

Žarmuhhamedov, Alžan (2. X 1944), NSV Liidu korvpallur; Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja -pronks 1976. Euroopa meister 1967, 1971 ja 1979, NSV Liidu meister 1970—74 ja 1976—79.

Ždanov, Sergei (6. IX 1955 Dolgoprudnõi, Moskva oblast), Eesti NSV purjetaja, suurmeister (1979); Tallinn, relvajõud. 1980. a. olümpiamängudel klassis «470» 10. koht. Euroopa meistrivõistlustel 1980 3. koht. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1975 ja 1979, pronksmedal 1977. Eesti NSV meister 1976.

Ždanovitš, Viktor (27. I 1938), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1960); Leningradi «Burevestnik». Olümpiakuld 1960 (ind. ja meesk.) ning 1964 (meesk.) floretis. Maailmameister 1959 ja 1961—63 (meesk.), NSV Liidu meister 1959 (ind.).

Želanov, Sergei (14. VI 1957), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kümnevõistluses (8135).

Železnjak, Jakov (10. IV 1941), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1972); Odessa «Dünamo». Olümpiakuld 1972 metssealaskmises (**569). Maailmameister 1966 ja 1973—75 (meesk.). Euroopa meister 1965 hirve- ja 1973 metssealaskmises (mõlemad ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1965 kitse-, 1967, 1971, 1974 ja 1975 hirve- ning 1971, 1973 ja 1976 metssealaskmises.

Žigili, Vladimir (16. XII 1952), NSV Liidu korvpallur; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1976 ja 1980. Maailmameister 1974, Euroopa meister 1979.

Žigili-Boroznạ, Ljudmila (2. I 1954), NSV Liidu võrkpallur; Leningradi «Spartak». Olümpiakuld 1972. Euroopa ja NSV Liidu meister 1977.

Žilin, Georgi (18. VIII 1925), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1955); 1952 Kiievi «Nauka», 1956 Kiievi «Burevestnik». Olümpiahõbe 1952 paarisaerulisel ja -pronks 1956 roolijaga kahepaadil. Euroopa meister 1955 paarisaerulisel kahepaadil, NSV Liidu meister 1952—56 paarisaerulisel ja 1957—59 roolijaga kahepaadil.

Žluktov, Viktor (29. I 1954), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1978); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1975 ja 1977—81.

Žmudski, Vladimir (23. I 1947), NSV Liidu veepallur, teen. meistersportlane (1972); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1972. Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1970, 1971 ja 1975—78.

Žuk, Aleksei (6. XI 1955), NSV Liidu väravpallur; Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1980. NSV Liidu meister 1976—80.

Žuk, Tatjana (1. I 1946), NSV Liidu iluuisutaja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1968 paarissõidus koos Aleksandr Gorelikuga. NSV Liidu meister 1960 koos Aleksandr Gavriloviga.

Žulina, Valentina (15. VI 1953), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Astrahani «Trud». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978 ja 1979. NSV Liidu meister 1977 roolijata kahepaadil ning 1974, 1975, 1979 ja 1980 kaheksapaadil.

Žulpa, Robertas (20. III 1960), NSV Liidu ujuja, teen. meistersportlane (1980); Vilniuse «Žalgiris». Olümpiakuld 1980 200 m rinnuliujumises (2.15,85). Euroopa meister 1981, NSV Liidu meister 1979 ja 1981.

T

Taguchi [*-tši*], Nobutaka (18. VI 1951), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 100 m (**1.04,94, pf. **1.05,13) ja -pronks 200 m rinnuliujumises (2.23,88) 1972.

Taipale [*-ba-*], Armas (21. VII 1890 — 9. XI 1976), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1912 kettaheites (*45.21) ja mõlema käe heite summa eest (82.86) ning -hõbe 1920 kettaheites (44.19). Emigreeris USA-sse ja võistles hiljem maadluses.

Tajima [*tadži-*], Naoto (15. VIII 1912), Jaapani kergejõustiklane. Olümpiakuld kolmikhüppes (**16.00) ja -pronks kaugushüppes (7.74) 1936.

Tạkács [*-a:tš*], Károly (21. I 1910 — 6. I 1976), Ungari laskur. Kaotas 1938 õnnetusjuhtumi tagajärjel parema käe. Olümpiakuld olümpiakiirlaskmises 1948 (**580) ja 1952 (579). Euroopa meister 1939 kiirlaskmises (meesk.).

Takada, Yuji, Jaapani maadleja. Olümpiakuld 1976 vabamaadluse kärbeskaalus. Maailmameister 1974, 1975, 1977 ja 1979.

Takalo [*-ga-*], Helena (28. X 1947), Soome murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1976 5 km-s, -hõbe 1972 3×5 km teatesuusatamises ning 1976 10 km-s ja 4×5 km-s, -pronks 1980 10 km-s. Maailmameister 1976 5 km-s ning 1978 5 km-s ja 4×5 km-s.

Takemoto, Masao (29. IX 1919), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1960 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1952 toenghüppes, 1956 võistkondlikus mitmevõistluses ja 1960 kangil ning -pronks 1956 kangil, rööbaspuil ja rõngail. Maailmameister 1954 ja 1958 vabaharjutuses.

Takhti, Gholamreza (27. IX 1930 — 8. I 1968), Iraani maadleja. Olümpiakuld 1956 vabamaadluse poolraskekaalus ning -hõbe 1952 I keskkaalus ja 1960 poolraskekaalus. Maailmameister 1959 ja 1961 poolraskekaalus.

Talalajeva, Ljubov (24. I 1953), NSV Liidu sõudja; Moskva «Spartak». Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Talts, Jaan (19. V 1944 Laiksaare vald), Eesti NSV tõstja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1969); Tallinna «Jõud». Olümpiakuld 1972 raske- (*580,0 kg) ja -hõbe 1968 poolraskekaalus (507,5 kg). MM-võistluste kuldmedal 1969, 1970 ja 1972 raske- ning hõbemedal 1968 poolraskekaalus (üksikutes tõsteviisides 4 esimest, 3 teist ja 2 kolmandat kohta). EM-võistluste kuldmedal

1968 poolraske- ning 1969, 1970 ja 1972 raskekaalus (üksikutes tõsteviisides 10 esimest kohta, 1 teine ja 1 kolmas). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1967 ja 1968 poolraske- ning 1972 raskekaalus, hõbemedal 1966 poolraskekaalus. Tõstis 1967 poolraskekaallastest esimesena üle 500 kg (502,5 kg). Püstitanud 40 maailmarekordit, neist on parimad poolraskekaalu rebimises 153,5 kg, tõukamises 197,5 kg ja kolmevõistluses 512,5 kg (1968), raskekaalu surumises 211,0 kg, tõukamises 222,5 kg ja kolmevõistluses 587,5 kg (1972). NSV Liidu parim sportlane 1967, Eesti NSV parim sportlane 1967—70 ja 1972. Insener «Desintegraatoris».

Talõševa, Tatjana (15. X 1937), NSV Liidu kergejõustiklane; Moskva «Dünamo». Olümpiapronks 1968 kaugushüppes (6.66). NSV Liidu meister 1967 ja 1968 kaugushüppes ning 1968 80 m tõkkejooksus.

Tamagnini [*-nji:ni*], Vittorio (28. II 1910), Itaalia poksija. Olümpiakuld 1928 kukk-kaalus. Euroopa meister 1928. Elukutseliste Euroopa meister 1936 II kergekaalus.

Tamm, Jüri (5. II 1957 Pärnu), NSV Liidu kergejõustiklane; Kiievi «Burevestnik». Olümpiapronks 1980 vasaraheites (78.96). Universiaadi hõbemedal 1981. NSV Liidu karika võitja 1979. Maailmarekord: 80.46 (1980). Kiievi Kehakultuuriinstituudi aspirant.

Tammer, Harald (9. I 1899 Tallinn — 1941), Eesti tõstja ja kergejõustiklane. Olümpiapronks 1924 tõstmise raskekaalus (497,5 kg viievõistluses), kuulitõukes olümpiamängudel 1920 6. (13.60,6) ja 1924 12. koht (13.28). Maailmameister 1922 tõstmise raskekaalus. Eesti meister 1922—24 tõstmises, 1918 ja 1921—26 kuulitõukes, 1919—21 ketta- ning 1923—26 vasaraheites. Parim tulemus kuulitõukes 14.15 m (1922), kettaheites 41.06 m (1920) ja vasaraheites 37.18 m (1923). 1921—29 «Eesti Spordilehe» toimetaja. 1928. ja 1936. a. olümpiamängudel Eesti võistkonna esindaja.

Tamulis, Ričardas (22. VII 1938), NSV Liidu poksija, teen. meistersportlane (1964); Kaunase «Žalgiris», Olümpiahõbe 1964 II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1961, 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1959, 1961, 1962, 1964 ja 1966.

Tarabrin, Anatoli (28. VI 1935), NSV Liidu sõudja; Leningradi «Trud», Olümpiapronks 1960 roolijata neljapaadil. NSV Liidu meister 1960—62 roolijata ja 1963 roolijaga neljapaadil.

Tarakanov, Sergei (25. IV 1958), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1981); Moskva AKSK. Olümpiapronks 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1980 ja 1981.

Tarakanova, Nelli (9. IX 1954), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo», Olümpiahõbe 1976 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1976.

Taranenko, Leonid (13. VI 1956), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1980); Minski «Urožai», Olümpiakuld 1980 raskekaalus (**422,5 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1980, NSV Liidu meister 1979. Maailmarekordid: raskekaalu rebimises 186,0 kg (1979), 187,5 kg ja 190,0 kg, tõukamises 240,0 kg ja 420,5 kg (kõik 1980).

Tarassov, Aleksandr (23. III 1927), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1957); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1956 (meesk.), Maailmameister 1957—59 (meesk.), NSV Liidu meister 1958.

Tarmak, Jüri (21. VII 1946 Tallinn), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1972); Leningradi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 kõrgushüppes (2.23). Euroopa sisemeistrivõistluste hõbemedal 1971 ja pronksmedal 1972. NSV Liidu meistrivõistluste pronksmedal 1970, sisemeistrivõistluste kuldmedal 1972 ja pronksmedal 1968. Eesti NSV meister 1965—67. Parim tulemus 2.25 (1972). Leningradi Riikliku Ülikooli õppejõud.

Tass, Olga vt. Lemhényi-Tass, O.

Tatarinov, Nikolai (14. XII 1927), NSV Liidu viievõistleja, teen. meistersportlane (1960); Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1960 (meesk.).

Maailmameister 1957—59 (meesk.).

Tatušin, Boriss (31. III 1933), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1956. NSV Liidu meister 1953, 1956 ja 1958.

Tauber, Ulrike (16. VI 1958), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 400 m kompleksujumises (**4.42,77) ja -hõbe 200 m liblikujumises (2.12,50) 1976. Maailmameister 1975 400 m kompleksujumises, Euroopa meister 1974 ja 1977 200 m ning 400 m kompleksujumises. Maailmarekordid kompleksujumises: 200 m 2.18,97 (1974), 2.18,83 (1975), 2.18,30 (1976), 2.16,96, 2.15,95, 2.15,85 (1977); 400 m 4.52,42 (1974), 4.52,20 (1975).

Taylor [*teilə*r], Henry (17. III 1885 — 28. II 1951), Suurbritannia ujuja. Olümpiakuld 1908 400 ja 1500 m (**5.36,8 ja **22.48,4) ning 4×200 m vabaujumises (10.55,6, eelu. **10.53,2), -pronks 1912 ja 1920 4×200 m vabaujumises (10.28,2 ja 10.37,2). Maailmarekord: 800 m vabaujumises 11.25,4 (1906).

Taylor [*teilə*r], Morgan (17. IV 1903 — 1975), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 400 m tõkkejooksus 1924 (52,6) ning -pronks 1928 ja 1932 (53,6 ja 52,0). Maailmarekord: 52,0 (1928).

Tediašvili, Levan (15. III 1948), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1971); Tbilisi «Gantiadi». Olümpiakuld 1972 vabamaadluse I keskkaalus ja 1976 II keskkaalus. Maailmameister 1971 vabamaadluse I keskkaalus ja 1973—75 II keskkaalus ning 1973 sambomaadluse II keskkaalus ning 1973 sambomaadluse II keskkaalus. Euroopa meister 1974 ja 1976 vabamaadluse II keskkaalus ning 1978 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1971 vabamaadluse I keskkaalus ning 1973 ja 1974 II keskkaalus. Lenini orden 1976.

Temu, Naftali (20. IV 1945), Keenia kergejõustiklane. Olümpiakuld 10 000 m (29.27,4) ja -pronks 5000 m jooksus (14.06,4) 1968.

Terentjev, Fjodor (4. X 1925 — 20. I 1963), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1956); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 4×10 km teatesuusatamises ja -pronks 50 km-s 1956. Maailmameister 1956 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1954 ja 1955 18 km-s, 1954 30 km-s, 1954 ja 1962 50 km-s ning 1951—56, 1958 ja 1960 4×10 km-s.

Tereštšuk, Boriss (18. III 1945), NSV Liidu võrkpallur; Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1968. Euroopa meister 1971, NSV Liidu meister 1967. Kiievi «Lokomotiivi» treener.

Terjan, Artem (5. III 1930), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1953); Kirovabadi «Dünamo». Olümpiapronks 1952 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailmameister 1953. NSV Liidu meister 1950 ja 1951 klassikalise maadluse sulg- ning 1952—54 kergekaalus, 1951 ka vabamaadluse sulgkaalus.

Terjošina, Jelena (6. II 1959), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1978—81.

Terlazzo [*tə*r*lätsou*], Anthony (28. VII 1911 — 1966), USA tõstja. Olümpiakuld sulgkaalus 1936 (**312,5 kg) ja -pronks 1932 (280,0 kg). Maailmameister kergekaalus 1937 ja 1938.

Ter-Ovanesjan, Igor (19. V 1938), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1980); 1956 Kiievi, 1960 Lvovi ning 1964, 1968 ja 1972 Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 ja 1964 kaugushüppes (8.04 ja 7.99). Euroopa meister 1958, 1962 ja 1969 (2. koht 1966 ja 1971). NSV Liidu meister 1957, 1959, 1960, 1962—69 ja 1971 kaugushüppes ning 1958, 1959 ja 1963 4×100 m teatejooksus. Maailmarekordid kaugushüppes: 8.31 (1962), 8.35 (1967). Pedagoogikakandidaat.

Terstyánszky [*tärstja:nski*], Ödön (3. III 1889 — 21. VI 1929), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1928 (ind. ja meesk.) ja -hõbe 1924 (meesk.) espadronis ning -pronks 1924 (meesk.) floretis.

Testa, Franco (7. II 1938), Itaalia jalgrattur. Olümpiakuld 4000 m meeskondlikus jälitussõidus 1960 (4.30,90) ja -hõbe 1964 (4.35,74).

Tewksbury [*tjuksbəri*], Walter (21. III

1876 — 25. IV 1968), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 200 m jooksus (22,2) ja 400 m tõkkejooksus (57,6), -hõbe 60 m (7,1) ja 100 m jooksus (11,1) ning -pronks 200 m tõkkejooksus 1900.

Thaler [*ta:*-], Erwin (21. V 1930), Austria bobisõitja. Olümpiahõbe 1964 ja 1968 neljabobil. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1965—67 ja 1969 kahebobil.

Thams [*tams*], Jacob Tullin (7. IV 1898 — 27. VII 1954), Norra suusahüppaja ja purjetaja. Olümpiakuld 1924 suusahüpetes ja -hõbe 1936 purjetamises 8 m klassis. Maailmameister 1924 ja 1926 suusahüpetes.

Theile [*tailə*], David (17. I 1938), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1956 ja 1960 100 m seliliujumises (*1.02,2 ja *1.01,9) ning -hõbe 1960 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.12,0).

Theurer [*toirer*], Elisabeth (20. IX 1956), Austria ratsutaja . Olümpiakuld 1980 koolisõidus (ind.). Euroopa meister 1979.

Thiedemann [*ti:d*-], Fritz (3. III 1918), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1956 ja 1960 takistussõidus (võistk.) ning -pronks 1952 takistus- (ind.) ja koolisõidus (võistk.). Euroopa meister 1958 takistussõidus.

Thofelt [*tu*-], Sven (19. V 1904), Rootsi viievõistleja ja vehkleja. Olümpiakuld 1928 (ind.) moodsas viievõistluses ning -hõbe 1936 ja -pronks 1948 vehklemises (epees, meesk.). Rahvusvahelise Moodsa Viievõistluse ja Laskesuusatamise Liidu president a-st 1960. ROK-i liige 1970—76.

Thoma [*to:*-], Georg (20. VIII 1937), Saksa FV suusataja (kahevõistleja). Olümpiakuld 1960 ja -pronks 1964. Maailmameister 1960 ja 1966.

Thomas [*tomәs*], John (18. III 1941), USA kergejõustiklane. Olümpiahõbe kõrgushüppes 1964 (*2.18) ja -pronks 1960 (2.14). Maailmarekordid: 2.17, 2.18 ja 2.22 (1960).

Thompson [*tomsən*], Francis (Daley) (30. VII 1958), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 kümnevõistluses (8495). Maailmarekord: 8622 (1980).

Thompson, Margaret vt. Murdock-Thompson, M.

Thoms [*to:ms*], Lothar (18. V 1956), Saksa DV jalgrattur. Olümpiakuld 1980 1000 m-s paigaltstardist (**1.02,955). Maailmameister 1977—79 ja 1981.

Thomson [*tomsən*], Earl (14. VIII 1900), USA ratsutaja. Olümpiakuld 1932 ja 1948 (võistk.) kolmevõistluses ning -hõbe 1932 ja 1936 (ind.) kolmevõistluses ja 1948 (võistk.) koolisõidus.

Thon, Sigrun vt. Siegl-Thon, S.

Thoresson [*tu:r*-], William (31. V 1932), Rootsi võimleja. Olümpiakuld 1952 ja -hõbe 1956 vabaharjutuses. Euroopa meister 1957 vabaharjutuses ja 1959 toenghüppes.

Thorpe [*θo:rp*], James (Jim) (28. V 1888 — 1953), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1912 viievõistluses ja kümnevõistluses (8412,955); hiljem tulemused tühistati, sest teda süüdistati amatöörspordieeskirjade rikkumises (postuumselt rehabiliteeritud). Esimene indiaani päritoluga olümpiavõitja. Mängis hiljem elukutseliste pesapallimeeskonnas. T-i sünnilinnale (Oklahoma osariigis) on antud tema nimi ning seal asub tema memoriaalmuuseum.

Thorvaldsen [*tu:rvalsen*], Thor (31. V 1909), Norra purjetaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 «Draakonil». Kuldpokaalivõistluste võitja 1948 ja 1950.

Thun [*tu:n*], Karl-Heinz (29. IV 1937), Saksa DV purjetaja. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1968 «Draakonil». Euroopa meister 1970 ja 1972.

Thunberg [*tu:nbärj*], Clas (5. IV 1893 — 28. IV 1973), Soome kiiruisutaja. Olümpiakuld 1924 1500 m-s (*2.20,8), 5000 m-s (*8.39,0) ja mitmevõistluses ning 1928 500 m-s (*43,4) ja 1500 m-s (2.21,1), -hõbe 1924 10 000 m-s (18.07,8), -pronks 1924 500 m-s (44,8). Maailmameister 1923, 1925, 1928, 1929 ja 1931, Euroopa meister 1922, 1928, 1931 ja 1932. Maailmarekordid: 500 m-s 42,8 (1929), 42,6 (1931); 1000 m-s 1.31,6 (1921), 1.28,4 (1930); 3000 m-s 5.19,2 (1932), 5.00,6 (1933).

Thöni [*tö:ni*], Gustavo (28. II 1951), Itaalia mäesuusataja. Olümpiakuld

1972 suurslaalomis ning -hõbe 1972 ja 1976 slaalomis. Maailmameister 1972 suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses, 1974 slaalomis ja suurslaalomis ning 1976 alpi kolmevõistluses. Maailma karika võitja 1971—73 ja 1975.

Thörn [*tö:rn*], Lars (26. IX 1904), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1956 ja -hõbe 1964 5,5 m klassis. Kuldpokaalivõistluste võitja 1959.

Thümer [*tü:*-], Petra (29. I 1961), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 1976 400 ja 800 m vabaujumises (**4.09,89 ja **8.37,14). Euroopa meister 1977 200, 400 ja 800 m vabaujumises. Maailmarekordid vabaujumises: 400 m 4.08,91 (1977); 800 m 8.40,68 (1976), 8.35,04 (1977).

Tihhonina, Tamara (2. X 1937), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Euroopa meister 1963, NSV Liidu meister 1963, 1965, 1966 ja 1968.

Tihhonov, Aleksandr (2. I 1947), NSV Liidu laskesuusataja, teen. meistersportlane (1968); Novosibirski «Dünamo». Olümpiakuld 1968, 1972, 1976 ja 1980 4×7,5 km teatesuusatamises ning -hõbe 1968 20 km-s. Maailmameister 1976 ja 1977 10 km-s, 1969, 1970 ja 1973 20 km-s ning 1969—74, 1976, 1977 ja 1980 4×7,5 km-s. NSV Liidu meister 1975—78 10 km-s, 1969, 1970, 1972, 1974 ja 1977 20 km-s ning 1970—72, 1976 ja 1977 4×7,5 km-s. Lenini orden 1980.

Tihhonov, Vladimir (31. X 1956), NSV Liidu võimleja; Groznõi «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1977 rööbaspuil.

Tikmers, Žoržs (22. I 1957), NSV Liidu sõudja; Riia «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 roolijaga neljapaadil. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Timošinin, Aleksandr (20. V 1948), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1968); 1968 Moskva «Dünamo», 1972 Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1968 ja 1972 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1968—70, 1972 ja 1975.

Timoškina-Šerstjuk, Natalja (25. V 1952), NSV Liidu väravpallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1976); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. NSV Liidu meister 1970—77, 1979 ja 1980.

Tišin, Boriss (2. I 1929 — 1. IX 1980), NSV Liidu poksija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1952 I keskkaalus. NSV Liidu meister 1951—53.

Tišišenko, Andrei (3. IV 1960), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Titov, Juri (27. XI 1935), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1957), NSV Liidu teen. treener (1980); Kiievi «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1956 kangil, 1960 võistkondlikus mitmevõistluses ja vabaharjutuses, 1964 võistkondlikus mitmevõistluses ja kangil, -pronks 1956 individuaalses mitmevõistluses ja toenghüppes ning 1960 individuaalses mitmevõistluses. Maailmameister 1958 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes ning 1962 individuaalses mitmevõistluses ja rõngail. Euroopa meister 1957 toenghüppes, 1959 individuaalses mitmevõistluses, rööbaspuil, sanghobusel, rõngail ja toenghüppes ning 1961 rõngail ja kangil. NSV Liidu meister 1958 ja 1961 individuaalses mitmevõistluses, 1961 kangil ja rõngail, 1958 ja 1960 toenghüppes ning 1959 vabaharjutuses. 1976. a-st Rahvusvahelise Võimlemisföderatsiooni president.

Titova, Ljudmila (26. III 1946), NSV Liidu kiiruisutaja, teen. meistersportlane (1968); 1968 Moskva «Burevestnik», 1972 ja 1976 «Zeniit». Olümpiakuld 1968 500 m-s (46,1), -hõbe 1968 1000 m-s (1.32,9) ning -pronks 1972 500 m-s (44,45). NSV Liidu meister 1968 mitmevõistluses ning 1971 ja 1972 sprindimitmevõistluses. Maailmarekordid: 1000 m-s 1.29,5 (1970), 1.29,0 ja 1.27,7 (1971).

Tjukalov, Juri (4. VII 1930), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1952); 1952 ja 1956 Leningradi «Krasnoje Znamja», 1960 Leningradi «Trud». Olümpiakuld 1952 ühepaadil ja 1956 paarisaerulisel kahepaadil ning -hõbe 1960 paarisaerulisel

kahepaadil. Euroopa meister 1954 roolijaga nelja- ning 1956—59 ja 1961 paarisaerulisel kahepaadil. NSV Liidu meister 1951—53 ja 1955 ühe-, 1957 ja 1960—62 paarisaerulisel kahe-, 1948 roolijata kahe-, 1949 ja 1950 roolijaga nelja- ning 1950 ja 1951 kaheksapaadil.

Tjurin, Oleg (29. VI 1937), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1964); Moskva MSL KSK. Olümpiakuld 1964 paarisaerulisel kahepaadil. Euroopa meister 1964, NSV Liidu meister 1963—65 ja 1967.

Tjurina, Ljubov (25. IV 1943), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967, NSV Liidu meister 1967 ja 1970—73.

Tkáč [*tka:tš*], Anton (30. III 1951), Tšehhoslovakkia jalgrattur. Olümpiakuld 1976 sprindisõidus. Maailmameister 1974 ja 1978.

Tkatšenko, Aleksandr (19. VI 1960), NSV Liidu sõudja; Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1980 kaheksapaadil. NSV Liidu meister 1980.

Tkatšenko, Nadežda (19. IX 1948), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1974); Donetski «Avangard». Olümpiakuld 1980 viievõistluses (**5083). Euroopa meister 1974, NSV Liidu meister 1973—75 ja 1978. Maailmarekordid: 4839 (1977), 4880 (1980).

Tkatšenko, Vladimir (20. IX 1957), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1979); Kiievi «Stroitel». Olümpiapronks 1976 ja 1980. Euroopa meister 1979 ja 1981.

Tkatšov, Aleksandr (4. XI 1957), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1980); Voroneži «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja rööbaspuil ning -hõbe rõngail 1980. Maailmameister 1979 võistkondlikus mitmevõistluses. Euroopa meister 1977 vabaharjutuses, 1979 kangil ning 1981 individuaalses mitmevõistluses ja kangil. NSV Liidu meister 1980 ja 1981 individuaalses mitmevõistluses, 1980 vabaharjutuses, 1977—81 rööbaspuil, 1979 sanghobusel, 1979 ja 1980 kangil.

Tobian [*təbqjən*], Gary (14. VIII 1935), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1960 hoolauahüpetes ning -hõbe 1956 ja 1960 tornihüpetes.

Tokarev, Boriss (16. VI 1927), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); 1952 Leningrad, relvajõud, 1956 Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1952 ja 1956 4×100 m teatejooksus (40,3 ja 39,8). NSV Liidu meister 1955 ja 1956 100 m jooksus ning 1953, 1954 ja 1956 4×100 m-s.

Tolan [*toulən*], Edward (Eddie) (29. IX 1908 — 31. I 1967), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1932 100 ja 200 m jooksus (**10,3 ja *21,2). Maailmarekordid: 100 m-s 10,4 (1929), 10,3 (1932). Esines hiljem revüüs.

Toma, Sanda (24. II 1956), Rumeenia sõudja. Olümpiakuld 1980 ühepaadil. Maailmameister 1979 ja 1981.

Tomin, Nikolai (28. XII 1948), NSV Liidu väravpallur (väravavaht), teen. meistersportlane (1976); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1976—80.

Tomov, Aleksandâr (3. IV 1949), Bulgaaria maadleja. Olümpiahõbe 1972, 1976 ja 1980 klassikalise maadluse raskekaalus. Maailmameister 1971, 1973—75 ja 1979, Euroopa meister 1972, 1973, 1976 ja 1979.

Tomson, Priit (3. XI 1942 Tallinn), Eesti NSV korvpallur, NSV Liidu teen. meistersportlane (1967); Tartu «Kalev». NSV Liidu koondmeeskonna liige 1966—72 ja 1974. Olümpiapronks 1968. MM-võistluste kuldmedal 1967 ja 1974 ning pronksmedal 1970. Euroopa meister 1967, 1969 ja 1971. Universiaadi kuldmedal 1970 ja hõbemedal 1965. NSV Liidu rahvaste spartakiaadi hõbemedal 1967 ja pronksmedal 1971. Eesti NSV meister 1961—65 ja 1979. Töötab Harju KEK-is.

Toomey [*tu:mi*], William (Bill) (10. I 1939), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 kümnevõistluses (*8193). Maailmarekord: 8417 (1969). USA Olümpiakomitee liige.

Torban, Vladimir (10. XII 1932), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); Moskva «Dünamo».

Olümpiahõbe 1956. Euroopa meister 1957 ja 1959, NSV Liidu meister 1959.

Tordasi-Schwarczenberger [*-ši švartsänbärgär*], Ildikó (9. IX 1951), Ungari vehkleja. Olümpiakuld 1976 (ind.), -hõbe 1972 (naisk.) ning -pronks 1976 ja 1980 (naisk.) floretis. Maailmameister 1973 (naisk.).

Torma, Julius (7. III 1922), Tšehhoslovakkia poksija. Olümpiakuld 1948 II kergekeskkaalus. Euroopa meister 1949.

Torosjan, David (23. IX 1950), NSV Liidu poksija; Jerevani «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1976 kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1973 kukk-kaalus.

Torriani [*-a:ni*], Richard (Bibi) (1. X 1911), Šveitsi jäähokimängija. Olümpiapronks 1928 ja 1948. Euroopa meister 1935 ja 1939. Süütas 1948 Sankt Moritzis olümpiatule ja andis olümpiatõotuse.

Toršin, Viktor (2. III 1948), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1975); Orenburg, relvajõud. Olümpiapronks 1972 olümpiakiirlaskmises (593). Maailmameister 1974 spordipüstolist (ind. ja meesk.) ja revolvrist laskmises (meesk.) ning olümpiakiirlaskmises (meesk.). Euroopa meister 1975 revolvrist laskmises (meesk.). NSV Liidu meister 1973, 1974 ja 1977 olümpiakiirlaskmises, 1976 olümpiakiirlaskmise turniiris ning 1974 ja 1976 spordipüstolist kiirlaskmises.

Toišenova, Klavdia (16. XI 1921), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1950); Leningradi «Meedik». Olümpiapronks 1952 kuulitõukes (14.50). NSV Liidu meister 1951. Maailmarekord: 14.86 (1949).

Travin, Aleksandr (19. VII 1937), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1964); Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1964. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1963 ja 1965, NSV Liidu meister 1960—66.

Tregubov, Ivan (19. I 1930), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1956); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1956. Euroopa meister 1955, 1956, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1955, 1956 ja 1958—61.

Trentin [*tra^{n}tiä^{n}*], Pierre (15. V 1944), Prantsuse jalgrattur. Olümpiakuld 1968 1000 m-s paigaltstardist (**1.03,91) ja tandemisõidus ning -pronks 1964 1000 m-s paigaltstardist (1.10,42) ja 1968 sprindisõidus. Maailmameister 1964 sprindisõidus ning 1966 1000 m-s paigaltstardist ja tandemisõidus. Maailmarekordid trekisõidus: 500 m lendstardist 28,80 ja 27,85 (1967); 1000 m paigaltstardist 1.03,91 (1968).

Trefjak, Vladislav (25. IV 1952), NSV Liidu jäähokimängija (väravavaht), teen. meistersportlane (1971); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailmameister 1970, 1971, 1973—75, 1978, 1979 ja 1981, Euroopa meister 1970, 1973—75, 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1970—73, 1975 ja 1977—81. Lenini orden 1978.

Trefjakova-Ponjajeva, Tatjana (13. XII 1946), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1970); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1970, Euroopa meister 1967 ja 1971. NSV Liidu meister 1965—69, 1973, 1975 ja 1977.

Trinquet [*trinkę*], Pascale (11. VIII 1958), Prantsuse vehkleja. Olümpiakuld 1980 floretis (ind. ja naisk.).

Trofimova-Gopova, Nina (4. V 1953), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1973); Novgorodi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 kahesüsta 500 m-s. Maailmameister 1973 ühe- ja neljasüsta 500 m-s. NSV Liidu meister 1974 ja 1976 ühesüsta 500 m-s, 1970 ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1973, 1974, 1976 ja 1980 kahe- ning 1974 ja 1979 neljasüsta 500 m-s.

Trosťjanski, Vladlen (26. I 1935), NSV Liidu maadleja; Kiiev, relvajõud. Olümpiahõbe 1964 klassikalise maadluse sulgkaalus. NSV Liidu meister 1961 ja 1966 kärbeskaalus.

Troškin, Vladimir (28. IX 1947), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1971, 1974, 1975 ja 1977.

Troy [*troi*], Michael (Mike) (3. X

1940), USA ujuja. Olümpiakuld 1960 200 m liblikujumises (**2.12,8) ja 4×200 m vabaujumises (**8.10,2). Maailmarekordid liblikujumises: 200 m 2.19,0, 2.16,4 (1959), 2.15,0, 2.13,4, 2.13,2 (1960); 4×200 m vabaujumises 8.17,0 (1960); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.09,2 (1960).

Tsagarajeva, Larissa (4. X 1958), NSV Liidu vehkleja; Ordžonikidze, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 floretis (naisk.), Maailmameister 1978 ja 1981 (naisk.).

Tsalkalamanidze, Mirian (20. IV 1927), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1956 vabamaadluse kärbeskaalus. NSV Liidu meister 1954 ja 1956 helveskaalus.

Tsapenko, Juri (25. VII 1938), NSV Liidu võimleja; Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiahõbe võistkondlikus mitmevõistluses ja -pronks sanghobusel 1964. NSV Liidu meister 1961 vabaharjutuses, sanghobusel ja rööbaspuil ning 1963 . ja 1964 sanghobusel.

Tselovalnikov, Igor (2. I 1944), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1972); 1968 Harkovi «Burevestnik», 1972 Harkov, relvajõud. Olümpiakuld 1972 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1967 ja 1971—74 tandemisõidus ning 1968 1000 m-s paigaltstardist.

Tsimakuridze, David (29. III 1925), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1951), NSV Liidu teen. treener (1957); Tbilisi «Iskra». Olümpiakuld 1952 vabamaadluse I keskkaalus. NSV Liidu meister 1945—47 ja 1949—52.

Tsitsinov, Juri (24. VIII 1937), NSV Liidu jäähokimängija; Moskva «Krõlja Sovetov». Olümpiapronks 1960. Euroopa meister 1960, NSV Liidu meister 1957.

Tsotadze, Liana (7. VI 1961), NSV Liidu vettehüppaja; Tbilisi «Gantiadi». Olümpiapronks 1980 tornihüpetes. NSV Liidu meister 1979 ja 1980.

Tsukahara, Mitsuo (22. XII 1947), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1968 võistkondlikus mitmevõistluses, 1972 ning 1976 võistkondlikus mitmevõistluses ja kangil, -hõbe 1976 toenghüppes, -pronks 1972 rõngail ning 1976 individuaalses mitmevõistluses ja rööbaspuil. Maailmameister 1970 võistkondlikus mitmevõistluses ja toenghüppes, 1974 ja 1978 võistkondlikus mitmevõistluses.

Tsurumi, Shuji (29. I 1938), Jaapani võimleja. Olümpiakuld 1960 ja 1964 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1964 individuaalses mitmevõistluses, rööbaspuil ja sanghobusel ning -pronks 1960 sanghobusel. Maailmameister 1962 ja 1966 võistkondlikus mitmevõistluses.

Tsuruta, Yoshiyuki (1. X 1903), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 1928 ja 1932 200 m rinnuliujumises (*2.48,8 ja 2.45,4). Maailmarekord: 2.45,0 (1929).

Tsõbulenko, Viktor (13. VI 1930), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1956); Kiiev, relvajõud. Olümpiakuld odaviskes 1960 (84.64) ja -pronks 1956 (79.50). NSV Liidu meister 1952, 1955—57 ja 1959.

Tsõgankov, Gennadi (16. VIII 1947), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1972); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972 ja 1976. Maailmameister 1971, 1973—75, 1978 ja 1979, Euroopa meister 1973—75, 1978 ja 1979, NSV Liidu meister 1970—73, 1975 ja 1977—79.

Tšajev, Aleksandr (17. III 1962), NSV Liidu ujuja; Voroneži «Spartak». Olümpiahõbe 1980 1500 m vabaujumises (15.14,30). Euroopa meister 1981 4×100 m vabaujumises.

Tšaplõgin, Valeri (23. V 1952), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1975); Kurski «Spartak». Olümpiakuld 1976 meeskonnasõidus. Maailmameister 1977. Kuulus 1975, 1977 ja 1980 rahutuuri võitnud NSV Liidu meeskonda. NSV Liidu meister 1976 ja 1977.

Tšeboksarov, Vladimir (30. XII 1951), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1976); Tjumeni «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 klassikalise maadluse I keskkaalus. Maailmameister 1977, Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1976.

Tšelebadze, Revaz (2. X 1955), NSV Liidu jalgpallur; Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1978.

Tšenšik, Taissia (30. I 1936). NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1959); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 kõrgushüppes (1.78). Euroopa meister 1966, NSV Liidu meister 1957—59 ja 1963.

Tšeremissina, Nina (14. XII 1946), NSV Liidu sõudja (roolija), teen. meistersportlane (1979); Pihkva «Spartak». Olümpiahõbe roolijaga paarisaerulisel neljapaadil ja -pronks roolijaga neljapaadil 1980. Maailmameister 1979 ja 1981 ning NSV Liidu meister 1978—81 roolijaga neljapaadil.

Tšerenkov, Fjodor (3. V 1959), NSV Liidu jalgpallur; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1979.

Tšerepovski, Jevgeni (17. X 1934), NSV Liidu vehkleja; Lvovi «Burevestnik». Olümpiapronks 1956 espadronis (meesk.).

Tšerkasov, Jevgeni (12. X 1930). NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1956); Moskva «Spartak». Olümpiahõbe 1956 olümpiakiirlaskmises (585). Maailmameister 1954 ja 1958 (meesk.), Euroopa meister 1955 (ind. ja meesk.) ja 1959 (meesk.), NSV Liidu meister 1956 ja 1958. Maailmarekord: olümpiakiirlaskmises 587 (1954).

Tšerkassova, Marina (17. XI 1964), NSV Liidu iluuisutaja; Moskva, relvajõud. Olümpiahõbe 1980 paarissõidus koos Sergei Šahraiga. Maailmameister 1980, Euroopa meister 1979, NSV Liidu meister 1978 ja 1979.

Tšernetski, Nikolai (29. XI 1959), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Tööjõureservid». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.01,1). NSV Liidu meister 1979 ja 1980 400 m jooksus ning 1979 4×400 m teatejooksus.

Tšernikov, Valentin (1. IV 1937), NSV Liidu vehkleja; Jerevani «Spartak». Olümpiapronks 1960 epees (meesk.). Maailmameister 1961 (meesk.).

Tšernuševitš, Arnold (15. I 1933), NSV Liidu vehkleja; Minski «Dünamo», Olümpiapronks 1960 epees (meesk.). Maailmameister 1961 (meesk.), NSV Liidu meister 1959 ja 1962 (ind.).

Tšernošov, Jevgeni (22. II 1947), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1976); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980. NSV Liidu meister 1973 ja 1976—80.

Tsernošov, Vladimir (21. VI 1951), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1978); Moskva Kõrgem Tehnikakool. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Maailmameister 1978, Euroopa meister 1975, 1977, 1979 ja 1981.

Tšernošova, Ljudmila (1. XI 1952), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1980); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1980 ja -hõbe 1976. Euroopa meister 1975, 1977 ja 1979, NSV Liidu meister 1974 ja 1976.

Tšernošova, Nadežda (21. III 1951), NSV Liidu sõudja (roolija); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1976 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1976—79.

Tšesnokov, Juri (22. I 1933), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1976); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1960 ja 1962, NSV Liidu meister 1954, 1955, 1958, 1960—63, 1965 ja 1966. Rahvusvahelise Võrkpalliföderatsiooni viitsepresident a-st 1976.

Tšetin, Gennadi (1. II 1943), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1971); Permi «Trud». Olümpiapronks 1972 kärbeskaalus (367,5 kg). Maailmameister 1971, NSV Liidu meister 1968, 1969, 1971, 1972 ja 1976. Maailmarekord: kärbeskaalu kolmevõistluses 367,5 kg (1968).

Tšetveruhhin, Sergei (12. I 1946), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1972); Moskva «Trud». Olümpiahõbe 1972 meeste üksiksõidus. NSV Liidu meister 1967—71.

Tšihladze, Šalva (1. IX 1912), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1952); Moskva «Dünamo»,

Olümpiahõbe 1952 klassikalise maadluse poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1936, 1946, 1949 ja 1950.

Tšikvanaia, Givi (29. V 1939), NSV Liidu veepallur; 1960 Tbilisi «Dünamo», 1968 Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1960 ja 1968. NSV Liidu meister 1968 ja 1969.

Tšikviladze, Parnaoz (14. IV 1941 — 14. VI 1966), NSV Liidu džuudomaadleja; Tbilisi «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 raskekaalus. Euroopa meister 1964 meeskondlikult ja 1965 raskekaalus.

Tšimiškjan, Rafael (23. III 1929), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1952); Tbilisi «Dünamo». Olümpiakuld 1952 sulgkaalus (**337,5 kg). Maailmameister 1954 ja 1955. Euroopa meister 1950 kärbes- ja 1954—57 sulgkaalus. NSV Liidu meister 1949 kärbes- ning 1951, 1954, 1955 ja 1960 sulgkaalus. Püstitanud 8 maailmarekordit, neist on parimad kärbeskaalu rebimises 92,5 kg (1949) ning sulgkaalu rebimises 110,5 kg (1957), tõukamises 143,5 (1957) ja kolmevõistluses 350,0 kg (1954).

Tširkova, Svetlana (5. XI 1945 Tšuvaši ANSV), Eesti NSV vehkleja, NSV Liidu teen. meistersportlane (1972); Tallinn, relvajõud. Olümpiamängudel 1968 kuldmedal ja 1972 diplom floretis (naisk.). MM-võistluste kuldmedal 1970 ja 1971, hõbemedal 1969 (kõik naisk.) ning pronksmedal 1969 (ind.). Universiaadi kuldmedal 1970 (naisk.). NSV Liidu meistrivõistluste hõbemedal 1970, 1972 ja 1974 (naisk.) ning pronksmedal 1968 (ind.) ja 1969 (ind.). Eesti NSV meister 1967, 1968, 1970, 1974 ja 1977. Eesti NSV parim naissportlane 1969. Treener Tallinnas.

Tšistjakova-Burda, Natalja (15. VII 1946), NSV Liidu kergejõustiklane; 1968 Saraatovi ja 1972 Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1968 400 m jooksus (52,2). NSV Liidu meister 1968, 1971 ja 1972 400 m jooksus, 1968 4×100 m ning 1971 ja 1972 4×400 m teatejooksus.

Tšižova, Nadežda (29. IX 1945), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1969); Leningradi «Spartak». Olümpiakuld kuulitõukes 1972 (**21.03), -hõbe 1976 (20.96) ja -pronks 1968 (18.19). Euroopa meister 1966, 1969, 1971 ja 1974, NSV Liidu meister 1967—70, 1972 ja 1974. Maailmarekordid: 18.67 (1968), 19.72, 20.09, 20.10, 20.43 (1969), 20.63 (1972), 21.20, 21.45 (1973).

Tšivadze, Aleksandr (8. IV 1955), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1981); Tbilisi «Dünamo». Olümpiapronks 1980. NSV Liidu meister 1978.

Tšoršišvili, Šota (10. VII 1950), NSV Liidu džuudomaadleja, teen. meistersportlane (1972); Gori «Burevestnik». Olümpiakuld 1972 poolraskekaalus ja -pronks 1976 absoluutses kategoorias.

Tšudina, Aleksandra (6. XI 1923), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1948); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe kaugushüppes (6.14) ja odaviskes (50.01) ning -pronks kõrgushüppes (1.63) 1952. Maailmameister 1952, 1956 ja 1960 võrkpallis. Euroopa meister 1949, 1950, 1951 ja 1958 võrkpallis ning 1954 viievõistluses. 39-kordne NSV Liidu meister kergejõustikus: 1945 400 m jooksus, 1949—51 80 m tõkkejooksus, 1948—51 ja 1953 4×100 m teatejooksus, 1948, 1950 ja 1953 4×200 m teatejooksus, 1946, 1947, 1949—51, 1953 ja 1954 kõrgushüppes, 1947—51, 1953 ja 1954 kaugushüppes, 1948, 1953, 1955 ja 1956 odaviskes ning 1946—51 ja 1953—55 viievõistluses. NSV Liidu meister 1947, 1951, 1955, 1956, 1960, 1962 ja 1963 võrkpallis. Maailmarekordid: kõrgushüppes 1.73 (1954); viievõistluses 4704 (1953), 4750 (1955). Lenini orden.

Tšuhraj, Sergei (31. V 1955), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1976); Novaja Kahhovka «Avangard». Olümpiakuld 1976 neljasüsta 1000 m-s ning 1980 kahesüsta 500 ja 1000 m-s. Maailmameister 1978 kahesüsta 1000 m-s ja 1979 500 m-s. NSV Liidu meister 1976 neljasüsta 1000 m-s ja 1979 500 m-s, 1978 ja 1980 kahesüsta 500 m-s ning 1979 ja 1980 1000 m-s.

Tšukanov, Anatoli (10. V 1951), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1976); Vorošilovgradi «Spartak», Olümpiakuld 1976 meeskonnasõidus. Maailmameister 1977. NSV Liidu meister 1976 40 km maanteesõidus ja meeskonnasõidus.

Tšukanov, Vjatšeslav (24. IV 1952), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1980 takistussõidus (võistk.). NSV Liidu meister 1978 (2. vanusegrupp, ind.), 1979 (takistussõit № 2, ind.) ja 1981 (NSV Liidu karikas, ind. ja võistk.).

Tšukarin, Viktor (9. XI 1921), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1951); 1952 Lvovi «Iskra», 1956 Lvovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1952 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, sanghobusel ja toenghüppes, 1956 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil, -hõbe 1952 rööbaspuil ja rõngail ning 1956 vabaharjutuses, -pronks 1956 sanghobusel. Maailmameister 1954 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning rööbaspuil. NSV Liidu meister 1949—51 ja 1955 individuaalses mitmevõistluses, 1953 ja 1954 kangil, 1948—51 ja 1953—56 rööbaspuil ning 1949, 1952 ja 1953 sanghobusel. Lvovi Kehakultuuriinstituudi võimlemiskateedri juhataja. Lenini orden 1957.

Tšulak, Jefim (15. VII 1948), NSV Liidu võrkpallur; Moskva AKSK. Olümpiahõbe 1976 ja -pronks 1972. Euroopa meister 1971 ja 1975, NSV Liidu meister 1972—77.

Tšužikov, Nikolai (5. V 1938), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1964); Lissitšanski «Avangard». Olümpiakuld 1964 neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1966 neljasüsta 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1962, 1964 ja 1966 kahesüsta 1000 m-s ning 1962, 1966, 1967 ja 1969 10 000 m-s, 1964 ja 1965 neljasüsta 1000 m-s ning 1969 10 000 m-s, 1967 ühesüstade 4×500 m teatesõidus.

Tšufšelov, Aleksander (26. IV 1933 Tallinn), Eesti NSV purjetaja, suurmeister (1975), Eesti NSV teen. treener (1979); Tallinna «Kalev». Olümpiamängudel 1960 hõbemedal ja 1964 12. koht «Finnil», 1972 varuvõistleja. NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1964 «Finnil» ning 1974 ja 1975 «Solingul», hõbemedal 1956, 1958, 1959 ja 1963 «Finnil», pronksmedal 1961 «Finnil». Balti regati võitja 1958 ja 1964 «Finnil» ning 1973 «Solingul». Eesti NSV meister 1957—59 «Finnil», 1966 5,5 m klassis ja 1976 «Solingul». Spordilaevade Eksperimentaaltehase purjede peakonstruktor, Eesti NSV purjetamiskoondise peatreener.

Tumba, Sven vt. Johansson, S.

Turištševa, Ljudmila (7. X 1952), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1970), Valeri Borzovi abikaasa; 1968 ja 1972 Groznõi «Dünamo», 1976 Doni-äärse Rostovi «Dünamo». Olümpiakuld 1972 individuaalses ning 1968, 1972 ja 1976 võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe 1972 ja 1976 vabaharjutuses ning 1976 toenghüppes, -pronks 1972 toenghüppes ja 1976 individuaalses mitmevõistluses. Maailmameister 1970 ja 1974 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses ning vabaharjutuses ja 1974 poomil. Euroopa meister 1971 ja 1973 individuaalses mitmevõistluses, toenghüppes ja vabaharjutuses ning 1973 eri kõrgusega rööbaspuil ja poomil. NSV Liidu meister 1972 ja 1974 individuaalses mitmevõistluses. 1970, 1972 ja 1973 eri kõrgusega rööbaspuil, 1972, 1973 ja 1975 toenghüppes ning 1970 vabaharjutuses. Maailma parim naissportlane 1970 (TASS). NSV Liidu parim sportlane 1974. Helmsi auhind 1975. Lenini orden 1976, Olümpiaorden (pronksmedal) 1978.

Turtšina, Zinaida (17. V 1946), NSV Liidu väravpallur, teen. meistersportlane (1972); Kiievi «Spartak». Olümpiakuld 1976 ja 1980. NSV Liidu meister 1970—80.

Tuulos, Vilho (Ville) (26. III 1895 — 5. IX 1967), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld kolmikhüppes 1920 (14.50,5) ning -pronks 1924 ja 1928 (15.37 ja 15.11).

Tõškevitš, Tamara (31. III 1931), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1957); Leningradi

«Zeniit». Olümpiakuld 1956 kuulitõukes (*16,59). NSV Liidu meister 1956 ja 1957.

Tõšler, David (13. VII 1927), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1961), NSV Liidu teen. treener (1967); Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1956 espadronis (meesk.). NSV Liidu meister 1960 (ind.). Kehakultuuriinstituudi kateedrijuhataja Moskvas.

Täpp [*tep*], Nils (27. X 1917), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1948 ja -pronks 1952 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1948 ja 1950.

Tõlp, Rein (11. X 1941 Tallinn), Eesti NSV kergejõustiklane; Tallinna «Kalev». 1964. a. olümpiamängudel 800 m poolfinaaljooksus 5. koht (1.49,1). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1968, hõbemedal 1963 ja pronksmedal 1962 ning 1965 800 m jooksus. 16-kordne Eesti NSV meister (1961—65, 1967—69 ja 1971 400, 800 ja 1500 m jooksus, 400 m tõkkejooksus ja teatejooksus). Parim tulemus 400 m-s 48,0 (1965), 800 m-s 1.47,7 (1964), 1000 m-s 2.20,8 (1965), 1500 m-s 3.47,2 (1968), 2000 m-s 5.15,2 (1968) ja 400 m tõkkejooksus 53,2 (1968). Spordijuht Tallinnas.

Törmänen, Jouko (10. IV 1954), Soome suusahüppaja. Olümpiavõitja ja maailmameister 1980 hüpetes 90 m mäelt.

Török, Ferenc (3. VIII 1935), Ungari viievõistleja. Olümpiakuld 1964 (ind.) ja 1968 (meesk.) ning -pronks 1964 (meesk.). Maailmameister 1963 ja 1965—67 (meesk.).

Tyler-Odam [*tailəʳ oudəm*], Dorothy (14. III 1920), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1936 ja 1948 kõrgushüppes (1.60 ja *1.68).

Tyldum [*tüldüm*], Pål (28. III 1942), Norra murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1968 4×10 km teatesuusatamises ja 1972 50 km-s, -hõbe 1972 30 km-s ja 1972 ning 1976 4×10 km-s. Maailmameister 1968 4×10 km-s ja 1972 50 km-s.

Tyus [*taiəs*], Wyomia (29. VIII 1945), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1964 ja 1968 100 m jooksus (11,4 ja **11,0) ning 1968 4×100 m teatejooksus (**42,8, eelj. **43,4), -hõbe 1964 4×100 m teatejooksus (43,9). Maailmarekordid: 100 m-s 11,2 (1964), 11,1 (1965).

U

Udodov, Ivan (20. V 1924), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1952); Doni-äärse Rostovi «Dünamo». Olümpiakuld 1952 kärbeskaalus (*315,0 kg). Maailma- ja Euroopa meister 1953. NSV Liidu meister 1950—52 kärbes- ja 1956 sulgkaalus. Maailmarekord: kärbeskaalu rebimises 98,0 kg (1952).

Uemura, Haruki (14. II 1951), Jaapani džuudomaadleja. Olümpiakuld 1976 absoluutses kategoorias. Maailmameister 1975.

Uetake, Yojiro (12. I 1943), Jaapani maadleja. Olümpiakuld 1964 ja 1968 vabamaadluse sulgkaalus.

Ugrehhelidze, Vladimir (18. VIII 1939), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1971); Tbilisi «Dünamo». Olümpiahõbe 1960. Euroopa meister 1961, NSV Liidu meister 1968.

Ugrjumov, Viktor (19. VIII 1939), NSV liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Minski «Urožai». Olümpiakuld (võistk.) ja -pronks (ind.) koolisõidus 1980. NSV Liidu meister 1976 («Suur auhind», ind.), 1978 («Suure auhinna uuestisõit», ind.) ja 1979 («Suur auhind», ind. ja võistk.).

Újlaky-Rejtő, Ildikó vt. Sági-(Újlaky-)Rejtő, I.

Ukkola, Pertti (10. VIII 1950), Soome maadleja. Olümpiakuld 1976 klassikalise maadluse sulgkaalus. Maailma- ja Euroopa meister 1977.

Ukolov, Dmitri (23. X 1929), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva KM KSK. Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, 1958 ja 1959, NSV Liidu meister 1950, 1955, 1956 ja 1958—60.

Ulanov, Aleksei (4. XI 1947), NSV Liidu iluuisutaja, teen. meistersportlane (1969); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 paarissõidus koos Irina Rodninaga, Maailma- ja Euroopa meister 1969—72, NSV Liidu meister 1970 ja 1971. Leningradi jääballeti solist.

Ulanov, Vladimir (10. II 1951), NSV Liidu võrkpallur; Moskva Kõrgem Tehnikakool. Olümpiahõbe 1976. Euroopa meister 1975, NSV Liidu meister 1978—81.

Ullman, Torsten (27. VII 1908), Rootsi laskur. Võtnud osa viitest olümpiamängudest. Olümpiakuld 1936 vabapüstolist laskmises (**559) ning -pronks 1936 kiirlaskmises ja 1948 vabapüstolist laskmises (539). Maailmameister 1933, 1935, 1937, 1947 (ind.) ja 1952 (ind. ja meesk.) vabapüstolist, 1939 kiir- (ind.) ning 1947 ja 1954 revolvrist laskmises (ind.). Maailmarekordid: vabapüstolist laskmises 60 lasku 547 (1935); revolvrist laskmises 60 lasku 586 (1954).

Ullrich [*-ih*], Frank (24. I 1958), Saksa DV laskesuusataja. Olümpiakuld 10 km-s ning -hõbe 20 km-s ja 4×7,5 km teatesuusatamises 1980, -pronks 4×7,5 km-s 1976. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981 10 km-s ja 4×7,5 km-s ning 1980 10 km-s. Maailma karika võitja 1978, 1980 ja 1981.

Ulrich [*-ih*], Friedrich-Wilhelm (20. X 1953), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 ja 1980 roolijaga kahepaadil. Maailmameister 1975, 1978 ja 1979 ning Euroopa meister 1973 kaheksapaadil.

Umanets, Nina (1. V 1956), NSV Liidu sõudja, teen. meistersportlane (1978); Kiievi «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1978, 1979 ja 1981, NSV Liidu meister 1977—81.

Umarov, Mahmud (10. IX 1924 — 25. XII 1961), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1957); Leningrad, relvajõud. Olümpiahõbe 1956 (556) ja 1960 (552) vabapüstolist laskmises. Maailmameister 1958 vabapüstolist (ind. ja meesk.) ja 1954 revolvrist laskmises (meesk.). Euroopa meister 1955 (meesk.) ja 1959 (ind. ja meesk.) vabapüstolist ning 1955 revolvrist laskmises (ind. ja meesk.). NSV Liidu meister 1956—59 vabapüstolist ja 1958 revolvrist laskmises. Maailmarekord: revolvrist laskmises 588 (1955). Meditsiinikandidaat.

Urbanovitš, Galina (5. IX 1917), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1946); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses ja -hõbe rühmvõimlemises 1952. NSV Liidu meister 1943—48 ja 1950 individuaalses mitmevõistluses, 1944, 1946 ja 1948—50 eri kõrgusega rööbaspuil, 1943 ja 1948 toenghüppes, 1946 ja 1952 vabaharjutuses, 1947 ja 1948 poomil, 1939, 1944, 1946, 1948—50 ja 1952 rõngail ning 1948 kangil.

Ustinova, Natalja (22. XII 1944), NSV Liidu ujuja; Taškendi «Tööjõureservid». Olümpiapronks 1964 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.39,2). Euroopa meister 1966 4×100 m vabaujumises, NSV Liidu meister 1963 4×100 m ning 1964 ja 1968 100 m vabaujumises.

Ušakova, Irina (29. IX 1954), NSV Liidu vehkleja; Minski «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 floretis (naisk.). Maailmameister 1979 ja 1981 (naisk.).

Uškempirov, Žaksõlõk (6. V 1951), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1980); Alma-Ata «Kairat». Olümpiakuld 1980 klassikalise maadluse helveskaalus. Maailmameister 1981, NSV Liidu meister 1975 ja 1980.

Utrobin, Ivan (10. III 1934), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1966); Moskva oblasti «Trud». Olümpiapronks 1964 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1966 15 km-s, 1960, 1962 ja 1965 30 km-s, 1961, 1963, 1965 ja 1966 50 km-s ning 1965, 1967 ja 1968 70 km-s.

Utzschneider [*utsšnai-*], Peter (6. III 1946), Saksa FV bobisõitja. Olümpiakuld 1972 kahebobil ning -pronks 1972 ja 1976 neljabobil. Maailmameister 1969 nelja-, 1972 ja 1973 kahe- ning 1974 kahe- ja neljabobil. Euroopa meister 1968 ja 1972 kahe-, 1970 nelja- ning 1973 kahe- ja neljabobil.

Uttersström [*üt-*], Sven (16. V 1901 — 1979), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiakuld 1932 18 km-s. Maailmameister 1930 50 km-s, 1932

18 km-s ja 1933 4×10 km teatesuusatamises.

Uudmäe, Jaak (3. IX 1955 Tallinn), Eesti NSV kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Tartu «Jõud». Olümpiakuld 1980 kolmikhüppes (17.35). Universiaadi hõbemedal 1979. Euroopa sisemeistrivõistluste hõbemedal 1977 ja 1980 ning pronksmedal 1979, NSV Liidu meistrivõistluste hõbemedal 1979 ning pronksmedal 1978 ja 1980, NSV Liidu sisemeistrivõistluste kuldmedal 1977 ja 1980 ning hõbemedal 1979. Eesti NSV meister 1976 ja 1978. Parim tulemus 17.35. Ökonomist Tartu KEK-is. Eesti NSV parim meessportlane 1979 ja 1980.

Uusmees, Eve •vt. Maurer-Uusmees, E.

Uvarov, Aleksandr (20. III 1922), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1954); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1956. Maailmameister 1954 ja 1956, Euroopa meister 1954—56, NSV Liidu meister 1954.

V

Vácha [*va:hha*], Ladislav (1899—1942), Tšehhoslovakkia võimleja. Olümpiakuld rööbaspuil ning -hõbe võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail 1928, -pronks rõngail ja köielronimises 1924. Maailmameister 1926 ja 1930 võistkondlikus mitmevõistluses.

Vagạnov, Gennadi (25. XI 1936), NSV Liidu murdmaasuusataja; Moskva, relvajõud. Olümpiapronks 1960 ja 1964 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1960, 1962 ja 1964 15 km-s ja 4×10 km-s ning 1963 ja 1965 4×10 km-s.

Wagner [*vägnə*r], Barbara (5. V 1938), Kanada iluuisutaja. Olümpiakuld 1960 paarissõidus koos Robert Pauliga. Maailmameister 1957—60. Siirdus hiljem jäärevüüsse.

Vahhọnin, Aleksei (10. III 1935), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1964); Šahtõ «Trud». Olümpiakuld 1964 kärbeskaalus (**357,5 kg). Maailmameister 1963, 1964 ja 1966, Euroopa meister 1963, 1965 ja 1966, NSV Liidu meister 1961—64, 1966 ja 1967. Püstitanud 5 kärbeskaalu maailmarekordit, neist on parim tõukamises 144,0 kg (1967).

Vaikjärv, Mati (2. VI 1944 Tõstamaa), Eesti NSV vibulaskur, suurmeister (1972); Pärnu «Dünamo». 1972. a. olümpiamängudel harjutuses FITA 2 24. koht (2363). NSV Liidu meistrivõistluste kuldmedal 1972 ja 1974 (ind.) harjutuses FITA 2, 1974 30 m, 1972 70 m ja 1972 ning 1976 90 m kauguselt laskmises, hõbemedal 1973 (ind. ja meesk.), 1975, 1976 (ind.) ja 1980 (meesk.) harjutuses FITA 2, 1977 25 m ja 1975 90 m kauguselt laskmises, pronksmedal 1975 ja 1981 30 m kauguselt laskmises. Eesti NSV meister 1971, 1973, 1977 ja 1979—81 harjutuses FITA 2.

Wailes [*ueilz*], Richard (21. III 1936), USA sõudja. Olümpiakuld 1956 kaheksapaadil ja 1960 roolijata neljapaadil.

Vainštein, Lev (25. XII 1916), NSV Liidu laskur; Leningradi «Dünamo». Olümpiapronks 1952 vabapüssi standardharjutuses (1109). Maailmameister 1954 ja 1958 vabapüstolist (meesk.) ning 1958 revolvrist laskmises (meesk.). Euroopa meister 1955 vabapüstolist ja revolvrist laskmises (meesk.). NSV Liidu meister 1951 ja 1952 vabapüssi standardharjutuses, 1951 vabapüssist põlvelt ja 1952 püsti ning 1954 revolvrist laskmises.

Vaitsehhọvskaja, Jelena (1. III 1958), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1976); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 tornihüpetes. NSV Liidu meister 1974 ja 1977.

Walasiewicz [*-jęvitš*], Stanisława, USA-s Stella Walsh (11. IV 1911 — 4. XII 1980), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 100 m jooksus 1932 (*11,9) ja -hõbe 1936 (11,7). Euroopa meister 1938 100 ja 200 m jooksus. Maailmarekordid: 100 m-s 11,7 (1934), 11,6 (1937); 200 m-s 23,6 (1935). Siirdus pärast Berliini olümpiamänge USA-sse, kuid jäi kauaks ajaks Poola kodanikuks. Püstitas veel 46-aastasena USA rekordi viievõistluses.

Vâlčev [*võltšęv*], Enio (4. VI 1936), Bulgaaria maadleja. Olümpiakuld 1964, -hõbe 1968 ja -pronks 1960 vabamaadluse I kergekeskkaalus. Maailmameister 1962. Euroopa meister 1968 ja 1969.

Valdmanis, Maigonis (8. IX 1933), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1959); 1952 Riia «Dünamo», 1956 ja 1960 Riia ASK. Olümpiahõbe 1952, 1956 ja 1960. Euroopa meister 1957, 1959 ja 1961, NSV Liidu meister 1955—58.

Valętov, Igor (1. II 1946), NSV Liidu vehkleja; Alma-Ata, relvajõud. Olümpiapronks 1972 epees (meesk.). Maailmameister 1969 (meesk.), NSV Liidu meister 1973 (ind.).

Valiụlis, Remigijus (20. IX 1958), NSV Liidu kergejõustiklane, teen. meistersportlane (1980); Vilniuse «Dünamo». Olümpiakuld 1980 4×400 m teatejooksus (3.01,1).

Walker [*uo:kə*r], John (1. XII 1950), Uus-Meremaa kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 1500 m jooksus (3.39,17). Maailmarekord: 1 miili jooksus 3.49,4 (1975).

Walle, Robert van de (20. V 1954), Belgia džuudomaadleja. Olümpiakuld 1980 poolraskekaalus. Euroopa meister 1980 absoluutses kategoorias.

Wallẹrius, Erik (16. IV 1878), Rootsi purjetaja. Olümpiakuld 1912 10 m klassis ja -hõbe 1908 8 m klassis.

Walsh [*uo:lš*], Kenneth (11. II 1945), USA ujuja. Olümpiakuld 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.54,9) ja 4×100 m vabaujumises (**3.31,7) ning -hõbe 100 m vabaujumises (52,8) 1968. Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 52,6 (1967); 4×100 m 3.32,6 (1967), 3.32,5 (1968).

Walter, Hans (9. VIII 1889 — 14. I 1967), Šveitsi sõudja. Olümpiakuld 1920 ja 1924 roolijaga neljapaadil ning -pronks 1924 roolijata neljapaadil. Euroopa meister 1911—13 ja 1920 roolijaga neljapaadil ning 1912 ja 1920 kaheksapaadil.

Valtin, Albert (17. XI 1937), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1967); Kiievi Kehakultuuriinstituut. Olümpiahõbe 1960. Euroopa meister 1961, NSV Liidu meister 1967.

Vanaaseme, Eduard (25. VII 1898 Tartu), Eesti tõstja. 1924. a. olümpiamängudel kergekaalus 6. koht (415,0 kg viievõistluses). MM-võistluste hõbemedal 1922. Eesti meister 1922. Maailmarekordid kergekaalu surumises: 87,5 kg (1922), 90,0 kg (1923).

Van Damme, Ivo (21. II 1954 — 29. XII 1976), Belgia kergejõustiklane. Olümpiahõbe 1976 800 m (1.43,86) ja 1500 m jooksus (3.39,27). Hukkus autoõnnetusel.

Vardanjan, Jurik (13. VI 1956), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1977); Leninakani «Lokomotiiv». Olümpiakuld 1980 keskkaalus (**400,0 kg). Maailmameister 1977 kergekesk- ja 1978—81 keskkaalus, Euroopa meister 1977 kergekesk- ja 1978, 1980 ning 1981 keskkaalus, NSV Liidu meister 1977 kergekesk-, 1979 kesk- ja 1981 I poolraskekaalus. Püstitanud 28 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu rebimises 178,0 kg ja tõukamises 223,0 kg (mõlemad 1981) ning I poolraskekaalu rebimises 182,5 kg, tõukamises 224 kg ja kahevõistluses 402,5 kg (kõik 1981).

Vargạnova, Svetlana (19. XI 1964), NSV Liidu ujuja; Leningradi «Dünamo». Olümpiahõbe 1980 200 m rinnuliujumises (2.29,61; eelu. *2.29,77). Maailmarekord: 200 m rinnuliujumises 2.31,09 (1979).

Vargạškin, Rostislav (2. VI 1933), NSV Liidu jalgrattur, teen. meistersportlane (1960), NSV Liidu teen. treener (1972); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1960 1000 m-s paigaltstardist (1.08,86). 13-kordne NSV Liidu meister (1952—63 1000 m-s paigaltstardist, tandemisõidus, sprindisõidus, 4000 m meeskondlikus jälitussõidus ja väljalangemissõidus). Maailmarekordid trekisõidus: 1000 m paigaltstardist 1.10,40 (1953), 1.10,20 (1954), 1.09,50 (1955); 200 m lendstardist 11,40 (1955); 1000 m lendstardist 1.06,00 (1955).

Varona [*vərọunə*], Donna de (26. IV 1947), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 400 m kompleksujumises (*5.18,7) ja 4×100 m vabaujumises (**4.03,8). Maailmarekordid: 100 m seliliujumises 1.08,9 (1963); 200 m kompleks-

ujumises 2.33,3 (1962), 2.29,9 (1964); 400 m kompleksujumises 5.36,5 (1960), 5.34,5 (1961), 5.29,7, 5.24,7 (1962), 5.16,5, 5.14,9 (1964); 4×100 m vabaujumises 4.08,5 (1964); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.38,1 (1964).

Waruinge, Philip (3. II 1945), Keenia poksija. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1968 sulgkaalus. Barkeri karikas 1968.

Wasenius, Birger (7. XII 1911 — 2. I 1940), Soome kiiruisutaja. Olümpiahõbe 5000 m-s (8.23,3) ja 10 000 m-s (17.28,2) ning -pronks 1500 m-s (2.20,9) 1936. Maailmameister 1939.

Vaskuti [*vaš-*], István (4. XII 1955), Ungari aerutaja. Olümpiakuld 1980 kahekanuu 500 m-s. Maailmameister 1977, 1978 ja 1981.

Wassberg [*-bärj*], Thomas (27. III 1956), Rootsi murdmaasuusataja. Olümpiavõitja ja maailmameister 1980 15 km-s.

Vassiljev, Boriss (13. I 1937), NSV Liidu jalgrattur, NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva «Burevestnik». Olümpiahõbe 1960 tandemisõidus. NSV Liidu meister 1956, 1959 ja 1963—65.

Vassiljev, Valeri (3. VIII 1949), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1973); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972 ja 1976 ning -hõbe 1980. Maailma- ja Euroopa meister 1970, 1973—75, 1978—79 ja 1981.

Vassilkova, Elvira (15. VI 1962), NSV Liidu ujuja; Sverdlovski «Trud». Olümpiahõbe 100 m rinnuliujumises (1.10,41) ja -pronks 4×100 m kombineeritud teateujumises (4.13,61) 1980.

Vassiltšenko, Olga (8. XI 1956), NSV Liidu sõudja; Moskva oblasti «Spartak». Olümpiahõbe 1980 roolijaga paarisaerulisel neljapaadil. NSV Liidu meister 1977 ja 1979.

Vassin, Vladimir (9. I 1947), NSV Liidu vettehüppaja, teen. meistersportlane (1972); Moskva «Spartak». Olümpiakuld 1972 hoolauahüpetes. NSV Liidu meister 1966, 1969 ja 1972.

Watanabe, Osamu (21. X 1940), Jaapani maadleja. Olümpiakuld 1964 vabamaadluse kergekaalus. Maailmameister 1962 ja 1963.

Watson [*uotsən*], Lillian (Pokey) (11. VII 1950), USA ujuja. Olümpiakuld 1964 4×100 m vabaujumises (**4.03,8) ja 1968 200 m seliliujumises (*2.24,8). Maailmarekordid: 200 m vabaujumises 2.10,5 (1966); 4×100 m vabaujumises 4.08,5 (1964), 4.03,5 (1967), 4.01,0 (1968); 4×100 m kombineeritud teateujumises 4.38,1 (1964).

Watson, Mary vt. Gordon-Watson, M.

Webster [*uebstəʳ*], Robert (25. X 1938), USA vettehüppaja. Olümpiakuld 1960 ja 1964 tornihüpetes.

Vedenin, Vjatšeslav (1. X 1941), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1972 30 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises, -hõbe 1968 ja -pronks 1972 50 km-s. Maailmameister 1970 ja 1972 30 km-s ning 4×10 km-s. NSV Liidu meister 1969 15 km-s, 1967—69 ja 1972 50 km-s, 1969 ja 1970 70 km-s ning 1966, 1968—70, 1972 ja 1973 4×10 km-s. Lenini orden 1972.

Věchtová, Eva vt. Bosáková-Věchtová, E.

Wehling [*ve:l-*], Ulrich (8. VII 1952), Saksa DV suusataja (kahevõistleja). Olümpiakuld 1972, 1976 ja 1980. Maailmameister 1972, 1974, 1976 ja 1980.

Weichert [*vaih-*], Konrad (20. III 1934), Saksa DV purjetaja. Olümpiahõbe 1972 ja -pronks 1968 «Draakonil». Euroopa meister 1970 ja 1972.

Weigelt, Liane vt. Buhr-Weigelt, L.

Veinberga, Tatjana (4. IX 1943), NSV Liidu võrkpallur; Riia «Daugava». Olümpiakuld 1968.

Weingärtner [*vaingert-*], Hermann (27. VIII 1864 — 1919), Saksa võimleja. Olümpiakuld rööbaspuil (võistk.) ja kangil (ind. ja võistk.), -hõbe rõngail ja sanghobusel ning -pronks rööbaspuil (ind.) 1896.

Weise [*vaize*], Konrad (17. VIII 1951), Saksa DV jalgpallur. Olümpiakuld 1976 ja -pronks 1972.

Weissmuller [*uaismjulə*ʳ], Johnny (John) (2. VI 1904), USA ujuja. Olümpiakuld 1924 100 m, 400 m (*59,0 ja *5.04,2) ja 4×200 m vabaujumises (**9.53,4) ning 1928 100 m (*58,6) ja 4×200 m vabaujumises (**9.36,2), -pronks 1924 veepallis. Maailmarekordid vabaujumises: 100 m 58,6 (1922), 57,4 (1924); 200 m 2.15,6 (1922), 2.08,0 (1927); 400 m 5.06,6 (1922), 4.57,0 (1923); 800 m 10.22,2 (1927). Esinenud filmis (mänginud Tarzanit).

Vekšin, Nikolai (23. V 1887 Haapsalu — 14. I 1951), Eesti purjetaja, esimene Eesti NSV meistersportlane purjetamises (1945). Olümpiapronks 1928 6 m klassis jahil «Tutti V» (oli roolimees); meeskonda kuulusid Georg Faehlmann (17. IX 1895), William von Wirén (11. IX 1894 — 23. XI 1956; Euroopa meister 1933 ja 1934 jääpurjetamises) ja Eberhard Vogdt (27. VII 1902). 1912. a. olümpiamängudel varuvõistleja. Võitnud auhindu ligi 300 korda, nende seas «Tallinna nädalal», Helsingi ja Sandhamni regatil. NSV Liidu meistrivõistlustel 1945 2. koht.

Veleva-Melnik, Faina vt. Melnik, F.

Wells [*uelz*], Allan (3. V 1952), Suurbritannia kergejõustiklane. Olümpiakuld 100 m (10,25) ja -hõbe 200 m jooksus (20,21) 1980.

Velsvebel, Mihail (9. XI 1926 Kuressaare), Eesti NSV kergejõustiklane; Tallinna «Spartak». 1952. a. olümpiamängudel 1500 m jooksu poolfinaalis 11. koht (3.52,6). NSV Liidu meister 1952 1500 m jooksus, 8-kordne Eesti NSV meister (1949—52 1500 ja 5000 m jooksus, 8000 m murdmaajooksus, teatejooksudes). Parim tulemus 800 m-s 1.54,0 (1949), 1000 m-s 2.38,7 (1949), 1500 m-s 3.48,2 (1952, oli NSV Liidu rekord), 2000 m-s 5.19,0 (1952, oli NSV Liidu rekord), 3000 m-s 8.19,4 (1952) ja 5000 m-s 15.10,4 (1956). Ehitustööline Tallinnas.

Wenden [*uendən*], Michael (Mike) (17. XI 1949), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 100 ja 200 m vabaujumises (**52,2 ja *1.55,2) ning -hõbe 4×200 m (7.53,7) ja -pronks 4×100 m vabaujumises (3.34,7) 1968. Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 7.50,1 (1970).

Wendisch [*-iš*], Dieter (9. V 1953), Saksa DV sõudja. Olümpiakuld 1976 kaheksa- ja 1980 roolijaga neljapaadil. Maailmameister 1975 kaheksaning 1977 ja 1978 roolijaga neljapaadil.

Vengerovski, Juri (26. X 1938), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1965); Harkovi «Burevestnik». Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1962, NSV Liidu meister 1963.

Wenzel [*ventsel*], Hannelore (Hanny) (4. XII 1954), Liechtensteini mäesuusataja. Olümpiakuld slaalomis ja suurslaalomis ning -hõbe kiirlaskumises 1980, -pronks slaalomis 1976. Maailmameister 1974 slaalomis ning 1980 slaalomis, suurslaalomis ja alpi kolmevõistluses. Maailma karika võitja 1978 ja 1980. Tema vend Andreas W. (18. III 1958) võitis 1980 olümpiahõbemedali suurslaalomis, tuli 1978 maailmameistriks alpi kolmevõistluses ning võitis 1980 Maailma karika.

Veremejev, Vladimir (8. XI 1949), NSV Liidu jalgpallur, teen. meistersportlane (1975); Kiievi «Dünamo». Olümpiapronks 1976. NSV Liidu meister 1971, 1974, 1975, 1977, 1980.

Verkerk, Cornelis (Kees) (28. X 1942), Hollandi kiiruisutaja. Olümpiakuld 1968 1500 m-s (*2.03,4) ning -hõbe 1964 1500 m-s (2.10,6), 1968 5000 m-s (7.23,2) ja 1972 10 000 m-s (15.04,70). Maailmameister 1966 ja 1967, Euroopa meister 1967. Maailmarekordid: 1500 m-s 2.03,9 (1967), 2.02,0 (1969), 2.01,9 (1970); 5000 m-s 7.26,6 (1967), 7.13,2 (1969); 10 000 m-s 15.03,6 (1969); mitmevõistluses 178,058 (1967), 172,058 (1968).

Vernescu [*-ku*], Aurel (23. I 1939), Rumeenia aerutaja. Olümpiahõbe 1972 neljasüsta 1000 m-s ning -pronks 1964 ühe- ja neljasüsta 1000 m-s. Maailmameister 1963 ühesüsta 500 m-s ja ühesüstade 4×500 m teatesõidus ning 1966 ühesüsta 500 m-s ja kahesüsta 1000 m-s. Euroopa meister 1961 ühesüsta 500 m-s, 1963 ja 1965 ühesüsta 500 m-s ja ühesüstade 4×500 m teatesõidus, 1967 ühesüsta 500 m-s, ühesüstade 4×500 m teatesõidus ja kahesüsta 1000 m-s ning 1969 kahesüsta 500 m-s.

Wessig [*vesih*], Gerd (16. VII 1959), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1980 kõrgushüppes (**2.36).
Westergren [*-e:n*], Carl (13. X 1895 — 5. VIII 1958), Rootsi maadleja. Olümpiakuld 1920 klassikalise maadluse I keskkaalus, 1924 poolraskekaalus ja 1932 raskekaalus. Maailmameister 1922 I keskkaalus, Euroopa meister 1925 ja 1930 poolraskekaalus ning 1931 raskekaalus.
Westerlund, Edward (1. II 1901), Soome maadleja. Olümpiakuld 1924 klassikalise maadluse I keskkaalus ja -pronks 1928 I kergekeskkaalus. Maailmameister 1922 I kergekeskkaalus.
Whitfield [*uitfi:ld*], Beverley (15. VI 1954), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 200 m (*2.41,71) ja -pronks 100 m rinnuliujumises (1.15,73) 1972.
Whitfield [*uitfi:ld*], Malvin (Mal) (11. X 1924), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 ja 1952 800 m jooksus (*1.49,2 ja 1.49,2) ning 1948 4×400 m teatejooksus (3.10,4), -hõbe 1952 4×400 m teatejooksus (3.04,0) ja -pronks 1948 400 m jooksus (46,9). Maailmarekord: 1000 m jooksus 2.20,8 (1953).
Whiton [*uitən*], Herman (6. IV 1904 — 1967), USA purjetaja. Olümpiakuld 1948 ja 1952 6 m klassis. Kuldpokaalivõistluste võitja 1926 ja 1936.
Wichman [*uikmən*], Sharon (13. V 1952), USA ujuja. Olümpiakuld 200 m (*2.44,4) ja -pronks 100 m rinnuliujumises (1.16,1) 1968.
Wichmann [*vih-*], Tamás (4. II 1948), Ungari aerutaja. Olümpiahõbe 1968 kahekanuu ja 1972 ühekanuu 1000 m-s ning -pronks 1976 ühekanuu 1000 m-s. Maailmameister 1970, 1971, 1974, 1977, 1979 ja 1981 ühekanuu 10 000 m-s, 1979 ühekanuu ning 1971 kahekanuu 1000 m-s. Euroopa meister 1967 kahekanuu 1000 m-s ning 1969 ühekanuu 1000 ja 10 000 m-s.
Wicki [*viki*], Jean (18. VI 1933), Šveitsi bobisõitja. Olümpiakuld 1972 neljabobil ning -pronks 1968 neljaja 1972 kahebobil. Maailmameister 1972 ja Euroopa meister 1968 neljabobil.
Wieczorek, Teresa vt. Ciepły-Wieczorek, T.
Wigger [*uigə'*], Lones (25. VIII 1937), USA laskur. Olümpiakuld 1964 väikepüssi (**1164) ja 1972 vabapüssi standardharjutuses (1155) ning -hõbe 1964 väikepüssist lamades laskmises (**597). Maailmameister 1966 väikepüssi ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.), väikepüssist põlvelt ja lamades ning vabapüssist püsti laskmises (meesk.), 1970 väikepüssist ja vabapüssist püsti laskmises (meesk.) ning vabapüssi standardharjutuses (meesk.), 1974 väikepüssi ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.), väikepüssist püsti (ind. ja meesk.), vabapüssist püsti ja lamades laskmises ning standardpüssiharjutuses (meesk.), 1978 väikepüssi (meesk.) ja vabapüssi standardharjutuses (ind. ja meesk.), väike- ja vabapüssist püsti ja lamades laskmises (meesk.) ning standardpüssiharjutuses (meesk.). Maailmarekordid: väikepüssist põlvelt laskmises 40 lasku 394 (1964); vabapüssist püsti laskmises 40 lasku 379 (1972); väikepüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1167 (1973); väikepüssist püsti laskmises 40 lasku 383 (1974); standardpüssiharjutuses 3×20 lasku 575 (1974); vabapüssi standardharjutuses 3×40 lasku 1159 (1977) ja 1160 (1978); vabapüssist põlvelt laskmises 40 lasku 392 (1977); väikepüssist lamades laskmises 60 lasku 599 (1979).
Vikelas, ka Bikelas, Demetrios (11. V 1835 — 20. VII 1908), Kreeka spordijuht ja kirjanik. Esimene ROK-i president (1894—96).
Vikulov, Vladimir (20. VII 1946), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1967); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968 ja 1972. Maailmameister 1966—71 ja 1975, Euroopa meister 1966—70 ja 1975, NSV Liidu meister 1966, 1968, 1970—73, 1975 ja 1977—79.
Wilber [*uilbə'*], Doreen (1. VIII 1930), USA vibulaskur. Olümpiakuld 1972 harjutuses FITA 2 (**2424). Maailmameister 1971 50 m kauguselt laskmises.
Wilke, Marina (28. II 1958), Saksa DV sõudja (roolija). Olümpiakuld 1976 ja 1980 kaheksapaadil. Maailmameister 1975 kaheksa- ja 1977 roolijaga neljapaadil.

Wilkie [*uilki*], David (8. III 1954), Suurbritannia ujuja. Olümpiakuld 1976 200 m rinnuliujumises (**2.15,11), -hõbe 1976 100 m (1.03,43) ja 1972 200 m rinnuliujumises (2.23,67). Maailmameister 1973 200 m ning 1975 100 ja 200 m rinnuliujumises. Euroopa meister 1974 200 m rinnuli- ja 200 m kompleksujumises. Maailmarekordid: 200 m rinnuliujumises 2.20,94, 2.19,28 (1973); 200 m kompleksujumises 2.06,32 (1974).
Wilkins [*uilkinz*], Mac (15. XI 1950), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 kettaheites (67.50; kv. *68.28). Maailmarekordid: 69.18, 69.80, 70.24 ja 70.86 (1976).
Wilkinson [*uilkinsən*], George (2. III 1879), Suurbritannia veepallur. Olümpiakuld 1900, 1908 ja 1912.
Williams [*uiljəmz*], John (12. IX 1953), USA vibulaskur. Olümpiakuld 1972 harjutuses FITA 2 (**2528). Maailmameister 1969 (meesk.) ning 1971 (ind. ja meesk.). Maailmarekordid: harjutuses FITA 2 2445 (1971) ja FITA 1 1268 (1972); 70 m-s 320 (1969); 30 m-s 350 (1972); meeskonnaharjutuses 3606 (1969).
Williams [*uiljəmz*], Percy (19. V 1908), Kanada kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 100 m (10,8) ja 200 m jooksus (21,8). Maailmarekord: 100 m-s 10,3 (1930).
Williams [*uiljəmz*], Randy (23. VIII 1953), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld kaugushüppes 1972 (8.24) ja -hõbe 1976 (8.11).
Vinci [-tši], Charles (28. II 1933), USA tõstja. Olümpiakuld kärbeskaalus 1956 (**342,5 kg) ja 1960 (*345,0 kg). Püstitanud 8 kärbeskaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 110,0 kg (1959), rebimises 104,5 kg, tõukamises 134,5 kg ja kolmevõistluses 342,5 kg (1956).
Windle [*uindl*], Robert (7. XI 1944), Austraalia ujuja. Olümpiakuld 1964 1500 m vabaujumises (*17.01,7), -hõbe 1968 4×200 m vabaujumises (7.53,7) ning -pronks 1964 ja 1968 4×100 m vabaujumises (3.39,1 ja 3.34,7). Maailmarekord: 200 m vabaujumises 2.00,3 (1963).
Winkler, Hans Günter (24. VII 1926), Saksa FV ratsutaja. Olümpiakuld 1956 (ind. ja võistk.), 1960, 1964 ja 1972 (võistk.), hõbe 1976 (võistk.) ning -pronks 1968 (võistk.) takistussõidus. Maailmameister 1954 ja 1955, Euroopa meister 1957.
Vinogradov, Aleksandr (10. XI 1951), NSV Liidu aerutaja, teen. meistersportlane (1975); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1976 kahekanuu 500 ja 1000 m-s. Maailmameister 1974 ja 1975 kahekanuu 500 m-s ning 1971 10 000 m-s. NSV Liidu meister 1973 ühekanuu 500 m-s, 1972 ja 1973 ühekanuude 4×500 m teatesõidus, 1971, 1974, 1976 ja 1979 kahekanuu 500 m-s, 1976 1000 m-s ja 1971 10 000 m-s.
Vinogradova-Kamenjok, Valentina (17. V 1943), NSV Liidu võrkpallur, teen. meistersportlane (1968); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1968 ja -hõbe 1964. Euroopa meister 1963 ja 1967, NSV Liidu meister 1963 ja 1965—69.
Vinokurov, Eduard (30. X 1942), NSV Liidu vehkleja, teen. meistersportlane (1968); Leningrad, relvajõud. Olümpiakuld 1968 ja 1976 ning -hõbe 1972 espadronis (meesk.). Maailmameister 1967, 1969—71, 1974 ja 1975 (meesk.), NSV Liidu meister 1966 (ind.).
Wint [*uint*], Arthur (25. V 1920), Jamaika kergejõustiklane. Olümpiakuld 1948 400 m jooksus (*46,2) ja 1952 4×400 m teatejooksus (**3.03,9), -hõbe 1948 ja 1952 800 m jooksus (1.49,5 ja 1.49,4). Praegu Jamaika suursaadik Rootsis.
Viren [*-e:n*], Lasse (22. VII 1949), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 ja 1976 5000 m (*13.26,4 ja 13.24,76) ning 10 000 m jooksus (**27.38,4 ja 27.40,38). Maailmarekord: 5000 m-s 13.16,4 (1972). Ainus sportlane, kes on suutnud võita nii 5000 kui 10 000 m jooksu kahtedel olümpiamängudel.
Wires, Kurt (28. IV 1919), Soome aerutaja. Olümpiakuld 1952 kahesüsta 1000 ja 10 000 m-s ning -hõbe 1948 ühesüsta 10 000 m-s.

Wirnhier [*-hi:r*], Konrad (7. VII 1937), Saksa FV laskur. Olümpiakuld jahilaskmises kaarrajalt 1972 (195) ja -pronks 1968 (*198). Maailmameister 1965 ja 1967 (ind.), Euroopa meister 1968 (ind. ja meesk.).

Vitebski, Jossif (9. I 1938), NSV Liidu vehkleja; Kiievi «Dünamo». Olümpiahõbe 1968 epees (meesk.). Maailmameister 1967 (meesk.).

Witschas, Rosemarie vt. Ackermann-Witschas, R.

Vjužanina, Galina (3. VIII 1952), NSV Liidu maahokimängija; Moskva «Spartak». Olümpiapronks 1980.

Vlassov, Juri (5. XII 1935), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1959); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld raskekaalus 1960 (**537,5 kg) ja -hõbe 1964 (570,0 kg). Maailmameister 1959 ja 1961—63, Euroopa meister 1959—64, NSV Liidu meister 1959—63. Püstitanud 32 raskekaalu maailmarekordit, neist on parimad surumises 199,5 kg (1967), rebimises 172,5 kg, tõukamises 215,5 kg ja kolmevõistluses 580,0 kg (kõik 1964). Tegutseb kirjanikuna Moskvas, on mitme sporditeemalise raamatu autor (eesti keeles jutustustekogu «Välkvalge hetk», 1977). Lenini orden 1960.

Vlassov, Viktor (1. IX 1925), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1953); Moskva «Dünamo». Olümpiahõbe 1952. Euroopa meister 1951 ja 1953, NSV Liidu meister 1948.

Vlassov, Viktor (11. VI 1951), NSV Liidu laskur, teen. meistersportlane (1980); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1980 väikepüssi standardharjutuses (**1173), Euroopa meister 1977 vabapüssist põlvelt ja püsti laskmises ning vaba- ja standardpüssi standardharjutuses, 1981 väikepüssist lamades ja põlvelt laskmises ning väikepüssi standardharjutuses (kõik meesk.). NSV Liidu meister 1979 väikepüssist lamades laskmises.

Vliet [*vli:t*], Arie van (18. III 1916), Hollandi jalgrattur. Olümpiakuld 1000 m-s paigaltstardist (*1.12,0) ja -hõbe sprindisõidus 1936. Maailmameister sprindisõidus 1936, elukutseliste maailmameister 1938, 1948 ja 1953.

Vliet [*vli:t*], Petronella (Nelly) van (17. I 1926), Hollandi ujuja. Olümpiakuld 200 m rinnuliujumises (2.57,2; pf. 2.57,0) 1948. Euroopa meister 1947. Maailmarekordid rinnuliujumises: 100 m 1.19,4, 1.19,0 (1946), 1.18,2 (1947); 200 m 2.52,6 (1946), 2.51,9 ja 2.49,2 (1947).

Vogel [*vougəl*], Matt (3. VI 1957), USA ujuja. Olümpiakuld 1976 100 m liblikujumises (54,35) ja 4×100 m kombineeritud teateujumises (**3.42,22).

Voigt-Schmalfeld [*foigt šma:lfelt*], Angela (18. V 1951), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 kaugushüppes (6,72). Maailmarekord: 6.92 (1976).

Voithe [*voite*], Jörg (11. IV 1963), Saksa DV ujuja. Olümpiakuld 100 m vabaujumises (50,40) ja -hõbe 4×200 m vabaujumises (7.28,60) 1980.

Wolde, Mamo (12. VI 1932), Etioopia kergejõustiklane. Olümpiakuld 1968 maratonijooksus (2:20.26,4), -hõbe 1968 10 000 m jooksus (29.28,0) ning -pronks 1972 maratonijooksus (2:15.08,4).

Wolfermann, Klaus (31. III 1946), Saksa FV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1972 odaviskes (*90.48). Maailmarekord: 94.08 (1973).

Volkov, Konstantin (28. II 1960), NSV Liidu kergejõustiklane; Irkutski «Lokomotiiv». Olümpiahõbe 1980 teivashüppes (5,65). NSV Liidu meister 1979.

Volkov, Leonid (9. XII 1934), NSV Liidu jäähokimängija, teen. meistersportlane (1964); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1964. Maailma- ja Euroopa meister 1964 ja 1965, NSV Liidu meister 1959—61 ja 1963—65.

Volkov, Valeri (26. VII 1947), NSV Liidu ratsutaja, teen. meistersportlane (1980); Jaroslavli «Spartak». Olümpiakuld 1980 (võistk.) kolmevõistluses. NSV Liidu meister 1977 noorhobuste kolmevõistluses.

Vollmar [*foll-*], Harald (24. IV 1947), Saksa DV laskur. Olümpiahõbe 1976 ja 1980 ning -pronks 1968 vabapüstolist laskmises (567, 568 ja 560). Maailmameister 1970. Euroopa meister 1974 vabapüstolist ning 1976 ja 1977 õhupüstolist laskmises.

Volnov, Gennadi (28. XI 1939), NSV Liidu korvpallur, teen. meistersportlane (1964); Moskva AKSK. Olümpiakuld 1972, -hõbe 1960 ja 1964 ning -pronks 1968. Maailmameister 1967, Euroopa meister 1959, 1961, 1963, 1965, 1967 ja 1969, NSV Liidu meister 1959, 1961—66 ja 1969.

Volšžetskaja, Jelena (4. XII 1943), NSV Liidu võimleja; Grodno, relvajõud. Olümpiakuld 1964 võistkondlikus mitmevõistluses. NSV Liidu meister 1961, 1962 ja 1965 toenghüppes ning 1963 ja 1964 poomil.

Wood [*vud*], Mervyn (30. IV 1917), Austraalia sõudja. Olümpiakuld 1948 ja -hõbe 1952 ühepaadil, -pronks 1956 paarisaerulisel kahepaadil.

Woodward [*vuduə*^{r}*d*], Vivian (3. VI 1897 — 1954), Suurbritannia jalgpallur. Olümpiakuld 1908 ja 1912.

Voog, Ulvi vt. Indrikson-Voog, U.

Voort van Zijp [*zeip*], Adolph van der (1. IX 1892), Hollandi ratsutaja. Olümpiakuld 1924 (ind. ja võistk.) ja 1928 (võistk.) kolmevõistluses.

Vorobjov, Arkadi (3. X 1924), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1952), NSV Liidu teen. treener (1964); Sverdlovsk, relvajõud. Olümpiakuld poolraskekaalus 1956 (**462,5 kg) ja 1960 (**472,5 kg) ning -pronks keskkaalus 1952 (407,5 kg). Maailmameister 1953 keskkaalus ning 1954, 1955, 1957 ja 1958 poolraskekaalus. Euroopa meister 1953 keskkaalus ning 1950, 1954, 1955 ja 1958 poolraskekaalus. NSV Liidu meister 1950—52 keskkaalus ja 1953—59 poolraskekaalus. Püstitanud 20 maailmarekordit, neist on parimad keskkaalu rebimises 136,0 kg, tõukamises 170,0 kg ja kolmevõistluses 430,0 kg (kõik 1953) ning poolraskekaalu rebimises 145,0 kg (1957). Meditsiinidoktor. Kehakultuuriinstituudi rektor Moskva oblastis. Lenini orden 1957.

Voronin, Aleksandr (23. V 1951), NSV Liidu tõstja, teen. meistersportlane (1976); Kemerovo «Trud». Olümpiakuld 1976 helveskaalus (*242,5 kg). Maailmameister 1976 ja 1977, Euroopa meister 1976, 1977 ja 1979, NSV Liidu meister 1975 ja 1979. Püstitanud 12 helveskaalu maailmarekordit, neist on parimad rebimises 110,5 kg (1979), tõukamises 142,0 kg (1979) ja kahevõistluses 247,5 kg (1977).

Voronin, Mihhail (26. III 1945), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1966), NSV Liidu teen. treener (1980), Zinaida Voronina abikaasa; Moskva «Dünamo». Olümpiakuld 1968 kangil ja toenghüppes, -hõbe 1968 individuaalses ja võistkondlikus mitmevõistluses, rööbaspuil ja rõngail ning 1972 võistkondlikus mitmevõistluses ja rõngail, -pronks 1968 sanghobusel. Maailmameister 1966 individuaalses mitmevõistluses ja rõngail. Euroopa meister 1967 individuaalses mitmevõistluses, rõngail, rööbaspuil ja sanghobusel, 1969 individuaalses mitmevõistluses, rõngail ja rööbaspuil ning 1971 rõngail. NSV Liidu meister 1966—68, 1970 ja 1971 individuaalses mitmevõistluses, 1971 kangil, 1967 ja 1969 rööbaspuil, 1966, 1967 ja 1969—72 rõngail, 1967, 1969 ja 1970 sanghobusel ning 1966 vabaharjutuses. NSV Liidu parim sportlane 1966. NSVL Sportvõimlemisföderatsiooni esimehe asetäitja.

Voronina, Zinaida (10. XII 1947), NSV Liidu võimleja, teen. meistersportlane (1968), Mihhail Voronini abikaasa; Moskva oblasti «Dünamo». Olümpiakuld võistkondlikus mitmevõistluses, -hõbe individuaalses mitmevõistluses ning -pronks eri kõrgusega rööbaspuil ja toenghüppes 1968. Maailmameister 1970 võistkondlikus mitmevõistluses, NSV Liidu meister 1968 vabaharjutuses ja toenghüppes.

Voronkov, Vladimir (20. III 1944), NSV Liidu murdmaasuusataja, teen. meistersportlane (1970); Moskva, relvajõud. Olümpiakuld 1972 4×10 km teatesuusatamises. Maailmameister 1970 ja 1972. NSV Liidu meister 1968 4×10 km-s, 1970 15 ja 50 km-s ning 1971 15 ja 70 km-s.

Voronšihhin, Igor (14. IV 1938), NSV Liidu murdmaasuusataja, NSV Liidu teen. treener (1980); Moskva «Burevestnik». Olümpiapronks 1964 30 km-s ja 4×10 km teatesuusatamises. NSV Liidu meister 1964 30 km-s ja 1966 4×10 km-s.

Voskobojnikov, Dmitri (6. III 1941), NSV Liidu võrkpallur; Moskva «Burevestnik». Olümpiakuld 1964. Maailmameister 1962, NSV Liidu meister 1963 ja 1966.

Woyda [*voida*], Witold (10. V 1939), Poola vehkleja. Olümpiakuld 1972 (ind. ja meesk.), -hõbe 1964 (meesk.) ja -pronks 1968 (meesk.) floretis.

Writer [*raitə*], John (17. IX 1944), USA laskur. Olümpiakuld väikepüssi standardharjutuses 1972 (**1166) ja -hõbe 1968 (1156). Maailmameister 1970 spordipüssi (ind.) ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.) ning väike- ja vabapüssist püsti laskmises (meesk.), 1974 väikepüssi (ind. ja meesk.) ja vabapüssi standardharjutuses (meesk.), väikepüssist püsti ning vabapüssist püsti ja lamades laskmises (meesk.). Maailmarekordid: spordipüssi standardharjutuses 3×20 lasku 579 (1970); väikepüssist püsti laskmises 40 lasku 381 (1972) ja lamades laskmises 40 lasku 400 (1974).

Wszoła [*všola*], Jacek (30. XII 1956), Poola kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja -hõbe 1980 kõrgushüppes (*2.25 ja 2.31). Maailmarekord: 2.35 (1980).

Võrupejev, Konstantin (2. X 1930), NSV Liidu maadleja, teen. meistersportlane (1957); Irkutski «Burevestnik». Olümpiakuld 1956 klassikalise maadluse sulgkaalus ja -pronks 1960 kergekaalus.

Väli, Voldemar (10. I 1903 Kuressaare), Eesti maadleja. Olümpiakuld 1928 klassikalise maadluse kergekaalus ja -pronks 1936 I kergekeskkaalus. Osales ka 1924. a. olümpiamängude maadlusturniiris. EM-võistluste kuldmedal 1926 ja 1927 kergekaalus ning hõbemedal 1930 ja 1931 I kergekeskkaalus. Eesti meister 1922, 1924 ja 1926 klassikalise maadluse sulg- ning 1928—40 ja 1942 kergekaalus, 1928 ja 1929 vabamaadluse kergekaalus. Emigreeris 1944 Rootsi.

Väre, Emil (28. IX 1885 — 31. I 1974), Soome maadleja. Olümpiakuld 1912 ja 1920 klassikalise maadluse I kergekeskkaalus. Euroopa meister 1912 I keskkaalus.

Wöckel-Eckert [*vökel ek-*], Bärbel (21. III 1955), Saksa DV kergejõustiklane. Olümpiakuld 1976 ja 1980 200 m jooksus (**22,37 ja *22,03) ning 4×100 m teatejooksus (*42,55 ja **41,60). Euroopa meister 1974 4×100 m-s. Maailmarekordid: 4×100 m-s 42,6 ja 42,51 (1974), 42,09 ja 41,85 (1980); 4×200 m-s 1.32,4 (1976) ja 1.28,15 (1980).

Wykoff [*uaik-*], Frank (29. X 1909 — 1. I 1980), USA kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928, 1932 ja 1936 4×100 m teatejooksus (**41,0, **40,0 ja **39,8). Maailmarekord: 40,8 (1931).

Y

Yamashita, Haruhiro vt. Matsuda-Yamashita, H.

Yanagida [*ja-*], Hideaki (1. I 1947), Jaapani maadleja. Olümpiakuld 1972 vabamaadluse sulgkaalus. Maailmameister 1970 ja 1971.

Yiffer [*jif-*], Miruts (28. VI 1944), Etioopia kergejõustiklane. Olümpiakuld 5000 m (13.21,0) ja 10 000 m jooksus (27.42,7) 1980 ning -pronks 10 000 m jooksus (27.41,0) 1972.

Yokota [*jo:*], Tadayoshi (26. IX 1947), Jaapani meesvõrkpallur. Olümpiakuld 1972 ja -hõbe 1968.

Young, Sheila vt. Ochowitz-Young, S.

Yrjölä [*ür-*], Paavo (18. VI 1902 — 1980), Soome kergejõustiklane. Olümpiakuld 1928 kümnevõistluses (**8053,29/6774). Maailmarekordid: 7820,93/6651 (1926), 7995,19/6768 (1927).

Yusa [*ju-*], Masanori (8. I 1915), Jaapani ujuja. Olümpiakuld 1932 ja 1936 4×200 m vabaujumises (**8.58,4 ja *8.51,5) ning -hõbe 1936 100 m vabaujumises (57,9; pf. *57,5). Maailmarekord: 4×200 m vabaujumises 8.52,2 (1935).

Olümpiamängude edukaimad sportlased

Ees- ja perekonnanimi	Riik	Spordiala	Medalid			Medalite saamise aastad
			kuld	hõbe	pronks	
Larissa Latõnina	NSVL	sportvõimlemine	9 (3)	5	4 (1)	1956, 1960, 1964
Paavo Nurmi	Soome	kergejõustik	9 (3)	3	—	1920, 1924, 1928
Mark Spitz	USA	ujumine	9 (5)	1	1	1968, 1972
Sawao Kato	Jaapan	sportvõimlemine	8 (3)	3	1	1968, 1972, 1976
Ray Ewry	USA	kergejõustik	8	—	—	1900, 1904, 1908
Nikolai Andrianov	NSVL	sportvõimlemine	7	5 (2)	3	1972, 1976, 1980
Boriss Šahlin	NSVL	sportvõimlemine	7 (1)	4 (2)	2	1956, 1960, 1964
Věra Čáslavská	Tšehhoslovakkia	sportvõimlemine	7	4 (3)	—	1960, 1964, 1968
Viktor Tšukarin	NSVL	sportvõimlemine	7 (2)	3	1	1952, 1956
Aladár Gerevich	Ungari	vehklemine	7 (6)	1	2 (1)	1932, 1936, 1948, 1952, 1956, 1960
Edoardo Mangiarotti	Itaalia	vehklemine	6 (5)	5 (4)	2	1936, 1948. 1952, 1956, 1960
Hubert van Innis	Belgia	vibulaskmine	6 (2)	3 (1)	—	1900, 1920
Akinori Nakayama	Jaapan	sportvõimlemine	6 (2)	2	2	1968, 1972
Gert Fredriksson	Rootsi	aerutamine	6 (1)	1	1	1948, 1952, 1956, 1960
Pál Kovács	Ungari	vehklemine	6 (5)	—	1	1936, 1948, 1952, 1956, 1960
Lidia Skoblikova	NSVL	kiiruisutamine	6	—	—	1960, 1964
Nedo Nadi	Itaalia	vehklemine	6 (3)	—	—	1912, 1920
Rudolf Kárpáti	Ungari	vehklemine	6 (4)	—	—	1948, 1952, 1956, 1960
Takashi Ono	Jaapan	sportvõimlemine	5 (2)	4 (1)	4	1952, 1956, 1960, 1964
Carl Osburn	USA	laskmine	5 (4)	4 (1)	2 (2)	1912, 1920, 1924
Ágnes Keleti	Ungari	sportvõimlemine	5 (1)	3 (2)	2 (1)	1952, 1956
Nadia Comăneci	Rumeenia	sportvõimlemine	5	3 (2)	1	1976, 1980
Ville Ritola	Soome	kergejõustik	5 (2)	3	—	1924, 1928
Polina Astahhova	NSVL	sportvõimlemine	5 (3)	2	3 (1)	1956, 1960, 1964
Yukio Endo	Jaapan	sportvõimlemine	5 (3)	2	—	1960, 1964, 1968

Ees- ja perekonnanimi	Riik	Spordiala	Medalid			Medalite saamise aastad
			kuld	hõbe	pronks	
Mitsuo Tsukahara	Jaapan	sportvõimlemine	5 (3)	1	3	1968, 1972, 1976
Clas Thunberg	Soome	kiiruisutamine	5	1	1	1924, 1928
Willis Lee	USA	laskmine	5 (5)	1 (1)	1 (1)	1920
Hans Günter Winkler	SFV	ratsutamine	5 (4)	1 (1)	1 (1)	1956, 1960, 1964, 1968, 1972, 1976
Anton Heida	USA	sportvõimlemine	5 (1)	1	—	1904
Melvin Sheppard	USA	kergejõustik	5 (3)	1	—	1908, 1912
Donald Schollander	USA	ujumine	5 (3)	1	—	1964, 1968
Ole Lilloe-Olsen	Norra	laskmine	5 (3)	1 (1)	—	1920, 1924
Johnny Weissmuller	USA	ujumine, veepall	5 (2)	—	1 (1)	1924, 1928
Alfred Lane	USA	laskmine	5 (3)	—	1	1912, 1920
Eric Heiden	USA	kiiruisutamine	5	—	—	1980
Morris Fisher	USA	laskmine	5 (3)	—	—	1920, 1924
Dawn Fraser	Austraalia	ujumine	4 (1)	4 (3)	—	1956, 1960, 1964
Kornelia Ender	SDV	ujumine	4 (1)	4 (3)	—	1972, 1976
Sixten Jernberg	Rootsi	suusatamine	4 (1)	3	2 (1)	1956, 1960, 1964
Ljudmila Turištševa	NSVL	sportvõimlemine	4 (3)	3	2	1968, 1972, 1976
Georges Miez	Šveits	sportvõimlemine	4 (1)	3 (1)	1 (1)	1924, 1928, 1932, 1936
Otto Olsen	Norra	laskmine	4 (2)	3 (3)	1	1920, 1924
Roland Matthes	SDV	ujumine	4	2 (2)	2 (1)	1968, 1972, 1976
Einar Liberg	Norra	laskmine	4 (4)	2 (2)	1	1908, 1912, 1920, 1924
Ivar Ballangrud	Norra	kiiruisutamine	4	2	1	1928, 1932, 1936
Olga Korbut	NSVL	sportvõimlemine	4 (2)	2	—	1972, 1976
Christian d'Oriola	Prantsusmaa	vehklemine	4 (2)	2 (1)	—	1948, 1952, 1956
Lucien Gaudin	Prantsusmaa	vehklemine	4 (2)	2 (2)	—	1920, 1924, 1928
Giuseppe Delfino	Itaalia	vehklemine	4 (3)	2 (1)	—	1952, 1956, 1960, 1964
Galina Kulakova	NSVL	suusatamine	4 (2)	1	2 (1)	1968, 1972, 1976
Lloyd Spooner	USA	laskmine	4 (4)	1 (1)	2 (1)	1920
Charles Daniels	USA	ujumine	4 (1)	1	2 (1)	1904, 1908
Murray Rose	Austraalia	ujumine	4 (1)	1	1 (1)	1956, 1960
Viktor Sidjak	NSVL	vehklemine	4 (3)	1 (1)	1	1968, 1972, 1976, 1980
Emil Zátopek	Tšehhoslovakkia	kergejõustik	4	1	—	1948, 1952
Jevgeni Grišin	NSVL	kiiruisutamine	4	1	—	1956, 1960, 1964
Hannes Kolehmainen	Soome	kergejõustik	4	1 (1)	—	1912, 1920
Ramón Fonst	Kuuba	vehklemine	4 (1)	1	—	1900, 1904
Valentin Muratov	NSVL	sportvõimlemine	4 (2)	1	—	1952, 1956
John Naber	USA	ujumine	4 (2)	1	—	1976
Charles Pahud de Mortanges	Holland	ratsutamine	4 (2)	1 (1)	—	1924, 1928, 1932
Aleksandr Tihhonov	NSVL	laskesuusatamine	4 (4)	1	—	1968, 1972, 1976, 1980
Oreste Puliti	Itaalia	vehklemine	4 (4)	1 (1)	—	1920, 1924, 1928
Győző Kulcsár	Ungari	vehklemine	4 (3)	—	2	1964, 1968, 1972, 1976
Giorgio Zampori	Itaalia	sportvõimlemine	4 (3)	—	1	1912, 1920, 1924
Alvin Kraenzlein	USA	kergejõustik	4	—	—	1900
Paul Elvstrøm	Taani	purjetamine	4	—	—	1948, 1952, 1956, 1960
Patricia McCormick	USA	vettehüpped	4	—	—	1952, 1956
Alfred Oerter	USA	kergejõustik	4	—	—	1956, 1960, 1964 1968
Lasse Viren	Soome	kergejõustik	4	—	—	1972, 1976
Jesse Owens	USA	kergejõustik	4 (1)	—	—	1936
Francina Blankers-Koen	Holland	kergejõustik	4 (1)	—	—	1948
Betty Cuthbert	Austraalia	kergejõustik	4 (1)	—	—	1956, 1964
Carl Schuhmann	Saksamaa	sportvõimlemine, maadlus	4 (2)	—	—	1896
Jenő Fuchs	Ungari	vehklemine	4 (2)	—	—	1908, 1912
Harrison Dillard	USA	kergejõustik	4 (2)	—	—	1948, 1952
Henri Saint Cyr	Rootsi	ratsutamine	4 (2)	—	—	1952, 1956
Viktor Krovopuskov	NSVL	vehklemine	4 (2)	—	—	1976, 1980
Bärbel Wöckel-Eckert	SDV	kergejõustik	4 (2)	—	—	1976, 1980
Carlo Pavesi	Itaalia	vehklemine	4 (3)	—	—	1952, 1956, 1960
Paul Radmilovic	Suurbritannia	veepall, ujumine	4 (4)	—	—	1908, 1912, 1920

Märkus: Sulgudes esitatu näitab, mitu medaleist on võistkondlikud. Välja on jäetud Ateena vaheolümpiamängude medalid.

KASUTATUD KIRJANDUS

Antson, A. Berliini olümpiamängud 1936. Trt., 1936.
Arusoo, K., Kivine, P. XX olümpiamängud. München 1972. Tln., 1974.
Eilste, M., Nigul, E., Uba, T. XII taliolümpiamängud. Innsbruck 1976. Tln., 1977.
Harris, H. A. Vana-Kreeka sportlased ja sport. Tln., 1979.
Heuer, V. XVIII olümpiamängud. Tokio 1964. Tln., 1966.
Jalgpall. Tln., 1970.
Jääpall. Jäähoki. Tln., 1977.
XXI olümpiamängud. Montreal 1976. Tln., 1978.
Kask, H. Olümpiaraamat. Tln., 1968.
Kehakultuurlase aastaraamat. 1956—1974. Tln., 1957—1975.
Kergejõustik. 1. Tln., 1970.
Kergejõustik arvudes. Tln., 1958.
Kits, M. X taliolümpiamängud. Grenoble. Tln., 1969.
Koik, L. Retk Eesti spordiajalukku. Tln., 1980.
Koik, L., Soosaar, P., Teemägi, E. XVII olümpiamängud. Rooma 1960. Tln., 1962.
Kristjanson, G. Eesti raskejõustiku ajaloost. Tln., 1973.
Kuivjõgi, H. Pagisid meie purjedes. Tln., 1965.
Laidvere, J. Eesti sportlased olümpiamängudel. Trt., 1967.
Laskmine. Tln., 1972.
Lukašin, J., Havin, B. Taliolümpiamängud. Tln., 1962.
Männiste, A., Pärtelpoeg, I. Suusatamine. Tln., 1974.
Paal, G. Veerand sajandit olümpialiikumises. Tln., 1977.
Pierre de Coubertin. Tln., 1979.
Saatpalu, V. Olümpiapurjede all. Tln., 1979.
Sisask, H., Teemägi, E., Türn, O. XIX olümpiamängud. Mexico 1968. Tln., 1970.
Soosaar, P. XVI olümpiamängud Melbourne'is. 1956. Tln., 1958.
Spordi aastaraamat 1975—1977. Tln., 1979.
Spordi aastaraamat 1978—1979. Tln., 1981.
Teemägi, E. Meie rekord. Tln., 1975.
Teemägi, E. XI taliolümpiamängud. Sapporo '72. Tln., 1973.
Uisutamine. Tln., 1964.
Ujumine. Tln., 1963.
IX taliolümpiamängud Innsbruckis. Tln., 1964.
Алексеев Р. Международное олимпийское движение. М., 1966.
Бокс. Справочник. М., 1976.
Всё о спорте, 1—3. М., 1972—1976; 2. изд., М., 1979.
Всё о футболе. Справочник. М., 1972.
Год олимпийский, 1956. М., 1958.
Год олимпийский, 1960. М., 1961.
Год олимпийский, 1964. М., 1965.
Год олимпийский, 1968. М., 1970.
Год олимпийский, 72. М., 1973.
Год олимпийский, 76. М., 1977.
Гренобль — 68. Команда Союза Советских Социалистических Республик на X зимних олимпийских играх 1968 г. М., 1968.
Григорьев Е., Мельников И., Чертков В. Мюнхен: олимпиада и политика. М., 1974.
Звезды спорта. Справочник. М., 1975; 2. изд., М., 1979.
Киселев Р. Десятый олимпийский конгресс. М., 1975.
Книга легкоатлета. М., 1971.
Команда Союза Советских Социалистических Республик на XX олимпийских играх. М., 1972.
Конькобежный спорт. Справочник. М., 1974.
Кулешов А., Соболев П. В далеком Мельбурне. М., 1957.
Кулешов А., Соболев П. В снегах Скво-Вэлли. М., 1960.
Кулешов А. Ступени Монреаля. М., 1977.
Любомиров Н. XV олимпийские игры., М., 1955.
Любомиров Н. От Афин до Рима. М., 1960.
Любомиров Н. Советский спорт и олимпийское движение. М., 1967.
Любомиров Н., Пашинин В., Фролов В. XVI Олимпийские игры. М., 1957.
Мамлеев Д., Тосунян С., Федосов Б. Быстрее! Выше! Сильнее! М., 1972.
Мамлеев Д., Силантьев В. Звездный час Монреаля, М., 1976.
МОК и международные спортивные объединения. Справочник. 2. изд. М., 1979.
Михайлов В., Романов А., Соболев П., Хоменков Л. Олимпийские игры. М., 1964.
Олимпийская команда СССР. Игры XXII Олимпиады Москва '80. М., 1980.
Олимпийская энциклопедия. М., 1980.
Олимпийские игры. Маленькая энциклопедия. М., 1970.
Олимпийское созвездие. М., 1974.
Панорама спортивного года 1972. М., 1973.
Панорама спортивного года 1973. М., 1974.
Панорама спортивного года 1974. М., 1975.
Панорама спортивного года 1975. М., 1976.
Панорама спортивного года 1976. М., 1977.
Панорама спортивного года 1977. М., 1978.
Панорама спортивного года 1978. М., 1979.
Панорама спортивного года 1979. М., 1980.
Плавание. Справочник. М., 1976.
Романов А. Современные проблемы международного олимпийского движения. М., 1963.
Саввин В. Вчера, сегодня и завтра Международного олимпийского комитета. М., 1967.
Соболев П. Олимпия. Афины. Рим. М., 1960.
Соболев П., Калинин Н. Олимпийские игры. М., 1955.
Спортсмены стран социализма на международной арене, Справочник. М., 1974.
Спортивная атрибутика. М., 1976.
Спортивное созвездие. М., 1967.
Справочник телевизионного болельщика. М., 1974.
Фехтование. Справочник. М., 1975.
Хавин Б. Всё об олимпийских играх. Справочник. М., 1974; 2. изд., М., 1979.

Хавин Б. 500 вопросов и ответов об Олимпийских играх. М., 1971.
Шишкин М. Путь к Олимпу. М., 1967.
Штейнбах В. Герои олимпийских баталий. М., 1974; 2. изд., М., 1980.
Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту, 1—3. М., 1961—1963.
Abrahams, H. The Olympic Games Book. London, 1956.
XVIII. Olympische Sommerspiele Tokio 1964. Berlin, 1965.
Album slávnych športovcov. 4. Bratislava, 1976.
Antal, Z. Vilag — és Europá — bajnokságok 1893—1973. Budapest, 1974.
Arlese, D., Hemert, W. ABC voor de Olympische Spelen. Uitgeverij Luitingh, 1972.
Ali, R. Africa at the Olympics. London, 1976.
Andersen, P. Chr. De Olympiske Leker gjennom 50 År. Oslo, 1947.
Andersen, P. Chr. Olympiaboken 1896—1948. Oslo, 1951.
Andersen, P. Chr. Den nye Olympiaboken. Oslo, 1957.
Barcs, S. The Modern Olympics Story. Budapest, 1964.
Bergvall, E. Olympiska Spelen 1896—1948. Stockholm, 1948.
Bergvall, E. IX Olympiaden. Berättelse över olympiska spelen i Amsterdam 1928. Uppsala och Stockholm, 1928.
Berlioux, M. Les jeux olympiques. Paris, 1956.
Berlioux, M. D' Olympie à Mexico. Paris, 1968.
Borowik, H. Olympia-Kämpfer 1940. Berlin, 1939.
Breili, M. Fra Athen til Mexico City. Oslo, 1968.
Bulgaria at the Olympic Games. Sofia, 1976.
Chester, D. The Olympic Games Handbook. New York, 1975.
Coote, J. History of the Olympics. London, 1972.
Cottaar, J. Goulden Boek van het Nederlandsch Olympisch Comité. Haag. 1962.
Dahl, E. Norske olympiere på topp. Fra Paris 1900 til Montreal 1976. Oslo, 1976.
Diem, K. Die Olympischen Spiele 1912. Berlin, 1912.
XI. Olympiade Berlin 1936. Amtlicher Bericht, 1—2. Berlin, 1937.
Encyclopedie tělesné kultury, 1—2. Praha, 1963—1964.
Erlebt — erzählt. Von Rom bis Tokio. Berlin, 1965.
Erlebt — erzählt. Von Tokio bis Mexiko-Stadt. Berlin, 1969.
Erlebt — erzählt. Von Christine Errath bis Teofilo Stevenson. Berlin, 1975.
Ficheret, C., Corhumel, J. Les jeux olympiques. Verviers, 1964.
Fiebelkorn, J., Westphal, H. Die Olympischen Spiele von Athen bis Mexiko-Stadt. Berlin, 1969.
The Fifth Olympiad. The Official Report of the Olympic Games of Stockholm. Stockholm, 1912.
V. Olympiaden. Olympiska Spelen i Stockholm 1912 i bild och ord. Stockholm, 1912.
Fokus urheilu, 1—2. Helsinki, 1972—1976.
The Games of the Xth Olympiad Los Angeles 1932. Official Report. Los Angeles, 1933.
Games of the XXI Olympiad Montréal 1976. Results. (21 brošüüri).
Głuszek, Z. Polscy olimpijczycy. Leksykon 1924—1972. Warszawa, 1976.
Goga, I., Vilara, R. Tokio olimpiada recordurilor. Bucureşti, 1965.
Grexa, J., Novák, M. Naši olympionici. Bratislava 1978.
Groote, R. de Montréal 1976. Sports olympiques. Album officiel. Montréal, 1975.
Das Grosse Buch von Sport. Freiburg, 1968.
The Guinness Book of Olympic Records. New York, 1967.
Harbott, R. Olympia und die Olympischen Spiele von 776. v. Chr. bis 1924 Dresden, 1926.
Harenberg, B. Die Stars des Sports von A bis Z. Berlin und Darmstadt, 1970.
Havas, L. A magyar sport aranykönyve. Budapest, 1973.
Henry, B. An Approved History of the Olympic Games. New York, 1976.
How to Watch the Olympic Games, Summer 1976. New York, 1976.
Igrzyska olimpijskie Monachium 1972. Warszawa, 1973.
Iskier przewodnik sportowy. Warszawa, 1976.
Jacomuzzi, S. Storia delle Olimpiadi. Torino, 1976.
Jahrbuch der Leichtathletik 1960. Berlin, 1960.
Les jeux de la VIII e Olympiade, Paris 1924. Rapport officiel. Paris.
Jocurile olimpice. Participarea sportivilor români. Bucureşti, 1975.
Jukola, M. Suuri olympiakirja. Porvoo — Helsinki, 1954.
Jukola, M. Urheilun Pikku-Jättiläinen. Helsinki, 1947.
Kahlich, E., Papp, L. Gy., Subert, Z. Olimpiai játékok 1896—1972. Budapest, 1972.
Kahlich, E., Papp, L. Gy., Subert, Z. Olympic Games 1896—1972. Budapest, 1972.
Kamper, E. Lexikon der Olympischen Winterspiele. Stuttgart, 1964.
Kamper, E. Enzyklopädie der Olympischen Spiele. Stuttgart, 1972.
Kamper, E. Lexikon der 12 000 Olympioniken. Who's Who at the Olympics. Graz, 1975.
Keresztényi, J. Az olimpiák története. Olümpiától Montrealig. Budapest, 1976.
Keresztényi, J. Az olimpiák története. Olümpiától Moszkváig. Budapest, 1980.
Kieran, J., Daley, A. Story of the Olympic Games, 776 B. C. to 1976. Philadelphia, 1977.
Kluge, V. Die Olympischen Spiele von 1896—1976. Berlin, 1977.
Kotrba, J. Zlato, stříbro, bronz. Praha, 1977.
Księga sportu Polskiego 1944—1974. Warszawa, 1975.
Körperkultur und Sport. Namen und Zahlen. Kleine Enzyklopädie. Leipzig, 1970.
Kössl, J. Dějiny československého olympjského hnutí. Praha, 1977.

Lembke, R. Das grosse Handbuch der Olympischen Sommerspiele. München, 1971.
Le Roy, B. Dictionnaire encyclopédique des sports, des sportifs et des performances. Paris, 1973.
Lindhagen, S. Olympiaboken. En uppslagsbok med historik och resultat listor från spelen 1896—1964. Stockholm, 1964.
Mandell, R. The First Modern Olympics. Los Angeles, 1976.
Mateescu, N., Popescu, M. Voleiul românesc. Bucureşti, 1977.
Megede, E. zur Die Geschichte der olympischen Leichtathletik, 1—2. Berlin, 1968—1969.
Memoria de los XIX juegos deportivos olimpicos Mexico 1968. La Habana, 1970.
Menke, F. The Encyclopedia of Sports. Sixth Revised Edition. New York, 1977.
Mező, F. Sechzig Jahre Olympische Spiele. Budapest, 1956.
Mistrovství Evropy v atletice / v číslech 1934—1974. Praha, 1978.
Młodzikowski, G. 20 olimpiad ery nowożytney. Idea i rzeczywistość. Warszawa, 1973.
München '72. Bilder und Daten zu den Olympischen Spielen. Darmstadt, 1971.
Na olimpijskim szlaku 1972. Monachium. Sapporo. Warszawa, 1974.
XIX Olympische Spiele. Mexiko-Stadt 1968. Berlin, 1969.
The Ninth Olympiad. Official Report of the Olympic Games of 1928. Amsterdam, 1931.
Official Report of the XIIth Olympic Games, Sapporo 1972. Sapporo, 1972.
The Official Report of the Organizing Committee for the XIV Olympiad, London, 1948. London, 1951.
Olympia 1964. Innsbruck und Tokio. Berlin, 1965.
Olympiaboken 1968. Stockholm, 1968.
Olympiaboken 1972. Stockholm, 1972.
Olympiaboken 1976. Stockholm, 1976.
Olympialaiskisat Los Angelesissa 1932. Porvoo, 1933.
The Olympic Games; 80 Years of People, Events and Records. New York, 1976.
Olympic Games 1952. British Olympic Association Official Report. London, 1952.
Olympic Games 1956. British Olympic Association Official Report. London, 1957.
Olympic Games 1960. British Olympic Association Official Report. London, 1961.
The Olympic Records. Montréal, 1976.
Die Olympischen Spiele Los Angeles 1932. Hamburg, 1932.
Die Olympischen Spiele Paris 1924. Zürich und München, 1924.
Osterloff, W. Historia sportu. Warszawa, 1976.
Osterloff, W., Zróbik, W. Od Aten do Montrealu. Wyniki letnich igrzysk olimpijskich 1896—1976. Warszawa, 1977.
The Oxford Companion to Sports. London, 1975.
Potts, D., Quercetani, R. The ATFS Olympic Handbook. Firenze, 1958.
Pursuit of Excellence. The Olympic Story. Danbury, 1970.
Resultados finales de los Juegos de la XIX Olympiada México. 1—3. México, 1968.
Schermann, A. Os desportos em todo o mundo. 1—2. Rio de Janeiro, 1954.
Schiefelbein, H., Seifert, M. Leichtathletik-Krone Olympias. Berlin, 1974.
Schubert, H. Olympia. 555 Fragen, 555 Antworten. Berlin, 1968.
Schöbel, H. Olympia und seine Spiele. 4. neuarbeitete Auflage. Leipzig, 1976.
Die XVI. Olympischen Spiele in Melbourne 1956. Berlin, 1957.
Seidler, É., Parienté, R. Dictionnaire illustré des sports. Paris, 1963.
XVII. Olympische Sommerspiele in Rom 1960. Berlin, 1960.
Skrzypek, E. 500 zagadek olimpijskich. Warszawa, 1972.
Sokol, J. Olympijské hry novověku. Praha, 1974.
Die Spiele. Der offizielle Bericht. 1—3. München, 1975.
Spiele der XXI. Olympiade Montreal 1976. Berlin, 1977.
Spiele der XX. Olympiade München 1972. Berlin, 1973.
Der Sport Brockhaus. Alles vom Sport von A—Z. Wiesbaden, 1973.
Sporten. 1—2. Stockholm, 1967.
Sportowcy krajów socjalistycznych. Mistrzowie igrzysk olimpijskich, świata i Europy. Warszawa, 1976.
Sportowcy XXX lecia. Warszawa, 1974.
The Sports Illustrated Book of the Olympic Games. New York, 1967.
Sterne des Sports. Berlin, 1975.
Suuri olympiateos. 1—3. Helsinki, 1978—1980.
XII. Olympische Winterspiele, Innsbruck 1976. Berlin, 1976.
Ueberhorst, H. Von Athen bis München. Berlin, 1971.
Ulrich, K. Olympia von Athen bis Moskau. Berlin, 1977.
Ulrich, K. Olympische Spiele. Berlin, 1978.
Umminger, W. Die Olympischen Spielen der Neuzeit. Dortmund, 1969.
Wagner, J. Olympische Spiele Stockholm 1912. Zürich und München, 1912.
Watman, M. The Encyclopaedia of Athletics. London, 1977.
Webster, D. The Iron Game. An Illustrated History of Weightlifting. Irvine, 1976.
Velát, J. Von Athen bis Rom. Praha, 1959.
XV olympiakisat Helsingissä 1952. Helsinki, 1955.
Winkler, H.-J. Sportbegriffe von A—Z. München, 1978.
Vik, G., Gut, K. Zlatá kniha hokeje. Praha, 1978.
Wonneberger, G. Olympia 1960. Dokumente. Kommentare. Ergebnisse. Berlin, 1961.
Women Athletics Yearbook 1976.

LÜHENDID

Maade lühendid

Afg.	— Afganistan
Alž.	— Alžeeria
Arg.	— Argentiina
Austr.	— Austraalia (1908 ja 1912 Austraalia ja Uus-Meremaa ühendatud võistkond Australaasia)
Bah.	— Bahama
Bras.	— Brasiilia
Bulg.	— Bulgaaria
Böömi	— Böömimaa (a-ni 1912)
EAV	— Egiptuse Araabia Vabariik (1952—58 ja a-st 1971)
Eg.	— Egiptus (a-ni 1952)
Ek.	— Ekuador
Elev.	— Elevandiluurannik
Et.	— Etioopia
Fil.	— Filipiinid
Guat.	— Guatemaala
Hisp.	— Hispaania
Holl.	— Holland
Iiri	— Iirimaa (a-ni 1920 koos Suurbritanniaga)
Iisr.	— Iisrael
Indon.	— Indoneesia
Isl.	— Island
It.	— Itaalia
Jam.	— Jamaika (1960 Lääne-India)
Jp.	— Jaapan
Jug.	— Jugoslaavia
Kam.	— Kamerun
Kan.	— Kanada
Kol.	— Kolumbia
Korea RDV	— Korea Rahvademokraatlik Vabariik
Kr.	— Kreeka
LAV	— Lõuna-Aafrika Vabariik
Lbn.	— Liibanon
Liecht.	— Liechtenstein
Luks.	— Luksemburg
L.-Aafr.	— Lõuna-Aafrika Liit (1908—61)
L.-Korea	— Lõuna-Korea
Lääne-India	— Lääne-India Föderatsioon (1960 Trinidadi, Tobago ja Jamaika ühendatud võistkond)
Mar.	— Maroko
Mehh.	— Mehhiko
Mon.	— Monako
Mong.	— Mongoolia
Nig.	— Nigeeria
NSVL, NSV Liit	— Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit
Pak.	— Pakistan
Pan.	— Panama
Port.	— Portugal
Pr.	— Prantsusmaa
Puert.	— Puertoriiko
Rts.	— Rootsi
Rum.	— Rumeenia
Saksa	— Saksamaa (a-ni 1936)
Saksa DV, SDV	— Saksa Demokraatlik Vabariik
Saksa FV, SFV	— Saksa Föderatiivne Vabariik
Saksa ü. v., S. ü. v.	— Saksamaa ühendatud võistkond (1956—64)
Sbr.	— Suurbritannia
Sen.	— Senegal
Sing.	— Singapur
Sud.	— Sudaan
Šv.	— Šveits
Tans.	— Tansaania
Trin.	— Trinidad ja Tobago (1960 Lääne-India)
Tšehh.	— Tšehhoslovakkia
Tun.	— Tuneesia
Ug.	— Uganda
Ung.	— Ungari
Ur.	— Uruguai
USA	— Ameerika Ühendriigid
Uus-M.	— Uus-Meremaa (1908 ja 1912 Austraalia ja Uus-Meremaa ühendatud võistkond Australaasia)
Vene	— Venemaa
Venets.	— Venetsueela
ÜAV	— Ühinenud Araabia Vabariik (1958—71)

Üldlühendeid

AKSK	— Armee Kesk-spordiklubi
ASK	— Armee Spordiklubi
diskv.	— diskvalifitseeritud
eelj.	— eeljooks
eels.	— eelsõit
eelu.	— eelujumine
eelv.	— eelvõistlus
EM	— Euroopa meistri-
ind.	— individuaalselt
katk.	— katkestanud
kf.	— kaheksandikfinaal
KM KSK	— Kaitseministeeriumi Keskspordiklubi
ktf.	— kuueteistkümnendik-finaal
kv.	— kvalifikatsiooni-võistlus
ls.	— lohutussõit
lv.	— loobumisvõit
meesk.	— meeskondlikult
MM	— maailmameistri-
MSL KSK	— Meresõjalaevastiku Keskspordiklubi
naisk.	— naiskondlikult
p.	— punkti
pf.	— poolfinaal
ROK	— Rahvusvaheline Olümpiakomitee
sealh.	— sealhulgas
teen.	— teeneline
vahej.	— vahejooks
vf.	— veerandfinaal
võistk.	— võistkondlikult

SISUKORD

Saateks	4
Olümpialiikumine (*G. Paal*)	5
Antiikolümpiamängud	6
Olümpiamängude taassünd	7
Rahvusvaheline Olümpiakomitee	7
Rahvuslikud olümpiakomiteed	11
NSVL Olümpiakomitee	13
Rahvusvahelised spordiföderatsioonid	14
Rahvusvaheline Olümpiaakadeemia	14
Olümpiakongress	17
Olümpiaharta	17
Olümpialipp, -sümbol, -deviis ja -embleem	18
Olümpiahümn	19
Olümpiaprogramm	19
Amatöörspordist	20
Olümpialinn	22
Olümpiaküla	24
Olümpiamängude organiseerimise komitee	24
Olümpiatuli	24
Olümpiatõotus	25
Autasud	26
Mitteametlik punktiarvestus	28
Olümpiapostmargid	28
Olümpia kunstikonkursid	29
Nüüdisaja olümpiamängud (*H. Kask*)	33
Olümpiaspordialad	54
Aerutamine (*O. Kuusik*)	54
Mehed	
Ühesüst 500 m	57
Kahesüst 500 m	57
Ühesüst 1000 m	57
Kahesüst 1000 m	58
Neljasüst 1000 m	59
Ühesüst 10 000 m	60
Kahesüst 10 000 m	61
Ühesüstade teatesõit 4×500 m	61
Kärestiku ühesüst 10 000 m	62
Kärestiku kahesüst 10 000 m	62
Ühekanuu 500 m	62
Kahekanuu 500 m	62

СОДЕРЖАНИЕ

От редакции	
Олимпийское движение (*Г. Пааль*)	
Античные Олимпийские игры	
Возрождение Олимпийских игр	
Международный олимпийский комитет	
Национальные олимпийские комитеты	
Олимпийский комитет СССР	
Международные спортивные федерации	
Международная олимпийская академия	
Олимпийский конгресс	
Олимпийская хартия	
Олимпийские флаг, символ, девиз и эмблема	
Олимпийский гимн	
Программа олимпийских игр	
О любительском спорте	
Город — организатор олимпийских игр	
Олимпийская деревня	
Организационный комитет олимпийских игр	
Олимпийский огонь	
Олимпийская клятва	
Награды	
Неофициальный командный зачет	
Олимпийские почтовые марки	
Конкурсы искусств на олимпийских играх	
Современные олимпийские игры (*Х. Каск*)	
Олимпийские виды спорта	
Гребля на байдарках и каноэ (*О. Куузик*)	
Мужчины	
Байдарка-одиночка, 500 м	
Байдарка-двойка, 500 м	
Байдарка-одиночка, 1000 м	
Байдарка-двойка, 1000 м	
Байдарка-четверка, 1000 м	
Байдарка-одиночка, 10 000 м	
Байдарка-двойка, 10 000 м	
Байдарка-одиночка, эстафета 4×500 м	
Байдарка-одиночка разборная, 10 000 м	
Байдарка-двойка разборная, 10 000 м	
Каноэ-одиночка, 500 м	
Каноэ-двойка, 500 м	

Ühekanuu 1000 m	62	Каноэ-одиночка, 1000 м
Kahekanuu 1000 m	63	Каноэ-двойка, 1000 м
Ühekanuu 10 000 m	64	Каноэ-одиночка, 10 000 м
Kahekanuu 10 000 m	65	Каноэ-двойка, 10 000 м
Slaalom		Слалом на байдарках и каноэ
Ühesüst	65	Байдарка-одиночка
Ühekanuu	65	Каноэ-одиночка
Kahekanuu	66	Каноэ-двойка
Naised		Женщины
Ühesüst 500 m	66	Байдарка-одиночка, 500 м
Kahesüst 500 m	67	Байдарка-двойка, 500 м
Slaalom		Слалом на байдарках и каноэ
Ühesüst	67	Байдарка-одиночка
Džuudo (*H. Kask*)	68	**Дзюдо** (*Х. Каск*)
Kärbeskaal	69	Легчайший вес
Sulgkaal	69	Полулегкий вес
Kergekaal	69	Легкий вес
Kergekeskkaal	70	Полусредний вес
Keskkaal	70	Средний вес
Poolraskekaal	70	Полутяжелый вес
Raskekaal	70	Тяжелый вес
Absoluutne kategooria	71	Открытая категория
Jalgpall (*L. Koik*)	71	**Футбол** (*Л. Койк*)
Jalgrattasõit (*H. Guržinski*)	80	**Велосипедный спорт** (*Х. Гуржинский*)
Trekisõit		Гонки на треке
Sprint	83	Спринтерская гонка
1000 m paigaltstardist	84	Гит с места 1000 м
4000 m individuaalne jälitussõit	85	Индивидуальная гонка преследования 4000 м
4000 m meeskondlik jälitussõit	86	Командная гонка преследования 4000 м
Trekisõidus varem kavas olnud alad		Исключенные виды гонок на треке
10 km	88	Гонка 10 км
12 tunni sõit	88	12-часовая гонка
100 km	88	Гонка 100 км
660 jardi (603,49 m)	89	Гонка 660 ярдов
5 km	89	Гонка 5 км
20 km	89	Гонка 20 км
50 km	89	Гонка 50 км
Tandem (2000 m)	89	Гонка на тандемах 2000 м
Maanteesõit		Шоссейная гонка
Grupisõit	90	Групповая гонка
Meeskonnasõit	92	Командная гонка
Kergejõustik (*Eugen ja Eugenia Piisang*)	96	**Легкая атлетика** (*Эуген и Эугения Пийсанг*)
Mehed		Мужчины
100 m jooks	102	Бег 100 м
200 m jooks	104	Бег 200 м
400 m jooks	106	Бег 400 м
800 m jooks	107	Бег 800 м
1500 m jooks	109	Бег 1500 м
5000 m jooks	111	Бег 5000 м
10 000 m jooks	113	Бег 10 000 м
Maratonijooks	114	Марафонский бег

4×100 m teatejooks	116	Эстафетный бег 4×100 м
4×400 m teatejooks	120	Эстафетный бег 4×400 м
110 m tõkkejooks	123	Бег 110 м с барьерами
400 m tõkkejooks	125	Бег 400 м с барьерами
3000 m takistusjooks	126	Бег 3000 м с препятствиями
20 km käimine	128	Ходьба 20 км
50 km käimine	129	Ходьба 50 км
Kõrgushüpe	130	Прыжки в высоту
Teivashüpe	132	Прыжки с шестом
Kaugushüpe	133	Прыжки в длину
Kolmikhüpe	135	Тройной прыжок
Kuulitõuge	137	Толкание ядра
Kettaheide	138	Метание диска
Vasaraheide	140	Метание молота
Kümnevõistlus	142	Десятиборье
Odavise	152	Метание копья
Varem kavas olnud alad		Исключенные виды легкой атлетики
60 m jooks	153	Бег 60 м
5 miili (8046,57 m) jooks	153	Бег 5 миль
200+200+400+800 m teatejooks	153	Эстафета 200+200+400+800 м
3000 m meeskonnajooks	153	Командный бег 3000 м
3 miili (4828,02 m) meeskonnajooks	154	Командный бег 3 мили
5000 m meeskonnajooks	154	Командный бег 5000 м
4 miili (6437,32 m) meeskonnajooks	154	Командный бег 4 мили
Maastikujooks	154	Кросс, личное первенство
Meeskondlik maastikujooks	155	Кросс, командное первенство
200 m tõkkejooks	155	Бег 200 м с барьерами
3000 m käimine	155	Ходьба 3000 м
3500 m käimine	155	Ходьба 3500 м
10 000 m käimine	155	Ходьба 10 000 м
10 miili (16 093,40 m) käimine	156	Ходьба 10 миль
Paigalt kõrgushüpe	156	Прыжки в высоту с места
Paigalt kaugushüpe	156	Прыжки в длину с места
Paigalt kolmikhüpe	156	Тройной прыжок с места
Kettaheide (antiikstiil)	157	Метание диска (греческий стиль)
Odavise (vabas stiilis)	157	Метание копья (вольный стиль)
Kuulitõuge mõlema käega	157	Толкание ядра правой и левой рукой
Kettaheide mõlema käega	157	Метание диска правой и левой рукой
Odavise mõlema käega	157	Метание копья правой и левой рукой
Raskusheide	157	Метание тяжести
Viievõistlus	158	Пятиборье
Mitmevõistlus	158	Многоборье
Naised		Женщины
100 m jooks	158	Бег 100 м
200 m jooks	160	Бег 200 м
400 m jooks	161	Бег 400 м
800 m jooks	161	Бег 800 м
1500 m jooks	162	Бег 1500 м
4×100 m teatejooks	163	Эстафетный бег 4×100 м

4×400 m teatejooks	165	Эстафетный бег 4×400 м
80 m tõkkejooks	166	Бег 80 м с барьерами
100 m tõkkejooks	167	Бег 100 м с барьерами
Kõrgushüpe	167	Прыжки в высоту
Kaugushüpe	169	Прыжки в длину
Kuulitõuge	169	Толкание ядра
Kettaheide	170	Метание диска
Odavise	171	Метание копья
Viievõistlus	172	Пятиборье
Korvpall (*A. Tobi*)	173	**Баскетбол** (*А. Тоби*)
Mehed	176	Мужчины
Naised	182	Женщины
Laskmine (*H. Mahlapuu*)	184	**Стрельба** (*Х. Махлапуу*)
Väikepüss		Малокалиберная винтовка
Lamades, 50 m	189	Лежа, 50 м
Standardharjutus, 3×40 lasku	190	3×40 выстрелов
Varem kavas olnud väikepüssialad		Исключенные упражнения малокалиберной винтовки
25 jardi, liikuv märkleht	190	25 ярдов по подвижной цели
25 jardi, kaduv märkleht	191	25 ярдов по исчезающей цели
Lamades, 25 m	191	Лежа, 25 м
Lamades, 25 m (meeskondlik)	191	Лежа, 25 м (командное первенство)
Lamades, 50 m (meeskondlik)	191	Лежа, 50 м (командное первенство)
Lamades, 50+100 jardi (meeskondlik)	191	Лежа, 50+100 ярдов (командное первенство)
Vabapüstol	192	Произвольный пистолет
Varem kavas olnud vabapüstolialad		Исключенные упражнения произвольного пистолета
Vabapüstol (meeskondlik)	193	Произвольный пистолет (командное первенство)
Kiirlaskmine püstolist või revolvrist (olümpiakiirlaskmine)	194	Скоростная стрельба из пистолета или револьвера
Varem kavas olnud kiirlaskmisalad		Исключенные упражнения скоростной стрельбы
Duell-laskmine	195	Дуэльный пистолет
Duell-laskmine (meeskondlik)	195	Дуэльный пистолет (командное первенство)
Kiirlaskmine (meeskondlik)	195	Скоростная стрельба из револьвера (командное первенство)
Metssealaskmine	195	Стрельба по «бегущему кабану»
Vabapüss		Произвольная винтовка
60 lasku vabalt valitud asendis, 200 m	196	Свободная позиция, 200 м
40 lasku vabalt valitud asendis, 300 m	196	Свободная позиция, 300 м
40 lasku püsti, 300 m	196	Стоя, 300 м
40 lasku põlvelt, 300 m	196	С колена, 300 м
40 lasku lamades, 300 m	196	Лежа, 300 м
20 lasku lamades, 600 m	196	Лежа, 600 м
3×40 lasku, standard	196	3×40 выстрелов
3×40 lasku, standard (meeskondlik)	197	3×40 выстрелов (командное первенство)
10 lasku lamades, 400+600+800 m (meeskondlik)	198	Лежа, 400+600+800 м (командное первенство)

Armeepüss		Армейская винтовка
20 lasku kolmes asendis, 300 m	198	Армейская винтовка, 300 м
Püsti, 300 m	199	Стоя, 300 м
Lamades, 300 m	199	Лежа, 300 м
20 lasku lamades, 600 m	199	20 выстрелов лежа, 600 м
Lamades, 600 m	199	Лежа, 600 м
20 lasku, 1000 jardi	199	20 выстрелов, 1000 ярдов
Püsti, 300 m (meeskondlik)	199	Стоя, 300 м (командное первенство)
Lamades, 300 m (meeskondlik)	199	Лежа, 300 м (командное первенство)
Lamades, 300+600 m (meeskondlik)	199	Лежа, 300+600 м (командное первенство)
Lamades, 600 m (meeskondlik)	200	Лежа, 600 м (командное первенство)
15 lasku, 200+500+600+800+ +900+1000 jardi (meeskondlik)	200	15 выстрелов, 200+500+600+ +800+900+1000 ярдов (командное первенство)
15 lasku lamades, 200+400+500+600 m (meeskondlik)	200	15 выстрелов лежа, 200+400+ +500+600 м (командное первенство)
Hirvelaskmine		«Бегущий олень»
Üksiklasud	201	Одиночные выстрелы
Paarislasud	201	Двойные выстрелы
Üksik- ja paarislasud	201	Одиночные и двойные выстрелы
Üksiklasud (meeskondlik)	201	Одиночные выстрелы (командное первенство)
Paarislasud (meeskondlik)	202	Двойные выстрелы (командное первенство)
Jahilaskmine		Стендовая стрельба
Kaevikrajal	202	Траншейный стенд
Kaarrajal	203	Круглый стенд
Varem kavas olnud jahilaskmisalad		Исключенные упражнения стендовой стрельбы
Elusate tuvide laskmine	204	Стрельба по живым голубям
Laskmine kaevikrajal (meeskondlik)	204	Траншейный стенд (командное первенство)
Maadlus (*H. Kask*)	205	**Борьба** (*Х. Каск*)
Klassikaline maadlus		Классический стиль
Helveskaal	208	Наилегчайший вес
Kärbeskaal	209	Легчайший вес
Sulgkaal	209	Полулегкий вес
Kergekaal	210	Легкий вес
I kergekeskkaal	212	1-й полусредний вес
II kergekeskkaal	212	2-й полусредний вес
I keskkaal	214	1-й средний вес
II keskkaal	215	2-й средний вес
Poolraskekaal	215	Полутяжелый вес
Raskekaal	217	Тяжелый вес
Vabamaadlus		Вольный стиль
Helveskaal	218	Наилегчайший вес
Kärbeskaal	218	Легчайший вес
Sulgkaal	219	Полулегкий вес
Kergekaal	220	Легкий вес
I kergekeskkaal	221	1-й полусредний вес
II kergekeskkaal	223	2-й полусредний вес

I keskkaal	224	1-й средний вес
II keskkaal	225	2-й средний вес
Poolraskekaal	225	Полутяжелый вес
Raskekaal	226	Тяжелый вес
Maahoki (*E. Below*)	227	**Хоккей на траве** (*Э. Белов*)
Mehed	229	Мужчины
Naised	233	Женщины
Moodne viievõistlus (*P. Kaseoja*)	234	**Современное пятиборье** (*П. Касеоя*)
Individuaalne	236	Личное первенство
Meeskondlik	237	Командное первенство
Poks (*R. Hurt*)	239	**Бокс** (*Р. Хурт*)
Helveskaal	242	1-й наилегчайший вес
Kärbeskaal	243	2-й наилегчайший вес
Kukk-kaal	243	Легчайший вес
Sulgkaal	244	Полулегкий вес
Kergekaal	245	Легкий вес
I kergekeskkaal	246	1-й полусредний вес
II kergekeskkaal	247	2-й полусредний вес
I keskkaal	248	1-й средний вес
II keskkaal	248	2-й средний вес
Poolraskekaal	249	Полутяжелый вес
Raskekaal	250	Тяжелый вес
Purjetamine (*A. Tetsmann*)	251	**Парусный спорт** (*А. Тетсманн*)
Finn	255	«Финн»
Lendav hollandlane	255	«Летучий голландец»
470	256	«470»
Tornaado	257	«Торнадо»
Star	258	«Звездный»
Tempest	258	«Темпест»
Soling	259	«Солинг»
Varem kavas olnud jahiklassid		Исключенные классы
kuni 0,5 tonni	259	до 0,5 тонны
0,5—1,0 tonni	259	0,5—1 тонна
1—2 tonni	259	1—2 тонны
2—3 tonni	259	2—3 тонны
3—10 tonni	259	3—10 тонн
10—20 tonni	259	10—20 тонн
Lahtine klass	260	Открытый класс
12-jalane dingi	260	Ялы 12 футов
18-jalane dingi	260	Ялы 18 футов
Snowbird	260	Олимпийские ялы
Olümpiajoll	260	Олимпийские ялы
Firefly	260	«Светлячок»
30 m^2	260	30 $м^2$
40 m^2	260	40 $м^2$
Swallow	260	«Ласточка»
12 m^2 šarpii	261	«12 м шарпи»
Draakon	261	«Дракон»
5,5 m	262	5,5 м
6 m	263	6 м
6,5 m	265	6,5 м
7 m	265	7 м
8 m	265	8 м
10 m	266	10 м
12 m	267	12 м

Ratsutamine (*R. Kollom, H. Rätsep*)	267	**Конный спорт** (*Р. Коллом, Х. Рятсеп*)
Koolisõit		Выездка
Individuaalne	271	Личное первенство
Võistkondlik	273	Командное первенство
Kolmevõistlus		Троеборье
Individuaalne	276	Личное первенство
Võistkondlik	278	Командное первенство
Takistussõit		Преодаление препятствий
Individuaalne	282	Личное первенство
Võistkondlik	284	Командное первенство
Kõrgushüpe	288	Прыжки в высоту
Kaugushüpe	288	Прыжки в длину
Voltižeerimine		Фигурная езда
Individuaalne	288	Личное первенство
Võistkondlik	288	Командное первенство
Sportvõimlemine (*H. Valgmaa*)	288	**Спортивная гимнастика** (*Х. Валгма*)
Mehed		Мужчины
Võistkondlik mitmevõistlus	291	Многоборье, командное первенство
Individuaalne mitmevõistlus	300	Многоборье, личное первенство
Kang		Перекладина
Võistkondlik	302	Командное первенство
Individuaalne	302	Личное первенство
Rööbaspuud		Брусья
Võistkondlik	303	Командное первенство
Individuaalne	303	Личное первенство
Rõngad	305	Кольца
Sanghobune	306	Конь
Toenghüpe	307	Опорный прыжок
Vabaharjutus	308	Вольные упражнения
Köielronimine	309	Лазание по канату
Hüpped vedruhoolaualt	309	Акробатика
Naised		Женщины
Võistkondlik mitmevõistlus	309	Многоборье, командное первенство
Individuaalne mitmevõistlus	313	Многоборье, личное первенство
Eri kõrgusega rööbaspuud	314	Брусья
Toenghüpe	315	Опорный прыжок
Vabaharjutus	315	Вольные упражнения
Poom	316	Бревно
Rühmvõimlemine	317	Упражнения с предметом
Sõudmine (*O. Kuusik*)	317	**Гребля академическая** (*О. Куузик*)
Mehed		Мужчины
Ühepaat	320	Одиночка
Paarisaeruline kahepaat	321	Двойка парная
Roolijata kahepaat	323	Двойка без рулевого
Roolijaga kahepaat	325	Двойка с рулевым
Paarisaeruline neljapaat	327	Четверка парная
Roolijata neljapaat	327	Четверка без рулевого
Roolijaga neljapaat	330	Четверка с рулевым
Kaheksapaat	334	Восьмерка
Naised		Женщины
Ühepaat	340	Одиночка
Paarisaeruline kahepaat	340	Двойка парная
Roolijata kahepaat	340	Двойка без рулевого
Roolijaga paarisaeruline neljapaat	341	Четверка парная с рулевым

Roolijaga neljapaat	341	Четверка с рулевым
Kaheksapaat	342	Восьмерка
Tõstmine (*H. Saarmann*)	343	**Тяжелая атлетика** (*Х. Саарманн*)
Helveskaal	346	Наилегчайший вес
Kärbeskaal	346	Легчайший вес
Sulgkaal	348	Полулегкий вес
Kergekaal	349	Легкий вес
Kergekeskkaal	351	Полусредний вес
Keskkaal	353	Средний вес
Poolraskekaal	355	Полутяжелый вес
Raskekaal	356	1-й тяжелый вес
Üliraskekaal	358	2-й тяжелый вес
1896 ja 1904 kavas olnud alad	359	Тяжелая атлетика Олимпийских игр 1896 и 1904 гг.
Ujumine (*P. Kaseoja*)	359	**Плавание** (*П. Касеоя*)
Mehed		Мужчины
100 m vabaujumine	364	100 м, вольный стиль
200 m vabaujumine	366	200 м, вольный стиль
400 m vabaujumine	366	400 м, вольный стиль
1500 m vabaujumine	368	1500 м, вольный стиль
100 m rinnuliujumine	369	100 м, брасс
200 m rinnuliujumine	370	200 м, брасс
100 m liblikujumine	371	100 м, баттерфляй
200 m liblikujumine	372	200 м, баттерфляй
100 m seliliujumine	373	100 м на спине
200 m seliliujumine	374	200 м на спине
400 m kompleksujumine	375	400 м, комплексное плавание
4×200 m vabaujumine	376	Эстафета 4×100 м, вольный стиль
4×100 m kombineeritud teateujumine	379	Комбинированная эстафета 4×100 м
Varem kavas olnud alad		50 ярдов, вольный стиль
50 jardi (45,72 m) vabaujumine	381	Исключенные виды
500 m vabaujumine	381	500 м, вольный стиль
880 jardi (804,64 m) vabaujumine	381	880 ярдов, вольный стиль
1000 m vabaujumine	381	1000 м, вольный стиль
1200 m vabaujumine	381	1200 м, вольный стиль
1 miili (1609,34 m) vabaujumine	381	1 миля, вольный стиль
4000 m vabaujumine	381	4000 м, вольный стиль
400 m rinnuliujumine	381	400 м, брасс
200 m kompleksujumine	382	200 м, комплексное плавание
Madruste 100 m ujumine	382	100 м, вольный стиль для матросов
200 m takistusujumine	382	200 м с препятствиями
Allveeujumine	382	Плавание под водой
4×50 jardi (4×45,72 m) vabaujumine	382	Эстафета 4×50 ярдов, вольный стиль
4×100 m vabaujumine	382	Эстафета 4×100 м, вольный стиль
Meeskondlik 200 m ujumine	383	Командное плавание, 200 м
Naised		Женщины
100 m vabaujumine	383	100 м, вольный стиль
200 m vabaujumine	385	200 м, вольный стиль
400 m vabaujumine	386	400 м, вольный стиль
800 m vabaujumine	387	800 м, вольный стиль
100 m rinnuliujumine	387	100 м, брасс
200 m rinnuliujumine	388	200 м, брасс

100 m liblikujumine	389	100 м, баттерфляй
200 m liblikujumine	390	200 м, баттерфляй
100 m seliliujumine	391	100 м на спине
200 m seliliujumine	392	200 м на спине
400 m kompleksujumine	392	400 м, комплексное плавание
4×100 m vabaujumine	393	Эстафета 4×100 м, вольный стиль
4×100 m kombineeritud teateujumine	396	Комбинированная эстафета 4×100 м
Varem kavas olnud alad		Исключенные виды
300 m vabaujumine	398	300 м, вольный стиль
200 m kompleksujumine	398	200 м, комплексное плавание
Veepall (*P. Kaseoja*)	398	**Водное поло** (*П. Касеоя*)
Vehklemine (*H. Kala*)	411	**Фехтование** (*Х. Кала*)
Mehed		Мужчины
Florett		Рапира
Individuaalvõistlus	414	Личное первенство
Meeskonnavõistlus	416	Командное первенство
Epee		Шпага
Individuaalvõistlus	418	Личное первенство
Meeskonnavõistlus	420	Командное первенство
Espadron		Сабля
Individuaalvõistlus	423	Личное первенство
Meeskonnavõistlus	425	Командное первенство
Naised		Женщины
Florett		Рапира
Individuaalvõistlus	428	Личное первенство
Naiskonnavõistlus	429	Командное первенство
Vettehüpped (*P. Kaseoja*)	431	**Прыжки в воду** (*П. Касеоя*)
Mehed		Мужчины
Hoolauahüpped	433	Прыжки с трамплина
Tornihüpped	434	Прыжки с вышки
Kaugusvettehüpped	436	Прыжки на дальность
Naised		Женщины
Hoolauahüpped	436	Прыжки с трамплина
Tornihüpped	437	Прыжки с вышки
Vibulaskmine (*O. Kuusik*)	439	**Стрельба из лука** (*О.Куузик*)
Mehed		Мужчины
FITA-2	441	Двойной круг ФИТА
Naised		Женщины
FITA-2	441	Двойной круг ФИТА
1900. a. olümpiamängudel kavas olnud harjutused	442	Упражнения Олимпийских игр 1900 г.
1904. a. olümpiamängudel kavas olnud harjutused	442	Упражнения Олимпийских игр 1904 г.
1908. a. olümpiamängudel kavas olnud harjutused	443	Упражнения Олимпийских игр 1908 г.
1920. a. olümpiamängudel kavas olnud harjutused	443	Упражнения Олимпийских игр 1920 г.
Võrkpall (*E. Below*)	444	**Волейбол** (*Э. Белов*)
Mehed	446	Мужчины
Naised	450	Женщины
Väravpall (*H. Saarmann*)	453	**Гандбол** (*Х. Саарманн*)
Mehed	454	Мужчины
Naised	457	Женщины
Varem kavas olnud alad	459	**Исключенные виды спорта**
Golf	459	Гольф

Jeu de paume	460	Же-де-пом
Kriket	460	Крикет
Kroket	460	Крокет
Köievedu	460	Перетягивание каната
Lacrosse	461	Лякросс
Mootorpaatide võidusõit	462	Водно-моторный спорт
Polo	462	Поло
Rackets	463	Рэкетс
Ragbi	463	Регби
Roque	465	Рокки
Tennis	465	Теннис
Taliolümpiamängude spordialad	468	**Виды спорта зимних Олимпийских игр**
Bobisõit (*H. Alekõrs*)	468	**Бобслей** (*Х. Алекырс*)
Kahebobi	470	Двойка
Neljabobi	471	Четверка
Iluuisutamine (*R. Hurt*)	474	**Фигурное катание на коньках** (*Р. Хурт*)
Meeste üksiksõit	476	Одиночное катание, мужчины
Naiste üksiksõit	477	Одиночное катание, женщины
Paarissõit	479	Парное катание
Jäätants	481	Спортивные танцы на льду
Jäähoki (*L. Koik*)	481	**Хоккей** (*Л. Койк*)
Kelgutamine (*H. Alekõrs*)	494	**Санный спорт** (*Х. Алекырс*)
Mehed		Мужчины
Skeleton	495	Скелетон
Ühekelk	495	Одиночка
Kahekelk	496	Двойка
Naised		Женщины
Ühekelk	497	Одиночка
Kiiruisutamine (*H. Alekõrs*)	497	**Скоростной бег на коньках** (*Х. Алекырс*)
Mehed		Мужчины
500 m	500	500 м
1000 m	501	1000 м
1500 m	502	1500 м
5000 m	503	5000 м
10 000 m	504	10 000 м
Mitmevõistlus	505	Абсолютное первенство
Naised		Женщины
500 m	505	500 м
1000 m	506	1000 м
1500 m	507	1500 м
3000 m	508	3000 м
Suusatamine (*H. Kask*)	508	**Лыжный спорт** (*Х. Каск*)
Murdmaasuusatamine		Северные виды
Mehed		Мужчины
18 km	514	Гонка 15 км
15 km	514	Гонка 18 км
30 km	516	Гонка 30 км
50 km	516	Гонка 50 км
4×10 km	518	Эстафета 4×10 км
Naised		Женщины
5 km	520	Гонка 5 км
10 km	520	Гонка 10 км
3×5 km	521	Эстафета 3×5 км

4×5 km	522	Эстафета 4×5 км
Kahevõistlus	523	Двоеборье
Suusahüpped	524	Прыжки с трамплина
Mäesuusatamine		Горнолыжные виды
Mehed		Мужчины
Kiirlaskumine	527	Скоростной спуск
Slaalom	528	Слалом
Suurslaalom	529	Гигантский слалом
Alpi kahevõistlus	531	Горнолыжное двоеборье
Naised		Женщины
Kiirlaskumine	531	Скоростной спуск
Slaalom	532	Слалом
Suurslaalom	533	Гигантский слалом
Alpi kahevõistlus	534	Горнолыжное двоеборье
Laskesuusatamine		Биатлон
10 km	534	Гонка 10 км
20 km	535	Гонка 20 км
4×7,5 km	536	Эстафета 4×7,5 км
Isikuandmeid (*H. Alekõrs, B. Havin, P. Kivine, P. Kaseoja, O. Luhaveer, H. Rätsep, H. Talving*)	537	**Биографические справки** (*Х. Алекырс, Б. Хавин, П. Кивине, П. Касеоя, О. Лухавеэр, Х. Рятсеп, Х. Тальвинг*)
Olümpiamängude edukaimad sportlased	717	**Лучшие спортсмены Олимпийских игр**
Kasutatud kirjandus	720	**Список использованной литературы**
Lühendid	723	**Сокращения**

О 49 **Olümpiamängud:** Entsüklopeediline teatmeteos. 2., täiendatud tr. — Tallinn: «Valgus», 1981. — 736 lk., 48 l. ill.

Teatmeteos annab ülevaate kõigist aastail 1896—1980 peetud suve- ja taliolümpiamängudest. Võistlustulemused on esitatud spordialade kaupa. Teos sisaldab ühtlasi isikuandmeid rohkem kui 2500 olümpiamängudel edukalt esinenud sportlase kohta.

4201010000

O 60902—342 / M 902(16)—81 TL—33—7—81 **75.4**

Fotode autorid: M. Botašov, P. Kivine, Z. Mežavilks, A. Pallon, E. Plovits, R. Pru
den, V. Salmre, B. Svetlanov, E. Tarkpea, E. Teemägi, I. Trapido, G. Vaidla, J. Vendel
A. Viljasaar. On kasutatud ka TASS-i, «Kehakultuuri» ja «Spordilehe» fotosid.

Väljaandele on antud «Olümpia-80» Orgkomitee diplom.
Издание получило диплом Оргкомитета «Олимпиада-80».

Олимпийские игры. На эстонском языке. Художник-оформитель А. Месикя
Таллин, «Валгус».

Toimetajad: E. Hint, H. Kessel, O. Luhaveer, U. Noor, R. Tuusov. Kunstilised toime
jad: M. Pärk, H. Talts. Tehniline toimetaja: A. Puumets. Korrektorid: Õ. Kilter, E. Pos
H. Tooming, A. Õõbik.
ИБ № 3821.
Laduda antud 29. 12. 80. Trükkida antud 17. 09. 81. MB-07982. Formaat 84×108/32. Trü
paber nr. 1. Kiri Baltika. Kõrgtrükk. Tingtrükipoognaid 38,64+5,25 (kleebised + ees-
tagaleht). Tingvärvitõmmiseid 49,56. Arvestuspoognaid 77,15. Trükiarv 20 000. Tellimu
nr. 1928. Hind rbl. 6.50. Kirjastus «Valgus», 200090 Tallinn, Pärnu mnt. 10. Trükiko
«Punane Täht», 200001 Tallinn, Pikk t. 58.